Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Seruii non interpolati comm. in Virgil. buc., georg., Aen. I 1-VII 603. VIII 23-XII 951 - Cod. Aug. perg. 116

[S.l.], [10. Jh.]

urn:nbn:de:bsz:31-14135

Visual Library

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Reichenau
CXVI

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

174. Lib mon augre in aiaris.

IX.

26.

Incipit

VIRGILII

Bucolica ut ferunt inde dicta sunt a bubulcis boum dest

BYPOLON. Praecipua eorum sunt animalia apud rusticos

Huius autem carminis origo varia est. Nam alii dicunt eo tempore

pharum rex in Asia Graecis. Cui omnis infantium mortalitas laterent nec posset

more solito diuine facta per somnum. Petiuisse a diuinis Laconis rusticos

et inuenis honore hymnos dicere. Unde natum carmen bucolicum atque posteros

dimanat. Alii dicunt oresse cum diuine tacuisse simulacrum sapiti exercitus

adducere ad siciliam. et tempestate delatus completo anno diuine

festum celebrasse hymnis collectis nauis suis et aliquibus pastoribus

conuocatis. et exinde primamisse apud rusticos consuetudine. Alii nondum

sed apollinem pastorali nomio consecratum. carmen hoc voluisse. quo tem

pe admeti regis pecus armenta. Alii rusticos mimibus ipsis pastoribus dicam

hoc esse carmen ut pecus saturis. nemus. ne terra. & hic huius carminis

Qualitas in hoc. scilicet humilitas consistit. Ut terra sunt humilis me

dium grandiloquus quae consuetudinem in hoc poesis. Sed in medio grandi

loquum habet ingressum medium. in bucolicis humile. propter negotio

rum et personarum. nam primo hic rustici sunt simplicitate gaudentes. a quib

nihil altum debet requiri. Adhibetur in ordinem bucolicum. Debet quantum de

terminare partem orationis quae per sinem dictitur meliore effici ut ita

ut non parum finem et dum primus eciam per eam donari & distinguit

esse debet & terminare parte orationis ut arte. Quae lege teneatur uehe

mentem obseruat. Virgilius nonadeo illecum in pauca uersibus abstra

tione deuitaut hucam in paucis secutus est. Ut terminus cum debet in tro

ducere. plurimum hoc pollet sicut e tellurus alumnus. Nos terra ut opiat

ur mayo. Ut enim poeta hic in imitatione theocriti siracusium melioris

mosche & ceteris bucolica scripsit. Unde e prima siracusio dignata est

ludere uersu nam. Et aliquibus locis pallegorii agit gratias ad Asinio ut ludat

nobilibus. quorum fauore amissum agrum recepit. In quibus tamen dissimilis

a theocrito; illa enim abique simplex est. hic necessitate compulsus aliqb

figuras · quasperne plerūq; &iam theocritu uersibus facit · quos ab
[illegible] constat esse simpliciter · Hoc autē fit poetici urbanitate · sicut iuuenalis pactoris
[illegible] Nam uirgilii uersum de hasta dictū figurate ad solium transtulit ·
[illegible] mondorū bucolicorum hec est · cū post occisum · iii · id · martias · die insentatu
[illegible] suscepe augustum · cuius filius contra pcussores patris & antonii ciuilia bella mo
uisset · victoria potitus · cremonensiū agros q contra eū senserant militib: suis de
dit · Quia non sufficerent · &iam mantuanorū uisus est distribui non ppter culpā
sed ppter iu cinitate · Unde ē mantua ue misere nimiū uicina cremonae ·
P deo ergo agro uirgilius romā uenit · & potentiū fauore meruit · ut agrū suū solus
reciperet · Adquē accipiendū pfectus · a barbio centurione · qua eū tenebat pene
est inter emptus nisi se pcipuisset in mincui · Unde est allegoricos · ipse ames
ecum nunc uellera ficcit · Post ea ab augusto missus trib: uirus & ipsi uirgil
ager est reddatus et mantuanus ppare · Hinc est qd cū in prima eglogalegimus
eū recepisse agrum · pea eū querellantē inuenimus · Ut audierat & fama fuit
sed carmina tantū nuda manent · lucida tela inter matra quantū · chaonas
dicunt aquila ueniente columbas · Nec numerus hic dubius est · nec ordo
librorū · quippe cū unus sit liber de eglogis · Multa dubitant quae licet
x · sint · incertū tamen est · quo ordine scriptae sint · plerique diuas certas uo
lunt ipsius testimonio · ultimam ut extremum hunc · In georgicis mare
te patule cecini subtegmine fagi · Alii primā illā uolunt · prima syracusio
digna ē ludere uersu · Sane secundū · vii · eglogā sessemetas rusticas ·
quas theocritus x habet · hic uirtutibus abucolico carmine sed cū excusatione
discessit · Vt cū ingenerbliano salonii et insileni theonologia · uelud ex
certis aliorūbus rebus posset placere · uel quatuor uarietates implere non
poterat · pō & ē uita maneide dicam · operis explanatio insequentibus con
pbabitur · Sane secundū uirgilii · xx uiii · annorū scripsisse bucolica · unde
&iam ipse in fine georgicorū audax q; iuuenta · tityre te patule cecini
subtegmine fagi · Et dicit donatus qd etiā ipo & ē memoratum · ita
inscribendis carminibus naturalē ordinē secutum esse uirgilium ·
P rimo enim pastoralis fuit in moribus uita · post agri cultura amor
inde bellorū cura successit · Notandū quoque bucolica uel georgica ci apud

grecos in fine habeant accentum. apud nos uero in a fine habere.
ultima si latina fuerit. ut uipæne ultima non sit. breuiam est.
Et ad hoc sciendum et personas huius operis quamuis pene nomina
rusticis habere confecta ut meliboeus. OTIA MILITIAE NOSTRAE
cura gerit boum. Et ut arator. Nam Liconis linguam uirus dicere arator
ior qui grege ante ire consueuit. sic & illum inconcinnus inuenimus. Nam puer
filius est. tonti amans. gregum quasi dulcis mulier filium ama. amabilis.
Personae sic supra dixi rusticae sunt & simplicitate gaudentes. unde nihil in
his urbanum. nihil declamatorium inuenitur. sed omnia rustica sunt negotia con
parationis. & si qua sunt alia. hinc est quod amores fructibus conpunxit. ut post ali
quot mea regna uidens mirabor aristas. Hinc ad illa comparationem sunt.
Nam neque me tantum uenerit sibilus austri. nec percussa mihi fluctuant
litora. neque saxosis inter ualles. TITYRE TU PATULE. RECUBANS SUB TEGMINE
FAGI. Inducit pastor quidam iacens sub arbore securus & ociosus dicere opera
cumulene. Alter uero quomodo cum gregibus exsul pellitur finibus.
Qui cum Tityrum respexisset iacentem ita locutus est. & hoc loco Tityrum
sub persona uirgilii debemus accipere nomen. ubique sed tamen ubi ex
igit ratio. Quod autem eum subfago dicit iacere allegoria est honestissima
quia sub arbore glandifera quae fuit uitae causa. Ante enim homines glan
dibus uescebantur. unde & ab fago. dicti est. ANTIPHATIN. Hoc in
dicit dicere iacet subumbra fagi magistri tui. tuas retinas possessiones. quibus
aleris. sicut & iam glandibus alebantur ante mortales. TU PATULE. patulum
dicimus quod patet naturaliter. ut rupes arbor. patens uero. quod & aperte
clauditur. ut ostium oculi. SILUESTREM MUSAM. id est rusticum carmen. TENUI
AVENA. Culmo stipula. unde rustici plerumque cantare consueuerunt. ali
stridentem miserum stipula. DE. Dicendo autem tenui hauena. SILUAGENUS hu
milis. uiuere ostendit quo ut supra dictum est in hunc uenit. MEDITARIS
Quod graeci. MELETAW. dicunt pauperis cibum. meditor dicere latini. Nam gra
interdum sibi inuicem cedunt. unde ex stella gracilia dicuntur a recedendo
OS PATRIAM FUGIMUS. plus est quam si dicerent relinquimus. Sicut tamen in
ter salamina patremque cum fugerent. Lentus. ociosus. ut qui nunc lento

Glreorum

Antistochen

/ideſt carmen tuu deamica amarillida.

conſecimur ariur. Reſonare doceſ amarillida / conpoſitum doceſ ſiluaſ
ſonare. Et melius eſt ut ſimpliciter intellegamur. Male enim quidam allegoriam
ſuam in carmen de urbe roma conponit celebrandum omnibus gentibus. plus enim
ſtupe me liboeur ſtulte ita ſecuriuſ eſt. ut tamen deſint amoribus cantes. NAMQUE
FRUI ILLE MIHI SEMPER DEUS. Et ita ſanoipſa excluſit adulationis colorem. Semper
idem poſt mortem: alienum imperatoreſ p mortem diuinitate. diuinum referuntur deorum. Auguſtus templa emeruit.
honoramus praeſentem tibi maiores luzimur honores. luramdaſq; tuum pnomen ponimus
aras. Sic lucanus de neronem ſed nihil iam numen. SEPE TENER NOSTRIS AB
OVILIBUS. I. Inbuere eſt ppie inchoare & initiare. Nemo autem unum eandemque pem
ſepe inchoat ſed conſtat ſepe paſcua mutare paſtoreſ. ſicut & in georgicis legimus
Et q: pecus longa in deſerta ſine ullis hoſpitiis tantum campi iacet. Unde neceſſe e
paſtoreſ uniuerſi ſaepe inbuere. quoniam mutauerunt paſcua. Inuenimus & iam apud
antiquiores inbuere ee. non inchoare ſed perfundere. & in ade facere. ſecundum quod
abſolutius eſt ſenſum ut ſit ſepe pfundit. EBRARE. Paſci ut mille meae ſiculi errant
in m. I. LAUDERE. Scribere. ut carmina quaeſi paſtorum. horatius. poſcamus
ſiquid nocuit ſub umbra luſimus tecum. CALAMO AGRESTI. Ruſtico ſtilo. ſic
NON EQUDE. I. ſupra terra hauena; neſtrequens interrogatio feliciores alienae. exinuidia uenire
M. M. uideamur. & hoc ſe ad mirari potius quam inuidere. USQUE ADEO TURBAMUR AGRIS
turbamur ſine ulla diſcretione culpae. menti. & inuidioſae tempora auguſti carpit
lacerat. Sane uera locutio e turbatur ut ſit in perſonale quid domus pertinet
generaliter. Nam mantuanorum fuerat communis expulſio. Si enim turbamur
legere ut locum ad paucos referre. PROLINUS. Porro tenus. longe a finibus unde e
paulo poſt. ut nos hinc alii ſiccitates ibimus afros. AEGER. & corpore & animo ae
ger dicitur. ut aegri nulli quondam. f. Ago aut ppie. Nam agi dicuntur
pecora. SPERE GRECIS. id mare & femina. Reparano enim gregis in ſecu utroq:
conſiſtit. SILICE INNUDA. Ad hoc pertinet premiſſa dolentis interiectio.
Nam ſolent herbas ſubſternere ut ipſe in georgicis dicit. & multa dura ſtipula
filia cumq: muniplis ſternere. COXIX. p. eo quod denixa. Nam hatus cauſa
mutatur praepoſitione. ſicut ſecludere cuiuſ. pyecludere. SIMENS NON LUA
IUSSERE. Stulta contraria. & ſenſu hic eſt. pdiu: oſnoſ quam loq. Agroſ rem
infeſta praecedebat. ſed nos mentis imprudentia inquirimus. in mellegere DECALO

TACTAS MEMINI · p. Q. Mire conpositū augurium · Nam quercus interdi
iouis est · & huius arboris fructu olim homines pascebantur · hæc ergo tactu idē
adflata & leuiter fulminata · ut cicero tactus & iam ille qui hunc urbem con
didit romulus · significabat motu imperatoris posse agros eorum perire · apud
quos fulminatæ sunt arbores · Nam agri causa uictus sunt · sicut olim quercus
qd aut ait tactas · ostendit temporale futuri damnū · quale patiuntur arbores
leuiter fulminatæ · & bene p̄dicere quasi loqui · & p̄diuinare · cū ita manifes
tum ē constet & augurium · DI · che · Sic econtra · accipe nunc dauum uisichus ·
idest audi · URBEM QUĪ DICUNT ROMAM · Quæritur cur decesare interrogat
romam describat · & aut simplicitate uitur rustica ut ordinem narrationis ple
num nonteneat · sed per longus ambages adinterrogata descendat · aut certe
quia nullus qui continetur ē · sine eis quæ continet · Nec potest ulla prouin
cē sine loco · Unde necesse habuit interrogatus decesare locū describere · in quo eū inderat ·
Est aū longū ypperbaton urbem qui dicunt romā · hic illū uidi me liboce Ypbaton.
SIULTUS EGO · Idest rusticus · quanercu iudicare · NOSTRE MULTUM · Mantuae Mantuae
Quo · idest ad quem · Nam achierbum posuit pro nomine · ingenuus unde Latinū
idest a quo · OUIDIUS TINEROS · D · F · EIUS · peristantis agnorum · SIC CANIBUS
CATULOS SIMILES · SIC MATRIBUS AEDOS · N · S · p · c · M · S · Uult urbem romā
non tantū magnitudine · sed etiā genere differre a ceteris ciuitatibus
& ee uel id quendā alterū mundum aut quoddam celum · Inquit deū cesa
rē iudicat · Qui eū comparat cum catulis & edis capelle · magnitudinis
facit non generis differentiam · quia die · leo maior est cane & generis
facit & magnitudinis differentiam · Sicut nunc deus b romā fecit
Putabam inquit ante ita romam comparandā ē aliis ciuitatibus ut solis
edis capræ comparari · Nam qui uis maior est tam eam ciuitatē ē dicē
bā · Nunc uero pbam eā & iā genere distare · nam ē seder deorū · hoc aū
eū dicere ille conpbat uersus · QUANTUM LINTA SOLENT INTERIM
BURNA CYPRESSI · Nam uiburnū brcuissimū est · Cupressus uero arbor
ē maxima · hoc aū genus argumentationis · & apud ariū coulen lectum ē ·
& apud ciceronē · CONPONERE · comparare · ET QUE TANTA FUIT · Quē tanta
ad magnū enim aliquid nimia necessitas uenire compellit · Unde quasi

mirantur hominem rusticum romam uidere potuisse. LIBERTAS. Amor
libertatis et alter dicit seruitus. libertatem capio. Alter ingenuus. Ille enim
carere multa seruitute. hic habere liberum uti pro suo scilicet arbitrio agere.
dicit nunc uirgilius sub persona tityri. dicit se amore libertatis Romam
uenire compulsum. Et tamen latenter carpit tempora. quibus libertas
non nisi in uberoma erat. Aut certe simpliciter intellegamus hoc loco
tityrum sic pastorem locutum. Nam ubique eum theocritus mercenarium
induxit. Item uirg. ut tityre dum redeo brevis est. III. pasce capellas.
QUIS SERA TAMEN RESPEXIT INERTEM. Desidem se non requirentem.
Nam cul pat suam inertiam. qd non ante romam iuerit. et sit usus puer libertate
qui iam coepit proiectioris aetatis. CANDIDIOR POSTQUAM TONDENTI
BARBAM. Aut mutatio personae est. ut quendam rusticum accipiamus loquentem.
non uirgilium pallegoriam. Nam ut diximus XXIIII annorum scripsit bucolica.
Aut certe est mutandi distinctio ut sit non barbam candidior sed libertas. Nam
XXIIII annorum barbam potest qui iam metere sed nondum tonsam. et bene
candidior libertas ut intellegamus etiam ante in libertate sed non tali fuisse
uirgilium. ET LONGO POST TEMPORE UENIT post quam nos amarb. g. R.
Iungendum est hoc tamen. Nam duplici ratione tempus ostendit quo eum
libertas aspexerit. Idest quando coepit sentire barbam. et relicta galatea
amarillidis amore detineri. Allegorice autem hoc dicit. post quam relicta man
tua romam me contuli. Nam galatheia mantuam uult esse. romam amaril
lida. et bene tempora quasi rusticus computat a barbae sectione. LONGO
POST TEMPORE. Aut archaismos est. antiqui enim post ante. circum
etiam ablatiuo iungebant. quod hodie facere minime possumus. Aut
longo post una pars orationis. ut sit sensus uenit tempore longo post.
sic multo minus. multo magis post modo. oratiuus post modo qd mihi
obest clare multumque locuto. Longo post. ut post posita uideat esse
praepositio et inuenitatem coacta; faciebat enim. hoc praeuenit indistinctio.
NEC SES LIBERTATIS ERAT NEC CURA PECULI. Nec spernere potest
libertatem nec oppressa ciuitate. Nec habere curam patrimonii. pe
culi autem aut antiqui dicit quia omne patrimonium apud maiores

peculium dicebatur. a pecoribus in quibus eorum constabat universa substantia. unde etiam pecunia dicta e a peculio. aut certe hoc admorsum temporum pertinet. Nam modo servi tantum peculium dicimus. ut miles quod se patrimonium suum dixerit peculium ac si servus esset. quia sedulo apud imperatorem servisse memorantur. Sane peculi. p peculio. p sinceris indictum est.

f. XIRE IUVENIUM SEPTIS. Septa propre sunt loca in campo martio inclusa tabulis. In quibus stans. p. rus suffragia ferre consueverat.

Sed quo haec septa similia sunt ovilibus duo haec invicem pse ponuntur. ut hoc loco septa ovilibus posuit. Ire lucanus contra et misere maculum ovilia rome. Iuvenalis antiquo quae prima surgit ovili. Sane pinguis melius a dulcissimum qui ad caseum referitur. INGRATI URBI. Quia cum alimenta cum magno praestentur ex rusticorum labore. et urbis rustici sed ridentur agrorum et multa perdunt. et a ductarum rerum poena iniqua suscipiunt. AMARILLI VOCARES. Vocativus graecus e qui breviso quoties cum q; nominativus is terminatus ut amarillis pieris. oratus dulceque strepitu pieri temperas. SUA POMA. Idest ipsius arboris poma propria. ALLIA SERPILLUMQUE. Herbas calidas quae aestum repellunt.

Nam ut etiam plinius dicit in naturali historia omnis medicina aut a contrario. aut a simili quaeritur. Unde etiam calor potest aut frigore aut alio calore depelli. hoc est. quod in ultima egloga cum amator remedium quaerit ardori. dicit se iturum. aut ad scythiam aut ad aethiopiam ut aethiopum uersemus aues subsidere cancri. Sane serpillus herba e qui graeci erpillon dicunt. In multis enim nominibus quae in greco aspirationem habent nos pro aspiratione. s. ponimus. Inde est p erpillo serpillum. p. sex. p. qua. septem. RAPIDO ESTU. Vehementem feruentem. fessis aut aestu. t. labore. AIMECUM RAUCIS. T. D. U. L. ad si p. d. fuerit. cum hyberbaren ursidum tua lustro uestigia. adme arbusta resonant cum raucis cicadis. Sed melius est. ut. conuincto sit. etiam intellegimus. testilis herbas tuas messoribus portat. uerum mecum resonant arbusta raucis cicadis. TRISTES AMARILLIDIS. Bene addidit tristes. plerumque enim ut ait terentius amantium ira amoris integratio est. ut ueram iram ostenderet. non ficta illi quae aliud gratiae habere efficere

Qd hic dicit requirelge capite libri huius

f

Unde horatius · ut gratia fastidiatur · SUPERBA FASTIDIA · Ex fastidio enim
aeneas omnis superbia · NONNE MENALCAM · Iter dicitur amasse virgilius.
Alexandrum quem donauit ei pollio · et cebetem pueri cum leria puella · quos a
menalcam dicitur accepisse · Unde uolunt quidam per amarillida leria ·
per menalcam cebetem intellegi · O FORMOSE PUER · Benedicit donat
suspendendum · O · et sic dicendum formose puer · ut intellegamus pirum eum
alium uoluisse dicere · sed in hac uerba ne alexin offenderet · A moris necessitate
compulsum · NEC REDE Ne confide · Salustius · uirtutem suam credebant · id confidebant
ALBA LIGUSTRA · C · Etrustice et amatorie ex floribus facit comparationem
Ligustrum autem florem · canidus · sedulissimus · ut cana uero sunt uiolae
quasi purpurei coloris ee manifestum e · QUAM DIUES · P · N · Iria sunt
quibus amatores possunt placere · diuitiis · pulchritudine · cantilena · que
omnia se habere commemorat · Et multi secundum homerum quam
KAIRAAAEKON · legunt · ditiori quam Lacus · Sed melius est quam diues
pecoris nuci · Nam candidae oues in ingenti sunt pretio · Unde in georgicis le
gimus · continuoque greges lege mollibus albos · Item alibi munere sic nuceo
lane sic redere dignum e · MILLE MEAE SICULIS ERRANT · I · A · Theocritus
BOTAXIAI ABOCKW ERRANT autem cum securitate pascuntur · & quod ait · agnus
et ASXU · et abactare laudiuit · LAC MIHI NON AESTATE NOUUM · N · E · D ·
Multo melius quam theocritus · Ille enim ait TYROS MOCO · YAINEIOY
TE NE E PIOYTEE NON NWTIH Sed caseus seruari potest · Non mirum est
si quouis tempore quis habeat caseum · hoc uero laudibile est · si quis habeat
lac nouum · id est colustrum · quod neutri generis est · Nam feminini ee poe
nitus non potest · Sane hunc uersum male distinguens · virgilio mixtix · utpe
rit · Lac mihi non aestate nouum non frigore defit · Id e semper mihi dee ·
AMPHION DIRCEUS · INA · A · Amfion et Zethus fratres fuere · ex iouis et antiopa ·
sed Zethus rusticus fuit · Amfion uero musice artis peritus · Sane aracinthus
mons est thebanus · unde ac eo laterali debemus accipere · ut ad peul insula
secetere · tro ad sacta · non ad theniensis · licet athene primo actis dicte sunt ·
Quia quia plerique ac eo · aracintho athenuensi accipiunt · Nonquam aracinthus
apud athenas e sed ostenditur rustica inperitia · Nam et theocritus ad egypti

mendum rusticā simplicitatē · multa alter quā res habet dicit · hac ratio
ne potest crocyses certe fluuius accipi · cū mons sit · sed ut diximus scribere · NEC
SUM ADEO INFORMIS · Uerecunde suam commemorat pulchritudinē · sic cice
ro in celiana · ut eum penitet non deformem ēē natum · Nam pulcher tamen
uolunt dicere INLITORE UIDI CUM · P · U · S · M · Negatur hoc per rerū naturā
posse fieri · sed theocritū secutus ē qui hoc dicit de cyclope · sed illic ē excusatio
uel quia ingentē habet oculū cyclopis · uel quia filius neptuni est · Unde quasi
in litore · uolunt qd̄ in aqua affluctib; derelicta in lacuna litoris · se uidere po
tuisse · quam rem illud excludit · cum placidum uentis staret mare · Sed in deo
in mari imago non cernitur · quia non stat · Quod si ister non potest eius nobis
imaginē reddere · NON EGO DAFNIM · Dafnis fuit filius mercurii · formo
sissimus puer · qui primus dicitur pastor fuisse · SI NUM QUAM FAL
LAT IMAGO · Nulla enim res tam decipit quem admodū imago · Nam et in
speculo contraria ostendit uniuersa · & in aqua rerum integrū quasi frac
tū uidemus · Quod & iam cicero in tusculanis plenius docet · Te autē uidere asi di Cicero.
cere & qui mea respicis pulchritudinem · UBI SORDIDA RURA · Utinam li
beat tibi mecum habitare rura tibi sordida · idest quae tu putas sordida ·
nam tibi bis accipimus · Sane melius habito illam rem · quā habito illa re
dicamus · Nam & iam principalius uerbi huius frequentatiui accusatiuū regit
ut habeo illam rem · Inde fit habito illam rem · non illa re ut habitare casis ·
FIGERE CERUOS · Aut furcas · quae figuntur ad casse sustentationē · uel dicta
cerui · ad similitudinē cornuum ceruinorum · aut qd̄ melius ē · figere ceruos
uenari et maculis intellegamus · ut magis ad uoluptatē eum quā ad la
borē uiuitare uideatur · UIRIDI IBISCO · Ad ibiscum compellere · Venor
scilicet a lacte depulso · Ibiscus autē genus ē herbae · & sic dicit ibisco ·
ad ibiscum ut a clamor celo idē ad celum · IMMITABERI PANA · Exemplo
numinis · magis metū poteris canere · Nam pan deus est rusticus · in ma
ture similitudinē formatus · Unde et pan dictus ē · idē omne habet
enim cornua · in maiorū solis & cornua lunae similitudinem · ruber
eius facies · adeberis imitationem in pectore nebriden habet stellatam ·
ad stellarū imaginē · pars eius inferior · hispida est · pp̄ter arbores ·

urgula fiat. caprinos pedes habet ut ostendat terre soliditatem. fistu
lam VII calamorum habet; propter armoniam celi in qua VII soni sunt.
ut dicimus in medio. VII discrimina locum. recurui baculum cum auro
rapa habet. id est pedum; propter annum qui in se recurrit. quia ut tota
natura dicit. apocis fingitur cum amore luctatus et ab eo uictus.
quia ut legimus omnia uincit amor. Ergo pan secundum fabulas. amin syrin
gam. nimfam. amasse dicitur; quam cum sequeretur. illa inplorato terre
auxilio. in calamum conuersa est. quem pan ad solatium amoris. incidit
et sibi fistulam fecit. Sane sciendum pani pi. habere accentum. greca
enim mono syllaba que ad nos transeunt. crescunt in obliquis casibus.
et in genetiuo et datiuo tantum singularibus et datiuo tantum singularib;
ultima syllaba accentum dant. ut panos. pani. lyncos. lyni. pluralis
tam isti duo ta habent accentum. licet ad nos transire non possint.
PENITET CALAMO TRIUISSE. I. Non tibi parum uidetur. Terren
tius. at enim quantum hic operis fuit penitet. id est parum uidetur.
Et notandum. penitet. triuisse preterit. pro presenti positum. usus panie
quod in defectiuis licentia fit, ubique presens non inuenitur. ut quam qui
animus meminisse horret. LABELLUM. Inanissam. quam quidam
temptant facere discretionem. ut uirorum libra. mulierum labra dicant.
QUID NON FACIEBAT AMINTAS. Quia nadimodum mihi non obseque
batur. et ex effectu alterius hunc cogit. DISPARIBUS IIII. C. CICU
TIS; Inequalibus cannis. nam et armonia inaequalis est. acuta autem est.
quod est inter cannarum nodos. CONPACTA. conuincta. ut uirum con
pactis tradibusque. e. i. ET DIXIT MORIENS. I. N. h. I. S. Commendat mu
nus. et ex eo quod ei hereditarium datum est. et ex eo quod in uidia meruit.
Nam res optime et difficile donantur. uiuus. et accepte facile merentur inui
dum. NEC TUTA MIHI UALLE REPERTI. Commendat difficultate
sic in primo reliquias troie ex ardente receptas. SPARSIS ETIAM NUNC. PA.
Qui habent adhuc maculas a prima aetate uenientes. accessu enim temporis
mutant colorem et eorum macule ce gratie minoris incipiunt. Ergo ait hoc
dicit seruo tibi capreolos. qui adhuc sunt pelli hirculi albo sparsis. quos etiam

Terentius

armonia

nunc nbi seruo · idest · autequos adhuc ubi seruo licet roger · uber uelide
amica · que eos ame cupit abducere · Siccum fugum · ORAT ABDUCERE
Orat ut abducat · figuratum est · ut donat habere · idest donat ut habere
FIFACIFI · Nolut dicere et faciam · nequem amabat offendere · si se uellem
dixisset · dare alteri munus qd ipsi ppparauerat · HUC ADES O FORMO
SE PUER · T · L · P · E · F · NYMFAE CALADHIS · Tantum honorat habet
puero · ut ei dicat · etiam numini obsecutum · ⁊ Sane calathus grecum e · Nam
latine quasillum dicitur · cicero in philippicis · At uero uter quasilla pen
detur aurum · CANDIDA NAIS · Uel pulchra · uel de a · Nam dii umbris
comparati sunt · quas nigras ee constat · hinc e candidus insuetum miratur
lumen olimphi · PALLENTES UIOLAS · Amantum tinctas colore · Oratius
et tinctus uiola pallor amantium · Unde non preter adfectione amantis
eos flores nymphis dicit offerre qui e amantibus similis · Bene papauer
Narcissus anethus · pulcherrimi pueri fuerunt · quique in flores suos nom
ina uersi sunt quos ei offerendo · quasi admonet · ne quid ei hic tale ali
quid unquam ex amore patiatur · LUMCASIA · Herba suauissima odo
ris ut sequentia indicant · qua greci casia dicunt · et sic dictum est tu casia atq;
alius uiuexens · suauibus herbis · ut in salustio leone atq; alias feras · MOLLIA
LUTEOLA · p · u · c · Mollia uiuina · prenigra · ide componit · decalta luteola ·
Nam nisi luteola uiuim sit casia non fit uersus · Mollia uim tactus plumea
scilicet · ac hoc dicit · ex colorum diuersitate querit ornatum · CANA LEGAM
LENERA LAN MALA · Mala dicit cydea · que linuginis plena sunt · sed ni
pret obliquitate · Nam ut in mane de dicimus · apud cretenses infamis gen
uuenibus fuerat · non amatos fuisse · et uerecunde rem inhonesta supprimit ·
quam theocritus aperte commemorat · CASTANEAS QUE NUCES · Bene spe
cem addidit · dicens castaneas · nam nuces generaliter dicuntur omnia testa
rio duriore · ut auellane · amygdali neglandes castanee · sicut econtra
poma dicuntur · omnia molliora · MEA QUIS AMARYLLIS AMABAT
Nec eas uiles existimes · quas amarillis est amare digna · Nam apud illa
mingenta fuere honore · CEREA PRUNA · Aut cerei coloris aut mollia ·
oratius · cerea telefi laudas brachia · HONOS ERIT HUIC QUOQUE · p ·

Cuiro.

Oratius.

Salustius.

Oratius.

Sive dilectum fuerit · sicut castanee · in honore fuerunt amate amarul

Horatius

lude. OLAUBI · Licet horatius dixerit · depone sub laurum mea · melius tamen
ex secundi formam inflectere · Nam melius sonat · PROXIMA MYR
TE · vel iucunda laurot ado dorem proxima · potest enim utrum q: intelligi ·
SIC POSITE QUONIAM · S · M · O · Quoniam p mixtione una suave odore cremis:
RUSTICUS ES CORIDON · Arguit se stultitie · qd eu se speret placare mune
ribus qui potest habere meliora · Nam supra ait · delicias domini · IOLLAS ·
t dicit amator · t eius dominus · HEU QUID VOLUI MISERO MIHI · Quo
modo eum dicit discedere · que supra cu eo dicum n fuisse · Nam ait solus
montibus et siluis · ratione noncaret · S picuret enim dicunt · qd & cu cicero tractat
geminam esse · voluptate · una · que percipitur · et altera imaginariam · scilicet eam
quae nascit ex cogitatione · Unde ita debemus accipere · hunc usum p cogitationem
illa imaginaria voluptate · qua et cernere et adloqui videbatur absentem ·
Sed post quam obiurgatione sua in naturalem prudentia e reuersus · cauit utq:
illa imaginaria voluptate · ubi nunc sibi se offuisse dicit; phanc rationationem
rusticus es corydon · nec munera curat alceus · nec si · m · c · iolla · FLORIBUS AUS
TRUM · Quo facilius arescunt; FONTIBUS APROS · Qui fontes puros coenosos
efficiunt · QUE MFUCIS · A · D · Iterum per fantasiam quasi ad p sente loquitur et
quasi ille diceret siluis · hic infert · habentur du quo q siluis · Dardan
IUS QUE PARIS · & iam n habentur siluas · qua de earum pulchritudine
iudicatur · PALLAS QUAS CAI · colit · Ideo dea arcum munerum dr ·
quod decipere uiuis nitat e · Sed qua dea e arcium · et ingenii · ideo
ista finguntur · Nihil enim excellentius est ingenio · quippe quo regunt
uniuersa · TORUA LAERTA · LUPUM · S · Theocrit fuit isti uersus · & bene
se reuocat a rusticis comparationes · Paene enim fuerat lapsus · dicendo pal
las quas condidit arces · Leaena aut dicitur e · sicut dracena; frqt aut
uirtus leaena lupum sequitur · uerum e · nin necesse e ut uenenum lupo
aduertitur agnoscatur leonis · TE CORYDONO ALEXI · Donat · arrideo iste e
redo · breuis fit · quia uocalis uocalem sequitur · Sic homerus · TIA ANXO
TE TIT POTHE · Tuhic sua quemque uoluptas · Notatur uetustas · quod
hanc sententiam dederit rusticus · supra bucolica carmina legem · aut postulatur ·

picuret · cicero ·
Gemina uoluptas

Fantasia

R

Ge

ARATRA IUGO REFERUNT. §. I. Cratus. videre fessos uomerem inuertis
boues. collo trahentes languido. & hoc multi dicere. omnia incepto amore firi
untur. SOL CRESCENTES. D. D. U. Variant. Nam aut supra. minores q
cadunt alias dem. u. Duplicat aut auget. Sallustius. et maius uitium duplicat u
tam bellum. MEDIAMEN URIT AMOR. Cum iam calor sit solis exhaustus.
QUE TE DEMENTIA COEPIT. Idem cum morbus uacas cum multa sint que debeas magis perficere. SEMIPUTATA. ubi. f. u. i. ulmo. plus quam simputata dicere. Tollerabilius enim est. non incipere aliquid. quam incepta deserere. hinc est ibi in primo. Mene incepto desistere uictam. Item in georgicis. atq: opere in medio desistere relinquit aratra; Sane geminam arguit neglegentiam. & quod semiputata uitis est. et quod frondosa ulmus. Nam utrumque obest. Unde et in georgicis. bis uitibus. nigrum umbra. et iam simplicem intellegimus hunc locum in sua arguit neglegentia. aut certe illud est. Nonnullum me esse demente. qui habeo uites semiputatas. Nam uitis sacra dei. quod corripuitur fauore. quasi sacrificantem deinno. quod est de uitibus impetratis. QUINIV. Quin immo hortamur te. QUOQ INDIGETUSUS. est que rusticus ipsis requirit. Sane eregit illa reducimus. in eger ille senatu. Neger illustrei. unde est. indigere. Nam & hoc utroque uingti casu. OBLIXERE. Multum nexere. figere. perficere. Item modo. de. immanuemus. sed iungemus. INUENIES ALIUM. SI TE HIC EST. Alium alegin alium puerum formosum quare minime spernat; & uolunt quidam hoc loco allegoriam esse antiquam in augustum. ut intellegant. Inuenies alium imperatorem sive augustum contemnit. pagrus rogantem. Sed melius simpliciter accipiamus hunc locum. Nam nihil habet quod possit adversarem arte. Illud uero paulo post pene aperte dicitur in augustum cesarem. cum foris omnia uersat. III. ECLOGA.

Dic mihi da mocem. Transit in eglogam plenam urgii. & conuiciorum pastoralium. Quorum bucolica semper. amare debet ante omnia. uerimiles sibi sint eglogae. Quod ecum uirgilius fecit. Nam primum habet. unum omnium & alterum qui de suo agro pellitur conquestione. Secundum amantum exprimit rusticum. hic uero inter habet et alter cantione. Unde & in dramatio caractere scripta est. Nam nusquam poeta loquitur. sed introducitur tamquam persona. Nouimus autem tres caracteres. hoc est dicendi. Unum in quo tamquam poeta loquitur. ut est in primo libro georgicorum. Alium dramaticum in quo nusquam poeta loquitur. ut est in comoedia et tragoedia.

Salustius.

.III.

.16

enim metri. ut in meneide. Nam et poeta illic et introducit personae locum.
hae omnes caracteres in bucolico esse conuenit cum nunc sic liber eius iste demonstrat
esse. habet in quo poeta loquitur tantum. in siculides musae paulo maiora. habet
metrum in geremum hunc archisa mihi. e l. Nam & in gallum illic inducit loquen
tem. habet dramaticum in in prima egloga. Item in hac quia mixto ordine
exercibus communibus uenente conposita. habet enim in ipso quasi primo
occursu litis et iurgia. Inde queritur iudex. quo pesente habent conflictum
et decepranone. Sequitur inde sententia quae universa concludit. Cum
pecus. Abamaritudine coepit. Nam dicendo cuium pecus. ostendit eum
r mercenarium. Cuius autem antique ut. uetus omo eo teleuton. nedicetur
cuius pecus. qd. tri um generum antiqui dicebant. sicut mis mea meum
sic cuius cuia cuium. Terentius. quod urgo cuia est. NON. UERUM CONO
MIS. Amare iam hic rivalis eius pecoris et dicit. ut et diuitias illius ostendat
et dicit diuitiae esse huius. Siquidem rivalis eius tyrsidis ouibus solitus uice com
munis amoribus uacet. MIHI TRADIDIT. Mei fidei commisit. et credidit
NEERAM. Amicam communem sui et meam. DUM FOUET. Dum
plectitur. PREFERAT ILLA UERETUR. Acsi dicat. Ideo mirer ab illa
discedere. quia sit me preferri. ipse discessere. BIS MULGET IN HORA.
Quod uge prorii die debet in ouibus secundis fieri. Nam plaude in geor
gicis ponit. Bis ad die mulgeri oues dicens. Que a surgente die mulsere be
usque diurnis. Noste premunt. quod iam tenebris et sole cadente. Sul
luce exportant calathis. Quid autem sit bis mulger in hora ipse dicit. et iucus
pecori et lac. S. c. PARTIUS. Melius hic distinguitur. lac posse dici
etiam partius ita. Sensus autem est. Noli uilde haec obicere. tam saeuis uiris
fortibus obiciendis rapinas. Ipse enim ut multum conuectur uiuit
predis et uiuere rapto. NOUIALIS. SI QUI TE. Subaudis corruperunt.
et subpressit uerecunde. licet theocritus apte ipsam turpitudinem
ponit. et exprimit. SACELLO. idem in loco sacro. Nam diminuitur de
ui est. TRANSUERSA IUFENIBUS. hircis hirci. idem capros li
bidinosa constat esse animalia. Unde horatius. libidinosius immolabitur
caper. et agna tempestatibus. Quod etiam plinius secundus dicit.

Terentius

Rivalis

Horatius.

Ideirco fieri si aliquo coeunte uideri. adeo indignum ut meos pene in
porum faciant. hinc e transuersa tuentur hirci. ide uam turpitudi
ne indignantur. Alii hoc impbant et legum hirquis; hirqui au sunt ocu
lorum anguli secdm suronium tranquillu. Inuitus corporalib; ut sit sen
sus. Nouimus quae corruperunt hirquis transuersa tuentib; ut si pal
lage poculis in hirquos retorsis. Quam rem solet libido pficere, Unde iu
uenalis oculosq: in fine trementes, psius. paratam fructus ocello. SEDFA
CILES NIMPHIS RISERE. Ideoq: indulsere nimphae. quia mites et exorabiles,
Sic in georgicis. et facile uenerare neapeas. TUMCREDO. et rustice et natu
ralu respondet. Nonenim ante purgat obiecta. sed alia obiecit; haeni
uam facere consuet. cu aut nporuerunt aut nolueruntobiecta dissoluere.
MALA FALCE. Quia tumale uteris. et dictu e exaffectu uteris. Sic inutile
ferrum cingitur. In hoc au maximu nefas e qd aut uites nouellas. qui ue
tule et cu umbrae uiciduntur, fuerat au capitale supplicii arbores alie
nas uiciderе. Arbustum quida loca unde arbores suolunt accipere.
sic salustu. FICALNUS. Nam habent arma pastores ut in georgicis docuit.
Arma q: armulea q: cane. et ferrea q: falcias, PERUERSA MENALCA.
ut conuersa alia prudine aut uitellegam fuisse quenda menalca no
bilem. ut istum puerilu menalca dicerit illius comparatione, Sic sallus
tius sic uis iste romulus. ALIQUA. Aliqua ratione. QUID FACIANT
DACI. FURES. plerumq: psonae suis nominibus exprimunt. pleruq:
etiam possitiua designant. ut si dicat philosophus: nomen ipsum pons
uati uelis dicere sapientiae operam dis personis exprimens per officium.
sic hoc loco fec. Nam pseruo furem posuit. furta enim specialiter seruorum f.
sic plautus de seruo. homo est, inquit, furum. ide fur, NONEGO TEUIDI. Ma
lus est enim furti arguit dicendo. uidi. EXCIPERE. Dolo capere. ut excipit
incautum, LATRANTE. LYCISCA. Licisca. ut etiam plinius dicit. canes
enim oleum et cambus cum uinse forte misceant. POST CARECTA. L.
loco carices plena. Charex au herba e acuta. et durissima sparo similis.
Alibi et carice pastus acuta. Sane hoc loco supfluu uelum e allegoriam
dicentes. re nusquam locum deuitgilio. Aliunde enim hoc uarius

Iuuenalis.

Psius.

Fur

Spartum

edularum scriptor habuit uxorem litteratissimam cum qua uirgilius adul
terium solebat admittere. cui & id dedit scriptum tragoedia. qui illa ma
rito dedit tamquam a se scripta. Hanc recitauit uarus. psina. Qui re dicit uir
giliusq; allegoria. Nam tragoedie primum caper fuerat; Ornatus; Carmine qui
tragico uile certauit obbrium; sed melius simplicem accipimus. Refutandę enim
sunt allegoriae in bucolico carmine: nisi cum ut supra diximus ex aliqua agros pdiros
necessitate descendunt. MEUS CAPER. Dedit uis metro uictoriae. REDDERE
POSSE. N. Scilicet nesciuo uidetur ee superatus. CANTANDO TUILLUM.
Inperitus peritum; cera iuncta fuit; Supra pan primos calamos cera conuin
gere plures instituit. INTRIUIUS. Consuetudo enim fuerat. ut triuia & qua
druua ulularent. & flebile quiddam in honore diane canerent rustici ad
reddendam cereris imitationem. que rapti proserpinam uiriuius clamore requirebat;
Nouimus autem eandem ee proserpinam. quam dianam; sic maneide. noctur nusq: echate
triuius ululatur per urbes. MISERUM CARMEN. Triste flebile. quale canunt
stipule. et quod congruit ad imitationem matris orbate. UISERGO INTER NOS. Aut
nri comparationem. aut qd meliusee nullo iudice presente; Postea enim exinpiuso palemon ad
uenit. UICISSIM EXPERIAMUR. Idest amoebeo carmine. Amoebeum autem ee quotiens q
canunt et equali numero uersuum utuntur. & ita se habet ipsa responsio. ut aut maius
aut contrarium aliquid dicant. sic sequentia indicabunt; EGO HANC UITULAM. Subdistingue
ut ita intellegam nec eam uile existimes. BIS UENIT AD MULCTRAM. BINOS ALIT UBERE
FETUS. Ut eam laudare et exercere uideat; Male enim quidam questionem moueri
dicentes. uitulam parum ee. nec congruere. ut eam iam enixam ee dicam. sed debere nos iu
uencam subaudire. Ut sit. ego hanc iuuencam pono. uitulam ne forte recuses. Nam & uitula
iuuiniore aetate dicta e. sic uirgo. & paulo post ipse dicturus est. sed uitulam spe
ras: nihil e qd pocula laudas. item. et uitulatu dignus & hic; Unde iuuenci subaudire
n possumus; Sed secdm superiorem sensum intellegam. Uitula enim e nomen aetatis non
qd tantum ante partum uacca possidet; MULCTRAM; et feminino genere dicimus
hec mulctra. & neutro hoc mulctrare. Unde e georgicus in plebium mulctraria uacce.
A lu facium discretionem. ut sit mulctra tempus quo mulgent animalia. mulctrale
in quo mulgentur. DEPONO; In possione colloco. sequestro. DEGERE NONAUSIUM.
D. I. Supra enim eum alienam pascere dicit animalia. ut dic mihi damoeta. ep.

INIUSTA NOVERCA · Epitheton generale nouercarū · BISQ: DIE · N · A · PECUS · et diu
dit adpiscitur · et cū inde reuertitur ·, ALTERE LAEDOS; Male quidā priuignū accē
pūnt · Alī enim de duob: dicūt · non de tribus; Unde alter · de nouerca intellegū
nenos mouent · qd alter dicit de femina · nam et in subaudictione ponunt, ea quæ possum
dicere ·, et sciūt quia quotiens hæc duo genera · iungunt · femininū pponderat · INSA
NIRE LIBET · Q: UO TIBI · Uel subsponsione contendere · uel qd melius ē · carmina con
ponere; Nam insani dicunt posse · DIVINI OPUS ALCIMEDONTIS · Laus ab arte ·, cicero
poliredin ē dicebant · pocula aut fagina · quasi rē maximā · QUIBUS TORNO FACILIS
Donatus sic legit · Legitur tamen et torno facili ad excludenda duo epitheta · qd ē
in latinitate uitiosum · sicut lenta facilis uitis · CORYMBOS · Uitis edera rum · Co non ·,
Dux fuit cui nomen dicit · quia in omnium ore uersatur ·, Nam filosophi tacēt · qd non fa
cile potest ad rusticū pūenire · et bene ea dicit filosofi · quæ ad rusticū pertinent · ut
tempora quæ messor · quæ curuus arator habēt ·, RADIO · Id est uirga filosoforum
qua geometrie lineas indicant · Inuenta autē est · hæc ars · tēpore quo nilus plus æquo
crescens confudit terminos possessionū · Ad quos innouandos adhibuit filosofi ·
qui lineis diuisē agros; Geometria dicit cū non tantū terre · sed et maris et celi ·
et aeris spatia · metari consueuerit ·, Significat autē aut aratū · aut ptholomeū · aut eu
doxum; NEC DUM ILLIS LA · ypallage est; pocula enim labris adhibemus · ut da
re dassibus austros; & tanta ineis dicit ueneratione · ut nec dū illis usus fuerit · IDEM
ALCIMEDON · Insiso ē · facta iteratione uerborum ·, et mire oma · inuitu peratione
habet · quæ ille laudauit · et nobis fecit · Ac si dicēt · putas te solum habere pocula ·,
Cui enim alcimedon infecit? tu preuerentia ea mangis? hæc iudeo · quia nulla esse
existimo · MOLLI ACHANTO ·, Quia ille dixerat · lenta uitis · SILUASQ: SEQUENTES ·,
Non secutus · sed quasi ad hoc sequentes · NUNQUAM HODIE EFFUG; Ac si dicēt
excusationes ne contendas requiris · non quia nulla æstimas pocula · UENIAM; Der
cendam · AUDIAT HEC ·, Subaudis aliquis · Tamē aut ideo · quia suspicatur eū
iustū non posse cedere · qui ita &iam ante certamen est contumax · UEL QUI ·,
Quasi requirentis est · cū subito palemon · Alii distinguunt · uel qui uenit · Bene
aut dubitat · neu ipse iniusse iudicatur · et sit credibile qd adeuis iudicēt gra
tia; hoc &iam dimeta sentiens dicit · nec quē quā fugio · idē consentio eū ad
dicēt iudicē · edicitur autē ē iudex · quem una pars elegit · UICINE PALAEMON

Terentius

Benuolum reddit · et uicaritatis commemorationem · Terrentius · uel uirtus metus · uel
mantat · quod ego uiripinqui parte amittere puto · NUNC OMNIS AGER NUNC OMNIS
PARTURIT ARBOS ; Ipse alibi · parturit almus ager · Sane bene subdidit · nunc
frondent siluae · referens ad arbores steriles ; Nam parturunt · de pomiferis diximus ·
Ulti tempus exprimere · quo et delitiae sint · magis · et rustici munus laborant ·
ut sit duplex adcumulatum uinitatio · MENALCA · ALTERNIS DICETIS ; Quia quasi
uinitus fuerit · qd damoetas prius locus dubitauit · Alternis dicetis · Iuno ebeo
eni carmine · difficilior pars respondentis e · qui non pstio arbitrio aliquid dic ·
sed aut maior e · aut contrariam formam responsionem · ut dximus · supra ; CAMENAE ·
Muse · quibus a cantu nomen est indictum ; ABIOUE PRINCIPIUM MUSAE · Uel muse
mea · abioue principium · uel o muse sumimus · abioue principium · e aut temerari ·
quia ite KAAIOCAP ZAUME O AONOYAE ΠΟΤΑΝΑ ΡΕΕΩ ΜΕΝΑΡΡΗΙ
ΤΟΝ ; Iouis omnia plenum · Lucanus · uppiter e qdcumq; moueris ; Ipse alibi · spiritus
Alto to zamq; infusus parturit mens agitat molem · Ipse enim e spis · sine quo nihil mouet
aut regitur ; COLIT TERRAS ; Amat ; et Nerium superior colitur · non colit superio
rem · Sic alibi · una post habita coluisse samo · idem amasse · Nec mirum siculus sup
sit abioue principium · quem amare terras constat · exhibere carmina cuiq ; ET MI
NOEBUS AMAT · Aut simile e qd dic · quia uniuscuiq; dis quem colit sumus uiderimus ·
ut sume deum sci custos sonacis apollo · ita pollinem exequauerit iouis · aut certe ordo
sit talis · me & Phoebus amat · ut et plus dicat · nec iouis uideat apollinem comparare · SUA
MUNERA ; Ipsi grata · idem laurus · et racemetus ; nascuntur uidas nen ladonis fluminis
archadie filium · dilectam ab apolline · et tra miseratione uiluum conuersam · & racemetum
amatum · ta aborea qui ab apolline · Quicumque magis apollinis amore letaretur · diuegereet
disco · abiecto borea · eodem disco e interemptus · et mutatus in florem nomine sui · ANTE LU
DERI ; Antequam Lucretius ; Oratius · nunc & Lucretius poetor · iniamo gratius puelle risus ab
angulo · OFFERT ULTRO · Iste plus dic · lege amoebei carminis · DELIA NRIS ; Delia
alii amicam priorem uolunt · alii diam · que e adelo · et e canibus nota p quos ue
nimur · quasi de uenationis · Nam si a amica referas · hoc dic : si a me frequen
amicitias uenit · ut canibus meis notior sit · qui amica delia · PARTA PPARATA ·
MEAE UENERI ; Mee amice · AERIE · Aerricolorum CONGESSERE · Nidificare
AUREA MALA · X MI SI ; plus dicit · Nam cum ille dixisset se ea missurum ·

Lucanus

Horatius

Iam nusisse confirmat; Aurea aut · aureo coloris. & uolunt qd hoc loco allegoriam
ee ad augustu · de xm · eglogis · quod supfluum e; Que enim necessitas hoc loco alle-
gorie? DIUM REFERATIS · Ad alta inquit mecu dulce locutae galatea · ut deorum au
ditu eius digna sint uerba. ANIMO NON SPERNIS; Id e libentissime habes; & e. laetes fi
gura · sicut munera nec spernio · Et multa hunc locu allegoricos accipunt · ut uideat
augusto dicere · quidp de · quia me diligis · si ad capiendos hostes pgens interim me relin
quis. Dicitur enim uirgilius sequi uoluisse augustum · contra antonii ad actiaca
bella pperantem · BELLA SERUO; Que res inuenatione mi nisi possidet uoluptatis.
A MINTI · Vocatiuus greci e; et sciendu graeca nomina ina exeuntia siue crescant · siue
non crescant in genere suo · uocatiui in a mutare · Ut eneas · aenee · oenea · pallas pallantis.
palla · ut non hac op alla dederas pmissa parenta; FELLIDA MITTE MIHI · Amica
comune · causa natalis diei · uicinis tamen sacrificio licebat uoluptatib · opera dare;
Nam in alius sacrificis erat castitatis obseruatio · qd & ia sequentia indicant · ubi dic.
cu facia uitula · id e cu pfugibus sacrificare coepero · tu tamen uenito; Sane natalis apud
maiores plenu fuerit · posterius natalis cepere dies; Na cu oratius dixerit natalis grate
numeres; iuuenalis aut · natali cor ume die mihi · dulcior haec lux · CU FACIA UITULA
P FUGIBUS · I · UENITO · Cu sacrificauero · et figurate facia uitula · ut · ut facia ture
facta magna · Oratius · seu posceat agna · siue malua edo · Dicit aut hoc sacrificiu arua
bale · qd arua ambit uictima · hic ipse in georgicis terq: nouies circu feliceat hostia fru
ges · sic ambur uide · uel amburbiu dr sacrificiu · qd urbe circuit · & ambit uictima · UALE
UALE INQUIT IOLLA; hic pastor aut habuit duo nomina · na supra eu menalca dixit ·
Aut certe iolla eu · quasi pastore optimu appellatur · a quodu pastore nobilissimo · sic
forte uiru · plerumq: achille · adulteru parui uocant · Sane longu uale ita aut · ut tor
nu clamat · pa uerbio nomen posuit; UALE UALE INQUIT; LE corripit · sequens uo
calis · ut te corydon o alexi · TRISTE; tristis res · Dulce; dulcis res · SATIS · Segetibus ·
DEPULSIS · A lacte pribitis · ut depulsos a lacte domi · que claudere agnos · POLLIO
AMATI NRIU QUAMUIS SIT BCO; Blandiatur iam pollioni patrono · que · et tragoe
diarum et historiaru scriptore · Oratius fuisse testatur · Nam in sedo carminu dicit · Horatius.
de historiis · periculose plenu opus aleae tractas et incedis per ignes suppositos cineri
doloso · Item paulo post · paululu seruemus tragoedis · desu theatris · que carmi
ne & siui rusticu · tamen amare confirmat · PISCIBUS · UITULAM · L · PU · Uel pascere

eius armenta · quia legit hoc carmen · uel utrulam et nutrite ppmuo. Sane alii legunt
[illegible] a prima pducat. Alii pollio · NOVA CARMINA, Magna · mirandaq; pascere
[illegible] hic augere h. nā ille umilā dixerat, QUOTIES QUOQ: GALLIET; Subaudis · uenisse,
puenerat aū adconsulatū post triūphū dalmaticū · nā uicerat solonas ciuitate dalmatie.
Horatius. Oratius: cultrix et nos honores dalmatico peperit triūpho. AMOMŪ; Flos ē arsīnos
plene messis amomū; QUI V ALIŪ NONODIT; ppena ei contingat · ut diligat me iuū
peiorē pollī · nam ma eius et bauius pessimi fuerē pollē · inimici tā oratio qui uirgilio.
Hor. Unde oratius male soluta nauis exit · alite ferent olentē maeuū · MULGEAT HIRCOS.
facit ea que contra naturā sunt, FRAGA, Mora que inherb nascunt · ideo dicē nascentia
LATET ANGUIS · IN HERBA: Allegoria ē · Nā uidetur hoc admantuanos dicere. quī
multer uersabant armatos · quos sicut anguis morte infertē posse ñ dubiū ē. NON BE
NE RIPE CREDITUR · I · A · E · N · U · S. Allegoria dilliud quod supra dixerat pretens: qua post
acceptos agros · a barrio centurione · pene ē uī emptus: nisi se ēpuasset influuiū.
Parcite aū phibite · seruate pcedere · idē seruate ne pcedant · ut gnatus parce tuis.
TYRIE PASCENTES · A · E · R · C. Idē omantua · nolite modo uelle aliquid agere dere
perendis agris, Nā ubi oportunū fuerit · ego omis lauabo · idē purgabo omis apud
cesarē · cū deactiaco plio reuersus fuerit; et bene insonte · ipse emī pamicos cesaris
agrū meruerit · tāquā priuilos quosdā · Nunc aū mantuanis beneficiū dicē se ab ipso
imperatore meritūrū · RECE CAPELLAS; RECE CAPROS; pcele omanciuse · pdicti
lo; & sicē postrus urgentia labant · trē ar & ar inportas · COGITE OVES · Inouilia colligi
te · UTTYRE COGE PECUS; PRECAEPERIT; poccupauerit; nā naturale ē ut
lac augeat frigore · calore minuatur; UIX OSSIBUS HERENT · Uix ossa eorū cohe
rent. TENEROS OCULOS · M · E · A · Dicit causā macrei · & pretanstrū pulchrū se pe
cus habere significat · qd meruit fascinari · ERIS MIHI · M · APOLLO; Relicto certami
ne · sibi pponunt enigmata · Bene aū ait · ERIS MIHI APOLLO · quia in rebus incertis
sola opus ē diuinatione. TRIS PATEAT CELI · Spatiū non amplius ulnis; Ulna ppre ē.
spatiū · inquantū utraq: tendit manus · dicta ulna · ΑΠΟ ΤΩΝ · ΟΛΕ · ΝΑΙΝ · idē abrachius
Unde & ΛΕΥΚΩΛΕ · NOC · dicit · licet & suetonius · unū cubitū uelit ē tantū modo; Sane hec
questio uana ē · Nā alii dicunt significare eū sepulchrū · celi luxoriosi cuius di
uendatis omnibus rebus et consumptis tantū modo sibi spatiū cerebrum · qd
sepulchro sufficeret · et uoluisse eū errorē facere · excelsi & celi similitudine · ut sit

sic. dicemus ubi nū sepultus ē celum. cuius tribus ulnis continet sepulchr

Alii uero uolunt puteū significari. quē in ꝑtē parte egipti. quē ad hoc numia

tudinis philosophi effoderē. ut ꝓbarent locū illū ēe solū. quē recto uiuum sol intra

diret. Nam uiuū ut die quando in centro suo ē sol. lumine suo tam in ima illus

puteī. quā summā terrā intradit. Sed neutrū hoc conuenit rustico. Unde simpliciter

intellegendus ē. cuius lib& loci puteus. in quē cū quis descenderit tantū celi conspic.

spatiū. quantū puteī latitudo ꝑmiserit. Dic quibus intrātis. IN N. R. Quia soluere

nō potuit. ipse aliū obicit quaestionē. & captiose quibus interitis dicit. Racemus

enim ubique nascit flos. qui natus primo de racineth sanguine. post ea aliis.

sic & hū ouidius docet. Est aū rubrū quasi lilium. designans primā racineth litera.

Regū aū nomina. non qm ipsi reges fuerē. sed quia regū filii. ut magnū regine sed

eū miserat amorē. cū de adriadne diceret. pasifē regine filii. Sane multi uolunt

nomina regum. ꝑ nomen regis positū. ut sit quē admodū illum uiteremio. nō ꝑpen

meretricū contumelias. cū deinde loqueret. Nā flos iste racineth tantū non

et aliis nomī retinet. Tamen sciendū enigmata hec sic fere omia carere apta so

lutione. FILLIDA SOLUS HABETO. Amicā cōmunē. qd plus ē quā ēe apollinē.

Impossibile ē qd ille ꝑmiserat. hic uero possibilia pollicetur. NON. hic distinguendū ut

sit sensus. officii iudicis ē fere sententiā. non eorū qui uti se commendum. Unde male qdā

uorū iungunt. Nonnūm uti uos tantas conponere lites. Nī nō negat se facturū ēe quod

faciet. iudicaturus enī ē cos pare. dicens et utula iudigni et hic. CONPONERE. finire. ut

ante diē clauso conponet uesp olrpho. id finiet. ET QUISQUIS AMORES AUT METUIT

DULCES AUT EXPERIETUR. A. & tu et hic. digni estis utula. et quicūq; similis uestri ē.

nam supra unus dixerat. triste lupus stabulis. maturis. F. I. N. Amarilli dis ire. lte alt. Dulce

satis umor. D A. edis. L S. F. p. Mihi solus amantas. Ad cuius amatoris similitudinē pinet.

Aut metuet dulces. Namq; hic mentulcas. etamabat. neū quā posset amor ille dissolui. contra

damoetas amaritudinē amoris expertus fuerat. et amice amarilli dis iracundia. metuit

dulces. timebit ꝑ dulcibus. ne eos amittat. Sit PRATA BIBER. Aut intellegim hunc

esse. ut ubertas puerīs suis ut arua irrigarent. Qd illis cantantib: factū ē. Et reuera

dicit ruios claudite. aut certe allegoricos hoc dicit. Iam cantare desinite. satiatenī

audiendo sumus. SICELIDES MUSAE. P. M. C. Asinius pollio. ductor germanici exercit

cū p capta salona dalmatie ciuitate primo meruisset lauream. post & ita consolatum

iii. eglogā

Laurea

a Deyrus fuisset · eodem anno suscepit filium · quē accepta ciuitate salonium uocauit ·
Denique uirgilius genialia condicit · quē constat natū risisse statim · qd parentibus
omen · e felicitatis · Nam ipsū puerū ut ipsa primordia perisse manifestū est · Sic
lidet aut grecume · Nam latine siculiensis facit · Idē · theocritus
siracusanus fuit · quē in hoc opere uirgilius imitatur · ut dixim supra · PAULO · MA
IORA CANAMUS · bene paulo · nam licet hęc egloga discedit a bucolico car
mine · tamen inserit et aliqua apta operi · MIRICAE · uirgulta sunt humili
ma · ULTIMA CRMEI · U I · C E · SIBILLINI · QUE CUMANA FUIT · ET SECULA PER
SE IALLA DIUISIT · Dicit etiam quis · quo seculo imperaret · et solē ultimū idē
decimū uoluit · Nouimus aut eundē esse apollinē · unde dic · tuus iam regnat
apollo · Dicit etiam finitis omnibus sæculis rursus eadē innouari · quā rem
etiam filosofi hac disputatione colligunt dicentes conplexo magno · s · anno
oma sidera in motus suos redire · et fieri rursus eodē motu · Qd sic · idē
siderū motus · necesse est in oma que fuere · habeant iteratione · Universa enim
astrorum motu pendere manifestū est · hoc secutus uirgilius dicit reuiuiscere aurea
sæcula · et iterari oma que fuere · ABINTEGRO · DENUO · SECLORUM · Sine cessis · se
culorum · REDIT ET UIRGO · IUSTITIA · QUAE est regione · et permiscet laudes · tam
puero quā pollionis · quamq; augusti · nam felicitas temporum a imperatoris pri
net laudem · IAM NOUA PROGENIES CELO · D · A · Ut uideant homines · non ex mor
talibus · nati · sed ex numinibus · et quasi e celo lapsi · et hinc conicit fore aurea sæcu
la · Qd augustus imperat · qd talis natus est puer · quod consul est pollio qd ei nascente
Nā hoc dicit · fauete lucina · cuius ortus sæcula inmutabit aureis scilicet ferrea
CASTA FAUE LUCINA · Modo diana accipimus · Sic ortus · fauete lucina pbas
uocari · Terentius uinonē lucinam dicit · ut uino lucinā fer opem · S · M · O · Iam
ambæ unum sunt · TUUS IAM R · APOLLO · Et ultimum sæculum ostendit · quod
sibilla solis ei memorauit · Et tangit augustum simulacrū factū est · cū apollo
nis cuiusdam uirginibus · INCIPIT · Inchoauit · exordium accipiet · aureū scilicet sæcu
INCIPIENT · M · P · M · Illud tangit · quod iulius et augustus menses · In honorem
cesaris augusti acceperē nomina · Nam antea quintilis et sextilis dicti sunt ·
Et hoc etiam trahit ad argumentum aurei sæculi · REDUCE · uel augusto · t po
lio · t salonino · SCELERIS VESTIGIA · N · Bene nullū uult esse pcentū tēpo

Horatius ·

Terentius ·

uitium · sed reliquias dicit ee superioris aetatis. Sic in georgicis cū laudaret
augustum et carpisset tempora dicens: uicine rupis inter se legibus urbes arma
fuere · seu tota mars impiis urbe tumultu · ferunt equis auriga neq; amplius
curruis habenas · ut ostenderet tantas ee reliquias priorum malorū · ut
ne a optimo quidē rectore sedari posse uderentur. Uestigia aut scelerū dicit bel
la ciuilia · quae gessit augustus contra antonium · apud mutinam · contra illū
antonium aut frem antoni apud perusiam · contra sextū pompeiū filiū pom
pei in portu siciliensi · contra brutum et cassium in thessalia · contra antoniū
et cleopatram in epiro · apud actiū promontoriū · INRITA · Ad nihilū deducti
uestigia · et non dicit iam uitia soluent terras formidine · sed fient in pia
et soluent terras timore; Pp&iu aut est longa · ILLE DEUM · U A · Sicut supra
artificiose laudē confinxit ut possit ee communis; Nam ad quē uis potest refer
ri · Ille · t ad augustū · ut ad salonium · PACCATU Q; REGIT PATRIUS · U O ·
Uel augustus cesaris · t salonius pollionis uirtute pccatū orbē tenebit · & mira
lius utriusque e · et eius qui paccatur et qui paccatū tuetur · ALIBI PRIMA
PUER · N · M · C · Bucolica digesta laudatio · Non enim in p unde in principio
omnia consumpsit · sed paulatim fecit laudem cū aetate pcedere · MUNUS
CULA · Bene in rebus minoris aetatis usus est diminutione; FRANGES · EDE
RAS · P · C · B I · passim uagantes · unde antiqui lirici dicē · flexi pedes ede- Lirici
ras · qd hac atq; illac uagant. Mire aut puerū laudat ex ipsis muneribus · nā
hederae indicant futurū poetam · ut pastores edera crescente ornate poetam · Bac
char uero herba e · quae fascinū pellit · ut bachare fronte · cingite · neuter no
cent mala lingua futuro · p qd pulchrū indicat puerū · RIDENTI · Ad animo
lyo · Et ē herba quae in egipto nascitur · IPSE LACTE REFERENT · Quod
enum e aptius infantibus lacte · et laus in hoc e · qd ut ipse referent · NEC
MAGNOS · M · A · LEONES; Bona usus e moderatione dicens; frum quidem
magni leones · sed minime aliis nocebunt · CUNABULA · Lectuli in quibus Cunabula
infantes iacere consueuerunt · t loci in quibus nascuntur quasi cunabula.
Nanci nē grece nrm · FALLAX HERBA UENENI; Non eiusdem dicit ·
quae omnibus nota e · sed illam sardoam quae apiastri similis e homines
decipit · t aconita ut nec miseros fallunt aconita legentes · ASYRIUM UULGO

Argo

Catastasis

Murex

Sandix

Horatius.

Statius.

Theologus

S.A. Amomū herba ē suauissimi odoris. quae tantū Indissīpia nascitur
Uulgo: passim. HEROUM LAUDES EFFACTA. p. Effexegesis sisit melior
sensus ē. Q uer hero ū laudes. tui uirtutes parentes; q̄ue sit poteris cognoscere
uirtus. Abaccessu ætatis. quanta sit uirtus agnoscit. et cuius gloriæ. SUBERUNI
ERUNT. sed latenter plane & bene. priscę fraudis. ad suorū tempor excusationē.
sic diximus supra. QUE TEMPTABE TE THIN. R.Q.C.M. M.Q. Asequentib; ostendit
p̄cedentia. quae uitauit. quasi laudi incongrua. Nam p̄nauigationē ostendit
fore auaritiam quę homines nauigare compellit. p̄uitos bella significat.
pagri cultura famis ostendit timorē. ALTERERIT TUM TYPHIS. Speculu
p̄ generalibus ponit. Nam p̄ typhin quē cūq; gubernatorē accipimus. per argo.
quā cūq; nauē. per troiam. quā cumq; ciuitatē. p̄ achillē quē cūq; uirū fortem.
Uidet tamen locus hoc dictus p̄ apocatastasin. idē p̄ omnium rerū reuolubilitatē.
ex siderū ratione uenientē. ut diximus supra. CEDET MARI UEC TOR IPSE.
Necessario. siquidē omnis feret. oma tellus. Nauigatio enim ex mercimonii ratione
descendit. DISCET MENTIRI LANA COLORES. Cū enim tinguntur. mentiuntur alienū
colorem. MURICE. Codea. unde tinguitur purpura. MUTABIT. Tinguet inficiet
p̄ratum. LUTEO COLORE. Rubicundo. et est p̄ pallage. pro croceo luteo. nam croceum
luteo coloris est. Unde et aliqua pel. SANDIX. Herba de qua sandicinus tinguitur
color. CONCORDES STABILI. F.N. p. Nam & qd una dixerit duo sequentur alia.
et fixa & statuta fatorū. Oratius quod semel dictum ē stabilisq; rerū terminusset
uet. IOUIS INCREMENTU. Nutrimentū. et ē uulgare. qd bucolico congruit carmiz.
NUTANTEM MUNDU. Nutat p̄sentibus malis. Letus est bonis futuris. CONUEXO. Cur
uo inclinato. OMIHI TUM LONGE. p. UU. Utinam possim frui uita longissima.
et habere tantū spm. quantus posset sufficere. ad tuae uirtutis commemorationē.
NON ME CARMINIBUS UINCET THRACIUS. Generali stilise orpheo uel lino fore comme-
morat. nam non sibi adrogat. sed hoc dicit. tanta est materia tuae laudis. ut & iam
humile ingenium mea supra omnis possit excellere. LINO. linus cū nomē hominis
dicimus. libreuis est. Statius. medio linus inter textus achuncho. Cum linū dicimus
filum significamus. li. longa ē. cū p̄ducitur apud grecos. PANFUIAM. Redit
ad rustica nomina. Nam status excesserit. dicendo linū poetam. orpheo theologū.
ARCADIA IUDICE. Quae & fuit. ubi colitur. RISU COGNOSCERE MATRE. Adludit

ad id qd factum ē. et p̄ē naturalē aīt. Sic enim maiores sermone cognoscunt tu infimes risu se indicant agnoscere. Ergo hoc dicit. Incipe parentibus adridere. et eis animus bonū detrahere sollicitudinē. ut ipsi tibi adrideant. Matri enī .x. menses adtulerē longa fastidia. Alii adtulerē legunt. ut sit sirisers. abstulerunt .x. menses matri tue longa fastidia alii adtulerē legunt. ut sit sirisers. abstulerunt .x. menses matri tue longa fastidia CUI NON RISERE PARENTES. NEC D. H. M. DEAN. D. CUBILES. Sic uile mo coniugū quicū deformis eēt. et uno et minime adrisisset. ab ioue est p̄ceptus in insulā lemnū. Illic nutritus a simus cū iouis flumina fabricasset. nonē admissus ad epulas deorū. postea cum rogaret ut uel minerue coniugū sortiret. spretus abeat. unde duinos honores non meruit. ad quos p̄ coniugium numinū. aut p̄ coniunctionē uenit deaū; hinc ē qd uinum agit in primo aeolus gratias. qd p̄ eī beneficia duinos honores meruit. ut iudas epulis. INCIPIT ECLOGA VI.

CUR NON MOBSE BONIQ: C.A. Inducunt duo amici pastores canere ad delectationē. Unde et laudant. et sibi mutuo cedunt. boni aū doctī. & figurate ut boni ābo tu calamos inflare leues. ego dicere uersus. HIC CORULIS M.C.U. Ordo ē cur non mobse hic consedimus uū ulmos mixtas coriliis. scilicet ut canam. Sane. inter p̄ positio. quia post posita ē mutatur accentū sicut circū. SIVE SUB INCERTAS. Z. M. U. Dicit quod ē uerecunde se illi obtemperare debere. ostendit tamen quid sibi placeat. Nā ex ipsa laudē amici. et ex arboris utilitate. quarum incertas umbras dicit. ostendit suā sententiā ē meliorē; Incerte aū umbras. et ex solis circuitu. et ex mobilitate uentorū. qd ipse & iam dicit. Z. Seriis motantib: LABRUSCA. Uitis agrestis. que quia uitis margineibus nascitur. Labrusca dicta ē. a labris et extremitatibus ripe. MONTIBUS IN N. Ac si dicerēt inhoc territorio; et tibi certat usurpatū est. Nā hodie certo tecū dicam. Quid SI IDEM CERTET. F. S. C. Offensus comparatione inferioris hoc dicit. licet namare me malcas dicere. solus tibi certat amicitias. qd tamen quia hic aspē accepit. ille paulo p̄ curat dicens. Lenta salix quantū pallentes cedit oliue. PHILLIDIS IGNES. Fillis re gina thracū fuit. hac demo fontē thesei filiū regē athenienssium redeuntem. de tyranno p̄lio dilexit. et in coniugium sibi rogauit. Ille aut ante se ordinatur rem suam. et sic ad eius nupias reuersurū p̄fectus. tacq: cū tardare. fillis. et amoris impatiens et doloris impulsu. qd se spreta ē credebat. laqueo uitā finiuit. et conuersa ē in arborē amigdalū sine foliis. p̄ea reuisus demofon. cognita re eius amplexus ē. truncū quū uelit

Inter

Circum

Fab. Phillidisque in amigdalū uersa ē. & demofontis.

Frilla Petala Ouidius.

sponsi seruiret aduentu folia emisit. Unde & iam frilla sunt dicta: afrillide, que antea p&ala
dicebant. Sic ouidius in metamorfoseon libris; ALCONIS LAUDES. Hic peritissimus sagittarius
fuit. cuius cu filiu draco inuasisset tanta arte direxit sagittam ut eam carteris inserperet
defigeret uulnere. nec tamen iniuriam filium; IURGIA CODRI. Codrus dux athenienssiu fuit.
Q uo tempore bello inter laconas et athenienses. cum respondisset oraculu illos posse uincere
quos dux peruisset. habitu humili p&ceu se adhostiu uenit ceterorum. & illic uirgio eos insui
gode instigauit. et a nullo cognitus. fecit locu oraculo. CORNICIS FAGI. Ubieni debuit magis
rusticus scribere. MODULANS ALTERNA; Secdm rithmu componens. Alterna autem uaria
ppter musica. cuius sonus uarius inuenit. et pedu dissimilitudine. Significat autem carmen
epicedion et epitafion; nu epicedione. qd dr cada ueri nondu sepulto. uel extinctu nim
phae. c. f. d.; E pitafion autem p completam sepultura dr. ut dapnis ego insilus hincusq;
ad sidera notus. TENIA SALIX. Q. p. c. o. Rusticis uim comparationibus. Salix autem u
lissima arbor. oliue comparatione. SALIUNCA; Herbae genus quam ocirunica uulgo
uocant. IUDICIO NEO. Ac si diceret. quod alii semper uideris. EXTINCTUM NIMPHE.
c. f. d. f. Multi dicunt simpliciter hoc loco deflen Dapnim ysequenda pastore
Alii dicunt significari pallogoria. g. iulium cesare. quinse uiru acassio & bruto
xx. iii uulneribus inter emptuse. Unde & crudeli funere uolunt dictum. Alii uolunt
quinilium uirum significari cognatum uirgilii. Deque & ia oranus. ergo quin
tiliu p peruis sopor urguet. Tamen crudeli funere adquenius potest referri
UOS CORILI TESTES ET FLUMINA NIMPHIS; Bene testimonius utitur in reb: incredi
bilibus. nam fletu facile dearum p&sona non recipit. & bonis usus se gradibus fleuerunt
nimfe. quibus insita e naturali pietas hominis. ad quos mortis puenit dolor. pecudesque
lic& ratione careant. tamen non carent sensu; fere. crudelitate gaudentes; Qui rem
rursus quia incredibilis est testimonio confirmat dicens. hoc et montes locuntur et
siluae locuntur. Quod autem ait corili testes et flumina usurpatum est. nu testes flumina
non dicimus. Quae enim in is exeunt. neutru in eis mittunt uagilis. agile. sed nec hoc
teste. nec hic testu possumus dicere. unde p diffinitione debemus dicere. testes inhi
bitum quarere. corili et flumina. Sic oranus. testis in taurum flumen; l. auctor qda p peruius. testes
sidera nobis. ASTRA CRUDELIA. Que a c. ele ueri dapnidis mortem. COMPLEXA
S. C. M. N. Lugentiu est. ut corpori inhereant. NULLA QUADRUPES. Hic & hoc
quadrupes dicimus. alibi. saltus ut quadrupes nota uertat. R. MONTESQ: FEBRIS.

Frilla Petala Ouidius.

Epicedion. & epitaphion

Horatius et hic

quadrupes

Hypbolicos dixit. & notandum quicum diceret cur apotheosin contra Lucretii omnibus reb
dit. quasnunc vmeruit fuisse memorauit; DAPNIS ET ARMENTA. C. S. I. I. Hoc apte
adcesare pinet. quem constat primu sacra liberi patris transtulisse romi; CURRIT
PECORI. THRASOS. Satiriones choreis liberi id liberilia. UTIS IN ARBORIBUS.
Locus thocritie. TUIS. Si romanus cesar. si pastoribus dapnis; pales. DEA PABULORU;
apollinis aut nomiu dicit. ide pastorale. ni admeto regi pauit armenta. & hoc dicit.
nec pabula nascent nec pecora. GRANDIA HORDEA. USURPANTUE METRI CAUSA DIXI.
Nam triticu hordeu unu mel numeri tantu singularis. unde plurali in ipsa um
non possumus. Una tam possum dicere. ciceronis exemplo. quit in prima. Unica
teraq. que maxima facile comparant. INFELIX LOLIU; Inutile. infecundu. Steriles
au hauenas. secdm suu ualue dicit. Nam in tracia fructuose sunt. hec au dic commingere.
ut ostendant tam quoq: dolere dapnis morte. PALIURUS. herba aspera. & spinosa.
SPARGITE. Implete. ut spargitur et tellus lacrimis; & dicit ornandu ee locu sepul
chri. exuolumate defuncti. INDUCITE FONTIBUS UMBRAS. facite nemora circa fontes.
et hoc ideo quia ut diximus heroum anime habitant. t in fontib. t in nemoribus. ut lucis
habitamus opacis riparuq: toros et prata recentia riuis incolimus. SUPER ADDITE CARMI
Duos uersus carmi uocauit. nec mirū cui & iam deuno carmen dicere. uer rem carmine sig
no. & nec hec de dania. VA; DAPNIS ECO INSILUIS. Insiluis notus. & hinc usq; ad sidera
FORMOSI PECORIS. C. E. I. Si adcesare referas. hoc dicit. boni populi optimus im
perator. TALE TUUM CARMEN. laudant se inuicē ut supra diximus. QUALE SOPOR
Qualis res est. ut dulce satis humor. NEC CALAMIS. S. E. Q. S. U. M. Uidet allegoria quasi
ad theocritum & uirgilii respicere. hinc est. tu nunc eris alter ab illo; Quocūq: modo
Pur possumus. & dicit se dapnidis dicturum apotheosin. ut dapninq; tuū tollem
ad astra. tuū quē diligis. TALI MUNERE. Si amicū laudauerit. PUER IPSE.
Modo dapnin intellegimus. Nam certu non puer occisus. sed maioris ætatis. IAM
PRIDEM. Sthimichon. L. C. N. ac si diceret. scio ee optima que dicturus es. frustra
ea uerbis eqnuas. quia ille supra uerecunde dixerat. quocūq: modo. mbi uicissim
CANDIDUS. idē deus. unde contra nigros mortuos dicimus. Optimus hic niger
est. hunc tu romane caueto. SUB PEDIBUS Q: U. N. E. S. D. Metrū eius ostendit
quis tumanos circulos et celi secreta conscendit. ERGO ALACRIS SILUIS. Omā
tenet uoluptas. que superius occupauerat meros. ut ipsa pales agros. atq: ipse

Apotheosis

Thrasus

Triticū. hordeū. unū. mel. tantū singularis nusquam.

Allegoria.

Horatius.

P. Apollo; LENET, Idest moritur amplectitur; NEC RETIA CERNIS ULLA. D. M.
Adeo placet simpliciter dapnidi ut &iam ille doluit qui voluptati amica fuerit eqesce
scilicet venationis. et e. ypbole; DEUS DEUS ILLE MENALCA, Hoc sonit di di e dapnis,
INTONSI. Siluosi Incedui; SIS FELIX BONUSQ: TUIS, pastoribus sic dapnin
accipimus, Sic cesare beneficiis suis enim pcussoribus nocentissimus fuerit; Nā au
gustus eius filius. omen est psecutus. felix aū ypptius. ut sis felix. nrīq; leues quē cūq;
labore. Ire econtra uno que potuit infelix. idē irata deos enī felices. Et infelices. ex
reb: quas prestant uocam. ENQUATUOR ARAS. Ecce duas tibi dapnidus altaria
foebo; fecerunt aras quatuor. tibi o dapnidus. et duas aras apollini. que sunt
altaria; Nouimus enī aras et dis ee superis et inferis consecratas. altaria uero ee
supnorū tantū deorū. que ab altitudine constant ee nominata. que nunc dat
apollini quasi do. dapni ediuerso aras ponit. nam licet eū dicerit deū. tamen morta
lem fuisse manifestū est. Sane quaeritur. cur duo altaria apollini se posuerit. ū
dicit. cū constet sup nos deos. inpari gaudere numero. Infernos uero. pari. ut nume
ro. et Impare gaudet. quod &iam pontificales indicant libri. Sed constat secū
porfirii librū. quē solē appellauit. triplicē ee apollinis potestatē. Eundem
ee solem apud superos. liberū patrē interis. apollinem apud inferos. Unde &iā
tria insignia circa eius simulacrum uidemus. Lyram quae nobis celestis ar
monie imaginē monstrat. Gripe meū quae &iam terrenum numen ostendit. Sagit
tas quibus infernū deus et noxius indicatur. Unde &iam apollo dictus est.
ΑΠΟΤΟΥΑΠΟΛΛΙΝ. hinc est quod et homerus eundem tam pestilentie dicit. quā
salutis auctorem. Et horatius ait. Condito mitis placidusq: telo supplices audi
pueros apollo. Unde uirgilius rationis huius ptius. altaria supnū numen osten
dit. pparem numerum infernum indicat potestatē; BINA. DUO QUOT ANNIS.
Singulis quibusq: annis; PINGUIS OLIUI, Qd grece lipeleon dicunt. HILARANS.
participium ē abeo. qd ē hilaro. Sane sciendū nomen unde uenit idē hilarus. et hilaris
a greco descendere. HΛΑΡΟΣ facit; VINA NOUUM. F. CALATIS. Ordo ē uina fundam
calathis. idest calicibus. quae uina sunt nouū nectar. idē magna dulcedo; ARIUSIA
aurcha. ym onomatopoeia insulae ariusio. LYCTIUS EGON. Cretensis. ut lictius idome
neus. Saltantes SATYROS. IMITABITUR ALFESIBOEUS. pastor quidā. Sane ut
in religionibus saltaretur. hoc ratio est. qd nullā maiorem mī partē corporis ee

Incedunt

Aras. & altaria

Sol apud superos.
Idem lib. pat. Interis.
Apollo ap. Inferos

Horatius.

Hilarus
Hilaris

uoluer̄ · que non sentiret religionem · Nam camus adanimū · saltaq; mo admobilia
tē · p̄tinet corporis · FICVMLUSTRABIMUS AGROS · Sic supra · cū faciam uitula
p frugibus; DUM IUGA MONTIS APER · sicut insl&a dum fluuii current; UTRA
cho CERERIQ: hæc enim duo sunt numina · quæ etrusci maxime colunt · & quoq;
nomina cōmuna sunt mortalibus cunctis; Sic in georgicis · uīo sine munere
tellus · chaonam pingui glandem · M · A; DAMNABIS TU QUOQ: VOTIS · Idest
cū deus p̄stare aliqua hominib; coepit · Obnoxios tibi eos faciet aduota soluen Obnoxius
da · quæ ante quī solnuntur · obligatos · et quasi damnatos homines retinent ·
REDDAM PCARMINE DONA; Ille eū supra tantū laudauerat · hic et laudat ·
et demū & iam cogitat · SIBILUS · hic sibilus dicitur re ipsa · Nam sibila · ora Sibilus
participalit̄ dictum ē · p · sibilamina · HAC TENUS FRAGILI DONABIMUS · A · C ·
Bene anticipat & offert munus · qd ille se facturū ē p̄miserat · SUME PEDUM ·
Uinga incurua unde retinentur pecudū pedes · NON TULIT ANTIGENES · ET ·
T · O · AMARA; Aut pastorē quendā pulcherrimū dicit · aut coraulā significat · Coraula
quē legimus admodum amicilio fuisse dilectum · PARIBUS NODIS; pari &
æquali tumore nodorum; & honeste locutus ē · formosum nodū ait ere · ut
sidicas pulcher ē · frens · · INCIPIT ECLOGA · III ·

PRIMA SYRACUSIO DIGNATA · E · L · U · NRA · Romana inquit musa ·
non erubuit se siluis ante comitere · i dē imitari theocritū syracusanū
et bucolica scribere · Syracusio aū · grece ait · nam latine syracusam dicimus ·
nra · i dē romana · ut tuquoq: in tortib: nris; et digna ē · sic dicit · quasi eglocosu
petiore · SILUAS HABITARE; Sicut atq: humiles habitare casas; THALIA; Musa Thalia
sulice & et grece ait · nam latine thaleadebuit dicere · sicut cytherea · sed ppt̄ eiusdem Thalea
niam contempsit uis regule · et ideo in grecitate p̄mansit · CUM CANERE MERE · CES
ET PRELIA; Cum canere uellē · & significat Ait aeneiden · ut gesta regū albanorū ·
que coepta omisit · nonnū asperitate deterruit; CYNTHIUS · Apollo: ac rimbo monte
dei · in quo natus ē; AUREM UELIT · i dē mouit · alibi postesq; a cardine uellit · Aurem
ut̄ ideo · quia memorie consecrata est · ut frons genuo · digiti minerue · genua mīe ·
DEDUCTUM DICERE · C · Tenue · nam latio alana · que deducitur in tenuitatem ·
NUNC EGO; Ordo ē · nunc ego agrestem tenui meditabor arundine musam · i dē carmē
rusticum scribam; NAMQ: SUP TIBI FRUNT · Sup habundabunt tibi inquit · quape

quam bene tua facta describere; hic enim varus. germanos vicerat. et exinde mix
ima fuerat et gloriam et pecuniam consecutus. per quem virgilius meruerat plur
ima. TRISTIA CONDERE BELLA. f pycheron bellorum perpetuum. NON INIUSSA
CANO. vel apolline vel abaugusto. HEC QUOQ;. vel licet vilia sicut theocritus
et hoc dicit. siquis licet rustica legere. fuerit ea dignatus. tuas tamen urbis laudes
invenies. nam pimpleas et nemora. bucolica significat. NEC FOEBO. G. V.
EST. Nec enim pagina ulla apollinis est gratior quam que vari nomen gestat
titulo. Quod ideo dicit. quia hanc eglogam constat in honore vari esse prescriptam.
Dicit autem ingenii favore virgilio esse recitata. adeo ut cum ei postea cytheris
cantasset in theatro. quam infine lycoridem vocat. stupe factus cicero cum se quis
in theatro requireret. & cum eum tandem aliquando invenisset. dixisse dicitur. &
ad suum. et ad illius laudem. magne spes altera rome. quod iste postea ad is
canium transtulit. sic commentatores loquuntur. PERGITE PIERIDES. hor
tatur musas ad referenda ea que silenus cantaverit pueris. Nam vult exequi
sectam epicuream. quam didicerat. tam virgilius quam varius docente siro
ne. & quasi sub persona silenii. sironem inducit loquentem. chromun autem
et mnasylon. se et varum vult accipi. quibus ideo conjungit puellam. ut
ostendat plenam sectam epicuream que nihil sine voluptate vult esse perfecta.
CHROMIS ET MNASILUS. Isti pueri saturi sunt. INFLATUM VENAS. figu
rate. vicho autem vino. ali bero patre. quidam vichus vocatur. SERTA PRO
CUL. Modo perpetua vitulit. tantum capiti delapsa. ut ostenderet non longius
perpetuam coronam. ADIRITA ANSA. frequenti scilicet potu. IPSIS. Exipsis.
ut transitus per eternos ide per transitum. TIMIDIS. Aut timentibus nam timidus
est qui semper timet. timens vero qui ad tempus formidat ex causa. aut revera
timidus. quia pueris per aetatem naturaliter timor est institus. SATIS EST POTUIS
SE VIDERI SOLUITE ME. Sufficit enim quia potui videri. Quod ideo
dicit. quia semiher cum v. semideus
HEMITEUS cum volum tantum videntur. ut faunus. Nimfe. silenus.
potest et aliter intelligi. solvite me. sufficit enim quod talis vobis visus
sum. ut etiam ligari possim. ALIUD MERCEDIS ERIT. Nimfae me
narrat stuprum latenter. quod verecunde dixit virgilius. INNUMERU
LUDERE. Ide saltare. admodum rubmi et cantilenae. MOVARE.

CACUMINIQ: Quasi hoc genus saltationis multe ee in morbis cacumi-
motum PARNASU RUPES. Mons thessalie apollini consecratus
pe estimatur. montes thracie. Inquibus orfeus consuuerat cantare
et hoc dicit. Nonnatum istimontes gaudeant cantante apolline
et orfeo quamu cantante sileno. Letatusee mundus: namq: etiam pau
lo post dicturus ee. et multo pcessit uesp olimpo. NAMQ: CANEBAT
UTI MAGNUM PERINANE COAC U SEMIN. Clare sunt philo
sophorum opiniones de rerum origine. Nam alii dicunt omia
ex igne pcreari. ut anaxagoras. alii ex umore. ut tales mulesius. Unde
e oceanuq: patre; alii ex quatuor elementis. ut empedocles. Sed tam
que ait. lucrecius. ex umbri terra. atq: anima nascunt et igni; epicu
rei u quos nunc sequitur. nihil horum conplxunt. sed dicunt duo
ee rerum principia corpus et inane. Omne enu quode. aut continet.
aut continet. et corpus uolunt ee atomos. ide quas dam minutissimas
partes. quae tamen ide sectione non recipiunt. Unde et atomi dicte
sunt. Quas lucrecius minutiores dixit ee illis corpusculis. que
infusis pfenestram radius solis uidemus. dicit enim illis nec usu
posse recedere; Inane uero dicunt spatiu in quos agitoma. Dehis ita
q: duobus principiis uolunt quatuor ista pcreari. igne aerem. aqua
terra. et ex his cetera. ut illa duu elementa sunt. hae uero quatuor
simthea. ide composita ex illis duobus pestent origine alius omnib;
rebus. hac aut ratione conplxit ex atomis et inani ee. quod nihil e
intrepum natura. quod non et corpus habet. et quia recipit sec
tionem. Indicet &iam inuisibilem. UTI MAGNUM PERINANE
c. s. Canebat inquit mundi principiu. ide que admodu coalita e
collecta atomi pmagnu inane fuisset origo. ignis. aeris. terra
et maris. Nam semina atomos dicit, dicimus au hae atomus. atomus
et hae atomi; animeq: ide aeris. unde &ii uenti sunt. et ii
QUI DI SIMUL IGNIS. puri idest aetheris; oma &ipse tenet. m
c. o. Ante orbis &sic oma que morbe sunt. Nam mundo ordi
nato. primo oma. &sic orbis. CONCREVERIT. Collectus et

...ter natus sit. IAM DURARE SOLIAET. D.N.p. Cinebit &iam quē admo
...dū terra. ferū sumpserit formā; lunque N. T. S. L. Solem, cinebit quē
admodū p hiestupeant terrē solis ortum; quē admodū cadant umbres nubib;
in altum leuatis. Naturale enī est. ut nubes cū ceperint solis ēē uicinę. et calore
soluant in pluuias. unde in georgicis ait. Designis aet nitatis; at nubulę magis ma
perunt. Bonū sane secū est ordinē. ut post solis & pluuiarū cōmemorationē;
diceret ortas siluas. et animalia cuncta pcreata. Hinc LAPIDES PYRRE. i.
Quaestio ē hoc loco. Nā relictis prudentibus rebus de mundi origine. subito
ad fabulas transitū fecit. Sed dicam ait exprimere. cū uoluit se sectam ē-
picurei. que rebus seriis semp inserit. uoluptates; ait fabulis planis admi
rationis puerox corda mulceri. Nā fabulę. causa delectationis inuentę s. ut ipse
&iā in georgicis docet dicens. cetera quę uacuas tenuissent carmina mentes
Quod aū dicit regna saturnia. fabularū ordinē uertit. Nā quo tempore sa
turnus regnauit mētis. fuit diluuiū sed subgege rege thebanorum secū aut ē
diluuium fuit. sub deu calione et phyrra. Sane sciendū et pdiluuiū et pepyros
significari temporū mutationē. CAUCASIASQUE REFURTU. s. p. & hic fabulę
ordinē uertit. quatalisē. p mocheus post factos ase homines dicit. auxilio mi
nerue celum ascendisse. & adhibita facula ad rotā solis. igne furatus.
quē hominibus indicauit. Ob quā causā. iratī dii. duo mala in mise rum
terris. mulieres idē maces. et morbos. sicut & siffo. et esiodus memorant. qd tan
git &iam horatius dicit. post igne ae theria domo subductū maces. & noua fe
brium incubuit cohors. Ipsū &iā p mocheū p mercurū in monte caucaso religa
uerunt ad saxum. et adhibita est aquila. que eius cor exederet; hęc aū omia ñ
sine ratione finguntur. Nam p mocheus uir prudentissimus fuit. Unde &iā p mo
CITPOMHEIA theus dictus ē. ΛΙΟΤΙΝΕΙΤ POMHEIAC. idē apud ēnia. hic primus astro
logiam assyrius indicauit. quāre idē in monte altissimo caucaso nimia cura
et sollicitudine prendebat. hic aū mons positus ē circa assyrios uicinus poene
sideribus. unde &iā maiora astra demonstrat. & diligenter eorū ortus occasus q
AERI EST significat. Dicitur aū aquila cor eius exedere quod a rocē sollicitudo. qua ille
ad sectandū siderū omis deprendebat motus. & hoc quia pprudentiā fec. duce mer
curio qui prudentie & rationis deus ē. ad saxū dr ē relegatus. deprendit prer ea

rationē fulminū. et hominibus indicauit. Unde ꝗ celestē ignē dicitur ee furatus.
Nā quadamarte abeo dē monstrata supnōs ignis eliciebat. qmortalibus p̄stitit. donec
eo bene usis. Nū p̄ea malo hominū usu uitiū nicie eo ꝗ usus ē. sic in liuio lectū ē.
de tullo hostilio qui eo igni exustus ē. cum omnib; suis. Numa uero pompilius
Inpune usus ē. tantū in sacris deo. hinc ē qd igne tapro abitatis numinib; morbi
hominib; dicunt immissi. HIS ADIUNGIT HILAM. puerū comitē herculis quē
p̄dicit in finib; ionis. uiuta mr̄ siam. nec usquā potuit reperire. p̄ea cūcet cognitū
qd periisset infonte. erstatuit sacra. inqb; mos fuerat ut ei nomē clamaret in montib;
Adquā imitationē. Nunc dicit. ut limis hila hila omne sonaret. postremū aut
Labreue ē. ideo quia uocalis uocalē sequit. Nā omnis uocalis uocalis greuis. amasto
uenient. a. terminatus. longus ē ut aenea hr̄la. palla. PASIFAEN. Nota fabula.
cretensiū regina minois uxorē. quē tauri amore flagrauit. Cataclism. caucasus.
p̄metheus. deucalion. herculos. hr̄las. AUREO. INFELIX. Adhoc pertinet qd aut solat.
ut quodā aut taurū fortuna magnitudet ee morū. Uirgo aū ut dixim supra uiridi
ore etate. Nū ū mū fuerat fadre. an adnes androgei. PEIUDESIN. p. l. f. m. a.
Peiudes proci & athene boeae. siue anthiopoe. secdm homerū filiae fuerē. hae secū
uenoni in pulchritudine p̄tulissent. illa irata hunc errorē earū immisit mōtib;
ut seuaccas putarent. adeo ut plerūq; mugirent et timerent antra. has me
lampus p̄ea purgasse phibet. NEC SUBNIGRI. Uel umbrosat reuera nigra
nam talis ē. PALLENTES RUMINAT HERBAS. Reuomit et denuo consumit. Rumi
minatio aū dicta ē a rume. id est uentre. guttur. parte. p quā dimissis cib; acetis re- Rumen
uocatis animalib; pallentes aū tardas. t quē uentris calore p̄pria uiriditate ciruer.
ALIQUĀ IN MAGNO SEQUITUR GREGE. Ac si dicerēt. habes aliquid spei siquidē nouit
amare. quē diligit. Notandū aū gregē eū debubus dixisse cū arma dicamus.
licet gregis quorū libet animaliū congregatio. Sic cicero in philippicis. fudit
a porbeas. cecidit gregis armatos. CLAUDITE NYMPHAE. melius hoc a p̄sona pasi
fes dictum accipimus. ut dicit silenus hoc illam aliquando dixisse. ERRA
BUNDA BOUIS. u. illud expressit. qd uno uerbo homerus ait. IAITOAAC BO
YC. hoc ē flexis pedibus incedentes. AD CORTINIA. Nū apud gnosion imperabat
minos. et martius. unde illuc taurum nonnulli uenire. sed ad corcyniam ubi fuerant
aliquando solis armenta. TUNC C. H. M. MALA PUELLAM. Mali qb; accepti

auenere ipponenes. uicit atalantē puellam scirā cursu potentē. quae multos
sponsos superatos occiderat. Quod plenius in eneidos tertio libro memorabimus
FAETONTIADAS. Clymenes & solis filias quae dum germanum fratrē flerent
conuersae sunt in arbores ut hoc loco dicit in alnos. ut in decimo in populos. Ubi & ut
plenius hanc dicam fabulā. Mira ait ē canemus laus. ut quasi non facti rē cantare.
sed ipse eam cantando facere uideat. AMARE CORTICIS. Alibi ait. raptus de
subere cortex. qd magis sequi debemus. ut musco utamur. PER MESSIAD
FLUMINA GALLUM. Elicon mons ē boētie. quae & aonia dr. de hoc plurima
cadunt flumina. Intq; & iam per messias; uxta quē dicit ambulantē gallū
abuna musa adeo ēpsis ē deductū. et illic ē factū pōtī. ADSURREXERIT.
honorē p̄buerit. ut mos fuit adsurgere quib; et rex ipse faueret. idē cecinit VIRGINIUS.
apollinis filius quē supra memoratur. DIUINO CARMINE. Idē uaticinans. ASCREO
QUOS ANTE SENI; Esiodo. quia sereus fuerat. quē dicunt musae raptū de mon
te parnaso posuisse munere calamos. GRINEI NEMORIS DICATUR. O. Gri
neū nemus ē. in siluis ionis. apollini ēsecratū. In quo aliquando calcis & mopsus
dicunt de peritia diuinandi inter se habuisse certamen. & cū de pomos arboris
cuiusdam contenderent numero. fleuit gta mopsō. cuius rei dolore calcas uiter
ut; hoc ait euforionis continget carmina. quae gallus transtulit in sermonē latinū.
Unde ē illud in fine. ubi gallus loquit. ibo et ēlchidico quae ī mihi condita uersu
carmina. Nam chalcis ciuitas ē euboea et de qua fuerat euforion. NE QUIS SIT
LUCUS. QUOS SE PLUS TA. Sensus hic ē. sitū grineū laudauerit nemus. In nullo
se tamē apollo iactabit.
QUID LOQUAR AUT SCILLAM. NISI QUAM FAMIS ECUTA EST. Scilla
dē fuerunt. una forci & cretaeidos filia pulcherrima. quā cū amaret glaucus
deus marinus. dū ipse amaretur a circe. et eā contēneret. Illa irata fontem
In quo se scilla solebat abluere. infecit uenenis. In quē cū descendisset puella
media sui parte in ferae mutata ē. hanc p̄ea glaucus fec deum marinū. quae
classē ulyxis et socios euertisse narrat. Altera ū scilla fuit nisi ma garensium
regis filia. contra quos dū dimicaret athenienses. pugnare minos ppter filii
androgei interitū. quē athenienses et megarenses dolone cauerant. amat a scilla ē
nisi filia. quae uchosti posset placere comā purpureā patris abscisā erobuit.

quā nisus ita habuerit consecratā · ut tā diu regno poturet quādiu illā hab
tā · p̄ea et scylla amiosie contēpta · dolore mouē conuīta ē · et nisus extinctus dē
mutatione in auis mutatus ē formam · Que auē hodie uipse uigeorgicis de
flagrant inuerse magna discordia; modo ergo uirgilius ut p̄ Cirū more muscum
fabulis · & nomē posuit p̄nomine · ut diceret scylla nisi; forci · sic alibi domū pollucis
habens scyllarus · cū castor aequo; domitor fuerit · ita et manub; pene pectus · s c
cū filomele non pene sabuta sit lingua · aut certe sit ꝗ stero pteron · utquasi
uiruſq; fabule uideantur facere cōmemorationē · ut intellegamus quid loquor scyl
lam nisi aut quā fama secuta ē · Candida succinta latrantibus inguina
ui monstris dulichias uexasse rates · Aut certe · aut bis accipias
quid loquar aut scylla nisi aut quā fama secuta ē · ut ē illud in primo nig
nata mala miseris succurre · d · dulichias uexasse rates · ita cense
amonte; uexasse rates au p̄ tapinosin dictū ē · nā non uexaū sed leuauerit · qd
pbus uult hac ratione defendere dicens uexasse uenire a beo qd est ue ho
uerto uexo · ut uexasse sit portasse · et sine dubio parbitrio suo euertisse
tereī · ppt ea · nam p̄ sinecresin dictū ē sicut supra furtūq; pmethei pmethe
tereus au regna cū fuit · quē pandionis athenarū regis filū · pene in nomine dux
isset uxorē · et post aliquantū tempus a ea rogaretur sibi filomelam sororem
ut dendā accersire · p̄fectus athenis dū adducit puellā · ei uellunt uitiare
et ei linguā resecant indicētē absēdit · illa tam rem inuiste suo cuore de
scriptam misit sorori · qui cognita pene tum filū interemit · & partī epulan
dū adposuit · p̄ea omis in uiuer mutatus · tereus in upupā · ut ipsa · pene in
rundinē · filomela in lusciniā · FILOMELA DAPES · Ar q; hoc pene fecit ·
sed ut abutatur nomine · aut illi inputat ppt quā factū ē · EUROTAS · flu
uius laconū qui ab appolline suas edoctus lauris · quibus eius plene stipe
f tinuto PROCESSIT UESPER OLYMPO · f exeo qd di es uiuitus abscessit ·
ex eo qd nunio audiendi desiderio · uesper exortus ē · cantilene uoluptas
ostendit · UII · ECLOGA · MELIBOEUS · CORIDON · THYRSIS ·

FORTE SUB ARCUTA · C · I · D · f glogi hec poene tota theocritū ē · nam et ipsā
transtulit · & multa a dei dentur congessit · argūta au modo cinoria stri
dula alibi argutū breue significat ut argutūque caput · DAPHNIS ·

· f · philome
le ·

Iuuenū hunc inducit. quippe filiū mercurii ut diximus sp. Nam hinc ē. qd
paulo p̄ dicturus ē. sabinus capri tibi et edi quasi diuin. CONPULERANT Q: G. Conpellere.
p̄pre ē. uiuū locū t diuersa t diuersos animalia cogere. ARCADES AMBO. Nreuera
arcades. nam apud mantuā resagitur. sed sic petit ut eos arcades putares. Nā
& paulo p̄ dicturus ē. soli cantare petit arcades. ET CANERE PARIES. ET. RP.
hoc ē qui possent et continuū carmē dicere. Nū hoc ē cantare ut extinctum
fe. c. F. D. I. t candidus insuetū in s. m. L. o. et adme libeū referre. ut & me
foebus amat foebo sua semp apud me. m. S. L; huc mihi d. salice & eteuta
ea parte inqui dapnis sedebat; Tenerās defendo a frigori mr stos. Varie
hic locus exponit. Nā alii simplicē accipiunt. dū m̄ stos tego. et tueor ne eas
frigus ecuat. Alii q̄stant illud fuisse ad ser tempus. Dicunt defendo afri
gore. et ego contra frigus futurū; alii dicunt; dū defendo idē dū mihi adde
fensaculū p̄parat mr stos a frigore. idē quae sine frigoribus. Solent enim
pastores uindicare sibi loca aliqua ppē frigus futurū; Ut gregis abusiue
nā tantū hominū ē. sic alibi quē legere uiri. trē horamus et olentis uxores
mariti. acerrologia est. Caper tibi salit et edit aut qa in capro ē spes edorū
aut intellegimus istū & iam edos se nescire. qd tamē ille quasi diuinus in
dicat. potest tamē nec iam scire. sed leuius damnū maiorū contemplatione
contēnere; & siquid cessare potest. Si potes tibi breue oriū psuadere. Nā lo
qr ad hominē amantē laboris; huc ipsi poti uenient. p.p. iuuenci ipsi idē
sponte sua et intellegim istū p̄ter capellarū gregē iuuenios habuisse pe
culiares. aut certe ipsi referam ad eos et caprū. ut pprata iuuenci flumina sin
tellegam uenetia eque. Eque sacra. Et de sacra. ut q: chaos densos deuum
enumerabat amores. idē a chao. NEQ: EGO ALCIPEN NEC FYLLADA. H. has
duas intellegam amicas ē cantantū. Nā hoc die nec alcippen habēam ut ille.
nec fyllida ut alter. CERTAMEN FERAT CHORIDON CUM THYRSIDE. figura
te locutus ē. magnū certam ille cū illo. ac si dicat. magnū contentio ē cū
cicerone uergt. MEASERIA. Necessitate capri inquirendi t. edorū. LUDO.
Carmine. ut ipsū ludere quae uellē. c. p. A. Alternis gtā. c. v. hoc ē qd ut
supra & respondere parati. ALTERNOS MUSAE MEMINISSE VOL. Si
uolebant tensus est. musae utriusq: meminerant. ut amant alterna

camenę. sed multa uolebam legere ut ita optabā omnia se meminisse alterno
idē omnia quae dixerat tenere. Nā et fine dissuruse hāc memoriā. REFERREBAT
Amoebeus carmina lege. ut diximus. Sup. NYMPHAE NOSTRAE LIBETHRIDES
Libethros fons est ubi colunt musae. Et sicut Libethrides. Ac sicut Aganippe credimus
fonte Aganippe Hippocrene; ita nos possumus innocentes nymphas sic hoc loco. item in fine extre
mū hunc arechusa mihi concede laborem. hāc ratio est quod secundum uarronem ipsae sunt
nymphae quae et musae. nec immerito. Nā aqua motus musicos et effecit ut uiridia ui
ua uidimus. Sane sciendum quod idem uarro tres tantum musas esse commemorat. unam
quae exaquam nascit motu. alteram quae aeris ictu efficit sonus. tertiam quae mera
tantum uoce consistit. et multa uoluit in hac egloga esse allegoriam ut dafnis
sit caesar. corydon uergilius. Thyrsis uero qui uincit uergilium obtrectator scilicet
aut bauius aut anser. aut meuius. potest. PRIMUS FOEBI. Subaudis carmina. SED
NON POSSUMUS OMNIS. Secundum illud dicit. Non omnia possumus omnes. Nā debuit dicere
aut siegonem possum. SACRA PINUS. Matri deum consecrata. Sic supra sacra quercus scilicet
iouis dicata; Nascentem postam uerecunde locutus est. Nonnū postea dicens sed nascentem.
Sane hoc loco carmen exprimit amoebeum. Nā cum corydon petisset ut esset codrisimi
lis. hic se adeo codrum superare dicit. ut ipse eius invidiam possit movere. 7
Fidera aut coronet postea. Quasi libero consecrati. quia uates insanium. sic hora
tius ut male sanus adscripsit satyris faunisque: postea uel quod semper uiuent
edere. sic carmina aeternitatem merent. RUMPANTUR IUTILI. Sic etiam in
eneide diximus hoc ille et haec illa fecit. Unde etiam iuuenalis aut iuis frater — Ille. Ilia
ab ipsis ilibus. nam marsyas in mythographis contempsit aut a diocum movendum
et parasito dixit. tu ut haec terribilio nunquam recedis. Est autem hoc dictum pro ma
ritudine rustica. ULTRI PLACITUM. Idem nunc irrisorie. ultra quam — Irrisorie
placeo et meroor. MALUNGUA. Fascinatoria. nocendi scilicet studio. Mi con- — Fascinatoria
uel eius filius uel eius patronus. UIUACIS CERUI. Ut enim plinius dicit in na
turali historia. cum se cerui grauatos aetate cognouerunt. serpentes requirunt
et eos flatu ad se tractos cum comederint. reuertunt rursus in aetatem priorem.
SI PROPRIUM HOC FUERIT; Quod supra petierat. scilicet ut alia carmina
faceret. qualia codrus effecerat. LEUIDE MARMORE TOTA. Solebant enim
plerique capite tantum et thoracia facere. SURAS EUINCTA COTURNO

Coturnus

Ideo singulari usus est numero quia hoc genus calceamenti utrique aptum est pedi. Sic
uiperino aeneidos: purpureoque alte suras aptare coturno; Sinum LACUS.

Sinus

Sinus genus est uasis quod cum significamus: sipducitur. cum uero gremium signi
ficamus: sicorripimus. Sane notandum habere consideratione diuinarum psonarum
Nam ille supra cum ueneratione locutus est apud numen seuerum consideratione contra hic iocatur: qa loqt numen qd iocus gaudere manifestum est.
Priapus autem deus lapsa genus est Ellespontii. qui ortos fauetur; liba. placenta; p tempore, pnecessitate; SI FOETURA. C. S. Si tot agnos habuero
quot oues. hoc est enim gregem suppleri pfoeturam. & fetura est puerpe
ipse foetus. NERI NEGALALEA; O amica que talis es qualis fuit galatea
quam ciclop amauit; nerine aut patronomicon e grecum. Nam femina
patronimica aut unius exeunt ut peleus: aut incertum ut peleus: aut nine ut
nerine. adrestine. THYMO MIHI DULCIOR YBLE; UEL ODE XORE THYME
YBLE UEL MELLE YBLE XE. VT AMUL FERIA RE UIPSAM DIXERIT
Nam apibus non hominibus dulcis e thymus. EDERA FORMOSIOR ALBA;
QUAE SUNT EX ET NIGRE EDERE; UT AUT EDERE PANDUNT UESTIGIA
NIGRE. Nigra aut alba edera non ex foliis sed ex ligno cognoscitur. TUI
CORIDONIS. PLENUM AD FECTU EST. Utsiquis amare tangit honos
animum. SARDONIIS HERBIS. In sardinia enim nascitur quae dam herba
ut salustius dic apud eum similis hec ora hominum ictus dolore contrahit
et quasi ridentes uti unt. LE DOMUM PASTI. SIQUIS. p. ri, Ad pascendum
auidissimi sunt. Ideo aut increpat tauros tarde redeuntes ad stabula. qui si
peruis ille dixerat. tunc amica sua uenire debere. cum tauri ad pseptu fuis
sent reusi. MUSCOSI FONTES; LANUCINE EXUIRIDIORE COOPERTI; ARBUTUS;

Arbutus

GENUS arboris. frondibus tarus. Iam uenit ESTUS. IAM EXADUENIT. IAM
ADPROPINQUAT. Nonem dicit aestate ee cum adhuc tangere gemarum pal
mites dicit & bene tarde frondere uites comemorat iuuenem que e
puncia frigidior. HIC FOCUS ET TEDE PINGUES; CONTRIRIAS
TEDIUM. pinguesaut tedasant desudantes picem; NUMERUM LUPUS
QUI SOLUM considerat pdm. TORRENTIA FLUUIUM RIPAS; QUE AUCTA
RIPARUM numina spernunt. STANT ET IUNIPERI; MODO plene sun.

Stant

Aliae horrent ut stant lumina flāma. Alius uere stant ut stant mentib
ieis. CASTANEAE HYRSUTAE Adhuc inter echinos suos locatae RIDENT
LAETES. UT MYRTAQ: RIDENTI COLO CASSIA FUNDIT ACANTO. Horatius ille
Etrarū mihi prē omīs angulus rider. FLUMINA SICCA. VERBERBOLICOS.
Etiam uiges aquae p̄petuo fluentes siccari conspicias. ARE LAGER. ORDO
EST. ARET AGER. & fiat herba in oriente. uno geris. idē. pestilentia corruptio
aeris adfligimur. INUIDIT COLLIBUS V. ut tene inquit miserande puer
cū laeta uenirem incidit fortuna mihi in nucleo ubi illā rē dicimus.
Sane sciendū. pāpinos nūquā uergilius dicere. sed uarronē in frequentiis Pampinus
femmino; IUPPITER ET LAETO. D. P. Imbri; sic alibi coniugis in gremiū
laetae descendit; aer enim impluuiis solutus; Fraxinus insilis cedat ubi
p. i. o. Non sic erunt pulchrae arbores insilis locis. hoc ē sibi a pius creatae.
sicut tu. sed me frequentē uenire cupiueris. haec memini; et memini
illā rē dicam. et memini illius rei. ut nec ueterū memini laetor ue malo
lē numeros memini. CORIDON. CORIDON EST tempore nobis. uiator
nobilis supra omīs quā rem quasi rusticus implere nonponit.

PAstorum musā. apud theocritū ē una egloga EGLOGA QUINTA VIII
quae appellatur farma ceutria in qua inducitur mulier quaedā Farmaceutria
sacris quib: dam puerens mitem amatoris aequo spernēbat. quā
uirgilius transtulit ad huius egloge ultimā partē. prima enī ē
pars conquestionē solā habet amatoris dicendi. quē nubendo alteri
antiqua sponsa fefellit; MUSAU; CANTILENAM AMORUM quos
inter se cecinerē; Inmemor herbarū quarum. qui camilenae suauitate coegerē
etiā ea animalia obliuisci pascuorū quae pascendi auidissima. Nā
supra ait. Ire domū pasti siquis pudor ire iuuenci. STUPEFACTE
CARMINA LINCES. PAULATIM EXA DUCMENTI PROCEDIT
DICENS. lumēn. ce oblitae pascuorū. stupē. ferae. flumina sui
sensu carentia cursus pprios retardāt. Requiē flumina cursus.
cursus proprios retardarunt qui eos ce fecerē. Sic salustius paulolū Salustius.
requiētis. Quiesco enī ego. aliter quiesco seruū idē quiescere facio.
TU MIHI SEU MAGNI. S. A. S. Timau. ubi eo angusta fuie. ue nec

[illegible] transcendit. Nā timauus fluuius ē uenetiæ siue per illyricū naugat mare.
[illegible] pdalmatiā putat usq; quā erit temp: qd mihi liceat tua facta describere. putat erit.
cecinum adeptū. nam en unū est opus meū. aliud confirmantis. Sola so poclfo
tua. c. d. c. Acsidiceret. quāquam in parte ingenuū meū laudibus tuis; Nā tuę
laudes merent ex primiso fodeo tantū cothurno. sofocles aut tragoedio grafius
altisonus. AT E PRINCIPIUM UBI. d. Oratius prima diē te mihi sūma dicende
camena. LUSSIS CARMINA. c. t. Supra enim dixerat nonnullis sacdno, atq; hanc
sine tempus. c. t. u. f. t. s. l. Allegoricos dic. debet & tū carmī meū florere int tuos plu
res triūphos. Nā uictores imperatores lauro hedera coronabat posse. uerecunde aut ait
serpere. hoc ē humilitē pcedere. FRIGIDA UIX CELON. d. v. Simul atq: Decer
serat et bene ostendit amatorē tota nocte uigilasse. siqde mortū lucifertū primū
aspexit. et adeū quippe aduenerit stellā locutus ē; Cūros gratissim masculini ē
generis sedm qd in eneide ait. spargit rapida ungula rores sanguineos; Teretis
teres ē rotundū et oblongū ut colūna. arbor. PRE Q: DIEM UENIENS. A. L. A.
Praeuenens age diem & hoc dicit nascere dū queor. coniugis nirsę indigno amore
deceptus. & moriens adloquor duos. quāquā nihil mihi p fuerit qd sū consepe
testatus. quā rem sed epicureos aut qui dicunt. nec bene p merituscapit nec tan
git ira. CONIUGIS NON QUAE FRAT EX SED QUE FORE SPERABATUR.
Sic in quarto eneidis. Quos ego sim totiens iā dedignata maritos; Extrema mo
riens. t. a. h. idē paulo p moriturus. sic in quarto incubuit q: toro dixit q: N. U.
INCIPEM ENALIOS. M. M. T. U. Arcadicos. nam menalus mons ē archadie.
Dicit aū hic uersus int calaris q frequent p aliquantulos int ponit uersus. sicut
int calares dies ut mensis uocatur. qui int ponunt in ratio lune solisq: cuenat.
fec aū hunc uersū admiratione theocriti qui frequent dic infamia centra
O turbo maritū meū domū adducito. sicut hic insequenti: ducite a urbe
domū mea carmina ducite dafnim; Argutūq: nemus. carmulū. stridulum.
ut forte subarguit considerat ilice dafnis. PINOSQ: LOQUENTES. ideo
hoc hoc causus ē dicere. quia dicturus ē. semp pastorū ille audit amores.
Sic & iam in prima egloga formosam resonare doces amarillida siluas.
Sic in eneide. dant sonitū rauci p stagna loquacia regni. MOBSONYSI
DATUR; HONESTATUR PISSIMO. PULCHRA DE FORMI; VINCENT

Oratius

Teres

Intercalaris versus

tã · CRIPHES EQUIS · Hoc genus ferarũ imp̃ boreis nascit' montibus omnipotens Grypes
leones ẽt alis et facie aquilis similes · equis uehemẽter infestos · apollini consecrata;
A euoq; sequenti idẽ accessu repo rit. nõ solum pulchre deformibus nubent. sed
etiã contraria natuꝛe animalia iungent · cũ CANIBUS DIMIDIU · A · P · D · Ad
ludit adpsonas · Nam illũ quasi canẽ iubet · illam quasi dãmã ; & dãmas masculo
genere posuit · Sic alibi timidi dãme ceruiq; fugaces · Oratius femmino aut · & sup ⌠Horatius.
In uero paude natãt aequore damme · MOPSE NVAS · INCIDE FACES · Que solent
pire nubentes puellas · Sane uarro in metris dicit · ideo faces pire · qd antea nõ nisi
pnocte nubentes ducebant' aspontis · Quas & cum ideo lumen aut ñ mangere nec
sacrilegio incho arent · fide positure; uirginitate · calcent rẽ uestẽ · idẽ numini
castissimo consecrata · Idẽ uarro spargendã nucũ · hanc dicẽ ee rationẽ · uiriouis ⌠Varro.
ompie patrimonii celebret · ut nupta matrona sit sic uno · Nam nuces uirtute la
tiouis · unde & iuglandes uocantur · quasi iouis glandes · Nã illud uulgare ẽ · ideo 1. nuces
spargi nuces · ut a pueribus pueris fiat strepitus · ne puelle uox uirginitate de luglandes
ponentis possit audiri · Modo tam ideo aut spargemus nuces · ut eũ culpat &
infamie · Nam memoriti pueri idẽ catamitti quibus licebat · antiq; rere catamitti
dentes · ut ipsi seruitio nuces spargebant idẽ ludo puerile · ut significarent
se puerilia cuncta iã spernere · Unde et illud dictũ ẽ · tibi ducitur uxor · idest
sub tuo nomine alius ducitur · ut eã non ipse sed alius seruitutã ee significet ·
scilicet eius corruptoribus · TIBI DESERIT · b · OFTAM · Montẽ thesalie quos tel
le uident occidere sic deiduisci · ut nasci · iamq; uigis summe surgebat lu
cifer idẽ · f · hoc dicẽ tibi · idẽ ppter te nox aduenit · O DIGNA CONIUNCTA UIRO ·
Iam insultat puelle · demissa barba pinculti corporis ostendit fortitudinẽ
suã · NEC CURARE DEUM · C · M · Q · Superbia tua dãnatae nurpi matro dũ credis ·
nullũ deorũ curare mortalia · quã rẽ secũm stoicos dixit · ROSCIDA MALA ·
Maturum poris hõ more pfusa · DUX FRIGOUR FRAM · Aut dux pibã · aut
capellas adloquitur · ALTER ABUNDECIMO · T · M · S · A · idest tertius decimus
Alter enim de duobus decimis et uult se significare iam uicinũ fuisse pubertati
qd de · XII · anno pcedere ñ potest · IAM FRACILES P · A · T · C · R · Bene cũ an
nis iungit habitũ corporis iam et iure pubertas exutroq; colligitur · Pubertas
VT UIDI · UT PERIT Unũ ẽ temporis · Aliud quantitatis · nã hoc dicẽ mos ut indi

Ieremias

que id modū peri; Malus error. definito amoris. NUNC SCIO QUID SIT AMOR
uel quasi ā uuenis. t quasi spretus. grauior eū amor fit ex desperatione. Ieremius.
peri quanto minus spero. quanto minus amo. AUTISMARUS. AUT RODOPE
Nomen s tratae asperrimi. & perire utruperit aborigine. tē agestis. ut seuus
amor docuit. num de extra area deū utruperit non cadit. EXTREMI GA
RAMANTES. populi africe. extremi aū seu quasi consortio humanitatis re
moti. ut extremi q; hominū morim. bicornis. NEC GENERIS NRI PUERŪ
N. S. E. idē nihil habentē unse humanitatis. nā ñ dicit ñ mortalē. Seuus amor
docuit; quasi nouā artē insinuauit et infudit. et bene fabulā omnib; notā
p transitū tetigit. Quis eū ignorat medeam abusione contēptā. suos filios
uīt emis se. uatur aū optima moderatione. nā nec totū amori impuit
ne defendat parricidī. nec totū matrine amore eximit culpa. sedet illi
quer parui et illū qui coegit incusat. LUBROB; ILLE PUER. C. I. QU.
Sillogismus nonē supflua hec uerborū tertio. nā sillogismus ē plenus qui constat ex
ppositione. adsumptione. conclusione. OUES ULTRO FUGIAT LUPUS. Optat
Electrum oma fieri contra naturam. FLECTRA PINGUIA. idē succinē gemmē. ULULIS
ululae Auis. ANTOTOYOLOAYZIN. idē asteru nominatē. SIT TYTIRUS ORFEUS.
Ulis. mus rusticus orfeus puerum insilus; arion uero uīt delfinas. hic aū lesbius
citharo edus optimus fuit. qui cū a tetto corinthū cū multis opib; peteret
et uideret sibi immaturendi animus insidias petit ut citharā paululū
caneret. ad cuius sonū cū delfini conuenissent. excussit se supra unū & ita im
minens uitauit periculū. DELFINAS. Nas. ideo breuis ē quia greca decli
In. As. accus carpi natio ē. sic. a tra das. accentos monstrat. nā omia greca nomina quae nomina plur. es
cutur terminant. ut arcades. delfines. nades. accusatiuū pluralē corripiunt.
UIUITE SILUAE. Uiuite. nam non bene optamus ē. sed renuntiamus.
Extremū hoc munus. sime zentius. et hec tibi porro dona prius. DICITE
PIERIDES. Bene animos erigit auditorū dicendo superiora uicū q:
dicta s. sequentia ñ nisi animo nubus poterint explanari. Sane ita
debemus accipere pastores hos referre quae aliquando in arcadia
audier inde ex superius ait. Incipe maenalios mecū mea tibi
Tullius. auena. NON OMNI POSSUMUS OMNIS. Sic cicero. unū sustinere
M. h. id moriar in inuidia tua. nā amare animus.

43

Adoleo

Cateusemis mon

ure pauci possunt utrumq; nemo. ADOLE. Incende. sed cateu semis mon dr. n
auge. SANOSSENSUS. Idē nonamamet: unde ē contrario amtes in sno uoca
AUERTERE. Aut asanare. aut auertere. aut pacuertere. ut sit mutata
ppositio. CARMINA UEL CAELO. p. D. L; uel. idē. &cū. ut. t prius omiserandi mu
& ē angimū imuore admunus. Si hec possi facere carmina cur ñ &cū faciū im
pleant. qd &cū faciunt quī ut dapnis exurbe redeat. ut cunnatē deserat rusticus
CANTANDO. Dū ei incantat. Nā gerundi modus abomni uerbo similū pcreat.
Unde modo cantando apassiuoant. cūsitp abactiuo dicerit. ut cantando nullū.
Tale ē illud insalustio cūipse adimperandū ut siduū uocaret idē ut eimperaret
FRIGIDUS. Nocens sit frigida saturni sese quo stella. R; LICIAC IRCŪ DO. Bene
unt lucisque ut flam implicant ut hec adulescentis mtē implicare crendit.
FFFIGIE DUCO. sic dido effigiēq; toro locat. h. i. f. NUME RODS IAUPARE CAU
DE. Autque cūq; superorū aut ecatendiē cuius triplex potestas cē phibet. Unde ē
tu uirginis oradiane; Inpare aū ppē meritū aut nā abhoc inpari dicimus.
Amarilli. hec amarilla eius quā greca sign mistim dicunt. UENERIS DICUIN
CULA. Nec to; Anapestica sē trimeter. pcera lacticis; hocū meritū ē cupidim
consecratū. SPARGE MOLA. Far et sale. INCENDE BITUMINE. Idē lauros di
uino igne ē sume. Nā bitum exfulmine dr pcreari. unde uxta babilonia
qa frequenta cadunt flumina hac re lacus redundant adeo ut refabricent
lacus. INDAE NIDE laurū. aut arcausmose ē pindafnide aut uel legunt. supra
dafnidis effigie ei laurū incendere ppē numinis similitudine. BUCULA;
BOUIS EST DIMINUTIO. Sane bos a nomu lū. nom ē. nā hic bos. et o bos pduc
sic his bubis et abhis bubus. Nā reliqui omis casus breuē habent sillabā
primā; PPTE AQUAE RIUŪ. uxta; PERDITA; AMORE CONSUPTA. NEC SIT MIHI
CURA UE DERI. Aut noli mei magicis artibus subuenire. aut nolim cūipso
concūbere. Aburroq; eum mediana amantibus uenit. PERFIDUS. Nunc
salicet pfidus. LIMINE IN IPSO. Loca sacra sic supra diximus sepe; arq. sinis
alio uidi traducere messes; Magicis quib; dā artibus hoc fiebat. unde ē.
in XII tabulis neue alienī segetē pellexerit. NE RESPERIS. Nolunt
enī se uideri numina. nisi ex nima necessitate. unde pmiraculo dictū ē.
Alma parens confessa deam. qd non facerent nisi in periculo filii.

Semmistis

Bitumen

Areausmos

Propter

[illegible] ille deos N. oc. Sane est qd putat artē magicā nihil ualere. CORRIPUIT
[illegible]ULIS A F. hoc uxori ciceronis dr contigisse. cūp pactū sacrificiū libare uel
t. re
turicinerē. que flāma eodē anno consulē futurū ostendit el martiū. sic cicero in suo
testat poemate; bonū SIT. Ideo optat. ut hoc signū bonū sit. qa ignis meliusē. & q possit
sēi nocere. IN LUMINE LATRAT. In loco ubi uestes anni obruebat. IPSI SIBI SOMNIA
FINGUNT. Omia que supra dicebat de arte magica destruit. dicendo hec uera deside
rantib; tantū uideri qd puerbū ē locutus. EGLOGA UI.

QUOT EMOERI PEDES ANQUOUI ADI. U. Hec eglogā continuū nhabet carmē.
sed diuersis locis theocriti aliqua adeī contulit. Sane hoc ē tiner uirgilius pl qui pene
occisus ē a barro centurione roma reuterens mandaū pecuratoribus suis ut tuerent agros &
ad pseni obsequerent arrio. modo ergo moeris pecurator ei secdm pceptū puerū portat ad es
mantua quos arrio offerat. Sqr alt pastor. et eū quo pgat interrogat. ille suis defler miseriis
et hinc ia uarie pstat occasio cantilene. QUOT EMOERI PEDES. Subaudis dicūt ere. Zeuxis
apostoriorib; VIUIPERUENIMUS. idē diu uiuendo ad ista puenimus. et ostend pleriq; que
obee hominib; uite longeuitate. que uīt ducauit ē miserari. QD NŪQUĀ UERITUS
SUMUS. Quia inopinata grauiora mali. Unde ait dido. hunc ego si potui tantū spernere
dolore et perferre. p. NUNC UICTI. idē non potest nā quomodo uictores dicimur uoti cōpotes
qd uolunt faciunt. Sic uictor ec trario uoti inpotes qn poss facere qd uolunt. cōtra
quomodo uicti mantuani qnec bella gesser. FORS OMNIA UERSAT. mi sibi ad pson
rustica redigat aspere contra augustū dictū est. cuius felicitate sic omia dic posse
mutari. III. Arrio centurioni. QUOD NEC BENE UERTAT. Quere inpnite ei uertat
idē ut malo omine hoc mihi accipit. Tractū ē au hoc ē abhectore et aiace. Nā
hector dedit aiaci gladiū quo se aux p ea urē emit. Hector ū baltei accepit ab
aiace. quo circa muros patrie tractus ē. p ea inde & illud domicū natū ē. di bene
uertant qd agas. plerūq; eni bona inperuisa la mutant in melius. SUBDUCE
RE. CI. E. alto uicā pos dissolui. USQ: AD AQUĀ. Mincii fluminis scilicet. omnia
que supra dx. Intellegam au aut uirgilii tantū agrū aut totius mantue ē
descriptū. AUDIERAS EI FAMA FUIT; Bene nolentū qd augusti & iam
fama uulgata. Sed ei belli actiaci necessitas inpediuit. MENALCAN A
de arm uirgilii. SED CARMINA T. H. V. I. T. I. M. hoc & ia cicero ait in melo
nana silem enim legere uā arma. CHALCIDICA DICUNT AQUILA U. C.

Minora enim auguria maioribus cedunt · nec ullarum furum · licet prioris sint
CTHONIAS AUIS EPIRONICAS · Inepiro dicit nemus fuisse in quo responsa dabat
columbae · Quod ideo fingitur quia linguae ferilia pelu de et columbae eruaticum
uocant; Quaecumque quicumque ratione, et bene augurium permittit dari et de quo supra ar
Hic ego saepe lupum fieri et se condere silvis · Moeris saepe animas imis excire sepulcris
NOVAS LITES · Magnas id est multa litigia · ANTE SINISTRA CAVA · MONUIS
SEU B·I·C· hoc ad augurale pertinet disciplinam · Augures enim designant spatia
tribus et eis dant nomina ut prima pars dicatur antica posterior postica tres dextra
et sinistra · Modo ergo cornicem de nulla harum partium venisse dicit · sed ab antica
ad sinistram partem volasse et ex ea ulice consedisse · quaerens agrorum dominum significa
bat · Ulex enim glandifera arbor est · quae quo uetiosa est · uirum possessionis ostendit
fore pmilitem · clamore gaudentem & tribus sicut cornix est · Nam hoc auis & clamore
laetatur et alius frequenter in ua dat; hoc ergo nunc dicit augurios esse admo
nitum ut abstineret a hoc cursu litigiosi militis quare tenturus fuerat posses
sionem · TUUS MOEBIS · Tuus amicus · HEU CADIT INQUEM · QUM · T·S · P quam
audit decidi potuisse uirgilium quasi obstipuit · & hoc generaliter dicit · potest inquit
quam tantum nefas uenire ut uirgilium necare contendat · PENE SIMUL TECUM
SOLATIA · R M · Cum sui senium solacium perit poeta quinec dum edit carminibus mortem.
Uirgilius autem illo tempore nondum aliquid scripserat; et dicendo solatia · Laetentur
tempora carpat augusti quibus carmina nonobleclamato fuerit sed solatio quod infeli
cium esse consueuerunt; Quis humum · F · H · S · Sic enim dictum ut tunc poeta contra dat musco
circumdat · A · C · Atque solo pceratinos · FONTES INDUCERE · umbra, tegere &
cooperire & · VEL QUE SUBLEGI TACITUS · T·C·N · Rustica adfectione tem
nisse illorum carminum fingit quod aliquando uirgilio lucus in urbe roma eunte
abstulerat · Nam sublegi est furatus sum · unde & sacrilegus dicitur qui sacra legit id est
furatur · DELICIAS NRIS · id est comune amicum · TYTYRE DUM REDEO · BU · L · C
Theocritum uertisse uerbum aduerbum translatum · sed tamen uirgilii negotium con
tinentes · Nam allegoricos imperat suis ut rem meant · ne tam audem contra
arma cepisse uenire · INTER AGENDUM; DUM AGIS · ET HONESTA LO
CUTIO · Sed dicamus inter cenandum hoc sum locutus; nec dum perfecta; nimis
familiaritatis signum · quod erat carmen nondum ad lima redactum.

Lima

mcarmen quod quasi coeperat honore uario ponere. et per
[illegible] ponit diuersas chedia. SVPERE IMODO M.N. Super sit reddatur.
[illegible] sinobis mutua fuerit sinobis reddita fauia ut ire celebrent omnes
poete. MANTVA VAE MISERAE NIMIVM VICINA. Bene ingemit mantuanorum
infelicitatem quibus ipsi solacb fuit uicinitas cremonensium cas subrui
et uno uicopia cremonen. sed suscepera quo et etiam ipsos mur
excusat dicens. miseret cremone. que etiam si uellet minime tamen
tantis copiis posset resistere. NIMIVM VICINA. id usq. ad periculum
VARE TVVM NOMEN. O ordo est. Varetuum nomen sublime ferent
ad sidera cantantes cygni. id poete. Sic ortius de pindaro. Multa dir
ceum leuat aura cycnum. SICVT GRINIAS EVGIANT E.T. Taxus uene
nata arbor est. que habundat in corsica. hec autem insula gr cyrne dr. unde
fertur hanc diriuationem cyrneas taxos. quibus pasti apes melli amarissimo
faciunt. DISTENDANT VBERA. Plus mulactis reportent. ME QVOQ.
VATEM DICVNT. P. Magna uerecundia suam metrica extenuat. nec
enim ait probant. sed dicunt. sed nec docti. sed pastores quibus tamen ipse ni
credo. CARMINIBVS. Carus poeta fuit. de hoc ait. Carus ducit mol
le arq; face tumente scribens. uatis fortis et ostia victor. Manarus duc
fuit cui supra blandetur. CYNNA DIGNA. Etiam cynna poeta optimus
fuit. qui scripsit zmirnam. que libellum. x. annis elimauit. ARGVTOS
INTERSTREPERE. A.C. Argutos canoros. ut forte subarguta. c. et
alludit adanseres quendam antonii poetam. qui eius laudes scribebat
que ob hoc pransum cupsit. de hoc etiam cicero in philippicis dicit.
de agro falerno anseres depellantur. ipsum enim agrum donauit antonius.
ID QVIDEM AGO. id ut carmen mihi in memoria possit redire. SIVA
LEAM MEMINISSE. Vt etiam in aeneide dicimus. ideo ista iungit cor
pora. quia defectiuum est uerbum memini. HVC ADES O GALATHEA. Theo
crit uersus sunt quibus indue cyclope usum cum scopulo sedens amicum suum
galathea deflucibus inuitaret adiuuat. Cyclops enim de nympham amasi
galatheam. que tum acin quendam pastorem amaret et poli fernum spe
neret. ille iratus acin necauit. quapropter galathea miseratione infonte

Superio

Horatius

Extenuo

Horatius

Elimo

Alludo

Cicero

mutatus ē. qui odieq; acinea aciluus dr. QUIS EST NAM LUDUS · IV · Admi-
rē terrarū laudē. dic in mari nullā ēe uoluptatē. Nam hęc ē plena la[illegible] q[illegible]
trariarū rerū continet utruperationē. INSANI FLUCTUS · id magni · [illegible]
iuuat indulgere dolori. PURA SUB NOCTE; SERENA; NUMEROS MEMINI. Numerus
Metra rithmos; DAFNI QUIDANTIQUOS · S · S · O · Ecce dionei processit cęsaris
astrū. Cū augustus cęsar ludos funebres patri celebraret. die medio stella ap
paruit. ille eam confirmauit ēe parentis. unde ēt uersus isti compositi; dionei
aū longe repetitū est amatre ueneris diana. Sane astrū grece dicē. Nā stella Astrum
debuit dicere. QUOS ET IS GAUDIRENT · F · Admensem adludit iuliū qui
dictus est in honore cęsaris. quo & uuę & frumenta maturescunt. CARPENT
TUA POMA NEPOTES · Acsi diceret. nihil ē qd possis timere. nā illud respicē qd
supra inuidiose ait · insere nunc meliboee piros. POMA FERI ALTAS.
id auferet. nā intellegimus eū subito obiecisse. nec quod cēperat implere
potuisse · ANIMŪ QUOQ; FERĀ MEMORĀ; longos soles · c · estiuos dies finire. Animus
ut tris adeo incertos cęca caligine soles. CONDERE · finire · usq; ad occasū
ducere. LUPI ĀRIM UIDERE PRIORES · Hoc & iam sici confirmant qd
uoce deseratur si quē prior uiderit lupus. Unde & iā puerbiū hoc natū ē.
Lupus in fabula · quotiens supuenit ille de quo loquim. & nobis sui presencia
amputat facultatē loquendi. CAUSANDO · causas nectendo differs nā
desidera. LIBISTRATU SILET AEQUOR · Intuā gratiā & hoc dic, ut pos
sis canere cuncta siluęs. BIANORIS · Hic ē qui & ocnus dictus ē · de quo
ait in decimo. fatidicę mantus et tusci filius amnis. condidit mantuę.
Dictus aū bianoris ē quasi animo & corpore fortissimus. ATTO THE
BIAC KAIC · NOPIHC; SIRINGUNT FRONDES · Amputant · de
cutiunt; ipse in georgicis · Sed tam & quernas glandes tunc seringerat.
TAMEN UENIEMUS IN URBEM · Etiam si paululū quiescentes dederim
operā cantilenę. NOX PLUUIAM NE · C · A · V · Aer enī aut cū ortu solis
aut cum occasu mutat frequenter. qd in eneide & iā sepius indicatur.
USQ; TAMUS · Lugentes eamus. sed cantantes. tacenti minore itineris
sentiemus labore. HOC FASCE LEUABO · Sic cantantes ieremus eorū
te onere ipse releuabo. Nam fusce aut onus; sic in georgicis · in musto sub Fasce

[illegible] ucam dū carpit. DESINE PLURA PUER. A cs dicere. nimiu desidere.
[illegible] HUNC INSTAT AGAMUS. C. Centurionē placemus. Nā canere otiosa
[illegible] uenerit ipse. ut uirgilius cuius aduentu sperabat securitatē. Ipse au
[illegible] quitus qui actiacis bellis fuerat occupatus. EGLOGA EXTREMA
EXTREMUM HUNC ARETHUSA. M. C. L. Gallus ante omēs primus egrpti
pfectus poeta eximius. Hā euforionē ut supra diximus transtulit in latinū
sermonem. & amoru suorum de cytheride scripsit libros quatuor. Hic primo in
micitus augusti cesaris fuit. Postea cum uenisset in suspicionem qd contra eū con
iuraret occisus ē. Fuit aū uirgilii amicus adeo ut quartus georgicorū lib a
medio usq: ad finē eius laudes teneret. Quas postea iubente augusto in ma
tri fabulā commutaret. Hic gallus amatū cytheridē meretricē libertā no
lumen. Que cōspirato antonii eunte ad gallias ē secuta. ppter qd dolorem
gallī nunc uidet consolari uirgilius; nec nos debet mouere qd cū mutauerit
partē quarti georgicorū. hanc eglogā sic reliquit. Nam licet consolet me
gallū. tamen alius uiuens uituperatio ē; Nam in gallo inpatientia uirgilius
amoris ostendit. & aperte hic antonius carpit inimicus augusti. que contra
romanum morē cytheridē incestā commendat. EXTREMUM LABOREM
Non qd mihi laboriosū ē. Nam scribere apud poetas ludere ē. uel ipsū ludere
que uellem. sed rem tibi laboriosam. scilicet ut nymphā uirginitate gaudens
prester de moribus castitatē. unde & rogat concedere. et uerecunde parua
postulat. et eam adiuat. qui sic tibi cōfluentis fuerit labere siccatos;
peri rethusam ui musa siculā. idē bucolicū theocritū imitat carmen.
Sane arethusa secūdā latinitatē penultima habet accentū. secūdā rationē
greci. uerba a fine sic creata. & creata. PAUCA UTO GALLO. tionadq
tenuī eglogarū cōparemonā. sed paucā quartū ad gallū pertinentia. que
ut supra diximus de suo amore cōposuit. SIC TIBI CŪ FLUERE LABANTUR SOLA
Varia enim opinio ē. Nam alii dicunt ad arethusam nymphā scribere. al
ii de de uenere primaria secūdā quos dicit. alpheū fama ē huic dilexisse
Alii dicunt ipsā arethusam iam fonte mutatā. alpheū fugere. & de eide
difficilia uenere qd nunc ē scimus. DORIS AMARA. Mā nymphārū est.
quā primam posuit. SOLLICITOS. Sollicitatos. plenos sollicitudinis. post

Sic. aduerb adiuant.

Doris

cytheridis abscessum quā licoris uocat. Fuerūt autem uno tempore nobiles
tres cytheris origo arbuscula. Oratius explosa arbuscula dr. Ideo
murcus amator originis ille qui patruū mime donat. F.L.Q. Sunt
nomen idest pfis naribus. unde estimat dicim qd epitheton. theocritus dat
apibus. RESPONDENT OMNIA SILUE. Per echo uocis imitationem non solamus
QUAE NEMORA. A. quedā theocriti egloga inquit uos amores deflere dafnis in
ducitur. huius omnem ordinem ad hanc eglogam transtulit. SAL TUS HABUERE
PUELLE. N. Naidas nymphas simplicit accipiamus. Nam si ppre loqueret
ore ades diceret. Naides enim fontium. ore ades montium nimphe sunt.
Sane quia diximus eas de ce nymphas quas ecia musas uidetur hoc dicere. quasi
cum ipso fuissent musae. idē si dedissent operam scribendis carminibus. non
incidisset in tantas amoris angustias. INDIGNO t meretricio. t magno. Nā
et ennius ait. indignas turres idē magnas. NEQ. PARNASI UOBIS IUGA NEQ:
p. Montes thesalia e. sunt. apollini et musis consecrati. AONI FAGANI PPE.
Nominatim sunt singulares. agani ppe aut. fons est boetie que & aonia dicit.
Aonia autem breuis fit. in i. quia sequitur uocalis uocalem. SOLA SUB RUPE.
Deserta menalaus & trica eius montes sunt archadie. STANT FRONDES
CIRCUM. Scilicet circa gallum eius amore stupentes. Sensus autem est. sicut
oues galle circa stant re ipsa nec te illarum penitet. Nā & ū adonis
quondā omnū exercitū pastor; & qd ait nri muscum sui pronū. ut frequentem facere con
sueū. Nam erat integrū. tui nec penitet illas. NEC TE PENITET. F.D.P. Alle
goricos hoc dicit. nec tuerubescis bucolica scribere. Adonis. A. habet accentū
quia grecū e nom. tamen et latine sic dicimus. Nam adon nusquam lectum est.
VENIT FROPILIO. ppter metrū ait oppilio. Nam opilio dicim & greco usus e sce
mate. sic illi dicunt. OYNONA. ye. qd OPH; TARDI SUB BULCI. idest stulti
Terentius heauton timorumeno. Tardus e. idē stultus. Nam porci cito ambulant.
UUIDUS. H.U.D.C.M. pinguis. et humidum e qd extrinsecus habet aliquid humoris. uui
dū qd uitrinsecus. unde et uuae dicte sunt. Qd tam plerum q confundunt
poete. AMORIS TUE. Tam impiamens. tam impurpis. TUI CURA LICORIS. pene
irrisorie dictū e. tua cura idē pqua ita es sollicitus. te reliquit. & bene cū alii
interrogent. quasi deus apollo diuinat. PERQ: HORIDA CASTRA.

Echo

Naides
Oreades

Indignus

Schema

Terentius

Humidus
Uuidus

[illegible] Antonium ut diximus supra · QUASSANS · concutiens · QUEM VIDIMUS
[illegible] solebat eis numina pplerumq; seruticis offerre · unde ē s. mis ē potius se uide
[illegible] tandum sine · qd ea numina que pleriq; amauer dicē adamante uenire.
[illegible] apollo amatur dafnin · pan · siringam. siluanus cupressum · SANGUINEIS · F · BA
CIS · M · R · facie eis rubra pingit pan · ppter etheris similitudinē · Ether aū ē uip
pter · Vnde & cū triumphantes haberent oma iouis insignia sceptrū palmatē.
Vnde ait iuuenalis tunica iouis · facie qq; de rubrica inlinunt instar coloris
etheri · AMOR NON TALIA CURAT · Quasi expestus loquit · TRISTIS AT ILLE
Alii tamen superiobus iungunt · sed melius ut sic legamus · tam contributis · ut sit sen
sus · licet ergo duro amore consumar · tam erit solatium · quia mis erit amor ipa
cumulena quandoq; OSSA QUIESCANT · Nā sedē morturū · olim futuri temporis
ē modo · AUT CUSTOS GREGIS · Acsi diceret · quid mihi cū urbib; ubi meretrices
tā pulchre quā perfide · QUICUMQ; FUROR · Omis enī amor plenus furoris est.
Hic gelidi fontes · Hic mpa · Acsi diceret quidne uellet inter frigora gallicana
demorari · NUNC INSANUS AMOR · Hinc usque ad finem · amatoris inconstan
tia exprimitur · cui electa displicent statim · TELA LINT MEDIA · ATQ · AD · DI
GITOS · Affectu amantis · ibi se esse putat ubi amica ē · ut me sit meū animum · Nec
sit mihi credere tantum; modo ē ut tantū peul acuitate quesolis urbibus
fruit · & pparenthesin dictum ē · nec sit mihi credere · idē qd uanā non credam ·
hi aū omnes uersus gallis deipsius translati carminibus · A · h · DURA · Quie
et amatore spernis & gallicana potes frigora sustinere · ME SINE SOLA
V · Hinc ē sola domo meper uacui · IBO ET CACHIDICO · Q · S · M · CVCP · S ·
M · A · Subo ei insulē est inquā chilchis cuitas de qua fuit euforion que trans
tulit gallus · et hoc dicit · ibo · & theocritio philo canam carmina eufoionis.
SPELEA · Grece aut pipelunces · CRESCENT ILLE · Quasi et ipsi displicē
necū arboribus eius crescant amores · PARTHENIOS CANIBUS · C · S · Par
thenius mons ē arcadie · dr auirginibus quae illic uenerari consueuerant.
TAMQUAM · H · S · N · A · F · Tam quasi ad se recurrit · & illud qd supra audit
respicit · amor in alia cuitat · AMADRIADES · Nymphe que cū arboribus et
nascuntur et pereunt · Qualis fuit illa qui erisicton occidit quicū ar
borem incideret & uox inde et p tt · & sanguis sicut doc & obo ecdus.

Palmetum
Iuuenalis Rubrica

Parthena · gr · mr
Amadriades

DRIADES uero sunt quae inter arbores habitant. hoc autem ad superiora pertinet
quae dixerat mixtis lustrabo mænala nymphis. NEC CARMINA NOBIS NON
Quae dixerat. carmina pastorum siculi modulabor auenae. IPSE RURSUS
C. S. Propter illud iam mihi pruper uideor locosq; sonantes. NEC SI FRI
GORIBUS M. H. B. Manifestis. et hoc dicit amore se carere non posse. nec
siebrum thracie fluuium medius frigoribus biberit. nec sigestibus numidis
fuerit in arenam pulmu. Dicit autem hoc se secundum fisicos. quia morbos aut
accidentia aut adsimilibus adseriunt posse depelli. SITHONIUS QUE NIVES
Sithon mons e thracie. LIBER: cosmicus pars inferior. VERSEMUS. pasca
mus. HAEC SATIFRIT. Iam admusas loquitur. GRACILI FIS CELLAM
IFX IBISCO. Ac si diceret nisi hac re occupatus minime canere allegoricos
aut significat se composuisse hunc libellum tenuissimo stilo. QUANTU
NOVO UERE VIRIDISSE SUBICIT ALNUS. Amonitquit gallum. sed lauem
sicut arbores crescunt. Nam comparatio ista hoc significat scilicet ppter cesa
rem. FRUGIBUS. VAL. Quanto magis hominibus. unde e in georgicis
ertur. OPACI. F. P. V. ITE DOMUM SATURE. V. H. C. Verecunde se capel
las dicit esse pastorem. idem ultimorum animalium. Nam bucolicos scribens
debuit se dicere bouum esse pastorem. sed uitans arrogantiam ultimum se uoluit
esse principem inscribendis bucolicis. INCIPIT LIBER PRIMUS FX

EXPLANATIONUM GEORGICON.

Virgilius in operibus suis diuersos secutus e poetas. Homerum ine
neidem. quem licet longo inter uallo secutus e tamen theocritum in bucolicis
a quo non longe abest. Exio dum in hos libros quos pertinent reliquos.
Hic autem esiodus fuit de ascrea insula. qui scripsit ad fratrem suum psen
librum quem appellauit erga. kai emerai id est opera et dies. hic autem
lib continet quem admodum agri et quibus temporibus sunt colendi.
cuius stilum transferre noluit. sic bucolicorum transtulit. sic in eneidem
id est appellauit admonitionem quas hom. feo. dicit. Tamen et per perifrasin primo expri
mit uersu dicens. Indicabo quo opere et quib. temporib: ager colen
dus sit. Ingenia autem agri ut. in potestate nobis sint indicare ingenia
coarando lata et angustiora dilatando. Ita cum homeri et theocriti in breui

Homerus in aen.
Theocritus in buco
Esiodus in georg.
epta. kai. H mepac.
Esiasis.

Ager
agri constitu
rationat.

Quadr. G

Georgia

Didascalicus

Letamen

Catexochen

5 2.

Hesiodi libr. dimisit.

Quadr. G

Sed omnis ita res & ita uarro doc& quadri fariam diuidit. aut enim ar
ger rationalis. aut constitutus idem aptus arboribus. aut pascuis quibus
bus ramis et animalibus uacat. aut floribus in quos hortis apibus congruentes
et floribus; male autem quidam georgicorum duos tantum ee agri libros dicentes ge
orgicam ee. Et cf prony. idem. tertia opera. qua primi duo continent libri nec
non tertium & quartum lic georgica non habeant. tam adimilitate rusticam per
tinere. nam & pecora et apes habere studii e rustici. lic possimus agri culturam
iam in his duobus sequentibus inuenire. Nam & fartago sine cultura non nascit
et in hortis colendis. non minorem aere terras constat impendi laborem. Et hi
libri didascalici sunt id praeceptorum. Vnde necesse e ut aliqua scribantur
Nam praeceptum & doctoris & discipuli personam reliquit. Unde ad me canate scri
bit. sic esiodus ad persen lucretius ad memmium. Sane agri culturae huius praecepta
non ad omnes pertinent terras sed ad solum italiae. & praecipue uenetae. restri
cto uirgilio qui ait. libet armique laudes & arma ingredior cum de ita lia
dicere. QUID FACIAT LETAS SEGETES. Quae res terras pingues efficiat
Nam segetem modo praeta posuit. Sic alibi horrea ait strictis segetes sentibus. Pinguesque
efficiet terras. ut paulo post dicturus e. cum ante modo arandi. Incensio fiat pu
larum stercoratio. unde & lum letamen. Nam fimus qui per agros iacitur. letamen
uocatur. QUO SIDERE TERRAM. Quo tempore. Et sideribus omnia tempo
ra colligunt. & sciendum quatuor primos uersibus restum sequentium
in libros. per ordine continere. ULMUS QUE ADIUNGERE UITES. Sed om
nia in solum locatus e. in quo uites alius elementum. Sic alibi. nonnes de
ubertibus pendet & pendemus nos. QUAE CURA BOUM QUE CULTUS. h. e. p.
Ait in sequenti esse e gesise. ut hoc sp. qui cultus habendo sit pecori ad e.
quae cura boui. aut certe cathexochen ait bouem. & post ea uulta certe
ut maius animal separat a minoribus. sic de hominibus facit dicens
reliquis duntaxat. atque. HABENDO. Dum habemus ut habeant. Et PRO
PRIENTIA. Ut ex minimis. doctrina. parat autem seruantibus. frugi que
nella custodiunt. NOS OCCURISSIMA MUNDI LUMINA. LIBERA
UMA CERES. Stoici dicunt nonne nisi unum deum esse dicunt

potestate. quæ pratione offitiorũ nrõm uarios nominibus appellãt ut
eundem solem. eundem liberũ. eundẽ apollinẽ uocant. Itẽ lunã. eandẽ
eandẽ iunonẽ. eandẽ proserpinã dicunt. secũdũ quos prole & luna liberum
inuocant. QUAE DUCITIS ANNUM. Quorũ cursu tempora computantur
plurimum mentis prolem annus ostenditur. ALMA CERES. Alma abalendo.
creando dicta; Simunere; siquidem. Nam. si confirmantur. CHAONUM PO
COS. Spiritcam aloco inquo abundant glandes quibus antea homines uescebant
modo speciem pgenere posuit. Non enim aut in epiro tantum glandes fue
ant de solo acheloo homines potare consueuerant. SANE achelo ... ñ prater
rationẽ dr. Nam sic orfeus doct& generaliter aquam uetere. acheloũ uocabant
Sed quod specialiter quidam fluuius achelous dr; aut species ẽ pgenere. aut secũdũ
antiquitatem ẽ locutus; PINGUI ARISTA. Aristam modo pfrumento posuit. Arista
& ad fœcitate aut pinguem aristam cũ ppria arista abaridatate sit dicta.
ET UOS AGRESTUM. p. N. faunum; idẽ ppria uia nectam p̃sentes alibi cognoscere
d. quorũ p̃sentia fauor ẽ, & bene de diuersis rebus dicturus diuersa inuocat nu
mina. FERTE SIMUL. fa uniq; p; pedem ferte. aut simul uenite. aut dite car
mina mea faciliter. Qd uniq; pedibus continetur; ut sit ferte pedẽ metricã
pfitere rationem; Cui prima. ff. tp. t. 1. fabula talis ẽ. Cum neptunus et fabula neptuni & minerue
minerua de athenarum noẽ contenderent. placuit dis. ut ei noẽ ciuitas
appellaretur qui munus melius mortalibus obtulisset. Tunc neptunus
percusso litore equum animal bellis aptum pduxit; Minerua laetam
hasta oliuam creauit. Que res ẽ melior comprobata & pacis insigne; ut ante
modo neptunum Inuocet. causa eius muneris fac. qr de equis ẽ dicturus in
tertio. alioquin incongruũ ẽ si de agri cultura locuturus. num. inuocet maris.
Equũ aũ ane pruno pgenitũ. alii scythum. alii tironẽ. alii arionẽ dicunt fuis
se nominatum. Et ideo dr equũ Inuenisse. qc uelox ẽ eius num & mobile. sic mare.
unde & iam castor & pollux. qui eorum uelocissimę stellę sunt. equos uiuuela
habere dicunt. ET CULTOR NEMORUM CUI. T. C; Aristeum inuocat. idẽ
appellatus & carenes filium. quem esiodus dicit appollinem pastoralem hic
ut & iam sallustius doct& post lanuarum acanubus. aristeonẽ filiũ maris
instantiu thebis reliquit & cheam insulam tenuit primo adhuc hominib;

[illegible] ipsa carcere cum dedalo ad sardiniam transitu fecit. LYCEI. Mon
[illegible]archidie. Si[illegible] siquidem; MENALA. mons archidie dictus a no. i WN.
[illegible] ide abomibus. quibus plenum e. TEGE FF. Vocamur e adeiuncta
one tegea oppidi archadie. & tegeum tribrachus e. tegeg. pcon tertius.
UNCIQUE PUER MONSTRATOR ARATRI. Alii triptolemum. alii osirin uolunt
quod magis uerum e. Nam triptolemus fruma diuisit. bene au tacuit de eo.
et generaliter puer. Nam nonnulli arotrum toto orbe monstrauit. sed diuersi
in diuersis locis. FILIENE BA ABRADICE FERENS. SILUANE. c. Siluanus dr e V:20.
siluarum hic amatus puer cuiusdam nobilis. qhabebat mansuetissimam
ceruam. hanc cum siluanus nescius occidisset. puer e extinctus dolore.
que amator deus in cupressum arborem nominis eius euertit. qui psola
tio portare dr. DIQUE DEQUE OMS. post specialem inuocationem transit
ad generalitate. neqd numen preter eos. QUOD AUTEM DICIT. STUDIU
QUIBUS AURUAT UERI. NOMINA HAEC NUMINUM. In indigitamentis
inuenitur. ide in libris pontificalibus. quae nomina deorum & rationes ipsorum
nominum continent. que & iam iuuenis dicit. Nam ut supra diximus nomina
numinibus ex offitiis constat imposita. uerbi causa ut a boccatione deus oc
cator dr. a sarritione sarritor. a stercoratione sterculinius. a stratione strator.
Nonnullos semine. ide aliquos. & hoc dicit. quia nobis laeta semina. uti seminib;
altis. semina au dicit deorum. celi temperiem. pluuias. serenitatem; Satis; segetib;
ut sita laeta bouumq; laboris. Tuque adeo que mox quassit. h. d. c. i. e. Lun
adulat augustum quem inter deos inuocat. nec totum tamen diu e ad
ulationi sedet uerum. Ni cu omis imp. res p mortem sui uti deos relati. au
gustos uiuos. diuinos honores meruit. qd & iam horatius testat dicens. pre
senti tibi maiores luimus honores. uiranduq; tui per numen ponimus
aras; unde male quidam culpant uirgilium. dicentes eum audiuisse lau
dandi ceruum uiuentium augusto optasse. cum eum constet rem que tunc
fiebat respexisse. possumus tam mox p post accipere. ut horatius. mox
daturos p genium uiuosiorem. ide postea potest et mox adiuge humane
humanitatem referri; Nam ipse ait. mox. roebe diuersi qui diu mortali
bus ulla e uiximus; sine sciendum mire eu laudasse. qd ait. que mox

Fabula siluani & cerui

Adulor

quesit habuerit deorum concilio incertum e. idem nondum scimus quidem esse uelit
dei fieri. maximum e imposterum habere. quis deus uelit fieri. plures esse qui
maximum constitit. URBIS NEPINUSERE CAESAR; Urbem uelit terrarum
an maris an coeli imperium possidere. TEMPESTATUMQUE POTENS;
aut bonarum tempestatum. ut unde haec tam clara repente tempestas.
aut tempestatum aut temporum. sicut ubique salustius. MATERNA MYR
TO. Quae in honore est veneris. apud augustus originem dicit. NUMINA SOLA
COLANT. Magna. quasi melior sit futurus et neptuno ceteris dis maximus
THULE; Insula e oceani. uno septentrionale & occidentale plaga. ultra Thule
britanniam. uiberna morchidas. TETHYSQUE MATER OMNIUM; tethis est uxor
oceani. nymfarum mater; quod aut aut emit adam quum nuptiarum primo
rum. quos emarunt et uxor inuicem coemebant. sicut habemus in uiure
TERDIS TEMENSIBUS A; idest aestiuis. QUI LOCUS ERIT PONTUM INTER
CHELAS; aegiptii XII esse adsere signa. chaldei uero XI. Nam scorpium
& libram unum signum accipiunt. chelae enim scorpii libram faciunt.
idem chaldei nolunt aequales esse partes in omnibus signis. sed pro qualitate
sui. Aliud signum uiginti. aliud XI habere. cum egiptii tricenas esse partes
in omnibus uelint. Modo ergo secundum chaldeos locutus est dicens posse eum
habere locum inter scorpium et uirginem. Nam erigone ipsa est uirgo; Sciendum
deinde e. uoluisse maiores inter signis esse deorum domicilia. & solis e leo.
lunae uero cancer. ceterorum uero quinque planetarum bina sunt signa.
per serano siderum sqr. Nam primus circulus a terra lunae e. secundus De signis coeli
mercurii. Tertius veneris. quartus solis. qui inter martis. sextus iouis. sa
turni ultimus. sed remotis sole et luna quorum sunt domicilia leo et can
cer. hi quinque ordine quo eorum circuli bina possident signa. unum a so
quentibus. & unum a superioribus. ut mercurii sunt uirgo & gemini. uene
ris libra & taurus. martis scorpius & aries. iouis sagittarius et pisces. sa
turni capricornus & aquarius; unde phae loca siderum augustum
et fortem propter scorpium. idem martis domicilium. et iustum propter libram. et
prudentem propter iucundam uirginem. idem mercurii domicilium. PANDITUR
IPSE TIBI. Ordo est. qua locus ipse tibi panditur. tibi autem utrum honore de planetarum circulo

[illegible] ARDENS SCORPIUS. Ardens ad illud refertur quia [illegible] domicilium. nā scorpii tempus frigidū ē. quippe cuius nouember [illegible] mensis. NISI PLUS PARTE. Secūdū chaldeos qui scorpiū dicunt spatiū diurnū signorū tenere. QUICQUID FERIS. Ordo ē. quicqd eris da facilē cursum. & ut enim p parenthesin dicta sunt. NEC SPERENT·I·R·N·I·R·V·D. Allegorice dicit illum nec debere mori uelle. nec posse. QUAM VIS IRISIOS. c.c. licet pferantur infernā agere posse. NEC REPETITA SEQUI CUPIT PERSEPNA MATREM. Ceres cum raptā a plutone pserpinā filiam diu quesisset. tandem aliquando eā ee apud inferos comperit. p quare cū iouis implorasset auxilium. ille respondit posse eā reuerti. si nihil apud inferos gustauisset. Illa aūt iam punici mali inclusio grana gustauerat. quā remascala fustigis filius pdidit. unde pserpina ad superos remigare non potuit. hinc ait lucanus. quae te detineant ennea dapes. quā necessitatem modo uirgilius pserpinae tribuit uoluntatem. sane ceres iouem pei meruisse dr. ut pserpina sex eet cū matre mensibus. sex cū marito. qd ideo fingit. quia pserpina ipsa ē quae est luna. quae toto anno sex mensibus crescit. sex deficit. scilicet pringulos menses quindecim diebus. ut crescens apud superos. deficiens apud inferos ee uideatur. DA FACILEM CURSUM. meo scilicet poemati. AUDACIBUS ADNUE COEPTIS. Uerecunde suas uires extenuat. IGNAROSQ· UIAS AEC·V·A·I. Aut mecū uae idē rationis ignaros miseratus rusticos uiae. ut mecū ignaros intellegas. aut rusticis ignaris faue mecū. idē quib; & iam ego his scriptis conlaturus sum. Aut mecū ignaros agricolas miserare. aut es mecū faue. IAM NUNC. Deest adhuc uiuus. Nā ut dicunt. augustus uiuus diuinos honores emeruit. VERE NOUO GELIDUS CANIS CEDIT HIBERNUS. Nouū uer ideo ait. quia anni initium mensis ē martius. & sciendū est. x. tantum menses fuisse apud maiores. ut tū eū autem anni principū habere uoluer ppter martē suae gentis auctorem. Aprilis dictus ē quasi tertas tempore aperiens. maius a maia. Iunius a iunone. quā alii amatoribus et iuuenibus hos duos menses uelint ee nominatos. nā ante populus R. incertus iuuenum et senum diuisus fuerat. reliqui iam a numero nominabantur. quintilis. sextilis. september. october. december.

fabula cereris

Pserpina. ipsa luna

martius initium anni

Unde menses dicantur

et hi erant tantū x menses; duo ū ppt rationē signorū anni intercalabant
qui pex anno erat ebruo nominatus. Februus aut ē dictus pater. cui eo
mense sacrificabatur. quintilis et sextilis mutatus. p ea in honore iuliū
sari et augusti unde ī. iulius et augustus; ergo nouo. & anni initio accipi
mus. & prima parte ueris. nā anni quatuor ī tēpora diuisa int nos men
ses qipsorū tempor tale facium discretionē ut primo mense ueris nouum
dicat uer. secundo adultum. Tertio pcepsi; sic & ia salustius dic ubiq; mem
nouu estas adulta pcepsi. sic autumnus nouus. adultus pcepsi. Ite hiemis nouu
adulta pcepsi t extrema; unde ē. extreme subcasum hiemis i. u. s. Sane sciendū
xeno fontem scripsisse unū librum oeconomicū. cuius pars ultima
agri culturā contin & de qua parte multa ad hoc opus uirgilius transtulit.
sic & ia de georgicis magonis. africanus. ciceronis. uarronis qq; libro tuo oeconomi
co; qui agri culturā continet; Nā prius pcepta hab & quē ad modū debeat & pā
familias dom agere. secundus quē ad modū foris pā familias; illud quoq;
sciendū ē. uhis libris ñ ee obscuritatē Inquestionibus sic in eneide. nisi
paucis admodū locis. sed in hoc tantum ee difficultatē. ut per positas intellegamus
id. ΠΟΚΕΙΜΑΣ NON. sic hic primus quoq; eius pcepta significat; Nā hoc dicit
agrū fertilem id ē pinguē & herbosū bis debere arari semel uerno tempore
ut & herbe adhuc tenere et sine semine uellantur. & estatis calore super
fluus umor siccetur t glebarū pure fiat durtier. & semel autūnali cum se
minibus; agrū uero tenuē & sterilē autūnali tantū tempore arandū nesi
& iam uerno arauerit exiguus et umor siccet estate. CANIS. M; ALBIS ET NIVE
LIQUITUR; Liquor cū nom ē breuis ē. cū aduerbū uenerit pducitur ut liquor
liquent. liqt. Nā mutatur natura sic humor. u breuis ē. humanus pducit. Ite
mur. i pducit mutus corrupit; liquit. deflut. ET ZEPHYRO PATRIS SE. CR.
Quo tempore fauonii flatu arua laxant. que fuerant pducta frigoribus. ipse alibi
rura gelatū claudit hiemis; puris glebis obtubilat DEPRESSO INCIPIAT MIHI
TAL. Aliud pendet exalio. nā alius impressū aratri bouem cogit ingemere.
qd genus arationis pingue conuenit terrae; nā e contra paulo post dem
secunda terra deburis ē. tenuis sit erit suspendere sulco; mihi autē
aut uecti ex qui mihi accubanti inconuuat. aut mihi hoc ē rustico

Fauonius
ventus

amanti terras; et taurū. bouē fortissimū accipimus. nā tauri difficile ad
sitia iunguntur; ATTRITUS SPLENDESCERE VOMER; Lucretius; occulto
decrescit uomer in aruo; Dicimus aū & hic uomer et hic uomis. sed a utroq;
huius uomeris fit; ILLA SEGES DEMUM; Seges modo terra. demū autē
nouissime. uere. specialiter, uomis respondet; Inmane ē qd ait uomis. Nā plerū
q; plura optamus quā speramus posse contingere. respondet aū consentit ut dic
tis respondēt cētera mutis. BISQ: SOLEM BIS FRIGORA SENSIT; q̄ bis et
diurū calorē et nocturū sensit frigora. pqd duplicem ostendit arationem
uernalem & autūnalem. nec enim ad tempora estatis t hiemis referre pos
sumus. qd ait. bis solem bis frigora. quia non in italia in uno anno duas es
tates et duas hiemes. sic gēmetrice dicunt ēe in quadam parte in India
in insula taphane. RUPERUNT HORREA; plus est quā si diceret & impleuerē;
ac prius ignotum ferro quā aequor; Idē ante quā faciamus uel astum; aequor
aū modo terram accipe ab aequalitate dictam. unde et maris aequora di
cuntur. VENTOS. Quia diuersis locis diuersi prualent uenti. & hoc dicit debet
scire. ager cui uento subiacet. VARIUM CAELI PRAENOSCERE MOREM.
Idē aeris; lucretius. in hoc celo qd aer. & hoc dicit. de bestiarum celi qualitatem
norse utrū pluuius gaudent ante pōrent frigore. PATRIOS CULTUSQ:
HABITUSQ: L. Duas res dicit; sciendum ē ager et quē ad modū ad uoluntatem
bus cultus sit. & quid melius ferre consueuerit. Nāq; habitus locorū
possibiliter accipimus. VENIUNT; crescunt; ut & pulchro uenient
in corpore uirtus. ARBOREI FETUS Alibi. idē pomi; Acq. In uirtus uirescunt
gramina; Bene uirtus. nam frumēta uirtus narcuntur. unde ē atq; impe
rat ariu. NONNE VIDES; Argumentatur. quasi hoc dicent. si uni puncta
ferre non potest omnē. quanto magis unus ager. TMOLUS. Mons cilicie.
in quo nascitur crocum pcipue. Nā loca commemorat ubi plus puenit
et melius aliquid. Nam crocum et mufrica nascitur sed minale nec tantū
quantū t quale in cilicia. INDIA MITTIT EBUR; fr in africa fuerē
elefanti. sed meliores in india. hinc ē qd ait terentius. elefantis quē in
dicis pferat. idē maximus. MOLLES SUA THURA SABAEI. Saba populi
sum uicina syriam & arabiam. dicti sabei a nouce BECCAI. qd apud eos

Respondeo

N

Aequor

Argumentor

Terentius

Saba

tus nascitur quo deos placamus. Moller autem ideo ait. t quod subiere clementiores
Nam ut ait lucanus quicquid adeos tractus mundique tepores ibi iure molli
gemit clementia celi. aut certe quia alexander macedo dicitur obscenos omnes
de exercitu suo segregatos illic condidisse. Sane tus modo sine aspira
tione dicimus. Nam antiqui thus dicebant. ΑΠΟΤΟΥΟΝΟΙΟΥ. qd displi
cuit. Tura enim attundendo dicta ee uoluere aglebus tunsis. cum quibus dicit
fluens dearboribus coalescere; AT CHALYBES NUDI FERRUM, Populi sunt
apud quos nascitur ferrum. unde abusive dicitur calybs ipsam materiem. ut
uulnificus q: calybs. Nudi autem. aut apud quos arbores non sunt. aut uere nu
di. ppter fieri cedendi studium. Nam legimus bromen quesiro per q: et nudus
membra pyragmon. UIROSAQ: PONTUS CASTOREA; Fibri canes sunt
pontici. quorum testones apti sunt medicaminibus. ppter quos ubi se sense
rint requiri eos secant; dehis acero redimunt se ea parte corporis ppter
quam maxime experiuntur. Iuuenalis. quise eunuchum ipse facit cupiens
euadere da no testiculi; Castores autem a castrando dicti sunt, uiros autem
uenenata. nam licet sint multis remedio. tamen pegnumes eos odere abiciunt
&eger partu. &uiros dicta abeo qd e uirus; alii forma accipiunt auribus.
FLUDUM PALMAS EQUUM. Ypallage e. nam hoc dicit. epiros creat equos
optimos. quae apud eidem palmas meperent. moris olimpia curruli certami
ne. Sane epiros grece pfertur. unde &iam e. habet accentum. nam si latinum
esset pri. haberet. quia longa e. Nec mirum equos currere. nam ut die
plinius uelociores sunt ideo qd incursu urinam faciunt. CONTINUO has
LEGES. legum. interrum. adpetunt. ne sequentia indicant. Nam de
mutus e. aeternaq: foedera mundi. DEUCALION LAPIDES. ut ipse; Iam tum
sit ad fabulam. &poetice dicit. statum primum. statum q ab initio mundi con
stat fuisse. UNDE HOMINES NATI DURUM GENUS. expressit.
IOVIS ION. ide causa tuum; Nam &grece populi λαοι. dicunt a lapidib;
ERGO AGERE PINGUE SOLUM. Iam redit ad causam; PRIMUS MENSIBUS ANNI; hoc est qd dixit. uere nouo; PULUS RULENTA. C. M. S.
A; Quae glebas solut impluuerem. & reddit causam. cur hoc debeat fieri
Mauritanii solibus e. uehementibus; feruidus magnus; SUPIPSUM ARCTURUM;

Tus

Calybs

Libri

Testones

Castores

Pulueruleu tus

Sub

Novales & novalia

Legumen

Urtica

papavera

effeta

sub arcturum nali tempore quo arcturus oritur; & sciendū quia sub ppositio
accusatiuo gaudet. ut hoc loco. sub arcturum. idē circa
arcturū. item aut ubi sublucē densa int nubila se se. et sub noctē exportant cala
mos. HIC; Intra pingui; HIC STERILEM; Infecunda; et ut supra dixi
mus. omia pcepta que commemorat. ad illud pertinent qd ait. quid facias la
tas segetes. TONSAS NOVALES. Agros messos. dicimus aut & has novales. et hec
novalia. pprie novales sunt. Tunc primū arua pscissa; SITU DURESCERE
CAPUT; Ut redeat in uires priores; Sane sciendū ut ciceronē in dialogis & cete
ros philosophos tractare. non quid debeat fieri. sed quid potissimū fieri quā re
nunc urgeamur sqr; Nā cū dicat multa remedia agros recreandos ppona
omnibus int missionē. unde ea rem frequenter utatur. AUT IBI FLAVA SE
RES. MS. f. Site terrarum cogit angustia. ibi frumenta sere. unde legumina
sustulisti. Aut si ibi opus frumento. stercora sparge. cineri. t incende stipulas.
SIDERE; Modo anno. LETUM LEGUMI. fertile. et letus pro re ere accipe. ut
lenis homo. idē hilaris. laetum pecus. idē pingue. laetum legumen ut diximus. fer
ule & legumen dr qd manu legatur. nec secionē requirit; frumēta uero omia
que exsto emittunt aristas. Nā qd ait sup. farra. frumēta accipimus. speciese
cum pgenere. AUT TENUIS FOETUS VICIAE. Mire ait tenuis. Nā uicia
uix adtriplicem puenit fructū. cū alia legumina pueniū habeant feliciss
mū & ferulem; TRISTISQ: LUPINI; Amari. nā incoctus amarus ē. Ita LENTI
LINI CAPUT. S. Bene excerpsit linū. aueni. papauer. & dicit post hec fru
menta serenda esse. Nā lic & manu legant. & sunt int legumina. utrib; tam
frumētis exequantur; LETHO PERFUSA. P. SOMNO; plena oblitionis;
Nā ceres. ioue admonente dr cibo papaueris orbatus oblita. & reuera papauer
gignit sopotem; UTERNIS FACILIS LABOR; Redit rursus ad pceptum
qd sen ce pcipū. idē adim missionē. PINGUI FIMO; t humido t feruli
TEFLOS PERAGROS. Commua feruliate lassatos. sicut & ū frequenti pur
tu effeta dr mulier; CINERE INMUNDUM; Addiscretionē illius quo u
tuntur puelle. REQUIESCUNT FELIBUS. A; Non & cum roboramur. qd
inter missio efficit ut ionis. qua rem rursus repetit dicendo. nec nulla
inter ea ē in uite gratia tpe. Nā lactes figuram ē. idē maxima. ut munera

61.

nec sperno. INCENDERE PROFUIT. A. Non agros sed ea quæ magis sunt. id est
et quæ quidem id purgamenta terrarum. Nam ut uidem si magis quæ incendi
di sunt. deinde stipulæ. aluinde illuc minimenta portantur incendii. ATQ: IGNIS
STIPULAM CUM. Scilicet publica, SILIS INDE OCCULTUS IMBRES, Inde. idest geugne
occultus imbres. archana quadam ratione celestis. In hoc autem sensu sequi. heraclitum opinione
quæ dicit omnia geugne gerean quem nunc fit alimenta pbere commemorat. EX
SUDORE INUTILIS HUMOR; noue locutus est. Nam nonnunquam humor sed ex sudore
desudat. Unde exsudor pdesudatur accipimus. CAECA RELAXAT SPIRAMINA,
Breuem cuiernas pquas sudor emanat. quæ tenuitate sui non possunt uidem
NEC TENUES PLUUIAE, Aut lenta & penetrabiles. aut epitheton est aquarum
sic alibi. aut in aquas tenues dilapsus abibit, AUT BOREE PENETRABILE FRI
GUS ADURAT; A dura & adrolet et adfrigus pertinet. Nam uno sermone duo di
uersa conclusit. quam unum effectum habent. Nam & frigoris finitem calorem unum.
et sunus calor frigoris est principium. Unde quia unus effectus est & frigoris & calo
ris. CLEBAS IN FRIGUS, pyrrhus. nihil creantes. & transit ad aliud pceptum
UMMINEASQUE CRATES. Ad agrorum relicta exequationem, RASTRIS. & hoc rastros
dicamus & hic rastra. legimus enim ad ustos rastros inter ea depone inter
remo. Ire rastra quæ ceruicum uis aeum rubue religionem. & rastra dicta quia
ita radunt. FLAVA CERES. flaua dicit pprie aristarum maturitate. & ceres nomen
est qd in polysillabis in omnibus uno singulari pducta ultima. cum in obliquis con
ripiat. NEQUIQUAM, Idest nomine causa, Nam tempe duae negationes unam con
firmatiuam faciunt. unde mihi quidam legunt inter remo. pte ad esse
nec retinetem remum. sed non hoc est dicit inde ut retinetem esse remum qd pcedere mani
me potest. sed ita legendum est esse nec retinete remum, Nam et ne & esse phibemus esse
QUE SUSCITAT ATQUE HERBA, Idem terram quam arauerit RURSUS. Inolli
quum uerso p. a; scilicet autumnali tempore. quoniam cum semnibus arantur. Nam
hoc pcipit. ut cum denuo aramus. Tunc per obliquum aratra ducamus. remo
etiam uno tempore. bis uia. ATQ: IMPERAT ARBUS. Idem ut tunc ferant
quantum ipse denderat. & hoc est qd ait supra uatis respondet autem agrico
lae. HUMIDA SOLSTITIA ATQ: HIEMES ORATE SERENAS. Duo
sunt solstitia. unum aestiuum. VIII. Kl. Iulium. die quo tempore aemeat

Terentius

Rastra

Duae negatiuae confirmant

Terentius

Solstitium

sol se diuertere incipit circulos. et aliud hiemale. unu. kt. unuarium. die
quo tempore sol aduertere incipit circulos petere. unde hiemalis solstitii dies
minimus. sicut aestiui maximus inuenitur. Videtur ergo contrarium
esse quod dicit. optimus pluuias per solstitia. et per hiemem serenissimus.
cui respondimus unum aestiuum sit. et aliud hiemale solstitium; sed sicut
modo annum in quatuor partes esse diuisum. in duo solstitia. et duo
aequinoctia. unum uernale. et aliud autumnale. quae graeci
pas uocant; Sunt autem haec unu. kt aprilium. et unu. kt octobrium
die. qui annus olim in duas tantum partes diuidebatur. hoc est aestiuum
et hiemale solstitium. in duo emisphaeria intellegamus omnia eum tem
pora uoluisse complecti. Nam hoc dicit optandum rusticis uraeui
nali & hiemali tempore in serenitate. q duo tempora puro habe
bantur secundum emisphaeria diuisionem in dyametro uernali ut et aestiuo
tempore. in sint pluuiae. qet ipsa duo tempora pure essent, tam
si diligenter attendimus. poetica licentia est usus. ut plurale nume
rum pro singulari poneret; nam sol stitia. pro sol stitio. et hiemes pro
hiemem posuit; dicit autem optandi hoc quae praesentia non sunt. quo
posset utrusque temporis asperitas mitigari. ea scilicet quae plu
uias et frigus hiemis serenitatis tempore. HIBERNO PULVERE.
hiberna serenitate. eo qd numquam serenitas; diuerse creat. LEVIS
hiberno sedis & estiuo; NULLO SE LAVERIT AERE SIDERA; Constat
quidem mensem esse calidum et diligenter sedum et calidum sunt tamen
prodest. quantum hiberni serenitas. mensis autem pluuiosus est. Mensis ut
cuntas frigus. haud longe arrosa. quam magis debemus accipe
re. ppter gurgites montes frigidos. MIRANTUR CARCERA; fan
tasia est poetica. rei animali sensum dare. Sic alibi mirantur que
nouus frondes et nouus poma. COMMINUSAT. Stamina sine
interpunctione. MALE PINGUIS; Non pinguis de sterilis, ru
ra aut. euerit. dissipat, nam modo agerum. et una eiusque
notbus que ruunt. nam alit dicti est. quae alio aculmine
DEINDE SATIS PLUUIAM INDUCIT, post commemorationem gene
rale

Fantasia

Ruo

agri cultura transit adspectus. et cultura uenientes extempore; ua
rare. cineres ucere. incendere. aeternum est. Infrigare au nonnisi nimie
siccitatis e. sicut siccare etiam. aut ex magnis pluuiis. aut ex fluminibus
eruptione compellimur. SATIS. Segetibus agris. satis nam participiue.
RIUOSQ SEQUENTES. luges. aut certe riuorum e epitheton. EXPOSITIS
AGER. Scilicet estatis calore. MORIENTIBUS HERBIS. Secunda pi
tagoricos qui dicunt omne quod crescit animam habere. unde e. aq
interfice messes. ECCE SUPERCILIO. idem ex impulso supercilio au alti
tudine. summitate tectorum. RAUCUM PERFUDIT MURMUR. s. c
onsolum umidum hanc dicit rem fore. sed etiam uoluptatem. EFFUDIT. lubrica;
serenbris; qbus. dicit bullimombus que fiunt cum aq in aliquas rimas defluxerit
Unde etiam uasa aestuantia calore scaturire rite dicunt. QUIDQUID EFFERBUIT
UIDIS. p. c. tristis. grauidas aristas pifrasticos. p. spicas posuit. dicimur au
et hic spicas. & hoc spicum. cicero in arato. spicum inlustre ferens insigni corpo
re uirgo. Sed rare debemus. inusu ee a masculino uirgo. numeru. Aneu
tro uero raro. et tamen singulare. Inuenitur. Nam pluralis nusquam lectus e.
LUXURIEM SEGETUM. bene luxurie. ut ostendat rem supflui et nocituram
nisi amputetur. CUM PRIMUM SULCOS AEQUAT SATA. cum adhuc herbae re
nent. idem uirgilius hoc emisticon unum de la
uatis. DEDUCERE. Sicut. detrahere. sic paulo post. puros deducere nullare
ligio uetat. idem siccare. LYCERIS SI MENSIBUS. Inopportunus. incerti
au menses sunt uerisi autumni. Nam & hiemis certum e frigus. & estatis
certus e calor. OBDUCE LIMO. Suplino. superfuso. RIPIS HUMORE.
Tam noxio inutili. lacune aut sunt fossae in quibus aquastare consueuit.
HEC TUMEN HAEC CUSTODIA. h. b. t. ordo e nec tam nihil. & hoc dicit. lic & hec
omnia quae dixi arando sint experti & hominum & boum labores. tum sunt
adhuc aliqua quae obsunt. nisi puderis. ut aues absint. ut umbra arborum.
IMPROBUS ANSER. Insatiabilis. nulli pbandus. & dicit anseres agrestes.
STRYMONIAE GRUES. Thraciae fluuio strymone. AMARIS IN TUBAFI
BRIS. Ut etiam donatus dicit male quidem. imbri auem quandi amari ieco
ris accipium. Nam imbra dicuntur. quasi radices multae & tenues arbuum

Scaturrio

Cicero.

Emisticon

segetes & necant; fibras aut abusiue aut. qd radices intibas hac atq; illac de
currunt. ut fibrae pleuri. id uene quaedam et nerui. AMARIS. Nocentib; ut hostis
amare. AUT UMBRA NOCET. Ut nocent & frugibus umbrae. MOUIT AGROS CU
BIS ACUENS. cn. c. Dicturus e iouem fecisse multa quae possunt uniuersae operationem
uenire. & ei hoc colore defendit. quod dicat uoluisse eum ingenui mortalib; gene
cessitate praestare. ne torperent otio. qd genetum habundantia pereat. UT ETERNO.
Ingratia. nam uetertum dicitur morbus intercus id. rapa v. qui homines efficit
pigros. intercus. interitus; IN MEDIUM QUAEREBANT. In commune. OMNIA LIBE
RIUS. Quia supra aut. atq; imperat ut uir. MALU VIRUS addiscretionem epitheton
addidit. nam uirus & bonum & malum est sicut uenenum. nam idem e. uenit autem a greco.
n a et illi. φαρμακον. medium habent id bonum & malum. sane uirus hodie trestan
tum habet casum. hoc uirus hoc uirus. o uirus. antiqui huiusmodi dicebant. lucre
tius. terri primordia uiri: IGNEMQ. REMOUIT. Non sustulit sed occulit. unde
e. quaerit pars semina flammae abstrusa inuenis silicis. EXTUDERET; Studi
ose repetit & et coleret. FRUMENTI HERBAM; periphrasis segetis. NAUITA.
p. nauta. sic maior pmars. NUMEROS ET NOMINA FECIT. Numeros autem cursuum
modos. id ortus et occasus. qd sic quasi rem philosophos praetermisit. Nam tan
tum denominibus dicit ut pliadas hyadas. aut certe reuera aut numeris.
N a ipparthus scribit designis & commemorauit & ia unum qd q; signum qt dat as.
qt secundae lucis qt obscuras stellas habeat. secundum qd. bene memoratus
signis. quasi notum stellarum numerum praetermisit; PLIADAS. Signum e ante
genu tauri. qd ortu suo primae nauigationis tempus ostendit. unde grece
pleiades dicuntur a no. tou. πλεε. in latinae uergiliae aduersi temporis significa
tione quo oriuntur; HYADES. Signum e in fronte tauri qd ortu suo efficit plu
uias. unde stellae ipsae hyades uocant. a no tou. ee tou. Quas latini suculas
appellauerunt; CLARAMQ: LICAONIS ARCTON. Flicendicit. id maiorem. septem trionem.
n a minor cynosura dr; licaonis autem subaudis filium. ut dei febe glauci; licaonem
rex archadiae habuit filiam calisto. quam cum uitasset iuppiter. uno iniuria
conuertit. & postea iuppiter miseratus insignium; TUM LAQUEIS. capta
referet & fallere uisco Inuentum; USQ: huc unus sentus e in postione alterius.
n a laqueis ferae capiare aduenationem primo. id e in laqueis ferae incurrunt.

Intercus

Uirus

Nauita

Pliade

Hyade

arboribus. FALLERE VISCO. aduicupium; vte aduenatione. ET MACNOS CA-
NIBUS CIRCVM DARE SALTVS. Male in deauicupio quidam respuunt. totum
referentes aduenationem. & dicunt fallere visco. p uisceratione posuit. Constat
enim lupanos canibus tinctis ueneno lupos necare. qd ideo inpedit. quia hoc
uiscum hiu uisu fac. sic templum templi. unde e. et fallere visco. uiscus uero
id caro uiscerum fac. ut pecus pecoris. & si de carne loquebatur uiscere
debuit dicere. Lucretius. p mixtus uiscere sanguis. vte ipse. uiscus quis
nis anguenq; creari. FVNDE VI VERBERATA. genus rerum dictum a fun
dendo. id reticulum quod dicitur. BOA OE HVMIDA LVNA. Ventriculum
significat. FRIGOR. Durities. unde & frigidus homo dicitur. ARGVTE
SERRAE. stridule. sonore. & dicitur p dix sororis dedali filius mue
nisse carinum & serram. LABOR INPROBVS. t magnus. t nulli probabilis
Nullus enim e amator laboris. DVRISVRCENS IN REBVS EGESTAS. prius.
magister artis ingeniiq; largitor uenter negatas artifex sequi cer;
primaceres. f. m. uim instituit. usq; primaceres omne agri cultura
genus hominibus indicauit. supfluo enim questionem mouent com
tani dicentes osirin t triptolemum aratrum inuenisse. nam aliud e una
rem inuenire. & aliud omnem agriculturam docere. qd fec ceres. nam
ferrum dicendo cuncta generaliter rusticos arma complectit. SA
CRE DEFICERENT SILVAE. Infaustum idem & iam sacra quarum sterilitas
ceterarum quoq; significat infecunditatem. arbuta uero sunt rubra poma
siluarum quae plinius uine dones uocat qd asperitate sui plora uinum
possunt. QVIC TVM DODONA NEGABIT. dodona ciuitas epiri. uxta qua
nemus e iouis sacratum & abundans glandibus semp. unde & catexochen
dodone efficit mentionem. LABOR ADDITVS. Aut datur ut nihil mali
ante habuerint. aut reuera additur. quia ante erat quidem labor.
sed tantum herbarum uirtutum. p ea accessit rubiginis carduus. ESSET.
Consumere. ut e mollis flammis medullas. rubigo uero genus e uitii
quo culmi pereunt. sed abusiue rubigo dr. Nam p prie rubigo e ut
uarro dicit. uitium obscenae libidinis qd ulcus uocat. SEGNIS CARDU
US; humilis. infecundus. ASPERA SILVA; notandum & iam de herbis siluae

aduicupium

Arbuta

Catexochen

Rubigo

dictam. INFELIX LOLIUM, Infecundū contra plicē q. trahit limum.
SEBILEM AVENE. Addiscretionē earū quaerentē, QUOD NISI FRAPSIDUIS
HIR, Iam concludit. & hoc dicit. nisi sepe sarrierit. ppt illud & ia. amaris um
ba. f. o. nisi aues fugauerit. ppt. nihil inpbus anser. strimoniaeq; g. nisi falcē
putauerit ramos. ppt. aut umbra noc&. nisi uotis inuocauerit pluuias. ppt. humide
solstitia atq; h. orate serenas. sine causa ingentes frumenti alieni aceruos as
pices. p qd ostendit rusticū sua inertia famem annu uitio sustinere. PRE
MES UBERA, Coartabis imminues. FAMEM SOL ABERE. Acsi diceret. negla
dibus quidē saturaberis. quia dixerat & iustū dodona negat. DURIS. agres
tibus arma, id. instrumenta uitere aliaq; arma. UOMIS. & abeo qd e uomer.
& abeo qd e uomis uomeris fac. sed rationis e uomer. nā uomis usurpatū e.
ratū eni e utinis. geuitiua. R. inobliquis recipiant. ut omis. puluis. talis e & in
greci tamo. nā accu. et actis dicunt. delfin & delfis. eleusin & eleusis. sedue
ruis in. N. desinunt qd inobliquis habent ut acti nos. eleusinos. delfinos.
GRAUE ROBOR ARATRI, ppt sulcos altius imprimendos. inflexi aū pflexi po
sunt. nam in. abundat. TARDA Q. ELEUSINAE. M. U. p. eleusin ciuitas e. at
ticae puncia. haud longe ab athenis. in qua cū regnat & celeus & cerere q
remē filiā liberalissime suscepisset hospicio. illa premunetatione ostendit
ei omne genus agri culturae. filiū & ia eius triptolemū recens natū p
noctē igne fouit. per diē diuino lacte nutriuit. & eū alatis serpentibus
suppositū protū orbē misit adusū frumento hominibus indicandum.
Ergo hoc dicit plaustra uolubilia matris eleusinae id. qualia ostendit ceres
apud eleusin. aut ceres qualibus mater deū colitur. nā ipsae & ia ceres.
TRIBULA QUAE. genus uehiculi u de terunt frumenta. TRAHEQ. epenthesin
facit causa metri ut nauita. traha aū uehiculū e a trahendo dictū. nā di
cion hab & rotas. INIQUO PONDERE RASTRI. Inqui ponderis. idē magni
salicet. in sine labore rustica possit glebas infringere. URCEA PRETEREA
CELEI UILISQ. SUPPELLEX. id. uasa deumme qualia ceres celeo aliquan
domonstrauit inequalos. corbes. & cetera. sane hac corbis dicendū e.
secundū tullium. qui ait. messoria se corbe contex. sane supellex usurpati
uū e. nā artis e hac supellectilis generalis eni aut par deb & ee nomnito

Sarrio

Greca declinatio

Traha

Iniquus

Corbis

Supellex

aut una stella maior ut musa musae ut doctor doctoris si duabus
maiore inuenerimus contra arte idee manifestu e ut anceps pceps
& pauca alia. ET MYSTICA VANNUS IACCHI. idee cribru areale, Legum Vannus
tam & uallus secundum uarronem qd idem nihil omnino nisi significat
mistica au iacchi ideo aut quod liberi patris sacra ad purgationem
animae pertinebant. & sic homines eius misteriis purgabantur sicut
uannus frumenta purgant, hinc e qd dr oseridis membra arisfone di
lacta. in scribo supposuisse. na idem e liber pr. in cuius misteriis uan
nus e qa ut diximus animas purgat. unde & liber a beo qd liberet & Liber
dictus & qu e orfeus a gigantibus dicit esse discerptus. IN BURIM. In
curuaturam. na buris e curuamen aratri dictu quasi BOO CORPA. Buris
qd sit in similitudine caudae bouis. BINAE AURES. Duae quibus latior
sulcus efficit. DUPLICI APTANTUR DENTALIA. D. dentale e lignum
in quo uomer inducit. duplici au dorso aut lato ut ad duplex agit
plumbos spina aut retuta duplici cuius utrumque eminet latus. na
fere huius modi sunt uomeres in italia. CEDITUR IUGO. idem ad
iugum & ideo leuis ne boues laborent. STIVAQ: MANICA ARATRI Stiua
quae regit. cicero in scauriana. stiua ipsa mecum homine loquebatur.
Curtius au dicit ppter p pumorem puncte suae in qua aratra habent totas
quibus innitunt. EXPLORAT BOBURA FUNIS. probatque enim solidatus
sunt. si in fumo nunime primus effecerunt, totus au hic locus ad arto he
siodi e, AREA CUM PRIMIS. IAEQUANDA CRINDRO ET U. M. Y stero praeton
posuit. primus eni e. ut manu terra uertatur. dein solidetur glarea, por
tremo aequetur crindro, id lapide teres in modum columnae. qui Crindrus
auolubilitate nomen accepit, PULUERE LUCTA. F. Y pal lage. e. p ne multa
fauces impulueremus. TUNC VARIAE INLUDUNT. pludunt, nocent. SEPE
EXIGUUS MUS. Nitela. cuius cicero meminit in scestiana. & quia uilium Nitela
animalium facit mentionem. ideo p mista. nisi e fugis tenuis. quae pigs &
cognoscetur. AUT OCULIS CAPTUS. f. c. TALPA. hoc e debilis oculus et
mutauit genus. nam haec talpa dicitur. sicut & de dammis fecit ut cum
canibus timidi uenantur ad pocula dammae. BUFO. RANA TERRESTRIS

nimia magnitudinis. MONSTRA FERUNT. id & alia purgamina terrarum.
GURGULIO. id est curculio. Varro autem hoc nomen partis toechondictum quasi
Gurgulio
gurgulio, quem pene nihil sunt nisi guttur; INOPI METUENS FORMICA
SENECTAE. Se per alienum requirit auxilium. nam inopi nomen tantum ad formicam
pertinet & ad generale est epitheton senectutis. CONTEMPLATOR ITEM. pro
Prognosticon
gnosticon est anni fertilis et fecundi. contemplator autem unum modi tempo
ris futuri. contemplator aquas dulces. terrentur loquitur paucula
ploquere contemplare. NUX PLURIMA. idem longa significat autem a
Amigdalum
migdalum sed hoc graecum est. ΙΟΥΛΙΝΤΑΙ ΔΑΛΟΝΗΝ ΑΠΑΝΤΑ ΝΥΤΑΛΑΛΑ
INDUET INFLOREM. se effundet inflorem. & bene elegit arborem quae prima
folia vestit. SUPERANT. abundant. CUM MAGNO UENIT ET TEMPORA
calore. aut aestus nimios fore significat. aut calore dixit festinationem. ut alibi feruet opus. NEQUIQUAM PINGUES. non pinguescent
idem sine frugibus. alibi nequiquam seto exerceat & nocuit cantus. id est
NON. & notandum paleam dictam numero singulari contra artem
nam ea quae ex pluribus constant numeri sunt tantum pluralis ut can
celli cocpae bigae. hic & abiunctum poetae. SEMINA UIDI QUIDEM
MOLTOS MEDICARE. Incipit de cere de medicandis leguminibus
quae admodum maiora fiunt & modico igne solvantur. bene autem ait
Praeiudicium
equidem ut apta iudicio inchoat & nam hoc dicit, equidem haec uidi
fieri sed sic quoque legumina degenerant nisi singulis quibusque annis
hoc fiat. Inde enim est. sic omnia fatis in peius ruere ARS. MEDICARE
quique. NAM maiores medico et medicor dicebant ut populo et popu
lor. quae verba abutraque significatione passiua sunt declinationis sed
ut medicare dicere & pmedicari metri necessitas fecit; Sane medicor
accusatiuum regit ut medicor illam rem; medeor uero illi rei dicimus;
Nam medeor illam rem figuratum est. NIGRA PERFUNDERE AMURCA
Amurca
OLEI FORDIBUS. sed his quae pcedunt. nam fordes quae remanent olei fece
uocant. & amurca pc scribitur & p g. pnuntiatur. ut c. gaius cy
gneus. SILIQUIS FALLACIBUS. quae fallere plerumque consuetae. uitiatum enim
Siliquae
folliculi cum manent sint maiores uidentur. PERITA MADERENT. festinare

coqueretur. SPECTATA. probata ut & febris spectata. NIHIL HUMANA POS-
BILITAS. sallustius. si nra omnis uis in animo & corpore sita e. aut certe mu-
ltitudo. tam uetus: ut uis quasi uolentia in reb. que contra naturam
uertunt ut melius. sic enim donatus sensit dicens. nisi uolentia fiat
naturae. omnia in deterius cadunt. MANU LEGERE hinc qui di uolunt
dictu legum. IMPETUS RUERE ACRIS TOTAI TOBIS. ide dicit LEMBUS
navicula admodum breuis. SUBIGIT. sursum agit. ut et corpora saltu
subiciunt inaequos. aut certe subigit. e. urget. impellit. PRETEREA
TAM SUNT ARCTURI SIDERA NOBIS. Ita dic astrologi rusticis
ita ut nauigantes nosse debere. arctur aut stella e insigno boote
p septem trionem. cuius ortus et occasus tempestates gravissimas
facit. unde aut sidera. id. tempestates. ut sit tristis minerva sidus.
HEDORUMQ: DIES. S. Auriga signum est haud longe a septem trione cuius
pedem cum cornu tauri una stella coniungit. hic in manu sinistra fert
hedos. humeris capream quae alumnae dr. voue. hoc qq: signum ti
ortu quam occasu suo. efficit tempestates. bene aut aut dies. quia et
magnitudine suum multis diebus cant. & tempestas aut p cedit signum.
aut seqr. aut cum eo e. sane sciendum omnes astrologos pratione climatum.
dissentire in oriente siderum. si ipsa dissensio ultra unum diem non pcedit. unum
enim & in ipsa sunt climata. hinc e qd solem adunum qd qq: signum alii
XII. kl. die dicunt uenire. alii XIIII. alii infra usq: ad unum. neque ius
quam pcedit ulterius. LUCIDUS ANGUIS. tres anguis in caelo. unus
qui in septem trionem e. alter siduchi testus australis in quo cerui
et coruus de quo nunc ppri e aut anguis. na phidra dr. grece. & scany
anguis aquarii ee serpentes. haec aut signa generaliter posuit. n enim
haec tria tantum. sed omnia pcepta observanda. UFCUS. his qui uehunt.
cuius significationis participium. latinitas n habet. PONTUS FLUOS
TRIFERI. f. t. a. sestos & abydos cuitates sunt ellesponti. quae
angusto et periculoso mari segregat. unde eligit locum pericu
losiorem quem pomni poneret pelago. Sane secundum artem haec
ostra & haec ostra dicimus. nullum enim hab & latinitas nomen

Lembus

Designis caeli

animalis. qd notari sic generis. sic grece. ΤΟΚΗΤΟΣ. ΚΑΙ ΤΑ ΚΕΤΗ.
luc&l ostrarum dicerit. ostrea circeis musero oriunt echinis, & iuuenalis.
grandia que medius lamnoctibus ostrea mordet. quos tamen
possumus grece locutos accipere. Ita enim dicunt. ΤΟΥΟΣ ΤΡΕΟΝΤΑΣ ΚΑΙ.
ΤΑ. OSTREA. LIBRA DIE. Non e apocopen pdicis regulariter generis.
Na ut sepe diximus. obliqui casus numi singlr a nominatiuo plura
li maiores ee non debent. qd uerum ee sallustius pbat. qui impsa aut
dubitauit acie pari. hinc e & illud. curruq: abscisa d. s. c. Somnique
ide noctis. na ab officio tempus ostendit. dic autem aequinoctium autumnale
qd fit sole in libra posito. uernale enim aequinoctium sol in ari & e effic.
Hoc autem dic. frumenta serendi ee autumnali tempore. Legumina u uisq: adue
ris initium. HORDEA. usurpatiue. & sciendum in his. tres tantum casus
usurpari. hec ordea hec ordea o hordea sic una una mella mella
mella. USQUE SUB FYRE MUM B. II. id. nonusque ad brumae
fine. sed circa num bruma finit. uij kl. Ianuarium die. & iste numq:
diem ad ipsum dic serendum. CEREALE. papauer. t qd e esum sic frumentum t
quod ceres usa e. ad oblinionem doloris. IAM DUDUM. quia primum & hoc
dic. serendum eo tempore. in quo ia pluit sed quo imminent pluuie. SACIO
sementis. & declinat sicut nauis. MEDICA. puteres accipiunt sulcos, ad ipsa
herba apostrofam fac. hec autem herba a medis translata e in grecia quo
tempore ea inuasere, humus plena ueneni e. & ut dic dionisius triu
folio e sep uirens; qd autem ait puteres sulci natura ipsius herbe respic.
Na uno anno frequenter seritur. & p ea aliquot annis sponte pereat. qd & ia
sequens indicat uersus. Na dicendo milio uenit antiua cura. often
dit medica cura ni ee annua. hec autem herba uulgo dr scilla. CANDI
DUS AURATIS APERIT CUCORNIBUS ANNUM. T. Quo tempore annum
aperit taurus. que autem cornibus. Na aperit cornibus. Ny p cedit.
Ny enim a capite sed a dorso oritur. non Na a fronte, aperit autem ideo ait. aut qa
aprilis mense solem auro e quo cuncta aperiuntur. & aliud. aperire an
num. aliud inchoare. Na nullus dubitat mutio mente uetusp dicam annum
inchoare. & hoc melius; aut certe quia potest unum qdq: signum

Cereale papauer

Iadudum

Sementis

De aequinoctis

Signum tauri

Martius. Initium anni

et inchoare annu & finire. ut apetit annu dixerit. suu solis & Na & a
tauro usq: in taurum & a geminis usq: ad geminos annus e. AUERSO AUTE
ASTRO: Duplex lectio e. Na alii aduerso legunt. cu cane enim nascit frigus
qe tertius aduersus. de quo legunt. ille suum morbos q: ferens mortalibus
egris nascit. ut aduerso sit pestifero. & contrario mortalibus; suau autem
legerunt. Cu sub audiam necesse e. ut at q: ixionii uento rota constitit
orbis id: cu uento; ut sit sensus: quo tempore & iam canis cadens occi
dit cu autem astro id: cu argo. quae et ipsa media e. sic taurus: et argo
a puppi ortu. cui cane constat ee coniunctu. & cadens canis. n: precedens
s: incedens accipimus & s: emouens. Tepore enim quo taurus cu sole e. ortus canis
& ia canis ad ortu festinat; qd aut aut occidit. ad aspectu nrm rei tu
lit; Na ortus & occasus duo sunt. unu. eliacos. id e solis. & alter. koc
mikos. id: mundanus. unde fit ut ea signa quae cu sole oriuntur elia koc
a nobis non possunt uideri. & ea quae uidem quantu ad solis ratione koc mikos
pertinent. uideant occidere. sedm qd nunquam occidit canis; Na canis
patana sellon e. cancri. id: cu eo ortu. Cancer aut quo tepore sol in
tauro e post hora quarta diei ortu. Na taur & gemini binas horas
tenent. sic ergo fit ut canis nobis occidat; Quantu aut ad solis pertinet & cur
sum. hi ortu ee uideant. sedm hanc ratione & ia paulo post dicitur:
Ante ubi eo et latrides abscondantur. Na eo ait in ortu elia co
posita. unde & ubi abscondant intulit; ROBUSTAQ: FARRA:
frumentaq: plus habent utilitatis quam legumina. quo tempore
nobis ad latrides occidunt sunt serenda. ad latrides autem lic &
uulgus se dicantur. ut. tam uidentur in celo. quae nouembre
mense nobis incipiunt non uideri. haec aut ut alii uolunt. iouis
ut alii liberi nutrices fuer. alii ipsas fuisse aiunt herperidas.
GNOSIAQUE ARDENTIS DECEDAT SERTA CORONAE. cu liber pater ari adnen
mino eis creta regis filia uxorem ducet & uulcanus ei coronam
obtulit. quam ille ad uxoris insigne inter sidera collocauit; & stellam
ppo&icam licentiam dixit. cesserum sex sunt quibus in celo de
clarat corona. COMMITTAS. S. quasi custodibus fidis;

Corone ratio cur inter astra col locat

ANTE OCCASUM MAIE idest ante occasum aclaui dum; nam maua
una est deipsis aclauibus. UILEMQUE FASELUM. Plurimū
abundantem: nam omne quod abundat uile est. ut uilibus auto
onerat pomis. PELUSIA CAELENTIBUS. pelusium umū est de sep
tem ostiis Nili, ubi optima lens nascitur. unde catexochen locu
tus est; BOOTES. cadens uerno scilicet tempore. tunc enim bo
otes occidit. Quod autem sub dicit. et a medias segetem ex
tende pruinas: oma complexus est tempora et uernum quo le
gumen seritur. et autumnale quo frumentum. et multi uoluit
ta hanc partē astrologiae librasse uirgilium. ut nonnulli
utrumque tempus significat. uernale. et autumnale. un
de et supra bina signa memorauit. taurum cum cane. ar
laui das cum corona. tamen nos quantum ad necessitatem
loci pertinet haec dixisse sufficiat. Nam maioris prudentiae
est ad subtilem harum rerum scientiam peruenire. adeo
ut sequentem rationem zonarum. metrodorus philoso
phus uix quinque expresserit libris. Incertis tam astro
nomiae quam geometriae partibus. sine cuius lineis
haud facile zonarum deprehenditur ratio; Idem &
am metrodorus asserit frustra. culpari a plerisque
uirgilium quasi ignarum astrologiae cum eum constet
operis lege compulsum ut quędam excerpere quae obscura
uidentur. idō quia a naturali ordine sunt remota; ut autem ui
ua uniuersa nonduceret. et rusticarum personarū habuit consideratio
nē. et ipsius operis ē breuitate constrictus. CERUS DIMENSU
P·O· Annum duusū in quatuor tempora &pxii signa xii
menses accipimus. QUAM CIRCUM EXTREMAE. bene extremae
addit. ne eas quae circa igneam sunt Intellegeremus. quas con
stat ee temperatas. uicinitatis caloris & frigoris. quarū una nos habi
tamus. altera antipodes. adeo hinc torrente zona hinc frigidis re
pibeny. antipodes autē dicunt qd ctra nos posuī ctrarius uestigius.
terra enim dicunt undiq: celo & aere cingi. per has

Catexochen

Libro

aut duas zonas. Inobliquum tenditur signifer circulus quisolis continet cursum. unde etiam
fit ut duae zonae frigidissimae sint. Ad quas numquam accedit. una feruens aqua poeta numq.
recedit. duae temperatae ad quas iuxtim uenit; Mundus ut ad scatham. R. A. A. Iam diffusio
nos est nri domatis deest nostrae habitationis. quae aspiem trione incipiens. in australem desinit
plagam. Riphei aut arces scythae dicit. cinuss sunt montes riphei. VERTEX NOBIS
SEMPER SUBLIMIS. Id est hec pars mundi a nobis semp uidet. SUBPEDIBUS STYX
ATRA IACET. on q.p; qem notion. id est australem quia nobis nunquam uidet
sicut boreos id est septem trionalis semp uidet. & sicut uarie philosophorum opinio
nes sunt. ita & uarie loquitur. Na alii dicunt a nob abire dentem solem ad antipodas. alii negant. & uolunt illic tenebras esse ppetuas; mire aut aut quasi deinfe
ris stryxatia q.p.t. ut ostenderet illud qd dicunt philosophi recedentes hinc animas. illic alii corpora sortiri. UNDE & lucanus ait regit id est spiritus aut orbe alio.
qd uerisimile est quia dicunt animae aut igni aut uento aut aqua purgari. qd
ueritas necesse est. Iii aut per frigidas plagas aut ignea transeunt. & ita alii hoc aut
gilio dictum ppoetica licentiam uelint: tam sciendum est eum poetice licentiae inser
uisse philosophiae; maximus. quia ipse experti est maior, circum pquit duas. &
circum enim est. A pnapuriaq. labit. maior in cauda tangens. Alio complectens
minorem. IN MORE FLUUMINIS; hesiodus. TIO TAM UPEOLUTIO TKU, OCEANU
OETUENTES AT QUORE TINGUI; hoc referre ad fabulam. na hae duae pellices
iouis iunonis fuisse dicunt. quae post quam iuppiter insidentes tulit numerum iunoni
gaudet tethin nutricem suam. ne umquam eas pateret occidere. unde nunc
metuentes dicit. scilicet nutrice iunonis; VT PERHIBENT; poetae. nam uere
hi duae. suam denegat fidem. INTEMPESTA. alta. crassa. qualis est
intempesta. posse aut hoc fieri in aliqua parte mundi. ut per ensibi totum uidicet
nox. probat britannia. q. luces duces. uix. qd di spatium noctis. cedit; hinc. id est ex ra
tione astrologiae. Ita conclusio est. Na hoc die. N sine cura intuitiem siderum
ortus. & occasus. hinc enim uniuersa noscimus; DUBIO CELO. id est ita dubio celo;
tempestuam. opportuna. na tempore inopportuno cesse arbores. aut tineae fraxinum.
ita enim ligna uermes uocant. TEMPORIBUS QUE PARENTI. q.a. de rebus contra
rias fecit declamationem dicendo patrem ex diuersis; reuera enim nihil est
ci contrarium uere quam pater & hiems. Ita tam deinsanus efficit. MULTATO

Iunonis

Nocion

Boreos

Duae pellices Iouis

Intempesta

Termites

rem quemox celo. P.S.m.d. ⁊ ordo est. multa matura redit. quę forent inserenitate pperanda. Nā male quidam forent ee pseuis temporis uolunt. ut sit sensus. multa ī q̄ matura redit mox cęlo sereno pperanda in usū sereni caeli. qd̄ non est idoneum. lic& reuera fore tantū futuris temporis. Nā for& & preteritū & pseuis & futurū conplectit. ⁊ salustius. in. uri fides quem spectate mihi for& id: eet. ordo: multa matura redit & celerī facere. q̄ siue lis cālo sereno pperan ra facere. ndiligenī poteris facere. dūfestinas; Cudit. cudendo extenuat. obtusi; antiqui n. addebant. qd̄ nos ppt euphoniam in aliquib; detraxem. ut obtusus. in aliquib. enī remansit ut tunsus. Lrmtres. fluuiales naueculas; pecori signum .a.N. IMPRES str. id: fiat aut characteras. quib. pecora signant. aut tesseras. quib; frumtox numeris designat. Nā numeros plrtteris posuit quib. numeri ctinent. AMERINA RETINACULA. uirgas. quib; uites ligant. que uirge abundant circa amerinū oppidū italie. cuius crebrā in rosciani fie cicero mentionē; Rubea. Uirgi. Que abundant circa rubos italie oppidū. horatius. inde rubos fessi puenī id: ea uirga q̄ apud rubos plurima nascit. Nunc TORRE ignī. F.N. F.S. pparate panem. quou animi inserenitate. ne ures inpedimto sit postea. quippe & iam Festusq; E.D. nimirū est rusticū aliq̄ facere debere pplurias. cūsint q̄dā q̄ facere posse & iam festis diebus; Fas. Fauna sinunt. ⁊ diuina humana nāq̄ iura pmittunt. Nā ad relionē fas. Ad homines iura prin&. Riuos deducere. id: siccare. nā irrigare inducere. ut deinde sitis fluuium inducit. Sane sciendū secundū uarronem ctra religionem ee siuel rigent agrue lauent animalia festis diebus. Nypnfe enim sine piaculo nposs mouere si seim necessitati religionem cedere. Unde perite uirgilius ait. palantūq; gregem fluuio mersare salubri. id: salutifero. Nī dicit & inter tio scabie temptari nisi lauent animalia. de irrigatione uero nihil. ad hunc prin& locū. quia deducere. ut diximus. siccare significat. COSTAS. aut reuera costas. aut clitellas. horatius. hinc muli capiae: clitellę tempore ponunt. AGITATOR. uerberator. a agendo dicit. UILIBUS Pomis. abundantib; ut in lemq; fasciū. INCUSŪ. molā manualem cudendo asperatā. MASSAM. piceis urbe. R. ut quoleum ut poma portauerat. aut certe ideo aut reportat. quia pix in agris nascit. & in urbe distracta in agrū apleriq; reportat. Alias alio dedit ordine. L. plenissime de lunę

Fas

Lucum

Obtusus

Lrmtres

Caracter

Tessera

Fas

Iura

Clitella

Diferaho

diebus omnib: expressit hesiodus· quamrem breuiter iste plibat· Felices operum dies operasu
mendi aptos feliciib: operib:; quantum fuge·; Dicit enim hic numerum muneruq: ee conse
crat quasterilem ee constat unde &iam omma sterilia quinti luna nati ee dicunt
ut orcus furie gigantes· Pallidus orcus quipallidos facit· Eumenides ut sepe diximus
caitreusemismo nieumenides upcant· PARTV NEFANDO· sacrilego pcoeum cum trphoeu Cateusemismon
&laphrium omis gigantes intellegimus· FRATRES· otum ieue fultrem· PELIO OSSAM· Trphoe
olongat· sed fit breuis sequente· quocali ut subilio alto· SEPTIMA POST DECIMA FELIX·
aut septima decima die &hoc die· felix quidem· septima· si felicior decima· ut primu
locu decime reliq· alii quarta decuman accipiunt, ut sit· felix· septima duplicata
id· cui numeri post decima inuenit quodie reuera uites melius ponim· NA FUGE
melior· c· F· N ut stultus uidet· uirgilius aut fugam seruus suad& aut ei indi
cat dies quib· se urapinis abstineant· Nam &fuga de pfectione &cursu legim·
ut simul ariu fuga simul ae quora uerit· unde &ia uelocem aequum fuga
cem uocam·; &fuga post est &iam honesta ee ut siquis hostem· siquis immi
nentem tirannum siquis seuu iudicem fugiat; contraria aut furtis· illuc
spectat· ut &domino sit spes inueniendi qd amiserit· &rapere aliquid seruus
formid& aufugiens· MULTA ADEO· id· uel deterrentius· adulescentem adeo no
bilem·; SEDEDERE· id· melius nro obscurum Labori; NOCTE· nom· adeo ut et horati
us uxerit ppositionem ut iugulent homines uigilant denocte latrones· nam
R aduerbium· noctu fie· sic diu· allus· diu noctuque laborare festinare·; Non desi
cit· N deserit· unde &qui deserunt exercitu ad hostes transeunt· deserto
res uocant· FACES INSPICIT· incidit ad speciem aristy imaginem· AVT DVLCIS
on· OV· ypmetrus uersus· unde &sequens auocali incho·int·; bene aut aut de
co quia humorem· id· rem supfluae sit sup posuit· luxuriem segetem tenera
depascit in herba· NVDVS ARASERE NVDVS· adeo sereno cuelo ut amictu possit
contempnere· sine quidam post hoc emisthicii dicit subsecuta habebis frigore
febres· hiems· IGNAVA COLONO· ignauu reddit colonu· PLERVMQVE· quia dictu
rus ee aliqua que rusticus &iam hiemis tempore posit efficere· GENIALIS
HIEMS; uoluptuosa· conuiualis· Nam quotiens uoluptatiq pandum indugere
dicim genio· unde econtrario habem interentio· suum defraudens genium
PRESSAE onuste· IMPOSVERE COLONI· aut reuera coronas· aut spiras funium

Fuga
Fugax equus
Adeo
Terentius
Noctu
Diu
Desertor
Inspico
Ypmetrus
Hemistichium
Terentius
Spira

recipimus. SED TAMEN ET QVERNAS. ę. t. s. t. ⁊ sunt aliquę derivationes ex usu ma
gis quam ex ratione venientes. ut quernas. ut ficulnus. lignii colornii. acori. lo. ilice:
fico. querceu. CRVENTA QVEMYRTA. matura enim cruoris imitantur cruen
colorem. PEDICAS. laqueos quib; pedes inlaqueant. AVRITOSQVE SEQVI
LEPORES. id est maiores habentes aures. honatus alii aut. docti & auri
fundi & auritas fidib; canoris ducere quercus sensum audiendi habentes.
BALEARIS FVNDE. hispanię ab in[illegible] insulis balearib; ubi inuenta. funda. QVID
TEMPESTATES AVT VERNI. &. s. d. uerno & autumnali tempore fiunt tem
pestates. quando nec plena aestas. nec plena hiems. unde medium & confi
ne utriusq; temporis. ex conuinctione rerum contrariarum. efficit tempesta
tes. sane sciendum ultimas eius partes tum autumni quam ueris significare.
quib; sunt procellę. qd de autumno hic indicat uersus. atq; ubi iam breuior
que dies & mollior aestas. deuere hic. spicea iam campis cum messis inhorru
it. deinde aut. ruit. praecipitat. Infine e. VIGILANDA VIRIS. puidenda uigilant.
SPICEA IAM. ec. cn. i. spicos de maturis frugib; abusive dicim. Nam pro pie-
spicus. cum culmi folliculum id. extremum tumorem. Aristę adhuc
tenues in modum spiculi eminent. INHORRVIT. Intremescit. FRVMENTA
LACTANTIA. adhuc tenua & lactis plena. sane uarro in libris diuinarum
dicit deum ee lactantem quise infundit segetib; & eas facit lactescere:
& sciendum inter lactantem & lactentem hoc inter ee. qd lactans. quia lac
pb & lactens cuipbetur. STRINGERET HORDEA. secare. adhuc ubi densus a
gricolę stringunt frondes. VENTORVM PRELIA INTESE. ut mutua transuer
sa fremunt. SVBLIMEM. psublime portarent eruta segetem. TVRBINE
NIGRO. tempestate noxia. horatius. hic niger. hunc tuoma. ne caueto.
CVLMVMQVE LEVEM. culmus est ipse calamus. stipulę uero filia quę ambi
gunt culmum. AGMEN AQVARVM. Impetus. ut lenis fluit agmina & hibris.
est autem hoc loco ecbasis poetica. ad describendam tempestatem. COLLECTĘ
EXALTO. N. id ab aquilone quinque de alto flat. id. a septentrione
& septentrione tempestates gravissimas fuę. ⁊ Nam auster. humilis. ut mundus ut ad
sordum riphęas que arduus arces pmit libię deuexus in austros. RVIT
ARDVVS AETHER. Tonitribus perepat. ut cęli que ruunt. CAVA FLVMINA

spicos
Culmus
Arista
Lactans. & lactens.
Stringo
Culmus. & stipulae.
Agmen
Ecbasis
Cauus

alta · lucamur: rimbaq· cauum· SPIRANTIBVS. Inmotu positis; alibi· quamuis
non spirant nec fractaq; remur mōrat unda· CORVSCA FLVMINA· coruscantia· utsi
bila lambebant linguis libentib; ora· HVMILIS PAVOR· quihumiles facit. ut palli
dus morbus· AVTATHONA utrodo pen· per transitū secundū epicureos loquitur
quidicunt flumina· Nonuidtio deorum sicexnubib; fieri· Nā montes quidnetes
se fuerint fulminari· Athon aūt mons ē grecie· Rodope mons tracie· Ceraunia
montes epiri acerebris dicta fulminib;· NVNC LITORA PLANGIT· plangere idest
resonare facit· alibi plangunt legunt. utsit nemora & litora plangunt id·
resonant· CELI MENSES XII· id· signa quib; menses agnoscimus· ET SIDERA· uel
tempestates ut planetarū motus· sciendū aūt ut dixim deplanetis quinq; duos
ē noxios· martem & saturnū· duos bonos iouem & uenerem· mercurius uero
talis· qualis ille cui iungitur· unde & cum fingit minister deorum quod ecq
optemperat potestati; hinc· qd die· inquo orbes cēli erret ignis erlleuius·
id· utrū in australem an in septemtrionalē partem inclinetur· ut cui pla
netarū cohereat Inqualitatem mercurii exillo possis agnoscere; erlleuius
aūt ignis· est stella mercurialis· nam erlle monte arcadie dicit natus ē mer
curius· FRIGIDVS SATVRNI quosese stella RECEPIT· id· nocens· ut frigidus opue
ri fugere hinc lita & anguis inerba· ideo aūt hoc die quia saturnius deus plu
uiarū· unde & cum senex fingitur· nā senes semp nouimus ē gelidos· hic aūt ca
pricorno fiat grauissimas pluuias· & precipue in italia· unde & oritur aut· seu
tritunius hesperie capri cornu· unde & in scorpio grandinē· stirem· malio fulmi
na· malio uentos· unde pcipit nos sere debere· inquod se signū recipiat sidus
saturni; sane perite aut· recepit & ut exfrequentat· nuō uerbo nobis ostendere
saturnū bis adunum qd q· signū reuerti· qd ubi planete minime faciunt·
solus enim· qui & longius a sole discedit· & bis adunū qd q; signū recurrit
ERRET· bene· errat· nā planete uocuit· ΑΠΟ.Τ ΗΟ· ΕΠΛΑΝ ΗΟ· id· aberrare·
nā interdū in australū· interdū in septentionē· pleriq; ēta mundū· ñ numquā
cū mundo ferunt· IMPRIMIS VENERARE DEOS· post hec cognita· da pcipue
operam sacrificis· quib; tempestates & pluuie possūt repelli; & mire hoc
statim subiunxē· quia occurrebat· quidq deest tempestates futuras iu
dere; & bene imprimis· id· precipue· ante omnia· nā alia neglecta

Spiro

De fulminib.

Planetae

Inprimis

possunt habere emendationem· tempestas aduenienS nisi ante puideris uni
uersa subuertit· ANNVA· anni uersaria· magna sic inpenere de annua que
differre nefas· OPERATYS· IN·h; ꝗ utdans opperam conuiuis· aut cum opera cunc
ta compleueris· MOLLISSIMA VINA· defecata· asperitate carentia· CVNCTA
TIBI· in honorem tuum, in tuam gratiā· CVI TV LACTE FAVOS EMITTIDI LVI
bacho; cui tu liba de lacte· melle· uino· Nam supfluum: qd quidam dicunt
etra religionem dixisse uirgilium licere cereri de uino sacrificari; pontifica
les· Nam quehoc nuctant libri· qd aut aut plustus· cui utunt exemplo ce
reri nuptias facturi estis· quisine temeto huc aduenitis· ñ: huic loco contra
rium· Nā aliud: sacrū· aliud nuptias cereris celebrare· In quib; reuera uinū
adhiberi nefas fuerat· quae ora nuptiē dicebant· quas pēsentia sua pontifi
ces ingenti sollemnitate celebrabant; alii hunc locū alit accipiunt ut miti
bacho· Non sit· VII· si dastuus· & duo nomina intellegam· libri & cereris·
Nā sup quoq; aut· in primis ueneratur deos· ut sit sensus· cui cereri & miti ba
cho· fauos lacte diluere· id: ei sacrificia· melle & lacte pmixtis· FELIX HOSTIA
id: fecunda· dic aut ar bā bale sacrifitium· qd de porca & sepe fecunda &
grauida fieri consueuerat· OMNIS QVAM CHORVS· corus ppre: coeuorum
cantus atq· saltatio· CEREREM· C·V·I·T· inuocent copiā frumentor· TOR
TA REDIMITVS· I· QVERCV· id: habens in memoriā uictū priorem a quo cere
ris reuocatus es benignitate· Nā olim homines glandib; uescebantur· ⁊
MOTVS INCONPOSITOS· id: saltationem aptā religioni nec exulla arte uenu
entem; sallustius· saltare elegantius quā necesse: p bac· CAMINA DICAT·
IMNOS; MONSTRVA LVNA· unde & mene dicat· CADERENT AVSTRI; uenti desi
nerent· & iam ex hoc loco· p gnostica s dearato pauca de multis· VENTIS SVR
GENTIBVS· flare incipientib; hunde: contrario· cuuenti posuere· id: desier·
AVT FETA PONTI· litora pelagi quasferunt fluctib· duo aut dic natura
lia· futura enim tempestate· & ante uentū fluctus mouet· & fragor
audit· esilius· archana quadā ratione naturē: ARIDVS FRAGOR· sonitus
qualis sol & fieri ex aridis cū frangunt arboribus; ergo aridus· nimius· one
enim qd aridū: cū frangi ceperit· nimium effiet sonum· fragor enim
a fractūrū rerū nominatus: sonitu· AVT RESONANTIA· LONGE; o·d ꝗ

Defeco

Temetum

Chorus

Menstrua
Mene

De tempe
state

fragor

to. idest idem bis dixit, miscere aut perturbari. ut miscet agens telis. I.M.SIBI — Misceo
IV. C.M.T.V.C. scias inquit iam in pelago ce grauissimam tempestatem cum adli — Pgnosti
tora mergi confugiunt, poetice autem aut iam sibi tu munda male comparat — de mergi
ta cum uis carinis. id est sibi non parcit sed crescit in pestiem suam. Nam in carinam sen
dendam esurgit. CLAMOREMQ. f. id est sicut clamore reuertuntur. Nam plerique plu
ra die signa. & quib. unum non sufficit somnia sunt. anum aduertenda ut. cum
cornix plena pluuiam uocat inproba uoce. & sola in sicca secum spatiet harena.
MARINAE FULICAE. ad discretionem fluuialium. ARDEA DICTA. quasi ardua. — Ardea
quae cum altius uolauerit significat tempestatem, lucanus. quique signum ausi uo
lare ardea. PRECIPITES CAELO LABI. sequit uulgi opinionem. Nonenim omni
prudentum apoeta dicenda est. quod aut uidemus e caelo stellas quasi labi. non pro — De lapsu
ia sunt ignis & heri qui fiunt cum uehementior uentus altiora ascendere. — stellarum
& imbere exinde aliquas particulas coepere. quasimulant casum stellarum. nam
stellae cadere non possunt, quarum natura est ut stent semper. unde & stellae uocantur; — Stellae
sane sciendum est a illa parte uentum flatum in qua ignis ille cecidere.
CONLUDERE PLUMAS. mouere; terrentur. egrum istum maximum in aquas inito lude — Ieremius
re. id est mouere, ut fit. ludere pendentes pueros. AT BORE AEDE PARIETI. C.E.E.I
C.E.L.I.D. hoc uult dicere, ubique ingentes efficit pluuias. a bistis uentis motae tem
pestas. NUMQUAM IMPRUDENTIBUS. alii indicare uolunt. alii augentis habere sig
nificationem. ut sit. nunquam imber obfuit uaide prudentibus; quia non uaide — R
fidones. unde melius est ita intellegere. nunquam imber obfuit. Nam ante pluuias
tam sui diuid signa ut inprudentibus. ignaris accipiam. Nam hoc dicit. nunquam nesci
enti noce & imber. quia se designat ante uentum. & scimus Lenonem ce mala — N
que ex oppinione tingunt. AERIS GRUES. aut aeris coloris. aut altum uolantes.
dicit aut grues de aliis; fugere; non pluuiam de aliis; surgere. ET VETEREM IN
LIMO. R. C. querellam fabula duplex. nam & ouidius dicit crescente proserpina que — fabula ranae
rere & ad releuandam sitim accessit ad quendam fontem. tunc ei Iren rusticus
potum prohibere cepere. & conturbatis pedibus fontem cum contra ellemut
terent turbis; sonum illa uata eos conuertit in ranas. quae nunc quoque ad illius
soni imitationem coaxant. sed hoc non uaide aptum. Nam illa magis insultatio fue — Coaxo
rat quam querela. & poenam sacrilegii iuste pertulerant. unde magis esopus

est sequendus. quihoc dic. cum iuppiter reges omnib; animalibus daret.
& ranis dedisse colendū. pbre puissimū lignū. illę quest/atę & aspnatę sunt.
Eisse drum inte iuppiter dedit. quiuescat ranis. BIBIT ingensa. Sequitur
uulgi iterū oppinionem. CORVORVM EXCERCITVS. multitudo. lamuarias
pelagi uolucres & quae asia circū. DVLCIBVS. IS. R. P. A. Haec est uera lectio.
& sensus talis est. iam uarias pelagi uolucres & eas quę circū asia prata ri
mant indulcib. stagnis carsteri. uideas. Certatim Largos umeris infundere
rores & cętera. nam sua uarię legeris. sensus nulla ratione pecdit; carsteris
aut fluuius ē. asia ūpaūlus. unde fecit prata asiae & deplude asia longa.
Nā de puta corripit. aut europa atque pulsus; & ē homericus uersus. ęquenum u
MIRA ET POTAMOIPE EPA. Rimant prata. puscunt inpratis. cibū pterę rimas
requirentes. nā rimari hinc tractū. aporcis quig. under rimant derimis trarū;
Et studio incessū. GESTI LAETITIAE. gestire. laetitiā suā corporis habitu sig
nificare. Nā ut homines uerbis lętitiā suā exprimunt. ita uiri corporis
gesticulatione; incessū aut ideo ait. quia plumbarū ēpositio. aquā minime
admittit ad corpus. PLENA uoce. RAVCA. ētra naturā suā. & uocat. pol
ce ait. nēmi uocat sed enuntiat pluuiā; & notandū cornicē & rauca uoce
& solā pluuiā pdicere. cornos ū & plures & uoce tenui ac purissima
ētra naturā suā. ut cū liquidis corpu pssot gutture uoces; TESTA
CVARDENTE. ppē utilitatē lucernā noluit dicere. nec iterū lychnum
sic inhero o carmine. ut dependent lychni. medius enī in his libris.
stilus sic dixerit sup. PVLSES CRESCERE FVNGOS. Nā ut die plenius. cū
aer umidus ēt coperit. fauilla qcū fumo sol egredi. pibita aeris
crassitate inlucernis resid. & quasdā uelut fungos imitat imagines.
NEC MINVS EX IMBRI SOLES. id. serenitates. & ūsa uice dat pgnostica.
quib. agnoscamus extempestatiui cuelo. serenitatē futurā. ET APERTA
SERENA. aer enī densat nubilo. & rarescit sereno. ut dens & erant grava
modo & qdensa relaxat. NEC FRATRIS RADIIS. OB TVSA. sub. uidis
a superiorib;. Nā hoc dic. nec luna uidet obtusa. q. radius solis obnoxia.
nā ut dicunt fisici abeo accipit lum; TENVIA. pceleumaticus. pdu
tilo. quārē quotiens cūq. fuē urgit seruat locū fr. nizesi. ut tenuia

Aspernor

Rimor

Gesticulo

Lychnus

Pceleumaticus

Item genuala. DILECIA ET HETIDIA ALCYONES. ceyx filius luciferi habuit uxo
rem alcionem quam cuphibie esse adeffendu apollinem destitui regni
sui naufragio perit. cuius corpus cum uxore alcione fuisse delatum illa se
precipitauit in pelagus. post ea misericordia theridis & luciferi cusi sunt
in aues marinas. quas alcyones uocant. sane sciendum. quia de cum muliere
dicunt. haec alcyone fac. cum deinde; hic & haec alcyone & hi & he alcy
ones. iste autem aues nidos faciunt in mari media hieme. quibus tanta est
tranquillitas. ut penitus nihil in mari possit moueri. inde & iam dies
ipsi alcyonia nominant. Nore solutos. scilicet & maniplos. alii soluto
ore accipiunt. id est nimium patenti. Immundi autem. luto gaudentes
Oratius. & amica luto sus. MAGIS IMA PETUNT. id est deprimunt ad valles.
NEQUIQUAM SEROS EXERCET NOCTUA. C. id est non noctua autem auis est lucifu
ga quasi significat plumum sicce cinerit post solis occasum; de hac autem alis
fabula. Nictimone post quam cum patre cecubuit & agnouit facinus. se
insilius abdidit & lucem refugit. ubi deos uoluntate causa in auem quasi
tanto fastidio omnibus auibus admirationem. NEQUIQUAM. non prius. nec
quam fundo suspiret & numinis numine; ite urget. & summo diuer nequiquam
uerbone pependit. SUBLIMIS IN AERE NISUS. rex megarensium patre scilicet.
de quo plenius in bucolicis diximus. POENIEM PARUAM. C. R. N. decorius
plinius in naturali historia hoc die eos ce obliuiosos. sed plerumque mini
me ad nidos suos reuerti. sed quadam ratione naturae haec ad suos con
gerere nidos quemuermes possint creare ex quibus relicti eos pulli alunt.
in tu hos obliuionem plaut & iam exreb; quasi cum absconderit dere
linquunt. qd & iam mustele dicunt efficere. LAUDE QUIDEM CREDO.
opponit sibi questionem acerrimam & deinterima philosophia. qui
tam tota facilitate dissoluit. nam querit cur homines quos esse ceteris
prudentiores animalibus; ipse insentiunt qualitate aeris futuri.
sed magis ex aliis animalibus colligant. & hoc die homines pru
dentiam habere naturale. & suo iudicio possent. Li & oscen uel
tristes. quae in hoc in animalia cadere minime possunt. quae nihil
sui habentes. naturam aeris sequunt. & peius qualitate aut lyra

Nequiquam

fabula noctuae

Decorius

Demustelis

uident aut tristitia. nec pdicere aeris naturā uident sedeā uel psperam
uel aduersā aduenientē sequunt. nos uero & laeti ee int nubila possumus
& inserenitate sollicisti. AVIS RERVM FATO PRUDENTIA MAIOR. id: ñ: illis diuinā
ecessū ingeniū. nec prudentia quę est maior rerū fato; alibi; metus omnis & in
exorabile fictū subiecit pedib; S. q. a. a. luppit VMIDVS. aer. ut mane & subiaue
frigido uenato. CONCENTVS. mixtus cantus id: sinfonia. LETE PECVDES. aeris
serenitate gaudentes. SOLEM ADRAPIDVM. uelocem; & notandū haec signa magis
fida ee & subtiliora qęxluna ut sole colligimy. LVNASQ; SEQVENTES ORDINE RE
SPICIES. ñ ordinē respicient sed ordine id: racionabilit solē sequentes. luna enī
solis circulū sequit. licet ipa inferior sit; dsonat dic. lunas. noctes accipiendas.
sed mule. ñ enī signa qdictur: ex nocte sed exluna colligimy. CRAS TINA FALLET
HORA. rpbole: nehora quidem te decipiet. NEQ. INSIDIIS NOCTIS CAPIETE SERENAE
decipiere. nā aferesis: & plerūq; scimy nos decipi serenitate. AGRICOLIS PELA
GOQ; P. I. sin habuerit pura cornua. & intra eā nigrū aerē uideris. erit ubiq; plu
uia; sic sup; omā plenis rura natant fossis atq; omnis nā uita ponto. VIRGINEVM
SAFFVDERIT. for insecus habuerit. nā deinteriore parte infuderit diceret
AVREA FOEBE. uta inuenis aurea ętra. foebe aut uenit abeo qd: foeb;; & sci
endū ppria nomina feminimū esse tantū ñ etiā neutrū facere. ut foeb; foebe.
uliis ulia. tullius tullia. ñ ut appellatiua doce docta doctū; SIN ORTU
QVARTO. aratus aut die animaduertendū lunā hic quartā. ñ illud implans.
hoc magis plans. nā ad hoc prin & nā qisce rissimy auctor. EXACTO ADMEN
SEM. usq. ad mensis ultimā partē. Unde & exacti menses dicunt quia ea
partū ipse insequentib; exactis grauide cūmensib; erant. GLAVCO. hic pisca
tor fuit de anthedone ciuitatem. quicū captos pisces sup herbā posuisse in
litore. & illic recepto spiritu maria rursus petissent. sensit quandā herba
rū potentiā quib; esset cūsus: innum marinū panopea aut nimpha: marina.
INOMELI CERTE patro nrmicon: amatre inos. sine ino & meli certe. post quis
inmumina cōmutari grece palemon & leu cotta appellati. latine portu
nus & mater matuta. CONDITVR IN NVBEM. id: sorbisens quasi concauus fuerit.
qd ipse exprimit dicens. medioque refugerit orbe; SINIST. noxius. MALEDEFEN
DEI, non defende: nū decussis pampinis. & ia uua ui grandinis patitur: p fuerit

Symphonia

Sol rapidus

Ordo

Phoebe

Aratus

Glaucus

Sinister

menisse MAGIS; ideo magis quia a sole uenientia uesptina signa meliora
sunt. CERULEUS PLUUIAM. d. breuit collecta eclusio. ME NOCTE. P. A. l. gra
tiosiorem sensu fec intposita suae prosae comemoratione. Nā hoc dicit
nulli se suadere illa nocte nauigare. AT SI CUM REFERET QUE DIEM. c. q. ē.
hoc adfuturae serenitatis prtinet signū. nā si de ipso die dicat: stultissi
mum. CLARO AQUILONE. serenifico. quia et nubilus. sic fere omnes
uenti oriuntur. albus ut obscuro detiget nubila caelo. sepe noctes nec par
turit imbres ppetuos. DENIQUE quid uesp. SERUS VEHAT. eclusio. quae hae
tenus signa q possum ex stellis ut exuentis colligere. melius ex sole colli
gim. QUID COGITET HUMIDUS AUSTER. id inquā separatem inflectit. utrū
ad serenitatem an ad pluuias ut dixim sup. QUIS DICERE FALSUM. a. falla
cem, sallustius. ambitio multos mortales falsos fieri coegit. CAECOS IN
MULTOS. cuiationes. latentes insidias. ILLE ETIAM. extincto. MISERATUS
C. R. bonū epilogi reperit locū. ut augusti gratiā defleat cesaris mor
tem. estat autē occiso cesare insenatu pridie iduum martiū die. solis
fuisse defectū a hora. VI. usq. ad noctem. qd quia multi strictū horis.
dicit. ēnā timuerē secula noctem. OBSCURO FERRUGINE. alibi. & ferru
gine clarus. ferrugo autē purpura nigrior hispana. IMPIA SECULA.
quib; fuerit cesar occisus. ET AEQUORA PONTI. nisine causa addit
ponti. quia s. & capi aequora. ut ac prius ignotū ferro quisscindim
aequor. INPORTUNEQUE COLLUCERES. In alienū tempus ruentes. Ut sti
ges. aut bubones noste gaudentes. p diem possent uideri. UNDANTEM
RUPTIS FORNACIBUS AETNA. multū enim omne quando nisum sed flāma
rū erigit globos. & ut die lui iustanta flāma ante mortē cesaris ex
ena monte deflux. ut nisantū uicinę urbes. sed & ipsa regina ciuitas ar
flaret. undantē autē. undę modo flāmis uomitē. TOTO GERMANIA. CA.
bene germania quā uicerat cesar. & eo occiso in rebellionē uideret
exsurgere. INSOLITI STREMUERUNT MOTIBUS. a. aut nouis. id nūquā an
te in alpib; factis. aut magnis & maioribus solito. SUB OBSCURĀ. circa
noctis obscurū. PECUDES QUE LOCUTE INFANDUM. aut infanda uerba
protulerē. aut hoc ipsū infandū fuit qd ēta natura locutae; In lucem

Epilogus

ferrugo

aequor

mat templis ebur. scilicet simulacrorum. AERAQ; SCUDANT. signa sunt
laboris futuri. INSANO. magno; unquid tantū insano uuatī. d. & sciendū
flumina cūsup modū crescunt. ñ tantū ad p̄sens inferre dāna, & ꝛū alia
futura significare. FLUVIORŪ REX ERIDANUS. padū dic. fluuiorū aūt rex
pitalū. aut certe ptorū orbem. secundū qd dic lucanus. quant cūdeis
to flumine loquet; ñ minor hic nisi nilo qd ppl̄ua uacentis. egipti libicis
nilus stagnat & harenis. ñ minor hic istro nisi qd dū pmeat orbem. hister
cas curos inquelibet aequora fontes. accipit & sertheas exit ñ solus inun
das. cecidere plura sereno fulgora; omen: meo quia & caelo sereno mis
sa fulmina & pura s missa fulmina; VIRGO METE. crinite. pessime. quia s
& bone ut docuimus. Inane ide. facte exione ut uenere. quī replenissime
abienus exsequit. PARIB; TELIS. lucanus. pares aquilas & plumina pila.
ITERUM UIDERE PHILIPPI. ciuitas thesaliae in qua primo caesar et
pompeius. postea augustus & brutus cū cassio dimicauerē. NEC FUIT IN
DIGNUM SUPERIS. quasi exclamatio: addeos. EMATHIAM. thesaliā dictā ab
mathio rege. hemus aūt mons: thesaliae; INCULTO. una pars orationis:;
SCABRA. aspera. unde & scabies dic. a corporis asperitate. INANES. cū galis;
ut galeā ante pedes picē inane. GRAVIA OSSA. aut multa. aut ingentia
quasi antiquorū & hercules; dii patrii. patrii dicūt quipe singulis ciuitatib;
ut minerua athenis. iuno carthagini. INDIGETES. indigetes ppie s
dii ex omnib; facti. quasi indus agentes. abusiue omes generaliter
quasi nullius rei gentes. UESTAQ. MATER. QUIETUS COMTIBERIM et
romanip. s; poetice. nā uerū nom ei numinis qd urbi romae ē seiri sacra
legem phibet. qd. iusus quidā tribunus plebis enuntiare. in cruce leuat
:. LAODIDONTEAE luimus. p. t. excusat augusti tēpora. & eū dic suis uri
b; ēpensure tanta dīna ip. semi quae ex muros uetus descendisse ēfirmat;
horatius. nec legis immeritis nocitura post modo tendis fraudem
cōmittere. HOMINUM QUERITUR CURARE TRIUMPHOS. cū celestes
posses mereri. FAS UERSŪ ATQ. NEFAS. apud homines scilicet. quisper
nunt licita. appetentes inlicita. SQUALENT ABDUCTIS AC. ad bella. ut &
latos uastant cultorib; agros. HINC MOUET EUMENIDES ILLINC. G B.

Pgnosticum

De pado

Comete

Emathia

Scaber. Scabies

undiq· bellū mouet· eufrates naq; orientis· fluuius· germania occi
dentis· punica· CUCUMA ERUPTIS INTERSEPTA· & externa & similia
desuuum· UT CUM CARCERIB; SESE EFFUDERE· Quā hoc multi dicere; resp.
quidem hab& optimū imperatorē· si tanta uicia tempor p̄teritor· quę
indies singulos uicta· quemadmodū in processu equor cursus augetur·
ita lic& optimus rector refrenare n̄ possit· sic & auriga aferuenti
cursu equos n̄ potest plerūq· reuocare· ADDUNT INSPATIA· currendo
plus eor cursus auget· NEQ· AUGET DIT cursus· h· idl· equi; sine sciendum
translationē hanc ēe n̄ē partitionē· quasi ponat in fine· uiciosū est·
EXPLICIT LIBER· I· GEORGIC· INCIPIT SECUNDUS·

HACTENUS arator cultus· e· s· c; mire tetigit illū usū quid fiē le
tus segetes· quę sidere erā; in hoc aut libro exsequit culturā agri ēsiti
quomodū arbor ēt in& genera· & sciendū; virgilū uites quoq· ar
bores dicere· ut· nec secius omnis in unguem· arboribus positis secto ua
lumite quadr&; & hac tenus ut multi uolunt una pars orationis Hacten
÷ & ÷ aduerbiū significans huc usq; alii duas partes uolunt p nom
& aduerbiū· ut sit tenus· ac· sic & cruru tenus amto· p·p· si melius ÷
unā partē accipere orationis· hac ten· SIDERA CAELI· pleonas mos ÷·
nec ēm alibi nisi in caelo sidera· TEBECHE CANA· inuentorē p̄ouinb;
posuit· de quib; cate exochen in hoc libro loquet· Nā uites p̄cipue s· in alia Catexochen
uites cohęrent· CRESCENTIS OLIUE; res ēm diu durat arbus crescit; huc
PATERO LENAE pat; lic& generale sit omnū deor· tam ppria· libero semp
cohęr& nā liber pat uocat; leneus aut· ATTONITE CANNOR dicat· id ÷ Leneus
alacuna· qd donat die abeo qd mentē delenat· n̄ pcedit· nec ēm potest
grecū nom latinat & humologiā recipere· TIBI FLORET AGER· in ho
norem tuū exultat· & laet ÷· nā autūnali tempore· reuera florere n
post ager· PAMPINEO· pp· uipinoso· ut nemus frondeū· p fondosū· UNDE
MU· cuundem· a numero singulari dicimus· unus· ūn significamus· cum
plurali· multis· ut messe & messes· hiemē & hiemes· hic ēm semel
tantū annus· ab; quec tingunt· multi tam uolunt uindemiā ēe totus
orbis generalit· uindemias singularū partū· ut plus significe& singu

hilic& & alias facit cōmemorationē· SILUESTRIA TECUM VIRGULTA· In secundis

uiriores· quib; p̄cipue

Lurs numeri quipluralis. sic plus: cūdicimus pt̄ri pluit. quipt̄ri pluit. tunc
cū omne elementū ntēnis aliquas significant. MUSTO NOVO. mustū numero
tantū singulari dicam sic unū. lic& ouidius absque dixerit musti. sed hoc ille
plus fec qd& musti dix. cūut diximus de his nominib; tres casus tantū usurpa
ri cōsueuerint. PRINCIPIO ARBORIB; u.e. n.c; creandarū arbor naturalit tra
f genere. aut eā sua sponte nascunt. aut ex hominib; fortuito iacentibus
surgunt. aut ex radicib; pullulant. nā ceteri usus inuenit fouente natura
SPONTE SUA. sponte modo nomin: quia uine tū: ei genius quoq; & semp. adū
bū. UENIUNT. crescunt. ut illic uenium felicius uiue. CAMPOSQ; ET FLUMI
NA. l.c.t. ptransitū ostendit inquib; locis arbores sponte nascant. scilic& in hu
midis. Nā ēra mat: rerū omniū & seminū cunctor creatrix. UT MOLLE ARBO
RIS genus: & notandū gen neutrū de arbore. qd: admodū rarū. GLAUCA
CANENTIA. f. SALICTA. locū salicū ipsis arboribus posuit. bene aūt ait. & glau
ca & canentia. nā salix abuna parte alba: ab altera uiridis. sine cacenfa
ton: glauca canentia. POSITO DE SEMINE. quacūq; ratione pecto ut de aui
b; ut ab hominib;. nec incipiat ē industrie; habit grus oracula quereus.
nā in dodoneo nemore arbores dantes responsa fuisse dicunt. habit aū
grais ut quasi ñcredens dix. ut quasi italus quod ea illa nesciat. ut rewera
quondā habit quia illo tēpore ū silebant. PULLULAT. mira in singulis:
pp& as. nā aut sponte sua uenium. surgunt de stirpe. pullulant ab radi
cib; ut cerasus. haec cera sub his cerasis fac. sine cera suscitatis: ponti quā
cū delessent lucullus genus hoc pomi inde adiux. & acuitate cerasi
um appellauit. nā arbor cerasus. pomū cerasū dicit. hoc aūt & ā ante
lucullū erat in italia sed durū. & cornū appellabat: qd post ea mixto no
mine corno cerasū dictū:. PARNASIUS LAURUS. a parnaso monte apol
lini cōsecrato. hos NATURA MODOS primū dedit. bene primū. nā ut & ā
sup dixim. fauor naturē fuit & ā ad alios inuenendos. ēra natura
eū nihil hominū inuentū ualeret; uia sibi ratione. ut inueni germa
na uā; hic plantas. int plantas & plantaria uero: hoc int plantē fruptē de
arboribus. plantaria uero quē ex seminib; nata cū radicib; & ēra ppria
transferunt. ut & uua sua plantaria ēra. SULCIS; FOSSIS. ut ausim

Cacenfaton

Cerasus
Cerasium

Via

Plantē
Plantaria

ut tenui uitem consulco; hic stirpes obruit aruo; alterius deponit uali
dioresque radibus plantas. QUADRIFIDASQUE SUDES. ita robustas ut possint inqua
tuor partes diuidi. & acuto robore pacuto roboris accipimus. & bis idem dic
tum. nam uallis & sudes idem est. SILUARUMQUE ALIE PRESSOS. P. A. C. pagago perpue
rutis egrum. unde apparet & siluas eum & ita deuitis dicere. ETIAMNUM SUA PI
& alie siluarum expectant plantaria cum sua tota uita id est naturali. ut uniuoq;
sedilia saxo; id est mutata ignorent subito nesemina matre. QUINETIAM CAUDICIBUS
sectis. pcodicibus sic caulem pcole. sauricem psorice dicimus. fit autem hoc deolum &
myrto. quarum sicci stipites secantur usque ad medullam & terre infossi. exse arbo
res creant. qd sine dubio mirandum. TRUDITUR urgente natura pereatur
exarido. RADIX OLEAGINA. deruatum abolea; impune uidemus; sine damno
sui & loquitur de insitione. Sane insitas arbores dicimus. insertas uero caulas
aut fibulas. LAPIDOSA CORNA. dum alibi lapidosaque cornadum. R. pro
prios generum. singula generalium autem simul omnia; TENICOC KATATENOC penicuo. c. be. a. i. be. a. t.
A. tenoc; segnestre. pigre. infecunde. & doce posse industriam & ita loca as
prima ad fertilitatem pducere. ISMARA. montes. h. ratie & liburnus mons ca
pitis; uestire uero implere significat. TUQUE ADES INCEPTUMQUE. UHA. D. L.
Adesto & inceptum fauorem omnibus libris impendito. nam ubique eum inuocat;
ODECIUS OSAMAE. m. p. M. M. horatius. o & psidium & dulce decus meum. PELAGOQUE
UOLANS DAUELA PATENTI. Simplici generi carminis presta fauorem. ut afa
uorem accipiamus. patens pelagus carminis facilitatem. hoc autem carmen fale
cem ipse significat dicens. & in manibus terre hoc. in facili & in promtu res posi
ta. Et nihilo cuncta meis amplecti uersibus optem id est nisolum summum
dicturus. nec eum possum; quare & sua uerecunde extenuat possibilitatem.
& mecenatis auribus exsuis carminis breuitate blandit; alii alter accipiunt.
esse mecenatem fuisse litterarum peritum. & plura composuisse carmina
n. & ui augusti cesaris gesta descripsit. qd testatur horatius dicens. tuque pe
des trib. dicens historiis p elia cesaris mecenas melius ductique; puuas re
gum collim. m. ucum. ut hoc nunc dicat. meque inceptumque; una decurre laborem
id est adesto. & simul scribamus. licet eumque tu scribis ee est & ingentium me
um aut carmen & breue sit & totum id explicare nipossim debes tamen fauere.

Quadrifidus
Ualli. Sudes
Caudex
Extenuo
Blandior

minoribus ut pelago q; volans dilapsis ingentia scribe. & primi lege li
toris oram. siue minora scribenti. NON EGO CUNCTA MEIS. lucretii uersus.
sedille aenea uox aut inferrea. PRIMI LEGE LITTORIS ORAM. lege. multi
cursermo quimunc & ad mangui & ad lectione potest referri. Nā hoc
die. fuerto principio ut humilitati carminis mei. INMANIBUS TERRAE. in
facili promptu: frutū descriptio. qd greci proxipon dicunt. NON HIC
TE CARMINE FICTO ATQ. P.A.E.T.I.E.T. id: simplicit uniuersa describā.
nec utinq; neide aliqbus figmentis aut ullis uitar ambagibus. longa aut ex
orsa die prodemia longe repetit. atq; est ee uiciosu. SPONTE SUA
QUAESE.T.I.L.A. ad illud qd promiserat redit. & exsequit qualitate trū gene
rū quas sup memoriuerat. arbox scilicet. sponte naturū pereaturū exse
mine. & earū qd denuo ibus pullulant. INFECUNDA QUIDEM. fructu carentia.
& transitū rem fisicā tetigit. nā semen esu salicis. dicit infecunditatem
mulieribus gignere. & sup aut. & dulcia amentia fronde salicis. LAETA ET
FORTIA. quasi in hoc ipsis gen: fecunditatis. quippe SOLO NATURA
SUB: quia ut sup diximus. naturalit rerū omnū mat: tra. & uniuersa
intra se etn & semina. hunc: quippe solo natura sub: nā natura dicta:
abeo qd nasci aliquid facit. mire aut dat sub: id: in: latent. nā nippa
re; unde epicuri dicunt nihil et qd nihil habeat originē sui. Nā hoc: gig
ni de nihilo nihilū. in nihilū nil posse post se reuerti. SCROBIBUS. nos scrobes
genere dicimus masculino. lic & lucanus dixerit etn arte. exigua po
ssunt scrobe. SILUESTREM ANIMUM. naturale asperitate & infecundi
tate. COLOES ARTES. fecunditates exarte uenientes. hoc FACIET;
erit fecunda si fuerit inde translata. FERENTEM Q: FERRE POTEST
sici umbra nocebit. POMA Q: DEGENERANT. modo degenerant. uertun
t in pceus. alius in melius. poma aut arbox. ex semine pereuntū die.
quia est aut nisi translata ea ut insite fuerint nrespondere qualita
ti seminis sui. FERT UVA RACEMOS. uua pute posunt. id: fructū arbo
re; sine racemx: botrionis pars. & botrio greci: & sine uua pute
posunt. sic horatius primo. Nā aut. caecubū & prelo nnnn

MERCEDE multo labore assequem qd pcedat intellege. SEVERUNCIS olis MEL
VS. Quia supra autem tradit esicco radice oleagina ligno; etiam redit modos ad eos
quos inuenit industria dicendo aut melius. ostendit etiam alias arbores ex truncis
posse parari. sane olea est arbor ipsa. unde diruatur fit oleum. oliua uero
fructus ipse. unde oliuum dicitur. legimus tam oliuam & de arbore. ut incumbens
teretem dmon sic coepit oliuae. SOLIDO PATHAE DE ROBORE MIRTVS. sicut
& olea; pathae veneri apaso insula. in qua venus colit. huic autem mirtus
consecrata est. ad quod hec arbor gaudet litoribus. & venus de mari dicitur parere
ta. t ut medicorum indicant libri haec arbor apta est mulierum necessitatibus
plurimis. PLANTIS ET DVRA CORYLI. Durus dicit non ad lignum sed ad fructum
ipsarum referens. alii edulia legum quasi non duros. ut paulo post. et nodes
truncis. id est sine nodis. ut modo minuentur non augmentur habet significatio
nem; sane coryli proprie dicuntur. nam auellanae ab Vellino campaniae opi
do ubi abundant nominatae sunt. HERCULEE Q. A. U. C. Ipse alibi. herculea
bicolor cum p umbra, CHAONII patris, Iouis epirotici. ARDVA PALMA. aut alta
aut ad quam difficile puenitur. CASVS ABIES uisura MARINOS. Est enim abies
species apta nauibus; quam sappinum uulgo uocant. SEU NVCIS ARBVTVS HORRIDA.
uersus dactilicus. nam alioquidam horrent legum. horrida aut hispida.
Illa transit ad insicionem quae duplex; nam aut insicio dicitur cum fisso trunco surculus
fecundae arboris sterilis inseritur. aut oculos imposicio. cum in eiso cortice
libro alienae arboris germen inserimus. STERILIS PLATANI MALOS GESSERIT.
Dicit quid in qua arborem debeat inserere. in arbutus nucem. in platano
malum. in fago castaneam. in orno pirum, sed castaneae fagos. et per imposicionem
si enim in castanea sterili inferunda fagus inseritur. unde aut spallaget
ut castaneae fagos sint. p fagi castaneas. aut mutanda distinctio. ut sit &
sterilis platanus malos gesserit uel enim castaneae. id est infecundae arboris
platanus. ramos castaneae portauerit. fagos ornos q; incanuit. alboflo
re pirus. secundum quam distinctionem fagos lick breuissime. quia finalis mutatur tam
nacione producitur. fagos enim incipit graecus et nominatiuus singularis. non
pluralis nisi accusatiuus; alii neutrum p bam. & ita accipiunt. castaneae fagos.
pirus flore ornus incanuit. ut similiter fagos nominatiuus sit graecus;

olea
oleum
oliua
oliuum
Mirtus
auellanae
Uersus dactilicus
Duplex insitio

HIC MODVS INSIRERE ATQ OIS. aut ñ ÷ simplex & fortuita ratio. sed eaq̃ in gemina
labore colligit. aut hoc dicit. ñ ÷ idē inserere quod & oculos inponere. quarū
rerum discretionē hoc loco commemorat. sicut nos diximus supra. TRUDUNT.
ψ
ypellunt. eiciunt. TENUES TUNICAS. id ÷ interiores arboris libros; huc INCLUDUNT.
quia aut aliena & arbore. & est mutacio. ideo ñ aut hic includunt. sicut cicero in
cludunt incarcerem condemnati; unq; qui illuc fuerant aliunde deducti.
CRNΦREIN
VOLESCERE. C crescere. crescere; MIRATASQ; HOVAS fronde & ñ s. p. in gemis fantasia
sane p. mirata est mpriscis q. legendū ÷ ut sed uersus. PRETEREA genē haud unū; doc & nunc & iā
Fantasia
in singulis arboris species; et aliquā uariatē. LOTOQ; lotos nimpha q dā fuit.
quā cū amata priāpus prequerere. illa deorū miseracione in arborē uertit. q
Eat priapus & loti
uulgo faba syriaca dicit; VNĀ in faciē; in eandē similitudinē; ORCADES. Agreca
ethymologia sed obscena. id ÷ arthic & lis; RADII. oliue alongincuitate nominatur.
AMARA APAUSIA. oliua apatiendo dicta id ÷ tundendo. alit enī & se oleū ñ
facit; AMARA aū bāca uuridi; ut. atq; apio crines & natur amaro; hā depausia uuide
oleū fit. unde comma dulce dicit ñ uuide. POMAQ; subaudis a superioribus; ñ una
nascunt in faciē. ALCIONIS silue; pomiferā boresnā alcinous rex faeacū fuit di
ligens cultor hortorū. unde per silua. arbores pomiferas intellegimus. de quo
homerus aut qd habet &; MALA ONAE TIUM HAON; CRUSTUMIIS. Crustumia sunt
pira & parte rubencia. ab oppido crustumio nominata. SIRISQ; nigris, grau
bus uolumis; magnis. nā & uolema abeo qd uolā impleant dicta sunt. unde &
Vola
Inuolare dicimus. ñ ADE ARBORIBS; P. V. ñ. id ÷ uires quoq; diuersę sunt. nis
aū; nales. & bene pendet. nulla enī uris in alia ē q ñ pendeat. MEI HIM
NEO CARPIT de p. L; lebos insula ÷ cuius ciuitas ÷ mithymna habens pre
ciosissimū uinū. THASIE uires. athaso insula nominatur. MARONIDES
albę; aegipti ę; maronis enī pars ē egipti. & dicendo albas ostendit
ē & iā purpurast alterius coloris. Pinguib; haec. L. i; pinguib; thasie.
ordinē positū sequimur
leuioribus; maronides; nā cū apte aliquid ñ cōmemoratur.
Passum
PASSO PSITHIA UTILIOR. Ut ostendat & iā de alia uua posse passū fie
ri. sed melius de psithia; passū aut dicit apatiendo. nā decoquitur
mustū. & inde fit passū. Hinc defrutū dictū est quod de fraudetur. &
Defrutum
quasi fraudem patitur. IAMQUE LAÇAEOS; Que latine leporaria dicit.
Leporarius

tenuis uū penetrabilis quicito descendit aduenis. TEPTURA p. V. O. L. p
terrentius neque pes neq. mensium officium facit; olim autem aduerbiū
ē cui lib& temporis: PURPUREAS purpurei coloris; PRECIAE quae HAEC
cito maturescunt unde & precie dicte sunt quasi praecoquae quam alius
coquantur; QUO TE CARMINE. D. C. R. T. C. HAEC unum cito praecipue laudat
in libris quos scripsit ad filium; contra catullus eam uituperat. & dicit nulli
rei esse aptam. miratur quicum eam laudauerit cato sciens. ergo utrumque uir
gilius medium tenuit dicens. Quote carmine dicam recta; SECCELLIS IDEO.
C. T. D. F. L. NIS. Licet sis actione laudata. tamen uino te campano praefer
re nolebes; cellis uū apothecis dicit. Nam cellas uinarias dicimus. Et fale
nus mons campaniae est. in quo optima uina nascuntur; SUNT ETAMINEE
UT F. M. S. U. N. Amminneū uinum dictū ⁊ quasi sine minio. idest rubore
nam album ⁊ sine amminneum dici uersus habet quis stare non potest si
mineum dicerimus; TMOLIUS ASSURGIT. Q. B. F. R. I. S. F. N. U. Duplex
⁊ hoc loco expositio. nam alii uolunt sine uitio in subaudictione esse posita
quae ipse dicere nonpossumus. uiste quibus uinis assurgit. idē cedit uinus
tmolius & faneus. quod si ipse dicitur ⁊ utrumque uitiosum. tum uinus degra
cōtingit; Nam OINOC. dicunt, plenaque uitē subaudiri quae ipse nonpossu
mus dicere. & ipse alibi docte dicens. de allecto. nec dexter erranta deus af
fuit; Et silustius. quarit. quisa sertorio triplices insidiae pidonicos saltus.
posita erant prima. & subaudiendū reliquae insidiae. quod penitus dicere
nonpossumus; alii autem ad superiora referunt. uitib; non ad uina referunt
sed ad uitis. uiste quibus cedit tmolius & faneus. montes uitib; consita. & ⁊ figu
ra qualis illi in eneide. me puer ascanius capitisque; iniuria cari. quem rex
no hesperie fraudo. scilicet ascanium. ñquem caput. Tmolius mons ⁊
cilicie. faneus mons in pamphilia sertorio chi. dictus a faneo rege; Uitū assur
git. cedit sic. Tractum ⁊ ascendentib; quim honorem alicui surgere consue
runt. Ipse FANEUS, Delucilio hoc tractum ⁊ quarit. & IOCTEAT
NICTHC. idest. OINOC; ARCTIS MINOR; Quantū ad solam tantā
speciem DIIS ETNENSIS. AC, Contra sacrificius. & missis secundis po
morum scilicet; BUMASTE; Uua immanemque boris similitudinem;

Terentius
Olim
Precoqua uua
apotheca
Falernus
minius
OINOC. gr. vinum
assurgo

SED NEQ; QUIS MUTET. S. N. N. Q. S. Sed apud diuersos lecta esse in
numerabili uirium genera quib; offensus aut colligere tot uirium
genera necesse & nec possibile; Quienim conatur uniuersa cognoscere,
Debet & eum impossibilia scire; Ut est harenarum uel fluctuum numerus; NEC UERO TERRE FERRE O. O. P. Aut generales sic aut adsuperi
on proprie uitalis sit sensus. non prodest nosse cuncta uirium genera; nec enim
omnia procreantur In omnibus terris; CRASSIS PALUDIB; Luxosis natant
lites; LITORA MYRTIS. L. locum posunt proipsis arboribus sic silictum p
saltibus. nun myrtetum e locus. Arbor ipsa myrtus uocatur; DENQ; APER
TOS. Laxiora; ASPICE ET EXTREMIS; D. C. O. Intuere etiam extremum
orbem cum suis cultoribus domitum; nam sub si iudicamus cum & pro uinciae
maiestatem romanam laudat imperii; EAS QUE DOMOS. A. Arabia panchaia.
sabeique gens eadem &. apud quam tus nascitur uel solis & super uirga sabeis.
item. totaq; turiferis panchaia pinguis harenis; Plurimus arabico tu
PICTOS Q. GELONOS. Stagmata habentes populi scythie. uipiteq. agathyr
si; PATRIAE, Regiones uitalium quero patriam; Sola INDIA NIGRU.
F. H. Atqui & in egipto nascitur; secundum omnem plagam & thiopie ac
cipimus. Sine & hac hebenus & hebenum dicitur. hic neutro usus;
Lucanus uero ait. hebenus murotica uiftos nonoperit postes. Hebenus ar
bor & quercus durescit in lapidem; BALSAMUQ; QUE FLUIT. uidetur q;
& pelia uoce D; Sine balsamum est arbor ipsi. opo balsamum sucus collec
tus ex arbore. nun oppoc dicitur sucus; xylo balsamum. lignum ipsius
arboris; Probatio autem opobalsami. uidetur plinius. hec & sicomen solem
ferentur: & corruptum non sit. manum ferentes currit; SEMPER FRONDENTIS ACANTHI. Arbor in egipto. semp frondens uiolina. Laurus;
Acanthos dicta quia spinis & plyni. abundat hac etiam circum insulis;
UELLERA Q; UIRGOLIUS D. T. S. Apud ethiopiam indos & seres sunt qui
dam in arboribus uermes & bombices appellantur. qui manu eorum
more tenuissimi fili deducunt. unde e sericum. Non lanum arbo
rem non possumus accipere. quia ubiq; peratur; OCEANO PRIOR GE
RIT INDIA. L; Hic enim habet arbores magnis q; se iuxta oceanum;

Stigma

Patria

Hebenus

Balsamum.
opobalsamum.
xilobalsamum.

Bombyx

Sericum

Hinc extremi sinus orbis; DEPECTANT decerpent; sed alii depectant legunt, quod sic: sere posunt. pser. sic ambes partes. sic lucanus: subiugat iunsere lumb. IN NOTA PRIMA; id est strenuissima. nam tristes figura; media FERT TRISTES SUCOS. disinge sibilo proferendi. Cicuta omni nomine; & media proxima; tristes sucos. amaros. ut tristis que lupini, TARDUM que SAPOREM. f. m. Apud medos nascitur quedam arbor foris malu. que medica uocuntur quumpperi frasin ostendit. ei supprimens nomen; Hinc plerique eorum uolunt quod ne gat apuleius in libris quos de arboribus scripsit & doct. longe aliud esse genus arboris; tardum autem saporem dicit. ut intellegibile. qd illi adeamen media cari referunt. primi & uariori fiale suum ostendit saporem; FELICIS MALI; secundum eos qui dicunt eorum secundum hanc arbor id est cicuta omnu pene tempore plena. pomis quemei partim matura partim acerba. partim adhuc in flore sunt posita. ut certe felicis salubris; nulla enim efficacior res. ad uenenu pellendi, SEUE NOUERCE; ut hy. que seue sunt. ut ephu et hon. omnium nouercarum; NONNUNQUAM LATE. id. nocentissima & e. magnitudinem quasi parum putent uenena miscere. nisi eum magicis carmis addiderint. MEMBRIS ADHERENTIA UENENA; Radices nuces lupini eorum. apium prosunt contra fitarum. non contra iam acceptum uenenum. unde eum ante ullis aliis epulis hac solebat nisis apponere. Apparet ergo non eum de cicuta loqui; Cum dicit membris adhuc uenena. Cum dicit; FACIEM QUE SIMILLIMA. figura cicuronis quam incessimus. sed simillimum deo iudico; Sine dum hac probant eorum non esse. nam cicuta arbor & mutam non potest crescere & multo habet folia maiora quam laurus; ALIUM LATE. f. minus fintum & mittit suum odorem & alium. flos ADPRIMA TENAX. prime maxime & e nom paduerbio. sicut pede trim erba fere proverbio. ANIMAS NECANDO; id. pulmones uiscosum anelitum. quod exprunt subdens. senibus medicamine anhelis; OLENTIA ORA; Hic putantur id. dirudia oris; notandum sine unicuiam arbori inesse uirgilium & expressisse. ubi qualis sit cuius potestas sit. inquiunto de herba anello. quod quidem boris;

Depecto

Lrtotes fig

Lrtot fig

Cicuta uenenu

Prime

Putens

94.

aut herbis dicunt omnibus exsequitur, Seneque medoruꝫ
iamincipit Lustralia quam exsequitur secundum precepta rethori
ci; nam dicit eum habere bona omnia excepto nulli universis
GANGES, indie fluuius quem proximi significatur; Hermus.
glr die fluuius harenas aureas habens. LAUDIBUS TALE CERTENT
figurate. nam certo tecum dicimus; BACTRA, Regio iuxta assiriam.
unde et populi bactriani; PANCHAIA, Arabia iam diximus supra; non
TAURI SPIRANTES NARIBUS IGNES. Quales fuerunt uiolenti de ciuitate
Certo

Fabi iasonis

cerethie; Nam hoc habet fabula, iason colchos profectus ad tollendum
uellus aureum quod dicebatur mari frixus. medea auxilio. et pugi
lem draconem occidit. et dentes seuit. iunctis tauris signem efflan
tib; Unde natti armati et quipriman fecer ipeti inuasionem frustra
postea mutuis se uulneribus conciderunt. Has aut ei conditiones. rex
rex proposuerit cui apollo respondent tamdiu eum fuisse regnaturu.
quamdiu illud uellus fuisset in templo. UIRUM SEGES HERE; Non
placuit. seges autem quia desemine; GRAUIDE FRUGES, Largi
bundantes. MASSICUS UMOR; Unum campum amassico mon
te campanie; Hinc ALBI CLITUMNI NEGREGES, Uocatuꝰ et oclitumnie
Seges

∴ pastis tuscie. de quo fluuio ut dicit plinius in historia.

clitumnus ui fluuius et immeuuna que pars est umbrie. toria naturali
animalia que potauerunt. albos creuit; MAXIMA TAURUS UICTIMA,
Quia triumphantes albis tauris sacrificabant; PERFUSI FLUMINE
flumine. fluentio, perfusi aut tum quante triumphantes usq, ad tupla duce
bantur. aut certe perfusi greges intellegimus qt ad equos triumphales po
test referri; DUXERE TRIUMPHOS, Sicqui duxerunt. sibones deduxerunt
UER ASSIDUUM; UERNA TEMPERIES; Nam uer assiduum esse
potest; BISGRA UIDNE P; uere et inde enim in bucolicis et lacu
Biferus

ni non stante nouum non frigore defit; BIS POMIS UER BIFERE SE
arbores; RABIDI TIGRES ABSUNT. malum armenie; SEUA LEONUM
Semen

SEMINA; malum libie, Semina autem genera, et lucretii sermo, ni
quod aut seui aut cruenta accipimus. aut reuera seua semina; Item
De animalib. die plinius. animalia hec que sunt cum acutis ungub. frequenter

parere nonpossunt. utruntur enim interiectis semoventibus pullis;
nec miseros fallunt Aconita legentes; Mira arte usus et utcausa
re rem quam negare nonpotuit. Nam aconita nascuntur inter lilia sed
nonea obesse dicit quia sunt omnibus nota, Haec autem herba nata dici
tur despumus cerberi. quotempore eum hercules abinferis traxit; quae qui
uisexis et equibus nascitur contrum dicitur. APOTHEAKONITE idest acote. Cos
et dicimus TO AKONITON KATA AKONITA; neque tanto squameus Aconita
INSPERAM TESTA; sunt quidem serpentes interilia sed nontales quales
in egipto aut in affrica; in spiram autem incollectionem uolubilitatis: Spira
quod et a funibus tractum; APPETOTE GRECIAE URBES; Laudit
ita libri et curtatibus. quas et plures habet et maximas et opportunissime
collocatas. Flumina que antiquos s. l. m. Quod laudit etiam cice
ro in libro de re publica. IN MARE QUOD SUPRA; id est adriaticum.
ADLUIT INFRA; id est tirrhenum; LIRI MAXIME. Lirius lacus et
uicinus alpibus. quiuxta catonem in originib. p. lx. tenditur milia.
et lirius. liri fiet. sicut iulius iuli. mercurius mercuri; FLUCTIBUS ET
FREMITU ASSURGENS BENACE MARINO; Benacus lacus et italie. qui
magnitudine sui tempestates imitatur marinas; adsurgens autem
uocatur casus et; memorem et eo benace adsurgens id est tumescens fre
mitu marino. aut certe sit antiptosis pro adsurgente; AME MOREM POR
TUS LUCRINO QUE ADDITA CLAUSTRA. In baiano sinu campanie. Contra
puteolanam curtatem. Lacus sunt duo auernus et lucrinus. quiolim
propter copiam piscium uectigalia magna prestabant sed cum maris
impetus plerumque irrumpens et inde pisces excludere et red emptores
grauia damna patiebantur. supplicuerunt senatui et profectus G. Iulius cesar
ductis brachis excluse partem maris que antea infesta esse consuerunt.
Reli. quinq. breue e spacium pauernum qui et piscium copia posset mitiare.
et fluctus non essent molesti; quod opus. iulium dictum est; sed hic ambi Ambituose
tiose undam iuliam appellauit fremitum contra moles iulio oppositas.
INDIGNATUM MAGNIS STRIDORIBUS EQUOR. A solita exclusum licen
tia et indignationem suam stridoribus prodens; AURO PLURIMA FLUX

copiosior fuit inrem preciosiorem, adsuetumque milo ligure
idé libori uolscosque uerutos, italii populisunt, extulit hec
decios creuit. decii uterm duo fuerunt. quorum unus bello italico
alter gallico se pro re publica deuouerunt; marios. marii multi fuerunt
quorum unus fuit septies consul camillos. abusiue. nam unus fuit
qui gallis sublati signi reuocauit scipiadas; proscipionibus. uadic
amplio zonidum. pro amicionum. scipiones autem duo fuerunt. unus
scipiones
& nepos; quorum unus legis iuste uictae kartagini imposuit. alter candé
diruit; hec uū omnia plenius insexto memorabimus. inbellem auertis
idé auertendo reddis inbellem. romanis uterm arcib; romanis urbib;
romano imperio; magna uirum; uirorum forta ū. & iam concludit.
laudans. uuris. a fertilitate rerum. asaturnu imperio; tibi ingredior.
limum ualetudinem. scribo carmē georgicum; uteque aut laudis uel mag
ne. uel quod apud maiores uingenta honore fuerit agri cultura;
ascreum; hesiodiocum; nam hesiodus decimatus ascra fuit;
nunc locus arborum ingenius, naturis; tempus ē inquit na
turam agrorum describere. & multa hoc loco culpant uirgilium quod
minum coegit quatuor librorum prepositionem. nam & dearuo. & de
sico. & depascuo. & defloro. in isto loco commemorat. quod ideo non ē
reprehendendum quod non ea. & quitur sed capitatim & breuiter tan
si. quelatus & plinie in singulis. que robora cuique, quesit unus
cuiusq; possibilitas. quis color; quis species. quomodo dicimus. quo colo
re ille. recitauit. licet breuiter dicturus sit eum de colore terrarum
difficiles primum terre. pene steriles. parum creantes, malig
ni; infecundi; tenuis ubi argilla. sine humore. qui ē pinguis;
calculus; lapis breuis tre admixtus. ductus calculus quod sine
molestia sui breuitate calcetur; uuuicis olive; diuuuomis.
hinc supra. tarde crescentes olive. resecum diu durtura. tarde
crescit necesse ē; tractu, plagi regione. dulcique uicine tre.
uligo propre ē naturalis tre humor. qui numquam recedens;
bene uū dulci addidit addiscretionem amare; uliginosius ergo

Capitatim

Calculus

Uligo

ager est semper uiridus. non h umidus dicitur: quia liquando siccatur olim;
Quouis tempore; PATERIS ETAURO. pateris aureis. enduci rinum molemque — Endradis
& montes: PINGUNT TERRHENUS; victimarum scilicet carnibus: eburnae
tiburum dicit. quibus murem sacerdotis cum solebat. Lancibus pan — Pandus
dis, aut patulis. aut extat pondere curuatis; REDDIMUS EXTA sacerdotum
usus: & uerbo; redditi enim dicebantur. exta cum probata & elixata suppo — Elixus
nebantur; URENTES CULTA CAPELLAS; omne enim quod mordent
urunt. unde & admorsos ignita instirpe cicatrix; SATURI TARENTI; aut — Tarentum
secundi. aut quod iuxta oppidum saturum. tarentum est & saturum. uici
ne sunt sibi calibre cultores. Horatius; me saturo lano uectari rusticabo
ballo; LIQUIDI FONTES; sine pestilentia; AEQUANTUM LONGIS CAPERE
GRAMINA; uetus enim de diximus: hoc dicit uarro fuisse in rosulano agro.
post quam uidimus sicetus e lucus. ubi longum pericum magnitudo supera — Pertica
bat herbarum; Aut unde IRATAS; Inficiendam diuturna; UTIQUAS
QUE DOMOS. aut rerum antiquas. aut cum; silustius. tantum antiquitas
cum q; minorib; prouincia gentis fuit; est autem ecbasis instar descriptione; — Ecbasis
IEUNA GLAREA; SICCA & STELILIS TIN; CISTA autem & ros marinus. appibus — Casia
apte sunt herbe. TOTUS SCABER. lapis. asperrimus. unde & scabies dicitur. — Scabies
ab asperitate. NIGRIS nocentab; negant. Solinus & nicander quidem his
rebus scripserunt. QUE TENUEM EXALAT NEBULAM; dicit agrum omni
um rerum fecundum. IIII enim genera agrorum inuenitur: qui solus potest
quod illi quatuor sic sequentia indicant; TUMOS QUE UOLUCRES. quasi fu
mos: scilicet exhumore; QUO GRAMINE; naturali scilicet non coacto;
SCABIE AUT. S. L. RF; propter nimium rubigo quasi scabies ferri. DIUES — Rubigo
CAPUT. Ideo diues quia tale aurum; UESEUO. Uesuius mons in ligurie. — Uesuius
subalpibus positus; nam campanie. uesuius dicitur. pro quo multi uesu
uium posuerunt. UACUUS DAMUS SEQUUS ACERRIS; acerra
uatis campanie. haud longe neapoli qua damus par flure fluuius.
cuius frequens inundatio. eam exhaurit. unde aut. uacuus id est infrequentab;
SUPRA MORETUM; abundanter. plus aequo. ista autem uersus incompa
rabiles sunt. tantum habent sine aliqua perissologia repetitionem.

Solidum

Densa maiis cerere; Bene addidit magis. nam hoc uult ostendere
quod ubi melius nascitur. potest enim & frumentum in terra. & uinum
in densa. sed non feliciter nasci; capies. eliges. uel aut capere aut capta
tum. d u; INSOLIDO; neque sit concauus; APTIUS UBER; aptior ube-
tas & feracitas; CUNCTANTES; Ualidas. magnas. graues. uel uiuidusq; refrin
git cunctantem. EXPECTA; proba; uel rebus expecta uuentus; MUN
SUESCIT ARANDO; dum arantur. alibi de arboribus, uel quaerunt siluestre
uinum; SUA NOMINA; proprium generositatis; uel non aliquod nomen
q; decusq; gessimus; SPECIMEN; dignam probationem. talem; SPISSO
UMUNE; spissum minus; COLAQUE PRELOX. Quales equos uinum
deflunt. qui & ipsi a colando dicta sunt. prela autem sunt trabes. quibus uua cal
cata uel premitur. ELUCTABIT; cum mora egredietur; AMAROR; amo
ritudo. & est ermo lucretii. & uera lectio ipsa ÷ nam multi a uino legunt
uel sensu a uino; HABENDO; Dum habetur; lentescit. idem cohaerent. IUSTO
LAETIOR; ultra modum. plus quam oportet; animum NESCIT MIHI
F. I. Scilicet neque herbae plus aequo crescentes spem adimunt frugum; Unde
aut in primo luxuriem segetum tenera depascit. i. h; PRUNIS ARISTIS
herbis surgentibus; quarum luxuries futuris frugibus; nocent. quas cul
mu tenues ferre non possunt; ITQUIS QUIS COLOR; uera lectio haec ÷;
nam qui male & quiscunq; legunt. excludentes. at. uel. & quiscunq;
color scelerum exquirere frigus difficile est; alii colos legunt ut
exclusos. fiat synalifa. & secundum uis. & quiscunq; colit scelerum. uel sic sit
quemadmodum marse coisse uiros & decernere ferro. quod non pro
cedit; tunc enim r in s mutatur. cum longa opus ÷ syllaba uel o
colos: Labor labos: hic autem non solum longam in hac syllaba sed etiam
excludunt s. cum superiori uocali; Unde legendum est & quisquis
color quod nec obscuritate adfert. nec derogat fidem lectioni. SCE
LERATUM; omnia gurens; PANDUNT UESTIGIA NIGRE HE
DERE. Indicant frigus. nam uestigia appellantur indicia. nigre
autem. ad albarum discretionem. ut hedera formosior alba; HISA
NUM ADUERSIS; agriculturae deprehensa. terra multo an

·Nocens·

·of. sritta assumpta

te meritto ex c; Hoc die. non esse eo anno ponendas uites quo fodiuntur
scrobes. sed post annum uitis lore. frigore. labore rustici posse tm putre
fieri; INTODIAS; OPSTRUAS; et LABE FACTA MOUENS; ut pallage. mo — ypallage
uens & labe faciens; ante locu SIMILE EQUIRUNT, Dic in translatio
ne arbor. simile terram ce requirendam; ARBORIB; SEGES; Quia desemi
nuro loquitur arborum. bene segetem appellauit; DIGESTA; ordinata. — Digero
uel digerit innumerum atq; h. s. r. MATREM; terram. uel antiquam equi
rit matrem; AXI. Septentrionu nam. greco axis dicitur; MOLLIB; ampla — axis
no melius sit p. u. q. p. atqui supra ait. denq; apetos baschus amat
colles sed & iam in mollib; pon posse uites superius indicauit. ut hic tibi
prouialidas olim multo fluentes sufficiat. b. u., unde modo utrumq. con
plectitur. & dicit quemadmodum in plano. quemadmodum in mollib; u
tes ponere debemus; METABERE; eliges. & longe alia significatio. e. meor — meior
metaris. unde lucanus. hesperios. audax uenia meatur in agros. & alia
meior metiris. illud enim metatus sum. hoc messus sum fac. — Metior
DENSA SERE
Prodense. ut & pedem terram crebra ferit. INDULGE ORDINIB; da ope
rum. indulgent uno. & eos effice largiores. na de plano ait. densa sere.
in unguem. ad perfectionem. & translatio a marmorariis. quia unc — marmorarius
turas unguib; probat; horatius. ad unguem factus homo; ARBORIB; POSI
TIS, utilibus ordinatis. SECTO LINITE; ducto. unde & sectae philosophor — Sectae
dicuntur. id est ductus; QUADRET, consentiat. congruat. translatio aequa
dris lapidibus. quisibi bene conueniunt, FLUCTUAT. spendet; NUME — Numerus
RIS; ordinationibus. PASCAT PROSPECTUS. I. delectet. utq; animum
picturapascit in mu; FORSITAN ET SCROBI. Q. S. E. Q. uel in ipsu
pra diximus. scrobes masculinu sunt generis; nam & cicero in eo com
mucis sic dic. & plautus ait. sexagenos scrobes; nunc autem & gracchus auc
tor est; nam lucanus ait. exigua posuit scrobe gracchus. abunde fossa scrobis
equed exempla interpretatione; QUE SUNT FASTIGIA; & summe & ri
me partes possumus dicere; sicut alta & imum & celum dicimus. Hinc
celumq. profundum. cum & pontus sit profundus; AUSIM; ausus sum.
audebo; SULCO; fossa; AESCULUS IN PRIMIS; arbor glandifera. — aesculus

flabra

fi

lamen

X N FLABRA Hoc nom. tantu plurale recipit numeru. dbeouo qd ÷ flamina flam possum dicere licet sic
uitandu ppetuu signif. nã dr flam dialis · flamen martialis · p. ae. scribitur

quelicet abesu dicta sit. tamen: aspera ÷ sicut & celestium licet acelo habet
deriuationem X nam dicitur flam dialis flamen martialis corilum sere;
Radices enim eius nocent uitibus neue flagellis p. flagella dicuntur sum
me arborum partes abeo quod uentorum crebros sustinent flatus; tuntusamen
terre; sic diligenter arustico agri colendus est ferro lepe retunso semina;
Retunso obtuso quo uites quassentur potius quam putentur; neue olea silues
tris m.s.t. nonquod nonprosit, sed uetetam ipse die propter casum incendii; incautus
pastoribus, neglegentibus circa alia occupatis; eruit arbam; egerit emittit,
reuere facit nam modo agitatse; auertice; abaquilone uthic uerax nobis semp
sublimis; terens flans uthic & uento non nequa furtiua; Hoc ubi; subaudis con
tigerit; superat; sup ÷; uiquid puer aseanius superet ne; nec tibi tã prudens
quisq. p A. Dicit quotempore ponende sint uites; & probat solertibilius autumno
melius uerno; nam dicturus ÷. uerideo frondi nemoq. uerituale silus; concretam
radicem; ante enim quasi gutta quedam e & humore & tã p procerta queposte
a tendetur in radicem; uere rubenti floribus splendido candidiuenti ul
v c; iuuenalis serpente ciconia pullos n; uere tamen terre & gentali
s p. Aspera simplicitar accipie uti nominatiuus pluralis sit. dontatus uero tis
genitiuum unde e singularem uatis sensus mutata distinctione; uere tamen silue
scilicet superioribus terre & gentali semina poscunt. id ÷ tamen silue & gentali
semina terrarum requirunt; Sed melius asperum sequimur: ut gentalia semina
quinos uocimus intelleganus: nonque & arta silue suscipiunt; gentalia autem dici
mus semina quibus aliquid procreatur & gignitur; tamen suspendantur,
pater omnipotens f.i.v.c.i.l.d. Interdum pere iuno proaechere iup
piter ponitur aliquo ciens & pere & aechere iuppiter iuno uero prouerta & aqua
sicut hoc loco intelligimus nam aether non habet pluuias unde & aecheren pro
ne accipimus cui tribuuntur aer & aecher quidno mixta sint & humori uniuer
sa procreant; dicamus uerno tempore et pluuias quib. cuncta nascuntur unde sicum
dis imbribus dixit quib; terra fecundatur; magnoque corpore muscae; pro
corpori uthere pede pes. item alibi & magno se corpore muscae licet possimus
accipere, cum mixtus sit magno suo corpore idem & hero; e uenere certis
p. AV. Seriatas legimus amatura arena quadã ratione dispositas uiciatae

Lucretius dicit. cotum animalium ex æthereo calore descendere — Cruenere.c.r.a.d

Lucrēus quidē rationem hanc ex æthereo calore descendere. ALMUS AGER; Almus
ubeo quod nos alit; ZEFIRI Fauonii alibi ab zefiro puteris se gleba resol
uit. Horatius; Solutur frigoris hiems grata uice ueris & fauonii; NOUOS SOLES
Dies uernales; NEC METUIT; uarie nam supra ait. audent grauiuri; TRU
DIT; propellit. effundit in solu NON ALIOS PRIMA. C. O. M. Hoc secundū
licentiam poeticam dixit. nam falsum ē; constat enim post factum mundū.
sequalitate cursus solis tempora esse diuisa. TENOREM. DUCTUM. UER ILLUD FER
absoluta elocutio. quicquid illud fuit uer fuit. HIBERNIS FLATIBUS; asperis
seuis; UIRUQ; FERREA PROGENIES. Prouerbia de lapidibus ad labarem.
alibi. unde homines nati durum genus. IMMISSEQUE F. S. ET SUPER A CELO
Hunc ordinem propter arcadas tenuit. qui se pselenos ē adserunt id est ante Pselenus
lunam natos. Quod & cicero in fundamenta commenorat. & statius quarta
5 cades astris lunaque priores; Hunc labarem. uel frigoris uel caloris. QUIES
tranquillitas. & ueris affinitio celi indulgentia. QUOD SUPEREST. non quod
des. sed quod sequitur. PREMES. Demerges. infodies. QUECUMQUE UIRGUL
TA; Siue deplantauis. siue dearboribus; LAPIDEM BIBULUM. qu harenarius uocatur; cloder aut propter admittendi spiramina. & propter haurendum humorem si forte nimius fuerit, SQUALENTES. Sordidis. Animos collent. Sument abhis rebus magna nimitatem; IAM QUE REPERTI; Scili & diligentiores; EFFUSOS MUNIMENTA. Contra nimias pluuias. HIULCA
nimis calorib; fissa. AD CAPITA; Postarum scilicet uitium; Lacte uitum bi
dentes ad commminuendis peri & glebas; FLECTERE LUCTANTES. i. u. i. cum
quadam moderatione ducere. Neteneta adhuc uirgulta conuitiant; LEUES
CALAMOS; Nudos. dicit au & canas & uirgas nudendis. nec cortibus rubi Canna
go aduersa uitibus posit creari; SEQUI TABULATA; tabulata sunt rami effu Tabulata
siores & implicui tendentes. non in altum crescentes. PERPETUUM; perire;
IPSA ACIES NONDUM FALCIS. Siacies. sensus hic; teneris adhuc uitib;
non falcis acies necessaria. siacie. sub audimus uirgulta uitis. ipsa uirgul
ta nondum falcis acie temperanda sunt; VESTIBIBUS. Solidioribus pal
mitibus. id ē truncis. FRONDES. L; FRONDES; uera lectio ē. lucretius.
frondi ferus que domos tuum; hodie uero. & a fronde & a fronte unus;

Peduculus

nominauit frons. sicut etiam. lens. & lente. & inde capitis breuiore peduculà;
texentq; sepes etiam; alii hic distinguunt. alii separant. hic enim sepes. &
iumentum pecus omne tenendq; potentem. Intolerabilem indignis. autem hic
mes. sylus. SILVESTRES URI. Boues agrestes. quinpireneo monte nascuntur
uitur gallicus & his paruis posito; sunt autem excepta elefantis. maiores. uiuiliu
cqaris. dicti uri aponeyreon idest amontabus. CAPREQUE SEQUACES, per
secutrices. uiuiliq; sequacibus undis; INCUMBENS SCOPULIS; etiam sxi
calibus penetrans; APPROPSO. Participium est. ac sic dicere abyso; non
alium OBCULPAM BACCHO. C. O. A. uictime numinibus. aut persimilitudi
nem. aut peronimarigtatem immolauerunt; Persimilitudinem. uirgrum pe
cus plutoni; Peronimarietatem. utpotei quae obest frugibus cereri. aut per equi
ab. uitabus libero. item. ae sculapio. quae dissaluatis. aut capra nunquam sine
febre sit, arsuae omnib; nonsine causa dicit. nun cunumnibus cqarissima
proqualitate regionum sacrificatur. & uenerii pafie tuitum deaure. unde
haud equidem tilume dignor honore. generici uero. romane. etiam de
uictimis. libero ubique caper immolatur; UETERES INERUNT PROSCENIA
LUDI; Prius ludi theatrales. ex liberalibus nata sunt. Ideo aut. uetere ludi;
proscenia. aut sunt pulpita uate scenam. inquibus ludicra exercentur; PA
GOS & COMPITA. C. Perquadruum. quicompita appellantur. ideo quodmul
tq uie inuicem confluunt; & uillis quipagi ANOTON. ΠΑΓΟΝ. ipel
lantur. a frontib. circa quos uillae consueuerunt condi. unde & pagani die
tisunt quasi exuno fronte potuerit. compita. unde ludi compitalicii THE
SIDAE. athenienses. quprimi ludos instituerunt liberales. mollibus IN
PRETISUNCTOS SALIERE. P. U. uncto. uel oleo. uel lexiua. inpriatsunt
ideo ne deleirent cadentes; uiri uero fiebant. adinsultationem etiam metuq;
caprorum. nequid ex his est quodnonsemarte mirum; SALIERE PEP
ERIRES. Specetm. uram locatus. nun salio silui dicebant. unde & Cicero.
in mimilonium. cum hic deredare. ita panula desiluisse. sic etiam
ideo quod. cum. nonceeni sedenui dicebant. unde silustrius. cornua
occanuerunt. NEC NON AUSONII. gm. c. u. l. Hoc. & Rum ro
mani hec sacra celebrant & canunt. nun hoc. uersib. meatis ludunt.

Lexiua

Salio

Uri

Pagus

Paganus

id carminibus satyrico metro compositis. quod ad rithmum solum uulgares
componere consuerunt. Horatius. libertas q; recurrentes accepta penates.
l. incipio lusit amabilem; RISUQUE SOLUTO. id est cachinno; O RIQ CORTICIB; SUM
MUTT. HEC. Quia necesse erat processione sacrorum aliqua ludicra & turpia
fieri. quibus posset populo risus mouere. quia exercebant propter uerecundiae
remedium hoc adhibuerunt. Neignoscerentur. ut personas factas de arboru
corticibus sumerent; ET TE BACHE UOCUT; Vinnos inanum canunt homi
nes. TIBIQUE OSCILLA EXALTA. M. P; Mollia pensilia. ut pueros matres
in mollibus; oscillorum autem uarie sunt opiniones. nam alii hanc asserunt
fabulam; Icarus atheniensis. patris erigonae. cum accepta a libero patre uinum
mortalibus indicaret occisus est a rusticis. Qui cum plus aequo potassent. debri
ati. seuenenum accepisse crediderunt; Huius canis est reuersus ad erigonem
filiam. quae cum eius conscia uestigia puenisset ad patris caduci laqueo
uitam finit. Haec deorum uoluntate interaptam relata est. Quam uirginem uocant.
canis quoque ille est insidens collocatus. sed post aliquantum tempus athe
niensibus morbus immissus est talis. atque uirgines furore quodam compel
lerentur ad laqueum. Respondit q; oraculum securi posse illam pestilentiam
sierigonis & icari caduera requirerentur. quae cum diu quaesita nusquam inuen
rentur. ad ostendendum suam deuotionem athenienses utrum in alieno ea que
rere uderentur elemento. suspenderunt de arboribus funem. atque se tenen
tes homines hac atq; illac agitabantur. uaquasi & patrem illorum caduera que
rere uderentur. Sed cum inde plerique caderent. inuentum est uti formas ad
aris sui similitudinem facerent. & eas prose suspensis moueretur. unde oscilla
dicta sunt. ideo quod in his cilleantur. id est moueretur ora. nam cillere est
mouere. unde & furcillae dictae sunt. quibus frumenta cilleantur; Alii dicunt
oscilla esse membra puerilia de floribus facta. Quae suspendebantur per
columnas. ut uanae homines accepta clausis postis impingerent. & ea ore
cillerent id est moueretur. ad risum populo commouendum. & hoc in morbo lec
tum est; prudentioribus tamen aliud placet. qui dicunt sacra libera patris ad pur
gationem animae pertinere; omnis autem ——— purgatio. ut p. aqua
fit. ut pigne. ut p. ignem. sicut & in u. ut; alii expanduntur in mines. sus.

Oscillum

erigone

Canis

Hac. Illac

Cilleo

Furcilla

Intercolumniis

pensę aduentos. alus sub gurgite uasto uiferum eluctan- scelus aut furtan-
ignu, ueruę posalla genus purgationis. quod ꝑ maximum intellegam; nam pri
mum eaque secundum ignis tertium erit. HINC OMNIS. L. P. U. ꝑ. Post hac
sacra celebrata. ERGO RITE SUUM B. D. H. iuste igitur libere celebrabimus sacra
honestam; pulchrum CARMINIBUS PATRIIS. i. romana lingua. plera
q; enim sacra p gentium qualitate. plerique secdm suum ritum colunt. nam
primi liberi. apud greos greci. apud latinos latini uocedicuntur. primi uero ma
tris deum. ubiq; propriam idꝑ greum linguam requirunt. SCIBIT SACER. i. Ar
K. placebit. tunc ꝑ enim aptum sacrificium cum dictum animal eucam. ꝑ. p. ti
ens inuenitur. unde alibi sicut & stratum ante aras. iuncta fronte. idꝑ placere fici
um; contra lucinus; Discussa fugit abigit taurus; Sacer autem & terribilis uatum saga
fames; INUERIBUS. T. E. COLURNIS. Quasicut & iuu caper inuicus ꝑ utrib;
ta eis nocte & corylus; unde ait supra. neue intentes corylum sere. CST ETIAM
ILLE LABOR. C. U. A. iam gaudatum tendit aduatum utrapertinonem. dicens &
infinitu esse eorum laborem. ut cui num quam exausta sitis ꝑ. & incertu fruc
tum. uetatum matris metuendus arpiter uis. & ipsum & iam fructum pinto
sum. ut bachus & ceres eius sedit; CUI NUMQUAM EXAUSTA SITIS EST.
exhaustionis. finitionis. quod quia asperum in sum ꝑ. sed figuram transtulit;
& aut exhausta. ut & seruantissimus. aqui. pirarquitatis; omne SOLUM; continens
ns scilicet uitis; AETERNU. semper perpetuo. & absolute locatus ꝑ; LETUM
DUM FRONDE NEMUS; Releuandu spoliandum; omne autem nemus dic
& arborum & uitum. unde paulo post dicturus est; Bisuetibus ingruit um
bra; LABOR ACTUS IN ORBEM. id ꝑ manu circuitu. Labor se uinicem sequi
tur rusticorum. olim; quandoque; Significat autem finale tempus autu
mni. SERAS FRONDES; Sero cadentes; tarde enim spoliantur frondib; uites;
FRIGIDUS ET ILLUS AQUILO. P. H. Varronis hic uersus ꝑ; ACER Nonquali
bet. sed acer & diligens. PURAS UENIENTEM EXTENDIT. id Quia in tempo
re aliono prynedatur furanum Liberon. ET AURUO S. TAURU DENTE.
id falce. quae e uenus tuli; non saturnus dicitur. patri celo uirtus falce
amputasse. quemmere ——— cadentia uenerem creauerunt; quod idco
fingitur. quia nisi humor de celo uiteras descendere nihil creatur;

Honestus

Sro

Sacer

falx saturni

Lab saturni & ue
neris

Alii stercorum deum et compotorum dicunt. quesicut falx inse reuertunt.
Alii uero dicunt stercorum ingressu nihil nocere. cui tertio gradus esse
periculosum. ideoq. eum habere falcem inuenta. qd a ipsa prouenta nihil uelle
recidere. ceteri uero quicquid ei occurrerit secent; Relictum. scilicet ut se paulo ma-
deseram. Fingitq. p. componit. ut fingit q. premendo. TRIMUS HUMU TO Fingo
PTO. Hoc ad liborum primum te esse conuenit. ultimum ad fructus legen
dos. Unum enim factum deinus immaturus etc. accesit. & hoc loco inest u Accesco
tum ante peractio. quorum fructus aut immaturi collecti deperierunt. aut
siccorum facti. & pecora mortuus. nihil hominis perierunt; non che
tanus f. ceteum maturis metiendus inpiter uinus; uallos. p. s. T. R. ura
um sustentacula. que nonnullis locis uinea portantur. nembribus etc de
perent. metito. Undemato. Bis UTRIBUS MORUNT UMBRA. uinis &
arboris. uidentur folia solum admittant. quo possint uuae maturescere.
BIS SCETUM. D. O. S. H. Semel. ut annuis. semel uerno tempore.
PURUS UTERQUE. L. euellendarum herbarum. & frondium secundum
LAUORTO INGENTIA RURA. EXIGUUM COLITO. Hoc dum etc. ut
in libris. ad filium dei gri cultum; Quodideo dictum est uel quia maiores.
agros incultos. rura dicebant. id est siluas & pascua. agrum uero. qui cole
bant. intellegamus Laudato ingentes siluas. colito agro minorem.
uel quod melius est. quia ut in primo. ultimis id est consas cessant nouales.
E. S. P. S. D. C. quod fieri non potest. nisi fuerint spatia maiora terrae. ni & ea
do uidetur. & cicero in oeto nomicis. ab hoc Lau dat predia lati fun
dii; uel quod radicit dentus. & cum non culta prestant aliquid domi
no; RUSCI; uir gutum est unde uinis Ligantur. commemoratu
bores quibus arei alii tamen prouib; exercentur. Inculto; a. c.
s; Quasi cum indignatione. ut causa uitium. cuanos & cum spon
taneis rerum faciat; Falcem ARBUSTA REPONUNT: putas
sine ne falcem requirunt; tam enim effectus EXTENUO. U. AMES
melius i effectus legere quam effectos inquadi legum. & ames alii Ames
extenuos uineorum ordines accipiunt. alii maceries quibus uinea
cludunur. quemacerie fiunt de assis id est sectis lapidibus. unde & Assis Assis

tibiis dicuntur quibus cantus sine choro uocis. Dicuntur autem ames la-
Ames pidibus eminentioribus quibus uinea ponuntur. id est ea sustentandum, nam
ppria ames sunt eminentes lapides uel columne utrique quibus fabrica sus
tinetur. Appellantur ames. ΑΠΟΤΟ ΤΟΥ ΠΡΟΣΤΙΘΕΝΑΙ. adquam ethimolo
m gium. Nam extremos ordines uinearum possumus habere quinque stan
tes. Hoc autem dicit. uacante rusticus labore finito. tam dere uporet quod exer
cere circa cultorium uinum debent, PULUISQUE MOUENTUS. Genus
Pulueratio ipsum cultura pulueratio uocatur. quo immuniuntur glebe uitis; adpli
cantur. METUENTIS IUPPITER UIUIS. Ac moresuo cuius uineis ple
rumque lobos decipit rusticos. Et tacite uidetur admonere quod ipse
dixerat in primo. superficies tempestates ee pellendus. NONNULLA E OLEIS
C. id est nulla; alii nonnulli legunt. hoc e. aliqui. nonnunquam tibi summa
PROCURRUNT EXPECTANT. Et uiputantur. quodam adeo ipsum refer
ant uersiuum. nam necesse est tarde oliuam putari. RASTROS TENACES.
Adfodiendum scilicet; neglegentiam autem ferunt oleo cum iam coepe
rint ee ualentiores. Nam adhuc puruenum iam curam requirunt.
AURAS QUE TULERUNT. Ferre auras propriet est adsuescere aeris uen
tis. quod est rebus teneris nimium. IPSA SATIS T. C. D. R. S. U.
Hoc dicit, antequam oliuetum. Et oleis prodest. exinde frunta gignuntur.
SUFFICIT. Humore; scilicet subministrant arboribus; GRAUIDAS
CUMUOMERE FRUGES. Cum abundat. nam hoc die subministrant
fruges uomere. id est puomere; cuius effudit uoces proprio cum pectore
sed id est proprio pectore. Nam cum aliquid; urbanus tam sic accipit gra
uidas cumuomere. id est tam post ammonem. Hoc; Haere, nunquam
uere pronunti; nam proactiui imperitiue pserta. passiui fruges po
sunt; UIRES SUAS. Quia teneri uirgulta solent religari fustibus uel
lidoribus. sic sup. ait deuinctis; uirbus antiquorum Et uomere uen
tos. FOETU NEMUS. q. id uiliture. nam omnis uiletis; foetus
illuc uertendit. Luis ista siluarum uel probet nonnullum ee. sed poma
Ualuur sine ulla cultura prebentur. Et crescat uinum uitupe
Auaria rio. circa quas tantus impenditur. Lib. AUIARIA. Sentia

nemora quaeque frequentant; Bacchas autem sanguineas accipimus po
ma silvestria; TONDENTUR CYTISI; VIRGULTA aerto insula ubi
abundant nominata. AUTILLE PECORI FRONDEM; idem salices &
genistae, multa autem alia legunt antiqui dixerunt. salices, alias & genistas;
UNDANTE BUXO. Cirrhos; monte Macedoniae. in quo habundant
buxus quae vento motu aestus imitantur undarum MARICI PAUPE
PICEAS Aloco in quo habundant piceae. NONOBSTANTE. non debi
tam nihil labori nostro debentur; CAUCASEO STERILES. hunc
Caucasus mons Scythiae. et postea quibus lib. asperrimis montib.;
sterilis autem silvae compactione pomiferae arbores; HINC; desilui
scilicet. nam nullus de cupresso efficit rotas; aut radios TRUVERE
tornuere. composuere dicuntur. TYMPANA tympana uehiculorum;
PANDAS. curvus; VIMINIBUS SALICES FECUNDAS; legitur &
fecunde frondibus ulmi; ACUMINIBUS VALIDIS HASTILIBUS;
Alibi. & pistorem pfixi cuspide mortem; ET BOVE BELLO COR
NUS. Apta enim & cum cornus hastibus STRIDOR. t. Inimicus
tyrrhos. id est nitrhos arcui similitudinem; tyrios aut dicepar
thicos; NEVULAE levis ordo. nec non hoc etiam; MISSA
PADO. speciem progeniem. VIRIOSAEQUE ULICES ALUSO;
carnosae. autem aut plaire & pertes habere aliquid
utilitatem; sine proluvio persine sin aluo dicimus; QUIDVE MO
RANDUM AEQUE. B. D. T. Quidsimilit laudandum aut legunt do
na libera sicut silvae multa sponte procreantes; alii legunt. & q. ut est sen
sus. quid dicendum. quae legunt. id. aut alii. ipsi & cum dona bacchi.
ut hoc dicit. parum est quod duces tantum labore requirunt. etiam mu
neris eorum causis praestant furorem, ILLE FURENTES CENTAUROS. LD.
Atque in meneide ait. marspedere gentem animum Lapithum volunt.
Sed hoc solum hanc dicens. nec [illegible] cum summare confundit thy
oneus. Namque eum iracundiam, causas mari habuerunt. Lapithae cum
Centauri. in furore sunt ebrietate compulsi; Deinde hoc loco centau
ros dit in furorem ideos alibero non Lapithas. LAPITHIS CRATERE

Bacca
Cirrhus
Tilia
Torno
Trympana
Pandus
Carnosus
Aluus

minimitem. Bonum schema ita enim pinguntur quasi poculis bella
tricetur; O FORTUNATOS NIMIUM·S·S·B·A·; non est abruptus transitus
ad laudem uitae rusticae; nam ad superiora prius. post uitiperationem
enim uituisti quasi consolatio ei per quam ostenditur quantas uolup
tates rusticis natura praestiterit; quod autem ait, fortunatos nimium
non ad fortunam sed ad fortunam prius quantitatem. Nam hoc dicit
quantum in se est. magnis eis natura praestitit uoluptates, quas si
nosserent. essent non fortunati sicut nunc sunt, sed nimium fortunati.
PROCUL DIS CONDITUS ARMIS; Longe a curantibus. plenus iurgio et tumul
tus; IUSTISSIMA TELLUS, propter; nam iniustus qui quod accepit red
dit. Tantum iustissimus est qui pro uno fenore semina accepta restituit.
SIMONIDES TORIBUS D·A·S; ita etiam in laude fieri talis. non solum uita
laudit rusticum sed etiam contrarium id est urbanum uituperat; nam ista
que de urbibus dicit opinabilia sed boni. non uera sicut rustici; multum enim in
ter uerum et opinatum malum seu bonum; unde iuuenilis. puer dinoscere
possunt uera bona; INHIANT; habere desiderant, et dicimus inhio illa re.
PULCHRA TESTUDINE; lira indica. unde potest ornabantur uellectabi;
Lucinus; foris; testudinis indetergi sedent fulno maculis distincta smi
ragdo; ILLUCAS QUE NITRO·U·inquib; uasis uitro ludens aliqui
depingunt; male. uitrum quidem inclusis legunt; FERREAQUE AERA;
Corinthia; que ludit et iaro; nam efire est corinthus. ASSYRIO FUCUS
ET LANA UENENO; Assyrii populi adiacentes syriae apud quos primum
usus inuentus est purpurae; uenenum; colores; NEC CASIA LIQUIDI CEDIT
Casia herba et de qua fit unguentum; mire. uitrum. uitrum olim corrupti
ni oleri et aegyptiorum habet. Quodcumque unguentum fuerit corruptum
uni retentum aptum est incipit; ET NESCIA FALLERE·U; aut quia mere
cordes sunt. aut quia immobilis et stabilis uitreae; urbano non for
tuna. aut instabilis. aut per scriptione narratur LATIS FUNDIS; fundus
dicitur ab eo quod sic rerum omnium fundamentum; SPELUNCAE UIUI
QUE LACUS; id. bona naturalia. non sic in urbibus; labore quaesita.
Unde Iuuenalis. et in speluncas dissimiles uenit: FRIGIDA TEPE-

Fenus

Opinabilis

Inhio

Casia

Perscriptio

Fundus

Tempe

Tempe propinqua loca amoenae Thessaliae habuisse cuiusque loci amoenitas
mollesque subarbores somni, nam hoc amoenitas pecuniosis;
illic satis; ut spatiosae quae pecuniosis urbibus nonsunt, lustra ferarum
bene ferarum addidit, quin sunt urbibus lustra meretricum, parvique Ad
sunt; non urbana quae segnis adiga sacra deum sanctique p. Duo
dicit sicut dum sunt apud illos sunt sancti Kl. un p. urbem perillos
lustra sectu. Et hoc unus die rusticum primo in urbibus, postea
rurum magis fuisse ubi ei mane loquentem cum abscedit ab eis, me
ipso, diu quaesitum utrum filosophi et rusticatus sit an felicior,
unde nunc die primum et philosophia post ipsum rusticum utam, sui
ante pronam proque cum q. ponit, sic paulo post rura mihi p. cui libet,
sic primo, non illi quisquam me nocte patrii ipse, interio. nemba tunc
molle subdio carpere somnos, et hoc e qd die hortus in urbe pertica hoc amen Atq
hoc spectat promissi carminis auctor, quarum sacra fero, poeta enim
quasi musarum sacerdos, et ait: uvium germina
uvae aut certe circulos quibus sidera continentur, Defectus solis ua Via
rios, defectus solis uno modo tantum sol deficere nobis videt tunc scilicet cum defectus solis et lunae
luna plena e regione eius obstiterit radius solis eos nobis fecerit non videri; Atqui
unde quare accipimus defectus non quia uerra nunc tangunt, ni Eregione
ratio una videri sed quia uel uarius reperit fiunt. uel uarie intidu
duob; intidum tui intidum plurib; deficit dicitur, lunque Labores;
uel errores quia non recta incedit. et defectus qui contingunt lunae quo
nens tra altitudo intuiens radius solis eos illuminari non patitur
quibus dicitur lum accipere; unde tremoribus, ita sunt Terrae motus
opiniones. Alii dicunt ventum et inconcussum quomodo sed tamen
mouet; Salustius: uenti penetrantes; Lucanus: quae terra eruptae Salustius Lucanus
reuentu gerendi, alii aqui dicunt generale subterraneum mouere et
simul concutere sicut uasa aqueum dicit Lucretius. alii sphongoiden Sphongoiden
tram uolunt omnis gleriq. latentes rimae sup posita cuncta concutiunt. Quam mirum alii tumescant obrigib; R. Alii
ne accipiunt corrupti obrigib: id calpe et alunt montibus

omis quarrii

hispania & insuper oceanus erupere & ista fecere maria quod non pec
cat; si enim hoc ecce fecerit tumescant sed tumuerunt cum eruperunt occa
ni maria unde aestuaria oceani accipimus quip hispanus & gallus in infinitum
erumpit contenta legere naturum adquas rursus recurrit; annus re opinionis lucan
in primo commemorat dicens: uentos a boreo pelagus sic gerere solitum desti
nat; ferens in fluctu gemina secundo. tethros undas unda diurnis; aestuat omnis
flammigerant iam rura lacertes haurat unda. erigat oceanum. f. q. s. t.
quin ventum oceano perent. g. t. s.; cuiusque hoc efficit motus inter
meridie dicimus. cum discurrunt noctibus cum decuentibus; id aestus; nam quae
accedere partes; Fisici philosophi. unde sunt illi qui dicunt. Frigidus
ob. statuit. c. p. s. secundum fisicos qui dicunt stultos et homines frigidos
sanguinis prudentes esse. unde senes in quibus iam frigida et puer in quibus
nec dum calida minus sapiunt; Inglorius. comparatione philosophiae. sic et
in medie. et multis agitare inglorius arte nunquam nulla gloria medi
cinae. sed quamvis quamdiu mittitis augurandi. quae apollo obtule
rit munera augurium cithariam q. dedit colorisque sagittas. iu. d. sper
cheus q. fluuius thessaliae. tmolus mons lydiae liber et bacchus
oriente. Hem thessaliae. in qua fuit tempe. Felix quipotuit rerum cog
noscere causas. superbiosus colorisque. nam hoc die. et rustici felices esse exorbitant
operam philosophis; Retrucusas. i. fisicam philosophiam; inexorabile
fatum; ubi fortunam omnipotens et ineluctabile fatum; sub iuge
pedis calcant et fato uenenti. Acheronta. aurea. omnem mundi
in morte habentes. Deos quinouit agrestes; qui abstinent cruentis
malis et ut rumhabitat. ut cum suis minimis iura describit; stu
fasque; corpores; non ausi t silum sed uiae sorores. nach nos fratres
in se seliceet. populi fasces. honores. q. ppo prestabantur; propri e
ut locum infasces ppli. regi purpuram dicit. Infidos agitans
discordi fratres; Discordiam posuit pauperiem. abeo qd precedit id qd
sequitur infidos in fratres id e. ut. quod uiuere cum sit dissentiunt. Nec
conuiuatio d. d. abhistro. i. non sollicitat cum atro barbaro;
qd. ut fluuius et sestius. montes romi. inseperiuqa. roma;

Aestuaria

Lucanus.

Fisici

Inglorius

Tempe

Fasces

Discordia paupertia abeo qd precedit id qd sequitur posuit

hꝰ
qd absolutus ÷ intellegam ideo rusticu pauptate non dolere

regna scilicet barbaroꝝ. nam duo dicit rusticum nec romanum imperiu
mouet idē ad ambitum cogit. nec barbaroꝝ regna perpetua. nonnum roma — Ambitus
no male dicē imperio. licet alii dictum aduint hoc ꝗ generali uenire sinten
tia. qd omnis magnitudo imperii periculis subiacet; unde dicit iuuenalis
in de generū ceteris sine cede & sanguine pauci descendunt reges et sceptra
noua tyranni. AUT VOLUIT MISERANS INOPI AUT INVIDIT HABENTI
Cicero in suis colloquiorum. ii. libro hoc tractat. inquiē cadit una mitis pbitatis
posse in eum omis cadere. sic potest omni uirtute pollere cui ure una contingit;
unde nunc uirgilius noluit rustico ꝗ signum misericordiam. nec dare
dicit ceteris animi passiones. quas nominus & bonus & mali rebus uenire. Nbo — Passiones animi
nus opinatis duas unam psentis temporis gaudium. & unam futuri inspem,
Amalis similiter duas. unam psentis in dolore. & unam futuri timorem.
quas passiones ee animi non dubium e. unde & ipse eam in sexto. Hinc
metuunt cupiunt q; dolent gaudeq; Salustius etiam in catilinario bello. in.
omis homines qdereb dubiis consultant. ab odio. amicitia. ira. q; in mania uacuos
ee decet. nam animus haud facile uerum pudet ubi illa officiunt; ergo
aut secundum ciceronis tractatum. nec dicē. aut hꝰ qd eam malam ee non credit
paupertate dolere. sed munus dei; lucanus; de paupertate & munere ndum
intellecta dei; & aliud qd possim accipere ideo rusticum nec bonus nec ma
lus alienis moueri qa eis non ter quippe quia urbibus remotus; TERRENA
TURA. Dum ingombilia immutabilia. INSANUMQ FORU. longissimi; po
PULI TABULARIA. ubi actus publici continentur. Significat ai templi
situm. in quo clarissimum fuerit. & reponebantur acta qꝰ suscepti liberis
fiebant parentes; iuuenalis; tollis eni & titulis auctoꝝ spargeris gades ar
gentea uim. CAECA FRETA. Subito interpostate surgentia penetrant. iu
las & limina. p. 1. ꝗ firmentur satellitiu; limina uiri. ut interiore fa — Satellitium
mulantur; & sic stupe admisceri virgiū solimine pelli; petit gaci
DIUS URBEM. incertū alienam an suam. GEMINA BIBIT. Geminco poculo
bono geminato. SARRANO OSTRO. tyria purpura. quia tyros — Tyrus
dicit. olim sarra uocabat. piscē quodam q illic abundat. quo linguli sui sar
appellant; iuuenalis. uepiꝰ sarranę ferentē humeris aulaeo. Hic strip&

ATTONITUS ROSTRIS; Scilicet intentionetur; corripuit enim hunc gemi
nus pennos plausus & plebis & patrum; CRILIOQ DOMO, s.e.d.l.m. volutamo felicet
pe mutatum; ALIO SUBSOLE; Sub alio dimitte; HINC ANNI LABOR; Agri
cultura habet certus anni substantiam; HINC PATRUM. Donat illi intelle
gere vireta patrum; MERITOS Q.L. consortes Liberis N et Requies.
A. nunquam potest rusticus omni parte destitui; CERTALIS MERCEDE; Mani
pulos spicex mercedes dicimus: SYCONIA BICA TRAPETIS. Olina acuta
Liconiq; Sycione ubi abundat olea; TRAPETIS uel molis olivarib. & dedi
mus trapetam sic templum, Trentanus; quos supersidens triphio signi gerus
tepent. quamvarum aptum; oliuam terentib, ARBUTI; Poma plaestra.
pervent. Circum osculat. contra illud. Gilio q. domos & dulcia limina
mutant. CASTA PUDICITIAM. S.D; Monet imuribus impudica. IPSE
DIES AGITAT. Suspendendum. A sic inferendum festus. nam hoc die omnes
dies sic habet ut festos putas; Alu dicunt festos dies. cum religione concele
brat. AGRESTI PALESTRA; Rustica luctatione. palestra qu dicta est
A TIO. THE. PALAE. i. aluctatione. et ATIATOR. PALAE in hoc amoeni
ng. nam ducti sunt Lucanos; FORTIS ETRUSIA CREVIT. Secundu Iusto
rum. nunc constat tuscos usq; ad fretum siculum omni possedisse. ANTE
ETIAM S. DICTACI REGIS. Antequam regnum Iuppiter q. inductio cre
mone nutrit, IMPIA QUICESIS GENS EST. Q. I. Antiq hoc q. dicit
q. tinuores bonem om esse nefas putabant. NEC DUM IMPOSITOS DURIS
C. I. N. C. ENGES. Iuvenilis nescient primi gladios secundere fabri.
ETIAM TRINA EQUUM. F. S. C. Allegoriae hoc die. Debenaus frugiu
ingenio parere. A sicer finem cumuniq. Sanem compunctio. sidera
tio. sic A. imprimi fine dixim; Ceteriq; volunt ideo eum dixisse
hoc loco cunnum grecigico fine se ce facturum. qd duo sequentes libri pa
ratalessunt. iungeorgicis. utile imprimi huius cumuni parte memo
ramus; explic LIB SECUNDUS. INCIPIT LIB TERTIUS. GEORGICON

INCIPIT LIB. SS.

TEQUOQ; MAGNA PALES; Invocat deam pibuli dicturus de animalib;
Sic defrumentis dicturus A. uitib; Ceres invocant & liberu; Sanem
manentiu usu ce a poemio sicut usus in primo; Nam aliud quodam

dicens iuppit

modo inchoatus est cum pastorale scilicet post completum georgicum. Deinde
ad eum finem sic. sevi ecessum et scribentibus attentione poematis legentium
reficere interdum libet. nam et livius frequenter innovat principia urbis condita
a gallis urbe incompletis consulibus. et tullius invenitur quin frumentaria concilia
ut audiat animos intentione principii utrum sit quatenus tum id, pales an id
xvii dea et pabuli quam illi vestam alii matrem deum volunt. Hanc virgilius
genere femmino appellat. alii utraque varia masculino vero pales. hunc fa
cinolunt. X. kl. maium. die qui palia nocantur. PASTOR ABAMFRIGO.
Amfrisus fluvius. thessaliae. Cuius quem apollo spoliat dum mittere obocersos
cyclopas. idcirco regi pavisse arietes dicitur. unde eam nunc invocat. quinomius
vocatur. vel a pio THENOMIUS. idem pascuis vel a pio TURNONIUS. i. lego
cordarum. GILIUS AMNIS qui lycaeo chen montem arcadiae posuit.
ut pecorosa. et quia ibi et rusticum numen. CETERAQUE UNDAS. de
m. Hoc fabulae quae delectationis et poterant occupare mites curas solutae. li
descripta et mutatis in omnium ore versantur. QUIS AUT EURYSTHEA
DURUS. cum sthenelus rex fuit graeciae. pater geryonis. qui unus instinctu imperi
bat herculi. varia monstra superare. quibus posset perire. unde eum durum
appellant. quipotuit ad complendum odium novercale sufficere. INLAUDATI NECIT
BUSIRIDIS. a Busiride rex fuit aegypti. qui cum suscepisset hos
pites immolare. liberale interemptus est. Cum iam eum voluisset occidere.
Hunc laude scribere et accipere. unde inlaudati participium est pronomine. ut in illau
dabilis. nisi laudatus non sit. sed qui laudari non meruerit. ut est illud in
iii. Dirus macerrosque ubi solis filia lucos. pulcerrimos. non quos multus accesse
rit. sed quos nullus accedere debet. CUM MONITUS HYLAS puer. idest impe
hominis. scribere iuvat. forte pro iuvat. Hylas iuvenis socius herculis fuit. quem quidem
ipse fatus raptus est. in fluvio iuniusium. Lyrnesi delos. Insula lyrnesi enim
et apollinis et diana. quam insulam inter argam apollo invenerat legimus
in nonae edda legimus graecorum. ubi fabulam plenius agimus. POMONEQUE
Graecique in H. geminat. plerique ipsum f. in solum. in appodine. ipso
dama penelope. penelopae fabula talis est. ippodame filia fuit oenomai re
gis elidis et pisarum. Hic equos habuit velocissimos. in parte ventorum flatu

Livius.
Cicero.
De qisteo rege grecie.
De bosiride rege egipti
degrecis nomin in H. exeuntib.
fab enomai et ippomanes filia eius

creatos · quipeos filiae multos necarunt sub hac conditione procos ad curule certamen
trahunt victus tradere filiam aut victor necari; postea cum pelope amisse ippodamia · corripit myrtilum auriga patris primi coitus paedione; Quifactis cereis arib;
cum uxore pelope apud lacedemonios profugit post cedit primum abei myrto precipitatus in mare
cui nomen imposuit · nam ibeo myrtoum dicitur pelagus: punitur pro q pelops
insignis eburno tantalus pat pelopis volens deos tempare dum mirata
tis filium pinu epulatum apposuit · aquo omnes dii abstinuerunt excepta ceres quibus
chiu el consumpsit postea dii punito tantalo; cum voluissent eius filium revocare
ab inferis ceres eburneum brachium restituit Quod dicto fingit quia ceres ipsa
era · q. corpora universa consumit · ossa tantum reservans Accrequis, victor
dum oenomaus; Pacto · nec quoque · p · t · H · Sic scalis sustulerunt cum
nis merito victor effator proposuit sic pelopo post illi victor ego primus eos
in patriam; Quodam ipsum nullus mortalium superare quasi nullus exin
de tales emersit, modo tantum modo; Nonno · u: Boeta elicona ipsi boo
tus inquit elicon mons musis dicat, Palmas palmas Abundantes
quantas sunt apud idrumen cuiusdam fuentis; Lucanus de arbusto palmarum
diuesidrume; In medio mihi cesar erit · t q · t · id · ipsi templum dabo
crucibo usus pontificali; nam qui templum dicebat postea tenens dure se di
cebat numinis quod ab illo necesse fuerat iam tenere; de abhumano iure discedere.
Quod autem dicit in medio templum forum significat · nam ei semper fuerat numinis locus
et cuius simulachrum in medio collocatur; Alia enim tantum ad hominum prinent,
Tyrio conspectus in o · Inhibitu pontificis · cuius officium dicit in
templi consecratione simpuvium; Certum quapri iugos · a · a · f · c · id ·
unus dies exhibebo circenses · quia uno uno die in libris degere pri · olim
xxu · missus fiebant; seduxerimus quinus dicebatur · emissus · eo quod de colli
ne populi exhibebantur · quidem et postquam conferende pecunie constitu
tudo sublata; unde hodie q · p manserit ultimus missus appellatur · eiusmodi
ergo certum cursus secundum antiquitate dixit · sic et iam ad flumina · olim
enim in intrare flumina circenses agebantur · in alio tuere pastus gladius; ut
abunda p · ure et undique presens periclum; unde et circenses dicti sunt

Circenses ludi;

Georg.

quique libabantur mercurii crinibus. licet alii accrescendo dicant circenses uocari;
CURRAMINA; In honorem meum; sic hoc dicit. quasi ludis agonibus ad me certaturum
multitudo conuenit; peraeum autem iouis olimpici agonem significat; Nam
alpheus fluuius ex elidis quae circiter iuxta pisas est in qua colitur olimpicus iuppiter;
LUCIUSQUE MOLORCHI; id est siluam nemeam in qua celebratur agon in honore
molorchi; molorchus autem pastor fuit qui herculem uenientem ad occidendum
nemeum leonem suscepit hospitio; CRUDO CESTU; Duro autem crudo fidit pug
num committere cestu; CONSEQUE OLIVAE; Minutis foliis compositae atque sistae; ferunt
mantelia illis; Habebatur autem coronam constitem dicit; UEL SCENA ET
UERSIS DOMUS; Apud maiores theatra gradus tantum fuerunt; Nam scena deinde
adiecta fuit; unde hodieque consuetudo permansit atque ponuntur pegmata ludos
theatralium extremibus; Scena autem quae fiebat aut uersilis erat aut ductilis; uersilis
autem erat cum subito tota machina quibusdam conuertebatur et aliam picturae
faciem ostendebat. Ductilis autem cum contractis tabulatis hac atque illac species pictu
rae nudabantur interiores; unde perte in unaquaque tetigit dicens uersis discedant
frontibus singula singulis completentur terminis quadruuio dicit uersi ut co
memorant, PURPUREA INTEXTI TOLLUNT AULAEA RETIBUS; hoc secun
dum historiam locutus; Nam augustus postquam uicit britannum plu
mos decipiens quos addiscerat donauit ad officia theatralia dedit etiam
aulaea id est uelamina in quibus depingerent auctoritas sua; et quemadmodum brit
tanni abeo donati eadem uela portarent quae eum portare consuerunt.
Quam rem mira expressit ambiguitate dicens intexti tollunt; Nam in
uelis ipsis erant picti qui eadem uela portabant; Aulaea autem dicta sunt
ab aulis attalii in qua primum inuenta sunt uelamina postquam
is populum reliquit heredem; SOLIDOQUE ELEPHANTO; ebore integro
non sectile; GANGARIDUM FACIUS; Gangaridae populi sunt inter in
dos et assirios habitantes circa ganges fluuium; unde et illi gange
ridae dicti sunt. Hos uicit augustus unde et in bellum uestis romanus
arcibus indum; Gangaridum uero pro gangaridarum posuit quae hic
gangarida fecit. Quod autem ait uidetis quam mira quam uiri non sed corpo
rum. Nam uetum in primo aeneidis diximus suetonius tranquillus

quirinus
augustus
cesar

hoc dei augusto commemorant. Quodam tempore ad partes populi consenta
erte senatu obtulisse et ita nomina quirini augusti cesaris ille neuium
eligendo alias offendere partes. Primo quirinus e dictus inde cesar. postu
nomine permansit augusti; unde eum virgilius omnibus istis appellit nomin
bus. Nam quirinum romulum accipere non possumus. quia gangaridas pe
ntas ignorauit; uiuantem bello; Quasi nouandis sed bella poscentem.
propter antonii & cleopatre grauissimum proelium. magnum flvvtem
magne utrorumque repente clamet. ac mauali surgentes aere co
lumnas. Augustus victor totius egipti quum esset propere superuenit
multa denuali certamine sustulit rostra quibus conflatis. quatuor effecit
columnas. quas postea ad mitruuio in capitolio sunt locate. Quas hodieque
conspicimus; unde ait. mauali surgentes aere columnas. Nam prostratas tu
lius posuit victis penis mauali certamine. equibus unum in rostris. ubi
ante circum uidemus parte lanuarum. in fastigio. fuisse & flumen
& nemus. uel camini commentum locum. permisitque autem populos urbe
habitare accipimus. Nam nec flumen unquam nec nemus potest pelli;
Fidentam que fuga partum. tunc enim melius iaculantur
sagittis. Parta tropheo Parta & sine labore quesita. Diuerso autem
exhoste oriente & occidente accipimus; unde & ait utroque ab litore.
oriente propter grandaridum. occidente propter britannorum ut
unum fum. Stabunt ceparii. l. s. s. in templo cesaris maiorum eius sta
tuas dicit esse positurum. quas commendat & pretioso marmore & ebur
te. dicens spiritalia signa sic ab illis ducent decorum. ut ignoqui
prius ne lapis circum datur auro. Assaraci proles. v. a. ro. ponum
inquit eorum statuas. quarione usque ad assaracum & ab assaraco usque
ad augustum originem ducunt. assyrius autem ante inchise pater
capiss fuit. troesque pater troianorum rex ganimedis pater.
atque atroi nominata. troiae cytaeus auctor. uel apollinem
dicit propter amuros uel eundum regem troie quem in troiae fui
sse commemorant. Inuia infelix quae inuidetur efficit in
felice. Pictaque mensa tabi serpentum uel factum. uel ignauadure

Georg.

sui mirantur mundum ipsum timen mundum nihil esse nocturnum
timore penarum, Amnem seuerum; tristem; contra torrentis cristus
uertis mistum autem atque. i. u. f. TORTOSQUE IXIONIS. X; Quibus religatus
adretum et postquam militas unionis petunt amplexus; et rupex uer
RIBILE SAXUM; Quod contra montem sisifus uolunt; et ex superabile dix.
monquod superari non potest. sed quod exsuperare nonnulli summum
montis cacumen; INTEREA DRINDUM SEQUITUR DONEC LAUDANDI ET
CARIS TEMPUS ADUENIAT. Interim georgica scribo. Incaeptos autem ait sate
quod ante ipsum nullus latine carmen georgicum scripsit. TEGINE
MILATUM MENIS INCHOAT; ACSIDECERE. non meo ingenio sed tuo
fretus impero adhoc carmen accessi; UOCAT INGENTI. E. E. hortantur
nos adscribendum illi montes. quamuis libussunt referri. Cheiron au
pus pannisi; TAYGETIQUE CANES; LACONES. nam taygeti montes
et lacones. et hoc ideo qui dicuntur. nec tibi cura canum fe. epistalu
tus; epiri equus nobilis; OXIMOMMIA REMAGNE. duplicatur eretho. Alibi. nonnumquam sardis respondent o. f. mox tam
idest postquam georgica scripsero. et ardentis pugnas legendum.
nam male quidam ardentes cursus acceptunt. uis communis sil
labam; TITHONI PRIMA QUOT. A. A. O. C; Idest tua facta tot annis ce
lebrabuntur. quot annis aetusque admundi principium. modo
TITHONUM. p. sole posuit. i. de. praetitanet. nam tithonus frater laome
donis fuit. quem proeliantem aurora dilexit et rapuit. aquo usque
adcesarem nonnultum tempus iuldeest. SEU QUIS OLIMPICAE
MIRATUS. P. P. victurus. i. deamnatus et gregibus, armenta autem
sunt equorum et boum. quadrupedia animalia aptissunt armis et scu
tis. boum corio quapro elio gregis uero capellarum et ouium sunt;
ipse paulo post hoc status armentis superat pars. alterum cure lani
gerus agrare gregibus tantaque capellis. hoc tamen armenta et
greges secundum quia plerumque confundit et ortas, OLIM PICE
MIRATUS PRAEMIA. P. studiosus curulis certamines quod gerun
apud pisas et honorem ouis olimpici; praecipue matrum; magis

Comunis syllaba

Tithonus

matrum · propterquod ostendatur earum patrum corpora esse requirenda.
TORVVS FORMA BOVIS; paulo post; & faciem tauro propior · id est tau
ro similis; TORVVS terribilis; TURPE CAPUT · magnum · unde pes pa
ci subgurgit foeis PLURIMA CERVIX longa · id est multis cervix plu
ma silvis induit in florem · CRURUM TENUS · usque ad extra · & mo
do tenus adverbium ÷; nam sicut p̃ positivo ablativo coniungitur; pa
lea autem sunt pelles dependentes ex gutture; et tamen RIS · h ·
s · c · d; canteris id est curvis unde & canteris appellantur; ÷ hoc
tes signum id est valde placet · utinam nec spero; FACIEM TAU
RO PROPIOR; imaginem similitudinem totam · LUCINAM IUS
TOS QUE PATRIMONIA COS · ysteraproteron · ante enim in
pit · sic dessint; CETERA RETAS: scilicet q̃ · vel ante quintum · vel
post decimum annum; & bene ostendit per hoc tempora · posse qui
dem armentis salutem bene provenire futuram; SUPERAT GRE
GIBUS · V · L · I · Dum suppetit · & dicit iuvenali aetate eas debere
concumbere · quia etio tempora meliora depereunt, pecudum;
Abeo quod ÷ pecuaire · venit; nam pecua · uae in pompeiana ci
cero · abeo quod ÷ pecu · uenit; ingenu genua; SUFFICE PROLEM
Sumministra · unde etiam suffectos consules dicimus; MISERIS
MORTALIBUS AEVI · PRIMA FUGIT; Ista sententia non solum
ad animalia pertinet · sed generaliter ad omnia; SUBEUNT MOR
BI · Q · S · naturalem ordinem tenuit dicens · advenire morbum
senectutem · morte; INCLEMENTIA inexorabilitas · & dura;
SEMPER ENIM REFICIT · vacat enim · Sane dicit antiquum
eidum esse utinam quam pertinet reparantur armenta; SUBO LE
ARMENTO SORTITE; Subministra · substitue · & est verbum iudi
ciorum · nam subsortiti dicuntur iudices · qui occupatorum fungun
tur officio · IPSE DILECTUS EQUINO · ut habeat matres opti
mas; INSPEXIT STATURAE · S · GENTIS; id est quos ut amissanos
fieri; nocuit sine exquisita iunctis; Nam in iubis matres
ante desiderate inequis · ÷ omissa ut ante commemorat; Altus

÷ Capitan aures & magnas & hirsutas esse debere, nec mihi dis
(placeat)

Georg.

inorescitur; cum insultatione quadam infedit, mollia crura reponit; eximus degressibus; saltum repunt & mollia crura reponunt; primus etiam unum, maris pyxide vestigia, ioniota pontes perquem nunquam transiere. Arguum, breve lux utrinque torquis animus pectus, nodosu & eminens pulpa pulpis spadices, quos foemellos vocant pressos mutios; clunes autem sunt ferlineis oculis: id quod in speculare perfusis; color deterrimus albis, atque alibi aut quicandore nitet ante ipsum, sed aliud & candidum est id quadam nitenti luce perfusum. aliud album quod pallori constat esse unum; gilvus autem est melinus color; multi ita legunt albis & gilvo & non album vel gilvum sed albo gilvum utrique. id albo gilvus; tremitatus, figura pro artubus tremit; volut subnubibus ignem. Flavescit magna similitudinem suam; Duplex spina. Aut etiam duplex aut lata, vel duplicem gemmis auroque coronam. tem. & duplici aptantur dentali dorso, Amicles vomitus pollucis habemus cillarus, atque castor equorum domitor fuit. si frater eum prostrare potuit potici licentia; atque illi filometa dapes propriae, item, revocato a sanguine fratri. prodidam; aut cere id est pollucem procastore posuit. quia ambo licentiae & pollucem & castorem vocant. sum & lucis & templum. & stellae castorum nominantur; Martis equi bimes. vnus & fobos; currus Achillis; pyrrhus balius & xanthus; coniugis adventu pernix Saturnus. cum amata filium saturnus coniuge opis eius in orbem adiuvit. cum p sentem vertisse in equum coniecit. quibus potuit nomen; in tum geminatus & chiron. dimidia parte homo. dimidia equus; sane opis cum deorum sanum dicimus. & conjugium ut opis. cum vero deam dicimus opem longa & ut opis adeptum primus ascendit olympum. permittit ad equum referatur, nisi saturni stella tardissima est, Pelion mons thessaliae in quo

castor ⁊ pollux

enim habitant; Hunc quoque dicit bonum. et tot signis probatum,
morbo gravis autem. Duo sunt quibus minuitur corporis vires
senectus et morbus; unde mire utrumque complexus est. Bene domo
dominum suadere alteri uelle loqui: domi dicere tale illud
aliquo; non libet nomine tuo. nec turpi nocet senectus
cicero in maiore etate; et laudat et uituperat senectutem. unde et
plutarchus hunc locum intellegimus aut nec ignoscetur senectus. nec
nonnunquam senectus ignoscere. idem ibidem ignoscere senectus quia turpis non
est quia perversitatem uenit. Adprocliua; Alibi noctumaque bella
animos acuunt; notabis, precipue ante omnem rem et magnanimitatem requiret postea id est parentis et studium. Dolor
uictoque gloria palmae; unde probare monet equos ad amissione uel adquisitione victoriae. nam eo uenit sequens iste de
cursus. unde et paulo post tantas amor laudum tanta victoria cunctis
lacunis; quantum clamore uiuat clausus omnes. effusi carcere
currus usus prauis procurribus quibus uendo dicitur in
carcere et custodia negotiorum; luminum. Aurigarum ad spectacula
tum; Hauriit ferit; uelutus hauriit aperuit. uertere torta
si equina sed circa uertere; et crupes equis; Alte frena quae
frenantque rotis; nomen rotae quam ipsi curta celestium. primus
erictonius currus et quattuor ad ire uiderunt imperiosa
aonechine rice coniugio illa reluctante. effectum libidinis pro
rege interim. indemitus est puer draconibus pedibus. quia appellatus est erictonius quasi deorta et ire proueniat. nam erit est lic
ton. tonitu. hic adhe gendum pedum foedatum uultus equus usus
est curru. quo tegere sua corporis arpiardinem; et rapidus q. R.
insist. uictor propositisque effector; et frena pelechro
nia laprethag; pelechronium opidum est thessaliae ubi primum
domandorum equorum reperta est usus. nam antiquitus dicit
tilus rex bubus oestro agitatus stellatis suis adeo reuocando
ne insistit illiqas cursu non sufficerent. ascenderunt equi

Et communi delectare bouem assimilis adiectamentorum sed ta
uisi aut amuerit dolor. aut a corni equi circa flumen pro con pa
rere capiti uiderint locu fabulae dederunt uirginem esse credentes ut
quidem sunt centauri. ANTOLYCENTAN IOT CTAIPPOC. Alii tamen
taurorum fabulis esse confictam ad exprimendam humanae uitae uehemen
tiam equi conflatum esse uehementissimum. Et enim pedibus adiecit. quae
sunt ecalti. Lapithae. EQVITE. Equis quoque recte posunt. GRESSVS
GLOMERARE. uti disciplina incedat. QVIA VIS. S.P. F.V.I.E.H. Ordo
est. quamuis sit sepe victor. quamuis nobili genere prematur tamen ama
gistris deos est magnanimitas quae equum reddit quae sinon fuerit mi
illa nil prosunt. NEPTVNIQVE. I. PRO. G. A beque. neptuni quinam
est tridentis percussione. HISANIQVE ADVERSIS. Morb. & acute
deprehensis. INSCANT SVBITO PVT. Cocundi scilicet quoties curatio
maior adhibetur. VENSO PINGVI. Non laxo. quod quibus dam pecu
nis pro fraudem maga sones facere consuerunt. unde et dentibus
est uimbus plenus. Sane pingue genere se neuter & tua omnibus
idoneus inuenitur. Nam nec pinguedo. nec pinguetudo lacunam
est. PVBENTES QVE SECANT. H. Adultas maturiores. quibus rubor
adquiritur. BLANDO LABORE. Per frasis contrus. IRRVMPIT. infir
mitatem exinedia. IAM NOCTIS VOLVPTAS SOLLICITAT. Viandi noctis
pransum uertigo. immabilis diligenter pressam. Namque
que pullae cum primum coeunt sima crescunt & debiliores
& debiles creant. post primum aut partum tenues esse uberi
FRONDES. NECAVE. Contra illud. florentesque secant herbas
fluuiosque ministrant. CVM GRAVIDE IVNIS GRAVIDA RE
FRVGIBVS. Hoc est die medio. horam ad exprimendum die
tempus est posium. non quod aequo aestatis tempore locum
HORTO NEGLEXI. Nunc pingui & beneficem uspem aperiam
alucretio tractatam uiam transitionibus quas omnis ab
agri cultura traxit. luxu pecuniam segetum. gemma
tario. & muliebri follicula quem in ulnam uacam. medio

fabula centaurorum

plinius docet. nam antefolliculus dicebatur. SILCOS OBLIGET;
claudit meatus. & hoc simile translationem dixit. Nam legi
mus supra & obducto latere omnia limo; ET ACIES GRAVI
DAE VIRGO ENSIBUS ERRANT. uirginis partu. tunc enim di
ligentius tractandi sunt ne abigant. SALTU SUPERARE VIRGO
SE PASSUS. Quod solet fieri cum pasuum pedib. impedimur. VIRGU
LA. magnus. PLENA FLUMINA. N inclinentur ad potum. ET SILCOS
silari ilicibus quoque rem plurimos albarum volitans;
ortolalis est. Circa lucos silari fluminis lucaniae & albarum
eius dem montem. est plurimi volitans. id est dicere. est multa musca;
volitans autem modo nomen est non paracapiti. OESTRV. G. T. R. V. Verum
ex sonu similitudine. onomatopeian fecere. Nomen non possumus accipere ex la
tina lingua. uel habere cum constet graecam primam fuisse. Oestros autem graecum:
latine asilus uulgo tabanus uocat. CVI. NOMEN ASILO. Vocat. tertulo cognomen
erat. SICCI TANAGRI. Non multum ualentis. TANAGER. fluuius est lucaniae. & hoc
dicit armentorum mugitum cuncta resonare; hoc quoque idem monstro; Argumen
tat ab exemplo. dicens oestro contra pelicen se defendisse iunonem; Hoc autem
est fabula: io inachi filia a iove adulterata iunonis esse conuersam in uaccam. Cui
uno immisit oestrum quo uno orbe fatigata tandem aliquando uenit ad aegyp
tum & illic in sui conuersa est. Transit autem mare angustum quod bosphorum
appellatum est. Nunc hellespontum nominat. PESTEM. M. I. uel quam peste
arte excogitauerat. uel medicinam. Inferens & exercens accipiam; horrendamque
horatius. cultis diluuie medetur agris. id est inferens exercet. nam impia medi
tatione exercitum est. HYNC QVOQVE. id est eum hoemalum remoue. FERVORE
ACRIOR INSTAT. Tunc est acrior; & dicendo tempus ostendit quae ad mod possit cui
tari. GRAVIDO PECORI. a gravido pecore; nam a reo ac dicum. SOLERTIVS
ORIO. Sicut sallustius. comarecensi dera ita uelut puero adolescebam; IN
VITVLOS. modo generalium & equus & de bubus accipimus. NOTAS. ca
racteras. PECORI HABENDO SVMMITTERE. id est admittarios facere. ET CAMPV
HORRENDV. F. I. G. Crasis poetica. suffecerat enim ascendere terram. CETE
RA PASCANTVR VIRIDES. NEV. p hoc intellegum illa omnia quae dixi

fabula ionis

Salustius.

animalia domi eē reuuanda · TUQUOS ADSTUDIUM · Locus debubus do
mandis: VIAMQUE INSISTE DOMANDI · Instituę artem domandi · CIR
CLOS · circulus ē principale. unde fit circulus · sicut periclum et periculum
saeclum et saeculum · GRADUM CONFERRE · pariter incedere · ROTAE INA
NES · Sine pondere · TEMO · Aereus; fortis · sic inquitto · aerea quē obliquū
rota transit · Item horatius · inclutam danaeni turris aenei · PUBI INDO
MITE · hoc ad iuuencos tantū pertinet · nā equus contra dicitur ē · ut nūq;
ante domandum ingenter tollunt animos · VESCAS · frondes siccas et ar
tentas · nam uescum hoc proprie · unde & tela araneorum uescae nomi
nantur · FRUMENTA MANU · C · S · et &iam farragine dabis · PRELABI
flumina · Quia ut supra dicimus circa ripas fluminum agitabatur
curule certamen; INQUE VICEM; frenorum scilicet · ne adhuc tenera
ora lędantur · INSCIUS AEVI · nondum habet annis fidutum ·
QUARTUM AESTUS · Quartus annus · Nam aestate plerumq; generaliū
dicimus panno pxxx · pro centum · pro quo ut tempore · SIT QUE
LABORANTI SIMILIS · Praparetur ad futurū laborem · QUALIS
YPERBOREIS · Yperborei montes sunt scythiae · dicti quod supra
idest ultra eos flat boreas · dicit autem · sic currat equus ut uentus ·
DIFFERI · Dissipat · arida autem nubila sine pluuiis; HORRESCUNT ·
Contremiscunt; iuuenalis · sicut comitē horridum trita donare lacer
na · idē trementem · ILLE UOLAT · Scilicet uentus · VERRENS · trahens ·
ADFLIMEUS · Scilicet circa. elis autē ciuitas ē arcadiae in qua agitabat
curule certamen · & ē species pgenere · SPUMAS AGE TORE CRUEN
TUS · Quod dē signū aequi fortissimi si uel ut rubras egerit spumas ·
BELGICA FESSEDA · Gallicana uehicula · nam belgi ciuitas ē galliae
in qua hui uehiculi reperti ē usus · MOLLI COLLO · Domito · ut &
mollia collar afflectunt · DURIS PARERE LUPATIS; frenis asperis
timis · dicta autem lupata a lupinis dentibus · qui inequaliter sunt ·
Unde &iam eorum morsus uehementer obest · CECI AMORIS; LA
tentis cupidinis · RELEGANT · REMOUENT; FLUMINA LATA
NATATUS sit facilis; IDENDO · Dum uidetur · gerendi modus passiuo

Horatius

Lupata

INGRACNA SILVA Alusila legunt · ut sit mons lucaniae. quodmodo nulla necessitas cogit · ut in aeneide · ac uelut ingenti sila summouet tabu rino. Ubi utrumq: speciale ē. RESONANT · Resultant · remugiunt · est autem grecum uerbum · Nam apud latinos nullum uerbum est qd ante o finale habeat · excepto inchoo quod tamen maiores aliter scribebant adspirationem interponentes duabus uocalibus · et dicebant incoho; Ira enim tantum habebant nomina in quibus · c · latera sequeretur a spiritio sepulchrum · orchus · pulcher · equibus pulcher tantum hodie recipit adspirationē. EXULAT · Extra solum suum habitat. ET STABULA · A · R · F · A · Cicero de catilina; retorquet oculos profecto sepe ad hanc urbem qua me suus · f · e · ecce luget · VIRES EX FRETI · Ab inculta rubor adquirit. PERNIX · Modo pseuerans · hora ratius · pricis uxor apuli · Pernix aū pseuerans aperritendo tractū CARICE ACUTA · herba durissima OBUTUM · Iam secutum exante acta uictoria · IN MANE · Aduerbium ē. FLUCTUS · UTI mediocc · A · P · Sic paulatim taurus mouetur ad prelium · AMOR OMNIBUS IDEM · In uno quoque genere unus ē amor · idest similis ātē inaequis et aliis omnibus pro qualitate generis sui · sicut et alibi ait · sopor suus occupat artus · idest ipsis artus · Nam in omnibus animalibus non est amor unus atque idem · sed in singulis generibus pro qualitate naturae. CATULOBUM OBUTU · Sic licet nimii amoris; Leaena autem gēnus ē sicut draena · Nam nos hic et hae et hoc leo dicimus · Iea namque usurpatū est quia uno. excentia feminina ex se non faciunt · ut fullo · leo · latro · INFORMES URSI · Uel magni · uel qui tempore quo nascuntur forma carent · Dicitur enim quaedam caro nasci · qui mater lambendo in membra componit · SOLIS · Deserti · libyae autem magnis serpentibus plenis · TOTA TREMOR PERTERRET · Signatis sermonibus utitur aduim amoris exaggerandum · dicens · & tota corpora · & pretempta · id: penitus tempta · Cum dicit leuem odorem equarum · ODOR ATTULIT AURES ·

hi. o. excentia feminina ex se ñ faciunt

V pallage ē. pfiaure odorē adportauerint notum. VIRIDIS frenauiorum
fortium. RUPESQ: CAVE ATQUE. O. R. f. Ad illud superius respexit. post montē
oppositum & trans flumina lata. SABELLICUS EXACUIT SUS. Sabinus
et est species pgenere; Dicit autem suem domesticum quem cicurem uocant.
N am deaprus supra. aut. tunc seuus aper. hoc enim uult probare nonnan
tum feras sed et mansuēta animalia amore insuporem moueri. PROSU
BIGIT. fodit et pedibus impellit alternis. quod pugnaturi sues facere
consueuerunt ad ad quirendum robur. Unde & iam latera et costas te
rentes duratis ea insuetura certamina. HINC ATQUE HINC. Unde &
ad pedum motu attricionum costarum. QUID IUUENIS. Ne forte
occurreret illa animalia carere ratione. dicit & iam homines grauius
amore moueri. fabula talis ē. leander & ero abydenus. & estias
fuerunt inuicem se amantes. sed leander natatu adero ire consueue
rat. Per freta bellesponticum. quod sestion et abydon. diuidit
inter fluit. Cum igitur iuuenis oppressi tempestate cadauer ad
puellam delatum fuisset. illa se praecipitauit eruptae. PORRI
GAD IAER nubibus plenus. per quem iter incaelum est; NEC MISERI POS
SUNT. R. p. hoc est amor parentum. IN BELLES CERUI; Licet inbel
les tamen mouentur inpugnam. FUROR INSIGNIS; Notabilis.
praecipuus. GLAUCI POT NIADES. M. M. A QUADRIGE. Pot nia
diuitas ē de qua fuit glaucus. Quicum sacra ueneris spernere.
illa iram equabus eius inmisit furorem. quibus utebatur ad cur
rum. & eum morsibus dilacerauerunt. Ordo autem talis ē. quo
tempore glauci membra malis adrumpserunt pot niades qua
drige. hoc autē ideo fingitur quod et furorem uenis inmisere
quia dilaniatus est glaucus. effrenatus nimia cupiditate equab;
cum eas cohibere & achoritu. ut essent uelociores. TRANS GARGA
RA TRANSQUE SONANTEM ASCANIUM. Gargara quibus lib&
montibus. sicut ascanium pro quibus lib& fluminibus posuit.
quod et sequentia indicant; superant montes & flumina tra
nant. ORE OMNES UERSI IN TE TYRRHUM. hoc est uatto

dicit. In hispania ulteriore uerno tempore equas nimio ardore cõmotas
contra frigidores uentos ora parte facere adse dandum calorẽ. & eas gen
dere concipere edereque pullos lici ueloces. diu tamen minime duraturos.
Nam breui admodum uite sunt. EXCEPTANT. frequenter accipiunt.
CHORUM. pro chorum. Sicut saurex. pro sorex. caulis pro olus. hinc
dicunt hippomanes uero quod nd p. Sicut lectum ẽ apud hesiodum
herbam ẽ quandam que hippomanes uocatur. quasi ΙΠΠΟΥΜΑΝΗ.
Siquidem eam comederint equi furore quatiuntur. unde nunc adiecit
uero quod nomine dicunt. Nam uulgo illam herbam abusiue hippoma
nes dictam. quod possunt equi furere & alia qui cumque ratione. Reue
ra autem hippomanes dicit esse uirus defluens ex equarum inguinibus
quo tempore ferunturamoris furore. unde hippomanes uirus natum.
ΑΠΟ ΤΗΣ ΜΑΝΙΑΣ ΤΗΣ ΙΠΠΟΥ. LENTUM UIRUS. UISCIDUM.
MISCUERUNTQUE. HE. L. N. I. UERBA. exprimit augmenta malue
nouercarum que uirus herbis. cantibus herbarum armant uenena.
SINGULA DUM CAPTI. C. U. A. Dum speciatim cuncta describimus.
HIRTAS QUE CAPELLAS. Saetosas. uel hirsutum que supcilium.
HINC LABOR. H. L. F. S. C. Adtuenda imbecilliora animalia. ET
ANGUSTIS HINC ADDERE. R. H. humilem materiam alto ser
mone decorare sicut illud in quarto est. Interuiu laborat tenuis
non gloria. SEDAE PARNASIDE SERTA PERARDUA. per
parnasi arduae liconem et cytheronem musis dicatos. & hoc dicit scri
bendi amor rapit me ad opus arduum et a nullo ante descriptum.
quod per periphrasin et allegoriam poeticam indicat. LUCIS. per
uiga. QUA NULLA PRIORUM. C. M. D. O. C. Disponere ad fontem
castalium per eam uiam per quam nullus ante ego orbitam fui.
Ordo autem est. qua nulla priorum orbita castalium diuertitur.
Mollis clinio. idest facili ascensione & descensione. hic autem locus totus
de lucretio translatus est. NUNC UENERANDA PALES. Dea pabuli
inuocanda. nunc maxime. SIMULIS MOLLIBUS. Clementioribus.
& aeris temperiem. uel propter sub positas herbas animalibus.

FRONDOSA REDUCITUR AESTAS Donec uernum tempus aduenit.
Nam ut & iam in primo diximus uer et aestas sicut & iam hiems et autum
nus unum fuerit secundum rationem eius phenis. TURPESQUE PODAGRAS
Respexit adeuram quae sine pannis et medicaminibus sordidis monstra
POSTHINC. Cum hoc fecerit. et post hunc unum uacat. sicut primus ubi omnes
omnes. FLUUIOSQ: RECENTES. A quam statim haustam. Nam si pigram po
tauerint statim morbum contrahunt. STABULA ALENTIS. Figura ge
sculie & uentos non per ferentia. HIBERNO SOLI. contra plagam meridi
anam. per quam sol currit per hiemem. quod explanat dicens ad medium
conuersa die. EXTREMOQUE INBORAT AA. Mense uanuario quie
pene ultimus. Nam ut & iam in primo diximus. Ut primus extemplo a
mensibus anni. Martio mense inchoabat annus apud maiores. ergo
extremo anno extrema parte anni. HEC QUOQ: Cum de capellis loquitur
figurate neutro usus est genere. Nam integrum erat hae quoque
non curanobis leuiore tuende. Sane perite. qm sit planum esse omni
utilitatem eam praeterit et exaggerat mertum capellarum. ut dictis
in lucem promat rem per se minus potentem. MILESIA UELLERA
LANAE PRIORIBUS. Nam miletus ciuitas e asie ubi tinguuntur lanae
optime. ipse in quarto milesia uellera mirifice carpebam. Cicero inuei
renis. quid amiceti lanae sustulerit. Magno autem mutentur ingenia
pro conparentur. Nam apud maiores omne mercimonii in primitiu
one constabat. qd et gallus homerico confirmat exemplo. TYRIOS
INCOCTA RUBORES. Figurate. quae coquendo tyrium trahit ru
borem. idem mutauit in pur puram. DENSIOR HINC SUBOLES. Bino
rum parunt capellae plerumque. BARBAS. Sic de quadrupedibus. Nam
hominum barbam uocamus. incana autem dixit. nimium cana. Et
NIFEI HIRCI. Libis a fluuio cirnifae. MISERIS NAUTIS. Quis frequen
ter patiuntur pericula. Inusum autem castrorum ideo dixit quia
deciliciis et polimitis loricae et tegumentis tabulatum. Ne
uetis facibus ignis posset adherere. Et bene laudat capellas dicens.
Cilicorum usum et inmanis armatura prodesse mortalibus hoc est

in duob; elementis concessis hominib; PASCUNTUR SILUAS Et pas
co & pascor illam rendicamus. SUMMA LYCEI. Montis arcadie. & ē
species; genere. SUOS QUE DUCUNT. Educunt ferus; prios & enutri
unt. unde et educatos dicimus. QUO MINOR E: CURAE MORTALIS
EGESTAS A. Ordo ē igitur omni studio auertes ab eis uentos et glariem
quo egestas mortalis idest necessitas mortalitatis. minor ē illis curae.
hoc ē minus adipsarum tenet curam; nam hoc dicit. quanto illae sibi
adeē inpossunt. tanto eis ac est maior impendenda diligentia. AT
UERO TE FRIS CUM L. U. A. Subaudis aduenerit; dicit autē uer quo
flauerit. & zefiro putrisse glebā re solut. FRIGIDA RURA CARPA
MUS. Carpere cogamus animalia. & mane oues pasci p̄cipit secundū
morem suae patriae. Nam in alis quib; locis morbum contrahunt nisi
tam siccato rore pascantur. DUM GRAMINA CANENT. Tur nus. & mem
tanis lucentes roris herbae. QUERULA CICADAE. Canore; horatius.
sub cantu querulae despice tibiae; aut certe querulae ppter illam fabu
lam. quod tithonus martius aurore post optatam longissimam uitam
in cicadam dicitur ēe conuersus. RUMPENT ARBUSTA. Nimio cla
more. iuuenalis. & assiduo rupte lectore columnae; per sus. findor
ut arcadie petuaria rudere dicas. LIGNIS. Canalibus facis ex iuce.
Sane canalis melius genere feminino quam masculino proferimus.
SICUBI MAGNA IOUIS ANTIQUO. R. Q. quia omnis quercus
Iouī consecrata; quod autē dicit Iouis quercus. & alicib; crebrissim
nemus accubet umbra. non reuera consecratos lucos. Nos dicit pe
tere debere. sed ita densos qualessunt illi quos religio defendit; un
de apparet Iouis quercum & sacram umbram. generaliter ēe non spe
cialia epithera. Nam ut diximus. & omnis quercus Iouī consecrata.
& omnis lucus diane. TENUES AQUAS. epitheton aquarum ē. Alibi.
aut in aquas tenues dilapsus abibit. AERA UESPER TEMPERAT
Refrigerat aestuus calorem. REFICIT. Recreat. LUNA. noctu. Interque.
A. R. ACALANTI. ID. AD. Quo tempore sonat plura alcenaus. cuius fabulam in primo
memorauimus. per dumos uero acalanthus. quam alii luscinam esse uolunt. alii uo

fabula cicadae

carduelim que spinis & carduis pascitur. QUID TIBI PASTORES VRBIAE. Dicit popinalitate
pumciarum diuersa esse genera pastionum. SINE VILLIS HOSPITIS. SINE STABULIS. ARMI
TARIUS AER. Abusiue. nam de gregibus loquitur. TECTUMQ. LAREMQ. Tonopia mu
litum more. ac si causam diceret. AMICLAEUMQ. CAPENI. Lacona. est species progenere.
amicla aut ciuitas est Laconicae. inde est. talis amicle idomitus pollucis habenis
ceillatus. PATRIIS ACER ROMANUS INARMIS. Gentaliter sibi concessis.
ac sidicer & martius. INIUSTO. Sub fasce, sub magno honore, ut ego hoc te
fasce leuabo. Magnum aut onus dicit propter arma. alimenta uestrum.
ANTE SPECTATUM. Dicto citius ante quam eius expectetur aduentus. &
est una pars orationis id est aduerbium. STAT. Obstat. Nam a faeresis est. AI
NON. Qua scythae Gentes; subaudis. talis est pastio. MAEOTIA UNDA. Maeotis
palus est scythie frigore congelescens. HISTER. Fluuius scythie. qui & danu
bius nominatur. QUAQUE REDIT MEDIUM RODOPE PORRECTA SUBAXEM. Qua
rodope mons thracie protentus in orientalem plagam gammoides reflectitur in sep
tentrionem. Nam ideo aut redit subaxem. nam axis est septentrio qui grece amaxa
nominatur. INFORMIS TERRA. Nuus super fusione carens uarie & late for
marum. nullisq. agnoscenda limitib. in limitata. SEPTEMQUE ADSURGIT
INULNIS. Crescit in septem ulnas. ulna aut ut dicimus secundum alios utriusq.
manus extensio est. secundum alios cubitus. quod magis uerum. quia grece
OLENOC. dicitur cubitus. inde est. ΛΕΥΚΩΛΕΝΟΚΗΠΗ. PALLENTES
HAUD. Umquam. D. U. Numquam nubes resolunt; nam pallentes umbre sunt
non ex nocte sed ex nubib. facte. CONCRESCUNT SUBITAE. C. I. E. Crusteque
congelescunt fluentes. Notandum sane quia cum haec crusta dicimus feminino
genere. lapidis aut ligni aut gelu. parte significamus. Cum uero crustum dicimus. edulium
aliquid significamus. partem panis uel placentae. Ipsem septimo; orbem fitalis crusti.
h oratus. dant crustulum blandi doctores; Iuuenalis. nos cola fim lineamus lam
b ent crustula seruo. HOSPITA PLAUTRIS. Facilis. Unde & hospitalis homo
dicitur. HOSPITA. Apta seruiens. AERAQUE DISSILIUNT TUUL CO.
P assim crepant. Nam tam nimio frigore quam calore aera rumpuntur.
P ersius. findit in fontes statuas. UESTESQUE RIGESCUNT. Durantur.
ut frigi potius quam fendi posse uideant. CAEDUNTQUE SECURIBUS UMIDA UINA.

Carduelus

hister qui & danubius

Et tiam uinum naturaliter calidum illic gelatur. Intelleg(mus)tur autem peregrinum. Nam illic non nascitur. sicut paulo post ipse doc& dicens. Fermento atq; acidis immitant uina sorbis. Sane uolunt frisici uinum non gelare. Unde hoc loco aut yperbole est aut quia dicit humida aqua mixta intellegamus. ita enim gelare dicuntur. TOTE SOLIDAM INGLACIAM UERTERE. L. Fosse adsiccandos agros paratae; cum alibi tantum incrustentur illic usq; ad imum gelantur. STIRIAQ. IMPEXIS INDURUIT. H B. Stria idest gutta. inde fit diminutiuum uocamus stilla. Inde est & destillat stillicidium. Sensus autem duplex est. Nam aut hoc dicit de impexis barbis pecudum pendens gutta duratur. aut certe de &ecus uel arboribus gutta horrida induruit in modum barbarum. NONSEQUIUS

Nonsequius quam incho auerat. PRUINIS. Abusiue nuibus. Nam pruina est matutini temporis frigoris. CONSERTO. Coniuncto. Ceruenim congregatione gratulantur. MOLE NOUA

Nimia magnitudine. NON CASSIBUS. Idest retibus; hinc est quod &incassum dicimus. Idest sine causa quasi sine cassibus sine quibus uenatio est inanis. RUDENTIS. RU. More suo corripuit; ut in UII. & serra subnocte rudentum. Persius p duxit. fundor uta rudia pecuaria rudere dicas. SPECUBUS. Arus fuerat specibus. quia quarta declinatio. u. in. u. uertit. & ita facit datiuum pluralem. ut a hoc fluctu. his fluctibus. sed quia pinguiusscent &melius specubus dicimus. Unum tamen nomen est quod aliter non dicimus utribubus. HIC NOCTEM LUDO DICUNT. Quasi perpetuitatem noctis. quippe sub terris locati ludo concelebrant. FERMENTO ATQUE. A. I. M. S. Potionis genus est. quod ceruesia nominatur. Inconsequens est quod dicit. uinum pnaturam calidum. In puncia frigida non possit creari. SEPTEN SUBIECTA TRIONI. Temesis. p septentrioni. GENS FERENA U. Seua. rectorem recusans. RIPEO FURO. Uentosorum co. ripei aut montes sunt scythiae ut diximus a perpetuo uentorum flatu. Nominati. nam pi. ἐπὶ. grece unpetus. & OPMAI dicitur. ANOTOY PINT. IN; PECUDUM FULUIS SETIS. Renonibus; nam ut salustius dicit. In historiis. uestes de pellibus. renones uocantur. SITIBI. Lanitium curae. & hec lana dicimus. & hoc lanitium. Sicut fuga & effugium. Quod autem dicit oues lane causa non debere pinguescere. frisicum est. Omne enim pinguе animal carent pilis. quod hirsutum efficit magis. LAPTEQ. TRIBUUIQ. Aquibus rebus lana decerpitur. GREGES UILLIS LEGI MOLLIBUS ALBOS. Lana enim alba pcipsior est. quippe suscepturа alium quelibet colorem.

Quod autem hic pertransitum tangit. in alius plenius legitur. maritum pecoris

Frisici dicunt uinum non gelare. nisi aqua misceatur

Salustius:

& cornu et unguibus & palato album esse debere. Alioquin licet sit candidus lanam pullos
idest nigros creandi. ARIES SIT CANDIDUS IPSE. Bene autem ipse addidit. quasi qui aut do
minus gregis est. aut qui antea pecori non capit aliari consuetus erat. Nam apud maiores
homicidii poenam aries nocuis damno luebat quod in regum legibus legitur. IULIUS Ma
grisa lato semper humido. alibi. & Iudae nocuisset. RAPICE. Re autem quasi im
monosyllabum producit licenter. aut ut diximus supra quia cum facit recti. i. produ
plio habetur & re. efficit longam. Ideo & aliis modis presumit sibi productionem.
MUNERE SIC NIVEOL. S. C. D. Mutat fabulam. Nam non pan sed endimion amasse
dicitur lunam. qui spretus pavit pecora candidissima. & sic eam in suo sinu lexit ample-
xus. cuius rei mystica volunt quandam secretam esse rationem. SIC REDDERE DIG
NUM EST. Tantum de luna sacrilegium. SAL SASQUE PHERBAS. Ut &
multum potentes reddant plurimum lactis. & ipsum lac non sit fatuum. sed ha
beat salis occultum idest vix intellegibilem nonstatim apparentem saporem.
EXCRETOS. Validiores. FERRATIS CAPISTRIS. Duris. NOCTE PRE
MUNT. Cogunt caseos. CALATHIS. Vasis cereis in quibus lac vel recensea
seus in urbe distrahitur. AUT PARCO SALE. Aut modico aut revera parco. id est
seruatori. quia omne in quo mittitur seruat. Nam & homo frugi parcus vocat.
Aut certe parco dixit. pro parce. ut sit nomen pro adverbio. NEC TIBI CURA
CANUM FUERIT. P. Invites. pro magnatibi cura sit canum. POSTREMA
Vilis. VELOCIS Sparte. AM. In illis velocitas. in his fortitudo laudatur. Sparta
autem latine est cuinas. molossia est cuinas septi. SERO PINGUI. Aqua lactis que
pingue efficit caseos. NOCTURNUM FUREM. Capiamus noctis opportu
nitatem. Fur autem a furvo dictus est. idest nigro. nam noctis utitur tempore. Ho
ratius. quam pene furvae regna proserpina. aut certe agreco venit. nam fur
vor vocatur. HIBEROS. Abactores. fere enim hispani omnes. A certum ab
actores sunt. ONAGROS. Agrestes asinos. & est laus carum. VOLUTA
BRIS SILVESTRIBUS. Volutabra loca sunt. in quibus se apri voluunt
Silvestribus autem Ideo quia & circa casas esse & incurrantibus possunt.
ODORATAM STABULIS. C. Pro odorifera. Et loquitur de
serpentum remedius. qui ingressi tecta animalibus nocent. AGI
TARE. Persequi. GRAVI NIDORE. Serpentibus salice & noxio

Serpentum remedia

galbanum autem species est multis apta medicaminibus. CHELIDROS.
Chelidri dicti quasi chersidri. qui & in aquis & in terris morantur. Nam.
Χερσος enim dicimus terram. aquam uero ὑδωρ. AUT MALA TACTU.
Que & tactu nocet. & est perniciosa dum tangitur. Uipera autem species
serpentis est que uiparit. Nam corrosis eius lateribus. exeunt pulli cum
matris interitu. Lucanus. uiperei coeunt abrupto corpore nodi. CAE
LUMQUE EXTERRITA FUGIT. Gaudet tectis ut sint. ATA
ΕΟΙΑΙΜΟ nec. Quos latinae genios uocant. FOUIT HUMUM.
Ampleca terram. idest in qua posset latere. TIMIDUM CAPUT.
Cui timet. Nam ut dicit plinius. serpentis caput etiam sicum duobus eua
serit digitis nihilominus uiuit. AGMINA CAUDE. Motus. & hoc dicit.
caede serpentem donec caudae uolubilitas conquiescat. SQUAMEA
CONUOLUENS. S.P.T. Idest erectus. quod ad expressionem generis ser
pentis posuit. Aliae enim repunt toto corpore. Aliae erigunturque corpo
ris parte. Lucanus. & contentus ter cauda sulcare parias. UDO UERE.
Alibi. cum ruit imbri ferum uer. INPROBUS. Insatiabilis. INGLUUIEM.
Uentris capacitatem. Rami loquacibus. Clamosis. & loquacibus ideo. quia
hominibus facta sunt ut dicit ouidius. ASPERQUESITI. Sallustius.
quod genus sit imaginis quam alia re accidunt. MIHI. Cuicumque.
ut non illa quisquam menocte peratum ire. NITIDUSQUE IUUENIX.
Pelle enim deposita redit in aetate priorem. CATULOS. Abusue dicit. na
catuli propriae canum sunt. MORBORUM QUOQUE. T.C.E.T.S.D.
Tria dicit. signa morborum. causas. remedia. sed non seruat legitimum
ordinem. nam post remedia morborum signa commemorat. IURPIS
Scabies; quae asperum & turpe efficit corpus. ADUIUUM PERSEDIT.
Medullas & ossa penetrauit. IN LOTUS ADHESIT. Sudor; lotus uel lautus dicimus.
inde est & lautum eo. Nam illud abortiuo satis licentiae dictum est. ast ubi me fessi
sol deinor ire lauatum admonuit. DULCIBUS FLUUIIS. Salsa enim aqua ma
priginem creat. UDISQUE ARIES IN GUILLIS. Musmonem dicit ducem
gregis quem ita & uarro commemorat. huic autem partem aliquam lanae
pastores solent relinquere. unde aut udis uillis. Nam oues semper tonsae lauant.

SECUNDO AMNIDE fluenta cum aqua scilicet TRISTIA MURCA
Amaris olei sordib; hoc autem remedium e contra scabiem & lesum uepri;
corpus IUAQUE SULPURA Vacillicus uer sus. INTERASQ: PICES Li
quidas quae in ida frigie monte nascuntur SCILLAM QUE & LAEDO
ROSQ: C genera herbarum s. PRESENS FORTUNAM efficax uulg
pfectura & dicit incendendum e uul nus si medicamin nib; emollim in
nime potuerit. SUMMUM VLCERIS OS. ergo tunc secandum e
cum os habuerit. ET MELIORA VEOS OMINA. p maiores omin
expugnantes religionem totum in experientia collocabant. sil
lustius nuotus neq; supplicus mulierib; deae auxilia comparant
vigilando laborando pspere oma cedunt. ubi se cordia atq; ignauia
vidideris neque quam deos implores iuta infestaq; s. ARTUS DEPAS
CIT. & pasco pascor dicimus illam rem. ARIDA FEBRIS. q tanda
efficit corpora. tam sciendum febrem licet aferuore dicta sit ec
tiam frigidam unde mixto addi afolen aut aridum. INCENSOS
AESTUS idest febrem. INTERIMA FERIRE. p ssu. saliente. i. mo
bilem dicit aut uenam illam ee ferriendam que sup ungulam e an
nulis tamlata quae mobilis. BIS ALTA QUO MORE. populi sci
thorum qui fugientes equos sanguine alunt lacte p mixto. FUGIT
ut reuertatur per gte celeriter. CARPENTEM IGNAUIUS neglegen
tius sine iudicio. CULPAM. ferro compesce. atqui habere mor
bum culpa non e. Sed hoc dicit occidendo eam tuam culpam cpesce
idest uta crimen in quod potes incidere sidum uni partis fuerit
totus grex ei contagione cor ruptus. Incautum uulgus qd se morbosi
pecoris contagione abstinere n nouit. TOTA RSTIVA loca posun
pan malib; Estiua aut s loca umbrosa quib; praestantem pecora
utant solis calorem. Stiuus Rumbrosi pauiere estiua licet. SPEQ:
GREGEMQ: SIMUL. Agnos cum matrib; parter. TUNC SCIAT
AERIAS ALPES ET NIS CI. sensus hic e. siquis e quiscit estaloca
qualia tunc fuerunt cum pecoribus; erunt reserta nunc quoq:

euacuata uidear licet plurimum apestilentia fluxerit tempus. QUONDAM MORBO
M CET describit pestilentia uenetie gallie illiricum quondam tempore cum nilus
plus aequo excreuisset & calore prouinciae diuersa & plurimis Intimo animalia sunt creata
quae recedente malueos suos nili & integra & que semiplena fuerant putre facta
sunt; exinde corrupto aerenata pestilentia est quam auster flans primo ex egip
to ad africam puinciam pepulit. mox inde in uenetiae & illirici quequaque uniuersa
instauit. Hanc autem pestilentiam ordine quo dicimus plenissime & lucretius exsecutus. ALPIAS.
A lpas. idest gallium. Et dicendo aerias. uerbum expressit ex uerbo. Nam gallorum lingua alti mon
tes alpes uocantur. NORICA SIQUIS. C. Noricum pars est illirici. TIARIDIS. A. T. Idest uenetiam
nam iapidia pars est uenetiae dicta a iapridio oppido. Sallustius primam modo iapidiam ingres
sus. Huius fluuius est timauus. Unde male quidam iapigis legunt cum iapigia sit apulia. MISE
RANDA TEMPESTAS. Pessima. inferens rem digna misericordia. AUTUMNI INCANDUI TESTAS.
E xarsit. prima autumni parte que semp grauem efficit pestilentiam. Ut autem autumnus abundet
morb; facit hoc confine frigoris & caloris quod licet etiam uernum tempus habeat cum morbo quia
tunc corpora precedenti durata sunt. frigore quae autumnus corrupta laxata inuenient potestas.
calore. CORRUPITQUE LACUS INFECIT PABULA TABO. Ordine secutus est quem lucretius tenuit & sallustius
primo aerem. inde aquam post pabula ee corrupta. NEC UIA MORTIS ERAT SIMPLEX. Nec moriebant
ex usu idest secundum naturale ordinem. Nam tantum fugiamus sed etiam corporis resolutione. Est autem salust.
quia ait. ne simplici quidem morte moriebantur. IGNIS. UOX. SITIS. Feruidus calor. abeo quod precedit idque
sequitur FLUUIDUS LIQUOR. Humor sordidus. OSSA. Etiam ossa et ipsa pro totum hominem significat. IN HONORE
DEUM MEDIO. In sacrificiis ut haud quidem talium dignor honore. LANEA. Idest uectima. Nam non stat uersus
si lane uitta dicerit. MACTAUERAT ANTE SACERDOS. Eius salicet morte puenient. ARDENTIA TABIA FIBRIS.
Q uia uidetur primus secundus morbosa caro non coquit. NEC RESTONSA. PERUATES. Colligent nisi ex sanauit
tima. futura inpossunt. SUPPOSITI. PS. CULTRI. Sicinsecto supponunt alii cultros. id nugulit hostias. Dicendo
aut supposito ferendi genus ostendit. Nam inter dum abinferiore parte medium deinferiore parte medium desup
ferebant. SUMMAQUE. Ieuna fame. E. X. Signatis usus. ubis. numisq. libitus. UULGO. U biq. passi
Scatuti. In lensaut herbis. ideo necos fame perisse nascit. QUALIT AEGROS. T. H. S. Frapnie nam
tussis comouet corpora. FAUCIBUS ANGITO DESIS. Tumub; angit aut beneat. Nam ingnadicit.
pecog. morb. quio occupat fauces. Flatus uelle me in angnauerqat hic arcule fauces poccup. re
C REDRA FERUT. Crebro nam pa dubio. INCERTUS IBIDEM SUDOR. Inrationabilis sine labore.

tuus causa non apparet. MORITVRIS FRIGIBVS. Sudor mortis futuræ signum est
& morituris frigidus plena est. FRACTANTI DVRA RESISTIT. Rigida est nec cohere digitis. CEPIT
C epit crudescere morbus validior fieri. ut deiecta crudescit pugna camilla. Etiam dat signa morbi
validioris. OBSESSAS FAVCES. Idest clausas. ASPERA LINGVA. Scilicet enimia siccitate. PROFVIT
INSERTO LATICES. ꝛc. Nonsemper sed aliquando. Nam hoc solum est quod aut a morbo liberat
aut commotio in furorem. MOX ERAT HOC IPSVM EXITIO. Quod salutis esse putabatur. Et hoc
est quod paulo post dicturus est. quae siteq nocent artes. FVRIISQ REFECTI. Quia languentia
corpora mutes quod ammodo excitat furor & facit ea inextinum convalescere. DII MELIORA
PIIS ER. H. T. Per parenthesim in execrationem hostium hanc retorquet insamam. FVMANS SUB
VOMERE TAVRVS. Per hoc ostendit etiam fortes tauros repente morbo concidere. nemo enim
pestilentem ad aratra ducit iuuencum. EXTREMOSQ CIET GEMITVS. Vltimum gemit. Sane ad
modo dat significat. Sicut interitu deandromache lacrimasque dabat cum clare propinquae
sit alteri aliquid commouere. FRATERNA MORTE IVVENCVM. Consortis interitu et exas
perat dictum rustice. MOVERE ANIMVM. IN SVVM DESIDERIVM. Inlicere. PVRIOR ELEC
TRO. C. P. A. Nam sicut electrum defaecatius est omnibus ita & currens aqua cete
ris purior. QVID LABOR AVT BENEFACTA IVVANT. Sine utrum mortem repellit nec
corporis exercitium nec mentis religio. nam si generalis est sententia secundum epicu
reos contra religionem est. Si autem tantum ad bouem refertur hoc dicit. quid ei prodest
laborem suum alunisse mortalis. ATQVIN MASSICA BACCHVM. Lunaporta si a massico monte cam
pus & pransitum tangit illa quae dicit fisici morbos uertere et cibis potus nimis extre
mitatione exprimus iugulis & multa sollicitudine dicit quae etiam sine his nisi aegritudi
ne cernimus. Nunam malis cum nihil horum sit tam egritudines cernimus. ADPVLE
RE POSITA. aut abundantes aut varie. SIMPLICIS HERBAE. Pro uarietate sepu
lcrum dixit simplices herbas. ADTERRAM QVE FLVIT. V. P. CERVIX. Lucanus fessu
que capit se ferre recusat. NEC SOMNOS ABRVMPIT. C. S. Excupa enim nimia in
gia procreantur. ETVRIS INPARIBVS DVCTOS. A. A. D. C. Bubus agrestibus & ipsis inaequalibus
nam uri agrestes boues sunt ut diximus supra. Et hoc poetice dicit. ceterum uerius haec est
eum mos esset & sacerdotem arguam luna tas bubus ire ad templa lunonis sollemni die
boues nominuentur. Pestilentia enim quae per africam ut diximus transi
erat uniuersa consumpserat. duo sacerdotes filii deo bis & bito matrem sub
euntes lugo ad templa duxere dum luno probans eorum religionem obtulit

ceri ut quod uellet posceret filius: Illa pia responsione ait. ut quod soror eius dea uiuentibus ipsa prestaret. Altero itaque die sacerdotis iuuenes reperti sunt mortui. Ex quo probatum est nihil esse morte prestantius. Quod herodotus apud grecos plenissime commemorat in prima historia. Donaria autem propriae loca sunt in quibus dona reponuntur deorum abisiue templa. Nam ita & pulinaria pro templis ponimus cum sint propriae lectuli quisternuntur plus plerisque superueneribus consuerunt. AEGRE. Difficulter. Rimantur intimas agunt. LESIS UNGUIBUS. ÿ per policos idest manibus. NOCTURNUS OBAMBULAT. Insidiatur: Quod autem ait nocturnus figurate rem temporis ad personam transtulit. CURA DOMAT. Idest pestilentia. TIMIDI DAMME. Mutuit genus ut uitaret omoeo teleuton. Horatius & super iecto pauidae natarunt equore dammae. Dicendo autem dammas & ceruos errare cum canibus. duo ostendit & hos timoris & illos ferocitatis obliros. EUOLUNT IN FLUMINA FOCAE. Quasi timentes mersmam pestilentiam. LESIS ALIBUS. Suis quodam modo quae alarum uelocitate super gredi aerem poterant pestilentem. EHÿ LIRIDES CHÿRON. Medicinae inuentor. Saturni & filire filius. AMITHAONIUS QUE LAMPUS. Amithaonis filius. KALEAPTNC. Idest purgator. Nam procedas: Ipse purgauit lustrationibus quas inuenerat. Hoc autem dicit con ualescente morbo nec medicinam pro desse. Nec religionem. ARENTES QUE SONANT RIPAE. Uulr pestilentiam etiam elementa sentire. Sic in terrio are barbe herbae. & uiuum seges egrum. nam sege tem pro terra posuit NAMNEQUE ERAT CORIIS USUS. Quip pe morbo putrefactis. AUTUNDIS ABOLERE. P. A. U. E. Neluiri nec coquipo terant. Caro enim corpupta morbo. Quendam habet mucorem quit non potest abluiquoniam omnem possidet corpus item ignis superposita aqua

Georg.

aut pinguescit aut durescit. nam non coquitur. ARDENTES PAPVLAE. idest carbunculi. INMVNDVS SVDOR. Morbus peducularis. ET PIACIC; SACERIGNIS. Quem greci lepram conuocant.

LIB. IV. GEORGICON.

PROEMIVM. Aeneidos mellis caelestia dona et sequar. Rabonice dicuntur. Deinde non ebur rebus magna promittit. Vt & leuem materiam sublevet. & attentos faciat auditores. Sane perite quoniam scit breue esse opus hoc de apibus. & tamen tantorum uersuum posse consistere. usus est etiam laetioribus addit laudem materiam dicens apes habere reges. et non urbes & populos. Sane sciendum ut supra diximus. ultimam partem huius libri esse mutatam. Nam Lauder galli habuit locus ille qui nunc orfei continet fabulam. quae inserta est. postquam Iuno augusto gallus occisus est. PROEMIVM. Deinde exinde etiam florum agrum exequar. sicut sum ceteros exsecutus. FRIGORIBVS MELLIS. Nam mel ex aere colligitur quinetiam deflunt ex aere. Vnde est & caelestia dona. idest munus deorum. Antea enim mel inueniebatur in foliis. ut mella quae decussit foliis. HANC DAM. Sicut superiores. ADMIRANDA LIBI SIT. Audies ex rebus leuibus dignas stupore esse in apibus. et certes & tanta certamina. MORES. Quia castae sunt ut illum adeo placuisse apibus. mirabere morem & studia. Vt tantus amor laudum & generandi gloriam mellis. & populus. Vt urbem regum faciet in corpore plebis. PROELIA DICAM. Vt erumpunt portis. concurritur ad herbam multo. IN TENVI LABOR. AT TENVIS. Nisi quia compensatio est laboris. quod magnam dat gloriam si fuerit materia exilis et tenuis. NVMINA LAEVA. prospera ut mihi nunc leuum. VOCAT VS APOLLO. Aut quasi poeta apollinem inuocat. Aut quasi pastoralem deum. Nam apollo Mione dicitur. PRINCIPIO SEDES. APIBVS STATIOQ. P. Dicit ubi aluearia ponenda sunt. Inquaerendas perite & eaque abesse ut possint pdesse commente. Sane quoniam supra ait magnanimos quae duces adeo uitulit modo sedes stationeque. Quam translationem diligenter retinuit. hedi quae petulci Lasciui exultantes. & petulci dicti abapetendo. unde & meretrices petulcas uocant. PICTIS VERGA. Picta uerga habentes. PINGIBVS ASTA BVLIS. plenis. sicut Inanes recte tenues nominamus et contrario. MIROPIS QVE. Dicendo alueos uolucres ostendit auem esse & ita meropem sunt autem uandes & uocantur apiastre quia apes comedunt. ET MANIBVS PROGNI. PS. C. Nomen

Inanes. tenues nominamus

posuit pronomine. Nam filomela in hirundinē uersa est. proqua progniae uel
quasi sorori posuit uel quasi eam quę fuerat illius sceleris causa. Nam ipse eum misit
ad adducendam sororem. DULCEM NIDIS INONITIBUS ESCAM: idest crudelib. pullis
quia pium morte nutriuntur; ET TENUIS FUGIENS P. GR; Suspendendum tenuis
neinapiant eē duo ephitheta quod apud latinos constat esse uitio sum. VERES VO
sibi graeo & aptissimo DECERE RIPA CULORI. Vt aestus possint aquarum uiantiae
uitare. IN MEDIUM; ordo est in medium transuersas salices & grandia conicesa ra
pontibus. ut CREBRIS. Velut pontibus nam non sunt pontes. SIE ORTE MORANTES.
Tarde remeantes expascuis. NEPTUNO IN MERSERIT. Deum p aquis posuit. GRA
VITER S. C. THYMBRE; Herbę genus est abundans in frygia; Grauiter autem modo
bene & multum significat. aliis male. ut aut ubi odor coeni grauissimam locum
graueolentis auerni. VIOLARIA; Loca ubi nascuntur uiolę. VTRAQ: VIS APBUS
PARITER OPTUENDA; Tam caloris quam frigoris; Quod licet utrumq; aequalimodo
metuendum sit tamen dissimiliter nocet; Nam calore liquefacta defluunt mella.
quę si fuerint frigore condurata constrictaq; per interimunt. SPIRAMENTA;
Extrinsecus; alibi sacui spiraculadicis; FUCOQ; Genus est haerbae unde tinguitur uestis.
fucum autem & flores p cera posuit quam ex his colligunt reb. HIC IPSA AD
MUNERA. Ad officia coangustandarum cuiēdarum. ET VISCO ET FRI
GIDAES PILA ordo est. seruant gluten quod est lentum & uisco & frigidae idepice;
pilas seruant autem mureat. nam pilas quas dam in alue arb; faciunt. de quib;
postea cerea tecta componunt. SIVERA ē FAMA. Si credendum est aperpossetar
ras effodere. ET LEVIRI MOSA CUBILIA LIMO; Alii aleui legunt. sed uinus
tamen sensus ē; Nam hoc dicit. quod illae nimio labore pficiunt. ut aleui
ungermosa cubilia arcum fouent; Limo; & iam rami fronde sup imice. Quod
ideo fit ne uellimus crepa. uel caulis aut solepene crentur aut frigore;
TAXUM SINE; Venenata arborem; ipse in bucolicis sic tua grineas fugiunt
ex anima taxos; Melenim ex inde pessimum gignitur; RUBENTES
CANCROS; Odore enim ipso pecunt. rubentes autem cum uruntur. non quip
naturam sunt huius coloris. ALTA NEC REVE PALUDI; Ne facile mergant.
VOCISQUE OFFENSA RE. Resonat echoe p cassa. quam aper uehementer
horrere manifestum est. PULSAM HEROE P. SOLAE. ST. Secundū

Georg.

fincor: quidiant quotempore hiehiem: est estatem esse subterrir & uerā
uice hiemem; quodetiam lucretius exsequitur. & erabit margumentum pice
alem aquam que estate frigidissima est. hiemeuero tepidior; METUNT FLORES;
secant; unde & messores dictisunt; sanemetonstat preterium pfectum fiat messu;
HINC: exfloribus salice & exquibus primo mel mox pullos efficiunt; NESCIO
QUIDULCEDINE. L. Quadam archana ratione nature MELLATENACIA
fiant; Quia caminuentisunt fauci melcamen indenon fundicur. unde atc tenacia.
que interlupinatur fauis coherent. CAUEIS; Alueanbus; AESTATEQUE LIQUIDAQUE;
p uerserenum; CONTEMPLATOR; p induere. nam tempus futurum pp presenti
posuit abimperatiuo; AQUAS DULCES & FRONDES. T. P. Propter hoc atc supra
tenuis fugiens pgramina riuis palmaq; uestibulum AD mubra & TRITA MELIS
FILLA: Varro hanc herbam apiastrum dicit. inprimo libro operis rustici CERINTHE
IC NOBILE C; Vile. ubiq; nascens MATRIS; Crimbali. que meuis tutela sunt. ideo
quod similia sunt emi cerdius celi quib; cingit terra. que est mat deorum MORE
SUO Naturali ratione. Cuius causa nonreddit. quis enim nouit cur erissono
redeant maluerna. que aera secuta est. dicitq celi regem pauere sub antro IN
CESSIT. Ingruit. inuasit; Alibi incessit muros igner. adtecta uolare. & incessit regib
figuratum est. nam incessit reges dicimus. TREPIDANTIA Bello C. Alacritate
pugnandi. nontimore. Alibi ex sultantia, que haurit corda pauor pulsans; ON
RANTES. Tarde incedentes. FRACTOS; conlisos. TREPIDE COEUNT; festinant
interse maluearib; PENNISQ; CORUSCANT; Quemadmodum scuta militer
commouent. UOCANT. hostem; prouocant; UERNACTE SUDUM. Serenū
post pluuias; uep sudum rutilare uident. CAUPOS Q; PATENTES. Aerem pu
rum Aliquidem nonnubibus clausum. Ita aer campus: est apium: in mare
nauium. solum hominum; ipsemu. sub ciabiturq; solum. GLOMERANTUR
INORBEM; Morebellantum. NONDENSIOR AERE GRANDO; hialus
enim belli uera tantum peunt. incertamine apium alam uitices. Nam
dicturus est animarque minulnere ponunt. TANTUM GLANDIS. Et no
minatiuus hec glans. INGENTES ANIMOS A. I. U. Statur maior in exiguo
regnabat corpore uirtus; homerus MIKPOC MENE; h. NAEMACADAMAX
HTHC. PULUERIS EXITIUM. Quia pulueris uidentur speiant

tempestatem futurum· que est plurimum noca; VETERIOR· QUUUISUS; pe
ior a malo dicitur· deterior a meliore· PRODIGUS; Non mella efficiens sed
mella consumens: Ideo aut regem solum precipit occidendum· quia eo
amisso suus dissipatur exercitus: Nam ut bine regum facies ita corporaple
bis: SQUALENTIBUS; Splendentibus: quod a squamis uenit· ut squamis auroq.
nitidem; Nam a squalore sordidum significat· ut squalentem barba; TER
RAM SPUIT OREU; Aut interram· aut reuera terram ppter pulueremq; PARI
BUS LITA est· inlata distincta· POTIOR SOBOLES· Scilicet ad mella pcreanda·
GAELI TEMPORE CERTO; & cum oriuntur pliades· & cum occidunt· id est ue
no & autumno· DULCIA MELLA· Non est supflluum epitetchon; nam ideo aut
dulcia· quia sunt etiam amara· ut corsicana· sicut in bucolicis diximus;
LIQUIDA; O· efecata· sine sordibus: nonque fluunt· nam mala sunt· DURUM
BACCHI· O· S· Apta multo; Bene autem aut durum saporem· quia maiores uina
asperima· melli dulcedine temperabant· FRIGIDA TECTA· Mellae uacua· in
operosa; contra seruit opus· INSTABILES ANIMOS; Suadentes manem
uagandi licentiam· QUISQUAM; Sub audis multum· aut certe quisquam
deseruiat aut ludendo alium uolare· aut in bella pcedere· CROCEIS·
FLORIBUS· Tamodonis optimi quam coloris; non enim dicit illic crocum
solum esse debere; HELLESPONTIACI S· T· P· Non dicit priapum illic esse
debere· sed pcipit tales esse hortos· ut mereantur deum habere custodem·
hic autem priapus fuit delipsa cocuitate hellespontii· de qua pulsus est·
a pte uiriles membri magnitudinem· post innumerum deorum rap
tus: meruit esse numen hortorum; de hoc horatius· nam fures dextra co
hercet· obscenoq; rubet porrectus a inguine palus; Aut importunas
uolucres murtiae arundo tiret fixa; Dicitur autem pesse hortus ppter
eorum fecunditatem· Nam ci aliquid creet· ortanum
quam sine fructu sunt; FALCES ALIGNA· Facta de salice· quasi de simu
lacro ligneo· Ipse thyrsum· Diligens rusticus & cultor· hortorum·
INARIGET IMBRES; Id est aquas; iuuenalis· in manuel plantas facili dis
fundetur haustu· UELATRAHAM· & TAP· Illam allegoriam respi
cit quae est usus in primo· ad er & primi legeliteris horam; tempeligoq.

Georg.

uolans dia uela patenta · PINGVIS HORTOS · Fecundos BIFERQVE ROSARIA PESTI ·
Pestu oppidu calabriae lucaniae est · In quo uno anno bis nascitur rosa · CRISCE
RET INVENTRIM CVCVMIS · In caruatura · Ideo autem sic · quia per herbam · Namque
crescit sipendent · Sane hic cucumis huius cucumis declinatur · sicut agilis secun
dum ideoneos; Nam neuenes huius cucumeris dixerunt · sicut pulus pulueris · SERA
COMANTEM NARCISSVM; Sero florem habentem; Namque SVBOEBALIAE ORE
ORNIOR · TAQ N VIRGO ebalia ipsa est laconica unde decastore & pollluce
ait fratres · oebalidae fratres · Galesus uero fluuius est calabriae · qui iuxta ciui
tatem labitur tarentinum · Inqua se hortos optimos uidisse commemorat;
oebalie autem currere ait · quas condiderat hiquide oebalia uenerant; Nam
ut ait inter cio aeneidis dicum; Lacones diu bello adiuti ab athenienses ·
& inopia tamen eses uirorum · p caeperunt ut uirgines cu quib; cumq; concumbe
rent · Quo facto cum post victoria iuuenes incertis parentib; nati erubescerent or
gine sua · Nam & parthenias appellabantur duae phalanto octauo abhertide · naui
gis profecti uenerunt ad opidum calabrie · quod tanis neptum filius condiderat
& ideauctum habitauerunt · CORICIVS VIDISSE SENECV; Cili ca coricos enim
ciuitas est cilicie · inqua antrum illud famosum est poene abomnibus cele
bratum · & p transitum tangit historiam memoratam a sitonio · pompeius enim
uictus p natis cilicibus · partim ibidem in grecia · partim in calabria agros
dedit; unde lucanus · an melius fient piratae magne colonis; Cyaleautem
quidam coricium ppnium esse adserunt nomen · cum sit appellatiui
eius quamore coricio honos excoluit · quod etiam plinii testimonio con
probatur · VIDISSE SENECV · Ordo est · meminisse uidisse; dicam autem & me
minisse uidere; terrentaus meminisse uidere quo equor sum pampilo · Isse
illa insomnis Relicti; deserti atque contemti; Quis enim agrum non
spernet & nullis relaptum nonnitabus aut frumentis uel pascuis · RARVS
holus; idest panctile · VESVSQ: PAPAVER · Quo uescamur · nam est aliud
letheum quo nonutimur · nam uescas salicam fronde · alte dictum e · RE
GVS AEQVABAT OPES ANIMIS; Bene animis non potestate · qua regum
more abis non conparatis utebatur; FRIGORE SAXA RVPERET · Ut
diximus effectus & caloris & frigoris; C · LACIE CVRSVS · F · A · Mira

uaricat. nam supranat. concrescunt subitq; currenti in flumine crustę. Aestate
INCREPITANS SERAON; tardeuenientem. cum ille iam eius carperet fruc
tus. ERGO APIBUS FETIS IDEM; Nesine causa hortos defripisse uidetur.
Illicilue atq; UBERSIOR APINUS. illiuberrima salicę. nampnatura
&tilię &pinus. sterilis essediciatur. SERAS. Maiores quod nimię dificul
tatis est; INUERSUOM; Inordinem utriplicipubes quam dardana
uersu inp; DISTULIT. Transtulit nam mutauit ꝓposicionem eou
RAON. Nimium duram ualidam. SPINOS IAMPRUNA FERENTES; Pruno
rum arbor spinus uocatur genere masculino. nam semper has spinas dicimus.
SPATIIS INIQUIS Angustis ut spacio que subit sergestus iniquo; & dicit secar
minis breuitate constrictum hortos plenius nonposse describere. Ali
IS; Virgilium mortalem significat. NATURAS APIB. QUAS IUPITER I
ADDIDIT. Naturas morib. posuit addidit. autem aut dedit aut reuera addidit
necesse enim est eas etiam ante habuisse mores aliquos proprios; PRO
QUA MERCEDE; Ordo est expediam naturas apium que canores
C.S.C.A.S.O.R.C.P.S. antro ꝓquamercede id; gratia uel ab ore sole
communes natos consortiat. ith. usq; huc Nam ut etiam donatus dicit
tragicum est. & ultra carmen georgicum. si accipiam; ꝓquamercede
ex damationem esse. ut sit ꝓquanta hoc mercede fecerunt. saluer
ut iouem alerent. quem opsatur nuuxor. curetib. coribantib. & ideis
dactilis custodiendum dedit. in monte crete dicta co; ne eum saturnus
consummeret. ut filios omnes solebat. Quod ideo fingitur quia saturnus ut
dicimus temporum deus est. que uiseremuuntur in &tium; Tunc ita que
aperiens sonum recutq; iouem melle aluisse dicunt. ꝓquareis postea pre
stitit iupiter ut haberent liberos sine ullo concubitu. SOLE COGNOSCUNTUR
NOTOS. C. T. ith. plato in libris quos nepino attie. scripsit. dicit. amoris ip
nil esse ponendum; omis preterea uxores & liberos ita nos tamqua commu
ner habere debere ut cattas sit non libido confusa; quod preceptum nullu
dicit pter aper seruare potuisse; MAGNIS LEGIB; Aeternis nuquam
mutabilib. hisdem enim legib. semp utuntur. nec eas ut homines saepe
commutant; NOUERE PENITUS; Carissima habent; ut hic inter flumina

Curetes. Corybantes. ministri ꝑ ma
tris deorum
Cretensib.

Plato.

nota idest cara INOPEDIUM QUAE SICARE POSSUNT; QUAESITA & parta unum
mune conservant. ipse alibi inmedii querebant. VICTU VICTUM; foedere
pacto; Ut uicissim maluearbus uel magris laborent; NARCISSI LACRI
MAS; NARCISSI UMOREM; Quod autem ait narcissi lacrimas adlusit ad
fabulam quia ut diximus de puero est conuersus in florem; PRIMAEVIS
PONUNT FUNDAMINA; idest ppolmco uocant duriorem ceramq; ferro
uix potest frangi quam colligunt de grumum arborum rasis lapidib. Unde
paulo paulo post dicit sepe etiam durs errando incotibus alas adtriuere;
TENACES CERAS; ouella retinentes. ADULTOS; educendo adultos faciunt; DE
AUT CUSTODIA SORTI; ex sorte nam aduerbium est quod trahit amilitia;
Legimus enim partibus equabat iustis aut sorte trahebat; ACUELUTI LEN
TIS CYCLOPES &c. Comparatio ad festinationem pertinens solum; CECROPIAS;
Athenienses a rege cecrope attice ubi optima mella nascuntur INNATUS; insi
tus; VERGUET; pmit GRANDEVIS OPIDACURE. sicut senes muros tuentur. ut
mbella prumpunt. DAEDALA TECTA; ingeniosa. ut dedala circe. CROCUMQUE RE
BENTEM; SALUSTIUS mhistorus ait inqua crocum gignitur genere neutro.
secundum artem usus est hic poetice masculino referens sed puerum quimhunc
florem dicitur esse conuersus. FERRUGINEUS PRACINCTUS. ferrugineus idest
nigri coloris corpora curant; Sanetuzare corpus sidehominibus dicamus & cibo
& lauacro intellegimus uel alteruro sidea pibus tantum cibo accipimus;
SOROR suus; ipsis aptus; AUT CREDUNT CELO, Salicas suos uolatus. AQUAN
TUR; Aquam hauriunt ex uicino; INSTABILES, fluctuantes. CONCUBITU;
concubitu; nam indulge illi dicamus. NEC CORPORA SEGNES NUENERE CON
S. In libidinem non resoluuntur; pius ille inuenerem patris. NIXIBUS; par
tibus unde & enixa dicamus; REFIGUNT; figunt. SUB FASCE; subonere. ut
in iusto subfasce uia. d. c; TANTUS AMOR LAUDUM & GENUS IMMORTALE; Genus ma
tanus amor laudum tanta est victoria. ut genus immortale; Genus ma
ne scilicet pruccessionem; DOMUS FAMILIA. ut dapphnani trimbre domu;
MEDIUS PRAESES; flumus medie. Dehis aut gimabus dicit sallustius adeo
illis ingenitae scitas regi nomnubus. quas tamen apes dicit amore ci
caregem superare uirgilius; OBSERVANT. Venerant Alias observare

ferrugineus color. id niger

et callide aduertere arcemur opseruer filium quod agit quidam illo consilio
capit; Viripuere ipse; Querum ipse colligendo melli impendere consuere;
Vt utroq; animã subfascedere; Stipant que frequentes; Quasi quo
dam satellicio ampiunt; Sepe autollent oneris. Aetate scilicet fessum
pulchrum mortem; Gloriosam quippe que prege susapitur; Trayit aũ
hoc decetti berorum more qui ut insallustio legimus selegibus deuouent.
& post eas uitam refitant; His quidam signis at q; hec ex eorum secuti
e. a. p. d. omentis; Locum hunc plenius ex secutus inuio. quẽ hoc loco. bre
uitẽ colligit; ut p & etiam apes partem habere diuinitatis; Namque omnia an
malia ex quatuor elementis & diuino spũ constare manifestum ẽ; Trahit
enim aẽra carnem. ab aqua humorem. ab igne anhelitum. ab igne feruorẽ. adiu
no spũ ingenii. quod quia ẽ in apibus. sic etiam in hominib. Namq. metuunt.
cupiunt dolent gaudentq.: quep bant ex his que faciunt. Omicant enim colli
gunt flores. puident pluias. fateamur necesse ẽ etiam apes partem habere di
uinitatis; Vt autẽ hoc exemplis idest reb. similibus conp barer. lucretium se
cutus ẽ quidicit ea. que inter se p bare. non possumus a similibus comp bonda.
uertum namque docet esse corporalem. non quod eum cernere uel cernere
possumus. sed quod eius similis aque effectus ẽ. quã corporalem esse man
festum est. Haustus aetherios; Diuinos spiritus; Deiq; naq; ire per
omnes t. t. c., ip se in sexto. caelum aeternas cetera spiritus intus alit;
Lucanus supplere ẽ. quod cumque uider qd cumq. moueri; Hinc pecudes a.
hinc. idest ex deo. ex diuino spũ sumunt omnia cum nasci coeperint uitã. cetera
ex quatuor elementis ẽ ut diximus; Scilicet hy credisa. R; Sine dubio etiam omne
ta dissoluit & redire rursus in originẽ suã necesse locum morti. idest p dicaom.
Nihil enim est qd perire funditus possit. & cũ sit tot tan idest omne in quod
redeunt unusa resoluta. Res autẽ hec que mors uocatur non est mors. quippe
que nihil perire facit. sed resolutio. Vt demure a pleriq; uiterius dictae
quasi interuenens. & mixtarum rerum conexionem resoluens; Continuo
hoc mors est illius quod fuit ante; si quando sedem angustam idest alueria;
& p priae angustum est tectum augurio consecratum abusiue nobile quasi
maiestatis plenum. Thesauris. Repositorius a sidicerer apotheca. sparsus.

.IIII. elementa

spargens. participium ē ꝑ participio; ORAROISE ipsos haustus scilicet. & hoc dicit
spargendo aquā imitare pluuiā. Iunum etiam pfer quib. reb. cēterique ille
discesserint impune poteris mella colligere. Aliore faue legunt. ut sit tace.
etiam ipse inquinto ore fauere omis. oratus fauere lingius. IVVOSSEQACES.
quippe apium psecutores; Vt male aq sequa cibus undis; BISCRAVIDOS
COGVNT IOCTVS. Gemmae fecunditas mellis. duo tempora messis. id est fruc
tus. iuuenelis mellam deprehendere messem silbā. TARGETE SIONVI OST.
ob. pleus; Taigete unae de pliadibus. VIIII; Vt aut etiam subnadiximus
bis mel pcipit colligendum. oriente pliadibus. id est uerno. item cū occident
autūnali salicā tempore. OCEANI AONES; homerem tapin RANOIOPO
LVIN; Amnes aut bene aut quia in more flumina eius fluenta reducta
prumpunt; Aut EADEM SIDVS IV PISCAS AQVOSI; Australem picem significat
quia quarum undā ore suscepit; Vnde etiam aquosi addidit. Tunc enim hiepis
asontur quo tempore pleias tristior est. uel ppē occasum. uel ppinquantem iam
himis asperitati. ILLIS IRAMODVOS SVRRAE; Excedunt modum. nam cum suo
uas cantur uicetiu; SPICVLA CETA; Breuia que possunt latere. INVVLNERE
PONVNT. Non suo sed alse illato. & amfibolicos dictum est. Vt cum tum
dictum ē mutua matre admonuit quā ferebat. scilicet nonquā inferebant
ualidiores. RES MISERA BERE FRACTAS; id est adflictas. SVFFIRE thiono;
fumigare. ut exinde inimicaillis animalia fugiant. CERASQ: RECIDERE INANES;
Sane hoc dicit si nihil habuerint maluarbus uel tollente uel exedentibus pra
uis animalibus. apibus minutatim incisa cera ministra. Scilicet uero & cetera
dimi fumo abeis repelle. IGNOTIVS, Ignobilis. uel ex inpuiso uenens. dedit;
consumit. LVCI FVGIS BLATIS; pn. ocem uagnuib. INDOMITIS. f. Alabore scilicet.
uenitantū inclulgens. IMPARIB; ARONIS; Inequali consilio. Nam apes laborant.
iste consumit, Alibi & querere consuis arma. id est consilium. FORIBVS SVSPEN
DIT ARANEA CASSES. Virgilius quidem confundit. tam stiendū maiorem animal
ipsum masculino genere appellasse. hic araneus. Retia uero que facium fumi
no. Ideo aut ait minerue musaqd abea in hoc animal puella lrdia cōmutatae.
oideā lanificio pupasset inferior. VITA VILIC; Vite longitudo morborum
creatrix. Sic in bucolicis. o fraca iuuenemus. Aliur color; id est pallidus.

quia dicit supra ardentes & parib. lita corpora guttis. FUNERA DUCUNT; cui exequiali
scilicet pompa & ducere ppte funerum. p suus nero iam testi adducitur uxor; PEDI
BUS CONEXE. hinc multi apes dictas uolunt. qd sepedib. inuicem tenent. licet crebri
orsit illa opimio quod sine pedibus primo esse dicuntur. utrum capedum primo.
TRACTU; sine mari missione. iugiter. FRIGOUS UT QUOMODO S. I. X. Tres comparationes
singulis implete uersiculis de homere translate sunt. quas ille bmis uersibus posuit.
HICIUM: id est cibo hoc pcesserit morbus galbanus incendendae. ut non supra thymus
mel etiam malueria medicata tamen inferendum; non ut supra cerae manes. GALLE
SAPORETUM. Cnutripilas cr paris suaccipuum. est etiam flos imparatus; plene hanchet
bam ut etiam supra arborem felicis mali exequitur. Nam dicit ubi crescit qualis
sit. quid possit. AUREUS IPSE. flos scilicet; VIOLE SUB LUCE. PURPURA HIGRE.
MICANT sub lucet. ut ostendat purpuraicolonis folia. quo clamurine esse pfusa. TON
SIS INVALLIBUS. Non siluosis. unde contra est. in montismontes. PROPO FLUMINA
MELLE. Mella fluuius gallia est. iuxta quem hec herba plurima nascitur. unde &
amella dicitur. sicut & iam populi habitantes iuxta lemanu fluuium aleman
ni dicuntur. lucanus. deseruere cauo cencoria fix alemanno. SED SI QUIDEM PLES
SUBITO DELECERIT OMNIS. MIROUSUS est ordine. nam primo ait. que admodu
animalia apib. inimica pellanda sint. deinde quib. medicaminib. morbo pos
sint carere. Nunc dicit penitus amissae quapossint ratione reparari. ARCA
DII. magistri aristei. Cesis iuuencas uerberibus occisis. bono aut sermone usus est.
Nam cedi interdum occidi interdum uerberari significat. INGENERUS CRUOR;
UITIATUS CORRUPTUS. Nam ideo uerberantur ut exputre facto cruore uermes
creentur. unde apes sunt. ALTIUS OMNE EXPEDIAM. ET PERAGAM. Contrain
ane ide sed suma sequar fastigia rerum. Sane sciendu plenum dicere debubus
apes. deque fis scabrones. demulis fucos. de asinis uespas creari. PELACI CANOPI.
Canopus ciuitas est iuxta alexandria quam alexander condidit instar halamis
dis suae qui fuit de ciuitate macedonie quae pella nominatur. canopus aut dicta
e quasi canopus a canobo menelai gubernatore illic sepulto. FASELIS PREUIBUS
NAUICULIS QUIB. UTRUM CAUSTAGNAUERIT NILUS; NIGRA FECUNDAT. Nouu enim
semp limu trahit qui efficit fecunditatem. Unde & nilus dictus est quasi nigra
mare trahens. Nam antea indus latine melo dicebatur. UCIT SALUTION;

ponit apum reparandarum salutem cicero. iacta sunt fundamenta defensionis meae.
IPSOS CONTRACTIS A.U; Ad sustinendum tantum & coartandum bouis cadauer.
AQUE IMBRI CETECTI; Licet & hic imbrex lectius sit. melius tamen secundum plautum
hec imbrex dicamus. Namq; ait fregesti imbrices meas dum reducta sectarissimam.
OBLIQUA LUCE FENESTRAS. Quae ex obliquo lumen infundunt. ut inhorreis cernimus.
MULTA RELUCTANTI; Multum nomen pro aduerbio. RAMIS FRACTIS; Facta de
ramis. Idest ramorum fragmina. Dicimus autem & hic ramus & hoc ramale. persius. ut ra
male uetus. CASIAS QUI RECENTES. Statim carpitur teneras. TEPEFACTUS INOSSIBUS HUMOR. Ut
puta bumi uituli. In quo plurimum feruentis est sanguinis. MODIS ANIMALIA MINIS. & quod
ex cadauere nascuntur animalia & quod apes ex uermibus pereuntur. Trunca pedum. Idest
sine pedibus & bene addidit primo. Nam postea tam pennas quam pedes accipiunt.
PINNIS MISCENTUR; inter se pennarum leuitate conueniunt. EXCUDIT. Studiose reperit. IN
GRESSUM EX ORDINE EXPERIENTIA. Nullo docente. ars prius non repta. PASTOR ARISTAEUS;
Aristeus filius fuit appollinis & cyrenis filie peneei fluminis thesalie. quicum eum dicunt
fa uxorem orphei uitare uoluisse. illa fugiens a serpente fuisse occisa. nympharum iratum
dia functis animalib. pdicis matris auxilium. EXTREMUM AONIS. idest summum. unde nasci
sic dicamus per supprime uppit. MATER CYRENE. Mat. inuidio sumen nomine parentes
uocare. unde e paulo post. & te crudelem nomine die. sic in eu. in desperatione aut utrumq;
implorans noe turnum. CURGITIS huius. Idest peneai fluminis. INUISUM FATIS GENI
TUS. Natus ex dis inuisus est fatis. Sic in primo aeneidis. Nostra pgenies qui
quib. aa. tem quis tenere dea pt pe. insequitur. UNIUS MORTALIS HONOREM.
Bene arare. bene pascere apes etiam habere. Nam illegenti honore fuit rusticis.
Alibi non nullus aratro dignus honos. CUSTODIA SOLLERS; diligens & peritam
dustria. TEMPTARE RELINQUO. Ac si diceret. sub ea pdo usum laboris. sub q. a
augere debueram. FELICES. FERTILES. FER. infer. INTER FICE MESSES; Secundum
fragoran qui animam habere dic cuncta crescentia. Unde alibi aret ager. uitio
moriens. TECUM LAUDIS. Tecum e angor mentis & animi. non corporis ualitudo.
SONITUM ORTHALICUS FAS; Cum non etiam uoce audiuit. scilicet quia uinna
fluminis parte erat lanificus occupata. MILESIA UELLERA. pciosa. cicero iam
quda milesius lanę publice abstuleris. UALI SATYRO. EC. Hyalino. uitreo. uiridi
nymfis apto. SATYRO aut largo. abundanti aut certe tarentino. a satureio oppido.

uixta carentium enim sunt bafra uquibus tinguitur lana. DRIMOQ SAN
TOQ. Haesunt ut multi uolunt. de quibus ait uno. Sunt mihi bis septem p-
c. N; sed magis poetice conficta. nos accipiamus. Sane mira uariatate usus est
Nam et commutatio nominum posset creare fastidium. in alius abitu. in alius com
memorat urgentiate. in alius pulchritudinem. PICTIS INCHCTE pellibusa. He
bridas habentes. sed hic uenatricum abitus. quem ideo nymphis dat. quia multas
eas legimus ex uenatricib; factas. ut ad tandem postris uelox arethusa sagittis
Notanda autem figura honestissima facta ex repetitione sermonis. ut oceanitides
ambe. ambe auro in ambe. CAMINE. Diffinitio est amoris. VLCANIMAR
TISQ; Sed in donatu hic distingendum e ut dolos ad uulcanum furta adul
tia. id est adulterium. referamus ad martem. Scimus enim qd sole indican
te martem cum uenere parte uulcanie religatus catenis. ATQUE CHAO RA
CHAO narrabat crebros amores deorum. SUONA PLACIDIS E UNDA. Mire
uentate p transitum tetigit. Namque arethusae fons dulcia fluenta interme
dios sed habet fluctus. CYRENESOROR; ppter similitudinem potestatis ait soror.
na cyrenes deae saltae. arethusa uero de elide. TUA MAXIMA CURA; Quem plu
mum diligis pene GENITORIS. Auctu aut honoris est ut tibi pater. NOVA FOR
MIDINE. magna. ut pollio ait sed. NOVA E. EAS illi LUMINA O.T. Utroq; enim
parente deo nascebatur. SPELUNCASQ; LACUS CLAUSOS. I. S. I. Mirant pomma
sub audimus. lacus aut dicit fontium & fluuiorum receptacula. hec aut non
p poeticam licentiam dicta. sed exegrpturis tractata sunt sacris. Nil puer de sacris
parentibus nati. a sacerdotibus nymphis dabantur. Quia adoleuissent. reddu
narrabant lacus esse subterris. & immensa aqua omnia continente. ex qua cunc
ta p creantur. unde est illud secundum thaleta. oceanum q; patrem rerum. PHASINE:
fluuius choladis. LYCUS. fluuius asiae. HYPEUS. et alie fluuius. TYBERIS ET MINO.
ta alie sunt flumi. SAXOSUMQ; SONANS RYANUS; ponti fluuius. & saxosum
legendum non saxosus nesciit. duo oprtheca. qd apud latinos uimosum e. MISUSQUE
CAICUS. Quip mixta libram. ERIDANUS. fluuius italie qui & padus uocatur. pur
pureum aut nigrum ex altitudine accipimus. Nam padus non in rubrum mare. sed
luxta rabennam in adriaticum cadit. & purpureum greum est oprtheon. Homerus
Victorinus EICAAATTO ΦΥΡΕΩΝ. Unde apparet uicorinum hoc loco errasse qui pur

pureum mare rubrum esse dicit: quod est iuxta indiam; ELEVSINES, hi semimmo
uebatur reb. quarum erat facilis repatio; DANT ORDINE FONTES. RITE. secundum
mouerem epularum; PLENA REPONVNT POCVLA. iterant. sepe offerunt; MANTELIA;
quibus manus tergunt. PANCHAIS ADOLESCVNT. aut pincendunctur. cateui femis
mon ponitur. MEONII BACHI; Lydiumi; CHARCHESIA AVT pocilorum genera
OCEANO LIBEDINIS AIT; quasi infra oceano sacrificat; OCEANIVQ. PATRE.
secdum halcta ut diximus supra. CENTIVQ; SILVIS QVE C.F.S. Aut dicunt esse
die. aut finitus e pinfinito. PER FVDIT NECTAR VESTA. Id est mignemu
nu purissimu fudit; post quod quia magis flama conualuit. bonum omen ostendit. EST IN CARPATHO NEPOTVM NIGV. CP; CARPhathos insula e contra egr
ptum. aqua uicinu pelagus carpathium appellatu est; hic aliquando regna
uit proteus relicta pallene ciuitate thesaliae. ad quam reuersus e postea
quod ostendit hoc loco dicens. patriam q. reuisit pallenen. MAGNVM QVI PISCIS;
EQVOR. Equi enim marini. prima parte equi sunt. postrema resoluuntur in pisces.
QVAE SINT QVAE FVERINT. Q. M. VT. homerus OCHANTAT OCHANTETE. ECCO. OD. AD
POTEVNIA. Ita HERVNO VISVM EST. Vbi de extatio sic loquitur. nam ita & inter
tio dicit. Visum superis cum premisset. ARAMENTA TVRRES Q. LOCAS. Magnas. ut
cui turpe caput. Loce sunt boues marini. EXPEDIAT MORBI. C. C. Q. S. duo enim ista
requiruntur in oraculis causa mali & remedium. IN EVM NVLLA. D. P. Neeum spera
re possit precibus flecti. DOLI CIRCUMDEDIT. F. I. Circa uincula nouissime
eius desinent doli. id est formarum uarietas. aut figmentum fisicam uolunt
esse rationem. quia habet homo in se libidinem. stulticiam. ferocitatem. dolum.
Quae dum innouigent. parsilla quae uicina est diuinitati id est prudentia
non apparet; quae tunc potest suas uires tenere cum fuerint illa religata. id est
cum quiscumque caruerit omnibus uitiis. Vnde sacerdotem hunc dicit posse
uaticinari & suscipere uaticinatem. cum religata meo fuerint. capiditas silueftris
aspertas. lapsus animae aquarum mobilitati similis. MEDIOS CVM SOL ACCEDET
ARDVVS. Tere enim numina tunc uidentur. Lucanus. medios cum fo[illegible] maxet. Aut
celum nox atra tenet. tunc ipse sacerdos accessum dominuq. tonet. deprehendere
luci; IPSE CRETA SENIS. D. Tere omnes diuarum senes sunt. albent enim eorum
capita spumis aquarum. ATRATVS CRIS; id est seua. TANTONATE ORACIS. Alu

legunt tantumatq magis; Liquidū ambrosie o o; Unxit eū quo posset ee uidendinu
minis capax. HABILIS; Vegetabilis. SPES CUSINGENS; In singulari numero hoc speus;
in plurali hispeus dicimus; VEPHENSIS; per ectrambus; tegit; tegere consueuit
nam tunc illo nonerat. OBICE; obiectione & melius hic obex quā hec obex dicimus;
AUCTISUOR LYCONE; paulum obliquum alumne; & scandum protheū tēporale
suscipere diuinitate; alioquin potuit etiam aristeum riascan latentem;
NON RAPIDUS; hic distinguendum ppter duo epithet. SIRIUS autem stella est inor
canis p quā numios estus accipimus; STULTESINDOS; populos subsolanos; CAUATLU
ONIUS ALTA; LUCANUS DESERUERE CAUO TENTORIA FIXU LEONANTHO; UIX DE
TESSAS P C M; Auiditatem exprimit tenere capienis undeeum contra mariis
preceptum. ceo improbeum fecisse impetum dicit. p quod incontinentes animos
hominū docet poeta. HOMINIS ORE; humana scilicet uoce. HAC QUISTERIUICHE C.
id est quis nam; hodierenum. tamparticula post ponitur antea preponebatur; te
rentius informionem. Namque est hecanus afratre egresameo. PROTHEU; Uocat
uis greciis uorfeu. FLERE CUIQUĀ; Aliquicquā legunt hoc autem dicit cū omnia
noueris desine aduentus mei causam uelle cognoscere. DEUOS PRECEPTA; pter
matre hoc nomen. GRAUITER FRENDENS. Cū ingenti tumultu. NOUTE NULLUS;
id est nonhumilis magni; MAGNALYES COMMISSA TIBI; id est magnorum scele
rumē ista p solutio; & alutia distinguit usitate commissa alutibi. has miserabilis
orfeus; Nonhumile autem. Numen dicit tisifonem. id est mortis ultricem; Non
ideo tisifon dictie quasi cura e. tica φονος. id mortis ultio. HAUDQUI
QUĀ OB MERITUM P; id est nontales quales meteris; Nam eius uxoris causa mor
tis fuisti. Inferet autem digna supplicia. Nisi fata prohiberent quibus fa
uentibus tanuminum minora infert licet maiora nonposset. MORITURA PU
ELLA; Merito nonuidit quippe moritura. SERUANTEON RIPAS TENENTEON
ITERANTAS seruabat filia sedes. AUT CHORUS EQUALIS ORIADUOR; ergo & eurdi
ce diras. & bono conpendio eius pternuit uiterium. SUPREMOS ONORES; sū
mos. ut pro supremos. IUPPITER R. RODOPE; ONOMSTRACE sicut panchea; REST
ONA UORTIA TELLUS; Quā postea thesustanuit & plempsis expsona poeta; quo
eum tempore orfeus fuit. thesus nerdū regnabat uthenaia. HEBRUS;
fluuius thracie gelidissimus. ACTIA SORORINA; athenienses nymphaquam

boreus visum matrimonium rapuit; Clua testudine; p enfrasis uaere cuius
usus repperisse hoc modo; cū regrediens nilus in suos meatus uana interris reliquis
set animalia; Relicta etiam testudo ē. que cū pluere facta esset nerui eius
remansissent extenti interiorū p causa amerturio sonitū dedit. ex cuius
imitatione cithara ē composita. Aegrior Amore ē; maestū decepti solo
in litore; deserto inquio sine uxore morabatur; Tenarus etiam Laices;
tenarus laconice promontorii ē circa finē mala eu. Ubi inferorū dicitur esse
discensus omnesq; adit Begemq; t. hec omnia ad laude ē pertinent cithare quā
fretus ita superauit. Nescio; huomanis p. M. C; Ad extrum future reaspexit
non ad principium. nā primo meruit cum dicen; Erebi descendis; domis; de inter
nox tenebris inferorū; implexe; inuolute. implicite entitaeonene; uen
to rotis constitit; de ē. cum. & hoc dic cū uento suorato constitit. idest cū causa
uolubilitatis quiuit; incautum Amantem. epitheton amantis ē. ignoscen
da quidem s. s. ion; participium sine uerbi origine. non enim fuit ignoscor. sic
nec triumphor. regnor; cum dicenq; suum ium; Multe legunt. in luce sub ipsa;
victusq; Anion; si hoc dixit. uto prestans animi; Respexit; ide ē commisit in legem
terq; Fracor Auditis Acerni; Quasi exaltarent umbre reditum cum dicen. Luca
nus in orfeo dicit. factum ferepitum redeunte cum dice. ob hoc quia gaudent a luce
relicta cum dicen iterum peranches orfea manes. Iterum credulis retrorsa
uocant; ouidius. bis raptum uixit q. semel; Natanti Liouia; in mortem reduc
ta. inualidas palmas; in umbre tenuitate redactas. Heu nonta; Quia supradiē
cum dicenq; suā iam. Fugit diuersa; p diuersa; preter ea; postea. ut & quis
quam numen iunonis adoret preter ea. Amplius obiectum. p. t. p. constituit;
dicitur enim bis eandem ūbrā euocari non licere; Exordine; sine uiter missio
ne; deserti; Aspera. inculta: ferrimon aut ē fluuius est thracie circaquā ex dmg
endū amoris morabatur calore. Hec. id est talia qualia ipse commerat; philo
mela. proquerisatur. Nam species est progenere. Flet Noctem; uigi noctem
continua flere dipere. Tanaique Hyaleon; fluuium scythiae; Hyorquā
uidiata prunis; semp niuibus plena. c. Quorunere Matres; Nuptialis
licet. cicones aut thraces mulieres sunt. que abor feos prete carpsere pliberi
sacra sumulata; Marmorea caput acerbice reuulsum; id est pulchra

rane adludit adidquod dicit ouidius· quiacū capitis eius delatum ad ripam mor-
dere uoluisset· et coniuges sus inlabidem; OEA CRUSES; OEagrius fluuius est pa
ter orfei· de quo ebrus nascitur· unde eum appellauit oeagrii· AC NON CYRENE;
OEE ~~rentiae~~· quod exsequentibus datur intellegi pace petens; beneficium ben
uolentiam; FACILES NAPEAS; exorabiles nymphas ad ignoscendum paratas;
sane secundū easdem esse napeas quę & dryades sunt· nam supra ait· chorus equalis
dryadum; INTACTA CERVICE; indomitas· & dicit animalia sacrificium esse facen
dum· ut tantum occidantur oroschię; ORFI; OEAGRIUS est graecus· LECHEA PAPAVE
RA; AGRESTIA· PLACATA ONCYRO DICTO· V·V·C· V· pallage· pueneratam placibilis.
FACESSIT; fecit· frequentatiuē ppriapali· aut certe ideo facessit quia plures
ostias immolauit; SUBITAQUE ACCIDENTIBUS ABILE OMOSTRUM; Resem
hec ex improuiso uenit· ut apes ex bubus erumperent; quamquam ipsa crinis
tantum ad placandum numina pertinebant; NOTANDUM sane quia ex hoc
euentu illa ars inuentae quā supra memorauit· & melior facta p industriā;
STRIDENTE APES UTERO· &c·F·C; hec uerba & secunde sunt coniugationis ac
cę· nunc tamen tertię· VIRGO DIONITEREE RAMIS; in morem uuę· id est
botrones defluere· quod greci bot pranon dicunt; HAEC SUPER AD VOTUM
CULTU· primū librum p hoc significat· pope cora aut certum & quartū·
quia & apes pe cora sunt; p arbores· secundum· & hoc dicit hec ego id est
georgica scripsi dum caesar moriente pugnaret· CUERATEN· orientis flu
uium· FULGURAT· fortiter facit· VICTOR QUE VOLENTIBUS P POPULO· id
unum uirtutis est· aliud iusticię· Nam uincere uirtutis est· uolentibus impe
rare iusticie· VIAMQUE AFFECTAT OLYMPO; preparat sibi dum mos ho
nores· PARTHENOPE; id est neapolis quę a primo ex corpore unius sire
nis illi parthenope est ap pellata; S·F· IGNOBILIS OTII; id est arcis pos
tice quam otiū ignobile appellauit· ne quid desenderetur adrogans
dicere· CARMINA QUI LUSI PASTORUM; quietiam bucolica scripsi,
audax etate iuuenis· Nam ut diximus supra· uigintī octo annorum
& bene breuiter res scriptarum rerum exsecutus est ciuilum·

PRO·INITIO·LIBRORUM·ENEIDŪ·NOTA·INFRA

HEX PONENDIS AUCTORIBUS· HIC CONSIDERANDUM SUNT; POETAE

uita. tituli operis. Qualitas carminis. scribendi modus. Numerus libro
rum. Ordo librorum. explanatio; Virgilius cuius fuerit. patre virgilio ma
tre magia fuit. cuius mantuanus que ciuitas est uenetie, diuersis in locis opu
lentem laterisfecit; Nam & cremone. & mediolani & neapoli studuit. Adeo ui
uere iucundus omnis fuit. uix omnibus cognomen accepere; Nam dictus est pan
thenias. omni uita ypatus. uno tantum morbo laborabat. nam in pacem libi
dinis fuit; primum abbocisti confactum est in balistam latronem; Mortu
us hic lapidi tegitur; balista sepultus. Noctecie turtim carpentator iter;
Scripsit etiam septem. siue octo libros bucolicorum. & nam culicem priapeia. ca
talecton. epigrammata. copam dimis; postea ortus bellis civilibus interanco
nium & augustum. augustus victor cremonensium agros quia pro antonio sense
rant. dedit militibus suis; Quicum non sufficerent. his addidit agros mantua
nos. sublatos non ppter eorum culpam. sed ypter uicinitatem cremonensium. Unde
ipse in bucolicis; mantua vae miserae nimium vicina cremonae; Amissis ergo agris romam
uenit. & usus patrocinio pollionis & maecenatis. solus agrum quem amiserat in
uitus; Tunc ex posito pollio. ut carmen bucolicum scriberet. quod eum constat
triennio scripsisse & emendasse; Item ex posito mecenas georgica; que sor
pse emendauit q. vii annis. postea ab augusto aeneidem ex posito scripsit an
nis xi. sed nec emendauit nec cecinit; Unde eam moriens precepit incendi;
Augustus uero ne tantum opus periret. cuiam & uarii a lege iussit emen
dare. ut sup fluua demerent. nihil addere tamen; Unde & semiplenos eius
inuenimus uersiculos. Ut hic cursus fuit. & aliquos detractos. ut in prin
cipio; Nam arma non cepit. sed fuit; ille ego qui quondam gracilimo
dolatus auena carmen & egressus siluas uiuina coegi. ut qua uicinus dopa
rent arua colono. Gratum opus agricolis. at nunc horrentia martis. Ar
ma uirumque cano; & in secundo horum sus constat eo detractus. aut igni
bus egradedere; Iamque adeo super unus eram qui limina tangam. Secundum
& tertiam secreta in sede latentem. Et dardanidae aspicio dant claramen
dia lucem. Et tantum passim que oculos per cuncta ferenti. Illam ibi infestos ar
ma obpugnamus cerentes. & danaum poenam & deserti coniugis iras. Preme
tuens troy & pater communiis eryusa. abdiderat sese atque arsinuisu

uita

sedebat. et arsere igni animo subiti cadentem. ut asiapatriam & miseras sumere poenas; scilicet hec spartam incolomis patriasq; mycenas aspiret parvuq; ibit regina triumpho. conjugiq; domuq; patrem natosq; videbit. illa dum turba & frigus comitata mulierum; occident ferro. ppriamq; troia arsere igni. dardanium tocius sudarat sanguine litus. non ita namq; usi nullum memorabile nomen. feminea in poena habet hec victoria laude. extinxisse nefas tamen & sumpsisse merentes. laetabor poenas animumque explesse juvabit. ulcisci asiam & cineris satiasse meorum. talia iactabat & furiata mente ferebat. cum nubis se non ante alias. titulus est eneis. dum vatinum nomen abeneas. ut a theseo theseis. sic juvenalis. vexatus tocius

Qualitas iuuenalis theseis de quo dicit. Qualitas carminis patet. Nam est metrum heroicum & actus mixtus. ubi & poeta loquitur. & alios inducit loquentes. est autem heroicum. qd constat ex diuinis humanisq; prosis. commensurata tibicis. Hanc eam adtitulam uenisse manifestum est. Venere uero locutam canoue. missum uemerum constat esse compositum. est autem stilus grandiloquus. qui constat altiore sermone magnisq; sententiis. Scimus enim tria esse genera dicendi. humile medium. grandiloquum. Intentio uirgilii hic est. homerum imitari & augustum laudare. A primo namq; est filius iulie. que nata est de iulia sorore cesaris. iulius autem cesar abiulo eneae filio originem ducit. ut confirmat ipse uirgilius. a magno demissus nomen iulo. omnium uetustorum nulla hic questio est. licet multi multum auctoribus. Nam plurimi aliudicant virgilium & unam fabulam scripsisse. alii quadraginta. alii centum. Ordo quoque manifestus est. licet quidam superfluum dicant secundum primum esse. tertium secundum. & primum tertium. Ideo quia primo ilium concidit. post erraut aeneas. inde addit domus regna puenit. nescientes hanc esse artem poeticam ut a medius incipiens ex narratione prima reddamus. & nonnumquam futura occupemus ut puta narationem. qd etiam oratius sic percepit in arte poetica. ut iam nunc dicat iam nunc deferat dicit. pleraq; differat & presens in tempus omittat. unde constat peruersecisse virgilium. Sola sup est planitio que insequitur expositione perficitur. hec quantum ad eundem primum dixisse sufficiat. Nam bucolicum georgicum [illegible] est. Sciendum per eae qd sicut nunc dictum thema propositum. ita [illegible] incipiant carmen ad illo carmine sui. ut puta

Inscriptio libri

arma uiriq; cano, lucanus bella pernachos; Statius fratricidia alternaq; regna;
ARGVMENTVM; Multauariae differunt. aut abinitio uirgilius coepit. Omnes tamen in
hanc sententiam manifestum est. cui constet aliunde sumpsisse principium sic in prima
eius uita monstratum est; per arma autem bella significat & est tropus metonimia. Na
arma quib. in bello utimur. pro bello posuit; sicut toga qua in pace utimur. pro pace po
nitur; ut cicero. cedant armatae togae. id est bellum pax; ARGVMENTVM; figuratam
tamen. ut nono ordine respondeamus quod propositum. Nam primus decimus ab. eneae du
post debello; hac autem figura & ut ipsa utimur; sic cicero inuenimus. Nam sine
ullo sumptu nro coruscamur frumento; subpeditato maximus exercitus nro
uenit aliud armatum. VIRGILIVS; Quem non die. sed cor tui stantis ostendit enaan.
CANO; polisemus sermo est. tria enim significat. aliquando laudo. ut regem; ca
nebant. aliquando diuino. ut ipsa canasoro. aliquando cantio. ut in hoc loco; Nam
per cano significat. quia cantanda sunt carmina seruis; Troia regio est asie;
illi autem asie. plerique tamen usurpant poete & pro ciuitate. pro regione. pro puncta. pro ciuit
ponunt; Vt uiuendis & flumis asia ferroq; cadente. QVIPRIANVS; Querunt multi
cur eneas primum ad italiam uenisse dixerit. cum paulo post dicat antenorem antea ad
uentum enee fundasse ciuitatem; Constat quidem. sed habita temporum ratione perfecti
ne uirgilius dixit; Nam; illo tempore quo eneas ad italiam uenit. finis erat italie
usque ad rubiconem fluuium; cuius rei meminit lucanus. & gallica certus limes abausonis
disterminat arua colonis; Vnde apparet antenorem non ad italiam uenisse sed ad galliam
cisalpinam in qua uenetiae. postea uero pro motus usque ad pes italie finib. nouitas cre
auit errorem; plerique tamen questionem hanc uolunt exsequentib. solui. ut uidetur
ob hoc addidisse uirgilium ad lauina litora. ne significaret antenorem. Melior tamen supe
rior expositio. ITALIAM. Ars quidem hoc exigit ut nominib. punctarum propositiones
addamus. auctorum nuqua; tam plerique puerso ordine lectitant. Nam et hoc loco
detraxit puncta propositione dicens. italiam uenit. Tellus inuenimus. ea diuer
ter ad mesaniam uenit pro mesania uenit. Sane tacendum est. usurpari ab auctorib.
ut uel addant uel detrahant pro positione. Nam; ait uirgilius silus et tem
mesias a p. pronsilius. ut ergo ille detraxit loco propositione. sic hic prouincia;
est figura; italia autem pars europe. italus enim rex [illegible] fatus de sicilia
uenit ad loca que sunt iuxta urbem. & ex nomine suo appellauit italiam;

Polisemus sermo

nominib. punctarum propositiones addamus

ibi aut habitasse siculos ubi lauro laurum manifestum sicut ipse alio loco dicit.
siculi uetere sicam; & gentes uenere sicanę sepius; LATO PROFUGUS, Lato ad
utrumq. pertinet & quod fugit & quod ad italiam uenit; & bene addidit fato neu
detur aut causa criminis patriam deseruisse aut noui imperii cupiditate, profu
gus aut proprie dicitur qui ex sedibus suis uagatur. quasi porro fugatus;
ordinem ita distinguunt. ut profugos eos dicant qui ex diuisi necessitate desun
sedibus adhuc uagantur & simul atque inuenerint sedes non dicant profugi sed ex
diuisi. sed uerum est. falsum est. Nam & profugus lectus est qui iam sedes locauit. ut in lucano
profugique agentes uetusta gallorum celtae conuiberis; & exul qui ad huc uagatur.
ut in sallustio. qui nullo certo exilio uagabant adeo exilium est ipsa uagatio. LA
UINIAQUE UENIT LITORA. hec cuncta habuit nomina. Nam primum laurum
dictae a laurino latum fuerit. postea laurentum a lauro inuenta a latino. diu adepto
imperio post fratris mortem cuncta auxerit. postea laurum. a lauina uxore enee.
ergo lauina legendum est non lauina quia post aduentum enee laurum nomen cepit
& aut laurum debuit dicere sicut dixit. aut laurentum. Quamuis quidem
superfluo est plenissim uelut litora: Lauro laurum constat octo milibus amari
te motam. Nec nos debet fallere quia dixit lauina litora. Litus enim dicitur terra
quoque maritima; sicut ipse uirgilius in quarto. cultrum arandum cum natum
litus arari non possit. ergo scire debemus litus posse & terram dici. omnium
ille; conlisio est. & ille hoc loco ABUNDAT. est enim interposita particula appe
tere necessitate. Nam si detrahas ille stat sensus qui primus enim ad omnia
possum trahere, sic alio loco nunc dextra ingemina ictus nunc ille sinistra.
est autem arcaismo. & TERRIS IACTATUS & ALTO; fatigatus enim apud troiam
monstro illo quod tumulo polidori sanguis emanauit. apud creta pestilentia.
apud stropadas insulas arpyias. tempestate uero & in primo & in tertio; iactamur
autem in maris fluctibus fatigamur in terris; & bene duorum elementorum mala. uno sermo
ne complexus. ITALIO. Modo mari altum. Tamen sciendum est quod & superiorem
& inferiorem altitudine significat. nam mensura nomen est altitudo. VI SUPERUM
uiolentia deorum. secundum homerum quidam alunone rogatus esse deos in hodium troianorum
quod & uirgilius tangit dicens. Uos quoque pergameae lunfas parcite gentis. dique deique
omnes; Latenter autem defendit hac ratione troianos. quod non suo merito eos insequebantur

Profugus

Litus

Altum

numina sed uimonis impulsu; SEUIS; cum abadiuuando dicta sit uno quem multitur
eidixerit seuam putant temporale esse epitheton quasi seua circa omnos nes
cientes quod seuam dicebant ueteres magnam, sic omnis: indutta fuit seua stola;
tem uirgilius cuubiq; pius induca eneam aut. maternis seuus in armis aeneus.
id est magnus. OMENOREM UIHOHIS OBIRAM; constat multa mutectorib uuie
nim p contrarium significantia; pactuus passiua ut pictis bellantur amazo
nes armis, p passiuus actiua ut populat q; ingentem farris acer uum; & hec ua
rietas uel potius contrarietas inuenitur etiam in aliis partibus orationis.
ut sit aduerbium p aduerbio. ut e. hoc tum ignipotens caelo descendit
abalto, p huc; & in participio, ut & qua uectus ab ais, p quauehebat; et in nomi
ne, ut memore uimonis obira. rique meminerat sequ inmemor fuerat;
Debis autem hec tamen quae lecsunt pomp pius nec a deorum ex emplum alia for
mamus. MULTA QUOQ; ET BELLO PASSUS; Duas conuinctiones separata sna
turalis nomo coniungit. sh plerumq; apoetis causa metrifit; ergo hic una uacat;
sunt alio loco. dixit q: plaiuoce diffinit. BELLO PASSUS; Quod contra turnum
gessit. DUM CONDERET URBEM. Tres hic sunt significationes. aut hic via dicit
qua ut primum in italia uenit fecit eneas. de qua ait. castrorum m more pinnis
atq; aggere cingit. & alio loco meminimus. nec ut troia capit. troiam aut dicit
qua primum fecit eneas. & libius in primo & cato in originib testant. Dum ubi figere
ab agrestib. ppter uulneratum cerum regum moratsunt bella; aut lauro laurum; & signi
ficat. dum donec; tamdiu dimicauit. qua diu ad tempus faciendo cuncta sunt uenere
ide donec turnus occuberet; aut roma & e sensus. dum modo dum conderet urbem
aut troiam; aut ad lauro laurum. aut roma significat. INTERRET Q: VEOS LATIO Latium
duplex. unum a troben usq: ad fundos alium inde usq: ad uulturnum. denq; ipse
dixit. ueteresq; latini ideoq; sic ee etia nouos ide a fundis usq: ad uulturnum
latium aut dictum e quod illic saturnus latuerit. INTERRET Q: VEOS LATIO; h m
latium. & e figura uitata apud uirgilium; quod ut p accusatiui appositione di
camus. ille p dativum pone sine ppositione sic alibi. it clamor celo, p incedu
CHIS UNDE LATINI; Sua fuerunt latini a latio dicebat. contrarium e quod
dic ab enea latinos origine ducere; prima e iocunda absolutio ut unde n
referas ad prona sit ad locum. ha unde aduerbium e de loco n deductio a prona;

luno

seuus magn

veteres latini

Latium

Unde

cam caro inorigmib. hic. cum auctoritate sallustius sequit in bello catilline
primo italia tenuisse quosdam qui appellabantur aborigines hos postea aduentuar
neae fugib. iunctos latinos uno nomine nuncupatos. ergo descendunt latini
ritanti troianis sed iam aborigmib. ; et aut uera expositio hanc nouimus qd iuncti
auctorii nomi accipiunt ; potuit ergo uictore aeneae pure nomi latinii suolens
sibi fauorem latii conciliare. nomi latinii ñ solu illis ñ sustulit. sed iam troianis impo
suit ; merito ergo illi tribuit qd ipso fuerat. ut posset perire ; unde & ipse inducit
iyen libro rogantem uenerem ut reperat nomi latinii ; ite in execratione dii omnis
legum ; neuisse sub leges pacis iniquae tradidere ; iniqua ipax ; iniquam omi
amicitiae illi quaerere. ALBANIQ; PATRES. Alba abascanio condita constat.
sed quo incertum ; utrum a cruis sae an laumedontis filio. dequa etiam libibus dubi
tat ; hanc autem cum euertisset tullius hostilius omnes nobiles familias
roma transtulit. & sicut dum bene hunc ordinem sep seruare uirgilium ut ante
dicat latium. inde alba post roma ; qd & ibi loco fecit. & in libro. ut priscos docuit
celebrare latinos. & deinde. Albani docuere suos hinc maxima porro accepit
roma & patrium seruauit honorem ; item in. VII. libro. moserat hesperio malo
que primus urbes albanae coluere sacrum hinc maxima rerum roma colit ; ALTA
ALTA MOCHIARDONAE ; aut ppter gloriam. aut ppter edificia ingentia. aut qd in
montib. est posita. MUSA MIHI CAUSAS MEMORA ; inter partes diuidunt
poetae carmi suum ppnunt. inuocant. narrant. plerique tam duas res fa
unt. & ipsa ppositionem miscent inuocationi. qd in utroq; opere homerus
fecit. Haq; ibi melius est ; lucanus tam ipsum ordinem uertit ; primo ipposuit. inde
narrauit. postea inuocauit. ut ; ne sit pectores uates accipi. Sane
obseruandum est ut in omnib. num carminib. aliquod inuocet. nisi cuiali
quid ultra humana possibilitate requirim ; hinc marte poetica oratius.
nec deus intersit nisi dignus uindice nodus incidere. bene ergo inuo
cat uirgilius. non ipotera ipse ira numinis nosse. ite in nono libro.
nisi adderet. uno uires animi quem mistrat. quis crederet tumui euasis
se de castris. QUO NUMINE LAESO. Quo numquo inqua causa. & e repe
rimus casus. & communis elocutio ; dicamus ut quore laesi ; est & alia expo
sitio. nam quo multa habet numina. sed est carmis. que uiq; corruet hasta,

Iniqua pax

ut est hic illius arma hic curruus fuit; est lucina que parturientibus p̄ ut uno lucina
feropem; e regina ut q̄ duum incedo regina; Sunt & alia numina omnino ergo
dubitat qd eum lesere num aeneas; aliqtam̄ dicunt separandū ee. ut de odio
iunonis non dubitet quere aut quod aliud num̄ lesū. QUONIAM NE LICEO
Ideo trahit in ambiguitate. & requirit in quo iunonis numen lesit aeneas quum
ipsū certa nonerunt odia sed ingente ypo causas paulo post dicendas; VOL
VERE CASUS; Id est casib. uoluit & est figura ypallage. quesit quocunq; pe
trariū uerba intellegunt; Sic alibi dare classib. austros cū uentis naues de
mus. non nauibus uentis, ut animū q; labantē impulit. h̄ implendo fecit
labantē. INSIGNEM PIETATE VIRUM; QUAPATRE & deos penates detrou
sustulit; & hic ostendit merito seruuo casse musam; nā si iustus aeneas curo dio
laborat deorū; TANTE NE RAMIS. c. i; Hic ia dequalitate mundie. sed
dequantitate quere; Nimia & ut haec est que pietatis ñ habet consideratione;
& liquide secūm stoicos dicit. sed miratur cur tantū nā epicurei dicunt deos hu
mana penitus ñ curare; TANTENE; quasi ex clamatio est miranti. RAMIS
CELESTIB. DISSUPERIS. nā apud inferos constat ee uacuitā. ubi sunt furie. ne
rrnis & allecto uel megera; URBS ANTIQUA FUIT; Urbs dicta ab orbe. qd an
tique ciuitates morbē fiebat; uel a urbe parte arari quomum designabant;
& antiqua aut & fuit benedicit. nāque & ante xl annos urbis romę condita
erat. & eam dele uerat milius supio; que aut nc est. post ea romanis & condita.
unde antiquā accipe & ad cōparationem ipsius quere. est & roma antiquior.
TYRII TENERE COLONI; Id est quā romani nāq; antiqui pefexe gerundiere.
quod nos interposito pnomine exprimimus; ut est locutus italiā grai cog
nomine dicunt. deest quā, Colonia aut dicunt cultores aduenę. & hos dec
ro constat uenisse. q̄ cartagine conciderunt. ITALIAM CONTRA; Constat
trialatera habere italiā. superimanis. infer. alpū. unde tollendi erroris cau
sa adiecit. contra tiberina ostia. que in infero marisunt; LONGE; ualde.
sallustius. longe aliam animum est. cp; DIVES OPVM; modo cantū diues diu
onus. antiqui ad iungebant cultu. ut diues equū diues picta uestis & aur.
iungentes tantū gentium. STUDIUSQ. ASPERRIMA BELLI; Causa ostendit mira
bile. dicens hos esse bellicosos & diuites. ciuitatis semper opulentia. ut ergo

luno. lucina

Ypallage

Urbs

Coloni

Longe

hanc diligit iuno. & uult orbis regna sortiri. STYDIS; Non studio quia cerebrid
laui contra p. romanum; CRTUS; Dicitur, & ingenia arte uirgilius utitur. ne
mireb. fabulosis aperte utatur poetarum licentia. quasi opinionem sequit. & p
cratisium poetico utitur more. POST HABITA; Non concepta. sed in secundis
habita; namq; in superiore uersiculo. magis ait. & iam originali loco seruit af
fectio; SAVD; Sicut iuuenalis. & sa magnetix que delectat harena; Hic illius
ARMA; figura creberrima. adiuerbium p aduerbio posuit. presentis loca pab
sentis. debuit H dicere illic, sicut abemus in superiorib. ARMA. In structa
armis iunonem in alio loco ipse testat. ut ferro accincta uocat. CVRRVS.
Aut uere aurigam. quo secundum homerum in bello utitur. aut chersam significat
quadeorum simulacra portant. chersa autem cum aspiratione scribitur;
ANO TOTO E IOT. idest arediuina. hic illius ARMA. hic CURRVS. Aut.
Quotiens aliq; nomina pluralis & singularis numeri connectunt. respon
demus uiciniori. ut ecce hi loco curru n armis respondit. eadem & indiuer
sis generib. est obseruatio. ut magis uicino siue masculinum sit siue femininum
respondeamus. ut puta uir & mulier magna admeuerunt. Si autem pluralinu
mero uelimus uti ad masculinum transeam. Necesse est. ut uiri & mulier magni
adme ueneruntur. Si qua QUAUACAT. & eo matris causa poscam. ut quetandem
gentium locorum & reliqua. ut dixit que & prodiauoce dirent; IANTIGON.
ex quo constituta est armis colonis. T ENDIT Q. FOVET Q. figurate dixit.
non iam regnum fouet sed tendit & fouet. ut regnum esse possit. DIXI. Ductum
finitum modi apassino tempore p sens p futuro posuit. & uerbum pro uerbo. Audiuit.
Aiouc. aut a fatis. n enim omnia numina habent diuinandi facultatem. Denq
ne ipse quidem apollo sua sponte diuinat; ut est que phoebo pater omnipotens.
mihi phoebus apollo p dixit, & penitet audiuit. in omnem induitur uippe
p mittens romanis ex iudiu carthaginis TYRIAS ARCES. Cartaginem diuit
qui tum ediderunt. OLIM; Hanc quandoq; tria enim tempora significat
preteriti. ut olim arbos. H A M AD IP Q G L, presens. ut tundit olim fluctibus
Iuuenum. ut nunc olim quo aliq dabant secte port uiri. HINC POPVLVS ATQ
REGES; Aromanis. laudat aut eorum imperium. dicendo populum regem; SU
PERBVM; Nobilem. ut cecidit q superbum ilium; VENTVRVM ex audio. ad ex

Iuuenalis.

Thersa

Olim

Lrbia

Salustius.

Parcae

Quid sit inter amorem et odium

cidium nota figura LRBIS; Carthaginis. & punicam pronuntiare posuit. dicta
aut Lrbia ut quod in de libris flat. hoc est africus. ut uentuarro ait. quasi ventia. id est
egens pluuiis. Sic salustius. caelo terraq; penuria aquarum. VOLVERE PARCAS.
A filo traxit uoluere. Una enim loquitur. altera scribit. alia fila deducit. &
dicitur parcae p antifrasin quod nulli parcant. sicut lucus an lucendo. bel
lum a nulla re bella. IDONEVS; Defuturo timor est. odium de preteritis; metue
bat ergo carthaginis. Odium autem habebat ppter causas sequentes; & e deuto
q. exemplum; conuenuunt quib. aut odium crudele tirannum. aut metus acer
bat. VETERIS BELLI; Quantum ad urgilium pertinet antiquum si ad iunonem referas.
dungesti. tunc aut ad persona referendum est cum ipsa loquitur. quod si nulla persona sit.
ad poetam referitur; nunc ergo veteris ex persona poete intellege; sic ipse in alio
loco; mirantur iulum flagrantesq; deiuuentus; parte ad se retulit. parte ad trinos
qui dum esse nesciebant. SATURNIA; Antonomasia est. ne phrichetondica. PRI
MA. Ac qui hercules prior contra troianos pugnauit. unde modo prima prin
ceps accipendum est. nam poeta plerumq; significationem nominum dat partia
pius. ut contra. ut uoluentibus annis. significat enim uolubilibus; hac licentia
& in hoc nomine usus est. ut prima pp principe poneret. ADTROIAM; & ad.
& apud. accusatiuae sunt ppositiones. sed apud semp in loco significat. ad. & in
loco. & ad locum; ut ad quem tum uno his uocabus usa est, CICERO de com
fiscos ad senatorem quendam relictos; item ad marcum. lactate habitare uel
lediximus; CARIS ARGIS; illic enim eam coli. omnib. notum est; argos autem in
numero singulari generis neutri est; ut horatius. aptum dic & equis argos di
tesque micenas; in plurali numero masculini. ut hi argi. ceterum diuina
tio nominis argiuos facit ni argos; CAUSAE IRARUM; Nunc de preteritis loq;
tur; ALTA MENTE REPOSTUM; Secreta recondita. repostum autem sinco
pest. unam enim de medio syllabam tulit. sed ci omis sermones aut in
tegrisunt aut pathos habeant. hi qui pathos habent ita ut lectiones debent
poni. quod & iam maro fecit. namq; & repostus & porgite denuo trans
tulit. integris aut & ipsis utimur & eorum exemplo alius. IUDICIUM PA
RIDIS; Nota fabula pandem puenere contra iunonem minerua namq; iudi
casse; SPRETAE INJURIA FORMAE; Et exegessis est. hoc enim fuit iudicii

Argos

Pathos R

quae sit quaestio pp propriorem pone. q d potest ee cuppio nomine & eq. [illegible]

paridis. ut que particula uacat. sicut illo loco. dixit que & proelia uocat diremptas.
licet multi separent dicentes aliud esse. nũ quã enĩ coniunctio ponitur nisi inter
duas res. & spretę formę referunt ad antigonę laumedontis filiam quã aiu
none ppter formę arrogantiam. inconuiuam constat esse conuersam. & GHIS
minsuor. ppter dardanũ electre p eliae filiũ. electra pelę iunonis fuit. ex qua
dardanus natus est. a quo troiani originem dicunt; RAPTI. stuprati, alibi. & rap
tagaramanti, deinde mfa, item raptas sine more sabinas. GANIMEDIS HONORES
troi regis troianorũ filii, honores aut dixit. ut ppter ministerium poculorũ.
remota hebe iunonis filia. quod exibuit dimiel quod inter sidera conlocatus
aquarii nomen accepit. HISQ CENSA SUPER. his aut. de his. aut sup metum
carthaginis. his quoq; accensa RELIQUIAS. ut ster uersus geminantur. l. nã
ipsa reliquias dicimus. ATQUE INDOMITAS ACHILLI. bene secundũ homerũ segre
gat duces a populo; sic aeneas in secundo post omniũ casum. priamus separatur in
tertiũ; ut forsitan & primi fuerint que fata requirat. inmitem aut dixit. etiã
circa extinctum crudelem. ACHILLI ppter omo EOTELEUTON DETRAXIT. s. lit
teram. que plerumq; ppibilo habetur. non solũ necessitatis sed etiam euphonię
causa, ut sallustius a principio urbis ad bellũ p simile donicum. detrahitur aut
tertiae declinationis genitiuo. ACTA FATIS. siodio iunonis fatigabantur. quomo
do dicit acta fatis. sed hoc ipsũ iunonis odiũ fatale e; laborat enim uirgilius nihil tro
ianorũ meritis. sed omnia fatis ascribere. est & alt sensus nã fatum uoluntate legi
mus. ut fatis iunonis inique. id est uoluntate. ut hic intellegamus. AGEBANT FATIS.
iunonis id est uoluntate. MIRA DOMIX CIRCUM. in fine accentum ponimus contra
more latinũ. sed corruptio hoc fecit. namque ppositio post posita corruptae sine du
bio. MOLIS. difficultatis. ROMANAM CONDERE GENTEM. latenter ostendit hinc odiũ
iunonis aeneam prouisse. quod romanę gentis auctor extabat. UIX. hoc loco mox
significat statim; e CONSPECTU. ut ad huc desidia possint uideri. LAETIUS.
LACTES. & ueloces. ut est & laetus cursu fluuius. item. & uirgea laetus pabula. id est
festinus cui intentione. ut reuera laeti. quã quã incongruũ sit post anchisae mor
tem; sed & uiuentis senum minus dolentur. & magis lętos intellegendũ est ut sit
cursum maioris iucunditę. sic enĩ in uno libro inuenitur. ubi lętũ aeneam simulo spexit
abusq; pachino. SALIS. MARIS. secundũ homerũ. SALEM autem quo utimur singulari

fabula antigonis & iunonis

lab louis & electre

lab ganimedis

Salustius.

Circum

Uix

Salem

numero tantū dicimus · cū locos significamus: pluralem tantū ponimus numeri;
ut lucanus solitulus et rusticus: Aliquando autē & ita urbanitatē singulare numerū
significamus: ut qui habet salem qd mtcest idest querere ut ee masculinu generis
est non neutri & neutra uiptotas: nec ab hoc accusatiuo nominatiuus esse potest
hoc salem · VLNVS · O eptetico dolorem dixit · defitiuo metum · admirumq; uulnus
retulit · Hec secum · sub audimus · locuta est · deest enim; & hoc fictum est ut superius diximus
unde enim hoc scire poeta; Bene autem impatientiam doloris ostendit detrahendo eis
latia ut in quarto solam induit didonem · en quid ago · MENE · He non uacat · significat
enim ergo · & est coniunctio rationalis: INCEPTO · DESISTERE · Tollerabilius enim est non
inchoare · quā incepta deserere · Nec posse italia · Sic unum · unum cor abaenea; & detraxit
more suo ꝓpositionem punctis · non enim dixit de talia sed talia · QUIPPE · VETOR FATIS ·
Reuera inquit fata me phibent · ergo uno ignorat uim fatorum; Sed hoc non possumus
dicere quia superius lectum est · si qua fata sinant · & audierat · hoc ergo est omnis rei ho
minum · aut ex mā uoluntate descendit ut puta sedere · surgere; aut ex fatum ne
cessitate ut puta nasci · mori · aut ex deorum uoluntate · ut naugare · hoēribus
fini · nunc de naugatione agitur; & bene mundiose · quasi etiam huius rei potestate
ei possint fata detrahere · est & alius sensus latius · ut sperem se regna contra exulu
fata posse aliquid · simmetrus numen inferius ualuit contra fata victorū · PALLASNE ·
Minerua a noi rocme · INTO AOPY · idest ab hasta concussione · ut quod pallantem
gigantem occidit; CLASSEOQ · Admundia posuit · ut puna naui classe ducat · Sicuenis · pallas
nauibus infandū amissis · cū oronteis solus perisset; aut reuera unam nauem significat
ut oratius · meut extremos numidarū magros classe releget; classis enī dicta est ano
TWNTOKALWN idest alignis · unde & adones dicuntur qui ligna militib · portant · & ka
AOTIVALA; Potest; Ad illud refertur quod superius dixit · nec posse · UNIUS; unius sset · Classis Horat
monibus unius illius · ipsius naturaliter media producitur syllaba · sed aliquis est
corripit · hac excusatione · quod quotiens uocale longam uocalis sequitur · eumres
destrahit · ut insule iunio immagno · & subito alto · & ob hoc mutant accentum · inla
tino enim sermone cū penultima corripit · ante penultima habet accentū · in hoc
loco unius obnoxiam; & contra ana · uib · infandū amissis · unius obriam ꝓdimus ·
HOXION · ꝓ noxiam · & hoc uitio est · inter noxā & noriam · quod noxia culpa est · Noxa & noxia
idest peccatum · noxa aut pena; FURIAS · Amorem · ut in bucolicis seu quicuq; furor

oilei oilei nominatur. namdiu aiacis fuerunt & ambo furuerunt. sed tra et elamonius: nec
amore. & est greca figura. sic dicamus aeneas anchisae. & sub audimus filius; hac autem
figura utimur cum tapacres & cum amphitos tantum; ut uirgilius. deiphobe glauci
idest filia. hectoris andromache. iste uxor. IPSA; Dulcis enim est ppria manu quesita
uindicta; unde plus dolet uno alienis seuum. NEC UTACOLI ut inferorum; sicut ipsa flec
tere sine queo superas acheronta mouebo. RAPIDUM. Uelocem. ut est cum rapidus
sol nondum hiemem contingit equis iam preterit aestas. hiem. rapidi uep. so. IACU
LATA. In libris rusticorum lectum est. iactis fluminum manuias dicit
& certa esse numina possidentia fulminum iactus. ut iouem. uulcanum. mi
neruam; cauendum ergo est. ne alius hoc numinibus detur; CHUBIBUS. Sedim fisicos
quidicunt collis ioue nubium fumen creari; RATES. Abusive naues. nam ppriae naues
sunt. conexe inuicem trabes: ILLUD. Auctorem scilicet cuiuius: EXSPIRANTEM
FLAMMAS. Non anima dicit flamas: sed ei anima. fulminis flamas uomentem;
& ut superius pleno nomini adiecit opum. idest diues opum. sic hic uerbo. ei enim
plenu sic exspirat. addidit flamas. ut alio loco confixi exspirant animas; TUR
BINE; Uolubilitate uentorum; SCOPULO; Saxo eminenti. scopulus aut a uitaspe
culando dictus est. aut a regimento nauii. A NOTO VCRE IIIH. conuigerunt aut
ista circa cafereum montem euboeae. AST EGO; Nunc comparat singula & inde
uenesset. quod dixerat ego. addidit. deo uirgina; sic sallustius. uos aut hoc est pri
mus; INCEDO. Incedere ppriae nobilium personarum. SOROR & CONIUX; fricionem
& herem. idest ignem uolunt intellegi. uno non uero aerem. & quoniam ceni
tate hae elementa parias sunt dixerunt ee germana. sed quia uno hoc est ae
sub iectus est ignis idest iouis. ante supposito elemento. mariti dicti nomen est.
iouem aut amplando dixerunt. nulla enim res fouet omnia quae ad modum calor,
TOT ANNOS. licenter iniustis elocutionib. & accusatiuo & ablatiuo utimur. dic
mihi & tota nocte legi. & tota nocte legi. honestior tamen elocutio est par
cissimum. ALIQUIS QUIS; Non ita uanorum sed omnium generalium; PRETEREA
postea; ut preter eaunde nec portum ora amplius obiectam passus p. talis
flamonato. quod superius me miserat. nunc reddidit. nam dixerat superius
hec secum & modo ait nolu tas. idest cognatus. NIMBORUM. Nimbi nunc uenius
significant. plerique nubes. ut plurales. ergo pro locus fuerit intellegamus,

Nimbi

ppre tamen nimbi uo cantur repentine & poetices pluuie nam pluuias dicimus len
tas & rugis. LOCA FETA; NUNC PLENA. uel alio loco feta armis, sed dicit aut feta dicit & fieta
grauidam. & partu liberatam. ut fecerat & uindi feta manorias in matuto. eruca
aut eam fuisse. hac quod puerus pbebatur ostendere uem feram grauida illo loco
ostendit. non ostricta graues tempcabunt pabula foetas. ergo quia feta medius
sermone. bene hoc loco ephitheto discretus dicens. graue fetas. ut bonum facinus
malum faciunt. bonu uenenu. malu uenenu; AUSTRIS; figura est. celebrata apud uir
gilu. & est species p genere; legerat apud eum furentibus uentis. sed quasi asperu
fugit. & posuit austris pueritis. AEOLIA UENIT. Nouem insule que sunt post freti
siculae apellantur aeoliae. Aeolo rege ipsi filio licet habeant & ppria nomi
na; unde & uirgilius aut. aeoliam lipare; poetae quidem fingunt hunc regem
ee uentorum. sed uarro dicit rex fuit insularum. ex quarum nebulis & fumo uulca
nie insule p dicens futura flabra uentorum. ab imperitis uisus est. uentos suapo
testate retinere; HIC ILLIC. uel superius hic cursus fuit. pillio. VASTO ANTRO. sinca
ratione hoc fingit poeta naturale enim e. ut loca concaua plena sint uentis. LUC
TANTES. laborantes egredi. SONORIS. Graues sonis. & est tempestatis epitheton.
ortho aut talis est. aeolus uentos & tempestates sonoras uasto antro premit. ACUINCTIS
& CARCERE FRENIS. Transitio est p poeticam licentiam facta. carcer aut est. unde
cuq; phibemur exire. dictus quasi acer. ab arcendo. loci aut in quo seruantur noxii car
cerem dicimus numero tantu singulari, unde erupuit quadrige. carceres dicimus
numero tantu plurali, licet plerique usurpet poeta. uel stuuit q. effusi carcere
currus; ILLI INDIGNANTES. hic apte ostendit quid sit lictantes. MAGNO CUMURMURE
MONTIS. circumontis dauistra. sed cu magno montis murmure non fremebant.
& e maior sensus sic fremebant ut & iam antra possint sonare. CELSA SEDE;
sedem quod superius diximus. uentu enim metuit deprehendunt ex alto. SEDET;
sedet
HONORATUS. sed curat. apud antiquos enim sedere considerare significabat. ut
alio loco aut cum sacrata uallesedebat; MOLLIT Q. ANIMOS. id est uentos ANIO
T WHANEOWN. ut alibi quantu ignis animeq; ualent; tem horatius. impellunt
animi lintea thracis; mollit aut ideo dixit. ut potentiam ostenderet uuln
nature nulla ratione mitiari. sed mitigari aliquatenus posse. CARCERE
RUS celiq; p. ac quique tuor elementis. tamen aer. aether. sed hoc loco pre

per mistu aetherem. quia uenti nonnisi hanc superiora ut ait lucanus pacem
matenent sed auctiat aut maria aut aerem nā celi hoc loco pacere posunt. uelu
creatur. in hoc loco quidam aer. TERRAM. sufferant. & est afaeresis RAPIDI. uelocer.
ut supra. VERRANTQ; uerrere est q habere. arere quod uerrculum dicitur, est aut
principalitas uerbi. uerrouerris. participium uerri. unde & fit participium uersus; hinc
uirgilius. & uersa pulsus insonbiuor hasta. id est tracta. IDONEUENS, timens ergo
nuppe. timet non sibi sed dei ministri ne turbent eruptione uentorum. ut sibi bellorum tempo
re dicas. unum fortem timere. non sibi sed liberis suis. MOLEM. & montem. id est mo
lem montis. & est figura. ut unares induas diuidatur metri causa. ut posita con
iunctione. ut alio loco. pateris libamus & auro. id est pateris auratis. FOEDERE. mo
dolege. alias pacemque fit. ut dum cantes; foedus aut dictum ut a fetialibus. id est sacer
dotibus. p quos fiunt foedera. ut a porca foede. hoc est lapidibus occisa. ut ipse. & cesa
iungebant foedera porca. et PONERE & LXXIS SCAEI DARETUSSUS HABENIS; p manus
uel translacione. iussu aut ob hoc posuit. quia suo nihil facit imperio. nā colle hoc. &
maior est omnibus dissiade. ut uolunt aere possunt elementa confundi. ut ipse eolus.
mihi uasta capessere fas est; simul uentorum ostendit uis. quib. parui fuerat montem sup
poni. nisi & regem acciperent quipse quoq; alieno parerent imperio; IDQUE. papae
que. ut supra. AEOLE. Rethorica est in omni petitione hec observare. ut possit per
care quipetitur. ut sit possibilitas. ut sit res iusta quae petitur. ut habeat modu peti
tio. ut sequatur remuneratio; & faciendi est sedm hunc ordinem omni petitione for
mare uirgilius. ut in hoc loco possibilitas est. & mulcere dedit fluctus; iusta petitio est.
GENS inimica mihi. omne enim quod contra inimicos petitur iustum est; modus petitionis
est. & dissice corpora ponto; remuneratio. sunt mihi bis septem pstantes. & AEOLE
INCUTE UIOLENTIS; ordo ipse est. dicit aut figura parenthesis; metri qua & ellipsis hoc
uitet est. quod parenthesis quotiens remota de medio sententia. integer sermo
durat; plenum nāq; est. AEOLE incute iuuenis. tum aeneas rapidus ad nauem spiritus
ait achates; ellipsis est quotiens remotis uitet poetis. deest aliquid. ut est. quos ego pos
tuli non similis poena. deest enim adfligam. DIUUM PATER ATQUE HOMINUMQUE. circu
locutio. id est pentrans. et MULCERE DEDIT & AEQUORE. aliud pendet
ex alio. na quipotest mulcere. potest & collere. id est erigere in tempestate. GENS.
sermone & nacione significat. & familia. sed nunc ad uirq; potest referri quam

Quid in omni petitione sit observandum

Gens

aut ad familia aeneie aut ad troiana gentem refert. TYRRHENUM. Tyrrhenum
mare dictum ab quodcuiscum adluit. idest tyrrhenia. ut a tyrrhenis nauis qui Tyrrenum mare
se in hoc mare pepulerat; namq; hoc habet fabula. dormiente in lectore liberi
patrem puerum. nauta abstulisse tyrrhenos. quibus esset expressus in mare. quod du
cere rogauit. respondet ille. quo uoluerit liber. at adnaxi insulam sibi sacrata
coepere alio loco uela deflectere. qua obrem uacui numen. cignides illi sacrata
ueneb. eorum oluerit. quo terrore sellis instructis dedere papaes. NAUIGAT AEQUOR
figura greca est. nos enim dicimus. per quor nauigat. similia quam alio loco. tra
mare sidera uiro. ai latinitas exigat ut addat pposicio, & non uacat quod tyr
henum addidit. uidet enim dicere uacua esse uiuana. ILIONIS ALIOS P. idest
resilientes. sed mundo se dicit illum quasi ipsa cerna cuncta troianos appetit.
uictosq. penates. tacite occurrit quaestioni. portat quidem deos sed uictos. & con
temnendos. INGENTI UIMINE UENTIS. duplex sensus est. nouce enim simile significa
uentis dativus est casus. fiat fac. septimus casus est. & erit sensus fac uim troianis p
uentos. SUBMERSAS QUE OBRUE P. ordo est insensu. aut enim est. ut obruam
fluctibus. & sic submergant. tota autem uimonis petitio insequentibus explanat.
CORPORA PONTO. tamquam rotis quasi nauis. ut ipse alio loco cadentibus loquetur.
& toto descendit corpore pestis. scendit sane est autem hanc esse petitionem. ut
minora impetrare capientes. maiora posca. Quod & iam nunc uno facit. sic nacq;
se facis obstare non posse. sed hoc agit ut eos arceat abscalu. SUNT ORIBUS SEP
TEM. Non sine ratione uno nymfas dicitur sua potestate retinere. ipsa est
enim aer. de quo nubes creant. ut est. ac q. in nube cogit aer. ex nibibus aque.
quasi nymfas esse non dubium e. ideo aut nymfa aeolo pollicet quia uentorum
rex est. qui motu aque creant. Bene ergo iungitur origo uentorum, sane no
tant uirgilium erudit. quia merito promittit uxorem. quod ex cura regulicen
tia. ut salluftius denarium plures habent sed reges eo amplius. PRESTANTI
CORPORE NYMFE. Bene & iam uitas laudat ut maior sit inde de iopea pulcr
crudonis gloria; laudabilius enim est superare laudatos; ut ipse ad maio
re aene gloria laudat eum nu. hanc autem XIIII nomina in georgicis inue
niamus. CONIUNGIO INGE. coniunge uis legitimi matrimonii & bene
coniugio iunga dixit. ut hanc abalus segregatur que a regib. inelege

Noto

habere; solere enim reges nec plures uni principi dare nomen uxori; conubio nu-
bere posse cum natura longam · nubo enim unde habet originem longa
Sistole sed est tropus sistole quia quotiens aliq; longa corripitur syllaba ppter metrum eos
statem; ipse alio loco longam posuit · ut conubia nostra repulit; sciendum tamen est
quia plerique in compositione ut diminutione · principalitatis natura corrumpitur
conubio unica stabili ppriaq; dicabo; multa unum continet uersiq; uno
praecipit · dicendo enim conubio · ostendit legitima; dicendo stabili · longam praecipit
Diuortiu concordia · idest quae diuortio carere; dicendo ppria · adulterii remouet suspitione;
repudio
quod autem adiecit dicabo · obsequentem eam fore demonstrat; insinuemmest ut
metrus dicamus · sacerdos dicatus est numini · hoc est ad obsequium datus; MERITIS · pri
cipis; ut alibi nec ceteregina negabo pmerita · idest prestitisse; & alterum pendet ex al
terum · merita enim nomina ex prestantia descendit beneficio pulchra ple · notan
N da figura · frequenter enim hac utitur · nam quod nos pgenitiuum singularem dica
mus · antiqui prepositiuum dicebant · ut hoc loco · patricen pulchra ple · idest pulchra
plus & simpliciter intellegendum est; errant naq; qui dicunt · ideo pulchra dixisse · pp
canitiem & maternum misericordem cum pissimos fratres illum alterius aeoli filii
fuerunt · Aeolus hec subaudis dixit · quod ex posterioribus intellegi ut supra
notatum · REGINA · Inferioris prong reuerentiae · maiorem meritis appellare non
nomine; contra maiorem · minore nomine tantum uocare · quia ordo nonnisi p
indignationem corrumpitur ut infra · regis inextremis reb; tum nonnisi regem uocat
ut iniq; implorans nomine tantum · & alibi de tyro · ecce crudele nomine diae
EXPLORARE; deliberare · superius naq; multa poposcerat uno hoc ergo diae · tui
Litotes figura est deliberare quod uelis · mihi IUSSA CAPESSERE EAS est · figura est litotes · que
fit quotiens aliq; minus dicimus & plus significamus · pontanus intellegatur
ut hoc loco · non licet mihi implere quae pcepisti · nesciens nimplere; ut · minus
tanec ipso · idest libenter accipio; CUMMIHI quod aliq hoc · redit adfirma
Motus & ris · uentos creat tione · nam motus aeris · idest ventos · quibus adflatur; dicendo ad
quod aliq; uerecunde ut · no · videor arrogans aut laterem poene uertar
N poeta · qui enim potest uentos · idest non manem tenere · Iouique conali
AS; ritero pteron mensu nouem · uper conaliatur · solo sed aeolus non
Concilio quam superum conaliatur · aut non reconaliatur · antiqui quoq;

epulis AD·hoc est tunc deum faci; duplici enim ratione diuinos honores mere
mur deorum con ciuio & conuiuio deorum; unde & imbuoliis nec deus hunc
mensa dei nec dignata cubili est; HAEC UBI DICTA; & ratione · & abaeolo
CAUUM; ordo è conuersa cuspide cauum montem uiolatus inquietis con
pagibus aluum · quasi intrè quefacile cedit uetu · AGMINE; uel impetu
ut multitudine agmen enim polissimus sermone · nam impetum significat
ut illi agmine certo la contra pergunt; multitudinem · ut uocat agmina fa
ua sororum; etiam uerdentem exercitum agmen uocamus; PORTA; omnis ex
tus porta dicitur · quasi quaporta · ut importan · ut exportan aliquid; TURBI
NE; uiuentorum · & scendum è quid quid apellatum è turbinis facere. sed t quando
fit nomen proprium · turbonis facit · ut horatius turbonis in armis · EURUSQ;
NOTUSQ; cardinales quattuor uentorum sunt · de quib. nunc respondit · paulo
post unum què omiserat reddit · ut strudens aquilone procella · PROCELLIS;
procellae ut uentorum pluuia · dicta procella ab eo quod omnia procellat · INSE
QUITUR CLAMOR MORSQ; UIRUM; QUIA PRECESSERAT UENTORUM SONUS QUÈ &
IPSUM CLAMOREM POSSUM DICERE; STRIDORQ; RUDENTUM; PPRIE · NAM IN FU
NIB. STRIDORÈ · TEUCRORUM EX OCULIS · NUMQUA ENIM TOTUM CAELUM NU
BIBUS TEGITUR · SED ILLA PARS CONTRA QUA FLAUERUNT UENTI; QUOD AUTEM DIXIT
DIEM EMPTRA ADUIDENDUM OCULOS RETULIT · NON AD NATURA · NOX INCUBAT; NOX
DICTA QUOD OCULIS NOCET; INCUBAT AUTEM DIXIT IDEO QUOD ALIENUM TEMPUS
INUASIT · NAM INCUBARE PPRIE DICITUR PUMTEM ALIENAM TENERE · POLI; AXIS
IDEST EXTREME PARTES CAELI; AETHER; AETHEREM HOC LOCO PRAEPOSUIT · NUBES NUM
UNDE & FLUMINA AERISSUM · NON AETHERIS & FREQUENTER UIRGILIUS DUO ISTA CON
FUNDIT · INTENTANT; MINANTUR · OMNIA AUTEM AD SUPERIORA TENDUNT; EXTEMPLO
ILICO · & AUGURUM SERMO; TEMPLUM ENIM DICITUR LOCUS MANU DESIGNATUS
MAERE · POST QUÈ FACTUM · ILICO CAPTANTUR AUGURIA · AENEAE; SERUANT
TONPHON · UT AENEAM ULTIMUM TERTIUM DICAT; FRIGORE; TIMORE & RE
CAP CA TRANSLATIO · NAM & TIMOR PFRIGORE · & FRIGUS PTIMORE PONITUR
UT INTERTEXTO · UXORÈ TUA PAUPERARE ANIMI NON MINUS SED LABORARE FRI
GORIB. UTRUMQ; ENIM MINUIT EXTRUM CADUT; SICUT & DE CALORE & DE FRI
GORE · UT REDIAMUS · UT CAUDORE ACPENETRABILE FRIGUS ADURAT · INGEMIT ·

Agmen

Porta

Turbo

Cardinales uentq

Procella

Stridor

Nox

Incubo

Axis

Intento

Extemplo

Recipcum

Monypē mortem ingemit · sequē enim terq; quaterq; beati sed ppē
mortis genus grave eni est sedin homeni perire naufragio · quia anima ignei
est · & extingui uidetur immari · idest demento contrario; DUPLICES · duas
sedm morem antiquī, nā duplices duas dicebant · ut hoc loco & binos duos &
utrosq; patrīq; ut cicero binos habeam iubeo p mi utrosq; ; item salustius
cūde duob. loqueretur. hutriq; ad urbē imperatores erant · OTERQ; quaterq;
idest saepius · finitus numerus pinfinito · QUIS · & quis & quib. significat · sedī
antē enī sic dicimus · abeo enī quod est aqui inb. mutat · abeo quod est aquam
in mutat · sed tria declinatione musi sunt dativus & ablativus pluralis · hic
& antiq; omnib. usi sunt casib.; denq; cato morigenib. ait siquis sunt populi &
declinant · quesquum · ut puper puppui; MOENIB. ALTIS · ppē p gama quae al
tissima fuerunt · ex quib. omnia alta aedificia p gama uocant · sicut aes dicitur
dicit · OPPETERE; oreterram petere · idest mori; possumus autē sic uti hac sermo
ne · ut ex p se plenus sit · & tempus adiectione; ergo dicimus & oppetere mortē ·
oppetit · sicut spirat · & anima expirat · FORTISSIME GNATIS · At qui matrib;
legim · sup latinum gradū nisi gentiuo plurali iungi · constat quide sed
genus nomē · enunciatione singulare · intellectu plurale; bene ergo iunxit ·
in gente enī pluriesnunc · ut alibi ipse · diuisimus agri phoenicum · nenī
unus est ager foenicū; item salustius · romani generis diserti sunt; sane
quaerunt cur dio meden fortissimū dixerit · cū post achillem tertiam ·
ipse sit tertius · unde & statt aut · primū grecorū achillem; multi dicunt · ideo
fortissimū · quia iuxta homerū & uenerē uulnerant & martē; alii ad genium
referunt · quod achilles thesalus fuit · aiax · grecus · diomedes danaus · multi
ad excusationē aenee uolunt fortissimum dictum · a quo eū c stat esse pat
sum · ITIDE, uocatiuus grecus est; si enim latine diceret; ornida debu
it ponere; omnia enī patronomica que indes exeunt · apud latinos pri
mes declinationis · ut saeuus ubi ea cide telo uacuo hector; ANIMAM
HANC; QUASI CUM DOLORE hanc animā · ac si diceret · que ad laborē nata · e
effundere · sedm eos quidam sanguinē ee animā; ut ipse lib ·
purpuream uomit ille animā · nā alio loco aliorū oppinione sequē ·
quidam spiritū esse animā · unde est ac q; inuenies unare cessa ·

Duplex
Bini
Utriq; Salusti ·

Quis

Pergama
Oppeto

Salustius ·

Salustius ·

In · des · patronomica

SACRIUS; Magnus. ut superius diximus, & bene elegit a quib. perisse debuit; ipse enim & fortis & nummis pler: recte ergo his iungitur in quib. talu fuerunt. SARPEDON; & mutuma possum. Accentum ponere & in penultima; Nam homerus & sarpedonis declinauit & sarpedonis unde & uarrus accentuasset; Sarpedonis enim ante pene ultima habet accentum. Sarpendonis penultima; sed sarpedonis usurpauit. Naturalis autem declinatio est sarpedon sarpedonis ut me non menonis. sinon sinonis; Sed aut genitiui in donis miserto. aut a flexo uenit quia mutuma syllaba nominatiui. ut demofoon. demofoonis. sic ergo & sarpedon sarpedonis; est autem sarpedon iouis filius & laodamie de cuius apparatu. Sinonis. Homen hoc integrum ad nos transit, unde suo est accentum proferendum. Nisi esset latinum in ante paenultima haberet accentum. quia secunda a fine breuis est. SUBUNDIS. & subundis legimus. & subundis; sed si subundis correpta intellegit. si subundis uolunt; uana ergo distinctio. FORTIA CORPORA; nulla enim immoritur fortitudo. TALIA IACTANTI; in anter loquenti. ut alibi. atq; uirga iactat; & uoces diuiactat manes. AQUILONE; ab aquilone. ADUERSA contraria quia ad ipsa nauigantib. aquilo contrarius est. FRAGUNTUR REMI; ut gubernacula. ut quod melius est remigaremus; antiqui enim uelis remisq; nauigabant. ut ualidisq; incubaremus. obliquat sinus in uentum; AUERTIT. PAUERTITUR; & est figura creberrima. Potest nam. passiuum poni. ut. & pictis bellantur amazones armis. pro bellant; Nec nos debet mouere quod bellor non fecit. natura enim hoc prohibuit; Nam compone hoc ubi & inuenies actiuum. fecit enim debello debellor. & contra pro passiuum uerbi significatione. actiuum ponit. ut. hoc auertit pauertit. & insinuat pauor pro insinuat; & nox humida caelo praecipitat. Sed haec uerba tantum modo pro inuicem ponunt. quae & actiua esse possunt & passiua. ut. auerto auertor. capio & capior; ergo non possum dicere quod quidam argrafus. declinationes actiui uerbi & passiui pro inuicem ponit. Nam & neutralis uerbi declinatio. actiuae. & communis deponenti sue passiua. & aliud est actiuum uerbum. aliud habere ubi actiui declinationem. DAT LACUS; in diuersi cumulo. Arrugrafus

Sallusti

Altitudine. PRERUPTUS; in altitudine. DEHISCENS; uel dehiscens. dehiscens aut in aliquo dehiscere. ut in tertio de bello. APERIT; ostendit. ut sallustius. apud aperire solitus. id est nudare ostendere. ARENIS; & abarenis & cum arenis. id est. Praeruptus Dehisco

abismo mouebatur mare. ut aut ipsis arenis. ut in tempestate sola; Iris. Latinae

Genitiuus plurali in. ium. accusatiu plurale in. is. mutat

Genitiuus enim pluralis quotiens in ium exit, accusatiuum plurale in is mittit. ut puppis puppis quotiens in ium exit in es mittit ut partium partes; SAXALA CENTIA; propter tempestates. hec autem saxa inter africam & sardiniam sunt. quae saxa ob hoc italia sa uocant. quod ibi afri & romani foedus inierunt. & finis imperii sui illic esse uoluerunt; unde & dido. litora litori; contraria fluctibus undis impetor; quae ante asinenia propter uocant. SAXA UOCANT ITALIONES. QUE IN FLUCTIBUS ARAS. ordo est quae saxa in medis fluctibus italiorum uocant; VORSUONI INCANE. eminens altitudo homeri. MARI SUONONO. ut insuono ut in placido; INBREUIA & SYRTES. idem in breuia syrtium quomodo

Breuia maria

moleq; & montes. BRUMA AUT. uadosa dicit. propter quae pedibus uadi potest; et syrtes; syrtium sinus duos partes natura in parte magnitudine. ut sallustius dicit. LYCIOS, historiae ad auxilium uenerant. quum rex panda aeneam secuisset. unde & in secundo aut. comitum adfluxisse nouorum troiorum fidelem. utrumque nomen idem significat. IPSIUS ANTE OCULOS; AD MAIORE DOLORE, unde alibi. quae quae ipse miserrima uidi; cum quorum coram me cernere laetum fecisti; INGENS PONTUS. magna pars ponti. & ET OPUS SINE DOCHE; AUERTICE; aut a puppi quae uertex nauis est. aut ab aquilone quae flatu mundi uertice. hoc est a septentrione. ut ipse alibi. hic uertex nobis semper sublimis; MAGISTER. Lucaspris. ut in iii. libro. Lucaspuer. Troiae ductore classis oroncen. TER. sepius. finitus numerus pro infinito; crebrosenis fluctus facit aquilo; saluistius. crebricare fluctuum ut aquilone solet

Lycii

Syrtes

Fidus

Ibidem

Ubiq;

IBIDEM. ibidem & ubique. nam multi dubitant. ubi esse debeat accentus. quia ibi & ubi naturaliter breuissimae. sed ratione finalitatis plerique producunt. inuenitur hanc esse rationem. quia pluralitatis causa contra usum latinum. syllabis ultimis quib; particulae adiungunt. accentus tribuitur ut musaque. illene. hunusce; sic ergo & ibidem; APPARENT; aliud est parere & aliud apparere. parere enim est obedire. ut parere amori dicitur; apparere autem. uideri. ut apparet liquido sublimis aere nubes; & hec obseruatio diligenter custodiri debet. licet eam auctores metri causa plerumque corrumpant. RAN. ut ypo maris magnitudine. ut quia una poterat

s. n. solu in his. i. ibidem. ubiq; si enim in alis. ut musaq. illene. hunusce. etc

nauis; NANTIS; prima uerbi positio est no nasnat. unde est nauigo Aestuatem liquida.
& prima syllaba naturaliter longa est. licet natare. Habreuiatur in eadem signi
ficatione. INGURGITE VASTO; capitulum est. idest rei magne humilis expositio.
prudenter tamen uirgilius humilitatem sermonis. ephitetoni sublenauit in
hoc loco. uasto addidit. nam cui de eo quo loquitur. at cauernas ingentes;
ARMA AMIRAI; bene addidit uirui. arma enim dicuntur cunctarum artium instru
menta. ut certa aliaq; arma; item colligit arma iubet; & alio loco. dicendum
& que sint duris agrestibus arma; TROIA; differentia in hoc sermone est
in sensu & in syllabis; nam cum punctum dicam; & principale est nomen & bre
uis est. TRO. quando autem non est principale & diminuitur est longa. TRO. ut ro
tusa aeneis. GAZA; p suum sermo est. & significat diuitias; est autem generis fem
inini. ut & gaza laetus agrestis; quo exemplo apparet quoq; supfluo quaeri
a multis. que ad modum potuerit aurum nasci. nescientibus. gaza idest opes dicitur nimi
quod possidem; LAOMEDONTIA ALTIDONTA. Zeugma est ab inferioribus. quod fit & a supe
rioribus. & a medio. pleruq; & a utroq; respondet. ut eo uegetamur presidium.
qui numina phoebi. quem podar dan laurus quis dera senis; ecce hoc loco senis.
& ante dicta & sequentia concludit. ILIONEI; ANTI IPROSISE. p genetiuo enim dativi
posuit; nam constat huiusmodi graecanomina dativi singulariter in ei diptongum
mutare. ut orfei. nam illa solutio e cui orfei dicimus. nec modo ilionei possumus di
cere ad structui ee generiui. ut ipsi sit qui & dativus; Quod si forte contingat.
in regula mutatur. sed anticipo sistit quapleruq; utunt poetae. ut urbem quam sta
tuo uestrae. p urbis. item hyems pedepes. p pedi; uectus; qua uehebatur significat;
& p presenti participio quod non habemus. preterita posuit; in latino enim sermone. apar
tuo uerbo p suum participium non est. neq; ab accuso preterita. sed quod uno sermone
explicare non possumus. aut arte locutione ostendimus. aut si hoc nolum.
participia participio ponimus. sed usurpatione ut hoc loco factum; uicis hiems.
hiems duas res significat aut tempus. aut nouem; ergo loco intelligendi
est imbrem; imber dicitur a humor omnis. ut lucretius exigua acq; anima
nascuntur & imbri idem a humore; FAUSCUNT; abundant aperiunt; fauonii abun
dant dicam. unde & affatum; hiscere aut aperire; iuris bene minuit uolunt ee
neptunum. ut iam factam cognoscere tempestatem non inscientem uenire.

GAZA

ZEUGMA

HIEMS

IMBER

FAUSCO

FATUM

AFFATUM

Stagnum

STAGNA. Stagnum dicitur aqua stans. sed nunc pro uia maris significat. ideo
quod non nisi uenti tempestate turbant; ergo stagna. & uimus uadis refusa aliud
pendet ex alio. quia immobilis aqua in modo maris concumodo est. & ALTIVS SPI
CIENS; aut mari erigens caput. aut mare prouidens. PLACIDI CAPIT: QUERUNT
multa quae admodum placidu signum sommetus. quasi non possit fieri uentis
uentis propicus ut troianis; uno aut epitheton. more suo habet. sunt ergo
nil offendit; ut alibi uno sermone. cunctaque quasi sanus capit. CAEQUE RUINA; id
contrarius. quorum sonus similis est ruinis. NEC LATUERE DOLI FRATRIS IUNONIS
& IRAE. aut doli iunonis aut fratris iunonis. gemina ergo distinctio est. CURUUS
SE ZEFIRUS, UOCAT; phos. omnes intellege. isti enim sunt cardinales; GENERISTI
DUCIA UESTRI; astreus enim unus de titanibus qui contra deos arma sumpserunt cui au
rora concubuit. unde nati sunt uenti secundum hesiodum. & hoc loco fiducia pro confidentia
posuit. aut fiducia in bonis sit. confidentia in malis; IAM CAELUM TERRAQ; aut ordo est.
aut ei tis sine meo numine tantas moles tollere. & caelum terras que turbare. aut certe illud
est. quod tria haec numinalicet diuisa imperia meant. uidentur tam in uice regnito
rum habere potestate. sic & ipsa elementa quae tenent. physica uicissitudine quadam aci
one iungunt. quod & ipsorum numinum sceptra significant; uuppiter enim fido uicur
fulmine. neptunus tridente. pluto cerbero; multi enim queruntur cur modo neptunus
de alienis conquerat elementis. QUIS ERGO; deficit hoc loco sermo; & congruere quasi tacet
& turbare omnia sed. ut alibi meme adsum, similiter magis effari mediam; in uocem sis
tit, terrentur. quae quidem ego si sensero his enim affectibus tantum sermonis defectio con
gruit; sed motos pitat, prudenter agit; plus enim innocentibus succurrere quam nocentium
delicta punire; PRAESTAT; melius est. ut pitat tyrannorum metas; & notandus sermo. quia
& ipse plenus est. nec accusatiuo iungitur quam septimo. dum; enim & pitat illum & pitat
illo. post omni NONSIMILI POENA. al; aut non simili poena. idem non exquirendum
adfectus. aut certe mihi non simili. idem uehementer irato, LUETIS PSOLUETIS; & hic ser
mo a peccatis descendit, antiquorum enim omnis poenae peccatum fuerunt; OMNI
BATE FUGA. cum maturitate idem cum tranquillitate discedit. quomodo dicimus maturum
iucunditatis. idem mitiga; pro nitio si enim troianis est sit maturet fugam: hoc est ad
celerent, CAECUS; ut magnus. ut superus. ut uere seuum inuentos. quia mimae. SORTE;
ac si dicerit potuisse se & in caelum tenere. aeolem uero beneficio & in carceris regna

Nunde nati sint uenti

Praestat

Luo r

Maturo

meruisse; INCANITA; Aspera manu enim antiqui bonum dicebant; unde & manes dicit
quid enim melius & pacatissimum manes inferi quam non sint boni; Vestras enim ΕΥΡΕΔΟΜΟΣ
insanum est uel pro nomine uestro enim eius egere in pistrinum damnedam; Ac quasi
ea principe tempestatis irasatur quem primum concitauit gressum; Quod autem dixit saxa immo
ua uestras domos de pseudolo plauti tractum esse ubiam nisi forte carcerem aliquando effregisti
uestram domum; AULA; in risio est. sequitur enim carcer. & nihil contrarium si simplicem intellegam.
clauso. quia dimittere uentos non ipsius est sed iubentis; CARCERE REGNET; licet carcer sic
tam regnum est aeoli; hec enim per affectum possidentis intellegenda; Alibi caiderunt loquentem.
post aliquot mea regna uidens mirabor aristas; DICTO CITIUS; Nam ante quam dicere
dixit enim hec ait sed citius quam dici potest. PLACAT; Sub poetica licentia physicam quoq;
tangit rationem; ORA enim dicit esse neptunus quem superius dixit graui commota quiete
tasse; Nunc autem placat. quia iam sedari ceperant maria. COLLECTAS; AUT nunc colli
git & fugauit aut ante aurras collectas fugauit idem resolut; CY MOTHOE; No
mina deorum plerumque de causis sunt ficta ab elementis quae numina dicuntur maiores.
ut cymothoe idem cursus fluctuum a notos ΘΟΟ ΙΑΤΟΚΕΡΟΝΑ; TRITON; Oceanus neptu
num & salacie filius dicitur mare ab aqua salsa dicitur. ALNIXUS; Antiquum est ut coniuxus.
quod hodie nuncupamus. Dicunt enim admissus & comissus; sed & multa alia usus contra anti
quitatem uindicauit; enim illi par si dicebant. nos dicimus. pepigimus nos dicimus suscepimus illi
dicebant suscepi ut suscepit q. ignem solus; LEUIS; leues ac naui gabiles facit ut nos
triq; leues quemquam labore. & sicut debemus prudentem poetam causis utendere ut compe
re oratione ut hoc loco. per quem ventis. cymothoe celeritate dicitur se subuertit;
contra in uno libro ubi nullum periculum est lacus describitur placantem mare neptunum;
ut in uno libro quo imminet periculum uoueritur quorum sunt loco pauci quipri
dum ante; PLABITUR UNDAS. figura est; quod enim nos modo dicimus propositionem
nominis copulata sequente uerbo antiquorum ordine propositione detracta nomini
ungebant uerbo. ita tamen ut esset una pars orationis. & faciebant honestam elocutionem
nos dicimus pundas labitur. illi dicebant plabit undas, ita per forum currit. per curro forum
notandum plane quod plerumque accusatum sunt regit casum plerumque ad ablatiuum transit. AD ILLUM
MAGNO IN POPULO; ISTUM TEMPESTATI. populum motum comparat. cum populum tempestatem;
ideo autem magno addidit. quia ubi frequentem populum. ibi urbem sentimus. AD UMBRA
IGNOBILE; idem stultum ut contra nobilem animum prudentem dicimus; ideo enim populo

Manes

Triton

Annixus
Conixus

Uulgus

post autem arrectis aurib; sup sic enim translationem ab animalib; uulgus & masculi
ni generis & neutri lectiones. Generis neutri hoc loco alibi masculini, ut uulgus
ambiguas; & hoc est artis ut masculino utamur. quia omnia latina nomina in us. exce
uentia sine ultra fuerunt. Tres declinationis. ut pecus pecoris; siaut sede fuerunt
declinationis masculi sunt. uulgaum facit nonuulgeris ut docet elim; usurpatis
tamen est & neutri generis ppter unum grecum nomen, id est pelagus; cui enim pelagi fuerit
neutri tamen generis. Euroraron omnis stratus; sic alibi. Immanis telum iaciat;
Graue; Uenerabile. unde & Cicerabilis Iouis dni. & bene seruat circa hunc rhetoricam
definitionem. Iudex & iustitia & peritiam dicendi. ut cum pietate grauem; & illegi
dictis animos; Orator enim est uir bonus dicendi peritus; Genitor; uenerabilis.
ut christipatrem; ergo hoc nomen. & ad uerum patrem pertinet. & ad honorem referunt;
Celo inuectus aperto; non per aliquem uectus. sed aperto id est sereno. uectus per maria. Cur
su; non ut quidam putant. per ruit posuit. nec a poetope. sed tacito artis antique.
quia omnis nominatiuus plur. regit genitiuum singulare & iisdem syllab. esse debet.
ut hic musae huius musae. hi docti huius docti; ut ag genitiuos singulares datiuus regit
singt. ut iisdem syllab. sit ut huius docti huic docto; inde ergo eorum quae abscisa duorum
suspendit capita; & libradie. uesidiet fecisset. maior esset nominatiuo plurali;
Secundo; Troianis obsequentibus; & tractus est sermo a sequentib. seruis. id est ped
sequis secundis. unde & secunda fortuna dicimus; Aeneae; Numero eum aliquem
deorum. ut eneade inferum libertate turbant; Cursu; aut secundum quod
superius diximus primam cum inde cursum aut contendunt cursu petere. &
e septimus casus. uertunt; solitus apposito tunere. hoc est abualia; est inse
cessu; Topothesia est id est fictus secundum poetica licentia locus. Neque uidetur
penitus auertatur discedere. hispaniensis carthaginis partem descripsit; ceterum
hunc locum in africa nusquam esse constat. Nec est grue ppter nominis similitudi
dinem posuit. Topographia est breuis et descriptio. Secessu; sinu secreto. Locus;
subaudis quem in primis urbis antiqua fuit. & sciendum est quia quotiens primum
eum nomen cuius libet generis & in posito pronomine sequitur nominatiuus ne
dum illud pronomen ppter nominis genus sequitur; ut sallustius. Est in carum locus
quod tullia nu appellat; et ex proprio unum appellatiuo. tullianum ex proprio
et carcer appellatiuum; siaut utraque nomina appellatiua fuerint. hic enim

Tropothesia

Topographia

cumolum respondet muf. INQUESITUS SCANDIT SESE UNDIRE DUCTOS; ouidii
secundum isimus reductos idest replicatiles. Gemini, pares similes uiuida
& duos significat; OMNIAQUE eminent ut minis q. murorum ingentes, item
illa usque minaces; SUBUERTUNT; hoc est circa radices montis que ad rectam lineam
sursum cacumi; idest uertiam; TUMOSILUS SCENA CORUSCIS; silus coruscis
hoc est siluarum coruscarum idest conspicuum; ut iuuenalis. longa coruscat serra con
uenente abies. & posuit sepulcrum pgmetium ut super ius pulchra ple; SCENA; ut
umbraculo. & dicta scena a nothorchenae; apud antiquos enim theatralis scena pa
rietem non habuit sed de frondibus umbracula querebant; postea tabulata
componere ceperunt in modum parietis; HORRENS. horror pleniq. ad odium p
tinet. pleniq. ad uenerationem. in hoc loco sic luceanus arboribus suis horror
mest; ACRUM NEMUS; cropuset pacrum nigum ostendit pnigum umbrosum
pumbrosum densum idest frondib. plenum; UMBRO; naturali ut umbro pciue horror
ta ayo; NONFARUM DOMOS; aut uerum dicit. & est historia aut ad laudem pcina
loci talis inquit locus se ut domos credatur esse nrpharum; hic pullus morsu
ANCHORA MONSTRAT; hoc nomen cum greco unde originem ducit aspirationem nam
habet in latino adspirat quod est contrarium. nam magis grecorum est adspiratio;
sed hoc in paucis nominib. inuenitur; morsu aut de anchoris bene dixit cum alio
loco in uenam; tum denique tenaci anchora fundabat nauis; TELLURIS AMORE;
cum tuq. post pericula; unde & superius dixit primaque litora cursu; & paulo post
infert. opata pocuntur croes harena tellure aut pro posuit. cum tellurem dea
dicam; cum clementum ut plerique ponim; uulcanum pigni. cerere frumento liberum
primo. ARENA; quertur habet nomen hoc aspiratione & quare sic definit
fabrilitate dicit non habet; habetendo ut in fabricis uidem; habet. melior tamen
superior archimologia; ALETA BENTES; ora de fuco aspergine; silicis scintillam
excudit; bene aduerat specie. quum lapidib; certis inuenit ignis; excudit aut e ferri
endo elicit quia cudere e ferire; unde & incus dicit quod illic aliquid cudam idest
ferram. ACHATES; adlusit ad nom. na achates lapidis species est. bene ergo ipse dicit
ignem excussisse. unde & in achaten eius comite dixit. Lectus enim in naturali
historia plinii. quod siquis hunc lapidem in manu habuerit. gratiosior; SUSCEPIT.
pcepit. ut diximus supra. RATUM QUE FOORTE FLAMMAM; pacnerolae cophanes;

Gemini
Minantur
Scena
Horrens
Metalempsis
Anchora
Tellus
Terra
Arena
Incus
Achates

ita commutatione uerbi significet. & ablatiuo usus se; sed hoc solum aut amaqua circaco
munes ppositiones lucenia ut est deppositionibus comunib; conditus in nubem
concra; & noca conditur in aluo; item saeua sedens super arma. & gemma super bo
residum; cicero. quod ille in capite abhostu duce acceperat; item. & si forte fuerit
ineo que nemo sit ausus defendere; aut rapuit. raptim seu flamma in sonitu. ule
celeri; corruptaunois. Aqua mollita; cere aliaque arida; fugiens ulia. ad
generalitate transsit ppt carminis dignitatem, & ut ulem. auxu honestate sermonis.
ut alibi neluenia dicere. ut tactacu ardente uderem. & scientiae. uidere euphonia
Trphoea dicere; cerealia ut cerealia. trfoea ut trfoia. cesaranus ut caesaranus. in hisergo
lucenia derivationis est; tessereu. hoc est penuna fatigati. & fessus generaliter.
dicimus enim fessus animo. ut & fessus alleres edit & fessus corpore quod mauis primu
& fessus rerum afortuna uenientu. ut hoc loco; epicheraem miqua uacant. sed aut
fruges ad augimenta aut ad diminutione. aut addiscretionem ponisolent; Fruges. Gene
raliter fruges omis dicant. & certum quidiscernunt frumta afrugib. Hamaro
aut olei & frugum minutarum cudelegumin; diceret ut ostenderet ea
frumen frumta fruges uocari; frugu aunomtractiue afrumine idest eminente gra
tuis parte. recentas. Liberatas. ut medioq; exhoste recepit. idest liberatus. &
torrere parant flamonis. &c. s; omitti uero preteon pictum nonrespic
entes superiora quia dixit undis cereré esse corrupta. qua necesse fuerat ante
siccari; quamtamen ea contra hoc illo sed uentur exemplo. nunc torrere igni
fruges. nunc frangere saxo; & uolunt & iam hic ritero preteonesse. quodfalsum
ea & hodie siccari ante fruges & sic frangi uidem. & quia apud maiores nros
Pila molari usus noneratfrumta torrebant. & ea in pilas missa pinsebant. & hoc
pistores erat genus molendi; unde & pinsores dictisunt. quununc pistores uocantur
Pinso. Persius. pinsere aut dicta pinsebat. ut ergo que nulla aconia pinsit, aeneas. onera
psonarum ulib. officis interesse nondebent. quodbene seruat ubiq; uirgilius. ut
hoc loco; ut in uarii diuersis officis cotianos diceret occupatos. ut. ac pius aeneas
arcus quib. altus apollo. nisi cu causa pietatis interuenit. in adsepeliendu socii
deaenea dixit. parib. que arcmgitur armis. Scopulu idest specula. & quando
Specula speculationem significam genere est feminini. in specula musemus ab al
Speculum ta. speculu aut in quonos inuenitur. genere est neutri. ut iuuenalis.
Iuuenalis.

speculū cumlas satanabelli LATE PETIT. inquantū potest PELAGO
vip elagulus. ut inferretq deos lacio, aut ea siquem, aut dolor est. as Anthea
cendit scopulū requisturus andrea qpr pcaucī siquē uideat. Rursus est
hoc genere elocutionis quo ratio rentur. uindixit quo plerq omissa
uit. ac quinihil tā contrariū omisserū generale est plerq; speciale, ordo
ergo est quod omissa sunt adulescentuli ut a unū ad aliquod studium
adiungunt plerq; equos alere plerq; canes, aut certe quē uacat ut
superius diximus istas particulas frequentē uacare, ut ipse uirgilius. hebe
duresse, quadiu mortalib. ulla est, nemo dicit. siquaulla sed siulla. uacat ergo qua
rem inluculo. & quē pham philū quēris. quē uacat. nāde uno loquebat. BIRE Birenus
mes. naues habentes remorū ordinē geminū ut alibi, triplicapubes quam
dardana ūsu, in puppib. ARMA ACAICI; quia nauigantū militū est pupib. arma
relegare. ut alibi. pacē omne manu pfigere pupib. arma. ERRANTES. pascentes. Erro
ut alibi. mille mes siculis errant in montib. agne, reuertentē dū pascunt. uagant
CERUOS; CERUI OCCIS APUD ON CERATON. ide acomib. sciendū aut est. & ēlatina Cerui
nomina greca plerūq; & hmo logiam recipere; sed cerui non sunt in ynuinia
consulari adquā uenit aeneas; aut fictū ē ergo & sedū poeticū morem. aut ob
hoc dictū quia heroicis temporib. ubiq; omnia nascebant. ut ipse. omnis ferat
omnia tellus; TOTA; in totum & omne hoc in est. quod totū dicam, unus corporis Totum
plenitudinē. omne de uniuersis dici. ut putat totū auditorū. hab & scolasticos. hoc ē Omne
plenū ē auditorium scolasticis; omne auditorū hab & scolasticos. ide omnia audito Audtorium
ria. usurpant tam poete & ista confundunt. ut hoc loco tota pomnib. posuit. & con
tra pro tota omnē posuit. ut est omnēq; reuerti pro tota. Statius. & totos in poena ordine Statius.
nepotes. id est omnes; plerq; diuinationē dicunt ab eo quod est tot totus. ut ab eo quod est quot Tot. Totus
quotus; sed illud notandū quia in deriuatione mutat plerūq naturam. ut a tot natu Quot. Quotus
ralis breuis. totus ductur. quotus uero secū originē suam breuis remanet. AGMEN; Agmen pprie dicit ordinata multitudo ut est ambulantis exercitus. neq enim uno Agmen
loco stans agmen uocat. aut sinuentū fluuiū usurpatū. unde bene adiecit longū ut in
cedentium ostenderet significationē. CONSCITE; Con secū naturam breuis semp Con. & in. secū
excepto ci. s. litera. dū sequit. tunc enim tantū pducitur. sicut in syllaba ut insula natura corrip
insula. CORRIPIT; aut de arcta corripit. ut e corripit. hic subita repidus formidine

ferru. aut abachate ut non scam esse p silentiu intellegam; ut illo loco nu ap missis
achates adfore, tem nunc repto anchises fatorum arcana reliquid. GERERAT. autumo.
aut que gerere consuerat; CORNIBUS ARBOREIS. aut sub audi cui ut illo loco, uq;
ixionis uxorem constitit. id e cuuento aut certe secdm supradictam figurā.
comb. arboreis. p cornuu arboreoru; ve lusciam est ut, ei sub audias, euomul
gus. Beneulgus. dicitur ob. ut empis; miscet; p turbat. circu agit. insequitur.
FRONDEA. FRONDOSA POSUIT; plerique cu diuersam declinationis student po
ete mutare p propriate; Ha frondiē locu defrondib. uel oru. frondosus uero
e lucus. licet cu abunde frondib. nomam e defrondib. locus. ut saxosus. saxeus.
QUASETTEO. Bene definit n. meru necessitatis ente hec uenatio no uoluptatis.
inqua plus a requirunt. VICTOR; hoc loco p posita effector. ut e rotas insistere
victor. FUNDAT HUMO; p humu. & e adūbialē positum. ut humanitus. de p humu;
cū humus; CACENTATON INSERTONE. QUODFIT SICUT PARTICULAM. H. litera sepiae.
hinc. pinde. abscitur enim a uerbis more suo. PARTIUR. sallustius aut. p uncias sim
se partiuerant; Ha & partio & partior dicam. & est uerbu debis que cu utraq; ma
piant declinatione p ma uolunitate. actiuq; tamen sunt significationis. ut pōnio
punior. fabrico fabricor. labo labor; quaqui temptauerit pb. facere difficile in actua
passiua que significatione ut dicam. CONDEO alteru. condeor ab altero. sed hoc in alis
uerbis dicere non possum. ut fabrico fabricor. pasco pascor. na legm; florem depastas
licet. & pascuntur uero dumos; sunt aut alia uerba que actiue significationis declinationisq;
sunt. ut cedo. sunt que passiue. ut caedor; inuenimus tam actua declinatione habere
passua. ut uapulo. & contra declinatione passua. actua habere significatione. ut lo
quor; hec ergo cauere a illis segreganda sunt uerbis; VINA BONIS QUEO. C. OL; ordem
deinde una particula que a cetes decli. TRINACRIA. Graece p pe tria acra. idest
promontoria. lilibei. p achinu pelorum; Latine aut triquetra dicuntur; HEROS; unfor
tis semudens. plus ab homine habens. ut aut eroclus; OSCULA; ordoet. osculatur uocant
animos; Beneaut socios dixit. ut ceu exercitatio. IGNARI; p immemores. & ac
tologia; ignarus enim quis ignorat. immemor qui oblitus est. AUTE OMNIS UNI
UERSE. ut alibi cedi urbe. Labentia signa; OPASSI GRAUIORA; Nam agna uirtus
multi enim eos meminisse grauissimorum. ut prudentia facinus co lerent; & energia
uera dicit de transacta. ut ostendat futura esse leuiora; his quoq; calcet

frondeus. frondosus

Victor

Humi

Cacenfaton

Parcio. partior.

Plinio punior.

Fabrico. fabricor

Labo. Labor.

Tondeo tondeor

Vabulo

Trinacria
Latine triquetra

Heros. Eroclus.

Ignarus
Immemor

Vfen

sicut & granionib. scilleam rabiem; exempla pnegationi qualitate sume
redebent; ut hoc loco immanium periculis ponit pacte tempestatis exempla; pen
cusq; sonantes; id est valde & aut valde sonantes accessistis aut valde accessisti
id est iuxta; & bene aut accessistis nonnisi passisum hec pericula sed hi fuere
uicini; cyclopea; aut que cyclopi inuiti exiecit aut certe sicilian dicit. in qua
cyclopes habitauerunt; ut ipse. centum alii curuis hic habitant ad lictora uulgo;
possumus tam & etna accipere. nam & ipse initio aut. nocte illa tecti siluis immania
m p. omnia timore; quod metos & sollicitos faciat. ut mors pallida & tristis
senectus; omittite; omittite. & est tropus a faeresis. quomodo temnere. forsan
forsan fortassis. forsitan. forte. fors. unum significant. seduane memoriae po
nunt; olim. quodam tempori futuri est; meminisse; meminisse & genitiuum
regit. & accusatiuum; dicim. enim & memini malorum. & memini mala; & insta
ratione. nam memoriae obliuio contraria est. & obliuiscor similiter & genetiuum
regit & accusatiuum; ut obliuiscere caedis atque incendiorum; & obliuiscor iniuriae
cuiusclodia. sicut tullius cicero. iuuabit; futuri temporis est. huius autem uerbi preteritum
preteritum anomalum est. nam cum prima conuugationis uerba tempore perfecto. aut
mutant exeunt. ut amauit aut in uso lucan ut omnia hoc uerbum neq; iuuauit facit neq; iu
uat. sed iuuit ut lucanus. iuuit sumpta ducem iuuit dimissa potestas. per uarios
casus. argumentum a compensatione. sedes quietas. non uacat quod adiecit
quietas. habuit enim sedes & incerta & incerta sed non quietas. illic fas rec
nare surgere troiae; figura & iam antedicta. qua per contrarium aliquid intelle
gimus; dicendo enim illic fas ostendit alibi nefas. ut occurreret cogitationi socio
rum; ne fatigati tot malis quasi cum requirerent sedes; quod & in. N. factum est nauib;
incensis; durate; durate tote ad sustinendo laboris; sicut ait cicero. uix durare
possunt imperiosius aequor; uos met; met. pareat con est; sciendum autem est
has particulas. met. pte. te. ut ego met. qui spiam tute. & similia ornatus causa
ponunt; sunt autem aduerbia. quicquid enim a bilis sere necessitate partib; aduer
bium sit necessest; item que admodum probant aduerbia esse; quia dum. docte
facio. docte feci docte fecisti; & mutato uerbo remanet aduerbium ergo
sic & uestis particulis inuenim; ut ego met uos met ut mutatis casib. ut pso
nis eadem per maneant & aduerbia sine dubio sunt; nulla enim hoc alia pars

Pentrus

pallida mors

a feresis

Meminisse

Iuuo

Lucanus.

orationis admittit; notandum sane quod hę particulę plerumq; sua natura habent
non syllabarum; hæ autem & me longę sint tutemet dacty lus inuenitur, Hęc possum,
harum partium natura desinere quia sub regulis non sunt, uocem refert; pleonasmos est
cum fit quotiens addunt supflua; ut alibi, uocemq; his auribus hausit terrentius his
oculis egomet uidi; CURIS. cui adicta abeo quod cor uat; oemq; paulo post ait.
pmit atq; corde dolorem; AEGER; Aeger ę & tristis & male ualens aegrotus autem
sine aegrotans tantum modo male ualens; SPERO; Letitia & est crebra apud uirgilium
figura quę est quotiens significat abeo quod pcedit id quod sequitur; Nam spe letitia
sequitur spes uero in multis nonuidetur sed letitia; hęc autem figura & uersa uice fit
ut intellagam; abeo quod sequitur id quod pcedit ut meritęq; eo spectant pmia
palmę palmam pauitur posuit; quę pmium meretur & palma; PREDE; Adpdam utim
ferreque deos lacio; ADANGUNT. studio separant ut alibi adangunt opem; Adanc
tos enim industriosos dicam; ut oratius. altius agnos pcinctissimum; sicut contra neglegen
tes distinctos uocam; ut dis antos mulciber afros. DAPIBUS QUE FUTURIS; Ambitiose
dixit. quid sunt cenę dapes futuę; TERGORE; Tergus tergoris unde tergora corum
significat; tergum uero tegit ut templum templi domus significat ut sallustius salicet
quia tegis abstinetur. UISCERA NUDANT; uiscera nonnunquam intestina dicim; sed quę
quid subcorpore; ut uiscera bono latinis uiscera dabat. idem caro; est autem nominatiuus
hoc uiscus huius uisceris. ut lucretius. uiscus gigni sanguenq; creari; Sanguen autem
ideo ait dixit quia sanguinis fiat ut carmen carminis, Sicut sanguis dicitur para
ter genitiuus ut anguis pinguis; UERIBUS; et re nomen debis quę in numero singu
lari indeclinabilia sunt. ut ueru, cornu, genu; TREMENTIA; palpitantia adhuc AEHX
LOCANT; Quib, utebant non ad elixandas carnes sed ad leuandas, hęc uti sunt tempo
ribus carne non uescebant elixa. huic autem nomini maiores adspirationem dabant
nam ahena dicebant tunc, id est post quam se lauerunt; UICTU; cibo. unde conuictores
dicimus. ut horatius. numquam simul mecum maecenas conuictor. nam conuiuię a conuiuo
dicuntur. FUSI; poliseni; sermo est. significat enim & discumbentes. ut hoc loco & fugatos
& occisos; INPLENTUR; inpleor duos casus regit. dicimus enim & impleor illustrem.
ut cicero. squalore penus arpulueris. & terentius. plenus rimarum sum. & impleor
illare ut iuuenalis. lectica machonis plena ipso. FERINĘ; feras dicim; aut quod
omni corpore ferunt aut quod naturale utuntur libertate. & ydeo deniosuo

pleonasmos

Cura

Aeger
Aegrotus

Aeeinctos
Diseinctos

Tergus
Tergum

Uiscera

Ueru

Fusi

Ferae

ferunturq; post quam exemta fames; cauta immaestitia cibis famem
exemta dicit. id est fugata. non affluentia quesitam; mensaeque recondere; quia
apud maiores ipsas apponebant mensas; discis. unde est mise grata secunde; quas
enim habebant misas una carnis alteram pomorum; Consso. non retuera sed ut
illo tempore putabant; ex audire uocatos; aut subaudimus deos. & quasi
conquestio est quod non flectant pcab; aut certe hoc dicit. non solum perisse eos.
sed nec sepulturam habere adquam uocentur; Ro ium; enim quod mortuorum ubi
ad sepulchra uocabantur. ut est manesq; uocabat hector eum ad tumulum;
& est figura ab eo quod pcedit id quod sequitur. quia post facta sepulchra manes
uocantur; precipue; pe omnes quasi plus puis. oranti; poronti. ut in mitis ach
illi. sic eum; ppe socios. ut supra. spem multi simulat; finis. ut fabulis. ut diei;
sequitur nam q; paulo post. aeneas pnoctem plurima uolutans; & scandit e urgi
lium non semp dicere ortum uel occasum dei. sed aut intellectu relinquere. ut hoc
loco aut negotii tempore significare; est autem poetica callopistia. non omnia
exprimere; unde ait horatius in arte poetica nec uerbum uerbo curabis redde
re fidus interpres; quam uis plenq; de translatione graecorum hoc adserant dicum;
homerus sane ista contemnens tempora uniuersa detrip sit. cum iuppiter Homerus.
aetheres sumo; de conomiam istam secum mathesis uindicat ordinas
se uirgilius; Nam ioue in altitudine sua posito cum uenere. significatur quod
pruliorem aliqua felicitas possit euenire; ergo quo aeneas in parte regni ad
mittetur ad ione p occasionem coniugii id circo hec poeta pmisit. Sane illud
anim aduertendum quod ueracissime dixit tristiorem uenerem fuisse cum ioue.
et quo significat exitum uxoris infelicem futurum; Nam seniq; dido interimit
quod autem meritum facta ioue defleuit ad occasum descendere. id est
ad ima terrarum. ostendit amicitias quidem fore sed minime diutur no tempo
re pmanere; illud etiam mathematica dicunt uenere in urgiem posita misericor Mathematicq;
dem feminam nasci. et quia ideo uirgilius fingit in habitu uirginis uenatricis
uenerem occurrisse filio quod & misericordem potest regnum pbauit aeneas.
& in uenatione cum ea pmixtus est; aethere sumo. o. cursum est. & p
primum a sthere pithecum dedit. quia omnib. superior est. despiciens; deorsum
aspiciens. sicut suscipiens. sursum aspiciens; Notandum sane quia dispicien Despiciens a
dispiciens

deduco & diduco

Uelivolum

diximus, diligenter inquirens significam sicut deduco & diduco; Nam deduco & diduco. deduco est prosequor diduco uero diuido. uel uoluor; duas res significat. & quod uelis uolatur. uchoeloco & quod uelis uolat, ut omnis. nauis uel uolas qu & ypredixit. & est ista recyca translatio nauium & auium; Legimus enim & uela rorum pandimus alas. & contra de apibus mare pacatum liquidam cum ratus nauium sit. ale uero auium; & sciendum esse recyca translationem: ee. & pur cis unius; uacentes; Aut in longum ex postcas aut ypnum epitheton eterarum, uel cum cetera elementa mobilia sint. solata stabilis. unde & bruta dicuntur; Uos populos; cum populos numero plurali dicim; urbes significam; cum populum unus multitudinem ciuitatis intellegim; Sic. quod sicuti ut ista conspicerent. & Libre deinde Luminaregnis; yeconomia, id est dispositio carminis. utu parabile enim fuerat. rex rupto transitum facere. quod in no fecit. Atque ea diuersa penitus dispare gerunctur; quere stam ex cantatur uno sermone. atq; ea id est eodem tempore. quod solum ut positum. Nunc uero benetranslatum. quia induct ionem & de rebus humanis cogitantem. & a rici respicientem adequa uenere triam. unde honestas color est. ut uenus adeat iouem. tamen ne romana fata carthagini concedat. felix enim euentus sequitur loca que prospere ut uppiter. inde uiscundo. aspiciens hoc tantum. & alibi. atq; oculos ritu lorum reflectamus. ubi erat fictura victoria; Tales; de reb. humanis; Tacitam pectore curas; Nunc secum stoicos loquitur. quidcos dicum humana curare interdum. secum epicureos poetica uteris licentia; Tristior. comparatiuum positum pro positiuo. quando enim tristis est uenus. ut nunc tristior diceretur. oculos suffusos. mados oculos lacrimis profusos habens. & est figura que fit quotiens parua propter ut temporis a passione unguim carum accusatiuum. ut deiecit animum maesta ulterior dicendo aut uterque. ex prestat nimia & uuminlacrimis pulchritudine sicut de euryalo. lacrimeq; decorq; Aeternis regis imperiis & fulomine terres; uolunt quida supfluo regi ad eos respicere terres ad homines; nescientes quam a iouis potestas est idem posse circa deos quod ora homines; & fulomine terres; non sine causa adiecit terres; est enim fulmen quod terreat. et quod adflat. ut fulminis adflatu uentis. et quod punit. ut. uel pater omnipotens adigat me fulmine adumbras. penitorum autem fulminis latepatet significatio. oneus; sub auctis filius uatiacis oilei. ut ante dixim; unce; modo concrate. alibi significat.

Comparatiuus pro positiuo

N

N

N

ut bonum quam ipse intuetur animus id est prouidentia; quo ergo exponere;
Argumentum ab impossibili ut alibi, noueritis animo. Est ualdius quam ab uoluntate
plus enimet non posse quam nolle; troes; ere nominatiuus troes. Ab hebreis sumpta
regula est quae omnia nomina uno syllaba greca quae in latinum sermonem
transeunt ceteris tantum declinationis ratio latine quam grece declinari possunt;
uero troes et troes pampanis et panos. ut arcadia dicunt panos demore lacaei; obstinatos,
sed ciliam puniant. cotidie orbe pellimur. atque in africa sumus; sed si diligenter
requiramus etiam inde pellimur, ut nam quoque hospitio prohibemur arenae; certe hinc
romanos, ut quinque quam hoc legimus; sed philosophiam intellegimus; ut superius dei
nonem audierat; uolucris uolubilis; est participium pro nomine; uolucris enimet
quia uolat uolubilis quia uoluitur; annus autem uoluitur non uolunt ut est atque;
inter uia pueritia uoluitur annus. fore; futuros esse. est de nebis defectum. reuocato
to; dicendo reuocato ostendit italiam unde dardanus fuerat; a sanguine teucri;
teucrum pro dardano posuit; o dardanus enim de italia profectus est. teucer decem
quia solent poetae nomina deorum pro uirtutibus uel personis usurpare. ut dominatus
pellucis habemus et illarus cum castor equorum domitor fuerit; item et mania
progne pectus signata cruentum philomela; item didonem dicit sidoniam
cum sit etiam alocutionem; tum quid loquar aut erilam nisi cum fortis fuerit
et scienduum est inter fabulam et argumentum hoc est historiam. hoc inter esse quod
fabulae dicuntur concinnatum sine facta sine non facta ut de passiphe; historiae autem
quod secundum ratiam dicitur sine facta sine non facta ut de fedra; omnipotentem
melius omnipotentem quam omnis. ut significet omnipotestate id est pace legibus bello;
pollicitus; pollicemur spontanee rogat pro mittamus; quaeret gratiosissimi u
uerecundia agit uenus. nec enim conueniebat ut apte concubitum agere
apud maritum; unde et similiter respondet uxori. nequeme seruitium aueretur
hoc hacre. et pendens; compensans et est transitio a pecunia. nunc exodum; similis
qualis ab initio fuit. ut ostendat nec longitudinem temporis perfectorum;
finem; residuum non regnum requirunt; sed finem laborum; ante
non potuit; non fuit causa antecessorum posuit exemplum commutatum
sunt troianorum peruasum ut capit quam primum tenuit uel
nus quam macedonum tenuit uel in quis ordinum secundum fallaciam.

In
Troes
Tenuit
In fundata
Fore
donec
Quid sit inter fabulam et argumentum
Mithos de non euasisse.

Horatius

Sisenna

Horatius

N

Cato

Proruptum

Pelagus

Pataui

sed ppe hoc nefore illud occurrit. ut hunc uexantem quam pdicere
patre; eligit ergo similem psonam; hic enim duo troiam pdidisse dicunt
secm luuum quod & uirgilius p transitum tangit. ut sequoq; principib
pmixta agnouit & excusat horatius dicens. ardentem sine fraude troia.
hoc e sine pdatione; que quidem excusatio non uacat; Nemo enim excusat
nisi rem plenam suspitionis; Sisenna tamen dicit solum antenorem pdi
disse; quem siuelim sequi augeni exemplum. si regnat pditor cur puni
uagatur; ob hoc aut creditur grecis antenor patriam pdidisse quia legatos equi
ppe helena uenerant suscepit hospitio. & ulixem in mendici habitu agnitum
non pdidit; illyricos penetrare sinus. antenor non illyricum non liburnu
nam sed uenetiam tenuit. ideo aut uirgilius dicit illyricos sinus. quod inde uenit
quida enetus ex quiuenetiam tenuit. a uiuis nomine eneti dicti. posten
uenetiam nominauerunt. tuscus; ideo tuscus quia tuscum delio ipsum liburn
nu sacrissimi admodum populi. contra quos missus est dirusus; hi autem abama
xonibus originem ducunt. ut etiam ornatus dicit; hoc ergo nunc ad augmentum
pertinet. quod tuscus e & iam inter sacros populos. Contra ordinem. Amant poeta
re unius sermonis circumlocutionib. dicere. p burchrocio. aut burchroci. sic
& modo optima uno aut fontem tiberim. & paulo post. urbem pataui id est pataui
unde porrhoue; oriundum esse dicunt. quod sicut de fide est infinitus est nume
rus infinito. cuncorum ore undique; tantum exit in mare ut & iam retinet
uiuus moni; & sic dictum e fiat superus illi indignantes magno cum mur
mure montis. circumclausa fremunt. mare. Amat poeta rem istorie cum
musico coniungere; varro enim dicit hunc fluuium ab incolis mare nominari.
proruptum. id est effusum. fluens. & melius pruptu quam pruptum lege
re; beneaut definit quid e largus fons solutum mare. pelago; aquarum abun
dantia; preonit; populatur. uastat. hetaonen. hoc & iam in loco difficili.
urbem pataui. hoc est pataui; pataui autem dictum ut apud iuniores
quasi padauium. ut antotorne cat p ri quod capere augurio dicitur condere
ut quod aiunt telo p cussedicitur. & eo loco condidisse ciuitatem. sed esq.
locum. ex uetustissimis mundam dicens id concessum antenori quod
ipse desiderat. et genuinomen dedit; hoc e quod neuicum quidem con

cedetur aenee quod scim; admonetis profectum, contra quā obliquelocuitur
ppē consideratione martis; hic autem primus temporibus abantenore dicti
antenoridae; ARMAQUE FIXIT TROIA; hoc ē securus ē quasolemnia missa militia
sine gladiatura quib. licet templis arma suspendere ut horatius uelanius
armis herculis ad postem fixit. CONPOSITIS; sincope est. detraxit enim de
medio syllabā ut. repocula porgite deytis; HOSTIA PROGNIES; sicloquitur qua
sina sit detroianis. nam aliter sensus non procedit; quod autem dixit tua ppe
nies. efexegesis est ut ast ego que diuum incedo regina; ADMIXIS. quia nutus semp
promittit aliquid uppiter; INFANDUM PINEANDE; ut unum miserum septem quot
annis; item cor uumq; repente clamat prorue. est figura que fit quotiens no
men pa duerbio ponitur; Magis autem poetica est in ipsa auctiara. aut numquā.
tamen hoc loco infandum potest esse. nam in iectio dolentis; UNUS; hic ducit
penultimam; PRODIMUR. ouitra quidem hic sermo significat; sed modo
porro damur. scilicet ab italia; & sciendum ē omnium auctorum esse consue
tudinem res dubie positas insequentib. explanare. & plenius dicere. ut hoc loco.
nam quid est pdimur. ostendit dicens. ac que ita lis longe disiungimur oris.
hic. idest alis. ut hunc ego corte curvale aspicio. idest alem; HONOS; cum sed mar cem
dicam honor. arbor. labor. plerumq; poete. r. in s. mutant causa metri; o seni
longa est. o. breuis; hoc quidem habet ratio. sed ecce in hoc loco etiam sine metri
necessitate honos dixit. item sallustius. poene ubiq; labos posuit quem nulla
necessitas cogit. o eius tamen ē seruare regule; SICNOS INSCEPTRA REPONIS;
in sceptra ad impera reseruassic. hoc ē pnaufragia. auctore antiquest licen
tia communium ppositionum; OLI. o o dotunc. ppt sequentia; p nomen enim
non deb & ponitur nomine. sed ipso nomine. & nullius dicit illinate; illud
tamen olli. illi. significat. ut ollidura que sol oculos & ferreus urget somnus;
subridens. lactum ostendit iouem. & talem qualis esse solet cum facit serenum.
poetarum enim est. elementorum habitum dare numinib. ut supra de nep
tuno dictum est; SERENAT. hoc uerbum debuit esse que carent prima positione
quod fit in his que in nostra non sunt potestate. ut tono. fulmino. pluo. hec
enim non possum. dicere nisi forte psona inducatur cui quipotest. ut tale aliquid
uppiter dicat; OSCULA LIBAUIT. leuiter tetigit; & sciendum osculū religionis esse

E fexegesis

Infandum

Prodimur

Honor. Arbor. Labor

Olli

Libo. as

Osculum Suauium

Crthera. ab insula quæ crthera dr.

Cr. greca dr pt.

suauium uoluptatis. Parcemetu. quotiens intrusis urgumur amicos purgan
debemus; Nisi ad actionem descendere; quod & hoc loco uppte fuit. Ante enim ob
iecta purgat & sicuenit ad pmissionem; & est parcemetu. eloquio usualis d
est dimittemetum. quomodo diam, parce uerbis parce iniuriis; CRTHERA. omnia
que apud greros ei dipthongon habent. apud latinos sine ep ductum conuertuntur.
ut hæroe p eia. crthera. aheneaq; cieneas; omnia autem que dicit uppte. ad solu
onem pinent ante dictorum. Nunc dicit parcemetu quia superius dixerat. tristior;
manent inmota quia dixerat. que tergentur sententia uertet; & simul pransi
cii dogma stoicorum ostendit. nulla ratione posse fata mutari; TUO RII; utrora
norum. utromanorum. FATA tibi; Non ppte; fata enim immobilis ratio est. sed aut
uacat tibi. ut qui mihi accubantes inconuiuis. aut certe tuta tibi sunt fata nomam
ppterte; CERNE SURBEM; Aut romam significat quia cum ppietate detrahim;
quod magnum est significamus; ut ridicas. legi oratorem nec adas quem intellego ora
tonem. & nelongasse expectatio. adiecit. & pmissa lauri moenia; Aut certe de urbe
& sicut multi exegesis facis cerne urbem id est pmissa lauri moenia; sublimia
moenia; FERES AD SIDERA CAELI. ppe illud. caeli quib. admiscetur. Aeneas sed in
quosdam inmunicum cadit fluuium secundum oudum in caelum aprose
appelatus tamen. uppte indigens. MAGNA MINORA; magnus & parnus quoma
mensure sunt ad animum nonnisi ea critices adibemum hic. id est eneas & et
ordo. hic bellum ingens gerit italia. TIBI LABOR ENI; hoc loco excusat questionem
futuram. quasi uenen doleni que uenisse dicat. sed ita loquatur cum iis
presentibus dis dicit enim in decimo. abnueram bello italiam contingere teucris
QUANDO. Siquidem REMORDET; sollicitat, turbat. parum refero quodem
remordeat. ARCANA; secreta. unde & arcu. & arce ducta. quasi res secretae
italia. in italia. & detraxit prepositionem more suo; sic & illo loco. non ly hu
non ante terrodes pectus barbas id est in pectu. tamen aduerbium alter uellet
terra dicere. populos; feroces contunde; incongruum fuerat in consolatione bella predicere. ob hoc ergo iam iucundam pollicetur. omnes aue
uias & omnes up. ferro pteron in sensu. Ante enim cum iis post iura condunt
legem autem etiam mores dicuntur dubium est. certe omnia regnantem
uidere aetas. rhetorice. nebrue esse. sed enim dicere tempora duasse

Quando. Terentius.

Arcana

Irri

Rhetorice

inspecies; ordo uero est longissimus. Namaliter non precidu. sublimenq; ferei
adsidera et magnanimum aeneam, ceraudum latio regnantem uidere aestis.
atque ascanius prudenter eum uenere. & ostendit & cauit, dicendo filium
post regnaturum; cum nunc cognomen ulo addicunt secundum eandem histo
riae hoc habet fides. aeneam cum patre ad italiam uenisse. & ppe uiuasus agros con
tra latinum cumuumq; pugnasse. in quo prelio pereunt latinus, turnus post ea
dem mezentium confugisse. eusq; fretum auxilio bellare renouasse. quib aeneas
turnusq; parcere rapuisse. migrasse postea in ascanium & mezentium bella
sed cos singulari certamine dimicasse. & occiso mezentio ascanium ulum
coepcum uocari prima barbe lanugine. que eo tempore victorie nascebatur.
secundum e autem hunc primo ascanium dictum a frigie flumine ascanio
in etruriaq; sonantem ascanium; deinde ilum dictum a regerio. unde & ilii
postea ulum occiso mezentio; de quib nominib hoc loco dicit. at puer ascanius
cui nunc cognomen ulo additur ilus erat. ab hac autem historia in discedit
uirgilius in aliquibus locis ostendit non se ignorantiam sed partem poeti
cam hoc ferisse. in illo loco. quo magis italia mecum laetere repta. amfibolicos
dixit; ostendit tamen archisen ad italiam peuenisse; sicut omnia contra hanc
historiam fictasse. in illud ubi dicit aeneas uidisse charaginem cum eum con
stet ante lxx annos urbis rome conditam. inter excidium uero troie et
eorum urbis rome. annuuenumeratur. ccxl. cognomen ulo; sipprieloque
uiuat agnomen dicere. non cognomen; sed magis ad familiam respexit;
qua omnis gens iulia inde originem ducit; quam aut. & nomen mihi ace
ro. ut in hec ira est huic nomen fabule. & ciceronis. in sallustius. cui nomen
obliuionis condiderant. & ciceroni. in cui nemulo cognomineat. & ciceronem.
in ieneidis quemeo no mendenomine fingo. meliusq; mentent dicuo
in. cr. magnos orbes. tria sunt genera annorum. aut enim lunaris annus. xxx.
dicitur. aut sol. xii. alis. xii. mensium. aut secundum cultum magnus. qui
penet. xii dliiii. annos. in inbrantio horum annorum quos infastis habe
mus magnus. v. xii dliiii. ampleteitur. hoc ergo loco magnum dixit
comparatione lunaris; & ali inter ea magnum sol circum uoluitur. annum.
annus autem dicitur quasi. Anus idest anulus. quod in se redeat. in est. aeq.

Vera Historia secdm eaone de aenea. & patre ei. & de bello latin & tn. cpa aenea. & qm ascanius mezentius uiferere.

Cognomen
Agnomen

Salustius.

Tria genera annorum.

Annus

Latinum
Alba.
Uis

Totus

Romulio & re-
oresibus.

Horatius

Lupa
Lupanar

insenia puestigia uolutatur annus tamotor anaeo reeu idest anotor
anaeo reeu abmomatione; uoluenois, uolubilibus. ut supra, ab secelaum
transeat, uera est, ut transeunt nouercalem inuidiam deserat laumi-
& albam longam condidit dicam abomine albe porte repe sicuq; cuttans
ui; eodo mitute nam multa significat, hinc iam, preterea, trecentum,
e
t quomodo. ccc. annos dicit cumeam. ccc. regnasse constet sub albanis; sed
cum prescriptione aut. centum scilicet usq; ad bortum urbis rome, Aut nisi
donec regina sacerdos. & constat in regno romuli & numa & tullii hostilii quieuer
ut albam centum annos quib. partes roma & alba regnarunt esse consumtos
p
totos; idest sine uter missione. Gente, sub hec troia; idest troiana; sed debuit
dicere aeneia. diximus superius nomina poetas exercuno usurpare. donec regina
sacerdos; historia hoc habet, Amulius & numitor fratres fuerunt, Amulius
fratrem imperio epulit; & filium eius necauit. filiam uero uestalem uestae sacer
dotem fecit. ut spem sobolis auferret. aqua sepium posse cognouerat; hanc ut
multi dicunt mars compressit. unde natus sunt remus & romulus quos cum mater
Amulius principari uisset in ciberim; tum. ut quidam dicunt iliam sibi amen
fecit uxorem. ut alii inter quos horatius. liberi, unde est uxorius amnis.
pueri uero exposti ad uicinam ripam sunt; hos faustulus reperit pastor.
cuius uxor erat nup meretrix accalarentia. que suscepto alit pueros;
hi postea auum suum numitorem occiso amulio in regno reuocarunt; quib
dum cum patre angustum albe uideretur imperium recesserunt & cep
tatis auguriis urbem condiderunt; sed remus prior sex uultures uidit
romulus postea duodecim. quare bellum orta est in quo extinctus est remus.
& aprom
iaraemi nomine romani appellati; ut aut pro romulus diceretur.
blandimenti genere factum est. quod gaudet diminutione, ad alupa di
cuntur alii fabulosum figmentum. ad celandam auctorum romani generis
turpitudinem; nec incongrue fictum est. nam & meretrices lupas uocam.
unde & lupanaria; & constat hoc animal in cuncta esse mansis. regina. regis
filia. abusive ac more poetico; ut alibi magnum regine sedem minuisse
tus amore. idest regis filie pasite. MARTE GRAUIS. Gravida. ut nonn
sueta graues temptabunt pabula fetas; inde. deinde. Eluo tegonine.

idest pelle lupe quarebant non pastorum. sed hoc multi reprehendunt quasi regime iustitie, quagemina ratione refutantur: ut fal[illegible] fabule
ad exemplo iouis quicaprie nutritus uitur pelle, excepiet [illegible]cem; Remo
salutem intercepto post cuius mortem nata constat oracula dixerunt pla
candos esse manes fratris extinctos. ob quam rem sella curulis cum sceptro
et corona et ceteris regni insignibus semper uxta sanctuarium aliquid romuli
ponebatur. ut pariter imperare uideretur, unde et remo cum fratre
quem nisi uiuadabunt, romanos quasi suo deuoui dicit; per nomen
romam. sed romanos; urbis enim dicit ueri nomen. nemo ut in sacris enun
ciat; denique tribunus plebis quidam uitat uarro hoc nomen ausus enun
ciare uiruce leuatus est, quod ne hirginus quidem cum de stu urbis loque
retur expressit; nec metas rerum nec tp; metas ad aeternas retulit
tempora adamos; Lauinio enim albe finem statuit romanis aeternitatem;
quin; quineriam minus enim e iam nam plenum est. quin etiam hiberno
motu sidere lassem; asperà uno, tolerabilius hoc uppiter
dicit: metu; ut supra id metuens terras; celumq; fatigat; Mun.
adsumpte metuens uires celiq; marisq;. consi lia meliusq;
aut bello punico secundo uitat ennius. placidissimo. cepit fuere
romanis; gentem que togatam; Denegentem quia et sexus omnis et con
tecta gaudebatur. sed seruii nec colobia nec calceos habebant; togas autem
et iam feminas habuisse credidum et iam usus ostendit; Ricinus autem abeo
quod post tergum reicitur. quod uulgigma fore dicunt; sic placidissimo; t fatis.
t mihi; nam in personale e; Lustris; quinquennis; et bene olympia dibus com
putat tempora. quia nondum erat uel roma uel consules. lustrum autem
dictum quod post quinquennium unaquequ ciuitas lustrabatur, dominus
assaraci; idest familia troiana nam assaracus capingenuit. capranchi
sen unde aeneas auctor romani generis. ex quib. nummius qui achiamuicit
primo; Achillis patriam; micenas agamemnonis patriam. uitagamem
nonias q; mycenas; nascetur; ad illud respondet. certe hinc romanos; nonsi
poetę intentio ut in qualitate carminis dicimus. ad laudem tendit augusti.
sicut et in sexti catalogo. et in diuipei descriptione; hec autem iouis ad locutio

Pestilentia unde consulta
Sella curulis
Roma
hirginus
Quin
Toga
Colobium
Calceus
Ricinus
Mafortie
Lustrum
Catalogus

parum obiecta purga parum aliquid polluerat. pulchra. ludus pp uenere
t. ad
mirorianos; Ac si diceret. etiam caesar troiane. CESAR; hic est qui dicus est gaius
Caesar
iulius caesar; gaius pnomen est. iulius a iulo. caesar. uel quod caeso matris uentre
natus est. uel quod uuuse ius in africa manu ppria occidit elefantum. qui
caesa dicitur poenorum lingua; IOMPERIUM OCEANO F. Q. T. V; Aut ad lau
dem dictum est. aut certe secundum historiam. seuerianum & britannos
quinoceanos uicerat post mortem eius cum ludi eius funebres ab augusto
eius filio darentur stella medio diebus sa e. quae in ipsius honore appa ru
ise diceretur; unde et. ecce dionei pesist caesaris astrum. IOVI CONO.
Olim
sicut alexander. sicut pompeius. olim. modo futurum est; celo. incedum;
spolis orientis; uicto farnace michi datis filio. quireuera monere
fuit. ceterum aegr paus in qua polemo eum uicit. in australi est plagu
Onustus
Oneratus
h ONOSTUM; inter honustum & oneratum hoc interest. quod honeratus
est quilibet cumque pressus pondere. honustus uero au onus ipsum honestus
uesiquis spolia hostium ferat; sed oneratus ad spiratione non ha
bet. quia ab onere uenit. honustus uero quia etiam ab hono
re dicitur. retinet ad spiratione; ACCIPIES SECURE.
quia post mortem caesar meruit aram fastigium flamine.
uicaro in philippicis. hic quoque; potest intelligi sicut romulus. sed meli
Que. quoq.
Aut.
us sicut aeneas. de quo superius ait. sublimemque feres ad sidera celique quoque;
autem semp ad similitudinem ponit. utru quoque utroribus. UOTIS. uel ad uota.
uel uotis uocabitur. ASPERA TUNC; id est caesare consecrato. cum augustus
regnare coepere. clauso ianus templo. pax erit porbem. constat autem tem
plum hocter esse clausum; primum regnante numa. tempore bellum pun
icum secundum. tertio post bella acta que confecit augustus. quo tempore
pax quidem fuit quantum ad extras pertinet gentes. sed bella flagrauere ciu
lia; quod ipse p transitum tangit dicens furor impius intus; huius aperien
di uel claudendi templi ratio uana est. Alii dicunt romulo contra sabinos
pugnante. cum ureo esset in uinceretur. galidamque quam ex eodem loco eru
pisse. que fugauit ex eratum sabinorum. hoc ergo tractum morem in
pugnacuna perrexit templum quod in eo loco fuerat constructum quasi

ad spem auxilii pristini. Vidicant tatium & romulum facto foedere hoc
templum edificasse. unde & ianus ipse duas facies habet quasi ostendat
duorum regum sententiam: uel quod ad bellum tatii debent de pace cogitare
et alia mediocrada. quod ad pretium tatii optent reuersionem; CANAMQUE
uerta. sub audiserit; canam autem fidem dicit. ut qd incanis bonum
bus inuenitur. ut qd albo panno inuolutum manu sacrificatur.
p quod ostenditur fidem debere esse secretam. Vnde & horatius. & al. / Horatius.
bona fides colit uelata panno. Vestam uero religionem quasi nul
lum sacrificium sine igne est. Vnde & ipsa et ianus in omnibus sacri
ficiis inuocantur. Vesta autem dicta ut. ΙΠΩΥΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ ac ut digam
mossit adiecta sicut est uerenceus uenetus ut quod uarus uestitas rebus ipsi
enim sedicatur terra. quam ignem habere non dubium est. ut ex arena uulcanoq;
datur intellegi. Sed nos cum fratre quirinus eo. omnia sic intellere uolumus. ut supe
rius diximus. quia post pestilentiam ad placandos fratris manes. geminus omnib.
usus est romulus; unde et. uiden. ut gemina esset uertice crinis. Sed hoc esse non
potest. quia ratio et ante dictorum. aut ordo prz posterius si post dictum caesare.
romulum repetit; constat prz ea ianu templum patuisse sub romulo, alii uolunt
p hoc romanos intellegi; uerumtamen hoc habet ratio. quirinum augustum esse.
remum uero pro agrippa positum. qui sororem augusti duxit uxorem & cum eo
pariter bella tractauit, unde et parte alia discentis agrippa secundis; nam
ad ulans populos romanus octauiano tria obtulit nomina. uerum uel
let quirinus. an caesar. an augustus uocari; ille ne unum eligendo. parte
lederet quę aliud offerre cupiebat. diuerso tempore omnibus usus est. &
primo quirinus dictus est. inde caesar. post in quod & obtinuit augustus.
Sicut suetonius probat, & georgicis ostendit uirgilius; iam cum
de gangari dum victoria diceret. qui iuxta gangen sunt. qui que
ab augusto victi sunt. atq; victorisque arma quirini; ut autem
pro agrippa remum poneret. poetico usus est more, nam nomen
equiano sumpsit, hoc ergo dicit. Cum coepere uirtus cesar cae
lum tenere. parati omnibus bellis iura dabunt augustus agrippa;
romulus autem ideo quirinus dictus est. uel quod hasta

Ianus

Cana fides

Securis

Gradiuus

Ambages
Compages

Arbor. Arbos

In. Sub.

Sup. Subter.

Caducettor

cuterebatur. quę sabinorum lingua curis dicatur. hasta enim uel
est curis telum longum est. unde & securis quasi semicuris,
uel aco erano qui graece rex dicatur. Constat autem gre
cos fuisse romanos. uel propter generis nobilitatem, martem enim
cum faciunt. gradiuus dicatur. cum tranquillus est. quirinus
denique in urbe duo eius templa sunt. Unum quirini intra urbē quasi custodis
& tranquilli. Aliud in capitolio ut ex urbem quasi bellatoris id est gradiuus dicitur cum ap
pellant. COMPAGIBUS. Ambages & compages antiqui tantum dicebant. posteriores ad
misit ut & uia compago dicatur. sed nonquia uarius esse potest nominatiuus. debet
& iam declinatio mutari. nec in istis nominibus. arbos arbos. uomer uomis. Nam
& uomeris & arboris tantum fiet. Ergo compages compagis. quō com
pago usurpatum est. compaginis enim nemo penitus dicit
ET UBOR IMPLIS INTUS. Ut superius diximus propter bella ci
uilia quę gesta sunt contra brutum & cassium ab augusto in phi
lippis. contra sextum pompeium ab augusto in sicilia. SEU
SEDENS SUPER ARCAS. Secundum antiquam licentiam. sciendū
tamen est hodie in. et sub. tantum communes esse praepositiones
ceterum super & super iam accusatiuę sunt sicut. clamor por
que antea communes fuerunt. nunc in his mutata natura est.
AENIS NODIS. Non centum nodis sed aeneis quasi arcum locationes
significant. quę sunt catenę nodi plures. ET ORA CENTUM
MERCURIUM. & est peri phrasis. cicero in libris de deorum
natura plures dicit esse mercurios. sed in deorum ratione
fabulę sequendę sunt. nam uerita ignoratur. simul ad lusit
poeta. quia pro ducentores id est internuntios pastor. ferrum
UT TERRAE. propter illud quod sequitur. hospitio prohibe
mur harenę. PATERANT. propter illud. amoenus obtulam
cerarum claudit orbis. hospitio. ad hospitium. HEC
TI HEC CLAUDO. non sum. hamissaret exercitum suum. mul
to magis uetaret. sed fati dixit. uoluntatis iuris. sicut facis
iunonis. iniquae. aut certe fati troianorum. quia non sponte

sed necessitate ad affricam uenerant. quodque ignora
bat dido. illo enim tempore in uaden darum terrarum
causa fuerat nauigatio. ut sallustius meminit facilium
mutatione sedum; quod etiam ex cusant troiani. non
nos auferre urbicos populatores; ergo hocagitur ut discat dido
eos ad italiam tendere. quomodo ergo seruntur aenee? sed
furoris illud est non consilii. nam nec sacerdotibus hec dicen
tibus credidit; unde est. quid uota furentem. quid delubra iu
uant; REGIO ALARUON; translatio recta proca. ut supra dixim;
citus; cum enim alia signa tarde adortus suos recurrant
mercurius octauo decimo die in ortu suo inuenitur; POEMI
ANISTO CHON est: quia sifaeni, uolente dō; mercurio uel
ioue: INPRI ONIS; PRECIPUE; INTELLIGENS; proteuoni.
ut diximus: PER NOCTEM; decet enim procuratis regem
esse sollicitum ALMA; Alma lux dicta. quod alat uniuersa.
unde & alma ceres quod nos alat; Namphesia dicunt omnia
per diem crescere; quomodo ergo uirgilius ait. exigua tamen
gelidus ros nocte reponit. sed hoc prominaculo positum est. ut
etiam plinius sentit; LOCAS. & locos & loca dicimus cum in numero
singulari locus tantum dicam; simile est & iocus nam & ioca fiat
& ioca; ut ioca atque seria cum humillimis exercere; & dum iu
uenes agitare locos; QUAS UENTO ACCESSERE. dixim. superius
figuram figur cum preposito detracta nomini. uerbo copulatur
& plerumque eam naturam retinere. plerumque conuertere;
hocigitur scendum est. quia cum casum suum retinet.
fitere logia est. ut hoc loco. cum autem mutat. figura est.
ut cum arum ad labitur nori; ori enim pro oris posuit; ple
rumque tamen etiam supfluas ponunt prepositiones.
QUICCHERE HIC. [illegible] iure dubitat. cum omnia
certain culta; [illegible] est autem ordo; quicchenant
homines refrenente; e media perparent hec indicata sunt.

Salustius.

Antistochen

Inprimis

Alma

Locus

locus

Seria

ex acta; ex quisita; IN CONUEXU NEMORUM; pro oc
co nomi est ad causam pertinens. non enim tenebitur
ab aliis ut ilioner; conuexo autem. curuo; unde conuexum
dicitur caelum. sane sub ● audimus loco. ut alibi castrorum
& campi medio. id est spacio; SUB RUPE CAVATA; peri phrasis
spelunce. ARBORIBUS; quomodo molem que & montes.
aut certe arboribus & umbris spelunce; COMITATUS ACHATE.
deq; supra diximus. quere tur achates aene aest comes. uaria quidem dicun
tur. melius tamen hoc fingitur ut tractum nomen sit agreo
Achates rethimologia. achos enim gr dicitur sollicitudo. que regum semper
est comes; BINA; si ad utrum que referas. benedicit bina. si ad
Bina aeneam tantum. antiquus mos est ut supra diximus
bina pro duobus poni. sicut & duplices; LAETO FERRO. id est lae
ferri. ut pulchra prole. QUAE DIASESE TULIT OBUIA SILUA.
quam greci hylen. uocant. poetae nomina re siluam id est elemen
torum congeriem unde cuncta procreantur; & mulier uolun
aeneam in horo scopo uirginem habuisse; bene ergo in media silua
uirginis habitu eu eneren poeta facit occurrere quia ut supradixi
mus. uenere uirgine constitu & misericordes procreantur femine.
& uir permulierem felices fuerunt. ut probamus in aenea;
VIRGINIS ORNATUM QUAE GERENS; uultum & amictum;
Sparta SPARTANE; LACENE; spasta enim dicitur est Laconice. ubi
sunt puellae uenatrices. redditur autem causa. uirgo cum sit
in siluis. salutet propter uenatum; THRE ISSA; TRACA. & est solu
tio. nam threissa fact. sicut cressa genus pholoe; uenium autem
thref ab eo quod est thref. & chref; ut autem cressa Non fact. illud est.
chref quia cressa per h. scribitur. nec potest recipere solutionem
Traissa chraissa uero per adipthon gen. unde & resolutum
LATIGIT; suo salutet aursu; ARTA LICIE.
hic est que patrem senem capum agres.
multitudine collecta liberauit res celerius quam

defemina potest credi; unde & flumina dicitur cele
riter transisse; ambitum autem epitheton fluminis
eius addidit laudis. PRÆUERTITUR; id est transit. dicimus autem & preuertit & preuertitur. nouatione; iam
passiua declinatione utimur inactiua significatione. ut huc
loco; cum autem actiua declinatione est. passiuam habet
significationem. ut illeme preuertit; NAM QUE U.Q.D.;
ut ostendatur esse uenatrix; HABILEM; aptum sexu.
unusquisque enim arcum habet prouiribus suis; COMAM
DIFFUNDERE; ut diffundere tur. greca autem figura
est. sicalibi argentum magnum dat ferre talentum; unde
dabibere usus obtinuit; quod facere non debemus. nec duo ver
ba iungamus nisi in poemate; NUDAGENU; nudum genu
habens. ut sidicas. bonus animum. & est greca figura. sed non
ea quam diximus fieri per participium preteriti temporis.
& casum accusatiuum; hec enim pernomen fit. quamuis
ad unam significationem reuurrant; SINUS collecta. ut ocu
los suffusa. ACRIOR; paulo post sequitur. inquit; heus;
nunc aduerbium uocamus est. Alias interiectio dolentis. ut heus
& iam mensis consumimus inquit iulus. ERRANTEM;
nuesti gantem. SUCCINCTAM. Instructam. uelut alii dicunt m
cingulo habentem furcam. ut plerique. MACULOSA LYNCIS. Lyncis rex scythiae fuit. qui missum acerere triptolemu
ut omnibus frumenta monstrar & suscep tum hospitio.
ut in se gloria tanta migrar &. in terimere cogitauit;
Ob quam re mirata cereseum conuertit in lyncem fe
ram uarii coloris. ut ipse uariae mentis exterrat;
et erit nomina tiuus haec lynx. ut pan. tros. quae
in genitiuo una syllaba crescunt. CURSUM CLAMORE PRÆMENTEM. Se rumque duo diuersa in unum extrum cadunt. licet contraria sig

N

N

Heus

Erro

fabula lyncis

Tros

nisi ent. ut hoc loco. Ut dixi enim Eum aduocem per aner. quod pri
ex aenea responsione colligitur; ORSUS; Nunc coepit altissimis
ut sic uipper. orsus; sed illic propre posuit hic usus pretum;
preterium enim est participium; AUDITA Neque ausa; hinc
probatur quia superius hec interrogauerat uenus; QUIDONTE;
aut deuse dubitat. nam deam esse confidit. UOX HOMINEM
SONAT; GRECA figura est. QUEX certe; conclusio est syllogismi
qui constat ex propositione adsumptione conclusione; Nam
sine uox. nec uultus mortales sunt restat ut deasit; ANNA phoe
BI SOROR; DIANA. namuenatrix est, beneauerem suspicatur
pro loco & qualitate habitus. persone que; ANNA pharum
SANGINIS; Generis; SUE felix; propria. felix enim dicitur
& qui habet felicitatem. & qui facit esse felicem; ut imbu
cohitus. sit bonus o felix quetuus; unde & contra uirgo infepa
modicit. quae potui infelix. id est aduersa troianis. LEUES;
leuem faciat; ut leuat ipse tridenta. QUE CUMQUE; seu dia
na. seu nrmpha; QUE SUB CELO. Aut sub qua parte celi. ua
secundum epicureos dixit. quia plures uolunt ee celos. Uncicero. Inter
tensio. IAMDEM. Hoc loco uacat tandem, scriendu sine multas particulas adornatum pu
nere tantumodo. utputa eni dugemu locorum terrarum. HORUMUE LOCORUMUE Yper
metrus uersus. una eni plus habe syllaba; qui quotiens fit. debe sequens uersus a uocali
incipere. ut hoc loco; uen. uocem que colorem que & crines flauos. Nisi forte sine hesis fiat in
fine. Id uocalis elisio ut: necessitas peculi. Hic eni est necesse ut sequens uersus a uocali
incipiat. HOSTIA DEXTRA. Hostiae dicuntur sacrificia. que ab hiis fiunt qui in hostis pugnant. uic
time uel sacrificia que post victoria fiunt. sed hae licent effundit auctoritas. IAM MEDIGNOR
honore. Id est sacrificio. & aut uulg separare unum sedum gne una. aut certe quia pagina uenere
quae capri colit. ture uinum sacrificat & floribus DIGNOR. Digna me iudico. ut e uigo anbi
ua ueneris dignare superbo. Id est. digne habere. PURPUREO. Purpuldoro. aut rosin
coloris. SUTLAS UINCIRE COTURNO. Coturni calciamenta uenatoria. crura quoque
uinciunt. quorum quidam utriq. aprisi pedi. ideo & numero usus singul. PUNICA
REGNA UIDES. Hic adtentum facit aene a n. I I U I O S.

Orsus

Syllogismus

Sanguis
felix

Ypermetrus
versus

Synezesis

Hostia
Victima

Dignor

Nihil inter est utrum tirios an sidonios dicat. Ut diximus enim nomina de uicino mutuantur. AGENORIS URBEM. Quam fecerunt agenoridae: Agenor autem rex phoenices fuit. et sic dictum est. ut & tandem euboicas cumarum adlabitur oris. id est ad cumas. quas fecerunt hi qui de chalcide ueneran ciuitate euboea. SED FINES UBI CI. ante dicta dubia esse potuerunt. nunc apte regionem ostendit. dicendo libicos fines. tyrii enim & alibi esse potuerunt. INTRACTABILE. asperum. seuum GERMANUM GIGENS. hoc loco quasi stupuit aeneas. unde auctoris auditum prescribitur ne nos. dicens longam esse moram. id est causam. abeo quod sequitur id quod precedit. ut supra spem multu simulat. LONGE AMBAGES. id est circuitus. FASTIGIA. Primordia. quia sed longam esse historiam chartaginis. Ut sallustius. sed de carthagine silere melius puto quam parum dicere. HUIC CONIUNX SICHEUS ERAT. Quotiens poeta aspera inuenit nomina. uel in metro non stantia. aut mutat ea. aut de his aliquid mutilat. Nam sichaeus sicarbas dictus est. belus didonis pater mettes. Cartago. carcaci. ut legum est & in historia poenorum & in liuio. Sane sicheus si breuis est per naturam. sed hoc loco ecthasin facit. ea licentia quae est in proprius nominib;. licet enim inquiunt propri nominis parte syllabae mutare naturam. Quod & in appellatiuis euenit. si tamen de proprius originem ducant. ut sicanio praetenta sinu. quia uenit a sicano rege siciliae. MISERE. Datiuus est non aduerbium. OMINIBUS. augurius. secundum romanos est locutus. qui nihil nisi captatis fiebant augurius. et precipue nupcius. Lucanus. Contentiq; auspice bruto. Iuuenalis. uenier cum signatorib; auspex. TIRI aduerbium est. SCELERE ANTE ALIOS IMMANIOR OMNES. Longe totum. Nam aliter non procedit si segreges quos inter medios uenit furor. cum ipse dicat. licet simulatas fuisse tamen amicicias. Simul namq; sacrificabant ac iudicare. scelerator areo. ethneste. uel ethocli. & pholauce. ILLE SICHEUM. Hoc loco secundum naturam posuit; impius ante aras. probauit impium. quia ante aras. SECURUS AMORUM. G. Aut contempnens amores sororis. ut securi peligiaq; mei. id est contemptores. Aut certe securus erat de amore germanae circa murium numo. obquem se post mortem sicher interimere posse credebatur. Nec enim sequit

Intractabile

Fastigia

Mutilo

Ecthasis

Omen

Tyri

Securus

Amor

ut occiso sicheo ipse statim potiretur auro. nisi etiam dido periret; amores autem plurali numero aduoluptatem pertinet. ut securus amorum qui iuuenū tabi semper erant. Singulari etiam adreligionem AEGRAM. mestam. anxiam. MULTA MALUS. S. LAMANTEM. Arquilegi mus. quis fallere possit amantem. Sedhic nimia pygmalionis ostenditur malicia. quę etiam amantem fe

Ludo

fellit. VATA SPE. Quia dicebat eum reuerti. VSIT Decepit. INSOMNIS. Siabeo

Synezesis

quod est somnum sine zesis est. ut peculi ppecula. Siaūt asomno uenit. insomnis. idest dum somnos capere. CRUDELIS ARAS. Epitheton hoc decausa est ut peculi

Nudo

flamaę pręsunt. NUDAUIT. Indicauit. Unde contra in sexto habemus & uul nera dira tegentem. hoc est eęlantem. Quidenim tegeret undique truncatus?

Celero

Suadeo

Retexit. Ecce hinc planus quid sit nudauit ostendit. TUM CELERARE fugam. celeriter abire. ut dicimus cursum celero. Suadeo. Secundum naturam

Aena

duę sunt trisillabę. sedmulti trisillabum putant. Quod etiam sinuenitur. solu to dicenda est. quomodo dicimus aena & aena. hoc enim solum huiusmodi uerbum in latino inuenitur. THESAUROS. hoc nomen. N. non habet. sicut ad illus.

Gigas

gigas. thoas. abas. Licet in obliquis casibus inuenitur. Sicut nec formosus. quia diruatum est a forma ut speciosus generosus scelerosus. ONOTY argenti pondus & a. Aut qd ignorabat dido. aut certe admagnitudinem pertinet. idest tanti quantum nullas unquam nouit. HISCOMMOTA. Supradictis omnib; QUIBUS aut odium. CTA. M. A. erat. oderant lesi. metuebant ledendi. hoc est quia metuebant ne lederentur. Unde est illud inquarto. quos sidonia uix urbe reuelli. quia non uoluntate sed aut odio aut amore conuenerant. ODIUM CRUDELE TIRANNI. idest crudelis tiranni. & figura est. nam in frannum. odium iustum est. PIGMALIONIS OPES pelago. quas pigmalionis suas putabat, unde est inquarto. ultra aurum; quę enim auro maior poena. quam pecuniam propter quam deliquerat perdere; re moue hoc. et falsum est. ultra aurum; sciendum autem quod dum tangit historium. moris enim erat ut de pecunia publica phoenices misso arege auro de peregrinis fru menta conuecherent. dido aut a pigmalione ad hunc usum paratas naues abistule rat. quam cum fugientem afratre missi sequerentur aurum illa precipitabit in mare. qua re ausi sequentes reuersi sunt. DEUEHERE locos. ad minus est. SURGENTEM. Erigentem se. ut surgentem in cornua cerum. NOVE CARTAGINIS. Carthago enim

est lingua poenorum noua ciuitas: ut luuius docet. MERCATIQUE Solum
facti denomine byrsam, adpulsa adlibiam cum abhiarba pelleretur. pecu
callide ut emeret tantum terre. quantum posset corium bouis tenere. Itaque
corium in fila prope modum sectum tetendit. occupauitq; stadia uiginti & duo. Apemodum
Quamrem leuiter tangit uirgilius dicendo. & facti denomine. & non tegere
sed circumdare. FACTI DENOMINE. idest de causa qualitate. TERGO. Proter Tergum
gore. SEDUOS QUI TANDEM. Vacat hoc loco tandem. Et est naturalis interro Tergus
gacio. quiestis? unde uel quotiens? sicipse in uiii. licet mutato ordine.
quotenditis inquit. quigenus. unde domo. IMOQUE TRAHENS APECTORE UO
CEM. deest. dixit. & quociens longe respondet. parentesis est. Quociens nusquam
ecclipsis dicitur. ut hoc loco. OBEA. Perseuerat in opinione sua. Ita tamen ut &
illius oracionem aliquando concedat. Nam paulo post ait. Siuias forte pauper
troiae nomen fit, aut certe illud est quia superius dixerat. annrm phaium
sanguinis una. quae nonomina scium. Nam & mortium secundu aristotilem. ut phau
ni. panesq. ABORIGINE. A raptu helene. PERGAM. Perseuerem. hoc est uniuersa dicu.
ANNALES. Inter historiam & annales hoc inter est. historia est eorum temporu Historia
que ut uidimus ut uidere potuimus. Dicta ATTO TORICTOPEN idest uidere. Annales
Annales uero sunt eorum temporum quae & as nsa non nouit. Unde
Luuius. ex annalibus & historia constat, haec tamen confundunturi licen
ter. ut hoc loco. p historia inquit annales. CLAUSO. more poetico. qui dicunt
celum p noctem claudi. aperiri p diem, unde est. portaq; nat celi, & consi
dunt tecti bipatentibus. CONPONEI. finiet. ut oblato gaudens conpon Compono
federe bellum. UESPER. Proprie stella est. Cum au uesperi dicimus. ad uerbium Uesper
temporis est. Et sciendum quia omnia nomina quae de grecis in os. ex omnibus Uesperi
ad nos transeunt. apud nos aut in us. tantum exeunt. ut AHAOC delus. aut inter
ut ATROC ager. aut in utrumq; ut EUANDROC euandrus euander. TROIANA
TIQUA. Nobili. uenerabili. more suo. Libi terra antiqua. idest nobilis.
Nec enim esse potest noua. Item. templa disaxo uenerabar structa ue
tusto. FORTE SUA. Casu suo. idest quo solet. forte aut nomen est anominatiuo Forte
fors. ut terrenciuus fors fluat pol. LIBICIS. Iam sert. audiunt enim. sed fines
libici. ADPULITORIS. figura supradicta. SUMPTUS ANEAS. Honest hoc loco

arrogancia, sed iudicium. Nam scientibus aliquid dese dicere. adrogancia est.
ignotis iudicium; aut certe heroum est morem secutus. quib: quam mentiri
turpe fuerat. tam uera reticere. Denique ulixes in homero ait suam famã ad
cælum usque uenisse. Unde & iste. fama sup & heranotus. EX HOSTE PENATES.
optima locucio est. pluscq: significat de plurali ad singularitatem transire. ut uenor
multas cambus. & multa cane; ut horacius. aut qui dit acres hinc & hinc multa cane
apros mobstantes plagas. ITALIAM QUERO. hoc loco distinguendum est. Nam si
Patria. Prouincia. iunxeris patriam. non peccat; patria enim id est ciuitas. in prouincia esse potest.
non tamen ut ipsa prouincia patria sit. Licet in sallustio lectum sit. hispaniam
sibi antiquam patriam esse; sed illic ad laudem ponit non ad ueritatem; Ita
ergo dicit. prouinciã quero hoc est italiam. patriam. hoc est corinthum
tuscie ciuitatem. unde dardanus fuit. Genus a ioue. Ideo qui a excelentia
Hellesponti Ioue. dardanus iasius que nati sunt. Dardanus aũ auctor est troiae; & bene
ad tria interrogata respondet. qui esset. unde uenisset. quo tenderet.
FRIGIUM ADEQUOR. Id est hellespontum. CONSCENDI. Bene conscendi secun
dum phisicos. qui dicunt terram inferiorem esse. quia omne quod conti
netur. supra illud est quod continet; unde est. humilemq: uidemus italiam.
MATRE DEAMONS TRANSIT UIAM. hoc loco p transitum tangit historiam. quam
N poeseos artis poetice. aptè non potest ponere, Nam uarro in secundo diuinarum
dicit. ex quo de troiae egressus aeneas. uenerit eum p diem cotidie stellam
uidisse: donec ad agrum laurentem uenisset. in quo eam non uidit ultrius.
quare & terras cognouit esse fatales; unde uirgilius. hoc loco matre dea mons
T ferarum uiam; Item. nusquam abero, etiam que iugissum me surgebat lucifer
idae; Quod diximus eum poetica arte phibere. ne apte ponat historiam certum
est. Lucanus namq; ideo in numero poetarum esse non meruit. qui auidetur
historiam composuisse non poema. Data FATA SECUTUS. Scilicet ioue. CONUULSE.
Aut conuulse undis euroq; ut sup sunt undis euroque; Conuulse aut ideo. quia
Quasi habes supra. laxis laterum compagibus. IGNOTUS. Deest. quasi. Nam comparum est quod dicit. fama sup aethera notus. facit aut hoc frequenter uirgilius. ut hanc particulam subtrahat; ut. at medias inter cedes exultat amazon.
nam uolsca fuit. PERATRO. per. habet accentum. nam a longa quidem est.

sed non solida posicione. mutacenim & liquida quo cens ponuntur. metrum
iuuant. non accentum. EUROPA ATQ: ASIA PULSUS. Aut orbem inter partes di
uisit. & absolutum est. aut si europam tantum & asiam intellegimus. mundio
se locutus est. ut supra uenus. Cunctus obitalian terrarum claudatur orbis.
quasi cum indignacione dicat: p̄ ytaliam. asia carco: p̄ italiam. europa. denique
non passa uenus. eius interrupit que relas. DOLORE est. aut narrantis aeneae.
aut certe suo dolore; equum enim est. malis filii & ciam ipsam mouere.
QUISQUIS ES. pleraq: p̄ concessionem sic tradit poeta. ut augmentum faciat.
sicut hoc loco audiuerat uenus. Sum pius aeneas fama sup̄ & hesperia notus. & cetera.
Dicit tamen. quisquis es. hoc est etiam si hec inter non sint: hic tamen constat
esse felicem. quod uenisti cartaginem; item in secundo. quisquis es amissos hinc
iam obliuiscere graios. hoc est qualibet racione contra nos bella suscepe
ris; HAUD CREDO INUISUS CELESTIBUS. Litotes figura p contrarium signi Litotes
ficans. id est credo te esse carissimum superis. ut supra mihi missa capessere
fas est. Celestibus aut secundum phithagoram. & p̄ ꝛcipue platonem dicit.
qui confirmant animos esse superis caros. mortuos uero inferis; unde & uirgilius
de pallante. Penitiam celestibus ullis debentem. item contra. uos o mihi manes
este bonis quoniam superis auersa uoluntas. AURAS UITALES. Quib: animus. Ni Uita ÷ recip
hil est enim aliud uita quam recipere aura spiritus. Unde & spiritus quo constant omnia aura spiritus
Tec uocatur. CARPIS accipis. ut & placidam carpebant membra quietem. TIRIAM.
Carthaginem colonis. ADUERTERIS URBEM. ysterologia. ut supra. PERGE MODO.
tantum modo. hoc est hec tibi sola sit cura. nam liberate sunt naues. PERTER.
Imperatiuus modus est. ut fer cineres amicorum illi foras. REDUCES Proprie reduces
dicuntur. qui pericula euadunt; sic infra. ut reduces illi ludunt. scilicet post
periculum in latium abaquila. UERSIS AQUILONIBUS. Quia postquam ad africa
uerterunt. aduersus ante aquilo coepit esse p̄ sperimus. NITRUS IRA
MUGURIUM UAHI. D. P. hoc ad confirmandum errorem aeneae dixit. nec
mandio deae esse credere tur. Quod aut dicit. uani parentes: aut ypallage
est. id est uanum augurium. ut dare classibus austros. & ibant obscuri sola
sub nocte. p̄ ipsi soli p obscuram noctem: aut certe uani parentes. quia ses fal
sas & inanes docent; & p̄ hoc decipere plerum que ostendit augura; multa

uolum ad minuam hoc amorem parentum referri. quia ne ritudine affectus.
& iam supflua liberos docent. BISSENOS CIGNOS. Cignos naualibus conparat.
aquilam tempestati. In auguriis autem considerandae sunt non solum aues. sed
& iam uolatus. ut in prepetibus. & cantus. ut in oscinibus. quia nec omnes nec
omnibus dant augura. ut columbae nonnisi regibus dant. qui anum quam
singulae uolant. sicut rex num quam solus incedit; unde est in sexto. mater nas
aues. preansitum ostendit regis augurium; item cygni nullis dant nisi nau
tis. sicut lectum est in hornithogonia; cygnus in augurius nautis gratissimus
augur. hunc obtant semp quia num quam mergitur undis. LEVIATHTES.
post periculum. AGMINE. uolatu. impetu. Agmen autem apud uirgilium est cuius
libet rei impetus. ut illi agmine certo. & uocat agmina saeua sororum. IOVIS
ALES. Aquila quae mutuela iouis est. quia dicitur dimicanti ei contra gigan
tas fulmina ministrasse. Quod ideo fingitur. quia pnaturam nimii est ca
loris. adeo ut & iam ouia quibus supsid& possit coquere. nisi admoueat ga
gaten lapidem frigidissimum. uttestatur lucanus. fetu tepe facta sub alite
sicca. CAPERE. Eligere. ut ante locum capies oculis. SKIDENTIBUS ALIS.
Signum augurii est. COETU. dicit plinius secundus in naturali historia.
Omnes aues colli longioris. aut recto ordine uolare. ut pondus capitis.
precedentis cauda sustentet. unde & prima plerumque deficiens. relicto
loco incipit esse postrema. aut mouetur se omnes inuicem sustinere possint;
hoc autem uolatu imitantur litteras quasdam. Unde & lucanus. & turbata pepit
dispersis littera pennis. CANTUSQ; DEDERE. Adlusit ad nautas. PUPPESQ; TUE PUBES
QE TUORUM. Tropus sinec doche. a parte totum significat. ut terrentius. o lepi
dum caput. id est lepidus homo. HOSTIA. Propriae ostia dicuntur exitus flu
minum. sed modo abusiue est. quia plerumq; ostia ipsa proportu sunt. AUERT
ENS; SE subaudis. hoc est cum auerteretur. ut tum proram auertit. R OSEA. pro
pulera. AMBROSIAE QUE COME. Aut iungento deorum oblitae. hoc est ambrosia.
aut certe abusiue dixit diuine come. SPIRAVERE. exhalauerunt. Deflixit.
quae dixit supra. sinus collecta fluentes. VERA. Beneuere. de qua antea dubitabat.
MATREM AGNOVIT. Nunc matrem cognoscit. Nam deam esse iam superius dixerat.
FUGIENTEM. celeriter abscedentem. QUID NATUM TOTIENS. SEPE. & aut catawsi

r Prepetes. Oscines

Agmen

Gagates lapis

Lepidus

Ostia

Spiro

Catatosiopumenon

opumenon intellegimus sepe eum esse delusum · aut certe secundum ipsum uir
gilium · quia ut in secundo · cum mihi se non ante oculis tam clarum uidendam
obtulit · Multa tamen uolunt in hoc ipso loco saepe eum esse deceptum · ut in
habitu · in interrogatione · in responsione · in auguriis · TU QUOQUE · Sicut iuno ·
ceterique diu troianis inimica · CUM DEXTRE IUNGERE DEXTRAM · Maiorum
enim hec fuerat salutatio · cuius rei action · id est causam · uarro calimachum
secutus exposuit · adserens omnem eorum honorem · dexterarum constitisse uirtu
te · obquam rem hac se ueneradantur corporis parte · UERBA AUDIRE ET REDDERE ·
Sunt multe recaproce locutiones · ut hoc loco · sunt multe unius partis · utriq; suf
ficientes · ut tenemur amicitiis · ridiculum enim est fraudas mutuis · cum amicitie
utrumq; significent · Sicut fronto testatur · item sunt locutiones quarum una
pars plena est · que si conuertantur · habent aliquid superfluum · ut in salustio ·
in augurio mulieris ancille · Bene addidit ancille · ut iudicas in augurio ancille
mulieris · erit superfluum mulieris · ancilla enim & conditionem ostendit &
sexum; item · reserat pretoribus nota solis · hoc sufficerat · male ergo addidit
ignorabatur aceteris · Quod si conuertas · nihil esse supfluum inuenitur · TALIBUS
INCUSAT · Incusare proprie est · superiorem arguere · ut in terencio pater ad filium ·
Quid me incusas · clitipho · Accusare uero uel parem uel superiorem; ut in eodem
ad maritum uxor · Me miseram que nunc quam ob causam accuses nescio; & hoc p
prietatis est · Licet usus male istu corrumpat; Sciendum tamen est terencium
pter solam proprietatem omnibus comicis esse ppositum · quibus est quantum ad
cetera spectat inferior · ATQUE HUIUS · ordo est · ut uenus dea · OBSCURO AERE · Nebula · cuius
definicio est; CIRCUMDEDIT · figura est temesis · que fit cum secto uno sermone · Ut
quid interponimus · ut alibi · septem subiecta trioni · Sed hoc tolerabile est in sermone
composito · ceterum in simplicibus nimis est asperum · quod tamen fiebat antiquitus ·
ut saxo cere comminuit brum · AUT QUAE NIEHDI POSCERE CAUSAS · Scilicet ne sepe
narrando cerebrum paciatur dolorem; unde melius ad eam referatur · medio sic inter
fata dolore est · IPSA PAPHUM · ciuitatem cypri · SUBLIMIS · DIUino incessu · LAETA · Pro
prium ueneris epitheton · SABEO · Arabico · Arabie autem sunt inferior petro de seude
mon in qua populi sunt sabei · apud quos nascitur thus · dicti autem sabaei a uoce cebem ·
id est uenerari · quod deos ipsorum thura ueneramur · TURE CALENT · A · S R · A · Ecce unde

Incuso
Accuso
Terentius ceteris comicis prior
Diffinitio nebulae
Themesis
Paphus
Sabei

supra diuit. haud equidem talis me dignor honore; quod aut recentibus dicta.
laus loci est quisemper floreuestitur; Sertas. Sertum. & serta. cum nihil adici
tur: dicimus. ut hoc loco. Item alibi expressius. serta pcul tantum capiti delapsa
iacebant; si autem sertos dicere, addo flores. si sertas addo coronas; ut lucanus. ecci
piunt sertas nardo florente coronas; & hoc multis nominibus obseruandum est.
ut genus ex adiectione formetur: quae de facta in neutrum cadat necesse
est. ut piscinalis locus. piscinalis cella. piscinale. Sagmarius mulus. sagmaria
mula. sagmarium. CORRIPUERE UIAM. officium eundi celeriter arripuerunt.
nec enim uia corripitur. QUI PLURIMUS. idest longus. ut ipse alio loco. cum plu
ma ceruix; item. cum senuix plurima. idest amigdala. longa namque est. AS
PECTAT. Rei insensibili dat sensum. unde est illud in quarto deathlante. Item
salustius. lucis pisi dicens: agros despectantem. MIRATUR MOLEM AENEAS. hoc ad ipsum
refertur; magalia quondam. hoc ad poetam; nec enim hoc nouit aeneas. Magalia uero
antistichon est. nam debuit magaria dicere quia magar. non magal. poenorum
lingua. uillam significat. ARDENTES. multa festinantes. alii ingeniosi accipiunt.
Nam pcontrarium segnem idest sine ign. in genio carentem dicimus. unde & agre
cauent. catus. idest ingeniosus. ATQUE OPERE. CIRCUMDANT. DUCERE MUROS. ex aedificare.
MOLIRI QUE ARCEM. molibus factis extollere. OPTARE. ELIGERE. ut tuus oregina quid
optes. TECTO. Ad tectum. SULCO. Fossa. cuntas enim non domus circumdatur
sulco, ut alibi, ausim uel tenui uitem committere sulco. LEGUNT. Eligunt. PORTAS
EFFODIUNT. idest cochona faciunt, ALIA theatri fundamenta; hinc futura magnitudo cog
noscitur. QUALES APES. Tertiae declinationis genitiuus pluralis. & ium. & ium exit. sed
tum pnostro arbitrio cum nominatiuus singularis. n. & s. fuerit terminatus. ut amans.
& amantum. & amantium dicimus. Cum autem nominatiuus singularis. r. fuerit termina
tus. tantum ium. exit. ut pater patrum. mur mur murmurum. Reliqua uero nomina
auctoritate firmamus. ut apis. t. apum. t apium; AESTATE NOUA. Bene noua. quia est
& adulta. & pceps. secundum sallustium. FLORENTIBUS. pflorida. ut nemora in ter fronde
tur bam. RURA. Grece apo ripadicuntur. a fere si ergo sermonem fecit latinum.
EXERCET. fatigat. ut iuste iliacis exercere fatis; hoc autem participium abexercitu idest m
ltum multitudine. declinacione discernimus. nam nomen quarte declinationis est.
participium secunde. ut usus huius usus. t usi. passus passi. t passus. auditus auditi.

ut audiuis. SUBSOLE. Insole. ut nam qi sub ingenti luftrat dum singula templo. GEN
TIS ferus. ad laudem ap̃is uni. hoc pertinet. quod in quarto georgicorum melius intelle
gitur. LIQUEFACIA. defecata. sine sorde. ut nectantum dulcia quantum & liquida.
idest pura. nam dura mella constat esse meliora. STIPANT. densent. translacio
a naubus. in quibus stipula interponitur. quasi quam stipam. DISTENDUNT. dicunt.
implent. ut denso distendere pingui. HEC TAME. Melle. Abusus est pter suauitatis
similitudinem. CELLAS. Et hic abusus est. ut fauorum cauernas. cellas uocaret. ita
ut aū a repo nendi similitudine. AGMINE. Hunc impetu. IGNAUUM. Inutile. non ap
tum industrie. nam industriosos. gnauos dicimus. fucos. Secundum plinium apum
multa sunt genera. ppte tamen apes uocantur. ortę de bubus. fuci de equis. cra bones
de mulis. uespę de asinis. fucus aū est secundum emilium marcum maior ape. crabro
ne minor. PECUS. Pecus dicimus omne quod humana lingua & effigie caret. unde
horacius. omne cum pteus pecus a gra altos. AM RESEPIBUS. Alueariis & est trans la
cio que fit quociens uel deest uerborum ppietas. uel uitatur tetracio. FERUET. con
celebratur. ut e contra. friget. cessat dicimus. ut terrencius. nimirum hic homines
frigent. FLAGRANCIA. Quociens incendium significatur quod flatu alitur. ut a
flamma. p. l. dicimus. quociens odor qui fracta specie maior est. pr. dicimus. sci
endum sane nihil in hac uacare conparatione. nam poenorum operi. apum labor.
custodiae litorum. fucorum conparatur expulsio. O FORTUNATI QUORUM. IMS.
bene fortunati. quia facium quod ipse desiderat. FASTIGIA. Nunc operis
summitates. alibi ima significat. ut forsitan & scrobib. que sint. fastigia que ras.
SUSPICIT. Miratur. ut e contrario. despicit. contemnit significat. MIRABILE DIC
TU. Ob hoc quod sequitur. quia mixtus cunctis literat. PERMEDIOS. Figura
est. nam planum fuerat. medius se infert. NEQUE CERNITUR ULLI. Neque
a bullo cernitur. & est grecum. ut scriberis uario. idest scribe & te uarius.
LUCUS. Ubicumq; uirgilius lucum ponit. sequitur etiam conseratio. ut.
luco tunc forte parentis pilumni turnus sacrata. ii; unde & in secto.
Nulli certa domus. lucis habitamus opacis. dicuntur enim heroum animę. luco tenere;
Lucus aū dicitur quod non luceat. non quod sint ibi lumina in causa religionis. utqui
dam uolunt. IN URBE FUIT MEDIA. Nunc iam in media. LETISSIMUS UMBRA. Aut
septimus est. aut secundum pbum gentis uas. ut sit letissimus umbra. sicut sal

Sub. p. in.

Stipo

Ignauum

Apes

Fucus

Pecus

Flagro

Fragio

Fastigia

Mirabile dictu

Lucus

lustrus. frugum pabuliq; letus ager. QUORIAM. hoc est simul aduenerunt. nec enim secundo adaffirmam uentum est. FFFODERE LOCO SIGNUM. historia hoc hab & quam more suo uirgilius pretransitum tangit, dido cum transiret pquandam insulam iuno nisi illic accepit oraculum. & sacerdotem eius secum abstulit. cum ei parum crederet & promittenti carthaginis sedes. quo cum uenissent. sacerdos elegit locum faciendis urbi. quo effosso. inuentum est caput bouis; quod cum displicuisset & quia bos semp subiugatus est. alio loco effosso. caput equi inuentum placuit. quia hoc animal licet subiugetur. bellicosum tamen est & iuncti & plerunq; concordit. ut ipse plenissime alio loco; bello armantur equi; illic ergo iunoni templa fecerunt. unde & bellicosa est carthago per equi omen. & fertilis per bouis. QUID REGIA IUNO MONSTRARET MONSTRO DEDERAT. & uti diximus tangit historiam. FACILEM UICTU. Propter bouem. quod lis nunc non dicit. tamen ex historia sumit. SIDONIA TIRA. DONIS OPULENTUM ET. N. D. Aut simulacrum quoq; aureum fuit. & numen prosimulacro posuit. ut cicero. sese iam medeos quidem adquos confugerent habere: aut uult ostendere plenum esse presentia numinis templum. AERIA. Aerea ideo uel quod aes magis ueteres in usu habebant. uel quod religiosa est hec materies. Denique flamen dialis aereis calceis tondebatur. aut certe aerea seculi significantur. Nam ut hesiodus dicit. tempore quo hec gesta sunt. aereum seculum fuit. FORIBUS. Fores proprie dicuntur que fores aperiuntur. sicut apud ueteres fuit. ualuę aut sunt ut dicit uarro. quae reuoluuntur & se uelut. Ianua autem est primus domus ingressus. dicta quia iano consecrati est omne principium. ceterum intra ianua ostia dicuntur generaliter. siue ualuę sint. siue fores. quamuis usus ista corruperit. CARDO. cardo quasi cor ianue quo mouetur. STRIDEBAT AEHIS. Ad sua reuulsa tempora. cautum enim fuerat post proditum hostibus tarpeia uirgine capitolium. ut aeri cardines fierent. quo stridor posset aperta hostia omnibus indicare. HOC PRIMUM IN LUCO. Secura sunt. alia enim quae deuexere formidinem. TIMORIM. Multi quorum cur post usum matrem quicquam timuerit; quod tamen alii sic soluunt: ut dicant ne tunc quidem aeneam uenerem quam uiderat esse credidisse. cum ut ipse putabat agnitę nulla uerba perceperit; Sed uera solutio hęc est; uenus nihil de afrorum moribus unde tunc formidibat aeneas. sed dedisse libenter

Aerea seta

Fores

Ualuę

Ianua

Ostium

Cardo

dixerat filio, sciendum tamen est inuirgilio interdum ualdi graesse obiecta pur
gatis. uel contra. ut hoc loco. LENIIT. Quarte conuigacionis tempus preteritum
pfectum. uel inui. unc tam exit. uel sublata digammo. in u. p nostro arbitrio.
urlem. lenuit. audiu. audiuit; Sane cum inui exit pene ultima longa est. & ipsa
accentum retinet. cum uero inpi pene ultima breuis est & pdit accentum. quia
ut supra diximus unius obnoxam. quotiens uocalis uocalem sequitur. detrahit
longitudinem pcedentis. sed hoc in mero ubi necessitas cogit. Nam in ipsa & na
turam suam. & accentu retentat; Nunc ergo. lenit. tertia a fine habet accentum.
quia pene ultima breuis est. Sane plerumq. accentum suum retinet etiam sermo
corruptus. ut mercuri. domiti. ouidi; tertia a fine habere debuit accentum. Mercuri. Ouidi
quia pene ultima breuis est. sed constat hae nomina apocopen pti lisse. nam
nam apud maiores idem erat uocati uus. qui & nomi natiuus. ut hic mercuri
us. & o mercurius. unde. cu. licet breuissit. & iam post acopopen suum seruat
accentum. AUDAS. Bene ausus. quia inter incerta satis audacter salus speratur.
AD FLICTIS. Dead flictis. nec enim esse septimus casus potest. CONSIDERE. fido
& confido. datiuum regit. ut & fidere nocti; Sane optima figura est que
num quam a principe celitate discedit. ut atq; humiles habitare casas.
acusatiuo iunxit. qui habeo domum dicimus. unde est habito frequen Habito
tatiuum. SUP TEMPLO. hoc est in templo. ut supra. REGINAM OPPERI Sub. p. in.
ENS. Aut quam intellegebat esse uenturam. ex artificum festinacione.
aut certe uidende regine occasionem requirens. QUE FORTUNA SITU UBI. Fortuna
felicitas. ARTIFICUMQ; MANUS INTERSE. hoc est habebat artificum con
paracionem. EXORDINE. hoc loco ostendit omnem pugnam esse depictam.
sed hec tantum dicit. que aut dio medes gessit. aut achilles. p quod excusatur
aeneas sicut a fortibus uictus. TOTUM VULGATA PORBEM. Quia europa intulit.
asia passa est. affrica iam depingit. ATRIDAS. Atrei filios. agamem nonem
& menelaui. Sed usurpatum est. Nam pliste nis filii fuerunt. SAEVUM AMBOBUS.
Acquites dixit. sed atridas puto accipe. quos uniuus partis constat fuisse. PLE Plenus
NA LABORIS. plenus genitiuo melius iungitur. Terrencius. plenus rimarum sum.
EN PRIANUS. Laus picture est. p quam non imago sed ipse ostenditur priamus.
SUNT HIC ETIAM. S. PL. Ut supra diximus. omnis aeneae sollicitudo de moribus

Sua

Inanis

Fluor

Friges

Fabula rhesi

Tydides

Ardens

Heroo

asiorum est. quam nunc pictura contemplacione deponit; Quienim bella depin
gunt. Kuiptutem diligunt. & miseracione tangunt. SVA idest congrua. ut
feruetem quesiis altaria domis. LAVDI. Virtuti. ut pri mā merui qui laude copo
nam. MORTALIA. aduersa miseracionem merentur. ptie formido deponetur. FERET.
fadferet. INANI. Epitheton est picturae. aut quia caret corporum. quemmatur
plenitudine. aut quia nullius est utilitatis. LARGOQ; h Vmectat flumine multum.
spinosis est. quia dicit. h umectat largo. nam flumine est. fluore idest fluxu
ipso. PERGAMA circum. abusiue. non enim circa pgama. hoc est arcem. sed circa
troiam bella gerebantur. TROIANA iuuentus. definicio est hectoris. ut cat hil
lus q; acer q; cosas argiua iuuentus. Freuera. sicpene ubiq; homerus ponit.
ut hec tot tantum uel achilli totu sedat exercitus. ACERNGES. Bene ubiq; uir
gilius negocii qualitate dat troianis & nomina. Nam tamdos frigas uocat.
ut hoc loco; item. ouere frigiae neq; enim friges; dardanidas. generosos; ut dar
danidae magnigenus alto a sanguine diuum; Laomedontidas. pficios. ut non
dum laomedonte gesentis puria gentis; Troas. fortes. ut troes agum prin
ceps turmas inducit asilas. CRISTATUS Achilles. Secundum homerum.
quidicit in achillis cristis terribile quiddam fuisse. NEC PROCUL HINC RESI.
Rhesus rex trachiae fuit. Qui cum ad troiae uenisset auxilia. clausisq;
iam portis tentoria locauisset in troie. dolone pdente qui missus fuerat
speculator. a dio mede & ulixe est interfectus. qui & ipsi speculatum uene
rant. abducta q; sunt equi quib; pendebant fata troiana. PRIMO SOMNO.
Prima parte noctis. ut libra die somniq; partes ubi fecerit horas. TYDIDES.
Diomedes. & bene ulixe excepta pter aeneam. ut supra diximus. aut quia
secundum homerum occidente diomede. cadauera ulixes trahebat. AR
DENTES. Feruidos significat & ueloces. ut pnicib; igneu plantis. signifi
uelox est. sine dubio & ardens. XANTUM. Fluuium troie. PARTE ALIA. FAT.
Armis. Veritas hoc habet. troili amore achillem ductum. palumbes quibus ille
delectabatur obiecisse. quas cum uellet tenere. captus a achille meuscum
plexibus perit. sed hoc quasi indignum heroo carmine mutauit poeta.
FUGIENS. fugere uolens. accepto iam uulnere. IN SE LIX. Multa hoc loco distin
gunt. tamen & iam iuuenis puer. unus est sensus. ATQUE IMPAR. Acsidi

ceret. etiam si puer non esset. CONGRESSUS A CHILLI. Congredior tibi atti
qui dicebam. sicut pugno tibi. dimico tibi, hodie dicimus. congredior tecum.
pugno tecum. CURRU. Curribus falcatis usos esse maiores. & livius & salusti
us docent. INANI. Sine rectore. nam corpus. LORATENENS TAMEN. Quamquam
moriuus. VERSA. Tracta. ut plautus inuenitur omnia uersa sparsa. Venit
autem abeo quod est uerror. INSCRIBITUR. Diluceretur. ut plautus. corpus
tuum uirgis ulmeis inscribam. HASTA. Hostili scilicet. quam tunc fixus
trahebat. INTEREA. Dum haec geruntur. Iesaias oportune amentibus
festinantur actem plum, ut alibi. nec non actem plum summusque ad pulla
dis. a. NONAQUE. Idest inique. Iniques figuram et ut alibi. & iniquus clamus
non aequis acerris. PASSIS. Participium est abeo quod est pando; ideo autem
non facit pansus. quia plerumque. n. qd in prima uerbi positione inuenitur. in
preterito participio non est. Dequa re euphonia iudicat. ut abeo qd est tundo.
tunsus facit. ut tunse pectora palmis. a. ut tusus. ut non obtusa adeo gestamus
pectora poeni. Sciendum tamen est. licet alia euphonie causa uarientur. t in
generibus. t in numeris. nactus tamen & passus. n. penitus numquam accipere.
PEPLUMQUE FERENTI. peplum proprie est. palla picta feminea. minerue conse
crata; ut plautus. numquam adeuntatem uenio. nisi eam inferuit peplum. ho
die tamen multi abutuntur hoc nomine. SUPPLICITER TRISTES. Vt decet rogan
tes; & bene addidit. supplicitter. quia & piracuniam. & pgrauitate. & prelgione.
& pdolorem tristes sumus. TUNSE pectora. Vt oculos suffusa. AVERSA. Iratta.
nec enim poterat conuertere sese simulacrum; sic alibi. talia dicentem iam du
dum auersa tuetur. quomodo auersam nisi iratam intellegas. TERCIR CUM ILI
ACOS. apud auctores multa adsensum. non adaspectum possunt referri. Tertio enim
tractum intellegere possumus. non in pictura conspicere; unde est illud. mul
cere alternos & corpora fingere lingua. RAPTAVERAT. Bene forma usus est
frequentatiua. pquam ostendit l. numerum dicerat. EXANIMUM Et exam
mus & exanimi dicimus. sicuti unanimus & unanimis. inermus inermis. Ergo
pnostro arbitrio aut secundae eiusdem declinationis. aut tertiae. sed aliter ea ob
liquum singularem inuenitur. quia communis sunt generis. Exanimus an
moriuus. ut hic indicat locus. Exanimatus uero. mens; ut exanimata se equens

Currus falcatus
r
Uerror. Versus
Inscribo
N
Iniques fig
Passus
Tunsus
Tusus
Nactus
Peplum
Rapto
r
Exanim 7 ex animis
Exanimatus

impingeret agmina muris. VENDEBAT. ingenti arte utitur uerbis. Nam hoc
loco quia pingi potuit. presens tempus posuit; superius quia pingi non potuit.
sed referri. profecto exsecutus est tempore. dicendo. rapta uerat. non rapiebat;
TUNC uero ingentem; Iam enim superius eum lacrimas fecerat. hoc ergo addi
dit. ut sum hec toris corpus. ut etiam grauiter generet; Vt currum. Quotractus
est. amici aut plus est. quam si haec toris diceret; alibi. parauimq; patri tendebat
tulum. cum potuerit dicere mihi. MANUS INERMES. aut sine ceptro. aut supplices.
ut. & de extras tendamus inermes. qd tractum est de historia. Qui enim se uident
inermes. supplicant; aut reuera inermes tunc; contra pirrhum enim processit arma
tus. Sane transitum historiam tetigit. quia constat priamum cum ad supli
candum uenisset. dormientem achillem excitauisse. ut rogaret eum p filii corpo
re. cum eum potuisset occidere; hic & hoc homerus ppt achillis turpitudinem suppri
mat. SEQUIQUE PRINCIPIBUS. P. A. A. Aut latenter pdicionem tangit. ut supra
diximus. aut uirtutem eius uult ostendere. Nimiae enim fortitudinis est. inter
hostium telauersari; ut sallustius. catilina longe a suis inter hostilia cadauera
reptus est; Cornutus tamen dicit uersu isto. Vadimus in mixta danais. hoc esse sol
uendum. EOAS. E. Natura liter longa est. tamen fit breuis interdum. quia eam
uocalis sequitur. ut primo surgebat eoo. NIGRIMEMNONIS ARMA. Quia thi
thonus frater loa me domus raptus a aurora. filium suum memnonem exspa pgem
tum. ad troiae misit auxilia. Nigri aut dixit. a Ethiopis. unde prima consurgit au
rora. ARMA VULCANIA. utille indicat uersus. tetigit lacrimis tithonia flec
tere coniunx. DUCITAMAZONIDUM. Hoc est qd supra dixit. uidet iliacas exor
dine. p. Omerus enim hec omnia tacuit. que facta sunt post hectoris mortem;
Amazonidum aut diriuatio est ppt principalitate. ut scipiadas duos. p scipionibus.
Sane amazones dicte sunt. t. qd simul uiuant sine uiris. QUASI AMAZACAI. t
qd unam mam mam excustam habeant. quasi A TIE MAZOS. Hasau iam non esse
constat. ut pote extincta partim ab hercule. partim a achille. PELTIS. Scutis
breuissimis. in modum lunae iam mediae. PENTESILEA FERENS. superiorem ideo dixit.
quia se propter suam inuenacione confixit. simulans se ceruam fecisse; sed hoc pertan
situm tangit; Nam fuit bellicus intellegitur. AUREA. amphipolon est hoc loco.
utrum ipsa aurea. an aurea conposuit cingula. Sciendum tamen plerumque

N Inermis

N Cornutus expositor

Eous

Fabula tithonis & aurorae

Amazones

Pelta

Amphibolon

a phipolian metriracione dissolui. ut aurea composuit spondachido. aurea sienim ad
spondam referas non stat uersus. EXERIT. Nudatq; Nudant enim quam ad sep(us)tim
mammam. VIRGO. Et sexum ostendit. & aetatem. OBTUTU Aspectu. Et NO. Innno
quoque. hoc est singula mirabatur. FORAM. p. ut pulcra ple. SIMILIMI CATERIJA.
a dhoc tantum sequens prin& comparatio quā uituperant multi. nescientes exempla
t parabolas. t comparationes adsumptas. n semp usq; quaq; congruere. sed int dum
omni parte. int dum aliqua conuenire. EUROTERIPIS. fluuii laconicae. Crinti. mon
tis deli. Inqua natam constat dianam. exerc& diana choros. Hoc non ad compa
rationem prin&. sed est poeticae discriptionis ella gatio. MILLE. finitus numerus
pro infinito. Nam deinimpharū numero uaria est opinio. OREADES. Nimphemon
tium oreades dicuntur. Siluarum. driades. que cum siluis nascuntur. ama driades.
l ortium napeae. Naides. maris uero nereides. TACITUM. maior enim est tacitur
nitatis adfectus. ut supra. haec secum. sic terrentur. ut mecum tacita gaudeam.
PERTEMPTANT. Modo uehementer temptant. alibi. leuū. ut blanda uicissim gau
dia pretemptant mentem. Sunt enim multa quae pro locis intelleguntur. ut impo
tens. & satis eminus. & nihil potens significat. INSTANS OPERI. Zeugma. ad sequen
tia pertinens. REGNISQ. FUTURIS. Regnature carthagini. TUM FORIBUS DIUE INSTANS.
Precipuae foribus. & hoc loco distinguendum est. magno enim studio & labore
templorum fores fiebant. quas quibusdam insignibant historiis. ut in foribus
letum androgei. Item. in foribus pugnam exauro solidoq; elephanto. Quam uis
quidā iungant. dum foribus diue media testudine templi. ut unum intelle
gas tectum templi. Quod si est. sub medio tecto sunt fores. sed prima melior
exposicio est. TESTUDINE. camera obliqua. que secundum eos qui scripse
r de fabrica templorum. Ideo sic fit. ut simulacro caeli imaginem reddat.
q d constat ee conuexum. SEPTIARMIS. Satellitum scilicet. solio. Solium
p pre est armarium. uno ligno factum in quo reges sedebant. ppter tu
telam corporis sui. dictum quasi solidum. modo iam abusiue sellam regalem
intelleximus. ALTE. Aesidicetet in tribunali. SUBNIXA. Pro subnisa. ut supra
diximus. IURA. DABAT. LEGESQ. Ius generalis est. sed lex iuris est species. Hone
ergo tempo. Quod ait dixit iuris addidonus pinet laudem. SORTE TRAHE
BAT. Proprie locutus est. Trahuntur enim sortes. hoc est educuntur. CONCUR

Coparationes int dū omni parte. int dū aliqua parte conue niunt

Crinthus

Oreades. Driades. Amadriades. Naides. Nereides.

Testudo

Conuexum

Solium

Sella

Subnixa

Ius. Lex.

Sors

SUCCEDERE MAGNO. cum magna afrorum multitudine; & hoc est qd formidat aeneas. incertus quaeso mente comitetur. DIDUCERAT. segregaverat. & magna est int. de & di. differencia ut diximus. PENITUS. longe a regina remotos. Quires eam insol. entes custodes litorum facit. OBSTIPUIT. et ad admirationem et timorem hiemis & sermo. qd dicendo occupat. LETITIA QUE METUQUE. letitia ppter socios. metu ppter concursum. ARDEBANT. cupiebant. ut formosum pastor corydon ardebat alexin. ardeo aut & accusativum regit & ablativum. REGINA. hoc est qua affectione poenorum populus commeniet. DISSIMULANT. dissimulamus nota. simulamus ignota; ut sallustius. simulator ac dissimulator. QUE FORTUNA. utrum prospera an aduersa. CUNCTI. nam letitia ubi dicant. Bene addidit. letitia. ne penitus omis intelleg[e]rent; nonnulli tamen. letitia nam ub: legunt. Quod si sit. ypallage est. & illuc sensus recurrit. Sciendum plerumque ut hoc loco ad di aliquid generalitatem. & fiet specialitatem. ltem si dicas omis scholastici laborant. generalitas est. si ad dasisti. fit specialitas. ut sallustius. transgressus omis recepit. non spallera. prudenter addidit transgressos. ORANTES VENIA. pacem. ppter incendium navium. & ppria verbum pontificale est; unde est. tu modo posce deos veniam. Et paulo post. pacem que paras exquirunt; dicta aut venia a delicendam misericordiam. Merentur enim benuolenciam numinum. quilicet in nocentissit. veniam tamen quam peccauerit petit. Unde est confessio illa interpencio. quid meritus ego dicem. MAXIMUS IKIONEUS. Rebus omnibus maximus. Nec enim aliquid addidit; & non sine causa ipsum ubique inducit loquentem; ut enim homerus dicit. phorbas pater ilonei. semp mercurio deo eloquenciae faventes pugnant; ut horacius. mercuri facunde nepos atlantis. Merito ergo huic datur eloquenciae. PLACIDO SIC PECTORE COEPIT; more suo uno sermone habitum finitis orationibus expressit. ORETINA. Secundum autem rethoricam iudex dat qd multi imperitare. Nam eam plaudem benuolam reddit. IUSTICIA. Bene consideraut sexum. Non enim aut iure poterat dicere. FREMERE. commouere. ut contra. & numidae infrenis cinguntur. TROES TEMISERI. Taenas occupare questionibus. ne ad populacionem uenisse uideantur more qui tunc uagabant. MENTIS MARIA OMNIA AECH. per maria. & est contra illud. cur ad affricam.

Pentitus

Simulo
Dissimulo

Uenia

Elicio

Ilioneus

uenomnt. PARCE PIO GENERI. Quociens inuiciose sunt presentes psone, & tho
ricum est ad alias confugere. ut hoc loco confugit ad genus. ERIPROPIUS. ui
ramus scilicet & ut tamquam victi accipiantur. non talis qualis paris fuit in
spurge expugnacione rapuique helene. Nam historie hoc habet ueritas. nonuolun
tate helenam secutam. sed expugnata a raptam ciuitate. Vnde & recipi me
ruit amantio. Tangit autem hoc latenter uirgilius illo loco. me duce dardanus
spartam expugnauit adulte. POPULARE. Antiqui & populo dicebant & po
pulos. unde est populare. & populatq; ingentem sarpsit acerum curculio;
nunc tamen passiua tantum utimur declinacione. NOHEADIS AHIMO.
Argumentum ab impossibili. ut quid troes potuere. Vis autem est possibilitas.
EST LOCUS. comparacione orbis tocius. italia locus est. Nam puncia locus
non potest dici. minus est autem quam ut urbs antiqua fuit. HESPERIA. hes
peries duesunt. una que hispania dicitur. altera que est in italia. que hac
racione discernuntur. aut enim hesperia solam dicis. & significas italiam.
aut addis ultimam. & significas hispaniam que in occidentis est fine; ut
oracius. qui nunc hesperia sospes ab ultima. et hec est uera hesperia ab hespe
ro dicta id est stella occidentali. Ceterum italia hesperia dicitur a fratre
atlantis. qui italiam pulsus a germano tenuit. eique nomen pristine regio
nis imposuit. ut higinus doce. ANTIQUA. Nobilis. nec enim noua esse potest.
licet primam terram suam ei dicant athenienses. UBERE GLEBE. Uber proprie
est fecunditas. & bene italia uirtutem fecunditatemq; conlaudat. ne affri
cam petisse iudeantur. OENOTRI coluere uiri. Deest quam. oenotria autem dic
ta est. uel a uino optimo. quod in italia nascitur. uel ut uarro dicit a boe noto
rege sabinorum. FAMA. Subaudimus est. MAIORES. Maiores & minores
quociens de generibus dicimus numeri sunt tantum pluralis. ITALIAM. Italus rex
siciliae ad eam partem uenit in qua regnauit saturnus. quam suo nomine appel
lauit italiam. unde est. fines supusque sicanos. hoc est usque ad ea loca que ter
minant sicanum id est siculi a sicano tali fratre. Nam non usque ad siciliam.
nec enim fieri poterat. CUM SUBITO ADSURGENS. E. N. O. oenopion rex cum
liberos non haberet. A IOVE. mercurio. neptunoque quos hospicio susceperat
hortantibus ut ab his aliquid postularet & petiit. ut sibi concederet liberos.

Populor
Uis
Hesperia
Hirginus
Uber
Oenotria
Maiores
Minores
Italia

fab. orionis

illi in sacorum immolati sibi bouis urina facta p̃ceperunt ut obrutum terra. completis maternis mensibus soluerentur. Quo facto. inuentus est puer. cui nomen a urina impositum est. ut orion diceretur. quod dorica lingua commutatum est. ut o. dipthongos mãuerteretur; quod aũ plerumque prima syllaba breuis inuenitur. ut hoc loco. cum sit natura liter longa. grece racionis est; nam detractio fit. i. litere. &. o. remanet breuis. quomodo o. peare. alcioenta. proopeano in. CON NOH CON. Et hoc quia aut. w. est naturali longa. aut dipthongon. Ceterum. o. si fit in ppro nomine dicitur nos. ut omis latine sunt. ppriorum nominum. abutemur licencia. ut martibus lectum est; orion ergo postea uenator factus. dum uellet cum diana concumbere. ut horacius dicit. eius sagittis occisus est. ut lucanus. in missio scorpione periit. & deorum miseracione relatus in sidera signum famosum tempestatibus fecit; ueri similius aut est. a scorpione interemptum. quo oriente. occidit. s. orion Sane magnitudine sua multos orituri chebus. & ideo eius. & iam apud peritos incerta tempestas; unde dictum est. cum subito adsurgens. ad excusacionem non puisse tempestatis; & multa supflue questum. cur ortus commemoretur orionis. cum sit immissa aut none tempestas; sed illi oneus ista non nouit. que a poeta supridicta sunt p musam ut diximus cognita; Et constat numina nisi inuenta occasione nocere non posse; quod in omni suo opere uirgilius diligenter obseruat. INUADA CASCA. Incognita. latencia; PROCACIBUS AUSTRIS. Pseuerantibus. Et peax. ppre petax est. nam peare e petere. unde proci petitores uocantur. PERQUE UNDAS. S. S. Fluuio mari. & in undas diuso. ut sol & in tempestate. Salo aut uenit a beo quod est salum sali. nam sale tabentes a beo quod est hic sal salis. PERQ; INCUIA. S. Inuia. id est aspera. In mama; unde & dido paulo post. quis in mamibus adplicat oris. n̄ enim suos utiu petat. sed naufragam litoris culpat. ADNAUIGAUS ORIS. Flegit uerbum aptum naufragio. ad eliciendam miseri cordiam. quam ui & de nauibus natat. lectum sit. ut natat uncta carina. QUODGENUS hoc HOMINUM. Rethorice utu peratus mores. non addi donem loquitur. sed ad tertiam se confert psonam; HOSPICIO PROHIBEMUR HARENE. ut alibi. litusq; rogamus. occupatus est enim possessio litoris. unde ostenduntur crudeles qui & iam a communibus p̃ibent. Primaq; METAT. C. id est in litore; ut alibi. tuq; o cui prima frementem fudit equum magno

Procax
Petax
Proci

Salum
Sal

z 17

tellus pcussa tridenti. MORTALIA ARMA. Mortalem possibilitatem. Sanc arma
&iam consilia significant. utque tere conscius arma; sed hoc loco tertet la
tenter pter siciliam. nam &pa lo post aut. sunt &siculis regionibus urbes. cum
unam habeant in qua aceste regnat. sed adter rorem urbes posuit. ASPERATE
DEOS. Abusive ut mete; ut alibi. hunc ego si potui tantum speraret dolorem. cum spere
mus bona. ut meamus aduersa. MEMORES sanctique nefandi, iusti &iniusti. Et bene
memores. quia &iam si non statim punimur crimina. sunt tamen memores. ut horacius.
raro antecedentem scelestum deseruit pede poena claudo. HECPIETATE fuit. Multum
interest inter iustitiam &pietatem. nam pietas pars iustitiq est. sicut seueritas; nunc ergo
hoc dicit. qua parte sit iustus. dicit pietate; &bene duo laudat in aenea. pietatem quam
adidone inspectate contendit. &uirtutem quam uult tamen
armis. Non est uetacio. nam bellum &consilium habet &armatum in actu
ipso sunt. SIUESCITUR AURA. Uescor illare. ut alibi. uescitur aeneas simul &
troiana iuuentus. perpetua terga bouis &lustralibus extis. Hec nos decipiat
qd dicit plinius. ut locutiones ex similibus formemus. nam ecce comedo illam
rem dicimus. nec tamen uescor illam rem. &ipsam rem, &ipsarum dicit non
usque quaq hoc esse faciendum. HONOREMUS. hoc loco distinguendum est. Cuius ani
rei. exsequentibus pbat. nam uult eam nonumere nenamter prestet officio
HIC TEC P. P. Nec ubi parum uideatur. prima beneficia prestitisse. cum possis
maiora recipere; Nam pentheat. parum uideatur. est. utinam ut ontumorum me
no. ut enim quantum hic operis fiat pentheat. hoc est parum uideatur. TROIANO
Q: ASANGUI HIC. A. cum laomedon pmissam muporum mercedem neptuno &apol
lini denegasset. neptunus iratus. troie immisit cetos. unde apollo consultus cum
&ipse iratus esset. contraria respondit. dicens obeciendas puellas nobiles beluis.
Quod cum fieret &tumens sp potes quidam nobilis filiae egeste. cum lome
donus esiona esset orta sedicione relegata. impositam eam nauii. misit quo
forsitan liss&. hec ad siciliam delata. ac rimoso flumio quem crimisum aurgilus poetica
licencia uocat conuerso in ursum uel canem compressa. edidit acesten. quiq ex matris
nomine ciuitatem troiam condidit. que hodie segesta nominatur; QUASSATAM
UENTIS. Iusta petitio. SUBDUCERE. in mestam trahere; deducere aut in mare mittere;
ut deducam socii naues. PARE. Aptas legere. STRINGERE REMOS. Aut defrondare.

Arma

Uescor

Lab egeste. quae genuit Acesten

quam in. VIII. hercule Acero liberasse. seruus die.

Stringo

ut agricolæ stringunt frondes. aut fracos stringere id est ligare. DOCIIS ET REGE RECEPTO. Silemsis pnumeros. ut hic illius arma hic currus fuit. SINAB SUMPTA SALUS.
Hoc est spes rerum quarum omnium salus est. NEC SPES IAM restat. Bene deus cum omnes spe
dicit propter aetatem. SEDESQUE PARATAS. Propter acestis cognationem. REGNUM.
Ut qui nunc rex est. aut qui &iam noster futurus est. TALIBUS ILIONEUS. Aut sub
audis loquebatur. aut ex posterioribus fremebat intellegis. ORE FREMEBANT.
Hoc est consentiebant. Et bene ore. quia & armis possumus fremere. TUNC BREVITER DIDO. Et quia non breviter loquitur, sed breve & longum. parvum
et magnum. perfectum nihil habent. sed per comparationem intellegunt, ut supra de
provincia. est locus. ut bis ita dicimus comparatione, tem hoc loco breviter id est minus quam
Ilioneus. Et notandum regum esse breve loquium. ut multis in urgiis locis probatur.
feminarum vero eundum. unde utrumque dicit dido. VULTUM DEMISSA. Hora
figura est. ut oculos suffusa nitentes. Solvite CORDE METUM. T. Sicut supra iovis
oracio. partim obiecta purgat. partim petita permittit. Sciendum sane quia cum
petuntur ut permittantur aliqua. a iudicibus inchoandum est. ut hoc loco.
& est genus argumenti ab necessario. SECLUDITE CURAS. Hic pacio est ad augmentum
benevolentiae, secludite vero. precludite. quod fit aut propter hiatum. aut propter
suavitatem, ut a silice innuda conixa reliquit. penixa. RES DURA.
Ac si diceret. est quiddam, & duo formidat. ut inos barbaros. & fratris ad
ventum. quae propter novitatem personarum generaliter dicens reliquit;
REGNI NOVITAS. Quae semper habet timorem. MOLIRI. Bene. non facere. sed moliri.
ut terroris sit. non et de iratis. QUIS GENUS AENEA dum sanus proprie dicit. ae ne
adas. quamquam obliviosa audierit; rex erat Aeneas nobis; nec haec inoperta me
mendato miranda sunt. TROIAE NESCIA URBEM. Aut ilium dicit. quod in
troia est. aut troiae urbem. ut urbem pictam. urbem burthrotu.
INCENDIA BELLI. Id est ium. semper enim diluvio & incendio comparat bellum.
ut Insegetem veluti cum flamma. F. A. I; et rapidus montano gur gite torrens.
NON OBTUSA ADEO. ad eo. aut non multum. ut inter remio. adolescentes adeo nobi
lem. aut non a deo. ut tu dicis; obtusi vero. stulta. id est crudelia. NECTA AVERSUS.
E. T. S. I. AB. V. Fabula quidem hoc habet atreum et thyestem fratres germanos. cum indussen
sione sibi nocere non possent. insimulatam gratiam rediisse; qua occasione.

fremo

Se. p. ex.

Obtusus
Adeo

Fab atreq & threste

threstes cum fratris uxore concubuit. Atreus uero eius filium epulandum ad
posuit quae sol nepolluerdur aufugit; sed ueritatis hoc est. Atreum apud
mycenas primum solis eclipsin inuenisse. cuius uidens frat. exur be dis. cessit.
tempore quo eius probata sunt dicta. SEVVOS hesperiam magnam, mega — Hesperia
le enim hellas appellata est. quia a tarento usq; ad cumas omnes ciuitates
greci condiderunt. SIVE ERICIS FINES. Erix ueneris et bute filius fuit. qui — Fabula ve
occisus a hercule. monti ex sepultura sua nomen inposuit. In quo matri fecerat te neris & bute
plum. quod aene eadscribit poeta dicens. Tumulcina aeris e ricino inuertice se des
f. v. l. In hoc autem monte dicitur etiam anchises sepultus. licet secundum catonem
ad italiam uenerit. URBEM. Quam statuo uestra est. Multi antiptosin uolunt.
ut sit, urbs. sed sic intellegimus. quam nihil omnius sequitur. & si ille mpsis sit
pertasus mutationem. Debuit enim dicere. urbs quae statuitur. Melius ergo
est. multas. bis intellegere; ut sit. multas regnis considere. multas urbem quam sta
tuo. uestra est, ut est. ille argo saga memnonias que mycenas. ipsumq; ae acidem.
subandis. illo, alter enim primum uicit. alter mycenas, item. non ignara mali
miseris succurrere disco. CETUR. Regetur. orthocorypulsus IODEM. Aut quo uis — Nothus
uento. aut reuera notho. qui de syrtibus carthaginem ducit; Supra enim ilioneus. f. dix.
in uada caeca tulit penitusque procacibus. IODEM. o. naturaliter longa est. sed sic or
ripiatur. metrie est. ut stetur. ant q; como. ADFORET. Aduenitat. temporis est futuri. — Affore &
EQUIDEM. In omniuirgilio. ego quidem significat. sed uaris et quidem. tan
tum ponitur. ut ullius. equidem ego ceteras tempestates. tempsius. non equidem — Equidem
hoc dubites. uno rum federe certe consentire dies. CERTOS. Aut uolo ces. ut fide
les. utrumque enim hoc loco significat; et aliquando firmos. ut sillustius apud — Certus
latera certos locauerat. aliquando et de liberatiiudicii. ut certus iter.
ET LIBIS. Catacrestico. nadido libie regna non retinet. EIECTUS. Naufragus. — Naufragus
ut eiectum litore egentem. ANI MAYMARRECTI. Nota figura e, IAM OCIDGM. et
cito significat. ut iam dudum sumite penas, & olim. ut hoc loco. VIRGIL. ortus. & est
translacio corporis ad animum. ut alibi. stat conferte manum aeneae. QUEM
VIDIMUS IPSI. Quod ante doloris fuerat. ut ipsius ante oculos. nunc consolationis
est. cum cernit omnis incolomes. DICTIS RESPONDENT CETERA MATRIS. Modo con — Respondet
sentiunt. quia dixerat sup. namque tibi reduces sociosq; alibi respondet. respicit.

Nubes. Nubs. Trabes. Trabs.

ut respond& gnosu uellus. SCIHDITSE NUBES. Nubes tantum dicimus. non nubs. lic& dicamus. trabs. trabes. sed de his tantum que legimus sunt ponenda. Non enim arussunt. sed usurpacionis. quia metri causa utuntur poetae. ut minuant uel augeant nominatuum. inde est & supellex supellectilis. RESTILLANTIAS. ab

Supellex

secedente scilicet nube. CLARAQ; INLUCERE SOLSTI. laus est nimiae pulchritudinis. cum nec lucis claritas derogaut. OGMIROSQ; OTO SIMILIS. Similes humeros habens deo. & est greca figura. ut diximus supra. IPSA. Aut quod sequitur. nato genitrix. aut certe ipsa. idest pulchritudinis dea. DECORA CESARIEM. A cedendo

r

r

Cesaries

ductum. cesaries ergo tantum uirorum est. Quod aut dicit. decoram. uult & iam in aetea naturalem fuisse pulchritudinem. nes. totum tribuat uenere. nihil deneae sit reliquum. uel contra nihil relinquatur matris fauori. quod sequens melius indicat conparacio. ut horacius. fortes creantur fortibus magna arte nec erudicionu aliquid nec talibus derogat. IQUENTE. Iuuentus est multitudo iuuenum.

Horatius.

Iuuentus
Iuuentas
Iuuenta

Iuuentas dea ipsa. sicut libertas. iuuenta uero. & Vas. sed hec confundunt plerumq;

Horatius.

PURPUREUM. pulchrum. ut horacius. purpureis ale soleribus. LETOS honores. Horterribiles. ut esse in uiris fortibus sole& manus. uel artificis. uel ars ipsa. EBO

Barrus

Eburs Horatius.

RI DECUS. Ebur. a barro dictum idest elefanto. ut horacius. quid tibi uis mulier

Eburneus

digniss nigrissima barris. Sane naturam huius nominis. nec diriuacionem nes nec obliqui casus reseruant. et eboris enim. & eburneus facit. non eburis. sicut murmuris. PARIUS UEL APIS. Candidissimus est lrcdius nomine. t quia pud parum nascitur. TUNC SIC. est & sui gracia pte potens. & matris auxilio. CORA QUEM QUERITIS. hoc loco distinguendum. Nam suum esset. ad est. dicet& non ad sum. OSOLA. PPT polimestoris factum. qui fide uiolata defecit in grecos. ut habemus inter cio. MISERATA. Et miseror & misereor. unum significant. sed miseror accusatiuum regit. ut hoc loco. item. nec miseratus amantem est. miseror gemitum. Unde est. miserere animi non digna ferentis. QUEMOS RELIQUIAS DANAUM.

Parius lapis

Sitoianos significat. simpliciter intellegis. si ad se refert. quod achillem euasit fauore neptuni. TERRAQ; MARIS Q;. Terre. ppter creuensem pestilenciam. maris. pp ter. ponti interitum. OMNIGAE GENOS. Ege. honestius genitiuo iungitur. quam ablatiuo. cum iungit cicero. ut ege ille senatu. item contra uirgilius. quorum in dig& usus. URBE DOMO SOCIAS. hoc est & publico & priuato dignatis hospicio. NON

Cicero.

OPES EST nostre dido; opis. possibilitas. & secundum ateium philologum. opes numero tantum plurali diuicias significant. ut troianas ut opes. Numero singulari auxilium, refencauis. feropem seruame obsecro abutroque possibilitate. HIC QUID QUID UBIQ; EST. Meminit historie. Multi enim post excidium troie urbis. diuersa tenuerunt. helenus epirum. ante nor ueneciam. alii arcimam secundum sallustium. alii uicina sirtibus loca secundum lucanum. ut portus que qui & ostendit libie frigio placuisse magisiro. SIQUA PIOS RESPECTANT NOMINA. Siquidem; ut horacius. sitamen impie non tangenda rates transilium uada. Hec enim congruit optare dubitantem; aut certe adsere & ulti. qui cum prius essa. tot laborabat incommodis. SIQUID USQUAM IUSTICIE EST. Si uaet apud homines iusticia. IMMO CONSCIA RECTI. Secundum stoicos. qui dicunt ipsam uirtutem esse ppremio. & iam si nulla sint pmia; QUIETEM LETA. I. S. Alibi, nati melioribus annis. felicitas enim temporum. ex nascentium meritis comprbatur. QUI TANTI TALIA. G. P. Secundum artem rethoricam. parentes quos ignorat. laudat ex liberis. Sciendum omnia hoc loco laudis precepta seruata. nam & a parentibus laudat. ut quitam talem genuere parentes; & ab ipsa urbe domo sociis; & a futuro. ut nomen quium laudes que manebunt. IN FRETA. abusiue modo maria. nam ppre fretum est mare naturaliter mobile. abundarum feruore nominatum. DUM MONTIBUS UMBRE LAS TRABUNT CONUEXA. Alii hoc loco distingunt. & dicunt quamdiu inclinata in montibus latera umbre. psolis flexu circumibunt. ut lustrat auentum montem. aut lustrabunt. inumbrabunt. unde lustra & ferarum cubilia. & lupinaria. pcontrarium dicimus. quia parum inlustrantur. Alii tamen conuexa sidera uolunt. idest pendencia. ut & celi conuexa pauras. idest suspensa. planetas qui intellegunt. qui non sunt fixi sed in aere feruntur. Pasci aut aquis marinis sidera. idest ignes celestes phisici docent. secundum quos ait lucanus. atque unde plus quam quod digerat aer. BSTUPUIT. Animo pculsa est. quo diam futuri amoris est signum; pn mo aspectu. idest pulchritudine. CASUQUE INDE. idest miseracione. ET SIC ORE LOCUTA EST. Pleonasmos. sicut uocemque his auribus hausi. QUIS TE HAT EDA. quis. qualis. admirantis enim est non interrogantis; ut quis globus ocuus. Nomen aut rogat ille qui nunciat; hoc aut dido ut post indicat ex ueri narracione cognouit. QUE UIS. qualis; IN MALIBUS ORIS. ut sallustius. mase seuum inportuosum. ADPLICAT.

t. mare

Ops. fem gen. de terra dicitur. Denrmpha. hæc opis. Dediuitis. hæ opes. numero tantū plurali.

Rhetorica

Fretum

Lustra

Planete

Lucanus

zzz

Secundum presentem usum · p · d · prima sillaba scribitur · secundum antiquam ortographiam · quae prepositionum ultimam litteram huiucinam mutabat · p · p · secundum euphoniam p · a · tantum; preposicio enim cum adconposionem transit · aut uim suam retin&. ut indico, aut mutat ultimam litteram · ut fufficio. aut p · d &. ut coemo. DARDANIO ANCHISE. Bene anchisen adcidit. cum multis enim uenus concubuit. Sed sciendum anchisen pastorem fuisse. & cum eo amata uenerem concubuisse. Unde eneas circa simoim fluuium natus est · deae enim ut nimphe enituntur circa fluuios · ut nemora; quod cum iuctare & anchises adflatus est fulmine oculoque priuatus. TEUCRUM SIDONA VENIRE. historia hoc hab &. hercu lem cum cholcos ire & pedro hrla post pagratam misiam nauibus troiam uenisse. Acunus portu cum eum laa medon arcar &. occasus est. & eius filia hesiona bellum sublata, comita telamon tradita est. qui primus ascendere murum. unde teucer natus est, Ham iiacem ex filia constat esse creatum; tunc hercules priamum quoque redemptum auicinis hostibus. in paterno regno locauit; unde & priamus dicitur esse ADDO TYRIA CRAI idest emi; ceterum que deliberata dicuntur hesiona constat ee fabulosa; Sed teucer cum troia euersa sine fratre ee teuersus. quise furore pper perdita achillis arma inter emorat. salamine pulsus. sidonam uenit. ex quo dido cuncta cognouit · VASTABAT OPERUM. Quam subactam concessit teucro · ut mea con loca re imperium · CASUS. hoc loco ruinae non fortune intellegendus est casus · IPSI HOSTIS Troianorum laudis exaggeratio. quod iam ab hoste laudantur.

FERIBAT · laudabat · praeferebat · TEUCRORUM ASTIRPE UOLEBAT · Propter genus maternum. ut supra diximus; & plus est qd dicit. uolebat · quasi materno gaudens · refutare genus paternum · LETIS SUCCEDITE · Nunc ad conuiuium uocat; nam iam supra dixit. urbe domo socias · Similis · fortuna felice &. NON IGNARA MALI MISERIS SUCCURRERE DISCO · Quare non disco · quia non sum ignara · Bifariam intellegimus · non ut supra diximus. sic salustius. segnor neq · minus grauis. & multiplex cura · INDICIT HONORES · idest iussit fieri supplicationes. Et bene indicit · quia troiani inopinato uenerant · & ferre aut legitime sunt aut indicte · Indicia aut dicuntur. quia pauperes maiorum, ex conlacione sacrificabat. aut certe de bonis damnatorum. unde supplicia dicuntur supplicationes ut demonis. quia que sunt de bonis supplicia passorum. Sallustius. in

Fati ueneris et anchisae

Unde teucer natus est

1. qd abhercule a sup dicto certo liberata est. sic in. viii. seruius dicit.

Casus

Indico

Indictae

dardanio anchise. bene anchisen addidit. cum multis enim uenus concubuit

supplicis deorum magnifici; hinc &iam sacrum, &uenerabile, &execrandum intellegimus. quia sacra res de bonis execrandorum fiebant. TERGASCIAE. Non declinacio u. hoc loco
14 geminat, sed racio nominis in quo est u. sicut &in rum mittit genitiuum pluralem non
p declinacionem sed qui est in nomine r. ut patrum. Alterum uero ubi legimus, parenthesis
est. sicut mau ortis. nam alterum facit. MUNERA LETICIAM QUE DI. Id est uinum. aut cere
leciamque di. Id est chei. Vt supra dicta munera sint multorum cherum. Intellegamus
aut missa aliqua &iam ad usum chei. LUXU. Modo habundancia; alibi luxuria; Ter no
tandum quia affluenciam ubique exteris gentibus dat, romanis frugalitatem, qui &
duobus tantum cibis utebantur. & in atrius sedebant edentes, unde iuuenalis. quis
fercula septem secreto cenauit auus. Et uergilius. solti considere mensis. LABORATE
USTES. labo re pfecte. ut laborata sque premunt ad pectora sera. Et est sermo incon
pendium coactus, sicut rapuit que in somne flammam. Id est rapum fecit. INGENS AR
GENTUM MENSIS. Aut subaudis exponunt. aut mensas argenteas accipe. CELATAQUE
IN AURO. Insculpta: & nomen hoc in principali aliam habet naturam. in deriuacione
mutat. Nam celum est ferrum, unde operantur argentarii. qd pdicitur natura
liter. sed in deriuacione mutatur diptongos. nam que est celata que in auro. SERI
ES. Ordo conexus. PERIOTOUCTA CIROS. a belo primo rege assiriorum, ut abantiquo
durancia cum ra: a belo usque ad belum patrem didonis. qui &ipse assirius fuit;
hinc est. quam belus &omnes a belo soliti. cum int patrem & filiam melius nul
lus existat. Et hoc regis nomen, racione non carent; nam omnes in illis partibus solem co
lunt. qui ipsorum lingua. el dicitur. unde &elios. Ergo addita dicam mo. &
in fine facta diriuacione. a sole regi nomen imposuit; AENEAS; SEQUITUR. RAPIDA
AD HAGES; Cetera pparentes indicta sunt. RAPIDUM AD. H. PA. Non premittit. nec e
nim sequitur ipse sed prapidum; quomodo dorcenaiusi ppol quam paucos hoc est p
quam paucos. Pol enim ipsum pseplenum est ut partus ad uerbum. cum pposicio sepa
ratum numquam co here &. FERAT. Ad ferat. nunci &; ut fert &. hec aliquam ubi fama
salutem; STAT. Modo est. alias ort &; ut stant lumina flamma; Et ample num est. ut
iam pul uere celum stare uid &. Item positum est. ut stant manibus apae; Et plac &.
ut stat conferrema num aere ae. Pro loco ergo hic sermo intellegendus est; LUACIS
ERIPTE RUINIS. commendat ex loci difficultate; ut nec tanta mihi uallere per
ti; uem expsona ornatus argiuc h e leng; & ilione quod gesserat olim; Et hoc

Sacrum: & uenerabile. execrandum dicimus.

Maiores

Luxus

Celatus

Caelum

Series

el. elios.

Pol

STAT

priamigestamenerat. quemadmodum plerumq; exlongitudine · ut exaethiopia
metusque haec. EREPTA LABORAT RVINIS hoc sermone pbare uult, abenea non esse pdrtam
patriam. sicornatus helene quam cum ante nore troiam pdidisse manifestum est.
exincendio eripuit bellorum casu. non ppter mio pdicionis accepit. SIGNIS AU
ROQ; signis aureis, ut molemque & montes. PALLAM RIGENTEM. Duram ppter
aurum. sicut uel nouas uestes uidemus; significat autem tunicam pallium qd secundum
uarronem palla dicta est abinrugacione & mobilitate. quę est circa finem huius
modi uestium. ELAMEN. circladem significat. AC HAMIRTHO. herba. acanthoid÷
flexibili uirgulto. in caeuis imitacionem arte uestis ornatur. ORNATUS ARGUE
HELENE. Auicinitate dixit argue. Et paulo post mycenis. cum spartana fuerit quę
ciuitas est in lconica; Hamlegimus. me duce dardanus spartam expugnauit ad
ulter; & inde iam omen infelicitatis futurę. cum adulterę suscipit munera; In
CONCESSOSQ; HIMENEOS. Cesaro & legibus; himeneus autem ut alii dicunt. deus
est nupciarum. ut alii quidam iuuenis fuit. qui die nupciarum oppressus
ruina est. Unde expiationis causa. nominat innuptus. Falsum est autem.
Nam uitari magis debuit nomen extinci; sed hoc magis habet ueritas. Himene
us quidam apud athenas inter bellas gaussimae uirgines liberauit. Quam ob
causam nubentes eius inuocant nomen. quasi liberatoris uirginitatis; hinc & ia
apud romanos thalassio inuocatur; Cum enim in raptu sabinarum plebs eius qui
dam raptam pulcherrimam duceret. nec auferretur a aliis thalassionis.
eam ducis nobilis esse simulauit. cuius nomine fuit puellę cuta uirginitas. MA
TRIS LEDE MIRABILE. D. Uel quo ipsa filię. uel qd ei uipptier dederat.
PREFERTA SCEPTRUM. Bene offert munera apta psonis; sicut & iam latiuo
in. XIII. mo. MAXIMA HECTARUM PRIAMI. Quia ante & iam feminę regnabant.
presertim primogenitę; unde est. maxima. hec autem uxor polimestoris fuit; mo
mile; Ornamentum gutturis. qd & segmentum dicunt; ut iuuenalis. segmen
ta & longos habitus; lic & segmentatis uestes dicamus; ut ipse. & segmentatis
dormisse parum lacunis; BACATUM. ornatum margaritis. dicimus autem & hec
margarita. & hoc margaritum. & hec margaris. qd grecum est. quomodo nauis.
Sane multa separant gemma a margarita; ut cicero. nullam gemmam aut mar
garitam. & gemmas uolunt dici diuersi coloris. margaritas uero albas; ut gemmas.

Helena cū antenore troiam pdidit

Palla
Inrugatio
Creladem

Himeneus

Monile

Baccatum
margarita

Gemma

integras· margaritas· puisas· DUPLICEM· Aut latam· in duplicia pectantur dentalia dorso· Item duplex agitur plumbos spina; cauatq· tellurem· Aut certe reuera duplicem gemmis & auro· HIC CITHARAS· Celeriter facere cupiens· AT CITHARA· Arbusula quae numero tantum plurali dicitur· ut sunt alta citharae· NOVAS ARTIS ARS· TWΝΧΕCWHEST· Unde sine epitheto male ponitur· FACIM MUTATUS· Nota figura est· Quod autem addidit & ora· perissologia est· FURENTEM INCENDAT· R· Incendat & furere faciat· ut animum q· labantem impulit· DOMUM TIMET AMBIGUA· In qua habitat mutabilis femina; utuarium & mutabile semper femina· Item uno in quarto· suspectas habuisse domos carthaginis· A; BILINGUIS· Falla ces· nec enim ad linguam retulit· sed ad mentem· ET SUB HOC TEM CURA RECURSAT· Circa noctem· Et sciendum quia cum tempus significatur· sub ppositio accusatiuo cohere; ut aut ubi sub lucem densa inter nubila sese diuersi punt radii· ERGO HIS ALIGERUM· d· AMOREM· Latum dm ipsum cupidinem uocant· hoc quoq· facit amorem· sed hic imitatus est grecos· qui uno nomine utrumq· significant· Nam amorem dixit dm· sed discretum epitheto; sane nomen hoc ratione non caret· Nam quia turpitudinis est stulta cupiditas· puer pingitur; ut· inter quas curam dirimens narrabat inanem· id est amorem; Item quia imperfectus est in amantibus sermo· sicut in puero· ut· incepit effari media q· inuoce resistit· Natus autem ideo est· quia amantibus nec leuius aliquid nec mutabilius inuenitur· ut ipsa probatur dicendo· Nam decus interitu cogitat· cuius paulo ante amore deperibat; ut non potuit abreptum deuellere corpus· Sagittas uero ideo gestare dr· quia cupse incerte euelocessunt· & haec ratio pene in omnibus aliis nominibus· prestatum qualitate formatur· NATI MEAI ULTRES· Aut quia ueneria uoluptas exerceri sine amore non potest· (aut secundum simonidem quicheat cupidinem exuenere tantum esse pgenitum; quamquam alii dicant ex ipsa & marte· alii ex ipsa & uulcano· alii uero chaos & prime rerum natuy eum esse filium uolunt; SOLUS· Nate quiouis contempnis fulmina· quegdis ceteris solent esse terrori· PATRIS SUMMI· Nunc qui dem deiouem proprie dixit· Sciendum tamen pqualitate rerum uel psonarum, summum dm diuuel patrem· Nam unusquisque eum summum putat· eeque mcolit· ut· summe dm sic custos sortitus apollo; TITOTA· Multi trfoia legunt uterq

Crthera
Ars
Perissologia
Bilinguis
Sub. p. circa.
Bilinguis
Chaos

Trphoeus

alia & cerealia. Trifoia autem dixit, non quibus trifoe usus est, sed quibus uiuppiter
Intrifoeum; a spolius & uictoria epitheton posuit, ut scipio africanus. & metellus
creticus; TETHYS. Aferesis est; p contempnis; hac autem laude hoc agit facile eum pos
se contemnere. quia unonem contempnit & iouem. ADTECONTIGIO. psona
rum tacio. facit laudis augmentum. TUANYMIHA. possibilitatem; & no
tandum unum dm plura habere numina ut supra diximus. FRATER
QTATEHETAS, conciliacio aqualitate psone; ut autem est quemadmodum; qd
in pnunciacione extenditur. quando temporis non est. TACITURQ;
UACAT. Q; ODIIS IUNONIS INIQ. Iuste causa penaionis ostenditur; odium autem. o. in nomine
breue est. in uerbo longum, ut odi. quemadmodum liquor. li. breuis est. liquitur
longa; NOTA IBI. Greca figura est, ut terentius. mira uero mihi quae pla
ceant; ET NOSTRO DOLUISTI SEPE DOLORE. Nostro, aut eo quo ego. aut do
luisti ideo, quia me dolentem uidisti. ut doleo illa re. FOENISSA. de foe
nice. TENET. moratur; QUO SE IUNONIA UERTANT. Quo, in quam partem; Iuno
na autem hospicia. chartaginem dicit, ubi habitabat iuno. ut hic illius
arma; aut certe hoc ipsum uereor. quod aeneae cartago in hospicium
patuit; ut est timeo danaos & dona ferentes. HAUD TAM TOCESSA
BIT. C. R. Aut dicticos dixit. nein tantum quidem hoc est breui oc
casione cessabit. aut simpliciter intellegendum est. non potest in
tanta rerum oportunitate cessare. ut sit de uerbio tractum quo
dicitur. resin cardine est. hoc est in articulo. QUOCIRCA. Qua prop
ter. MEDITOR. meditor mente p tracto. NEQUO SE HUAUHE MUTET.
quo; uel uacat. uel p nomen est; & bene supprimit nomen iunonis. ne
eius frequenti commemoracione. cupidinem terreat; Magis enim
uult eum intellegere quam audire iunonem; aut certe aduerbium
est. ut sit. a meo nese numine dido. aliquam commut & in partem;
MECUM. I. deest. cum officio uenerio; nec potest intellegi quemadmodum
ego aliter amare aeneas. aliter amatur adidone. Qua. i. est quomodo.
ACCIPE. audi. ut contra. dic. da; nein debita posco. MENTEM. dispositionem.
consilium. ACCIPE. Cuocatione. & est quarta formae. URBEM SIDONIAM.
Quam tenem sidonii; MEA MAXIMA CURA; & aeneas cura est. sed a scanius

Hic illius arma.
Hic currus. f.
id in cartagine.

Dicticos

In articulo

Meditor

Quocirca

Mens

Accio

maxima. cui regnum italiae romanaq; tellus debentur, et ubiq; ascanius maximus cura ueneris introducitur, ut ueneris iustissima cura; item hinc tegere & diuitiam subducere pugne. SOPITUM SOMNO. unum quidem est sopor & somnus. sed modo sopitum. irrigatum intelleximus. IDALIUM capri nemus est. in quo opidum breue. ut paulo post idalie lucos, item idalium q; nemus. SACRATA INSEDET templi. t opidi; nequaquam tacere. ut frequenter diximus. MEDIUS imperitus. incongruus. TUI FACIEM ULTRO. faciem paulu posuit. nullus enim faciem alterius potest accipere. sed multum quipmentis qualitate formatur; unde infra est. & nocos pueri puer induc uultus. NOCTEM HORAM PLUS SUAM. Ut supra diximus. artis poeticae est. non omnia dicere; unde nunc pmisit. noctem unam. nec enim dicturus est. aut abscessum cupidinis. aut aduentum ascanii. PUERI PUER. Argumentum a facili. REGALES INTERMENSAS. epulas intemperantes. in quibus castitas rara est. & facilis amoris occasio; unde est. sine cerere & libero friget uenus. LATICEMQ. LUTUM. latex ppre aqua est. abeo qd intra terrae uenas latear. Sed & uinum latex intra uenam; unde nunc dixit laticem. Luteum aut plicium dixit. figurate ponens principalitatem pdinuationes; occultum inspirat ignem. diffinitio amoris est. ignis occultus. UENENUM. Uenenum dictum qd penetrat; PARETAMOR. ut supra. pcupidine amorem ponit. LAUS INGENS. laus ingens ascanii p transitum. Siqui dem alis tantum depositis ascanius fuit. PLACIDAM PERMEMBRA QUIETEM. Aut epitheton est qui & is. aut ideo placidam dixit. qua est quies que potest & iam somnorum terrore turbari. TOTUM. sublatum. AMARACUS. hic puer regius unguentarius fuit. qui casu lapsus dum ferret unguenta. maiorem ex confusione odorem creauit. Unde optima unguenta amaracina dicuntur. Hic postea in herbam samsucum uertisse quam nunc & iam amaracum dicunt. IAM QUI LABANT. cum uenus ista dixisset. Sane neque festinantibus psonis. neque minoribus est respondendi facultas. ut hoc loco cupidini. ut mercurio supra; item in quarto uel in septimo fuit. CUM VENIT. Aut q; cum uenit & aut cum est aduerbium temporis pdum; hec enim potest conuenire modi particula iungi indicatiuo. Sane sciendum malo errore. cum & dum. aromanisee confusa

Sopor. Somn.
Sopitus
Idalium
Medius
Facies
Ultrus
Latex
Lreus
Uenenum
Fabula amaraci
Cum. Dum

Aulea

AULEIS. Velis pictis. quę ideo aulea dicta sunt. qđ primum in aula attali regis asię quipopulum romanum semp fit heredem inuenta sunt; ideo aut & iam in domibus tendebantur aulęę. ut imitacio tentoriorum fieret & sub quibus bellantur semp habitauere maiores. Unde & in thalamis: hoc fieri hodie que conspicimus; narro tamen dicit uela solere suspendi ad excipiendum puluerem qui a iusis camere ignorabatur; Unde oracius. interea suspensa gra uis aulea ruinas. in parietem fecere trahencia puluerisatin. quantum nona quilo campanis excitatoris. Sciendum sane omnia greca nomina in e. exeuntia cum diuacionem faciunt. e. in. ae. diptongon conuertere. ut aule. aulea. ide. idea. & h ne. & hnęa. SUPBIS. Nobilibus. ut ceci dit que supbum ilium; AUREA SIDO

Camera

Greca nomina. in. e. exeuntia. e. in. ae. dyptongon conuertunt

Superbus

Aurea. pulchram significat. & est nominatiuus; sisponsa. septimus quidem est. sed sin. zisfit. & spondeus est; Sponda. Antiqui stipadia non habebant. sed stratis tribus lectis epulabantur; unde & triclinium sterni dr. sic et tero. stęnt triclinia. & in foro sterni iubebat; unde apparet & errare eos qui triclinium dicunt ipsam basilicam. t cenacionem. MEDIAMQ; LOCAVIT. Ipse enim apud maiores domini fuerat locus. ut apte sallustius doc. & igitur discubuere

Triclinium

worius inferior. in medio supeum tucius fabius hispanhensis senator exp scriptus. In summo antonius. & infra scriba sertorii ursius. et alter sribam accensas. in imo medius interarquinium & domum ppernam. PATERENIAS. Religiosus. qui a pater. ppte omnium deorum epitheton est. ut ostendit ubique uirgilius; OSTRO. ostro ppurpura posuit. unde anguitur purpura. DANT MANIBUS famuli limfas; humilis caract qui. i. senos dr. uilia enim describuntur. TONSISQ; FERUNT MANTELIA VILLIS. Tonsis uillis. t minutis. t compositis. constat enim maiores mappas habuisse uillosas; mantelia uero ambitibus; antele. quo modo torale. qđ aut legimus neutrum petor ab apo cope est. QUINQUAGINTA INTUS. hoc est multę. ORDINE LONGO. id est dispositione. sec d tullium quia nocco nomicis dicit. quid ubi ponendum sit. Nec enim debent uniuersa confundi; CURA PENUM. inter penum & cellarium. hoc interest. Quod cellarium e paucorum dierum. unde & incellam dicitur inperatum frumentum. Penus uero temporis longi. sane dicimus & hic hęc & hoc penus. sed amas culino & feminino genere quarta est declinacio. Ne utro tercia quo modo do

Pater

Ostrum

Mantelia. ex nominatiuo. Mantele.

Torale

Ordo

Penus

Cellarium

pecus pecoris; unde oracius. portet frumenta penusque. Masculino uero genere
plautus. nisi mihi annuus penus datur; feminino lucilius posuit. utuxori legata
penus; Quarta autem declinacionis ee pisius doce&. ut in locuplete penu defensis pin
guibus umbris; STRUERE. ordinare. componere. unde &structores dicuntur . Struo
ferculorum compositores. ET LAMMIS ADOLERE PENATES. colere. sed adolere pro
prie est augere; in sacris autem. KATAXPH HNIC MON. adolere pbonum omen Adoleo
dicitur; Nam lnaris non adolentur aliqua sed eremantur. TOTIDEMQ; PARES
STATE MINISTRI. Non numeros hab& admiracionem. sed &aus equales. QUI
DAPIBUS. Dapes regum sunt. epule priuatorum. ET POCULA PONUNT. Secundum Dapes
antiquum locutus e morem; Miramur dona grec. miramur aulum. hoc adtri Epulae
rios retulit; flagrantisq; di uultus. hoc ad poetam refertur. SIMULATAQ;
UERBA conposita in ascanii similitudine; & hoc ex p sona poete accipiendum.
PRECIPUE INFELIX. pter casum futurum. ut pbant sequencia. Pesti deuota
futurae. EXPLERI MENTEM NEQUIT. Greca figura est; tuendo; dum intuetur. N
&omnis gerundi modus. tam abagentis quam apacientis significacione simi Gerundi modus
liter pfertur. ut cantando tuillum. idest dum cantat. ee fingidus inpratus cantan
do rumpitur anguis. idest dum ei in cantatur. ILLE UBI. Post quam; ut oracius. nos
ubi decidimus. hoc est post quam. Nam si loci ee. quo dicer&; ergo ubi inter Ubi
dum aduerbium loci e. inter dum temporis; ET MAGNUM. Arduum. difficile est enim imitari uerum filii affectum; Regina inpetit. Non simpliciter
dixit petit. nam petere est pprie insidiari. GREMIO FOVET. Sustin& in cessorum Peto
gremio; Insidat. legitur &insideat. AT MEMOR ILLE MATRIS. Hoc est precepto Sido
rum matris. ACIDALIE. acidalia uenus dicitur. tquia iniect curas quas greci ac Sedeo
das dicunt. tcerte a fonte acidalio. qui est in orchomento boeocie ciuitate. Acidalia
in quo se gracie lauant. quas uenere ee constat sacratius. ipsius enim & libe
ri filie sunt; nec in merito. gracie enim pborum fere numinum munera conci
liantur; Ideo autem nudesunt. quod gracie sine fuco ee debent. ideo conexe
quia insolubiles ee gracias dec&. oracius. segnesque nodum soluere gracie;
quod uero una aduersa pingitur. dug nos respicientes. hec racio est. quia p
fectu a nobis gracia duplex solet reuerti. unde est supra nectere certasse pri
orem penitetat. ABOLERE SYCHEUM Incipit; ordo naturalis. prius enim

Parso
Amen
sist
Lebo
Reses

est auellere inhęrencia. & post noua inserere, sicut terrencius, ut metum inque
nunc est adimam atque expleam animum gaudio, uno amore, aut unui ho
minis, aut certe uehementi. PREVERTERE. Preoccupare, ppt unonem sine
dubio. RESIDES. Pigros. & adamandum merces, iuuauerat enim nullis esse
nupturum, unde contra, instantes dicamus uindustrios. Ques epulis, pt regia
lem affluentia, contra supra aut. Post quam exempta fames. mensęq
remotae, hic & sub extranea psona, romanorum tamen exsequitur morem, apud
quos duę mensę erant, una epularum altera poculorum. Crateras. Grecum e.
abeo quod est hic crater, nam latine hec cratera dr. unde psuis, tibi cratera
argenti meluisaque pingui auro donaferam. ET VIO CORONANT. Vina
ppoculis posuit, & Ętropius sinec do che. ut cer-ętem dicamus pfrumento.
Sic plautus. uinum pcemur. nam hic est dispręsens adest. coronant aut est.
aut implent usque ad marginem. aut quia antiqui coronabant pocula.
& sic libabant, unde e. magnum cratera coronam induit impleuit que me
ro. FIT STREPITUS TECTIS. id est adiecta. ut it clamor cęlo. Legitur aut.
& fit strepitus tectis. ATRIA. ut supra diximus. tangit romanam historiam. nam
uitat cato. & in atrio. & duobus ferculis epulabantur antiqui, unde ait iuue
nalis. quis fercula septem secreto cęnauit auus. Ibi etiam pecunias habebant.
unde qui honoratio reserant liminum custodes adibebantur. Atque id arma
mo anchisę: armiger ante fuit fidusque ad limina custos; ibi & culina erat.
unde & atrium dicitur e. Atrium enim erat ęx fumo. LYCNI. greco sermone
usus e, ne ule aliquid intro ferre &. A LYCNO aut lucerna dicta est. unde & bre
uis est. LV. ut iuuenalis. dispostę pinguem nebulam uomuere lucernę,
Oracius. iungor olido non quo suratis in mundus nata lucernis. Si enim alu
cere diceretur. non staret uersus. LAQUEARIBUS. Principaliter lacus dicitur.
ut lucilius. resultant ędesque lacusque. diminucio. lacunar facit. ut oracius.
nec mea re nid & in domo lacunar; in de fit alia diminucio lacunarium & p
antisticon laquearium; NOCTEM VINCUNT. luminis est ęx agęracio. FU
NALIA. funalia sunt quę intra ceram sunt. unde sint dicta a funibus quos an
teusum pap ricera circumdatos habuere maiores; unde & funera dicun
tur. qd funes incensos mortuis pferebant. Hic tunc. est ergo. ad uerbum.

Cratera ab eo qd crater. Persius.
Coro. Iuuenalis.
Culina
Atrium dr ex fumo.
Lrenus
Lacunar
Laquearium
Funalia
Funera
Hic

temporis. QUA BELUS. Primus rex assiriorum ut supra diximus. quos constat saturnum quem & solem dicunt. uirgonemque coluisse. quæ numina & iam apud afros postea cultasunt. unde & lingua punica baldeus dicitur. apud assiros aut bel dicitur. quadam sacrorum ratione & saturnus & sol; Hospitibus namque dare iura locuntur; Scilicet & exemplo licaonis qui cum hospites susceptos hospicio ioue post quam ei epulas humanas adposuit. uersus in lupum ostendit hospici iura nonce uiolanda. TROIAQ; PROFECTIS. Benenolunt profugis dicere; ESSEVELIS. Secundum & eius disciplinam locutus e; sic enim dicunt. uolens propicius qui sis; Adsit lenaeus bacchus dator; Alii adsis legunt. secundum quos bacchus. aut antiquus est. aut antiquus uocatiuus. ut socer armatus habeto; DATUR Bene aut addidit dator lenaeus. quia est & dator furoris; Et bona uino. aut propicio. idest non irata troianis. ut sis bonus. O felix quem tuis. aut magis bonis lestis. ESTENIM & infernaeut uinum inferne dictus sacer; Lanceis libant honorem. More sacrorum. & antiquitatem romanorum. qui paniceas sacratasque mensas habebant in quas libabant. ut heus & iam mensas consumpsimus inquit uilus. LIBATO. delibato. attigit ore. & uere cum diam reginę ostendit. & morem romanum. nam apud maiores nostros femine non atebantur uino. nisi sacrorum causa. certis diebus; denique femina quę sub romulo uinum bibit occisa est amantio metenius ablatus idem nomen matro sic gratius licinius cenesue. TUNC bicię. per tinsitum poenorum ducum noa introduxit. Nam bicias classis punicę fuit pfectus. ut docet & iunius; iopas uero rex affrorum. unus de peis dido nis. ut punica testatur historia; Increpitans. Inclamans. aut estatem increpitans seram. aut certe arguens familiariter segnicem tu de accipientis. cum eet auidus inbiclendo; Hausit. modo accepit. nec possumus intellegere bibit cum hoc sequatur & pleno seplum auro. alibi. uidit. ut haus sit celum mentem que recepit; alibi audum. ut uocem que hisauribus hausi; alibi aul nerat. ut latus haustum apertum. Et multa alia ploco significat. POST AUT PROCERES. Ergo bicias unus est de peeribus. Nam ex oc hesine similitudine numquam fit; Sane proceres de hisc quę nominatuum inusu non habent. ut supra & uc

Belus.

Cultus Iab Iouis & licaonis

Panicus

Haurio

Proceres

tor dicione tenebat. Nam nec hoc mutu hab& nominatiuum. licet in con
posione dicamus condicio. Proceres autem. ideo secundum uarronem principes ci
uitatis dicuntur qui eminent in ea. sicut in edificiis mutuli quidam hoc est
capita trabium que ceteris nominantur; Crinitus iopas. Aut puerum inter
lege. aut imitabatur apollinis formam: cuius fuerat & iam artis imita
tor; docuit que maximus atlas; que legendum. non quem. nec enim istum
docere potuit. qui dicitur fuerat temporibus. Sed docuit herculem. unde &
dicitur a atlante celum sustinuisse susceptum. pp celi scientiam tradita;
constat enim herculem fuisse philosophorum. & estracio cur illa oma mon
stra uicisse dicatur. Sane atlas grecum est. sicut & mlus. Nam ennius dicit
nilum melonem uocat. atlantem uero telamonem. HIC CANIT. Bene phi
losophicha in ero ducitur cantilena in conuiuio regine adhuc caste. contra
inter nimphas aut. uulcani martisque dolos & dulcia furta. ERRANTEM
LUNA; quia elico idest obliquo incedit incursu, non recto ut sol. scilicet nemci
dat in centrum terre. & frequenter paciatur ecclipsin, uicinus enim est eius cir
culus terre. SOLISQ; LABORES. canit. poma intellegimus. planete septem sunt.
satur nus. iuppiter. mars. solueuus. mercurius. luna. Sed quinque contra
mundum feruntur. & cum mundo quando retro gradiuntur. Sol uero & luna
semper contra mundum. Ideo ergo dicit solis labores. Laborat enim nitens
contra uenientis speri uolubilitatem. Nec nos deb& homerus mouere. qui ait.
haiona KAMANTA; Non enim eum dicit non laborare. sed laborem non sen
tire. UNDE HOMINUM GENUS. Si fabulam respicis. ap m& heo intellege. t ad eu
calione & phirra; si aut ueritatem requiris. uaria est oppinio philosopho
rum. Alii enim de humore dicunt. alii de igne. alii de aere homis. alii de quatuor
elementis. Unde imber. fili& de nubibus. que secundum lucrecium nascuntur
de terre anelitu. quine bulas creat. que cum alcius fuerint eleuate. aut solis
calore solute. aut uiuentorum compresse. emittunt leues pluuias. t exprimunt
concretiones. & LIGNES. Scilicet ex nubium conlisione; Nam omnium rerum
conlisio ignem creat. ut in lapidibus ferrum. t arcum rotarum. t in silua arboru.
ARCTUM. Stella est post caudam maioris ursi posita insigno bo& unde arc
turus dicta est quasi arcturus; PLUUIASQ; HIADAS; hiades stelle sunt in fron

Mutuli

Hercules

Athlas

Luna

Planetae. vu.

Sol

De gnte hominum.

Lucretius.

Nubes

Ex collisione.

Arcturus

ut tamen. quæ quoque aes nascuntur. pluuias creant. unde & grece hiades
dicte sunt ATIO TOŸSIN. Latine sucule asuco. Sic ergo aut pluuiasq;
hiadis. ut plerimq; undosum; alii dicunt hiadis dictas. t ab. ŷ litte
ra t ATIO TOŸSOC. idest sue incuuis formate sunt faciem. he aut fuerunt
ut alii dicunt atlantis filie ut alii liberi nutrices. GEMINOSQ; TRIO
NES. Septem triones sunt boues aratorii. Non ergo incongrue dicit trones.
quia septem trones plaustra ari nullis dicuntur. Quid quam ob causam,
" apperent secingere soles hiberni racio hoc fac hemis phem. quia hieme breuiore sol utitur circulo. TINGERE. dimergere. Soles uero p diebus posunt;
utris adeo incertos cæca caligine soles erramus. uel que tardis mora noc
tibus obstet; idest æstiuis tarde uenientibus. uel enim dis iuntiuae conuinc
cio. nec patitur bis eandem rem dici; ergo hoc dicit. que causa est longorum
dierum; sed & hic racio hemisphenie est. INGEMINANT. PLAUSU TRIUTRO
FSQ; SEQUNTUR. Bono usus est ordine; ut prius plauderent aues; nec enim alii
poterunt audere peregrini; unde supra. Quos o coetu trium celebrate. Nec
non & uario; Arte poetica utitur; ut non pmittat aliquid. quod sequens
liber uideatur ee contrarius. quod in omnibus seruat. BIBEBAT AMOREM
Allusit ad conuiuium. SUPER PRIAMO. de priamo. Nam ei p positionis of
ficio fungitur; pqua ponitur; ut supra. & sub noctem cura recursat. Co
GITANS. Scilicet quomodo sit uenditus rex; AURORE FILIUS. Mem non;
ideo aut dixit. quibus armis. quia uulcanis armis usus fuisse narratur;
QUALIS DIOMEDES EQUI. Non de bernis eos equos intellegere quos eneas
sustulit. Hec enim congruit. sed de his interrogat. quos sustulerit rheso;
Quales aut dixit; ac si diceret. nec sic feroces ut illi aequi bus ducebant
originem; diomedes enim rex thrae habuit equos qui humanis car
nibus uescebantur. hos hercule occiso crudeli tiranno abduxisse phi
betur. de quibus dicuntur supra memorati equi originem ducere; IM
MOAGI; uidit specualia eius posse finiri. & contulit se ad generalitatem
ita; prima die hospes origine nobis; idest anapti helene; quod quidem
dido cupit. sed excusat eneas. & dicit ruinam se troie breuiter ee
dicturum. habita racione temporis; ut sinadent q; cadencia sideras dom

Yadæ vn de dicte sint

Trones boues aratorii

Soles

Filie eqs diomedis.

Hercules

nos; INSIDIAS DANAVM. hoc ad troianorum fauorem, neuideantur aut tute
re superari. CASVSQ; TVORVM, ut euentu troia corruerit, non fati necessi
tate. ERROREMQ; TVOS. Et responsio hunc ordinem sequitur. Nam primo
dicit troię ruinam. post errores suos; Septima estas; per estates annos in
tellige. nam sic ante olimpiadas computabant, septem annos esse dicto
cognouit extremo. EXPLICIT LIBER PRIMVS.

Olympiadæ

INCIPIT LIBER SECVNDVS.

CONticuere omnes. Quia supra dixit, et strepitus fuerat; conticuere autem pro con
ticuerunt, quod [illegible] metri causa fit, uel racione clausularum. Nec est
ut quidam di[illegible]cunt dualis numerus; quia apud latinos num quam
penitus inuenitur. Et bene omnes addidit, poterant enim simul quidem
sed non omnes tacere; INTENTIQ; ORA TENEBANT. Aut ora intuebantur
loquentis. aut in mobiles multus habebant, utrentur que in hanc stria
cre berus ora, id est in mobilia habuit; aut tenebant. habebant, utter
reneius. nam anchise illiderat nomen teneo, ideo autem hoc addidit. quia
potest quis tacere ne aduertere; INDE. Aferesis est, pro deinde; TORO ABAL
TO. sum mus enim semper pest pontificalis locus. & eneas ubique quasi sa
cratus inducitur; dicitur autem a tortis herbis est torus; INFANDVM. Qua
uis fortuitum se dicere, doloris & pudoris est; lubes; uis, ut uibeo chre
metem. Hama liter hoc uerbum ęnee persona non recipit; TROIANAS
VT OPES. Sicoracius. aut pingues phrigię mirę donas opes. LAMENTA
BILE REGNVM. id est magnum, quasi dignum multa lamentacione; ut
hi multum fleti ad superos; DANAI. Argiui dicti a rege dinao. Nam greci
ppnesunt thessali agnacorege; PARS MAGNA FVI; ppter amissam conuugem;
& hoc se commendat, ut paulo post. aut quid inuersa uidi crudelis urbe.

Toruſ

Persona

Danai

Greci

FANDO. Dum ipse dicit, alibi dicitur, ut fando aliquo d si forte tuas peuent
ad aures. quia gerendi modus est. MYRMIDONES. Mirmidones sunt achil
lis socii. DOLOPES. Priri quicum de serto secuti sunt. dicti autem sunt mir mi
dones ppter hanc causam; Eacus iouis cum in arbore fici formicas id est mir
micas uidisset, optauit tot sibi socios euenire. & statim formicę in homi
nes uersę sunt, sed hoc fabulę est. nam ernto sthenes dicit, mir mi donas

Myrmidones

Dolopes

Iat. mirmi
donum

dictos a rege mirmidono. AUT DURI MILES ULYXI. duri, non labo
riosi sed rude lis, ut quem dat tua coniunx durit. Nam uirgilius
negociorum qualitate dat epiheta. cum homerus eandem & iam
mentionatus seruet; Sensus autem est sine lacrimis hec nec aquouis hosti
um dicerentur; Illud autem quasi minus pollio dicit, cari & tacione deae he
mende dictum miles ulixi. mirmidonas uero & dolopas presentes ce
accepto ab hele no, sic enim dicti frangitur dignitas; PRECIPITAT. Pro
precipitatur, uerbum puerile uel diximus; Cadencia sidera; AUT ephithe
ton est siderum. que semp & oriuntur & occidunt. aut certe maiorem
partem noctis uult ce transactam; Casus cognoscere. cognoscendorum
casuum. & greca figura est; & breuiter prescribit. quia dicto dixerat. pri
ma die hopes. o. N; Quamquam animus meminisse horret; quamquam.
melius presenti iungitur tempori. ut quamquam scio. quamquam legio; quod
autem dixit meminisse horret; de secundi uerbi racio est. nec enim potuit
dicere meminere; & in his que corrupte sunt naturaliter. ut odi no ui me
mini. omnia tempora que inueniuntur & suorum & aliorum iungunt
officio. ut memini preteritum ce. legimus tamen & memini uidere quoque qui
orsum pamphilo. & memini meturibus altis corinthium uidisse senem;
Quod si fit & in uerbis integris. ut uiuat euasisse tot urbes. quanto magis
incorruptis; REFUGIT. Propter metrum pp; senti preteritum posuit;
TRACTI BELLO. In hoc libro duplex intencio ce. ne uel troie quod uicta est. t
pnec turpe uideatur ce quod fugit; fatisque repulsi. oraculis. secundum plau
tum tribus. urbs scilicet troili. palladii conseruacione. integro sepulchro
laome domus. quod in scea porta fuit. ut in baccidibus lectum ce; Secundum
alios uero pluribus. ut dee acingente aliquis inter esset; unde prefatus
admodum puer euocatus ad bellum est. ut thesi equi tollerentur. ut
hercules interesset sagitte quas misit philoctetes cum ipse non po
tuisset adferre morte puentus; DUCTORES. Sonantiusset quam du
ces ut regnatorem asie quod heroum exigit carmen. LABENTIBUS
Velocibus. ut labere nymphas pola & labere pennis. cursuum lap
sus [illegible] celerior est; INSTAR. Nomen ne indeclinabile. lucretius in

Plautus.

Troiana.

Instar

Peregre

Restauro
Instauro

Tractinus dicū eū in longitudine. c. pedes. in latitudine t. pedū cui oculi ad cauda & genua mobilia. qd & uirg. & hom. p̄bant.

statis declinauerit. ut nestoris. & car & p̄posicione. sicut peregre. Rus. quā uis serenus tricus adinstar. dixerat; instar aut est adsimilitudinem. un de non restaurata sed instaurata dicuntur edificia. ad antiquam sim ~~ilitudinem~~ facta; EQUŪ. De hoc equo uaria in historis lecta sunt; ut higinus dicit machinamentum bellicum fuit. unde est. aut hęc in mros fabricata est machina muros; ut alii porta quam eis ante non aperuit. equū pictū habuisse memoratur; tacite ante noris domus quo possit agnosci. Aut e questri p̄liouiate troia. aut amonte hippio post quem se absconderunt greci; unde & adludit. instar montis equum; aut reuera hoc fuit qd uir gilius sequitur; PALLADIS ARTE. Aut ingenio. aut dolose; ac sic diceret. consilio uatę deę quę fuit inimica troianis. ÆDIFICANT. translacio a nauibus; ut cicero. nauem abiedificatam ee messane. item intexunt. ut bis denas italo texamus robore naues; Abie & ecostas; Hon sine racione uir gilius hoc loco abietem commemorat; item acerem. & pinum. paulo post; Nam fulminata abies. interitum domino significant troia p̄ feminam pertit; Acer uero. in tela stupor est. ut uiso equo stuperent troiani; ut par stupet in nuptę donum exiciale minerue; pinus in tela quidem est matris dm. sed & fraudum & insidiarum. quia eius po ma cadencia p fraudem interimunt. & hic equus plenus insidiarum est; ABIETE. Solucio est spondei nunc in proceleu maticum ut ma ui rum. alias mana pestum. ut fluuiorum rex eridanus; Sciendum sane uirgilium ubique in solucione ista seruire sibi excusacionem sina liphę. quod alii contemp̄nunt; VOTUM. oblatum. nam principium est; FA FAMA UAGATUR. Bene excusat nereus sit conseiē. huc. proilluc. dilecta corpora. Dilectorum uirorum; SORTITI. Contraria sunt dilectos & sortitus. sed intellegimus plures quidem electos. sorte tamen exipsis ductos qui includerentur; UIRUM. Proiuorum. qua figura & iunysa utimur; Dicit sane plinius in naturali historia hoc in neutro non ee faciendum. scili & pp casuum similitudinem. nisi minua metri necessitas cogat; CECO LATERI. p cęcis lateribus. & nota aliter dici cęcum hominem. id est non uidentem. aliter cęcum latus. id est obcęcatum. ab sconsurum. INGENTIS

Abies

Acer. ris.

Pinus

Abiere. peceu mane est

Hic

vtrdixerimus ephitheto leua aut rapinosin, VTERUMQ: Uterus est mulierum.
quem modo ideo dixit. quia dicturus est. fera armis; Aluus est quo de — Aluus
fluunt sordes. ut sallustius. simulans sibi aluum purgari; venter quia de — Uenter
tur. ut iuuenalis. montani quoque uenter adest abdomine tardus; Armato
milite. ut supra exhoste; Tenedos. tenne quidam infamatus qd cum no — Abdomen
uerca concubuisset. Hanc insulam uacuam cultoribus tenuit. Unde tenedos
dicta est; ideo ergo ait. notissima fama, Sic cicero. tennem ipsum. cuius ex nomi — Stanus.
ne tenedos nominatur; DIVES OPVM. hic gentiuo uingit. Stacius qd rarum est — Statio
& ablatiuo. ut satis ostro diues & auro; Et stacio; Stacio est. ubi aduentum pusstant na
ues; Portus ubi hiemant; INDE fida. aut minus fida pp̄ periculum nauium.
quia stacio quam plagiam dicunt. aut certe fida grecus, male hoc est in ram
pneiem, ut lucanus. desertibus. simale deserunt; Et hanc significacionem
raro inuenimus; Sane male fidus. min fidus
intellegitur. male enim minucionem hab&. non negacionem. ABIISSE.
Pecusse, abisse dicimus & pecusse, sed pp metrum ephenthesis facta est. OM
NIS TEUCRIA. Subaudis gens. & absoluta est elocucio; PANDUNTUR PORTE. Signum pacis est. ut sallustius. aptę portę. arua repleta cultoribus; DO
RICA CASTRA. Mala est composicio. a bea sillaba incipere. quasi superior
finitus est sermo; Hamplerumque & caesuraton facit. ut hoc loco; Sane — Dorici
dorus neptum filius fuit. unde dori originem ducunt; TENDEBAT. tento
ria habebat. ut & latus tendebat marui; SEVUS ACHILLES. pp hectoreum
tractum; & talis ubique inducendus est. ut horacius. iura regit sibi nata; — Horacius.
CLASSIBUS HIC LOCUS. Magis adequites referre debemus. ut & orty ne clas
ses; unde & classica dicuntur; HIC ACIES. legitur & ad aciem. nam potest — Classica
utrumque; IN NUPTE. quenum quam nubit. nam uirgo potest & nube
re; DOMUM EXCIDIALE. et quantum ad troianas; PRIAMUSQ: TRIMOETES. — Uirgo
ut euforion dic. priamus exarisba filium uatem suscepit. quicum di
xisset quadam die nasci puerum. p quem troia posset euerti. peperet simul
& trimoetę uxor & hecuba, quę priami legitima erat; sed priamus trimo
etę filium uxorem que iussit occidi. inde ergo nam dicit. siue dolo. quia aus
tum causam pdicionis habere uidebatur; Aliuo lum dolo. quo omis

deceptisunt. SIC FATA FEREBANT. ut&iam cuues contra patriam sentirent.
ARCAPIS. Quidam, f. alius non pater anchise; f. bene nec senec patrem huic consi
lio dicit interfuisse. pqd interitus patrie imminebat; quā quā eneas quasi
obtrectator priami non adsit. ut homerus dicit. anchises uero ppt cecitatem.
ut doc&treo christus; Subiecti sque urere flammis; Que copulatiua coniunc
cio est. aut disiunctiua; quomodo ergo has iunxit, poetarum est partes p
parte ponere. ut oruum, p torue uoluentibus puolubilibus; coniuncionem
ergo p coniunctione posuit, ut saxum ingens uoluunt alui radisq; rotarum.
q p. ue. posuit; Ham sonantibus uisum est; IN CERTA TUTA. Instabile, unde est.
studia in contraria; Sane uulgus magis masculini generis est. quam neutri.
quia in us, exeuncia neutra, in ris, mittunt genitiuum, excepto pelagus quod
in hoc nomine creauit errorem; ANTEOONTES. aut per solāgia est. quia ad
XII primus, aut ante omis. id est iudentibus omnibus; LACOON. oma in on, exeunci
a, tertie sunt declinaciones. ut lacoontis. demophoontis. hipocoontis; QUE TAN
TA INSANIA. Quia insanorum est contra se sentire; DONA CARERE DOLIS DA
NAUM. ordo est. dona danaum non dolis danaum; Sic notius ulixes. quia autem
homerus, uoluntate uerberatus. & sub habitu mendici troiam ingressus. explo
rauit uniuersa; INLIGNO. Beneligno. quasi de suasore. non simulacro. ut
paulo post. ducendum ad sedes simulacrum; Ham in suasione ut dissuasione.
tam sensus quam uerba considerantur; ERROR. id est solus. ut & inextricabilis
error; Et est figura ab eo qd pceduit id qd sequitur; distinguendum sane er
ror. & sic dicendum. equo nec recte teueri; ITE. QUIC QUIC IDEST TIMEO. hoc
enim melius est; FERI; QUADRUPEDIS. ab eo quod toto corpore feratur;
CURUAM ALUUM; Plautus masculino aut genere qd non utimur p cussium
sane intellegimus inter uentre & lateris; Recusso. Procon cusso. pp posi
cio pp positione; CAUE. Cauere ne. c. recta figura. ut iuuam iuuere. mortem
mori; FATA DEUM. fata modo participium est. hoc quediu loquimur, in fatus. et uo
con fata secuntur; LEUA. Modo contraria; & sciendum leuum cum de humanis probe.
ee contrarium. cum de celestib, p sperum. Ut ei monuit leuum. qui sinistra numinum
inuentibus dextra sunt. FOEDARE. Dilacerare. fedum enim tam apud uirgilium
quam apud salustum non turpe significat. sed crudele; in sanguine foedantem

Que. p. ue.

Uulgus

In. on. desinentia

Error

Aluus Plautus.

Fatum

Leuus

quos ipse sacra uetat igne; salustius. foedi oculi. STARES. Sistare. legeris. maneres
Sequitur ppt omo et leuitor. Est apostrofa. MANUS REUINCTI. ut oculos suffusa. TRAHEBANT. cum festinacione adducebant. ut conuentus trahit
in medium; Et modo trahebant ad desiderium ducentium. Et si nocis pertinet simulacionem; QUIS SE. Quibus se; alii quise legunt. HOC IPSUM; f. m. quia
usurpatum est ipsum. Est naturale ipsius. ut ipsique mihi clauis; Dicimus ergo
ipsius ipsa ipsum. ut doctus docta doctum; UT SEUERET. confir. maior p.
iuria. Et dolorum semina; Et respexit ad superiora. ut edificaret; FIDENS A
NIMI. ut o prestiantis animi iuuenis; Est nomen; DESUT enim ee participium qui
a genitiuo casu coheret. Et potest recipere comparacionem; participium enim Et
accusatiuo coheret. Et non recipit conparacionem; IN UTRUMQ; In. modo. ad signi
ficat. alibi pcontra. ut Et ia supra diximus; UERTERE DOLO. dolo euertere. Et subau
di troianos; Aut dolos uertere. idest exercere; UISENDI. frequentatiuum est. uiso.
ut uerso. facesso. lic Et ratum sit; nam inito. exeunt frequentiua. CIRCUMFUSA
RUTE. figura rpallage. ut Et circum fusa est; INLUDERE CAPTO. et in ludo ubi di
cimus. ut hoc loco. Et in ludore. ut uerb ut tute inlude supbis. Et in ludo inte. simile
est in salui fno; CRIMINE ABUTIO; Hoc est causa; uterim amor uim. ab eo qd pce dit
id qd sequitur; Si enim simpliciter intellexeris crimine. de negocio ad psonam uicio
sum transitum facis. alii sic legunt. da nau insidias Et crimine; TURBATUS. quasi
turbatus. ut exul ut amazon. idest quasi amazon; heu; Modo una est sillaba. sed
inter du ppt metrum due fiunt. ut heu quam pingui macer est mihi taurus in uno.
sicut prendit Et prehendit. Et secundu plinium multa alia. TELLUS ET EQUORA.
Bene conciliat miseracionem de commumibus duobus exclusis elementis. sane tel
lus. us. longa est. Et sunt pauca que. us. pducunt. ut senectus iuuentus. salus. ut
tus. palus. seruitus. ut custus. rus. mus. pus. tunc scilicet cu genitiuus imus ut inmis
ext. Et habet pene ultima longa; ideo aut. us. Et sic diximus. quia palus licet pa
ludis longa sit. lu breuis tamen esse nonnu qua inuenitur. quia in dis. ext ge
nitiuus. ut horacius. stereliq; que du palus aptaque remis; AEQUOR AUERO. mo
do mana. alibi campos. ut ac prius ignotu ferro qua scindimus aequor. dicitur enim est
abequalitate; denq; aut uacat sicut gencium. aut nouissime significat; ET SU
PER. Et in sup. ipsi quibus supestitiuus salutem; INTENSI. infensus pp nee est

Fidens
In. p. ad
Uerso
Illudo
Heu
Aequor
Infensus

plus quã inimicus; POENAS CŪ SANGUINE. idest & tormenta & morte; potest enim aliud esse sine alio. QUO SANGUINE CRETUS. quibus sit parentibus natus; nam Greci esse constabat; FERAT. adferat. idest memoret; QUE SIT FIDUCIA CAPTO. aut dicat que tanta sit incaptiuo fiducia ut audeat dicere. & sui ipsi. aut certe memor & est. meminerit. ut significet. meminerit incaptiuo. ut in loquiū uite esse fiduciã; unde & responsio talis est. fateborue ra; Alii memorem legunt. ut sit sensus; hortabamur ad loquendum memore. hoc est qui diligenter faccionis sue meminerat; QUERIT QUOD CŪQ; idest quicũq; me sequitur euentus; HOC PRIMŪ. hoc maximũ est apud me. uerũ dicere; sinon enim aut olix eus qui dã fur fuit. qui se uarias formabat in species; hic habuit liberos simũ unde natus est sinon. & aut olix unde ulixes consobrinus ergo; Ex. m merito uergilius sinonem dat & fallaciam. & pdicionis officium. nemo tum discedat a fabula. quia secundum euforionem ulixes hec fecit; VINXIT. composuit. formauit; & corpora fingere lingua; Et notandum quia omnis sinonis oracio diastirica est; nam & negocium exprimit. & troianorum insultat stultitiã. ut hoc loco finxit; VANUS; fallace; & uanus est quicũq; sine utilitate mentit; Mendax qui tantũ adderipiendũ; sane uanus. stultus apud idoneos non inuenitur; ut ait iuuenalis. sic libritũ uano quinos distinxit orthoni; QUANDO aliquod si forte tuas peuenit ad aures; Dum dicit; & uult bona arte mẽdacii. ut pmutat uera. & sic falsa subiungit; Nam qd de palamede dicit. uerũ est. qd de se subiungit. falsum; Et sciendum ex hac historia partẽ dici parte intellegentibus linqui; Nam palamedes ut apollonius dicit. septimo gradu abelo originem ducens. cũ delectũ pgretũ ageret. simulantem insaniam ulixem duxit ad bellũ mutũ; cum enim ille iuncti dissimilis natuie animalibus. sale sereret. filiũ ei palamedes opposuit; quo uiso ulixes aratra suspendit. & ad bellum ductus habuit iustam causã doloris; postea cũ ulixes enchorniod frumentũ tum missus ad ea cam. nihil adue xisset. a palamede est uehementer increpitus; et cũ diceret adeo non esse neglegenciam suam. ne ipse quidem sip gerit quic quã posset adiuuare. pfecit palamedes. infinita frumenta deuexit; quia mudia ulixes auctus inimicus. ficta epistola priami nomine ad palamede. p qua agebat gracias pdicionis. et commemorabat secretũ aurum pondus esse eius missum. dedit captiuo. & eũ innocentem fecit occidi; hec muenta. more militiẽ regi ablata est. & ueta principibus conuocatis; Tunc ulixes cũ se palamedis dissimulare ait. Suetũ esse eiectis intentu

Et notandum quia omnis sinonis oracio diastirica est

Et notandum quia omnis sinonis oracio diastirica est

Facto

Consobrinus

Diastirica

Uanus

Fab palamedis & ulixis.

quia salis natiuitatem effiet in fructuosam

no eius aurum quęratur; quo facto inuento auro qd ipse p noctem corruptis seruis
abscondent. palamedes lapidibus interemptus est; hunc aut constat fuisse pruden
tē; nam & tabulam ipse inuenit ad conprimendas ociosi sedicionesq; certatus. utriusq;
testatur. Secundū quos dā ipse reperit litteras. quęres forte sit dubia, tamen certū Palamedes. x.
est. x. ab hoc inuentū. m. cum aspiracione; INCLITA GLORIA; ppt dilectum & fru litteras inuenit
mentā; falsa sub pdicione. sub falso crimine pdicionis; & rem notam p transitum
dicit; unde & paulo post. aut ignota loquor. quā quā ibi possit intellegi. aut ignora
nobis. sed forte etiam a duos potest p uenire. Sciendum sane factum hoc uenire.
& troianos scisse. sed callide quasi ignorantibus quęrentibus dicit. ut fidem se
quentibus faciat; IN fando in dicio. ppt aurum clam suppositū. quia bella
uerabat. nam hoc falsum est. sed dicit ad sinonis commendacionē; CRASSŪ. PRI Cassum
UATŪ. UACUŪ; Paup. hęc enim fuerat causa militandi. ut ait ennius. cū hinc egens
p fugiet aliquo militatum; DŪ stabat regno. quia & ipse unus de regibus fuit;
ETNOS; pluralis numerus p singulari; Homen. gloria. ut nomen ethionium matriq; Nomen
genus periclis; Inuidia. ppt aduectum frumentum. fallacis. p blandicias decipien
tis; pellicere enim est. blandiendo eligere; Mecum indignabar; quo modo ergo Pellicio
nec tacuit demens; Intellegimus istum quasi tacuisse primo. post impacientia dolo
ris erupisse; Sorsiqua. benesiqua. quia est & bona & mala. Promisi. p contrarium Promitto
aut. p minatus sum. quia minamur mala. p mittimus bona; Sic omnis contra. ut Minor
qui uultus erat multo & p clare minantis. id est p mittentis; PRIMA MALI LABES.
quia secuta est in postea oraculum & a scita calchantis faccio. labes uero ruina Labes
significat. a lapsu. Crimini. causis. ut supra. & crimine abuno; SPARGERE
uoces. ut cicero. & spargere uenena didicerunt; AMBIGUAS; dubias. nesi aperte
ageret. accusacio esse uideatur; Conscius; aut pacti sceleris. aut dolorum suo Ambiguus
rum; ut e intercio. obliuis uesuiest ita chus; ARMA. modo fraudes. ut dolos. nam
arma sunt instrumenta cuius libet rei. unde & in sidiantis fraudes. arma nomina Arma
uit. Nec requiescit enim. aut uacat enim. aut pendet sensus. ut et posterior.
donec calchante ministro; Ut enim aliquid. semiplena dicendo. cogit et interro t. posiopesis
gare. & uirgilius. audite troianos. Calchante ministro. mor destinat ait. & est aposio
pes; Ut grata. nec uobis placitura. nec mihi gratiam conciliancia. QUIDUE mo
rorum. m. feliciter festinacionem. Omnes. & ei quipdesse disponunt; Uno ordine.

N

uno reatu & est deuma qua tractu scienci & quia ordine dicebantur causę ppō mul
titudinem ut tumultu festinancium cui erat annus licu. iuuenalis, expectandus erit
qui tres in hoc annus. Iam diudū modo, quā primū. Hoc tacus uelit & magno mer
centur arcide, callide hoc dicto inpetrat ut tā adserens morte sua. illorū hostibus
esse placituram; ideo aut dicit mercentur, quia sacro ruest. ut fugiens uerma, ubicuq;
inuentus fuerit occidat, ne piaculū committatur; Ergo si non quinuerma fuerat, iure &
uotis & primo grecorū inter imit. ita chus uero pithacensis. principale pdinuatuo;
Magno mercentur. idest precio, ut tur no tempus erit magno cum optauerit emp
Scetor. aris ptū in tractū pallantū; ARDEMUS SCITARI. FESTINAMUS inquirere. QUERERE
Ars CAUSAS; cur agrecis eius opuretur interitus. ARTISQ; PELASGE; ars. IOH ME CON ÷.
ideo adiecit pelasge; PAUITANS. quasi pauitans; ficto pectore; pectus
puerbis posuit, nam numquā fingit pectus. SEPE FUGĀ. d. hoc secundū home
rū uerū est; MOURI. urare; TESSI BELLO. fauore sibi conciliat. dicendo sāgāto se egre
cos. ut ruere troianorum; VTINAM. nec enim hic are destinaretur; POH TI HIEMS.
Hiems Bene addidit ponti. quia est & temporis; CUPITES. ire cupientes; ut cum canere reges
& prelia. idest cum canere uelle. tre figura greca. ubi statuisse aliquid, pinchoacione
habetur; PRECIPUE. contra illud, ne diceretur numina non ee placata; ETHERE.
Ethere. d aere posuit. poetica licencia, SUSPENSI. aut sollicitū. utrūq; in limine
pendes. quia tē pestas nec post dona mutabatur. aut adhuc hostes fertur. distinccione
mutata; SCITANTEM. participium, p participio est. idest scrutatur um; Alusertatu
legunt. idest inquisitū. ORACULA; adtē pla de quibus dantur oracula. adytis; adi
Adytum tum est locus templi secretior. ad quem nullus est aditus nisi sacerdoti. TRISTIA DIC
TA. More suo breuiter habitū futuri oracionis ostendit. SANGUINE PLACASTIS.
V. E. V. C. cū primū. hic distinguendum. quia & semel ad troiā uentū est. & ante
quā ad eā uenirentur. de iphigenia est sacrificata; fabula uero talis est, cū greci ad au
lide uenissent. agamem non diana cerua occidit ignarus. Vnde irata dea, flatus
uentorū remouit; quā obrem cū nec nauigare possem. & pestilencia sustinerem.
consulta oracula dixerunt agamem nomo sanguine placandā ee diana; Ergo cū
quasi cū ea nu bere uella. abulx pnupciarū simulacionem adducta. iphigenia in eo ee immolaretur. nu
mquam misoracione sublata est. cerua supposita. & transl. ata ad aunica regione.
require in lib. VI. ad tale signū & regi thoa mirabilia est. sacerdos que fuerat dicane diane. cum secundum

statu ꝛ̃ consuetudinē humano sanguine numen placare. Lagnoxit fratrē orestē, qui accepto oraculo. carendi furoris causa cū amico pilade colchos petierat. & cū his occiso thoante simulacrū sustulit abscondituū fasce lignorū. Unde & fascalis dicitur. non tantū a face cuiquam pingitur. & lancea deiulit. Sed cum postea romani. sacrorū crudeltatē displicerē. quā quā seruū immolarent. ad laconas est diana translata. ubi sacrificū consueuerat adulescentē uerberibus seruabat. quū uocabant bomonice quasi suppositū contendebant qui plura possent uerbera sustinere. orestis uero ossa abinde aroma translata. posita sunt ante templū saturni. UIRGINE CESA. Nonnūquā sedit uidebat. et scriptū in sacris simulata puerī accipi. Unde cū de animalibus quē difficile inueniuntur. est sacrificandū. de pane. ut cera fiunt. & puerī accipiunt. Hinc & illud. spargerent & lacē simulatos. E. A. Nā & in templo isidis. aqua sparsa deinde ē dicebatur. ARGOLICA. quia occurrebat. occidi potius se. captiuū. CUI FATA PARENT. cui apparerent mortem. MAGNO TUMULTU. ad factionem regendam. NUMINA DIUUM. oraculis posuit. & quēritur modo non quid dicant. nam planū ē. sed quis debeat immolari. MULTI CANEBANT. multi. bis intelligendum. idest multi uidebant tacti. multi & iam dicebant. nesit contrarium. canebant tacti. Bisquinos SILETULLE DIES. Dicimus. & bisquinis silet diebus. TECTUS. aut multitudini se subtrahens. aut regens consilium suum. UIX TANDEM. aut uinge. & aliqui tandē. aut sepēta. & ē exaggeratio assonimus. abiit. excessit euasit. erupit. COMPOSITO. expacto. RUMPIT UOCEM. Hoc ē erumpit uiuocem. & dicitur ē pcontrariū. Nam si silentiū rūpere. ē loqui. ut. quid me alta silentia cogis rumpere. Uocē ripere. est tacere. Sed aliqua mīdū simpliciter. interdū pcontrariū intelligunt. ET QUE SIBI QUISQ. TIMEBAT. Ideo hoc addit. quia dixerat. adsensere omnes. Neuidetur fuisse cunctis sua gentis inuisus. MIHI Multi posteriobus. multi primis iungunt. unus tamen est sensus. LARARI. Infinitiuus modus pro indicatiuo. Et est figura propria historiographorum. ut sallustius. equitare iaculare cursu cū equalibus certare. ut poetarū ꝓprie. nudagenu. & torū clamat. qd aut ait cicero. bellicū canit. non ē figura. sed sermo naturalis. est enim sonnomen. SALSE FRUGES. Sal & far. qd dicit mola salsa. quia & frons uictimę. & fociaspgebant. & cultri. fiebat de orna fruge. & orno sale. ut oracius. & orna fruge. UITTE. quib; uictimę coronabantur. Ero. non sacrificio.

Fascilis diana

Factio

Synonima

Infinitiuus pindicatiuo

Salse fruges

Inuidiose locutus est; UMBICULA RUPI. Atqui solutę sunt hostiae. nā praeculum ē
in sacrificio aliquid esse religatū; unde est, unū ex utra pedum. v. huius; hę. untasq. resol
ut sacrau capitis; Ergo umbilicū religionis intellege; ut & umbilicus mundi erat & coelia rupis
scilicet foederis. Nec enim obsides umquā ligantur. Sed huic expositioni illud occurrit.
unde iste ligatus fuerit. quia ēt troiani nō ligatum. ultro enim se obtulerat. Unde intel
legendū agrecis magis ligatum. ante tempō sacrificii. Nā consuetudo illa. quā supādixi
mus. erat in ipso tempore sacrificiorum. ante ligari; & iuuencus dock dicens. sed peul
extensum pēculans quatit hostia funem; LIMO SOLUIT LACU. Utuerisimilem fugā faciat
circū stantis uitū; Notandū sane ut gilū sub aliorum pronis causā exequi nobilū. ut holoco
marti; hę paulo post pompei. ut iacet ingens litore ēt; PER HOCTE OBSCURUS. Bona locu
cio est. rem tempōris. ad pronūtiantis ferre. ut matutinus uenit; SI FORTE DOISSETI. Me
dum sēp bet. nā nec negat. nec confirmat eos nauigasse. ne aut eis dem sēcuritate. aut
qd supra dixit fal sū sit. non posse nauigare grecos. nisi homine immolato. ut illorum
sit quicquid elegerunt; & arte. in argumentorū angustias. incertus uiser monibus;
ANTIQUUM. carū. & bene commonorat liberos & parentē. ut ostendat se non dese
ruisse utile. sed mortis fugisse ut troiū; FORS ET PENAS. sorte & penas; aliuū gum
fori. ut sit. fortsan; & bene elicit misericordiā. ostendit q; non se habere causā rede
undi post mortē suorū; ET FUGIA. et fuga dicamus & effugiū. sicut lana & lanciū;
ut sit tibi lanciū curo; hinc est equitas & equū; PIABUNT. expiabunt. & NIAMANECA
EST. nam plerūque & impiare significat; PERSIQUA EST. Dasi trace ndet. ut diximus;
Oro; ordo est. qd teoro p supēos; NON DIGNA FERENTIS. indigno luctu affectū; ET MI
SERESCIMUS. aut pro plenū est. aut coheret sequentibus. quia non potest primus;
Dicimus enī aut illā rē miserō. aut illius rei misereor non illis. ultro aū. non e sponte.
non iā rogauerat. sed in sup; & uenit a eo quod est ultra; plus enī quā rogauerat p
stratum; ARTA UINCULA. Aut ex ęgesis manicarū est. aut utrumq; habet;
QUISQUIS ES; beat ostissis; Et sunt ut habemus in uno imperatoris uerba trans fugā
recipientis in fidem; quisquis es noster eristre ūgilas ne dm gens. uerba sunt quibus
pontifex maximus utit. & pulunaribus quia uāria scientiam suom serit carmine;
HIC IAM. Aut ex hoc tempore. aut ex hac oratione aut ex eo qd redicis ulixes faccione
laborasse; EDISSERE UERA. hic distinguendum. uera enim audire desiderat; QUO
MOLEM. quamob causam; & ab hoc respondit sinon; nec recipi portis; Et est color

Peculans

Antiquus

Elicio

Fuga. Effugiū.
Lana. Lanciū.

Drasi trace

Miseresco
Misereor
Misereor

Ultro

Transfuga

Quo

Pio. Tonmeson

Utilis coor. si hoc faceret

· adhoc;

· qui inconiecturali statu sepe requiritur; Quis AUCTOR · Respondit. calchas attollere iussit;
Qui suis RETULIT · Quid desiderent · uiq; ut placetur minerua · ADSIDERA · Ad locum siderum ·
ut quia semp sunt sidera · sed solis splendore uincuntur; HERMIGNES · Aut ararum quas
fugit · ut execratio sit; ppter posteriora. uosare; aut certe solem & lunam significat · Execra
tio aut est · aduersorum depcatio · Iusiurandum uero · optare pspera; TESTOR · Modo in
ro alibi testificor; uttestor in occasu uestro; IRMNVM · Qua secundum philosophos dicunt
sidera elementa ce. sed habent ppias potestates; ENSESQUE NEFANDI · Inuidiose ad plura
lem transit numerum; uitiis enim. non ppe ut mereri cum contumelias; VITIIS QUE · D;
Aut que habent in honore deorum aut quas habent ipsa simulacra; GESSI · pene gessi. non
eni uere gesserat. sed quantum ad grecos puner dicit; IASMIHI · Subaudis. sit; Et bene adiu
pent uerna. neu deatur pdiror; nam & hec que dicturus est tacuit. ante qua audiret. noster
eris; Si enim uolumate pderet. sequebatur qd aut acero. nemo umquam sapiens pdiori
credendu putauit; SACRATA RIS · S · scilicet ut non incidat in sacramenti poena. quia
milicie tria sunt genera; plerum q; eni euocati dicuntur. & non sunt milites. sed pmilite;
unde sallustius. neu quis miles. neue pmilite; hi ipse. ab his omis euocatus & centuriones;
plerum q; tumultuari · hoc est quia dunu militant · bellu; plerum q; sacramento rogati ·
qua post electione inte publica iurant. & his sunt qui habent plena milicia. na XX · &
U · annis tenentur; Hec tria genera tangit ut ziluis sacramenti hoc loco. tumultuari;
VT illo simul omne loco tumultu. C · T · lacum. Euocationis. mittitur & magni uenulus. O · A · U;
IASONISSE UIROS. ue supra diximus. omnia diasirice loquit. na & ad grecos possunt ·
& ad troianos referri; SIQUA TEGUNT · ppter ea quia aem in equo; HEC LEGIBUS · Si
grecorum ppter nostre eris; Si troianorum · Qua grecus; SERUES TROIA FIDE · quia qd
rex pmittit. iudet res publica pollicet; OMNIS · S · DANAUM · more suo auersi incipit;
Nam & fauet minerua grecis. & constat raptu ee palladiu; TYNDIDES · SEDEM · IAM;
ristero pter one; sedem ex quo impius iudices; nam hysterologia uuiser monisso ·
troian trap & remos; Impiu uero ppter numina uulnerata; SCELERUQUE · I · U ·
ppter palame de occisu ipsius fuccione; FATALE · TWHAAECWHE; Ha & quo custodit
& qd inter fmit. p loco intellegitur; AUELLERE. ostendit inuitu num ee sublatu ·
PALLADIU; Helenus aputaris ba captus a grecis e. & indicauit coactus fata troiana ·
in quibus eciam de palladio · unde dicitur aphirro regna moriusse; qua qua pnesti
tent phrrho utpter ra rediret dicens omis grecos qd & comagit naufragio ee.

Execratio
Iusiurandum
Testor

Sacramentu

Diasirice

De palladio
minerue

Uix positum castris simulacrum arsere coruscis Luminibus flammae arrectis. Uel

Cuniculus

Require in lib. III. ad tale signum

& illud romanum lrt. sic in. v. haberi ubi dr. Tum senior nautes trig

pertuto; Tunc diomedes & ulixes uitalu dicunt cuniculis. uitalu dolo acis ascendere arce. (stegon, dolon)
& occasis custodibus subtulere simulacrum, Ideo autem hoc negotium hispo cassimum dari
quia auctores fuerunt minerue; hoc cum postea diomedes habere & qd & virgilius
exparte tangit. & uarro plenissime dicit. credens sibi non esse aprum ppter sua pericula
transeunti aenaee offerre conatus est; Sed cum ille uelato capite sacrificans con
uertisset. nautes quidam accepit simulacrum. unde minerue sacra nonnulla genera
buit. sed nautorum, hinc in. v. unum troiana pallas quae docuit, quam quam alii dicant si
mulacrum hoc troianis abscondere fuisse intra exercitum pariete, post quam agnouerunt
troiam ex pertum. quod postea bello mithridatico dicit fimbria qui clamo
manus inuentum indicasse, qd troiana costa adductum. & cum responsum fuisset, illic impe
rium fore. ubi & palladium adhibuto magno fabro multa simulacra facta, uerum cum ag
nosceretur hasta oculorum quem nobilitate. unde est. hastique tremente, sed abuna an
tistite sacerdote, ut lucanus. troiana cuius solus uidisse minerua, dicam sane aliud uni
simulacrum celo lapsum apud athenas antiquissimum fuisse, aliud uero uolunt hoc de quo dicimus.
& illud athenienses. SACRA EFFIGIEM quasi celo lapsam, & bello fatis utrepore: & ui
ERE. ton messone. ideo addit. retro; contra sallustius. et. supuora fluentibus, AUT
SAPFAEMENS. ppter illud manibusque cruentis; TRITONIA. aut quasi tribilis ATHO
ripin. idest timere. aut secundum lucanum, & se dilecta tritonida diuitabunda; Sanctor
tonia a tritono nomen masculinum est, quia ppriae minerua. nam ephaestas quae uarius possunt
ut psonis treb. appom. & haec cau te obser uandis sunt sicut & ppria nomina quae par uniq;
appellantur. ut victor. t felix; UIX. modo mox; SALSUS SUDOR. Bene ad
didit salsus. ut significaret laborem futurum. ne forte aliter In simulacro humor
mollegeret; EMICUIT. quasi quae consistebat mutata TEMPTANDA EQUO
RA. Sit fugere possint post iram minerue; ARGIS. Aduerbium In loco est. & in
spectat romanum morem. nam si egressi male pugnassent. reuertebant ad capian
da rursus auguria; REDUCANT. Reconcilient; ARMA DEOSQUE. P.C. Ingemiscere
desiturus solliciros facit. ut presentem fir mit securitatem. IN PROUISI ADERUNT.
Sicut & factum est; DICERIT OMNIA. Inter praeter numinis commemoratione
ANTIQUA SUBREGIONE. fauore pristino; NAM SIUE STRAMANUS. quae oc
currebat. et urendum est equum, sumto ferrum dasse inposuerit; ASCENDISSET.
ut scandit fatalis. M. M; SIA. Asiaticos. ut paulo post urbem sepulcrum. p. cumb. posuit;

Tritonia minerua

Epitheta

Uix

Argis

Tritonia

t. commotionem

t. populos

Diasirice

PELOPIA argiua apelope, NOSTROS NEPOTES. Diasirice. Sta ia quasi troianus lo
quit. PIURI. mucrlo. R. H habet, na piuro dicimus corrupta natura ppositionis, que
55 reflectit errorem. aut aliqui maledicant piurus. CREDITARES. aut fides habita, aut
commissa resp. CAPTIQ DOLIS. Utrum non qdit. dolis dicit scee superatu. nonqd
troianus victor scee tpe non fuerit, sed qd greci tpius uicisse pdolos. Coactus, utteren caus.
qua oculos terendo uix expressit. LARISEUS ACHILLES. Auunictate. Amphinus fuit.
utraq; tamen thesalie ciuitas est. HIC ALIUD MAIV. M. M. ut sale saxa sonabant, na apud
ueteres similibus uiapere uicio su noneat. Notandu quia ut supra diximus agit ne
uideatur ut troia cessisse urbi, ut enea uoluntate fugisse. Hec aut re ostendit exue
cidentibus dolos grecorū cōfirmatos. ACCOON. Ureu sonon dicit, post aduentu grecorū
sacerdos Neptu lapidibus occisus e, quia non sacrificus eorū ueruntaduentu. Postea
abscedentibus greci, cū uellent sacrificare neptuno. Laocoon chrimbreia pollinis sa
cerdos sorte ductus est. ut solet fieri cū dee sacerdos certus. Hic piaculū cōmisit ut
simulaturū numinis, cum uxore coeundo. Ob hoc immissis draconibus, cū suis filiis inter
emptus est. hist. ita quid hoc habet, sed poeta interpretet achiuorum excusatione.
SORTE DUCTUS. Sic sallustius, sorte ductus furtineat. SOLEMNIS ARAS. Ammuessa
rio sacrificio religiosas, dicimus au sacrificium sollemne. Aras sollemnes, ut apricum
homine. Locum, ut apricum memimisse senes. pfius, contra oracius. cur apricu oderit
campum, Saturu INGEHTEM Hon pter nacione est hoc loco in gente. Alibi, a corrupetur, m
uicamisenistare quirunt, uiri tinnumnibus, cere gratis nacentur animalia. GEMINI.
duo, similes, gemini aut sunt ppnefrissimul nati. HORRES CORE TERENS. rea referens.
ANGUES. Aquatu serpentes, terrestru dracones, ceploru ut in hoc indicat loco tranquilla
pala angues, paulo post serpens amplexus, tre delubra asuma dracones, sed hec significa
cop lerumq; confundetur. PELAGO. ppelagus. LUBE. aut crista, aut barba. SANGUINEE. ide
colores sanguinei. LEGIT. transit, utlitoraq; epistlegimus. SINUAT. curuat, flectit in sinus. SALO;
DICIMUS ET SALU. unde e salo. Ks salsalis ut Ks sale rabente sarcus. Suffecit. pinfecta. ureo
nea penxe. Kest suffecit oculos. SIBILA. idest sibilancia, na participiu est. cui eni nomen e.
sibilus dicim, ut nanneq; m Kantum uenientis sibilus austri. UIBRANTIBUS. Mobilibus.
qua nullu animal tanta celeritate linguam mouet. adeo utriplice linguam habere
uideatur. cū una sit. DEPASCITUR. Utdiximus sup. pasco pascor. unus significationis
sunt. utraq; arrus depascitur arida silpis. SPIRIS. Nodis. unde Kam bases columnarū.

Pelopea
Periurus
Peiuro
Gemini
Angues r
Dracones
Lube
Lego
Salum
Sal
Sibilus
Pasco] pascor
Spira

Spirula

spirulas dicunt. nam ppre spira est uolubilitas fumum; SQAMEA. psquamosa. uel frondex. p frondosa; LUSAS UITTAS. pfusas habens uittas. & est interpositus uersus. nam potest tolli saluo sensu. ATROUITHO. ut pallida mors. tristis senectus; QUALIS MUGITUS. Idest tollit. Facta aut comparatio est. ppter sacerdotis personam; INCERTA. Dubiae inlisa. quae non habet certum effectum; LABSU. Labi ppriae serpentum est; DELUBRUM. Delubra. dicitur quod uno tecto plura complectitur numina. quia uno tecto diluitur. ut est capitolium. in quo est minerua. uel iouis. Alii dicunt delubri esse locum ante templum. ubi aqua currit. adiluendo; e aut sinecdoche hoc est a parte totum; SEUAE. sortis. aut nobilis. Suppedibusq; deae. sellis & maioris simulacri. qd acumc usuidet. nam qd colitur. & breue & leue. sicut pallidiu fuerat; Clipeiq; suborbe. ut maxima pars in spira collecta ante pedes sit. collauo. cum capitibus erectis. post clipeum. idest int scutu & simulacrum dee latebant. ut est inter plo urbis rome; HOMUS. Magnus. ut pollio & ipse noua facit carmina. INSINUAT. Pinsinuatur; SCELUS. supplicium. abeo qd peccat. id qd sequitur. e pendisse aut nuctu e apecunia. nam apud maiores pecunia a poena constat fuisse. SACRU ROBUR. Nt sup lignum; SCELERATA. ripse sceptra tui. ut inutile ferru. & est ripalage; SEDES. p hoc ostendit domu minerue; ORAND. placanda. MUROS. Suppositos sceae porte. nam sequitur. quat ipso in limine. p. MOENIA PANDIM. ne ut eraco. nd dic pate facta porta ut diruta. interiora ciuitatis ee nudata. ACINGUNT OPERI. pparant se ad opus; intendunt. ligant. ut mendique loci sertis; SCANDIT. Transcendit ppria magnitudine; FATALIS. Mortifera. SACRACAHUNT. Hymnos dicunt. minant. ut enim nant. ut minque muro u in g. t minitant; O PATRIA. Uersus ennianus. Sancx damacio o pinet. qd tuma fuerat aut consecrationis. uterua post pfanacione ab ingressu hos tesuetare &; Nanouimus sepulchro Laomedontis qd supporta sceae fuerat. tuta fuisse fata troiana; INCLITA BELLO. Quia superauit mysia. Quat. Sepius. INMEMORES. Inpuidi. aut inmemores oraculorum. MONSTRU INFELIX. postro pbata dix; TUNC FCIA. Sicut ante ac sepius. na helena uenerente pdixerit; DEUS SU. Pcepto apollinis. quispe eo eundi concessa diuinitate frustratus. sustulit fide uera dicenti; HON UMQUA. Non aliquando. de nu qua. na si omnu qua ect. duenegatiuis facerent una confirmatiua. Licet terencius grecomore dicenti. agru in his regionibus melior. neq. pro uimaoris NEMO HABET; LESTA FRONDE. Quae f[illegible] indicat dies. ut laurus alitua. & similia. UELAMUS. coronamus. ut uictori ul aut aurio uitusque iuuencu; UERTITUR. CAELU. Atque ephite thon hoc celi pperuu e. sed uitur est. in alia faciem commutatur. qd moresiu explanat sequentibus; RUI OCEANO. Nascat de oceano. uitur aut ad celi pice a

Labor

Delubrum

Scelus

Yppallage

Scea porta

Scando

Deapolline & casandra

Duae negatiuae faciunt una confirmatiua

1. cassandra

1. intea

crassa obscurine nubem; ideo aut ruit. quia celum est mare quia terra, ut dicimus sup; UMBRA MAGNA. id est terre. & definicio est noctis. MIRAI DONU QUE DOLOS. A generalibus ad specialia venire uicio sue. nisi forte redeat ad causa. ut hoc loco. MOENIA. p domos. ut supra. & moenia pandimus urbis. Moenia enim & publica & priuata dicunt. FALANX. lingua macedonu legioe. a parte totu. hoc est sine ec doche. IBAT. veniebat. ut ne primu ambuberis. AMICA. Sibi grata. & sciendu. Nu luna capta ce troia. cuius simulacru apud argose; hinc eqd dicit. oblata pluma. Et alibi. poeta nocte. TACITE LUCE. Aut more poetico. nocte significat. aut phisica racione dixit. Nacirculi septe s. saturni. iouis. martis. solis. veneris. mercurii. lune. & primus hoc saturni uehemen sonat. reliqui secundu ordine minus. sic audimus in chitara. ergo tacita lunae. cuius circulus terre uicinus in mobilis. minus sonat. aliorum comparacione. FLAMMAS CURRERE P. More milicie. ut pa clarii epuppi signu; e autropus. p puppe naue. p naue eos quum nauis significat. FATIS INIQUIS. Voluntate numinu non illi ppicia. sed in nos iniqua. uiducamus. non ille fauore nummis ingenti superu precis abiit. REDDIT. Quasi debito. ut redditus his primu terris. Sic oracius. quem tibi credimu debes uirgilium finibus atticis reddas incolumem p cor. CAUORO BORE. Equi efere gessis. THESSALORUS. polimeis & argie filius. STHENELUS. capinei & euadnes. ULIXES. Laerte & anticlie. PIEOPTELEMUS. qui ad bellu ductus e puer. phirrus uero a capillorum qualitate uocatus e. achillis & deidamie filius. pelei & teethi dis nepos ex patre. ex matre uero licomidis regis sine insule. PRIMUS QUE MACHAON. Aut princeps. aut numer sui. naptinos dixit. URBEM. id est caues. CEDUNT ATQUE UIGILES. Honactus nomen e. sed officii. CONSCIA conuiata. bene aut insidius conscienciam nominauit. TEMPUS ERAT QUO PRIMA QUIES. Hoc loco noctis describit inicia. alibi tota nocte. ut noxerat & placidu e. f. sopore. decipeionis sane preter qualitate tenduntur corripiunt. Illoeni loco pencio adinuidu pinet d donis ut uigiliarum. Sunt autem solide noctis partes secundum uarronem. hec. uespera. intempesta nox. gallicinium. crepusculum. lucifer. dies mane. ortus meridies. occasus. Decrepusculo uero qde dubia luxu creperu dubium e. quem. & lucem utrique repori possit iungi. usus tam ut matutino iungamus operantur lucem. stacius dicerit. longe percusso mouere crepuscula phoebo. SERPIT. latent membris infundit. in somnis. Sirnezesis. ICCE. Hac particula utimur quo cens repentinu aliquid uolum indicare. USUS ADESSE. Bene usus. quia somnia uidentur tantu. non sunt naturaliter uera. qd aut pulo post die. offert penetralibus ignem. confirmatur se. Hailladu ueru fuisse creti dat. RAPTATUS. frequentatiuo uerbo. ut supra. BIOIS. Secundu arte modo

Diffinitio noctis
Falanx
Circuli. VII.
Horatius de uirgilio
Ulixes
Pyrrus
Princeps
Uigiles
De partib. noctis
Crepuscula
Serpo
Ecce

Ars grāmatica

dxerit. quę exigit utque de pluribus constant. plurali tantū numero dicamus. ut bigas. quadrigas. mappas. Sed hęc plerique corrupte auctoritas. ut honestus. ne sordida mappa. ite stacuis. tonsera o tenuauerat ara biga. TRAIECTUS LORA. Traiecta lora habens. EIMITTI. Emittitur. EXUVIAS Induitur achilli. celauit mortē patrocli ad laudis augmētū. Induitur aut accusatiuo iungitur. ut hoc loco. Aut magis in sue septimo quo nunc utimur. exuuias aut dicimus numero tantū plurali. FRIGIO SIGNES. flammas troianas. quibus pre silla in manus incensae.

Induo

Exuuiae

BARBA. Singulari numero hominū. plurali quadrupedū dicit. unde dubitatur de quibus dxerit. stirpq; in pexis induruit horrida barbis. PLURIMA MAURORUM. Quidam homerus dicit. in hectore extinctū omnis tela iecerē more maurorū. Unde et. hom capetrū p fossū q; locis. ppter xii ppt tuscie. xii enim lucumones. qui regessi lingua tuscorū habebant. unde et.

Barba

gens illum plex populis sup gente quatū. ULTRO. quia tacito exigebat ut loquerentur illequiuenerat. COMPELLARE. AD LOQUI. SPES. fidissima. bene contrariū. spes enim semp incerta. in hectore fidissima dicit. EXPECTATE. Antiptosis. pro expectatus. FEDAUIT. cruentauit. ut sanguine fedarit. et bene p mansit in translacione. quia supra dixerat. olux. ideo & serenos. ideo & fedauit. nam sallustius de nubibus. fedauere lumen. ILLE NIHIL. scilicet ad interrogata. plerique enim uerba ex negocius accipiunt significacione. VANA. FALSA. GEMITUS. Hec enim parcius dolor est uiro forti. forte uirū fugā suadere. & nota omissua sorte pares hoc loco continent. FUGE HAT TEDEA. p ppositione. TRIPE FLAMMIS. uti le. hisaut. dicticos. SAT PATRIE. p. d. honestū. nam contra fata uenire constat nemini posse. ECIA. multi distinguunt. ut sit adhuc. ut ecia armatenente. Sed melius. ecia hac. inter particeps glos. et sit eneas. & hector. inter superbia. COMMEHOAT. T Poenates. Necessariū. nam sacrilegium est non libenter commendatos poenates. ATORU comites. possibile. quia occurrebat. hostis habet muros. dates comites deos. PERERRATO. una par sonencionis. hoc aut uerbo ostendit erroris longinquitate. VESTA. Dea ignis. quę quę supra diximus tenuē. DIUERSO INTERTA. Hęc p̄ oconomia. Agit enim enea non fuisse p dolore. sed ppter longinquitate domus. & tarde bella cognouisse. & facilius euitasse discrimen. MAGIS ATQ; MAGIS. ut ratione sermonis facit augmētū. ac si dicerē. magis ac plus. sed ppter metrū non potuit sic et & in minuicione. ite. ANCHISE DOMUS. Satis religiose loci omnibus quā diuinum anchises. et uniuersa concedit. ut alio loco. & pat anchises dare fatis tamebat. ARBORIBUS QUE obtecta laus domus. RECESSIT. A frequencia seremonum. & e specio sa translacio.

Pechonomia

Ingruo

quoci ens rei mobilis ad in mobile. tecta transferuit officiū. INGRUIT. Inuadit. ut in

gnat eneas. & p. c. EXCUCIOR SOMNO. ut apparent ut moris ee non sacietatis. ARRECTIS
AURIBUS. Translatio a bonis animalibus. flumine. fluxu. uta meeat flumine aut tu. TOR
RENS. fluuius quia estate siccatur. unde & nom accepit. cui greci p contrariu dedere uocabulu
MAXIME PONTOIXERUNT. Aut pote quo crescit. ut equi nocciu & EICHEMPIA. TRAITSILUAS.
Hoc speciale fluuiest. supra dicta uo etia ignis. IHGEIUS. Hon ignarus. nau dec. sed qui non ual
de sit causaru pertuis. idest simplex. SAXI DEÜTICE. p montis. contra in sexto. monte p saxo po
sunt. ut prenc cantemq; uncis manibus capta aspera montis. MANIFESTA FIDES. Hon sommni
ut quida uolunt. sed fraudis grecorum. Nam & hoc sequitur. danaüq; pateant insidiq; DEI
PHOBI. quia ipse post morte paridis. helena duxit uxore. PROXIMUS ARDET. Re domus. ad
psona transtulit. & TROAE TROH. ut mantua ue miseri mimiu uicine. c. SIGEA. duo sunt troie
p montoria. ro & rhoeu & sigeu. qd dicitur ppt herculis uacuum nitate. qui pibrius hospicio. simu
lauit abscessu. & inde contra troia psileneu uenit. qd dicit sige. FRETALAT. in aendu magnitu
dine uolunt significare. non hoc deseri bere; Lata aut deo. quia se angustiae pontis. oris illic
dilatant. ut sallustius dicit; CLANGOR. Greci est. na dange dicitur; illud sane sciendum e
quia more tenuit expugnationis. Plerumq. enim actubam euertuntur ciuitates. sicut
albam tullius hostilius fecit euerti; ARMIS. qui nec sommis credidi. nec rebus aspectis;
BELLO. AD BELLUM; FUROR IRAQ. M. P. Potest quidem specialiter accipi. idest in en
temmeam furor & ira p capitan. sed melius e generalit. non mirui e. mea arma accepisse sine
racione. furor enim & ira mente p capitant; ARCIS PHEBIQ; SACERDOS. Aut supra gatu
intellegimus. aut qd melius e mare romanu tetigit. in capitolio omniu deorum simu
lacra colebantur; SACRA MANU. Hoc ppt qd supra ait. sacra suosque tibi commen
dat. T. P. VINCTOSQ; DEOS. que gelum sacerdotis auxilio. simul & ferae excusat
abscessus. SE TRAHIT. Septima sollempnis. trahit enim lucem paratis tantu sit. tamen
& superiora concludit; CURSU. legit & cursu; AD LUMINA. T. aeneae & religiolau
datur & curtius; QUO RES SUMMA LOCO. Admiramur se nominet rogamus. & pantho
uocatum se; Rossuma. res publica. Quam ciuitea relinquas. nomen plures erant arces;
unde admiramur se; renouanda simulacrorum breuitas. que in periculis congruit; DAR
DANIE. troie. aut a dardano iouis & electre filio. aut secundu sallustiu a rege dardano
nu. mida. qui phrygia tenuit; FERUS IUPITER. Sume necessitatis se. ciecia sacerdos
inconuicia ratio deoru; qd seruat ur gilius neu quia tradat aeneae; ferus aut inuidi
ose dicitur. Nec quia se omb; ut ex iupit omnib; ide; hinc & paulo post. ipse deos in dardana

Torrens

Hercules

Clangor

Dardania

Uictor

Anacoluthon

Synonimon

Strictus

Erinis

Gener

Martius

Troia

Relligio

Horacius.

suscitat arma hoc quippe quisque esse consueuit; MEDIISQUE IN MALIS ubi arx tuerat; ABSTANS. distans. & est participium; UICTOR. Ppositi effector. ut rapidusque; R. Uictor. MISCET. Stilicho & gradibus; BIPATENTIBUS. Quia geminae sunt portae. MILIA. Subaudis tot. & est anacoluthon. nam dixit quot. cum non pmiserit. tot. ANGUSTA UIARUM. Uicos. & eius strata uiarum. FERRI ACIES. Bene addidit ferri. quasi non ri more. acies. STRICTA. Nuda. unde & destringere dicimus. CECOMITE. Aut noctino pselio. aut ephiteton martis e. cuius exitus semper incertus e; HUMANA DIUUM. Subaudis. tali hoc mala inicient desiderata; ERINIS. In paciencia animi hoc loco. SUBLATUS. Eruns sublatus. ADGLOMERANT. adglomerant; MIÇONIDES. Patronomicon est. nam ingentis est. migdonius dicere & nullum eni gentis nomen de f. exit; Hunc aui coroebi stultum induit euphorion. que & Curgilius sequit. dansei. dolus an uirtus quis in hoste requirat. cum sit pis dolo quesit. aut uicoria; ET GENER. gener dicit & que & quie esse uult. ut hic indicat locus. sicut ecia martius. indee. quos ego sim troiensi dedignata mar; PRECEPTA. ppter illud. tunc ecia fata sapere. c. f.; FURENTIS. Uaticinantis; INCIPIO SUPERIS. Hi sincipio. sup. (in sup.) quia ia audebant. unde paulo post ait. furor addatur; IUUENES FORTISSIMA P. P. orclo talis e. iuuenes fortissima pectora. frustra succurritis urbi incensae. quia excesserunt dii. unde si uobis cupido certae mese quiaudente extrema. moriam & in media arma ruamus; obscuritate autem facit hoc loco. & si in che sis. deest rpbaton longa confusio. & falsa lectio. nam multi audendi legunt. multi audenti. sed neutrum pcedit. ergo audente legendum e; EXCESSERE. Quia ante expugnacione uocabant ab hostibus numina pptuanda sacrilegia; QUIBUS. Subaudimus auxiliantibus; UNA SALUS. U. N. SS. Plerique eni desperacione robur augent. ut facius e ubi datur es nimius timor. tres eimus morte. capiuntur. se e remedium. hoc ergo suadet. ut aut desperacione uincam. aut uinci morte capiuntur. salus. nunc remedium. LUPI CEU. Hoc ad ferocitate pertinet. nebula. ad nocte; catuli. ad liberos coniugesque; EXEGIT. exclusit. delate bris scilicet. ut terrenius. exspectando ancigenae sint uobis prius; CAUA UMBRA. Bonum ephiteton. naturale eni e ut obscurum sit omne concauum; Quis secum greorum. ut qui stulta fundo; LACRIMIS EQUARE LABORES. rpallage. pro laboribus equare lacrimas. ut dare classibus austros; URBS ANTIQUA. uel nobilis. ut quia duobus milibus octingentis annis regnasse firmatur; STERNUNTUR INERCIA. aut non repugnancia. ut pecorum inertia. aut inercia dum occidunt. ut in belle. uiri romani sic ib: indum. hoc e uerendo ostendit in belle; RELIGIOSA. GRADATI. ostendit. Sane religio gemmatur. bppter meum necessitate; POENAS DANT. Moriunt indigne. hoc eni ppne significat; REDIT IN P CORDIA UIRTUS. Aequiat horacius. nec uera uirtus cum semel excidit curat reponi deteriorib; sed sentencie sep

generales. sed in dupne gocioni qualiter formantur; VICTORESQUE CADUNT DANAI.
generaliter dixit victores; PLURIMA MORTIS IMAGO. Aut definitio timoris e. aut timor ipse
mortis ostendit. ANDROGEUS. Et greca et latina declinatio, unde et in forib. leui an
drogeo; facit enim ANDRO POTE OC. TOR. ANDRO POGE ω VIRI. increpantis est. SERA SEG
NICIES. Que seros facit. id est tardos fit mors pallida. FERUNTQ; FAMA. enfaticos.
utilia mirabia portans. TRIS. Prouentus. uel contra trenchus. nisi ego admercatu uenio
deo. TROIASATIS. Bene addidit fida. uel ostendere. & simbolis quo uterbant in bello. MEDIO
munifesto. uel medio q; ex hoste recepi. SPIRIS. Sine resise. uel conpostus. ANGUEM. CATHA
crestiros. UMINITENS. Incedens phumu. & e aduerbiu. ABIBAT. Bene in pfecto usus e. nomen
abit. IGNAPIUCQ; LOCI. Hi scilicet stancus ostendit a paucis plures potuisse superari. ADSPI
RAT. Flauet. uel adspirant aure in noctem. unde & fauor aura dicitur. ut gaudens populanbus
auris. SUCCESSU. felicitate. qd est stultitiae. QUA PRIMA INQUIT. non que prima. sed qd
primu e. aut i pallage. uel uiant obscuri. sola sup nocte. ipsi soli. que sit non ornatus causa. ut
pars in frustra serant. sed nec e stratis. Clipeus. Maiora scuta quibus latemus. a potu dep
ran to sorma. INSIGNIA. Arma oma. ARMA. Subdistingue. ut sit quasi interrogantis. co
MANTE. aut cristatu. quia de au is animaliu habebant cristas. ut cristaq; hirsutus
equina. aut comas habente. ut statius. non ego in iga comantes abantia das. INSIG
NE DECORU. ornamentu decoru. nonen sunt duo ephreta qd apud latinos uiciosu
e. sec hoc tam urgilius in paucis uersibus. quia tamen emendatis. ut lenta quibus tor
no facili supadicta utis. eu ante facilis fuerit. INDUITUR. Quia multa inerant in
scuto lorde. quibus manus inserebant. ut clipeo que sinistra inserta a prens. HOC IP
SE. Multi hic distinguunt. & cadaenea referunt. IMIXTI. uacat. in. ut solet frequent. HAUT
NUMINE. pi. Aut dis contrarius. aut quia instructus greco neptunus. in troiano
fuerat minerua depicta. FIDA PERUNT. Sibi scilicet. formidine rupi. epitheon ramo
riset. Sic sallustius. carbo. rupi formidine italia atq; exere deserunt. COMDUNTUR
IMALUO. Nondum cum. sed eu esse ceperunt. unde & latinus usus e non accusatiuum. ut
ingeor gias. conditus in nube. tale e aut hoc. quale illud. induuntur in carcere. & in
cludunt in carcerem. HEUHIHIR INUITIS FAS. Q. F. O. Generalis quide sententia e. sed loco
congia. sequit enim cassandre captiuitas. fidentius sacer clocio. & pcesserat armoru mutacio.
que nunc deprehenditur. Alioquin uiciosae. cu discrepat a specialitate. PRIAMEIA PA
TRONO. Ri conquide e. sed species possessiu. priameis uero tantu patronimico est. sic pnamides.

Greca declinatio

Enfaticos

Simbolum

Simheresis

Aspiro

Clipeus

Insigne

Patronomica

TENDENS LUMINA. qd̃ manuũ oculis dedit; FRUSTRA. Secundum epicureos. & est
Species — separatim; hanc SPECIEM. Species medium ē. nã & bona & mala est; FURIATA. furi
Furiosus — osus est. a quo furor numquã recedit. furiatus qui furit ex causa; PERITURUS.
Furiatus — Melior sensus est. si addimus cantus referatur affectui. sicut de tarchonte. de equo
dix. & medios ferunt morituros in hostes. cum uicerit; CULMINE TECTI.
Culmen — quod ante culmis tegebãt; Caedes. nunc plum; miserrima aut. qua uter
Iubæ — caues; IUBARUM. Procristarũ. quę decusis fiebant. ut est. cristaque hirsuta equina.
TUNC DAHAE. ordoe. undiq; collectiuadunt; FREPTE. Schema dianoeas. non enim dicit
aroarus sublata. sed intellegendũ reliquit; GEMINI. duo. quod habet excusacionẽ
Gemini — quia fissi ppt̃ similitudinẽ. nam numeri esse non potest; gemini enim sunt. ppter simul
nati; EXERCITUS OMNIS. Bene accusat ppt̃ uicti pudorẽ. ut obruimur numero;
ADVERSI; e contrario flantes; EOIS EVRVS. EQUIS; ab eo is equus. id est solis. nam
Eurus — eurus ab oriente flat; Notandum sane quod cum. equus. e. naturaliter longum
habeat. metri necessitate correptum est. ppt̃ sequentem uocalem; rarum aut
est. nam nec ppt̃ prium nomen est. ut diana. nec sermo compositus. ut sudibi,
Ex — ue. ppt̃ ustis; TRIDUNT SILVAE; excursus poetici. quia ultra tres uersus fieri ñ deb. & nesit
utiosissimus;
SPUMANTES. ppt̃ spumosus; AQUEINNO; ab. minus est; ILLIC etiam; ppt̃ illud. hic pri
mum exalto; OBSCURAM PER UMBRAM; per umbram noctis obscure. ut mo
Fundo — lenq; & motis; FUDIMUS; modo fugauimus. nã seqr. totaq; agitauimus
urbę alibi uter gemimus significat; MENTITA QUE TELA; uerbo communi. hoc quenos
grecos esse mentiebantur; ut sola sensum dederit manumitatę. non enim pote
Symbolũ — rant. telamentiri; SIGNATE. designate. aut ppt̃ uocem. aut ppt̃ simbolum. quo utte
batur exercitus; UNUS; ppt̃ aequi. ęquitatis. & optima figura est. a femine
no genere in neutrum transire; DIS ALITER VISUM; in ingrata indignatio
ne. ae negat tamen nihil sacrilegum id at̃. & cum sequatur. confiri a socius; PANTHOY.
uocatiuus grecus est; LUCI CINERES; naturale iurare ppt̃ quod carum ha
Testor — buimus; & excusatur ut suprã diximus fuga; TESTOR; testificor. & deest. uos;
VICTIS; pugnas. quia uicis sit iudicium pugnabat. ut sallustius docet;
legimus etiam poenas. uices dici; horacius. uicesq; supbę demanent ipsum;
sed de bello usur pacum est. nullum enim ptlum. care periclo; MERUISSET. M.
Testor me — meruisse. id est fortiter dimicasse; in nemine mereretur occidi;

Beneau causisse se fuisse imputat. Cum tamsenex quam debilis causerint. occisis membris,
clamore. Bellicosalica; INCITITĀ MAGNAM. Metro quippe in gerio regis. dequa ma
ior spes erat predae; MORERENTUR. Nonpugnarent; ut supra. omnipq; miseriima. c;
Acutes tudine. Adplicita; POSTESQUE SUBIPSOS; Sicut aporta. subpostibus; sicut aset hus.
arca postes; ADTELA. contra tela, tecta culmina; tecta participiū
est. aut eundem rem bis dix; His SE. propē quepugnibant; sic
lucanus. inpugnā fregere rates; Decori. Abeo qd; decus. ut
pecus; obsedere; modo propsidio tenebant. ut sequentia indi
cant; has seruant agmine. d; INSTAURATI animi.
hinc ostendit eos superius defecisse. qd sup n dix; LEUARE.
iuuare; UIMQ; uirtute; ut illustius. sed nra omnis uis
in animo. &. c. s. est; UICTIS. quiuncebant. ut & qui uete
abus; LIMEN FRAT. contra illud. obsessis foris; quem admo
dum ingressus sit; & dic p postico. qd generis e neutri.
ut horatius flaccus. atria seruante postico falle clientē; nam si gene
ris femini legeris postica. augurale. ut antica. postica;
CECE. Nonomnib; note; USUS. uerbū uris. ut act usus;
Infelix. adpsens retulit tamp; infelix. DUM REGNA MANE
BANT. dum. donec; & absolute se sensus. Alii tam. cum.
legunt. sed cū manebant quomodo dicim. cū constet
manebant. modū ee indicatiuū; Hoc ergo sciendū.
quia quando coniunctiuus. necesse. aliquid iungi.
aus subaudiri. ut cū uenire. uidi illū; Si uū cū uenie
bam dicamus. aut modus pro modo. hoc. indicatiuus
pro coniunctiuo. aut. cū. ñ erit coniunctio. sed aduerbium
temporis. & significat. tempore quo uenieba; ADSOCEROS.
meliori sexui respondit. idē masculino; TRAHEBAT.
quasi puerū. ut parūq; nepotem ipse trahit;
EVADO. E. uacat. ut emortuus; sane minus. hac.

Decus

Posticum

Dum. p. donec

Cum

id est hac euado; IACTABANT. Spargebant. quasi nihil profutura;
Praeceps INPRECIPITI. In alto. unde quis potest p̄ceps dari; sequitur enim.
subastra eductā; SOLITĘ NACIES. Participium sine uerbi origine:
Soleo soleo eū neutrale:. qd caret pto; CASTRA. ubi exercitus sit. castra
Castra dicunt; unde:. nos castra mouemus. ut uelorum. p. 1; SUMMA. extre-
Extremus ma. ut sup̄mū sūmū dicimus. ut sup̄me iuppit; LABENTES. faciles ad
Supremus re solutionem; & est ordo. turrim conuellimus. Inpulim q;.
TELORUM. i. c. GENŲ; Bene addidit genus. Telū enim dicit secundū
Telum greca & homologia. ΑΠΟΟΥΤΗ ΛΟΒΕΝ. quicquid longe uci potest;
quāquā legerimus de gladio. ut non hoc telū. ea quodui dextera
uersat; & sequit dix & sublatū surgit mensem; telū aū illo loco
Mustelum dictū a longitudine unde & mustellū dicimus; UESTIBULUM.
Uestibulum uestibulū:. prima ianuę pars; dictū aūt uestibulū uel qd ianuam
uestiat. ut uidemus camerā duab; sustentatā columnis. uel quo
uestę conseratū:; Unde nubentes puellę. lim̄ ntrangunt; lucan
translata uetit contingere limina plauta; singulę enim domus
Culina sacratas dis. ut culina dis penatib;. moenia quę ambit domū. hercula-
Pyrrus nou; PYRRHUS. a calore dictus. qui latine pyrrus dicit. quia tingebat;
GRAMINA PASTUS. Legimus & silua pastus arundinea. Sed scien-
dū:. quia lic & hoc inusu sit. raru tamē apud antiquos. pastus
aūt pro qui pascebat. quam sup̄ diximus in hoc latinitas deficit;
Bruma BRUMA. id est hiems. dicta aū bruma. quasi. BPAX ΗΜΕΡΑ.
id:. breuis dies. EST aūt ut hic locus indicat. generis feminini
numeri singularis; LUBRICA. Lubricū dicit & qd Labit dūtenet.
Lubricum ut piscis. serpens. & locus in quo Labimur; ut & se se obposuit saliq
per lubrica surgens; PERITAS. ultima accentū non hab. ne feminū
sit. nec tertia a fine. quia nouissima longa ē; ergo non habebit
accentū; ARMIGER. aut comedon Pyrrhi. nā achillis auriga fuit;
Scyros insula SCYRRIA PUBES. A SCIRO insula una de reliquis. in quali comedes

: matris prrri;

fuit pater dedamię; SUCCEDUNT TECTO. pro sub tectū cedunt; & est figura quia mutatus est casus; BIPENNI. exenom qd reseruauit antiquitate, quia ueteres pennes dicebant, non pinnas; UELUT; HOND EICIT. Ham sequitur paulo post. labat ariete crebro, sed mouet; ut cinchus aureuellit & admouit; INGENTĒ FENESTRĀ. ephitheco ut solet auxit apino sin; ARMATOSQ; U. unde supra, stricus mucronib; imas obsedere foris; AT DOMUS INTERIOR. de albano excidio translatus est locus; TUMULTU. Tumultus dictus quasi tumor multus. unde alia bella dicta. italicus tumultus; bene aū addidit misero, quia est ceā terribilis; MISCETUR. perturbatur. ut nec quisquā aetatis acies exagmine tanto miscere potest; CAUĘ aedes. tecta camerata; & deāū numero singulari decēplo tantū dicimus. plurali. & de domib; & de ceplis. Sic alter dictū inueneris. iusu pauū; FERIT CLAMOR. Secdm filosophos, qui dicunt uocē corpusē; Bene ergo ferit. Aurea sidera. Multa ad la quea ratefer. qd stultū est; PAUIDĘ. pro pauentes. pauidus est semp tumens. pauens ex causa. ut furiatus & furiosus; AMPLEXĘQ; T. P. apollonii locus. in quo inducitur medea patrē saluatisse. domum relinquens. UI PATRIĀ. Secundū fidē generis sui. ut stirpis achillē fastus; hē deberculē. salue uera iouis proles; CARDINE. A cardine. HOH SIC AGTERIBUS. R. uult ostendere grauius uastata troia. quā a gr fluuiorū erupcione uastantur; Et sciendū comparationes. Aut pares sē. aut minores; SPUMEUS. Spumosus; Exit. dicimus & ecauit. sed u. subtrahit ut gilius. ut breuē fiat sequente uocale; Cumulo. Augmento. UIDI IPSE FURENTĒ. utque ipsa miserrima uidi. GEMINOS. More suo fr. gemini emis non duo. sed simul nati. CENTŪQUE NURUS. Aut finitus est numer pr infinito. aut certe ideo centū. quia barbarorū fuerat n singulas coniuges habere sed plures. aut illud dicit. plures feminas. ut lucanus. cultus gestare decoros. uxe nuribus rapuere mares. h. e. feminas. aut centū paras. licet incongruū sit. quia & sequū; hęc aruuebrūt omis. & unus pcentū aras occidi non poterat; IPSE SACRA UERAT IGNES. ut & religiosa deorū limina. pqd ostendit latentē nihil pdesse religione; foedante aut ē cruentante; QUINQUAGINTA INTALAMI. Illic celebratū ab homero; & bene ter thalami sueru ēpressit numerū. potest et unus thalamus plures habere coniuges. & est zeugma. quinquaginta thalami pcubuere. & postes supbi aurobarbarico. idest aut multo. aut uere barbaro. quia TAC MHEAA H H BAPBAPOC; SPOLIIS SUPBI. hoc fuit mos antiqui. ut multi capitū pendent cirrus curuq; q. S. FORSITAN & priami fuerint quę. f. n. bono usus ē ordine. ut antiqui. p. post regis. in deprauati

Prrrus

Pinnae

Tumultus

Misceo

Edes

Pauidus

Pauens

Medea

Cōparatio

Gemini

De morte priami

hoc est suafata narrare. de morte aut priami quare lectum. Aiudicunt qd aphrito in domo
quid e sua capta se. sed ad tumulu achillis occisus tractus q. tractus q. e uxta sigeu promontoriu. na
in oetheo ajax sepultus est. tunc eius caput conto fixu circutulit. Aliuero qd uxta
hercei iouis ara exanctus sit dicunt. unde lucanus. hercea monstrator aut non respe
casam. & hanc opimone pleneur gilus Sequit. lia & ecia illa phib & ut suo indicau
mus loco. Mediu hoste. r pallage est. in medis edibus. siuit medius legeris. non stat ue
rsus. nisi exclusos. S. utimte se cosse uros & decernere ferro. & bene priamu non nisi in extre
mis armat periculis. Trementibus. suo non timore. Circudat. Non apte sibi cohere re
facit. sed pocius oneri sumit. Inutile ferru. ipse inutilis. ferru meni debise que acon
ium et assumunt ephiteca. utuenenu. Nodosu bracte. Hoc est subdiuo. quod in plurium
dicitur. Axis aui est. aut plaustrum septentrionale. aut pars septentrionis. aut spiri
: diuinus. Unde. spiritus alit.
tus. quo mondus mouetur. sicut doc & lucanus. Uetterrima. Usurpatum est ergo ut
supra dicamus. hoc tamen ut sine cesse sit lic. Complexa penates. Penates sunt omnis
di qui domi colunt ur. Hequiquia. Aut secundu epicureos. aut ppriu bellica. Altaria.
Superoru & ar sunt & altaria. inferorum tantu ara. Ara aut dicitur apcibus. quas greci
apac dicunt. unde contra precacio. Catapa. dicitur. Precipites. festine. ppter tem
pestatem. Tebene ara addidit. quia est & clara. ut in de hac ta clare repente tempestas.
Dira. Modo. Proprie. dira enim est. deorum ira. Ergo quemens infusa ex deorum ira.
Ruis. Festinas. aut incedis semlitet. Nonsi. i. m. Subaudis. posse & defendere. Ore effu
ta. abundat ore. Uacua. Magna. quae difficile complentur. Infesto uulnere.
Bonum schema. uulnus prorelo. Euasit. Peruenit. Uita cu sanguine. E. Modo
eos sequitur. qui sanguinem sedem uite uolunt. alibi eos qui ipsu sanguinem uitam
uolunt. ut purpuream uomit ille animam. Hic. idest tunc. Mecha aut manifesta.
& potest referri ut ad priamum. ut ad politen. Sicua est. Ut secm epicureos. ut despe
rat. quia impune ante aras conspiratur aedem. Curet. Uiscatur. Graies. Prouisses
fuerit. ut in bonis. ut in malis dicimur. sicut pma. Alecirmere. De spectaculo que
ritur. in de morte. Coram. Modo aduerbiu temporis est. quia uerbo coherere. ut
coram que quaeritis adsum. Funere. Cadauere. abeo quod pcedit. id quod sequitur.
Funus est. Iam ardens cadauer. quod diu portatur. exequias dicimus. cremia
tu. reliquias condituru. in sepulcrum. Inhosti. Priamo. aut archaismos est.
aut in hoste. Idest cu hoste gerere. cu ipse hostis esset. Iura fidemq. s. t.

Aiax

Hercei louis

S. Intra

Subdiuo

Axis

Penates

Aras & altaria

Dira

Ruo

Uacuus

Sanguis

Graies

Premia

Coram

Funus

Exequiae

Reliquiae

SEQUAQ DHOMERUS MUTAT. dicitur primus dux mercurio ingressus ac hilli ten
toria, exercitui rogasse, quem dormiente posset occidere, uirque uero, qd are go rogaba
tur; REMISIT. Comitatus usque ad ipsum est; IMBELLE. ut inutile ferrum; Ne
quaquam. nasi ceptius. nequaquam fundo suspirat numquam minimo; REFERES ERGO
HAEC. Sarcasmos est. iocus cum amaritudine, ut nagros & quibello. TP. astismos
aut urbanitas sicut iracundia, utatqui dem iungat uul pes. & mul geat heroos; DE
GENEREM. non respondentem moribus patris; ALTARIA ADIPSA. Unde spe
rabat auxilium; DEXTRAQ; CORUSCUM EXTULIT. Coruscum. si ornatum gem
mis caput regis acceperis. sensus talis est; sublato capite gladium imaginam
recondit; quia latere semper cohercet; Si uero coruscum gladium uis intellegere. latere pri
ami ensem accipe; & cum tosio pume non po[st] [ei] est ea caput esse sublatum,
HECTIMUS. omnia latina nomina, mamma, simplicia, uerbo nonuenientia, nis.
sillaba terminata, masculina sunt; mamma. ppi cam. s. dico simplicia. ppi bipennis. a
uerbo nonuenientia. ppi fimis. ergo dunis. iuuenalis beneclixit. tremulo descendunt
dunes pulle. horatius male. qd pulchre dunes; hic talis. ut hunc ego cui rale aspicio;
Sorte aut. fatali necessitate; TROIAM INCENSAM. proilium; PERGAMA. Proprie
troiane arcessum; Unde cata exochen arces omis pgama dicuntur; Urpocam dicimus.
& intellegimus urgium; REGNATOREM ASIAE. Quia imperauerat & frigiae &
magdomae; IACET INGENS LITORE TRUNCUS; pompei tangit historiam; Quodam di
cit litore. illud ut sup dicimus respicit. quod in pacibu tragoedia continetur; quodam
donatus dicit. litus locum esse ante aras. altando dicum ratione cara. na altando libre
uisest. & stare non potest uersus; SINE HONORE. Sine agnitione; Seuus orror. Quia
b
& bonus. ut letus qi partus horror; VITA EXIMANTE. Secdm eos quia anima
b
uentum uolunt. ut at qi inuento uita recessit; DIREPTA. diripienda, participium
& pp participio; COPIA. Hoc in du de exercitu. numero cum dixisse singulari.
ut sallustius cum copias; de exercitu numero plurali dicamus; Copia uero aliarum rerum est;
CUM MUSIS. Ordo est. cum mihi se uidendam oculis obtulit. non ante tam clara; INTUICE. Innum
bo. qui cum nummibus semper est; DEXTRAQ. P. Ea corporis parte. quae helenae ceum mi
nabatur. quae in templo uestis stabat ornata; Urenim sup dicimus. aliquos hinc uersus
constat esse sublatos; nec immerito. na turpe est uiro forti. cum femina pasci; Econ
trario e helena in domo prima fuisse. illud quod in sexto dicitur. quia in domo inuenta

Sarcasmos
Astismos
Degener
Pergama
Cata exochen
Anima uent
Accipitur
Copia
Helena

de ephebi. post quam ex summa arce uocauerat grecos; hinc autem uersus ec sub latos.
uenerit uerba demonstrat dicentis, nomibus tindaridis facies inuisa lacenę. RO
SEO. Pulchro puerum ephebeon ueneris. IN SUPER. Supque continuerat. In domi
tas magnas; QUO FURIS. quia furor e. iuuu forte ruere in mulieris interitu; NOS
TRI CURA. t hoc loco ut sol & una sed ęaeneę familia facit, nostri autem & iun. geni
tiuus oblique e antiquus. & ex greco uenens. sicut singulariter e in iset. tis. Hone
au possessium sed abeo qd e nos; & hoc e unde dici mus. nri causa facit. hoc e nrum;
SUPERET. Superuiuat; ASCANIUS. Q puer. filius. utique; puerque tuus. horacius.
pueros q; ledę. & e grecum, nam nai aac dicunt in edu tamen & ia ada & are pferun-
HAUSERITENSIS. Aut peussent. ut latus hauit apra. aut uorauerit; TYNDARI
DIS. Atq ui. uouise non tindari filia; sed sic dicimus tindandis de helena, ut de hercu
le amphitrioniades, na de ioue & leda natus est pollux & helena. de tindareo & leda
castor. qui & solus mortalis fuit unde uirgilius. si fre pollux a terna morte redemit. qui in mortalitate sua cum fre partitus e; helena uero in mortale fuisse indicat
tempus. Ha constat fr fuisse cum argonautis fuisse, ergo nauta rum filii. Cum thebanis
dimcauerunt; item illorum filii contra troiam bella gesserunt; Ergo si immortalis helena non fuisset. tot sine dubio seculis durare non posset; Hanc au legimus
prius a theseo rapta. & ine gypto commendata pteo; FACIES INUISA. pulcritudo
helene odiose. id est helena; & e greco. ut. uus hercules. hoc hercules; LACAENE.
Aprouincia lacona; & notan du derua cione minore esse a principali tate. qd mru e;
CULPATUS UE PARIS. Criminosus; ASPICE. de homero tacitu. qui induxit minerua pręstante esta diomedi; HAQ; OMNE. ordoe. omne tibi nube eripia. quę hum da
circu caligat. & mortales habet a tusu uenti. Dicit omne nebula ora deteriis. ob eę iris
obtutibus; unde aquila quia super nebulae. plus uidet; e etia theologica naturalis
ratio. quia ignorante eusu uenerii. uidere dicunt & numina; unde nunc merito
post uenens abscessu. numina uidisse dicit aeneas; OBDUCTA. Sup ducta; TUENTI.
Modo uidenti. alias defendenti; NE QUA PARENTIS IUSSA TIME. ne particula
Impera tuo uingitur modo sed inter du psenti tepon. in edu futuro. put aliquid uo
lumus. aut ad psens. aut ad futuru fieri; IUSSA TIME. Ueruerem ne imperata sibi
fugea non obtemperet; NEPTUNIUS MUROS. hoc quide hal & fabula. qd
neptunus cu apolline troiae fabricatus sit muros. sed constat lao medonte

Hi

ars grāmatica

r

Helena

Laconia

Nebula

Aquila

Tucor

No

fāb neptuni. apollinis. & laomedontis

Redhibeo

non redibras pecunias

Ars grãmatica

Tridens

Minerua

Nimbus deoꝝ

Limbus

Instita

Mathesis

supradictis dis certa vouisse pecunia ad sacra facienda, qua in minerbus missis
transtulit ad murorũ fabricã; unde dii & fecisse muros & offensiesse dicuntur; Simul
notandũ, qd deos facit opera sua cuerrere, ut porta sunonem. quam deae. na porta
luminis nascentibus prebẹ & arces minerua; legimus enim pallas quas condidit
arces; Neptunũ muros. ipsieni fundamenta sunt consecrata: cuius & mouentur
arbitrio; unde enosathon dicit. hoc terra mouens aq; vx concussione. sicut tempo
tus continent opiniones; TRIDENTI omnia in nS exeuncia aut participia sunt
aut nomina. Sed si participia sunt ablatiui & ini & inemittunt pnostro arbitrio;
iuuenalis. nec ardenti decoxit aena; Contra sep que ardente camino, si uero nomina
fuerint, omnimodo me exeunt. siant ea desint & nomina & participia. ut amans seu
nomina sunt. omnimodo me mittunt. cu participia licent utimur; ergo quia tridens
non e tridente debuit dicere. sed nouitate adfectauit. nulla cogente necessitate.
Sane in nominib: que & ppria esse possunt & apellatiua. ut liberalis. felix. iuuenalis.
ablatiuus appromeexit. ab appellatiuo ini. SEUISSIMA. que & fuga uetabat; SO
CIU. Sibi deuotũ; FURENS. irascens; TRITONIA PALLAS. Notandũ duo anto nomasia
sine ppno. & enim gaudiu cu dicitur. qua qua iratasit greci. nec qua qua tamen
troianis parcen. lic & in historia legitur sit. uehementius irata minerua. qd post uicto
ria sacrificare noluerunt; ut horatius. cu pallas usto uertit in ab ilio. in impiãtacis
tem. NIMBO EFFULGENS. nube diuina; alii limbo legunt. & est pars uestis extre
ma. que instita dicitur; ut horatius. quãtu subsuta talos tegit instita uesta; IPSE SEPTEM
TER. Qui omnibus unus esse consueuit; ut nx uppit ombus ide; et bene honesta ac
nec causa fugiendi est. uiresq: SECUNDAS. qua fuerunt & troianis. sed non pspere;
ERIPE. ad celsta. rapu fac. HUSQUA ABERO; Bona oeco nomina. Nam sunent danai
qua deficit ignis. necessariũ e psidiũ numinis; ut horatius. nec dii sit nisi digni
uindice nodus incidere; LIMINESISTA. In limine; ut silius. et hirtene ferus. as;
AP PARENTOIRE FACIES. Sed in mathesi in post abscessu uiri. dira dia apparuisse
numina. cuius psentis radii interuenientis. ane reticoste perant; TUNC UERO. Qua
ante & abhoc re audiente. pseudent euentuia. sed non one; FERRO C. BIPENNIB;
tautologiae. EMUERE. pdiscere. & acrologia; MINATURI. minantur. aut eminẹ.
uenire neq; muroru. aut mouetur; TREMEFACTA COMA. Solita figura; RUINA.
Aliarũ arboru; ADDUCENTE DEO. Sed meos quadiciunt utriusque sexus participacione

scilicet ut ducat. Et obliquitas illuc spectat orationis. quasi affectu patriae uideat uelle retinere urbem.
dum talia petit phisici;

habere numina. Nam aut calauis. pollentemq; dm̃ uenerem; Item uirgilius. nec dexter
erantu dsadfuit. cum aut uiro fuerit, aut allecto; Est etiam inci pro simulachru barbaque
neris. ANTIQUAS q; DOMOS; caras. & aluu pendet exalio; Nihil enim interest utru ca
ru dicas. an carratus causa; Sane domos. ambitiose dixit; PRIAMI. Priapui. Vos. o.
obliqua oratione. nam apte quidem hoc agit ut relinquatur. Latenter uero aliud. pqd mma
uenae ostenditur pietas. qui nec iustis causis mouetur ut patriam relinquat. INTEGER
EST SANGUIS. Plenam & ate significat exsanguine. qui non est integer nisi in iuuenib; Na
dicunt phisici minui sanguinem petate. Unde in sembus tremore; SUO NO BORE. Si
ne alterius auxilio. quo eger anchises; CELICOLE. Ad quos nra pertinet ut auigere
domui sus celestibus. auras uitales carpis; SATIS SUPQ; ad augmentu. supque addi
dit; est aut temesis; Sane sciendu est aliqua que augmentu non recipiunt, neminus
significant. ut perfectus; nam quertur utru perfectior possit fieri, ne incipiat satis perfec
tus. minus significat. UNA EXCIDIA. Sublaomedon resedens fatiscos dixit excidia.
Sic. o. Sic positu. A.O.C. sensus talis est. prestate mihi uos funebre solacium. id est ad fa
minime. ut dici mortuus sol & uale. morte au ego manu hostis inuenia. Ha ordo ipse
miserebitur uero dixit ad fratrem. qui cu precaretur interimi. ut eu hostis quasi miserat
tus occideret, sic in. VIIII. mater euryali. aut tu summe pater diuu miserere tuoq;
inuisu hoc detri de capite S.T. telo. EXUUIAS Q; PETAT; quasi obiecto. sed spoliatu
linquet cadauer. & responsio. facilis iactura sepulchri. aut secm epicuros. qui dicunt
nihil superest post mortem. aut hoc dicit. facilis sepultura. id est crematio. qua potest ruina
prestare. ANNOS DEMOROR. quasi festinantes diu auuendo detineo. FULMINIS
ADFLATU &c. ignis. Tria sunt fulminu genera. e quod findit. adflat. qd incendit. de
hoc au siluit. fulminatus aute anchises. quia secu uenere concubisse iacebat. HOS
CONTRA; preposiciones ut aduerbia in a exeuncia. modo p ducunt alta ultima litera. ce
cepto. puta apud ennio & pacuiu. breuias; hinc e qd decia numeroru nomina inde
clinabilia p ducuntur. ut triginta annos; Ea uero que declinant breuias. secm ratio
ne nominu ina exeuncia; OMNIS Q; DOMUS. Modo familia. alias domicilia. Inter
da rouera domum; MORTE OPTO. contra fratrum uim. & matris auxilia; MERE. p bar
pretatis filia. na p nomina habent in sua nonnum qua & ensasin. iacamando u
dlu; POSSE. plus e qua uelle; EXCIDIT. Bene excusat patre dicendo excidit. & ipsa
tempestate obiurgatione. ATETISII. Apocopoe. pisti c. & nomen eius esse n potest.

Antiquus

Sanguis

Epicurei

fulmina

ars grammatica

triginta

Domus

Enfasis

quia non pcedit nom; Hastiu amtora patris; hisrebus terra ei quinon potest mor
tem mere; OBTRUNCAT. obtruncare consueuit; ARMA VIRI TENTABAM. Notant
hoc critici quia sepius armari aliquos dic. eu exarmatos nusquam ostendit, quinesci
unt nonomnia apocha ut supra diximus dici debere. Na & die describit, nocte ni
p̄missia; Supfluo eni dicuntur eaque necesse fieri; quiseni domu ingressus, ar
ma deponat; REDDITE HEDANAIS. quibus mesustulit mat; TENDEBAT. offere
bat. sednonmanibus eu gestans; SI PERITURUS ABIS. Argumentu delima. de
conplexio. quaadusaru abutraque parte concludit; CUIPARVUS IULUS. Int
rogantis e. & simul ephrreton comedat Kate; Coniunx quonda TUA. Quon
dam aut aliquando significat. quasi nunc uxor nonsit quere linquitur. aut certe
quonda sep significat; ut in georgicis; ut quonda instipulis magnus sine uiribus ignis;
& e quasemp coniuge nominasti; haberi eni quiuis poterat. nominari nisi nobi
lis; MANUS IHT; mutauit accentu p posicio post posita. Sane int. pleru que pp pon
tur. sed raro apud uirgiliu; ut hunc int fluuio tibernus ameno. Bona aut oconomia
adulu uenit. dicens eu fuisse int manus parentu; int manus au. hoc e int aplexus; non
eni possumus eu illo tepo reportatu dicere. quepost. uii. annos legimus & uenatu
re & bella tractasse; MIRABILE MONSTRU; Tonmeson e dictu a monstrando. & refertur
ad pienseius significacio. & dignu aut e qd in longu tempus dirigit significacione;
FUNDERE LUMA APEX; pprie dicit in summo flaminis pilleo uirga lanata. hoc e in
cauis extremitate. modica lanae; qd primu constat apud alba ascanii stauisse;
Modo aut summitate pillei intellegimus; tangit na que ut frequent dicimus Laen
tes historia; te hoc quo que deignu adseruiu tullii princ. Na eu tarquinius
cepisse & uerculana ciuitate. excaptiua quada in domo eius natus e seruilius tullius
hostilius; quicu obdormisset. caput eius subito flama corripuit; quacu uellem se
stinguere. tanaquil regis uxor au gunoru peritia. intellegens au gurnu piluit; fla
ma puerii cu somno deseruit. unde intellexit eu clarii fore usque ad ultima uita; pritte
sane luce dix. Non ut in uu. ui fumida lumine fulua. na & illic splendor quide e. sed
ui fumo sep pausa lacrimaru e. In nascamo au solus ostendtur splendor; CIRCU TEPO
RA PASCI; crescere. ut sacru ab i pascere crine; Sunt aut hc infinita pindicatiuus. fun
dere; ACROS RESTINGUERE. f. 1; non quos tunc scos secabant. sed quos modo epbarum;
OCULOS ADSIDERA; contra opinione theocrita. quicu fulmine ecatu fuisse

Cretici

Tendo

Quondam

Inter

Iulus

Monstrum

Pdigium

Apex

Historia romanorum

Pasco

Lumbera. pag.

Stoici — commem[illegible] SECTERIS. Aut secdm stoicos loqui est. qui fati asserunt necessitatem.
Epicurei — aut secdm epicureos. qui dicunt deos non curare mortalia; AS PICIENTIS. quia intuentes ad uiuant. Unde. atq; oculos ruituorum reicit aruis; & contra. diua solo fixos oculos aui sarenebat; ATQUE HÆC OMNIA FIRMA. Secdm romanum morem pertinet ut uisa firmentur. Non enim uni augurium uidisse sufficit. nisi confirmetur exsimili; Nam si dissimilia sint posteriora soluuntur priora; Unde est quantum chaonias aquila ueniente columbas. Nam aquila sine dubio. columbis plus potest; IN TO HUIT LEUUM. Sinistrum psperum. quia gleste est ut diximus supra. Sinistrum aui asinendo dictum quantum ad auguria p
Leuum
Sinistrum
anet. qd nos agere aliquid sinat; MULTA CUM LUCE CUCURRIT. Nunc theologica ratione sequitur. quæ asserit flammarum quos cernimus tractus.
Detractu sderum
Nimbum esse descendentis numinis; alibi fisicam; ut uento impendente uidebis. flammarum longos aergo albescere; FACE NUTRENS. lum quodutiq; ex facib; nascitur; IDEA CLARAM SE CONDERE SILVA. Stelle huius cursus. ita significat troianos conglobatos ad domum aenee. idam peuit; qd dicit multa cum luce. ostendit claros; qd signantem uas. scintillas quas dam dicitur relicas. quæ ostendunt remansuros in diuersis partibus socios; qd longo limite. ostendit errorem; qd sulcum dic. significat longum maris equor arandum; qd aut sul fure fumant. diuinum signis odor ostenditur; ex fumo aute. mors anchise. sicut eius oracio sequens indicat. cedo equidem. quasi dicat sciam me ee morituum; et bene quia diu uiuit anchises. totum mei concedetur; UICTUS. G. Apristino ppostq; recedens; SE TOLLIT AD AURAS; uerbum augurum. qui uisis auspiciis surgebant a tempio.
Extemplo
Unde est extemplo. APPATUR DEOS. Agit dis gracias. UESTROQ; IN NUMINE TROIA est. In uobis habeo. lambere. pasci troia. ppter illud. has mihi seruassent. S;
COMESSIRE RECUSO. Tantum ad solacium manens. quipe morituus; ut in. VII. aene
as. ille meum comitatus est; Vult enim uirgilius & iam aenee concedere partis pe
riam; DIXERAT ILLE; hic distinguendum. TIAM; dum negat. dum ostendunt auspicia; PROPIUSQUE. ppter illud arboribus que obtecta recessit. & est ordo. incendia ppius uolant estui. id est calorem; unde eciam estas dicitur;
Aestas
ERGO AGE. quia consensisti. & ignis ppinquat; age aute non est modo uerbum imperantis. sed hortantis ad tubum. adeo ut plerumque age facite dicam.
Age

& singularem numerum copulemus pluralis; CERVICI. Cervice enim cum non sit singularis dicit collum significat, si pluralis utam supra ostendimus, ut invenerimus frange cervices; ADHOBUSERIT.
I ad filium ad patrem potest referri. medius ad patrem, quia de suscamo post loquit; TRONGI SEQUET
VESTIGIA. C; Longe. valde, vehemenq longe hostis, nā longe non potest. quia sequit. pone si
bi commune; & bene ire singulos facit. Sed eni multitudine facile posse deprehendi; servos au. custo
diat, vel & cum asservari & filia sedes; URBI EGRESSIS. Hic ablativus iuncti, vehementius egressu magna
m. et capit urbi roma; salustius a consulatu. verum egressu finestuos; ergo utrumq dicimus;
I TUMULUS. Modo terra tumens. alias sepulchrum, prudent au arca turbucos. pluribus vitat pcep
ta. quia sit timoris comitem et oblivionem; TEMPLUMQ. VETUSTUM. d. c. Bene cereris fanum
amearbe, quae de rusticorum e, & libra, aeneas. et Tarsi templum antiquissimum eligit. adeo nec u
ris erat adhuc sic hostes putabant. nā aeneas sciume et pfectum. nec de spo greci poterant
duci; DESIRES. Utru sacerdote quim secto aeneas induit. utcerteriq sacri poliba & con
desere bellitempore. ppt decenale obsidionem, an deserere. a filia. an crepāta sequi curā
psepina maerem; RELIGIOSE. Latin timore, & est reapreca, sic terrent. nā mihi nihil esse re
ligio est dicere. Idest mālus, hic uirgilius eamara. multosq mecum sorbata pannos; concisa enim sunt
timor & religio; ut faucius. primus in orbe deos fecit timor; cupressu au funebre ar
bore. bene ante et plum deae luguentis et confirmat; CAPESA CRAMANU. Nondum
tus. sed ortantis ut collat. quia sequit. me bello & amo digressu & cedere cum a sacra
tare nefase. quia sit grecos & pollutione palladu piaculu commisisse; FLUMINE
VIVO. Semper fluentu. Idest naturali, ut uinoq: sedilia saxo; est autē augurale ver
bum; LATOS HUMEROS. Aut more heroum se laudat. aut ceste sternendo latos facit; SUCCE
DOQUE OMNI. figura est. ut succedunt muro & flammam ad fastigia iactant; INPLICUIT. pu
ertem expressit timorem; PONE. Adverbium est. atq Ideo ultima syllaba habet accentū;
OPACA LOCUM. Quia dicit arboribus obtecta recessit; est autem elocutio. ut strata maru;
ETAE QUIM DUDUM. Naturalia plus timet. quasi & ut foras & prius non timet bellicum
timore. sed naturale. propter ea quae sequitur. comitq onerique timentem; GLOMERATI
exagmine, propter illud. undiq collecti irruebant; SOMNIS EXCITAT OMNIS; CONSTERNAT;
SUBITO. Cum c. x. y sterologi est; NATE. Haec singula pronuntiandi sunt. quia prius [illegible]
samohaft ugis non datur sermo; PROPINQUANT. non die quippe sequente decorabantur
oec conomiam; ERNO. Altius intuentes. cernoque dant; MALINUMAMICU. Meu
utilitate mea fauens uxorique innumeru ministraru matris dm. relatac; MENTE.

Ceruix
Longe
tumulus
timoris comes et oblivio
Librate
religio
timor
Cupressus
Palladium
Pone
Consterno
Creusa
Mens

X concessū. Primo aut apud athenienses statutū. abhercules filius. quos

lib. z.

z 66.

memoria; vt palo post. nec prius amissa respexi; FATONE EREPTA. c; ordo est. fato e
repta creusa subsistit. nec erraui. nec uia; non enim dubitat fato ee sublata. cum au
dierit; non hec sine numine diui euenium. HEC POST OCULIS E RN. constat.
nam umbram eius uidit tantū modo. HIC DEMU. Hic una desunt. aliter uiciume;
HATUQUE. quippe tate. mate desiderare debuerat. DEORUQUE. ypmetrus uersus;
VIDICRUDELIUS. benese futurus commendat martius. VALLE RECONDO. hinc ia
ostenditur nimia multitudo. STAT CASUS. placet. ut stat quisq; quid acerbū e mate pati;
OBSCURA LIMINA. Aut p noctem obscura. aut cere post ticū dic. RETRO OBSERVA
TA EQUOR. Relapso. retro sequor uestigia mea; LUMINE. oculos certū fero. IPSASI
LENTIA. ipsaq; terrere debent. pcipue im hostes. secus dicimus naturalibus
natum cedit; Si fore pede. si forte. iteracione aut dubitacione; IPTRUERAHT DA
HAI. quos uenus aut pibuerat. undee. Anima mea cum resistat; LICET. confesti. hoc sig
nificat Alico. sed meritacione uariantur; SUMA AD FASTIGIA VENTO. quia auget
flammas. ut uel uticū flamma furentibus austris. fastigia aut. modo de summitate
ppre dicit. alibi p contrarium dē mouet. forsitan A serobibus que sint fastigia que
ras. undee. A celū pfundū. quasi cuius porro sit fundus. cū deimo fundus. de summo fas
tigiū dicatur. PRIAMI. Patris eius. ARCE. neue illuc confugissē; VACUIS. Magnis.
quippe illuc erant omā. LUMOHISASILO. Templo. unde nullus possit extrahi; dicti
asilum. quasi asi ru; Hoc aut nonne in omnibus tēplis. sed in his quibus ē sceratorum lege
insequebantur hi quierant a parte obpressi. sicut docet in xii. statius. hoc asilū A ia
romulus imitatus est. undee. que romulus ace asilū tetulit. nstatuit; FENIX. Achillis
magist; huc pilluc; GAZA. census psarū lingua A numeri singularis tamū. MENSQ:
D. Postqua excessere omis adytis; CAPTIVAQUE VESTIS. pcaptiuorū. A nota docuio.
LONGO ORDINE. longa multitudine. ut in sexto. unde omis longo ordine poss. cū dicat
PORDINE. VOCES IACTARE. que erant lauare cupienti. A inquirendi officū. aduoce trans
tulit ppri nocte. uoces uero quia aut iterū iterūque uocaui. HECTIC. pretta. A eam pro sis. In
felix simulacrū mihi. nisibi. ve potiu infelix. p simulacrū aut. aphoreos nostendit. quia
simulacra deorū sū bre inferorū. sicut lixes in homero apud inferos ū bra hercules cernit.
quia post morte ū bra inferos. animę celū petunt. MAIORI MACO. quia ū bra maior
e corpore. QUID TAMEN. c solacioe. sequū A ia diuinacio. que animas liberatis corpore
concedit. unde A ia morientibus dat; ut nec longū habere quoque fama p speciam paria;

Ypermetrus versus

Stat

Hic & Ilico

Fastigium

Creusa. pria mi filia

Vacuus

Asilum

Gaza

Apotheosis

Quid sit inter umbram & animam

semesentio dictu ÷

post acerimos Zenon; INSANO. Magna autem sam ferunt sine letum fluctus; INDULGERE. operam dare. ut indulgent uino; SI HENUMINE DIUU. Si fata necessitate. uteni stucus die fatasq; disparet;

Euenunt nectre comite hinc A.C. F.A.S hic usus car & scansione. unde multer hinc. mutetas. sed labi deuahant. sitam uis fide seruata scandere. sit euersio. ut euenunt nectre hinc comite. & potest scandi per alipha; alii nec eclipsin. nec hiatu. nec sinaliphe recipit; FAS. Quasequit. regni q; & regia coniux. P.C; CREUSA. qua latina declinacio. erit latinus accentus. olimphi; cur in penultima accentum sit manifestae racio apud latinos. qua qua greci discrecione ut in paccentu facere monus & eligi superfluu e; ARANDU. Qua legimus. subrahitur q; solu. nimmerito dr nunc amandu. HESPERIA. Sequens ephrecon italia ab hispania secregauit. que & ipsa hesperia dicit. LYDUS TIBRIS. Tuscus dictus lidius & tirrhenus duo fratres eo spuncia una non ferre & sorte miserunt ut diuisis copis pfectis ceretur unus ad nouas sedes querendas. pfectus tirrhenus e. quem ciuitate tuscos. tirrhenos uocauit; lidia au dictae. in qua frat remanserat. unde nunc traxit ut lidiu dicere tuscia au afrequencia sacrificii dicti sunt. hoc ANOTORIO in constat namque illic atrage aruspicina repta; ut lucanus meminit. sed conditor artis finxerit ista tages. LEHAGMINE. lenimpetu; LACRIMIS. O. pellice. melius ad posteriora referimus. ut dicat noli flere. nec enim capiuas sum. male enim plerique dicunt. quia habes uxorem paratam. SERUITUM. Ut seruiam modus gerundie; DARDANIS. Laus amatoribus; NIRUS. laus accognacione. Hisoris. inquibus coliur; IAMO. IAM. Recedentis significatio est. unde amoris dr; in sulue maxime pallas. aeternum quae uale; MATER. Serua communis amore. ppt futuri amnouerta. com dat ascanius; MANUS FUGITIMAGO. Quasi imago que retinere. naturale eni ut non possit retineri. na mu. qdam da doctrem misero auxilii significat; SIMILLIMA SOMNIO. Sic cicero. simillimu deo iudico. Na gemmio debuit iungi; SIC DEMUM. Nouissime; Inuenio admiratus. Cu inuenissem. admiratissim; Exilio. A dexilu; donatus contra mo ru sensit. dicens exilio. quasi de lio. na longa est; MISERABILE UULGUS. Magni qd addidit uulgus. sic stultus. unde hoc examen utruma tot misere; ANIMUS OPIBUS. O. Fruolebant. apotterent. LUCIFERI. Ut troiani iudeuit; sic alibi. ubi deserit hesperus oeam. Illinc eni orti t occidere putantur sidera. unde uideri uel incipiunt uel desinunt. DUCEBAT Q. Dio. qua lucis est primus; OPIS. Ferendi auxilii; CESSI. Deest igitur; MONTEM. Ut ostendit mytin. Idam significat;

EXPLICIT LIBER SECUNDUS. FELICITER.

Insanus
Indulgeo
fata
Creusa
Italia
hispania
Delrdo & thyrreno frib.
Tusci
Aruspicina
Agmen
Uale
Dextra
Demum
Ortus dicit noctis

INCIPIT LIBER TERTIUS.

Secundum interrogationem didonis. post insidias grecorum casus suorum. ipsorum errores exsequitur. quos pulsi ante qua ad africa puenerant. ordine ut sup. diximus commutato. Na rectum operis initium e. fracti bello fatisq. repulsi. fuga au. eius haec e. relinquens diu. ida tenuit. Inde arcandru ciuitatem. iuxta qua facti nauigus. tenuit thraciam. In qua dem constitit ut multa putant. Moxq. pdigis ipsius. delu tenuit. Illic accepto t. oraculo auguriorum. errore patris pr uectus cycladas. uenit ad cretam. ubi cu pestilentia laborare. adis penatibus monitus. ad strofadas delatus est insulas. Inde pr uectus est maritima grecie. apud epiru susceptus est helenus hosprio. Unde pfectus. calabria tenuit. & illinestatum ipsius. aduentu diomedis abscessit. nauigauitq. usq. ad scylla & charibdim. quae. sacl. nae uiang. Inde uento pulsus. circuita maxima parte sicaliae. drepanu uenit. ubi secm uirgilium pdidit patrem. inde ut in primo. addidonis regna peruenit. POSTQUAM. HAEC PARTICULA CONJECTIONIS ADIUNGITUR REBUS. Uiepostqua alios retigit fluctus. Sicenim dicitur sequentia copulam. RES. Modo imperiu. ut res agamemnoniae. bene au. asiae. quasi tiae orbis partis. na frigia in asia est. ilium in frigia minore. PRIAMIQ. E. U. G. Non est tautologia. nam potuit aliud sine alio fieri. ut uel frigia tota euerteret. uel solum ilium. GENTEM INMERITA.

Bene gentem. nam laomedontis & paridis culpa. uniuersa gens perire non debuit. UISUM SUPERIS. Laus ilii. quod nisi di potuere subuertere. Quociens cuq. aut ratione apparet. sicut sui imponit. ut hoc acuit. sicut sui uenerit. quamo re ostenderet non esse pulcritudinis. & bene acusatio in deos habet. quidam uene ratione. alioquin sacrilegium. SUPERBU ILIU. Nobile. dicit aut uirgilius neutro tantum genere declinat. horacius & ia femininum. ut non sed ilios uexitat. Sane modo ilium. ppre dicitur. dicit. na regio troiae. qua aut in du pcuitate. pum cia ponat. ut & ca posu. troia fuit. HUMO FUMUT. H. F. humo. ab humo. ut significet patriae suae solu quo que arsisse. Sane quere quomodo dixerit. cecidit. & fumat. sed aut plicencia poetica repus. p tempore posuit. ut meminisse eorum. lucru que refugit. aut certe naturam rerum expressit. Nam in breuissimo. fumus uero longo p mansit. repore. na qdam plus. addiscere nendum tempus circu flacen di. ultima fell. ba. intelligam. fumum non pcedit. quia pone tamu ubi multum habe

Superbus

Ilium

Troia

Pone

ret. magnu. quesit. superbe. aerem. ut ignoscit. pro. DIUERSA DOLUS. Multa ad illa refert. magnu. quesit superbe.

onstat namq; diuisus pariter orbis remisse troianos; sed melius: specialiter hoc aeneae du
re. qui pulsus augurio: diuisa terra. hoc: e regione posita querere; Deserta ait adiordano ac
cepe. nam ubique uberes ee eas legimus. ut. atq; ubere glebe. Auguriis. Agimur. d. Et flamaq; ve
ra. ut ascanii pasta ecursu stelle. creuisse ad nonnulla quia quedam esperia uenere; sunt ipsa
insula. luxta arcandri; et tau cum tassit gr. dicta arcadia. quod eandem insulam condide
rit. quasi arcadia apo. Iqua agrei uenerunt prudiam. et repete polidoru. perinde prio hanc acce
pere cunctatem. que ex fato nom accepit; quam huic opinionem quidam non semel. fort tam
q post accepit primum. a grecis occisus est lapidibus; alii apolinis ore occasu dicunt. post eu
sa troia. immania pcipitatu. cuius cum mater hecuba agnouisset cadauer. eu capitiua duce
retur. flendo in canem conuersa est. cum se pcipitare uellet immania; quod ideo fingit.
quia nimio dolore manit grecis conuiciabat. FRIGIDAE. Addis cretione cretensis;
molimur. paramus. et bene petit loca in quibus et latere et naugia pparare. IN
CERTI QUO FATA. Et quia quisquis naugat. lice mente destinet locu. quorum fere
incertus est. UBI SISTERE DETUR. A preterita tacti est. quia nec in arca p man
sit nec in terra. CONTRAHIMUS QUIROS. Colligimus. Unde est. uniquique lenos fidu q. u. o.
a frisia amissos. et apollinis agrisos scilicet quia ad troiam uenerunt. UPC. Mox. unus ex pertu sicule
telluris. PRIMA ESTAS. Aut primum cep dic. ut qua e et adulta et pceps. PATRIOTISES. Uetusam seruit
IONITIMON. uiperi iubent; EXUL. Quasi pansilum missus. aut extra solum nagus. CUM SOCIIS PENATIB. ET
M. D. Duo humana potest. et duo diuina; patris sit mio quia secm uirgilium adtalia uiuere; PENA
TIB. ET MAGNIS DIIS. Uerro quidem unu ex dic penates. et magnos deos. nam in basi scribebat magnis dis;
P est tamen hoc phonere dia. nam di magnis. supplet. mineria. meritum. quia penae colebant
penates uo apud laum latinu. unde apparet esse unu. TERRA PROCUL. Procul: quasi porro abeunt is.
Unde potest et eius longe significare. a nuldo; ut. v. E procul in pelago pecu quos suus longe fuis
se intellegi potest. ne uolupias pcul spectaculis. quia qua et hic similis posset et significare. breuise
ni de ipsoni monstris; VASTIS. Aut uastus aut magnis. IRACHIS ARAMI. Ligurae. nam uno qua
ROS CONDA. Seu. et cerne. ligures qui ante pecora ere fuit. qui ut habet fabula. du consempnos li
beros. et amputat unu ex quinta sua medie; reuera ait abstemius fuit. quos et ut cerris et nauis. qt
et ita dedemostrare benedictos. RECISATA. Paruepu sine acerbis ongue. HOSPITIUM ANTIQUUM
A ut carti. aut reuera amicum. Nam tanta in ipsos familiaritas fuit uulione filia priami. po
li mestor nubere cuidam regi. DUCTORIUM FUIT. Scilicet bona. et simul ostendere fide ei fili
ae deficere; sanscendu quoniam sicut fortuna soladucim. feliciter mellegim. unde et.

fabula hecubae

Mox

Exul

Procul

Uastus

Acer

fab ligurgi
7 liberi

Fortuna

fortunatos tantum solos felices nocamus. LITORE CURUO. Epitaum epithaon loqui est. nā qd
insecto aut nunc se adoneram et ecce fluctuore. p. significat eum ita navigasse ut linqueret
litus. PRIMA LOCO. quia apud eteam alia fecit. modo autem aenum significat ut salustius
aenum et marone armatique militare quam quā homerus dicat inde auxilia ad
troiam venisse ergo ita fuerat heusonion et callimachus hoc dicunt et ita qd lenum
dicatur a socio ulixes illic sepulto eorte pore quo missus est ad frumenta portanda
FATIS INIQUIS Bene quid sit futuru poccupat AENEADAS Ecce nec ut gilius
aenum dicit SACRA DIONE MATRI Veneri amatre diona sed homerū et be
ne dispensat ut cum ver sinaugacione subungit dioneam venere in hoc loco
dicat cuppsperam de marea dicat ce pereatam ut unde genus ducis hoc aut in
quantu potest reservat AUSPICIBUS. co. Iovi quarcis dis est. apollo nippi au
guria. libero causa libtatis. nā duo alu sim uocentur ad priuatam punem causa.
ut dedi done legemus. iunon ante omis cui uinda uigalia cure. ppinupcias qua
uis enim rei publicas simularetur erat tamen et iam specialis causa dino dis si
mili et hic eneas sacrificat veneri. quod autem delibero diximus. hec causa ce.
ut signū sit libere curtatis. nam apud maiores aut stipendiarie erant. aut
federate. aut libere sed in liberis curtatibus simulachrum marsie e
rat qui in tutela libera patris est. MACTABAT In litore taurum.
Contra racionem iovi taurum sacrificat adeo ut hinc putetur sub
secutum esse p dizium ubique enim iovi tuue ?icum legimus
in molatum. ut statuam ante aras aurata fronte iuuen cum. iam
cornu petantem. et. p. q. S. Arenam. hem Iuuenalis. qui uexat
nascenti robora cornu. nam inuicimus etiam aetas est con side
randa TUMULUS Hoc sermone et collem et sepulcrum fuisse
significat. QUO SUMMO. In quo summo. CORNEA. Virgulta. et
mirtus bene elegit hastis apta virgulta. nā legimus et boni bello cor
nus. Iuem. et pastoralem pfixa cuspide mirtum. ergo stralis fuerat
con sueus. merito illic haec coaluere virgulta. cornus aut
de clinatur ut si cus si arbor sit. Nam cor
nu animalis indeclinabile est.
Lic et generum usurpatur Iuem. ut cornus tibi cura sinistre.

Stipendiaria

lentule. Sic cicero inarato. huius genus progenu. ACCESSI V. ABH. C. S.
N onad cornu. sed ad myrtum quae inter uerbenas e. tibene matri sacrifi
caturus. aras coronat ex myrto. SILVAM. Beneuariat. ut nunc siluas. nunc
uimina. Nunc uirgultum. Nunc arborem dicat. MONSTRUM. Bene monstru. nasciti
quid esset apparuit. & hoc proprietatis est. abusione tamen plerumq. corrum
pitur. LIQUUNTUR. SANGUINE. G. LI. In uerbo producitur ut hoc loco. tre
canis cum montibus humor liquitur. In nomine uero breuis est ut liquor.
T ABO. Corrupto sanguine. & est nomini casus septimi tantum. ut sponte.
natu. quod siuelis declinare. haec tabes. huius tabis dicis. MEM BRA
QUATIT. Causa pendet ex causa. Nam timor sanguinem gelat. qui
coactus gignit frigus. LENTUM UIMEN. Molle & flexuosum. unde
& uiteos dicimus curuos per senectutem. CAUSAS TEMPTARE LATENTIS.
M iraculum est enim ex arbore sanguinem fluere. MULTA MOUENS ANIMO.
N ondicit que. sed ex sequentib; intellegimus. Cogitabam inquit ne forte
sanguis esset ex nymphis. Amadriades namq. cum arboribus & nascunt
& pereunt. Unde plerumq. cesa arbore. sanguis emanat. Naoundusait.
C um erisichton arborem incideret. primo sanguis effluxit. post ululatus
secutus est. Inde statius. Nec amplexe dimittunt robora nymphae. tre.
C ogitabi ne forte exterra martis. ure sanguis efflueret. Na quod dicit
haec seuenerati esse numina. illas constat precessisse cogitationes.
G RADIUMQ. PATRIUM TORPON AREA. Idest ex filiorum impia quod in bellan
tibus sit necesse est. GETICIS. TRACHICIS. Getę aut populi sunt mysiae.
quae quia lata sunt multas continent gentes. RITE SECUNDARENT.
R ecte prosperos facerent. USUS. Usus prouisa posuit. Tunc enim masculino
utimur genere cum de his loquimur quibus uidemus. Ut sed ait. mubecul
obest uisibus meis. Siaut neutro utimur. eisque uidentur significa
mus. Ut si hoc loco diceret. rite secundarent uisa. Quod propter
metrum nequaquam potuit. Similia sunt nuncius & nuncium. auditus
& auditum. LEUARENT. Bonum ac leue facerent. OBLUCTOR. Acrius
nuntiem ostendit. EFLOQUAR ANSILEAM. Pharetrae sis admiraculum
posita. GEMITUS LACRIMABILIS. Potest enim esse causa lascentis.

Usus
Usum

Nuntius
Nuntium
Eloquar

VOX REDDITA. Prodata. Redditur enim quicquid adnos palterum transit.
quamquam hic & iam hoc possit intelligi. Nam ad eum uox missa
per tumulum est. LACERAS Per membra discais. nam lacerare est
sepius uulnerare ut lacerum crudeliter oráde dei phoebo; Sepulto.
Modo uocem significat. ut somno uinoque sepulti. Item. O o caput
aeneas ad tum austo de sepulto. Non sepultus est quasi sine pulsu.
Sepultus
Nonem hunc sepultum possumus dicere. cum sepultura non sit in hoc
rite facta. sed fortuitu sit obrutus. PIAS. Bene & iam ille qui le
ditur excusat aeneam. quod pietas grande testimonium est.
SCELERA RE. Polluere. & est sermo plautinus quo hodiae nonutimur.
EXTERNUM TULIT. Ordo est troiane tibi tulit. hoc est educuit. non
externum. Namque aeneae fuerat & cognatus. CRUDELES TERRAS. I. L. A.
Idest crudelium & auarorum. POLIDORUS EGO. sive ego distinguas. sive
ego hic subaudias sum. necesse est. INCREUIT. Reuiruit. Iaxit autem hoc
deistoria romana. Nam romulus capto augurio. hastam deuenti
no monte in palatinum iecit. Que fixa frondit & arborem fecit.
Uituperabile enim est poeta aliquid fingere. quod penitus
a ueritate discedat; denique obicitur uirgilio de mutatione
nauium in nimphas. & quod dicat. per aureum ramum ad inferos
esse descensum. tertium cur iris cidon comam secuerit. sed hoc pur
gatur eripidis exemplo. quide alcisti hoc dixit. cum subit & fatum
arati mariti. INFELIX. Aut quia iam infelix esse coeperat. aut cui & iam pro
uisa nocuerit. MANDARAT. Aferesis est quasi dixerit. commendarat.
TRACIO REGI. Aixit exprouinia crudelitatem. ex qua fuerunt. diomedes.
Lygurgus. tereus. Thracio autem prothraico. Ut supra prothracia tra issi
Nam solucio est ionicae linguae. Cum enim sit. OPAIZIONES. DICUNT. OPHIZ.
Cuius solutio facit threicius. uel treissa. CINGIQ. URBEM OBSIDIONE
UIDERET. Inter ipsa principia obsidionis. Nam post ea iam minime poterant.
FORTUNA. Melior salice &. RESAGAM MEMONIAS. Idest imperium. UICTRI
CIA. Omnia nomina a uerbo uenientia cum nor. oceunt. masculina sunt ut uic
tor. cum intrix. femminina sunt. ut uictrix. Neutra uero non faciunt. nisi N

tum ex numero plurali. unde est uictricia. FASOMNE. Cognationis est. Iuris
hospitii. OBIRUNCAT. Occidit in malleg. Nam obirunciare proprie est cipi
te cedere. UTPOTITUR. Hoc uerbum de his est quae permiscent coniugationes.
Cum enim sit tertie coniugationis. Infinitiuo modum. aequarta facit. utpotiri.
Unde plerique decipiuntur. utpotiris dicant. similiter fio. profiere. fieri
facit. per mixta coniugatione. AURI SACRA FAMES. Ex secrabilis. ut sacrae
panduntur portae. Tractus est autem sermo ex more gallorum. Nam
massilienses quotiens pestilencia laboribam uniusse ex pauperib; offerebat.
Alendus anno integro publicis & puriorib; locis. Hic postea ornatus uerbe
nis. & uestibus sacris circum ducebatur per totam ciuitatem cum ex secrimo
nibus ut in ipsum reciderent malatotius ciuitatis. & sic proicebatur.
hoc autem in petronio lectum est. Sane sciendum tamen hoc
agere. ut ro[n]os diconi ex infelicitatis similitudine commendet. Nam
& eius marito auri causa intulit necem. OMNIBUS IDEM. Idem plus est
quam si dicere & similis. SCELERATA TERRA. Pro scelerato rum. CLASSI
BUS AUSTROS. Ypallage est. INSTAURAMUS FUMUS. Funus modo sepul
crum. quod iugulatuellendo diruerat. Nam proprie funus est incensu
cadauer. SANI. Positie sunt. Multa autem ut supra diximus hic sermo
significat. MANIBUS. Manes sunt animae illo tempore quo de uita re ce
dentes corporibus nec dum in alia transierunt. Sunt aut noxae & dicun
tur contrariasin. Nā manum ut supra diximus bonum est. Unde & ma
nes similiter & ameumenidas dicamus parcas. bellu. lucu. Alii manes animan
do deos intellegunt. Nam animabus plena sunt loca inter lunarem & terrenu
circulū. unde & defluunt. Quidam manes deos infernos tradunt. ATRAQUE
CUPRESSO. Nigra funesta. Nam inferis consecrata est quia ea sinunquam ueu
resci. Moris autē romani fuerat ramum cupressi ante domū funestū poni
ne quisquā pōtifex per ignorantiam polluerētur ingressus. Hinc horatius.
Nec prae&er inuisam cupressu ullā breuem dominum sequ&ur. Ara autem
quod iuratos lares significat. CRIMEM DIMORE. Aut demore gentis. ut & ia mae
gripto est. aut certe demore plangentū. TEPIDO LACTE. Stratumulēto. CYMBIA.
P ocula in modum cumbae facta. SANGUINIS SACRI. Deuectimus sumpti. ANIMAM

Fio

De more gallorum

Funus

Stat

Manes

Funestus

Horatius.

QUI SEPULCRO CONDIMUS. Bene anima lactie & sanguine adtumulu dicit eliciti

L actie namq. corpus nutritur post animae conuiuciu one. & anima sine sanguine num
quam est. quo effuso recedit. Legimus praeterea in sexto. insepultorum animas uagos
esse. & hunc constat non legitimae sepulturae fuisse. Rite ergo reddita legitima
sepultura. redit anima adquietem sepulchri. Quam stoici medium secum tamdiu dura
re dicunt quamdiu durat & corpus. Unde aegiptii perita sapientia. condita
diutius reseruantes cadauera scilicet ut anima multo tempore pdurat & corpo
risit obnoxia. nec cito ad aliud transeat. Romani contra faciebant. conburen
tes. cadauera ut stati anima ingeneralitate id est in suam naturam redirat.

D ici ergo nunc sacrifitius quibusdam eliciti animam & sepulchro conditam.
obnoxiamq. facta corpori. quod ante horrebat quasi pium petorta. Ideo aut
stoicos medium sequi dicerunt. quia plato ppetua dicit anima. & addiuersa corpo
ra transitum facere stati promeritis uitae prioris. Pythagoras uero non metempsi
chosin. sed palingenesian esse dicit. hoc est redire. sed post tempus. SUPREMUM.

N on est nomen. sed aduerbium. ut totum clamat. Ciemus autem est hoc loco dicimus.
more sollemniuale. Nosse ordine quo natura prouisum cuncti sequemur. FIDES
PELAGO. quia alibi aut. tonens deceptus fraude serenum. LENIS CREPITANS AUSTER.

D uo epitheta posuit uiciose ut diximus supra. Fecit autem hoc prope. uix. uersibus. Au
ster autem pro quo uis uento. TERRAE QUAE URBES QUAE RECEDUNT. Phisica rem dicit.

I taeni naui gurtibus uidetur. quasi abius terra discedit. SACRA MARI MEDIO. Ordo
est in mari medio egeo colitur tellus sacra neptuno. & nereidum matri id est dori
di gratissima. Fabula talis est. Post uiuata Latona iuppiter cum eius sorore
asteriem uiuare uellet. Illa optauit ad ius uiuae conuertereturr. Uersaq. in co
turnice est. Et cum uellet mare transfretare quod e coturnicum afflatu auoue
& in lapidem conuersa diu sub fluctibus latuit. Postea supplicante iouis Latonae
leuata. sup ferri aquis coepit. Haec primo neptuno & doridi fuit consecrata.
post ea cum uno grauido phitonae immisso. Latonam psequebatur terrisomnib;
expulsa. tandem aliquando adplicante scilicet; sorore suscepta est. Et illic
diana primo post appollinem peperit. quistam occaso phitone uitus est matris
inuidiam. Sane nata diana parturienti appollinem matri dicit praebuisse ob
ste tricis officium. Unde ei diana sit uirgo. tam a parturientib; inuocatur.

Haec namq· est diana uno proserpina· Nata igitur duo numina terram sibi natalē
errare nonpassa sunt· sed eam duabus insulis religauerunt· Uerta suero· Longe alia
est· Nam haec insula cum terre motu laborarē qui fit sub terris latentib; uen
tis· sicut lucanus· quaerentē erumpere uentū credidit· oraculo apollinis terrae
motus caruit· Nam praecepit neillic mortuus sepeliretur· & iussit quae dam sa
crificia fieri· Postea enim cono egyaroq· uicinis insulis populi uenerunt· qui eam
tenerent· quod & iā uirgilius latenter ostendit· Quod autē dicimus· dianam primo
natam primo m· est· Nam constat primā noctem fuisse· cuius instrumentū est luna
id· diana· post diem quem sol efficit qui est apollo· Ut autē delos primo ortygia
diceretur· factum· a coturnice quae grecae· ortyx uocatur· Delos autē quadiu
latuit· & post apparuit· Nam delon grece manifestū dicunt· Uel quod uerius·
quia cum ubiq· apollinis responsa obscura sint manifestē illic dant oracula·
Delos autē & cuartas dicitur & insula· unde interdū recipit praepositionem· Pius
ARCI TENENS· Quia ultius est matre· COLI DEDIT· Aucinis salicē populis· UENTOS
CONTEMNERE· Propter terrae motū· APOLLINIS URBEM· Delon & dicimus·
REX ET SACERDOS· Maiorū enim haec erat consuetudo· ut rex esset & iā sacerdos
uel pontifex· Unde hodieq· imperatores pontifices dicimus· UITTIS ET LAURO·
Uittae sacerdotis sunt· Lauru suero & iā imperatoris uictoris· ANCHISEN AMI
CUM· KATATOCIO PUTEI NON· Intellegimus· Nā quomodo fuerunt amici· palam
non dicit· Hospicio· Separamus casus· idest ut e hospitalitatis· Nā ad hospitium
non potest intellegi· quia iam amicus fuit· DAPRO PRIAM· Perpetuā ut propriū
que dicabo· Et bene post experimentū malae conditae cuartas· ppetuus postu
lat sedes· TYMBRES· Tymbreus apollo dicitur a loco troiae· id· agro uicino· ple
no timbra· in quo eius & nemus est & templū· ubi apud eum achilles occisus est·
Unde fingit manu apollinis uulneratus· Ergo timbre aeus· ut deius· Nā num
na a locis frequenter nomen accipiunt· Sane quia grecae timbre facit· indi
rectione enim non diptongum mutat· ut & ne a & neus· dircae· dircaeus· DO
MUM· Familiā· ut domus teneat· a quo sergia nom· MANSURAM URBEM·
Duo p & it· & urbem· & pp & uitare mansurā· Ideo uel propter troiam ut propter
eam quam interhacia condidit· SERUA ALTERA· Non quia prima seruauit
sed quia seruare uoluit· ut homerus dicit· QUEM SEQUIMUR· quia nunc ad

Ornix· gr·
Coturnix

Delos

H

=76.

imus oraculo apollinis bouem secutus in tanthe. boeotia condidit. DAPATER.

Pater

Religionis ut supra dximus nomen est. Nam & hominib; datur. ut in dethoro pater aeneas. Ctonionib;. ut pater appenninus. Et fluuius. ut tibri pater. Numinibus & ia ut quidue pater neptunae parens. Item. ipse pater danaus animos. Item. Odit & ipse pater pluton. AUGURIUM. Modo oraculum. Sed usurpatiue. ANIMIS INLABERE. Quia apollinis responsa semper obscura sunt uera tamen. Unde cum intellegentia oraculum postulat. UISA REPENTE. Stoicos & acedemicos secutus est. qui dicunt ea quae contra naturam sunt non fieri. sed fieri uideri. Unde magica ars omnis exclusa est. sicut plinius secundus doc& in naturali historia. LIMINA QUE. que. breuis est prolonga posita. quae hac ratione defenditur. aut quia omnia monosillaba ad artem non pertinent. & his licenter uti possumus. aut certe quia omne monosillabum idest particula quae sui substantiam non hab&. membrum putatur superioris orationis. quod si est limina quae. quasi una pars orationis est. & potest que finalitatis ratione uel produci uel corripi. MOUERI MONS.

Motion

Cortina

Corinthus. unde corinthius apollo. CORTINA. Locus unde oraculum datur. Dicitur aut cortina. uel quod apollinis tripus corio phitonis tectus est. uel quod certa illinc responsa fundantur. quasi certina. Uel quod ÷ uerius quia cor illicuatis ten&tur. Nam cauerna quaedam in templo apollinis fuit. ad quam phoebas rapta uaticinabatur. ut lucanus ostendit. SUMMISSI. Inclinati. & sciendum pro qualitate numinum orantes. interdum ima. interdum summa respicere. Nam potestates aliae celestes sunt aliae terrenae. aliae permixte. Unde nunc apollinem deprecantes terram p&unt. Ipse est enim & sol & liber pater. qui inferos petit. ut horatius. Tendit insomnis cerberus. Bene ergo terram p&unt. unde ad eos responsa peruenunt. Et quia apollo. & ia in inferis notus est.

Horatius.

DARDANIDAE. Ut diximus obscura quidem seduera sunt omnia. Nam dicendo dardanidae. ostendit italiam unde dardanus fuit. Quod sicr&am significat. teucriade dicer&. DURI. uel futuri ostendit laborem. uel eorum arguit insipientiam. STIRPE. Stirps genere feminino originem significat. ut heus stirpem inuisam. Masculino.

Stirps

arborem· ut sed stirpem teucri nullo discrimine sacrum· Horatius·
comma regulam mutuit· ut stirpesq· raptas & pecus & domos· PRIMA HEL
LUS· Italia· Unde dardanus uenit· Teucer enim de creta post uenit· UBI
RE LAETO· quod est italiae proprium· ut alibi· atq· ubere glebae· AN
TIQUAM EXQUIRITE MATREM· Idest terram· Tractum autem est de
historia· Nam brutus & filii tarquinii· cum oraculum delphici apolli
nis peterent· Responsum est· eius imperium fore· qui primus ma
trem reuersus oscularetur· Quod solus brutus agnoscens· Denam
egressus· simulans casum osculatus est terram· Unde & postea im
perii est· EXQUIRITE· Hoc dicendo· ostendit difficultatem· HIC DOMUS·
Illud respicit hoc· Da propriam timbre domum· NATI NATORUM· Prop
ter illud· & mansuram urbem· Nam oracula semp appetita respond&·
Sane hic uersus homerii est· quem & ipse orpheo sustulit· Item or
pheus de oraculo apollinis ÿ perborei· Mire autem sequenti uersu
haec ostendit dicendo· haec febus· TUMULTUS· Quia dixit· exquirite·
Laetitia· propter promissam imperii aeternitate· MONIMENTA
Uirorum historias· SPES DISCITE UESTRAS· Aut quasi senex loquitur·
aut quia ut supra diximus· Scit se esse moriturum· CRETA· Darda
nus filius iouis & electre· profectus de corytho ciuitate tusciae·
primus uenit ad troiam· & illic parua aedificia collocauit· Post cuius
obitum· teucer uenit ex creta & inuenit dardanos habitantes
in uallibus· qui constituit arces & moenia· Modo errat anchises·
nec respiciens aduentum dardani· oraculum cretam significare
argumentatur· & his quae solent ab aduenis fieri· Ida inquit illic Ida
est· quae & troia ad similitudinem dicta· ut effigiem xan
thi· troiamq· uideris quam uestrae fecerem anus· Item sacro
rum similitudo· quae apud maiores nefas erat perire· Un
de aeneas in xii· sacra deosq· dabo· socer arma latinus habeto·
LOUIS MAGNI· quia illic dicitur esse nutritus· Quod & salus
tius dicit· Ideo fingitur· quia primos cretenses constat
inuenisse religionem· Sane nati iouis fabula haec est· Sa Fabi nati iouis

turnus post quam athemidei oraculo comperit a filio sepos
se regno depelli · natos ex rea uxore deuorabat · quae natum io
uem · pulchritudinem delectata nymphis commendauit · In mon
te creae dictaeo · ubi eum alueruntapes · Tradhibrasunt curetes
& corybantes · quorum nitu aeris prohiberent audiri puerum agrii ·
Unde ipsi sunt matris deum ministri · Ut aut fingatur saturnus
filios suos comedisse · ratio haec est · quia dicitur deus esse ae
ternitatis & saeculorum · Saecula autem annos ex senatos in
seresoluunt · Unde grece · KRONOC · quasi · XRONOC · Id est tempus
dicitur · MEDIO PONTO · Potest quidem intellegi secundum sa
lustium longe a continent · sed altior est loco poete intuitus ·
Nam apud chronographos legimus quae insula in quo sit mari
ut sardinia in africo · delos in egeo · & dealus · decreta omnes
dubitant in quo sit mari · Nam parte libicum · parte egiptu
um · parte achaicum · parte ionium respicit · Ergo medio pon
to · ac si dicat posse & medio pontorum · quod latinitas non recipit ·
MONS IDAEUS · Diuinatum pro principali · Et est · IDH · IDAEUS ·
UT AETNH · AETNEUS · CUNABULA GENTIS · Nutrimenta · Nam
ubi iacent infantes · cunae uocantur · & latenter dat gloriam troianis · dicens eos
ad ius originem ducere · Unde est, a bioue principium generis · Ibieni & dedarda
no & dareuero intellegimus quasi iouis caue · CENTUM URBES Habitant · non
dicit qui · sed intellegimus cretenses · Aut certe habitantur · ut insinuat paua ·
Et primum quidem centum habuit ciuitates · unde cathopolis dicta est · Post
ex · & IIII · unde duas centum nos on · & ienipidnicum · UBERRIMA REGNA ·
Hic deciptur · quia audit · ubere glebae · MAXIMUS UNDE PATER · fallitur ·
Nam antiquior est dardanus · SIRITE AUDITA RECORDOR · Bene dubitatione ex
cusat errorem · ROETHEAS · Amat uirgilius declinationes grecas salua regu
lae reuerentia in latinas conuertere · Et grecum diptongon · m · t · lon
gum mutans · ut aeneas · aeneas · mederam · mederum · rhodeum · rhodeu ·
OPTAUIT QUE · Elegit · Ut pars optare locum · HABITA BAT · VI · Hi sunt
quicum dardano uenerant · CULTRIX · Cybeli montis phrygiae in quo

Kronos

Chronographus

Cunabula

Cunae

Cathopolis

Ei · gr drpt · in · e · long

colunt: a quo cybele est. Alii dicunt cybelum sacerdotem eius primum
fuisse. & ab eo cybelen dictam. Nonnulli autem, cultrix cybele. legunt.
ut sit quasi cybelerda. Alii cybele. ΑΠΟ ΤΟΥ ΚΥΒΙΚΟΑΙΤΗΝ ΚΙΦΑΛΗΝ. Idest
accipitis rotatione. quod proprium est eius sacerdotum. CORYBANTIA QUIMERA
C orybantes daimones sunt ministri matris deum. quasi daemones qui totum
sciunt. FIDA SILENTIA SACRIS. Hinc inquit inuentum est seruare sacris
fidele silentium. ET IUNCTI CURRUM DOMINAE. Sali & dominas deas
dicunt. Ut alibi. dominam diuis thalamo deducere adorti. Fabula talis est.
S choenos ciuitas est. ex inde uirgo fuit atalante. praepotens cursu. adeo ut
sponsos prouocatos acumctos occider&. Post ea ippomenes uenerem ut
sibi adesse & rogauit. A qua cum accepisse & deborto hesperi dum tria ma
la aurea. prouocauit puellam & singula coepit iacere. Tunc atalanta
cupiditate colligendorum malorum retenta superata. Sed ippomenes
postuis uictoria in luco matris deum. amoris impatientia. con iunctus
atalante concubuit. Vnde iratus deus in leones eos conuertit. & suo cur
ru subiugauit & praecepit ne secum iam quam leones coirent. Na
& plinius in naturali historia dicit. Leonem cum pardo & pardum cum
leena concumbere. Ideo autem mater deum curruum dicitur. quia ipsa
est terra quae pendet & maere. Ideo sustinetur totis. quia mundus
potatur & reuolubilis est. Ideo ei subiugantur leones. ut ostendatur
in eternum praeter totum posse superare. Ideo corybantes eius ministri
cum strictis gladiis esse fingunt. ut significetur omnes proteta
sua debere pugnare. Quod autem turritum gestat coronam. ostendit su
per postas terrae esse ciuitates quasi insignatas turribus constat.
G NOSIA REGNA. Cretica. A gnoso ciuitate eius. NEC LONGO DISTANT
CURSU. A delo scilicet. MODO IUPPITER ADSIT. Aut aer. ac sidicet &.
& tantum modo sit serenum. Vbi poetatus. Mane & subiaue frigido uenac
tor tenebrae coniugis immemor. Aut reuera iuppiter. qui prae est
insulae quam petimus. CRETAEIS. Quia cretensis. ita & ne
is. MERITOS. Unicuique aptos. Ratio enim uictimarum fit. pro qua
litate numinum. Nam aut haec immolantur quae ob sunt eorum

Fabula atalante quam ippomenes amauit

muneribus. ut porcus cereri quia obest frugibus. hircus libero. quia
uitibus nocet. Aut certe ad similitudinem. ut in feris nigras pecudes. su
peris albas immolent. tempestate atras. candidas serenitati. TAURU
NEPTUNO. Propter futuram nauigationem. PULCHER APOLLO. Propter
oraculum datum. NIGRAM Hiemi pecudem. Z. f. a. Bono usus est or
dine. ut prius auertere & mala. sic conciliare & optanda. frustra enim
pro futura poscuntur. aduersis sequentibus. PULSUM REGNIS. c. p.
N on dicit quare. Sed talis historia est. Idomeneus cretensium rex. cum
post uersam troiam reuerteretur. in tempestatem. deuouit sacrifica
turum se deae quae ei primum occurrisset. Contigit ut filius eius oc
curreret. Quem cum ut alii dicunt immolasset. ut alii immolare uo
luisset. acuibus pulsus regno. sallentinum calabriae promontorium
tenuit. iuxta quod condidit ciuitatem. ut et sallentinos obsedit militi
cap. os. licuit idomeneus. Relatio ergo historiae. id mutandum troianis eundi
desiderium pinnis & reuera alter ad hostis pugnam ire non poterant. IDO
MENEA. Quinq: graecis linguis. aeolica. ionica. dorica. attica. communis.
Linguae graecae quinq;
Hinc fit utrumque nomen uariatis inuenitur. Ut ecce in hoc idomeneus. communis
lingua fuit gentium. idomeneus. dorica. idomeneos. ionica.
idomeneus. unde est hic inuersus. accusatiuus. sicut ilionea. HOSTE. hic multi
distinguunt. Adstare esse quod significat tunc quando debis loquimur
quae cadere non possunt. ut si dicas terras astare. BACCHATA QUE IUGIS
NAXON. Aut uitibus consitam. aut celebratam bacchis. aut ubi bacchus ex
indis egit triumphum. Nam ut supra diximus ipsi consecrata est quae a diuidi
cat. UTRIOQUE DONISA. A colore amoris lacq; demonii. OLEARON.
N on adiecit epitheton causa uaietatis. NIVEAQUE PARON. Unde candidum
marmor. ut paruus lapis carum datur auro. SPARSASQ: PER AEQUOR
CYCLADAS. Erhe quasdam cyclades sunt. Unde minus est a alias. Sparsas
aut quia nullo ordine continentur. ut stoechades. ΣΠΟΡΑΔΟΥΣ. ET ΥΧΙΟΥ. dic
tae sunt. Recte enim sunt. Cyclades uero non ideo dicuntur quia in rotunditatem
sed quod longo ordine casarum ire necesse est. uel ppter promontoria. ut quia
naturale est ut conuertantur sint maria uiantibus terrarum quas constat

handium quendam exsentiere. Unde in v. naugatur Aeneas eria sacrificat, Legimus.
Preterimus. utiuarique epiri legimus. Tractus autem sermo anuitus qd sunt legendo Lego
idest colligendo aspera loca preter eunt. CREIAM PROAVOS QUE PETAMUS.
C eleuma dicunt. & bene metro celeuma tus usus est. Idest anapestico trimetro hyp Celeuma
catalecto. celeuma autem quasi preceptu. Unde salustius. Inpedietum nus
sa nautarum. SURGENS. Flans. aut & sando surgentes demoror austros. Econtra
non flans. ponens & residens dicitur. ut cum uenti posuere omnisq. resedit flu
tus. ET TANDEM. Addesiderii pun & naugatum na sequit. Ergo aut clusmuros.
C ureti, cureti sunt primi cultores cretę. PERGAMEAM QUE UOCO. Ne Cureti
ugma a superioribus hoc est urbem. GENTE. Socorum multitudinem. Le
tam aut ppt pgama restituit. AMARE LOCOS. Sacrificia celebrare, Arce
que attollere. Poetica perifrasis. idest domos aedificare. Nam arx est Arx
incuitate munitus locus. FERE. RE. longa est. OPERATA MILIENTIS.
P erficit sacrificia propter connubia & nouas sedes. Alibi. Lenis operatur
in herbis. Item iuuenalis. Et matutinis operatur festa lucernis. CORRUPTO
CELI TRACTU. Hic est ordo pestilentie ut lucretius docet. primo aeris corrup
tio. post aquarum & terre. mox omnium animalium. Notandum sane. apol
line offenso. pestilentiam semper creari. Quod & iam homerus ostendit
cum eum armatum inducit sagittis. Unde & apollo dicitur secundum ali
quos. ΑΠΟΤΟΥ ΑΝΟΣΥΡΕΙΝ. Contra sicut tharam teneat. mitis est. unde oratius. Horatius.
C ondito mitis placidisq. telo supplices audit pueros apollo. LINQUEBANT DULCES
ANIMOS. Item alibi. Et cum frigida mors animas eduxerit artus. Quare am
ma dicitur linqui. & non magis Relinquere. secundum eos scilicet quidi
cunt animam esse ppetuam & aduersa corpora transitum facere. Quod
fieri. benedicamus nos animas linquere. quorum nihil preter corpus est. Nam
anima ppetuata est. Unde palinurus. In vi. nunc me fluctus habet. hoc
est corpus. quod solum meum. EXURERE SIRIUS AGROS. Sirius stella est
inore canis posita. quae annis omnibus oritur circa vii. kl. iul. Quae orta
plerumque pestilentiam toto anno facit plerumq. paucis diebus. Interdum
innoxia nascitur. Hinc est. & in totum regnaret sirius annum. Item ut supra.
Idcirco annus. Tunc autem pestilentia creat si in hanc rem & iam ceterorum

consentiat cursum astrorum. Sane camera in maiore est. tamen generis fe
minini est. cum sit canis communis generis. Unde hoc nascitur. Nam in diminuti
one mutatur genus. SEGE SEGRA. Seges interdum terram significat. Ut
oratius. Hic seges ingratos tulit & ferret omnibus annis. Interdum frumenta
ut quid facias. Quas segetes. hoc loco utrumq; potest intellegi. VENIAM
QVE PRECARI. Et beneficium. ut oramus veniam. Et reuera uenian
errori anchise. LABORIBVS TEMPTAREAV XILIVM. Propter peste
lentiam. VERTE RECVRSVS. Propter sedes. VISIA DSTARE. Non ad
stabunt. sed uidebantur. unde & uisa dicuntur. non enim sunt. sed uideban
tur. INSOMNIS. Multi hic distinguunt & uolunt unam partem esse
orationis. id est uigilantis. Multi insomnis dicunt ut sit con lisio. quomodo
peccu lipropeculu. MVLTOLVMINE. Cum bono suo. INSE RTAS.
Aut claratas. aut non seratas. id est non clausas. Et dictum. quomodo asprosq;
molares. pro asperos. conpostus. pro conpositus. uix & prouisa. ORTVGI
AM. dor ci gram. more uio detraxit praepositionem. ut paulo post. cretae.
pro in creta. EN. Quasi demonstrantis est. ut fidem faciat. ne somnium putetur.
Ut paulo post. haud dubitanda refer. DARDANIA. Diminutiuum nomen ac
statutore. Et notandum regionem pro ciuitate positam. TVA QVE AR MA
SEVTI. A cedicere & tuas partes. SVBTE. Sub uio iure agentes. PRMENSI.
Euecti. Ut est contra. pelago q; remenso inprouisi. IDEM. Nos salic & qui
tesumus secuti. INASTRA NEPOTES. Significat gaium iulium caesarem
qui primus inter deos relatus est. Et bene in astra. cuius sidus apparuit. Vt ecce
dionei processit cesaris astrum. VRBI. NATAE. 40 X HN. Romae ut
supra diximus. MAGNIS. Id est nepotibus. Et bonum ornatum sermonis
fecit. similitudine. magnus magna para. dicendo. TVGNE. Profecti
onis. MVTANDE SEDES. Argumentum a necessitate. Simul arguitur er
ror anchise. Ordo autem est. Delius apollo. EST LOCVS. Vt ante diximus
urbis comparatione. HESPERIVM. DE est. quam. COGNOMINE. A hespero
hispanie rege. uel stella. quam inuenitur. parentes italiam. OENOTRI.
Uel a rege. Uel a uino. talis enim primus uitem ostendit. secundas in uu
legimus. uitis sator. curuam seruant. s. i. f. PROPRIE SEDES. per aeue.

Collisio

quia infirmar & merea & mebracia concidit HINC DARDANUS ORTAIS
IASIUSQ PATER Dardanus & Iasius fratres fuerunt electri filii Sed dar
danus de ioue. Iasius de chrinto procreatus est. Iasius nomine & mons & op
pidum nomen accepit. postea Iasium dicitur dardanus occidisse AQUO
PRINCIPE NOSTRUM Ad dardano non abiasio. Nam antenor respondit
Quod autem dicit aquo principe genus nostrum est. potest & gens aliter in
tellegi Unde originem ducimur. ut deos penates quasi cronos intellegat
& adytum ferri. de quo dicit labeo in libris quiappellantur de diis animali
bus. in quib. ait esse quedam sacra quib. anime humane uertantur in deos
quiappellantur animales. quod deanimus fiunt. Hi autem sunt de pina
tes & uiales. HAUD DUBI TANDA REFER. Aut quia dubitauerant. ex con
silio anchise. aut ne propter somnium non crederent. CORIYTHUM
Vestigiat patrem prouincie. ne alter error ex magnitudine procerti
locorum DICTAEA Dictaeus mons creti est. dictus a dicte nympha
que illic colit. In quio dicitur altus iuppiter Vt dictaeo cuelitregem siul
antenor pauere. NEGAT TIBI IUBPITER ARUA. Ex definito. Et bene iuppi
ter quasi ipse quiceuensib. preest. TALIBUS AVISIS hoc est talibus deoru
uultibus Unde sequitur. & uoce deorum. Nam & uoce se dicit attonitum
& uuis. attonitus uero est stupefactus. Nam proprie attonitus dicitur cuitanis
uicin fulminis & sonitus tonitruum dant stuporem. NEC SOPOR ILLUD
Solita elocutio. VELATAS COMAS Vtatas ut victoris uelatum caput
CORRIPIT STRATUS. C. Nesciens & ait uidetur reliquisse somnum. Et sciendum
quia quotiens ex aruptos somnus aufugit. significat. omen infe
lix. Vt ecce hoc loco tempestas sequitur. Item. IN. II. ex cutior somno. Et
statim sequitur cuncatis exitium. Nec sine ratione. Nam si somnus mun
dus deorum. & in donorum gratissima serpit. non sine infelicitate ex
aruptio deorum minus abscedit. TENDOQUE SUPPINAS AD CAELUM
CUM VOCE MANUS. Honesta elocutio cum in omo serno respondimus
duob. ut inter eos fessos uentus cum solent eliquit. INTEMERATA. Rite
perfecta. ut silentio finiendum unum est. aut mola uiciuda fiebant
inteatio exit sacrificii. Alter si fiant. intemerata accontur bata sunt sacra.

dictaeus mons creti. dictus a dicte nymphaque illic colit

attonitus

Unde helenus · Nequaquam inter sanctos ignes inhonore deorum · h · f · occurrit · & omnia turbat · tu mium · Audax quasrum pere pallas · sacrau & at · inproq · locis · Ideo focis · nonaris · quia poenitib · sacrificat ·

PERFECTO HONORE · Peracto sacrifitio qui est honor est deorum ·

AMBIGUAM · Non incertam sed duplicem · ut insequentib · probat dicens · geminosq · parentes · NOVO ERRORE · Veterum locorum · aut per contrariam & atem sermonum declamant · aut novo pro magno posiunt · ut pollio & ipse facit nova carmina · EXERCITE · fatigate ·

Nam exercitatus pertus sacrificat · ut ex pertus & ex pers · Nam ex pertum rerum si dixero · sacrifico pertu · Si ex pertu ignarum ·

CASUS · CC · haec conpositio iam uitiosa · quae maioribus placuit ut sale saxo sonabant · PORTENDERE · id · debent · ut in vii · portendi generos · REGNA VOCARE · Satis propriae · unde in viii · expectate solo laurentum · arusq · latinis · TEUCROS CREDERET · Salic & propter longitudinem spatii · IUNCUATES · CM · Bene tunc · quia iam probant · CEDAMUS PHEBO · Cuius instinctu dipenates profutura dixerunt · Urbic canit & tua nos enutrio ad limina mittit · MELIORA SEQUAMUR · Potest his subaudiri meliora · ut meliora monitq · meliora sequamur · HANC QUOQUE · Quemadmodum troiam & hracia · & cum dolore dictum accipe · hanc quoq · deserimus · CAUA TRABE ·

Nauiu · per frasis optima · SUPRA CAPUT · Capitalis · permitio sus · NOCTEM HIEMAM QUE · Pluuia cum obscuritate · INORRUIT UNDA · Hariciior est facta per tenebras · GURGITE VASTO · Epithero auert tapinosin · NOX HUMIDA · Nubis caliginosae · EXCUTIMUR CURSU · A propositio tunere auertimur · CECIS INUNDIS · Incertus · quia sidera non apparebant · IPSE · Nam gandet pertus · Hoc enim significat enfasis pronominis · INCERTOS SOLES · Bene incertos · quia quanta iussit obscuritas · tamen noctis est manifesta discretio · Unde super flua questio · enim quidam tres dies quomodo transisse scierunt sinoctem adise discernere non poterant · Ceca caligine · Cacen faton · in sermone · ATTOLLE AEUISA · Naturaliter dixit · Quoti ens enim propin quamus litoribus ·

ambiguam

Ipse · enfasis ÷

Cacen faton

z 85

& exsurgere terra uidetur. & fumum emittere. APIRIRE.
O stendere; salustius caput aperire solitus. SERUATUM EXUNDIS.
A c sidicer & de periculis ingrauiora se peruenisse discrimina. STO
PHADUMMILITORA. Fineus rex fuit archadiae. hic suis liberis fabula fineq
super duxit nouercam. Cuius instinctu eos caecauit. Ob quam
rem iratus dii eo oculos sustulerunt. & adhibuerunt arpyias.
quae cum ei dui cibos arriperent. Iasonem cum argo nautis Argonaute
propter uellus aureum. colchos petentem. suscepit hospitio. Colchos
C uia & iason ductorem dedit. fineus Hoc ergo beneficio ppter dux lectorem
Ianeris in lecti argo naute
zethum. & calam. filios boreae & orithyae alatos iuuenes ad
pellendas arpyias miserunt. Quas cum strictis gladis perse
querentur. pulsas de archadia. peruenerunt ad insulas. quae
apellabantur plotae. Et cum ulterius uellent tendere. ab
iride admoniti ut desisterent diuinis cambus. suos conuertere
uoluerunt. Quorum conuersio idest strophe. nomen insulis dedit.
quod apollonius plenissime exsequitur. Ut autem canes iouis
dicerentur. haec ratio est. Quia ipse furiae esse dicuntur. un
de & ia epulas perhibentur arripere. quod est furiarum. ut
& manibus prohib & contingere mensas. Unde & auari fin
guntur furias pati. qui abstinent a partis. Et ipsas furias esse
paulo post idem testatur dicens. Uobis furiarum ego maxima
pando. Furias autem canes dici. & lucanus testatur. Ut strigias que
canes in luce superna destruia. Et in .vi. uirgilius. Ut seq. canes
ululare per umbram aduenente deu. Sane apud inferos fu
riae dicuntur. & canes; apud superos dirae. & aues; ut ipse in
xii. ostendit. In medio uero arpyiae. dicuntur; Unde duplex in
his effigies inuenitur. Hasuirgilius tres dicit. Tello. ocipite. ce Tello. ocipite celeno.
leno. Apollonius duas quem in xii uirgilius sequitur. IONIO IN
MAGNO. In magno mari ionio. Et sciendum ionium sinum esse in
immensum. ab io inachi filia. usq. ad siciliam. Et huius partes
esse. adriaticum. achaicum. epyroticum. Maria enim ap

Ionium. ab io inachi filia dictum

Maria apud tabinsulis tacuitatibus nom accepit

uentis uel abinsulis uel acuntacab; nomen acapiunt. Bene ergo in magno. qua
si inquio &iam alia maria sunt. ARPYIAE QUE COLUNT. Ergo & celeno arpya.
NEC SEVIOR ULLA PESTIS. Ut poena stimio. Et non dicit has deinferis natas.
sed peiores esse omnibus indecreuimus. PROLUVIES. Sordis effusio. UNCEQ. MANUS.
pluuies
rouunguib. posunt. hoc est cansonichas. FAME. Uidum fame. Nam abun
Cansonichus
dare dicit armenta. dum reuiem fame. quam eis inferebant non inopia sed
auaria. DELATI. Quod necessitatis est. Nam uolantes aliquo. non deferi
mur seduemur. LAETA. Pinguia. Nam in animalibus inquib. cognosci non
Laeta armenta
potest sensus. Laetitia pingue corpus ostendit. non mens ut in hominibus.
CAPRIGENUMQUE. Sanis noue & ad fectare. PER HERBAM. Ordo est non
per herbam. sed p campos in herbis. uidemus armenta. IPSUM. VOCAMUS.
Ipse
ipsum idest regem deorum. dum certe praedatorem. hoc est cui de praeda de
betur aliquid. Nam romani moris fuit. ut bella gestum. de parte praeda
aliquid numinib. polliceremur. adeo ut romae fuerit unum templum
iouis praedatoris. non quod praedae prae est. sed quod ei aliquid ex prae
da debetur. INPARTEM PRAEDAMQUE. In partem prae dae. DAPI
BUSQUE EPULEMUR. Dapes deorum sunt. epulae hominum. Bene ergo
utrumq. posuit. Nam & sacrifimus & conuiuus operam tribuunt.
Gr. gr. dr pt.
Opimus
OPIMIS. Pinguibus. LAPSU. Celeritate. ARPYIAE. Grigrea diptongo est.
Nam latina esse non potest. quia ne. p quidem habemus. CLANGORIBUS ALIS.
De est. cum. Ut sit. alas quatiebant cu clangoribus. Ut. atq. xiomi uentorum
Acerrologia
constrat orbis. idest cum uento. Alter acerrologia ÷ fie clangorem dixit
alarum sonitu. Tum. Praeterea. Inde est. enim. RURSUM. Ad illud solum p
Tum
-tinet. instruimus mensas. Nam ante in speculis non fuerunt. Et sciendum
hanc particulam interdum sic pon. ut nemini aliquid significet. Ut
Rursum
si dicas. uenit ante mane. rursum uenit. Interdum sine ratione est. ut fu
apud te. rursum uenit &iam. Non ideo dies rursum. quia &ia primo ue
nisti. sed quia illic fuisti. ARISQUE RESONIMUS IGNEM. Ecce quod dicit.
inpartem praedam quae Iouē. Sane sciendum rationem hanc fieri.
secundum ritum sacrorum. Nam displicuisse prima. ex prodigis indicat.
SUNT autem hae animales hostiae. quae omni immolantur. Alibi tamen

sanguinem manas fundi significat, ut sanguinis & sacri pateras: alibi pro
unam; alibi partem corporis: ut ecq. fatos proterram influctus. Alibi
magnas uicinas ut & solida imponit thauorum uiscera flammis. EX DI
UERSO CAELI. Ex secreto montium. subaudis loco. TURBA SONANS. Inpetu
ostendit. Nam dentibus loquitur. & adludit ad finnas. De quib. ait alibi.
uocat agmina saeua sororum. PRAEDAM PEDIBUS CIRCUM UOLAT. Aut
circum praedam uolat uncis pedibus. aut intra uolam amplectitur prae
dam. Vnde & inuolare dicimus intra uolam tenere. unde & prra uolema di
cuntur. TECTOSQ. PER HERBAM DISPONUNT. Disponunt & tectos faciunt.
sic & scata condendo latere faciunt. MISENUS. Bene misenum dicit tubi
cinem. Ipse est enim qui dicitur filius fuisse aeoli. ut misenum aeoli den
quia constat sonum omnem ex uento creari. NOUA. Mira. ut pollio & ipse facit
noua carmina. Nam nouum bellum non est cuius extat exemplum. hercules
enim in monte archadiae stipalo uicit strymphalidas: ut statius. & acri sonum
strymphalon; aut noua ideo quia uulnerari non poterant. OBSCENAS. Obsce
nae sunt aues. quae canendo aduersa significant. ut paulo post. infelix uates.
MARIS UOLUCRES. Quia dicuntur ponti & terrae filiae. Unde in sulis habent.
partem terrarum. partem maris tenentes. Alii dicunt eas neptuni filias.
qui fere prodigiorum omnium pater est. Necinmerito. Nam secundum
milesium thalem. omnia ex humore procreantur. Unde est. Oceanumq.
patrem rerum. Hinc fit ut quotiens cumq. desint parentes. referatur inge
neralitatem. Sic & peregrinos neptuni filios dicimus. quorum ignoramus
parentes. Alii uero dicunt. arpyias filias esse thaumantis & electrae. Vim
PLUMIS ULLAM. Naturale enim est. ut eludat ictum plumarum leuitas. Un
de & addidit. plumis. Nam quod donatus dicit. ideo eas fuisse inuulnerabiles
quia destrge erant natae. non probatur. LUSTRIA. Pedum signa. INFELIX
UATES. Nunta infelicissimis. LITTAANTIKAKWN. RUMPIT UOCEM. Cum in
dignatione loquitur. ut quid me alta silentia cogis rumpere. Et non indi
ut dicimus rumpit uocem. LAOMEDONTIADAE. Perfidi. A rege natii ob pro
brii quideos fefellit. PATRIO REGNO. Neptunio. ACCIPITE ERGO. Quia nos

Uola
prra uolema
Inuolare

Strymphalidas
Obscenae aues

Natura
plumarū

Uestigia

bellis appetitis. Acsidicer &. ut futuram famem iam nunc possitis timere.
Qui PHAEBO. p. u. Tribuit auctoritatem. nepos sint asedicta contemni. simil
Phoebus. purus. notandum. apollinem quae dicit. aioue cognoscere. PHOEBUS apollo. Puris.
impollutus. & est appollinis fixum antonomasium. quod aliudare non po
test. Nam sunt alia communia. ut pater omnipotens. FURIARUM MAXI
MA. Adeo ipse sunt furiae. ut & unum epithetwn habeant. & causis con
sentiant. Nam ait deresiphone. furiarum maxima uxta accubat, & ma
nibus prohib& contingere mensas. Quod & iam haec faciunt. & inferentes
troianis famem & praenuntiantes. ITALIAM CURSU. p. Ex his quae norunt
fidem dicendi accommodat. QUAM UOS DIRA FAMES. Ut uarro inse
cundo diuinarum dicit. oraculū hoc adodoneo loue apud epirū accepe
Colorate runt; quod modo dixisse fingit arpias. & tam colorate tangit histo
riam dicendo. quae phaebo pater omnipotens. NOSTRAEQUE INIURIA.
Ambesas 1 sta mentitur. Nam uiminens troianis fatalis est fames. AMBESAS. Undiq. esas.
panitias hoc est rotundas. Maiores enim has habebant in honore deorum. panitias scilicet.
REFUGIT. Non m&u. nec enim minantib. congruit. sed nepos & placari. NEC IAM
AMPLIUS ARMIS. Subaudis. usi sunt. Nec enim potest ee ab inferiorib. zeugma.
quod plerumq. fit. ut per omnia unus sermo sufficiat. utro ingena in praes
dium. quinumma. per omnia. sentis intellegis. plerumq. aliud subauditur
ut hoc loco. item. discepuer uirtutem ex me quae laborem. fortuna ex alis. subau
dis. optandam. fortuna ex alis non discitur. SEDUOTIS PRAECIBUSQUE. Duplici
ratione placantur numina. aut uotis aut praecib. Unde est. iunonis magnae pri
mum prece numen adora. iunoni cane uota libens. IUBENT. Uolunt. ut in sandum
regina iubes renouare dolorem. SIUE DEE. Quaduinant. OBSCENAEQUE UOLUCRES
Qua inlis uentris cernebant proluuiem. Bene autē & iam siaues sunt. eus dicit pla
candas propt pessima omma. PASSIS. Solutis. NUMINA MAGNA. Iouem. minerua.
Expiatorius mercurium. MERITOS. Congruos. id est expiatorios. Unde sequit. Di prohibe
minas. AUERTITE CASUM. Bene & iā si contingat. casum credit ee nonulione.
PIOS. propt facta sacrifitia. UENTOS GUBERNATORQUE UOCABANT. Honestius
hac locutione. p plurale utimur numeri. licet possit & singularis ee. NEMOROSA

Zacynthos; Insulas grecae commemorat. SAMEQUE. Cephelenae est. nã
samos masia est. EFFUGIMUS. Transimus celeriter. LAERTIA REGNA. Irri irrisorice
sorice. cum praemiserit. scopulos; ut immana saxa. uestras eure domos. LEUCATEN-
·C· MONTIS. Leucata mons est altissimus. in promontorio epiri iuxta ambrachiam leucata
cuitatem. quam augustus nicopolim appellauit. uicti sunt illic. antonio. & cleopatra.
Ibi templum acciaco apollini constituit. & ludos acciacos. Unde nunc uirgilius
mhonorem augusti. quae ipse fecit dat eius origini. Nam aeneam illic dicit ludos
celebrasse. ut alibi inducit aeneam promittentem templum appollini. quod fe
cisse constat augustum. ut tum phaebo & triuiae solido de marmore templu.
ET FORMIDATUS NAUTIS. Aut propter asperitatem locorum. quia saxosa sunt. aut
ut quidam uolunt quia moris erat aliquem de nauis immolari. HUNC PETIMUS.
Occurrebat. cur formidatum peruisis. ideo multi fessi. PARUAE URBI. Ambrachiae.
TELLURE POTITI. potior & illa redicimus. & illius rei. Sed per septimum inusu est. potior
pergentium figuratae ponitur. Salustius. ut prius quam legatos uideret.
atherbalis potiretur. Legimus & per accusatiui. sedum non possumus. Terremus.
Patria potitur commoda. LUSTRAMUSQUE IOUI. aut lustramus. idest pur
gamur. ut ioui sacra faciamus. Aut certe lustramur ioui. idest expiamur. Piacu
lum enim commissum fuerat. thauro minacia immolato. ut diximus supra.
Et dic & multa fuissent secuta sacrifitia. intellegatur tamen adhuc numen imitu
non desinentibus malis. Sciendum sane moris fuisse. ut piaculo commisso ludi cele
brarentur. Nam cum uenam iracundia matris deum laborarent. & eam necsa
crifitiis. nec ludis placare possent. quidam senex statuit ludis circensib. saltauit.
Quae sola fuit causa placationis. Unde & natum prouerbium est. Omnia secum
da fatur senex. ACTIALITORA. Ut supra diximus. Propter augustu hoc dicit.
qui illic ludos fecerunt agonales. PATRIAS PALESTRAS. Palestrae usus. primum
apud athenienses reperta est. Troiam autem praeter dardanu & teucru. & eam
ab athenienses originem dicunt. Unde & minerua colunt; hinc est in secundo.
neu populum antiqua sub religione tueri. antiqua ab athenensib. tradita. Ti
acus ergo. athenensib. unde eliensis dicitur. FUGAM TENUISSE. Feliciter
nauigasse. Nam tenere est implere. ut teneant cursus. idest implentur.

Et potest intelligi secundum communem sensum. ob hoc eos lustratos id est expiatos. ob hoc sacrificasse & ludos celebrasse. quia hostiles terras prospera nauigatione transierant. MAGNUM SOL CIRCUMUOLUIT URANNUM. Antiqui tempora sideribus computabant & dixerunt. Primo lunarem annum. xxx. dierum. Unde inuenitur in aliquib. DCCCC. annorum. solis & lunarum. Postea sol solaris annus repertus est. qui xii. continet menses. Mox maiore cura annum magnum uoluerunt. omnib. planetis in eundem decurrentib. locum. Et hic fit ut dicimus secundum aceremis hortensium. post annos. xii. DLIII. Sol solaris solis &

Bene ergo nunc magnum addidit. ne lunarem intellegeres. Bene solis nomen. ne quia dixerit. magnum. illum planetarum accideres. de quo uaria dicuntur. & autore & abeudoxo. & apolomeio. & abipso tullio. Nam in libris de deo natura tria milia annorum. dixit magni tenere annum. AERE CAUO. Clipeum aeris cum.

abas

Vt. & pulchra prole. ABANTIS. Paenultima hab& accentum. Et hunc abantem intellegamus occisum cum androgeo. REM CARMINE SIGNO. Rem. uotum. id est uoluntatem. Et sciendum carmen dici quicquid pedib. contin&tur. Non

Carmen

& hic unum uersum carmen dixit. & in bucolicis duo. ut tumulo super posita addite carmen. Daphnis ego in siluis. hinc usq. ad sidera notus. formosi pecoris custos. formosior ipse.

Iris

Irrisio

DEDANAIS UICTORIBUS. Irrisio est. ut victoresq. cadunt danai sub audis aut. arma consecrant. AERIAS ARCES. Id est altas. EIACUM. Corcyram insulam dicit. sitam inter epirum & calabriam. ubi regnauit alcynous. ABSCONDIMUS.

Nauticis sermo. & mira bene usus est celeritate. ut ante abscondita quam uisam insulam diceret. PORTUMQUE SUBIMUS CHAONIO. ut subeunt muro. Nam si chaonius legeris. difficilis est scansio exclusio. S. BYTHROTI URBEM. Id est buthrotum. ut fontem timaui. Haec aut ciuitas est in epiro. cuius pars est chaonia quae ante molossia dicta est. INCREDIBILIS RERUM FAMA. Incredibilium rerum fama. & bene non credit. Unde & post ea interrogat. Pyrrhine conubia seruat.

PATRIO MARITO. Acquirebant sibi. sed aut proximam propatriam posuit. ut malam quaero patriam. Item salustius. hispaniam sibi patriam esse. aut certe secundum ius locutus est. quia uxor uiri domicilium sequitur. Iuncta ergo haectori. facta troiciae. Nam & cessisse deuire est. Cedieni heredium dicit.

CESSISSE MARITO. Consuetudinis regiae fuit. ut legitimam uxorem non habentes. aliquam licet captiuam tamen pro legitima haberent. ad eo ut liberi ex ipsa nati succederent. Pirrhus hanc quasi legitimam habuit. & ex ea filium molosum suscepit. Postea cum uellet hermionem menelai & helenae filiam orestiam ante desponsatam ducere uxorem. orestes insidiis in templo delphici apollinis occisus est. Verum moriens praecepit. ut andromache quae apud eum coniugis locum tenuerat. helenodaretur propter supra dictum beneficium. quo eum auguratione prohibuerat. Inde factum est ut tener & regni priuigni qui successerat patri. a quo molosia dicta est pars epiri. Quam helenus postea africae chaono quem multum perignotum dicitur occidisse. chaonam nominat ut quasi a chio latium fratris extincti. PROGREDIOR PORTU CLASSES & LITORA LONGE. Vsteropreron in sensu. Ante enim linquitur litus. & sic a portu procedit. Notandum sane finitum esse uersum participio. Quod rarum apud latinos est. & apud graecos uitiosissimum. SOLLEMNES. Legitimas. anniuersarias. TRISTIA DONA. Tale est illud. Quem semper acerbum. semper honoratum. sic di uoluistis. HIC LUCO. Lucum ut supra diximus nunquam ponit sine religione. Nam in ipsis habitant manes piorum qui lares uiales sunt. Vnde in sexto. Nulli certa domus. lucis habitamus opacis. FALSI SIMULACRA MANES QUE VOCABAT. Sacrificiis inanis sepulcrum. conciliabat manes hectoreos. Et bene in luco ut diximus supra. ADTONSUS LYCONIDES CENATAFION. VIRIDI CESPITE. Herboso. GEMINAS. Vnam marito. alteram filio. Aut certe illud respicit. quia inferi pari gaudent numero. ut ecce duas tibi dafni. Superi uero impari. ut numero deus impare gaudeat. MONSTRIS. Rebus insperatis. DIRIGUNT VISU INTONATO. Dum metuunt obstupent. CALOR OSSA RELIQUIT. id est extinguit. Vt soluuntur frigore membra. VERANETE FACIES. ordo talis est. ornate dea adferte mihi uera facies. uetus nuntius. VIVUS. Ne. et secundum muliebrem adfectum interrogat. et bene suspicatur. nam & inferis sacrificat. IN LUCO in quo habitant manes. HECTOR UBI EST. Hoc ad aeneae pertinet gloriam. ut abhector nunquam discessisse uideatur. Senit autem hoc sumbre uideatur sacris dandis carnificorum magis quibus sacrificatur. FURENTI. Insolabiliter & impacienter dolenti. HISCO. Hiscere est uare nec loqui posse. VIVO EQUIDEM.

Cessisse marito

Regre retro in. II. libro aeneid

Vsteropreron

sollemnis

monstris

furenti

insolabiliter

hisco

acsidicere & sita men uiuere est infeliciter uiuere. Excepit signate locutus est qui
ad iectam dixerat. Excipiuntur enim quae cadunt. DIONI. Congrui & prior conuen
ens. HECTORIS ANDROMACHE. Siandromache sequentibus iunge. siandromachen
superioribus. CONIUBIA SERVIS. Tenes. Ut & nunc seruit bonos sed eminus ossas
nomen. DEMISSA. hõmili. OFFIX. bene & uirginitatem laudat & mortem. ut
ostendat se mutã pirri peruulisse conubium & esse superstite patriae. PRIAMEIA VIRGO.
demissa
A chilles dum circa muros troiae bellũ gereret. polixenã uisam adamauit. & cum dicione
pacis in matrimonium postulauit. Quã cum troiani fraude promisissem. paris post trim brae
paris achillen occidit
apollinis simulacri latuit. & uenenẽ achillẽ ad foedus missa uulnerauit sagitta. Tum
achilles moriens pacit ut cuncta troia. ad eius sepulcrum polixena immolaretur. Quod
pirrus impleuit. Ante alias Ideo feliior. quia uirgo extincta est. HOSTILEM ADTUMULUM.
Q uia grauis est mortis solatium. praemissos hostis interitus. NECUICTORIS ET. C. C. Singula
habent enfasin suam. Nam parum erat dominum dicere nisi & uictoris addere. Fastum
enfasin
fastus
tenet non ascendit. nec genuale lecculũ sedcubile. FASTUS. Superbia. Et est quartae
declinationis. Nam liber quidierũ habet conpurationẽ. secundae declinationis est. Unde erat
ut lucamus dicendo. Nec meus eudoxi uinc & cur fastib. annus. SERUITIO ENIXAE TULIMUS.
H oc est peraulimus donec in seruitio positae miseremur. Et bene plurali utitur numero ad
excusandum pudorem. LAEDAEAM. Hermio nem laedę neptẽ. LACEDEMONIOSQUE HI
MENEOS. Cum in gemi felle. acsidicera. infelicis mariti semper. ut paridis. dei phaebo.
T RANSMISIT HABENDAM. Iniuolunitate non lege coniugii. unde. habendam dixit.
conubii
marricidiũ
S CELERUM FURIIS. Matricidii scilicet. AGITATUS. Stimulatus. EXCEPIT. Bolomnos fecit.
P ATRIAS ARAS. Alii achilleis inmollegunt. Nam pirrus ut in historia legimus occisus pa
tre in templo apollinis trimbrae reuersus ad patriã Innuminis insultatione in tem
plo eius delphico aras patri constituit & illic et cepit sacrificare. Alii patrias
apollineas uolunt. a patria achaiae ciuitate in qua apollo colitur. Nec debemus
quaerere cur non delphicas dixerit. quia epitheta in alieno negotio plerumque alia
ponuntur. ut in quarto. Italiã magnã grineus apollo. Italiã licet iussere capesse
re sorores. cum adelio tamẽ eũ constat accepisse responsa. CESSIT PARS HELENO. per
priuignũ ut diximus. PERGAMAQUE. Pergama legendũ. nonnulli plerique pergameam.
quip in perniciã contra metrũ sentiunt. decipiuntur autẽ dum uarium diuisionis

tum. cum sit pergama principale. QUI CURSUM VENTI. Cum admiratione
dictum est. quia uenti laeta tam prospera. QUE FATA. Tam nobis felicia. QUI DEUS. Qui
praestitit ut tendere possimus. Tale est & illud aeneae addictionem adulatorium. hinc
me dignissimum uestris deus appulitis. IONARUM. Aliud disponentem. SUPERATNE. Iuuen. Adulatorium
Sane nouae dictum & ex exemplo. ut puta iuuenis. Aliud dicunt superat super stitisse est. superat
sed superstes praesentem significat. Utrucero in mariana fuisque superstitibus idest supstes
praesentibus. QUEM TIBI IAM TROIA. Emistichium. nec in sensu plenum. sunt autem duo Emistichium
tibi hoc est concessere deum. Quemquidem ita compleuit. Concessere deum profugis
nouamoenia teucris. AMISSE CURA PARENTIS. si parentis curae sequebatur eam perisse. Et Iudicum potuisse hoc uel heleno diuinante cognoscere uel
aeneae requirente per troiam. ut impleuit amore uiam. seditque urbis
car&. Parente me ergo patriam accipiamus. Utrullius. si tibi patria quae com
munis omnium parens est. et est sensus. dol& ne per dictam patriam. ANIMOS
QUE UIRILES. Ac qui supra dixerat. puer. sed animos uirilis ait. parentis considerationem.
Vnde & in nono de ipso. ante annos animumque gerens curamque uirilem. ET MULTUM LA
CRIMANS. Ordo est lacrimas multum fudit interiectis singula. Nam si lacrimans
quid fudit. Agnosco. Ait cognomine agnosco. ait certe quia repentinum audierat
troiam. Vt hic incredibilis rerum fama occupat aures. SCAEAM. Q. A. L. P.
Scaea porta dicta est non a pugnis ante se factis sequi idest malis. Nam & ante sic dicta Scaea
est; nec abstinere ingressis. Scaeuo. idest sinistro. quod ingressi non recto eum tene seqeuo
re. sed sinistro. sed a cadauere laoni domus. hoc est scenomate. quod ineuis fuerat scenomate
super limmo. AMPLECTOR. Vt amplexe q. tenent postes. A. O. E. TEUCRI. Proteu supliminio
cri dae. IN AMPLIS. Quod est regiae magnitudinis. ACCIPIEBANT. Pascebat.
Terrentius. accipit homo melius nemo q. prolixius. AULAI. Proaulae & est diaresis. aulai
de greca ratione uenens. quarum. a. i. di prongos resoluta apud nos duas syllabas carbasus
facit. CARBASUS. Genus linei est quod abusive plerumque pro uelo ponitur. Sane
in numero singulari haec carbasus dim. in plurali haec carbasa. TROIUGENA. Ac
sidicor& generose. Vt alibi. dardanidae magni genus alto sanguine diuum. INTER
PRES. D. Vaticinator qui mente deorum mortalibus publicat. Sed quia interpres ge
nerale nomen est. cucurrit p specie. Nam ut ait cicero omnis diuinandi pe

rma · in duas partes diuidit. Nam aut furor est ut in uaticinantib; aut ars ut
maruspicibus fulguritis siue fulguratorib · auguribus · Et omnia ista ex se
pendent · lic & proprius simb · contineantur · Unde uirgilius omnia eidat
quem uult perfectum intellegi · ut hoc loco · Item alibi · sileae inx · cupe
cudum fibrae · caeli cui fidera parent · & linguae uolucrum · & praesagi ful
minis ignes · DIUUM QUINUMINA · Potest & inter praes diuum distin
gui · Sane per omnia Zeuma & ab inferioribus sentis · QUINUMINA SENTIS
Q ui suscipis numen · & futura praedicis · QUI TRIPODAS SENTIS · Tripodes · t · das
mensae fuerunt in templo apollinis delphici · quib · superpositae phe
b · bades uaticinabantur · CLARII LAURUS · Qui sentis subaudis · Et clariu
opidum est in sinib; colofoniorum · unde apollo clarius · Sane quaeritur
utrum clarii geminandum sit · l · Et sciendum aliter non procederenam
· cla · breuis inuenitur · ut statius · Nec clarius hac luce fores dicrime aque
quisquam · Per laurus autem oraculu intellegimus · QUI SIDERA SENTIS ·
Q ui es peritus astrologiae · Et UO LUCRUM LINGUAS · Qui es augur oscini ·
P RAE PETIS OMINA PENNAE · Aues aut oscines sunt · Aut praepetes · Os
cines ore futura praedicunt · praepetes uolatu significant · Sed praepetes aut
superiora tenent & praepetes uocantur aut inferiora & dicantur infere
praepetes · Aut ideo quia omnes aues prior petunt uolantes · FARE AGE ·
H ortantis est age · id est dic celeriter · Et est ordo · Troiugena fare age · quae
prima pericula utraque uidue sequens · T · P · S · L · Caetera p parenthesin dicta sunt ·
N AMQUE OMNEM CURSUM · Ypallage est · Nam non omnem cursum prospera
dicit religio sed omnis religio dicit prosperum cursum · CUNCTI DIUI · Quae
quic quid audiuit aduersis · adiouen recurrit ut diximus supra · quae phaebo
pater omnipotens mihi phebus apollo · p · numine autem oraculu significat ·
REPOSITAS · Phatos · prorepositas · id est longe positas · NOUUM · Magnu · more suo ·
PRODIGIU CANIT · Prodigiu portentu monstru · modico fine discernuntur · sed
confuse p se plerumq; ponuntur · TRISTES IRAS · Deae scilicet propter iniurias
suas · Obscenuq; famem · aut quae homines ria adobscena compellit · uirma
lesuada fames · Aut certe quam obscena aues predicerent · QUE PRIMA PERI

Zeugma

Tripode

Phebades

Aues oscines & p petes

Ypallage

phatos

pdigiu · portentum · monstru

Obscena fames

CULA UITO · Quid · V · S · I · P · S · I · P · S · L · Duo petit quem admodum
aut periculis careat aut quibus consiliis par esse laboribus possit TANTOS
Quantos arpyia predixerat · DEMORE · Sacrificantū sedic& · EXORAT PACE
DIUUM · Aut desacrificantum more requirit · utrū tempus consulendi ess&
Nam & hoc uehementer quęritur · ut in Vi · cūuir go poscere fata tempus aut
Aut certe quod & melius est desacrificantum more ante nefas expediat ab arpya
predictū & sicuenit aduatinationem · Ut autem hinc expiatum famem intel
legamus · sequens efficit locum · ut adeat q · uocatus apollo · cum constet & nisi m
hoc intellexeris loco · famis causa nusquam inuocatū ee apollinis numen
Dubitationem autem in hoc loco exorat facit · Nam orare est petere · exorare · Orare
impetrare · Ergo impetrat pacem · aut adinquirendū tempus aut admirigan
dum famis periclum · UITIASQUE RESOLUIT · In ratione sacrorum par est
& animae & corporis causa · Nam plerumq · quae non possunt circa an
mam fieri · fiunt circa corpus · ut soluere uelligare quo possit animam qd
per se non potest ex cogitatione sentire · Inde est · Vnum exuta pedem un
dis inuestis recincta · Bene ergo helenus cuncta corporis soluit · nequa parte
animo religato ad numen accedat · SUSPENSUS · Si suspensus · ipse numinis
plenus · si suspensus · sollicitum & aeternū · DEINDE CANIT · Post peracta sol
lemnia · NATE DEA · Ordo est · natae dea · pauca tibi expediam dictis · prohi
bent nam cetera parcae scire helenū fariq · uetat saturnia · I ·
Omnia inquit uates nouit · sed non omnia permittitur dicere fatis pro
hibentibus · Cum ex his quae nouit multa meuetat dicere uno saturnia ·
MAIORIBUS · Caelestibus · propter sideris cursum · cuius fuit explanacio per
arduam · PERALTUM · Per limitem fortunę superioris · SORTITUR · Disponit · sortitur
ordinat · Et bene adlusit quasi apollinis sacerdos · cuius propriae sunt sortes · UOLUITQUE
UICES · Definitio fati secundum tullium · quam · fatū est conexio rerum perpetuam fatum
nitatem seminem tenens · quae suo ordine & lege uariatur · ita tamen ut ipsa
uari & as habeat aeternitatem · PAUCA TIBI E MULTIS · Duo sedicet esse dicturū
quem admodum possit tuto mutare · & quibus signis italiae regna cog
noscat · HOSPITA EQUORA · Vicina · nihil enim nobis hospitio esse uicinius est · Hospita

PROHIBENT NAM CETERA P. SCIRE. Hic distinguendum. & est sensus: cæterae scire non sinunt fata. Helenum uero Iuno prohib& dicere & iam ea quae audire poterat: Euacat quae. ut sol& frequenter. Male autem sentiunt qui distingunt scire helenum. cum legerimus in lucano. Uenit aetas omnis Inuna congeriem. miserumq. premunt tot saecula pectus. Ite alibi. Nec tantum prodere uati. quantum scire lic&. Tradeo repletus numine. nouit omnia sacerdos. ut refrenetur ad certa dicenda. Nam dicendo. helenum fatiq. uetat sa luno. Ostendit praemissim ad aeneam punere. Alter suum non interponer& nomen. Prohib& autem scire mortem patris. ad augendum inopinatum dolorem. tempestate. abeolo Inmissam. amore didonis. in quo & gaudium quidem est. quod in prouisum. uile creditur. & si fiat& aeneas se de africa exturum non facile didonis consentiat& amoribus. Nouimus autem hoc unonem agere. ut si posset& fieri regnum italiae Lybia sauertet& oras. Inopinatum uero dolorem. & iam aeneas conqueritur. ut nec uates helenus cum multa horrenda monet&. IGNARE. Proignaris. casus procasu. Dicit autem ignarum fuit. LONGA. Procul. non situ. quampoene und& sed necessitate fatali. UIA Inuna aeneae salic&. TRINACRIA. Quae latine triqueta dicitur. quam multi trinacriam dicunt. LENTANDUS. Aut lente tibi nauigandum est. nam tota sicilia circuit. dum lentandus tibi remus est. id est flectendus. Unde lentum umen dicimus flexile. INFERNIQUE LACUS. Lucrinum & auernum dicit. Inter quos est spelunca quam ad inferos descendebatur. Unde eos dixit infernos. AEAEAE QUE INSULA CIRCAE. Quinunc circeus mons a circe dicitur. aliquando ut uarro dicit insula fuit nondum siccatis paludib. quae eam nunc diuidebant a continenti. Aeae autem dicta a aspernatum uoce propter celebratas uic corporum mutationes. Unde est. Inaccesso ubi solis filia lucos. aeae aeae aut tressim drpronge. nam gentium est ab aeae a. QUAM TUTA POSSIS. Ante cuncta lustrabis quam possis urbem tuta terra componere. Tuta autem propter draconis & cretae discrimina. SIGNA TIBI DICAM. Deest ergo. Et notandum quia noneo ordine quod premiserat dicit. Ante

Trinacria. Triqueta.

Lentum

enim dicit decurrere condenda · sic d&cura naungatione · SECRE
TIA AD FLUMINIS · Tiberim · LITORIBUS · Litus dicitur quicquid iuxta aquam Litus
est · unde nunc ripam flumini litus uocant · SUS · Naturaliter longa est · sus
licet ingeneratio corripiat · ut bos · pes · aes · spes · De hac autem sic alii dicunt secundum
uirgilium quod in italia inuenerat · Alii quod secum eam more naungarum tro
uum portauerunt · & oraculo missa cognouerunt ibi esse condendam ciuitatem · ubi
sus illa post fugam fuisset inuenta · Dicitur ergo in campania fugisse
& inuenta in lauro laurento aqua · ascanius post albe nomen imposuit · TRI
GINTA CAPITUM ECTUS CUNIXA · Prodigiale est · quod significatur XXX
annis regnaturus ascanius · UIA QUA RATIONEM · & nondicit quia etiam pro Uia
futura est fames · ut hic erat illa fames hic nos suppreuma manebat or
tus postuna modum · ADERIT QUE UOCATUS APOLLO · Nunc uocatus · quia
ut supra diximus expiatorium fecit sacrificium · HAS AUTEM TERRAS · Quasi
ostendentis est · Nec enim calabria ab epiro longo distat spacio · NERITE QUORIS EPIRO
TICA · quod calabrie litus adluitur · HIC LOCRI MANARI CUPOSUERUNT · M · L · Locri
soci aiacis oilei fuerunt ephi zephiri & ozoli · Sed post tempestate in montis
capherei ephi zephiri tenuerunt briccios · & hos nunc dicit · Ozoli uero
tenuerunt penthapolin alibi libiam · Inde est · libicone habitantes litore
locros · Quin etiam de ozolis legitur · quod de lati thinne iam ulterius
accesserint & ciuitatem condiderint · que uzalis dicitur · Nariciu autem
a loco dicti p uincie sue · O zoli a putore paludis uicinae · SALENTINOS · Putor
sallentinum promontorium italie est · Nam ut ait salustius · omnis italia
coacta in angustius finditur · in duo promontoria · brittium · & sallentinum ·
LICCIUS IDOMENEUS · Licto crete ciuitate · unde propter supra dictam Licto · unde
pulsus est causam · DUCIS MELIBOEI PHILOCTETE · Melibo ea ciuitate thesalie licius
de qua fuit · Melibo ei ergo p melibo ensis · SUBNIXA PELIUM MURO · Contra muro subnixa
modico · uterinem que madentem subnixus rapto potitur; per alia dicta uel
APOLLO · TO GENETA CONI · idest uolare · quod captato augurio est condita · uel qd
post reditum illi quo ducebatur agreus · eam pertinuit ciuitatem; per alia sane
numen est singularis; philocetes autem fuit fianthis filius herculis comes · que hercule s

at. post reditum illi

fabula herculis & filoctetis

cū hominem in oeta monte deponere. ne ut ne alicui sui corporis reliquias indicare. dequare eum compulit iurare. & eipmunere dedit sagittas ydre felle tinctas. Postea troiano bello responsum est sagittas herculis opus esse ad troie expugnacionem. Inuentō sitaque filoctetes cum negare primo se scire ubi esset hercules. tandem confessus est mortuum esse. Inde cum acriter ad indicandum sepulcrum eius cogeretur. pede locum percussit cum nolle dicere. Postea pgens ad bellum cum exercetur sagittas. unius casu uulneratus est pedem quo percusserit tumulū. Ergo cum pictorem insanabilis uulneris grecis ferre non possunt. diu quidem cum pro oraculi necessitate ducum. tandem apud lemnum sublatis reliquerunt sagittas. Hic postea horrore sui uulneris ad patriam redire neglexit. sed sibi parua pecunia in calabria parta bus fecit. PURPURAO VELAMINE. MAS. Sub audis cura. aut memento. aut certe quod ē melius. uelare imperata uisse non infitetur.

OMINA TURBEI. sacrificii ordinē rumpat quod est piaculum. Significat aū diomeden qui cum multis casibus afflieretur. palladium quod apud ipsum erat. troia nis oraculo iussus est reddere. Quod uella implere. aeneas inuenit sacrificantem. Quia supra diximus sacrificii ordinem non rumperē. palladium nautes accepit. Unde nautes familia minerue sacra seruabat. sane sciendum sacrificantes dis omnib: capita uelare consuetos. ob hoc ne se interrelionem aliquid uagis offerret obtutib; excepto tantum saturno. NI Numinis imitatio esse uideretur. Hac casti; pii; ut nulli fascasto sceleratum. DIGRESSUM. Alcore calabrie. Angusti RARESCENT CLAUSTRA PELORI. Quia a continenti id est a columna usque ad faron tribus milibus distat. Rarescent autem ideo. quia uementibus deionio. propter curuaturam litorum clausa uidentur angustie. quae paulatim ppinquantibus aperiri uidentur. Pelorū promontorium sicilie est. secundum sallustium. dictum a gubernatore hannibalis illic sepulto. qui fuerat occisus pregis ignorantiam. cum se eius dolo credere esse deceptum. uenens de pōtilia quā legerimus ante pelorum dictum.

Farus

Curuatura pelorum

LEVATI BITELLIVS. Uenentis ppsonam respexit. Nam deionio nauigantes. si fretum petant. dextrum teneant litus necesse est. si alias. sinistrum. QUORA CIRCUITU. totum enim transiturus est siliciam. HEC LOCA. Ut etiam salustius dicit. italie siliciam conuinctam constat fuisse. sed medium spacium aut pauitatem

obruitur est. aut pangustiam scissum. Vt autem curuum sit. facit natura molliori
italiae. inquam asperitas & altitudo scilicet estum relidit. QVONDAM. tria tem &
tempora sicut olim. DISSILVISSE. Hinc apar & bene elictum. unctos saluere putres. Salio. salui
Nam & disiluisse salui facit. Cicero. cum hug de pre da reiecta paenula desiluisse. Est enim
posicio. salio salis salui. Item in conposicione. dissilio. dissilui. CVM PROLIN. contamie. prinus
Temodo aduerbium loci est. alibi tempori. ut prinus aeriae faeacum abcondimus artes.
FORET. Ab infinito est. sed modo pteritum significat tempus. quod ratum est. sepius enim foret
futurum significat tempus. VENIT MEDIO. In medium. vbi clamor — celo.
HESPERIVM SICVLIVS ABSCIDIT. Ypallage est. nam minora a maiorib: segregantur.
sed contra dixit. abscidit. propter metrum. ei corripuit ppo acum marem. INTERLVIT.
Interlabitur. portus scilicet. DEXTRVM SCYLLA LAIVS LEVVM CHARYBDIS IN IMO
Scylla enim in italia est. charibdis in sicilia. Scylla fuit cretei dos nymphe Fab scilla
filia fuit. hanc amabat glaucus. quem circe diliebat. Et quo pronior in scylla
fuerat. irata circe fontem in qua illa consueuerat corpus abluere infet uenenis.
In quem illa cum descendisset. pubetenus in marias mutata est formas. horrens
traque suam deformitatem sepe pertrauit in maria. Homerus hanc dicit immortale
monstrum fuisse. Sallustius saxum esse dicit simile forme celebrate peul
uisentibus. Canes uero et lupi ob hoc ex ea nati esse finguntur. qui ipsa loca
plena sint monstris marinis. & saxo asperitas illic imitatur latratus. Legimus
etiam, nunc nemora ingentia uenta nunc litora plangunt. Si plangunt. & latrant
non incongrue dicetur; Charibdis autem femina fuit uoracissima. Que quia boues Fab charibdis
hercules rapuit. fulminata a iove est. & in maria precipitata. Unde naturam pristinam
seruat. Na sorbet & uniuersa. et secundum sallustium ea circa tauro mentanum egent
tratus. De hac cicero ait. charibdis que fuit fuit animal fuit unum in sicilia. OBSIDET.
Adorant seuciem insidias. BARATRI. Baratrum est immense altitudinis nomen. unde baratrum
sequitur. sorbet mabruptum. qd grece berethron dicitur. COHIBET SPELVNCA.
Ypallage in sensu. Nam ipsa se tenet & intra speluncam secundum fabulam. PRIMA.
nominatiuus est pluralis a neutro. & est greca figura. ΤΑΠΩΤΑ ΑΝΕΙΠΟΙΟΟ
PVBEIENVS; Tenus. preposicio ablatiua quidem est. sed figurate & iam gentiuo Tenus
coher & ut & crurum tenus a mento palearia pendent. Sane gaudet post posicione.

PISTRIX. si autem intellegas. hec pristis huius pristis facit. Si de belua
dicas. haec pistrix pistricis. CONMISSA LYPORVM. Conuincta. & coagmentata
ipsa sulica. Vt portam que ducis imperio cõmissa recludunt. Ut figurate
locutus est. ut oculis diffusa. Est autem hec elocutio. postrema idest testata.
Commissa erat lupo. utero. caudas delphinũ commissas habebat; Cessantem;
immorantem; quod sequentia indicant. Longos & circũ flectere cursus; PRETEREA;
Hinc ostendetur cuncta seuit helenum & iam infensum iunonem. sed ipsi hiberidi
cere. ut diximus supra; HELENO PRVDENTIA. In homine enim prudencia est.
inuatibus fides; VERIS IMPLETORACVLIS; Vt lucanus. atque hominem toto
sibi cedere iussit pectore. IVNONIS MAGNE. idest supne. Nam legimus
iunoni inferne dictus sacer. PRECE NVMENADORA. I. C. V. I. Hi enim iuno
praecipue delectatur. idest omnis & prece; VICTOR. Propositi tui
effector. CYMEAM. euboea insula est dicunt. ciuitate calchidis
profecti sunt ad nouas sedes querendas. & haut longo abaris qui locus
a socio ulixis baio illic sepulto nomen accepit. Inuenerunt uacuum litus.
ubi uisa muliere grauida. ciuitatem condiderunt. Queres secunda
ostendebat forem publicam. et eam cumas uocarunt. siue Abentercia
Idest pregnante. siue ΑΠΟ. ΤΩΝ. ΚΥΜΑΤΩΝ. Idest undis. Nam. ΚΥΜΑΤΑ
dicuntur. Y. autem latini in V uertunt. ut burria. burria. cymean
autem urbem sicut buthroti artem. fontem timaui. DIVINOS Q. I.
consecratos. Auernum & lucrinum. Auernus autem in plurali numero
auerna facit. ut tartarus tartara. Unde est auerna sonancia siluis.
Sane hic lacus ante siluarum densitate sic ambiebatur. ut calaris
inde angustias aque sulphure ac odor grauissimus. sup uolantes
aues necare. Unde & auernis dictus est. a opnoc. Quamrem augustus
caesar intellegens. deiectis siluis. & pestilentibus amoena reddidit loca.
INSANAM VATEM. Alumagnam dicunt. Sed melius deo plenam & uaticina
tricem intellegam. SVBIMA. Inima. Ut. nãque subingenti lustra. d.
FATA CANIT FOLIISQ. NOT. E I. N. M. Tribus modis futura predicit.
aut uoce. aut scripto. aut signis. idest quibusdam notis futuro belis

Uictor

Cumas

Y. latini uertunt in. u.

Auernus

Sub. p. in.

coronę uidemus. Velut alii dicunt. notas literarum. ut punam literam significet.
aliquid. Insolus autem palmarum sibyllam scribere solere testatur uarro.
CARMINA. V. Quia eius responsa uersibus scribebantur. Virgo uero femo. non dicta.
Nam sibilla apellatiuum est nomen. adeo ut uarro quod sibillae fuerint.
sibilla autem dicitur omnis puella. cuius pectus nomen recipit. Nam deo
lisios dicunt deos. bule autem est sententia. Ergo sibillas quasi siubulas
dicerunt. Inde est magnam cuimentem animumq; delius inspirat uates.
Sane sciendum omnia responsa sybillę plusminus certum contineri sermonib;.
Vnde uirgilius ait. quo lati ducunt aditus centum ostia. c. unde ruunt totidem
uoces. R. S. DIGERIT. ordinat. disponit. STCIVSA. Prouinclusa. Preposicio propreposicione.
VERSO CARDINE. Apetianua. pper perifrasin. TVRBAVIT IANVA FRONDES. Nonianua.
seduentius quipianuam ingreditur; Inconsulti. Inscuerum. ignari sine consilio.
&consultus est qui consulitur. Inconsultus quinon accipit consilium. VOLENSQ;.
Velle hab&. Nam uoluntura pper asperitatem no lute dicere. HAEC SVNT QVE
N. L. IV MONERI. Bene cum prescriptione. nefalsi dicus uel minus peritus
postea putaretur sacerdos. GRAVIA. Afinalitatis racione producitur
sedsatis aspere. Nā innullam desinit consonantem. ut omnia uincit amor.
&. arabi trimbre caput euanchrius abstulit ensis. FLEXANTO. Proebore
posuit grece dixit. STIPAT. Dense. Inde stipatores dicuntur quiuma
iubus conponunt. astipa. DEDONEOS. Epiroticos. aciuitate epiri. do dona.
Laudauit a regione. Vt uasa corinthia. LEBETAS. ollas ereas grece dic.
Zeuma enim. uulgare est non latinum. AMISAVROQ; Amisaureis endi
adin. Amis autem cathenis significat. CONVM IN SIGNIS CATAT. Ap. ar totum.
Nam conus est curuatura quae ingalea pmin& sup quam criste sunt
SVADONA PARENTI. Idest anchise. Sua autem. congrua. apta &c.
REMIGIVM SVPPLET. Bene ergo uerbomilicę usus est. ut supplementū
dicer&. Nam multos in creta pdiderat. Velis APTARE. Sub audis socios
a superioribus. TRENTI. flauti. ANCHISA. Vocatiuus hic non est latin
nam breuis est& ut o catilina. Grecus est ergo. de quo ualde aptil
nos quęrit. quę ad modum &cat. ab his nominibus quae in es. mittunt
nominatiuum.

N

Desibilla

Se. p. in.

Perifrasis

P. scriptio

N.

Stipa. Stipatores

Lebetas

Conus

Vocatiuus greci in. a. ex quo nominatiuo sit

Nam iudices iudicio facit. Ut danaum forassine genus iudicio. Aeneides cum sit simile.
aeneide fiat. Ut omnis nequisine humasse velit diacen aeneida uscas. Tale est
ergo anchisa. Sane apud latinos horum nominum causa est manifesta. Nam no
minativum ipsum ina. mutant & recipiunt latinam declinationem ut aeneides
aeneida. scilicet schema. DIGNATE. Digne habite. digne iudicatise. Nam modo nona genus
haba sed pacientis imaginem. Unde est in primo. Haud equidem tali me dignor
honore. CURADEUM. amor Vt veneris iustissima cura. BIS PERGAMEI SE. R.
Probant curam deorum. Et sciendum rethorica esse argumenta que a contrariis
laudant. Quod enim supra anchises infelicitatis putauit. ut sacra una sup que uidim
ceciidia. hoc iste argumenta conuertit in laudem. Bisauxem. propter herculem.
& grecos qui pugnauerunt troianos. Cece tibi. Aut uatat. tibi. ut in tullio. qui
mihi accubantes inconuenis. Aut certe alcius dictum est. tibi. acsi diceret.
qui talis tantum uisurus est partem. non etiam eam quam aeneae facta pro
mittunt. AUSONIE. Italiae. Rege ausono. ARRIPE. Inuade. Illic enim est sacri
ficaturus. Tramen. Anacoluthon est. Non enim prgmisit. quam quam uicina sit.
PANDITAPALLO. Lauro Lauinii autem agrum significat. ad quem uenturus est.
VADE AI. Bis hic est uirgilio tracio. ut hoc loco. Non cum supra conpellat dicens.
Intulit modo. aut. Iam in u. cum pmisere fidam. sic fatur ad auram. subiecit rursus.
& sese ostendat in armis. dic aut. OBLIX NATI PIETATE. Latenter ostendit
mortem futuram. non enim aut felicem uel longinquitate. uel aduentu ad
liam. sed tantum nati pietate. quasi qui potuerit sesequarum munus implere.
PROVIOR. sermone progredior. ut ostendit sequencia. SUPREMO VIARO.
Post quam eorum dispexabat aspectum. PICTUMATAS. Participium sine uerbi
origine. AURI SUBTEMINE. Idest filo quod intra stamen currit. quod ipsum
tramam dixit. nihi trama figura est. Reliqua. Aut illi tramata memo pop
uenter. Nam male quidam subtemine. stamen accipiunt. cum stamen deauro esse
non possit. FRIGIAM CHLAMIDEM. Aut acu pictam. huius enim uestis perui
frigiones dicuntur secundum plautum. In frigia enim inuenta est ars. aut ob hoc
addidit frigiam. quasi quam patriae memor a retinetur. NEC DEBITA
NOBIS. Idest terra dat munera quanta meretur asanius. hoc est cum hanc
non cedere.

abay-tiop

Ausonia

Anacoluthon

Subtémen.
Stamen

Trama

NON

parem ee meritis accipientis; scaurus uero. honore legit. & intellegit.
honore noncedit heleno. quipatri eius. uel auo. donauerat multa
TEXTILIBVS. sibi congruis. Quid enim magis conuenebat donare mulierē
ACCIPE ET HAEC. Aut intellegimus ante aliqua fuisse donata. aut certe
secundum uis locutus est. Omnia enim que uel auus. uel pater acceperat.
ad ascanium iure hereditatis deueniunt. MONVMENTA Memoria. Monumenta
autem amonitis admonitione sunt dicta. LONGVM AMOREM. Et deprecatio
& defuturo ut agnoscas quantum te uel amauerim uel amatura sim
CONIVGIS HAEC TORAT. Dictum ē hoc habita racione persone cumqualoq:
batur. acsi diceret. uxoris auunculi tui. MEI SVP ASTRANACTIS IMAGO. Sup.
idest ualde. uehementer. expresse. hoc est. mihi ualde es imago astranactis.
quo sermone etiam homerus. In simili utatur significacione. PVPPEREI
Vtecian in u diximus pro oeconomia est. ut uen simplestra ascanium minuu.
potuisse iam bella tractare. VIVITE. f. Viuite. modo bene operatus est.
non ut in pocolicis maledicentis. ut uiuite silue. idest pecte. Similiest & ualete.
ut terrenei us ualeant qui uter nos discidium uolunt. Sunt autem hec
p contrarium inuenta maledicta. ut sit quasi salua veneracio. Illud quere ur
utrum uiuere. an uiuas. idest utrum per imperatiuum an optatiuum dicere
debeamus. & constat dici melius optatiuum. Optari enim possunt non imperari
uel bona uel aduersa. Quod autem inuenimus p imperatiuu. usurpatiuum est.
FORTVNA PERACTA IAM SVA. idest dura ypria troianorum. ut hoc troiana tenus. f.
fortuna secuta. PARTA PROPARATA. CEDENTIA RETRO. Vt tandem ta liae
fugientes prendimus oras. QVAM VESTRA FECERE MANVS. Quod est dulcius.
CIQVE FVERIT MINVS OBVIA GRECIS. Idest que nullum pacatur
discidium. A lii fuerint legunt. & uolunt ee maledictum in grae cos.
ut ad auspicium referas. quod non pecdit. Nec enim de hoc agebatur.
SIQVANDO TYBRIN. fluuium pro quo regem ipsum posuit tibrin quinhunc
cecidit fluuium & einomen dedit. Nam antea albula dicebatur. ut ostendit
mum. urgilius. Alii uolunt non tibrin cecidisse sed tiberinum
regem albanorum a quo thyberis dictum est. Vt autem thybris dicatur
haec racio est. Quodam tem pore siracusani victores. ceperunt Athenienses

Scaurus
Monumenta
Super
Tybris
Albula
Thyberis

ingentem ostium mutatudinem. & eam caesis montibus fecerunt addere munimen
ciuitati. Tunc auctis muris eiusdem fossa intrinseus facta est. que flumine admisso
repletam uniformem redderet ciuitatem. Hanc igitur fossam phostium poens
& inuiriam factam. ÿbrin uocarunt. ΑΠΟΛΙΗΣ ÿΒΡΕΩΣ. Postea ÿ fecti
siculi ad italiam. eam tenuerunt partem ubi nunc roma est usque ad rutilos.
& ardeam. Vnde est fines supos que sicanos. & albulam fluuium ad imagine
fossę siracusanę. ÿbrin uocarunt. quasi ÿbrin. ut efigiem xanthi troia
que uidetis. Circa siracusas autem esse fossam ÿbrin nomine. theocritus
meminit. GENTIQVE MILE. Bene gentasue dicit. non sibi, sed enim
ascanio regna debent. DATA MOENIA CERNAM. COGNITAS VRBES OLIM.
Olim quandoq;. Ex omnia cernam subaudis. sensus autem talis est. si potuero
ad italiam peuenire. & regna constituere. & uidere urbes & populos ab ignotis.
Nam & aeneas & helenus. a dardano originem ducunt. ergo hoc dicit. quo & ab
uno originem ducimus. & eisdem casibus subiacuimus. troiam utramq; id est
quam & uisi estis & ego facturus sum. iungamus. & faciamus unum. sed iuncti
hoc est foedere & affectione. quo reuera ea natura non sinit iungi.
Sane quo occurrebat humanę breuitas uitae. bene subiunxit. Maneat nostros
excurrere nepotes. Distinguendum autem populosq; ppinquos. qui sed
sequentibus ostendit quomodo. HESPERIA. id est quibus populis auctor est
dardanus. hesperia hoc est. et ΠΕΡΟΘΕΝ. Nam grece dicit. & est
de loco aduerbium. dardanus hespero then. figura enim nonnum quam
pulcra est si elocucio infecta sit. Vtticero inuenimus. quintum uerrem
romulia; non addit. tribu. PROVEHIMVR PELAGO. Butrocio derelicto.
VICINA CERAVNIA IVXTA. Ceraunia sunt montes epiri acrebris fluminib;
ppter altitudinem nominati. Vnde oracius expressius dixit. agro cera unia propt
altitudinem & fluminum iactus. CVRSVSQVE BREVIS SINVS. Adeo ut medio
noctis spacio transfreauerit. OPTANT IELIVRIS. Que ad uiganti bus
semp optatur. Sortita remos. Per sortem diuisi ad officia remigandi. que cessis
preta. quis pedem tenere. PASSIM. prout quisuoluit. LITORE SICCO.
Addiscretione illius quod aqua alluitur. HORIS ACTA. per horas decurrens.
AVRIBVS AERIA CAPTAT. Naturale enim est ut a qua parte flaturus est

ΕΠΕΡΟΘΕΝ grecū aduerbiū

Proreta

Alluo

uentis. Ad eam auris adhoc frigidior fiat. SIDERA CVNCTA NOTAT.
Ideo cuncta quia impte nostra est legitur non sufficere unum signum adexplo
randam futuram tempestatem. Notat autem. ut tullius notat & designat
caelum. idest diligenter tractat. TACITO CAELO, Aut noctur no pquod tacet.
Aut ipse tacitus. aut cos-te adhomines tacuit. Nam licet aeter nus sit aeneum
sonus. tamen anobis non auditur; ergo quantum adnos. tacitum dixit.
ARCTVRVS. Stella est post ursam in boote signo: ARMATVMQVE AVRO. Aureus
Sicut canus. Consideri nimium fulgor latus oriomis, & sciendum non hoc eum
intuens ut cernat signa quae omnibus patent. sed explorat stellarum uigorem
quo futura indicatur serenitas. Ut ingeorgicis. nam neque tunc stellis acies obtunsa
uidetur. Siautem quaerebat quasi non ostra. nequaquam p cedit. cum etiam septen
triones dicerent quisempuident. CAELO CONSTARE SERENO. Supperet.
iuuenalis. quisse rat uxorem cui constat omnia. CLARVM SIGNVM
faculam deuaut. ut flamas cum regia puppis exaulent. CASTRA MOVEMVS.
Castra sunt ubi miles steterit. Dicta autem castra. quasi casta. uel quod illic
castrantur libido. Nam nun quam hiserat mulier. TEMPLAMVS VIAM. Idest naues
producimus; Panchimus alas. Contos intendimus. HVMILEM ITALIAM. Aut nam
in prouincie ostendit. ut salustius. italiae plana ac mollia. Ac tremphrsicam
exprimit. quia omne quod contine tur. alciius est abeo quod continet.
Aut quia procul uisentibus terra humilis semp uidetur. Vt lucanus.
& dubios cernit uanescere montis. ITALIAM. Tautologiam usus est Tautologia
ad exprimendum affectum nauigantum. CORONA. Aut usque ad su
mum impleuit. aut reuera coronauit. DIMARIS. Per quod naugo. TERRAE.
Adquam iam ussum. TEMPESTATVM. Ventorum. aurarum. temporum
serenitatis. Vt unde hic tam clara repente tempestas. Nam multa significat. Tempestas
SPIRATE. Ad uentum pene ad fauorem. Vt ad spirat primo fortuna labori.
CREBRESCVNT. Magnum anchise ostenditur mertum. PATESCIT.
Propinquantibus. ut & angustantibus rarescent claustra pelori.
INARCVM. Inarcus similitudine. ut gesum euboicae latus ingens rupis in ar
cum. inarcu similitudine. Sic de ponto sallustius. Vnde hic tulit colorem
speciem efficit sed ut chi arcus. IPSE IATET. Reuera — procul intuentib;

Vnde est. portusque patescit Nam secundum donatum late patet.
nonstat. uersus. REFVGIT QVE ABLITORE TEMPLVM. Aedificia uicina litoribus
longe incuenti uidentur innari quae accedentibus quasi recedere retrose
agere putantur Vel quia situm est in colle quisensim crescit altitudine. ideo
dixit refugit PRIMVM. Aut quale numquam antea uiderat. aut certe quia
sequitur porcae albi omen. Alii uero tondentes primum campum uolunt idest
primam partem capi. CANDORE NIVALI. Hoc adhuc porcae omen pranx. Simul
notandum. anchisae nomen habere diuinandi periciam. hinc est illud. diuum
que ossa parentis. TERRA HOSPITA. Vsurpatiue hospita dicit. Quae enim ines.
sentiunt. communia esse possunt Nam feminina mina. nonmittunt. Lucanus.
hospes in aeternis auditur curia tectis; Nec mirum abusum esse uirgilium.
cum & plautus pauperam dixerit abeo quod est hic & haec paup. Vt paupque senatus.
Item paupque domus. nec nota potentum munera. BELLO ARMANTVR.
Ratio ciacio diuinacionis est. ARMENTA. Armenta dicta sunt quasi apta
armis Nam equi inter sunt proelia. boues armant homines decoris. SED AMEN. Ana
coluthon. Nam quam quia non pmisit. SPES CIPACIS MIT. Ostendit latenter uincere
posse troianos. dicendo supra. cursu succere fuerit de PALLADIS ARMI SONE. Bene
post bellicomen. armorum deam pcatur. quamquam & iam hoc quoq; templum uisum
ad omen pertinet. DEDERAT QVE MAXIMA. utrique omnibus unum pre dico. RITE.
Recte. secundum ritum. Unde sequitur. pfectis ordine uotis. IVNONI ARGIVE
idest magne. Vtiunonis magnae. HAVD MORA CONTINVO. Vnum deinceps
uacat. GRAIV GENVMQVE DOMOS. Sic est dicendum quia admodum troiugena.
Ceteriendum sacrificii tantum causa eos peregisse calabriam. ubi dicitur accepisse
palladium adiome de uel abulxe Nec immerito dubitatur. Verum uiscundo
legimus. ambo rapuerunt HERCVLEI SIVE RAPTI EMATARINTI. Lacones & ci
cheniensis diu inter se bella tractarunt. & cum utraque pars affligeretur. laco
nes quibus iuuentus deerat. Praeceperunt ut uirgines cum quibus cum que con
cuberent. fecerunt est. & cum post sedata bella. iuuentus incertis parentibus
nata. et patres erubescerent. & filii b noprobrio. nam pro the nati dicebantur.
accepto duce pallantho octabo ab hercule pfectisunt Delatique ad breue
oppidum calabriae quod taras neptunus filius fabricauerat. id auferunt.

Armenta

Anacoluthon

Rite

Palladium

et prisco nomine appellarunt tarentum. Bene ergo hercules tarenti fuere est
fama quotaras concideratur auxerat palantius. ALTOLLIT SE. Quia adpinquantibus aut pedere montes uidentur aut surgere. DIVA LACINIA Iunonis lacinius
templum secundum quosdam arce condicore dicitur. secundum alios a matrone
lacine que illic hercules occidit. & luco depiato iunoni templum construxit
CAVLONIS QVE ARCES. Caulon mons est calabrie ut ouidius. & iuncus cau
lon fertilis bacho. Inquo opidum fuit. quod secundum hyginum quisempsit desiru
urbium italicarum olim non est. NAVFRAGVM SCYLLACEVM. Periculosum nau
bus. Dictum scyllaceum. aut a scyllaceu uel a periculi similitudine. Nam inde scylla
longe est. GEMITVM INGENTEM PELAGI. Videtur delatus primum fretum
post ad a. & nam reuersus. FRACTAS. Nimias. ut fractos sonitus intercatarum.
SIV MISCENTVR HARENAE. Dicitur loca caribdi uicina. quam esse
credit & periculi magnitudine. SAXA HORRENDA CANEBAT. Retulit se
ad istoriam. Nam scylla saxa dixit horrenda. ERIPIE. De periculis. LEVAS
ADVNDAS. DE domo uenientibus. Alter non pedit. CHOORS. Quia superius
dixit. Nos castra mouemus. ADMONESIMOS. Poetica yphole. SCOPVLI
CLAMOREM. De istoria ut supra diximus hoc tra. Unde enim illisi concauis
saxis. intrantur lacratum. ELISAA. & diuam. ut elisos oculos & sicum sang. g.
RORANCIA ASTRA. Prouinorata. id est que irrorabantur. aqua. significacio
ne. non est apud latinos participium. sane yphole est. VENTVS CVM SOLE.
Ventorum enim intracione necesse fieri uel oriente die. uel occidente. IONA
RIQ: VIAE. Vtseruatum & iunchis strophadume litora primum accipiunt
similis enim est sensus. CYCLOPVM. CLO. habet accentum. quia latina
declinacio est. macustriuo. quia grece posite cyclophas. cy. habet accentum.
si cyclopes. clo. habebit. IONAI AETH NARVINIS. Causa huius incen
dii. secundum & hinam uirgilii hic est. Sunt terrae desudantes sulphur
ut pane totius tractus campaniae. ubi est uesuuius & cauirus montes. quod
indicat aquarum odor calentium. Item nouimus & aque motu uentii crari.
esse & iam concauas terras. & nam constat ab ea parte qua eurus uel africus
flant habere speluncas. & plenas sulphuris. & usque ad mare deductas.
Hae speluncae insefluctus uentum creant. quia gratus signem gignit & sul

Hercules

Yperbole

Elisus

Uenti unde creantur

phure.

Vnde est quod uideatur incendiu; hoc autem uerum esse illa comprobat
racio. quia & alius flantibus uentis. nihil ad se emittit. & pmodo flantium
eum uel affricu. inter dum fumu. inter dum fauillas. non numquam uomit
incendia quod & hoc loco ostendit. Nam effectum indicat. supprimit
causas PRORVMPIT ADAETHERA Cuomit. & est poetica descrip
cio CANDENTE FAVILLA Idest scintillis. et bona periphrasis. nam fauilla
est. desera igne scintilla; Viscera montis. Idest partes. Sicautem dicit uiscera.
quae admodum terra ossa dicuntur. ERVCTANS. Ructo. ructas. tantum fau
sic et ceteri eructant sermonibus suis caedem bonorum urgetis. Atq; omne
coctum eructat harenam. Horacius usurpauit. hic du sublimes uersus ructat
LIQVEFACTAQ; SAXA Pueria. Decocta in modum calcis. FVNDO IMO.
Nimo. & reddidit causam latenter. Inde enim uentus & aqua natus erumpit.
FAMAESTI. Bene se fabulosam rem dicturus excusat. Nam reuera nisi quis deg
gantibus legimus fabulosa acceperimus. racio non procedit. Nam cum in Thaegra
thesalie loco pugnasse dicantur. quemadmodum e insicilia encheladus ocu
uicerta. secundum sallustium. unde oen campi. typhoeus in campania ut mari
me iouis imperii in postea fo eo. Seduarro dicit in diluuio aliquos admonitos
confugisse cum uentis filibus. Qui lacessiti postea bello abiis quide aliis montibus
montibus facile & locis superioribus iuerunt. Vnde factum est ut dei supe
riores dicerentur. Inferiores uero terrigenae. Et quia de humilibus ad sublima
reptabant. dicti sunt pedibus habuisse serpentes. SEMVSTVM
prosemiustum. & sciendum sic poni. quasi semianimis sit encheladus. Vnde est mirum
latus. Simul ponitur secundum fabulam causa quasi & fulmine illic sit natum
incendium. CAMINIS. fornacibus. Grece dicit. MOTAI mouet. Nam si
mutat legitur. dat refectionem labori. motat. Frequenter mouet. NOCTEM
ILLAM. melius pacifoniuum dixit. DET CAVSA VIDEMVS. mente uel
oculis AETHRA SIDERE NOTVS. Pera aethra sidereum hoc est pplendo
rem aetheris. Sane aether est ipsum elementum aethra uero. splendor
aetheris. sciendum est homerum & aetherem & aerem comunis generis dicere.
Quod de aere nos non possumus dicere. De aethere. aethra factum est.
secundum racionem istam potest aether & aethra unum esse. ut nunc sit

Diluuium

Aether
Aethra

prosthiere sidereo. NOX INTEMPESTA. media. Hoc est nimia obscurissima. Intempesta dicta est nox media. inactuosa. carens actibus. pquo tempora dinoscimus. Aut enim lucrecius. quia pse tempus nonnulle gerunt nisi pactos humanos. Medium autem noctis tempus actucat. Ergo intempesta. quasi inactuosa. quasi sine tempore. hoc est sine actu. perquē dinoscitur tempus. Vnde est intempestive uenisti. Idest ἀκαίρως. Ergo intempesta dicitur quia caret tempore. AVRORA POLO DIMOVERAT. Ante enim aurora est. sic dies. NOVA FORMA VIRI. Bene formam uiri dixit. non hominem. INLVVIES PIRA. Sors tacitare. CONSERTVM LEGVMIN SPINIS. Inligatum spinis. Hinc est interencia. uideo quendam sentum; Cetera ERAMUS. habet enim unaquaque gens uicissim suo cem propriam. ADTROIAMAMISSVS. Aut sequenti eius confessione hoc dicit. aut greciam esse collegit. ex trepidacione. ut terentius. nescio quid pecata portat haec purgacio; PRECEPS. Sine respectu salutis. sed ice post quam ciclophum grauiora cogita. ut pericla. TESTOR. Queso obtestor. SPIRABILE. Vitabile. quo spiramus. & est sermo ciceronis. quā quā ille spiritabile dixerit. in libris de deorum natura. QVASCVMQ: quoeat non cogitat. eorum comparacione que fugit. HOC MALERIT. Vitasse ciclopas. CLASSIBVS. Ceqquitibus modo. ut est. & ornate clases. PECCISSE. Causa metri addidit sillabam. ut nos abiisse rati. TANTAESNE. Ut non possit uel fortune presentis qualitate mollire. SPARGITE. hoc est dilatare. & noua breuitate usus est. HOMINVM MANIBVS. P. I. Oblique loquitur. nam uult ostendere hominum hanc non esse crudelitate. GENVAM plexus. Phisici dicunt esse consecratas numinibus singulas corporis partes. ut aurem memorie. Hinc est anchius aurem uellit & admonuit. Tromengenio. unde uenerantes deum. tangimus fronte. Occurrant fide. Vnde paulo post. atque animum presenti pignore firmat. Genua misericordie. Unde hi se tangunt rogantes. QVIS FARI. Per omnia sub audis. hortamur. Quiste autem. hoc est cuius filius. sicut eum respondet. nam iam sedxerat graecum. AGITE ET FORTVNA. Hortamur fauere quae cum fortuna uadit. ut agitataque numina troiae.

Intempesta nox

t. Vitale

Peto

HAUD MUTA MORATUS. nimis benignatus est. non expectare plures; PRESENTI PIGNORE DEXTRE; Manum conuenicione. quasi firmabant amicicie; ut cur dextre iungere dextram non detur; & iungimus hospicio dextras ac dectas subimus. SUMPATRIA. Circumstancias omnes exequitur. loci persone. temporum; Infelicis. Querit fauorem eius utruperacione. quem scit odio esse troianis. PAUPERE. Namutetiam desinone diximus apud maiores hec fuerat causa milicie; & bene uti uenia li percusacione pauptatis. FORTUNA; PRISTINA. Pauperis felice; INMI MORES SOCII. Inmemores dum trepidi festim. ut pro morem non p odium relicta fuisse uideatur. Nam & causas subiungit timoris. et clo pum diseripcione. NEC VISU FACILIS. Cuius possem aspectus inferre for midinem; NEC DICTU EFFABILIS; Sermone non explicabilis; Et mire gg geraut post descripcione. VISCERIBUS. Uiscera ppe carnes sunt. SANGUINE ATRO. Hoc est sanie. VIDI EGOMET DUO. homerius die quatuor. Ergo aut dissentit a eo. ut etiam in tem poribus. Nam ad si liciam aeneas quam ulixes uenisse dicitur. aut certe hoc dicit. duo uidisse. Quot autem occidere ignorat. RESUPINUS. Magnitudo uirtutis ostenditur. EXPERSA. Hec fuit uera lectio idest male facta. Nasiaspsa dixeris. idest inuorata. Tapino sis & hipbole iungunt. TREPIDI. Melius trepidi. quasi adhuc uiui. quam trepidi idest tremente. nesit uera cio ULIXES. A solo nomine. enfasin fecit. unde est quod sequitur. oblitus ue sui est. ITHACUS. Itacensis. SEPULTUS. stratus iacuit. INMENSUM ETIAM. Inmen sum ad polyfemi magnitudinem pertinet. quasi in toto antro iacuerit. CIRCUMFUNDIMUR. Secundum homerum. qui dicit alios eum tenuisse. alios cecasse oculum. fiste acuto. Multipolyfemum dicunt habuisse oculum unum. alii duo. alii tres. sed totum fabulosum e. Nam hic uir prudentissimus fuit. & ob hoc oculum in capite habuisse dicitur. idest uxta cerebrum. quia prudencia plus uidebat. Verum etiam ulixes cum prudencia superauit. & ob hoc eum cecasse fingitur. LATEBAT. Dormiens felice. Nam male sentit donatus dicens. latebat contra merum. Item dicit. capillis tegebatur; aut latebat comparacione corporis; Absolutus tamen e prior sensus. ARGOLICA

Dextre firmabant amicitie

Uiscera

enfasis

clipel·Af·l· Unum magnitudinis est. aliud splendoris, foebae au-
tem diuersacio est ut aluna ut asole; SED FUGITE. Occurrebat. si
causa est cur tamen cur; subiungit. non unum me sed plures. Omi
seri. Aut blandientis particula est. ut intere neio miser. Aut reuera
miseri qui delati sunt ad ciclophas. QUALIS QUANTUS QUE. Unum morū
est. aliud corporis. CURVA HECADUTORA. Ne tantum uiminibus ceputa
rentur. VULGO. Passim. TERCIAIAM. Bene inclesertas locis & lunge
racione colligit tempora; se contemplent autem. ideo. quia suum non ha
bet lumen sed accipit a sole; LUSTRA. Cubilia, unde etiam lupanaria lustra
dicimus. ubi habitant lupae id est mere trices. dicte a obscenitatis
& odoris similitudine. BAGAS. Generale est. id est fructus arborum
agrestium. CORNA. Ipsa arbor. cornus dicitur. pomum uero. cornum. corna.
ut templum. templa. ADDIXI. Signato uerbo & primit desperacionē.
VOS ANIMUM UM HANC. oblique loquitur. ut supra. LITORA NOLA.
Nota arte oculorum amissionem. Siestacius inuini. sequitur tunc uulb:
hostem. quē meminit. SOLAMEN QUE MALI. Hinc quintilianus dixit.
magnum caecitatis solacium est habere rem uideras. ITIGIT FLUCTUS.
& cadae quo ra. u; per baton insensu. ut pgressi sub eunt lucofluuiumq:
relinquit. FLUVIDUM. Propter omo eo cō le uton. fluentem no luit dicere.
Quod autem dicunt physici deeffosso oculo sanguinem nunquā fluere. uerum quidem est. sed supra non effossum huius oculum sed uerebra
tum legimus; Inde. Aut defluctabus. aut spacio oculi. GEMITU. Cum gemitu.
IMAMEDIUM. sicatum. ut medium putares. nam ut in V. sic dixit. Interea
medium aeneas iam clause tenebat. cum adhuc moenia respiceret. FLUCTU.
legitur & fluctus. TREPIDI. festini. ut ne trepidate meas teuert. d. N. trem
accepit trepidos aem sum dicere uisit. SICMERITO. Quia omnia eius proba
uerunt dicta. Ne sic dicere &: non fallacem ut sinonem. ADSONITU VOCIS. Remox
sonitū uocem dixit. Vox enim est omne quod sonat. Sic alibi. fractasq:
b c
ad litora uoces. Nam de hominibus non dicē. quia supra est. tacitaque
incidere funem. UTSUGIATORSIT. Bene uno sermone ostendit eum
reuertentem. audisse sonum remugi. DEXTRAM ADFECTARET

Phebeus

Lustra

Bacce

Cornus

Corna

Terentius

Dicam intendere. scilicet sic ut possit nauem tenere. Terencius.
addominam quia adfectat uiam. idest intendere. nam si dextra
contingere legeris. ut sit dextra contingere. affectare: dextra contingere
re. carere exemplo. NECPOTIS. Idest nec potis est. Potis autem
nomen est declinatur. potis. potis. potē. potis. apote. et non
ē docet racio comparacionis. nam insup laeuo potissimus fiet.
cum si de traxeris. simus. inueniesnominis posicionem. uti ger rim.
acer. fortissimus. fortis. Sic autem ut diximus declinari composi
cio ostendit. nam huius impotis. cōpotis. inpotem. cōpotē. fiet.
Quod in simplici difficile inuenis. p conposicione agnoscis facilius.
ET IERRIA IHIVS. Poetica ypbole. CVRVIS CAVERNIS
Echo enim in contraris locis est. RVIT. festinanter uenit. NEC QVI
QVAM LVMINE IORVO. Qua nocere non poterant. MINIOS
FRATRES. Aut similes. aut fere ut germanos. Nam non sunt
potest fem fratres. quē neptum filium homerus dicit. Vnde et
cecato ulixes publice tempestatem quia deum uenit de relicta
calipso cum ymnus fuerat. Unde ut supra diuinus uirgilius dicit
dissentis temporū racio. CONIFERE. Conos dicitur fructus cup
pressi. et ipsa conoides est. Nam arcu nectitur in acum en leuatur.
Ciparissus autem telephi filius fuit. amatus a bapolline. uelut
alii a phuno. Qui cū cervum quē in delicis habebat pignoran
cum occidisset. flendo nimium misericordiam meruit. Itaque
in arborem cupressum conuersus est. apta in & consecratam lauri
mis & lucubus. SILVA ALTA IOVIS. L. D. Iouis pter quercus. diany
pter cupressum. ipsa enim est & iam pserpina. Inmane autem
quod ante in celso uertice & lucos quippe regionem diupmanem.
NI NEANI CVRSVS. Antiqui. nipne. ponebant. quia particula
plenus est plautus. Nimala. nistultasis. Sensus ergo talis est. amor
cogebat utquo cuīq. nauigassemus. et uenum sequē rem nonuidicum. sed ouid
rebat preceptum helenī. uitare scillam & caribdin. Quare placuit
necursus tendant hoc est agant & impleant. INTER VTRAMQVE VIAM. L. D. P.

Modicamor eas inter scilicet scilla & carib dis. RETRO DARE LINTEA. Instituit
Quod cum cogitamus. prosperior nobis flare cepit boreas. MISSUS ADEST.
fauor scilicet & numinum quae anchises operauerat dicens. ferte uiam uentu
facilem & spirate secundi. PANTAGIAE. hic fluuius sicilie cum plenus
incederet. implebat sonitu pene totam siciliam. Unde & pane tagias
dictus quasi ubique sonans. hic postea cum ceteri quererent filiam obstre Obstrepo
pere & tacere iussus est numinis uoluntate. MEGAROSINUS. Megaropidi
est iuxta siracusas pene fluctibus par. IALIA MONSTRABAT. Quia occurrebat.
unde haec loca nosti. RELEGINS. Renauigans. ERRATA. PARTICIPIUM sine Relego
uerbi origine. non hee fiat error. ITHICIS VLIXI. Ephiteton ad implendum uer
uersum positum. more greco. sine respectu negocii. PLEMIRIUM UNDOSU. Orugia
Verbum de uerbo & presse. hoc est enim unclosum. quod plemirium. ORTI
GIAM. Hec tantum hortigia dicitur. apollinis uero & iam delos. ELAMASI
THUCELIDIS AMNEM. Elis & pisa ciuitates sunt achaiae. in qua est fons
ingens qui se duos alueos creat. Alfeum. & aretusam. Unde fit ut fingant
coniugii instar. quos origo nonnunquam. Arbetusion autem & iam in lide
esse testatur uirgilius dicens. sic tibi cum fluctus subter labere sicanos.
Hee secundum fabulas uenatrix fuit. Que cum se in alpheo post laborem ablue
re. abeo adamata est. & dum fugiens deorum miseratione in fontem mutata
ad siliciam pseteros uenit mortis. quod & iam uirgilius ostendit. & tan
dem postris uelox aretusa sagittis. ALFEUM. Qua grece alfios fiat. utae
neas aeneas. IUSSA NUMINA MAGNA LOCI. Uel ab eche menide. uel abe
leno. STAGNANTIS ILORI. fluuii quidem tacionem nili supfundit
capis. PACHINI. promontorium austrum spectans unde & pachinum dic Pachinum
tum abaeris crassitudine nam pachis est crassus. CAMERINA PRO
CUL. Palis est uicta opidum cui quodam tempore cum siccata pestilencia
crassis consultus apollo. aeneampentus & aurire deberem responda
M·H· KINKAMS·PINANA· KINH TOC ΓΑΡΑΜΙΝΟΝ:: Quo contempto & sicca
uerunt paludes. & carente pestilencia pe eam partem ingressis hostibus pe
nas dederunt. INMANIS QUE GELA. Ciuitas a fluuio nomnata.
sicut & iam campi gelon. AGRAGAS. Mons est muro cinctus cincuius

summa parte opidum est. unde & cicero ait. admare intra moenia
ante opidum spectabat debere. Notandum sane hac uirgilium quan
tum ad sua tempora spectat dicere. non quantum ad operis. Aenea enim
nauigante nec fuerat camerina siccata nec gela. nec agrigentum condita
quod frequenter facit. sed nunc ideo uitiosum est quia & persona narrantis
aeneae. MAGNANIMVM QVONDAM GENITATOR EQVORVM.
Secundum pindarum quondam agrigentini equos ad agones greciae mitte
bant. qui inde victores reuertebantur, legimus & iam aliud, cum in capa
docia greges equorum perissent. delphici apollinis responso adduxerunt
equos de agrigento & apparauere meliores. PALMOSA SELINIS. Ciuitas
uicta li libeum abundans palmis & apio. DREPANVM. Ciuitas est non longe
a monte erico trans lilibeum dicta uel propter curuaturam litoris in quo sita
est. uel quod sacrum nis post amputata uirilia celi patris illuc falce pieri.
Drepanos. falx dr. quae grece drepanos dicitur. Quod siuem similiter putatur propter uiciniatem
eri eris consecrati uenere. quae dicitur & celi cruore & spuma maris. INFELIX
BILIS. Propter patris amissionem. FESSVM DESSERIS. Ut supra diximus secun
dum uirgilium. Nam cato eum ad italiam uenisse dicit. unde & iam in secto
Amphibolon illud ambiuolon est. quo magis italia mecum lectore repta. Nec uates HELE
NVS. Quia dixerat. phibent nam cetera parcae scire helenum. NON DIRA
CALENO. Quae uel irata debent aduersa predicere. Et bona piratae mor
tem patris grauiorem dicit esse quam famem. HIC LABOR EXTREMVS.
Apud drepanum DEVS APVLIT ORIS. Bene se commendat dicens se adeo deae uoluntate uenisse. FATA DIVVM. Quae dii homi
nibus tribuunt. RENARRABAT. Reuocat. ut confieri possit. Sane
in secundo primo pio duo pocta sunt uersus. sicut hic tres. Et similis est finis meio.
continuat. & intentat. INDEM. Dicitur nitatem narrantem & presse
Epilogos Notandum sane quia contra uersuum morem. epilogos dedit sicut in pri
Bioteus ribus libris. quos & esse bioteos uoluit. nam singulis res singulas dedit. ut pri
Pathos mo omnia. Secundo pathos. Tertio errores. Quarto ethos. Quinto festiuitates.
Sexto scientiam. Epilogos autem sicuti auctor. ut in primo miseratio eet dido nis.
in secundo mors creusae. In tertio anchises. In quarto dido nis. In quinto palinuri.

Insexto marcelli·etam defl& Intertum· EXPLICIT LIBER TERTIUS·

INCIPIT LIBER QUARTUS FELICITER· AMEN

Apollonius argonauticas scripsit· Et vbi intertio inducit amantem me
deam· Inde totus hic liber translatus est· Est autem poene totius mafeccione·
lic& in fine bathos habeat· ubi abscessos aeneae signat dolorem· Sane totus
inconsilius & subtilitatibus est· Nam poene omneius stilus est hib& · Nec mirum ubi deamo
re tractatur· Iunctusque superioribus est· quod artis esse uidetur ut sie
quenter diximus· Nam ex abrupto uiciosus est transitus· lic& stulte quidam
dicunt hunc tertio non esse connuncti· Inullo enim naugium nauigationis periculi in hoc amoris
exsequitur non indemes obtimam connuncionem· Cum enim tertium sic
clausent· facto que hic fine queunt· subsecutus multa· at regina graui iam
diu saucia cura· Item paulo post· nec placidam membris dat cura quiem·
Nam cum aeneam dor mire quidusse dixerit· satis congrue subiunxit· ut som
no amens caeteris· IAM DVDVM· Aut nimium ut terentius· Iam diu
tamat· iam diu illi facile fit quod doleat· Aut iam diu dum aquo
tempore uidit aeneam· Legimus enim· obstipuit primo aspectu fr
don ia dido· SAVCIA· Hinc subiungit· uulnus alit· et bene adlu
dit aeneam adcupidinis tela· ut paulo post adfaculam· & caeco
carpitur igni· nasagit tarum uulnus est facis incendium·
CVRA· Amore· abeo quod coniat· ut ueneris iustissima cura· VE
NIS· Quia puenas amor currit· sicut uenenum inde dictum· ut fillasq:
ueneno· Item longumque bibebat amorem· CECO CARPITVR IGNI·
Agit uirgilius ut inuentas frangat declamacionesut hoc loco re
dixit sine declamacione· Unde ouidius· Quoque magis tegitur
tanto magis aestuat ignis· Caeco ergo igni· uali diore· cuius natura
est· ut conpressus magis conualescat· MVLTA VIRI VIRTVS ANIMO·
Bene mediam se facit praebent dictonem· Inter regale pudore· et amo
ris impulsum· simulat enim se uirtute mirari· cuius pulcritudine co
mouetur· Multa autem enim uirtus figurate dicit· nam ad numeri
transtulit· quod est quantatatis· RECVRSAT· Bene frequentatiu
tio usus est uerbo· in frequenti amantis cogitacione· GINIIS· Non aeneae·

Alludo

Cura

Veneni

Multus

Adversit uelut excusacio sed clar clam animum b: aut uenerit:
INFIXI PECTORE VVLNVS VERE AQVI. I. de cellulis est. Illū absentem
absentem auditeq: uidetque. PLACIDAM MEMBRIS DAT CVRA
QVIETEM. Aut pentaus quae caruit. ut placida epitheton sit qui
aufert
ruabuit quide quiete m sed non placidam id est turbatā somnis.
Vnde et ipsa paulo post. quae me suspensam in somnia terrent. POSTE
RA POLI ALVSTRABAT LAMPADE TERRAS. CIRCVM LOCVCIO ORI
ENTIS DIEI. Illa enim aeneas p noctem narra uerat. sed omi et tertiū libr. aeneas in conuiuio didonis
lucet ut supra diximus. Virgilius ista quae p naturam necesse est fieri plerūque contēpnit
Lustro LVSTRABAT. Aut inlustrabat. aut reuera atq: lustrabat. id est pur
gabat. Nam nox quodam modo polluit mundum. VMENTEM VMBRĀ.
Quia nox omnis umida est. ut noctē lentus non deficit humor.
Et nihil interest utrū umbram an noctem dicat. Noxenim
umbra terre est. ut supra. inuoluens umbra magna terramque
pollumque. Est etiam ystero proteron inuersus. Aurora solem
precedit. CVM SIC VNANIMEM. De repetenda locutura parū fuerat
sororem elegere. nisi etiam unanimem. & unianimus & unianimis. sicut
dicimus aut
inermus. & inermis. MALE SANAE. Non plene sana. amore uuciata.
Male enim plerūque. non aliquoties minus significat uae. ut uae cors. uae sanus
Quā quā male. & pmaiose significat. ut lucanus. sic male deserunt
IN SOMNIA TERRENT. Et terrent. & terre legitur. & si terre
legerimus. insomnia erit uigilia. Hoc enim maiores inter uigilias
et quidem uis insomnis inter ea uoluerunt. ut insomnia generis
feminini. numeri singularis. uigilia significare. Insomnia uero gen
ris neutri. numeri pluralis. ea quae p somnium uidem. Vt sed falsa ad cae
lū mittunt insomnia manes. Secundum igitur quia si terre dice
remus. ana qua erit elocucio. Insomnia enim lucē & paucius cen
nius frequentat dixerit. plenius tamen eluisit & derisure meum.
Sed ambiguitatē lectionis hac res fecit. quod non ex to uigilasse
se dixit. sed habuisse quiete m placidam id est somnis interrupta. ut in
tellegamus eam et insomnis territam. & pter terrore somnioq: uigilias
Unanim. Una nimis.
Insomnia
quoq: ppessum.

NOVUS· magnus· ut pollio & ipsa fecit noua carmina· SVCCESSIT SEDIBVS·
Ut succedoque onori· & succedum tecto· QVEM SEQVORE·
Ut obstipuit primo aspectu· S· D· Cynaque ipsam decoram carsarinato·
I· Q· I; FORTI PECTORE ET ARMIS· Ut etiam a bigioneo
haec audierat dicente nec bello maior & armis· Sane si barbarus est·
cebene uirtutis comemoracione· & eusat supra dictam pulcritudinis
laude· CREDO EQVIDEM GENVS DEORVM ESSE·
Nec enim uana fides est· idest falsa· Nam degeneres animos arguit
amor· idest probat· impugnat· HEV· per hec amoris impulsus ostendit·
QVIBVS IACTATVS FATIS· Utquis tenatque deceper· I· P· C· BELLA
EXAVSTA· C· finita terminata· quodnimis uirtutis est· Nam inchoare
bella quorum libet est· Vincere ut finire paucorum est·
FVRVM IMMOTVMQVE· S· Cogi se se optat· quae sic negatur·
SEDERET· Placet & ut & sedet hoc animo· VINCLO IVGALI·
Sed
Srneresis
Sine resis est· puncilo· Iugali autem propter iugum quod imponebatur
matrimonio coniungendis· unde & uno iugalis dicitur· PRIMVS AMOR·
Idest maritus· DECEPTA MORTE· E· figurate dixit· morte sua decepit me
& fefellit· PER THESVM· THALAMI· I· Q· F· Pertesus participium est
Pertesus
sine uerbi origine· & regit genitiuum· ut hoc loco· nam genitiuus singularis est· HVIC VNI FORSAN· P· S· C· SINGVLA PRONVNCIANDA sunt·
Ingenti enim dicta sunt libra· Quibus confessione desideratur· quandam
uicit refrenacionem culpae· propter antiquum ratii quo repellabantur
a sicer docio busuisque· FATE BORE NIM· Bene uno sermone & culpam
& prime & necessitatem· fatere enim & coactus est & culpabilium· MISERI
P· E· S· Aut multi ebrietate dixit· miseri aut mortui secundum ceteros·
quintus culanus miseros mortuos uocat· aut certe ob hoc cunusiam
obluuisceat· aut sic occisi· SPARSOS FRATERNA· C· P· Sidonis
dispersos profugam intellegimus· si fratris pollutos cruore· INTEXIT·
Quia supra aut· fixum immotumque· M· Inflexit arrigido proposito deuiauit·
LABENTEM IMPVLIT· Impulit & labare fecit· non enim labebat quantum uno
biliss fuerat· Cauendum sine ne labantem contra metrum legamus· nam la· longa est
Ut labere nipha polo·

VETERIS VESTIGIA FLAMMAE. Bene inhonestatem rem sub honesta
specie confitetur. dicens se agnoscere maritalis conuiuii ardorem. SED MI
HI VEL TOPID. Callide. ac si diceret posse se conuiuii ac sua simors secura
non fuerit. PALLENTES VMBRAS EREBO. In erebo. alii erebi. Legunt.
AVT TVA IVRA RESOLVO. Propter uinculo iugali. AMORES ABSTVLIT. Cum
illo consumpta sunt desideria & uoluptates. SINV LACRIMIS. I. O. Sinuidicuntur
orbes oculorum. id est palpebras. quae a palpitacione dicte sunt. nasci
monentur. implent autem id est o. quia lacrime plerumque sub ipsa oculos
tenent. Et bene premisit excusacionem his lacrimis. commemoracione
prioris mariti. ANNA REFERI. suasoria est omni parte plena. Nam & pur
gat obiecta. & ostendit utilitatem. & ad amore persuadet. O LVCE MAGIS
DILECTA. Id est dilectior. Nam aut quis frequenter. per comparatiuo iunge
bant particulam magis. Iste & illud est. nate mihi uita quondam dum. V. C.
magis. NEC DVLCIS NATOS. Propter liberos. que sunt causa secundi mari
monii. Vtinue nati sed plac & sidui & iulia tollere & dulce cognatum
heredem. Alii male iungunt. natos ueneris. cupidinem & eneam VENERIS
NEC PREMIA. Voluptates. homerus. ΙΑΤΕ ΔΟΡΑ, ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ. Id est
REM. A. C. C. S. Propter illud. quia marito iurauerat. ut. non seruata
fides cineri promissa sichei. & bene extenuat dicendo. non animam sed
cineres & manes sepultos. Dicit autem secundum epicureos quia animam
cum corpore dicunt perire. ISTO. Aduerbium concedentis est grecum.
FLEXI REMARITI. Non qui erant. sed qui esse cupiebant. Alii intelligunt
aegram mariti. ut sit genitiuus singularis. NON ANTEA TIRO. Aut uiro
ac si diceret. tyro. Aut certe tyrorum id est de tyro. Vt dardanus his
pena. DESPECTVS IARBAS. Rex lybie qui didone reuera uoluit
ducere. et ut habet historia cum hec negaret. chartagini uiculi bellum
cuius timore cum cogeretur acinibus. petit uirginis placare manes mariti.
& aedificata prius se igni precipitauit. Ob quam rem elido id est uirago
apellata est. Nam elisa propria dicta est. DVCTORES QVE ALII. Ergo iar
bas ducor. QVOS AFRICA TERRA. Deriuaciones frequenter maiores
a principalibus. Inter dii pares inuenimus. Ra romanorum. Vnde supra
Lagena notandum dixim.

Sinus palpebra

Homerus

Isto

Tyrorum grecum aduerbium

Uirago Elissa. p. N. didonis

TRIVMPHIS DIVES Idest bellicosa PLACITONE ECIAM P. A
ac sidi certaue contempsisti eos qui discebant. numquid etiam placito
amici repugnabis. Est greccum pugno tibi. nam nos pugno terrendi cim.
HINC GETVLÆ VRBES. Ad terrorem urbes posuit. Nam urmapalibus
habitant. INFRENI Aut saeui. aut quia equis sine freno utuntur. Infrenis
INHOSPITA Barbara. aspera DESERTA SITI Inhabitabilis. Dicit autem
uero Lipsas quae est inter tripolin & pentapolin. Et bene terra &
dicens iuxta esse aut bellicosas gentes. aut deserta loca. unde non
speratur auxilium. LATEQVE FVRENTES BARCHAEI. Hi propes
sunt achar tagine. Vnde adcidit late ferentes. hi secundum tit. lanii
chrono
lachoro graphia fenice nauali quondam superauere certamine. Chronographia
Barache autem ciuitas est pentapoleos. quae hodie ptolemaida.
Nam cirene & barche regis ne fuerunt. quae singulis dederunt
ciuitatibus nomina. GERMANIQVE MINAS. Propter autem
quod dei ut in primo diximus colunt. DIS EQVIDEM AVSPICIBVS. Hoc dicit.
Deque sunt auspices matrimonii. Diem huc uenire fecerunt. Nupcie enim
apud eos fiebant auguriis. Ut contentique auspice bruto. IVNONIS
SECVNDA. QVAE prima est coniugis. TENVISSE. per fecisse. implesse.
CONIVGIO TALI. Idest uiri fortis. Quod ideo non dicere. quia sciit
ad id one pertinet. VENIAM. Aut beneficium. aut reuera uenam Uenia
seilicet per uirtutem seruata. f. c. p. s. SACRISQVE LITATIS. Dicere
debuit dicere. non enim sacra. sed deos satis litamus. Idest placamus.
Ergo non sic dicit. INDVLGET. Da operam. ut indulgent uino.
& u. c. v. ORION. Corrupta ratione. supra dicta. NON IBAT TABIES. Asperum
intractabile. INCENSVM. Inflammatum. ut oneratus oleum ad dexamino solum q.
Propter uincula castitatis. DELVBRA. A Delubrum dictum ut supra
d. propter locus in quo manus abluuntur. Propter uetere conuiuium. aut certe
lignum simulacrum delubri dicimus. a libro hoc est raso ligno factum. quod gre
ce non dicitur. PACEMQVE. Benuolentiam. PERARAS EXQVIRVNT.
Idest sacrificando explorant. an diuellent huic rei consentire. Delubrum

Macto

Cataeufemismo

Bidentes

Bimatus

Thesmoforia

Spirans

Dicendo autem p̃ vnis aruspicale artem ostendit. ut spiranciae ēsuler gera.
MACTANT. Verbum sacrorū cataeufemismo dicūtur adoleoni. Mactare
proprie est magis augere. LECTAS BIBENTES. Nonuacat Lectas. Moris
enim fuerat ut ad sacrificia eligerentur oues quibus nihil de est. Vt in ui. Nunc grege
de mactato. VII. MN. Bidentes autē dicēt sunt quasi biennes. quianeque minores aut
maiores licebat hostias dare. Sunt etiam in tubus duo eminenciores dentes ut
octo quinon nisi circa bimatum apparent. nec in omnibus bimatū sed in his quae
apte sacris inueniuntur. LEGIFERE CERERI. Legeseni ipsa dicitur inuenisse.
Nā ea sacra ipsius thesmoforia uocantur. Sed hoc ideo quia ante inuentū
frumēti accerere passim homines sine lege uagabantur. quae ferras in crupa est
inuento usu frumentorum. post quem agrorum diuisione nata sunt iura.
EFBOQVE. Qui preest auspicis quibus urbes regunt. PATRIQVE LIAEO
QUI ut supra diximus apte urbibus libertatis est dē. Vnde etiam marsias
ei ministē est in ciuitatibus libertatis indicium; et cōmunis hoc habet sensus.
Sacrificabat inquit primo numinibus quae urbi pre sunt quasi nuptura pro ualitate
rei. Deinde iunoni cui curae sunt nupciae; est enim sensus alcior. na facturi aliquid
ante aduersos placamus deos et sic propicios inuocamus. ut nigra hiemi pecudē. zephy
ris felicibus albam. Ergo nuptura placat ante cerere. quae ppter raptū
filiae. nupturas et secratur. Apolline qui et pers uxoris est liberū. quinisi
raptam coniuge habere non potuit. Et sic iunone conciliat. cui uincla iugalia
curae. Que est et cui his. est matrona. est regina. CANDENTIS. Candide par
ticipium est p nomine. MEDIA INTER CORNVA. Non est sacrificium sed hostiae
exploratio ueri apta sit. ANTE ORA DŪM. Ante simulacra. SPATIATVR ADARAS.
Matrone sacrificantur circa aras facular tenentes. ferebantur cū quoda
gestu. Vnde sallustius. Satare elegancius qua necesse est p be. INSTAVRATQ:
DIEM DONIS. Munerib⁹q: aut diuis offerebat. aut donabat. Tirinthio
ianus instaurat autem ideo iā quia supra sacrificauerat. Ut simul aeneam in regia duc
ucta simul diui ēplis indicet. h. IANIANS. Iuenta per solliciudine. SPIRAN
TIA. Palpancia. quasi adhuc uiua. HEVVATŪ IGNARE MENTES. Non sacer
dotes uituperat. quasi nescios. sed uiua mentis exprimit. Vnde uituperat.

ficer dores qui ad monuerunt non credituri. Nã omnia futura a deorum
p dicta esse sequens indicat locus. uumultaque preterea uatis p prio.
ES I Verbũ est indeclinabile namfrequenter deficit. Est autem huius positio Edo Es
Est. huiusmodi sed quia obliuium est Edo Edis Edit. Unde est Edere & comedere quod hodie
nondicimus Nam abeo quod est. Es I SSI & comesso fuit. quorum pore & iam presenti
uatur. Uuuolo Esse uthodi NouI Meminisse odisse Nosse Meminisse & iam preter
sentia ponuntur. URBI FURENS Furor cui est amor inquo nihil est stabile Unde Furor
& cupido puer inducitur quasi instabilis. & infans qui non potest fari. Unde paulo post. Infans
incipit effari m. q. i. ur. QUALIS CONIECTAES Satis congrua comparatio.
CRESIA cretensia Nã greci cres fuit. unde & creta. & cresia fuit. latine creten
sis fuit. Unde ẽ cretensia. AGENS TELIS Urgiens pse quis. Nescius. Ignorans. Cres
latens. non qui ceruã nescit. & rara sunt uerba quae pcontrarium significant.
Nauator cũ sit ppre qui uehit. Inuenimus etiam cũ uectorẽ dici qui uehitur.
ut lucanus. uectoris patiens. umidũ supnatat amnẽ. Tale est ut formidolosus Formidolosus
cũ sit timidus. & timidum significat. cũ enim exigat ratio ut nomina uerbalia
agentis habeant significationẽ. propassiua significatione plerique ponuntur.
FUGA Cursu. nã intellegere possumus fugã cũ dicat. per agrat. pagrare est Fuga
est cursure inquirendo. Cretensis ceruus uulnerate. dictãnũ querunt.
ut in xii. Legimus. non illa ferus incognita capris gramina. TELIS Ipper
futurũ omen dido nis. SIDONIAS Pigmalionis. t sichei. URBEMQ: PARATÃ Paratã ad hucl
pane qd aeneas ppter tempestatem naugat sed alii mouent questionẽ quomodo paratã cũ pan
lo post inferat pendent opera interrupta. Sed paratũ potest dici cũ etiam paululũ
supest. Unde est minaque muros ingentes. INCIPIT EFFARI M. Q. I. R. sic oratius.
facunda parũ decoro inter uerba cadat lingua silencio LABENTE DIE. Quia inusu nonerant
prandia. ut iuuenalis. & sul abocaua marius bibit. DEMENS Quae ea quae nouerant
audire cupiebatur. NARRANTIS AMORE Ut cũ uiuerentur. Choc loco omnia amantis
affectus exprimitur. OBSCURA LUNA Idest nox. nã nubit tempestatibus. Contrariũ luna est quã
obscuritas. SOLA SINE ea quẽ amabat. nã regina sola esse non poterat. Et aeneas plaui.
quinducit inter multos amatores postã dicentem quod solus sit. MERET Pdupangoẽ. Maereo
Nãaliter militiam significat. sine merror aliud est. APSENS ABSENTIẼ.

Terentius
minae
finnae
fama · tonme
son ÷
Vronia
Puer
Adeo.
Terentius
modus
Enfaticos
Persona
Dextra

Terrenciu[s] p̄sentem erupi abducit aboculis IMAGINE CAPTA · Obamati similitudine · MINIE · eminenciae muroq; quas pinnas dicunt · PESTI · Amore · incendio · ut & corpo descendit ab aere pestis · NEC FAMA · Honestē scilicet · Sancto nme conest · FURORI · lānonamori · ADCREDITVR · cū calliditate al loquitur · CORREGIAM VERO · L · bromaest Inter quā & confessionē solū est pnunciacio · & vronia est cū aliud ū ba aliud continē sensus · PUER · Filius · greece dic̄ ΠΑΙC · Duorū generū est · Bene cessit masculi no femininū · ADEO · Multū · Ut terenciu[s] adulescentem adeo nobilē · VERITAM · T · M · N · propter illud · aut tanto cessabit · c · rerum · MOENIA NOSTRA · Iunonis hospitia · MODVS · finis · Iuuenalis · nullo quippe modo millesima pagina surgit · QVONVNC · C · T · Quid opus est quanto certamine · pacē & cernā non induciae tēporales · HABES TOTA QVOD MENIE · p · propter illud · Nostrā nunc accipe mētē · PARIB · QVE REGAMVS AVSPICIIS · Aequali potestate · Et habeo quod p̄cedit · idqd sectur dictū est a comitibus inquibus iscle auspicis creati lice & non simul crearentur parē cū habebant honorē · ppē eadē auspicia · Unde & consules pares sunt · cū necesse esset ut un' prior crearetur · FRVGIO SERVIRE MARITO · Enfaticos · ac sidicere & deuli · DOTALES TYRIOS · Regalem spectabat p̄sonā · PERMITTERE DEXTRE · Quasi p manus tuencionē · secundū ius locutus est · Olli · Aut illi · aut tunc · sedm̄ & ppar & chesin dicta sunt · SIMVLATA MENTE · Hoc est calibus adgreditur · LIBICAS AVERTERE TORAS · Absōlucior quidē · & · hge lectio · seduenor & figuracior illa est · Libicis auer terē oris · Nam plerumq; trahitur scēna · utiliquo tum non id locum sed de loco ponamus significationem · Ut sidicis decum panni · ibeo intus chiam · honestius est · quam sic o dicens · Nec hoc tantum hoc loco fiet · sed inplumbis · Hinc enim est rip̄ in ue inuissus · ibibis · INCRESSA UENUS · Calliditatis est · ut supra · FORTUNA SEQUATUR · Hoc ad casum pertinet · FATIS INCERTA · F · Bene omnia tetigit · quibus res humanę regunt · Casus · fata deq; AUT FOEDERE IUNGI · Si feder e p · se plenū est · si foedera ad populū pertinet · TIBI FAS ANIMV · p · sic eolus · cum sorte gina quid opus est explorare labor · PERGE SEQUAR · Bene aliud agens · aliud ostendit · Ante est enim iunonis officium & matrimonio · sicut usi uenerius · Unde paulo post · adero · & quasi mihi certa uoluntas · EXCEPTI · subseruit est ·

ISTE LABOR. Scilicet exploracionis suae. CONTERRI. Conabundat. ut fatur narrabat. RETERRITORBEM. Quae nox tegebat. NIGRANTE. Nigrum parcipum pnomine. ALAE. equites ob hoc ala dicta. quia pedites tegunt alarum uice. TREPIDANTES festinant. ut hic modum trepidi. et l. INDAGINE. ferarum missione. DESUPER INFUNDA. Quia aer est iuno. bene hic se facturam die quod habet in potestate. NOCTE opaca nubium caligine. ONE CLEBO. Pro totum omne enim numeri est. totum quantitatis. TUAS MIHI CERTA VOLUNTAS. Hoc est fiat iam tuum subsequatur officium. CONUBIO. Nu naturaliter longa est. ab eo quod est nubere. ut conubia nostra reppulit. Sed modo meri causa corripuit. NONADVERSATA. legitur et auersata. IUBATE EXORTO. Nam lucifero. nam proprie iubar. lucifer dicitur. quod iubas lucis effundit. Unde et iam quicquid splendet. iubar dicitur. ut argentum gemarum. est autem lucifer inter dii iouis. plerumque ueneris stella. Unde ueneris dicitur. utque uenus ante alios astros diligit ignis. sane modo ister gr. insensu est. iubar enim precedit auroram. et facit hoc iubar huius iubaris. RECIA RARA PLAGE. Multi diuidunt. ut sit rara maiora plagas. minora intellegamus. Alii plagas per diffinciones accipiunt. ut intelle gam quae sunt retiarum plagae. Sciendum tamen proprie plagas dici funes illos quibus retia tenduntur circa circa ima et suma parte. LATO VENABULA FERRO. Lati ferri. Venabula ob hoc dicta quod sint apta uenatui. MASSYLI. Massilos gens est non longe ab Iuba. et massili legendum per unum r. non ut ite uersus. sicut longa est. ut hic mihi massilae gentis monstrata sacerdos. CYDORA CANUM UIS. Plus est quam si dicere. mutando. unde sallustius. quae pestis et sponte uispicium erupit. Odora autem pro prie dicitur. Nam olos est qui se odore emittit. nonqui odore sequitur. ut fatius. odore uulnere prinus. sic est et in fode ricur. pro dolos laurinus. nam odoratum quod aliunde odore accepit. ut odoratum peplum. Tria ergo sunt. odos pro ola. odoratum quod aliunde accepit. odorisequum qui odore sequitur. sicut modo decanibus debuit dicere. CUNCTANTEM. Morantem. an quin amantem debuit festinare. sed pathos natura superatur. ut terentius. dum olium diuconatur annus est. deinde hoc morabat studio placendi. ADLUMINA. Ante uel apud. STAT SONIPES. Adest. presente. Nam sistat. simpliciter accepersit. iuxta peracta est.

Nigrans
Alae
Trepido
Indago
Omne
Totum
Iubar
Venabula
r
Odorum
Odoratum
Odorisequum
r
Terentius
Ad
Stat
Cunctans

Limbus
Fascia
Retiolum
Vt. ac delum ma
trynam
r Cres
Stigma
Craneus

Nā legimus stare loca nescire. Denique sequentia dicti hoc explanant. Ac
siena ferax spumancia mandit. SPVMANCIA. Spumas uomencia. ut naufragi
mare quod naufragos facit. LIMBO. limbi est sicut ut supra diximus. fascia quę
ambit geminatae uestium secundum antiquum ritum. Vt uiccori clami de auratam
quia p. circumpur pura. CRINES NODANTVR IMAVRVM. uelum retiolumqd
colligit comas. IPSE ANTE ALIOS. Quia amatur. ideo. clar pulcritudine. licet asia
no magis congruat HIBERNAM. HIEMAM. Nunc asperam. sed aptam hiemari
cupientib. Sic enim se habent natura regionis. Cbene aliud hagens. aliud ostendit. Nā ęstat
apollinē. XII. mensibus hiemans. apud lib. parā hiemem dare respnsa. unde paratus
apollo dr. Ecce ecce iuuenis apud delii. iuuenis apollo. Apollini aeneam. uel propter sagittas
quibus inuenatu utebatur comparat. uel certe ppr futurū infelix matri monitum
&c. d. nupcias est hoc numen infensum. CRETES. Abeo quod est. cres. DRIOPESQ.
Populum xta panasii. ut. ursoq; trahens. erat sinaristas. PICTIQVE AGATHIRSI.
populis sum scithę colentes apollinē rpboreum. cuius eloquia feruntur. pictis aū
nonstigmata habentes. sed pulcri. hoc est craneo comaplacentes. CINTI MONTI
dei. FLVENTEM. Ungentes aū. FINGENS. Componens. ut & corpora fingere.
TELA SONANT. uim. uuu. fuerā que fuga tenancem. HAVT ILLO SEGNIOR
Idest nonullo deformior. Nā plerūq; uirtus & pulcritudo pse mutcem ponunt
Hinc est. fortis hercule pulcro. pulcra uenus. nā hercules fortis est. nicongrua
pulcritudo; sic plautus in prego pollonte demulcere. quid nā fortis est. idest
pulcra. HIRE CAPRAE. hoc est capraeae. & bene aptat descriptionem ad
speciem. ut ceruus campos. crapreis saxa pmitat. DECVBRARE. Bene pterito usus est
tempore. ad & primā nimiā celeritatem. TRANSMITTVNT. celeriter transeunt.
IMQ. h. c. Idest modo. utiā digitus iampectine pulsat eburno. & bene pu
rile ostendit animum qui pmobilitatem frequenter optat. timenda MONTE
LEONIM. PER transitū tangit historiam. Nā ascanius pter iulū & ilium q; ha
buit nomina. & iam dardanus & leonmadas dicitur est. ad & meroq; fratrū
solacium. ideo nunc eū dicit optare adventū leonis; paulo post. dardanius q;
nepos uenerit; constat & iam aenean dardanū dicitum. ut ostendit u haurit
hunc oculis ignem crudelis abatro: lac ilioneus. hinc dardan ortus. hinc rex. ait:

: dardanus;

nā latenter ac illud nom ostendit. COMIXTA GRANDINI NIMBVS secundā
tunorem hic ego negantem c. en. & benedicam grando adiecerat. quia pluvia
nimbus continet. DEMONTIBVS AMNES. Neue linuestigare ruperent
regina. DEMENTIVNT. Bene suppressit rem pudendā. Sic arentius. quid dū facit
fateor. PRVMATITIVVS satis perite loquitur. Nā secundū eruscam disciplinā
nihilam incongruū nubentibus quā tremotus. uel cęli. IPRONVBAIVNO
Quenubentibus pest. Iunonē autē dedisse signa tempestatis constat. & pluuias
quae dedere fuit. FVLSERE IGNES. Varro dicit. aque lignum arat tonitū capi
dant. unde loche quo & facesp lucerit. & aqua pura depuro fonte mari est. rupens. VLVLA
BVNT. Bene medii elegit sermonē. Nā ait & lucanus. non ululare ri
ump his. hinc tu autē non ululat. non dubū est. SPECIES FAMAVE MOVEBAT.
Species rerū pseniū est. quod quasi aspicitur. fama autem rerū absenciū. hoc ergo
dicit. non eam mouit nec pseni dolor. sed quod non in thalamo sed in specu conu
bierat. nec fictura mox fama. MEDITATVR. Exercet. sicut ratius. & corrida cubitis
diluuiē meditatur agris. Nec congrue dicit. Aiacis enī est in ipsa meditacio
ne. Nam & certamen est meditacio. Sciendū tam hodie hominū ñ cē. GVLPĀ.
ut supra succūbere culpae. FAMA MALŪ. Definicio est. ut quo. & pecedens
pendeat nomine. quā quā alique legant. Sane quo. nisi difinicio sit. legi non
potest. Nec ūpcedit. ut ordo sit. fama quo non aliud malū uelocius. MOBILITA
TE VIGET. Vim ei sonomato poetam. & laudat a contrario. cum enim omnia
labore minuantur. hanc crescit. ACCOLIT IMBRAS; Supra licentia. quem mul
tabat timore. INGREDITVRQ; f. & c. n. c. hoc uult ostendere. nec humili eam
fortune parcere. nec superiori. TERRA PARENS; Generale est. nā parentē rerū
omnium. IRA INRITATA DEORVM; Amfibolon est. utrum sua ira ppter excesse
tos gigantas. an ira deorum irritata. quae cunctos erat gigantas. extremā
aut post omnes gigantas. quippe ad deorū ultione nata. aut certe ex cur
mā pessimā. omisenī quod ernę diana tractat. diam natiuile esse. cum
ultionem sine. quinasuncur ultimi. VT PERHIBENT. Quorū aliq; fabu
losum aliquid dicere solet inserere. fama est. Mirū ergo modo ai de ipsa fama
loquerentur. aut. ut plurimum. PEDIBVS CELERRIMA. Comitat rerū epithēta.

Terentius

Species

Amphibolon

fabulosum

nam prix pedum est. ut pinnibus ignea flamma: Celerius pennarum est.
Ut celeriq. fuga subtrahe lapsae. Quot sunt corporae plumae.
Non ipsius sed innumerabilibus corporum. Nam et aggeratio est desidiceret.
quot sunt harenae. Oculi subter. Adverbium desidiceret. non sup
plum sed subipsas. Tot linguae. Infinitus numerus. Nam reiera
quot sunt homines in quib. fama est. tot ora habet quae sunt hominum.
Nocte volat. Bene naturalem rendixit. nam quanto celatum est aliquid tam
tamagis requirtur. & sine dubio incipiens fama semp obscura est. que diuulga
ta conquiescit. unde ait. luce sedet. terreque per umbram. Noctem. umbra
tis esse. nusquam aptius significauit. custos. speculatrix. Summi culmine
tecti. per domos nobilium. turribus aut altis. per regum domos. magnas. Mag
nas populos. & dicit plebeios. Tenax. in omnibus perseuerans. Gaudens. pp
inuentam maciam. Facta atq. intecta. sicut sequentia indicant. Dignetur
Liberauit sermonem quasi ipsone superioris. Luxu quidem longa. idest
nunc hiemem intense luxu fouere. in quantum longa est. ipsa brevis. fuit tale
& iam alibi figura. ut urbis ea fluuium qua longa est. noctem. Regno
rum inhonestorum. Hoc fingit. iam nulli curae est. chartago. & ne quidem
De Africa. Crudelis. iarbas. filium iouis ammonis. liber cum indos pe
tit. & per libiam exercitum ducebat. fatigatus sit iouis sui patris implo
rauit auxilium. & statim iuxta aras fons secutus est. Unde factum. iouis am
monis. ab hac dicta simulacrum cum capite arietino. quod ideo fingit.
quia satis eius sunt inuiti responsa. Rapta. Scuptata. ut rapti gan
medis. h. Gara mantis de. n. et pprium potest esse & gentile. nam ga
ramantes sunt iuxta libiam. Centum. Infinitum pro infinito. Ex cubus
Vitio aeternas. Definitio est & ignis. quidem ignis per uigil. ex cubie
deorum & siuendum nonnulla cave ratione ut in aliquibus sic ignis per uigil.
nam pestiferi aut terrenae sunt aut aereae. aut aereae. sed quia aer ignis est
ideo & aeriarum potestatum complis ignis est. ut reddatur eis imago
sui elementi. Est autem iouis quia aether. est minerue quae supra aethe
est. Unde depingitur capite pro creata ee dicit. Isq. amens animi.

Nox

Persona

Fabula iouis ammonis

Rapta

Aether ignis

Etrumator & barbarus. Sane nomen eē ostendit ponendo genitiuum.
AMARO. Aspero. ut hostis amare quid increpitus. MEDIA INTER
NUMINA DIUUM. Ac sidicer & distestib. ut sallustius. quamme
diusfidius ueram lica mecum recognoscas. SUPLEX ORASSE SUPERIS. Par
tim conquisitur. undeam orasse. idest dixisse. hinc & oratores dicimus.
MAURISIA. Maurana. protemio. NUNC EPULATA. Dum in epulis est.
Nam eum deseruit participū & bene nunc dicit. Offitia enī in deos. licet
eterna habeant gratia. tamen in presenti plus ualeant. semp aut iouis propter
hospitalitatē libat. Et bene conq'rit. quia humanas res netū quidē curat
cuertributū honos sacrifitū. LENEUM. Bachicū. Na liber leneus dicit. q. loculis
pre. qui & grege cenu dicunt. Na cū sit grecū ex manu de lenitū non potest
accipi. NEQUI QUA HORREMUS. Quamuis nō hoc facis. CAECIQ. IGNES. Nequamuidem.
sed quae origo nappare. Aluenī deuenis dicunt. Aluidenubib. Aluideere. IN NUBIB.
Ac sidicer & nacte. Iuuenalis. nec uentoq. ralis sed prat cadat in terra secū. FEMINA.
1 nuda a sexu & ia in opit specialis ēquestio. estaut ecdo. femina erant. que in urbis
finib. urbē posunt. PRETIO. Ut ostendat eū nec meruisse p gratia. nec uiuasse uirtute.
& suendidit. quod ēquerit. t desiuadat. p eorū t denuptiarū p missionē. LITUS. Ut
& supēdyeni. terra mari uiena. modo & ia in serile iuit ostendere. LOCI LEGES DEDIMUS.
A ut quatributaria fecimus. aut cuideo ēcessim cauere. ut in nostrū uenit & mari
moniū. NOSTRA. Pro mea. Estaut nobilius. sallustius. nosce mentem dactissimoq.
copia. DNA. Ut sallustius. licet frigio seruire marito. Estaut deuire. quasi
p coemptionē. PARIS. Similis paridi. Inuitu apsona. Et bene paris. quasi qui
sustulit pacū. sic iuuenalis. & calno seruit & roma nerom. SEMIUIRO COMITATU. Iuuenat
U tque refrigie neque eū f. MOLONIA AUTRA. hoc est in curuo pilleo. de
quo pendebat & ia buccarū tegim. CRINE MEDANTE SUBNIXUS. Crine
unguentū subnixū habens. RAPTO POTITUR. Sup profruit. nūpprius
raptus. Inuiat contus. Nec eū hic mpuerit. TEMPUS QUIPE TUIS. Ac sidi
cer & nonnuru si hec parmur recolentes. FOUEMUS INANEM. Aut quae
frustra recredm mordice redere. aut q. me tui filū ēcsido. fouerius
aut quasi inse infirma. OCULOSQ. AD. M. T. R. Ut inde pellat pueum.

* id lidiana. qua utebant & friges & lidii. MITRA.

Medius fidius
Orator
Leneus
Ceciq' ignes
Litus
Tributarius
Iuuenat
Mitra
Pilleus
Raptus

nec uideatur eo commuru· quod urbani omnes Ioue africu respiciente.
N am utrumq· aurpi libera sima· Voca zephyros· Aut quib· eneas nauigat. Unde est nec zephyros audis spirare secundos· Aut quibam mercatorum uenientesq· secabat· Et rapido parti cu flamine portam· Tyrrhachinae· pro carthagini· & pro aduerbio in loco de loco posuit· Sic horatius. romae & tiburi euenio sus tyburne romanis proteriburi· Expectat· Moratur· deterit tempus· Non illum nobis· Cartos lopumenon intellegimus· Pulcherrima·
Cartos lopumenon
I pth & con pp & cum ner ad pens negotii pertinens· Graui que· i· bis· uinducit armis· Aludicum bis· sine gladio diomedis singulari certamine· & ite mercidio· sicut legimus· descendo adducere ecla· Aludicum propter diomedis & achillis certamina singularia.
S ed quando cum achille dimicauit· a neptuno liberatus·; potest tamen id prouenere factum iudere· sicuno inpuratur uenire quod pro eo factum·. & potest tunc totidem classes conuertere in triremes· potest & ita alter sensus esse· Nutrora antea abhercule qui & ipse greius fuit· capta·; ut intellegamus lam tunc aeneam manu fusse.
Hercules
N ec enim mutatur tempus interfuit· cum iste & priamo tunc abhercule imperium tradit· Graui dari imperiis· Unde mutari imperatores possent creari· ut hinc populum lateregem· Ideo autem grauida ablatuo uingi· quae & ita grauisillare· dicemus· Unde·; huius origo sermonis· sic planius in anfitrione· Uxor tua non puero sed peste grauida·; Bello· & rementem· Occepus tempori· quib· alatino regebat· ut longa populas in pace regebat· Natias bellico sa fuit italia· Proderet· Modo protenderet· hoc·; propagaret· Propago autem si genus significat· pro· breuis·; ut si romana potens italia ut tuae propago· sicle arbore dicas· producit· ut flocos propagines arcus· Prodere sane significat & decipere ut unus ob rem procimus· Sane in finem hae clausulae polysemos
Prodo
Propago
Super sua laude· Pro sua laude· & greci·; scemu· sic enim dicunt· ypere kinyro· id·; pro illo· ypercoreete phanor· id·; pro coronae· Moliretur·
N
Molior
P repetere· gerere· Ascanione· Propter illud quod frequenter dicemus· ipsi imperium debent· Ideo autem hoc asserit posse ut laudando iulum· caesarem laudet· Quia a eo origine ducit· ut iulus a magno demissus nomen iulo·
Romanas inuidet arces· Honestior eloquio·; fauddamus· quarem

. mundemus. ut liber pampineis mundit collibus umbris. INIMICA INGENTEM.
P. re occupat quasi preseus. PROLEM AUSONIAM. Utin. VI. nunc age dardanam
prolem quae deinde sequatur gloria. HAEC SUMMA EST. Idest mei pceptis
collectio. Iuuenalis. in summa non maurus erat neq. sarmata. PARERE PARABAT.
N on respondet quasi numen in ferius. sed dictis obtempérat. TALARIA NECTIT.
Mercurius ideo dicitur habere pennas. quia citius ab omnib. planetis mor
tum suum recurrit. unde uelox & erratis dicitur. ut quos ignis celi cillenius
erat morbes. VIRGAM CAPIT. Idest caduceu quod primo appollo habuit.
& donauit mercurio. lira sibi tradita. Sic horatius. fraternaque humerum lira;
huius autem virgae hec ratio ÷. Mercurius & oratio deus dicit & interpres deor.
U nde virga serpentes diuidit. id ÷ uenena. nam bellantes inter pui oratione
sedantur. Unde secundu huiu. legati pacis. caduceatores dicunt. Sicut enim
pfiscales bella indicebant. ita pax pcaducéatores fiebant. EPMHC. dicit grece
dicitur. à TOY THC. EPMHNIAC. i. ame inter pres. ANIMAS. Proumbras. secundu po & cicumore.
A nimae. & non in celo sunt. ut ipsa dehinc celo sicies de cecelo parentis. Huius autem rei ratio
alterius ÷ scientiae. LUMINA MORTE RESIGNAT. Claudit. perturbat. est & aliud qd
fisici dicunt. pupillas quasi oculis uidemus. moriturosante triduu non habere. Cub.
nonnusq. ÷ summa desperatio. hoc ergo dicit. resignat. hoc est auferit signa luminib.
T RANAT. Transuolat. ut nare pe aestatem liquida suspéeris agmen. APICEM ET LATERA.
B ene ei que sunt hominis dat. Nā re fuit. quicum audisse & oraculo. cauendu ée
auus filio. & timore nullu suscipér & apsaeo in montem conuersus ÷ uisu gorgonis capite.
eo quod illu nolut suscipere. Utaut in primo dyem. peritus a astrologie fuit. Nā & her
culem docuit. Sane latine tela non sicut ulus in elo. Fulcit. Sustinet. altus ÷ nimis.
N IX. Niuis facit. se diuerbū ninguit ñ hinc uenit. sed abeo qd ÷ haec ninguis & haec ningues.
L ucrecius. albas effundere ningues. Ninguit aut prima psona cara & secunda quia
non est in nostro arbitrio. PRECIPITANT. Ut nox humida celo precipitet. SENIS. Aut
propt & cate. aut adlusit ad niues. ut gelidus canis cum montib; humor liquetur. PARIBUS ALIS.
I enuolauit. ut dixit & in celu parib. se sustulit alis. CILLENIUS. Aut a cilleni. unde paulo
post cillenia proles. dicit a cillene archadie monte. ubi dicitur natus. TOTO CORPORE.
U no impetu excursus. Sic lucanus. nec si ne tellure cadauer. paulatim pmembra leuat

Summa

Talaria

Caduceum

Horatius.

Caduceator

EPMHC. gr. mercurius

N

Trano

Lab persei. reg. re
Infra in libro. VIII.

Nix

alludo

Ciconia

q̃ terra repulsu erectuq̃ semel. Ausimilis. Incongruu heroo credidit carminis mer-
gudicer & uralibi ciconiam ꝑ periphrasin posuit. candida uenit auis longis minus colubris.
Ric. & testa cu ardente uinder & semillare oleum. Litus harenosum ac Lybiae. Bene
harenosu addidit. Nam Lybia erat. sed non in harenosa. Mauritania enim aspera & siluestris.

Magalia
Mapalia

Materno ab auo. p̃ maiam ex Lamis filia. Magalia. Afrq. casus. & mapalia idem
significat. sed magalia ma producit. mapalia uo corripit. ut & Varro habitata mapalia
tectis. Iaspide fulua. prouridi. ut fuluaq̃ capit nec tentat solum. Dicit & ia plinius

Iaspis

in naturali historia multa ee iaspidu genera in quib. & ia fuluu comemorat. Insiserat.

Lena

Rouagina posuit. & multi iaspide uolunt ad gnatia pinere. Lena. Genus Uestis est
aut ꝑ pri toga. duplex amictus auguralis. Inuadit. habitu futuri orationis ostendit.
Et notandu nec eu tantu numeri. sed & ia caducetorisq̃ oratoris officiu fingi. Na & ꝑ
suad & & nuntiat. Uxorius. Uxori seruiens. horatius. Uxorius amnis. Ipse. Dii dicas

Uxorius Hor.
Olympus

auctoritas. ut que phoebo pat omnipotens. Claro demittit olympo. Olimp; quasi olo lapus
dictus. siue mons sit macedoniae quidcit ee diuoru deq̃. siue celu. unde addit. d̃ro. ut ple
nitudo su. Accentus sane ꝑ ea sit tunc poe ee sisti greca declinatio. Ut olimpon nam
olimpi. Torquet. Regit. sustinet. ut cuncta tuo quibella pat subnomine torquens.

Torqueo
Tero

Hinc. Que dicturus. na sup dicta ex seducent. Terris. pneglegenia tepora esumis. salustius.
Ubi nemio frustra timo. Debent. Honestus pluralis num respondit. Surgente. Crescente.

Surgo

ut surgente in cornua ceruu. Et surgente q̃ noue charagmis arce. Cyllenius. Antonomasiu.

Antonomasiu

p proprio. Ore. Oratione. Mortalis uisus. Aut oculis se ceneae fistulat. aut humana reliquit
effigie. qua sumpserat. ut ab ceneae possit uideri qd melius. Medio sermone. Acquiescent

Sermo

omnia que uppit dicerat. sed sermo. c̃ seruo orationis. & c̃ fabulatio duq̃ t plurii. Medius
ergo sermo. cu persona cuquaquis loquit ñ respondet. ut tunc fiet ceneas. Erecte. Errore. c.
Subaudis sum. Dulcisque ire relinquere. Minus. quaqua. Teneuderat ingratis deq̃ excusandi
imperio. Sicipse mi. sed meus sa dei. Ambire. Blandis circuuenire. & ab illa recedamus.

Exordium

Ut. nec conub. abire lacrimis. Excordia. Oratione. sed cordiu induo diuide. in principiu. & oratione. sicut
in rhetorica legim. Alternanti. Uarianti tractatu. Et hoc ostendit cognasse eu & ia amate.
sed prulisse uolumate deq̃. Tacitis. Smestrepitu celatu ceslia. Arma parent. Commumpeu
inte sorte regine. Quando. Ñ. reppit. sed significat. siquide. ꝑ cum tempo uocamus. Sane

Quando
Serenus

quando. breuis. naturalit. sic serenus. quando flagella ligasialica. urgeluisurpat. siquando

tribunaeque brdis. QUIS REB: DEXTER MODUS. quis sit optimus reb; euenit. LAETI-
A lacres. festin; FACESSUNT. frequentatiuum: ut ingeo gressus. maris pcepta facessit; aliás. discedat
significat. ut terentius hinc facessat hec tumulentus nescius. PRESENSIT. Aesidicer &. antequam ille
moliret. Emma hoc usu omnium sepultus. OMNIA TUTA. De: scilicet: ioaggerato. INDE FAMA.
Q ue & chiarbenumauerunt. CURSUMQ: PARARI. Naugatione. Ut. meneant cursus. INOPS ANIMA. Sine
animo. sine consilio. BACCHATUR. furit more bachantis; tbene tuo sermone poccupat. sit cparatione.
THYIAS. BACCHA. Nam sic a bacho bacches. sic & a thyoneo thyades dicunt. Comotsaum sacrifice dixerit.
quia ex renouatione comouebat simulacra. Unde ornat. Negotio candide bassare mutuequitia.
T HYIERICA. Triennalia liberiani sacra. tuo quoq: anno innouabant. Sane sciendum quia apud
graecos dicuntur thyia. sic apud latinos ceremonie dicunt. Sed ab abusione sacra liberia graecos vocant.
t ANOTHÇORTHC. id: a furore. tANOTWNOPEWN. NOCTURNUSQ: VOCAT. Nocte celebratur. unde
ipsa sacra nocturna dicebant. que populus romanus exclusit causam prudentis. Cytheronam
mons: & quo clamore uelut numinis bacchas uocabat. DISSIMULARE ETIAM. Sanc sacrificiosa
allocutio. Nam & sibi consulit sub facie insanie senecte. dissimulare autem eo. aesidicer &. ne repudenda
cognatis. ut ea fateri nolis. Sup eni dixerat. que reb; sit causa nouandis dissimulent. DATA DEXTERA.
E oedus amicitiarum. HIBERNO SIDERE. Nhiemet. sed hiemali sidere. dux ypt quodam sup. cum
pelago deseunt hiemps aquosus orion. Ergo aut tepore. ut quo sidere tempestuosus mercenas.
A ut reuera sidere ppt orionem. CRUDELIS ETIAM. Inter ochomen. Siciliam dergsure. sanctum est
uoluisse mori. DOMOSQ: IONORUS. Aesidicer & carthago latibinora: licet hic aliena sint arua. INDIA NTIQUA.
S i de: qua si pinterrogatione intellegendum. MENE FUGIS. Adhuc apte nunc impune bene fecisse.
sicpaulo post tiranni. NIHIL IPSA RELIQUI. Nipudore in regnum. INCEPTOS HYMENEOS. quinouum esse desit.
D ULCEMEUS. Tenuit enim honestam. sicterentius. seu ubi morigera fuit in reb. omnib. TYRANNI.
N ihil interest apud maiores interroge & tirannum. ut par sibi pacisceretur de regna tenuisse tirannum.
E RAMAPRIOR. quemeloi fuit sine dubio. HOSTES. Aeneas hospes fuerat tirannum. sed modo tirannum
senegat. hospitem esse. Unde nunc dido hoc dicit. cum me desseris hospes. EQUOMODO HOC SOLUI NOMEN
RESTAT DECORUM. Hoc: sup: alii restat intellegunt resistit. id: ctiam nubi: Nulli dicunt.
hoc solum nomen quo sup: ut recuge dica; dicit autem ingenii affectu hostis suspicatus esse cum priuatim
paucis psentib; recitare & augusto. Nam recitauit primum libros aen. IIII. SALTEM. Hoc: iam sermo tractus
ac prouisque curreremus ab hostib; dicebant. sublatis omnib. salute cede. in deprimere sin hic nauis:
sermo. ut incepta rerum mutarum permutat aliquid. sabe dicam. ARTE FUGA SOBOLES. Erama

Facesso
Terentius
Bacches. Bacha
Trieterica
Orgia
Dextera
SALTEM

N

Controuersia

Terentius

Elissa

Piget
Puder

Sponte

Mane

Recidiua
Clazomena

uorque amare. Nā hoc fugā dicit, quā ille nomine pro fectionis amorem gessi.
Id desiderio cōprobat: SI QUIS MIHI. Bene tecum mihi, & secundum eius loquitur. Nū ubi
in iustū matrimonium. Liberum matre sequuntur. QUI TE TAMEN ORE FERET. Aut sic
dicit. quasi amatrix: ut sup. de iscamo. in fandum si fallere possit amore. Aut illud
dicit. optare filium similem uultui in moribus tuis. LOQUIS MONITIS. Bene scribit nec de
impietate, sane haec monita dicunt. ut carmina nymphae monita. deus auctor
apollo. hos monitus, uapsius. hos puer monitus patres in fundere limpos. IN MOTA
TENEBAT LUMINA. Phrisicuem: ut qualitate animi, & oculorum aut tempore aut mo
bilitate noscam. Ergo modo uult ostendere aneum apposito nec deuatum. LOQUENS
PLURIMA FANDO. Controuersia: plena inquam & ea purgat obiecta remouens a se
crimina. Iuenalis uitia statu. profectione sua retorquens in uoluntate dei. Habet
& ea fine. nā purgat obiecta fuga, nomine profectionis. PROMERITAM PRAESTITISSE;
Bene gessisse, i: sermo de his qui potentiorum magis lucent. Terentius. tameuetiam mes
promerente patri, id: bene agente. Et egrum ut psit & qui bene agit. Comm alibi.
Quid commeruit peccum patri id: quid malefegi. MEMINISSE PIGEBIT ELISSAE. Me
minit illustre dicimus. ut hoc loco: i memini illa. ut numeros memini. si uerba tenere.
DUM MEMOR IPSE MEI. De futuro dicit. Et egrue. Nā pig & ad futurum spectat.
pud & ad preteritum. Et hic & pene una sit significatio. tamen dicimus. pig & me illud
facere. pud & fecisse. Unde mirum quod pcipue a sallustio simul ponunt. PRORE PAUCA LOQUENS
Remoto ingenti crimine. descendit ad causas. NEQUE EGO HANC. Probat nec matrimonium.
AUT HAEC IN FOEDERA UENI. Aut in matrimonium aut iungendum: superiori. aut certe
ad posteriora pertinet. Et hoc dicit, nā hoc uenit ut hic moraretur, sic nunc probat. mes
fata mihi patrem ducere uetant, i dixit mihi, quae meuique uocant. Ergo uenit censui.
hoc: nā hoc censui foedera ut cum uelle discedere licet. MEIS AUSPITIIS. Ar
gumentum a necessitate: i auspicius ideo, qua maiores omnia auspicato gerebant.
Ergo auspicius dispositionibus. SPONTE MEA. Modo nomen: nā i gen i casus habet. Sic
i mane cum i gen i casus addit nomen: ut dum mane nomen dum grammatica nent. Sic:
i forte sua urbis. I. A. O. Mua ad ubia. Uergilius dicit, ni sua sponte. Nā sup legimus.
hos capes fatis comites. Et dum sas quaerere tras auguris agimur. O. RECIDIUA. Post
casum restituta. GRINEUS APOLLO. Clazomene curtas. asie. Unde horatius. diues

agebat da tomenus. iuxta hanc nemus est grineum ubi apollo colitur.
Inde ergo nunc epritheton dedit. lic& indelon accepit oraculum. Li
c
cias sortes. Nec hinc accepit responsum. sed sic dixit liciae. desidicer&
apollinéae. sed similiter hoc dixit. ut grineus. Hic amor hae c patria
est. Eo inquit desiderio peruolunttate deorum circa italiam
teneor. quo possem circa troiam. Et ad illud spectat. quod dixit
troia perundosum petereturr classibus aequor. Et nos eas. Nobis fas
diemus. Sed hoc loco non est iungenda elocutio. nesit uitium. Na
legimus. fas mihi graiorum sacrata resoluere iura. Sed hoc scien
dicit
fas est & iam nos cetera regna requirere. Nox oberit terras.
A ueri simili. ideo tempus posuit; quotiens autem. hoc est peruma
quamque noctem. Insomnis. Moresuo proinsomnius. Turbida
T erribilis. quod & umbrae conuenit. & parentis auctoritate. Me
puer ascanius. Amor ascanii. scilic& admon&. Quem. Longe repetit
& ad ascanium r&ulit. & lic& excusetur. tamen solo eco phanes.
Interpres diuum. Hermes. expressit uerbum de uerbo. A ipso. Id.
l. mercurius
magno; ut supra. ipse deum tibime claro dimittit olimpo. Utrumq
caput. Meum & tuum. dit iouis & mercurii. dit meum & ascanii.
C eleres. Mandata perauras. ut supra celeres. Manifesto in lumine.
A ut claro. dit in nimbo. cuius manus est lumen. Sic lucanus. post quam se lu
mine uero impleuit. His auribus hausi. Accepi. & est pleonasmos. Se
quor. Ut italiam sequimur fugientem. Iam dudum. Abinitio oratio nis.
A uersa. Irata; ut diua solo fixos oculos auersa. I; Luminibus tacitis.
I psa tacita. Ut tacitumq obsedit limen amatae. pro ipsa tacita. Sequit
dit inuectio. quesemp statuca r&. Nec tibi diua parens. Non est
sola in aenean uituperatio. sed & iam in se oburgatio. quia dixerat.
C redo equidem nécuana fides genus deq; esse. unde nunc dicit. generis
nec dardanus auctor. Perfide. Tum increpat. sic supra dissimulare
& iam speraſti per fidem more amantium. Caucasus. Mons scythiae
in hospitalis. Hyrcanae tigres. Arabicae; nam hircania silua est;

Ipse

Nimbus

Hauio

Inuectio

E tnotandum relictis medis compartionibus eum argumenta fecisse. Nam post deos.
non homines sed sycea irruit. QUID DISSIMULO. Tacitę quęstioni occurrit. Ne
quis eius nimiam iracundiam reprehendere &. dicens eum posse mitigare
forsitan prieciibus. MISERATUS AMANTEM. Miseratus accusatorum regit
ut hoc loco. Misereor gentium. ut miserere animi non digna ferentis.

Amphibolum

QUE QUIBUS ANTE FERAM. Amphibolum. quid prius. quid posterius dicam.
NEC MAXIMA IUNO. Aut inimicitiam maledictum est. ut eam non esse maxi
mam dicat. sicut & iam Iniouem. Nam conuitium est. quod eum sciunxum
dicit. hoc est nocentem. Aut certe iungitur. ut nec iuno aspicit. nec iupiter.
NUSQUAM TUTA FIDES. Hoc est nec apud deos rem. nec apud homines. Terentius

Terentius

quid credas aut cui credas. Fidem laudat per contrarium. Nam omnis fides tuta est. haec autem nusquam tuta. EIECTUM. Naufragum; legimus
enim. huc pauci uestris adnauis. oris. & est separandum. LITORE EGENTEM.
E deest egentem litoris. ut hospicio prohibemur harenę. FIDEONI IN PARTE.
U T & dominum aenean in regnum recepit. quod iarbas queritur. AMISSA CLASSEM.
S ubaudis. renouatam. HEU FURIIS INCENSA FEROR. Quia multa erant in deos lo
cuta. Fibona praemittit excusatio. nam numina non credere. cum mortalia.
& abiis non sperare. furoris est; subiungit enim. siquid pia numina possunt.
NUNC LYCIAE SORTES. Irrisio est honesta satis. cum his uerbis fit. quib. laus
prae missa est. ut nobis idem alcimedon duo pocula fecit. nec dum illis libya
admouit sed condita seruo. Semiusaut aenean. superius haec uerba dixisse.
QUIETOS SOLLICITAT. Cicero in libris de deo natura. triplicem deinis dicit ee
oppinionem deos non ee. cuius rei auctor apud athenas excusus est. Esse nihil
curare ut epicurei ee & curare ut stoici secundum quos paulo post. siquid
pia numina possunt. Nam modo secundum epicureos aut ei cura quia oss.
S EQUERE ITALIAM UENTIS. Satisarcasica prohibitio. que fit p̃cessionem.
que tamen nenon intellecta sit persuasio. p̃miscenda sunt aliqua quę fuerent latent.
ut uentis. pundas. sic terentius. p̃fundat. p̃dat. pereat. nihil admeatum & re
tello. Redargue. MEDIIS SCOPULIS. Aut manifestis aut medio q̃ & hostere cepi. aut
illa saxa dicit. quę sunt inter africa & sardinia silicia q̃ HAUSURAM.

Iereminus

Refello

I uturum · futurum · DIDO · Loquest & uocaturus & accusaturus sec̄ · SEQUAR ATRIS · I · &
A In furiarum facib · dicunt · hoc ēmuocatis tibi immitā diras · alii socio · ut paulo post ·
ferrum flammas · Melius tamen est · ut secundū urbanū accipiamus atris signib; rogalibus · Urbanus
quibus ut rem pestiferā significet, ut aeneae · sicut in quinto legimus cōgit · hoc ergo nunc expositor
quod facturae dicit · id occidam me · & rogalibus te persequar flammis · Absens quasi
mortua · Rogalib; aut mali omnis · quod atris dixit · legimus & in oratio · graecq; rumque mena
ut lic & ignium · ANIMA SEDUXERIT · A · Spallage · pro anima artubus seduxerit ·
O MNIBUS UMBRA LOCIS · A · Dicunt plerisq; biothanatos animas non reuiniori Biothanatus
ginem suam · nisi uagantes · Legitimum tempus fati compleuerint · Quod po & e
ad sepulturam transferunt · ut centum errant annis · Hoc ergo nunc dicit dido ·
occasiuam meam te dicensum · uagum mihi dabis poenas · nam te sequar semp · Siaut
fuerit recepta in originem · poenas tuas audia quas iudere non potero · Hic ergo sen
sus est · Si tempestate euaseris flamarū rogaliū umbra mea te psequetur · Si
& hanc euaseris · uel recepta audi & fama supplicio tuo · MEDIUM SERMONEM ·
P ropter hoc quod sequitur · multum & iuncta tantem & multa · p · dicere · SUSCIPIUNT
FAMULAE · Subaudis eam · TUNC UERO TEUCRI · Regis presentia · Sic mono · Tunc
uero Incumbunt urgia & psentia turni · FRONDENTES · FERUNT · R · Nquierunt
sed quiesse poterunt · ut quo sego sint tociens · laude dignati martos · LUCE STUDIO · Fuga
C eleris profectionis · ut ille uolans simul arua fuga simul aequora uerrit · CERNAS ·
h onesta figura · si rem tertiae psonae · in secundam refers · ut si quis cernat · FORMICAE ·
A d studium respicit comparatio hoc loco · Tertiae cautelam exprimi hanc con Formica
parationem · Horatius · parvula nam exemplo est magni formica laboris · Iuuenalis ·
formica tandem quidā & p · uiere magistra · Sane formica dicta · a beo q d micas
fert · FARRIS · Solum non est · qd · R · gemmat · ingenet · monadicon ergo est · sic Monadicon ·
sol · Ite · cor · cordis · solum in dis · mutat genetiui · Ite · S · gemmam exit · ut · sis · & hec · I · singularis dictio
carem exemplis cum populatem · Antique dixit · nam hoc uerbum apud ueteres actiuum fuit · Nunc tantum deponens est · HIEMIS MEMORES · Horatius · Ns
Q uae simul inuersum conuertit aquarius annum · nonus · quam prorepit Populor
II NIGRUM CAMPIS AGMEN · Emistichium ennii · de elefantis dictum · Emistichium

Callis
Semita

quo antea actus fuit est demdis. CALLE ANGUSTO. Callis est semita tenuior. callo pecorum praedurata. Semita est semisuia. unde & semita dicta est. actus dimidius. qua potest ire uehiculum. nam actus duo capit. propter euntium & uenientium & uehiculorum occursum.
GRADIA TRUDUNT. Quae portare non possunt. MORAS. Tardis. morantes. FERUERE LATE. Infinitus hic aoristus est coniugatione. id est a feruo. ferui. nam secundae coniugationis uerba per dito. E. quod habent ante. o. in ertum migrant. ut feruco. feruo. fulgeo. fulgo. Hinc est. feruere leucaten auroque effulgere fluctus.
Sic & iam horatius. uade uale caue ne tribes mandata que frangas. nam caue. ue longa est. nec uocalis sequitur. ut in bucolico. uale uale inquit iolla. Sed dicimus aoristus esse coniugatione imperatiuum. ut cauo. cauis; hinc & iam catullius cauere dixit.
Arx
ARCE EX SUMMA. Regum enim fuit habitare in arcibus propter tutelam; denique romae ualerius cum in esset lus domum haber & altissimam. in uidiae causa eam complanauit. item
Complano
augustus post acciacum bellum. palatium ex suo praecepto aedificatum cum esset & domus priuata. donauit rei. l. TANTIS CLAMORIB;
Horatius.
Nam aurum scilicet & INPROBE AMOR. Exclamatio apostrophe. contra amorem.
Et hoc est quod horatius dixit. Hoc amet. hoc spernat. promissi carminis auctor; tale est & illud in ui. auri sacra fames. id est cupiditas. Nam & illic amoris est increpatio. qui secundum philosophos omnium generalis est
Crisila
rerum. Hinc est quod apud inferos crisila inter amantes commemoratur. que monilo concupierat. IRE ITERUM IN LACRIMAS. Hinc est amoris improbitas. que lacrimis cogit rogare diuitem superbum. et iam speciosa elocutio. per lacrimis. PRECANDO. precando. cantando. in hoc modo. do. naturaliter breuis est. sicut terentius. ut uite dubius uanos remouando dolores. plerumque tamen a uirgilio producitur. ut cantando cuillum. item. cantando rumpitur anguis. suos mittere amori. assiduere.

non aeneae. Aut certe aeneam, amorem uocauit. NEQUID INEXPERTU. Frustra rogauit non spe impetrandi, sed necesse est quod sibi posset impetrare. sinon rogasset, quia quia frustra rogare. Et frustra geminato pro et dicit. Sic salustius. falso queritur de natura sua gen humanu; et sup. hoc arma et hoc spernat pmissi carminis auctor. PROPERARI LITORE CIRCU. Circu litus. na post posita ppositio accentu mutat et suas pdidit uires, pperariaum psonale. HUNC EGO SI POTUI. T. S. D. ET LETI NAUTES. Iocunbre et acrogia na speram bonu tenem adusa. Hoc au dic, si fere haburu genea, n tantu diligere. Si dilexisse, min dolere, si potuiau ppotuisse, sic dictu. Utomia pcepi atq animo mecu ante pegi. Ac si dicere, nihi mihi cig. MIHI. Pro me exsequere. COLERE. Colebat. infinitus pro indicatiuo. MOLLIS NIDITUS. facilis ut iq mollissima sandi tempora. HOSTEM SUPERBU. Post quu excepto denegause cartagineee mansurum. AULIDE IURAUI. Aulis insula. in qua ciuiauer greci senantea reusuros quatroia caperet. Et sensus illud spectans. Scio medanaiis eclassib. unu. Aulide au aut in aulide aut pro aulidi. ADPERGAMA. Inpgama, idest contra pgama. ANCHISE CINERES MANE SUPERI ELLI. Quod dicitur georaculo fecisse diomedes, et secum eius ossa portasse, quesque postea reddidit cum multa aduersa pferre. Hinc est. salu et erecepti nequiquu cineres. Sciendu sane uarronem dicere, diomedem eruta anchisae ossa, filio reddidisse. catonem au affirmare. quod anchisae sadratiam uenit. Tanta est inter ipsos uari et as. et historiarum confusio. REUELLI. Non reuulsi, nam uelli et reuelli dicimus. uul sus uero et reuul sus. usurpatum est tantum in participius contra naturam. QUO RUIT. Properat, sinere spectu salutis; nam hoc dicit, quod pro eo et iam ipsi prodest amoris scilicet impatientiae. FERENTES. Benefacientes, propicios. QUOD PRODIDIT. Quod decepit, et bene. addi ruptionem enim conuig. immutata uoluntas sufficit. PULCHRO UT LATIUS CAREAT. Quasi illi pulchrum uideatur; sicut est illud. O tantum liceat mecum tibi sordida rura. que tibi secundent; emptus IN AENEPETO. Sine offitio coeundi. Nam sine beneficio non procedit cum spatiu pacis et requiem. DUMMEA MEUICTAM. Mea fortuna. idest aduersa; ut hac troiana tenus fuerit fortuna secuta; geo statu: in quo est fortunam dicit, docent autem dolere. illud est quia non habet in aduersis patientiam nisi qui dolere consueuit. Hoc est ergo pacit. ut ei prestet tempus. per quod discat aduersa pferre. OROQUE NIA. Beneficium. ut oramus uenia. MISERERE SORORIS. Genetiu regit. QUAM MIHI CUM DEDERIS CUMULATA MORTE REMITTAM. Sensus est, quod beneficiu. cum mihi cumulatu dederis solamorte relinquu, et hinc intellectus est melior. quam mihi cum dederis cumulata; qua lectione tucca et uarrius probant. Nam male quidu legunt. quam mihi cu

horatius Salustius

Vello

dederit. idest aeneas cumulata morte relinquia; & uolunt intellegi; acceptu abillo beneficium, ma
te cumulabo & sic relinquam; ita autem mores dicere consueuerunt; uiaeru specula demonstrauit
desiderat. exercitum hoc munus moriens habeto. Nasica ocio habet & aeneas. restat ut eius morte
habeatur. sed non procedit. Nemo enim dicit. uenam cumulatam sed cumulata. FERTQ. REFERTQ.
Non abenea. quinihil dicit. sed a dulone. fert & refert. idest uerum portat. VOCES VLLAS TRACTA
BILES AUDIT. Cum mortis non audit. quasi murum est. tractu sit dicendo, fata obstant plac
disque uir deus obstruit. A. DEUS. Iuppiter scilicet; unde & supra dixit. saturnius.
ALPINI BOREAE. Flamis deal pibus. quae gallorum lingua alpinos uocant. NUNC HINC
NUNC ILLINC. Sicut aeneas a bamma & dulone. LISTRIDOR. Addolorem aenea perum & de quo ait.
Magno p sentit ampore cumas. ALII. lugentido. CONSTERNUNT. Implent. ut strata iacent passim sua
quae que sub arbore poma. FRONDES. Sicut lacrimae aeneae perenent. HAERET SCOPULIS
Sicut illé in consilio perseuerat. TANTUM RADICEM IN TARTARA. Secundum plures si
cos qui dicunt parem esse altitudinem radicum & arborum. LACRIMAE INANES.
Quia mens immota man & TUMULO. Post desperationem. EX TERRIT EX Precipitat.
turbata. MORTEM ORAT. pro desiderat. ut mortem quae miserrimus optat, dicit
certe ideo orat. quia consecrata fuit. Nec mori poterat nisi soluta consecratione. CAE
LI CONVEXA. Incurua coeli. TURI CREMIS. Cremantibus tura. HOC IUSUM. Hoc
quod uderat nulli dixit. quod est nulli ñ nesciro quod cunsuerat amore confessa. CON
IUGIS ANTIQUI. Aut prioris. ut cari. MIRO QUOD HONORE COLEBAT. Quibendo enquiere
uinos solent fieri. Moris enim fuerat uenubentes puellae siuenissent ad limen mariti.
poster. antequam ingrederentur ornarent lanes suas. undeat uellerbus nuces & oleo
ungerent. unde uxores dicte sunt quasi unxores. LESTA FRONDE. Diuina tanquam num
coler & Sane hoc loco latenter quam supra diximus tangit historiam. nam sumabat
aeneam. utique non coler & extinctum maritum. VISA. Non enim erat uisa ut su
pra. NOX CUM TERRA. Sed uen similis. SOLA BUBO. Sola. contra genus
po sunt; lucanus. Ecla & aeuuantur aues bubone sinistro. Item ouidius. In
fanelus bubo; & hoc est in usu. Sed uirgilius mirum referens ad auem; plerique
enim genus relicta specialitate. a generali sumunt; ut sidias. bona turdus. referun
do ad auem. Item sidonius prima est. a. idem litera. cum. a. sit neutri generis. Z
FERALI CARMINE. Bene hoc addit. Non enim omnimodo malum est bubonis omen sed

Uxores

Turdus

cum cantat. uox autem eius aut fletum imitatur aut gemitum. tacens
ostendit felicitatem; omnes enim aues o. scine. male. praepetes. bone
sunt. PRIORUM. Legitur & priorum. sed illud spectat. hebetatum
ignaro mentes quid uota fur. / HORRIFICANT. Horrorem incu
tiunt. INSOMNIS. Pro insomnis. idest uigilis. SEMPERQ: RELIN
QUI. Per omnes noctes nauigare uidebatur aeneas. quasi eam semp
deserer &. INCOMITATA UIARUM. Quod ferale idest mortiferum
nomen est. & praecipue regibus. AGMINA PHENTHEUS. Aut imperus.
aut secundum urbanum agmina serpentum; pentheus autem secundu
tragoediam paccuuii. fuerit & iam ipse SCAENIS AGITATUS. famo
sus. & celebratus tragoedis. & agitatus quia & furuit. & multae sunt
de quo tragoediae quasi frequenter actus. ARMATAM MATREM
causam ipsam furoris. SEDENT IN LIMINE DIRAE. Apacubio oreste
inducitur. philadis admonitu propter uitandas furias ingressus apol
linis templum. Unde cum uella exire inuadebatur a furiis. hinc ergo
est sedent in limine. UIAM. Rationem. GRATARE. Gratulare suscipe
gaudium pro sorore. sic enim dicimus grator tibi honorem. EUM.
Aeneam. quae ut notum noluit dicere. OCEANI FINEM. Licet a finem
oceani. Nullus nouit. sed initium quod & ipsum potest finis iudicari.
aliunde sumpto principio. AETHIOPUM. Aethiopiae duae sunt una
circa ostium solis altera circa occasum inmauretania quam nunc dicit
& dicta aethiopia a calore populorum quos solis uicinitas torret. ATLAS.
Nullum nomen graecum. N S terminatur. TORQUET. Sustinet.
STELLIS APTUM. Satis perite loquitur. Nam aptum communem dicit
apotu est haenon. Insignitum stellis. Axis enim non habet stellas.
qui est medius inter septentriones. Unde & graece anostros dicitur
Septentriones autem non occidere. axis uicinitas facit. non quia uaxe
sunt. HINC MIHI MASSILAE GENTIS MONSTRATA SACERDOS. Nunc
habitans circa atlantem. nam alterum non procedit. massilia enim. me
diterranea est. berenicis ciuitas urbis. unde haud longe est situm
hesperidum. Atlas uero maximus. inmauretania est. HESPERIDUM.

Ferale

Grator

Atlas

r.c. Hesperides. atlantis filiae nimphe secundum fabulam hortum habu
erunt. In quo erant mala aurea. veneri consecrata. quae hercules missis
a euristheo. occiso peruigili dracone sustulit. Reuera autem nobi
les fuerunt puellę quarum greges abegit hercules. occiso eorum
custode. unde mala fingitur sustulisse. hoc est oues. nam mala dicunt.
& mel onomos dicitur pastor ouium. SOPORIFERUMQ: PAPAUER.
Hercules

Incongrue uidetur positum ut soporifera species. peruigili detur
draconi. sed dicimus uaria uim prebere uictum diuersis animalibus.
Nam salices hominibus amare sunt dulces capellis. ut & salices carpens
amarę. scilicet hominibus. tremicitae secundum uetere uetum hominib.
uenenose sunt cum pingues reddant capellas. ergo & papauer licet
det hominibus somnum. draconi adimit. forsitan & est excusatio.
Potest tamen melior esse sensus. si seruabat in arbore ramos plenasit.
sequentia uero sic accipiamus. haec se promittit carminibus curas solue
re. spargens humida mella. soporiferumque papauer. id est miscens.
ut cicero & spargere uenena dicerunt. Nec incongrue ad amaritu
dinem amoris mel adhibet. ad obliuionem papauer. SISTERA AQUAM
FLUUIUS ET USQ. Quantomagis poterit aeneam ab incepto retor
quere. MUGIRE UIDEBIS. Uidebit quis ut migrantes cernas. TESTOR
CARADEOS. quia cum multa sacra romani susciperent semper magica
damnarunt ideo excusat. ACCINGIER. Praeparari. Accingier autem.
ut ad infinitum addatur. ratio efficit metri. Nam cum in eo ultima sit
longa. addita er. syllaba breuis fit. ut audiri audirier. IUSSERITA
SINE ARBITRIS. & bona elocutio rem loci uel temporis. ad personam trans
ferre ut noctu nuis uenit secretus fecit. PYRAM. Subspecie sacrificii
praeparat morti exequias. EIARMA. Gladium dicit abusiue. nam
est paulo post. ensemq: relictum. propriae enim arma sunt quae
armos tegunt. INPIUS. Qui gladium reliquit furenti. Hoc autem
tractum est de homero. qui dicit gladium uacidatum ab haectore.
& haectori abaiace baltrum. quae ei sexto fuerunt. nam alter
tractus est baltreo. alter se donato telo interemit. EXUUIAS. Uestes.

ALITER

Expugnata troia cu uictores greci reuertterent. menalaus naufragia passus. uenit in ultima egta
Quo cu responsu accepisset. se alt inpatria n reuersuru. nisi diana placat & sacrificius. tunc coactus inopia
hostia ei centu aubus expleuit. unde hecate dr. Vel ideo qa animas inhumatoz centu annus in inferno rei
nat. nec eas ad celu ire pmittit;

An.

341

171

aeneae quem hostem dicerat supra. Ut hostem subplex adfare superbum
trem dulces exuuiae. QUO PERII. Propter extinctum pudorem. PRAE
TEXERE. Praeuelare abscondere. TANTOS FURORES. Quantos cogita
bat dido. GRAUIORA TIMET QUAM MORTE SICHEI. Aut quam detra
himus. & stat elocutio. aut subaudimus grauiora timet posse contingere.
APRE GINA PYRA. Notatus est hic uersus. uitiosa enim est elocutio
quae habet extrus similes. Lic & siccasium dissimilitudo. INTENDIT QUE
LOCUM SERTIS. Ligat. ut & stupea uincula collo intendunt. & est rpalla
ge. intendit sesta per locum. FUNEREA CUPRESSO. Nam & supra dicta
ligna adfunus pertinent. ut procumbunt piceae sonat icta securibus ilex.
EFFIGIEMQ TOROLOCAT. Exprimitur amoris affectus. quo etiam in moste
amati imagini uolebat esse coniuncta. ut paulo post. natumq: patremq: cum
genere extinxe memet super ipsa dedissem. HAUD IGNARA FUTURI.
Memor suae dispositionis. TERCENTUM TONAT ORE DEOS. Noster centum
deos sed tonat ter centum numina haecates. unde haecate dicta est. ecaton
idest centum potestates habens. tonat autem per ire. In talibus enim sacrisimu
tabantur tonitrua. HEREBUM. Inferorum profunditatem. TRIA MIRGINIS
ORA DIANAE. Intentio est lunae. dianae. proserpinae. SIMULATQS FA
In sacris ut supra diximus quae exhiberi non poterant simulabantur. & erant
prouerbis. Bene autem de auerno per quem descensus ad inferos dicitur. FALCIB
ET MESSE AD LUNAM QUAERUNTUR AENIS. Herbae enim secundum rationē
lunae tolluntur. nec omnes eodem modo. unde pertre & aenis falcibus dicit
quia aliae uellunt. aliae incidunt. & ad lunam non ad noctem. sed ad lunae
observationem. Pubentes autem. quia aliae siccae. aliae uiridiores leguntur.
Et sciendum inter homines. & herbas eē reciprocam translationem. Sic enim pu
bentem herbam dicimus. quem admodum florem aetatis. NIGRICUM LACTE
VENENI. Nigri. aut noxii. quia nigri fiunt homines post uenenum. aut certe
illud est quia sunt herbae nigri lactis idest succi. Dicunt autem per peri frasin.
egreste papauer significari. MATRIS PRAE REPTUS AMOR. Secundum pli
nium quidem in naturali historia. pullos equinos habere in fronte quandā
carnem quam ens statim natus adimit mater. sine qua tempta non preb & lac.

Herebus

: odit.

Quã siquis forte praeripuerit pullum: & lacei denegat. Iuuenalis, cuttorum tremuli frontem caesonia pulli infudit, & merito suspicantur amore creari excarnae. sine quamater non alit esse creatum. IPSA MOLA MMOLA arre & sale. Ordo autem est. ipsa dido mola & pius manibus idest puris deos restatur. UNUM EXUTA PEDEM. Quia id agitur ut & ista soluatur. & implicetur aeneas. INUESTE RECINCTA. Quia ut supradximus in sacris nihil solet esse religatum. praecipue eius quae amore uult solui CONSCIA FATI SIDERA. Idest planetas. In quibus fatorum ratio continetur. QUOD NON EQUO FOEDERE AMANTES CURAE. N. H. Ordo est tu ieiunum praecatur: siquod curae habet amantes. non equo foedere. Siquod autem bene dubitat utrum res male habeant praepositas potestates. Sensus autem hic. aut ante vota inuocabat contrarium cupidini qui amores resoluit. aut certe cum tuta est inuiquus amor scilicet ut implicet non amantem. IUSTUM ET MEMOR. Ut expugnetur quae est causa discordiae. NOCERAT. Protendit ista discriptio ad excaggerationem uigiliarum didonis. SILUAEQ: Secundum eos qui dicunt omnia quae crescunt animalia esse. AEQUORA. Elementa etiam animalia esse uolunt. unde est in uii. aethera mulcebat cantu. TACET. A. Ea quae magrissimi. OCULIS UAE PECTORE NOCTEM ACCIPIT. Quia potest aliud esse sine alio ut siquis dormiens mente turbet. RESURGENS SEUIT AMOR. Grauior enim est cum resurgit sententia quasi generalis. ADEO. Scilicet fuerit. ut in hoc proposito permanere & uitande sine dubio lucis. ENQUID AGO. En ecce, & quasi demonstrantis particulare. per quam intellegimus eam multa cogitasse. & sic prorupisse ecce quid acturasum. Est autem comicum principium. Nec incongrue amatricidarum, sic terrentius. quid igitur faciam. Nam haec communcio multa eum cogitasse significat. RURSUS. Duo significat. frequenter iterum, rursus. Uicissim. idest denuo, ut hoc loco. NUMADUMQ: PETAM. Nuidia. a personis petam mulier & regina numidas idest uagos. MARITOS. futuros scilicet. Est autem elocutio. de dignor illam rem. ULTIMA IUSSA. Aut intellegimus aenean obtulisse nauigandi facultate. aut reuerum iussa. nonque ipsius erant. sed quae ei a iouе iussa sunt,

uenauiget · haec summa est · QUIANE · Reuera · & est una pars orationis
STAT · Permanet · NAUTES · Nonnulli nos · nam iniuriose dicit nautas
idest adsuetas laboribus · OUANTES · Lactantes abusiue · Nam proprie
ouatio est minor triumphus · Qui enim ouationem meretur · & uno
equo uitur · & a plebeis uel a equitibus romanis deducitur ad capito
lium · & de ouibus sacrificat · Unde & ouatio · qui autem triumphat · albis
equis uitur quatuor · & senatu praeeunte in capitolio · de aureis sacrificat
UIX URBE REUELLI · Aut mox · idest paulo ante · ut uix conspectu · aut ter
uera · uix ut diximus supra · nam nulla ratione dimittere rem patriam · nisi
eos aut odium pregnationis coegisset aut timor; utroque uenimus quibus
aut odium crudele tiranni aut metus acer erat · QUIN MORERE · Quin
immo · & bene omnis eius intentio tendit ad mortem · Nam si procos rogare
turpe · solas sequi impossibile · & inhonestum · Primos habere difficile ·
sola mors super est · TU LACRIMIS EUICTA MEIS · Bene totum ei imputat ·
sed cum excusatione · quae aeneae nuptias suasit · seductam lacrimis; ut si
mim lacrimis impleuit obostis · amare fert · TU PRIMA FURENTEM ·
Urbanus hoc dicit · licet alii iungant · & uult hunc esse sensum · tu per
suasisti ut nuberem · uicta lacrimis meis · tu etiam nunc me his onerasti
malis · Nam me olim occidisses misere · sereren formidarem OBICIS HOSTI
Ob · naturaliter breuis · sicut & re · & ad · Sed plerumq; producuntur hac
ratione · obicio · reicio · adicio · i · habent uocalem sequentem · quae per decli
nationem potest in consonantis formam transire · ut obici · ergo etiam
ante quam transeat interdum fungitur officio consonantis · & praece
dentem longam facit MORERE · Plinius in naturali historia dicit
Plinius de lineis
lineas post amissos coniuges · alius non iungi · Multi fere aduerbium uo
lunt · ut sit sensus more scilicet · quo lanuiduitatem ferre consueras
Crimen autem bene · ut supra potui succumbere culpae · SICHEO ·
pro sicheo · CERTUS EUNDI · Indubitabiliter profecturus · CARPE
BAT SOMNOS · Hoc est quod & paulo post culpat mercurius sed excu
satur his rebus · Nam ut festus eundi fuerat · & ita cuncta praepa
rauerat aut ceste pro oeconomia est · ut possit iudere mercurium

Ouantes

FORMADEI. Bene non deus. sed forma. Raro enim numina sicut sunt possunt uideri. Unde & sequitur; uultu redeuntis eodem; Nam licet redeuntis dicat. id est eius quipossit agnosci. tamen non faciem dicit. sed ultimum. quipotest sepe mutari.
EODEM. O. semper longum est. quia eodem ablatiuus est. ut eadem mulier fecit. & ablatiuus ut eadem faciente muliere. UISA MONERE. & bene uisa. non enim reuenest. OMNIA MERCURIO SIMILIS. Aliud enim est idem cē. aliud similem; ergo non est cestus aeneas. UOCEMQUE. Quia orationis est deus; Horatius; mercuri facundae. COLOREMQ: ET CRINES FLAUOS. Ideo & perustus. & flauus mercurius introducitur. quia satis uicinus est soli praeter caeteras stellas. ET MEMBRA DECORA IUUENTE; Quia palestre deus est. Horatius. catus & decore palestrae; Iuuente autem aetatis iuuenta; sane figura est; similis membra uocem. colorem. ZEPHIROS. Ventos. de africa enim. Zephirus nauigare non poterat. NEFAS INPECTORE UERSAT. Nenotum mer & amatricem. bene addidit. cestamori; tremuarium & mutabile semper femina. PRAECEPS. Festinus. CONLUCERE. propter. fer tecti flammas. UMBRIS. Ut supra forma dei. CORRIPIT. Omen est futurae tempestatis. PRAECIPITES. Ut supra mercurius. non fugis hinc praeceps. ECCE ITERUM STIMULAT. Fantasia est ad sociorū terrorem; sic. in. vi; deus ecce deus. SANCTE DEORUM. Aut distinge sce. aut secundum ennium dicit. respondit uno saturna sancta deorum. QUISQUIS ES. Ut qui supra dicit. omnia mercurio similis. Sed sciendum est secundum tullium in libris de deorum natura. tres esse mercurios. superum. terrenum. inferum. ergo quisquis es. aut quicumq: de tribus. aut ceste actiouem spectat. Id est quisquis es. qui praecipis; ut. in. uiii. quisquis in marina uocas. cum irin uidisset. id est quicumque irin misisti. Plane illud occurrit quod ait. deus aethere missus ab alto. ubi & iouem complectitur. & supernum mercurium. Sed potē & hoc loco ut dicimus quasi fantasiam facere propter socios. & quisquis es. ideo dicere. qua licet uerder & non tamen reuera nouit esse mercurium. Unde ut supra. & formam & uultum & uisa monere est. ITERUM PAREMUS. Quia iā paruerat. praeparatione nauigiorum. SIDERA CAELO DEXTRA. f. Hoc est uentos. qui ex ortu siderum. aut prosperi aut aduersi sunt. Sic in georgicis; praeter ea tamsunt arcturi sidera nobis; nec enim sidera dicit. Reuera cum

fantasia

fantas

345

arcturus· unasit stella; ergo dextra sidera uentos uel tempora· PRIMA AURORA·
Designatio temporis est· non diei discriptio; unde infert; ut primum albescere
lucem uidit; Sic inxit; cum primum crastina caelo puniceis inuectaroris aurora
rubebit; & bene hanc primum inducit uidisse crepusculum· quae quasi ama
trix tota uigilauerat nocte; Sic in bucolicis de amatere; nascere praequae die uenens
age lucifer almum· NOVO LUMINE· Secundum epicureos. qui stulte solem
de atomis dicunt constare· & cum die nasci· cum die perire· TITHONI CUBILE·
Tithonus frater Iamedontis; Hunc aurora amatum in caelum leuauit· quem
longinquitas uitae in cicadam conuertit; Horatius; Longa tithonum minuit
senectus· ALBESCERE LUCEM· Pallage est· luce enim albescunt omnia· non
lux albescit· AEQUATIS UELIS· feliciter plenis· sine motu aliquo· PRO IUPITER·
Aut in ascentis exclamatio est· ut interremio. pro iupreme iuppiter· aut ceste
testatur iouem· quem in aeneae inuocauit aduentu; Ut iuppiter hospitibus nā
te dare iura loquuntur; LIBIT ET IN LUSERIT· libit & inludet. tempus pro tē
pore· NON ARMA EXPEDIENT· Furentis haec uerba sunt· ut ipsa paulo post
quae mentem in sana mutat· Nam haec sana non procedunt· ut in per & absen
tibus· feste tela cum solasit· NAUALIBUS· De naualibus. ubi stant naues;
AUT UBI SUM· Numquid incertus sum· CUM CEPTRA DABAS· Ut ac dominum ae
neam in regna recepit· FIDESQUE· Subaudi· en· etiam in sequentibus· Aut ceste
hic est· quem dicunt portare deos; sane· en· nominatiuo melius iungitur· ut
en priamus· IPSUM ASCANIUM· Aut quae est causa aduentus· ut quem in regno
hesperiae fraudo· Aut ad patris dolorem; ut quinati coramme cernere lectū
fecisti· FUNDANDUM PONERE· Quod fecit proene· occiso utr· filio propter
stuprum sororis· IN CASTRA· Classes· ut nos castra mouemus· FOROS· Tabula
tanauium· a eo quod incessus seruit· & est generis masculini numeri tantū
pluralis· CUM GENERE EXTINXEM· Morte aeneae & ascanii· & est fenestre
SUPERIPSA DEDISSEM· Satis amatoriae; SOL· lauatur in precationib.
hoc est deuotionibus· Unde & deuotor· & deuotrix dicitur· qui in precatur;
non autem terrarum flammis· sed opera terrarum; & bene inuocat solem·
cui supra per numen liberi sacrificauit· INTERPRES CURARUM· Aut quasi
pator· aut generaliter curarum coniugalium interpres· hoc est media·

& conciliatrice; cicero quique interpretes corrumpendi iudicii solent esse, CONSCIA IUNO. Siluit rem turpem; sic supra, & pronuba iuno. NOCTURNIS Nonturnis: sed per nocturnum tempus. ULULATA PER URBES Proserpinam raptam adire patre cum ceres incensis faculis per orbem terrarum requireret. per trivia eam uel quadrivia uocabat clamoribus. Unde permansit in eius sacris ut certis diebus per compita a matronis exercetur ululatus; sicut in isidis sacris ubi est imitatio inuenti osiridis, quam dilaniatum a typhone eius fratre, uxor isis per totum orbem requisisse narratur; iuuenalis; plangentis populi ut deriser anubis; Hecaten autem causa inuocat ultionis; unde etiam furias uocat. Sed ut paruae modo diras dixit; nam diry in caelo, furiae in terris, eumenides apud inferos; unde & tres esse dicuntur. sed haec nomina confundunt poete. Ultrice uero, hoc est tesifone; nam graece tisia ultio dicitur. DIMORIENTIS ELISSE. Aut manes dicit. unde est. uos omnibi manes este boni quoniam superis auersa uoluntas; Aut ceste anacreticos dicit. id est martem & saturnum. qui intercidunt uitae rationem. si radius suis ostium genituae pulsauerint; Horatius. te iouis impio tutela saturno refulgens eripuit uolucres que fati tardauit alas; & bene tardauit. quia necessitas fati impediri potest. non penitus eludi. Sicut gilius. nec fata uetabant stare. xeq, alios priamum superesse per annos. MERITUMQ. MALIS ADUERTITE NUMEN. Quod mali merentur. AUDITE PRAECES. Imprecationes dicit. non sunt praeces. ut paulo post. arma armis ADNARE. Ut in primo. huc panci uestris adnauimus oris. id est per tempestatem uenimus. & bono colore fitura praedicit. FATA IOUIS. patricium est non nomen. TERMINUS HAERET. Si hoc est immutabile. AUDACIS POPULI. Rutulorum. sicut semper inducuntur; alibi, audacis rutuli admiros. FINIBUS EXTORRIS. extra suas terras remotus. & significat quando euandri & tarchontis petiuit auxilium. INDIGNA SUORUM FUNERA. pallantis dicit & ceterorum. PACIS INIQUAE. Ut supra diximus. propter perditam linguam. habetam nomen q. solet uictor imponere. sicut postulat iuno. SED CADAT ANTE DIEM. Cato dicit. uiocta lauro laurium cum aenei

Fabula raptę pserpinę

Extorris

347

socii praedas agerent · proelium commissum · In quo latinus occisus est ·
fugit turnus. & mezentius cum auxilio comparato · victus quidem est ab aenea.
quia tamen aeneas in ipso proelio non comparuit; Ascanius postea mezen
tium interemit; Alii dicunt · quod victor aeneas cum sacrificaret & 1
super unicum fluuium lapsus est · & eius nec cadauer inuentum est;
Unde dicit, mediaq; inhumatus harena · post ea dictus est inter deos
receptus; Ante diem autem · ante fati necessitatem; & bene quod pas
sura est · optat aeneae; ut sed misera ante diem · CUM SANGUINE FUNDO ·
quasi in praecationes ipsas · suo consecrat & cruore · IUMUOSOTRRII ·
Non sunt mandata sed imprecationes · ut dissentiant omnibus rebus
sicut & factum est · Nam si mandata sunt. quomodo genus futurum;
EXERCETE · Idest fatigate · NEC FOEDERA SUNTO · Quia rupta sunt
testio; sunto autem sint; & fit propter metrum addita. tertiae per
sonae numeri pluralis · modi indicatiui · utamanto · docento · Legunto
nutriunto; Urbanus dicit · uerbo eum uti usum propter odio heredi
taria · EXORIARE · exoriatur. & ostendit hannibalem · EXOSSIBUS ·
Secundum anaxagoran. quomo eo mirian dicit · idest omnium mem
brorum similitudinem esse in rebus creandis · idest exossibus. exossib.
ex sanguine. ex medullis · Nam omnia pro parte sui transierunt in
creationem; lucretius; ad anaxagoriam uenamus omo eo merian;
5 FLUCTIBUS UNDAS · Propter illud quod in foederibus tantum est · ut
corsica esset media · inter romanos & chartaginenses · PUGNENT ·
Ipsiq; potest & ad ciuile bellum referri · BREUITER · festinatione
mortis · simul necat causam iniuriarum & ipsi & sorori · HUCSISTE · Huc
adduc; ut & cum rege sistat ad aram · Hinc & sistatur dicimus · idest
adducatur · Nam stare aliud est · nec aliter possumus dicere · quam
sta hic. sisto huc; Falla autem plerumq; uerbi similitudo · quia dicim
sto & sisto · cum diuersa significent · SPARGERE LYMPHA · Sacrifican
tes dis inferis · aspergebantur · ut spargens rore leui & ramo felicis
oliue; superis · abluebantur · ut donec me flumine uiuo abluero · /
Modo autem inferis sacrificat · ut sacra iouis strigio · PIACULA · Purga

Piacula

tienes. Alias sacrilegia. SIC VENIAT. Ne praemittere & aut praecederet.
TEGE TEMPORA VITTA; Ut & ipsa tardaret. IOVI STYGIO. Hoc est plutoni. & sciendum
est. stoicos dicere unum esse deum. cui nomina variantur. pro actibus &
officiis. Unde & iam duplices sexus numina esse dicuntur. ut cum in actu
sunt. mares sint. feminae cum patiendi habent naturam. Unde est. coniugis
in gremium laetae descendit. Ab actibus autem uocantur. ut iuppiter. iuuans
pater. mercurius. quod mercibus prae est. Liber. a libertate. sic ergo & imo
do iouem stygium dicit inferis sacrificatura. ut alibi. unum inferne die
tus sacer. hinc est iouis oratio. caelicolae membra dei quos nostra potestas
officius diuisa facit. QUAE RITE INCEPTA. Ordo est. Incepta quae paratum
animus est rite perficere. CURIS. Amoribus. DARDANIQ: ROGUM CAPITIS.
In quo eius imago fuerat. STUDIO ANILI. Aut poetatis possibilitate. aut
pro industria. qua utuntur anicilae. AT TREPIDA. festina. nam morte
tura nihil timebat. COEPTIS IN MANIBUS ET FERA. furiata saeuis cogitatio
nibus. PALLIDA MORTE FUTURA. Aut pallidior. quam solent homines esse
post mortem. aut pallida omnine mortis futura. FURIBUNDA. furenti
similis. NON HOS QUAESITUM MUNUS. Quem aeneas non adhuc usum reli
querat. Aut supra dicimus. secundum honorem uestitur munus imperatorem;
Tale est in bucolicis. hos illi quos nec bene uertat mittimus haedos. ET MENTE
CONSILIO. DEUSQ: SINEBAT. Aut iuppiter. quia aenean abscedere compulit.
aut amor. aut necessitas fati. VIXI. excusat uitae abruptionem. quia
dicit plato. magna poena adficia animas eorum qui uitam ante tempus
relinquunt. ET QUEM DEDERAT CURSUM FORTUNA PEREGI. Non natura.
nec fatum. Tribus enim humana uita continetur. Natura. cui ultra centum
& xx. solsticiales annos concessum non est. Fato. cui nonaginta anni.
hoc est tres saturni cursus. exicium creant. nisi forte aliarum stellarum
benignitas. etiam tertium eius super & cursum. Fortuna. id est casus.
qui ad omnia pertinet. quae extrinsecus sunt. ut ad ruinam incendia
naufragia. Bene ergo dixit. fortuna. Sic cicero in philippicis. multa
mihi imminere uidebantur. praeter naturam praeterque fatum id es
gladium antonii excasu. SUBTERRAS IBIT IMAGO. Bene ergo imaginem dixi

Iuppiter

N.

349.

Ualde enim quaeritur apud philosophos quid illud sit quod inferos petat. Quid sit inter umbra & animam

Namtribus constamus: anima quae superna est & originem petit suam; Corpore. quod interram deficit; umbra quam Lucretius sic diffiniuit; supra spoliatus lumine; ergo umbra sic ex corpore creatur: sine dubio perit cum eo. nec quicquam reliquum de homine quod inferos petat; Sed deprehenderunt esse quoddam simulacrum. quod ad nostri corporis effigiem fictum in feros petit. & est species corporea: quae non potest tangi sicut uentus; Hinc in sexto; corpora uana nefas strigia uectare c; Hanc autem rem etiam homerus requirit simulacro herculis apud inferos uiso; & sciendum simulacra haec esse etiam eorum. qui per apotheosin dii facti sunt. Unde aut ui esse apud inferos: aut illuc descendisse dicuntur; Horatius de libero; te uidit insons cerberus aureo curru deorum; Sciendum tamen abuti poetas: & confuse uel simulacrum uel umbram dicere. URBEM PRAECLARAM STATUI. Noneft contrarium illi loco. pendent opera interrupta. Nam lic & paulolum aliquid super esset. quantum ad ipsam pertinet fecerat; ut urbemque paratam; item paulo post; urbemq; tuam; & reuera ciuitati quid super est. factis muris: templo posito. & theatro; MEA MOENIA UIDI. Ame facta. & pertinet ad affectum; ut quam uestrae fecere manus. ULTA UIRUM. puniendo eius interfectorem. Nam ideo addidit; poenas inimico a fratre recepi; & reuera nulla auari maior est poena. quam amittere pecuniam. propter quam commiserat scelus. Bene autem recepi. quasi debitas: ergo hoc dicit; feci illud. Felix nimirum fuissem. si tantum aeneas carthaginem nonuenisset; Alii haec quasi per interrogationem uolunt accipi. ut nihil dicat esse perfectum. Numquid urbem statui? Numquid ultas sum uirum? Numquid a fratre poenas recepi? felix tamen fuissem si uel hoc tantum contingeret. ut carthaginem nonuenisset aeneas; & hanc uarietatem gignit hic sermo tantum. Nam ad utrumq; admittitur. tamen melior est sensus superior. quem nonnulli sic exponunt. propter pendent opera interrupta; ut ordo sit. urbem praeclaram. & mea moenia statui. uidi. hoc est uidi dum statuo rentur. OS IN PRAESSA TORO. Applicato ore ad lectulum. aut quasi

Horatius.

amantis uestigiisq. relictis incubat; aut certe quasi per ruina insensibilis rei dat sensum. & sic ad lectulum loquitur. Ut ad hastam turnus. I etiam nunc dextra gerit. Me sentius adequum. rhebe diuresi qua diu mortalibus ulla est. SIC SIC. Quasi interrogatio. & responsio, & placet sic multam perire. placet; & hoc eam se loco intellegimus percussisse. unde alii dicunt uerba esse ferientis. HAURIAT HUNC OCULIS IGNEM. Aut uideat omnia tempestatis futuras. aut ceste satisfaciat suae crudelitatis. INTER TALIA. Pestalia. ut hunc interfluuio tiberinus amoeno SPARSASQ MANUS. Aut perfusas sanguine. aut morte resolutas. FEMINEO ULULATU. Proprio feminarum. Horatius. & illa nonnulli seiulatio. ANTIQUA TYROS. Uel nobilem dicit. uel illud ostendit. quia carthago ante birsa. post tyros dicta est. post carthago. a carta oppido. unde fuit dido inter tyron & berytron. AUDIT EX ANIMIS. Territa. Nam ut dicimus exanimatus mortuus est. ORA SOROR FOEDANS. Cruentans. sanguine foedans. NOMINE CLAMAT. Aut didonem uocat. ut supra dicimus. poenorum lingua. uragnem. Nam elissa dicta est. sed uragno est uocata cum se in ignem praecipitauit. Aut nomine clamat. nominat. sicut & homerus dicit. EKTONOMAZEN. Aut ceste uero nomine. ut solent dolentes. ut hunc ego te eurrale aspicio. Item mater cyrene mater. Hinc libat. & te crudelem nomine dicit. & multi quaerunt quomodo procedat hoc. cum eius nomen nusquam sequatur. sed tractum est aure. ubi dicitur nihil interesse utrum quis unum filium habens. dicat fili. here sesto anniti. here sesto; ergo dicendo. hoc illud germana fuit. quasi nomen dixit. Sane sciendum bene eum perturbare integrum non dedisse sermonem. HOC ROGUS ISTE MIHI. Adludit historiam. QUID PRIMUM DESERTA QUAE RAR. Conquestio cur relictasit. nec ad par excidium conuocata. COMITEM NE SOROREM. Deest illud nequod spreuisti comitem sororem. & semi plene loquitur. EXTRUXI MANIBUS. Subaudis rogos. PATRIOS DEOS. Saturnum & iunonem. POSITA. Exanimata. Statius. positusq. beata morte pater. DATE. Aut aquam. aut date idest permittite. Lauare

Chartago

autem cadauera satis proximis concedebatur. Unde quaeritur mater eius
Ali. nec uulnera aut ueste tegens. ORE LEGAM. Cicero inuentrimis. Ut extre
mum filiorum spiritum ore excipere liceret. GRADUS EUASERAT ALTOS.
Ascenderat, scilicet rogi. qui pro qualitate fortunarum fiebat. Unde inuitat
caeloq. educere cestant. CRUORES. Usurpant. nam nec sanguines dicun
tur numero plurali. nec cruores. Siccabat autem exprimebat. SUB PECTORE
pertransitum dicit. uulneris locum. TERRE VOLUTATO ROEST. Aut sepius
aut prouante usi est. propter bella cartaginis. INGEMUITQ: REPERTA.
Atqui dicit. inuisam quaerens quam primum abrumpere lucem. Sed ostendit
moriente sua improbare desideria. ut inui. quamuellent aetherea
malto. nunc & pauperiem. & duros perferre labores. IUNC IUNO OMNI
POTENS. Aut pronuba. aut inferna. Difficilesq: obitus. Quia superera
uita et quae casu. non aut fato aut natura moriebatur. Ut nam quia
nec fato. merita nec morte peribat. id est naturali. IRIS DIMITTIT OLYMPO
Ut & supra diximus. trahit hoc de alcisti euripidis. qui induxit mercurii
et comam secantem. quia fato peribat marti. Sane sciendum hoc ideo
nunc fieri. quia certis consecrationibus solebant homines facere. ut mu
nimenti essent aduersus fortunae impetus. nec poterant mori nisi exau
torati illa consecratione. Unde circa dido nem ista seruantur. SED MISE
RA. A. D. Noneft contrarium quod dicit in. e stat sua cuique dies. Nam
ut saepe diximus secundum lucretii sectas loquitur. ut hoc secundum
alios. illud secundum alios dictum est. quamquam grammatice re
sponsioni possit sufficere omnia uincit amor. & nos cedamus amori.
FLAVUM CRINEM. Matronis numquam flaua coma dabatur. sed ni
gra. Unde iuuenalis. & nigro flauum crinem abscondente galero
Huic ergo dat quasi turpi. CAPUT DAMNAUERAT. Necdum eum mor
ti destinauerat. IRIS ROSCIDA. Quia cum nubibus est. quae rore non
carent. ADUERSO SOLE. Bene naturalem expressit. Iris enim insi
gnis regione solis non fit. cum uarios colores illa dat res quia aqua tenuis
aer lucidus & nubes caligantes immediata. uarios creant colores.
CORPORE SOLUO. Quia aut supra nexosq: resoluerat artus. OMNIS

primū ortū lucis nauigauit; Ut. Regina especulis ut primū albescere lucē uidit &

352

ETUNA. Uno impetu effusa est uita: id est anima. DILAPSUS CALOR. Secundum eos qui dicunt animam calorem esse. Quare cedente corpus frigescit; ut corpusque labant frigentis & iungunt. INUENTOS UITA RECESSIT. Anima; ut in sexto. quemque sibi tenuis nascentem arcessere uitas; & dicendo inuentos aut eos sequitur. qui animam aerem dicunt. hoc est in materiam suam redit. aut certe eos qui dicunt animam perire cum corpore. ut intellegamus euanuit. inuentos recessit; ut in VIIII. sectaurque omnia discerpunt.

EXPLICIT LIBER. IIII. INCIPIT LIBER. V.

INTEREA DUM LETUR AUT SEPELITUR DIDO; & hoc sermone librum ut solet superioribus iungit. cuius pars maior ex homero sumpta est. Nam omnia quae hic commemorat. exhibentur circa tumulum patrocli. nisi quod illic curule exercetur. hic nauale certamen. Sane intellegendum non potuisse fieri. ut una nec plena die aeneas ad siciliam peruenire. Unde accipiendum est sicut supra legimus. quod circa aequatis classem procedere uelis. Ergo tota die dum se dido interimit. dum fletur. pallium proiectum est. lenitis spirantibus uentis. & flammas rogi circa uesperam uidit. quo tempore. & per naturam ignem uidere potuit. per pristinum morem quo per diem cadauera non incendebantur. Deinde tota nauigans nocte. & alterius diei parte ad siciliam. MEDIUM. Aut medium est quicquid a principio recedit. & necdum finem sortitur. aut medium sic altum ut medium putares. ut graditur q. per aequor iam medium. nam uere medium sequenti indicat loco. ut pelagus tenuere rates nec iam amplius ulla occurrit tellus. c. ue. u. p. CERTUS. Aut indubitabiliter pergens. aut certus aeneas id est sollers. strenuus. ut equidem per litora cestos dimittam. AUROSAQUILONE. Nuper flans aquilo auros effecerat. ut & medius properas aquilonibus ire. Nam omnium ustem pestiferis hanc esse naturam. ut reliquias uentis teneat. & iam alterius flatu;

Auros autem secundum plinium dicit. quia in naturali historia non ē maris cestum colorem sed pro qualitate uentorum mutari. & aut flauum esse aut luculentum. CONLUCENT FLAMMIS. Lucent undique. in honorē eiusmodi regum cum facibus procedebatur a populo; unde ait. de pallante. lucet uia longo ordine flammarum & late discriminat agros; postea & ui

353. VI

funebres lectulos proferre coeperunt. Unde est anni uel quae tiberine
in debis funera cum tumulum preter lab. R. cum de marcello aedili dice
re. filio sororis augusti. In cuius honorem hoc factum est. QUAE TANTŪ.
In quantitate est admiratio. Sane sciendum uarronem dicere. aeneam
ab anna amatum. & licet ut supra diximus. plurimum tempus interfit
lectum tamen est. CAUSA LATET. DŪRI MAGNO SEDAMORE DOLORES. Ignorabant causam. coniecturis tamen propius accedebant. nam duri dolores
magno amore polluto. id est leso. & notus feminarum furor ducebat
troianos per triste augurium. scilicet ut crederent se interemisse didonem. Multi dicunt. dicunt. dilaceram. ut ad supradictas duas causas ter
tia accedat; per cellebant inquit animos troianorum. quod nascebantur
duri dolores amore polluto. quod erat notus feminae furor; quod igne
rogi uidebant. id est omen nauigantibus triste. ut per triste. ual de tris
tesit. Sed si sic intelleg eremus. tertio dicto congruit tantum nonetiam
superioribus. Nec enim troiani nauigantes iam poterant. aut de amore
aut de furore didonis esse solliciti. RATES. pro nauibus abusiue posuit
OLLI. Aut tunc. aut illi. SUPRA CAPUT. Ineuitabilis. mortifer. nec enim
simpliciter dictum est. cum omnis imber supra caput sit. IPSE PALINURUS
INHORRUIT.
Quid debuit esse solatio. PUPPIA BALTA. Subaudi sibaec ait. QUIA NAM. Cur
& est interrogantis aduerbium. quo usi sunt bis. hic & in x. caelicolae magni
quia nam sententia uobis uersa retro. COLLIGERE ARMA IUBET. Uela con
trahere. non penitus deponere. Nam dicit. obliquatq. sinus in uentum. IUP
PITER AUCTOR. Aut nostrae nauigationis. aut secundum usum loci uis est.
nec si hunc rei auctorem se iuppiter faciat; & multi quaerunt quomodo
auctor iuppiter. cum apollinem dicat. tot maria intrare ducere; sed tegimus
quae phebo pater omnipotens; & specialiter nauigationis ex africa
auctor est iuppiter. HOC CAELO. Aere. In hoc caelo quidicitur aer. sic
lucretius posuit. MUTATI TRANSUERSA FREMUNT. Hinc atque hinc.
est autem aduerbium factum de nomine circumuiatur & omnis rauca
sonans. Item. & pede terram crebra ferit. Nomen & aduerbium plerumq;
inse transeunt. Nomen in aduerbium. caruumq; repente clamat. id est

Persius.

Plautus.

tertue. Item aduerbium in nomen. ut dum mane nouum; accepta declinatione factum est nomen. Sic persius. cras hesternum consumpsimus. ecce aliud cras; sed nomen cum aduerbium esse coepisset. fit indeclinabile. aduerbium cum nomen esse coepit. declinatur; unde ait plautus. amante aduesperum. amane autem propter tetrapton non dixit. Cum enim in alienum uis transeunt hae partes. non in sedearum ad quas transierunt utuntur potestatibus dum taxat in declinatione. Nam temporum rationem suam reseruant. ut hoc loco. transuersa cum aduerbium sit. tamen breuis est quia uenit ex nomine. Licet duae consonantes sequantur. cum sciamus. A terminata aduerbia longa esse. ut paulo post. & frustra cerno tetendere contra. UESPERE ABAIRO. Idest. quo tendimus. Nec enim sine ratione. post generalitatem. addit speciem. IN NUBEM COGITUR AER. Nubes enim aeris densitas facit. ut dens & Cerum quae tarn modo & quae densa relaxat. TENDERE. Pro contendere. a faeresis est. SEQUAMUR. Fortunam scilicet. NEC LITORA LONGE. A fili ali. Eida. propter aestus ad finitatem. FRATERNA. propter ericem butae & Veneris filium. secundum alios neptuni & Veneris. SICANOS Corrupit. si. Alibi producit. ut sicanio praetenta sinu. RITE MEMOR SERUATA REMETIOR ASTRA. Paulo ante seruata scilicet ante tempestate. Colligit autem uicinitatem. ex ratione cursus. quia per tris horis colligitur quas indicant sidera. IAM DUDUM. Non tantum heroicum est. quod dat aeneae gubernandi scientiam sed & iam ad preco conomian pertinet. Dicturus enim estratem nocturnis rexit in undis. FLECTE UIAM UELIS. Extremis rata declamatio. Interra enim aliquid deflectimus. nos in mari ipsam flectimus uiam. Fessas naues. Pro nos fessos. DARDANIUM ACESTEN. Ut & supra diximus. hippotes filiam suam egestam. ne adcetos re ligaretur. super posuit naueulae. & misit quo fortuitus & cum qua delata ad siciliam cum suis fluuius concubuit. conuersus in auem. unde acestes natus est. SERUAT. Tenet. & Troianas seruabat filia sedes. SECUNDI ZEPHIRI. Iam secundi post conuersionem nauis. ET TANDEM. Uacans particula est tandem. ut & quo sub caelo tandem. Nam cur tandem cum dicat festur cita gurgite classis. MIRATUS. Iquiminabat.

diuos etiam imperatores uocamus. Varro & atateius etiam sentiunt. dicentes

178

355

aut cestus miratus occurrit. HORRIDUS. Terribilis. LIBYSTIDIS URSAE. Aut reuera. aut ferae africane. GAZA ACRESTI. Opibus rusticanis. Nam gaza omnis fructus est. STELLAT IGNARAT. Poetice dicit. nam stellae astando dictae non fugantur. semper enim praesunt. praeter planetas. DARDANIDE MAGNI. frequenter ut diximus ad opus suum uirgilius aliqua ex historia deriuat. Nam sic omnia inducit. quasi diuni honores soluantur anchisae. quos constat iulio cesari tribuisse augustum. & bene dicit. genus alto a sanguine diuum. Nam pestaccam oe conomian ostendit. debere anchisen generis sui honore merere. unde est. dis genite & geniture deos. A SANGINE DIUUM. Diuum & deorum indifferenter plerumq; ponit poeta. quamquam sit discretio ut deos perpetuos dicamus. diuos ex hominibus factos. quasi quidie obierint. unde diuos perpetuos deos qui propter sui consecrationem timentur. ut sunt di maries. quod tangit ipse dicens. diua deam stagnis quae flumi nibusq; sonoris praesidet. ANNIUS ORBIS. Quia menses in se recurrunt. & annum faciunt. unde & anulus quasi annius dictus est. Sic alibi atq; in se sua per uestigia uolutur annus. Diuum. Aut laus est. ut diuum opus. alamedontis. aut reuera. diuum. Nam aut. nunc repetit anchises fatorum archana reliquit. MAESTAS ARAS. Medium se praebet. nam & hominem fuisse nouit. & uult eum ex consecratione numen effectum. Nam maestas aras ad hominem pertinet. id est dis manibus consecratas. & quod paulo post dicit. alta. aliquid uult esse diuinitatis. post apotheosin. unde est. & ad tis. quae templorum sunt. & successit tumulo. quod est hominis. NISI FALLOR. Non quasi nescius dicit. sed propter animi confusionem quae erat apud maiores. Nam ante cesarem quinobis annis rationem composuit. quod hodie seruamus inter calabantur dies. ut & iam inuenimus legimus scilicet lunae non congruente ratione. Annos autem primo eudoxus. post hipparchus. deinde ptolomeus. ad ultimum cesar deprehendit. ACERBUM. Propter perditum patrem. HONORATUM. Quia deus effectus est. SI DII UOLUISTIS. Ut in cestio. uisum superis. Semper enim dei dis salua uenerationem conquerunt. GETULIS AGEREM SYRTIB. Sin getulis syrtib. agerem de essem. & bene aut desertos. aut hostiles commemorat

Anulus unde dicat.

De ratione temporum

Eudoxus hipparchus ptolomeus cesar

sunt inferorũ. Ut in bucolicis. Phebo sua semper apud me munera

35 d

+ Lib. 5.

Locos: ARGOLICO MARI: Ionico & adriatico. DE PRAEHENSUS. Occupatus & propriae navigantium est; ut deprehensis olim statio tutissima navibus; URBE MYRCENE. Graece dicit. Unde singularem numerum posuit. Myrcene autem sicut thebe; Iuvenalis. atque uetus thebe centum iacet obruta portis; ut sit myrcene myrcenae. Ut agave agaves; potest & exinde latinam fecisse declinationem. ut sit haec myrcena huius myrcene. & est periphrasis. urbe myrcenae. idest myrcenis. ut urbem putaui. ANNUA VOTA. Haec quasi numini SUIS DONIS. Congruis; sunt enim tantum superorum munera sunt lauri & suave rubens iacinthus. NUNC ULTRO. Argumentum a minore ad maius. Ultro autem aut ultra. idest insuper numina prestiterunt. aut ultro. idest sponte sua non uolentibus nobis. Vult enim ob hoc tempestatem ortam. non ut abitalia depellerentur. sed quo sacra renouarentur anchisae. CELEBREMUS HONOREM. Non dicit exsequias. Nam & uentos quasi a numine uult petere. POSITA. Constituta. ut & posuere in montibus urbem. pallantius pro aui denomine. Pallanteum; Dicit autem petamus. & iam hoc ut uelit nos in urbe constituta singulis quibusq: annis sibi sacra persoluere. INNAUES. Pernaues. Multa enim. in significat. ut diximus supra. SI NON ADIEM MORTALIBUS ALMU. Non de die quicestus est dubitat. sed deserentur. Unde paulo post. serena luce; & sciendum quia apud maiores ubi ubi quis fuisset & extinctus. ad domũ suam referebatur. Unde est. sedibus hunc referant suis. & illic VII. erat diebus. octauo incendebatur. nono sepeliebatur. Unde ortius. nouendiales dissipare puluereos. Inde etiam ludi qui in honorem mortuorum celebrantur nouendiales dicuntur. Sciendum quia etiam domi suae sepeliebantur. unde orta est consuetudo. ut di penates colantur in domibus. PRIMA. Reuera prima. Nam cetera noneo quo dicit. editurus est ordine. VIRIB: AUDAX. Hoc ad omnia pertinet. Aut iaculo INCEDIT MELIOR. Idest actiue locum sagittarum. ut iacet. ue. / Sic ista iungit. in. VIII. insidiis iaculo & longe fallente sagitta. idest iaculo longe fallentis sagittae. nam non exhibuit iaculatores. CRUDO CESTU. Aut crudeli. aut duro. Caestus autem diptongon. pugilum armata significat. Habet etiam pluralem numerum. & est quasi tae formae. Nam cestus cesta numeri tantum singularis. sine diptongon. balteum ueneris

Iuuenalis.

Horatius.

Nouendiales

Penates

Cestus

mortuo. pari numero sacrificat. partum impari. quasi

Æn.

significat. PRAEMIA PALMAE. Idest uirtutis. aprecanch quod sequitur. ORE
FAUETE. Apto sermone usus est, & sacrificio laudis. Nam in sacris tacitur nitas.
in ludis necessarius fauor est. Fauet autem more quis. & iam per tacitur nitate;
Horatius. fauete linguis carmina non prius audita musarum sacerdos. CINGITE
RAMIS. Ex romano more. nam festis ludis omnis aetas coronata spectabat;
quod ostendit per aeneam. ac esten. ascanium. per quos omnem demonstrat
aetatem. MATERNA MYRTO. Uel quasi filius. uel quasi veneris. uenerii sacrificaturus
merito, HOC LIMUS FACIT. Princeps troianorum, qui dicitur tres in sicilia
condidisse ciuitates; Acumaturus. Honestius quasi aeuo maturo dicere &
RITE. Secundum ritum sacrificij quod exiebat utilibaret de mero hue
cho. idest puro. Carchesia autem genus poculorum. HUMI. terrae. LACTE
NOUO. Ut statim mulcta. aut post potum quod colostrum dicatur neutro
genere. SANGUI[illegible]NE SACRO. Victimarum. ut dicimus supra; & no
tandum quia pastim quasi [illegible]deo. ut edit quinas de more bidentes. Nam
legimus. [illegible] numero deus impari gaudet. PURPUREOSQ: IACIT FLORES.
Ad sanguinis imitationem. in quo est sedes animae. Sic in VI. purpureos spar
gam flores. Item purpureasque super uestes ue lamina nota. Scilicet ut sup dix
ut sedis suae cognoscat imitationem. SALUE. ETUALE. Secundum uarronem
uilogestoricas. sinonymisunt. unde his & in salutatione utimur. & in ue se
crationibus. ut ualeant quinter nos discidium uolunt; Unde & iam hae cmor
tuus dicimus. non quo eis optemus salutem. In quibus nulla esse potest. sed ut
significemus nos sic digredi. ut ostendamus eos numquam in mac communo
nem esse uenturos. ITERUM. Hic distinguendum. Nam quo tempore sepeli
eum dicit sine dubio salue & uale. RECEPTI NEQUIQUAM CINERES. Cineres
pro ipso patre posuit. ac si diceret. salue pater. de tua libertate fiere causa.
propter quod sequitur. non licuit fine fatalos fata liaque arua. Aliud histo
riam supradictam referunt distinctione mutata. ut dicant recepti ceri
cineres. semel ex troia semel a diomede. quidicitur ossa eius seruata cum pal
lidio reddidisse. Nequaquam autem secundum epicureos. qui dicunt omnia
perire cum corpore. ANIMAEQ: UMBRAE QUAE PATERNAE. Uocatiuus
pluralis est. nam plato & aristoteles & omnes peripatetici. dicunt in homine esse

Rite

Colostrum

In longis istoricis

Salue
Vale

Cur moriuus ad extremum uale dicat

Palladium

Aet. Una uitalē. ut in uermib, q̄ tantū mouent. Alia sensualē. ut in mutis animalib, inquib, ē sensus timoris & gaudij. Tertia intellectualē. ut in hominib, qui cogitare recte iudicare possunt.

Lib. 5.

758

quatuor animas. unam intellectualem. per quam cogitare & iudicare possumus. Alteram sensualem. & in mutis animalibus quia tantum mouentur, esse etiam quasdam infra omnes. quae fisice uocantur. ut est in herbis & arboribus. quae etiam motu carentes. uitam tamen habent. nam & nascuntur & crescunt & pereunt. Unde est atque interfice messes. His rebus colligitur. hominē harum omnium animarum esse participem. Unde sallustius ait. alterum nobiscum dias. alterum cūbelluas commune ē. De umbris autem facilis est probatio. Nam si quatuor sunt animae. sequitur ut tot sint umbrae. Hoc autem de animis etiam lucretius adserit. sed non tantum ueritati studet. quam secte epicureae. Alii ista fugientes. dicunt animae & umbre genitiuum esse singularem, ut sit cineres umbrae & urnae paternae. quod non uel de plaudum est. Nec enim umbra aut anima macinere habent. QUICUMQUE EST. Taedio longe naungationis hoc dicit. LUBRICUS ANGUIS. Labilis. alias locum dicit. ut lubrica surgens. SEPTEMINGENS GIROS. Loci gemium. per magnitudinem multiplicare. Nullus enim locus sine gemo quinque anguem plerumque ostendit. Persius. pinge duos angues puer sacer est locus. Sane hunc locum de homero sumsit. qui inducit grecos apud aulidem. omen futuri decennalis belli ex serpente collegisse. Qui etiam matrem consumpsit. nomen pullis comesis. Iuergo nunc & iam aeneae omen sui erroris ostendit. VII GIRIS. Nam septimus ei annus est finis erroris. & est optimum figmentum. Annus enim secundum aegiptios indicabatur. ante inuentas litteras. picto dracone caudam suam mordentem. quia in se recurrit. GIROS. Nomen legimus. uerbum exinde non inuenimus. PLACIDE. Quiete repens. CERULE. Cuiterga, Notae ceruleae. & fulgor auro uariatus incendebat. id est inlustrabis. AGMINE LONGO. Tandem post illos giros. tandem longo repere coepit agmine. id est impetu. SERPENS. participium est. non nomen. ac si dicere & repens. LIBAUIT Q. DAPES. Leuiter gustauit epulas super positas. quae silicernium uocantur. quasi silicenium super silicem positum. DE PASTA ALTARIA. Non ase. nam supra ait. libauit q. dapes. Sed hoc dicit. tamdiu cuncta aris super posita flamma consumens. GEMIUM NE LOCI. Quia ut diximus nullus locus sine gemo. FAMULUM NEPA. Fuit autem haec maiorum consuetudo. sicut hodie apud indos est. ut quotiens rege sumpsit

Grrus

Silicernium

baniur · cum his dilecti · equi · uel serui · & una deiuncoribus carnes incenderentur ·
inter quas de hoc ipso erat magna contentio; possumus ergo famulum seruũ
sepultum cum anchisa accipere · aut per apotheosin indũ ostendit effectum ·
unde ei famulum dat quasi ministrum · Singula enim numina habent inferio
res potestates ministras · ut uenus adonam · Diana urbium · aut ceste secundũ
pithagoram dicit · qui primus deprehendit de medulla hominis quae est
in spina anguem creari · quod & iam ouidius in xv metamor · fo se ondicit ·
loquente pithagora · NIGRANTES TERGA · Nigra tergo habentes · MANESQ·
ACHERONTE REMISSOS · Aut uenientes de acheronte quia iam in acheronte
non essent · post apotheosin factam · FOETONIS · Solis · ΑΠΟΤΟΓΦΑΙΝΕΙΝ·
CIRCO · Spacioso ludorum loco · SACRI TRIPODES · Sic · pulchri · ut sacros pu
tares · Nec enim sacrilegus erat · ut sacra donarẽt; & sic dictum est · ut do
neosque liberas · quales sunt in do dona · ET PALME PRECIUM UICTORIBUS ·
Zeugma · utriusq · lateris · nam uictoribus praecium · & ad supra dicta & ad
dicenda pertinet · ARGENTI AURIQ · TALENTA · Talenta secundum uarias
gentes uarium pondus est · sed apud romanos talentum est · lxx · libre ·
sicut plautus ostendit in mustelaria · quat duo talenta esse · c · xl · libras;
Legimus enim talentum esse · paululum quiddam · Nam homerus in ludis
funebribus patroclo · ultima praemia dicit duo talenta · quod nos cogit
aliquid minimum intellegere · Nam si primus uictor bouem accepit ·
consequens non est · ut dicamus intellegere · Nam si primus ultima tam
magnum accepisse praemium · Unde apparet talentum & iam minimum
quiddam significare · ET TUBA COMMISSOS · Romano more · sicut hodie q;
uidemus omnibus ludis funebribus · ut sunt diuorum · Nam si sacris · in
idest festis · lustrantur faculis · antea & iam abrinnis incipiebant; Prima
certamina; Punico bello primum naumachia adexercitium institu
ere romani · coeperẽ · post quam pbarum gentes & iam nauali certamine plur
mum posse · ad quam rem in hoc certamine plurimum adludit poeta ·
PARES · Aut pariter · aut diuersis comparabiles rebus · ut sequentia indi
cant · melior remis sed pondere pinus; aut pares · ita ut ante certamen
uidebantur · GRAUIBUS REMIS · Fortibus · ut ferre esse grauem trimbrius

Talentum

ostrum. Nam graues inferunt tarditatem. REMIGE. et nominatiuus remex. se remus. semiremex hercules. PRISTIN. Uel a tutela picta. id. ΑΠΟΤΟΥΤΙΡΙΖΕΙ KAKYMATA. ascendis fluctibus. MOX ITALIS. Subaudis futurus. ipse enim familiam meminorum constituit. & bene laudat familias nobilium. Nam ser gio sergia familia fuit. a cloacho cluentia. a gyra gegania cuius non facit mentionem. nobiles autem familias troianis fuisse iuuenalis ostendit. ut iuber apro cone uocari ipsos troiugenas. AQUONOMINE. Scilicet mnesthei. & mnesteus sicut ut ydeus. nam diptongos greca est. INGENTI MOLE MOTU. ut magna se mole mouentem. URBISOPUS. tra magna ut urbem putares. TRIPLICI VERSU. Omnes enim triremes fuerunt. Uersu autem aut ordinem. ut ille etiam serras inuersum distulit ulmos. aut uersu tractu. auerrendo. ut aequora uerrebant caudis. aestumq; secabant. Sane unus est sensus. PUBES IN PELLUNT. figura barbaro est. ut pars in frusta secant. & sciendum inter barbarismum & lex in hoc est latinam & perfectam locutionem metaplasmum esse. qui muna sermone fit ratione uiciosus. item inter solocismum. & schema. id est perfectam sermonum conexionem. figura est. quae fit contextus sermonum ratione uiciosa. ergo metaplasmus & figura media sunt. & discernuntur peritia & imperitia. fiunt autem ad ornatum. DOMUS SERGIA. familia. unde propriam trimbrae e domum. & inde est sergius catilina. CENTAURO MAGNA. feminini est generis si de nauibus dicas. ut in eunuchum suam. cum comoediam diceret. Iuuenalis contra sensit dicens. & inter gonecdum finitus orestes. Sed sciendum genera plerumq; confundi aut metri ratione. aut hyatus causa. Sic horatius. nec cupido sordidus aufert. cum significanter cupiditatem feminino genere dicamus. Ipse etiam uirgilius ait. timidi damae ceruique fugaces. cum ipse secundum fidendi ait. & paulo ante natarum aequore dammae. cum canibus timide uen ad procula dammae. CERULEA. aut nigra. aut alte carulae. Omne enim altum nigrum est. ut scrupea tuta lacu nigro nemorumque tenebris. CLUENTI. Adipsum apostrofa. EST PROCUL. Haud nimis longe. ut & supra dicimus. sic in bucolicis de nimia uetustate aut secta procul tantum capiti delapsa iacebant. interdum & satis longe significat. Olim. Tunc fere cum chori nubibus abscondunt

r

Mnesteus

In. eus. greca

F

r

Quid inter barbarismum solocissum. & schema.

3 d.1

Cobruunt sidera. TRANQUILLIO. Melius septimus est quãdiatius.
CAMPUS. Saxilatitudo. APRICIS. Sole gaudentibus. Sane apricus & lo- Apricus
cus dicitur sole calens. quod est opaco & abdito contrarium. & apricos
dicimus locos apricis gaudentes; uirgilius. ducere apricis in collibus
uua colorem; Persius. nostraque floralia possint apricq memminisse senes.
Apricum autem quasi ante iq RIKUC. sine frigore; MERGIS; Mergus, est. ius pria- fabula mergi
mi filius fuit. Hic se precipitauit e muro. nec perit. & cum hoc sepius fa-
ceret. deorum miseratione in auem uersus est. quae imitatione quasi de-
facit. CIRCUMLECTERE. Bene uno sermone & profectionem complexus
est & reuersionem. DUCTORES. Domini nauium. non gubernatores.
POPULEAUE LATUR FRONDE IUUENTUS. Hebe est iuuentus. uxor her- Hercules
culis. nunc ergo aut propter hoc iuuentus utitur populeis coronis.
aut ad imitationem uirtutis; populus enim herculi consecrata est. uel po-
pulus alcidae gratissima. NUDATOS. Bene nudatos quia tecti esse
consueuerunt. nam nudum est nunquam tectum. ut faciles. TRANSTRIS
& transtra dicuntur & iuga ut mui. inde alias animas quae per iuga
longa sedebant. INTENTI. eodem sermone in diuersis usus est rebus.
aliter enim bradna. aliter intendimus mentem. EXULTANTI AQUAE
HAURIT CORDA PAUOR. Vt pallage omni paste; pulsans pauor cor da haur-
rit. id est ferit & exultare facit. ut latus haurit apestum. LAUDUMQ.
Necesse turpe quod aut pauor. Sane isti sunt bellorum plusiones. Unde
etiam ad uirbangeruntur. Sed sciendum maiori aetatis funera ad
tubam solere pferri. persius. hinc tuba candelae. Minori uero ad tibi-
as. ut statius de archemoro. teneros solitum deducere manes. FINIBUS
OMNES. Secundum naturam ante generali usus descriptione. uentu-
rus ad specialitatem. PRAECIPITES. festinantes. ut pryripites singulae
uim BIUGO. & hoc celeritatis est. plures enim se impediuit. CARCERE. Carcer
Usurpauit nam carcer est numero tantum singulari custodia noxiorum.
carceres uero plurali tantum hostia quibus equi arcentur. unde & carceres
quasi arceres secundum uarronem. lucis. lugalibus. Unda uia aut
large effusa CONSONAT. Ideo consonat pptr echo. Nostrae enim Echo

t. æmula ultant aut.

uocis est aemulatio. unde & resistit. ELABITUR. Precurrit celeriter. ut
ut labere in triumphapolo. TURBAMINTER. In ipso principio. DISCRIMINE
inter statio, & bene uariat. nunc naues. nunc ductores commemorans. PRI
OREM. Inter se hoc est tertium. METAMQ: TENEBANT. Nauticum uerbum.
PRINCEPS Modo ordinis est. QUOTANTUM MIHI. Vacat mihi. ut solet ple
rumque. LITUS AMA. Litus est omne quod aqua adluitur. unde & saxum
litus uocauit. STRINGAT. Radat, ac si diceret. hunc uoca quotiies. PALMULA
Palmula huc uolo qd
extrema pars remi in modum palmę protenta. ITERUM. Hoc uerbum &a
poeta potest dici. iterum reuocabat. & agra. ut quo abis. iterum pete. s. m.
INTERNAUEMQ: Quae uacat. EXARSIT IUUENI. Causa pendet ex causa.
horatius. non ego hoc ferre calidus iuuenta consule. NEC LACRIMIS CARUE
RE GENE. Nimis irascentium est. cicero de uerre. cum irascereturur. Lacrimas
interdum uix tenere. DECORISQ: SUI. Inhonestum enim irasci. duci praesertim.
SOCIUMQ: SALUTIS. possumus intellegere. oblitus salutis suae socium. i. dest
gubernatorem. possumus & socium salutis suae oblitus. pro sociorum. prae
cipitato scilicet gubernatore. IPSE GUBERNACLO. Ut ostenderet nihil esse
quod ipse non posset implere. HORTATURQ: VIROS. Aut ipse dicit celeuma.
Nam hortatores dicuntur. aut quia consternati fuerunt per dito guber
natore. CLAUUM. fustem gubernaculi. IAM SENIOR. Madidaque fluens
in ueste menoetes; contra illud quia occurrebat gubernatorem natandi
peritum fuisse debere. addidit. senorem uestem madida; FLUENS IN UESTE
Cui uestis fluebat. honeste locutus est; sic iuuenalis. & multo stillaret pe
nula nimbo. RISE RENATANTEM. Unde in ludis uoluptas quaeritur. RE
MOUENTEM. Saepius uomentem. MORANTEM. Imperitia gubernantis.
AEMULA PRISTIS; Eiusdem rei studiosa; utrillo aemulo atq: imitatore stu
Æmulus
diorum meorum. cicero in cesarianis. Aliás inimicum significat. INSUR
GITE. Et contra lucanus. atq: in transtra cadunt & remis. p p. HAECTOREI.
Aut fortissimi. aut quondam haectoris socii. GETULIS. Africani sapaste totii.
nam getulia mediterranea est. Sirtes uero uel libiam sunt. Sic de sirtib.
horatius. ubi maura semper aestuat unda. Fuisse autem troianos in sirtib.
ille indicat locus. in breuia & sirtes urget miserabile uisu. IONIO.

Quando uera charybdin nauigauerunt. MALEAEQUE. Malea promuntorium
est Laconicæ prouinciæ, ubi undæ sunt sequaces, id est persecutrices, ut eapræ aeq
sequaces inludunt. PRIMA. Quasi quae solo omnes teus ille semper auctor.
solutus sit
HOC UINCITE. Loco victoriae sit: ultimos nomen dare. NEFAS. Modo obprobrium.
AEREA. Fortis. ut & iuncos tremo trahat aereus orbis. Nam puppis aerea non est.
sed prora. SUBTRAHITURQ. SOLUM. Unicuiq; rei quod subiacet solum est. Solum
cui subiacet; Unde est solum maris. & aeris. & est uerbum cuius per
lucida significatio per naturam nominuenitur. RIUIS. More riuorum ac si
riuatim diceret. FURENS ANIMI. Ut o praestans animi iuuenis. INTERIORQ:
Riuatim
Sinisterior; cicero. quam omnia intus canere dicebant; sallustius igitur. intor
sus prima asiae bithiniae est. INIQUO. Angusto. ut & silius insedit iniquis.
PROCURRENTIBUS. praeminentibus. & ueluti obuiam uenientibus. MURICE
Saxi acumen eminens per tranquillitatem. MORANTUR. retro agunt.
LEGUNT. Aliqui pretereunt. sed melius legunt id est colligunt. Nam sequitur.
& fructis discentem currere remis. PRONA. Uicina litoribus. unde altum est
longe positum. COLUMBA. Ubique debis domesticis columbas uirgilius dicit. Columba
persius uero aut. teneroq; columbo & est similis; nam agrestes. palumbes uocan
tur. EXTERRITA. Pennarum concussione terrorem significans. ut ti
mui q. exterrita pennis ales. Non enim timet pennis. sed indicat timorem.
FRUSTRA. Quisemmei relicta victoria subueniret. IPSO. super est in fine;
ut spacia & si plura super sint transeat elapsus prior. PROPRIUM DECUS.
Quasi iam factam victoriam & honorem nitteneant indignantur. SUCCES
SUS. felicitas. POSSUNT. Quia posse uidentur; Sperabant victoriam & opi
nionem spectantium. utcunctiq; sequentes instigant studius. PALMAS UTRASQ:
Dicimus supra antiquum hoc esse. Carpinius tamen dicit. qui de elocutio
nibus scripsit. per naturam uiciosum esse hanc locutionem. & siue utrãq:
palmam siue utrasq: palmas dixerimus esse in aliquo usurpationem.
IMPERIUM EST PELAGI. In pelago. ut di quibus imperium est animarum.
ARAS.
LAETUS. Victor. à precedenti quod sequitur. ANTE. De quibus paulo post.
pars spoliant aras. UOTIREUS. Debitor. unde uota soluentes dicimus
absolutos; inde est. damnabis tu quoq; uotis. quasi reos. PROICIAM. Exta

proiciuntur influctus aris proiciuntur. hoc est porrigunturnisi forte dicamus & iam fluctibus offerri. Quod sic est. portiam legendum est. FORCIQ CHORUS Latine hic forcus huius forci dicimus. nam apud nos greca huius nominis non est declinatio. est autem deus marinus. PANOPEAQ VIRGO. Una de nereidibus. quam ideo separatim dixit. ut illas nouem virgines intellegamus. FORTUNUS Deus marinus. qui portubus preest. & bene in palit eum ipse iam uiuum postu; Nota est autem fabula; athamas post furorem idonae immissum occiso Learcho. melicertam alterum filium cum ino uxore sua persequeretur. & se illi in mare precipitassent. uoluntate numinum in deos uersi sunt. melicerta in portumnum. quigrece pelemon dicitur. leuchothea. PORTUS CONDIDIT ALTO. Idest usque ad interiora peruenit EX MORE. Ludorum scilicet. preconem. VICTOREM primum sub audis. nam & illi duo victores sunt sergesti; unde paulo post. quemmodo nauali mnesteus certamine victor consequitur. DATERRE. Grecum est duo uerba coniungere. ut paulo post. donat habere uiro. sed hoc datur poetis. MAGNUM Talentum; ut dicamus quiddam breue. sed magnum dixit comparatione alterius. CIRCUM. In parte extrema. MEANDRO DUPLICI. Flexuoso. & hoc dicit; erat in chlamude flexuosa & insertencabilis purpura. in modum meandri. fluminis carniae prouinciae. MELIBOEA promeliboe ensis. est autem ciuitas thessaliae meliboca. REGINA. Troi regis frigiae filius. FATIGAT. Laus picturae quasi gerat. PREPES Modo uolans SUBLIMEN. In altum. PALMAS AD SIDERA TOLLUNT Aut mirantes aut increpantes deos. VIRTUTE SECUNDUM. Quia ille fauore uincerat numinum; unde & praemia dantur congrua illi. clamis deorum continens fabulam huic lorica. idest uirtutis insigne. SIMOENTIA. Uenit a nominatiuo greco. non uenis. sed in esin. exeunte. SUBLIO ALTO; Breuis fit. sequente uocali. OECUS ET TUTAMEN. Quadriplex & aurea. FEGEUS SAGARISQ: Nominatim dicendo. addidit laudem. CURSU PALANTES TROAS. Adeneae quia eum uicit pertinet laudem. CRUMBIAQ: POCULA. In modum cumbae nauis. ASPERA SIGNIS.

Anaglifa. OMNES Quinquerum. scilicet. PUNICE STAENIIS Uiri rosei. & significat lemniscatas coronas. quae sunt de frondibus & discoloribus fasciis. & sicut uarro dicit magni honorissunt. Taenias autem modo uittis. alias

Lab portum

Ino. in matre mutata. quae grece dr

Anaglifa

Tenis

uittarum extremitates dicit; ut fit longe & tacita uittae. ARTE. Idest arte
tute. & bene ex mutatione conquisiuit ornatum. Nam inridere & sine honore
re esse hominis est. remiscarere. nauis. MIRE MAGORE. Agger est media
uae eminentia coaggeratis lapidibus strata. unde uae aggerem dicit.
ARRA. Fostis. ut arrea puppis. GRAUIS. fostis. ut grauibus certaminaremis.
TORTUS. Hostortus. idest sine causa tempta. incessus. CLAUDA. Ab hominc
transtulit; ait ero, mancam accidebilem. pretuam tuam. MEMBRA. Etiam
hoc ab homine transtulit. UELA TACIT. Tacit tamen. ad uolachon. nam
non premisit quamquam remigare non possit. SUBIT OSTIA. postus. ut supra
diximus. ideo quia ait fluminum frequenter portus efficiunt. PROMISSO.
aut magno. aut ante promisso. ut intellegamus in nominibus ludis illudesse
seruatum. nemo ex hoc numero mihi non donatus abibit; quod & in pictali
aut cestamine, uictori uelatum auro utrumsq. uitiencum ensem atq. insignem
galeam solatia uero uicto; aut certe promisisse eum intellegamus. quando uidit na
uem periclitantem. OPERUM HAUD IGNARA. Peritia artificii. CRESSAGE
NUS. Figura greca. ut qui genus. unde modo PHOLOE. Nomen proprium.
Erat autem lactuis. nam infantes lactantes dicimus. GRAMINEUM. Grami
nosum; ait ero de hastis. bene etiam ne gramineas hastas. COLLIBUS UNDIQ.
CURUIS. Mutauit; non enim silua colles habet. sed est in collibus silua; De
buit ergo dicere. quem colles cingebant siluis. MEAQUE IN UALLE THEATRI.
Media in ualle erat circus theatri. idest spacium spectaculi; & theatri grece
dicit. A nor theco e copiae. Non enim est speciale. CONSESSU MEDIUM TULIT.
Ordo est. quo se aeneas medium tulit cum multis milibus. & ex tuto con
sessu resedit. ANIMOS. eorum subaudis. MIXTIQ. SICANI. Quod ait. pars
& certare parati. UIRIDIQ. IUUENTA. Aetates omnes uarro sic diuidit. In
fantiam. puertiam. adulescentiam. iuuentam. senectam. hae tamen sicut
sicut etiam de temporibus supra diximus. singulae tripharian diuiduntur.
ut sit prima uiridis. puertis; hinc est. & uiridi iuuenta; & cruda deo uiri
disq: senectus; hem sallustius. sed mithridates extrema puertia regnum
ingressus. matre sua ueneno interfecta. AMORE PIO PUERI. Aut genitiuus
est. & dicit eum ob hoc uenisse ne amicum relinquer & aut distinguendum

Agger

Théatrum

Aétatum diuisio

Trifariam

perse. & est nominatiuus pluralis. ut pueri. non feramus ad aetatem. sed
ad agonale studium. in quo sunt puerorum & uirorum separata certamina;
Nam andrescepaedes dicuntur. licet non sint unius aetatis. MAIAE CANAPEC;
ACARNAN. epirota. acarnania enim est pars epiri. TEGEAE. Si diriuatiuum
fuerit. de non sequitur. si tegeae legerimus. non stat uersus. nisi addita
. de. syllaba. Deriuatiuum autem ille indicat locus; tunc latori atque
humeris tegeum subligat ensem; & tegaeum oppidum est archadiae;
QUOS FAMA OBSCURARE CONDIT. per contrarium illos omnes esse nobiles
indicauit. GNOSIA. cretensi. agnosos enim ciuitas crete; & bene sicut etiam
in aliis. & generalia dat & specialia. LEUATO. Nitido. ut a leuem clipeum
sublatis cornibus 10. PRIMI. Aliorum comparatione. nam unus est primus;
Phaleris
FLAVA. Uiridi. ut supra iaspide fulua. FALERIS. Equorum ornamentis. ser
mo greculus est; Habeto; habeat. tertia persona est. a futuro imperatiui. que
in hoc modo. numero singulari similis est secundae; AMAZONIAM. Quasi
Baltous
amazoniam. ut sacri tripodes. BALTEUS. Balteus dicitur. non tantum
quo cingimur. sed etiam de quo arma dependent. CONTENTIUS ABITO.
quasi de parto munere. CORRIPIUNT. S. A. raptim eunt; ut corripit ae
neas ad ritum custode sepulcro. LIMENQ. RELINQUUNT. aut regulam
aut signum decreta factum. SIMUL ULTIMA SIGNANT. Intuentur ul
tima spacia. aut dirate uincendi. ut notat & designat oculis. Aut signant
ultima. tumulorum scilicet summitatem signant uestigiis. ut alibi. ut
summa uestigia signat harena. PRIMUS ABIT. Sicut & de nauibus. post
generalitatem transit ad specialitatem; & bene quia tribus statutasunt
praemia. quinq commemorat. casuris duobus. ALAS. Uelocitate. quia
tamuentos quam fulmina alata fingunt poete. ut & alitis. iustri; PRI
Pyrimus
MUS HUIC. Secundum hunc locum. proximum dicimus & iam longe
positum. nullo interueniente. QUO. DEINDE SUBIPSO. Sub ipso. idest post
Calcem
ipsum. CALCEM CALCE TERIT. Calcem dicimus. unde terram calcamus;
ergo non propriae dicit. calcem calce terit; plantam enim calcem potuit
terere. unde a parte totum accipiendum. idest calce pedem terebat;
Incumbens humero. Aut helmi humero. aut currentis gestus. FLAV

SUS PRIOR. Ut delabitur: idest celeriter currit. prior fiat. & satis lu
center est dictum. AMBIGUUM. Minus firmum ad celeritatem. SUB
IPSAM FINEM. Finem bis subaudis. sub ipsam finem fessi. aduentabant
ad finem. LABITUR INFELIX. qui parata victoria caruit. ELISIUUEN
CIS. Bene rem notam pertransitum tetigit. Agonalis enim moris fuerat
post sacrificia ad certamen uenire. Fusus humum. Opcloest. superfusus
TITUBATA. participium sine uerbi origine. IN IPSO CONCIDIT. Abtm posuit.
quia non est mutatio. OBLITUS AMORUM. Amore Amoris nec supra dictis con
grue. aut enim amore pro puero. nunc amorum. qui pluraliter non nisi
turpitudinem significat. SPISSA HARENA. Tenui. quanto enim quid
minutius. tanto est densius. PRIMA TENET. TAMPOTA, Tremitique
secundo. Bene secundo addidit. quia est & irascentium. Hic. Temporis
aduerbium est. Per caueam autem plebem significat. nam caueae conses
sus est populi. ORA PRIMA PATRUM. Hoc est quod iuuenalis ait. & omnib:
ad podium spectantibus. LACRIME Q. DECORE. Ipse etiam fletus habebat
aliquid iucunditatis. ortus a gaudio. ut terentius. lacrimo gaudio, quod
& congruit puero. propter victoriam inopinatam; aut certe ad mise
rationem mouendam contra eum qui se asserebat esse victorem. UENIENS
Crescens. urbi segetes illic uenium felicius uiuae. CERTA MANENT
PUERI. Ut diximus supra. quia ita iacere dicuntur. ME LICEAT; Mem
seram. nam non me liceat. sed mihi liceat dicimus. CASUM. Ad lusit
accidendo. TERGUM. Mutauit more suo. nam tergus debuit dicere. ONE
ROSUM. plus est quam si oneratum diceret. sicut sceleratum & scelero
sum. QUI LAUDE CORONAM; UIRTUTE; A sequenti quod precedit. FOR
TUNA. Bene dolum suum excusat. OPTIMUS OLLI. Aut ei adrisit. aut
ollauisse efferri. sane congrue armadat iuuem. DIDYMAONIS ARTES.
Laus a artifice. ut diuinum opus altiue dontis. NEPTUNI SACRO DANA
IS DE POSTE R. Danais. & intellegimus. hoc ad aeneam transisse per helenu
PRAESENS. Fortis. ac si diceret. si adsit quis plenus animi. UELATUM.
Coronatum; auro autem qua solent habere lamnas quasdam. ut &
statuam ante aras aurata fronte iuuencum; UIRUM SE MURMURE.

Caueae

Multi hoc apoeta uolunt dici. Melius tamen uerba s populi. Unde Turnus se murmure tollit;

lib. 5.

308

TOLLIT. Cum suffragio plurimorum. SOLUS QUI EA RIDEM. Uenit abeo qd: paris paridos; quod autem legimus. urbe paterna parricerat. uenit a noto: o paris. tu paridos. to parito parin; & uolunt si proprium sit. in dos. exire genitiuum. si appellatiuum. nos. Sane hic paris secundum tridiea neronis. fortissimus fuit. adeo ut in troiae agonali cestamine superat & omnes. ipsum & iam haectorem. quicumque ratus in eum stringere & gladium. dixit se esse germanum quod ad latis crepundis. probauit quu habitu rustici adhuc latebat;

Greca declinatio

Hos autem ludos transferit uirgilius. ad haectoris tumulum qui sunt facti. cum haberet haector occidi. AMYCI DEGENTE. Amycus filius neptunus fuit. & nymphae melies. qui apollinis uictus est pictali cestamine; Bebrica autem ipsa est bithinia. Sallustius igitur interrisus prima asiae bithinia est. multis antea nominibus appellata; ipsa enim est maior frigia. MORIBUNDUM. Morienti similem. TALIS. Quale multitudo loquebatur.

OSTENDIT. Melius dixisset. ostentat. ALACRIS. Cum acer ubique dicat. alacer tamen non dicit; licet inde nascatur. uitat enim confusionem. unde utrumque noluit dicere. nam alacer nusquam. acris nusquam dicit. Inde est quod & iampanpinu supprimit genus. quia dubitatur. SINE MOLLIT.

Acer
Alacer

Orosbia eos argumentatur eum inse. omnes uicisse. ex eo quod ad cestamen nullus accedit. REDDI. Quasi debita promissa. quia aut uictori uel latui aurum uitisq:. I. HIC GRAUIS. Tunc grauis. aetate. uel oburgatione. CASTIGAT. oburgat. TORO. e. HEBA. E. Uerbum de uerbo. nam thorus atorus dictus est herbis. FRUSTRA. Ordo est. tantane dona frustra tolli sines tam pacens. Sane sciendum hunc secundum hygynum qui de familis troianis scripsit. uirum troianorum fuisse. de quo uirgilius mutat hysto riam. NOBIS DEUS ILLE MAGISTER. Nobis nominatur. ut quimbriaca uanes. sed pro nostro est positum. utrandi omo core leoti causa. ILLE SUB HAEC. Aut statim. aut post haec. SED ENIM GELIDUS. Aliud pendet ex alio. quare heb & quia gelidus est. quare gelidus. quia senis. ELLETAE. exhausta. translatio a mulieribus. quas frequens partus debiles reddit;

Thorus

INPROBUS ISTE. Quia sine cestamine postulat praemium. ILLA IUUEN TAS. aut magna. aut [illegible] quae quondam fuerat. NEC DONA MORTAS

senior ⁊ iunior. cōparatiui sunt ꝑ cōmutationē. Hinc ÷. Iam

Æn. 309

Idest nonexpecto; hic enim sensus tam superioribus quam sequentibus congruit, & supra enimait. se non premii causa dimicare. sed gloriae; & paulo post bouem uictor interimit. IN MANI PONDERE. In manis pondere. More suo. ut amis aureo q. tr. Quibus; Quorum instructu. FERREMANUM. Contendere. nam utraque manus armatur. Intendere brachia. ligare. ut intendat q. locum sertis in fronde. c. ANIMI TANTORUM. Hoc est uirorum fortium, unde addidit. ante omnes stupet ipse dares. nam stultum est dicere tantorum boum cum dixerit. VII. LONGE. Ual de. ut tibernaque longe ostia. Uersat. Considerat; sallustius. exercitum uertere. SENIOR. Secundum uarronem senior sed erida deo uiridisq. senectus; addit ut mentem hoc est ad exprimendum quid sit senior; haec ouidius. inter iuuenemq. senemq.; & reuera non conuenit hunc satis senem accipi. qui & cum cere potest. & uno ictu taurum necare; Ergo senior non satis senex. sicut iuuenem. paupériorem. intra iunior non satis. Intra iuuenem. sicut pauperem; dicit autem hoc uarro in libris ad ciceronem. CAESTUS ET ARMA. Endiadis. arma idest cestus; TRISTEMQ. HOC ESO IN LITORE. P. aut in quo magister occisus est. aut in tristi litore idest in secundo; Uarro enim dicit suberi comonte esse in secundum campum fere in tribus iugeribus. in quo erix & hercules dimicauerunt; Haec germanus. Germanus est secundum uarronem in libris de gradibus. de eadem genetrice manans. non multi dicunt de eodem germine. quos ille tantum fratres uocat. secundum quem bene nunc erycem buteq filium. aeneae dicit fuisse germanum. SANGUINE CERNIS ADHUC. Non hercules quippe uictoris. sed eris quae inserat se regendo. AEMULA NECDUM. aduersa uirtuti; geminis duobus. AUCTORAQ ESTES. Huius certaminis scilicet. AEQUEMUS PUGNAS. Idest arma. asequiemur quod precedit; TIBI PROTE. ut tibi deserit hesperius oceanum. EXUUIAE. proice. solue. DUPLICEM AMICTUM. Idest ad bollam. quae duplex est. sicut clamis. Horatius. contra quem duplici panno patientia uelat. CONSTITIT. Hic distinguendum propter uitium, ut sit arrectus indigitos. est autem hic totus locus de apollonio translatus. PUGNAMQ LACESSUNT. prouocant potius quam gerunt. MEMBRIS ET MOLE. Mole membrorum; ut mole

Senior
Iunior
Endiadis
Hercules
Germanus
Clamis

Pceleumaticus cogi pot÷ in dactilum

que & monet. GENUALABANT· proceleumaticus est. quem ut supra diximus
sic semper ponit. ut cogi possit in dactilum. ut genua labant. & varietat impor
tas. NEQUIQUAM· Non profuturum victoriae· VULNERA DISCERPUNT·
iactant ictus· telaictus· EXIT· Vitat· declinat, ut de dardone· & iuum urrib;
cit, & hoc verbo bis usus est tantum· QUIMOLIBUS URBEM· Amfibolon est
aut celsam molibus. aut que molibus oppugnatur· SEDET CIRCUMCAS
TELLA; Mess. circumsedet; Ostendit dextrum· aut fiducia virtutis est
ostendere quod minat· aut ceste prouectus aetatis ostenditur· quae cū
ex improuiso ferire non sinit· VELOX· Velocter, nomen pro aduerbio·
ULTRO· Econtrario· ille enim cadere debuerat· GRAVIS GRAVITERQ·
figura asimilitudine, CAVAPINUS· Bene respexit ad aetatem· ERIMAN
THUS· Mons arcadiae· IDAIN MAGNA· Modo noncrete. sed frigiae prop
ter pinus· CONSURGUNT STUDIIS· In studia· PRAECIPITEMQ· DAREN·
celerem· ut precipites uigilare uti· NUNC ILLE SINISTRA· Ille uacat·
Nam metri causa additum est· De ipso enim dicit, ut creber utraque ma
nu pulsat uersatque dareta· QUAM MULTA GRANDINE ÝMBUS· Ýpal
lage· nam debuit dicere, quam multo ýmbo grando precipitatur·
VERSATQ· DARETA· Dares· daretis· unde est dareta· & dares· daris· un
de est daren· sicut· chremes· & chremēs· & chremetis· INTELLIX· Consola
tio est, unde non dicit in bellis· ut fortune uideatur esse quod uictus est;

Greca declinat

DIXITQ· Vacat· que· metri causa· & maluit per sologiam facere quam
uti communi syllaba· quae frequens uiciosa est, unde horatius, metri
ta in metris uenia concedatur uti· Greci enim his utuntur frequenti
IDIAEQUALES· Homerus φιλοιετ αιροι· Utroq; In utrumque pasti
VOCATI ACCIPIUNT· Bene eorum ostendit pudorem; uel quia erant
occupati circa amicum· dicit uocati· Cognoscere theucri· Habet rationē
personarum· quia uirtutem eius nouerant siculi· ET RAPTOQ· INLISIT
IN OSSA· Ýpallage· effregit ossa· & inlisit in cerebrum· HUMIBOS·
per simus uersus in moro syllaban desinens· MELIOREM· Aprio
rem· nam animalem hostiam dat· CESTUS ARTEMQ· REPONIT·
& arma deposuit· & ad ferenum uacat· idest· KAZAARCIN· fecit·

371

INGENTIQ· MANU· Magnà multitudine · MALUM· Malus arbor
nauis generis est masculini· Horatius. nec malus scelerisauius africo ·
& dictus est malus. uel quia habet instar mali in summitate. uel quia
quasi quibusdam malis ligneis cingitur. quorum uolubilitate
uela facilius eleuantur; TRAIECTO· extento· Unde transenda
dicitur extentus funis; salustius· machinato strepitu transenna
corona in capit inponebatur; QUO INQUAM· Nam ponit aduer
bia pronominibus. ut genus unde latinum· CLAMORE SECUNDO
Vt dixi. Supra magnoque uirum se murmure tollit· QUEMMODO· Super·
Nam ut supra diximus. uictor fuit duorum; urbanus uero dicit·
modo. prope modum· paene; nam secundus fuit; alii uictor uoti
compos uolunt; ut rapidusq· rotis insistere victor; optauerat
enumnere dirè extremus· ut hoc uincere cuiet· CLARISSIMA
FRATER PANDARE· Notissime. qui fuit lrcani filius· Pandarus
autem secundum homerum. minerue persuasione. singulare
menelai & paridis certamen cum meo esset ut paris uincereturur
iactorelo diremit. quo menelaum uulnerauit iussus a minerua ·
SUBSEDIT ACESTES· Remansit. nec enim proferebatur sors quae
remanserat sola; aut certe delitit· unde & subsessores uocantur.
qui occisuri aliquem delitescunt; de quo uerbo plenius dicturi
simus illo uersu. deuicta asia subsedit adulter· FLEXOS INCUR
RUNT· Mutatione usus est· nam curuos inflectunt debuit di
cere· PROSEQUISQ· UIRI· pro qualitate roboris sui· DIUERBE
RAT AURAS· Scindit· ARBORE Mali sic dicit. ut lustrat auentinu
montem· EXTERRITA pennis timorem suum pennis significans·
Singula enim animalia habent signa· quibus indicant suum timo
rem; unde ipse de lupo. caudamq: remulcens subiecit pauitan
tem utero; item de cato. turbatumq: oculis· Hominum enim timo
rem primum dicant oculi· OMNIA PLAUSIS· Alipennarum di
cunt· sed melius spectantum fauore. illud enim est incredibile·
ABDUCTO ARCU· Telum tendit; propalage est· nam adducitur telum.

Sancta maria ora pro me intercede, pro me auxiliare
mihi misero

& arcus intendatur. MISERANDUS. Qui per fectare difficiliore uictoria caruit. INNEXAPEDEM. Innexum pedem habens. TUMDEIN DE. & est aduerbium ordinis. nam tunc temporis est. INUOTAUOCAUIT. Nam apud Lycios colitur quasi heros. NIGRASUBNUBE. Idest alta. UITAMQ: RELINQUIT INASTRES. Unde sumpserat uitam. ut hinc hominum pecudumq: genus uitaeq: uolantum. / Sane sciendum hunc totum locum. abhomero esse sumptum. Unde manifest utruperatio aeneae quod suspenderit auem maternam. Nam & res est translata simpliciter & quamcumq: suspendisset auem in hanc incidereit utruperationem. quia singulae aues numinibus sunt consecratae, quamquam urbanus dicat matrem citius potuisse placari. ARTEMQ: ARCUMQ: Culpat hoc uirgilio mastix; artem enim in uacuo aere ostendere non poterat. quamquam dicant perti posse excipso sagittariorum gestu astis peritiam indicari. OBITITUR. Superius de his particulis secundum urbam astigrafii tractauimus. sed dicunt alii. istas mono syllaborum ratione uel producuel corripi. Sane sciendum naturae esse. ut breues sint euphoniae uel urbae ratione in compositione producantur. si tamen sequatur quae licet non sint consonans. potest tamen in declinatione proconsonante haberi. AUGURIO MONSTRUM. Augurium dictum quasi auigerium. quod aues gerunt. & bene de sagitta dixit augurium quae habet pennas quamquam omnia ad unum congesserit locum monstrum. augurium auspicium. oraculum. SERA. Grauia; salustius. serum bellum in angustis futurum idest grauae. & quod improbant uates aeneas amplectitur deceptus auguru similitudinem quod apit troiam probauerat pater; ut stella facem ducens. LIQUIDIS IN NUBIBUS. Nubes proaere posuit. Nubes enim liquidae esse non possunt. CEUSERAE RETIXA. poeticae dicit secundum publicam opinionem. Nam ut lucretius dicit uentos altiora petens. aetherium ignem secum torquet. quo tractus imitatur stellas cadentes. ATTONITIS ANIMIS. Stupefactus pertonitrua quae coherent caelestibus signis. OMEN ABNUIT AENEAS. amplexus est. & probauit non secundum augurium disciplinam dixit ad se non pertinere. Nam nostri

Augurium

Sera

De casu sderum

arbitrio est uisa omnia uel improbare uel recipere SUME PATER Pre
cape. Nam uerbum est iuris consultorum. quo utimur quotiens lega
tum non abhere de datur sed ex accipientis arbitrio EX ORTEM. ἀκάθων.
sine
pensione soste ANCHISE MUNUS. Quod scilicet seus rex trachie secundum
uirgilium pater hecubae. ut cisseis regina parin erat. anchisae ali
quando donauerat. IMPRESSUM SIGNIS Impressa signa habentem. idē
emblemata. PRIMUM Ante omnes. unum uacat; PROXIMUS post eum
tionem. DONIS. addona. EXTREMUS. Ostendit hos sua munera per
cepisse. ac esten uero sumpsisse praecipua. NON CERTAMINE MISSO.
De peractis loquitur rebus. Unde debuit dicere. uocauit & fa tus est.
ergo aut tempus est pro tempore. aut sic refertur ut uideatur non de
preterito loqui. sed actum praeterti temporis ponere & referre.
AD
CUSTODEM SESE. Secundum tullium quidem ad militiam eunt abus
dari solutos esse custodes. quibus primo anno regantur. unde ait.
de pallante subre tolerare magistro militiam & graue martis opus
IMPUBIS IULI. abeo quod est pubes. & sunt ista communis generis sine
ferantur ad singulos. Multitudo autem si dicatur generis tantum
feminini est haec pubes. FATURAS AUREM. Sequitur. & dic. ait.
IN
Unde sicut & uiter tio dicimus unum uacet necesse est. CAMPOS IUBET
ESSE PATENTES Discessu populi iubet fieri campos patentes. INCEDUNT
PUERI. aut poetica licentia confundit aetates. ut modo pueros. modo
iuuenes dicant. Nam ait una acies iuuenum. aut ceste secundum quosdā
sequenti distinctione mutata magistros pueros dicit. sequentes uero ma
turioris aetatis. QUOS OMNIS EUNTES Quos euntes omnis turba fremit
id est cum fauore prosequitur. IONSA COMA. Ionsa. composita. nam pro
priae comesunt non cesi capilli. PRESSA CORONA. Id est galea. & sermo
ne homeri usus est. nam galeam. stefanen dicit. & reuera coronam non potē.
cum sequatur. galeam ante pedes proiecit inanem. Aut dicum potuisse
eos galeas habere coronatas. Baebius tamen macer dicit. ac sare augus
to pueris quilusorant troiam donatas esse galeas & bina hastilia ad
quod uirgilium constat alludere. IT PECTORE SUMMO. Sic legendū

Ciseus rex tracie pater hecubae

Emblema

Pubes

Come

nesit solo eicismus. & rei inanimali dedit motum dicendo. ut. summum autem
pectus aut. pectoris & colli confinium. TRES EQUITUM NUMERO TURMAE.
Rem romanae militiae suo inserit carmini. Nam constat primo tres partes fu
isse populi romani. Unam titiensium. atatio duce. sabinorum. lam amico post
foedera. alteram ramnetum a romulo. tertiam luceorum quorum secundū
luuium & nomen & causa in occulto sunt. Varro tamen dicit romulum di
micantem contra. t. tatiçum a lucumonibus id est tuscis auxilia postulasse.
Unde quidam uenit cum exercitu cui praecepto iam tatio pars urbis est data
a quo in urbe tuscus dictus est lucus. Horatius arcturci turba impia luci.
ergo a lucumone lucores dicti sunt. Sic autem utres partes diuisum fuisse
populum constat. ut & iam qui prae erant singulis partibus tribum dicerent.
Unde etiam sumptus quos dabant populo tributa nominarunt. TERNI DUC
TORES. More suo hoc est tres. DUCTORES PUERI. Hic quidam distinguunt.
ut diximus supra. PARIBUS MAGISTRIS. Ex hoc adludit nam hodieque
equitum dicuntur magistri. POLITE PROGENIES. Illum dicit quem supra
apirro occisum intro dixit. de quo cato in originibus dicit. quod ad italiā
uenerit & segregatus a baenea condiderit oppidum politorium a suo
nomine. QUEM TRAICIUS ALBIS P. E. Cum tres dicerit duces duorum
equos commemorat sed aut preter misit. quod ut consequeretur neces
se erat. nec enim unus pedes esse poterat. aut illo reddidit loco. ut cetera
pubes senioris a este fertur equis. quamquam multi distinctione mutata
tres equos commemorant. ut sit. equus plena bicolore maculis. &
de alio dicatur. uestigia primi alba pedis. id est primorum pedum ues
tigia & frontem albam ostentabat alter. GENUS UNDE ATII DUXE
RE LATINI. propter aciam dicit matrem augusti de qua antonius
atariana mater. uult enim eius & iam maternum esse genus antiquū
EXTREMUS. Quantum ad numerum spectat. CETERA TRINACRII.
cetera pubes equis a este fertur. PALLIDOS. Gloriae cupiditate sollici
tos. ut corda pauor. p. FLAGELLO. Urga quae sonat in morem flagelli
CHORIS. acies. UOCATI. leti urge ET NUNC TERGA. f. NUDANT.
Tria quae in bellis geruntur cuncta commemorat. fugam. pugnam.

pacem· LABIRINTUS Locus apud cretam factus a dedalo perplexus pari
etibus ubi minotaurus inclusus est· PARIETIBUS TEXTUM CAESIS ITER·
ꝗ palage est· caecum iter textis parietibus· ANCIPITEM DOLUM perplexū
errorem ET RANGERET· Decipere & fallere· est autem uersus catulli·
IMPEDIUNT· Implicant· INTEXUNT· Quod est auestibus tractum· DEL
FINUM· aut uenit a beo quod est delfin· delfinus· a delfine· aut delfinū·
pro delfinorum posuit· MARIA HUMIDA· Homerus ꝗ·s·p·a· ke ae ye a
CARPHATIUM MARE· Inter aegiptum· & rhodum· a insula carpha
tium illic posita· nec mirandum duas eum potuisse comparationes· cum
& in saeculo hoc fecerit ut in segetem ueluticum ff·ai· aut rapidus f·t·
& in georgicis tres ponat comparationes· Et rigid· ut quondam silui·
inmurmurat auster· ut mare sollicitum stridit influentibus undis·
estuat ut clausis rapidis fornacibus ignis· PRIMUS ASCANIUS Gene
ris ordinem docet· ut in primo diximus· RETULIT· Innouauit quod
iam fecerat· PRISCOS LATINOS· Quitenuerunt loca ubi alba est con
dita· PORRO· Post longum interuallum· & est aduerbium temporis·
TROIAQ· NUNC PUERI· T·D·A· Hacc elebrata tenus· Teme esi est hacte Hactenus
nus & hic sermo quantum ad artem spectat· duas continet partes ora
tionis· ut hac pro omen sit· tenus ppositio sicut pubetenus· & crurum
tenus· Sed iam usus obtinuit· ut pro una parte habetur· ergo aduerbiū·
Omnis enim pars orationis cum deserit esse quod est· in aduerbium mi
grat; & est temporis· nam huc usq· significat· HIC PRIMUM· Sequitur
enim palinuri mors· uel misenii· IRIM DE CAELO· M·S·I· ex magna parte
seruatur· ut mercurius ad concordiam iris ad discordiam mittatur· Unde
& iris dicta est· quasi ebic· falsum est autem· quod dicitur ministra esse
tantum dearum cum & aloue plerumq· mittatur ut aeriam caeloiam
uppiter iris dimittit germane haut mollia iussa ferentem· LENTOSQ·
ADSPIRAT EUNTI· Ut de mercurio· uocat zephyros & bene irim mittit q·
fit de nubibus quarum dea est iuno· PER MILLE COLORIB: ARCUM· Aut
sub audis factum aut antiprosis est mille colorum· hoc est multi colorū
NULLI UISA ADIPSIM RETULIT NUMEN· nam ortus semper uidetur· quē

non irim seduam iridis dixit. Alii celeritatis esse uolunt nulli uisa. Notandum sane quam iride a cu genere masculino dicere uirgilium. Catulus. & alii genere feminino ponunt referentes ad originem sicut haec cauis & haec gallis legimus. CONSPICIT INGENTEM. Quia aut supra undique conuenunt teucri. n. qis. DESERTOSQ. UIDET. P. Auris scilicet. IPSO LA. Desesta. terentius. uenit mediatus ex solo loco. ACTA. Mutato. h. in a superiori accentum damus ut eleni. elena chirch. circa. ergo quo & ach. grecum est. cum acta fact. penultima habere deb& accentum. sed propter differentiam commutatur. ne non secreta & amena litorum. sed participaliter ac significet.

Acta

ASPECTABANT FLENTES. Multi flentes. heu. distinguunt. ut sit miserabiliter flentes & a persona dicitur poete. Alii heu a mulieribus dictum accipiunt FACIEMQ. DEAE. u. q. r. Duo diuersa uno sermone concluserit. MARII DORICI. Thracii. marius enim est mons thracie. & bene suadentis commendatur auctoritas AC SICUT DARDANIUM. M. S. M. I. Sicut mutato habitu. aut ista dictura. O MISERAE. Magna utitur arte persuadendi ut non ex abrupto persuadere dicat sed circumstantiis illuc discendat. EXITIO. Non regno. SEPTIMA. P. T. E. I. UERTITUR AESTAS. Atqui & dido dixit. nam & eriam septima portat. de quare quidam hoc dicunt. quod aeneas apud cartaginem paucis diebus fuerit. Nam aut cum subito adsurgens fluctu orion. quo ortur. ut salustius dicit. iuncta salis aestui pulsu. tremat dum pelago. d. hi emps. & ut hiemem pro tempestate posuerit. secundum quod cartagim paucis fuit diebus. sed illud occurrit nunc hiemem in terse luxu quam longa fouere. & hoc quidam sic purgant. ut dicantur posuisse fieri ut intra annum metas & ad africam uenerit. & inde nauigauerit. sed istis occurrit. quod in primo aut. septima aestas. unde appar& hanc optatam fuisse. quod & a banchisae morte indicat. annus impletus. ergo constat quaestionem hanc unam esse de solubilibus quam non dubium emendatorum fuisse uirgilium. CUM TERRAS OMNES. Quia per a grauerit multa SIDERAQ. ET. Aut tempestates aut prouincias quae sideribus subiacent. ut aethiopum uersemus oues subsidere cancri. PER MARE MAGNUM. procellosum. lucretius. suaue magno mare. SEQUIMUR FUGIENTEM. ut

377

iam tandem i. fugientes. p. o. & reuera nullus sequitur nisi quod fugit.
uoluitur. Nonnauigamus HICERICIS FINEM. Argumentum a facili;
nequiquam; qui non proderant cum essent fatorum comites INFAUSTAS
malihomenis. NAMMIHI CASSANDRAE. Non eui credere. Non debebam.
sed eui cum sua pernicie non credideram. IAM TEMPUS AGIRES. Idest
troiam fieri. MORA PRODIGIIS. Ecce prodigium debono. & argumenta
tur ad incendium nauium aras ardere neptuni. quasi deo quatuordecim
quia singuli duces singulas posuerant nam contrarium est. numero
deus. cg; Deus ipse, cuius sunt naues. INFENSUM IGNEM. Ipsam fensa
tor. aut multorum. aut supra dictorum. ut. l. illi talami. NON BENE
UOBIS. Non est dissuasio utquidam putant sed magis hortatur persua
dendo nunnus auctoritate ROETHEIA. Arotheo promontorio DIUI
NISIONA DECORIS. Omnia colligit quibus numida cognoscantur
ut natique aut tibi. u. m. nec uox. h. s. SPIRITUS ADORA. Ut diuinum
uestrem odorem spirauere. UELO RESSUS EUNTIS. Ut & ueta incessu
patiuit dea. PRIMO ANCIPITES. Antequam numen agnoscerent.
OCULISQ MALIGNIS. Ipsae malignae MISERUM INTERA. P. T. Aut
magnum. ut terentius eam miser amat. aut miserum quo fiebat
miseriores. cum eis regna negarentur. ABIETE PICTAS. In abiete pic
tas. sine de abiete hoc est. quae erant de abiete. EUMELUS. Latinus accen
tus est translato nomine in latinum. CASTRA. Ut nos castra mouemus
MAGISTRI. Custodes. terentius. me filii relinquunt. quasi magistri
QUIS FUROR ISTE NOUUS. Ad furentes loquitur. unde nec tunc quidem
agnitus cum dixisset. e nego uester ascanius. GALEAM PROIECIT INANE
Nouus autem est aut magnus aut inopinatus. QUO TENDITIS. i. Quid
habetis intentionis. UESTRAS SPES URITIS. Nauibus enim adregnaten
debant. INANEM. Concauam. sine capite. LUDO. per ludum. EXCUSAQ
P. i. i. s. Furoris causa non furor. Idcirco quia furor desierit. UDO SUB
D. R. Uicino aquis. STUPPAM. secundum antiquam ortografiam. nam
stuppa dicta est a stuppando. TARDUM. Densum. crassum. CORPORE
NAUUM. ut dissice corpora ponto. DESCENDIT PESTIS. Incendium. more suo.

Spiritus

Stuppa

Stuppa

&declamauit pro commentario. nam ignis superiora semper petit. ET LU
MINA ROSUNT. Vis aquae. HUMERIS ABSCINDERE VESTEM. Notauit
quidam quod damnum quattuor nauium impatienter doleat. Sed magis
illum considerandum. quod ait supra ascanius uestras spes urbis. utnon
damnum doleat sed spem nauigationis ereptam. IUPPITER OMNIPOTENS.
figuratis agit coloribus. Nec enim reuera hoc agit. ut pereat sed ut re
stinguatur incendium. Bene autem sibi ubique inter ponit. hic est enim
optimus ductus quia agentis uoluntatem latenter ostendit. EXOSUS
Antiqui &odi dicebant &osussum. Hinc est exosus. quo utimur. licet iam
osussum non dicamus. ADUNUM. Nullo excepto. SI QUID PIETATIS AN
TIQUAE. L. R. H. aut si ubi cara pietas prestat aliquid humanis laboribus.
aut siquid meremur propter pietatis cultum. ut parce pro generi
hoc ipsum remunerare. aut certe quod est melius. si uel respicit res hu
manas pietas quae de terris olim recessit. RESERIPE LETO. Acirolo
gia est. QUOD SUPEREST. quod congrue sequitur. SINE MORE Sine
Tonitru exemplo TONITRU QUAE. T. Ablatiuus hic incestus est utrum an neutro
indeclinabile uenit hoc tonitru. ut hoc cornu. nam inde est fractque.
tonitrua nubes. ut cornua. nam masculino est secundum quartam decli
nationem. Hinc enim est tonitrus agis & mea flumina torques. AR
DUA TERRARUM. perifrasis. montium AETHERE TOTO. pro aere po
sunt. MADESCUNT ROBORA. Aut uinectantur aut resoluuntur inci
nerem. quod naturale est post incendium. FATORUM. Oraculorum
TUM SENIOR NAUTES. Bene daturum consilium & abaetate & apru
dentia & a religione commendat. Quod autem dicit pallas quem do
cuit. propter illud quod supra diximus fingitur. quia ipse romam
palladium detulit unde nautorum familia minerua sacra retinebat.
quod etiam uarro docet in libris quos de familis troianis scripsit.
UNUM PRECIPUUM. TRITONIA PALLAS pro uno proprio. duo a uno
masia. REDDIDIT ARTE. id est uirtute. apothesarechis RESPONSA
DABAT. Lauis consilii. UEL QUAE PROTENDERET IRA MAGNA DEUM.
Quae praesignificabat magna ira deum. id est uno & alibi ae.

festum uis magna iubet. SOLATUS UOCIBUS INEIT. Solatium. & in
fit. nam solans debuit dicere sicut sequens eius indicat consolatio
QUIQUID ERIT. Ut fuerit quodcumq: farebor. FERENDO EST. dum
feretur. modi gerundi est a passiuo. EST TIBI. iam hoc consilium est.
DIUINAE STIRPIS praeter dardanum a rimso fluuio. UOLENTEM. Uoli
turum nam uelle habet. SUPERANT. Supersunt superfluunt. dicit
autem non tantum debiles sed & iam nolentes iuuenes unde sequitur
longeuosque senes. nec enim addere req: nisi supra iuuenes dixisset. ite
expressius. & quicquid tecum inualidum est metuens q. p. e. PERTESUM
MAGNI INCAEPTI. Ut si non pertesum thalami. q. PERMISSO NO
MINE. ab aceste scilicet. dicta autem acesta segesta TUMULO. Nam
& antea cogitauerat. ut pectore curas mutabat uersans. ANIMO DEDU
CITUR. Greca figura. ut mentem lesus. ET NOX ATRA. P. quasi maior
causa cogitationis ut & sub noctem curare cusat. BIGIS. propriae. CAELO
FACIES DELAPSA. P. Aut secundum quod supra diximus quia animae
caelum tenent. Simulacra uero apud inferos sunt. aut ad errorem per
tinet somniam & uisa aut. aut ceste intellegamus aioue missam po
testatem aliquam. quae se in anchisae conuertit & multum. nam & ip
se dicit imperio iouis huc uenio. & infert. elisiumq: colo. CARE MAGIS
PROCARIOR. Bene autem addit dum uita manebat. nulla enim est uita post
mortem. IMPERIO IOUIS. A bauctoritate. ut ipse deum tibimet c. d. AA
NAUTES DAT SENIOR. Ut sol & hic denuo usus est sermonibus. nam aut
tunc senior nautes. ATQ. ASPERA CULTU. Quod in uiuis latius exsequit
natos ad fluuina primus deferimus. DE BELLANDA TIBI. Bene iucto
riam non bella sola predicit in quibus esse poterat error. AUERNA PER
ALTA. Ut gargarus gargara. tastarus tartara. NON ME IMPIA NAMQ.
Propter facilitatem. AMOENA. Amoena sunt loca solius uoluptatis
plena. quasi amuna. unde nullus fructus exsoluitur. unde nil prestantes
immunes uocamus. PIORUM CONCILIA ELISIUM colo. Elisium est. ubi pio
rum animae habitant post corporis animaeq: discretionem. unde & in
tertius dicitur res. & inter animam & corpus uenient ergo elisium a poetes

Immunes

Elisium

liseriosq. quod secundum poetas in medio inferorum est. suis felicitatibus plenum ut solemque suum sua sidera norunt. Secundum philosophos. elisium est. insulę fortunate. quas ait salustius inclitas esse homeri carminibus. quarum discriptionem prius commentator dicit esse sublatam. secundum theologos. circa lunarem circulum ubi iam aer purior est. unde ait ipse virgilius aeris in campis. item lucanus. non illuc auro posita nec turpe sepulti peruenium. TUNC GENUS OMNE TUUM. &c. q. d. m. d. Haec sunt causae. propter quas aeneas descendit ad inferos. generis agnitio. & ciuitatis nomen. quod ei nullus unquam predixerat. sed solus indicat pater. Latet enim ut supra diximus ueterum urbis nomen. unde et pater quasi promisserio ait. inclita roma;

IORQUET MEDIOS NOX UMIDA CURSUS. ET MAESTUUS QUIS ORIENS. AD FLAUIT HANELIS. Dies enim est plenus qui habet horas. xxiiii. nam & nox pars diei est. dicimus autem diem a parte meliore. unde & iusiurandum sine commemoratione noctis numerum dicamus dierum. hic autem dies secundum aegiptios inchoat a occasu solis. Secundum persas ab ortu solis. Secundum rusticos. & athenienses. a sexta hora diei. Secundum romanos a media nocte. & hos nunc secutus medios cursus noctis torquet. & maestuus equisoriens adflauit anelis. Haec autem plene exsecuntur & cicero in auguralibus & aulus gellius in libris noctium atticarum. hoc etiam illares iuris indicat quod cum tribunum plebi ad noctare a urbe non liceret. licebat tamen exire post noctem mediam & ante mediam reuesti. SAEUUS ORIENS. Sol cuius lux est umbris inimica. unde lucanus & medio ferienisse diae. est autem fiscum nam pereunt umbrae. solis aduentu. AENEAS QUO DEINDE RUIS. Ordo est aeneas. deinde quorsus. QUEM FUGIS. Quasi ignorans rationem qua fugeret. FARRE PIO. Uel quia ex inde sacrificabant. uel quia mos fuit a prima maiores ut diuinum ignem farre seruarent. quasi durasset in alterum diem. eum aptum agentes rebus significabant. CANE. Aut antiq; aut propter ignis faullas. PRIMUM principem. HAUD MORA hoc est quod ait. & coniuge uolen tem. NEC IUSSA UOLUNTATEM

Dies plenus

381.

Ut supra infandum regina iubes·r·d· aut certe quae iuppiter iusserat.
TRANSSCRIBUNT URBI MATRES· Romani moris uerbum est; transscribunt enim in colonias deducebatur· URBI· ad urbem· DEPONUNT· quasi denaibus· ANIMOS NILMAONAE· L·E· aut aeneas deponit eos· quinullagloriae cupiditate tanguntur aut hi quierant transscripti idest matres & uolentium multitudo deponunt animos idest summittunt inertiae· ROBORA NAUIGIIS· melius sic distinguntur· EXIGUI NUMEROS· B·U·L·I· Transit ad rem a numero· URBEM DESIGNAT ARATRO· quem cato in originalibus dicit morem fuisse· conditores enim ciuitatis taurum in dextera· uaccam intrinsecus iungebant & in cinctu tuli saiumo· Idest toge pasta capit uel ab parte succincti tenebant stipam in curua ut glebae omnis intrinsecus caderent· & ita subito ducto loca murorum designabant aratrum suspendentes· circa loca postarum· unde & territorium dictum est quasi terriborum tritum bubus & aratro· REGNO TROIANOS ACESTES· Suo nomine enim eius fuerat ciuitas appellata INDICIT Q· EORUM· Idest tempus & locum designat agendorum negotiorum quiconuentus uocatur· Indicit autem uerbum uiri est· & per hoc potentem uult significare ciuitatem· ET PATRIBUS DAT IURA UOCATIS· Dat conpendi iuris potestatem his quos appellauerat patres· aut ceste uocatis patribus iura distribuit· Hi autem ut salustius dicit· uel aetate uel curae similitudine patres appellati sunt· senatores autem alii a senecta aetate alii a senendo dictos accipiunt· ipsi enim agendi facultatem da bant· IDALIAE CYPRIAE Sacerdos· Alii ad tumulum. alii uerso ordine ad templum referunt ut lucus tanti tumulo deter andae ut inducere fontibus umbras pas tores· nemora enim aptabant sepulchris· UISA MARIS ACIES· Ut mene sat placidi uultum· uulto aut emistos aspectu quoque maris horrere fuge· pfectionis· ERICI ET TEMPESTATIBUS· Bene procellas iunxit enim aut de flumnib. aut de montibus· fiunt quas ΠΕΡΙΠΝΟΙΥΑΣ· dicunt· SOLUIQ· EX ORDINE FUNE· Ordo est· iubet cedere ex ordine· idest· rite peragi sacrificium·

Territorium

Idalia

&sic solut funem. Sic in VII frigiamq; ex ordine matrem inuocat id est ut

Tonsae oliuae

TONSAE OLIUAE. Comptę minutis frondibus PROCUL IN PRORA. In parte extrema. ET FUNDIT PECTORE. U. Hoc est cum dolore ut fundit que. t. r. p. pectore abimo. PRECES DESCENDERE AD OMNES. Siquid miserdiae est in humillimis praecibus inputandum in omnia iunoni nam etiam humiles significat. unde ait etiam descendere. QUAM NEC

Dies

LONGA DIES. Id est tempus de quo licet melius femininno genere dicamus. tamen & masculinum dicimus. nam de cesto die masculinum tantum utendum est. PIETAS NEC MITIGAT. Aut troianorum quia pius sint aut certe propter illud iunoni argiuę iussos adolemus honores quasi nec sacrificiis placaretur. IN FRACTA. Ual de fracta ut turnus ut infractos aduerso martę latinos. MEDIA DE GENTE. Id est totius gentis potentem. excedisse muliebriter. nam inde est quod sequitur cineres atque ossa peremptę. sane edo hab& et rectam sed antiquam declinationem. ut edo. edis. edit. & anomalam ut edo. es. est. quarum secunda & tertia persona longa sunt. propter differentiam. sum. es. est. edit autem in preterito producit. edit. ut legit. CAUSAS TANTIS ICATILLA. f. Bene supprimit. contra ipsa enim sunt quae in xi exsequitur. ut ne duce dardanius spartam expugnauit adulter. QUAM MOLEM. Ut tanta sit aut id: ecis tollere moles. NEQUIQUAM. aut sine causa. id est nulla extanta ratione. aut nequaquam quantum ad ipsius pertinet mentem. Una nemum excomunibus uestit. IN REGNIS HOC AUSA TUIS. Ut non illi imperium

pelagis. q. t. Acti; furore compulsis. ut reginam alec to

ſti mulis agit undique bachi. IGNOTAE. Ignobili. ut

nam sepae fauos ignotos adedit stellio. & dicit ita

liae comparatione. nam ignota noverat ad quam bis

troiani uenerant. UELATIBI. Id est per regnū tuum

SI CONCESSA PETO. Siquidem. nam modo. si confir mantiseſt.

agit autem a possibili. FASO MNE EST. Fas est hoc est possibile est.

meis regnis fidere. nam fido datuum tantum regit. UNDE GENUS

DUCIS. Ut diximus supra. quia feliciter est nauigatum ut aenaeas. & ut

fert fabula · caelius pater fuit saturni cui matris filius falce uiria
amputauit · sed elapsa in mare sunt · de quorum cruore & maris spuma
nata dicitur uenerius · unde & afrodite dicitur ΑΠΟΤΥΔΦΡΟΥ · Sed
hoc hab & ratio · omnes uires usu ueneris debilitantur quisine corpo
ris damno non geritur · Unde fingitur uenus nata per damnum ·
de mari autem ideo quia dicunt frisia sudorem salsum quem semper
dicit corius · unde etiam mistus ei consecrata quae litoribus gaudet
ut litora imitetur letissima · MERUI QUOQ · Etiam prestiti ut ner
te regina negabo promeritam · alii dicunt militaui · ut aer eme
rent paruo · RABIEM IANTAM · c · q · m · q · Ut in primo legimus · IN
TERRIS · ETIAM Interris nam augmentum est · IN MARE SEXANTHUS ·
Omnia haec homeri sunt hoc est aduersis litores figura · NEC DIS NEC
UIRIBUS AEQUIS · Idest dis iniquis aut nonae quis non equali fauo
re plures enim grecis fauebant · De matribus autem intellegere non
possumus quia echetide melior uenus est · & ei presenti derogare nolle &
CUPERE M · CONUERTERE ABIMO · Quod proprium est · ut magnoq · emo
ta tridenti fundamenta quatit hinc & supra de nosicton dictus est &
fecit augmentum cum se praestitisse dicit iratum · PORIUS ACCEDET ·
Hic distinguendum nesit contrarium ueneris petitioni quae ait · licet
Laurentem attingere tribrin · AMISSUM QUEM GURGITE · Misenū
dicit de quo legimus · unum pro multis · d · e · palinurum significat
nam falsum erit · si unum uoluerimus accipere LETA PERMULSIT ·
permulsit & laetam fecit ut animamq · labentem impulit · aut certe
perpetuum est epitheton ueneris SPUMANTIA FRENA · Spuma si mo
uentia · feris aequis ut inq · feric · c · a · UARIA COMITUM FACIES · Aut
beluas dicit marinas · secundum naturas aut poetice deos marinos
IN MANIA CETE Ioke tos · keia · taceta urbelos bele · nam latine siede
clinare non potest nullum apud nos animal generis neutri est nisi for
te hic cetus huius ceti dicamus quod nusquam lectum est · nam dicuntur
canes marini ET SENIOR GLAUCI DICAMUS · Glaucus piscator fuit · qui
eum captos pisces supra herbam abiecisset & eos recepisse uidisset quā

fabula saturni & ueneris

Cete

fabula glauci

amiserant uitam. Intellectu herbarum potentia suarum Indeum mu
tatus est. Cuius hic chorum ideo senem dicit. quia & iam ipse senex
fuerat. aut ceste senuorem dicit. propter spumarum colorem. sicut
poene omnes dii finguntur marini. INOYSQ. PALEMON. Melicesta
nas filius. & notandum patronimicon. a matre mauctore idonea.

fabula forci

FORCIQ. EXERCITUS OMNIS. Dii. qui sub forco agunt. hic autem forcus
dicitur. thoose nimphae. & neptuni filius ut autem uarro dicit. rex
fuit corsice & sardiniae. qui cum abarlante rege noualicestamine
cum magna exercitus parte fuisse & obruitus fingerunt sotieius. eũ
indeum marinum esse conuersum. LAEUA TENENT THETIS. Satis
prudenter sexum debiliorem sinistre adplicat patrinisque media
diptongus est. UICISSIM. Quia reliquerat quidem socios sed feliciter
petebat italiam. PERTEMPTANT. Sollicitant. ATTOLLI MALOS. Idest
uela. per malorum uolubilitatem leuari. Nam cum mutigaret. iam
non dubium quod olim erexerant arbores. FECERE PEDEM. Podiam
funem quo tenditur uelum. SINISTROS NUNC dexteros. pro aure mu
tabilitate. CORNUA. Antemnarum extremitatem SUAE LAMINA.
prospera. a puppi uenientia. PRINCEPS ANTE OMNES. Unum uacat.
MEDIAM CAELI METAM. Perte locutus est. nam medium caelum
meta est. a nabibazontis circuli. qui medius est inter ostum & oc
casus incipit siderum. Alterum est orizontis qui segregat aspec
tum huius caeli a bali a nuisibili nobis. SUBREMIS FUSI. PER. D. F. N. Id
est requierant paulolum sic remos tenentes. LEUIS. Uel aduentu. uel
discessu. nam leuis in utroque est. DISPULIT UMBRAS. Nam semper
deos ambit nimbus. TEPALI NUBE PETENS. Factiose adgrediens.
adpetens. SOMNIAS AD OREM. Bene autem discernit istauirgilius.
ut somnum. ipsum deum dicat. somnium quod dormimus. insom
nium quod uidemus insomnis. sed ut falsa ad caelum mittunt insom
nia manes. IASIDE. filia iasii. IPSA AEQUORA CLASSEM. Idest & aestu
& auram uisuamur. AEQUATAE. S. A. prospere. ut aequatis classem.
p. u. PONE CAPUT. Bene particulatim adiuuent. quod a peste.

Factiose

Somnus
Somnium
Insomnium

385.

dictum refutaretur · LABORI · Exintuendum sideribus · PAULISP
paulolum dum tu quieseis · VIX ATTOLLIS LUMINA · Aut a sideribus
remouens · aut ceste numinis praesentia praegrauatus quod est
melius · Nam & sequens eius oratio turbata est · quod est semi plena
indicante locutione · VULTUM · Mutabilitatem pro qualitate uen Vultus
torum · IUBES · Vis · ut infandum regina iubes renouare dolorem ·
MENE HIC CONSIDERE MONSTRO · Subaudis · uis · AENEAM CREDA
quid enim per contrarium cur aenean · non · committam caelo &
auris fallatibus · quis umquam tot iens serenitatis fraude deceptus · QUID
ENIM · Quidni · cur non · FRAUDE SERENI · Serenitatis · ut & seruan
tissimus aequi · VIX SOPORATUM · Stygia mosste plenum · UTRAQ
TEMPORA · Prouectum q: tempus · CUNCTANTI · Quasi reluctanti
NATANTIA · errantia somni uicinitate · CUMPUPPIS PARTE · pro
oeconomia · ut triduo natare potuerat · CURRIT ITER · Vt cicero
te uiam · reddite uiam · TUTUM · praesidio neptuni · SIRENUM ·
Sirenes secundum fabulam · iii · parte uirgines fuerunt · parte
uolucres · Acelo fluminis & caliopes musae filiae · Harum una uoce ·
alterati bus · alia lira canebant · & primo iuxta pelorum post inca
pris habitauerunt quae in lectissuo cantu in naufragia deducebant ·
A degestatem · his fictis sunt inferre naufragia · has ulixes contemnen
do deduxit ad mortem · Sirenum autem · genetiuus est · uenens ab
hac sirene · TUM RAUCA · Acsi dicer & · ante hac delectabi uoce re
sonabant · tunc fluctibus solis · & bene imitatus est maris stridorem ·
ut sale saxa sonabant · A misso fluctantem · EM · Naturale enim est
ut fluctu & nauis sine gubernatore · NOCTURNIS REXIT INUNDIS ·
Dat ei hoc & in · x · ut ipse sedens · dauum q: regit uelisq: ministrat ·
Multu gemens · Nomen pro aduerbio CASU AMICI · propter ruinā
adlusit ad nomen · PELAGO CONSISTAE · hoc est quod supra pallinurus
excusat · NUDIS · Insepultis · IGNOTA · peregrina · aut nouisa · nam
in sexto dicturus est · paulatim adnabant terrae · lam · t · tenebam · Se
cundum sane tuccam · & uarum · hunc finem · u · esse uoluisse · Nam aut
l · qnti libri

gilio duo uersus sequentes huic uncti fuerunt; unde in nonnullis an
tiquis codicibus. sexti initium est; obuertunt pelago proras tunc dentr
tenaci. EXPLICIT LIBER QUINTUS.

INCIPIT LIBER SEXTUS FELICITER.

Totus quidem uirgilius scientia plenus est. In hoc libro possidet prin
cipatum; cuius ex homero pars maior est. & dicuntur aliqua simpli
ci multa de historia, multa per aliam scientiam filosophorum theolo
gicorum aegiptiorum. adeo ut plerique de his singuli huius libri
integras scripserint pragmatias. Sane sciendum licet primos duos
uersus probus & alii inquiunt relinquerint fine. prudenter admit
tum. vi. esse translatos. Nam & coniunctio poematis melior est. & ho
merus & iam sic incho aut. ωcφata akka acωn. Classiq; Aut sue
nau quae classis. ut in primo dicimus dicta est. ΑΠΟΙ ωΝ ΚΑ ΑCΩΝ
deest aliquis. unde horatius me uel extremos numidarum in agros
classa releget. aut omnium quae eius cursum sequuntur. palinuri
enim implet officium. de quo supra aut. ad hunc alii cursum con
tendere tussi. INMITIT HABENAS. aut funes per meta fabri
dicit. aut homerum secutus est. quia actuele ΡΥΓΙ ΕΥΕΙ PEN
INCI. boeti. id est loris tortis. His enim utebantur antiqui. ET
TANDEM. Adaeneae desiderium retulit. olim ad italiam uenire
cupientis; ceterum mora non congruit de capreis. cumas usque
ad ciuitatem accedentem fauore neptuni. EUBOICIS ORIS. a col
lonia appellauit cumas. nam euboea insula est. in qua calcis ciuitas
de qua uenerunt qui condiderunt ciuitatem in campania. quā
cumas uocarunt. uel. ΑΠΟΤ ωΝ ΚΥΜΑΤ ωΝ. t agrauit de milie
ris ad iugurio quae grece enc ΥΟΣ dicitur. ADLABITUR. Uentice
lenter. ut labere. nrm sapolo. PELAGO. In pelago ut it clamor
caelo. Bene autem obuertunt. ut non aeneae sed socii suiladem
officia gubernandā arsoli aeneae concedit. DENTE TENACI
Unde in i. unco non alligat anchora morsu. anchora ut supra dicimus
in greco adspirationem non habet. unde hanc iradicitur. unde &

Anchora

apud maiores sine adspiratione conferebatur. contrachus & or
chus. ueteres dicebant & lucho idest uorax. quibus sequens aetas
detraxit adspirationem. IUUENEM MANUS post conditam inscili
a ciuitatem. senium. aut nulla. aut rara fit mentio. ARDENS.
f estinans. ut instant ardentes tyrrhi LITUS IN HESPERIUM. Hic ostendi
tur hesperiam minorem esse. omnem italiam dictam ut supra dicimus
uel arege t astella. SEMINA FLAMMAE. CHEPMAIYPOC homerus
dicit. ABSTRUSA MUENIS. s. In georgicis. ut silicis uenis abstrusum
excudere & igniem. FERARUM TECTA. effere gessis. siluae. FLUMI
NA MONSTRAT. Quecumq. fluenta. & sciendum monstrari aenea
ad expiandum se. Nam fune status. fuerat morte palinuri non quod
eum uiderat sed quod funus agnouerat. idest doluerat. In eo enim
est pollutio. quod aut casuq. animum concussus amici. ipsa enim piat
quae agnoscimus. unde in luuio habemus. pracium paui uillum. cum
capitolium dedicare uell & audisset abinimico mortuum filium.
& ne pollutus dedicare non posset. respondisset cadauer sit. hanc
autem purgationem aeneae pollutio. dat ubique uirgilius. ut paul
o post. corpusque recenti spargit aqua. ATTIUS AENEAS. Quippe
ad templa festinans. ARCES QUIB: A.B.P. Cumubique arcio uidetur
apud cumas. in aste appollinis templum est. altus autem. uel magni
altus appollo. uel ad simulacri magnitudinem retulit quod ee
constat altissimum. quibus praesidet quibus pre est. quas defendit.
HORRENDAE. Uenerandae. & horrendum est silus. & r. p. PROCUL
haut longe. procul enim est. & quod procul est. & quod porro
a oculis unde duplicem habet significationem. ANTRUM IN MANE
effexe gesis domus sibillae. MENTEM ANIMUMQ. Perisologia est.
nam secundum lucretium unum est. mens & animum. DEIUS INSPIRAT
UATES. Apollo uati dicus. & sic ait deius. ut nunc liciae sortes idest apol
lineae. Bene autem sillaba qurd sit expressit. magnam cuumentem
animumq: deius inspirat. unam. & s. d. ut sillaba dicta est. quasi sios
bule. idest dei sententia. aeolici enim sios. deos dicunt. TRUSIAE LUCOS.

ut iac & altus odores. & de ipso apolline. sic pa
ille deum faciat. sic

Mens animus

Ceringrue apollinidianae uinctasunt templa: ut & paulo post, flebiles
utaeque sacerdos; & benefit lucorum dianae commemoratio. quia petitu
rus est inferos. AUREA TECTA. Appollinis scilicet. DAEDALUS UT FAMA
EST FUGIENS MINOIA REGNA. Indicito a sole adulterio martis & ueneris
uulcanus minutissimis catenis lectulum cinxerit. Quibus mars & uenus
ignorantes implicantur. & cum ingenti turpitudine resoluti subtesti
monia cunctorum deorum. Quod factum uenus uehementer dolens sterr
pem omnem solis persequi infandis amoribus cepit. igitur pasifae. solis
filia minois regis cretae uxor. tauri amore flagrabat. & caste dedali
inclusa intra uaccam ligneam. septem corio iuuencae pulcherrimae
cum tauro concubuit. unde natus est minotaurus. qui intra labirinti
inclusus humanis carnibus uescebatur. sed minos de pasifae habuit libe
ros plures. androgeum. ariadnem. fedram. Sed androgeus cum esset
athleta fortissimus & superaret in agonibus cunctos apud athenas. athe
nensibus & licanis megarensibus annuatis occisus est. quod minos est
dolens collectis nauibus bella commouit. & uictis athenienses poenam
hanc statuit. ut singulis quibusq; annis VII. de filius & VII. de filiabus suis
edendos minotauro mitterent. Sed tertio anno aegei filius theseus mis
sus est. potens tam uirtute quam forma. Quicum ab ariadne regis filia
amatus fuisset. dedali consilio fil orter rexit. & necato minotauro cum
rapta ariadne uictor aufugit; quae cum omni factione daedali minos
deprehendisset effecta. cum eum icaro seruandum in labirintum trusit.
Sed dedalus corruptis custodibus sub faciendi muneris specie quos simula
bat posse regem placari. caeram accepit. pennas. & unde tam sibi quam fi
lio alas impositas euolauit. icarus altiora petens. pennis solis calore resolutis.
mari in quo cecidit nomen imposuit. Dedalus uero primo sardiniam ut
dicit salustius. post delatus est cumas. & templo appollini condito in fo
ribus haec uniuersa depinxit. Dicendo autem uirgilius ut fama est. often
dit requirendam esse ueritatem. Nam taurus notarius minois fuit. quem
passifae amauit. quae cum quo in domo daedali concubuit. & quia geminos
peperit. unum de minoe. & alium de tauro. eorum esse minotaurum di

De adulterio martis & ueneris.

Fab minois & pasiphe.

De androgeo minois filio.

De theseo. & ariadne.

Facio

De ueritate de dedalo & icaro supdictorum.

eitur: quod & ipse paulo post ostendit dicens: Mixtumque genus: sed
inclusum dædalum regina corruptis relaxauit custodibus: quia amisso
innari filio: nauigelatus est cumas: quod ipsum tangit dicens remi
gio alarum; alae enim & uoluerum sunt: & nauium: ut uelorum
pandimus alas: MINOIA REGNA Cretam: Praepetibus pennis: uelo
cibus: prepetes enim sunt aues: boni augurii, quod huic dat quia per
uenit: AUSUS SECRE DERE Quasi alienis sedibus: Horatius expes tu
uacuum: dedalus aere pennis non hominis datis: Insuetum hominib;
scilicet ENAUIT ADARCTOS Bene utrumque miscet, nare enim & de
nauibus dicimus ut natat uncta carina: trem & terris adnare necesse
est: & deuolatu: ut natare per aestatem liquidam suspexeris agmen;
adarctos autem si ad fabulam contra septentrionem: si ad uertitatem
septentrionis observationem: CALCIDICAQ: Quanquam tamen calcidenses
condiderunt ut supra dixi insula cum ciuitate nominauit: REDDITUS HIS
PE: Quasi de alieno elemento: Horatius: finibus atticis reddas incolumem
precor: REMIGIUM ALARUM: Astemuolandi: POSUIT: Ex aedificauit
LETUM AN DRODEO: Secundum atticam linguam gentiuus singularis
grecus est: CAECROPIDE IUSSI: Athenienses: a rege cecrope: PENDERE
AUTEM: Soluere: quod ut supra diximus tractum est: a pecuniaria da
tione: MISERUM: Dolentis interiectio: ac si dicere: nefas: CORPORA
NATORUM: Bene corpora quae adempta uita non sumebantur: STAT
aut horret: ut stat lumina flamma; aut rerum stat: pest ductas sortes
aut ceste adpicturam respexit: namque in pictura non potest: &
licet non sit uerum stare: horret accepimus: ductis sortibus intelleguis
de quadiuebantur: ut & quia uerus abas: Nam apessiuo in sepe dicimus
inuenuri non potest pastu quum presens: LATAMARI: perite situm
expressit: ut enim salustius dicit: creta altior est: qua parte spectat
orientem: RESPONDET: Aspicitur: Nam contra athenas est posita: FURTO
adulterio: ut uulcan matris: dolos: & dulcia furta: potest & adulcia
referri: MIXTUMQ: GENUS: Secundum uertitatem: PROLESQ: BIFORMIS
Secundum fabulam: UENERIS MONIMENTA NEFANDAE: Aut memoria

Horatius in iii oda

Horatius in eade.

*: de pictura tamen bene dictum: Sed si stat

turpissimi coitus. aut ultio ueneris proditae. significat autem mono
taurum. INEXTRICABILES. Insolubiles. inreprehensibiles. horatius.
N Extrico sic pugnat extricata densis ceruia plagis; sic extricata est. soluta. inex
tricata. insoluta. sine dubio. REGINAE. Regis filiae ariadnes. OPERE
INTANTO. Inforibus. a fabris factis. BIS PATRIAE. C. M. Quia patriae.
QUIPROTINUS OMNEM. Ostendit plura fuisse quia dixit. perlege
rent picturam. Nec incongrue legi picturam dixit. cum grece PATAI.
Horatius. & pingere dicatur & scribere. Hoc est quod dat horatius in arte poeti
ca. & noua ficta quae nuper habebunt uerba fidem. si greco fonte
cadat parce detorta. PREMISSUS ACHATES. Katatosio pumenon
intellegimus DEIPHEBE GLAUCI. Subaudi filia. & est pprium nomen
Varro. sibillae. Multae autem fuerunt. ut supradicimus. quas omnes uarro com
memorat. & requirit a quasint fata romana conscripta. & multi se
quentes uirgilium. ab hac cumana dicunt. Quae scilicet longeua lega
tur. Non tamen ualde congruit eam huc usq: ad tarquinii tempora du
rasse. cui sibillinos libros constat oblatos. Dicitur enim uarro ut aeri
Aeritria sibilla secũ uarronẽ ro ciam credam scripsisse. quia post incensum apollinis templum in quo
mana fata scripsit. secũ uirg cumana. fuerant apud aeritriam ut supradicimus insulam. ipsa inuenta sint
carmina. NON HOC ISTA SIBI. T. G. P. Et supradicimus apollinem sex
mensibus apud lycios. & sex apud delum dedisse responsa. Item lectum nẽ
deos aliquotiens kalendis aliquotiens tantum idibus uaticinari. nonnũ
quam die uel prima ut die post tertia parte. unde est iniure fissus
dies. idest non totus religiosus. nunc ostendit dicens non posse aeneam
religiosam diei partem perdere. idest oraculis congruam. Sane sciendũ
poscit lectionem esse meliorem. tempus enim poscit spectacula nona
spectaculis poscitur. NUNC GREGE DEINTACTO. Gregem pro armenta
posuit. nam de iuuencis dicturus quae per poeticam licentiam saepe con
fundit. illo loco propriae posuit. quinque greges illi balatum. quinque
dibant armenta. Intacto autem indomito. ut intactas ut idem ceruice
N iuuencas LECTAS DE MORE. BI. De more antiquo scilicet quem preter
misit quasi tunc omnibus notum. idest ne habeant caudam maculatam.

ne linguam nigram · ne aurem fissam quod docet aliud esse intactum aliud
lectum · Bidentes autem ut diximus oues sunt · circa bimatum habentes
duos dentes eminentiores · quae erant aptae sacrificiis · EUBOICE RUPIS
LATUS · Hoc est montis cumani quem euboici habitauerunt · Est autem acr
rologia · coloniae enim epitheton · rei dedit immobili · INANTRUM · Inantri
similitudinem · ut porcus obeuro fluctus curuatus in arcum · QUO LATI
DUCUNT ADITUS · . o . c . non sine causa & aditus dicit & hostia · nam uetru
bius quidam arretectonica scripsit ostium dicit per quod a aliquo arcemur
ingressu a obstando dictum · aditum a adeundo per quem ingredimur ·
OSTIA CENTUM · Infinitus numerus pro infinito · licet possit & rationabilit
dictum esse · responsa enim sibillae · in hoc loco plus minus centum sermo
num sinuenuantur · tamen apollinis logiae · xxv · & trium sermonum
Unde melius est finitum pro infinito accipi · TOTIDEM UOCES · ac si diceret
& tot sermones · DEUS ECCE DEUS · Uicinitate templi iam adflata est nu
mine · nam furentis uerba sunt · deum uelle ostendere · quippe tantum
uidetur · Sane cauti esse debemus · quando plena sit numine · & quando
deum deponat · demiseno enim post uaticinationem dictum est · NON CO
LORUNUS · Idem Lucanus · stat nunquam facies COMPTE COMAE · Ante hac
scilicet · nam propter sacra resolutae sunt · ut uotasque resolut · sacra ca
pitis MAIORQ UIDERI · Uidebatur · sicut solebat in uaticinantibus appa
rere numinis praesentia · quod humanis inludebant aspectibus · Unde
ait · maiorque uideri non enim erat reuera · NEC MORTALE SONANS ·
Alia enim numinum uox est ut nec uox hominem sonat · Item uoci sue
sonus · g · e · ADFLATA EST NUMINE · Nondum deo plena sed afflata uici
nitate numinis · QUANDO · siquidem · nam coniunctio est non aduerbiu
CESSAS IN UOTA · Tardus es ad uota facienda · Nam si dixeris cessas in uotis
hoc significat tardus dum facis aliud est cessas in illam rem & aliud ces
sas in illa re tardus es ad faciendum rem · & tardus es in faciendo re ·
Figurate dicit cessas · circa promittenda uota numinibus TROS · princa
pale prodiri uatino · protrouis ANTE DEHISCENT · Trahit hoc de matris
deum templo · quod non manu sed precibus aperiebatur · ATTONITAE

Stupende, non stupentes. ergo attonitae. facientes attonitos. ut mors palli
da tristis senecta. ORADOMUS. Quia supra ait. unde ruunt totidem uoces
responsa sibillae. PERDURA CUCURRIT OSSA TREMOR. Religionis est & diui
nae reuerentiae. alibi. ipse manum multo suspensum numine ducit. PEC
TORE ABIMO. A mentis intimo. nec inmerito. Namillare diuinitas flectitur
quae est nobis cum diuinitate communis. id est sensu. GRAUES TROIAE SEM
PER MISERATE. L. Secundum homerum qui eum dicit semper troiae ppugna
torem fuisse. & bene miserate qui a troia defendi non potuit. ideo non dic
qui defendisti. sed miseratus es. DARDANA QUI PARIDIS. Achilles a matre
tinctus in stigem paludem. toto corpore inuulnerabilis fuit. excepta
parte quatenus est. qui cum amatam polycenam ut in templo accipe
ret & statuisset. Insidiis paridis post simulacrum latentis occisus est. unde fingi
tur quod tenente apolline. paris direxerit tela. & bene direxisti quasi ad so
lum uulnerabilem locum. Dardania autem ideo ut non adulterio sed genti
prestitisse uideatur. TELA MANUSQ. Uel quia aliud sine alio esse non potest
uel hoc dicit & artem per tela ut nosset quid ferret. & Aut tutem per ma
nus dedisti ut eius fata complere. MAGNAS OBEUNTIA TERRAS TOT MA
RIA INTRANTI. D. T. Terras ingentia. 7 Oceanus quidem ambit omnes terras
& licet iste per ea maria nauigauerit. quae terris iunguntur. tamen non dic
in propriae. cum de oceano istum nascantur. TOT MARIA. Dicendo maria. par
tem eum maris nauigasse significat non totum mare. Mare enim elemen
tum est totum. Maria uero. partes maris. sicut terrae. partes sunt. terra
uero totum elementum. PENITUSQUE REPOSTAS. Longe remotas. auias.
7 — MASSYLUM GENTES. Massili sunt mauri. unde speciem progere posuit.
nam aeneas a dafrica uenit. cuius partem constare esse massiliam. massilia
mediterranea est pars mauretaniae. unde a parte totum accipere debemus.
PRAETENTA SYRTIB. Circumfusa. in certa enim illi maria & terrae. unde lica
nus aequora facta uadis abruptaq. terra profundo. PRAENDIMUS. Quippe
fugientes maltiam. HACTROIA TENUS. h Actenus. hucusque. id est hic sit fi
nis. nam tenus propriae est extrema pars arcus. ut plautus ostendit. unde
tractum est. ut h actenus hucusq. significet. TROIANA FORTUNA. A praeuideo

Achilles a matre in stigem paludem tinctus ÷

Oceanus

Tenus

Hactenus

idest mala & dicit iniquum esse · ut troianam fortunam patiantur in
taliam · FAS EST PARCE REGENTI Quia se victam fatetur QUIBUS OBSTI
TIT LIUM Ganymedes · H · ebe obfuit paris minerue · & iunonis · quod autē
cum dixerit diuq · deaeq · dearum tantum reperimus exemplaniomni
rum est cum supra dixerimus esse omnes deos · possumus ergo per unum
rem utrumque intellegere · licet dicatur & iam neptunus obfuisse troia
ex denegatione mercedum · Nouimus preter ea esse morem poeticum · ut
duabus propositis rebus · uni respondeat · ut nauta tunc stellis numeros
& nomina fecit · pliadas · hiadas · daram · ursaonis arcton · Nam suppresso
numero dicit nomina · PRESCIA UENDITURI · Absolutum est, rerum uen
turarum; DA DIC · ut quisit da ter trenodis · unde contra · accipe nunc
danaum insidias · non enim prestare · aliquid poterit sed indicare fu
tura NON INDEBITA POSCO REGNA MEIS · De est · si; est autem firmos: ;
idest longissimum · perbatori; phebe & uos diu deaeque, tuque oua
tesda · idest dictatio teucros considere. & uere inde non poscor debita ·
cum certum constet esse regna debere ERRANTESQ · DEOS · Ut dius sedem
exiguam patrius · AGITATAQ · NUMINA · T · R · aut metum uexata · aut ter
te exoata dicit · idē simulacra breuia quae portabantur in lecticis · & ab ip
sis mota · infundebantur uaticinationem · quod fuit · apud aegyptios
& chartaginenses TUMPHEBO ET TRIUIAE Ut sol & uiser historiam ·
Nam hoc templum in palatio ab augusto factum est · sed quia augustus
coheret illo qui a benea ducit originem · uult augustum parentum
uota soluisse · LETOSQ · DIES DE NOMINE PHEBI · Ludos apollinares · qui
secundum quosdam bello punico secundo instituti sunt · secundum
alios · tempore sylla · ex responso marciorum fratrumq · quorum
extabant sibillina responsa TEQUOQ · MAGNA MANENT · Idest coloris
ut numen; manent autem expectant; penetralia secreta templorum ·
TUA SORTES · Sibillina responsa quae ut supra diximus incestum est
cuius sibillae fuerint · quamquam cumanae uirgilius dicat · uarro
erythreae · Sed constat regnante tarquinio quandam mulierem nomi
ne amatheam · obtulisse ei nouem libros in quibus erant fata & remedia

romana. & prohis poposcisse. ccc. philippeos. qui aureri tunc preciosi erant;
Qui contempta alia die tribus incensis cum tribus reuersa est. & accipit
quantum postulauerat. hac ipsa re commoto rege. quod pretium non
mutabat. Qui libri in templo apollinis seruabantur. nec ipsi tantum sed
& marciorum & begoes nimphe quae astem scripserat fulgurtarii
apud tuscos. unde addidit modo tua sortes archanaq; fata. & hoc trahit
poeta aeneam tamen inducit quasi de presenti dicentem oraculo. LECTOSQ
SALIROS. Quia nisi patricii non fiebant. sciendum sane primo duos li
brorum fuisse custodes inde. x. inde xv usque ad tempora sillana postea
creuit numerus nam. lx. fuerunt. sed remansit in his quindecim uirorum
uocabulum. FOLIIS TANTUM. Ne carmina. ut uarro dicit in foliis palmę.
interdum notis. interdum scribebat sermonibus ut dicimus supra. PSA
LROTUM. & posuit pro nomen eius personę de qua loquimur. est autem
grecum. nam dicunt. artheine. id est iudic. FINEM DEDITORE LOQUENDI
Hoc est definit ei uatore loqueretur. nec in foliis scriber. & NONDUM PACI
ENS. Quae nondum posset implere oraculorum sermones. aut dum uacat
& est inpatiens. PHOEBI BACCHATUR UATES. Bene bacchatur idem enim
est apollo. qui liber pater. qui sol. unde ait lucanus. cum numine mixto
delphica thebana referunt trietherica bacchae. unde in eorum sacris
dum bacharumq; conuentus. EXCUSSISSE DEUM. excutit propriae de
equis dicimus. quod ideo traxit. quia phebus id est sol equis utitur. &
nunc sibillam quasi equum apollinem quasi equitem inducit & in ea per
manet translatione. excussisse ait. ut excussus a contentus. item fera cor
da domans quod est equorum primum frenos pati. & stimulos ut ea frena
furenti concutit. & stimulos suppectore uertit apollo. Quod autem dicit
magnum deum non reuera ait. sed retulit ad affectum colentis ut sum
me deum custos sancti sonacetis apollo. Unicuique enim deus quem colit
magnus uidetur. EXCUSSISSE DEUM. pro excutere temptis pro tempo
re. est autem attica figura. quia nos uti non conuenit quibus licenter
utuntur poetę. FINGIT Q. P. Componit. ut & corpora fingere lingua
Componit autem ad moderationem cestu dicendi. Ut enim dicimus supra.

: illius cui qua loquimur

erat phati

395

omnia quidem uident · sed non omnia indicant sacerdotes · OSTIA IAMQ
DOMUS PATUERE · Precibus scilicet & quae ante ostia erant pace facta 7
adtrusesse coeperunt · FERUNT RESPONSA · Quia aut supra os domus · PELA
GI DEFUNCTAE · P · Non liberate pelago sed marinis periculis · nam adhuc nau
gaturus est · sed sine ullo discrimine · defuncte autem liberate · Nam dicimus
functos officio quo officia debita compleruntur · Unde est in honoribus functus
hinc & defunctos mortuos dicimus qui compleuerunt uitae officia · unde e
& nil iam caelestibus ullis debentem · SED TERRA · Legitur & terrae · unu
tamen est · IN REGNA LAVINIA · Lu latini legunt · cuius tunc erant ·
sed quia diuina loquitur · futura praeoccupat · postea enim Laurium
dicetur · licet possit ad Laurium Latini fratrem referri · qui illic ante
regnauit · HORRIDA BELLA · Quae contra hospitem cognatumq; suscepta
ut latinus dicturus est · arma impia sumpsi promissam eripui · SPUMANTE
SANGUINE CERNO · Quasi non predicit sed uidet quod facturus est turnus
ut recalent · N · tribrina fluenta sanguine adhuc · NONSIMO ISTI BINEC
XANTHUS · Tiberinus & numicus in quem cecidit · DORICA CASTRA · Greca ;
& reuera · Nam turnus grecus fuit · ut & turnos i prima domo repetatur
origo · inachusque acrisiusq; patres mediaeq; mycenae · PARTUS ACHILLES · Tur
num significat · & sic hoc dictum est · ut in bucolicis · alter erit tunc tiphis
& altera quae uehat argo delectos heroas ; & hoc est quod dicit · obscuri sua
mu oluens · Nam licet uera sint latent · Unde apollo loxias dicitur · idest obli
quus · NATUS ET IPSA DEA · De uenilia sorore amata · ut cui diua uenilia
Nec deb & mirum esse amatam fuisse mortalem · cum etiam turnus uatur
ne frater mortalis fuerit · Nam haec fuerant diuina beneficia · ADDIT ALUNO
inimica est autem uerbum lucretii & antiquorum ; ut plautus · addit us io
argus · IN REBUS · pertinacium ostendit famem futuram · CONIUNXITE
RUM HOSPITA · Nam & paris abhelena fuerat susceptus hospicio ; Hospita aut
ipse sua docet · & bene ne aliquid imputetur aeneae · quasi fatorum hoc esse
praedicit · NECEDE · Ne cedas · sed esto audentior · quam tua te fortuna edo
cet & instruet · aut uitari · aut imminui · aut patienter sustineri · UIA · Ratio · Uia
opportunitas · GRAIA PANDETUR ABURBE · Propter euandrum · qui eu

intuscilam missurus adtibar conuenerat. EXADVERSO. Locum uaticinationis
ostendit. CYMEA. Bene addidit. propter discretionem ANTROQ. RE
MUGIT. Quia inanitio. ut pulsati colles clamore resultant. OBSCURISQUE
RAINVOLVENS. Uera & obscura confundens. est autem ypallage ueris
obscura inserens. CESSIT FUROR. Non penitus recessit. sed paulatim cepit
imminui nam paulo p̃ ē demisenit morte dicitur quod non procedit si nunc
numen recessit. NONNULLA LABORĀT VIRGO. O. Lic & sit naturaliter breuis
in latinis sermonibus apud uirgilium tamen prolonga habetur. ut hoc
loco. ço. uirgo. hrem alibi. quis te magnae catarractum. excepit ego
ut ast ego quae. duum. Duo preter ea. scio. ut nunc scio quid sit timor.
& nescio quis teneros oculus mihi fascinat agnos. apud alios. o. nisi ingre
cas nominibus non producitur. quod & nunc sequi debemus. Dicunt ta
men quidam. o. tunc produci in nominatiuo. quando & in genetiuo pro
ducta fuerit quod falsum est. Nam & uirgilius produxit uirgo cui
uirginis faciat. & lucanus caro corripuit. ut nos caro da ueniam. cum
caronis faciat. hrem uero cum producat uirgilius statius tamen corri
puit. Sane sciendum. ad locutionem hanc esse suasoriam cum patribus
suis. Nam honestum est. quod dicit. se patrem requirere. utile ut abeo
patriae originem discat. necessarium quia iusserat pater. ut dicit ta
men ante infernas accede domos. possibile. quia. quando hic infer
nia nunc dicitur. hrem potest namq; omnia. Siomnia. & hoc Nova
FACIES. Species. & sciendum pronomen mihi numquam insinuere sinuem
re. nec incipiat esse blandientis aduerbium. & licet quidam huius loci
intantur. exemplo non procedit. uel quia unum est. quia pot est esse
etiam blandientis aduerbium. Mihi uero pronomen necessitate cogit.
Nam si pars sequens orationis. uocali incho & nihil diamus ut heu nihil
inutilis fias quemquam. f. d. Si autem a consonante incho & nil ponimus
ut iuuenalis. nil tale expectes emit sibi multa uidemus. INOPINATUS SUR
GIT. Nomen est non participium. Nam non inopinata dicere & quod non
pro uenit. Opinatus enim uenit a eo quod est opinor. sed quia inopinor
non dicimus. ideo nec inopinatus facit sicut & nocens participium est

Inopina

quia inuenimus noceo. Innocens nomen quia innoceo non dicimus. Nullum ē enī
participium quod auerbo nomen habatur. Licet auerbi sui forma non uenīat.
ut placita. Licet placeor non dicamus tamen placeo inuenimus. Item regna
ta. triumphata. unde galeatus. & tunicatus nomina conprobabuntur. Nullū
enim uerbum horum originis repertur. OMNIA PERCEPI ATQ. A. M. A. P. per
cepi. ante cognoui abheleno. t apatre. quiatt. gens dura atque aspera cultu
debellanda tibi Lacio est. Dicit autem se fictura partim audisse. partim
mente precepisse. Sed occurrit. si nouit omnia quid consulit numen. nosse
se dicit omnia quantum ad laboresp pertinet. & concidit totam petitionem
ut ad illud uenīat. quo possit patrem uidere. Nam quod dicit unum ore non
solum dicit sed precipuum ut unum post habita coluisse samo. QUANDO. Siqui
dem. & est coniunctio. ET TENEBROSA PALUS ACHERONTE REFUSO. paludem
pro lacu posuit. Nam auernum significat quem uult nasci de acheronti aestua
rius. palus autem bene iste prodiuit. lus. quia paludis facit. quod supra
planius dicimus. Horatius corripuit & sterilisq: diu palus aptaq: remis; te
nebrosa autem nigra per quod altam significat, ut nigra fugit sub nube colū
ba. id est alta. ACHERONTE REFUSO. Acheron fluuius dicitur inferorum.
quasi sine gaudio. sed constat locum esse haud longe a bais undiq: montibus
saeptum. adeo ut nec orientem nec occidentem solem possit aspicere. sed tantū
medium. Quod autem dicitur ignibus plenus. haec ratio est; omnia uicina illic
loca calidis & sulphuratis aquis scatent. Sine gaudio autem ideo ille dicitur
locus. quod nec romantia t sciomantia ut dicunt. nonnisi ibi poterāt fieri. quę
sine hominis occisione non fiebant. Nam & eneas illic occiso mseno sacra ista com
pleuit. & ulixes occiso el penore. quamquam fingatur in extrema oceani par
te ulixes fuisse. quod ipse homerus falsum esse ostendit. ex qualitate locorū
quae commemorat. & extempore nauigationis. Dicit enim eum circa uanocte
nauigasse & ad locum uenisse. in quo haec sacra perfecit. quod de occidente non p
cedit. de campania manifestissimum est; praeterea a baio socio eius illic mortuo.
a baias constat ē nominatas. Dicitur etiam uidisse herculem ideo quia illic fuit
bailoe locus herculis. dictus quasi boaulia quod illic habuit animalia quae ge
rioni detracta ex hispania adduxerat. IAM CONTINGAT. Ut minus est. ut ire

Quando

Horatius.

Acheron

Quare acheron ignib; dicat plen esse.

Necromantia
Sciomantia

De hercule & gerione

commingit · ut iter doceas · SACRA HOSTIA PANDAS · Aut uenerabilia aut
execranda · sicut de tartaro dicturus est sacrae panduntur postae · ILLI
EGO PER FLAMMAS Meritum adprobat patris · ut iustum uideatur ee
desiderium · SEQUENTIA TELA · Ut ardentes clippeos atq; aera micantia
cerno EX HOSTE RECEPI · Liberaui · ut frugesq: receptas · Ex hoste autem
plus est enim generaliter dicitur ex hostibus partem ostendit · sicut di
cendo terram significamus elementum terras uero singulas partes · ut
africe italiae · MEUM COMITATUS ITER · Non spe salutis · sed mei causa ;
ut cedo equidem nec nate tibi comes ire recuso CAELIQ FEREBAT · Utan
te morte praeuentus sit quam ferre desierit · & mire in perfecto
usus est tempore · ac si diceret adhuc siuuer & ferret · UIRES ULTRA
SORTEM QUE SENECTAE · Sors quies est & locum · sicut puertiae ludus ·
Amor adulescentiae ambitus · iuuenalis aetatis ergo aliud ferebat par
quam sors exigebat senectae ORANS MANDATA DABAT · Sic dictum ē
eum rogare cui possit iubere ut est supplex tua numina posco · Maior
enim ad impetrandum uis est iubere mandata dabat · Ut hucca sta sibilla
nigrarum multo pecudum te sanguine ducet · LUCIS HECATE PRE
FECIT AUERNIS · Hecate trium potestatum nomen est · Ipsa enim ē
Luna diana · proserpina · Sed solam proserpinam dicere non potuit propt
lucos qui dianae sunt · ITEM dianam quia auernis aut · unde eligit nom
in quo utrumq; constabat · unde lucanus de proserpina ait · Hecata
pars ultima nostrae · SI POTUIT MANES · Nititur exemplis que inferiora
sunt per comparationem ut ipse uideatur iustius uelle descendere · Nā
orpheus reuocare est conatus uxorem · Hic uult tantum patrem uidere
Orpheus autem uoluit quibusdam carminibus reducere animam cāt
iugis quod quia implere non potuit apoetis fingitur receptam iam con
iugem perdidisse · dura lege plutonis; quod etiam uirgilius ostendit
dicendo arcessere · quod euocantis est propriae · FIDIBUSQ CANORIS
Bene sonantib · chordis · Fidibus autem est a nominatiuo haec fidis · ut sit
prima chius; nam fides iambus est · SIT FRATREM POLLUX · A · M · R · Ut dici
mus supra · helena & pollux de ioue nati · immortales fuerunt · Nam eis

Hostis

Sors

Luna
Diana
Proserpina

de orpheo.

fidis

tor tridarei filius fuit · cuius mortem suo interitu fraterna pietas
redemit. Quod ideo fingitur · quia horum stellae ita se habent · &
occidente una · oriatur altera · Item exemplum per comparationē
quod quia pium est · se ad frequentiam contulit dicendo itq: reditq:
uiam toties QUID THESEA · Durum exemplum · unde nec immoratus
est in eo · Dicit autem inferos debere parere pietati · qui pati erium in
fanda cupienti · Nam hic ad rapiendam proserpinam ierat cum pirithoo
& illic retentus · Luit poenas, ut sedet aeternumque sedebit infelix theseus · MAGNUM QUID MEMOREM ALCIDEN · Melius sic distinguitur · licet
quidam legant · quid thesea magnum · ut epitheton eidem · qui per se
non est magnus · Nam herculem etiam sine epitheton magnum intelle
gimus · Sed melius est magnum dare herculi · quam sacrilego · ET MIHI
GENUS AB IOVE SUMMO · Occurrit tacite quaestioni · Hi enim quidem
cendebant · Adus ducebant originem · ARAS QUE TENEBANT · rogabant
enim deos · aurum ansas tenentes · SATE SANGUINE DIUUM · Unde
aeneas desit · inde haec sumpsit exhordium · FACILIS DESCENSUS AUERNI · Ansa
Legitur & auerno · id est ad auernum · Sed si auernum inferorum significat
& lacum pro inferis ponit · NOCTES ATQ: DIES PATET ATRI IANUA DITIS
Id est omni tempore homines in fata concedunt · & hoc poetice · Nam
lucretius ex maiore parte · & alii integre docent inferorum regna
necesse quidem posse · nam locum ipsorum quem possumus dicere
eum subterris esse dicantur antipodes, in media uero terra esse esse · nec
soliditas patitur nec in centro terrae · Quae si in medio mundi est, tan
tae uis profunditas esse non potest · ut medio sui habeat inferos in qub:
esse dicitur tartarus · De quo Legitur · bis patet in preceps tantum ten
dit q: subumbras · quantus ad aetherium caeli suspectus olimpum ·
Ergo hanc terram in qua uiuimus · inferos esse uoluerunt · quod est · om
nium circulorum infima · planetarum scilicet septem · Saturni · louis ·
martis · Solis · ueneris · Mercurii · Lunae · & duorum magnorum ·
Hinc est quod habemus · & nouies stix interfusa coercet · Nam nouem
circulis cingitur terra · Ergo omnia q de inferis finguntur · sui

Locus hoc esse conprobauimus; Quod autem dicit · patet & atriuanua dius
sed reuocare gradum superasq: euadere ad auras: hoc opus: aut poetice
dictum est · aut secundum philosophorum alium scientiam · quidem
henderunt bene uiuentium animas · ad superiores circulos · id est
ad originem suam redire · Quod dat Lucanus pompeio, ut uidit quanta
sub nocte iacet & nostra dies; Male uiuentium uero dicimus in his per
mori corporibus permutatione diuersa · & ee apud inferos semper
PAUCI QUOS AEQUUS AMAUIT IUPPITER · Tria genera hominum dicit ·
ad superos posse remeare · quos diligit iuppiter · hoc est hos quos in hor
tu benignus siderum aspectus intradiat; Iuuenalis · distat enim quae
sidera tempora excipiant · modo primos incipientem edere uagitus; Quos pru
dentia sublenat; Nam hoc est quos ardens euexit ad aetherea uirtus; Item
religiosos · quos ad ius gentium dicit · Consequens enim est ut deorum soboles
religionibus iuuet; Dius autem genitus · quia corporibus se infundebant
potestates superne · unde heroes procreabantur · TENENT MEDIA OMNIA
SILUAE · Causam reddit · cur non facilis sit animarum regressus quia om
nia polluta & infirmata sunt · Nam per siluas tenebras & lustra significat · in
quibus feritas & libido dominantur · Cocytos Q: SINU · L · C · A · Eluuius in
ferorum dicitur · ΑΠΟ ΤΟΥ ΚΟΚΥΕΙΝ · id est lugere · Nam homerus sic
posuit · est autem locus uicinus acheronti · de quo dicimus supra · quidem
luctuosi esse fingunturur · quia ut exposuimus in primis partibus libri
haec sacra morte hominis fiebant · BIS STYGIOS INNARE LACUS Modo
& post mortem · quod autem dicit ouidius aeneam inter deos relatum
nonnirum est; nam ut supra & iam dicimus · necesse est etiam ipsum inter
inter deos apud inferos esse simulatra uiuentis liberi patris castoris
& pollucis · Multi hoc non uidentes · ad sibillam referunt · ut dicat uiuens
bis inferos cernere · Modo · & cum me lucis hechate · pstitit auerni · quod
est paulo post dictum · quod fiet · non bis haec · sed tertio inferos cernet ·
Nam quandoq: etiam ipsa morietur · Item hui supra dictam non uidentes
rationem dicunt de se sibillam dicere · Nam si de aenea dicat non cum pre
uidet deum futurum · Quod fiet · caruit numine · & quemadmodum

Cocytus

demiseno uaticinatura. unde referre non debemus adid ut dicamus
etiam post apotheosin. apud inferos remanere simulacrum. STYGIOS m.
LACUS. Stix palus quaedam apud inferos dicitur. de qua legimus. Di
cuius iurare timent & fallere numen. quod secundum fabulas ideo
quia dicitur victoria stygis filia. bella gigantum iouis fauisse; procu
ius remuneratione. iuppiter tribuit ut di iurantes per eius matrem non
audeant fallere; ratio autem haec est. Stix meroren significat. ano
TOY CTYC EPOY. idest aristicia stix dicta est. Di autem laetisunt semper;
Unde etiam immortales. quia ΑΦΘΑΡΤΟΙ ΚΑΙ ΜΑΚΑΡΙΟΙ. ergo quia ne
morem non sentiunt. iurant per rem suae naturae contrariam. idest
tristitiam. quae est aeternitati contraria. Ideo ius iurandum per exetra
tionem habent. TARTARA. Locus inferorum profundus. de quo lucanus ad
inferos dicit; cuius uos estus superi. INSANO. magno. ACCIPE QUAE PERAGEN
DA PRIUS Siuis inquit reuerti audi obseruationes praeceptas & sub imagine
fabularum. docet rectissimam uitam. per quam animus ad superos datur
regressus. LAETI ARBORE OPACA AUREUS. Licet de hoc ramo. hi qui de sacris
proserpinae scripsisse dicuntur. quiddam esse mysticum adfirment; pub
lica tamen opinio hoc habet; Oresten post occisum regem thoantem in regio
ne taurica. cum sorore iphigenia ut supra dicimus fugit. & dianae simu
lacrum inde sublatum. haud longe a barica collocauit. In huius templo
post mutatum ritum sacrificiorum. fuit arbor quedam. de qua infrin
gi ramum non licebat. Dabatur autem fugitiuis potestas. ut si quis ex in
de ramum potuisset auferre monomachia cum fugitiuo templi sacerdo
te dimicare. Nam fugitiuus illicerat sacerdos. a prisce imagine fugae.
Dimicandi autem dabatur facultas. quasi ad pristinum sacrificii preparationem
Nunc ergo istum inde sumpsit colorem; ramus enim necesse erat. ut & unus
causa et interitus. Unde & statim mortem subiungit misen. & ad sacra
proserpinae. aliter accedere nisi sublato ramo non poterat. Inferos autem subire.
hoc dicit sacra celebrare proserpinae. De reditu autem animae hoc dicit.
Nouimus pithagoram samium. uitam humanam diuisisse in modum. ri
tere. scilicet quod prima aetas. incertasit. quippe quae adhuc se nec

Stix m

fabula victoriae m
stygis filiae

Insanus

Monomachia

De.y. litera

utrius nec ustutibus dedit. Bivium autem. y. littere. adiuventute incipere.
quotempore homines: aut uitia. idest pastem sinistram. aut uirtutes
idest dexteram partem sequuntur; Unde persius. traducit trepidas
ramos aincompetamentes; ergo perramum uirtutes esse sectandas.
quae est. y. littere imitatio. quem ideo insilius dicit latere. quia
reuera in hiuius uitae confusione. & maiore parte uiciorum. ustus & inte
gritas latent. Alii dicunt ideo ramo aureo inferos peti quod d̃ utrius
facile mortales intereunt; Tiberianus; aurum quo pretio reseratur
Lentus lumina dicit. LENTO VIMINE. f. lexili. uel lenta quibus corno facilis
superaddita uitis. alias grani. IUNONI INFERNAE. Proserpinae. ut
sacra ioui stigio. DICTUS. Dicatus. ET OBSCURIS. c. c. UMBRAE. Reuera
enim nemus arcinum densum est. SED NON ANTE DATUR. Siue uistis
siue inuistis sicut legentes remouebimus questionem. Hinc enim
dicit. longo post tempore uisum. ex eo enim quod dicit descendisse
aliquos ramum quoque depositum esse significat. TELLURIS OPERTA.
Secundum eos qui dicunt inferos esse in medio terrarum, quos iuuenalis
dicit putare ē subterrisi. ut esse aliquos maries & subterranea regna.
LUCRA. Quae rapi meruit. SUUM. Sibi carum. NON DEFICIT ALTER
Medicere & ab his qui primo descenderunt ē sublatum. f. RONDESCIT
in naturam redit. & honeste locutus est dicens. habet fronde sui me
talli. ALTE VESTIGIA OCULIS. Require omni intentione. RITE REP
TUM CARPE. Rite carpe. non rite repertum. SIT FATA VOCANT. Hunc
enim quem fata uocant facile sequitur. POTERIS. Poterit quis. Ter
tiae enim personae significationem ad secundam transtulit. & ge
neraliter loquitur. nam ut de aenea dicat non procedit. Si enim du
bitaret deo. nec poterat demisso uaticinari. DURO FERRO. Et
genus esse potest & species. PRAETEREA. Ac si dicere est. & alia
opportunitas descendendi ad inferos. idest proserpine sacra per
agendi. Duo autem horum sacrorum genera fuisse dicuntur.
Unum nec romanum. quod lucanus sequitur. & aliud romanum
tiae. quod in homero quemuniq; uis sequitur locum est. Sed se

cundum lucanum in necromantiae adeleuandum cadauer sanguis
est necessarius: ut pectora tunc primum feruenti sanguine supplent.
| in sciomantia uero quia umbrae tantum est uocatio sufficit solus in
teritus: unde misenus in fluctibus occisus inducitur. TIBI | deo addit
tibi. ne amici posset etiam ad sibillam referri. INCESTAT. pollutet. &
incestum est. quaecumque pollutio. PENDES. Sollicitus es: ut ipse
manu multo suspensis numine ducit. & proprie pendere est desi
derare aliquid audire: ut pendet quae iterum narrantis abore
SEDIBUS HUNC REFERANT E SUIS. Apud maiores: ut supra diximus
omnes in suis domibus sepeliebantur. unde & iam umbras. larias
uocamus: Nam di penates alii sunt. Inde est quod etiam dido. cenotà
fium domi fecit marito; ergo aut secundum istum locutus est mo
rem quam uis adhuc troiani domos non habuerint: aut dicit re
fer hunc naturalibus sedibus: id est terrae. Nam in aqua perierat.
Verum tamen illud est. ut intellegamus eam dicere. sepelicum. Nā
sepulchrum sede suo uocatur; Horatius: nulla certior tamen rapacis
orci fine destinata diuitem manet; iterum uirgilius; & nunc seruat
honos sedem tuus ossaq nomen. persuadet autem sepulturam. ut
possit recentis cadaueris: uti anima; utait lucanus. non intra stareo
latitantem poscimus antro. adsuetam quae diu tenebris modo luce
fugata. descendentem animam primo pallantis habitu haec & ad
huc offi. PLACULA SUMTO. Ad expiationem pollutionis quae fuerat
morte misenii. SIC DEMUM. Ad postremum. hoc est nouissime. &
haec particulatim apud uirgilium quam apud omnes idoneos auctores
hoc significat. licet in alius diuersa significet. LUCOS STYGIOS ET
REGNA INUIA UIUIS ASPICIS. Seneca scripsit. desitu. & sacris ae
gyptiorum; hic dicit circa sienen extremam aegypti partem esse
locum. quem filias hoc est amicas uocant ideo quod illic est placata
a aegyptiis isis. quibus insecebatur. quod membra mariti osiridis
non inueniebat quem frater tiphon occiderat. Quae inuenta postea
cum sepelire uellet elegit uicinę paludis tutissimum locum quam

Quid sit inter necromantiam & sciomantiam

Incestat

Incestum

Pende

Larias

Et transitu constat esse difficilem. Limosa enim mē. & paprris referta;
ultra hanc est breuis insula. inaccessa hominibus. Unde abatos appella
tae est. Lucanus. hinc abatus quam nostra uocat uenerandaue tustas; haec
palus styx uocatur quod tristitiam transeuntibus gignit. Sane ad illā
insulam abbis qui sacris inbutisum certis transitur diebus. Lecrum est
etiam qd ueni populi cadauera suorum ad alteram regionem transfer.
Sed si qui forte in fluio pereat nec eius inuenatur cadauer. p centū etiam
nos ultima psoluuntur officia; Hinc ē tractum; c erant annos uoli
tantq: haec litora circum. ET REGNA INUIA. Quae contra naturā fiunt
non ad ferunt p iudicium generalitati. Unde ait inuia regna. licet &
hercules aliq: transierint & sic transiturus aeneas. sic dictum ē & illud
Euadit q: celer ripam inremeabilis unde. MAESTO UULTU. propter mor
tem amici. & iam inquisitionē. defixa lumina habens. p quod tristitia
mentis ostenditur. INGREDITUR. p graditur. Uacat p positio. ut ingre
ditur q: solo. & caput in nubila condit. LARIBUS CURIS UESTIGIA FIXIT.
Aut simili sollicitudine detentus incedit. aut figit uestigia. id est fixit subito
quod cogitantes facere consueuerunt. MULTA INTERSESE SEREBANT.
Hinc ppriae dictus est sermo. quī ter utrumq: seritur. INDIGNA MORTE.
Miserabili. non congrua eius mentis. t ppter animae etiam extinctionem
elementi contrarietate. MARTEMQ: ACCENDERE CANTU. Emistichium
hoc dicit addidisse dūrectitat. UITAS POLIAUIT. Ad bellum retulit. in quo
uictis tollunturexuuiae. NON INFERIORA SECUTUS. Ubique aenean
hectori comparat. ut ambo animis ambo insignes prestantib: armis.
CAUA DUM PERSONAT AEQUORA. C. aut psonare facit. aut histerologia
ē. dū p caua aequora sonat. DEMENS. Impiudus. qui non considerauit etiā
deos in aemulationem posse descendere. EMULUS. Modo eius dē rei studio
sus. alias inimicus inuenitur. EXCELSUM. Oppressu insidus. quo sermo
ne ostendit eū tantę fuisse iustitiae. ut ne a numine quidem nisi insidis
opprimeretur. TRITON. Paenultima accentū hab & nātritonis facit.
Si enim ultima habeat nā triton is facit. Si enim ultima habeat triton is
facit. qd non pcedit. ut demophoon demophoontis. ERGO Antiquitatis.

Sermo

Emistichium

Aemulus

Triton

perierat. aut quia fuerat inter emptus. PRAECIPUE PIUS AENEAS
Ubique aeneam supra ceteros inducit mostē cuius lib. & dolere. & nunc
amici casū gemit. ītē casuq; animū concussus amici. Hinc ei dat circa
sepulturā & iā sordida officia. quae alius denegat locis. Qui enim de pietatis
generib: scripserunt. primū locū in sepultura eē uoluerē. Unde cū pon
tificib: nefas esset cadauer uidere. magis tamen nefas fuerat. si uisum
insepultū relinquerent. Genus aut fuerat sepulturae. iniectio pulueris.
Unde ē aut tumulū terrā uice. Horatius. non est mora longa licebit iniecto
tepuluere curras. ARAMQ: SEPULCHRI. Praeter dicit quae in modum aras
construi lignis solebat. Nam & sequitur conserere arboribus caeloq;
educere certant. & aras quae ante sepulchrum fieri consueuit. Intel
legere non possumus ut fiant manibus arę. cum nondum facta sit fu
neratio. quae precedit sepulchrum. Probus tamen & donatus de hoc loco
requirendum adhuc esse dixerunt. EDUCERE CERTANT. Ut hoc faciant
mente pertractant. nam adhuc iturī adsiluī sunt. ITUR. eo. e breuis
est. itur. I. longa inuenitur. ergo quia hoc uerbum breue est mori
gine & inclinatione fit longum. ideo certa eius natura nec in tem
poribus nec in participiis inuenitur. Nam cum itur longa sit
iturus breuis inuenitur. Ut superumq; in lumen iturus. multa ta
men temptant dicentes. itur. propter eo quae prima uerbi origo
est. per diptongon scribi debere quod non procedit. quia addip
tongos semper longa est. I. autem & produci potest & corripi
Hinc est quod fortuitus. i. & produci & corripit. Iuuenalis. nam qua
si fortuitus. nec uentorum rabies. sed iratus cadat interitus & iuda
cet ignis. Contra horatius nec fortuitum spernere cespitem
leges sinebant. Hinc enim nisi litera. I. longa sit. non stat uersus.
& hoc protulimus exemplum unius sermonis. nec quis dicat itu
rus & itur ideo uariam habere naturam. propter temporum
uariatatem. Unde melius est ut diximus originis considerare
rationem. Sane fortuitus abeundo est & a fortuna compo
situm. PROCUMBUNT PICEAE. Picea secundum plinium inna

7

[ē .I. longa ÷ iturus .I. breuis ÷.

Picea

turali historia quinta species cedri est. Nam cedria dicitur est quasi cedrinus
menes dr rosi gron. id est arboris humor ardentis. NEC NON AENEAS
Bona economia uenitur ad ramum. ACCINGITUR ARMIS. Instruitur
officiis. FORTE PRAECATUR. Vacat forte. & est uersus debis qui tibi
cines uocantur. quibus datur aliquid ad solamen ueri sustentationem
ut nuc dextera nunc ille sinistra. nec enim possumus intellegere eum
fortuitu rogasse. SI. Aduerbium optantis est per se plenum. sicut & o;
quamquam neoterici haec iungant. & prouna ponant. Persius. o. si
bullit patruus praeclarum funus. & o si. QUANDO. Siquidem. & en
nium uere. cum ingenti dixit adfectu. quasi mors praedicta falsae
debuerit. CUM FORTE COLUMBAE. Augurium autem oblatum sunt. quae
non poscuntur. aut impetratum quae optata uenunt. hoc ergo quia
oblatum est. ideo dixit forte. Bene autem a columbis aeneae datur
augurium. & Veneris filio & regi. Nam ad reges pertinet columbarum
augurium. quia numquam solent sicut ne reges quidem. IPSA SUB
ORA. Nesi longius uolarent. non ad eum pertinere uiderentur. Nam mo
ris erat. ut captantes auguria. certa sibi spacia designarent quibus uo
lebant uidenda ad se pertinere. MATERNAS. Veneri consecratus.
propter fetum frequentem. & coitum. SI QUA VIA EST. Si est ratio. etiam
ex hoc loco esse incipit impetratum quod fuerit oblatum. CUR
SUMQ. PER AURAS. Cursum uocauit impetum. & euntis officium. nam
& nauium cursum dicimus. NE DEFICERE BUS. Ne desere in rebus incer
tis. & bene in silui uocat matrem. quam iam sciit sibi usam esse
habitu uenatricis ut in primo legimus. SIC FATUS propriae effa
tasunt. auguriumque preces. Unde aggeres post pomeria ubi captabant
auguria. dicebatur effatus. VESTIGIA PRESSIT. Quia ad captanda
auguria p preces. in mobiles t sedere t stare consueuerunt. QUOTENDE
RE PERGANT PASCENTES. Hinc iam optimum significatur augurium
quod pascebant. nam romani mos fuit & in comicis agendis. & in bel
lis gerendis. pullaria captare auguria. Unde est in liuio. quod cum
quidam cupidus belli gerendi. a tribuno plebis arceretur ne in & pul

Si

Neoterici. non poete

Los iussit adferri. Quicum missas nonederent fruges. inridens consul
augurium ait. t bibant. & eos preceptauit in uberim; Inde naubus
uector reuertens. ad africam cum perim exercitu; & multi pascentes
distinguunt & absolutus est sensus. Alii dicunt pascentes uolando.
& referunt ad naturam columbarum quae exilientes. pascere consue
runt. Alii uolando. ambulando dicunt. uola enim dicitur media pars — Uola
pedis siue manus. PRODIRE. Prodibant. infinitus pro indicatiuo.
GRAUE OLENTIS. Male olentis. alibi bene olentis. ut & grauiter spiran
tis copia rimbrae floreat. LIQUIDUMQ PER AERA. L. Nonest aeris per
petuum eprtheton sed purum ait auerni comparatione. Dicit autem
eas alte uolasse ad uitandum auerni odorem. SUPER ARBORE SIDUNT.
Secundum antiquam licentiam. AURI AURA. Splendor auri. horatius
tua nere tardet & aura marmoris. idest splendor. Hinc enim aurum dicit. — Aurum
a splendore. quod est in eo metallo. hinc & aurari dicti quorum fauor — Aurarius
splendidos reddit. BRUMALI FRIGORE UISCUS. Bene brumali addidit.
Tunc enim maturatur. in est & auri imitatur colorem; nam noua fronde
uir & quod ait plinius in naturali historia. defimo tur de larum
ceritis arboribus nascitur. Unde plautus. ipsa sibi mortem creat.
TERETES TRUNCOS. Teres est rotundum aliquid cum peritate. ut in eum bens
tereti damon sic coepit oliue. horatius. brachia & uultum teretes que suras
integer laudo. EXTEMPLO. Bene uerbo usus est augurium ut diximus supra.
CUNCTANTEM. Aliud pendet ex alio. cunctantem quia auidus. ut osten
dat tantam fuisse auellendi cupiditatem. ut nulla ei satisfacere
posset celeritas. Nam tardantem dicere non possumus. cum qui fata
liter sequebatur. Alii cunctantem ad aurum naturam referunt. idest
mollem qui paulatim frangitur & lenescit. Alii cunctantem gra
uem dicunt. ut glebes cunctantes. crassaq; terga excepta. NEC MINUS
Nihil omnis ille deflebatur. INTEREA. Dum itur ad silua. INGRATO — Ingratum
Tristi. ut gratum. laetum aliquid dicimus. Alii ingrato dicunt. gratia
non sentienti. PINGUEM. Aut de greco transtulit. libum magnam aut
rpallage est. hoc est de pinguibus taedis. FRONDIBUS ARIS. Aris ad finem

Cupressus

ANTE CUPRESSOS CONSTITUNT Cupressus adhibetur ad funera uel quia non repullulat. et quod per eam funesta ostenditur domus. sicut laetam frondes indicant festa. Uarro tamen dicit piras. Ideo cupresso circumdari propter grauem ustrinae odorem ne eo offendatur populi circumstantis corona. quae tamdiu stabat respondens fletibus praeficae. id est principi plactum. quamdiu consumpto cadauere & collectis cineribus

Ilicet

diceretur. nouissimum uerbum. ilicet. quod licet. significat. unde est dicit. nouissima uerba. PARS CALIDOS LATICES. Plinius in naturali historia dicit. hanc esse causam ut mortui & calida abluantur. & per interualla condamentur. quod solet plerumque uitalis spiritus exclusus putari & homines fallere. Denique refert quendam super positum pyrae adhibitis ignibus erectum esse. nec potuisse liberari. unde & seruabantur cadauera. VII. diebus & calida abluebantur. & post ultima condamationem conburebantur. unde traxit. terrentius. desineiam condamatum est. AEANA UNDANTIA FLAMMIS

Hoc est per flammas. Abi. nec iam se capit unda. Uolat uapor aer adauras. LAUANT FRIGENTIS ET UNGUNT. Uersus omnis quatitatis quinti corpus bona femina lauit & unxit. DEFLETA participium. abeo quod est fleor. sitamen inuenitur. Aliâs

Aliâs

sine uerbi origine esse dicemus. PURPUREAS. Admutatio nem sanguinis in quo est anima. ut dicimus supra. ut purpurea uomit ille animam. UELAMINA NOTA. uel ipsa carta uel animae. Exnotitia enim gignitur. cartas. ut hic inter flumina nota. FERETRO.

Feretrum. gr. Capulus. lat.

Graece dicit. Nam capulus dicitur a capiendo. unde ait plautus. capularis senex. id est capulo uicinus. & subiere feretro ut subeunt muro. MORE PARENTUM. propinquoribus enim uirilis sexus hoc dabatur officium FACEM DE FUNE.

Ut uarro dicit. unde & funus dictum est. per noctem urebantur. unde per mansit ut mastruos. faces ante ardant. EUSO

uob

RATE RESOLUUO. Dus superis tantum liba

400

bant. Inferis uero sacrificantes etiam uasa ignem mittebant. Unde aut cauere:
Quod etiam statius in archemori sepultura commemorat. Oliuum autem aboliua dicit.
Nam oleum abolea dicitur. FLAMMA QUIESCIT. Prius ingentis: quia ut in iiij
diximus pqualitate pronae prius fiebant. Sepulchra etiam tunc minora uel mag
na fiebant. OSSAQ: LECTA. Aut collecta: aut lecta. Ideo quia nobiles num
quam soli comburebantur: sed cum dilectis equis uel canibus uel familo. TERSO
CIOS. Sacpius: aut reuera ter. Licet enim afunere contraxerint pollutionem ta
men omnis purgatio adsuperos pertinet. Unde aut imparem numerum. aut ep
hoc ratio exigit lustrationis. CIRCUMTULIT. Purgauit. antiquum uerbum
est. Plautus. prolauato te circumferen idest purgabo. Nam lustratio
a circumlatione dicta est. TEDAE. Uel sulphuris. Iuuenalis. si qua dare pur
sulphura cum taedis. SPARGENS. Quia resaguntur inferne. In secundo ae
neas deos portaturus: ut. donec me flumine uiuo abluero. Hic enim erat mos ut
diximus supra. FELICIS OLIUAE. Arboris festae. sed moris fuerit ut de lauro
fieret. Sane dicit donatus. qd hoc pter augustum mutauit. Nam creuit erat
laurus in palatio. eodie quo natus augustus. Unde triumphantes coronari consue
rant. propter quam rem noluit laurum dicere ad officium lugubre pertinere.
NOUISSIMA UERBA. Idest ilicet. nam uale dicebatur post tumuli quoq: p
acta sollemnia. SUAQ: ARMA UIRO. Ipsi cara scilpsit in saxo. Nam su
pra etiam legimus concremata. REMUMQ: TUBAMQ: Quia et bellator
et remex fuerat. licet possimus etiam solam tubam accipere. Remus enim
dicitur lorum qd continet tubam. MONIES BAIRIO. In aere. nam supra
est positus. Aerium autem alii altum dicunt. alii nomen montis antiquum uo
lunt. Unde est quinunc misenus a illo dicitur. PRECEPTA SYBILLAE.
Ut due nigres pecudes ei prima praecula sunto. SPELUNCA ALTA FUIT. Qua
ad inferos descendebatur non ubi sybilla fuerat uaticinata. SCRŌPEA
Lapillosa. Nam scrupus pprie est lapillus breuis qui pressus sollicitudi
nem creat. Unde etiam scrupulus dictus est. LACUHIGRO. Aut alto. aut
uere nigro inferorum uicinitate. Iuta autem quia hinc lacu hinc igitur fil
uus. Dicit autem locum quem nunc doliola uocant. UOLANTES. Uolucres. par
ticipium pnomine posuit. ut plurimus alburnum uoltrens cui nomen asi

Oliua
Olea
Delauro
Scrupus

lo est. lic& illic sit &iam altera figura. Sane secundum lucretium &alios frisicos dice-
Aer corporeus ÷ re. aerem corporeum esse unde &aues sustin&. sed hunc caedere uapori sulphureo
Unde aues in illis locis desertae aere quo portari solent concidunt, non odore sed
pondere. quod potest esse ueri simile quia altius in eodem loco possunt uolu-
Conuexa re. Ut tollunt se celeres liquidumq. paera lapsae. ADCONUEXA. Caeli cur uita
tem; inuergit uina sacerdos. In iuj. art. media in cornua fundit. Effun
Quid sit effundere et uergere dere est. supina manu libare. qd fit in sacris supernis. Uergere autē est. con
uersa in sinistram partem manu. ita fundere. ut patere conuertatur qd in in
fernis sacris fit. Haec au pruinep adiuctimarum exploratione. ut si non
stupuerint. aptae pbentur. Uoci uocans. N on uerbis. sed quibusdam mis
ticis sonis. Nam ut in lucano legimus. uarie numina inuocabantur. Ut
N Latratus hab& illa canum gemitusq. luporum. Quod stridunt ululantq.
ferae quod sibilat anguis. Exprimit &. planctus fractaeq. contra uc nubis.
Tot rerum uox una fuit. CAELOQ: PATRIEM. Hoc est quod ait hecaten. ut
plenum num ostendere&. SUBPONUNT CULTROS. Idest uictimae caedunt. Fuit
autem uerbum sacrorum in quibus mali hominis uerba uitabant. Hinc est qd
et macta dicebatur. qd magis augere significant. Dicimus au hic culter cultri.
Nam cultellus diminutiuum est. SUCCILIUNT, antique, Nam modo suscipi
unt dicimus. MATRI EUMENIDUM. Idest nocti. Ut hunc mihi dapprium uir
Euménides go sata nocte laborem. Et eumenides dicuntur tata antifrasin. cum sint inimi
tes. MAGNAEQ: SORORI. Idest terrae. Nam ut supra diximus. nihil aliud est
nox. nisi umbra terrarum. ENSE FERIT. Ut eum contra umbras habere& con
secratum. hinc est qd ei dicit sibilla. tuq. inuade uam. uaginaq. eripe ferr
um. Item strictamq. aciem uenientibus offer. Hoc autem &icam homerus di
cit. STERILEMQ: TIBI. Deae congruam nunquam enitenti. NOCTURNAS
ARAS. Quae tota nocte arderent. Inchoat au pficit. &. est uerbum sacrorum.
SOLIDA IMPONIT TAURORUM. V.T. Non exta dicit sed carnes. Nam uiscera sunt
Uiscera quicquid inter osse &. cutem est. Unde &icam uisceratio dicitur. ut diximus supra
Ergo p solida uiscera holocaustum significat. qd detractis extis arae supinpo
Elixa nebatur. quae nunquam abluere. dixe eam ipsa reddebant. unde infert. fun
dens ardentibus extis. quamquam alii pro parte totum uelint. ut pextu totu

animal intellegitur. PRIMI SUBLUMINA SOLIS ET ORTUS. Et qui haec sacra aut
dicunt p noctem fiebant. sed locutus est secundum romanū ritum. quo dies
creditur a medio noctis incipere. Illo aut loco quo dicit. nox ruit aeneae. non
uenit sed finitur significat. quanquam alii dicant sacra haec a medio die
incipere. & p duci usq. ad medicam noctem. Quod si est. nox ruit. potest uenit
significare. UISAEQ; CANES VLULARE. Ita numinis ostendebat aduentus.
Canes aut furias dicit. lucanus. strigiasq. canes in lunę supna destrucam. sicut
etiam diximus supra. vlulare autem & furiarum & canum est. ADUEH
TATE DEA. Ipsa scilicet p serpina. PROFANI. Qui non estis initiati. To
TOQ; ABSISTITE LUCO. Hoc est autem non tantum a spelunca sed ab omni
luci uicinitate discedite. INUADE VIAM. Ingredere. FURENS. Deo plena.
aut certe similis furenti. DII QUIBUS IMPERIUM EST ANIMARUM.
Plenus loc & alta sapientia. De qua uarie disserunt philosofi. Nam dicunt
p alios animas ad inferos duci. Ut hac animas ille euocat orco pallentes.
alias sub tartara tristia mittit. Item p alios transferri. ut nauita
sed tristis. Per alios purgari. ut aliae panduntur inanes suspensę ad
uentos. Per alios uero ad summa reuocari. vt lętheum ad fluuium deus euo
cat agmine magno. Sciens ergo de deorum imperio uarias esse opiniones.
prudentissime tenuit generalitatem. Ex maiore autem parte sironem.
id est magistrum suum epicureum sequitur. Huius aut sectę homines no
uimus supficiem rerum tractare. nunquam altiora disquirere. UM
BRAEQ; SILENTES. Secreta inferorum sępe silentia. Nam hominum
umbrae locuntur. Hinc est quem sacra silentia norunt. Inuocat autē
summū bonum quod in silentio constare manifestum est. ET CHAOS. ele
mentorū confusio. Inuocat autem rerum primordia quae in elementorū
fuerunt confusione. Per flegethontha inferorū fluuium. ignem significat.
Nam flox grece latine ignis est. Unde secundum heraclitum cuncta p ereantur.
Et reuera sine calore nihil nascitur. adeo ut de septentrione dicat. sterili non quiequam frigore gignit. LOCA NOCTE SILEN
TIA LATE. Aut hoc est quod supra ait. umbraeq. silentes. Aut uult
ostendere esse partem mundi in qua ęperuae sunt tenebrae. Cum

Vlulare. canum ÷

Siron magister uirgilij

Chaos

flox

enim probatum sit quod legimus. & minima contentos nocte brittannos. sphere
exigit ratio ut contrario sit regio noctibus uacans. SIT MIHI FAS AUDITA
LOQUI. De alta dicturus prudentia. misce poeticam licentiam. SIT NUMI
NE UESTRO. Concedatur auestro numine. ALTA TERRA ET CALIGINE MERSAS.
Bene iunxit. Ex terris enim caligo percetur. id est umbra. OBSCURI SOLA SUB
NOCTE. Aut ypallage est. sub obscura nocte soli ibant. Aut sub sola nocte id est
ubi nihil aliud est preter noctem. DOMOS UACUAS. Nostri mundi comparatio
ne. Simulacra enim illic sunt. quae inania esse non dubium est. INANIA REGNA.
Inanium p quod ostenditur uacuum. INCERTAM. Alii incertam legunt. illuc ta
men recurrit. Nam incertum incipientem. id est minorem significat. LUCE MALIG
NA. Obscura. nam malignum est propriae angustum est. ut adtrusq. maligni.
id est minores obscuri. Sane sciendum lunae lice & minoris commemoratione os
tendere eum fuisse illic aliquid lucis. Nam alter omnia quae dicturus est uide
re non poterant. NOX ABSTULIT AERA COLORIM. Hoc & uidemus. & tractatur
ab epicureis. rebus tollere noctem colorem uarietatem. Unde & iam apud infe
ros omnia nigra esse dicuntur. Contra hos achademici unare pugnant. nam
squcmas piscium dicunt lucere p noctem quod probatur. UESTIBULUM.
Ut uarro dicit & chimologiae non habet proprietatem sed sit p capui ingenii.
Nam uestibulum supradiximus dictum abeo quod ianuam uestiat. Alii dicunt
abeo quod nullus illic stet. In limine enim solus transitus est. quomodo uesce
nus dicitur non sanus. sic uestibulum quasi non stabulum. FAUCIBUS OR
CI. Deum posuit p loco. ut iouem dicimus. & aerem significamus. Horatius.
man & sub iove frigido uenator. Orcum autem plutonem dicit. Hec enim
p charonta possumus intellegere inferos dictos. quia minor potestas p imperio
num quam ponitur. sed illa quae tenet imperium. Ergo alter est charon.
Nam orcus. idem est pluton. ut inuenimus indicat cicero dicens. ut alter orcus
uenisse aethnam & non proserpinam. sed ipsam cererem rapuisse uidetur.
Alibi autem quaerentem patrem memorisse a bin fenis putant. Dicimus autem
& hic dis & haec dras. LUCIUS EUGITRICIS. P. C. C. Ea dicit esse maxime
inferorum. quae uicina sunt morti. aut quae post mortem creantur.
aut quae in morte sunt. ut pallorem. luctus enim post mortem est.

Maligum

Uestibulum

Orcus. qui & pluton

Dis. t dras

CVRAE. Conscientiae quae puniunt semp nocentes. IRISIS. Seuera que significat seueritatem. Cicero. iudex tristis & integer. CONSANGVINEVS LETI SOPOR. Secundum homerum. IVRIS EGESTAS. Quae turpes facit, & quasi harum rerum imagines facit, quas dicit ee apd inferos. Ideo inquiem ista concurrunt sit mortalis necesse est. Unde deos immortales dicunt qui istae non sentiunt quib. mors creatur. MALA MENTIS GAVDIA. Generaliter omnium scelerum dicit. ac sicut ee & male mentis gaudia. EVMENIDVM THALAMI. Furiae numquam nupserunt. unde thalamos accipiamus inquib; natae sunt, alii thalamos dicunt quifacti sunt auctorib. furiis sed non pcedit. quia aut terribiles uisu formae. & ut non uideretur ee contrarium. quia furias paulo post alibi dicit esse. nam possunt hic natae ee & alibi manere. & alibi officium exercere poenarum. IN MEDIO. Aut uestibulo, aut absolutum est. & intellegimus hanc ee eburneam portam pquam exituri sunt. Quae res omnia haec indicant esse simulata. sic & ingressus & exitus simulatus e & falsus.

ULMVS. OPACA. INGENS. Distinguenda sunt ista ppter duo epitheta. VULGO Temere; passim, cateruatim. FOLIISQ: SUB OMNIBUS HERENT. Qui de somniis scripserunt. dicunt quo tempore folia decorib; cadunt uana ee somnia qd pransitum tetigit. Uana autem ideo quia ab inferis. nam uera mittunt superi. homerus. KAITAPTONAPEK DIOCEETIN. CENTAURI IN FORIBUS STABULANT. Bene in foribus quia ea quae contra naturam possunt creari statim pereunt. Stabulant aut habitant. & usurpative dixit. ut populat. luctat. Nam stabulor dicimus & bene adlusit. quia ex parte equi sunt. Centauri autem ixionis & nubis filii sunt. Ixion enim amatam iunonem de stupro interpellauit. illa confessa ioui est. & ex eius uoluntate nubem ei in suam formam conuersam obtulit. unde feruntur nati ee centauri. SCYLLAEQ: BIFORMES. Bene plurali usus est numero. nam & illa nisi secundum alios in auem conuersa est. secundum alios in piscem, ergo & iam ipse biformis fuit. sic haec in siciliae freto. Dictum autem est ppoetae scientiam. CENTUM GEMINIS BRIAREIS: Cerberus similis duplex. secundum fabulas ipse est aegeon. BELLA TERRAE. Ydrum dicit quae fuit in lerna

Curae

Vulgo

Centauri

Fab centauro

Briareus unus de filiis tre. q potentior ceteris fuit. & dus auxiliu ctra gigantes tulit. & dus arm suasit. ideo q in celu receptus e. & qa centu uno ictu interfecit. centu man habuisse dr.

Excetra

arguorum palude. sed latine excetra dicitur. qd uno caeso. tria capita ex
crescebant. Sed constat ydram locum fuisse uomentem aquas. uastantes
uicinam ciuitatem. In quo uno meatu clauso. multi erumpebant. Quod
hercules uidens loca ipsa exussit. & sic aquae clausit meatus. Nam hy
dra ab aqua dicta est. potuisse autem hoc fieri. ille indicat locus ubi
dicit. Excoquitur uitium atq. exsudat inutilis humor. FLAMMIS AR
MATA CHIMAERA. Oreleo. postremis partib. draco. media capreae. secun
dum fabulas sunt. Reuera autem mons est aliquae. cuius hodieq. arde &
cacumen. iuxta quod sunt leones. Media autem pascua sunt. Ima uero mon
tis serpentib. plena. Hunc bellerofontis habitabilem fecit. unde chime
ra dicitur occidisse. GORGONES. Tres fuerunt in extrema africa ar
ca athlantem montem. quae omnes unum oculum habuisse. quo inuicem
utebantur. sthenno. euryale. medusa. Serenus tam poeta dicit. puellas fuis
se unius pulchritudinis. Quas cum uidissent adolescentes. stupore torpe
bant. Unde figitur quod siquis eas uidisset. uertebatur in lapidem. ARPYAS
Q; Aut iam mortuas intellege aut secdm platonem & alios. simulacra licet
uiuarum illic fuisse omnium rerum. Nam dicunt esse omnium rerum ideas
quasdam id est imagines. ad quarum similitudinem pereantur uniuersa.
Hinc est quod instatio thiodamas plutom dicit omnib. finitor rerum uideris
mihi uero & sator. Harum autem simulacra bene apud inferos sunt quae
esse dicuntur & furiae. TRICORPORIS UMBRAE. Iterli & gerionis. OFFERT.
Non ad feriendum. sed ad repellendas umbras. unde & offert dixit. Sacerdos au
ferire phibet. QUAE FERT TARTAREI ACHERONTIS ADUNDAS. Sequitur il
lud pythagoraicum dicens. tenuisse eos uiam post errorem siluarum que
uel adutia tadui tutes ut diximus dicit. TARTAREI ACHERONTIS.
Acheronta uult quasi deimo nasci tartaro. huius aestuaria stygen crea
re. o estige autem nasci cocytos. & haec est aethimologia. Nam phisio
logia hoc habet quia quicq. & gaudio sine dubio tristis est. tristitia
autem uicina luctui est quipereatur ex morte. unde hec ee apud in
feros dicit. COCYTO ERUCIAT HARENAM. In cocytum scilicet pstir
gem. HAS HORRENDUS AQUAS. Propter tria flumina. PORTITOR.

Gorgones

Serenus poeta.

Plato.

Stacius.

Acheronta

Sthix

Cocytos

Proprie quipostat. abusive &iam quiportatur. portitor dicitur sicut uector. TERRIBILI SQUALORE. Idest terribilis squaloris. CHARON. Caeca antiphrasim quasi acheron. CANITIES INCULTA IACET. Veteres enim nonsolum comam ornabant. sed etiam barbam. ut non nullas uidemus statuas. ideo dixit inculta mento canities. STAT Horrent. &est polisemos ut diximus. SUBIGIT. Subagit regit. &ē polysemos. Nam acuit significat. Ut subigunt q incote secures. &compellit. Ut subigit q fateri. UELIS MINISTRAT. Aut pueda. &t est in vij. aut uelis obsequitur. &est dativus. FERRUGINEA. Nigra tristq. Nam lugubrem ē hunc colorem ostendit dicens. Cum caput obscura nitidum ferrugine texit. CORPORA CRASSA. Omne quod potest uideri. corpus dicitur. Unde paulopost discretionem fecit dicens. Corpora uana nec fas strigia uectare carina. IAM SENIOR. Aut ppositiuo posuit. aut ut diximus senior est. uirens senex. ut iunior intra iuuenem ē. Quā rem auarrone tractatam confirmat &plinius. SED CRUDA DEO UIRIDIS Q: S. Toccetion quia in deo. AUTUMNI FRIGORE PRIMO. Extremitatem uult ostendere. qd aut iuuenclis. Iam laetifero cedente pruinis autumno. Nam prima eius pars ferus. ut totoq autumni incaluit aestu. Sane sciendum sdm plinium folia autumnali tempore ideo cadere. quia omis tunc in arboribus humor aestatis calore inuenitur exhaustus. Ergo cadunt. non quia tunc siccari incipiunt. sed quia tunc eis iam deest humor. GLOMERANTUR AUES. Bene rebus uolitantibus animas comparauit. quae &ipsae uolant. IN MITTIT APRICIS. Quasi ate fricis idest sine frigore. Unde nonnulli &africam dictam uolunt. PRIMI TRANSMITTERE. Figura greca est. ut primi transirent. TRISTIS. Asp. in miserabilis. AENEAS. Ordo ē. aeneas aut dic o uirgo. cetera apparentes indicta sunt. QUO DISCRIMINE. Qua differentia. RIPAS HALITUQUE. Repulse scilicet non transeuntes. UADA LIQUIDA. Nigra &luuidum. nuidum. non nisi apud neu teotericos inuenimus. Lucanus. Liuor edax ubi cuncta negat gentesq subactas. LONGEUA SACERDOS. Sybillam apollo pio amore dilexit &ei obtulit poscendi quod uellet ar

Porator
Sstatt
Ferruginea
Corpus
Iuuenis
Liuidus
fabula sybillae
Aprica
Plinius

bitrium. illa hausit harenam manibus & tam longam uitam poposcit.
Cui apollo respondit id posse fieri si ferrichrezem in qua habitabat insulam
relinqueret & eam numquam uideret. Profecta igitur cumas tenuit. & il
lic defecta corporis uirib:. uitam insola uoce retinuit. Quod cum cuiesq
et cognouissent. siue munda siue miseratione comoti ei epistolam miser
magnezze cere ta antiquo more signatam. Qua uisa. in mortem soluta est. unde n
nulli hanc esse dicunt quae romana fata conscripsit. quod incenso apolli
nis templo. inde romam adlati sunt libri. unde haec fuerat. CERTISSI
MA PROLES Ex eo quod subire inferos potuit. Ideo autem certissima. quia
multi adgloriam generis simulant se numinum filios. ut romulus ex
marte. alexander ex ioue ammone. Hoc ergo excludit. Sic alibi deher
cule. Salue uera iouis proles. ET FALLERE NVMEN. Ut supra diximus si
ue propter fauorem uictoriae strigis filiae. Nam dicitur statuisse iuppiter ut
siquis fefellisset eius numen. uno anno & viij. diebus ab ambrosia & nectare pro
hiberetur. Ratio autem est quam diximus. Ideo pstrigem dii iurant. quia trisi
tia contraria e aeternitati. ΙΟΕΙΤΤΝΩΗΤΩΜΑΚΑΙΑΟΛΑΝΑΤΩ. INOPS INHVMA
TA Q: Duo dicit. idest nec legitimam sepulturam habet. neq. imaginariam.
Inopem enim dicit sine puluueris iactu. Nam ops terra est. idest sine terra
sine humatione. Vult autem ostendere tantum ualere manem quantum
plenam sepulturam. Nam & dei phoebi umbra transuecta est. cui aenea
ceno taphium fecit. Ut tunc ego me & tumulum poetheo inlitore manem
constituo. Bene autem sepultos idest fletos: nam sine fletu sepultura n
est. Unde legimus: inhumata infletaq. turba facit supra dicta flumine
transire. quibus luctus nomen imposuit. Centum autem annos ideo die.
quia hi sunt legitimi uitae humanae. quibus completis potest anima trans
ire ripas. idest ad locum purgationis uenire. ut redeat rursus in corpora.

Fabula uictoriae strigis filiae

Ops
Opis
Opes

Sane sciendum quia cum terram dicimus hac ops facit. Si nympham dicamus
hac opis. Si diuitias hac opes numero tantum plurali. RAUCA FLUENTA:
Aut rumata dicit. Aut bene pluraliter quia de tribus loquitur. SEDIBUS OS
SA QUIERUNT. Idest priusquam corpus immaturum suam redeat. idest inter
ram. STAGNA EXOSTATA. Lethei scilicet flumines. VESTIGIA PRESSIT.

Scilicet cogitatione tardatus. PUTANS. Reputans. cum animo pertractans. SORTEM Q: ANIMO MISERATUS INIQUAM. Iniqua enim sors est puniri propter alterius neglegentiam. Nec enim qui sed culpa sua caret sepulchro. Bene tu animo quasi repsaga. ut alibi psaga mali mens. ipse enim aeneas insepultus iacebit. Ut mediaq. inhumatus harena. MORTIS HONORE. Sepultura. ut quisquis honus tumulus. DUCTOREM CLASSIS. Apertum exemplum. classem dicit unam etiam navem. Nam legimus. Unam quae Troios Auster. Hic distinguendum. SESE AGEBAT. Sese agere e. sine negotio incedere. QUI LIBYCO NUPER CURSU. Bene libyco. Navigatio enim non adeneri ventulo. sed ab intentione accipit nomen. EFFUSUS INUNDIS. Archaismos e. quamquam donatus ee ordinem velit. dum servat sidera in undis. MULTAMAESTAM COEXOVIT INUMBRA. Prudentiores dicunt animas recentes de corporibus sordidiores esse donec purgentur. quae purgatae incipiunt ee clariores. Unde ait paulo post. Donec longa dies perfecto tempore orbis. concretum exeunt labem purumq. relinquunt. aetherium sensum atq. aurae simplicis ignem. Idest non urentis. ut est solis. Inde est quod aliae pandunturae animae. ad lunaren circulum. aliae solstitialem retinere dicuntur pro modo purgationis. Bene ergo palinurum obscure umbra circumdatum dicit. cuix agnitum quinec ad loca quidem peruenerat purgationis. Sicetiam de Didone dicturus est. agnouit q. pumbram obscuram. QUIS TE PALINURE DEORUM. Quis deus debuit dicere. sed grece dixit. TIC O EWN. ERIPUIT NOBIS. Bene nobis. gubernator enim communi perit periclo. SUB AEQUORE MERSIT. Thenesis est medio aequore submersit. DIC AGE. Hortantis aduerbium est. Unde est age f. VENTORUM AUSONIOS. Catatosio pumenon intellegimus. CORTINA. Costina dicta est. aut qd cor tenet. aut qd tripus septus erat corio serpentis ut deus. aut certe secundum grecam aethimologiam. OTITHN KOPHNTINEIHTOITINACCI. Idest quod extendit puellam. ut maior q. uidem. NECME. Hic distinguendum nesit contrarium. Nam cum somnus dececit. quamquam alii frustra dicant qd credebat forbantem. cum extinctis diuinandi sit concessa licentia. et nunc sciat somnum fuisse. NAMQ: GUBERNACULUM. Ut sit uerisimile qd post triduum tetigit litus italiae. PRAECIPITANS. Dum

aure simpt.

Corana

precipitarer. MARIA ASPERA IURO. Aut execratio est. ut iliaci cineres.
Aut certe iurat quasi nauta pmaria. SPOLIATA ARMIS. Propter amissi
onem gubernaculi. EXCVSSA MAGISTRO. Noue dixit de qua fuerat
magister excussus. SVRGENTIBVS VNDIS. Nonquia tempestas fuit sa
uente neptuno. Sed tumens pelagus fuisse significat. Nec de aenea pe
ritia desperauit. sed ppter perditum gubernaculum. HIBERNAS.
Asperas. & retulit ad affectum natantis. ADNABAM. & hic distingui
potest. et ad nabam terrae. GENS CRVDELIS. Lucanorum. & dicit
eum audientibus inter emptum. ut portusq; require uelinos. Sane sci
endum uel iam tempore quo aeneas ad italiam uenit nondum fuisse.
Ergo anticipatio est quae ut supra diximus si expoetae psona fiat tolera
bilis est. Si aū palium uiciosissima est. ut nunc de palinuro ait. quam
quam alii ad diuinandi scientiam referant quasi abumbra dictum. Ue
lia autem dicta est a paludibus quibus cingitur quas grece de dicunt.
Uelia
Fuit ergo aelias. sed accepit digammon & facta est uelia ut enetus ue
netus. MONTIS. Saxi. ut fertur inabruptum magno mons improb;
actu. p saxo. Econtrario. saxi de uertice pastor. p monti. Nam sunt is
ta recipca. QVE FLVCTVS HABET. Quia secundum philosophos cor
pus solum nrm est qd nobiscum mortuur. nobiscum perit. Anima enim
generalitatis ē. & adeo non ē nrē. ut & iam in alia corpora plerumque
transeat. Ergo me. corpus meum qd est hominis proprium; ē aū homeri.
ἀροῖτο δὲ ἀεὶ ἀωτία τεῖχε κέκρυ Nec cin. CAELI IVCVNDVM LVMEN. Bene iu
cundum addidit. est enim & iam apud inferos sed non iucundum. HIS INVICTE
MALIS. Qui inferos subire potuisti; his autē. ac si diceret quae cernis. TERRĀ
INICE. Bene apte manus petit. ut ut hoc impetraret. Terrae autē iniectio se
cundum pontificalem ritum poterat fieri & circa cadauer & circa absentium cor
pora quibusdam sollemnibus sacris. NAMQ: POTES. Quia ubiq; eum rerum
diuinarum inducit peritum. SI QVA VIA EST. Si est ulla ratio. DIVA CRE
ATRIX. Rerum omniū generaliter. INNARE. Nauigare more suo. DADEX
TRAM. Preste auxilium. Umbra enim nunquā tenetur. ut ter frustra com
pressa manus effugit imago. SEDIBVS VT SALTEM. Ut saltem in mor te

requiescam sedibus placidis. & bene quia nautę semp uagantur. DIRA CVPIDO. Cupiditas ex deorum ira ueniens. aut certe magna ut sunt cunq deus sit dira cupido. SEVERVM. Tristem. & haec recipca sunt ut contra iudex tristis et integer idest seuerus. Eumenidum aū arca quem habitant eumenides. RIPAMQVE INIVSSVS ADIBIS. Vt abeo in tuscos sicut diximus supra. quamquam alii adibis legant. DESINE FATA DEVM. E. SP. Fata quae semel decreuerunt. & locutus ē sedm epicureos qui dicunt nec bene pmeritis capitur nec tangitur ira. DVRI CASVS. Inpossibilis admutationem. LONGE LATEQ; PER VRBEM. De historia hoc traxit. Lucanis enim pestilentia laborantib; respondit omaulum manes palinuri esse placandos. Obquā rem non longe auelia ei & lucum & cenotaphion dederant. PRODIGIIS ACTI CAELESTIBVS. Compendiose & pestilentiam ortam & petitum significauit oraculum. PIABVNT. Placabt. expiabt. AETERNVM. In aeternum. & est aduerbium. PALINVRI. Plusē quā situū diceret. PARVMPER. Idest paulatim laetari coepit. Spem enim solam. non psens acceperat beneficiū Vnde bene dictū est. quasi abeo magna moderatione dolor recessit. Aliquantump. ualde parum uolupt. GAVDET COGNOMINE TERRAE. Nominis sui similitudine. Facit aū hic & haec cognominis. Nam in plauto lectū est. cum una debaccidib; diceret. Illa mea cognominis fuit. Qd aū communi genere in e. mutat ablatiuū. metri necessitates facit. NAVITA. E penthesis. ut mauors. INDE VT STIGIA. P. A. Q. Vesiculo pspexit abusque pachino. Ethinc ostenditur quod diximus iuncta ee haec tria. acheronta. stige. cocytho. De his aū nascuntur alia. Vnde est. & nouies stix interfusa coerceat. PER TACITVM NEMVS. Aut solum. aut ipsos tacitos. ADGREDITVR DICTIS. Hoc sermone ostendit iratum. QVISQVIS ES ARMATVS. Bene ap scriptione. ac si diceret nihil pium moliturarmatus. QVID VENIAS. Cur nam. aduerbiū ē. IAM ISTINC. A loco in quo es. CORPORA VIVA. Quia sunt corpora etiam mortuorum quae tantū uident id umbrae. MESVM LAETATVS EVNTEM. Lectum ē in morpheo. qd quando hercules ad inferos descendit. charon territus eum statim suscepit. Obquam rem anno integro in compedib; fuit.

Cognominis

Nauita. Nauta
Mauors. Mars

Istinc

Ideo ergo non laetatus scilicet ppter supplicium suum. Sane alcaden uolunt quidam. ΑΠΟΤΗΣΑΛΚΗΣ. dictum idest auirtute qd non pcedit. quia aprima aetate hoc nomen habuit abalceo patre amfitrionis. et scimus agnomina abaccidentibus dari. QUAMQUAM. Acsidicere et. hoc inte nondum probauit. scilicet psimulationem nouerat. INGUINCLA PETIVIT. Hercules aprudentioribus mente magis quam corpore fortis inducitur. Adeo et. xii. eius labores referri possint adaliquid. Nam cumplura fecerit. xii. tantum eiadsignantur. ppter. agnita. xii. signa. Quod aū dicitur traxisse abinferis cerberū. haec ratio est. quia omis cupiditates et cuncta uitia terrena contempsit et domuit. Nam cerberus terra est idest consummatrix omnium corporū. Unde et cerberus dictus est quasi creoborus. idest carnem uorans. Unde legitur ossa suprecubans. Nam ossa ciuus terra consumit. IPSIVS ASOLIORE GIS. At qui cerberus statim post flumina est. Ut cerberus haec ingens latratus. t. Nam illic quasi est aditus inferorum. Solum aū plutonis interius est. Ergo aut adnaturam canum referendum est. qui terrigenis addominos confugiunt. Aut solium pimperio accipiendum est. ut alibi arces pimperio posuit. Ut inbellem cuertis romanis arcibus indum. cum indi usq. adprimos uenerunt fines. non usq. ad arces. HI DOMINAM DITIS. Aut degreco tractum ē qui uxorem ΔΕΟΠΟΙΝΑΗ. dicunt. Aut ditis thalamo. ut dominam charon adse retulerit. AMPHRYSIA VATES. Apollineae. et est longe petitum epitheton. Nam firrsos fluuius ē thessaliae arcadiae quē apollo spoliatus diuinitate aioue irato. admeti regis pauit armenta. Ideo quia occiderit ciclopas fabricatores fulminum quib. aesculapius extinctus est apollinis filius. quia ippolitum abinferis herbarum potentia reuocauerat. HEC UIM TELA FERUNT. Acsidicere et tantum repellunt. LICET. fas est. et est concedentis aduerbium. sicut esto. AETERNUM. Aduerbium ē ut supra. et subauditur bis. aeternum latrans. aeternum terreat. PATRUI. Quia iouis est filiae excerere. SERUET. Custodiat. ut sola domum et turtas seruabat filia sedes. TROIUS AENEAS. Idest adirs originē ducens. PIETATE INSIGNIS ET ARMIS. Propter illud. pauci quos equus amauit iupiter. aut ardens euexit adaethera uirtus. HEREBI; He

Aleides

De. xii. laboribus herculis

Cerberus

Amphrrsia

Aesculapius apollinis filius

Licet

Herebus

rebus pprie ē pars inferorum. in qua hi qui bene uixerunt morantur. Nam ad helysium non nisi purgati puenunt. Unde ē & pauca lacta arua tenemus. hinc fit ut quaeratur an anime debelisio in corpora possint redire. & deprehensum ē non redire qui ā purgatione ē carent cupiditate. SI TE NULLA MOUET. Necessitate uult psuadere. quia scit manes nulla re flecti, ut scirent signoscere manes. PIETATIS IMAGO. Pietas pperiphrasin dicta. ut uis hercules. id est hercules. APERIT. Nudat. ut aperire pcul montes ac uoluere fumum. HEC PLURA HIS. Nec ē aliquid ulterius dictum t a sibilla t a charonte pri mum uisum. FATALIS VIRGA. Ut sequetur sic fata uocant. LONGO POST. Aut ut aduerbiū est. aut ppositio antiq posita. LUCA. Grece dixit. Ligaciū dicunt. quae transtra nominamus. LAXATQ: FORAS. Tabulata uacuat. ut supra. & campos iubet ē patentes. Multitudine enim remota quasi laxat spatia. ALUEO. Fluminis scilicet. ut pssmeresin aluo facit. INGENTEM AENEAM. Bene huic solum dicit ut ptransitum ostendat purgationis animi homines & iam corpora habere leuiora. qd de sibilla uult accipi. SUTILIS. Intexta. p quod fragile ostendit. IANDEM. Aut ppter pondus aeneę qd ē melius. aut ppter paludis magnitudinem aut ppter caeni densitatem. INFORMI LIMO. Magno. sine forma. ULVA. Herba palustris. PERSONAT. Aut psonare facit. aut pregna sonat. & quia de animab: dicturus est bene facit ante cerberi commemorationē corporum consumptorum. Lucanus: Qui uiscera saeuo spargis mra cani. Tunc enim animae locum suum recipiunt cum fuerit corpus absumptum. HORRERE VIDENS IAM. CC. Fingitur enim psaetis habere serpentes. & ē. rpallage in collo eius horrebant colubrae. OFFAM. Hinc est diminutio offella sed f. non geminat. In diminutione enim plerumq. multa mutantur. Quod aut ait mel le. adlusit ad corpora quae plerumq. cū melle obruuntur. TOTOQ: I. E. ANTRO. Per hoc magnitudo eius ostenditur. sicut ait in polipheno. OCCULAT AENEAS ADITUM. Raptim ingreditur. SEPULTO. Dormiente. Sine pulsu id ÷ motu. EUADIT. Modo transit. IN REMEABILIS UNDAE. Aut ppetuum ē epitheton. ut diximus supra. aut ipsi etiam aeneae irremeabilis. Nam pal tiam egressus ē partem. ut poe

POST

FORAS

ULUA

OFFA

De. viii. circulis inferni

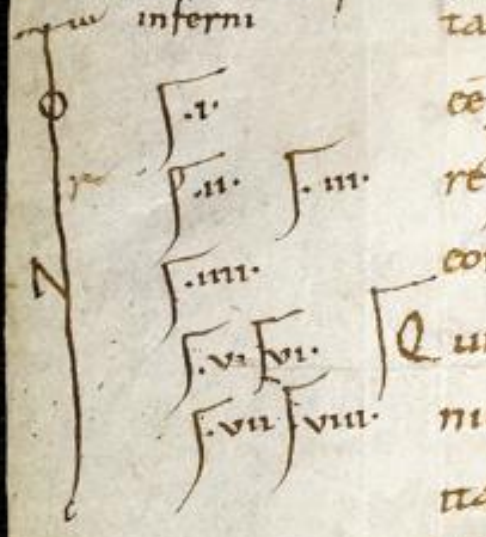

taq. emittit eburna. CONTINUO AUDITAE VOCES. Nouē Circulis inferi cincta ē dicuntur quos nunc exsequitur. Nam primum dicit animas infantum tenere. Secundum eorum qui sibi p simplicitatem adesse nequiuerunt. Tertium eorum qui euitantes se rum nas. necarunt. Quartum eorum qui amarunt. Quintum uirorum fortium ē dicit. Sextum nocentes tenent qui puniuntur a iudicibus. In vii. animae purgantur. In viii. sunt animae ita purgatae ut redeant. In viiii. ut noniam redeant. scilicet campus diuisus. UIGITUR ETINGENS. Fletus infantū; animae flentes. Poetice dixit.

Ploratus
Planctus
Fletus

sane ploratus tantum lacrimarū est. planctus tantū uocū. fletus ad utrumq. pertinet quae plerumq. poetae confundunt. INLUMINE PRIMO. Quia deprimadis subrepta sunt uita. EXORTES. Expertes a clero dicuntur.

Acerbus

ACERBO. Inmaturo. translatio a pomis ē. SINE SORTE. Sine iudicio.

Sors

Traxit autē hoc ex more romano. Nonenim audiebantur causae nisi p sortem ordinatae. Nam tempore quo causae agebantur conueniebant omnes. unde et concilium ait. Ex sorte. dierū ordinē accipiebant quo post dies xxx. suas causas exequerentur. Unde ē urnam mouet. Iuuenalis. gra fallaci qui prori sup gerit urna.

Quaesitores

QUAESITOR. Quaesitores sunt qui exercendis questionib. p sunt. Et notandum quia minosem quasi crudelem introducit. Quod epitheton et plato et homerus dat. Nam aeacus et radamanthus. fratres mitiores sunt.

dixim sup

MAESTI LOCA. Ideo maesti quia ut d. s. secundum platonē graiter puniuntur eorū animae qui sibi inferunt mortem. LUCEMQ: PEROSI. Figurate dixit. Nam p osus illum dicimus.

PROIECERE ANIMAS. Quasi rem uilem. ET DUROS FERRE LABORES. Homerus enim achillis umbram introducit loquentem et dicentem libentius se apd superos cuncta aduersa tolerare. quā apd inferos imperare. Quod autē ait. aethere in alto. poetice dictū est. aether enim supnus ē. sed nrm habitaculū aetherem uocauit inferorū comparatione. FAS OBSTAT. Iura naturae. TRISTIQ: Tristi unda. palus inamabilis. Nesi tristis dicamus. duo sunt epitheta. NOUIES STIX INTERFUSA. Quia qui altius de mundi ratione quaesuerunt intra nouem hos mundi circulos inclausas esse iustitiae. in quib. et iracundiae sunt et cupiditates

t. ꝛc. D equib. tristitia nascitur. idest styx. Unde dicit nouem ee circulos styg. q̃ inferos cingit. idest terram. ut. d. s. Nam dicunt alias ee purgatiores extra hos circulos potestates. PARTEM TUSI MONSTRANTUR IN ORBEM. Plures uult ostendere eos inquibus libido dominatur. LUGENTES CAMPI. Quasi lucis egentes. qd & amoribus congruit. DURUS AMOR. Inmitis inexorabilis. TABE PEREDIT. Corpore defluente paulatim. SECRETI CAELANT CALLES. Amantibus congrui. MYRTEA SILUA uenerī consecrata. CURAE NON IPSA IN MORTE. R. Hoc & iam illic amant. & habent pactorum imaginem criminum. sicut & iam depis dicturus est quae gratia curruum armorumq. fuit uiuis. quae cura intentes pascere equos eadem sequitur tellure. r. Sane sciendum ut diximus supra. loqui eum decemore generali. sicut & iam plato in symphosio tractat. nihil enim inter est. quid quis amet dum modo amore teneatur. Notandum & iam. nā rarum est. quia cū masculino genere supra usus sit. Ut hic quos durus amor. tantum feminarum ponit exempla. non quo desint uiri. sed elegit sexum impatientem adamandum. tamen paulo post & iam sichaei facturus est cōmemorationem. HIS PHAEDRAM. Haec filia fuit minois & pasiphe uxor thesei. quae priuignum hipolitum amore capta de stupro interpellauit. & desperata. apd maritum eum falsi criminis detulit. Quiratus inuocauit aegeum patrem. ut hipolito currus agitanti inmitteret focam. Quo facto. & hipolito interempto. phedra amoris impatientia laqueo uitam finiuit. PROCRIN QUE. filia iphili. uxor cephali fuit. Qui cum uenandi studio teneretur. labore fessus ad locum quendam ire consueuerat. & illic ad se recreandum auram uocare. Quod cū sepe faceret. amorem in se mouit aurorae. quae ei canem uelocissimam lelapam nomine donauit. & duo hastilia ineuitabilia: Cumq. inamplexus rogauit. Ille ait iusiurandum se habere cum coniuge mutuae castitatis. Quo audito respondit aurora; ut probet igitur castitatem coniugis. mutata te in mercatorem. Quo facto ille ita ad pcin & oblatis muneribus impetrato q; contu confessus maritum. Quod illa dolens cū audisset & rusticos amare eū auroram quā inuocare consueuerat. ad silua pfecta est & in fruticeta latuit ad deprehendendum maritū. Quū cū more solito auram uocaret.

4 3 nx.

fabula peris & cephali mariti ei.

quae tam morienſ. ne aurora ducere & poſtulauit;

fabula eriphilis. uxoris amphiarai augurij qd in ſtatio plenuſſime legit.

proeis egredi cupiens fruteta commouit. Speranſ cephalus feram. haſtam incurabilem deiecit & igneaeris interemit uxorem. MAESTAMQ; ERIPHILEN. Haec amphiarai auguris argiui uxor fuit. Quae latentem bello thebano maritum polinici prodidit. monili accepto qd ante uxori dederat. qui ductus ad proelium hiatu terrae perit. Cuius filius alcmeon poſtea matrem necauit. & eſt horeſtes furore correptus. Vituperatur

S ane uirgilius qd maeſtam dixerit quam ſtigeron legit. idest noceſtem nam maeſta eſtigne. EVADNEQUE. Uxor capanei fuit quae ſe incendentem mariq rogum praecipitauit. ET PASIPHAE. Haec ut diximus tauri amore flagrauit. LAODOMIA. Uxor protesilai fuit. quae cum mariti in bello troiano primum periſſe cognouiſſet optauit ut eius umbram uideret. quare concessa non deſerens secum in eius amplexib; perit. NUNC FEMINA CENEUS. Ceneus fuit uirgo quae a neptuno pſtupri premio meruit ſexus mutationem. Fuit etiam inuulnerabilis. quae pugnando p Laphitis contra centauros crebris ictibus fuſtium paulatim fixus interiit eſt. poſt mortem tam in ſexum redit. hoc autem dicto oſtendit

Meremyrkoc

platonicam illud uel ariſtotelicam animas pmetempſycoſ in ſexum plerumq; mutare. ERRABAT. Uagiebatur. & bene adluſit quia & amauerat & ſe uiter emerat utquaſi incertum ex quem circulum poſſet tenere.

OBSCURAM. Recenti morte ut diximus ſupra. INFELIX DIDO. Uenia petitur & excuſat ſe pneceſſitatem nemoris cauſa fuiſſe uidetur. VERUS MIHI NUNTIUS. Catatoſropumenon intellegendum qd ſit nuntiatus didonis interitus. Alii ad ignem referunt uiſum. Alii ad mercurium quia certa mori. ſed in neutro ei & iam mortis genus eſt ſignificatum. Et hic dicit. ferroq; extremae ſecuta. Sane quinuntiat genere tantum dicitur maſculino. qd autem nuntiatur licet neutro dicatur tamen inuenitur & iam maſculino. FUNERIS HEU TIBI C. Aeſidice rei quiſuerant ante uoluptatis. SI QUA FIDES TELLURE SUBIMAEST. Ubi pinniſſa extrum non habent. Reſpexit au adorpheum qui receptam pdidit coniugem. QUAE NUNC HAS SIPER UMBRAS.

Argumentatur exeo quod eſt inferos ſubire compulſus. in uitum ſe-

reliquisse car thaginem. SENTA SITU. Squalida. & est translatio ab terra inculta. Situs autem ppriae ē lanugo quaedam exhumore procreata. & fit in locis sole carentibus. HEC CREDERE QUIQUI. Argumentatio non tendit. Ac si diceret si credidissem forte & huic deorum iussa contemnerem. SISTE GRADUM. Discere eum datur intellegi. EXTREMUM FATO QUOD TADI H EST. Aut quia deus futurus est. aut qd melius est. quia post mortem tenebit alterum circulum. Viris fortibus scilicet non amantibus datum. IORUA. Pro torue. id est terribiliter. LENIBAT. Prolenie bant. & antique dixit. & squamis auroq polibant. Maiores enim in omnib; coniugationib;. bam. addebant & faciebant impfectum abindicatiuo qd in uirgilio adhuc obseruatur. In quasta & iam e. additur ut nutri nutriebat. LACRIMASQ: CIEBAT. Sibi. Aut certe illud dicit sermo quidem eius lacrimas exigebat. sed illa immobilis mansit. Tractum est hoc de homero. qui inducit aiacis umbram. ulixis conloquia fugientium qui ei fuerat causa mortis. Nam ciere est ppre alteri fletum mouere. Ciere

INCEPTO SERMONE. A principio orationis. DURA SILEX. Saxi ē species. Generalitas enim ē non potest sequente specialitate. Nam autem marpesiam parium lapidem dicit. marpessos enim mons pari ē insulae. 7

TANDEM. Quasi diu deliberauerit. UMBRIFERUM. Frondosum. PRISTINIS. Prior qd difficile inuenitur. nam de hoc sermone quaerit & pbus & alij. RESPONDET CURIS. Aut pari eum diligit adfectione. qd in aenea ē non fuit. ut expressior ei supradicta sit. Aequat scilicet amorem. Aut 7
certe respondet curis par est mortis similitudine. ferro enim utrque consumptus est. PROSEQUITUR LACRIMIS. Longe oculis eum sequebatur humeratibus. DATUM MOLITUR ITER. Peragit. Datum autem 5
dixit aut ratione fati. aut oblatum fortuito qd trxon dicunt. AR UA TENEBANT ULTIMA. Aut quia multa adhuc supsunt. Sed dix quantum ad. r. pti & literam. In his enim quae dixit mixta sunt De. y. lī
uir turtib; uitia. In his enim quae dicturus ē. nocentium poenas piorum segregat meritis. Nam inferi ut diximus humanam continent uitam. hoc ē animam in corpore constitutam. hanc aū quae dixit

mixta ē manifestum ē. Licet enim inuiris fortibus laudetur uirtus. est
tamen uituperabile alienum imperium caedibus occupare. Item cemare pri
uignum crimen ē. uirtus maritum. Alii distinctione mutata dicunt tene
bant arua. quae ultima uiri fortes frequentant id ÷ quae possident ultima.
HIC ILLI OCCVRRIT TYDEVS. Altēae et Oenei filius. quē in bello thebano me
lanippus extinxit. PARTHENOPEVS. Melanippe et martis siue mela
nionis filius rex archadie qui tebana bella puer admodum petit.
ADRASTI PALLENTIS IMAGO. Rex sicionis adrastus primo fuit. post
argiuorum socer tydei et polinicis. Quod aū aut pallentis. aut epithe
ton ē umbrae. Aut illud respexit. quia in bello thebano consumptus sex
ducibus solus aufugit. Fugē aū comes semp ē pallor. MVLTVM FLETI
I dest nobiles. quorum mortem magna sequitur lamentatio. AD. papd.
Cadauer CADVCI. Mortui. Acadendo. unde et cadauera dicta. LONGO ORDINE
Non a ordinem stantes. Sane. innumius ē. in longo ordine. in ingenti
multitudine. TRES ANTE HORIDAS. Multi supra dictos accipiunt. qd
falsum ēē homerus doceat qui eos cōmemorat. CERERI SACRVM. Sacra
tum. non ppparticipio. IDAEVMQ: Quē aurigam legimus priami.
ETIAM. Adhuc. ut quae cura nitentes pascere equos eadem sequitur tellure.
Usque r. VSQ: Diu. et ē aduerbium. TREPIDARE. Pro trepidabant. CEVQVON
DAM PETIERE RATES. Ostendit uitia nec morte finiri. FRVSTRATVR
HIANTIS. Decipit clamare cupientes. Nec nos moueret qd alius um
bris uerba dat. his silentium. Timorem enim exprimit. qui uius quoq: ad
imit uocem. ut obstupuit steterūntq. comae et uox faucib. hesit. DEIPHI
BVM VIDIT. Quibdeucam duxerat mortuo paride. Adeuius domum ire ne
cesse erat ubi fuerat causa belloy. Ut iam deiphebi dedit ampla ruinam
uulcano superante domus. LACERVM. Pro laceratum. idest habentem ora
lacerata. POPVLATA. Vastata. deforma. sub latis auribus. TRVNCAS.
Truncatas. IN HONESTO. Turpi. Terentius. illum ne obsecro inhonestum
senem mulierem. PAVITANTEM. Ne agnoscere timentem. TEGENTEM
Tegere uolentem. Nam truncatis manib, quid tegebat. Tegere aū est
celare. ut econtra. nudare ē indicare. ut traiectaq. pectora ferro nu

dauit. HOTIS UOCIBUS. Amicabilibus. OPTAUIT Sumere; elegit ut su
mere; dete. pinte. ROETHIO IN LITORE. Ubi erat asylum aiacis. sicut in frygo
achillis. & bene illic quasi ubi tutus esse potuerunt. Sane roetheum dr. & fecit
roetheum. sicut cytherea pcytherea. ET ARMA. Depicta scilicet. SERUANT. Roetheum. p roetheum
Tenent. TE. Tuum corpus. ut nunc me fluctus habet. OMA DEI PHOEBO SOLUIS
TI. Quod constituto tumulo manes uocauit. FUNERIS UMBRIS. Sepulture
mee. Nam funus illic esse non potuit. ubi nec cadauer quidem fuerat. FATA MEA
ET SCELUS EXITIALE LACINE. Secdm mathematicos qui dicunt & iam inimici
cias ex fato descendere. Unde ista coniunxit. fatum & scelus helene p quam illi mors
contigit. MONIMENTA. Sermo medius abeo qd moneat mentem. Unde est Monimenta
hic denalis. e contra inter tio. manuum tibi quae monimenta meorum. EGE
RIMUS. Ri. metri necessitate corripuit. MEMINISSE NECESSE EST. Cicero
cui placet obliuiscitur. qui dolet meminit. Ergo quia dolet meminit necesse
est. FATALIS. Mortifer. ut fatiferumq. ensem. SUPER ARDUA UENIT FAMA.
Aut quod in arce est positus. aut quia deiectus muris supra tractus est. GRAUIS
Grauidus. Ut graues temptabunt pabula fetas. Supra aut dixerat. feta ar
mis. EUANTIS. Euantes frygias. Aliter non stat uersus. Euantes. bachan
tes a libero qui euan dicitur. Chorum autem aut multitudinem in sacra col EUUAN
lectam. CIRCUMDUCEBAT. Diuisit in duos uersus una partem. Sed ideo
quia e composita; Lyrici uo etiam in compositam parte orationis in duos Lyrici
diuidit uersus. CONFECTUM CURIS. At qui uacauerat gaudiis. sed illud os
tendit qd statius. Stant ueteres ante hora metus; na cum ferebantur
suo impetu expristino bellorum tumultu. Alii hanc ipsam curem uolunt
qd habebat coniugem pniciosam meritis. Unde sequitur. egregia inter
ea coniunx pronepotem. UOCAT MENELAUM ET LIMINA P. Pandit et
uocat. Ut subeunt luco fluuiumq. relinquunt. ID MAGNUM SPERANS FO
RE MUNUS. A. Putauit se uitia pterita psentib. posse celare. Quod etia
sequens indicat uersus. EOLIDES; ULIXES. Quia ubiq. talis inducitur. Nam Eolides vlixes
anticliae filius e qa ante lartem nuptias clam cum sisifo eoli filio concubu
it. unde ulixes natus e. hoc etiam ouidio aiax obicit; & sanguine cretus
sisiphio; Alii yliden legunt. de quo nunquam legimus; siquidem. UICISSIM Uicissim

4 ≈ 8

Quia ipse narrauerat. PELAGINE UENIS ERRORIBUS ACTUS. Non ad inferos sed ad locum in quo inferorum descensus est. Idest ad aduersum si intra terra sunt inferi. Alii altius intellegunt qui subterra ee inferos uolunt secdm chirographos & geometricos qui dicunt terram speroidem ee. Que aqua & aere sustentatur; Quod si ee ad antipodes potest nauigatione peruenire. qui quantu ad nos spectat inferi sunt sicut nos illis. Hinc est qd terram ee inferos dicimus. quanquam illud sit quia viij. cingitur circulis. Tiberianus etiam inducit epistolam uento allatam a antipodibus. quae hic habet; Superi. Inferis salutem. Qua occasione tractat recipcum hoc qd diximus supra. Nam prudentiores & iam animas pmetempsicos inducunt ad alterius clima tis corpora transire. nec meo orbe uersceri in quo prius fuerunt. Unde ait lucanus. Regit idem spiritus orbe alio longe canitis si cognita uitae. Sciendu tam homericum ee. Na & iam illic elpenor similiter ulixem interrogat. SINE SOLE DOMOS. Non ee contrarium. solemq. suum sua sidera norunt. Illud enim de campis elysiis dicit. HAC UICE SERMONUM. Haec sacra ut d.s. pter unius diei spatium non tenebant. Unde uertur sibylla. ne uanis. fabulis datum idest statutum & legitimu temp; teratur. Quod au dicit aurora medium axem traiecerat. illud ostendit qd secdm tuscos diei ortus est a sexta diei hora. Ortus enim diei habet aurora. Donatus tamen dicit auroram cum quadrigis positam. solem significare. BREUITERQ: Quod congruit moram obiurgantq. Nox RUIT. Si perdiem sacra celebrantur. ruit. e. immin & sipnoctem. finitur. FLENDO. proprie na & lacrimae & gemitus fuerant. FINDIT INAMBAS. Compendiosius qua siduas dicere. poterimus enim & iam tertiam speraret. Sic salustius. inter sedm atq. ultimum bellum cartaginenses; non ait tertium. ITER ELYSIUM. Ad elysium. de quo diximus supra. MALORUM. Impiorum. ut multa malus simulans. IMPIA TARTARA. Ubi puniuntur impii. NE. SE UI. Neirascere. Terentius nesaeui tantopere. & antique dictum e. Nam nunc nesaeuias dicimus. nec imperatiuum iungimus aduerbio imperantis. EXPLEBO NUMERUM. Ut d.s. explebo nunc e minuam. Nam ait omnius. Nauibus explebant sese terrasq. replebant. Quem caper secutus

Epistola a superis ad inferos

Metempsicos

cum deppositione. extractare. hoc exemplum posuit. Sensus ergo e. Minu
am urm numerum et reddar tenebris. Nam circa aeneam & sibillam aliquid
lucis fuisse intellegimus. Quippe circa uiuos. Unde paulo post. Respicit
aeneas subito. & reliqua. Alii explebo male putant complebo esse umbra
rum scilicet aquibus discesserit numerum. Alii explebo numerum dicunt
esse. finiam tempus statutum purgationi & in corpus recurram. ut
hoc sit. reddar q. tenebris. Nam legimus clausae tenebris & carcere ce
co. Ut sit sensus. Trasceris mihi quasi homo. nonne & ego homo sum fu
turus. Alii dicunt. cur trasceris. in locis his sum quam diu uitae puum
erpitae expleam tempus. post. tenebris. idest meis sedib. reddar. Sed
haec omnia congrua loco nonne manifestum. Non enim intellegere pos
sumus. Sybilla aliud uolente. scilicet ut abscederet. deipliebum ad ali
ud respondisse. I. DECVS. I. HRM. Aut io decus nrm utere melioribus
fatis. Inferorum scilicet comparatione. quia ait supra. An quae te fortu
na fatigat. ut tristes sine sole domos loca tec. Aut certe. i. decus & fatis
utere nrm melioribus. idest quam aut ego aut tu habuimus. MOENIA LA
TA VIDET. Tartarum dicit quem uult esse carcerem inferorum. Quod Tartarus
autem ait lata. nocentem exprimit multitudinem. TRIPLICI MVRO.
Val de munitum indicat locum. TORQUET. Trahit. uolut. PORTA ADVER
SA. INGENS. Distinctione excludendum est utrum de duob; eprtheis. SO
LIDOQ. ADAMANTE. Lapis est durissimus & tantae soliditatis ut nec fer Adamans
ro possit infringi. VIS VT NULLA VIRGUM. Virum non ad sexum retu
lit sed ad uirtutem. hoc est uirorum fortium. Vt cicero. uirum resilli re
quirebat. cum de uiro fortiq dicere. Per hoc autem ostendit nullum de uir
tuto ad superos posse remeare. nec numinum quidem fauore. STAT. Omi Stat
nes. Auras autem inferis congruas intellegamus. Statius de mercurio ait.
Pigrae auras eius impediebant uolentum. De illo enim loco multi quesiu
quis tantus clangor ad auras. & pollio dicit et aeneae et sybillae quas
illi secum traxerunt cum constet et etiam illic auras. EXAUDIRI. Exau
diebantur. TRACTAEQ: CATENAE. & genetiuus singularis potest esse.
& nominatiuus pluralis. STREPITUMQ: EXTERRITUS HAUSIT. Hau

Saaes

sit & exterritus est. ꝗ pallage ergo est. SCELERUM FACIES. Species ut supra
uisa mori facies & non tolerabile numen. NULLI FASCASTO PIO. & haec respon
sio ostendit aeneam uoluisse quidem ingredi. sed quasi pium prohibitum.

Insisto

INSISTERE LIMEN. Insisto illam rem dicimus. non illi rei. Nam quod
qui dicunt decipiuntur ꝓpter insto illi rei. SED ME. Quia occurrebat
unde ipsa cognosti. DEUM. Poenas docuit. Aut quas dii nocentibus sta
tuerunt. Aut titanum quos legimus deos ex terra ꝓgenitos. Aut reue
ra dicit poenas deorum. Fertur namq. ab orfeo qd dii periurantes per
stigem paludem. viii. milibus annorum puniuntur intartaro. Un
de ait statius. & stix ꝓ iura diuum arguit. RADAMANTHUS. Ra
damanthus. minos. aeacus. filii iouis & europae fuerunt. qui post
eo facti sunt apud inferos iudices. SUBIGITQ; FATERI. Compellit
ad confessionem. IURIO LAETATUS INANI. Latebra non uale de pro
futura quippe quae fuerat publicanda post mortem. DISTULIT
INSERAM. Grauem; ut serum bellum in angustius futurum. Salusti
us. PIACULA COMMISSA. propter quę expiatio debetur. ACCINCTA
FLAGELLO. Aut hoc dicit qd uidemus. quia qui longo flagello utit.
ut id post ictum insere uoluat necesse est. Aut accincta est. instruc
ta: aduerbera scilicet. idest nocentes flagello quatit ipsa ꝓparata.

Piaculum

AGMINA SAEVA SORORUM. Aut impetus. ut de arpiis dixit. Aut
serpentum agmina quos pro comis habent. IUNC DIMUM HORISO
NOS. C. S. P. P. Mittuntur inquit post uerbera ad aeternum sup
plicium. & e securus ordinem iuris antiqui. Nam post habitam ques
tionem in tullianum. ad ultimum supplicium mittebantur. Alii
hoc apoeta dictum uolunt. ut illa loquente intelligamus portam
ee patefactam; alii continuant narrationem. SACRE. execrabi
lis. CERNIS CUSTODIA QUALIS. Custodia e quae custodit nonque

Sacrae

Custodia

custoditur. Usurpatum au est sicut hospita sicut nepos. Na
hic & haec custos facit. Ea enim quae in. o. exeunt ut fullo. In. os.
ut nepos. In es. ut hospes. femmina esse non faciunt. Quae autem
inuenimus. usurpata sunt. unde & dissimilia; Nam custos. custo

Denominib, quae in. o. in. os. in. es. terminant

dia facit, nepos. neptis. UESTIBULO SEDEAT. Megeram significat. hoc autem
dicit. certus hanc quam sacua sit. est intus alia inmanis atris hiatibus quin
quaginta quae ē seuior quam hydra fuit. Multi ipsam ydram uoluerunt qd
non pcedit. Nam eam in adytis legimus inferorū ubi dixit. Acbelua lernae.
quā alii tria uoluerunt habuisse capita. alii nouem. simonides quinquagin
ta dicit. TARTARUS. Uel quia omnia illic turbata sunt. ΑΠΟΤΗΣ ΤΑΡΑΧΗΣ. Tartarus
aut qd ē melius. ΑΠΟ ΤΟΥ ΤΑΡΠΙΖΙΝ. Idest a tremore frigoris. sole enim caret. ΤΑΡΤΑΡΙΖΙΝ.
BIS PATET IN PRECEPS. Ideo in pceps addidit quia potest quid & iam sur
sum patere. Uidetur autem prudentioribus hoc ideo dictum quia secundū
rationem sphaerae sol cū in unam contesserit partem. duae quasi tartarum
faciunt. Una a qua dissessit & altera ad quā nunquā accedit. Quod me
lius sphaerae indicat ratio. Hoc autē dicit; tartarus ipse bis tantum in
pceps patet. & tendit suas umbras quantus ē suspectus. idest altitudo ad
olympum aetherium. HIC GENUS ANTIQUUM TERRAE. Idest primū. Titanas enim contra saturnū genuit. gigantas postea contra iouem; & seruit De ortu titanum & gigantum
fabulae. titanas abiurata contra deos terra ad eius ultionem creatos. Unde
& titanes dicti sunt ΑΠΟ ΤΟΥ ΤΙΣΕΩΣ. Idest a bultione. Dehis autē solus sol ab Trsis
stinuisse narratur ab iniuria numinum. unde & caelū meruit. ALOIDAS
GEMINOS. Aloeus ifimedian uxorem habuit. quae cōpressa a neptuno duos pe
perit. Otum & efialten. qui digitus nouem. p singulos menses crescebant.
Freti itaq altitudine caelū uoluere subuertere. sed confixi sunt dianae
& apollinis telis. Aloides autē sic dixit. sicut de hercule amfitrioniades di
cimus. GEMINOS. Sui similes. CRUDELES POENAS. Saeuas. nimias. Nam
non dicit indignas ferentem qui sacrilegus fuit. SALMONEA. Salmone
us aeoli filius fuit. non regis uentos. sed cuiusdam apud eliden ubi regna
uit. qui fabricato ponte aereo super eū agitabat currus adimitando to
nitrua. & in quem fulsur iaculatus facem iubebat occidi. hic postea ue
rum expertus est fulmen. MEDIAEQ: PER ELIDIS URBEM. Hic ē in
dignatio qd in ea ciuitate iouem imitabatur in qua specialiter iup
piter colitur. DENSA INTER NUBILA. Ostendit fulminis causam.
FUMEA LUMINA. Idest terrena. nam aetherius ignis caret fumo. sol

enim splendore uiget. HEC NON ET TITYON Tityos terrae secundum alios fi
lius fuit. secundum alios a terra nutritus. unde elegit sermonem qui utrumq;
significaret. nam alumnum dixit. Hic amauit latonam. ppter quod apol
linis confixus sagittis est et damnatus hac lege apud inferos ut eius iecur
uultur exedat. Quamquam homerus uicissim dicat duos uultures sibi meus
poenam succedere. Sane in usu e uultur. Licet cicero uulturius dixerit.
quod quidem potest ee et diminutiuum. Ennius. Vulturius in silui miser
mandebat homonem. Declinatur autem hic tityos tityi. sicut delos deli. PER
TOTA Nouem cui iugera corpus. Quantum ad publicam faciem magnitudi
nem ostendit corporis. Sed illud significat quia de amatore loquitur
libidinem late patere. ut ait supra. Hec peul hinc partem fusi monstran
tur in omnem lugentes campi. Sane de his omnibus rebus mire reddit
rationem lucretius. et confirmat in nra uita ee oma quae finguntur de
inferis. Dicit namq; tityon amorem ee hoc e libidinem. quae secundum
phisicos et medicos in iecore e. sicut risus in splene. iracundia in felle. Vn
de etiam exesum a uulture dicitur in poenam renasci. et enim libidini n
satisfit res semel pacta. sed recrudescit semp. Unde ait horatius incon
tinentis aut tityi iecur. Ipse etiam lucretius dicit peos sup quos iam ca
surus imminet lapis sup superstitiosos significari qui maniter semp ueren
tur et dediti et celo superiorib; male opinantur. Nam religiosi sunt
qui preuerentiam tinent. Per eos autem qui saxum uoluunt. ambitum
uult et repulsam significari. quia semp repulsi petitores ambire non
desinunt. Per rotam autem ostendit negotiatores. qui semp tempestatib;
turbinibusq; uoluuntur. FECVNDAQ; P. Fecunda in poenam RIMA
TUR. Pacescitur. ut rimantur prima carnis. FIBRIS. Fibrae sunt eminentia ie
coris. QUID MEMOREM LAPHITAS. Hi populi thessaliae fuerunt. quibus impe
rabat ixion amicissimus ut d.s. ioui. flegiae filius. Qui post nubis corpum fic te
in formam iunonis cum se de eius stupro iactaret. abirato ioue ad inferos trusus
est et illic religatus ad rotam circum fusam serpentibus. PIRITHOUM. et hic
unus de apithis fuit. qui cum theseo descendit ad rapiendam proserpinam.
AD SIMILIS. Adiuuat et amatoribus ad ornatum adhibebatur. Horatius

Libido in iecore.
Risus in splene.
Iracundia in felle.

Fibrae

qua populus adsit acertus limitib· uicina refugit iurgia. LUCENT GENIALI
BUS ALTIS. Aliud ē; tantalus rex corinthiorum ampcus nummib· fuit. Quae
cum frequenter suscipere & quodam tempore defuissent aepulę· filium suum
pelopem occidit et diis epulandum adposuit. Tunc abstinentibus cunctis· ceres
humerum eius exedit. & cum dii pmercurium reuocare ad superos uellent
eburneus ē ei humerus restitutus· sicut supra humeroq· pelops insignis ebur
no. Ideo aū sola ceres dicitur comesse quia ipsa ē terra quae corpus resoluit.
Per mercurium aū ob hoc fingitur reuocatus· qd ipse ē deus prudentiae· per
quam philosophi dep̄henderunt palingenesian· uel metem sychosin. Tan
talus aū hac lege apud inferos dicitur esse damnatus· ut in heridano infere
stans nec undis p̄sentib· nec uicinis eius pomariis p̄fruatur. Per haec aū
auaritia significatur· ut & iam horatius· quid rides· mutato nomine de te
fabula narratur. GENIALIBUS. Uel uiri genialibus· nam geniales ppriesunt Geniales
qui sternuntur puellis nubentibus· dicti a generandis liberis. AUREA FULCHRA.
Quib· fulcimur idest sustinemur. REGIFICO LUXU. Regali ambitu. FURI
ARUM MAXIMA. Idest fames· ut uobis furiarum ego maxima pando. Unde
famem p̄nuntiat ut hanc ē furiarum maximam doceret. ETMANIBUS·
illorum scilicet non suis· FACEM ADTOLLENS. Iniciens ignem auaritiae ut
abstinerent. INUISI FRATRES. Haec quidem constat dicta ē generaliter.
Possunt tamen & iam adspecies trahi· ut aegyptum & danaum· atreum &
thyesten· et eoclen & polinicen· significare uideretur. Bene aū dicendo
inuisi· p id qd leue est & iam maiora complexus est. PULSATUSQUE PARENS.
Item quod leuius ē dixit parricidii cōparatione. Possumus aū oedipum
accipere extinctorem AUT FRAUS INNEXA CLIENTI. & lege XII tabu
larum uenit in quibus scriptum ē· patronus si cliente fraudem fecerit· sacer
esto· sienim clientes quasi colentes sunt· patroni quasi patres· tantundem Clientes
est clientem quantum filium fallere. & hoc posse fieri ex horatii dictis Patroni
intellegimus. Quicum loqueretur de cuiusq· potentib· ait· Deuicinocli
ente pellitur paternos in sinu ferens deos. Urbano tamen hoc displicet.
& dicit rerum ē hoc magisq; contrarium· cū magis patronos decipiant
frequenter clientes. Uult aū intellegi p̄uaricatores qui patroni sint cli

entium · quos nunc susceptos uocamus. NEC PARTEM POSVERE SVIS. Bene addidit suis. idest cognatis. adfinibus. Haec enim fuerat apd maiores donandi ratio non pfusa passim. Nam hoc ē uelle manifestum pdere. Vnde cicero ait in libris legū. Stipem phibeo. Nam augēt super stitionem et exhaurit domos. Dignis igitur largiendum est. Vnde horatius. cur egō indignus quisquā te diuite. idest indignus paupertate. OBADVLTERIVM CAESI. Si occisum aegistum significat thiestae filium. Si reuera caesi salustium quē milo deprehensum subserui habitu uerberauit in adulterio suae uxoris filiae syllae. QVIQ. ARMA SECVTI. IMPIA NEC VERITI DOMINORVM. E. D. Hoc loco uidetur blandiri augusto. quia contra caesarem patrem eius multa quib. ignouit arma susceperat. est namq. eius dictum dare quidem se uenam pompeianis. sed ab ipsis quandoq. ē perituram. Vt arma impia ciuilia dixerit bella quę mouerunt pompeiani contra acceptae uenię fidem. sed non pcedit. Nam si arma impia dixit bellum ciuile. tangit Augustū et caesarem. qui ipsi ciuilia bella tractarunt. Item sicut pat cos qui contra fidem datae uenię dimicauerunt. tangit augustum. Nam transierunt ad eum a bantonio duo milia equitum p quos ē uictoriam consecutus. Horatius ad hunc frementes uerterunt bis mille equi gallicantes caesarem, p tercec iniuriam augusto uel caesari sic eos dominos dixit. qd apud maiores inuidiosum fuit. Nam patres patriae dicebantur ī domum. Iuuenalis. roma patrem patriae ciceronem libera dixit. Melius ergo ē ut bellum a sexto pompeio pompei filio in siculo freū gestum accipiamus. Nam occiso patre siciliam tenuit. et collectis inde seruitiis uastauit sex annis ultro citroq. siciliam. postea victus est ab augusto et agrippa. Horatius. minatus urbi uinclaque detraxerat seruis amicus pfidis. et hoc sensu tam arma impia quam dominos congruit commemorando. POENAM EXPECTANT. Nam in expectatione et pōsens metus est et dolor futurus. In ipsa aū poena solus ē dolor. FORMA VIROS. Regula. Singulis enim sceleribus sunt statuta supplicia ex more romano quem sequitur. SAXVM INGENS VOLVVNT. Alii sisyphum dicūt qui deorū consilia hominib. publicauit. RADIISQ: ROTARVM. Ixionem dicit. ut alibi ostendit. ut q. ixionis uento rota constituit orbis. licet supra dixerit quos sup ara silex.

Nota

Horatius

Iuuenalis.

Vltro citroq.

Horatius.

forma

Nam dehis fabulis uariq; sunt in ipsis auctoribus opiniones. AETERNUMQUE
SEDEBIT INFELIX THESEUS. Contra opinionem. Nam fertur abhercule ee libera Hercules
tus. quo tempore eum ita abstraxit ut illi corporis eius relinquer & partem.
frequenter enim uariant fabulas poeta. Ippolitum uirgilius liberatum ab
inferis dicit. Horatius contra. neq; enim diana pudicum liberat ippolitum.
PHLEGIASQ: MISERRI[redacted]MUS OMNES ADMONET. Si phlegias nominatiuus
est singularis hoc dicit; phlegias omes admonet apd inferos poenas ferentes;
Si autem phlegias accusatiuus pluralis est. thesum omnes phlegias admo
nentem debemus accipere. Hi namq; secundum euphorionem populum in
sulam fuerunt. satis in deos impii & sacrilegi. Unde iratus neptunus p
cussit tridenti eam partem insulae quam phlegiae tenebant & omnes
obruit. phlegias autem ixionis pater habuit coronidem filiam quam Decoronide
apollo uitiauit unde suscepit asculapium. quod pater dolens. In natus ÷ escu
cendit apollinis templum. & eius sagittis est adinferos trusus. Sta lapius
tius; phlegiam subter caua saxa iacentem aeterno pre[redacted]mit Statius.
accubitu. DISCITE IUSTITIAM. Uel nunc inpoenis lo[redacted]cati.
UENDIDIT HIC AURO PATRIAM. Etiam haec licet gene[redacted]ra
liter dicantur. habent tamen specialitatem. Nam las[redacted]the
nes olymthum philippo uendidit curio caesari. xxvii. s. romem;
de [redacted] qua lucanus; gallorum captus spoliis & caesaris auro. FIXIT LE
GES [redacted] PRETIO ATQ: RESIXIT. Possumus antonium accipere secundum
ciceronem in philippicis. fixit au ideo quia incisae in aereis tabulis
adfigebantur parietibus. HIC THALAMUM INUASIT NATAE. Thies
tes unde aegistus natus e. Item cinaras. Nam qd donatus dicit. nefas e
credi dictum ee de tullio. UETITOSQ: HYMENEOS. Legibus scilicet.
Nam dicendo uetitos ostendit fuisse ut est persas hodieq. Unde do Donatus.
natus male ait naturae & legibus uetitis. AUSI OMNES IMMANE NE
FAS. A. Q. S. Illic sunt et qui fecerunt & qui conati sunt. dicit autem
secundum romanum ritum in quo non tantum extrius punitur sed &
uoluntas. HOMMIHI SILINGUAE CENTUM SINT. Lucretii uersus sub Versus lucretii
latus de homero. sed aereae uox dixit. SCELERUM. C. FORMAS. UT. aut

quae forma uiros fortunaue mersit. PERFICE MANOS. hoc ē ramum redde. Nam
supra ait. hoc sibi pulchra suum ferri pserpina munus. INSTITUIT. CYCLOPUM
EDUCTA CAMINIS. hoc est magna. ita enim cauus lib& rei magnitudinem signi
ficabant. adeo ut statius arguorum muros abipsis dicat ēē pfectos. FORNICE.
arcu. Cicero. Vid& adipsam fornicem fabianum. GRAUIS IUNT SPATIUM.
Raptum pagunt. OCCULAT AENEAS ADITUM. [redacted] Ingreditur. sicut
supra diximus. RECENTI. Semp fluenti. & dixit hoc ppter paludem stygem
SPARGIT AQUA. Purgat se. Nam impiatus fuerat aspectu tartari. & spargit
quia se inferis purgat. AMOENA UIRECTA. Uirentia. & est satis usur patrium.
Amoena aū quae solum amoren prestant. Uelut. S.D. quasi amuma hoc ē
sine fructu. ut uarro & carminius docent. Adludit aū adinsulas fortu
natas. nam & sequenti hoc indicat uersu. LARGIOR HIC CAMPUS AETHER.
Non nostro largior. sed quam ē in cetera inferorum parte. Aut reuere lar
gior. siluarem intellegis circulum. Nam ut S.D. campi elysii aut apt
infe[redacted]ros sunt. aut in insulis fortunatis aut in luncri circu
lo. [redacted] Lucanus. Illic post quam se lumine uero induit. SOLEM
Q: [redacted] SUUM. Sibi congruum. Ut fessosq: sapor suus occupat artus.
PA[redacted]LESTRIS. Luctationibus. grece dixit. CONTENDUNT. Lude non
odio. CHOREAS. Re corripuit ppter metrum. alibi aut secundum naturam.
ut iuuat indulgere choreis. Ergo aut sistolen facit. aut anti thesin. i. p
e ponens. Nam grecum ē nomen. NEC NON TREICIUS LONGA CUM UESTE SA
CERDOS. Orpheus calliopes musae et oeagri fluminis filius fuit. qui primus
orgia instituit. primus & iam deprehendit armoniam. idest circulorum un
danorum sonum. quos nouem ēē nouimus. Equibus summus quem anastron
dicunt sono carel. Item ultimus qui terrenus est. Reliqui VII. sunt quoz
sonum deprehendit orpheus. Unde ut in VII. fingitur cordis. Longion aū
uestem aut citharoedis habitum dicit. aut longum barbam. Nam econ
trario imberbes inuestes uocamus. sacerdos autem quia et theologus fuit
& orgia primus instituit. Ipse & icon homines feris & duris composuit.
Unde dicitur arbores et saxa mouisse. ut D.S. OBLOQUITUR NUMERIS.
Dicendo obloquitur chordarum expressit laudem quas dicit uerbis lo

Fornix

Amoena

Palestris

Choreas

Deorpheo

Imberbes
Inuestes

cutas. Obloqui enim non est nisi contraloquentem loqui. NVMERIS. Rych
misonis. ut numeros memini siuerba tenerem. SEPTEM DISCRIMINA. Quia
omnis chordae dissimiliter sonant. IAM HVNC. t. hoc Hic autem pecten declinatur. Pecten
ut lien. HIC GENVS ANTIQVVM. I. Quod non omnes uiros fortes inclisio uisos
esse cõmemorat. haec ratio est. quia isti diuinos meruerunt honores. quod ter
deo uel his quos supra memorauit non contigit. Nam ideo antiquum addidit.
quasi & illis elisii contingere. ut campi sies annos non derogasse & uetustas.
NATI MELIORIBVS ANNIS. Plerumq. enim non hominũ uirtus decoloratur tem
poris infelicitate. Cicero ut illa laus temporis non hominũ fuisse uideatur.
ILLVSQ. ASSARACVSQ. Troiani reges fuerunt. TROIAE DARDANVS AVCTOR.
Hunc inuit inter deos dicit relatum. ut & numerũ diuorum altarib. auge&.
Sed ut diximus sup. S. homerum sequitur qui inducit simulacrum herculis apd
inferos uisum. DEFIXE HASTAE. Subaudis manes. Item equos manes. QVAE
GRATIA CVRRVM. Detraxit unum uliceni aqua latinitas grecos secuta.
genetiuo plurali syllabam aut addit aut detrahit. hoc loco detraxit.
sicut arma uirum. Contra addidit. altitum pecudumq. genus pl altum.
Sicut graeci musa one licoria daon. NITENTES. pingues. ab eo quod sequit
id quod pcedit intellegis. Peroma aũ quae dicturus est intellegendum est
quae gratia fuit uiuis. eadem sequitur tellure repostos. PAEANA. Proprie Peana
apollinis laudes. qd nunc congruit ppter lauri nemus. Abusiue omnium deor.
Sicut orgia proprie liberi. abusiue omnium deorum sacra. ODORATVM. p Orgia
odorum. ut diximus supra. VNDE SVPERNE PLVRIMVS HERIDANI PER SILVAM
V. A. Heridanum aratus in caelo ee dicit. haud longe a celo. hic & inter res est Heridanus qui & padus.
quinitalia. Idest inuenetia padus uocatur. Quem alii & iam ad inferos uo
lunt tendere. alii nasci apd inferos & exire inter res. Ideo aũ istae finguntur.
quia de appennini parte ortus quae spectat inferum mare. & tenditur us
que ad superum. Ergo hic sensus est. Canebant in lucis. Unde superne. idest
ad superos plurimus heridani amnis psilvam uoluitur. Namq. ueri simile
est quo legimus de aristeo. Omnia submagna labentia flumina terres.
spectabat diuersa locis. & congrue. Nam omnis humor exterra nasci
tur uenis. Alii heridanum pquocumq. accipiunt. & dicunt catexochen

dictum. Nam legimus fluuiorum rex herinus. & amant poetae p appellatione
ponere magnae rei proprietatem; Ut alibi; pocula q. inuentis achelora miscu
it uuis; melius tam est distinguamus. unde supne plurimus: Unde ad supe
ros plurimus. idest magnus amnis uolutur. Per siluam heridani. idest po
pulos; Fabulae namq. haec ē; Heridus. solis filius fuit; hic a patre impetrato cur
ru, agitare non potuit. & cū eius errore mundus arder & fulminatus, in ita
liae fluuium cecidit. & tunc a luce ardoris sui, pheton appellatus est. & pris
tinum nomen fluuio dedit; Unde mixta haec duo nomina inter solis filium
& fluuium inuenimus; Postea eius sorores flendo in populos uersae sunt; ut
inx, populeas inter frondes umbramq. sororum; & hoc uirgilius; Nam alium
alias arbores dicunt; HIC MANUS OB PATRIAM PUGNANDO. U. P. Manus idest
multitudo eorum qui ob patriam passi sunt uulnera; & est figurate dictum.
Sane animaduertendum illud quod ait horatius in arte poetica. & simul et io
cunda et idonea dicere uitae. Nullam enim maiores nisi artem ē uoluerunt. que
non aliquid rei p. cōmodaret. Unde uirgilius hoc p transitum fecit. Nam di
cendo puniri patriae uenditores. contra pmia defensoribus solui. nihil aliud
nisi fugienda uitia & sectandas docet ē uirtutes. SACERDOTES CASTI DUM UITA
MANEBAT. Quasi qui castus possit ē post mortem. Sed aliud dicit idest qui fu
erunt casti dum in cōmunione uitae uersarentur. Nam hi qui sacra maxima
accipiebant. renuntiabant omnib, rebus. nec ulla in his nisi numinum cura rema
nebat. Herbis etiam quibusdam emasculabantur. unde iam coire nec poterant.
Dicit ergo eos sacerdotes qui casti fuerunt. etiam ante sacra suscepta. PIUATES
UATICINANTES. PHOEBO DIGNA LOCUTI. Ueridici. qui talia loquebantur qualia dece
bat apollinem. Multi enim mentiebantur. ut in lucano phoebas. ad quam appui
s. in die.
claudius; & nobis dabit impia poenas. & superis quos fingis ait. INUENTAS AUT
QUI UITAM EXCOLUERE PER ARTES. Qui erudierunt & nouerunt uitam
inuenta artificia; significat aū philosophos. QUIQUE SUI MEMORES. A. F.
merendo. & qui aliquos sui memores fecere prestando. ut nūquā regina ne
gabo pmeritum. idest prestitisse. Terentius. ego charine ne utiquam liberi ē
homines puto cum is nihil mereat postulare id gratiae ponis ibi. HIC EA CIN
GUNTUR TEMPORA. Per quod eos ostendit meruisse diuinos honores. ut dixi

N

Fabula heridani

Pheton

Manus

Emasculo. as.

mus supra. MUSÆUM ANTE OMNES. Theologus fuit iste post orpheum. & sunt uariae de hac opiniones. Nam eum alii lunae filium. alii orphei uolunt. cuius eum constat fuisse discipulum. Nam ad ipsum primum carmen scripsit quod appellatur crater. HUMERIS EXTANTEM. Quasi philosophum. ac si diceret platonem. Adludit enim poeta. Namq; plato ab humerorum dictus è latitudine. Athleta enim fuit. qui post omnium victoriam se philosophiæ dedit. OPTIME VATES. Quia theologus fuit; & sciendum hoc loco sibyllam iam animine derelictam. unde & interrogat qd aliás non faceret. QUAE REGIO ANCHISEN QUIS HABET LOCUS. Bene & generalitatem requirit & speciem quo possit facilius inuenire. Nam locus in regione è. ILLIUS ERGÔ. Propter illum. Ergo aut coniunctio fuit. sed p accentus mutationem in aduerbium transit. & est sola particula quae habet in fine circumflexum. Multi male putant nomen ee inde dinabile. et dicunt positu ee p causa. Causa aut nom est qd ponitur p oratione. qui casus declinatione caret. MAGNOS AMNES. Aut magna fluenta. Aut quia uiij sunt quae odiosum fuerat cõmemorare p singula. NULLI CERTA DOMUS. Idest habitatio. quam animae tam diu certam habent quã diu incorporibus sunt. post quoq; solutionem uagantur putamerito mercuius. LUCIS HABITAMUS OPACIS. Varia dicit quae puta uarietate contingunt. In his aut locis heroum animae coluntur. RECENTIA. Virentia. riuorum scilicet causa. IUGUM. Ita enim diuiduntur montes. in radices. latera. iuga. uertices. plocoq; quaelitate. SUMMACUMINA LINQUUNT. Non linquit. hoc enim dicit, aeneas & sibylla perducti ad summũ. In plana descendunt. PENITUS CONVALLE VIRENTI. Valde uirenti. ut penitusq. sonantis accestis scopulos. INCLUSAS ANIMAS. Non reuera inclusas. sed a multitudine separatas quo facilius agnoscerentur. LUSTRABAT. S. R. Circuibat studiose tractans. Inclusas aut aut segregatas. aut secundũ antiquum ritũ. Multitudinem enim sinumerare non poterant. eam in locũ certum includebant p partes. & exuinus numero quantae eetiudebant. Quod xerxes de suo fecit exercitu. CAROSQ; HELOTES. Posteros. sicut puruus femmas dicunt. FATAQ; FORTUNASQ; VIRUM. Felicitas enim aut fatalis est

Plato

Ergô

Diuisio montiũ. In radices. latera. iuga. uertices.

Penitus

aut fortuita. aut exuir tute descendit. ALACRIS. Ipse alacris. & sciendum antiquos & alacris et alacer. & acris et acer. tam de masculino quam de femminino genere dixisse. Nunc masculino utrumq; damus. de femminino alacer & acer nũquam diamus. Lic & ennius dixerit. aestatem autumnus post acer hiems. ut nam inde ē alacer. GENIS. palpebris. Ennius de dormiente. Inprimit q; genae genam. EXCIDIT ORE. Quasi sen. qd cerca anchisen seruat. ut tantumq; nefas patrio excidit ore. VENISTI TANDEM. Hoc ad affectum pertinet desiderantis. Alias oritur quaestio qd dicit. sic equidem ducebam animo. EXPECTATA. Probatte. ut & rebus spectata iuuentus. Hoc aũ dicit, Tua pietas mihi semp probata. nunc etiam iter durũ iuuat. scilicet inferorum. ETNOTAS A. E. R. VOCES. Familiarter loqui. REBARQUE FUTURUM. Arbitrabar. rationabar eē uenturum. Per quod intellegimus fatalitter aenean adinferos descendisse. nonenim nisi fatalia deprehendunturur. HEC ME MEA CURA FEFELLIT. Hec decepit me dulcissimus filius. Nam uocatiuus ē mea cura. idest tu, & dictum est. sicut ueneris iustissima cura.

alacris. ꝛ alacer.
acris ꝛ acer.

Reor

QUAS EGO TE TERRAS ET QUANTA PER. A. V. Patriae eius ingemit casibus. Libiae tibi regna nocerent, aut quia deiunone. ut ait uenus. haut tamo cessabit cardine rerum. Aut quod ē melius illud dicit. timui nedum apud regna cartaginis uoluptatibus uacas. imperium fatale derelinqueres. TRISTIS IMAGO. Seuera, terribilis, ut supra. & turbida terrē imago. SEPIUS OCCURRE. Catatosiopume nonsepius dictum intellegimus. Aut certe egit me tua imago. ad haec tendere limina quã sepe uidere consueui.

NS

STANT SALE TYRRENO CLASSES. Adfectionis est filii. etiam ra indicare de quib. non interrogietur. LARGO FLETU. Nato ex gaudio, I; SEPIUS. Finitur pinfinito. INTEREA UIDET AENEAS. Hirmos ē hoc loco. idest unus sensus pentus pmultos uersus. in quo tractat de platonis dogma te quod in phedone positum est. ΠΕΡΙ ΨΥΧΗΣ. De quo in georgicis strictim. hic latius loquitur. de qua re etiam uarro in primo diuinarum plenissime tractauit. Hoc aũ continet, Aeneas dum pinferos pgere. respexit fluuium quendam loci remotioris. ad quem innumera multitudo tendebat animarum. Interrogauit patrem quis esset fluuius.

Hirmos

Ud qua ratione adeum pergerent animae. Pater ait; Lethęus ē. Pergunt aut
ut potent et obliuionem patiantur. et ut incipiant. in corpora uelle remeare.
Stupefactus aeneas interrogat. Dic pater. si. & animae quę ppter pietatem ui
tam tot supplicia ptulerunt. possunt habere uotum reuertendi in corpora.
Non ē ueri simile. liberatas de corporis carcere ad eius nexum reuerti. Suscepta
narratione haec anchises exsequitur. primo debere fieri ut redeant. de
inde posse. Deinde uelle. Quae quō obscura sunt. aliis subdiuisionibus
innotescunt quidem debere. cuncta animalia adeo originem ducunt. Quę
quia nasci cernimus. reuertuntur sine dubio. nam unde cuncta perecentur.
Deinde posse sic probat. quia immortales sunt animae & sunt quae possunt
reuerti. Tertium est utrum uelint. quod dicit fieri pletheum fluuium.
& hoc ē qd dicturus ē. Sed incidentes questiones faciunt obscuritatem.

VIRGULTA SONANTIA Siluae; quae est iuxta preripia fluminis. DOMOS PLACI
DAS. Campos elysios. PERNATAT. Preter fluit. Et contrarie dictum ē. Nam
non natant aquae sed nosipsi natamus. Ennium igitur secutus est qui ait.
fluctusq. natantes. Sane de hoc fluuio quertur aprudentioribus utrum Delocheo fluuio
de illis. viij. sit qui ambiunt inferos. an preter. viij; & datur intellegi
qd ab illis. viij. qui ambiunt inferos separatus sit. Namq. uolunt eum
ē imaginem senectutis. Nam animae nrae uigent & alacres sunt
& plenae memoria a puertia usq. ad uirentem senectam. Post ec
innimia senectute omnis memoria labitur. Qua lapsa mors inter
uenit. & animae in aliud corpus reuertuntur. Unde fingunt poe
tae animas lethęo hausto in corpus redire. Ergo lethęus ē obliuio mor
ti sempuicina. GENTES POPULIQ; Innumerarū gentium & populo
animae FLORIBUS INSIDUNT. Insido illi rei ut insidat quantum in Insido
sere deos. Insisto aut illam rem. ut nulli fas casto sceleratum insis Insisto
tere limen. LILIA FUNDUNTUR CIRCUM. Floris speciem p generę
posuit. FLAMINA PORRO. Longe remota. & est grecum cū uerbum. Porro
Bene aū aeneam longe alethęo facit. quia adhuc iuuenis ē. AGMINE
Cursu. Impetu. p quod ostendit cito ire ad senectam quia tota celeri Agmine
tate usus labitur uitae. ANIMAE QUIBUS ALTE. RE. FATO. C. DEBENTUR.

De reditu animarum in noua corpora

Sciendum non omnes animas ad corpora reuerti. Aliquae enim ppter uitae merita non redeunt. Aliquae redeunt ppter malam uitam. aliquae pp ter fati necessitatem. LITHEI ADLUMINIS VNDAM. Si anima aeterna est. & summi spis pars. quaratione in corpore notum uid&. nec est. tanta uiuacitatis ut oma possit agnoscere. Quia cum coeperit in corpus descendere. potat stultitia & obliuionem. unde non potest implere uim numinis sui post naturę suę obliuionem. Obliuiscitur aũ secũdm poetas pterritoꝝ. secũdm philosophos fieri. Unde mediũ tenuit dicendo obliuia. Docent aũ philosophi anima descendens quid p singulos circulos pdat. Unde & iam mathematici fingunt. qd singulorum numinum potestatib. corpus & anima nra conexa sunt. ec ratione quia cũ descendunt animae trahunt secum torporem saturni. Martis iracundiam. libidinem ueneris. mercurii lucri cupiditatem. Iouis. regni desiderium. Quares faciunt p turbationem animab: ne possint uti uigore suo & uiribus ppriis. SECVROS LATICES. Qui securos faciunt. ut morbos pallidos dicimus. qd pallidos faciunt. IAM PRIDEM. Ex quo ait. Iunc genus omne tuum & quae dentur moenia disces. O PATER. Noua breuitas. Nam dicendo pater. qui loquatur ostendit. ADCAELUM HINC Ire putandum est. Miscet philosophiae figmenta poetica. Ostendit tam qd est iuulgare. quã qd contra & ueritas & ratio naturalis. Nam secũdm poetas hoc dicit. credendum est animas ab inferis reuertę posse ad corpora. ut cælum superos intellegamus. id est nra carnem uitam. Secundum philosophos uero hoc dicit. Credendũ ẽ animas corporis contagione polluta. ad cælum reuertę. SVBLIMES ANIMAS. Non omnes sed sublimium. IARDA REVERTI CORPORA. Animae cõparatione quae uel oculus nihil ẽ. Uno enim momento potest uniuersa discurrere. QUAE LUCIS MISERIS TAM DIRAE CVPIDO. ut id desiderent ppter qd se sciunt poenas dedisse. scilicet uitam. SVSPENSVM. Sollicitum. incertum. ut multo suspensum numine ducit. SVSCIPIT ANCHISES ATQ; O. S. PANDIT. Hysteropteron. post hunc enim uersum sequi debuit. dicam equidem nec te suspensum nate tenebo. PRINCIPIO CAELVM AC TERRAS CAMPOSQ: LIQUENTES. Interrogatur anchises quare animae

Mathematici

uelum reuerti ad corpora quasi aliud dicit. tamen illuc recurrit; qd grece topan di
citur. idest omne quod est; quat tuor sunt elementa. terra. aer. aqua. ether. & deus.
preter haec nihil est aliud. & hoc mundum nonpossumus dicere. Nam mundus n
est totum. Ergo deus ē quidam spiritus diuinus. qui p quat tuor infusus elementa
gignit uniuersa. Igitur si de elementis & deo nascuntur oma. unam originem
habent & par est natura omnium. Sed uideamus quid in nobis ē adeo. & quid a
quat tuor elementis; Quantum datur intellegi. ab elementis habemus cor pus.
adeo animum; qd ideo pbatur quia ē in corpore terrae humor. anhelitus. calor.
quae oma uidentur. Animus inuisibilis ē. sicut etiam deus. unde origine ducit.
Illa pter ea irrationabilia sunt sicut corpus. Contra deus hab & consilium. sic
etiam animus. Deinde elementa mutantur qd est eorum proprio. sicut etiam corpus qd
inde originem ducit. Contra deum nonperire manifestum ē. Ergo nec animus pe
rit qui inde originem ducit. Nam pars semp sequitur genus. Hucigitur teten
dit prima intentione suam ut animos inmortales doceat. Sed occurrit illud.
si inmortales sunt et unum habent principium. quaratione nonoma anima
lia sentimus similiter. & dicit non ē in animis dissimilitudine sed in corpori
bus. Quae put fuerint uel uiuacia uel torpentia. ita animos faciunt; quod
potest etiam in uno eodemq. animalis corpore pbari. In sano enim corpore alia
ē uiuacitas mentis. In aegro pigrior. In sanis inualido etiam ratione carens. ut in
freneticis cernimus. adeo cum ad corpus uenerit non natura sua utitur. sed ex eo
us qualitate mutatur. Inde afros uersipelles. grecos leues. gallos pigriores
uidemus ingenii. qd natura climatū facit. sicut ptolomeus deprehendit. qui
dicit translatum ad aliud clima hominem. naturam exparte mutare. De
toto enim nonpotest quia in principio accepit sortem corporis sui. Ergo
anima pqualitate ē corporis. & quaratione res melior ē in potestate de
terioris; Atqui diuinus animus debuit corpus habere in potestate. non
mortale corpus naturam animi corrumpere. Sed hoc ideo fit quia plus
est qd continet quam qd continetur. Ut si leonē includas in cauea cum. Impedi
tus uim suam non pdit. sed exercere nonpotest; ita animus non transit
in uitia corporis. sed eius coniunctione impeditur. nec exercet uim suam;
Occurrit illud. Omne qd corrumpitur. aeternum non est. Si animus in

P
L
A
T
O
N
I
C
E.

sanit. irascitur. desiderat. timet. caret aeternitate. cui sunt ista contraria. nā
passio aeternitatem resoluet. Quod ideo falsum esse dicimus. quia animus per se
nihil patitur. sed laborat ex corporis coniunctione; aliud est p̄ suam naturam
corrumpi. aliud p̄ contrarium rei alterius; Videmus enim tale aliquid. ut
lucerna quae p̄ se clara est. et locum in quo est sine dubio inluminat. Sed
si qua re tecta fuerit et inclusa. non p̄dit splendorem p̄prium qui in ea
est. Remoto namq. impedimento apparet. Nec tamen quia impeditus
est eius uigor. ideo etiam corruptus. Ita ergo et animus quamdiu est in cor
pore. patitur eius contagione. at cum deposuerit corpus. recipit suum u
gorem. et natura utitur p̄pria. Si ergo recipit naturam. quare poenas
apud inferos patitur. Ideo quia res quae simul diu fuit. non potest depo
sita ipsa re statim ad suum nitorem reuerti; Ut si speciem candidam. missa
in lutum polluas. et eam statim auferas. non idcirco sordibus caret. sed ablu
tionem requirit. ut in pristinum nitorem possit redire. Sic anima ex eo
quod datur corpori. inquinata etiam si corpus deponat. necesse habet pur
gari. Si ergo purgantur et recipiunt naturam suam. cur uolunt reuerti.
Quia potant inquit obliuia; etiam est illud ambiguum. aut ut p̄teritarū
obliuiscantur poenarum. aut certe ut ignaros futuri habeant redeun
di desiderium in corpora. quod sine passione non fit. Nam animus in quo
est passio meretur reuerti. CAELUM. aere et aethere posuit. Ut iam
caelum terramque. CAMPOSQ. LIQUENTES. Id est maria. LUCENTEMQ.
GLOBUM LUNAE. Ideo usus est participio. ut ostendat eam suum lumen n̄
habere. Nam lucens est quod aliunde inluminatur. lucibile quod p̄ se luet; ut
patulum quod semp̄ patet. patens quod et aperitur et claudtur. ut oculi.
os; globum aut ideo. quia dicitur luna sphaeroides esse. TITANIAQ. ASTRA.
Aut stellas dicit. aut solem. quem et supra unum fuisse deitatib; dixi
mus. SPIRITUS. Diuinus scilicet. et unum est siue mentem dicat. siue ani
mum. siue spiritum. INTUS ALIT. Vegetat. et in aeternitatem custodit.
quia mixtus est. et nulla pars est elementi sine deo. PER ARTUS. Per ele
menta quae membra sunt mundi; corporalia namq. sunt. quippe
quae possunt uideri. MENS AGITAT MOLEM. Magnitudine mun

Lucens. Lucibile. Patens. patulum.

di: mens agitat; & si ut cicero dicit intuscul anis: aeternum ē quicquid in aeterno motu ē: sine dubio & iam animus aeternus est; Semp enim inmotu est. adeo ut ne nobis quidem quiescentibus conquiescat. MAGNO SE CORPORE MISCET. a ut antiptosis ē p corpori. ut here pede pes: densusq. uiro uir. qd potius credendum ē: Aut certe scdm eos locutus est. qui dicunt deum corporalem esse. & eum ita definiunt. ΠΥΡΝΟΕΡΟΝ. idest ignem sensuale. Quod siuerum ē: corpus ē. Nec pantiptosin dixit sed p difinitionem magno corpore idest non communi. INDE HOMINUM PECUDUMQ. G. Dequatuor clementis & deo. ET CAELESTIS ORIGO. SEMINIBUSQ. H. NOXIA. C TARDANT. Quod supra diximus: In tantum inquit in hominib. uigor pars diuinitatis. inquantum sinit corporum qualitas. TERRENIQ. HEBETANT ARTUS. Inquantum non hebetant. MORIBUNDAQ. MEMBRA. Morienti similia. hoc est semp moriendia Nunquam enim eodem statu sunt. sed aut minuuntur aut crescunt. Ergo animus idem ē. sed uti uitib, suis non potest ppter corporis coniunctionē. HINC METUUNT CUPIUNTQ. D. G. Q. Ex corporis coniunctione & hebetudine. VARRO & omnes philosophi dicunt quatuor ē passiones. duas a bonis opinatis. & duas a malis opinatis rebus. Nam dolere & timere: duae opiniones male sunt. Una p̄sentis. alia futuri. Item gaudere & cupere: opiniones bonae sunt. una p̄sentis. altera futuri. Haec ergo nascuntur ex ipsa coniunctione. Nam neque animi sunt neq. corporis ppria. pereunt enim facta segregatione. NEQ: AURAS RESPICIUNT. Nam quia coherent corpori. obliuiscuntur naturę suae. quam auras uocauit. CLAUSAE TENEBRIS ET C. C. Definitiones sunt corporis. QUIN ET. S. C. LUMINE UITA. R. Quia ut diximus occurrit. debere eis statim post corpus depositum. redire in suum uigorem. & dicit non posse. Quę enim diu coniuncta sunt. inuicem se tenent. & trahunt reliquias sordium antiquarum. NON TAMEN OMNE MALUM CEDIT. Sed non omne. nam remanet qd ut purgetur necesse ē. Inde ē quod dicit. eodem sequitur tellure repostos. Bene autem miseris. quae etiam post corpus habent corporis sordes. Unde est. nec funditus omnes corporę excedunt pestes. DIU CONCRETA. Concreta: coniuncta & ē glutinata. INOLESCERE. Concrescere ut uoq. docent inolescere libro. ERGO EXERCENTUR POENIS. Quia deposito corpore sordes supsunt. poenis autē

77

De mora passionibus

Inolesco

non pferunt animae sed illius coniunctionis reliquiae quae fuit inter animam & corpus. Nam licet ista duo pse poenas pferre non possint. homo tamen p fert qui de his duob, est factus. SUPPLICIA EXPENDUNT. Id agunt supplicia non ut animas puniant sed ut eas peccatis exuant pristinis. ALIAE PANDUNTUR INANES. SA·U. Loquitur quidem poetice de purgatione animarum. Tangit tamen qd & philosophi dicunt. Nam triplex est omnis purgatio. de triplici purgatione. Aut enim in terra purgantur. quae nimis oppressae sordibus fuerint. de re scilicet corporalibus blandimentis. idest transeunt in corpora terrena; & hae igni dicuntur purgari. Ignis enim exterra est. quo exuruntur oma. Nam caelestis nihil purit; Aut in aqua. idest transeunt in corpora marina. si paulo melius uixerint; aut certe in aere. transeundo scilicet in aeria corpora. si satis bene uixerint. Quod in statio legimus. ubi de auguriis tractat. Unde & iam in sacris legimus; omnib. tres sunt istae purgationes. Nam aut taeda purgantur. aut sulphure. aut aqua abluuntur. aut aere qd erat in sacris liberi; hoc est enim; tibiq. ocilla exalta suspendunt mollia pinu; Nam genus erat purgationis. & in ipsis purgationib. bonum meritorum secutus e ordinem. ut ante aeriam. Inde aquae. post ignis dicere purgationem. QUISQUE SUOS PATIMUR MANES. Supplicia quae sustinemus apud. ut si quis dicat. iudicium patimur. & significet ea quae in iudicio continentur. Est & aliud uerius. Nam cum nascimur. duos genios sortimur. Unus e quibus hortatur ad bona. alter quidepraua ad mala. Quibus adsistentibus post mortem aut adferimur in meliorem uitam. aut condemnamur in deteriorem. p quos aut uacationem meremur. aut reditum in corpora. Ergo manes genios dicit quos cum uita sortimur. EXINDE. Una pars orationis est. & tertia a fine accentum habet. licet penultima longa sit. qd ideo factum e ut ostenderetur unde pars e orationis. ne p positio iungeretur aduerbio. qd uitiosum e non dubium est. PAUCI LAETA ARUA TENEMUS. Non omnes. Qui enim minus purgantur. statim redeunt ad corpora. DONEC LONGA DIES PERFECTO. Qui etiam post purgationem opus e tempore. ut pseuerent in purgatione & sic redeant; Et quaeritur utrum animae p apotheosin. de quibus ait. pauci laeta arua tenemus.

Exinde

Prepositione iungi aduerbio. uitiosum ÷

ἀποθεοσις

possit mereri ꝓpetuam uacationem. quod non potest fieri, meretur enim
temporis multi non ꝓpetuitatis. & quae male uixerunt statim redeunt. que
melius tardius. Quae optime diutissimo tempore sunt cum numinibus; pau
cae tamen sunt quae & ipse exigente ratione licet tarde cogiuntur reuiscere.
PER FECTO TEMPORIS ORBE. Finito legitimo tempore. CONCRETAM
Adfixam. et inherentem. AETHERIUM SENSUM. ΠΥΡΝΟΕΙΔΟΝ. Ignem
sensualem. idest deum ꝓquod quid sit anima ostendit. AURAE SIMPLICIS
IGNEM. Non urentis. Simplices autem nisi comparatione quo constat de ligno
& aere. Ille enim ꝓse plenus est & aeternus quia simplex. Omne enim synthetica
idest composita extrinsecus tuentur. unde & atomos ꝓpetuas dicunt. quia sim
plices sunt. nec recipiunt sectionem. HAS OMNES. Ac siditere & iam has om.
Nam supra non omnes dixit sed animae quibus altera fato corpora debentur.
ROTAM. Per annos exegerunt statutum tempus. parmorum uolubilitatem.
Est autem sermo ennii. DEUS EUOCAT. Non dicit qui sicut supra, de quib. imperium
est animarum, Sed alii mercurium uolunt ꝓpter hoc, animas ille euocat orco
pallentes alias. s. t. m. & est ratio. Nam nocte dicitur. idest sensus. quo phi
losophiam quae haec indicat intellegimus. quia ipse & iam inuenit litteras.
AGMINE MAGNO. Impetu. & dictum est imperactiue. ΑΠΙΑΗΤΙΚΩΣ. Non enim
blandiciis inductae redeunt. sed necessitate quadam coguntur ut potan
tes uelint reuerti. INMEMORES. Uel preterito. id est futuro. DIXERAT AN
CHISES. Ante dicta de reuersione animarum probatio. huc tetendit. ut ce
lebret romanos & praepue augustum. Nam qui bene consideraut. inuenient
omnem romanam historiam ab aenea aduentu usque ad sua tempora summa
tim celebrasse uirgilium. Quod ideo latet quia confusus est ordo. Nam euer
sio ilii. & aeneae errores. aduentus. bellumque manifeste sunt; albanos
reges. romanos etiam consules que commemoratus. brutus. catonem. caesa
rem augustum. et multa ad historiam pertinentia hic indicat locus; ce
teraque hic inter missa sunt. maspido poeta commemorat; Unde etiam in an
tiquis inuenimus opus hoc appellatum esse non aeneidem. sed gestae popu
li r. quod ideo mutatum est quia nomen non a parte sed a toto debet dari.
TURBAMQUE SONANTEM; Aut quae tunc ꝓpter festinationem so

Synthetica

nabat. Aut turbae ppetuum ē eptheton. LONGO ORDINE. Nonquo nati sunt. sed
quo apud inferos stabant. Non enim eo quo regnauerunt dicturus ē ordine. ADUER
SOS LEGERE. Considerare. legere. DARDANIAM PROLEM. Albanos reges. qui
tredecim fuerunt de aenea & lauiniae genere. Unde ait Itala degente. IN
LUSTRES. Hoc nomen notitiae fuit nonmerit. Unde & iam inmeretricibus
inuenitur. Nam & nobiles et inlustres uocantur. INNOMEN ITURAS. Ingen
tem. ut nomen ecbionium matrisq. genus per idiae. ILLE UIDES PURA IUUE
NIS QUINITITUR HASTA. Aeneas ut cato dicit simul ac uenit italiam. lauinia
niam accepit uxorem. propter quod turnus iratus. tam in latinum quam in aenea
an bella suscepit. Amezentio impetratis auxiliis. quod et ipse ostendit dicens. se
satis ambobus teucrisq. uenire latinisq. Sed ut supra diximus primo bello
perit latinus. Secundo pariter turnus & aeneas. Postea mezentium in
ter emit ascanius. & lauro lauinium tenuit. Cuius lauinia timens insidi
as. grauida confugit ad siluas. & latuit in casa pastoris tyrri. Ad quod lu
dens ait tyrrus que pater cui. pa. & illic enixa ē siluium. Sed cū ascanius
flagraret inuidiae uocauit nouercam & ei concessit lauro lauinium. Si
bi uero albam constituit. Qui quō sine liberis perit. siluio qui & ipse asca
nius dictus ē suum reliquit imperium. Unde apd luuium est error quasas
canius albam condiderit. Postea albam omnes reges. siluii dicti sunt ab huius no
mine. Sicut hodieq. romani imperatores. augusti uocantur. Aegyptii. ptolomeq;
Persae. arsacidę. Latini. murrani. Ut murranum hic atauos & auorum antiqua
sonantem. Nomina pregesq. actum genus omne latinum. PURA INUENIS QUINITI
TUR HASTA. Idest sine ferro. Nam hoc fuit pmium apud maiores eius qui tunc pri
mum uicisset inplio. Sicut ait in libris degente populi romani. SILUIUS ALBA
NUM NOMEN. Quia omnes siluii dicti sunt. TUA POSTUMA PROLES. Postumus est
post humationem parentis creatus. Per hoc autem aeneam cito ostendit ē peri
turum. & statim infert consolationem dicens. Quem tibi longeuo idest deo.
Aeuum enim ppprie aeternitas est que non nisi in deos uenit. Ennius romulus
in caelo cum dis genitalibus aeuum degit. Male autem iudicauit usus. pquē
dixit. longeuosq. senes. UNDE. A quo ut genus unde latinum. Nam posteriq
us fuerunt qui postea apd albanam regnauere ciuitatem. PROXIMUS ILLE

Illustris

Historia de aenea & lauinia & ascanio.

Augustus

Postumus

Vnde

PROCAS. Standi ordine. non nascendi. Nam sextus est rex albanorum. Item numi
tor xiii. fuit. SIUMQUAM REGNANDAM ACCEPERIT ALBAM. Aeneas scilicet silui
us; & hic ostendit omnes albanos reges siluios dictos; ac receperit autem auctore
quieius inuasit imperium. qd ei uix anno. L iii. restituit; & rem plenam historie
ptransitum tetigit. CIUILI TEMPORA QUERCU. Ciuica debuit dicere sed mu
tauit; Ac econtra horatius; motum exmetello consule ciuicum pro ciuili.
Quercem aū coronam accipiebant qui in bello ciuem liberassent. Ideo quia
ante causa uitae. in hac arbore hominib. fuit qui glandib. uescebantur;
Aliae enim erant murales. aliae agonales idest lemniscatae. Muralis daba
tur ei. qui prior murum ascendisset. HITIBINOMENTUM. Haec ciuitas est
priscorum latinorum ab albanis regibus constituitae. quamquam collatiā
tarquinius constituisse dicatur. qui ut erat superbus eam excollata pecunia
constituit. unde & collatia dicta est. Potest tamen fieri ut ab albanis fun
data sit. aucta a tarquinio. sicut supra de tarento diximus. qd tarcs fecit. auxit
phalantos. Romam & iam romulus fecisse dicitur. quam ante euander condi
dit. Ut tunc pater euandrus romanae conditor arcis. URBEMQ; FIDENAM.
Fidenae dicuntur ut thebe. sed dixit. ut. atq. uetus thebe centum iacet obruta
portis. Nam uarietatem studet. Unde & iam ait pometios. cum dicatur nume
ro singulari pometia. CASTRUMQ. INUI. Una ē in italia ciuitas. que castrum no
uum dicitur. de hac ait. castrum inui. idē panos quem illic colitur. Inuus autem
latine appellatur. grece pan. Item efialtes grece. latine incubus. idē. faunus.
idē fatuus fatuclus. Dicitur aū inuus ab ineundo passim cum omnib. an
malibus. Unde & incubo dicitur. Castrum aū ciuitas est. Nam castra nu
mero pluraliter dicimus. Licet legerimus in plauto castrum poenicorum.
Quod & iam diminutio ostendit. nam castellum dicimus. NUNC SUNT
SINE NOMINE TERRAE. At qui in catalogo. hinc est dicturus aliquas
ciuitates. sed ex pona sua p occupat. QUIN ETALIO COMITEM SESE MA
NORTIUS. A. R. Amulius & numitor fres fuerunt. Sed numitorem reg
no amulius pepulit. & iliam eius filiam. sacerdotem uestae fecit. De
hac & marte nati sunt remus & romulus. Quicum adoleuissent occi
so amulio auum numitorem in regna reuocauerunt. & cum eo uno

Inuus

Eo amul. i. & numitorem.

anno regnauerunt. Postea ppter angustias imperii romam captis au
guriis considerunt. Ergo auo se addit comitem aut auito se iungit im
perio. aut certe secundum ennium refertur inter deos cum aenea. Dicit nanq.
iliam fuisse filiam aeneę. Quod si ē. aeneas auus est romuli. Unde iam addidit
assaraci quem sanguinis. Nam hoc epitheton non sinē causa ē introductum
qd ē pprium aeneę. Nam assaracus pater est capros. capis anchisae. anchises
aeneae. UIDEN. Deo. naturaliter longa est. Breuem tam ecem posuit secu
tus ennium. Et adeo eius est in mutata natura. Ut iam ubiq. breuis
inueniatur. GEMINAE STANT UERTICE CRISTAE. Omnino in omnib. hoc
egit romulus. ut cum fratre regnare uideretur. ne se reum parricidii iudica
ret. Unde oma duplicia habuit quasi cum fratre cōmenia; Et enim ad cap
tanda auguria montem palatinum romulus tenuit. Auentinū remus.
Qui prior. vi. uultures uidit. post romulus xii. Et cum ille tempore. ille
numero de condenda urbe certarent. Orta contentio. ne de urbis nomine
inter exercitum. A romuli militibus remus occisus ē. Fabulosum enim ē
qd a fratre propter muros dicitur interemptus. ET PATER IPSE SUOS SUPERUM
IAM. S. HONORE. Merito uir uirtus. pars romulum deum ē significat. Superū
enim accusatiuus est singularis. ab eo qd est superus superi. ILLA. Quam tibi sep
pe fata pmiserunt. INCLITA. Graecum ē. nam inclitos gloriosum dicunt. IM
PERIUM TERRIS. In quantum tenditur terra. ANIMOS AEQUABIT OLIMPO.
Magnanimitate aequabitur caelo. De hoc au loco Et trogus Et probus queriti.
SEPTEMQ: UNA SIBI. M. C. A. Bene urbem romam dicit. vii. inclusisse montes
Et medium tenuit. Nam grandis ē dubitatio inde; Et alii dicunt breues. vii.
colliculos a romulo inclusos. quorum alius nominib. appellabantur. Alii
uolunt hos ipsos qui nunc sunt a romulo inclusos. id est palatinum. quirinalem.
auentinum. caelium. uiminalem. esquilinum. tanicul cerem. Alii uero uolunt
hos quidem fuisse. alius tamen nominibus appellatos. quae mutata sunt post
ea. ut demultis locis Et deflumini b. legimus. Ut saepius Et nomen posuit saturnia tellus.
PROLE UIRUM. Uirorum fortium. QUALIS BEBE CYNTHIA MA
TER. Phrygia. nam berecyndos castellum ē phrygiae iuxta sangarium flu
uium ubi mater deum colitur. Per hanc au cōparationem nihil aliud osten

De remo & romulo.

Fabulosū: qd remus a romulo occisus sit

Indita

De. vii. collib, romae

Berecinthus

dit. nisi romanos duces interdeos ee referendos. IUDICIA. Quia ipsa e terraque urbes sustinet. HUC GEMINAS HUNC FLECTE. Totum usum tuum huc dirige. et huc specialiter intuere, sic aspe. OMNIS IULI PROGENIES. Ut. iulius magno dimissum nomen iulo. CAELI UENTURA SUB AXEM. Nam cum augustus patri caesari ludos funebres exhiberet. stella p diem apparuit quā p successionem augusti caesaris ee populus credidit. Hinc e. ecce dionei processit caesaris astrum. Sub axem ergo. idest ad diuinos honores. HIC UIR HIC EST.

C. Litera produplici nonnisi in monosyllabis habetur. Ut hoc erat alma parens. p eorum scilicet priuilegium. Unde falsum e qd terentianus dicit eam pmetri ratione uel duplicem haberi uel simplicem. Nam si hoc et. etiam in dissyllabis p duab; haberi debuerat. qd nusquā inuenimus. Priuilegium

Literae enim naturam seruari et in polisyllabis conuenit. DIUI GENUS. Caesaris. qui factus e deus. Genus aū dicit non solum iure adoptionis. sed etiam consanguinitatis. Nam atie fuit filius quae erat soror caesaris. Hic aū augustus caesar. hoc nomen accepit a patre adoptiuo. Nam ante octauianus dictus e a patre octauio atiae matre. SAECULA RURSUS LATIO.

S. Subsaturno dicit aurea saecula fuisse in orbe terrarum. sub augusto tantum in italia. GARAMANTAS. Populi inter lybiam et africam iuxta cerauneneu. INDOS. populi orientis extremi. IACET EXTRA SIDERA TELLUS. Nulla terra e quae non subiaceat sideribus. Unde perite addidit extra animo solisq. uias. ut ostenderet. xii. signa in quibus e circulus solis. Significat aū maurorum aethiopiam. ubi e atlas. de qua lucanus, aethiopiumq, solum qd non pmetitur ab illa signifer regione poli nisi poplite lapso. ultima curuatq pcedere et ungula tauri. TORQUET. Sustinet. ALTUM. uicinum ut dixim

S. CASPIA REGNA. Fines assiriorum in quibus sunt πύλαι ἀναι caspiae, quod autem dicit uerum est. Nam et suetonius ait in uita caesarum respondisse e data p totum orbem nasci inuictum imperatorem. MAEOTIA TELLUS.

S. Scythia. cuius palus e maeotis. TURBANT. Turbantur, vii. gemini aū. vii. stellae. FIXERIT ARIPEDEM. Pro aeripedem. Uicit aū cerynitim cerauam dictam a loco, fixerit aū. statuerit. delassauerit. ERYMANTHI. P. N. Mons archadie ubi aper ferocissimus fuit. LERNAM TREMERE

Meotis

Fripedes. cernitim

CERIT ARCU. Pro hydra paludem posuit ipsam. & intellegemus autem eam sagittis fuisse confixam. post exsectam & adustam. NISAE DEVERTICE. Mons est indiae de quo loquitur. Ceterum ē & nysa ciuitas in qua liber colitur. unde nyseus dictus est. ET DUBITAMUS. Pro dubitas. Misuit psonam suam. Est autem sensus cum tibi sit tanta pparata posteritas. dubitas uirtutem factis extendere. idest gloriam. Aut ē aliquis timor quite a regnis italiae reuocat.

QUIS PROCUL ILLE AUTEM. Nunc redit ad romanos reges qui VII. fuerunt. Romulus. numa pompilius. tullius hostilius. ancus marcius. tarquinius priscus. seruius tullius. tarquinius superbus. Mira autem utitur phantasia. ut quasi ostendat se non agnoscere eum qui degente romana non fuerat; Romulo enim mortuo cū anno senatus regnasse pdecuriasq; diosum uisum ē. & quesitus est rex. Sed cum in urbe nullus idoneus esset inuentus. orta est bona pompilij fama. qd esset apd aures ciuitatem sabinorum; Rogatus itaq; plegistos accepit imperium. qui ferociam populi a bellis ad sacra contulit; unde etiam numa ditus ē. ΑΠΟΤΩΝΗΟΜΩΝ; Hic etiam canus fuit prima aetate. ad quod adludens dicit. Incanaq; mentta. Item pptter sacerdotium. ramis insignis oliuae. OTIA QUI RUMPET. De hoc liuius. ferox romulo quā numae similis. RESIDES. Otiosos. nimium sedentes. DESUETA TRIUMPHIS. A consuetudine triumphandi desuesc entia. IACTANTIOR ANCUS. A mans populi fauorem, hec ostiam fecit; Ancus autem dictus ΑΠΟΤΟΥ ΑΝΚΩΝΟΣ. idest a cubito quem incuruum habuisse dicitur. AURIS; FAUORIBUS. Unde & auriti dicuntur. fautores. UISE TARQUINIOS REGES. Atq; superbū; unus enim de tarquiniis fuit superbus. ULTORIS BRUTI FASCES QUE. Uis uidere etiam ultoris bruti fasces receptos. Historia hoc habet; tarquinius obmulta quidem superbus ē dictus. precipue tamen propter hanc causam; Mandauit aliquando cuidam satellti. ut cuiusdam oppidi omnes principes interimeret; Profectus ille grandem multitudinem reppert; Quod cum ei renuntiasset deambulantq; cum iuuenis in hortis. detrectans ille responsionem. capita decussit papauerum. ut satelles quid fieri uellet agnosceret; Huius filius uitiauit nobilissimam matronam lucretiam. qd illa dolens se interemit.

Resos

Auratij

Tunc eius auunculus brutus. rapto ex eius corpore gladio processit ad populū
& debacre contionatus ē; quo facto. omnibus placuit ne reciperetur rex; qui
tunc ardeam expugnabat, ppter quod se tarquinius cum liberis ad porsennā
regem tusciae contulit. & bellum gessit grauissimum contra pr̄ om̄. Tunc duo populū ro manorū
creati sunt consules. brutus & triciptinus pater lucretiae. qui & tarquini
us dicebatur. ob ut quod solum ē urbe depulsus. & in eius locum subrogatus ē ua
lerius publicola; Quo mortuo. item alter ē factus. & alter similiter; quod
cernens tadiosum ēē utr̄ gilius. brutum solum posuit. qui annum solum
impleuit; Sed bruti filii. amici erant filius tarquinii; cum quib. cum in
issent consilium. ut eos pnocten intromitterent. pditi sunt a seruo um
dicio & a patre interempti; Ideo ergo ultoris. scilicet libertatis publi
ce. et lucretiae pudoris. SEVASQUE. Que seuierunt & iam contra liberos.
PULCRA. Pro libertate; Ingenti arte loquitur. consideratione psonarū.
Factum enim laudat dicens. pulchra. pro libertate. psonam uituperat. Ut
CUMQ. FERE EA. F. M. Etiam si laueris a posteris. extorquere deb. &
naturae uim. amor patriae. QUINDECIOS. Quin immo decios respice.
Hi duo fuerunt qui mures dicti sunt pater & filius. Horum alter sebel
lo gallico. alter samnitico uouit. pro rep. cum terra & manes uniuer
sum uellent exercitum pdere. DRUSOSQ: Et hi duo fuerunt. horum
prior uicit hastrubalem. alter ē filius liuiae uxoris augusti. SAE
VUMQ: ASPICE TORQUATUM. Hic gallum quendam singulari certamine su
peruit. & eius sibi torquem imposuit unde nomen accepit; hic ad urbem
pergens. pr̄ecepit filio ut tantum castra tueretur; Ille nacta occasione
victoriam consecutus ē; Reuersus postea pater. laudauit fortunam po
puli. r. Sed filium ut dicit liuius. fustuario necauit; Ergo saeuum securi.
saeuum iure occidendi. non ferri genere. Nam securī non animaduertit
in filium. REFERENTEM SIGNA CAMILLUM. Brenno duce galli. apud al
liam fluuium deletis legionibus euerterunt urbem romam absq. capi
tolio. pquo immensam pecuniam acceperunt. Tunc camillus absens
dictator est factus. cum eēt apud ardeam in exilio. ppter uehementiā
pdam non aequo iure diuisam. & gallos. iam abeuntes secutus est;

Pisaurum

Quibus inter emptis aurum omne recepit & signa, quod cum illic appendisset, ciuitati nomen dedit, Nam pisaurum dicitur qd illic aurum pensatum ē. Post hoc tamen factum redit in exilium. Unde rogatus reuersus ē. FULGERE. Ab eo qd ē fulgo fulgis. DUM NOCTE PREMUNTUR. Bene adlusit. Nam concordiam in humilitate tenuerunt. Cum nobilitate uero in bella uenerunt. AGGERIBUS SOCERALPINIS. A munimentis alpium, haec enim uiciniae muros exhibent uicem. Socer uero, quia pompeius habuit iuliam filiam caesaris quae in partu periit. Unde etiam isti facile inter se dimicare potuerunt. ATQ: ARCE MONOECHI.

Hercules

De liguria ubi ē portus monoechi herculis. Dictus autē monoechus uel qd pulsis omnib, illic solus habitauit. uel qd in eius templo nunquā aliquis deorum simul colitur. sicut in iouis minerua & iuno, Inueneris cupido. EOIS. Orientis enim auxiliis usus est. ADSUESCITE BELLA. Mire dictum. Ab ipsis enim quasi consuetudinem fecit populus romanus bellorum ciuilium. Septies enim gesta sunt. Ter caesare contra pompeium in thessalia. contra eius filium magnum in hispania. Item contra iubam & catonem in affrica, mortuo caesare, ab augusto contra cassium & brutum in philippicis ciuitate thessaliae. Lucium antonium in perusia tusciae ciuitate. Sextum pompeium in sicilia. Antonium & cleopatram in epiro. TUQ: PRIOR. Tu parce, caesari dicit. quem clementem circa pompeia nos legimus. cui uult tunc hoc ē mandatum. ILLE TRIUMPHATA. CA. A. C. Nummium significat. IPSUMQ: AEACIDEN. Necesse ē ut ille subaudiamus, pirrhum enim quem aeaciden dicit curius & fabricius uiceruntferentem tarentinis auxilium, Hic postea fugit in greciam. & illic est occisus in templo. Argos uero & mycenas alii uiceruntUL TŌS AUOS. Aut hic distinguendum. ut sit troiae minerue, ptroianae principale, pdiriuatiuo. Aut certe uos troiae. non quos troia habuit. sed quidetroia fuerunt. idest auos troianorum. TEMPLA TEMERATA MINERUAE. Per stuprum cassandre. MAGNAE. Cātō, censorium dicit qui scripsit historias, multa etiam bella confecit, Nam uticensem, psente augusto, contra quem pater eius & dimicauit et antica tones scripsit, laudare non poterat. TECOSE. R.

Cato.

Cossus tribunus militaris fuit. hic lartem tolumnium a loco dictum occidit. & opima spolia reuocauit. Erit autē nominatiuus hic lars, huius

Lartis. GRAI GENUS. Gracos seditiosos constat fuisse nobiles tam genere.
Nam q. pcornelicem nepotes scipionis africani fuerunt. Vnde iuuenalis adeem. Iuuenalis.
tolle tuumque pcor hannibalem ergo scipiones dicit. pgrai genus. Duo au
fuerunt. maior africanus. aemilianus minor. qui obsidione carthaginis. abrita
la reuocauit hannibalem. SCIPIADAS. Hi gemini fratres fuerunt. qui cu
fortissime dimicarent in hispania apud carthaginem nouam que spar
taria dicitur. insidiis interempti sunt. CLADEM LIBIAE. Scipiones.
FABRICIUM. Pauptate gloriosum, hic e qui respondit legatis samni
tum aurum sibi offerentibus. Romanos non aurum habere uelle sed
aurum habentibus imperare. SERRANE SERENTEM. Atilius quidam
senator fuit. qui cu agrum suum coleret. euocatus pptter uirtutem me
ruit dictaturium. Serranus au aserendo dictus e. QUO FESSUM RA
PITIS FABII. Cur meo fabii fessum aduram trahitis narrationem. Aut cer
te fessum. tristem. ut ter fessus uallem resedit. scilicet pptter eorum mortem.
Nam. ccc. vi. fuerunt de una familia. qui cum coniurati cum seruis et clien Clientes
tibus suis contra athienses dimicarent. Insidiis apd cremeron fluuium inter
empti sunt. Unus tantum supfuit fabius maximus. quippter teneram ad
huc puerituam iam inciuitate remanserat. Hic postea cum hannibalis
impetum ferre non posset. mora eum elusit et ad campaniam traxit.
ubi delicius eius uirtutis obtorpuit. Ille e de quo ait ennius. unus qui
nobis cunctando restituit rem. Scens enim uirgilius. quasi pro ex
emplo hunc uersum posuit. EXCUDENT ALII. Cudendo efficient. et re
thoricus. SPIRANTIA. Animata, horatius. et molles imitabitur aere
capillos. Viuos vultus. Hoc e quod dixit. spirantia. et per aes. corin
thios indicat. pmccermos. parios. pactionem causierum. athenienses.
p astronomicem. aegyptios et chaldeos. PACIS MOREM. Leges pacis.
SPOLIIS MARCELLUS OPIMIS. Hic gallos et poenos equestri certamine
superauit. Viri domorum et iam gallorum ducem. manu propria
interemit. et opimea retulit spolia. quae diux detraxerat duci. sicut
cossus columnio. SUPEREMINET OMNES. Uirtutis genere. REM
ROMANAM. Statum rei. p. TURBANTE TUMULTU. Ideo tu.

multu quia res initalia geritur. SISTET. Confirmabit. corroborabit.
TERTIA. Q. A. P. S. C. QUIRINO. Et tertia opima spolia suspend& patri
idest ioui capta quirino. qualia &quirinus cepperat. Idest romu
lus de acrone rege ceniensium. &ec ioui suspenderat. Possumus &qd
ē melius secundum .Legē. numae hunc locum accipere. qui precepit prima
opima spolia ioui feretrio debere suspendi. quod iam romulus fece
rat. Secunda marti. quod cossus fecit. Tertia quirino. quod fecit
marcellus. Quirinus autem ē mars. .q p̄. pari. &intra extra ciuitatem templum hē
bat; ergo aut suspend& patri idest ioui. aut suspend& patri qui
rino; Varie de hoc loco tractant commentatores. numae legis inme
mores. cuius facit mentionem &liuius. EGREGIUM FORMA IUUENEM TITULQ.
TRIA sunt secundum carminum. pulchritudo. aetas. uirtus. Significat aut
marcellum. filium octauiae sororis augusti. quem sibi augustus adoptauit.
HIC. XVI. anno incidit ualitudinē. &perit. XVIIJ. in baiano. .t. baiona. &cum aedilita
ten gereret; huius mortem uehementer ciuitas doluit; Nam &affabilissi
ti. &augusti filius; Ad funeris huius honorem. augustus. de. lectos intra ciui
tatem .ire. iussit. Hoc enim apud maiores gloriosum fuerat. &dabatur. pqualī
tate fortunae. Nam sylla sex milia habuit; Igitur cum ingenti pom
pa allatus. &in campo martio est sepultus; ergo in augusti eculatio
nem. quasi epithaphion ei dicit; &constat hunc librum tanta pnuntiatione
augusto et octauiae esse recitatum. ut fletu nimio imperaret silentiū.
nisi iurgilius finem esse dixisset. quipphoc aere graui donatus est. idest
massis; Nam sic &liuius argentum graue dicit. idest massas. SIDONIS
LAETA PARUM. Omen ē mortis futurae; ex contrario Alibi; bicipe parue
puer risu cognoscere matrem. VIRUM Qui sic comitatur; marcellum cui
similis ē. QUISTRIPITUS. Propter aedilitatem. INSTAR. Similitudo; &
ē nomen quod non recipit prepositionem. Ad instar enim non dicimus.
Quod pbus declinat. OSTENDENT. Parum inlucescē. mox peribit. VISA
SUPERI. Cum indignatione dicit. in uidistis &gloriae romanae. &
uestris muneribus. Nam felicitas. uric sunt munera perpetua. ut
propriamq. dicabo. MAVORTIS Campus; in quo est sepultus. FUNERA.

fabula marcelli.

Instar

quingentos

Propter dc. lectulos. IN TANTUM SPE TOLLIT AVOS. Erigit generis antiquitatem. & rethorice spem laudat in puero quia facta non inuenit. Est autem in ciceronis dialogo fannio causa difficilis laudare puerum. Non enim res laudanda sed spes est. NEC ROMULA QUONDAM. Pro romulee. aut quos

p africana

africa terra triumphis. d. Quondam autem potest & preterit ee & futuri. FODERET CALCARIBUS ARMOS. Species p genere. Aequi armos. p aequo posuit. Non enim possunt armi calcaribus fodi. FATA ASPERA RUMPAS. Posse aliqua ratione fata disrumpi. p transitum doc&. TU MARCELLUS ERIS. Qualis e marcellus. PURPUREOS FLORES. Ut saepe diximus pp ter sanguinis similitudinem. quia aut anima est. aut animae sedes. NEPOTIS. Posteri. Non enim reuere nepos fuit. IN ANI MUNERE. Sedm epicureos. non profuturo. Sic. ista Noscentes. AERIS. In campis. Conlisionem fecit. Locutus au est sedm eos qui putant eli sium lunarem ee circulum. INCENDIT Q. ANIMUM. Nam supra ait. & dubitemus adhuc uirtutem extendere factis. EX IN. demde. Confert autem in compendium narrationis prolixitatem. Sic terentius propter longum actum ait. Intus despondebitur. intus transiget siquid e quod restat. SUNT GEMINAE SOMNI PORTAE. Pro somniorum. Est autem in hoc loco homerum secutus. Hoc tantum differt. qdille putrenque portam exire somnia dicit. Hic umbres ueres. p quas somnia indicat. & poetice apertus e sensus. Vult autem intellegi falsa ee oma quae dixit. Phisiologia uero hoc hab&. p portam cornecem. oculi significantur. quia cornei sunt coloris. & duriores ceteris membris. Nam frigus non sentiunt. sicut et cicero dicit in libris de deorum natura. Per eburnecem uero portam. os significatur a dentibus. & scimus quia quę loquimur. fictsa ee possunt. Ea uero quae uidemus. sine dubio uera sunt. Ideo aeneas per eburnecem emittitur portam. Est & alter sensus. Somnium nouimus cum cornu pingi. & qui de somniis scripserunt. dicunt ea quae secundum fortunam & personae possibilitatem uidentur. habere effectum. & haec uicinae sunt cornu. Unde cornea uera fingitur porta. Ea uero quae supra fortunam sunt

& habent nimium ornatum uanemq· iactantiam dicunt falsa esse. Unde eburnea. Vnde eburnea quasi ornatior porta fingitur. INSOMNIA. Idest somnia. SECAT. Tenet. Unde & sectas dicimus abeo quod propositum tenent. AD CAIETE. Portum apersona poetae prolensis. Nam caiete nondum dicebatur.

Sectas

Plempsis

EXPLICIT LIBER·VI· INCIPIT LIBER SEPTIMUS.

VT ET IN PRINCIPIO DIXIMUS. IN DUAS PARTES HOC OPUS DIUISUM EST. NAM primi sex ad imaginem odrissiae dicti sunt. quos per sonorum & allocutionum uarietate constat esse graviores. Hi autem sex ad imaginem iliados dicti sunt qui in negotiis ualidiores sunt. Nam & ipse hoc dicit. maius opus moueo. & reuera tragicum opus est ubi tantum bella tractantur.

Odrissia

Iliada

TV QUOQ· Sicut misenus. palinurus & iam. NOSTRIS. Italicis. ut eccdem arboribus pendet uindemia nostris. Non ut donatus ait. naugerebilibus. MENEIA NUTRIX. Hanc alii aenee. alii creusae. alii ascanii nutricem uolunt. Lectum tamen est in philologis in hoc loco classem troianorum casu concrematam. unde caieta dicta est. ATTOI DÝKAIEIN. SERUAT. Tenet. possidet. Ut seruantem ripas non uidit alta in herba. HESPERIA IN MAGNA. Magna pp̃ter hispaniae discretionem. SI QUA EST EA GLORIA. Secundum epicureos. Bene autem interest funeri post quam ab inferis redit. sicut interfuit ante quam descenderet ut medium actum ostenderet. QUI ERUNT. Hebrus. quieram legit. TENDIT ITER UELIS. Quia pro ut uela extensa fuerint. ita etiam cursus extenditur in quo nauis est iter. Tendit. multi dicunt inproprie dictum qd̃ ait. flecte uiam uelis. Aliud est iter uelis tendere. aliud per uela iter. Quod si dicamus. bene procedit. & tende uiam uelis. ut in ipsis uelis ratio sit uiae. ADSPIRANT AURAE IN NOCTEM. Quia ut diximus. tempore immutatione. uentus ut minuitur uel augetur. In noctem autem circa noctem. & quotiens tempus exprimitur accusatiuum regit istae prepositio. LUNA NEGAT. Litotesnam dicit Large prestat. ut munera nec sperno. TREMULO SUBLUMINE. Ita enim mobilitas aquae facit uideri. CIRCEAE RÕDUNTUR LITORA TERRAE. Ut diximus supra. mons iste ante hac insula fuit. Paludibus enim a continenti segregebatur. quas exclusit limus de albanis montibus fluens. & dicebat

Hebrus expositor

aeaeus. abhorrore transeuntium. quod homines mutabantur inferas. In hoc summo oppidum fuit quod & circeium dictum est & circes. Nam utrumq. liuius dicit. DIVES. Non addidit cui rei, cum soleat ut diues aequum. diues pictai uestis & auri. INACCESSOS. Inaccessibiles. inaccedendos. non ad quos nullus debeat accedere. t valeat
Accessit nam ulixes illuc uenit; ergo inaccessos ad quos nullus debeat accedere. ut aut in laudati nesciti busiridis aras. hoc est in laudabilis. Nam ab socrate constat esse laudatum. RESONAT Cantu; resonare facit. SUPERBIS. Nobilibus. propter antiquam oppidi magnitudinem. ODORATAM. Pro odorifera. Haec autem ideo quia usus olei apud maiores non fuit. precipue in italia. ARGUTO PECTINE. Garrulo. stridulo. sonanti. ut forte subarguitur consederat ilice daphnis. PERCURRENS P. TELAS. Aut manu percurrens. aut ictu pectinis ut uidemus. aut quia apud maiores stantes texebant. ut hodie linteones uidemus. Est autem homeri quiatt. Ictonectos. xo MENH. GEMITUS IRAEQ. Gemitus irascentium leonum endiadrim. SERA SUB NOCTE. Quasi eo tempore quo naturali libertate uti consueuerunt; Sub sera nocte, per noctem seram. RUDENTUM. Naturaliter. ru. longa est. Persius. findor ut arcadiae pecuaria rudere dicas. Syrstollen ergo fecit. Rudi tus autem proprie ē clamor asinorum. sicut grunnitus porcorum. Ranarum coax. quē nōn asono uocis constat ēe composita. PRESEPIBUS. Cauis ubi alunt. non enim reuera psepia habent. DEA SAEVA. Aut per se aut herbis potentibus saeua. Circe autem deo solis fingitur filia. quia clarissima meretrix fuit. Nihil est sole clarius. Haec libidine sua & blandimentis. homines inferiam uitam ab humana ut libidini deducebat. & uoluptatibus operam darent. Unde datus ē locus fabulae apertae. Horatius. Sub dominam meretrice fuisse & turpis & excors. INVLTUS ACTERGA FERARUM. Corrumpebatur enim mulieris sensus. Animus nāque idem manebat. PII PATERENTUR TROES. Ergo impii qui pertulerunt. Impii autem ppter occisa solis armenta. NEPTUNUS UENTIS I.V.S. Phisice locutus ē. Motu enim aquae uentus creatur ut uidemus in bonis. PRETER UADA FERUIDA. Periculosa naui gantibus. & est tempestis. INROSEIS LUTEA BIGIS. Lutea est crocei coloris. ut croceo muta-

Rudentū

,bit uelleratuo - Vnde multi lunguit Introeit: id non rubicun
dit nesit contrarium. - Tamen saecdm homerum dictum est.
qui interdum. PORPORA ANTYAN. Idest rosei coloris digitos habén
tem. Interdum CROCEIAON. Dicit auroram. Idest croceí
coloris uestem circumdatam. CUM VENTI POSUERE. Cum ortu
dici quieuere. - Posuere enim. quieuere est. sicut contra.
ferre. flare dicimus. 7 Vt fieret uento mora nequa ferent.
Idest flatus. - OMNIS QUE REPENTE R. - flatus omnis id
Equi ripe est. & qui pela gi. qui altanus uocatur. -
Tonsae T onsae. 7 Remi dicti a decutiendis fluctibus. sicut tonsores
a tondendis & decutiendis capillis. LUCUM PROSPICIT.
Inquo erat fluminis numen; dicimus enim numquam sinere
ligione ec lucum auergilio positum. - HUNC INTER.
Per hunc; terrentur: dum roseo coepi ego met mecum interuas.
Est autem crebra frontonis decutio. - AMOENO. Umbroso.
siluis circumdato. FLAVUS ARENA. - Epitheton proprium;
& sciendum extra uberni fluminis naturalem non esse. nisi
circa hostiã. ubi pri ma aeneas castra constituit; nam alter
non pcedit. quod aut; murorum in parte sinistra opposuere
aciem. Nam dextera cuigitur amni; postea enim in lauro la
uinio castra fecit ingentia. quorum uestigia adhuc uidentur.
ADSUETAE RIPIS VOLUCRES. - Bono compendio usus est.
AETHERA MULCEBANT. - Lenibant. corporalia enim sunt
elementa ut diximus sup. Non enim mulcetur nisi quod cor
porale est. sup. dn. totamque infusa ar prius. - NUNC AGE.
Hic est sequentis operis initium; antehacta enim. ex superioribus
pendent; sane enim procalliope posuit. - TEMPORA RERUM.
Quia ut diximus supra secdm lucretium. tempora nisi ex rebus
colligantur: per se nulla sunt. 7 LATIO ANTIQUO.
Quia duo sunt uetus & nouum. sicut & ui iure lectum est.
EXORDIUM PUGNE. - Cerui interitum. ACTOS.

Aut collector. aut reuera compulsor. quod est uersimile. ppter illud.
longa placidas in pace regebat. Totamque SUB ARMA COACTAM
Collectam. uti ferire coge pecus. Totam autem yperbolicos dixit.
HUNC FAUNO ET NIMPHA GENITUM LAURENTE MARICA. Quidam
deus est fatuus. huius uxor est fatua. idem faunus & eadem fauna.
Dicti autem sunt faunus & fauna a uaticinando id est fando. unde &
fatuos dicimus inconsiderate loquentes. Ergo faunae & fatuae fatuus
nomen quasi asperum fugit poeta & maricam dixit. fuisse uxo
rem fauni. Est autem marica dea littorum uel mentur nemorum.
iuxta liris fluuium. Horatius. & in nartem maricae littoribus
tenuisse liris. Quod si uoluerimus accipere uxorem fauni marica
non pcedit. Diuersum topici id est locales. ad alias regiones non uan topicus
scunt. Sed potest dictum esse ppoetica licentiam. Laurente marica.
cum sit mentur nemorum. Dicunt alii pmarica. uenerem intelligi
debere. cuius fuit sacellum iuxta maricam in quo erat scriptum.
MONTINA ΦΡΟΑΙΤΗ. Sane hesiodus latinum circe & ulixi filium circe
dicit. quod & uergilius tangit dicendo. solis auis pecimen. Sed quia
temporum ratio non pcedit. Illud accipiendum est ygin. qui ait
latinos plures fuisse. ut intelligamus posam abiti ut sola no
minum similitudinem. ACCIPIMUS. Propter uarias opiniones
hoc adiecit; ut salustius; orbem romam. sicut ego accepi. condi
dere atque habuere initio troiani. ULTIMUS AUCTOR
Primus. & supremus. summum dns. p supme iupiter. Supremus
PRIMA QUE ORIENS ERIPTA INVENTA. Pertransitum tangit histo
riam; amata enim duos filios uoluntate patris. aeneae spondentes
sororem. factione uiteremur; unde & erepta dixit. quasi pium factio
Fato autem dicit uoluntate; Nam dii id fatur quod sentiunt.
non ut homines. de quibus lectum est. aliud clausum in pectore
aliud in lingua. pmptum habere. IAM MATURA VIRGINIS P·N·A·
Non est uerum. sed secundum ut dictum. in quo & ex annorum
ratione. & ex habitu corporis aetas comprbatur; Primum ergo

Latium

ad habitum. secundum ad annos prima. LATIO. Latium pars est ausonie.
unde dicit primo quod minus est. sicut ulit totaq; ausonia.
PETIT ANTEALIOS. Aut ante alios petit. aut pulcherrimus ante alios.
MIRO AMORE. Nova intemperantia. SED VARIIS. Propter aper incendiu-

Portenta

oculum fauni. PORTENTA. Signaque sunt media. nam & bona & mala sunt
portenta. LAURUS ERAT. Laurus post mortem fuerit lauru. cum laurus
ampla
edificare. abinuento lauro. lauro laurum id appellau. INPENETRABILIB.

Penetrale

Penetrale est omnis interior pars domus. lucis sit uneta; unde laurum inpe
netrabilib. fuisse nonmirum est. MENS. Religione. que nascitur
timorem. PRIMAS. CUM. CARCEROS. Primas circa laurum sedice-
nam iamcuitas fuerat. TRANS AETHERA. Aetherem pacere posunt.
OBSEDERE APICEM. Verbum obpugnationis sumitur. PERMUTA-

De apibus Mellissus

t. mellisus

Vates

Mutuum ex aere absolutum. Melissus quide apibus scripsit. aut duob.
pedibus serenentur duobus alis sustinent. VATES. Dicunt. p quan
dam aut arten non dixit nec nomen eius. sed datur intelligi coniectu
ris eum quibusdam signum dixisse. PARTES PETERE AE.
Intelligunt ab inferiori maria pluenisse. unde & troiani. Partes
petere dicit. sicut apes apice lauri p quam aduenarum
aut easdem summitatem Rerum: uistoria enumeratur. CASTIS.
Pius: sciendum latinum sacrificasse iuxta stante lauru. NEFAS.
Absoluta. Parenthesis est. pallage comphendere cinis. ignem. cum
ignis cinis comphendit. FUMIDA. Infimo est causa lacrimarum;
uulcanum spargere. incendium bellis significat; his aut duobus abau
guro dicit ascanii. fumo & aspersione flammarum. FAUNI.

:HC. Φ

Fauni. APOT. CUNH. dicitur. quod uoce non signis ostendit futura.
LUCOS QUE. Inlucis. SUBALBUNEA. Inalbunea. ALTA. Quae est
uniburnius altissimis montibus. & albulnea dicta ab aquae qualita
te que in illo fonte e. unde & iam non nulli ipsam leucotheam uo
lunt; sciendum sane unum nomen esse fonti & silue.

Mefitis

SACRO FONTE. Nullus fons non sacer. MEFITIN. Mefitis p prie e

Putor

terae putor. qui de aquis nascitur sulphuratis. & est in memoribus
grauior ex densitate siluarum; alii mefitim deum uelunt. leucothee

l. fetor

congeum, sicut est Veneris adonis. diane. uiruiur; alii mestiam uinonem uolunt
qua aerem esse constat; nonnunquam putorem nonnisi a correptione aeris
nasci. sicut suum bonum odorem dedere incorrupto. ut sit mestitia dei
odoris grauissimi. id graue olentur. HINC ITALI CENTES. Commen
dato oraculi. AENOTRIA TELLUS. Proprie sabinorum uatum
INCUBUIT. Incubare dicuntur ppriae hiqui dormiunt ad accipienda
responsa; unde incubauit. idest dormit in capitolio ut responsa possit
accipere. SUB NOCTE SILENTI. Per noctem silentem. VARIAS AUDIT
VOCES. Scilicet ppter multa simulacra. FRUITUR. Pascitur quod dereb
tantum boni dicimus. ACHERONTA ADFATUR AVERNIS. Potestates quae
in acheronte. ad quem p auernum uenitur; hoc autem ideo quia fauni inferni
dicuntur deus. congrue. nam nihil est terra inferius in qua habitat.
hic est quod eum orantur inducit. nocentem. dicens. lenis incedat abs q parum
aequis alumnis. PATER IPSE. Aut honoris est. aut pater liuius
CENTUM. Aut p qualitate fortunae. unde et ita dixit. aut finitum
pro infinito posuit. TERGO. Proteri gentibus. id comis. THALAMIS. H. C
P antis. Propter tantum. UEHIENT. Meliuis uenuit. ut iam eos uenire
significet. GENERI. Pluralis usus est p singulari. Stirpem de genere
dicimus. tantum feminini est; cum de arbore. et masculini generis
et feminini inuenitur; ut sed stirpem teneri nullo discrimine sacrum;
Contra horatius; stirpes quae aptat et pecus et domus. SUB PEDIBUS.
Sub imperio suo. ac potestate. MONITUSQUE. Alibi monita dixit;
ut carmentis nimphae monita et deus auctor apollo.
NON IPSE SUO PMITO. I. Quia serepellere generos. SED CIRCUM LATE
UOLITANS. Ieme fit est. circum uolitant. ADOREA LIBA. Ador ppriae
est genus farris; liba autem sunt placentae de farre et melle et oleo sacris
aptae. SUBICIUNT. Subponunt in epulatum locum. ILLE.
Qui per urpian uaticinatus est; ut quae phoebo pater omnipotens.
CEREALES. Solum dicitur omne quod aliquid sustinet; unde de
mari sup aut; subtrahitur que solum; sic nunc panicum mensae idest
epulaeum sustentaculum solum uocant. FORTE ALIIS. Abundat forte

Stirps

Ador

Liba

Solum

INCUBUIT. Incubare dicunt ppe hi q dormiunt ad accipienda responsa. unde e. ille incubat iouis. id est dormit in capitolio. ut responsa possit accipere

FATAT CRUSTI · Ad negotium respexit aeneade cui hic erit finis laborum.

Crustum — Crustum autem a crusta · neutraliter dicimus debis que comedi possunt · horatius ut pueris olim dant crustula blandi doctores · ut uenat nos colafum incitamus lambenti crustula serio · feminino autem genere fragmenta dicimus · qui sunt elusi et crescunt subitque currenti in flumine

Crustae — crustae · QUADRIS · Aut mensis est antono masia · nam sup orbem dicit · ab quadris fragmentis accipimus · ut uenat · ut bona summa puter aliena uuere quadra · ADLUDENS · Aut uacat · ad · a ludente signif · ut certe adludens ad responsi fidem uerba componens ·

LABORUM FINEM · Scilicet · martimorum · nam uiterra multa passurus · ut ait sybilla · sed terre grauiora manent · PRIMAM QUO QUENTIS AB · O · E · R · P · Hoc est adhuc loquente ascanio intellexit finem q fata p dixerunt · NUMINE PRESSIT · Oraculi fide aboleno et anchisa predicti · Pressit autem uocem ascanii · quo possit ipse numina depcari · FATIS MIHI DEBITA · Bona periphrasis est · nefaralis diceret quod est medium · inp cibus nihil ee ambiguum debet · OFIDI · Aeneae scilicet non troiae q nequiuere seruare · HIC DOMUS · Aut familia · ut dipp' un timbree domum · aut ordo est · hic est patria · hic domus · ante enim patria est sic domus · ACCISIS · Undique consumptis · hoc est apud nos · ac quod apud grecos · a o · hoc est · ansci uallesi · undique sci · HEC ERAT ILLA MES · Ac si diceret · hoc fuerat timendum periculum · q periclade terminat · HABEANT · Habitent · hoc enim frequentatiuum est · abeo quod habeo · VBI MOE HIC · Lauro · Laurium signif · NUNC PATERAS · abeo q continet · id quod continetur · ANCHISEN GENITOREM · Bene iouem · et anchisen · qui causa oraculi fuerunt · REPONITE MENSIS · Aut timore uerborum ascanii · interrupta renouate aut reponite · frequenter ponite · id est crebro bibite · TEMPORA RAMO IMPLICAT · Diebus festis ita epulabant · id est coronati · GENIUM QUE LOCI · Appollinem aut intellegi · in tuela enim eius troia fuerit regio · ut q pater · I · P · C · C · A · Ipse ferebatur phoebo sacrasse Latinus · alter iniquum est · Sicut omnes inuocet · appollinem preter matri ·

preseruin · cum helenur dixerit · adeni que uocatur appollo ·
PRIMAM QUE DEORUM · Quia ipsa est mater deorum · NIMPHAS QUE
ETADHUC IGNOTA PRECATUR · Flumina · bonam ordinem sequitur ·
sic alibi nimphe laurentes nimphae genus anibus unde est ·
NOCTEM NOCTIS QUE · O · Signa quae noctem sequuntur ut nimphas
flumina · Inuocat enim · sibi conuncta · PHRIGIAM QUE EX ORDINE
MATREM · λιτ · Contiguere quod idaeum dixerit iouem · aut certe rite ·
idest more sollemni · DUPLICES · Duos · caelo autem uenerem erebo
anchisen · CELO CLARUS ABALTO · Inserentiare quod est augurii ·
Nam in nubibus causa est · Radius & auro · radius aureus ardentem
nubem · alii fulmen · nubem ardentem dicunt · ut lucanus · atque
ardens aere solo · quos hoc loco secuti est · Alii fulmen dicunt aeris
scissione ardentem rimam quos alibi sequitur dicens · Ignea rima
micans p currit lumine nimbos · CERTATIM INSTAURANT EPULAS ·
Idest & una reponite mensis · VINA CORONANT · Propatersis magno
aut omine · caelesti dicit · alibi nam te maioribus rep altum auspicium
manifesta fides · HAEC FONTIS STAGNA NUMICI · Ista iam abincolis
dicunt · quod aut ait · stagna · uerum est · nam numicus ingens ante fluuius
fuit · in quo repertum est cadauer aeneae · & consecratum · Post paulatim ·
decrescens in fontem redactus est · qui & ipse siccatus est sacris inter
ceptis · uestae enim libari · non nisi de hoc fluuio licebat ·
ORDINE AB OMNI · Qualitate dignitatis · quod apud romanos in lega
tione mittenda hodie que seruatur · AUGUSTA AD MOENIA ·
Augurio consecrata · hinc paulo post · illud est templum augustum · in gens · & nisi
in augusto loco consilium senatus habere non poterat · unde templum
uestae non fuit augurio consecratum · nec illuc conuenire senatus ubi
erant uirgines · nam haec fuerat regia numae pompilii · Ad aliqui m
aut uestae seneca conuenebat quod tempore motum fuerit ·
Fossa; sulco · & sunt ista reciproca · Nam & sulcum ponit pro fossa · ut aut im
uel tenui sulco committere uitem · idest fossa · MOLITUR ·
Locum prepaint · PRIMAS QUE · IN · I · SEDES · Ideo primas · quia imperii

trans Laurus est Laurium. & sciendum ciuitatem q̃ primo fecit aeneas. troum dictum secundum catonem & liuium. quod & ipse dicit. nec troia capit. CASTRORUM INMOREM. Breuem scilicet.

Iphimacrus vsq.

PINNIS ATQUE AGGERE. Muro inquo pinnae. & est sinec doche, aggere aut fossa. ITERE MENSI. V per metor uersus. MURO QUE SUBIBANT. Alibi p acusatiuum. ut aeneae subit. mucronem ipsum quem oruntem sustinuit. & hoc secundum naturam est. nam sub mucronem d̃ur. p dativum eu figuratum est. RUERI ET PRIMEVO FLORE INCENTUS. Bene romane multae exprimit mortem. Nam post pubertate exercebantur armis. & XVI anno militabant quo & iam solo subcustodibus d̃gebant. nec est contrarium. longa populos in pace regebat. nunlicet in pace esse. exercitu tamen ingebat armorum. DOMITANT GRESSIN P. CURRUS. Equos subcurribus. ACRES ARCUS. Fortes. & est data cretis. cuos nam acrimonia mentis est. LENTA. Mollia. ICTU. Iaculatione. INCENTES. Exstupore nunciu laus ostenditur troianorum.

Et bene nouitatis ostendit opinionem. Ingenter enim ea quos primu uidemur opinamur. REPORTAT. Aliter uacat. aliter. p ad posuit. ut sit adportat. INTRATECTA VOCARI. Dissentit hoc loco a consuetudine romana. Nam legati siquando incogniti uenire nunciarentur. primo quid uellent ab exploratoribus requirebatur. post a eos egredieb̃atur magistratus minores. & tunc demum senatus extra pomerii postulata noscebat. & ita siuisum fuisse admittebantur. Sed hoc uirgilius non sine ratione pretermisit. Latinum namq: memorem uult ea responsi. & iuudum satis ad externos uidendos. p quos ei pmittebatur felicitas. SOLIO MEDIUS. Solium est ut diximus. s. uelum amarum de uno ligno factu adregum tuelam. Secundum alios a soliditate dictum. secdm asprum peruministichon. quasi sodiu a sedendo. Nam & sella quasi sedda dicta. TECTUM AUGUSTUM. Domum qui in palatio diximus ab augusto factum. p uanitatem laudat. quam quasi Lauro laurio fuisse commemorat. HORRENDUM. Uenerandum. non quod horruerit. HIC SCEPTRA ACCIPERE. Hoc in pa

Solium

Tamistichon.

Sella q̃si sedda dr.

latio fiebat · CVRIATEMPLVM · Quia ut dicunt curia nonerat nisi in un
gunto loco · ARIETE CESO · hoc sacrificium in anua palatii fiebat festis
diebus · PERPETVIS MENSIS · Longis ad ordinem exercitus sedentium
Maiores enim non sedentes epulabantur · quem morem alacoubus habuerunt
Cretensibus · ut varro docet in libris de gente populi romani · inquibus dicit ·
quidaquique gente instituerit principium · EX ORDINE · Pro ut sibi
successerunt · CEDRO · Quod lignum non facile uetustate consumitur ·
unde et cedria quae cabrietam reseruat · Hinc est illud · Cedro digna locum · Cedrus
VITISATOR · Non inuenior · sed qui uitis genus demonstrauit italis populis · Vitisator
SVBIMAGINE FALCEM · Aut statuit exprimit gestum · ut dicat · ita tenebat
falcem · ut ea subiuncta haberet · aut sub imagine · subtecta · dicit · quae simi Thecа
lis falcis est · SATVRNIVS QVI SENEX · Antiqui reges · nomina sibi plerumque
uindicabant deorum · ergo satur nunc rex fuit italiae · Nam et sup aut ue et
rum effigies ex ordine auorum · et infert alii q ex ordine reges · Hinc quod
apud cretam ee dicitur iouis sepulcrum · Gabalus et iam romanus impe T
rator solem sed dici uolunt · Nam elio gabalus dictus · ABORIGIN ·
Pro aboriginum reges · sed est metro pibit · VVLNERA PASSI · Pugnando qua
si reges · SACRIS IMPOSITIBVS · Ubi spolia consecrabantur · CAPTIVI ·
PRO CAPTIVORVM · Nota figura est · CRISTE · Galeae · apice totum posuit ·
ERIPTA QVE R. CARINIS · Bene de omni genere proeliorum spolia illic fuis
se demonstrat · QVIRINALI LITVO · Lituus est curuum augurum baculum · Lituus
quo utebantur ad designanda caeli spatia · nam manu non licebat · Quirina
lem aut exposita sua dixit · qualem postea quirinus habuit · Nam tunc ad
huc non fuerat romulus; uel lituum · id est regium baculum unde potestas
eet dirimendarum litium · SVIC CINCTVM TRABEA · Toga est auirum de Trabea
cocco et purpura · ANCILIA · Scutum, regnante numae caelo huiusmodi
scutum lapsum e · et data responsa sunt illic fore summam imperii · ubi illud
eet · Quod ne possit auferri · uel ab hoste cognosci · per manusiu fabrum · Ancile
multa similia fecerunt · cui et diem consecrarunt quo pellem urgis ferunt
ad artis similitudinem · Dicimus aut hoc ancile et haec ancilia · anciliorum
uero usus paum honestus dicens · anciliorum et nominis et togae oblitus ·

Fabula pici
Pomona

AVREA · · Coniunx salice · · Nam aliter uersus constat · Aurea pro iam dixit · coniunx uero non q̃ erat sed q̃ ee cupiebat · · Ut quos ego sim totiens iun dedignata maritos · · Fabula talis est; picum amauit pomona · pomorum dea · & eius uoluntatis est sortita coniugium · postea circe cum eum amauit & sperneretur · iratta eiusq; uiuauem picum mariuum conuertit · · Nam altera est pica · hoc autem ideo fingitur · quia augur fuit · & domi habuit picum p quem futura noscebat · · Quod pontificales indicant libri · · Bene autem supra eiusdem dedit · quod est augurum p̃prium · Nam ancile & trabea communia sunt cum dialium martialis sacerdotibus · ·

PLACIDO PRIORE DIDITORE · · Bene placido · · Legatorum enim fuerat · ut ipsi ante loquerentur; sic in secundo; utro fleri ipse iudebat · ·

DICITE DARDANIDAE · · Aut exuestie eos troianos ee cognoscit · q̃ erat p̃pria gentium singularium · aut atiatos iopum enon intellegimus famam quae eos uenire nunciauerat · eandem & a troianos ee dixisse; unde infert audiri quae aduenerant aequore cursum · Dardanide autem · a filio dicere · ó cognati · · SIVE ERRORE · V · SEU TEMPES · Duo quaerit · suo luntate uenistis · quid p̃ ratis · · Sine necessitate · tempestas nos an error aduexit ·

Caerulum

NADA CERVRA · · Caerulum est uiridecum nigro · ut cymae · · QUALIA MULTA · Addiuo respexit · errorem & necessitatem · · PORTUSQUE SEDETIS · · Ante enim p̃ portu · erat · exitus fluminis · · NEFUGITE · · Nefugatis · neigno rerum · · SATURNI GENTEM · · Laurgenerit · · SPONTE SUA · V · D · S · M

qd xenocrates

TENENTEM · Xenocrates est hoc · qui cum primus philosophiae scolam aperuisset · cum antea in porticibus de philosophia tracta rem · Sunter rogatus esset quid prestare posset discipulis · respondit · ut id homines uoluntate faciant · quod alii iure cogunt · · VETERIS · · Antiqui · quasi dicere aurei saeculi imagine uiuimus · · FAMA EST OBSCURIOR · · Quam esset & iam uos serretis · · AURUNCOS · · taferre tenet · · Apud ueteres historie hoc genus · fuit · ut maiores natu ante acta posteris indicarent · quod hic indicat locus · · Lucanus aperuit cum esset de uiaeo narraturus · ait · cognita p multos docuit rudis uico la patres · · Quia adhuc nec annales erant · nec historiae · ·

Aurunci
Lucanus

TYrrica uero ualij populi antiquissimi fuerunt. DARDANUS.
Iuppiter cū electra adlantis filia corinthi regis ualij uxore concu
buit. Sed geiouis semine natus est dardanus. ex corinthi iasius.
Dardanus profectus ad phrigiā. ilium condidit. Iasius uero traciam tenuit.
ubi est samos. quam samothracia nominauit. Nam unonus alia est
samos insula. quā ciuitas tracie. quae e incefalenia samo dicatur.
Unde cum postea responsū eet antiquam exquirere matrem. & aeneas
ualium. peteret profectus ad traciam samothracos deos sustulit. & secum protulit
propter originem matris. IDAEAS FRIGIAE PENATA URBES.
Quia enim & crete. addidit frigiae addiscretionem. CORITHI.
Oppidum & mons dicta a rege patre dardani. AUGET. Adiectione salice&
numinis sui. VOCE SECUTUS. Plerumque enim contemnimus & tacitis.
REX. Conciliatio ab honore inde agenere. SUCCEDERE TERRIS.
Vt succedo que honori. NEC SIDUS. Aspectus siderum. nam tempesta
tem supradixit. nec est his idem positum. URBEM ADFERIMUR.
Ad urbem referimur. EXTREMO VENIENS. Idest primo. nam aliās
redient dicere. nonuenient. DARDANA PUBES GAUDET AUO.
Generis origine. nam auus non est troianorum iuptū. sed aeneae.
p uenerem. QUANTA PER IDAEOS. Ad illud respondit. auditi quae
assiduerunt aequore cursum. Non mirum est te audisse ea quae universus
orbis agnouit. TEMPESTAS. Vis bellorum. Actus. Conlisus. FATIS.
Per transitum & troianos eximit culpa & grecorū detetit laudem.
TELLUS EXTREMA. Vt est britannie & omniū insularū oceanū.
Refuso aut. refluo. ut lucanus indicat. & est hoc homen. ET SI QUEM
EXTENTA PLAGARUM QUATTUOR. Audiuit & iam illi qui separantur
a zona quae est in medio quattuor. id feruent. Significat autē antipodes.
INIQUI. Ardentes. DILUUIO EXILLO. Exilla uastrate. Ab hic distin
guit & mutant sensum. ut sit quos dirimit plaga solis ardentis. ex quo
mundus est constitutus. hoc est ex hoc chaos cē desit. post illud diluuiū.
DIIS SEDEM EXIGUAM. P. pia & uere cunda patrio. LITISQUE. R. INNO
CUUM. Non quod nulli nocent. sed quod uindicatū nulli possit nocere.

Dardanus io uis 7 electre filius

Samothrachia

Innocuus

Alter serpentes innocuos dicimus. CUNCTIS UNDAMQUE A.P. Ista enim communia sunt. INDECORES. Decus decoris facit. sicut pecus pecoris. nemus nemoris. o ingenitiuo correptu est. Omnia enim uius generis neutra ingenitiuo singulari penultimam corripuit. excepto pelagus. quod grecum est. unde & uulgeris dicitur. secundum regulam. licet de hoc nomine. aliud. auctoritatis placuerit. Decor uero decoris facit. penultima ingenitiuo p ducta. Omnia enim uiri generis ingenitiuo p ducuntur. excepto. u. arbor. marmor. memor. immemor. aequor. Unde quaeritur indecores aquo sit nominatiuo. ab eo quod est indecus non potest uenire. quia lectum non est. Et quia decus neutrum regit genus non masculinum. restat ut dicamus ab eo quod est hic decor uenire indecores. Nam & lectum est. sed decor decoris facit p ducta penultima. quam uirgilius corripuit. Ergo aut sistole est. aut certe dicimus huius nominis nominatiuum non inuenimus. ut in multis nominibus fit. quod & melius est. Nam sistole. sine exemplum fieri non debet.

Decus

Decor

Ueretunde autem hoc dicit. sua coniunctione & iam ornari uf alos.

ABOLESCET. Abolebitur. TROIAM. Troianos. FATA PER AENEAE IURO. Quae iam nouit latinus. oraculo scilicet fauni. p quod audit, externum uenit u generis. SIVE FIDE. S. QUIS. B. EST. E. ET ARMIS. In his enim dextera comprobatur. fide & uirtute. UITTAS. Quae pendebat in mamo religata. Alibi & uitta comptor uoluit pretendere nimos. HUC REPETIT. Scilicet dardanus. id aeneas. qui & dardanus ut diximus uocabatur. Et bene repetit. Non petit quasi ad sua. INGENTIBUS. Deinde. quae magna constat fuisse. FORTUNAE. P. PRIORIS. Bene medium tenuit. Nam nec laudare uideretur. aut. parua. Ne deformaret. nam durum est aliquid ab infelicibus accipere. aut. fortunae prioris. Hoc. P. ANCHISES. A. L. A. D. A.

Iyara fem gne sedmu
Bucca uuuenale

Parentum significat. GESTAMEN. Diadema dicit. nam sceptrum paulo post dicturus est. SACERQUE TIARAS. Pilleum frigium dicit. Nam haec tiara dicit melius. Ergo uuenalis. & frigia uestium bucca tiara.

OBTUTU TENET ORA. Ordo est. Latinus dextra tenet ora. & obtutu id uultu solo haerens immobilis. INTENTOS VOLUENS OCULOS. Cogitantis est gestus. Sic de hoc salustius. uultu & oculis pariter atque animo uarius.

Salustius.

PURPURA REGEM·P·M·· Ideo non moueba[t] purpura latinum quia rex erat; & in purpura est ilia dū labor ·· PORTENDI·· Predici·significari··

PARIBUS AUSPICIIS·· Pari potestate·& tractu est ex comitiis audiimus in quarto·· DINOSTRA INCEPTA SECUNDENT·· Secdm priscam consuetudinem·locuturus est de publica utilitate·id de pace & filiae nuptiis·

Fecit autem deorum commemorationem, sicut in actorum tradictionibus legun[t]; hic inclinatione·siquid ex aliqua uetere oratione iouem ego optimum maximum; ipse & ita uergilius; prefatus diuos solio rex infit abalto··

AUGURIUM·· Propter ea quae dictas sunt supra·· QUOD OPTAS·· Idest pax·

NEC SPERNO·· Quia dixerat·fortunae parua prioris·Et est figura litotes·id libenter accipio·· LIBERA GRI·· Ubertas alibi·pecorique & uinibus almis·Aptius uber erit·· Et est maior petitione pmissio·nam illi latius petierat·· PACIFERIT·· foederis·abeo quod sequitur idqd precedit··

TIRANNI·· Grece dixit·id regis·· Nam apud eos regis & tyranni nulla discretio est·licet apud nos incubator impera·tyrannus dicatur·· EST MIHI NATA·· Male multi arguunt uergilium·quod latinum induxit ultro filiam pollicentem·· Nec oraculum considerantes qe talo petitur dari non poterat·nec aetatis meritum que decebat rogari·· Nam antiquis semp mos fuit meliores generos rogare·

Sic terrentur hac fama in pulsus cremes ultro ad me uenit tum cum natam suam·Hesiodus etiam ΠΕΡΙΠΝΑΙΚΩΝΙΝ··dicit·multas heroidas optasse nuptias uirorum fortium·· SORTES·Abusiue·poraculis posuit·

Nam sortes dicuntur·hic autem a fauno oraculum non sortes acceperat··

PLURIMA CAELO MONSTRA·· Aut pauigmentum dixit·aut & tam alia uisa significat·· Nam duo plurima nouis·· HOC LATIO RESTARE CANUNT·

hoc italia manere significat·· Nam sic dicamur·hoc mihi restat·id mane me illa res·· MENS AUGURAT·· Auguro dicimur·secdm plinium·cū presagio mentis futura colligim·· Augur uero tunc cum futura uenis captam augurius·· NUMERO OMNI·· Id·de·cc·c·& perte·na in legione·non nisi ccc·equites erant·que habebat sex milia uirorum; p quod ostendit·unam habuisse legione latinum··

Unde ait alio loco·ter centum seutaque omnes uallente magistro·

Portendo n

Dictu ⁊ a comitib; in q̄b; est de auspiciis operati·hec n sunt l createrent·pare tam honore habebant·ppt eade auspicia·vnde & ēsules pares s·cū necesse sit·ut un p̄or creet·vt·

Litotes

Uber

Tyrannus

Auguro

Augurio

In legione n nisi ccc equites habebantur·que habebant·vi·milia uiroꝝ

Legio — Nam in legione · ccc · tantum equites erant · IN PRESEPIBUS ALTIS ·
Multa non propter se · sed ppter aliud dicuntur · Nam ppresepia altra equorum
magnitudo monstratur ut homerus · BAΘYΠΕΠΑΟΑΕΝΗ ·
id longas pueste · ORDINE · pro merito singulorum · TAPETIS, TERTIO
Tapetum — DECLINANTUR HOC NOMEN · Hoc tapetum · huius tapetis · ut templum
Tapete — templi · Vnde est hic tapetis hoc loco · Item hoc tapete · ut sedile sedilis ·
Vnde e qui forte tapetibus altis estructus, declinatur & grece to tapes
tos tapetos · Vnde est pulchrorque tapetis · ΤΟΥΓΙΑΠΗΤΑΣ ·
DIMISSA MUNILIA PENDENT · Suspenden da pnuntiatio est · ut crescat ambi
tus · Nam munilia non nisi in hominibus dicimus · quae nunc ad laudem
Dedala — psalteris posuit · PATRE QUOS DEDALA CIRCAE · Ingeniosa · & hoc fingit
eum fecisse · Tractu autem est de homero · qui tales equos habuisse inducit
anchisen · Urbe bene est compositum ppter illud quod supra ait · troiae
ue opulentia deerit · ut troianis nihil deprisca rerum copia deesse
uideatur · Gentem autem abusiue dixit de equis · cum gens hominum
Nothus — sit · NOTHOS, MATERNO IGNOBILES GENERE ·
Est autem hoc nomen grecum · nam in latinitate deficit · Dicitur domus q;
latini · Aequis & pacis nuptiarum que promissione ·
INACHIIS · SESERE FABARGIS · Bene inachius · Non enim una est
Argos — argos · fuit namque & in italia · quam diomedes condidit ·
Que primo · argi · post argi rippa · post arpi dicta est ; fuit & in
thessalia · lucanus ubi nobile quondam nunc sup argos ait ·
fuit & haud longe a athenis quod asti argos dipsion dictum est
apud quos magna societas erat · Inter eos silices qui uno puteo
utebantur · unde & fratras dixerunt · ΑΠΟΤΟΥΦΡΕΑΤΟΣ
quasibus uocamur · Et notandum quod ubi bonus sequitur euen
tus troianos · iuno longe fuisse inducitur · & congrue quasi inimicum
inimicum · quod presens posset nocere · NUBAS QUE INUECTA
TENEBAT · Per elementum suum ibat · ABUSQUE · Abusque &
Abusque — adusque usurpatiue dicimus · Preposito enim nec aduerbio
Adusq; — iungitur · nec prepositioni · Usque autem · aut prepositio est ·
Usque

473

aut aduerbium · IAM FIDERE TERRAE · Dativo · usus · infidere noci · SIETIT · Sicut
quod sol & esse cogitientum · FATIS · Voluntatibus · CAPTI POTUERE CAPI ·
Cum felle dictum est · Nam si hoc remoueris erit oximorum · Dicit aut omnia 7
quae contigerunt non uideri contigisse quia non obfuerunt · Capti aut
capi sic dixit · Ut cicero ut Inuberrima siciliae parte siciliam quereremus · AT CREDO MEA NUMINA · T · F · Idest nec fatigata destitu nec satiata requieui · PATRIA EXCUSSOS · Satis signate locutus est · ME OPPONERE · Plus est quam si dicer & tempestates · me autem pphisiologia · imbres conitra tempestates · AUT SCYLLA MIHI · Bene mihi ac si dicer & · & iam quae sup suam naturam solent nocere · merogante non potuerunt obee trouamus · CONDUNTUR THIBRIDIS ALUEO
Condi ppre dicuntur · qui sibi statuunt ciuitatem · Conduntur
ergo · sedem stabilem locant · Salustius pestem conditos orbis terrarum · & sunt uerba ppria · quae nulla ratione mutantur ·
Non ut sacerdotes creari · uirgines capi dicimur · ita condi dicuntur · qui statuunt ciuitatem · PELAGI · Propter illud · sed terrae grauiora manent · MARS PERDERE GENTEM · Bene hoc loco uastationis & belli quere exemplum dicens · mars potuit illam delere gentem · item illam diana · Sicut in primo nauigii; plurimi laphitarum rex cui uxorem ducere uicinos populos · Centauros & iam si bicognatos & deos omnes excepto marte ad conuiuium conuocauit · Vnde iratum numen inmisit furore · quo centauri & laphite in bella uenerunt · ANTIQUAM · C · C · DIANAE · Oneus calidonis rex · deprimitur omnibus numinibus sacrificauit excepto dianae · Quae irata · aprum inmisit qui cuncta uastauit · donec a meleagro occideretur · Concessit aut ideo dicit · ut ostenderet & minora numina · nisi imperauerunt nocere ipsi posse · Statuit deuenere · in fundi natae concessit honorem · QUOD SCELUS AUT LAPHITIS TANTUM · AUT CALIDONE · Hec est uera lectio · sic & sensus procedit · ut inter q ablatiuus sit · non sicut dona legas · uitium erit nec sensus procedit · Scelus autem ppoena posuit · ideo quod precedit id quod sequitur · ut scelus expendisse merentem ·

Fab oneus & dianae

INFELIX · Idest nocens · ut contrarius felix · id ppria sicut dixim supra · IMPLORARE
QUOUSQUAM EST · Ac dicere · Iam humilia · Quod aut uno ubique alieno ut dicit
aurelio · plusicu est · Natura enim aeris psenihil facit · nisi aliena coniunctione · uen
torum scilicet · qui creant nubes & pluuias · ATQUE MORAS TANTIS · I · A · R ·
Ostendit deos fata posse tardare · non penitus tollere · Ut decet q alios priamum
sup ee · pannos · quae aut dicit · Iam acreusa dictasunt · ut regnum q & regia
coniunx parta tibi · SANCINE TROIANO · ET · R · D · U · Ambitiose exsecrationes ·
NEC FACE TANTUM · Tantumodo · CISSIS · Regina hecuba · filia secdm euripidi
ne · cissei · Quem enim · pacubius · & uirgilius secuntur · Nam homerus dimantis dicit;
Haec se facem parere uidit · & parin creauit · qui causa fuit incendii · Ergo uno
hoc die; talis erit uenen partus suus · Nam sicut parin troia incensae · sic paenean
reliquae troianorum · Comparatio aut inuriosa · Na uenen hecubam · parin
aenee · helenam · lauinae compatur · IUGALES · Coniugaler · matrimonio conceptos ·
IDEM · Talis similis · FUNESTEQUE · I · R · I · P · TEDAE · Sic tede recidiue ut pgama
LUCTIFICAM ALLECTO · Grecus accusatiuus · huius aut declinationis · uesca
sus usurpamus · nominatiuum · genitiuum · accusatiuum · ut allecto · allectus · allecto
IPSE PATER · Uenerationis est pater · Nam furiae nostis & acheronti sunt filiae ·
HIS ACUIT UERBIS · Irritant · et ut insaniam · PRO PRIUM · Aut tibi aptum · aut
certe ppium · indefessum usque ad finem pducendum · Et scienda ideo furiae nihil
ppremio dari · Quia prestantur hoc ipsi furiae · ut bella commoueat · & ut iunone
defendis se dicat · INFRACTA · Aut iualde fracta · aut quae fuit ante · ac semp
infracta · Ut iniuio decuio · Turnus ut infractor aduerso marte latinos ·
CEDAT FAMA LOCO · Uincatur · cicero loco illemotus e · cui est deiurbe expulsus ·
AMBIRE LATINUM · Amplecti · circum retinere · & dictu est · non ambiui ob
Nam ambio ad illum dicimus · non ambio illu · IUPOTES UNANIMOS · Argumentu
A maiore dicimur · Ad minus · UERSARE · Uertere · et usus est · frequentatiuo aduum
augenda · NOMINA MILLE · facies · ut & sine nomine corpus · Milleaut
secdm euripidem · Incuus uago edia dicit · furias non se unus esse potestatis ·
sed se et fortuna nemes infatum necessitate · ita dicit & ia asp · FECUN
DUM · Plenu pectus malitie efficatia · COMPOSITAM PACEM ·
Quam latinus dederat · CRIMINA BELLI · Causas · ut crimen amor uestru

Nomina

EXIN; ORdinis aduerbium. Gorgoneis aut pessimis. saeuis agorgone. Exin
TACITUM. Protacite. bene aut obsedit. quasi que insidiabitur. CURAE
QUE. IRAQUE COQUEBANT. Peruerso ordine respondit. naam inuidiaque.
curaa uero denuptus. & primo aduentum teucrorum dixerat. HUIC DEA. figura hyperbaton
turbata. namque talis est ordo. Huic dea unum anguem in sinu conicit. &
usq. ad intima sub dit precordia. quae sunt loca cordi uicina. quib. sensus capitur Precordia
Anguem aut iniecit partem sui. id furori. LAEUA. pulchra. ADTACTU NULLO
Sine morsu. sine sensu. FALLIT Q' FURENTEM. Iniecit furore sine accipientis
sensu. Furente aut ut furore teneatur. nondum furebat. IAMIA UITTAE.
Ia enim est extremitas uittarum. UDO UENENO. Vt pallidae insensu. Veneni Tenia
enim udum dixit. quod est denudo corpore. namq. serpentum udi sunt corpora.
adeo ut quaque eum suum humore designent. MATRUM DEMORE LOCUTA.
Nondum ad plenum furebat. Unde muliebre iracundia mixta asperitate loque-
bat. Nam hoc matrum demore. Paulo post uero furore quatiet. EXULIBUS
NE. D. Propter dissuasionem signate loquitur. Exules uocans eos qui pprias regnare
petebant. DUCENDA. Abducendi. PREDO. Quasi pirata dicit hominem. dum Pirata
in mare moriuntem. AT NON SIC. Legitur et non sic. Sed hoc absolutum est.
Sed. adflegens. copulatiua particula est. adornatu solum pertinens. Omnia sa-
deorum quecquid in celo regit terras. et humani generis. QUID CONSANGUINEO
Filius enim est uenialis sororis amitae. SI GENER EXTERNA PETITUR. DE G. I.
De qualitate transit ad finem. Nam turnum extraneum esse definire contendit.
pallidi argumentationem. dicens eum non subiacere imperio latini cum
omnibus delatinis omnibus carere. Postea et iam huic argumento. alia subiu-
nxit argumentatione. turnum greci ee commemorans. p quod duas res agit la-
tenter. Nam dicendo origine considerandi docet. et turnum greci ee com
memorat. a inacho. et acrisio. et aeneam latini. a dardano. PRAEMUNITE
NUSSA. Vrguent. in hoc compellant. INACHUS ACHRISIUS QUE. P
Danae achrisii regis argiuorum filia. postqui est nouem mensum. pater eam
in arcam inclusa precipitauit in mare. Que delata ad latium. inuenta
a piscatore. cupseo quem illic enixa fuerat. et oblata regi qui ei fuerat
uxorem. Cumque et iam ardeam condidit. a quibus turnum ultro origine

ducere. SINE MORE FURIT. Sine exemplo. Trhociam contra deus est
regum. LIMPHATA. Percussa furore limpharum. sicut cerritus. acerere
dicimus. TURBO. Catullus. hoc turben dicit. in carmen. Est autem hic tur
bo. unde turbinis facit. Nam sturbonis facit. et a proprio nomine genitivus.
INPUBES QUE MANUS. Aut multitudo puerorum. et a parte totum posuit. ut
p manu pueri ipsi intellegas. SIMULATO NUMINE BACHI. Talem pa
tiebatur furore. ut speraret se liberi sacra celebrare. Nondum ipsa simulabat
qd est sanorum. Nam & paulo post dicturus est. allecto stimulis agit undiq. ba
chi. DUO. Idest ut. et. VHOE BACHE. Bachanti uox est. TIBI SUMERE
THYRSOS. Sumebat. Infinitis sunt pindicatiuis. PAMPINEAS. Pampi
nis textis. INCINCTE PELLIBUS. Nebridis salice. PINU SUSTINET.
Face pinea. Sicut in liberalibus fiebat. NATAE TURBI QUE YMINAEOS. Hic apte
expressit dementia. Nam cu consecrauerit filiam libero. Yminaeum canit eius
iacturam. Yminaeu aut nunc carmen nuptiale dix. TORUM. Protorue dixit.
IO. Vociferantur. & est tragicus sermo. PIIS ANIMIS. Idest maternis. CRINA
LES UITTAS. Quae solarium matronarum erant. Nam meretricib. ndabantur.
ACCUISSE FURORES. Ut supra qua iuno bis acuit dictis. CONSILIUMQUE. O. D.
V. L. Quod habuerat. ut filiam dando aeneae bella remouere. quo significauer
at funus augurii. ACRISIONEIS DANE. Patronimicon est. Nam male
putant acrisioneis colonis. cu solam eam inuenisse constet. non cu colonis.
PRECIPITI DELATA NUTO. Intra archam uidimus supra. MAGNUM TENET
ARDEA NOMEN. Bene adluset. Nam ardea quasi ardua dicta. idest magna
& nobilis. lice & r ginus. In italicis uribus ab augurio aut ardeae dictam uelu
Illud namq. ouidii In metamorphoseos fabulosu est. Incensa ab hannibale ar
dea. In hanc autem ce conuersam. Sciendu tamen ardeam cata antiphrasin
dicta. quod breuitate pennarum altius uolare non potest. Lucanus quoq.
ausa uolare. ardea sublimis pennis confisa natantis. MEMBRA EXUIT. Bene
exuit. Nam dii cum uolunt uideri. induunt se corporib. ppt mortalium oculos.
nam incorporei sunt. ALBOS CUM UITTA. Idest etiam uittas albas.
RAMUMQ. INNECTIT OLIUIS. Aut coronam accipit. aut ramum ligat uittis.
Quod apte in nostro ostendit. & uittis comptos uolunt pretendere ramos.

Lymphata

Turbo

Nebris

Face pinea

Ardea qsi ardua dicta: Yginus.

Ardea

Et ardea breuitate pennarum altius uolare non potest.

Supra diam. preferimus manibus uittas. IUNONIS ANUS. T. Q. S. Iunonis templi
anus sacerdos. FUSOS PATIERE LABORES. Probus decem porum conexione li
belli composuit. In quo doce quid cui debeat accommodari. Ex quo intellegimus
hanc quam fieri arduum ex conexione. Nam patiere futuri temporis est. fusos
uero participii est preteriti. Est autem fusus patiere uitio tui labores fundantur
incassum. id inuitum cadant. Incassum autem uastum est incassibus. id est retibus.
quae casses uocantur. TRANSSCRIBI. Trade. & est semo uastus de pecunia.
Nam scribi est dari. Hortatur. scribe decem. aere. none satis adde circuitae.
Rescribi u. reddi. hortatur. distantus quod tu nunquam rescribere. QUAERITUR HERES.
Deinde uaxit. ut ingenerum. sed herede dicere. Nam p ceptionem facto matrimonio
sibi inuicem succedebant. TYRRENAS. I. STERNERE ACIES. Vt. I. sequere
italum uentis. Sane notu est in bello multum potuisse tyrrenos. & fuisse prea
pue infestos latinis. ut in bellum assidue dicant cu gente latina. HEC ADEO
TIBI ME. Addit auctoritate quia res unus credi difficile. Adeo autem. id uaide
uisse. ut adolescente adeo nobilem. LATIUS. Alacer. festinus. Nam laetari
non poterat. quip debat uxorem. Sic supra. uela dabant laeti. FLUMINE PULCRO.
Vt supra fluuio tiberinus amoeno. CAELESTUM. UIS. M. I. Aut p definitionem
ipse est uis deorum. aut p argumentum suasit. Primum p se. deinde p iunonem.
postremo p omnium uim deorum. IURNUM EXPERIATUR. Senatu contra se
pugnantem. quem p se laborantem n p baut. HIC IUUENIS. V. IRRIDENS. Calui.
quia iuuenis. Hortatur. non enim hoc ferrem calidus iuuenta consule planco.
VICTA SITU. Senectus. temporis longinquitate. ex qua nascitur situs. UERIQUE
EFFETA. Casta uerentur. O MATER. Irrisio est. honor. FALSA FORMIDINE.
Bene falsa. Namq. eam defendebat abellis. Sinon aetas. saltem religio sacerdotii.
EXARSIT INIRAS. Communis sermo habet. ardeo illare. sed figuratus ardeo
in illam rem dicimus. & est specialis comedia eloquio. ORANTI. Loquenti. unde
etiam oratores dicuntur. TREMOR OCCUPAT ARTUS. Uicinitate scilicet
furiae. Nam tremor furoris est. TANTA QUE FACIES APERIT. Remotio
anili multa quae finxerat & quae se induerat. Sic sup deuenere. & uera in
cessu patuere dea. GEMINOS. E. C. ANGUES. Similes. nam omnes eam
dicit erexisse nonduor. UERBERAQUE INSONUIT. Proueribus

Incassum

Transscribo qd
sic ppr. Horat

Adeo

Situs

7

Geminus

insonuit. idest puerbera. RABIDO ORE. Habrum furiosae orationis ostenda.

RESPICE. Multi hic distinguunt. & superioribus iungunt. ut sit sensus. respice eam quam dicis fal. sadeludi formidine. AD HAEC ADSU. Id est ad regum arma & ad bella. Quomodo ergo dicit quod supfluo his inserat rebus ad quas uenit. Alii respice ad haec legunt. ut sit quasi demonstrantis. respice bella & ferum gero. FACEM IUUENI CONIECIT. Satis considerate face iuuenis iniecit. quae cito exardescit & desinit. Supiuuen. amate serpente iniecit. quod in mulieribus semp uiget uenenum. ATRO LUMINE. Atri luminis redat. ut & in.r. pulchra facia reple parentem. Atro aut lumine furiali inferno. a hac ratione care. SUB PECTORE. Ubi fellis & iracundie locus est. FREMIT. CUM CLAMORE DEPOSCIT. Bene aut amens quia intoro b requirebat. SCELERATA INSANIA. Nihil enim tam insanum. quam desiderare id quod posit perire. CIRCEA. De circis facta. unde est flamma ualidior. Costis aut latentibus. & bene ad antiquum respexit morem. Nam olim non suspendebant sed positis ~~circu~~ circa ignem adhibebant costis. id est latentib. Ut tardi costas agitator asselli. AQUA FUMIDUS. Id est aquae amnis. Nec immerito. nam potest ce & alterius rei amnis. ut fluuios undae ille cruoris. Hanc aut dicerein. tucca & uarus fecerunt. nauigium sicere liquerat. FURIT INTUS AQUAE AMNIS. ET EXUBERAT AQUAE AMNIS. Quod satis asperum fuit. SE CAPIT UNDA. Melius quasi dicere & nec iam uas unda capit. ERGO. Id est quasi incensus est. POLLUTA PACE. Uel sua uel troianorum. INDICIT. Signate uerbu bellicu posuit. IN UOTA UOCAUIT. Quia antiqui pacis uotis bella sumebant. HUNC DECUS EGREGIUM FORMAE MONET. Turni scilicet decus. nam hoc dicit. alios pulchritudo turni. Alios nobilitas. alios iuuentus mouebat ad bellum. Nam hoc est animis audacibus imple. ad fectione sui. iuuet omnib. magna iuuentate. ARTE NOVA. Dolo. SPECULATA LOCU QUOLITORE. Pnomen pnomine ponitur. non pnominib. unde modo nouestuer duonomina unu pnomen posuit. Nam recte quo loco dicere & hoc semel tantu fecit. INSIDIIS CURSUQUE. Cursu agitamur. nam insidiis circu uenimur. non agitam. CANIBUS RABIEM. Studii mutauit in rabie. NOTO ODORE. Ceruino solent uenatici mansitui. Hominis uenaticus. ex quo ceruina. cauliis pelle latuit. In aula QUAE PRIMA LABORUM CAUSA FUIT. Hoc est & prime reuocabo exordia pugne.

N qd ipa iuuen. cito exardescit & desinit. & in mulieribus semp uiget uenenum.

T nomen pnomine.

Inter u. nota unu pnomen posuit.

Uenaticus canis

ANIMOS AGRESTES · Plus est quam sidicere agrestium animos · CORNIBUS IN
GENS · Ingens ad prestante formam pertinens · ad magnitudinem cornuum ·
THIRRIDE PUERI · Tyrrhi filii · et ut diximus supra adludit ad nomen · Nam Tyr
rhus dicitur e pastor · apud quem Lavinia peperit · CUI REGIA PARENS · A · Magistra
hunc pecoris uult fuisse et saltuarium · Nam hoc est · et lete custodia credita campi ·
Magister aut est pecoris · ad quem omnia ~~monet~~ pertinent animalia · cicero · nominat ho
minem · quem magistrum pecoris esse decebat · SILUIS · Boni puelle rustice nomen
formauit · PECTEBAT QUE FERUM · Quadrupedem · ut latrans inque feri · c · t · u ·
MANUM · Patiens illius rei dicimus · unde apparet unum · v · m et ri causa de tractum ·
MENSE FERILI · Nouedixit · Nam erum · non nisi dominum dicimus · nisi forte ideo
dixit · quia dat ei humanum sensum · nam ait paulo post · implorantissimulis · ERRA
BAT SILUIS · Pascebat · ut mille meae siculi errant in montibus agnae · IPSE
id sponte sua · SECUNDO DEFLUIT · et secundo · id cum aqua · unde et aduerso
dicimus contra aquam · Nam ideo defluere dixit · et secundo ab hoc quia cur
sus fluminis post natantem uidetur · DEUSA FUIT · Allecto deum dicit · sicut
deuere · descendo deducente deo · Nam ut diximus numina utriusq · sexus uidentur
ideo quia incorporea sunt · et quod uolunt adsumunt corpus · ut aut deu dicam
proda · non apte ponitur · sed in sub auditionem · ERRANTI · Lice enim certum
esse tamen bene errante dixit · quia nonusq · quaque semp certus est istus ·
honatius · nec semp seu et quodcumq · minabitur arcus · PERQUE ILIA · Hoc ale et
haec ilia facit · hinc et iuuenalis · ut frater ab ipsis lib · nunquid marillus · m
nographus dixit · uestore imitans · abilio numquam recedit · cum tegulo sed dicere et
adlusit · ad uitate nomen · Nam abili debuit dicere · bene aut ea loca uulnerata dicit
quae statim morte adferre non possint · ut domum reuertere et ut · et esse et causa bella ·
Nam si statim perire · aut ipse · aut uulneris auctor latere nt · SILUIA PRIMA SOROR
Bene puelle dat dolorem in patientiam · DUROS AGRESTES · Aut qui semp duris ·
aut duros qui cerui uiuentu non dolebant · PESTIS · furia · TORRE · id est torris
facit · ut hic fustis · GRAUIDI · Graui · ppter nodos salice · QUADRIFIDAM ·
Quae in quatuor partes potest fundi · CUNEIS COACTIS · Satis coactis sig
nate dixit · Exprimit aut antiquum morem · ut sed primi cuneis scindebant
fissile lignum · DE CULMINE SUMMO · Proprie · quia detestis agrestium

Tyrrus pastor apud que Lauinia filia latini peperit filium eneam.
Saltuarius
Cicero
Ferus
v. m et ri causa de tractum.
Herus
Allecto dea.
Ile · Ilia
Marillus Minographus
de Guloso.
Torris vt hic fustis.
Culmus

loquitur que culmis fiebant. TARTAREAM. Aut terribilem. aut fortem secundum usum dixit. NEMUS. Locus haud longe ab aricia in quo lacus quispeculum diane dr. & notandum. quia uocem eius paulatim facit procedere. quod locorum indicat commemoratio. TRIVIAE LACUS. Hic est qui diane speculum dicitur. SULPHUREA NARALBUS AQUA. Inuia flamina est ciuitas narnie in montibus posita quibus subest nar fluuius. qui tiberino coniungitur. FONTES VELINI. Vtrum interim nomen sunt. nam ut diximus uox furie paulatim procedit. PRESSERE ADPECTORA NATOS. Stamus pressit que palemona mater. Item contra. Nec natos ausae deponere matres. ADVOCEM. Bucane scilicet. ut sensit & ad sonitum uocis uestigia torsit. Nam quicumque sonus dici uox potest. AUXILIUM CISTRIS EFFUNDIT AP. Idest ipsa in auxilium effunditur. DIREXE ACIES. Ordinarunt in latitudinem. PRAEUSTIS. Prae breuis sit propter sequentem uocalem. quod in una parte orationis factum tolerabile est. quia compositus est sermo. FERRO ANCIPITI. Idest utrumque noxia. significat aut aut gladios aut bipennes. SEGES. Terra modo; ut quid faciat letas segetes; p terra uero fertilem significat. ut in georgicis ostenditur. nigra fere & presso pinguis sub uomere terra SOLE LACES SITA. Natura enim est ut metallorum splendor plus fulgeat alia luce percussus. PAULATIM SE SETOLLIT MARE. Sibella dicit surrexisse paulatim. sicut uentis flantibus sensim mare turgescit. HIC IUUENIS. Confundit nomina. nam & puerum. & iuuenem nonnumquam indiscrete ponit uirgilius. ut hoc loco. Nam almonem quemmodo iuuenem dicit. paulo post autem puerum. ut almonem puerum. mouet aut miseratione ab aetate cui dicit iuuenis. aut iure dicendo primam ante aetatem. aut ulneris & iam crudelitate. ALMON. Bene rustici nomen usurpauit ex fluuio. HAESIT ENIM SUB GUULNUS Idest saguta. ut illud. ardens infesto uulnere phirrus. UDAE UOCIS ITER. Hoc est udum ueruocis. non enim uox uda est. sed per udam arteriarum labitur uiam. unde in febrientibus deficit.

CORPORA MULTA UIRUM CIRCA. Constitutum & rethorice

Uox

P correptum N

Lacessitus

Arteriae

Febrientes

ulerponit inmedium. nobilesuero primo & ultimo commemorat loco.
DVM PACI MEDIVM. Reddit causam. cur senex bellis intereat. OLIM
DITISSIMUS. Secundum antiquum morem. ornatus diues antiquo censu.
QUINA REDIBANT ARMENTA. Proquinque, sicut bina. TERRAM VERTEBAT
ARATRIS. Quo dixit acatone memorata. qui interrogatus qui esset & pa
ter familias respondit cum qui bene pascit. & bene arat. AEQUO MARTE
Aperta contentione. bello manifesto. sic enim dicimur. Nam aequo aequali
non possit accipere cum soli interempti sunt tali. PROMISSI DEA
FACTA POTENS. Honesta elocutio. potens promissi. Promisisse autem ea
per consensionem intelligimur. nam non promisit. IMBUIT. Inuiciauit.
& bene sanguine. nam potest bellum & ad discordiam uel ad dissensionem
indicare. CAELI CONVEXA PER AURAS. Probus. asper. donatus dicunt.
hoc loco bisper accipiendum; adloquitur iunonem. per caeli conuexa &
p auras; potest tamen ce exegesis. per auras. id caeli conuexa, nihil enim
sunt aliud auras, dicit & iam quidam commentarius. conuecta legendu.
ut ipsa sit conuecta. quod difficile in exemplaribus inuenitur. VICTRIX
Vox compos. AFFATUR; IAM CUM SUPERBIA. Bene autem & in principio
dene gauit orationem quasi ad scelera festinanti. quam modo tribuit. post
bella iam coepta. BELLO DISCORDIA TRISTI. Iuno enim belli poposcerat
semina. haec ipsa & iam bella p fecit. DICI HAMICITIAM COEANT.
Ad dicere & ita bella commoui ut netuo quidem imperio possint In pace re
dire. Et hoc est quod dixit. affatur uoce supba; alii dicunt. ego inter hos
bella commisi. tu uicinos populos iunge foederibus & partibus turni
& aeneae fauere compelle. quod tamen fiuis. ego faciam. ut ideo sit dictum.
ego siqua super fortuna laborum est ipsa regam. CERTA VOLUN
TAS. Sitiua in hoc consensu auctoritas. INSANI MARTIS AMORE
Homeri epitheton. SPARGAM ARMA. Meminit sui. Nam supra
dixit. sere crimina belli. TERRORUM ET FRAUDIS ABUNDE EST.
Terror est ex morte tot hominum. fraus uero ex ceruu uulneratione.
STANT BELLI CAUSAE. Manifeste sunt / placent. ut stat confer
re manum. Et GREGIUM UEHERIS GENUS. Iaroneos

Stat

dictum est ut alibi egregiam uero laudem. & S. A. Refertis. IPSE
LATINUS. Ac si diceret: quem aenaee causa cogor odisse. unde & ama
te nulla fit mentio. quae est troianus inimica, urbanus tamen
totum hunc locum per interrogationem uult intellegi, terro
rum & fraudis abundae est. Aut belli causae. ut quasi per gra
tulationem non credat; sicut illud terrentii. quia plus cupio mi
nus credo. SUB AETHERIAS. Quia dixerat caelicon uexa per
auras. ATTOLLIT STRIDENTES ALAS. Honesta uolantis per
iphrasis. ITALIAE MEDIO. Hunc locum umbilicum Italie
t. chronographi t. chrro
coro grafi dicunt, est autem inlatere campaniae & apuliae.
ubi isp̃ni sunt. & habe aquas sulphureas. Ideo graiores: quia
ambiuntur siluis; propter hoc autem ibi aditus esse dicitur
inferorum. quia grauis odor iuxta accedentes necat. adeo
ut uictimae circa hunc locum non immolarentur. sed odore
perirent ad aquam adplicate. & hoc erat genus litationis.
Sciendum tamen uarronem enumerare quot loca in italia sint
huiusmodi, unde & iam donatus dicit. locum istum quem descri
bit poeta canusiae ee circa fluuium quicalor uocatur, quod
ideo non procedit. quia ait. italiae medio; submontibus altis. hoc
nisi ad totam italiam referas. non procedit. ut sit. est in uallibus
italiae montuosae, nam in hoc loco montes penitus non sunt.
Nobilis HOBILIS. Notus. quod & sequentia indicant. AMSANCTI;
Amsancti. UALLES LOCI. Amsancti. id est undique sancti. quem dicit
& siluis constum. & fragosum torrente fluuio. HIC SPECUS
Specus HORRENDUM. Hoc nomen apud maiores trium generum fuit;
ennius feminino posuit; horatius masculino; quae nemora
aut quos agor inspecus. Uirgilius neutro quod hodie in nume
ro singulari tribus tantum utimur casibus. hoc spécus
& óspecus; Nam plurale tantum a genere masculino habe
mus in omnibus casibus. Hic est. ipsi inde fossis specubus.
quam quam antiqui codices habeant. hic specus horrendum;

Spiracula

Spiracula dicit: adeo aspirando; antiqui codices piracula habent. quae dictasunt. A TTWTWN·TEPATON· hoc est afimbus inferorum. VORAGO·· Achérontis exestuario. CONDITA FRINIS·· Alii condit legunt. & se sub audiunt·· CAELUMQUE LEVABAT·· Relevabat·· recreabat·· EXTREMAM·S·B·I· REGINA MANUM·· Quod super est perficit, & est translatio a picturae quam manus complet. ornat extrema·· FOEDATI·· Cruentati·· IMPLORANTQUE DEOS·· Ad auxilium. & ultionem·· OBTESTANTUR QUE LATINUM·· Propter ceden factam testem adhibent, & dicunt auctores rupti foederis esse troianos cum ipsi pacis iura temerarint·· ET IGNIS· In ipso scilicet seditionis incendio·· TEUCROS IN REGNA VOCARI·· Et sub audis. dicit. teucros autem iniuriose dictum accipe. ac si dicer & exules ac perfidos·· ATTONITAE BACCHO·· Velut bacho. furiae enim agebantur; & sic est dictum. ut media inter ceder exultata mazon·· NEMORA AVIA·· Per nemora··

Translatio a maiore pictoribus. et bonis transitur in mysticam;

THIASIS·· Chorei·· NEQUE ENIM LEVE NOMEN AMATAE·· Iuvenalis quae non facie quod principis uxor. MARTEMQUE FATIGANT·· Proelium cum clamore deposcunt··

Thrasis: nominatis. thrasus

CONTRA OMINIA·· Facta superius de iuvina·· FATA DEUM·· Propter fauni oraculum·· PERVERSO·· Irato·· VELUTI PELAGI RUPES·· Cum cicero seditionem populi fluctibus comparaverat ut in illis dum taxat fluctibus contentionum. non enim incongrue virgilius seditionis obstaculum rupem vocavit·· MOLITENTI·· Hic distinguendum. ut scopuli nominativus pluralis sit·· CAECUM CONSILIUM·· Fremitum populi. bonum nomen imposuit·· FRANGIMUR·· Per mansit in rupis translatione·· SACRILEGO·P·SANGUINE·· Quia bellum sumebant contra voluntatem deorum·· UTI SIQUE DEOS UFERA BERE SERIS·· Quia religio rigidadicit··

Cicero seditionem populi fluctibus comparat. & huic virgilius obstaculum rupem vocat.

semel mala commissa · nulla ratione reuocari · horatius:
dira detestatio nulla expiabitur uiuti ma··
PARTA QUIES · Scilicet uitanae mortis beneficio
porrus · Securitas omnis in promptu · FVNERE FELICIS
7 SPOLLOR · Exsequiis tantum regalibus carebo ·
MOSERAT · Varro uult morem esse communem con
sensum omnium simul habitantium · qui inueteratus con
7 suetudinem facit · HESPERIO IN LATIO · Hoc est antiquo;
nam ut in primo diximus · duo latia fuerunt · unde non fru
stra hesperio addidit; quod autem dicit hanc consuetudine
7 antiquam fuisse, falsum est; nam anima pompilio insti
tuta est · sed carmini suo ut solet misce historiam; notan
dum sane inconexum esse hunc locum · siquis totius libri con
sidere textum · nam supra ait · longa placidas in pace regebat;
item dicturus est; Ardet inexcita ausonia atq: immobilis ante; &
nunc dicit · moserat hesperio; supra etiam dixit · captiui pendent cur
rus; item tirrenas sterne acies; ne sint contrariae; accipiamus ita
liam primo caluisse bellis · medio tempore quieuisse · & ad ad an
7 tiquum studium nunc reuerti · Sicut romani bello flagrauere sub
7 romulo · Quieuere sub numa · sub tullo hostilio pristina studia repe
7 tere; hinc est quod ipse uirgilius ait; longa placidas in pace regebat
non perpetua; item de suetudine que bello agmina in arma uocat subito ser
Quid retractare sit. rum que retractat · Nam retractare est repetere quod omisit, Tale ali
quid dic degenere sullano salustius; nam uolens ostendere maiores
eius antiquos fuisse consulares · uicinos uero ignauissimos · sullam
autem florentissimum ait · igitur sylla patriciae gentis fuit fa
milia iam extincta in maiorum ignauia · QUEM PROTINUS ·
Protinus 1 agitur deinde · nam nunc temporis est aduerbium · alibi loci ut
cum protinus ut rapiue sanque tellus una foret · MAXIMA RERUM ROMA ·
Imperio potita MOUET IN PROELIA MARTEM · Quia mori fuerat indicto
bello in martis sacrario ancilia moueri · Unde e in · viij · Utque ue impulit

deest quinternus qui his fere septem ut philippi extrui libros

xxxiii

quia primo aquam ferre. post ea tendit ad terra RADIANTIS. i. e. Negat omnis
phisica lumen lunæ aliud esse reddere. Miraremur hoc dicto virgilius. quod
tamen tolerabile est. qui non lunam sed imaginem diri lunæ. quam et sole lumen
accipere manifestum est. LAQUEARIA. Multa lacunaria legunt. nam lacus
dicunt. unde et inorato. nec inea reni deo lacunar. AUTUM. Pro altum. sed
metri causa ut diximus supra addita syllaba. SUBÆTERIS AXE. id est sub
aere. SERAMQ; DEDIT PERMEMBRA QUIETEM. Tardum quippe vibel
licet curis. LIBERINUS AMOENO. Bene taberinus quia supra dixerat dis num
in sacris taberinus in conolexia taberis. in poemate tabris uocatur. SENIOR
Et qui ubique eum flauum dixit. sed senior aut propter spumas dictum est
aut ad reuerentiam pruinæ. Sic lucanus deuberoma adhuc florente. ut
rigero canos effundens. h. u. e. CURAS HIS DEMERE. d. habitum future ora
tionis ostendit. O SALIGENTE. Alibi deum certissima plus. URBEM QUI
REUE HIS NOBIS. Vtilium uitalium portans. urbem modo procumbi; posita.
reuehis aut pter dardanum. EXPECTATE SOLO LAUBENTI. Dat affec
tum Eianloca. ut ipse. et. i. et. i. HIC UBI CERTA DOMUS. Quod su
periusab apolline poposcerat. hoc nunc indicat uberis. D. apprium ambre
domum. Dam. f. TUMOR OMNIS ET IRE CONCESSERE DEUM. Aliqua he
mistichia virgilio tamsunt sensu minuta quam uerbis. ut ecce hoc loco.
namq; non possumus intellegere. quæ uisse omnem tumorem & iram deæ.
cum adhuc inimicaset iuno. & ad troianæ pristinem addant alia numina fu
ria. ut iuturna. Vide mire quidam conclusit hunc uersum dicens. conces
sere deum pfugis noua mentis reuersis; quod si ita accepimus. ut dicat reu
ersos constituere cum tamen. nec canumina quæ iratasunt uetam. nihil
ere comparium; nam & ipsa iuno hoc dicit; non dabitur regnis esto prohibe
re latinis. atq; in mora manet fatis. l. c; hic autem sensus & iam sidera tabas sub
auditionem potest accipi a superioribus. ut sit. tumor omnis & ira concesse
re deum. ut hic ubi sit certa domus. certa penates. VIX TOKEIS. Licet pos
simus & iam de flumo latis dicere. Ponit tamen discretionem. ut hic. sabi
cab;. paulo post. uridiq; in tore. et; hanc autem poran ut supradictum est.
secum habere troiam. Quam anus sam in campania inuenerunt consci

Laquearia

Emistichia

circa laurentem agrum. quam ideo aeneas immolauit iunoni. quia ipsa dea
terra; ut coniugis ingremium lata. D. Scimus enim hoc animal inimicum
ceteris frugibus. ut caprum uitib; quilibero immolatur. ENIXA IACEBIT.
Participio utens tanqu hostiam. SOLO RECUMBANS. Solo uidetur habunda
re. EXQUO. qua ratiocinatione. QUODINSTAT. Quod solum ex labo
ribus restat. cura enim enee presentis fuerat necessitatis. ARCHADES
HIS ORIS GENUS. A. P. P. Euander arcas fuit. nepos pallantis regis arcadie.
hic patrem suum occidit sua dente matre nicostrata. que &iam carmen
tis dicta. que carminib; uaticinabat. dimissa patria sua uenit ad ita
liam. et pulsis aborginibus. tenuit loca in quibus nunc romae. & modicu
opidum fundauit in monte palatino; hic aut mons palatinus secundu
uirgilium apallante auo euandri est dictus. secundum uarronem & alios
a filia euandri palantia ab hercule uitiata. post ea illic sepulta. Certe a
pallante eius filio illic sepulto. Alii ab ouium balatu ballante eum uolun
dictum & exinde paranis uiron pallam eum dictum; sed si a balatu hoc
nomen uenerit. ba. longa. sicut &iam marcialis ponit plerumq; Siaut
apallante pa. brevis. ut eum ponit ubiq; uirgilius. secdm opinione suam
GENUS Apallante profectum. ad has oras genus apallante n apalante
profectum. IN MONTIBUS. ut diximus supra. in minoribus illius colli
culis. PRO AUI. confudit nomina ut plerumq; solet. nam auus fuit
sicut &illud dixit. luco tunc forte paremus pilum ni tur nus. et alibi
pilum nusq; illi quartus pater. HIBELLUM ASSIDUE DUCUNT CU
GENTE LATINA. Ducunt. aut gerunt. aut in longum trahunt. Et bene
prestando auxiliorum exprimit causam. ne magis tur no quasi greco
fauere credantur. FOEDERA IUNGE. legitur & foedera iunge.
RECTO FLUMINE. Recto fluminis ripere. et sic dixit. ut tunc se ad
cuerit recto fl. hoc e altiore n recedens. Sic ergo & nunc altiore
fluuii non recedentem significat. est & alia exposito. in recto flumine ad
edomitos. frenato. & uiri an quilitatem redacto intelleganus. quod & fa
cit. in mitis ut in morem stagni. P. P. ut sit preterii temporis parti
cipium abeo quod e rego. IUNONI FERRUTE PRECES. Sicut etiam

De euandro

Mons palatinus unde dictus sit.

elenus monuit. MIHI VICTOR HONOREM. Bene ei adfmit bellicam
curam. pmittendo uotis fore compotem. STRINGENTIA RIPAS. Ra
dentem. inminuentem. nam hoc tiberini fluminis proprium. adeo ut ab
antiquis romon dictus sit. quasi ripas ruminans & exedens. In sacris
etiam serra dicebatur. unde ait. nunc. & pinguia culta secantem. In
liqua etiam orbis parte tarentum dicit. eo qd ripas terat. CERULEUS
TIBRIS. alias. profundus. CERO GRATISSIMUS. Pro his qui uncte solent.
HIC MIHI MAGNA. D. scilicet circa extremum suum. alii romam dicunt
tiberini esse domicilium. CELSIS CAPUT URBIBUS. Detuscia quan
illis multum constat floruisse temporib;. nam et lucomones reges ha
bebat. & maximam italiae superauerat partem. NOX AENEAN. S. R.
Ut fessos uentus cum sole reliquit. UNDAM DE FLUMINE PALMIS. S.
Quia dicitur nox etiam solo somno polluere unde et. & noctem flumine
purgat. NYMPHE. Hic distinguendum. ut generalitatem sequat
specialitas. ut ingeor gicis. mater. cyrene mat. nam uitio sumit post
speciem genus inferre. TUO GENITOR. CUM. f. Sicenim inuocabatur
inprecib;. Adesto tiberine cum tuis undis. Tibrin uero. alii arege
aborginum dictum uolunt. qui uicta dimicatis uiter emptus est.
Alii a rege quem glaucus minois filius uitulia inter emit. alii inter
quos & liuius. ab albano rege qui in eum cecidit. ARCETE PERICULA.
Vel pallage. p. pane prohibete pericula. QUO TECUM QUE FONTE VA
CUSTENET. Lacus est quoddam latentis adhuc aque receptaculum.
& dictus quasi lacuna quedam. ex qua erumpens aqua efficit fontem.
qui cum fluere coeperit. alueum facit. Unde tria ista dixit. lacum. fon
tem. alueum. Hoc enim quo cumq; solo pulcherrimus exis; quam quam
multi hoc uersu. suppfusionem eius uelint significare. Ideo autem hec
dixit aeneas. quia audierat. hic mihi magna domus. celsis caput urbib;
erit. SEMPER HONOREM. Satis eneas pie pollicetur. cum tiberis uere
cunde popposcerit. Ait namq;. mihi victor honorem pol uet; CORNI
GER. flumina ideo cum cornib; pinguntur. siue quod mugitum bou.
imitatur murmur undarum. Siue quod plerumq; incornuum sim

Stringens

Tarentum

Ceruleus

Tibris unde dicatur

Lacus

Corniger

litudinem curuatas cernimus ripas. HESPERIDUM REGNATOR AQUARUM.
Bene addit hesperidum. i. itali carum. nam heridanus rex fluminum
hesperie. ut fluuiorum rex her. FLUUIUS. uocatiuus antiquus e. quia pitt ma
iores in omni forma similis est nomi natiuo. sed modo alter e insecunda tan
tum forma. Namq; si pprium fuerit nomen. &i. ante. us. habuerit. us. pdita
facit uocatiuum. ut ter rentius ter rentii. siaut appellatiuum sit. in e mut
tit uocatiuum. ut pius pie. nullo excepto. u. fluuius fluuie. excepto filius. nam
fili facit. plerumq; tamen poete euphonie causa antiquitatem seruant. ET
PROPRIUS legitur &ppius. sed sipp'ius. familiarius significat. ut et proprius
res aspice nosordes. siaut pprius. ctius significat. cicero inuer rinis. nec quicquā
est propius factum. q. aut illud exemplum de adriano siracusas reppertit. &hoc
est melius. nam statim e porca conspecta. &aeneas non dubitat de fide oraculi.
sed exposcit celeritatem. TUA NUMINA. tua oracula &p missa. MONSTRUM
Quia subito &cum. xxx. porcellis e uisa. UIRIDIQ; INUITORE. fluuiali scilicet.
CONSPICITUR SUS. horatius. &amica luto sus. sciendum tamen hoc ee uitio
sum. monosillabā finiri uersum. nisi forte illo monosillabo minora expli
centur animalia. ut parturient montes. nascetur ridiculus mus. gratiosio
res enim uersus isti sunt secundum lucilium. TIBI ENIM. uacat enim. &tan
tum adornatiunpraet. Integrum e ergo tibi. ut exteratione crescat aug
mentum. ter rentius omissis mrssis. MAXIMA IUNO. Questum e quesit
iuno maxima. nam ut diuinus uarr. sunt eius potestates. &curtis. lucina.
matrona. regina. Tradicunt teologi ipsam ee matrem deum que terra
dicit. unde &iam porca ei sacrificatur. Ergo pertit elegit epitheton ut
maximam diceret. MACTAT. Mactatio post immolationem est. unde bo
nous us e compendio. Sane histero preron e in hoc uersu. primum enim
est. cum grege sistit ad aram. &sic mactat. id auget. pfiert. QUAM LONGA
EST NOCTE. In quantum longae. ut nunc hiemem inter se luxuq; longa
foueret. RE FLUENS. uelut in malueum suum recurrens. ut aeneas comen
dat spgens. descendemus celeritate prope modum uteretur. AEQUO
RE. Aque ipsius equalitate. RUMORE SECUNDO. Hoc e bona fama cum
neminem ledereret. aut certe dicit eos ante uenisse quam fama nun

Horatius

Terentius.

Maxima iuno.

Secdm theologos iuno
ne ee mate dm.

Macto

histero preron.

tiarit ee uentaros. aut rumore prumone posuit. nam ut supradiximus ru
mon dictus est. unde & ficus ruminalis ad quam eiectusunt remus et romulus
quasi ubi nunc est lupcal in eo; Hac enim labebatur tiberis antequam uer
tumno factis sacrificiis auerteretur. quam uis ficum ruminalem alia romu
lam uelint dictam quasi romularem. alii a lacte infantib; dato. Nam pars
gutturis ruma dicitur. et si fuerit rumone secundo fauente flumio intellegum.
LABITUR UNCTA UADIS ABIES. Descendentis celeritate ppe conscendit. sta
tius dedisco. similisq; cadenti crescit in aduersum. M. ET UNDE Lauis troianos
p fantasiam quandam exundarum t nemoris admiratione uenientis. NOCTE
q; DIEMQ; FATIGANT. Et silua sq; fatigant. ipsi fatigantur. SUPERANT
FLUUIUS. Hic ostendit non ee aluenum fluminis rectum. UARIISQ; TEGUN
TUR ARBORIB; hoc ee. hunc inter flumo tu berinus amoeno. SECANT PLA
CIDO EQUORE SILUAS. ostendit adeo pspicuam fuisse naturam fluminis
ut ineo apparerent imagines nemorum quas troiane [illegible] naues secabant
terrenanus. natura sice fluminis. ut ob uis imagines [illegible] receptet
in lucem suam. SOL MEDIUM. CIRCO. Alterius scilicet [illegible] diei. CUM
MUROS ARCEMQ; PROCUL. Palatinum uidit, nec situm presentem consi
derare debemus. Tunc enim nullis obstantib; aedificiis. & tiberi p lupcal
ut diximus fluente facile mons poterat uideri palatinus. FORTE DIEM
SOLLEMNEM. illo. K. A. H. Bono homine uictor ideo troianis uenientib;
sacra cele brabant. bona & iam usus e oeconomia. AMPHITRIONIA DE MAG
NO DIUISQ; t. Satis perite. nam cui uis deo sacrificaretur. necesse erat
post ipsum & iam reliquos inuocari. ANTE URBEM. Secundum antiquum
situm. tunc enim breuis ciuitas fuerat. PALLAS HUIC FILIUS. p cum hoc
IUUENUM PRIMI PAUPERQ; SENATUS. Totam ostendit aetatem. na
p senatum senores significant. Paup aut ad numerum retulit. centum
enim sub romulo fuerunt; d re uera paup. quod romani imperii osten
ditur parsimonia. p hinc habita. TEPIDUSQ; CRUOR. frusora
quidam cruorem pecoris. sanguinem hominum uolunt. nam iuuenal
ait sanguis irritata magna cerui ferienda magistro. UIRG; atq; atro
siccabat uestis cruores. CELSAS UIDERE RATES. Quia dixit. geminasq;

Ficus ruminat.

Lupercal

Ruma pars gutturis.

Statius

Fantasia.

Teremanus.

cruor pecoris sanguis hominum.

legit de classe biremes. INTER O PACUM ADRABINEMUS. Per nemus. ut hunc inter fluuio uberinus amoenu. & est honesta elocutio. ut si dicas. inter cenam locutus sum. id per cenam. TACITOS. i. REMIS. pro ipsi tacuti. hoc ē sine celeumate. AUDAX QUOS R. P. S. V. Neuter ruptione sacrificii puculum commiscetur. Unde & iam b elenus. nequam inter scos in honore deorum. tt. f. o. & ozur bet. Denq; cum ludi circenses apollini celebrarentur. & hannibal nuntiatus eet circa portam collinam urbi ingruere. omnes raptis armis concurrerunt. reuersi postea cum piaculis formidarent. inuenerunt saltantem in circo senem quendam. quicum iterum rogatus dixisset se non inter rupisse saltatione. dicunt hoc puerbium. salia re se ē saltat senex. audacem aut dicit ubiq; uirgil. quoniens multa ostendere uirtutem sine fortuna. unde & iam uirtutem audacem nocat. IUUENES QUE CAUSA SUBEGIT. Succincta & plena inter rogatus cum p singula responderet aeneas. QUI GEN quo genere. UNDE DOMO. D aqua ciuitate. ANAR MA. Tropum fecit metri causa. nam consequens erat ut dicerit & in bellum. PACIFERE Q; MANU. R. P. O; Memoram faceret in responsione. TELA UIDES INIMICA. l. bona conciliatio. iam audierat. in bellum assidue ducunt cum gente latina. QUOS ILLI BELLO PRO f. Sicut & uos. & mouet conciliationem & iam ex similitudine fortunae. FERTE HAEC. hoc ad tranum pertinet. dicite. aduerba. TANTO PERCUSSUS NOMINE. Dardanis scilicet commemoratione. QUICUMQ; ES. hoc ad nomen pertinet. apte. natē troianos audierat. DEXTRAMQ; AMPLEXUS INHESIT. ostendit uirtutem & uirtutis et hospitalitatis amatorem. SUBEUNT LUCO. f. Q. R. p pallage insensu. OPTIME GRAIUGENUM. quantum ad eneam pertinet. greci neq; boni neq; meliores sunt. ergo optime graiugenum superlatiuus p positiuo. nam optimus malo non possumus dicere. superlatiuus enim suo tantum genere iungitur. Sic ergo dicit ut homerus. ai k.uo ta toc ken taip wn. pro ai kai oc. id iustissimus centaurorum. prudentissimus. CUI ME FORTUNA PRECARI. ut

Celeuma

de ludis circensibus cū hannibal ingruere.

Prouerbiū.

Audace dicit q habet uirtutē sine fortuna

Tropus.

Superlatiuus p positiuo.

quam est. nam modo quem precari dicimus, terremus. credo quia mihi
sic oret, item. facite ut uobis decet. salustius. locum editiorem quam uicto
ribus decebat. & e grecum. ut ἐν χεῖρ ἀνοίαν ὤνι; VITTA COMPTOS RA
MOS ut pacis petitione ramus olive cum uittis offeratur. partim fabulae
partim naturae efficit ratio, nam cum denomine athenarum nepti
nus & minerua contenderent. & iussisset iupiter ut illius nomine
diceretur ciuitas. qui munus melius oppulisset. equum neptunus. mi
nerua oliuam pulit. & statim uicit. Unde cum ei ramus alicui offer
tur. indicat eum ei meliorem. hinc illud puerbium. herbam do. id
cedo victoriam. quod uarro inertius ponit. cum uagonib; herbam in
modum palme dat aliquis ei cumquo contendere non conatur & fate
tur esse meliorem. Vittas autem habet ramus olive ideo. ut inertiam
& imbecillitatem offerentis ostendat. Semper enim ouis egere alieno semp
auxilio. Volvit. Hinc eum laudat. qd tantus eum ur rogare compel
litur. DANAUM QUOD DUCTOR ITHACAS nec quod multitudinem ha
beres ex tumu. nec qd esses arcas. ut illud. hoc tendat. id agam nonu & me
nalao cognatione contunctus; et hoc ad laudem euandri pertinet. quique
litate morum meruit nominari. FORES, PROFUISSES. Sed notandu
fores de preterito. MEAM MIRTUS. Haec adrogatio ad honorem euandri
pertinet. SANCTA ORACULA DIUUM. uiberni scilicet. DEDITA FAMA.
diuulgata. ut dedit hic subito troiana pagmina rumor. FATIS E
GERE VOLENTEM. Quid uoluntatis fuerit. ego necessitatis fui. DAR
DANUS ILIACAE. P.P.V. & AUCTOR. Reddit quod ait supra. cognatq;
patres. Sane sciendum athlantes tres fuisse. unum maurum que ma
ximus alterum italicum. patrem electre: unde natus est dardanus.
ter cum arcadium patrem maie: unde natus est mercurius. Sed nunc
ex nominum similitudine facit errore. & dicit electram et maiam
filias fuisse athlantis maximi. nec preter rationem ait et maximi et
athlas. idem athlas generat. nam & ipse habuit & iam horum nominum
filias id electram et maiam. UT GRAU PERHIBENT. Ut ure commen
litere. CANDIDA MAIA. SPLENDIDIOR enim maia ut pliadas

De neptuno. & minerua.

Prouerbiu.

Cur iam oliue uittas habeat.

Tres athlantes fuisse: unu mauru qui & maxim. alteru italicu. tertiu archadiu.

que est una de ab hac tribus hoc e plia dibus. CILLENA. Mos ar cadie ubi
maia mercurium est enata. fudit autem non iniuriose dictum e ut impi
sonem que ut belua exuere o n hominem fudit. sed celeritatem parentis
ostendit quod infantib; dicitur omen felicitatis adferre. Spectat & ad
ad rationem physicam. nam celer e ubiq; mercurius ut diximus. sed ideo
dicit eum & iam mortui fuisse ut eloquen. TEMPTAMENTA TUI PEPIGI.
Cum nullo ante pactus sum. ut ut aut partem aliquam. aut plegatos p
barem. sed vitrepidum me tibi commisi; temptamenta pepigi. experi
mentia pactus sum. nam geminus e hic preterit. ab eo quod e pacis
cor. sicut enim & pepigi et pactus sum. sicut placeo & placui et placitus
sum. pango enim unde multi volunt venire pepigi. nusquam e lectu
GENS EADEM. quere sic agit. ut & ipse prestare videatur. iam & sup
ant. socia arma rogantes. DAUNIA; RUTULA. A DAUNO. Crudeli bello.
suprabello p fugos egere supbo. u. Nihil adfore; sibi offuturum nihil arbi
tramur. ACCIPE DAQ; FIDEM. hoc e quod ait in eo. humanis que sit fi
ducia rebus. REBUS SPECTATA IUVENTUS; Decennali p lio. & bene pro
missionem reb; confirmat & testimonius que e verbis invalida. TO
TUM LUSTRABAT LUMINE CORPUS. Paternalimamenta in eo cog
noscens. PAUCA REFERT. Non pauca sed paucis. id breviter. hoc vult
dicere multa eum dixisse sed paucis. AGNOSCOQ; LIBENS. Post quam
probavit ex habitu corporis vera e e que dicebat aeneas. p anchisen
eum laudat adulatione deposita. Sane inter agnosco & cognosco sup
fluo quidam volunt facere discretionem. ut cognoscamus novos.
& agnoscamus antiquos. sed hec apoetis metri necessitate variant.
nam agnosco pter sinaliphan dixit. HESIONE VISENTEM. R. S.
Ut diximus sup. hercules euersa troia. hesionam laomedontis filiam. re
lamoni suo comiti dedit. ex qua natus est teucer. priamus postea cu
salamina tenderet ad visendum regnum sororis. par chadiam mer
sit. & tunc a euandro susceptus e anchises. VISENTEM REGNA
videre cupientem. PROINUS. Uno eodemq; tempore. hoc est
dum pergit. vidit ar chadiam. nam non possumus simul velle

Fo. 1

paciscor preterit. fac pactus sum & pepigi.

Daunia

x. humanisque sit fiducia rebus

Liniamenta

Scilicet inter agnosco. & cognosco

Visio

Protinus

gere. cum salamina in insula sit, ar-chadia in continenti. MIRABAR
Q. DICIS. Hos laudat. quo melior sit ille quem pfert. IUUENALI ARCHADIA MORI
l nest enim iuuenibus studium adquirendarum amicitiarum. horacius animis qui
milis quirit amicitias. FINIT. Oppidi archadiae. homerus OIKON CONTEMNO MOR
TE. Nec nos mouere deb& quod cum euander de pallantea sit. dicit finei sub moe
nia. cum sciamus po&am uicinas omnes pui habere ciuitates. sicut de dido fact
quam non numquam tiriam aliquoties sidoniam uocat. ILLE MIHI INSIGNEM
l ius hospitii hab& inter se remunerationem. seduere cum de tac& euander de su
is muneribus. MURO DEDIT INTERTEXTAM. legitur & inter texto. FREHAQ. BIHA
po&ice. nam duo debuit dicere. Bina enim secundum ciceronem non dicuntur
nisi de his que sunt tantum numeri pluralis. Nam cicero pe epistolam culpat fi
lium: dicens male eum dixisse. direxi literas duas. cum liter quotiens epis
tolam significant. numeri tantum pluralis sunt. contra epistolas binas non dicimus.
sed duas. IUNCTA FIDEM FOEDERE. d. Antiquis amicitis phanchise hospicium.
QUANDO HUC VENISTIS AMICI. Siquidem amici iam uenistis. extraneos enim ad
sacra non licebat adhibere. Hos autem adhib& ad sacra quasi antiquis iunctos
amicitiis; unde infert. &iam nunc sotios ad sucscite mensis. AN
NUAQ; d. N. annuiersaria sacrificia ideo ñdiffer unt quia nec
iterari possunt. nam kalendaria siqua fuerint ratione dilata
possunt repeti. nec piaculum ex inter missione committitur.
DAPES. Epule deorum ppriae. ut iouis cena. SEDILI. bene sedili.
nam in templo hercules lectisternium ei non licebat. ACCIPIT.
aut suscipit ad sedendum. aut pascit; ut illos pomis; reyacci
pit uiamplis; torum aut herbarum sup solium fuisse intelle
gamus. nesit sedili contrarium. Congrue aut deleonis pelle dicit
cooptum. quasi in hercules sacris. TUNC LECTI IUUENES. Non
uacat lecti. In sacris enim hercules nec seruiri erant. nec liberti.
adeo ut appius qui sacra hic transtulit inliberos. & caruerit
oculis. & intra annum omnem familiam pdiderit puiarios.
CERTATIM. id studiose. ARAQ; S. Maximi scilicet. nondum
enim templum hercules fuerat. sed ara tantum modo. quam

N

Bina

N

Certatim

maximam dixit et magnitudine fabricę. LABORATA CERERIS. Quae
eget laboris. ut mor & frumentus labor additus. ut mala culmos
et robigo. glandes enim sine ullo labore nascuntur. PERPETUI
TERGO BOVIS. Aut secundum homerum intellegendum. quidi
cit carnes dorsi apponi solitas honorabilioribus. ut sit sensus talis.
Posuit ante eos magni bouis carnes eas quae apud maiores in honore
fuerunt, aut reuera perpetui. nam de hoc boue immolato hercule
carnes carnis uendebantur causa religionis. & inde alter redime-
batur qui ex illius pretio comparatus quasi ppetuus et uidebatur;
tergo aut potest a parte totum intellegi. LUSTRALIBUS. Aut
pinguibus. moris enim fuerat completo lustro pinques uictimas offer
re censores. aut certe de quinquennali boue id pfecte ecatis.
Nam homerus dicit. MONAMENTA ET HPON. EXEMPTA. F. FUG
EDINNI. Post quam et necessitatem satis fecimus & uoluptati. NON
HIC. Variat uiuno pnomine. non hic sollemnia nobis. has exmo
re. d. haeritura numinis. 2. SUPERSTITIO. superstitio est timor sup
fluus & delirus. aut ab anculis dicta supstitio. quae mulieres super sti
tes puerum deliraunt & stulte fiunt; aut secundum lucretium. sup
stitio est supstantium rerum id celestium & diuinarum quae supnos
stant. inanis & supfluus timor. UETERUMQ; IGNARA. d. duo dic.
nideo herculem colimus. aut quia omnem religionem ueram puta
mus. aut quia deos ignoramus. Aput antiquos enim cautum fuerat.
& aput athenienses. et apud romanos. ne quis nouas introduceret
religiones; unde & socrates damnatus est. et chaldei tuti sunt
urbe depulsi. HOMINUM HOMINES DIVINAQUE RE. nam renouam
debuit dicere; quam particulam alibi addit. ut fata renarrabat
diuum. SUSPENSAM HANC. I. R. Catus secundum fabulam uel can
filius fuit. ore ignem aspiranti uomens. qui uicina omnia popu
labatur. Uerum tamen secundum filologos & historicos hoc ha
bet. hunc fuisse euandri nequissimum seruum ac furem; nos u
mus autem malum agreuscam dicit. quem ex illo tempore ar

Superstitio

Cacus gr.
Malus lat.

chades appellabant. post ea translato accentu cacus dicta est. ut hele-
nus: helena. ignem aut dicta est uo mere quod agros igne populabat.
hunc soror sua eiusdem nominis prodidit. unde etiam sacellum meruit
in quo eiusdem virgines uestes sacrificabantur. SUSPENSAM RUPEM.
Quasi iam iamque lapsuram. SEMI HOMINIS. fortitate corruptu. IN
ACCESSA. Participium sine uerbi origine. Accedor enim non dici
mus. sed tales uel placata. nupta. triumphata. regnata. Huic MON
STRO. Bene utitur casum in quo inerat turpis significatio. ET NO
BIS. Sicut multis quibus hercules prfuit. monstra purgando. AETAS.
Beneficium temporis. ut uolu uendo dies enarrabit alterum. MAXIMUS
UTTOR. Non tantum nr sed omnium terrarum. TERGEMINI NECE
GERYONIS. Hanc fabulam diximus illo loco. post quam laurentia
victor gerione extincto tirinthius attigit arua. SPOLIISQ;
SUPERBUS. At quibus boues abduxerat. sed spolium e quicquid de hos
tib; tollitur. ut addit quos & tela quibus spoliauerat hostem; item. post
quam illum uita victor spoliauit achilles. AT FURIIS CACI. pro ingen
ti scelere furis nomen posuit. capitale enim crimen apud maiores fuit
uitae poenam quadrupli. AUERTIT. Erat prprium abegit. sed respexit
ad prędam. quę auerta dicitur. ut raptas ad litora uertere prędas.
ATQ; HOS. Quotiens masculinum & femininum iungunt. haec disci
plinae. ut & iam si posterius est femininum. masculino respondeamus.
UERSISQ; UIARUM INDITUS. idest contra naturam incientib; erro
rem inditus: ipsa inquit decipiebat inditia quę indicare consueruu.
nam inditium ab indicando nomen accepit. QUERENS IMPLERI NEMUS
Nonnulli multa dicunt quia consortes prdiderant. sed quia uelle bantur
apascuus. insita enim e bubus auiditas edendi; unde e. ut domum pasti
siquis pudor ut iuuenci. ET COLLES CLAMORE RELINQUI. Cum cla
more. ut arq; ixionis uentio rota constitit orbis. cum uentio; & hoc e
melius: nam multi dicunt relinquebantur colles illum ad clamore.
Hoc e tantum recesserant a collib; boues. ut nec echo resultaret. scili
et ad colles iam clamore n peuenient. quod n pcedit. quia hoc sensu

Spolium

1. regula

illud excluditur. reddit una boum uocem; sienim tamlonge fuerunt ut
nulla ramone retrudente boum mugitus colles relictos ferir & quemad
modum inclusi bouis ē clamor auditus abercule. MUGIIT. More suo
pmugiunt. ut audit et triuiae longe lacus. ATROCEM DOLOR. Quo
trascimur. secundum phisicos. ut splene ridemus; per suus. sed sum petu
lanti splene cachinno. RAPIT ARMA MANU. Sagittas. & non uacat
quae nam sint maxe fex egersisse nodis robur grauatum uacatq; grauatum
aut pgraue posuit. nam graue ē pnaturam ponderosum. grauatum quod oneratur extrinsecus. TURBATUMQ; OCULIS. ea parte turbatum quae pditrix mentis ē; alii oculi legunt. & accipiunt a superiorib;
uidere turbatum oculis. ARTE PATERNA. Perseuerat in fabula. EMU
NIIT. Sicut mugiit. & mugit pemuniunt. OBICE POSTES. Hanc obice ē
dicimus. ut ecce maris magna claudit nos obice pontus. Dubitatur um
multi utrum masculinum sit. TIRINTHIUS. Atrinitha inqua natus
est cuitate. ut diximus supra. AUENTINI MONTEM. Ut fontem tu
mau. b̄thron urbem. TERFESSUS VALLE RESEDIT. Egens consilii
salustius. fessus in pam phiiam se receperat; nam corpore fatigatu
dicimus. animo uero fessum. quam uis hoc sepe confundat auctoritas.
STABAT ACUTA SILEX. Pene omis hunc silicem dixerunt. nam uarro & lu
cretius ita dicunt. tamen tamen ē ut gilii auctoritas ut p suadeat nobis
& iam hanc silicem dici. DIRARUM uolucrum. modo dirarum nomina
li omnis dicit. ut sunt bubones. sed quae humanis cada uerib; uescebant.
dixit enim. foris; q; adfixa supbis ora uirum tristi pendebant. P. T. CON
CUSSIT SOLUIT. IN PUUT. Sans signum usus ē uerbis. REFLUITQ;
EXTERRITUS AMNIS. Rem naturae uertit in fabulam. cum ruina
rupis. in se recurrere faciat necesse sit impetum fluminis. INGENS
REGIA. Regia sicut cacus putabit. sic ē & illud dictum. illa se iactet in au
la aeolus. PENITUS PATUERE. Admissum lumen ē usq; ad secreta spe
lunce. cauernas aut spelunce prapinosin dixit. SIQUAUI. terrae
hiatus. non nisi exterrere motus sit. qui quo aut motu aque inferioris nas
cuntur. aut crebris tonitrib;. aut de concauis terris. erumpentib; uen

Obice

Fessus
Fatigatus

Silex

Regia

Terrae motus

tis: ideo ait. siquam Quod autem dicit infernas reserat. s. notandum e hoc de impossibilib; fieri posse comparationem. DISINVISA superis scilicet. TRE PIDANT. I. L. MANES. Lucanus. & subito ferit ecce. INSVETA RVDENTIVM clamorem. & abusive dictum est; sicut supra de leonib.. & sera sub nocte rudentum. Nam rudere ppie asinorum e; persius. fundor ut ar chadiae pecuaria rudere dicas. TELVS PREMIT. omne quod iaci potest telum uocatur ΑΠΟ ΤΟΥ ΤΗΛΕΦΕΝ. unde addidit. omniaq; arma aduocat. MOLARIBVS. Asperrimis saxis. non uide mole fiunt. ut secundum homerum dicit. ΜΥΛΟΕΙΛΕ ΠΕΤΡΩ; PERIGNEM. Per ewgrem unde ille sperabat auxilium. INCENDIA VANA. uana quantum ad herculem pertinet. ANGIT INHERENS. FO. & s. SANGVINE GVTTVR. Angit guttur. bene dicimus. angit oculos. non pceda; ergo angit ad unam rem pun. & ut disce puer uirtutem ex me uerumq; laborem. fortunam ex alis; non fortuna non discitur. unde multi elidens legunt. & integer sensus e; nam elisos. solo tecto pariese. ut sit ita. angit guttur & elisos oculos facit. SICCUM SANGVINE. Per hoc iam exanime cadauer ostendit. ABIVRATIQ; RAPINE. abiurare e. rem creditam negare p iuro. Sed hoc isti loco non congruit. unde modo abiuratas rapinas. contra uis retentas intellegamus. IN FORME CADAVER. Magnum. & cadauer e corpus non dum sepultum. dictum quod careat honore sepulturae. NEQVEVNT EXPLERI CORDA TVENDO. Non poterant homines uidendo cadauer sua corda satiare. LETIQ; MINORES. Nouit & satis licenter minores dixit. cum ab ipso euandro herculem constet esse susceptum. & minores non dicamus. nisi quotiens gradum unficit nomen. ut puta filius. nepos. pnepos. abnepos; ubi isti gradus defecerint. merito iam dicimus minores; sicut & iam maiores dicimus. post patrisiam. pauu. atauiq; uocabulum. PRIMVSQ; POTITVS AUCTOR. ET. D. h. c p. s. Apud maiores raro aduene suscipiebantur. nisi haberent uis ospicii. incertum enim erat quo animo uenirent. Unde & hercules primo nomen abeuandro susceptus. postea uero cum se & iouis filium dixisset. & morte caci uirtutem suam p bassset. & susceptus & p numine habitus e; denq; aiest ei maxima constituta q d hercule

Rudere
Pecuaria
Telum
Abiuro
Cadauer
Minores
Maiores

delficus apollo in italia fore p̄ dixerat, cum ergo de suo armento ad
suua sacrificia boues dedisset, inuenit sunt duo senes pinarius & po
titius. quib; qualiter se coli uellet ostendit. scilicet ut mane
& uesperi ei sacrificaretur. Pinarius Potitius

Pfecto naq; matutino sacrificio, cum ex casibus
occasum eum sacra repetenda potitius prior aduenit. pinarius post ea ex
iam redditus; unde tractus hercules. statuit ut pinariorum fa
milia tantum ministraret. epulamib; potitius & completibus sacra;
unde & pinarii dicti. ATTOTHC. ΠΗΝΑC. idest afame; nam senem illu
pinarium cōstat alio nomine nuncupatum, hinc quod paulo post po
titii fecit commemorationem tantum. ut primus q; potitius ibat, quod au
dit domus hercules custos pinaria sicut nonē contrarium, nam cus
tos ē ministra. ut in .vi. aeneid custos iamdudum in montib; epis. ara
sedet. id ministra. LUCO. templum enim nondum habuerat hercules.
sed aram tantum modo. ut diximus supra. MAXIMA. Ingens enim erat
hercules. sicut uidemus hodieq; PORGITE DEXTRIS. Prebete mihi ce
pocula. & ē homeri. COMMUNEMQ; UOCATE DEUM. Aut quia argi
uus ē hercules. & supradixit eneas tam grecos quam troianos deuos con
iunxisse. descendere. aut communem deum dixit utriusq; naturae
medium. id inter mortalitatem & diuinitatem. Sunt enim numina
aliqua tantum celestia. aliqua tantum terrestria. aliqua me
dia. quos deos apuleius medioximos uocat. hocē quidam hominib; diffi
unt; alii communem deum ideo dictum uolunt. quia secundum pon
tificalem ritum idem ē hercules qui & mars. nam et stellam unam ha
bere dicuntur. & nouimus martem communem dici. Cicero. martemq;
communem, Virgilius. & discommunibus aras. item paulo post dat sa
lios hercules quos martis ē non dubium ē. HERCULEA POPULOS. Her
culi consecrata, quicum ad inferos descendens fatigatur labore.
dicitur de hac arbore corona facta capiti uelasse. unde foliorum pars
temporib; dunauuingan cohercens. et capiti abluit sudorē. pars uero exterior ypar
inferorum colorem nigrap manifestat, & honoste ait. pependit populus id
corona de populo. SACER IMPLEVIT. D. S. CRYPTUS. legitur in libris

Custos
XI. Triuiae custos

Medioximus

Corona hercules

525

antiquus herculem ad italiam ingens ligneum poculum attulisse, quo
utebatur in sacris; quod ne carie consumeretur, pice oblitum seruabat;
cuius magnitudinem significat. impleuit dexteram scyphus. DEUEXO
OLIMPO. inclinato in occasum celo. PENATIBUS IN MOREM CINCTU-
A ut in morem hercules aut certe sacerdotum. ET MENSA GRATA
SECUNDE. D. quia ut diximus, una carnis fuerat, altera pomaq; CU
MULANTQ; O. L. ARAS. idest reddunt ei SALII. Qui tripudi
antes arcis carmina canebant. LAUDES HERCULEAS ET FACTA. f. Senes
eorum uoce laudes hercules exsequebant. iuuenes & gestu corporis
ei facta monstrabant. PRIMA NOUERCE MONSTRA. Bene prima.
nam & alia omnia iunonis insidiis peracta; fabula autem hoc habet, her
cules natus e cum ifida. amfitrionis filio. sed cum uno duos serpen
tes in missis sibi nouercalibus odiis. ERISERIT. Prosoca
uerit. TROIAMQ; Ut supra diximus. troiam hercules euertit. ppter
negatos sibi alao medonte equos diuino semine pro creatos. & esione
nuptias. quam a eo liberauerat; sane cretifrustra culpant uirgilium.
qd presentib; troianis. troie introduxit excidium. n respicientes
quia hoc ratio fecit f mnoq. quib; aliquid subtrahere sacrilegium.
OECHALIAMQ;. Eurytus rex oechalie eiolem filiam denegauit hercule ante p
missam. ideo qd eum fuerat deportatus. dicens abhercule & megeram uxo
rem. & ex ea filios inter emptos. quod factum fuerat iunonis instinctu;
unde iratus hercules ppter nuptias sibi denegatas. euersa ciuitate im
emit eurytum. & iolem sustulit. MILLE LABORES REGE S. EURISTHEO;
Cuius asprima imperia sustinuerat hercules. uoluntatem iuno
nis; nam hoc e qd dicit. fatis iunonis. id uoluntate. NUBIGENAS. Deiu
one & nube p creatos centauros. ut supra diximus. HYLEUMQ; FOLUMQ;
Hyleum theseus inter emit. pholus uero hercules susceptit hospitio. eo te
pore quo adexpugnandos centauros et pfectus; lucanus. hospes & ala
dae magni phole; unde apparet ppoetam licentiam nomina et pro

Caries

Deuexus

Salius

fabula herculis amphitrioniade

sic in primi libri expositione dictum

fab eurycii & herculis.

nominibus posita. CRESIA MACTAS PRODIGIA. mactas: bene ad leonem quem inter eminet refertur. Nam cretensem taurum non mactauit sed in colonem adeuristaeum p̃duxit; uno tamen uerbo utrumq; sepe concludit; aliquo tenus una pars: ut discepet ut tuum ex me utrumq; laborem. fortunam exaltas; NEMEA SUB RUPE. ne mea silua ē uicina thebis. in qua her cules inter emit leonem; neme q̃ aut anapestus ē. nam & ne: & me: breues sunt; TESTIGII TREMUERE LACUS, INFERNI. Quo tempore descendit ad rapiendum cerberum. OSSA SUPER RECUBANS. aut ad terrorem dicitur ne: aut certe illud ē quod & iam supra diximus: cerberum ee terram, que corpora sepulta consumit. nam in de cerberus dictus est quasi κρεοβορος; Pueriliter uolunt cerbero anfiaria ossa consumi, qui hiatu terrae secundum statum descendit ad inferos. SEMESA Mensum n̄ dicimus sicut nec ensum. nam esum facit & comesum; Nec tu ullę facies: facies id est species more suo. IPSE TYPHEUS; & hoc poetice. nam si inter emit centauros. quemadmodum & iangigantum uti fuit prelio. qui ante innumeros annos fuisse dicuntur.

Cū monstra deficerent hercules uiru te. ipse q̃ uinonis uis su ad inferna descendit. ut cane cerberū deduceret ad superos. ibi etiā thesei dī uidusse: in saxo sedentē & ad superos reduxisse.

Facies

Minos rex cretensiū nep unū optauit. ut taurū iaris emitteret &. et se unde illi immolaturū misit. Misso thauro minos negligentes deo

NON TERATIONIS EGENTEM. Litotes figura, nam minus dixit & plus intellegimus; hoc enim dicit, prudentissimum et non circumuentiler neu sanguis: id est hydra turba captum, & ē talis figura. qualis munera nec sperno. UERA IOUIS PROLES. Nullus enim humano sanguine pertinuis, tamen p̃ficer &. DEXTERA DI: id est propitius. PEDE SECUNDO. homine p̃spero. SUPER OMNIA CACI. hoc factum laudant ultra omnia; et sicē dictum, ut et te supomnia dona: unum oro, & bene quantum ad ipsos p̃tinet. rem maiorem seruauere post omnia. OBSITUS TUO. & tu in uolucris, ut amis pannisq; obsitus. FACILESQ; OCULOS FERT OMNIA CIRCUM. Physici dicunt exuno mobiliores oculos fieri; plautus: faciles oculos habet. id est mobiles uno. CAPITURQ; LOCIS

1. Delectatur; ROMANE CONDITOR ARCIS. Conditor pallantei: ubi nē palatium ē. quod non ē reuera arx. sed tenet rerum omnium principatum; HAEC NEMORA INDIGENE FAUNI. Indigene id est ingenii. ἀπὸ τοῦ ὀνόματος. Et sciendum secūm hesiodi theologum. primo deos

Indigenae

genitos. inde semideos. post heroas. inde homines innocentes. ultimo scele
ratos. quem & hic nunc ordinem seruat. TRUNCIS ET RUPTO ROBORE
NATI. Hoc figmentum ortum e exarta qua hominum habitatione. qui
ante factas domes aut in cauis arboribus. aut in speluncis manebant. quia
ex inde egrederentur. aut suam educerent sobolem. dicta sunt inde pere
ri. NEQ; CULTUS ERAT. Idest nullam sui curam habebant. COMPO
NERE OPES. reseruare. ordinare. PARCERE PARTO. Dedit inquit
uiuebant. nec in uenta seruabant. RAMIQ; ASPER VICTU. V. A. Cog
nato quodam modo victu alebantur. aut uenatu montium. aut arbo
rum ramis. ABETHERIO. Y. S. OLIMPO. Hoc dicit secundum morem
poetarum. Nam saturnus rex fuit cretę. quem iupiter filius bello pe
pulit. hic fugiens. ab iano e susceptus qui regnabat in italia. Quem cu
docuisset usum uinearum & falcis. In parte me admisit sui imperii &
sibi oppidum fecit. Postea suum repetiuit imperium. ISGENUS
INDOCILE. Pro indocilem. nam indocile e quod penitus non potest dis
cere. Indoctum quod nondum didicit. hos autem dicit ex composi
tos. unde par & quia indocile dixit. pro indoctum. hoc autem est quod di
cit cicero in primo rethoricorum. feros adhuc homines. magna cum dam
nari oratione compositos. LEGESQ; DEDIT. Atqui dix haud
legibus arquam. Sed intellegimus saturnum dedisse leges. quibus
adeo obtempeauerunt ut iam ita pro natura sine legibus uiuerent.
LATIUMQ; VOCARI MALUIT. Bene maluit. nam & saturnia dictae. ut & no
men posuit saturnia tellus. & uirgilius latium uult dici. quod illic satur
nus latuit. Varro autem latium dici putat quod latet talia inter pe
rupta alpium & appennini. SIC PLACIDA POPULOS IN. P. R. Ut meri
to aurea sęcula crederentur. DECOLOR ÆTAS. Vitiosa. in omnium
uitioso corpore inest pessimus color. & alludit ad naturam metalli
quam cerninus discolorem. nec immerito. supra enim dixerat aurea
sęcula. ideo nunc dixit aetas decolor. TUNC MANUS AUSONIÆ. Omnes
terrae habitatores. aut indigenę sunt. aut aduenę. aut conuenę. Indi
genę sunt. unde genti. ut defuimus dixit. aduenę de uno loco uenien

Saturnus rex cretę

Indocilis

Latium

Indigenæ
Aduenæ
Conuenæ

tes. ut satur nus. Conuenę de diuer sis ut auso nes & sicam. sicam autē secundum non
nullos populi sunt hispaniae a flu uio sicori dicti; lucanus hisperio inter sicoris
non ultimus amnis; hi duce sicelo uenerunt ad italiam. & eam tenuerunt ex du
sis aboriginibus. mox ipsi pulsi a ipsis quos ante pepulerant insulam uicinam
italię occupauerunt. & eam sicaniam agentis nomine. siciliam uero a ducis no
mine dixerunt. quamquā tuchidi des dicat de sicilia italum regem uenisse.
& ab eo eē italiam appellatam. IN MANI CORPORE THIBRIS. hic tus corum
rex fuit. qui iuxta hunc fluuium pugnans cecidit. & ei nomen inposuit. Alii
uolunt istum ipsum regem latro cinatum eē circa huius fluminis ripas.
& transeuntib; crebras iniurias intulisse. Unde tibris quasi ἀ ΒΡΙΣ dic
tus est. ΑΠΟ ΤΗΣ ἀ ΒΡΕΩΣ. id est ab iniuria; nam amabant maio
res ubi aspiratio erat. o. ponere. Alii ut supra diximus uolunt eos qui de
sicilia uenerunt thibrin dixisse a similitudine fossę siracusanę quam
fecerunt p iniuriam afri & athenienses iuxta ciuitatis murum. namq;
liuius dicit ab albano rege tiberino thibrin dictum. non p̄cedit ideo
quia & iam ante alban thibris dictus inuenitur. ALBULA nomen an
tiquum hōnomen a calore habuit. MEPULSUM PATRIA. Aut ut dixi
mus propter parricidium. aut certe oraculorum necessitate compul
sum. PELAGIQ; EXTREMA. Per extrema pelagi actum. aut ut dicit
donatus. p pelagus extrema sequentem. ut pelagi aduerbium sit. FORTU
NA OMNIPOTENS ET INEVITABILE FATUM. Secundum stoicos locu
tus. qui nasci & mori fata dant. media omnia fortunae: nam utę huma
nę incerta sunt omnia; unde & miscuit. ut quasi plenum ostenderet
dogma. nam nihil tam contrarium eē fato quam casus. sed secundum stoicos
dixit. EGERE. Coegerunt. ut quasi ostendat inuitum. CARMENTIS
NIMPHE MONITA. matris eius; nimfe autē martę dicit. nam grece
sponsa nimphę dicitur. haec autē nonuere nimfa fuit. sed uati cinatrix;
AUCTOR. scilicet ęt aeuloę. MONSTRAT FIDAM. Quam matris fecit
exuentię; est autē iuxta portam. quę primo acarmente. carmentalis
dictae. post scelerata a fabius. ccc. vi. quę ipsam in bellum p̄ferentes
sunt reuersi. FAUS FATIDICE. Bene addidit fatidicae. nam uate

Unde sicania & sicilia dicat

Unde tibris dr

Albula

&poetam possumus intellegere, unde solum plenum non erat. Ergo tale est illud
in salustio. in augurio mulieris an ancille non quia mulieris statim & ancille siant an
ancille statim & mulieris. QUE PRIMA quia postea & iam sibilla dixit. NOBILE
PARANTEUM. futurum scilicet sicut & eneadas. ASILUM REDUXIT. Postquam
hercules migrauit & terris. nepotes eius a mentes insidias eorum quos auus afflixerat.
Athenis sibi primi asilum hoc templum misericordie collo carum. unde nul
lus posset abduci. quod & iam statius dicit. uti her culeos fanae fundas se nepo
tes. Ideo ergo aut qd romulus acer asilum retulit. hoc fecit ad imitationem
athenienses asili, quo ideo romulus fecit. ut haberet aduenas plures cum quib;
conderet romam; iuuenalis. & tamen ut longe repetas longeq; reuoluas
nomen ab infami gentem deducis asilum. CELIDA MONSTRAT S. R. LUPERCAL
Sub monte palatino e quedam spelunca in qua de capro luebatur id sacrifi
cabatur. Unde et lupercal non nulli putant dictum; alii quod illic lupa
remum & romulum nutrierit; alii quod e uerius. locum e hunc sacratum
pan deo arcadie. cui & iam mons lyceus in arcadia consecratus e. & dictus ly
ceus quod lupos non sinat inoues seuire; ergo ideo & euander deo gentis suae
sacrauit locum & nominauit lupcal. quod presidio ipsius numinis. lupi a pecu
dibus arcentur. PARRASIO DICTUM. P. D. MORE ARCADI. ordo. monstrat lu
percal panos licei. dictum de more parrhasio. id ostendit lupcal panos licei di
catum ex more archadico. nam parrasia archadiae. dictum dicatum. conse
cratum; PANOS LICEI. Huius panos. genitiuus e grecus. & panos licei. sic dictum
e. ut iouis olimpi. apollinis delforum. SACRI MONSTRAT NEMUS ARGI
LETI. Sacri. execrabilis. sine argiletum quasi argriletum multi uolunt.
a pinguitudine; alii a fabula. nam euander argum quendam suscepit hos
pitio. qui cum de eius cogitaret & interficere ut ipse regnaret. euandro hoc
non sentiente. socii intellexerunt & argum necarunt, cui euander & se
pulchrum fecit et locum sacrauit. non quod ille meruerat. sed hospita
litatis causa; Bene autem in hac re euander inmoratur. & docet causas
ne apud hospitem aeneas insuspicionem; ergo argiletum a argo illic
sacrato & sepulto. TESTATUR QUE LOCUM. Iuxta non sua culpa iura hospitii
ee uiolata. AUREA NUNC. Nunc ad utrumq; pertinet & ad aurea et ad

Asilum repti mie

Statius.

Lupercal vnde dicat.

fab euandri & argi

tarpe: sedem iam. nam tarpeia sedes dicta a tarpeia uirgine. cum enim con
tra sabinos bella tractar&. & tarpeio cuidam dedisset arcem tuendam. filia
eius tarpeia aqua tum pfecta. in hostes incidit. quam cum hortarentur ad
pdtionem. illa pro premio poposcit ornatum manuum sinistrarum id ar
millas; facta tacq; arcis pditione. hostes ingeniosa morte promissa soluer.
Armilla
Nam scuta id siniftrarum ornatum. supillam iacientes. eam luce priuarunt.
Religio
quae illic sepulta. tarpeie sedi nomen imposuit. RELIGIO. id est metus.
abeo quod mentem religet dicta religio. DIRA. Magna. ut ansua cuiq; de
uisse dira cupido. HOC NEMUS. bene ubiq; nemus dixit. nam tunc aedifi
cia noneratt. IPSUM CREDUNT SE VIDISSE IOVEM. In hoc scilicet nemo
re; sane ad illud adludit. quod primi dicunt ioui templa fecisse. Nec eni
longe sunt a loue olimpico. unde eos dicit iouem uidisse. & quod ipsi sunt
ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΙ; ut statius. ar chadesque lunaq; prioris. licet dicat
salustius. cretenses primos inuenisse religionem. unde apud eos natus fin
gitur iuppiter. ÆGIDA CONCUTERET. hic distinguendum. nam egida id
pellem amalthee capre. aqua nutritus. in sinistra iuppiter tenet. DEX
TRA NIMBOS QUE CIERET. De dextra fulmina commoueret. nam modo
nimbos pfulminib; posuit quae de dextra iacit; Aegidis autem concussio commo
7 ueat pluuias. DILECTIS OPPIDA MURIS. unum iam. aliud futur. nu. iam tunc 7
uetusta. MONUMENTA VIROQ. Hoc sermone ostendit & iam futurum uirum
fuisse. PASSIMQ; ARMENTA VIDEBANT. Quae post mortem caci passim
nullo timore uagabantur. ROMANOQ; FORO. Romanum forum est.
ubi nunc rostra sunt. LAUTIS MUGIRE CARINIS. Carinae sunt aedi
Carinae
ficia facta in carinarum modum. quae circa templum telluriserant;
Lautus
lautas autem dixit aut pter elegantiam aedificiorum. aut propter augustu
qui natus se in cunis ueterib;. & nutritus in lautis carinis. VICTOR ALCIDES
Eusrmbolos
SUBIIT. Eusrmbolos id est bonum aeneae omen ostendit. AUDE HOSPES CON
TEMNERE OPES. Bene aude. quasi rem arduam & difficilem. DIGNU
FINGE DEO. Compone te in similitudine numinis. NON ASPER. non
asper natur. id est fastidiosus. ANGUSTI SUBTER. f. T. I. A. D. E. Contrarie
tate quesitus ornatus. at enim angusta tecta. sup fastigia ingentem aenea

dum. PELLEV BISTIDIS VRSE. Species progenere. nam cauus liber fere possum
accipere. EXTERRITA MATER. Ideo territa qua mater. DICTIS DIVI NŪ
INSPIRAT AMOREM. Petitura psilio de adulterio poterat orationem suam
ingenia arte composuit; quod etiam uulcanus ipse testatur dicens, quid cau
sas petis exalio. nonenim apertae ei petitio sed premio longo puer sa amore
marti circumuenit mentem. Ergo questionem hanc que nascitur expe
titione ueneris inpudica. soluimus his modis. primo quod uulcanum amo
re circumuenit. deinde qd nactae occasionem ei temporis quo mar
arma faciebat quem fuisse sciebat adulterum. pquod datur intellegi
uulcanum tam omnem suspicionem etiam quam habuit circa uene
rem deposuisse. adeo ut arma etiam ipsi fabricaret adultero; propter ea
uulcanum uxorium fuisse testatur. Euirgilius dicens. tum pater
aeternofatur deuinctus amore. et statim ubi martem uenus alloqu
itur. ut non eadem uulcana nobis obsequia et lesi sed ut tamira
marti; nam qd dicit donatus potuisse fieri ut cum anchisa concu
beret uenus. ante quā uulcano nuberet. nonpotest. constat enima
principio uenerem uxorem fuisse uulcani. DEBITA. fatalitter ad
exitum destinata. MISERIS. Ut quis honestum miseris subuen
re; sed hoc dicit. cur te fatigarem phominub; fati necessitate pertu
ris. PRIAMI DEBEREM PLURIMA NATIS. Scimus qd paridi tan
tum debuit; sed hoc ut aliarum comemoratione psonarum. ne ex
turpi causa paridi debuisse uideatur. QUEE FEUISSEM. SI. Be
ne post pgama. post troianos. post priami liberos. cum excusatione fu
ne et commemoratio. dicit enim se eius infelicitate commotam. lo
UIS IMPERIO. Ne uideretur inpudens. si aliena regna deposceret; &
hoc latenter dicere uidetur. fauet huic. cum etiam iuppiter fauet EA
DEM. Que tunc scilicet silui. ARMA ROGO. Hic distinguendum. ut
cui petit ndicat. sed relinquat intellegi. GENETRIX NATO TETI
DIA NEREI. Theti filia nerei que achilli arma impetrauit; & bonis
uirt comparatio nb;. dicendo filia nerei. cum ipsa iouis sit filia; tte.
uxor thitonia. cum sit ipsa uulcani; nerei aut pnerei. omnia enī

Uxorius

Donatus expositor

Deuenere & paride

quę in eius exeunt hodie. apud maiores in ęs eribant. ut nereus nereis. thi deus. thi deis. & genitiuum in eis mutabant. ut thi deis nereis. sed quia plerumq; .s. in latinitate detrahit remanebat ei; hinc filia nerei. in mitis ac illi tem in salustio. ad bellum pimacedonicum sic asp. TITHONIA F. CONIUX. AURORA ꝗ memnone. CLAUSIS FERRUM ACUAT PORTIS. Dixit enim superius; quinq; adeo magne positas incudibus urbes. T. N. INME. Artificio se armapetit & iam sibi pfutura. nam a grecis fuerat uulnerata. unde ē equidem credo mea uulnera restant. CUNCTANTEM. Scilicet de pmissione. quam rē pamplexum suum In misso amore psoluit. ACCEPIT SOLITA FLAMMAM. Alludit ad rem naturalem. namq; ideo uulcanus maritus fingitur ueneris. qd ueneriun officiun non nisi calore consistit; unde ē. frigidus inuenerem senior. LABEFACTA PEROSSA. Siossa labe fecit quanto magis animum. ATQ; OLIM. Fere. ut solet. nam non ē aduerbiū temporis. IGNEARIMA MICANS. Idest fulmen. cuius naturam expressit. nāq; nubes uento coacte. plerumq; rumpunt. & ex se fulmen emittunt. FORMEC SCIA CONIUX. Intellexit se dolis et pulchritudine puer usse mentem mariti. DEVINCTUS hoc sermone ostendit eum posse cuncta concedere. EXALTO. Argumentatione longe repetita. NEC FATA UETABANT Stare. et qui supra aut debita. sed sciendum secm artem aruspicine libros et sacra acheruntia que tages composuisse dicitur fatax. annis quadā ratione differri. quod nunc dicit uulcanus potuisse fieri. ergo non est contrarium. nam fata differuntur tantum. num quā penitus inmutantur. qd iuno & iam dicit. atq; im mota manet fatis lauinia coniux. attrahere atq; moras tantis licet addere rebus. SIBELLA REPARAS. Quia dixerat. in me excidium q; meax. POSSUNT. P. CURA. Quicquid inme curae ē id officiū & sollicitudinis. LIQUIDO. U. P. ELECTRO. Puro. et secundum plinium in naturali historia tria sunt electri genera. unum ex arboribus; quod sucinum dr. aliud qd naturaliter inuenit. tertium quod fit de tribus partibus; auri & una argenti. quas partes & iam sinaturale solutas inuenies. unde errant qui dicunt naturale melius ee. electri aut natura pbatur ueneno. quo recepto & stridorem emittit et uarios

Olim

fulmen

Electrum

ad dissimilitudinem reddit colores. ANIMÆ. uenti. ΑΠΟΤΩΝ ΑΝΕΜΩΝ;
horatius. impellunt animæ lintea thraciæ; unde & anima dicit. que
sedm aliquos uentus e. ut atq; inuentos uita recessit. PRECANDO UI
RIBUS INDUBITARE TUIS. id dubitare nam. inuacat. & hoc dicit. precu
nimietas. postulationis significat dubitationem. CONIUGIS INFUSUS GRE
MIO. hoc e ante concubium & sic quidam; plusuero & carminius propt
cacemphaton. infusum legunt; ut sit sensus. dormit cum coniuge dormien
te id soporempetit. infusum & iam coniugis gremio; CURRICULO. tem
pore modo. alias loco. alias officio. COLO. Hunc sequimur. nam huius
coli dicimus. non ut statius huius colus. TENUIQ; MINERUA. non si
lo tenui. sed paruo pcuo lanificii. & alii distinguunt et subaudiunt. mos
e. aut placet; ut sit sensus. cui tolerare colo uitam tenuiq; minerua
mos e & placet. ut sic inferunt. inpositum cinerem & sopitos. s. i. ut et
trahorationis. in cedis pignes subpositos cineri doloso; alii sic legunt. te
nuiq; minerua inpositum. id cuiuis e necessitas facialis data. NOC
TEM ADDENS OPERI. Per transitum ostendit noctem e parte diei
EXERCET PENSO. fingit; ut remuis. primo hac uitam parte ad u
ritur agebat; hinc ergo traxit urgt ut diceret. castum ut seruare
cubile. IGNIPOTENS. Uulcanus ut dixim ignis e. & dictus uulcan
quasi uoli canus. qd p aerem uolet. ignis enim enubib; nascit. unde
& iam homerius dicit eum de aere pcipitatum intras. qd omne fulm
de aere cadit; qd quia crebro in lemnu insulam iacit. ideo in eam dr
cecidisse uulcanus; clãdusam dicitur quia pnaturam nam quam
rectius e ignis. AD FABRILIA. Dura. & ex contrarius epithetis facit
ornatum dicens mollib; forans sur rex ad opera fabrilia. SICANIU
IUXTA LATUS ROMAMQ; EL. Phisiologia e cur uulcanus in his locis
officinam habere fingit. in ethnam et liparen. scilicet ppt igne
& uentos que apta s. fabris; aeoliam aut liparen. ideo quia uiae e illis
III. insulis in quib; aeolus imperauit. ANTRA ETNEA TONANT. Mag
nitudinem ictuum ostendit. quib; & iam uicini montes resultabant.
aut certe ethnea quasi gnea dixit. AUDITI REFERUNT GEMITUS C.

Colus

Uulcanus

Lemnus insula

Echo echo breuiter significauit. STRICTURE CHALIBUM. stricturae ferri in massam coactum. chalibes populi ppriesapud quos ferru
Chalibes nascitur; ipse. chalibes nudi ferrum uiros atque pontus castorea. in v georg.
Unde modo chalibum posuit stricturas. pferri massis. HOCTUM.
Idest huc tum. & hoc phuc posuit secm antiquum morem. nam antea
hoc. ad ubium loci fuit. qd nunc abolevit. nam crebro in antiquis lec
tionib; inuenit. sic in epistolis pbat uerrius flaccus exemplis auctoritatem ratione dicens in ad uerbius pbo plerumq; maiores ponere
Hoc consuetos. et sic phuc hoc uetteres dicere solebant. sicut phuc illo di
Illo cim. unde & iam hoc. a longum ee apparet. sicut illo pilluc ponitur.

BRONTESQ; quid facturi sint exnominib; docet. nam brontes a tonitru
dictus ee. steropes a ful gōratione. ΑΠΟ ΤΗC ΑC ΡΑ ΠΗC. Pyr a gmon
uero qui nunquam a calentis incude discedit. ΑΠΟ ΤΟΥ ΠΥΡΟC
ΚΑΥ ΤΟΥ ΑΚΜΩΝΟC. nam pyr ignis e. ΑΚΜΩΝ ΝΙΝΟΣ; NUDUS
MEMBRA. Phunc & iam ceteros nudos fuisse significat. INFORMATUM.
Inquandam formā designatū & conpositum; dicit aū insulmine parte
n pfectam. tam polita parte fuisse; TOTO. G. QUE PLURIMA CELO.
toto celo. id a omni parte celi. nam dicunt phisici de xui partib; ce
55 li iaci ful mina; que aut. qualia; ut hunc ego te eur ye le aspicio. id tale;
ergo hoc dicit. fiebant ful mī uneq; simitudinem que iupit iacit toto celo.
hoc ē diuersis partib; celi. scilicet. xui. TRISIMBRIS TORTI RADIOS.
Constricti & coacti in grandinem. statius. siccos quos hasphiatus p solidat
boreas; & sciendum hoc eum uelle ostendere toto anno iaci ful mī. nā
phaspiphrasis. tempora ostendit anni totius. que & quatuor ee et
nos menses habere manifestum ē; unde dicit. tresimbris tortiradios.
hoc ē grandinis que habundat phiemem tres nubis a quose hoc ē uersquo
tempore nimie s pluuie ut & ruit imbri fer rum uer; ruti lit resig
nis. hoc ē aestatis; & altis austri id autum ni quo uentoq; crebras flami
Fulmen na; & prudenter his omnib; naturam exprimit ful minis. qd necesse ē
ut p nubes nascat & uentos. FULGORES NUNC. quas fulgetras dicunt
SONITUMQ; METUMQ; Psonitum tonitrua ostendit. pmetum

Gorgones: ceteris nymphae tres filiae fuer. hae nomina eorum. Stenno. Euryale. Medusa. Quarum Medusa [illegible]
quicumq; eam inspexisset. In saxum mutaret. Quae obiactantia sua. serpentis crines habebat. Praeferens enim se minerue. crines
suos amisit. Hanc autem pseus minerua duce interfecit. Scutum enim uirginum fec. illud uidit illam interfecit. Serenus tamen dicit.
tres puellas fuisse uno pulchritudinis. Qs cum uidissent adolescentes. stupore torpebant. Unde fingitur uisi aliqs eas uidisset.
Inlapide uertereturur.

fulgetras, et hunc ordinem sic posuit ut hominib; uideatur. nam reuera
prior est conlisio nubium unde ignis emicat. nos autem ideo prius fulgetras
uidemus quam tonitrua audiam. quia uelocior oculos quam auritum
sensus est. SEQUACIB; PSECUTRICIB; AEDAQ; HORRIFERA. egis pro re
munimentum pectoris ereum habens in medio gorgonis caput. qd munimentum
sim pectore numinis fuerit. aegis uocat. quid sit aegis. sim pectore
hominis. sicut mars quis imperatur. statuis uidem. lorica dicitur.
TURBAT. p turbantis. nam timuit omo eo toleutum & fecit supinam
significationem. alii ad fulam referunt. quia dicit in bello gigantum arma
p dicidisse. turbata ut quasi ipsa nunc reparet cuius dicti nullus auctor
inuenit idoneus. SQUAMIS SERPENTUM AUROQ; POLIBAT. Aegida
horriferam cum aureis squamis serpentum certatim polibant. alii uo
lunt reuera decorio serpentum dicere cum arma ee leuigata. CO
NEXOSQ; ANGUES. Gorgonis scilicet capiti. DESECTO UERTENTEM
LUMINA COLLO. Aut sua lumina circumferentem. & mortis indigna
tione quirentem quae se interitu posset ulcisci. aut certe intuentium
lumina in saxa uertentem. hoc autem caput ideo minerua fingitur habe
re in pectore. qd illicem omnis prudentia quae confundit alios. & impe
ritos ac saxeos comprehat. TOLLITE. CI. uel e qd plerique dicunt ppter
arma martis iratum ee uul canum. p serum cum & armem minerua.
et fabricem fulmina circoplesset. uul canus dixerit. cuncta tollite; er
go tollite. aut differte e. aut celerius terminate. COEPTOSQ; LA
BORES. quia dixerat. his informatum manib; la parte polita fulm.
ET NAEY CICLOPES. ut et naeos fris. NUNC UIRIB; USUS. nunc e uarum
uirium exercitium. idest tempe exercendae uirtutis circa arma
uiri fortis. ARTE MAGISTRA. ambiciosius quam si magistri diceret.
rem personae in arte transtulit. ut si dicas. ope peritia medicine n me
dici. PRECIPITATE MORAS. p ciptant idest festinant abicite.
NEC PLURA ET TATUS. sic festinante decebat. OTIUS INCUBU
ERE. quam ille peceperat. PARITER. pariter modo. SORTITI. diuisere
int se laboris officium. ut sortiti remos. UULNIFICUS CAUBS. popu

Tonitrua prius fiunt quam fulmina

Aegis. dis.

lum aput quos nascit; pfer roposuit; liquescit dix; ppre. nam ferrum non
solum sed mollescit; Informant. designant. ingentem aut & magnitudine
& soliditate. namet clipeum dixit qui magnitudine corp fuit. Unde & cli
peus dictus e. ATOTOY KAETAI; et dicturus e. septenosq; orbib; orbes im
pediunt. idest uelum. uii. scuta facta Inanitatem conectunt; ACCIPIUN
REDDUNTQ; Iungendum. uio enim eodemq; tempore. parte reddunt.
parte uentos accipiunt. STRIDENTIA TINGUNT. tinguendo stridere
faciunt; INNUMERUM. Inordinem; ut tunc uero innumeru saunosq;
ferasq; uideres ludere. FORCIPE. forfices sunt quib; incidim. forcipes
quib; aliquid forcipum tenemus. quasi forcipes. nam forcipe calidum; unde
& formosos dicimus quib; calor sanguinis exrubore pulchritudinem creat.
DUM HEC PROPERAT properanter facit. & e honesta elocutio. AEOLIIS.
nam ut diximus. uulcania unae de uii. aeolii. LEMNIUS. Quia in lem
num insula ut diximus cecidit. a iuno ne pter deformitate deiectus.
quam aerem e constat. ex quo flumina pro creantur. Ideo aut uulcanus
de femore iunonis fingitur natus. quod fulmina de imo aere nascuntur;
quod & iam lucanus dicit. ut fulminib; terre pprior succendit aer pa
cem summa tenent. UOLUCRUM SUB CULMINE. Potest & generaliter
accipi uolucrum quarum uis. potest & specialit. ut hirundinum. TYR
RHENA UINCULA. Tusca calciamenta; et dicit crepidas. quas primo habue
re senatores. post equites romani. nunc milites. TEGEUMENSEM. Archa
dicum gladium. DIMISSA ABLEUA. P. T. K. a sinistro humero pellem dimis
sam habuit. quam retro quens et in dexteram reuocans partem se ami
ciebat. GEMINI CUSTODES. Hoc & in homero legimus. & in historiaro
mana. quam; sy. fax int duos canes stans. scipionem appellauit. SER
MONUM MEMOR. Scilicet pmissi auxilii; ut auxilio tuos dimitta
opib; q; iuuabo; HEROS. Hoc nomen mantum p sensu se uir tuis. sed &
pterita; unde e qd euandrum heroem dicit. cum sit uir tuis semeritq; Ple
rumq; heros et generis e. MAUUINUS AGEBAT. Rem temporis. ad pso
nam transtulit. LICITO TANDEM SERMONE. tandem. quia maori
amborum desiderio nox fecerat moram. NUMQUAM RES EQUIDEM.

Clipeus

Quid forfices
t qd sunt forcipes

Lemnius

Fulmen

Amicio

Heros

Satis mauult equidem dixit. idest ego quidem troiam te uiuo uictam nonarbi
tror quantum ē uopinione mea. PRO NOMINE TANTO. p tui nominis gloria.
E TOURUM CIRCUMSONAT ARMIS. et breuitatē sui ostendit impe
rii. & hostilem necessitatē. ob quam se pentaus exarmare nporerat. Amni
aut claudimur tusco. Ideo dixit. quia ipse fuit romani finis imperii. Iu
uenalis. & quę imperii fines tyberinum uirgo natauit. SED UBI EGO.
artificiose agit. ut & iam quę monstrantur auxilia ipsius cē uideantur.
Ingentes aut populos non sine causa dixit. nam tuscia. xii. lucumones ha
buit. idest reges quib; unus p erat; unde ē. gens illi tripler. populi sub
gente quater m. QUA MEUM FORS INOPIA. Hoc beneficium casus prę
stat. qui efficit ut eo tempore quęras auxilium quo ar rhem ducem
requirunt. FATIS HUC TE POSCENTIBUS. pergę illuc poscentib; fa
tis; nam talis ē sensus; si legeris adfer. & similiter iungit fortunam fato;
ut supra ait. fortuna omnipotens & ineluctabile fatum. Si autē legeris
adfers sensus erit talis. fati ne cessitatem facium ē ut uenires. fortu
ne beneficium ut illi ducem requiram. legimus ergo & adfer & adfers.
SACO ET UETUSTO. Antiquo opere; ut templa dei sacro uenerabar struc
ta uetusto. URBIS AGRUNI SEDES. Quę nunc cere dr. LYDIA QUON
DAM GENS. Quondam insedit. ñ quondam bello p clara; nam & iam
tunc florebat. Sane & iam supra diximus meo ęniam puncium ē. cui
dum breuitas duos frs Lydum & thyrrenum ferre ñ posset. exsorte
tur renus cum ingenti multitudine pfectus. partem italię tenuit & ar
rhenam nominauit. Hi diu piratica cum exercuerunt. ut & iam cicero in
hensio docet. cum captiuos nouis poenis affligerent. accusaq; eos religantes
cadaueribus. qd uirgilius dat meę ętatis. scienś lectum ē deuarenorum gen
te. Sane illo tempore tyrrenii dicusum. Post tuscia. ANTO TOYER.
ER N. Lydi aut alido regis fratre qui in pincia remanserat. QUID
MEMOREM INFANDAS CEDES. figura oratoria. quę paralipsis uocat.
Cicero. nam illa nimis antiqua prętereo. EFFERA. cruenta. DICAPI
TI IPSIUS. ut. quod di prius omen in ipsum contant. TORMENTI GE
NUS. exclamatio ē uiuenti supplicii. SANIE TABOQ; sanies mortuę.

Equidem

Lucumones

Cere

Piratica. l. navale certamen

Tyrreni

Tusci

Lydi

Paralipsis

Sanies

Tabum

tabo uiuentis scilicet sanguinis. CONIVGERE. Coniugiebat. & ut diximus histo
ricus stulte. DEFENDIER. defendi. idest defendebatur. & uerum historia.
nam ut diximus. tur nus magis confugit ad meyentium. PRESENTI MAR
TE. Sine aliqua dilatione; ADDAM. aut dabo. aut reuera addam. haben
tib; tarchonem. LONGEVVS ARVSPEX. Argumento aetatis multi
doctum uideri. OPTATE DVCES. Vtiis scilicet. HOCACIES CAMPO
Quasi iam in bellum parat. REGNIQ; CORONAM. Insigne. non re
uera coronam quam tusci reges numquam habuerunt; ergo species
ꝑ genere. MANDATQ; INSIGNIA. aut mittit. insignia. idest omā
ornamenta regalia. aut reuera mandat insignia. id est magna. ut
castris succedam. & capessam regna terrena. SED MIHI TARDA
GELU. Occurrit tacitas questionib;. dicens se non esse ꝓpter aetatē
senilem. filium uero propter mixtum genus poriginem matris. Unde
aeneam dicit ire debere. cui & aetas et origo regna concedunt. SAE
CVLIQ; EFFETA SENECTVS. Notandum dicta secula. & iam inu
no homine secdm eos qui dicunt seculum. xxx. annos habere: nam
alii uolunt. ex. alii mille annis putabant sctm contineri. INVI
DET IMPERIVM. bona elocutio. ut liber pampineas inuidit
collib; umbras. QVEM NVMINA. P. ut externos optate duces.

Saeula

Eusimbolos

IALVM FORTISSIME DVCTOR. eusimbolos. iam ductorem ita
lie uocat aeneā. SPES ET SOLATIA. spes. quia multa sibi de eius
uirtute pmittebat pater; solatium. quia amissa coniuge. unici
filii utebatur solatio. TOLERARE. quasi rem asperam & difficile.

Miror

MIRETVR. imitetur. lucanus. miratur remq; catonis; optima eni
ingenia necesse e ut ea que mirantur. imitentur. SVO NOMINE. Bene
hoc
nom mb; filii gratiam facit. nam dicit. dat tibi pallas milites ducen
tos suo nomine. ipse uero a me accipiet ducentos. TRISTI CVM COR
DE. Propter breuitatem auxilioq;. CAELO APERTO. Sereno. ut & apta
serena pspicere. IN PROVISO. nullum enim indicū pcesserat
nubium. FVLGOR. fulgetra. CVM SONITV. tonitrus scilicet.
et ut diximus. s. a ordinem tenuit. qui nobis apparet ut fulgetras

r

dicit priores. cum sint ante tonitrua. RUERE OMNIA. Sic enim sonat. ut uideatur ruina. Bene autem temperauit. dicens uisa. TYRRHENUSQ; TUBA. CLANGOR. Tyrrhenum clangorem dixit tubae. ideo quia apud tuscos tubam constat inuentam; ergo tyrrhenus clangor. sonus tyrrhenarum tubarum; et bene congruis omnibus arma nuntiantur sonum tubarum. FRAGOR INTONAT. fragor est pprie armorum sonus. qd autem dicit intonat. illuc spectat. fulminat aeneas armis. quae uult fragore tonitrua. splendore fulgetram imitari; non autem mirum est auenere allatis armis inter fulgorem; nam & homerus dicit. athetide oblata arma habere motum quendam et spiritum. quae duo in aqua ee manifestum ne. theridem autem nouimus ni mpham. INTER NUBEM. pnubem. Moresuo; et dicit in serena parte; cuius fuisse nubem. p quam arma portata sunt. PER SUDUM. Sudum est quasi sub udum. serenum post pluuias. ut uer. sudum. AGNOUIT SONITUM. Hoc est quid sonitus significaret. DIUAE PMISSA PARENTIS. Catasiopumenon intellegimus uenerem pmisse. HOSPES. & qui suscipit et qui suscipit hospes uocat. ut hoc loco, ite supra. hospitis aeneae sedem. UERO PROFECTO. ambae particulae adornatum ponent tantum. PORTENTA. Modo bona omina. EGO POSCOR OLYMPO. aut de olympo poscor. idest haec signa mei causa fiunt. aut certe in olimpum poscor. DIUA CREATRIX. Rerum omnium generalit. HEU. adeo deuictorum fretus est. ut & iam hostium misereatur; & hinc nascit ille sensus. non haec opulentiam dederas pmissa parenti, tum aeneas. hinni reditus expectatiq; triumphi. haec mea magna fides. FOEDERA RUMPANT. Quae se facturum latinus promiserat. n enim erant facta. HERCULEIS SOPITAS IGNIBUS ARAS. hrp pallage est. idest fuscitauit aras hercileas in quibus erant ignes sopiti. Hesternum autem larem. cui pridie sacrificabatur; et est metaphora. nam male quidam externum legunt. idest extraneum. POST HINC AD NAUES. Unum uacatiam post. aut hinc; in post hinc digrediens iubeo frondentia capris; tale est illud. primus ibi ante omnes. QUI SESE IN BELLA SEQUANTUR. In expedicionem. & in bellicam pparationem; nam ut

Tuba

Fragor

Inter. p. p.

Sudum

Hospes

Expedicio

Bellum
Prelium

supra dixim us. bellum ē tempus omne quod at preparatur aliquid pugnae
necessarium. at quod pugna geritur; plium aut dicitur conflictus ipse bel
lo; unde modo bene dixit. quisēe in bella sequantur ñ in prelium; nam
ad auxilia petenda uadit ñ ad pugnam; quam quam tiam si diceret. qui
se in plium sequantur. non uel de abre ee uidebatur; hi enim equites cū
atar chone accepisset aeneas auxilia. cum alius tiruci equitib; p terram
missi. obuios statim habuere bellantes. et quasi iam hinc recte pgere
uidentur in plium; unde tiam acrimodo cea nauigantii anee dicitur;
iam loca iussa tenent. fortuit mixtus tiruco ar cas eques. SEGNIS. sine remi
gio et respexit ad descendentes. de quib; aut. remigio noctemq; diemq; fa
tigant. lic tiam fuerint patris ubi et lenissimus fluuius. RERUM. Quasges
serit. quod factum ē indicatur. p exortum aut optimum tipcipium
significat. PELLIS OBIT TOTUM. obit. pellis ostenditur magnitudo in
eo qd dicit totum. UNGUIBUS AUREIS. aut qc unques ipsi cum aruerint.
auri imitantur colorem. aut quia solebant deaurari; Statius. auro man
sueuerat unques. SUBITO UULGATA. cur subito ipse dicit. quasi p
paruam urbem. OCIUS. Postrauus antiquus ē. idest celeriter; nec enim
potest ee comparatiuus ubi nulla ē comparatio. UOTA METU PUPLICANT
Bene duplicant metu. nam inē semp in matrib; uotum. PRO PIUSQ
PERICLO IT TIMOR. ppius periclo. idest ad periculum uicinius. aut cer
te it timor ppius periclo. ppropior. nam matres quod timent hoc putant
liberis posse contingere. IAM APPAREL. Adhuc illis pgentib; iam plium
cogitabatur a matrib;. DEXTRAM. C. EUNTIS. filii scilicet. quia dixerat
pater. HAERET INEXPLETUS. Multi hic distinguunt. ut sit inexpletus
hesit. tiam locutus ē lacrimans. alii legunt inexpletus lacrimis; hones
tius tamen ē. inexpletum lacrimans. ut sit nomen qd uerbio. idest inex
plebiliter. OMIHI PRETERITOS. R. S. I. A. tiO. et si. optatus sum quae
nunc iunguntur. nam singula ponebantur ante. ut sit unc. a. a. ramus.
ergo unum uacat. quantum ad ami qualitatem; tinotandum. uotū dep
terito fieri. QUALIS ERAM. Aut sim talis. qualis tunc eram. quan
do ista perfeci. aut certe laudantis ē. qualis eram cum primam acie

Exsors

O. S I

Ocius

Aureus arbore

P. sub ipsa traui. SCUTORUMQ; I.U. ACERUOS. hoc traxit de histo ria. tarquinius enim priscus primus victis sabinis, in honorem uulcani, eorum ar ma succendit, quem postea secuti sunt ceteri. CUI TRES ANIMAS. Per tran situm ostendit illam platonis & aristotelis contentionem. qui dubitant utrum quatuor aut tres animae sint in homine. Phrsice ē hericeno & ice remota cinetice, hoc autē loco tres animas magnum & perfectum indicat uirtum. Nam quantum ad fabulam pertinet tres animas propter tria habu it corpora; adtendendum sane hoc sibi euandrum uindicare, quod fuit in hercule; nam ut ille gerionem extinxit, ita huic herculem occidit, Inde ē quod paulo post dicit. neque finitimo me gentius amnem huic capiti insul tans; Hercules enim mos fuit, ut & iam nonnulli gratis laboramib; subuenire & tunc enim sicut & uarro dicit omnes qui fecerant fortiter, hercules uoca bantur; licet eos qui primo et iii. enumerauerit; hinc ē quod legimus her culem gerrhinthium. argiuum. thebanum. libyn; FERONIA MATER. Hercules nimpha campaniae, quam & iam supra diximus; hic & iam libertae deae. In cuius templo raso capite pilleum accipiebant. Cuius rei & iam plautus in amphitrione facit mentionem. Quod uinum ille fecit iuppiter, ut ra so capite portem pilleum. TERNA ARMA MOUENDA. figura poetica. nā trina debuit dicere. arma enim numerus tantum pluralis. mouen da aut contra. ab ipso. FINITIMO. aut infinitimo. aut finitimo capiti. UIDUASSET CIUIBUS URBEM. Scilicet uiris fortib; peremp tis; & proprie uiduasset dixit, quia urbis generis est feminini; horatius abusi ue & satis incongrue in genere masculino posuit dicens. uiduus sarentinis apollo. ATUOS O SUPERI. nam hinc quasi pater loquitur. Diui sa enim ē haec allocutio. & ultima pars eius habet parentis affectum. quod & ipse ostendit dicens. & patrias audite preces; prima uero. uiri for tis ē. ut qualis eram cum primam p̄ nestie sub ipsa. s. DURARE LABO REM. Ipsius scilicet senectutis; terrentius. senectus ipsa morbus est; durare aut ē sustinere; horatius. ac sine fumb; ut durare carine possunt imperiosius aequor. INFANDUM CASUM. Parentis ē quod for midat nolle memorare: CRUDELE. A. UITAM. Que filius est

Serius

supstes. SOLA ET SERA. Quia & unus erat, et serius suscepitur. IAMQ; ADO EXIERAT. Adeo. ador natum pater tantum. IPSE AGMINE PALLAS MEDIO. Hic enim mos fuit ut uiroes ponerentur in medio, et ambirent

Trro

uiri fortes exercitum; aut certe honoris ē, medium locum inter tenere; ut alibi, medio dux agmine turnus. CONSPECTUS. Conspicuus, conspicabilis; nam p nomine participium posuit. ANTE ALIOS ASTRORUM DILIGIT. Uenus in cęlo habet unam ppriam stellam

Conspicuus
Conspicabilis

quę orientis luciferum occidens uesperum fuit; inde statius. Alterno deprendit unus in ortu; habet etiam duas alias. unam in signo tauri & unam in septentrione, unde etiam taurus domus eius dicitur ueneris; ideo dixit. quem uenus ante alios astroy diligit.

Lucifer
Uesperus

nes. SACRUM. uenerabile; tenebras suū resolut. ppter iubar quod sola possidens aliquod efficit lumen. AGMINE FACTO. Agmen ē pre

Sacrum

Agmen

prie exercitus ambulans. quicquid fuerit aliud abusiue dicitur. PRO PECERETIS AMNEM. Agilla ciuitas ē tuscię, a condiore appellata cui ex inscitia romana aliud ē inditum nomen; nam cum romani eunt ad pruscam, interrogarent agyllinos quę diceretur ciuitas illa

N

uiqui grece quid audirent ignorantes, & optimum ducentes, si pro salutarent diverunt, xaipe; quam salutationem romani nomen ciuitatis ē putauerunt, & detracta aspiratione, eam cere nominauerunt. ut dicit hyginus in urbib; italicis; Amnis autē minc dicit; ut qui cere de domo qui sunt mimanus in marius. LAETE SACRA. Hoc ē non solum colebatur a tuscis; sed etiam a lacedemonis. NIGRA umbrosa. more suo. VETERES PELASGOS. de hisuaria ē opinio. nam alii eos ab athenienses; alii a lacones; alii a thessalis dicunt originem ducere. qd ē ppensius; nam multas in thessalia pelasgos constat et a uiros hiprum italiam tenuisse ph̄ibent. ARUOS PECORISQ; DEO. publica cerimonia rum opinio hoc habet. pecoy & agroy ē deū siluanū. Prudentiores tamē dicunt ē eum. PAIKONA EOS hoc ē deum. PAN. P le tum ē faex omnium elementoy id est ignis subducere. aer. item aquam et tra sordidior unde cuncta pro

creantur quam ÿ AHN latini matriam appellauerunt. nec in congrue
cum materie siluarum sint; ergo qd greci a uo. hoc latini a parte dixerunt.
LUCUMQ; DIEMQ; Hoc a romanis traxit. apud quos nil fuit tam tam sol
lemne quam dies consecrationis; hinc ē illud. nrosq; huius meminisse mi
nores. TARCHO ET TYRRHENI. A tarcho latinus nominat ē de
greco uenient. abeo qd ē tarchon pdito n. &c. in omnuata. ut apollo apol
lon. Alit uersus ñ stat. TUTA TENEBAN CASTRA LOCUS. Hoc ē & indus
tria et natura munitissima. Sed nouissime castra p natura munita ē n
posse nisi in collib; fuerint. qd summomob; s. quomodo predit. Lacus tenebant
inarimis. Nesit ergo contrarium intellegam. qd hodieq; uidemus et legimus.
hanc collium fuisse naturam. ut planities ē & in summo in qua inerant cas
tra tarchonis. quamquam multi uelint. celsoq; omis de colle uidere. tam
poterat legio adaenea referre. ut intellegamus uenientes in collib; fuisse
troianos. castra uero & rusca in capis; qd si uelimus accipere. quemadmodū
gcedit. tuta tenebant castra locus. id est p natura locus. TENDEBAN INARIMIS.
Ut hic seuus tendebat achilles. BELLO LECTA. qua ait supra. qui se se in bel
sequant. prestantes uirtute legio. aut lectap prie qua dilectus militū ē.
EQUOS ET CORPORA CURAN. Ingenio arte qd sequebat emisit. reddit uru s
in x. namq; si uellet dicere. uemisse aenean. uidisse tarchonem. petisse ar
ma. satis longum fuerat. & ipse illud qd ait sup; Tonitruq; fremunt ē den
se tortis puppes eum & ruscos festinatione sed dicentis breuitas congruit. Uerbū
hoc qd in isto loco pt misit. reddit in decimo dicens; namq; ut abeuandro cas
tris ingressus & ruscis. regem adit et regi memorat nomenq; genusq; AE
THERIOS NIMBOS. pacem numinū scilicet purgatorem quia ca de se.
REDUCTA SECRETA. EGELIDO SECRETUM FLUMINE UIDIT. egelido. id est
minium gelido. & ē una pars orationis. ut eduramq; pirum. id est ualde duram;
& sic dixit secretum flumine egelido. hoc ē p sidio fluminis. ut dicimus secretus se
mones silui; Latent aut ostendit aenean ñ nisi flumine ablutum. nam ui
dere potuisse. OBTULIT ULTRO. id est deam ē fessa. ut in secundo dixit;
& ē ordo. obtulit se & locutus ē. PROMISSA. Cum ē sio pumerion. ut sup.
hoc signum cecinit missuram diua creatrix. LAURENTES SUPERBOS.

Tarchon
Tarcho

Verbū hoc reddit In. x.

Egelidus

Acer

Ut equos illi bello pfugos egere sup. bo. ACREM TURNUM fortem. & ppie ppt
nos acer ē qui apud grecos dinos dicit. Nam fortem. & uehementem. & asperum.
& amarum potest significare. POSCERE; Puocare; cicero. poscunt maiori
bus poculis idē puocant. DEX DONIS. ppt arma. TANTO MUNERE DIUE. Quod
manifesta uiderat matrē & plenā numinis sui. INTER MANUS. ET. B. U. lun
gendum ē. ut intellegas aeneam. manib; minora: brachis maiora arma cōside
rasse. ut puta loricā t scutū. hec enim sarma maiora. minora uero. galeā gla
dium. ocreas. UERSAT. considerat. ut huc illuc undq; immēsa uolumina uer
sat. RIGENTEM. Sanguineā. ingentē. distinguendum ppt plura eptheta.

Syris qm fiat.

SOLIS INARDESCIT RADIIS. Irin. phrsica ratione describit. que fit cū aquo
sam nubem solis ardor intradit; nec ē incōgrua haec cōparatio. cū lorica dedi

Ocreas

uersis metallis fieri plerumq; cōsueuerit. LEUES OCREAS. mundia tabialia.
RECOCTO. Sepe purgato. NON ENARRABILE TEXTUM. Bene ē enar
rabile. cum enim in clipeo omnē romanā historiā uelit ēē descriptam. dicen
do. illic genus omne future stirpis ab ascanio pugnataq; in ordine bella.
carpum tamen pauca cōmemorat. sicut in primo ait. uidet illic esse ordi
ne pugnas. nec tam uniū sa describit. HAUDUATUM IGNARUS. futuroq;
ñ inscius; uenturiq; insciius. aeui; ñ aeui sed quae in aeuo erant futura. STIR
PIS ABASCANIO. usq; ad augustū cesirem. MAUORTIS IN ANTRO. Potest
accipi. & fecerat lupā mauortis. & mauortis in antro. Dicendo aut. & ostendit
multa alia fuisse depicta. PROCUBUISSE. Idest prima parte se inclinas
se; qd greci. ΠΡΟΚΥΠΤΕΙΝ dicunt. ut inclinatione corporis. ubera pberet
infantib;; nam si procubuisse. iacuisse accipias. contrarium ē qd dicit. ludere
pendentes pueros; Sciendum tamen uoluisse eū gestum proprie exprimere. quem
ipsius lupe cernimus statuis. GEMINOS Huic. Reuera geminos modo alias simles.

S

ane totus hic locus enniani est. LUDERE. Mouet. Terentius. congruum ut ti
maximū in aquasinto ludere. MATREM. Quasi matrem. cuius affectu
pueris exhibebat. TENET CERUICE. Rotunde cum longitudine; ut. in
cumbens ~~ut~~ dāmon sic cepit oliue. MURCERE AETERNOS. Nqd impictura
erat dic. sed id qd intellegim. factum fuisse. ut ut circū illicos mapt uenit

Cicero.

hectora muros. CORPORA FINGERE LINGUA. Idest tergere; cicero in sesto uni.

Spongia

Spongiis sanguis effingebatur. idest tergebatur. NEC PROCUL HINC ROMAM. congruenter appropinquedo ait. RAPTAS SINE MORE SABINAS. Raptas e spectaculo sine ullo exemplo. CONSESSU CAUEAE. Cauea est ubi populus spectat. MAGNIS CIRCENSIBVS ACTIS. Magnis quantum ad pauperiem pristinam pertinet. Nam legimus propter equorum inopiam diuersis eo tunc usos animalibus. Raptae autem sunt sabinae consulibus hoc mense martio.

Consus

consus autem deus est consilii. qui ideo templum subterraneum circo habet. ut ostendat secreta esse debere consilium. Inde est quod & fidei panno uelata manu sacrificabatur. quia fides secreta esse debet & uelata. Ideo autem dicatur consus simulacro rapuisse sabinas. ut regeret immoderate pro consilio. iste consus & eques neptunus dicitur unde & iam tunc honore circenses celebrantur. Errant ergo qui dicunt magis circensibus aut megalensiacis aut romanis quos constat fieri ante urbem conditam. Actis autem cum agerentur quia nouerat presentia passiuo participium. ut & qua uetustabis. CIRCENSIBVS. circenses dicuntur quod ubi nunc monasteria sunt. olim gladiatores ponebant quos circuibant. dicti circenses a bensibus circa quos currebant. Sane notandum postea circenses sine adiectione ludorum. cum adiecta ludos theatrales. ludos gladiatorios. ludos circenses. ROMULIDIS. Hic dat pluralis. uenit a eo quod hic romulida. CURIBUSQUE SEUERIS. Mire dicit seueris. cum enim filias peperissent romanenses ante natos. cruftumini & sabini. ceteris quiescentibus sabini soli bella sumpserunt. Quum uenientibus postea xxx. feminis cum eunuchis de illis quae prae erant pulchriores. ex quorum nominibus curiae appellantur. hic munem & iam mulierum honore kalendae eis dicantur martiae. Horatius. martius celebs quando ad kalendas. Iuuenalis. munera feminei tractant secreta kalendis. nec enim alium egerunt martias kal. et feminarum nisi quia ut dicunt feminae bella sedarunt.

Celebs Horat.

Iuuenalis.

Sane sciendum omnes virgines raptas. excepta hersilia quam sublatam amarunt sibi romulus fecit uxorem. Posito CERTAMINE. finito. ut ante diem clausum conponit uespo. IOVIS ANTE ARAM. ante templum iouis statoris quod fecerat romulus. post quam arans dum sarmis meruit ne suus exercitus fugeret. IUNGEBANT FOEDERA PORCA. federa ut dicunt sapientes dicuntur a fede & crudeliter occisa. cui mors optabatur et quia pace resilitis. falso autem porca illa ad hoc genus sacrificium porcus adhibebatur. ergo aut usurpatum genus generis ut umidi uenerem ad poculum dicunt. cum hasdanas dicant. tres supra lupa. cum ut sint nec lupus. aut certe illud ostendit. quia omnibus sacris feminei generis plus uale uenerem. Denique supra ire non possent succedanea dabatur femina. Siquidem per

Foedera

feminam non litassent. succedi linea adhiberi non poterat. CIUAE METTUM INDIUERSA. Q. Donatus hoc loco ciuam metium sentit dicens. ciuae diuisae uel inuereto ñ ciuo ñ ciuo id est patrimonio uel hereditate ñ diuisa. Nã ciuis cũ diuisus significat. cũ longae. ergo ciuis uel oces intellegam. Quem audiens uirgilius metius mettius fufetius dictus est. qd nomen mutilauit causa metri. Nominis aut nominum mutatione et mutilationem cessare potest. Sic pollux castorem. pertheride. hecoride posuit. ut sed quae legat ipsa hecoris. Hic aũ metius fufetius cum apud albanos summam rerũ teneret. a romanis in auxilium contra fidenates uocatus. uere sociatis uenit quidem. sed in ipso proelio ad hostes defecit. Quod cernens tullius hostilius. qui uoce maxima militibus suis. ita ut etiam hostis audiret. ne trepident in hoc consilio factum est. ut factiose metius fufetius ad hostes transiret. Quo consilio. suis pene iam amissis reddidit uires. et effecit ne hostes crederent metio. quem post uictoriam capitum tullius hostilius religauit ad duas quadrigas. traiit ab iis quadrigis traherent mari. pedes uero abalteris. quib; agitatus uelociter eum crudeli morte discerpsit. Ludens itaq; poeta romano nomini incũbrauit uindictam. culpam. in crimnis retur quae uictorem dicens ex sua persona ad ipsum metium. AT TU DICTIS ALBANE MANERES. Ideo et ita mendacis inserit ut tacite questionem. et in uidiae crudelitatis occurrit. NEC NON TARQUINIUM EIECTUM PORSENNA IUBEBAT. tarquinius superbus habuit duos filios. iniquos et arruntem. Quidũ in castris et pater suo ardeã obsidente. et ortus inter eũ et collatinum maritum lucretiae de uxoribus sermo. eousq; processit contentio. ut ad probandos earum mores. arreptis equis statim domos suas simul profiscerentur. Ingressi itaq; ciuitatem collatiam. ubi fuit lucretiae domus. Inuenerunt eam lanificio operam dantem. et tristem propter mariti absentiam. Inde arruntis domum profecti. cũ uxore eius inuenissent. a tali ensa sedationib; indulgentem. reuersi ad castra sunt. Quod arruntis dolens. cũ de expugnanda lucretia castitate cogitare. mariti eius nomine epistolam finxit. et dedit lucretiae. Inquit hoc continebatur. ut arruntis suscipereturur hospitio. Quo facto pnocem stricto gladio eius ingressus cubiculum. cum aethiope hac arte egit. ut secum coiret. dicens. nisi mecum concubuerit. aethiopem tecum interimo. tamquam in adulterio deprehenderim. Timens itaq; lucretia

Mutilo

Factiose

11 Tarquinius superbus eiectus de urbe

nefamam castitatis amorem deperdere & quippe quam sine purgatione
futuram esse cernebat. In arta turpibus imperis parent. & altero die con
uocatis propinquis. marito collatino. patre tricipitino. bruto uuinculo. qui
tribunus equitum celerum fuerat. rem indicans. petit ne uio latus ei pudor
neue inultus eius esset interitus. & erecto gladio se interemit; quem brutus
de eius corpore exertum tenens. processit ad populum. & multa conques
tus de tarquinii superbia & filiorum eius turpitudine. egit ut in urbem
reciperentur auctoritate quapluriumum poterat; nam ut dirimus brutus
tribunus equitum fuerat; sed cum non susciperetur tarquinius. contulit se
ad porsennam regem tuscie; qui pro tarquinio cum uigentibus coepit capto
uinculo & illic castris positis. romam uehementer obsedit. & cum sublicium
pontem hoc est ligneum transire conaretur. solus cocles hostilem impetum
sustinuit. donec a tergo pons solueretur a socis. quo soluto. se cum armis pre
cipitauit in tiberim. Et licet lesus in cora. tamen fluenta superauit; un
de est illud abeo dictum. cum ei in comitio coque uicum obiceretur; per sin
gulos gradus admoneor triumphi mei. In tantam autem obsidionis necessi
tatem populus uenerat. ut & iam obsides darent. ex quibus cloelia inuenta oc
casione transnauauit fluuium. & romam reuersa: reddita q; rursus pacis
lege. eam porsenna repetente. Qui admiratus uirtutem puellę. dedit ei op
tionem ut cum quibus uellet redire & illa elegit uirgines. unde porsenna
hoc quoq; miratus concessit. & rogauit plurimus populum romanum. ut ei a
liquid uirile decernerentur; cui datae statua equestris. quam in sacrauia
hodieq; conspicimus. ELECTUM. ut qui facile poterat suscipi & occidi. sed ideo
non susceptus. quia occidi non poterat religione impediente. Rex enim sa
cro q; fuerat. unde postea alii factum consules. alii reges sacrorum. PORSEN
NA. unum n. addidit metrica ut sit. unde & penultimae datus accentus est. nam
porsena dicitur. Marcialis. hanc perfare manum porsena non potuit. AE
NEADAE. Satis longe petitum epitheton. RUM. cocletem. & modo coclesin
hoc homine de quo dicit proprium est nomen. Inalius appellatiuum. nam lus
cos cocletes dixerunt antiqui. unde & cyclopas cocletas legimus dictos: quod unum
oculum habuisse perhibentur. UINCLIS INNARET CLOELIA RUPTIS.

p subulbium

Cloelia.

Cyclopes

atque obsides non ligantur. sed uinda pro custodiis accipiamus, aut certe ruptis uindis pontis. id est & iam ponte resoluto. IN SUMMO CUSTOS. T. M. A. In summa clipei parte, & bona ratione ponitur in pictura. apta uniuuq; reloca distribuens. Ideo enim in summa clipei parte dicit factum esse capitolium, quia hoc arcem urbis esse manifestum est. Historia tali est. Brenno duce. senones galli uenerunt ad urbem. & circa alliam fluuium occurrentem sibi deleuerunt exercitum omnem populi R. aliaq; die cū uellent ingredi ciuitatē. primo cunctatis timentes insidias. quia & patentes portas et nullum in muris uidebant. postea paulatim ingressi cuncta uastarunt. uiii. integris mensibus. adeo ut quę incendere nō poterant. militari manu diruerent. solo remanente capitolio. adqd cum uxensilib; reliqui confugerant ciues. qui tam a gallis obsidebant. & iam id penetrare cupientib;. Quos p dumeta & sāna aspera alii p cuniculos dicunt conatos ascendere. tunc manlius custos capitolii gallos detrusit de arce. clangore anseris excitatus. quem priuatus quidam dono iuno ni dederat. Namq; secundum plinium. nullum animal ita odorē hominis sentit. PRO TEMPLO. pro defensione templi. Nam ante templum non p cedit. cum obsessus intra templum esset. Sic in viiii. ipsi intus dextra ac leua propugnaculis adstant. Terentius. Nam nihil hac tra essent pillo haud stare sedria. TENEBAT. Defendebat. & militare uerbum. ut & iam salustius dicit. Unde e contra uictos. loco motos dicimus. Cicero. loco illemotus est. HORREBAT REGIA CULMO. curiam calabriam dicit. quā romulus texerat culmis. ad quā calabat. id est uocabat senatus. uocabatur & populus a rege sacrificulo ut quo ad hoc fasti ñ erant ludos & sacrificia p̄ noscerent dies. ATQ; HIC. In capitolio. & satis prudenter argenteū anserem dixerat. Nam quasi epitheton colorisset significauit rem uerā. nam in capitolio in honorem illius anseris qui gallos nunciauit ad uentum. positus fuerat anser argenteus. AURATIS PORTICIBUS. Hoc ad tempus regulę florentis romanę rei p. Nam illo loco ubi dicit horrebat regia culmo. ideo addidit romuleo. ut incipientis & pauperis adhuc imperii tēpora designet. & CANEBAT. Quasi p diuinabat. Nam canere et dicere. & diuinare. significat. ARCEMQ; TENEBAT. Deest pene.

Cuniculi

Anser Plini.

Salustius.

Cicero.

Calo. as.

Fasti

nam ppe tenuerunt. DEFENSI TENEBRIS ET DONO NOCTIS OPACA Multi
interpretationem uoluntali dicunt tenebris ppter cunculos; dono noctis somno;
nam somnus, noctis e donum. AUREA UESTIS hoc e barba unde contra inuest
es dicamus inberbes; unde e. tunc mihi prima genas uestibat flore iuuentas.
UIRGATIS LUCENT SAGULIS Que habebant inurgarum modum deductas
uas; & bene adlusit ad gallicam linguam. p quam urga: purpura dicitur; urgatis ergo ac si diceret urgatis ideest purpuratis. GASA Hastas uirles. nam & ua
uros fortes. galli gaesos uocant. SCUTIS LONGIS Per hanc corporis ostendit
magnitudo; ut supra stabant ter centum nitidi in sepib; altis. p quo de quo
magnitudinem expressit. Hic in eodem scuto. & congrue sacerdotes statim post
templa commemorat. SALIOS Qui sunt in tutela Iouis martis quirini; dicti
salii ideo qd circa aras saliunt & tripudiant. NUDOSQ; LUPERCOS Cum in
honorem panos. lupaliaq; sollemnia celebrarent. pecora romanorum subito
latronib; rapta; illa pecora uestib; p secuti sunt latrones. Quibus oppressis. & re
ceptis animalib; ppter rem a nudis prospere gestam consuetudo p mansit. ut nudi
lupalia celebrarent. LANIGEROSQ; APICES Flammines in capite habebant pilleum.
in quo erat breuis urga de sup habens. lanea aliquid. qd cum pestis ferre n possent. filo
rum capita religare coeperant; Nam nudis eos pentius capitib; incedere nefas
fuerat. unde a filo quo utebant. flammines dicti. quasi fil. amines; Uerum festis dieb; filo de
posito pilleo necesse erat accapere. quesecm alios ad ostendendam sacerdotii eminentiam
sunt reptae. Sicut colum ne mortuus nobilib; supponunt. ad ostendendam eq; columen.
Alii dicunt non propter populo eminentiam dignitatis hoc factum. sed quia cum sacrificarent
apud lauro lauinium. & ei extra frequenter aues deuicim uenientes lucis abriperent e
minentia urgarum easterrere uoluerunt; Exinde & iam consuetudo p mansit. ut
apud lauro lauinium. ingentes haberent urgae. non breues sicut in urbe. LAPSA ANCI
LIA CELO Regnante numa pompilio. scutum breue & rotundum e celo lapsum e; Et cum
aruspices; responsissent. illic fore urbis imperium. ubi illud fuisset diligentia numae.
nequando; ab hostib; posset auferri ad libro mamurio fabro multa similia facta sunt e
plo martis locata. Quod aut dicit ancilia pluralit aut num p singulari. Nam unum lapsum
e. Ancile aut dicitur quasi undiq; circa casum. aut quasi AMPHIXILON. ideest undiq;
labrum habens; EXTUDERAT Studiose fecerat. DUCEBAT Haec enim fuerat

Salii

Luperci

Flammes

Columen

Ancile

Pilenta

consuetudo. PILENTIS MATRES INMOLLIBVS pilentasum uehicula. sicut nunc basternas uidemus. erant autem tunc uenti coloris. nec ut nunc rusati. Quib; nisi castę nutrebant. Mollib; autem pensilib;. ut contra plumas pensiles dicimus & molles significant. HINC PROCUL. bene longe a templis inferos fecit. SCELERUM POENAS. p scelerum & bene autem scelerum scelerum penas. In crimina eum p sonę incidunt. in ipsarum sipprie crimina. unde scelerib; sunt statuta supplicia quę uise incidentes homines obnoxios faciunt. ITE CATULLINA MINACI. P.S. Hoc quasi in ciceronis gracian dictum uidet.

HIS DANTEM IURA CATONEM. ut & supra diximus censorum signif. nomen censę qui contra cęsarem bella suscepit. & supgressus est hoc loco homeri dispositionem. Siquidem ille minoem radamantina ta[ntum] dempius iudicare dicit. hic romanum ducem innocentib; dare iura commemorat. HAC INTER. Bene inter inferos et superos mare factum dicit. qd ut supra dixim; nos ab umpodis diuidit. qui inferi sunt nri comparatione. IMAGO AUREA. nomen contrarium qd & celeam et aurean & argenteam maris dicit ee imaginem. qua scimus puemoe qualitate mutari & colores uarios reddere. qd expressum in scuto fuisse significat. CAERULA. idest maria. FLUCTUCANO. omnis enim spuma albae. IN ORBE. In circuitu. ASTUMQ; SECABANT. Naturalem rem ostendit. nam semp mare turbatur. quando defin apparuerint. CERNEREERAT. extra figuram. LEUCATEN. In promontorio epiri mons leucata. HINC AUGUSTUS AGENS IRAROS. cum de statuere p. et longa contentio. bt augustus antonium. et catullum placuit ut totum orientem teneret & antonius. augustus gallias & hispanias cum italia. Catullus africam. siciliam. sardiniam. ad causam maioris fidei. antonius sororem augusti duxit uxorem. Profecti tamen sinpuncias suas. sed antonius in egipto captus est amore cleopatre. nusq; quaq; adeo ea dimissa contra parthos pficiscere. Quib; victis dum cleopatre cupiditate festinare. et per omnem omnem frigore marmenia perdidit. ipse tamen animalium cadaueribus pastus cum paucis ad egiptum reuersus. ubi et cepit suadere cleopatra ut se sorte retur uxorem derelicta sorore augusti. Quo facto augustus uehementer accensus contra eum cepit bella moliri; antonius re conpta collecta orientis uiribus; prior cum uxore cleopatra uenit ad bellum. Conflictum e nauali nauali certamine circa actium epiri promontorium. ubi uicit antonius et cleopatra in fuga cedere; postea occiso antonio. illa sibi ser pentes adhibuit;

Mare uarios habet colores

Actium. promontorium epiri. Unde actiaca bella dicunt

S ed quia bellum ciuile triumphus turpis uidetur. laborat poeta ut pbet iustum
bellum fuisse. dicens. augustum re cum patribus populoq; pœnatibus & magnis
diis. contra cum antonio auxilia peregrina & monstruosa aegiptiorum nomina
et reuera uiceret ciui antonii omnes barbari fuerunt. qd & uirgilius dicit.
aegiptum uires que orientis atq; ultima secum bactra uehit. unde & iam
de hoc bello egit triumphum. nec enim ciuile putatur. quod tantummo
do romano duce gestum. qui & ipse barbaris seruiebat uxori. adeo ut pre
toria castra concederet. quorum qui potiebantur imperio. ipse uocabat exercitum. unde e illo loco de cleopatra patrio uocat agmina sistro. Nam antonius
consulare sibi tantum detinuit imperium. in quo sola e potestas iubendi. ille
enim ducit exercitum. qui habet in potestate castra pretoria. PŒNATIBUS
ET MAGNIS DIS. alii unum uolunt esse: alii separant. ut magnos deos accipias iouem
minerua. mercurium. quos aeneas de samothracia ad troiam tulit. TEMPORA TUM
MAS LŒTA UOMUNT. Naturaliter enim augustus igneos oculos habuisse dicit.
adeo ut quidam equites romani inter ragatus a deo. cur se uiso uertere tem
cum dixerit. quia fulmen oculis eius ferre non possum. Sicut ait suetonius
APERITUR UERTICES IDUS. Sed uiuere ace. hoc e sup galea. Nunc eo quo
tempore p diem stella uisa e dum sacrificaretur ueneri genitrici. & ludi
funebres cesari exhiberentur. cuius sidus putatum e augusto p suadente.
in honorem patris augustus stellam in galea cepit habere depictam. PARTE
AUIA. non contra. sed in alia parte acies. UENTUS ET DIS AGRIPPA SECUN
DIS. secundis dixit. augusti comparatione. Nam hoc dicit. augustus numi
ne uentis & numinum uocabat fauore. agrippa sequentem. hoc e ille habuit
primum fauorem. hic secundum. NAUALI. Rostrata corona. Sextus pom
peius pompei filius in sicilia pirata cum exercitu. Contra quem primo
cum agrippa dimicauit. augustus postea agrippe curam dare. qui eum deleuit.
obqua augustus rostratam dedit coronam. qua uicerat nauali certamine. HINC. a parte contraria. UIC TOR ABAUROR POPULIS. qua uicerat parthos uidimus. UTORE RUBRO. Ortheomari. quod est in egiptum & india. ULTIMA SECUM BACTRA UEHIT. ultima non quantum ad fines spectat orbis terrarum. sed ultima in imperio

Octauian augustus

Pyratica. l. nauale certamen

Ecce n

Nouus

Isis

Anubis

Canis

Celatus

Diuæ

Bellona

Hoc

Scilicet

r

ANTONIANO. Constat enim bactrianos post se habere gentes innumeras MILLAS ex dam. nomine tantum quod egyptian romanus duxerat. sed etiam qd mulier castra sequebat. qd in vigentu aur prudne apud maiores fuit. unde bellaturus pompeius in lesbo reliquit uxorem. RUERE. Ruebant. idest veniebant cum impetu CONCURRERE MONTIB; ARTOS. alii alius legunt. unum tamen est TURRITIS PUPIB; INSTAT. Hoc de historia traxit. Nam agrippa primus hoc genus turris invenit. unde abutaris subito erigentur simul ac venerunt impetum. aer res hostib; impulse ARENA NOVA NEPTUNIA CEDE. Nova cede. magna nimia. n. dicit revera nova PATRIO VOCAT AGMINE SISTRO. Cleopatra sibi tantu adsumpserat. ut se isin vellet videri. Isis aut est genius egipti. qu psistri motum qd gerit unde ira nili accessus recessusq; significat. Psistrum quam sinistra retinet ostendit fluentia omnium lacrimarum. Sisaut lingua egyptiorum terrae quia isin volunt ee. ATTERGO RESPICIT ANGUIS. Hoc nondum videbat mortem futuram. DEUM MONSTRA. Ideo monstra dix. quia sub augusto nec du romani aegyptia sacra susceperant. LATRATOR ANUBIS. Quia capite canino pingit. Hunc volunt ee mercurium. Ideo quia nihil est cane sagacius. CONTRA NEPTUNU. homerum sequit. qui deos dicit contra se pdiuersis partib; habere certamen. CELATUS FERRO. Aut marmis locatus. aut de ferro sculptus. sicut & metallo sibi congruo. DIUAE. diue ppre sultrices dicee; & bene has int ee dicit proelia adpuniendum antonii quia matri monii legem fecerat. DISCORDIA PALLA. Ideo discordia. quia unus cuiusq; tuserant; & bene dira discordia sequit. quam bellona comitat. Namq; discordiam venit ad bellum. Horatius. Fratrum inimicitias & funebre bellum. ACCIUS HAEC CERNENS. Quem postea actium nominaut augustus. UERTEBANT TERGA SABEI. Omnes isti populi orientiss. LAMIAQ; INMITTERE. Scilicet audiuate fugiendi. INTERCEDES. int suae cadauera. MORTE FUTURA. Omine mortis future. LAPICE FERRI. Uemo. quide apulia flans sopume adhirentem ducit; Horatius. obstricus alius preter lapiga. MAGNO CORPORE. Septem fluo. VOCANTE CAERULEUM IN GREMIUM. Hoc de historia e. Nam legit cleopatram p sagio mortis future obtenuee recessus egipti petere. inquib; facile poterat bella reparare. Dequa re se morien dicit

increpasse. LATEBROSAQUE FLUMINA. Quia multi origo nescitur, licet plinius
dicat haud longe ab aethiopia maurorum post maiorem ath lantem lacum ee exquo eru
pit, quod uidet ee uerisimile exbeluarum similitudine. TRIPLICI TRIUMPHO.
Tres enim augustus habuit triumphos. Nam primo die triumphauit exercitus qui
antonium uicerat. secundo qui dalmatas uicerat. Tertio ipse cum alexandrino
e ingressus triupho. LUDISQ; UIX. P. Q. f. hoc e compitalicii ludi celebrati. CAN
DENTIS LIMINE PHOEBI. In tempore solido marmore effecto, qd ad latu fuerat
deportuluna qe e in liguria. DONA RECOGNOSCIT POPULOQ. aurum coronarium
dicit, qd hodieq; auicus gentib; dat. Imponebant aut hoc imperatores ppt e cessa
uitam. Ideo ergo dix dona nā si hoc nonee & spolia dicere &. HIC NUMA DUM GENUS
atq; antonius oriemur habuit populos. Sed intellegamus has gentes africe operas
suas locasse. & simul cum antonio ob augusto ee superatas. DISCINCTOS. t habitu
eos ostendit, qui usq; in talos fluebant. qd plautus ridet in poenulo dicens, que e illa
anus cum afru uidisset uestē demissam trahente, aut discinctos dix. inhabiles in licae.
Omnes enim qui militant cincti; Aut certe inefficaces. ut etiā p cunctos strenuos
dicam; Horatius altius ac nos p cunctis unū; unde & grece eu ona appellat. ñ quibo
nā ona habet, sed e strenuus. MULCIFER. Vulcan ab eo qd tutu ignis p mulcet.
LELEGAS. thesalos, lucan de thesalia. mox lelegū dextra pressu descendit aratrum.
CARASQ; car insulam populi fuer. piratica famosi. uicti a minoe. ut & tucidides
& salustius dicunt. GELONOS. populus scithie. EUFRATES. Iam mollior an
disscendens quasi se ee superatu; horatius minores uoluere uertices; MORINI.
populi gallie in finib; qu britania spectant. RHENUS. fluuius gallie. Bicornis
aut qua p duos alueos fluit. p unū qua romanū imperium e p alterum qua,
DAHE. populi scithie. ARAXES. fluuius armenie qui e pontib; nisus e xerses con
scendere. PARENTIS. nunc honoris. RERUM FUTURARUM. Quēadum fuer.
famāq; gloriā, NEPOTŪ. Posteroq.

EXPLICIT LIBER UIII.

INCIPIT LIBER UIIII.

Diusa

ATQ; EA PENITUS DUM P. G. In hoc libro mutatio e omnium rerum. nun
& psone & loca alias. et aliud negotium incipit. Abaenea enim trax ad turnū.
arusca ad ardea. apericione auxilioq; ad bellū, Quem transitum quida cul
pant. nesciente sur gilium prudentē iunxisse superiorib; negotiis sequentia.

Nilus

Aurū coronarium

Operas

Discinctus

Eufona

Mulcifer

Piratica

Bicornis rhenus

per illorum particulorum acq; ea D.F.D. parte geruntur, scilicet dum offeruntur arma.
dum dant auxilia. Sane formanus ē iste liber ad illud homeri. ubi dicit p noctē
egressos ee diomeden & ulixen. cum capto dolo nec castra penetrarent. Nā partē
maximam & oeconomiae negotiae exinde habet. DIUERSA PENITUS. Valde
diuersa. idest longius remota, unde paulo post dicit. nec satis extrema chorum
penetrant ad urbes. Ir dorum q; manum; IRIN. iris quasi eris dictae. nū
quā ad concaluationē mittit sicut mercurius. sed addis turbationē. & ē ministra ūtamū deārū sed & deorū; namq; per deos & iurgt hoc phat dicens. aeria
cēlo nā iuppiter irim dimisit germanę haud mollia iussa ferentē. AUDACEM
TURNUM. fortē. sine felicitate. sic de pallante diximus. PARENTIS PILUMNI.
pilumnus & brūnus fratres fuerunt dii. Hos b priumnus usum ster corandos in
uenit agrorum; unde & ster culmus dictus ē. pilumn uero pensendę fru
mēti. unde & apistoribus colit. a ipso & pilum dictum ē. SACRA UALLE.
deo sacrata. quia ut diximus nūquam ē lucus sine religione. SEDEBAT.
ut asp dicit. erat. que clausula antiquae. & de usu remota. secdm plautū
sedere ē consilium capere: Quinducit seruum dicentē. sine iuxta ara
sedeā. & dabo meliora ēsilia; sed secundū augure sedere ē augurium capere: Namq; post designatas cēli partes. a sedentib; captare: namq; auguria
qd & supra ipse ostendit latentē. in dicens piscū solum sedentē. ut paruaq;
sedebat trabea. qd ē augurium. cum alios stantes induxerit; ergo sedebat.
aut erat. aut consilia capiebat. aut augurabatur. THAUMANTIAS.
Secundum poeticam thaumantis filia. ceterum ex admiratione hoc no
men accepit. quae admiratio de eius coloribus nascitur. DIUUM P-
NEMO. nemo. pro nullus posuit. & est acrologia. Nam diuum nemo
non possumus dicere: cum ppriē nemo sit nec homo. AUDERET. Do
cet p transitum multa inter dum temporum racione puenire: quae
numina prestare ūnpossunt; Quod & iam paulo post immuris deum
pericione iuppiter phat dicens. cui tanta deo per missa potestas. UOL
UENDA. Puolubilis. NEC SATIS. quia occurrebat abeuandro. eum
facile posse remeare. CORITHI. montis tuscae: quia diximus nomen
accepit a corytho rege: cum cuius uxore concubuit iuppiter. unde natus ē

Iris qsi eris dr.

Fab frūm. pilum & brūm.

Pilum

Asper expositor

Qd ser sedere.

Acrologia.

dardanus. ARMAT AGRESTES. neq; for midinem incitat. agrestes eo commemorat. TURBATA ARRIPE. c. aut ar ripe & turbi, aut turbata ui uade pabsentiam aeneę. SECUIT SUBNUBIBUS ARCUM. hoc dicit. ut ille uansecat aetnaeus; & reuera arcus ipse uarius coloribus secatur. Beneait subnubibus quia sine nubis beneficio arcus non uidetur. AGNOUIT IUUENIS. Iris tantum agnouit. non & a quo missus & utru aere an uanone. Hinc e quod dicit. quis tenubibus uetam. REPETITE. hiem aliud augurii. namq; ait iris sine nubibus non possit uideri. post eius abscessum stamm e secuta serenitas. Clara au bene addidit. quia te pestas. TUM CONCUSSI. DISCEDERE CAELUM. Chasma au die fractum. idest subitam aeris disruptionem. & quandam recessu. pquod uult uideri. a sinaitrim se recepisse. Medium au bene dixit. non est & summum, unde est: sicut estice caeli constant. nubes au in medio sunt. ubi omnia fiunt signa quae dicit. idest iris serenitas. chasmata fiunt sum sum mo fiert & nullas uidere potuisset. Humani au oculi altiorem & infimum altiorem ferre non possunt; sane chasmae. haenim plinius uocat disruptio & quidam caeli recessus. PALANTESQ; P. STELLAS. Bene palantes quasi in alienum tempus errarem uenientes. OMNIA TANTA. Scilicet & celestia. QUISQUIS IN ARMA UOCAS. t iuno, t iuppiter. ONERAUITQ; ETHERA UOTIS. hierum atq; iterum e uota pollicitus. Locusau iste dictus e secundum augurum morem. apud quos fuerat consuetudo. ut si post acceptum augurium ad aquam uenissent: inclinati haurirent exinde manibus & fusis precibus uota pmitterent. ut ausum pseuerar & augurium. qd aquae inter cessu disrumpit. Unde & uan inxit. usum augurium quod aque inter cessu disrumpitur firmum quia agnus dimissus a aquila in fluuium cecidit. ut predam; eum qui ab despiecit fluuio. Hinc uidetur & iuan tur nus minime potuisse liberari. IAMQ; OMNIS. C. E. I. Intellegamus huic exercitum primo confuse in campos fuisse. post digestam in ordines. ut sit sequentiam in flumina congrus comparatio. quę flumina dicit post camporum inundationem in uadeo suos reuertit. Nam hoc uult dicere. ut de campis flumina in aueos redeunt. Sic digestae in acies militum multitudo. quae fuerat ante diffusa. DIUESEQUUM. P gentium iam frequentius utimur hac figura quam per ablatiuum. COERCENT. cogunt collignt. ALTUS PER

Iris

Chasma qd sit.

Mos augurū.

TACITUM GANGES. Fluuius indiae est. qui secundum senecam. In situ indiae nouem alueis fluit. Secundum melonem. VII. qui tamen ipse commemorat. nonnullos dicere quod tribus alueis fluat. Virgilius tamen niloeum iungens. VII. alueos habere significat.

Donatus

HAnc uacriatem donatus fugiens. longum hiperbaton facit. dicens. ceu surgens. VII. ambibus nilus aut ganges. ALTUS PER TACITUM. Sane bene addidit per tacitum altus. Hoc est pprofundam altitudinem. Nam licet crescat. intra ripas tamen est. nec ussu pfunditur campis. Unde asper dicitur altus ptacitum. PINGUI FLUMINE NILUS. Nilus dictus est. quasi nea nei arn. hoc est nouum limum trahens.

Asper

Nilus

Fluor

QUod uoluit exprimere. dicit. pingui flumine. idest fluore. Quae res secunda effiet terram. quod ipse in georgicis ostendit dicens. liquuntur montibus amnes. felicem trahunt limum. tum fluuidum aegyptum nigra fecundat arena. QUIS GLOBUS. Idest quantus. admirantis enim non inter rogantis. nec enim inter rogat qui nuntiat. HOSTIS ADEST. hic distinguendum. ut hera. mirum sit pperantii clamor. ennianum qui ttera macheras. Ergo hera ingenti clamore dicentes. ad portas ruebant. Ali hostis adest hera legunt. NAMQ; IUA DISCEDENS.

r

EXcusano troianos. ne portas clausisse timore uiderent. OPTIMUS ARMIS Pertinis armos. DUX EGREGIUS. Qui futura puidere. SIQUAI FURTUNAT. Scilicet bellicus casus. PUDOR IRAQ; MONSTRAT. Licet eos hortare. ira pudor. TARDUM AGMEN. Pedtum dicit. quia equitum comparatione tardi sunt. URBI troie quam fecerat aeneas. austros immorem. MACULIS QUEM TALIBUS.

N

Oue albas maculas dixit. cum pprie macularum hre sit natura. ut obscuritate sua album aliquid infuscent. CRISTAQ; TEGIT. GALEA AUREA RUBRA. Duo ablatiui sunt. & duo nominatiui. quos metrica ratione discernimus. Nam rubra crista. longus sunt ultimi q; ablatiui casus. Sane huiusmodi uersus pessimi sunt. PRINCIPIUM PUGNE. Hoc de romana sollemnitate tractum est. cum enim uolebant bellum indicere. pater patratus hoc princeps sacerdotum pficiscebatur ad hostium fines. & pfatus quedam sollemnia clara uoce dicebat se bellum indicere. pter certa causas. aut quia socios lesserant. aut quia nec abrepta animalia nec obnoxios redderent. & hec clarigatio dicebatur a claritate uocis. post quam clare gationem. hasta in eorum fines missa indicabatur bellum pugnare. principium. CLAMOREM EX CIPIUNT. SOCII legunt. & cla

Romana sollemnitas.

557

more. si clamore sensisse. talis. haste iactum sociu clamore comitantur. Si clamorem intellegimus turnu eos clamorem excepisse. et cum fremitu eum sequuntur.

INERTIA CORDA. Non re uera. sed sicut hostib; uidebatur. ADITUMQ; PERAUIA QUERIT. Ciampauia. Sane exprimitur turni uolentia. nam pauia nullus requirit. AD CAULAS. Munimenta. & septa ouium; est enim grecum. c. detracto. Nam greci. aulas uocant. animaliu receptacula. NOCTE SUPERMEDIA. Ultra mediam noctem. idest maiore eius parte; & bona elocutio. facta psin lempsin. ut si dicas. legi nocte sup media. idest ultra mediam nocte. Nulla enim si lempsise quae non & casum mutet. & legeat sub auditione; ut hanc ego nunc ignaram huius quod cum q; pericli. SEUIT INABSENTES. fantasiam seuitie expressit. qua lupi sic circa caulas fre _____ munt. utinip sis animalib; solent. EX LONGA RABIES. absoluta elocutio. ut si dicas. ille fame furiatur. ex longo. ET QUA UIA CLAUSOS. quae uerbum e loci. non pnom.

Caulas

Aula

qua

Nam non stat uersus. sinua septimus sit non nominatiuus. Ergo qua uia. per quam partem uiam. uallo troianos excludat. Legitur tamen & quae uia. & e sensus absolutior. FACIBUSQ; ACCINCITUR ATRIS. Armatur. instruitur.

PICEUM. f. f. LUMEN. Sordidior enim taedis. & lignis et fumus est. QUIS DS O MUSAE. quia res deor e & ardua. ideo pse eam nporest dicere. Hic autem gloriatur. nil aliter ostendit. cuius uis nisi animis; repelli non potest. PRISCAS IDES FACTOS. f. p. omnis antiquitas. difficile pura & incor. rupta manat in posteros; hoc enim dicit. factum hoc licet priscum sit. idest antiquitatem fama ei obliterata temporis uetustate. QUO PRIMUM. HOC E IN INITIO

Nonenti secundo facta es naues apud ida abenea. FORMABAT. idest formare cogitabat. Nenim inida sed apud antandrum facte es. ALTA PELAGI. absolutum e. ut lata campoq. IPSA DM FERTUR GENETRIX. figmentum hoc licet poeta cum sit. tamen quia exemplo caret. notatur acratus. unde longo prohemio excusatur. nam ideo & prisca ratione religionis. & iouis bene fictio dicit ee pfectum. et naues mutarentur in nymfas. quot aliqua ex parte possit ee uerisimile. BERECYNTHIA. Mater dm amonte frigie. bere erimho. quib; ultima syllaba caret aspiratione. qua addimus quotiens montem delicynthium dicimus; est autem tenuis ista discretio. quib; nominib; subtrahi debet aspiratio.

Acrius.

Berecinthia

Nam ecce riphei montes, ar chadie montes scribuntur cum aspiratione, quam addimus cum riphea montes scythie significamus. DANAE PERENNI. Ac si diceret, ei que iubere debuerat. DOMITO TE OLYMPO. Iudet hoc dicere, prestaci cui beneficia ser uatus ad olympi regna uenistis. Saturnus enim cum omnes consumere filios. Iouem solum euitare potuit. celatum matris auxilio; domito ergo olympo in uas scilicet leges. p beneficium meum mundo reducto. PINEA SILUA MITI. Congrue. Nam pinus in uenere matris dm. INARCET TUI SUMA. Hoc apud gargara que dicitur quasi cara caros. id est caput capitis. altitudinis. altitudo. Cara enim. kephalh. Gargara autem sunt montis de cacumina. ppter quod dix inarce summa. NIGRANTI PICEA. Nigrantia umbrosa. & picea arboris genus. unde pix defluit. Harum autem secm plinium. u. s. species. sicut etiam supra diximus. HAS EGO NONTRABES. Nam de acere naues non fiunt. unde melius arbores intellegimus referre ad piceas et pinos. Sane notandum trabes nisi iam cesse & composite. CLASSIS EGERET. Iusta aenea petitio. & concedenus benignitas numinis exclusa piaculum. Nam his remotis. sacrilegium committeretur. TIMORANXIUS. Nec ppetuum est timoris epitheton. nec certe uerum timorem uoluit significare. ut separaret a deo qui ex cupiditate nascitur prosperorum; ut exultantes aque haurit corda pauor pulsans. PROSIT NOSTRIS IN MONTIBUS ORTAS. Bona breuitate de [illegible] & his & ee. nam plenum est. prosit his. his ortas ee in montib; nostris. quod fecit elocutionis causa. TORQUET QUIS. I. M. Sustinet regit. QUO FATA TRAHIS. Ostendit fata posse aliquatenus trahi. non tamen usque quaq; Hinc enim dicit. quod. id est adquo rem. PETIS ISTIS. Id est pistis. Nam sic dicimus petere ubi. id est pre. FAS HABEANT. Ius. nec enim possunt aeter nae que ab hominib; facta; horatius. debemur morti nostraq; Nam sicut animi facta immortalia. ita corporis pereunt. Salustius. ceterum studia omnia nra. sicut anima immortalia. CERTUSQ; INCERTA PERICULA. I. E. Hoc dic casib; licentia hec pericio ultra dimere. Nam aeneas sorte quia homo ee. naufragium debet timere periculum. qd pert sicut nauib; aeternitas detur. QUI TANTA D. P. P.

Cui. ac si di ce — ret. nec re gi

Picea

Fas

quidem deorum · DEFUNCTI · Liberate · ut · o · tandem · m · p · defuncte
periclis · PORTUSQ: LIMIBUS · Nautico usus est uerbo · cum de nauibus di
cere · QUICUMQ: · Hic ostendit aliquas esse pertinaces · EVASERE UNDIS ·
De undis exiere · cum uenere ad eum locum · de quo nauigauere · non non sit ·
Alii legunt · euasere undarum periculum · MORTALEM TRIPIAM · f · Bene
dicit mortalem · nec enim potest fieri · ut eadem res · & mortalis sit & immor
talis · Inter est ut desinat esse mortalis · QUALIS MERIADOTO · Non dicit
tales esse non · Sic supra · qualis mugitus fugit cum saucius aram taurus ·
PERPETI TORRENTIS · Ardentes · Et est figmentum poetarum · ADIRAT
PROMISSA DIES · Promissum tempus aduenerit · TURBINE TURBIA · Scili
cet quam inferebat · & modo turbia est · ΔΑΙΚΗΜΑ · Idest mustacia ·
Hinc est apud comicos · miserius quia aliquid contra ordinem iuris;
& bene turbice et contra necessitatem facit & contra rationem fouet et bel
la commouerat · NOVA LITE · Idest nimbus deorum; quod paulo post
ipse dicit · NEREIDAE · Prone festinetis · Et per hoc significatur
ideo ad nauium defensionem egressos non esse troianos · quia nimenuerant ·
IDIDAE PILAGI · Alii hucusque uolunt · matrem dm locutam · Alii iun
gunt genitrix iubet · OBSTIPUERE RUTULI · Timuerunt rutuli · timuit
messappus · numinis filius · timuit tiberis; Per hos autem graduf · maior
tum designatur audacia · Idest est & inquarto · at non infelix animi
fenissa; & amnis rauca sonans; Licet antiquitas habuerit · hic et hic
amnis · melius tamen est accipere rauca sonans praeuce · quam rauca
amnis · RIVOCATQ: PEDIM TIBERINUS ABALTO · Nam ipsum dm ter
rauundat · supraundas fuisse pertinaces · & inse repressas · ANIMOS
TOLLIT DICTIS · Magnanimitatem sucem conpbat dictis · Tale est illud
de contrario turbatumq: oculis · HIC MONSTRA PETUNT · Appetunt ·
ut regnum petat · IVPITER IPSE · Solus & qui omnibus prestare con
suetus; unde et iuppiter dictus est · quasi iuuans pater; Ergo auxilium
solitum non circa troianos accipimus · sed quod ipse prestare consueuit ·
NONNE VANEQ: IGNIS · IX · R · Non expectant troiani · ut rutulorum telis
aut ignibus pereant · qui iam nauium amissione perierunt · MARIA INGRA

Defunctus

Nimbus deorum

Amnis

Iuppiter

TEUCRIS · Color est · namque quam prose troiani putabant · In contrarium
uertit · dicens naufragionis & fugę auxilium perdidisse troianos · quos constat
p felicitate habuisse naufragionis uitare discrimina · RERUM PARS ALTERA
D · Humanę enim naturę · duo elementa concessa sunt · mare & terra · NIHIL ME
FATALIA TERRENT · Tacitis occurrit quaestionibus dicens · si fataliter se ad Ita
liam uenisse dicunt · Iam uenerunt · completa fata · & callide tacuit quod erat
fatale · troiani enim dicebant talię sibi regnia deberi · & est oratorum quaestio
nes trapponere · ut facile solutionis sortiantur eventum · SIQUA FRIGIUS P·S·
IACIANT · Quasi ficta confingant · SUMPTIMIA CONTRA FATAMI ·
Hoc falsum est · quod dicit turnus · sed uiste rethorice · tunc nobis concedatur
ut mendacio · cum redarguere nullus potest · ut hoc loco est · Quis enim uere
potest scire · turno data sint · ne ne responsa · quia scit falsum esse quod
dicit · argumentis probare dicta contendit · dicens esse scelestum gentem ·
raptum sibi coniugem · In quo facto utitur grecorum exemplo · qui raptu
helenę · gentem deleuere troianum · CONIUGE PRERIPTA · In uidio
se sponsum coniugem uocat · NEC SOLOS TANGIT ISTE DOLOR · Cur
non in similitudine criminis sit poenę similitudo · sicut pena repetitur · sup
plicia quoq· geminentur · PENITUS MODO · NON · C·O·P· F · Modo om
ne genus femineum · non eos penitus perosos dicebat · Locutus autem figurate
FOSSARUMQ· MORE · Montanela · sed mortis dilatio · AMMONUIDI
BUNT · Legitur & At non; si ammonit absolutum est; si at non Inceptiua est
particula · ad ornatum pertinent; Horatius · at o · deorum quicquid in celo
regit · Tale est · at non sic frigus penetret · l · p; VALLUM · Vallum dr
ipsa munitio · Nam uelli fustes sunt quibus uallum muniunt; Ipse de sus
tentaculis uitium; primus uallos subtecta referto · NON ARMIS MIHI
VULCANI · Bene arma generaliter dicit · nam ipse habuit a uulcano · sed
solum gladium · uiensem quem diuino potens deus ipse parenti · fecerat · &
stigia candentem tinxerat unda · Per hoc autem quasi latenter dicit se
achille esse meliorem · qui se troianos etiam sine diuinis armis superare
posse confidit · Addunt SE PROTINUS OMNIS · Metimere uidetur
auxiliorum multitudinem · dicit Incrementa esse uictoriae · LUCE PALAM ·

Horatius.

Vallum
Vallus

Propter tenebras & furtiui metus. QUOS DISTULIT HECTOR. Benesolius
hectoris facta commemoratio. uto ostendatur ipse quipotuit ceteros;
pq tuulit æneam nihil fortiter in bello fecisse troiano. MELIOR.
Quo pars diei; idest maior & prima. BENE GESTIS REBUS. In eo tantu
quod hostes non ausi sunt egredi. PUGNA SPERATE PARATI. Scilicet
ora troianos non a troianis. ne uideatur contra supra dicta omna nunc socios
in seruorem. VIGILIUM EXCUBIAS. Excubie diurne sunt. uigilie nocturne. Excubiæ Uigiliæ
CENTENI QUEMQ: Q.S. Centurionum scilicet. ex more romanorum militiae.
Nam ex numero militum quicos secuntur. gradus dignitatis apparet. Emistichium
VIRIUM. C.A. Potest. & est emistichum ennianum. TREPIDI FORMIDI
NE. Festim performidinem. nam non est iterato. PONTISQ. Quasi ponti hinc
ri angustioribus. PROPUGNACULA. Pilas. RECTORIS IUUENEM. Pila
Legitur & iuuen; siuuenem ascanio; Siuuenum magistra simulatum accipe.
SORTITA PERICULUM. Sorte diuisa. ad defensionem periculi. QUOCUIQ
TUENDI. Exercet unusquisq. uices ad id quod accepit tuendum. DIANIA
TRIX. Aplerisq. id amatur nisi accipitur. quia dicit uenatrix. nam si montem
uoluerit accipere. abusiue idest uenatricem dictam intellege. puenatiom
bus habundantem. Nam uenatrix est propriæ quae uenatur. non quæ uenatio
nibus habundat. IACULO CELERIM. Bene inducit nisum optimum esse la
culatorem. Ethanc premittit armorum peritiam quia plurimum in euricly
defensione. TROINA NIQ. I.A. Hoc est quinondum bellicosa arma in
duerat. Idest acceperat; & hoc dicit. pulcher quidem erat. sed nondum bel
landi peritus. OI. NIHUNC ARDORIM MINIBUS ADDUNT. ALVRA
LE. AN. S.C.D.T.D.C. Apud plotinum philosophum & alios quæritur. Plotinus
utrum mentes nostre aces. per se ad cupiditates & consilia moueantur. an in pul De humana
su alicuius numinis. Et primo dixerunt. mentes humanas moueri sua sponte. mte.
deprehenderunt. tamen ad omnia honesta impelli nos genio & numine
quodam familiari. quod nobis nascentibus datur. Prauia uero ma mente nos
cupere & desiderare. Nec enim potest fieri. ut prauia nunquam uoluntate
capiamus. quibus nihil malu constat placere. Unde nunc hic ostensest sen
sus; hoc enim dicit nisus; ô euriale. dire nostris mentibus cupiditates nicuis

desiderio. ande uersit ipsamentis cupiditas. MENTIBUS ADDIT.
Bene addit. Namarumus sunatura prudens est. sed ei additur. ut aliquid
Inpacienter desideret. DIRA. Magna. ALIQUID MAGNUM.
Quies Scilicet per hostes transitum. AGITAT. Molitur. QUIETE. Mo
do otio. non somno. nam inuigilis fuerat collocatus. CERNIS. Q. R.
N. FIDUCIA. R. Ipsius desiderii uult esse rationabiles causas. SOMNO
Porro VINOQ. Alterum pendet ex altero. PORRO Porro est. QUID DU
BITEM. Idest cogitem. Omnis enim cogitatio In dubitatione est ante
sententiam. POPULUSQ. PATRESQ. Transfert introducit romanam
consuetudinem. ut solet plerumq. Prius enim iubebat aliquid populus.
post confirmabat senatus. RIPORRIGIT. Porrexit. nam porrigit.
Ad se int. poscere et precere. SITIBIQ. POSCO. P. Poscere est secundum uacationem quotiens aliquid
pmerito nro deposcimus. Precere uero est. cum aliquid humiliter et cum
precibus postulamus. Et bene quod eum alium nolit dicere. latenter
ostendit. MENIA PALANTIA. Ubinunc credit. ueneum esse. SUMMIS
Summus ADIUNGERE REBUS. Summum. et extremum dicimus et laudabile. Bene
Extremus ergo Inter dubia sermone usus est dubio; nam hoc dicit. non debes me nec atti
gloria. nec periculis segregare. GENITOR BELLIS ADSUETUS. Ipse puer
est necdum probatus; unde se et abilis temporibus. et patris uirtute com
mendat. ARGOLICUM TERROREM. Quem greci inferebant. SUBLATU.
Susceptum; ESTHIC ESTI ANIMUS. Hic potest esse et aduerbium demon
stratiuum; ut sic. est hic. idest in meo pectore. Potest et sic accipi ut dicas.
esthic animus lucis et tempor. hoc est. iste animus. Ergo hic et produci potest
et corripi. Istum QUI VITA. B. C. I. Q. T. HONOREM. Quis tum honorem
quoerendis. id est ad quem nutrit. libenter emat uita. idest precio. NIHILU
LEUEREBAR. Quale tu suspicaris. HAEC. Humana negotia. uel quae loquitur.
MANDET HUMO. Multi distinguunt. mandet humo solum. ut commendet
terra. Solita autem fortuna. quae pius uiuere consueuit; Stratus hinc
Color trahens colorem ait. uiuit dicitur pius. et forsingentibus austis pura comes;
ABSENTI FERAT. Inferat. hoc est conotatio faciat. et impleat honorem se
Matres pulchri. MATRIBUS. Inobilibus. Nam matres non nisi nobiles dicimus;

unde Vmatrone dicte sunt. Scimus autem non omnes mulieres In sicilia
remansisse. Nam legitur in v. etnestum illa de crinem demore solutae.
IUI AUTEM. Hunc locum esse. Interrupta oratione. nisi intellegimus.
VIGILES SIMUL EXCITANT. Quia vigiliarum officium habebant. SERVANTQ
VICES. Hic distinguendum est. Alias sensus non procedit. REGIMQ REQUI
RUNT. Regis filium; ut magnum reginae sedenum miserans amorem. CITIRA
PERTIARAS OMS. Exaggerat more suo vigilantum laborem. CONSILIUM S R
D R H. Vacuum ac sus. uno tantum sermone mutato. Nam ille aut. consi
lium summis hominum de rebus habebant. IAMNUNTIUS ESSIT. Iam ecto.
aut eum nullum invenissent. Adnixi HASTIS. Ostendit eos diurna statio
ne fatigatos; Quod autem stant. Vromanmoris. et bellicę necessitatis.
Hunc autem standi habitum. et Salustius commemorat. ut essi armasue quasi
stantes incumbere. CASTRORUM ET CAMPI MEDIO. In medio campi statio.
qui campus castrorum medius fuit. REM MAGNAM PRECIUMQ MORI FORE.
Dicebant se adferre rem magnam. cuius morain precum posse adferre. Idest
poenam. Terrentius. ergo pretium obstulitum fero. Vt sa sensus studius
mutamus. ad aeneam. luemus hostibus poenas. Alii sic intellegunt. s musqui
dem aduentum mm morain uestris adferre consiliis. Verum huius more erit
pretum. id est remunerato. Nam q. hoc offerebant. quod illi cogitabant
ut dicimus. qui sue aenea iamnuntius esset. ACCIPIT TRIPIDOS. festinos.
more suo. MIVI HAIC NOSTRIS ISSIT ABAMNIS. Bene excusit. quia
sit de Lice paetorum posse dubitari. dicens non exsigerentum persone.
sed suum consilia ponderandae. PORTEQVE PROXIMA PONTO. APPARIT
ut supra docimus. castra troiana. In ostiensi fuisse. siquidem nullus alter
locus in Lauro laumnat. hinc fluuio cohere. hinc pelago; Vnunc dicit. porte
que proxima ponto; tempaulo post dicturus est. opposuere aciem. namdex
tera congitur amni. INTERRUPTI IONIS. Supra alter. lumina ramicut;
fumus ERIGITUR. Signum est sopitorum ignium. quotiens maior fumus
erigitur. FORTUNA. Occasione; questum aut quetamus. CUMSPOLIIS.
Hinc est quod supra euriclo dixit. me refero pacatibi magnus ouantem lup
piter. respicions ad id quod posse fortiter facere. NICNOS UIA FALLIT.

Matronae

Iam

Salustius.

Ponderanda consilia

fortuna

Bene ubiq. cuncta cum amico communicat. OBSCURIS PRIMUM SUBVALLIBUS URBEM. Nos in obscuris uallibus positi uidimus primam urbem. hoc est primam partem urbis. nam palatium in monte est non in uallibus. AMNIS GRAUIS ALQUE ANIMIS MATURUS. A. Salustius de philippo. qui aetate et consilio ceteros anteibat. NON TAMEN OMNINO. T. D. P. Ac si diceret. licet iuscamini ad tempus. Hinc apparet. non uelle uos penitus deleri troianos. quod tales animos nostris iuuenibus datis. HUMEROS DEXTRASQ. T. A. Hoc ad affectum refertur. nec enim simul fieri potest. Intelligimus autem quod et singulos et membratim amplectabatur. VULTUM LACRIMIS ALQ. ORA R. Poetice iunxit. & modo unum significat. est autem tetratio. Interdum recipiunt discretionem. PRO LAUDIBUS. Idest uirtutibus. abeo quod precedit id quod sequitur. DIMORESQ. DABUNT. V. Ciceronis est tractatum de philosophia. qui dicunt sufficere ad gloriam benefacti conscientiam. ACTUTUM. Confestim. sine dilatione. & est aduerbium temporis. INTEGER AEVI. Adulescens. cui & uas integra superest. unde ennius. deos aeui integros dicit. quibus multum aeui superest. MERITI. Pretii. ut meriti quoq. ; item quiq. sui memores aliquos fecere merendo. EXCIPIT ASCANIUS. Idest subsequitur. & apo aetatis dictum est. CANE VESTI. Venerabilis. antiquissime. OBTESTOR. Adiuro. et est ordo. immo ego cui solus salus genitore reducto uos obtestor per deos reuocate. p. FORTUNA FIDESQ. ISTI. Quicquid casu. quicquid consilio egero. uobis committam. Nam per fidem consilium significat. per fortunam opes. Imperium cum sit lib & reipossibilitatem. NIHIL ILLO TRISTIUS. Subaudi sere. DEVICTA. C. Q. C. ARISBA. Atqui secundum homerum arisba troianus misit auxilio. & ab achille subuersa est. Sed accipimus autem ante bellum grecorum arisbam a troianis captam. et hanc ut foedus admissam. aut certe pocula haec data abheleno. qui in achillis bona per prriami successit hereditatem. ut sit quae cepit. p. quae accepit deuicta arisba scilicet ab achille. DUO MAGNA TALENTA. Bene addidit magna. Nam uarium apud diuersas gentes pondus est talenti. Unde talentum potest et breue aliquid. et magnum significare. Nam ut supra diximus. secundum plautum. talentum. lxx. librarum est. quicumdiuisse. c. xl. libras.

Membratim

Actutum

Meritum

Canus

Obtestor

Arisba

Talentum qd sit.

paulo post intulit duo talenta per iocum dicens. debentur talenta tot quot ego
&tulimus. Item homerus talentum breue quiddam ostendit. quippe
quod accepit victus. cum victori leuia data sint munera. DVCERE SOR
TEM. Statuere, alii proprie ducere legunt. quod est sortium iactatio ductis
sortibus urna. EXCIPIAM SORTI. Preter sortem dabo. IN SUPERBIS
superbae. CAMPI QVOD REX. H. IPSE. L. Mos fuerat. ut uiris fortibus siue
regibus pro honore daretur aliqua publica agri particula. ut habuit turnus
uir superbus. In campo martio. quod spatium ab homero. temenos dicitur.
Hoc ergo quod latinus pro honore de re publica habuit. ab ascanio intelleg
mus esse promissum. PECTORE TOTO. Omni affectu. RERVM VERBORVMQ.
FIDES. Et rem tibi committam. & tecum omne communicabo consilium.
MINVLLA DIES TAM. F. A. D. A. Ab hoc officio et ab hac audacia. accessu
temporis. Inferior non probabor. qualiscumq. fortuna committar. TANTVM
Tantummodo hoc possum deme promittere ut semper audeam. semper uelim
fortiter facere. Nam hoc est quod dicit. tam fortibus uisis dissimilem arguere
rit. Tantum ergo meum est hoc promittere. siue prospere. siue aduersa fortuna
committatur; nam ut disiunctiua particula est. non negantis aduerbium.
SUPER OMNIA DONA. Vltra omnia. PRIAMI DEGENTEQ. De familia. et bene
eum eum excogitatione commendat. nam ascanius nepos est priami per creu
sam. MISERAM. Quae sic impatienter diligit filium. MECUM EXCEDIN
TEM. Vt ille meum committat. Vult enim intelligi. sui causa matrem secutam.
QVOD CUMQ. PERICLIST. Sy. llempsis. nam sub audis periclum. IN QVE
SALVTATAM. In salutatam. & est metis; ut inutilis neque ligatus cedebat.
QVO NEQVEAM. L. P. P. Excusit. ne uideatur crudelis. unde sequitur ma
tris eius tragicus et miserabilis ille conquestus; potuisti inquit re solum crudelis.
Alia. IN OPEM. Modo auxilio egentem. IN CASVS OMNES. Vt supra. for
tuna secunda aut aduersa. C. PVLCHER IVLVS. Incongruum epitheton pul
chritudinis posuit. cum pressit in hoc loco religionis. STRINXIT. P. I. Pre
strinxit. momordit. admonuit. Sensus autem est. aut post quam uidit istum
sic amare matrem. paternae pietatis uirtutem coepit agnoscere. aut certe
coepit & iam ipse sic pietate moueri. ut eius consueuerit pater. aut certe

Sors

Temenos

Creusa

exemplo eurialy. iuuenis coepit amare patrem. Vt iam ante dilectum. NEC PAR
TUM GRATIA TALEM. P.M. Debet abomnibus colique talem creauit.
CASUS FACTUM QUECUMQ. SEQUETUR. Satis congrue. premia eii
non debentur euentui, sed uolantatis. PER QUOD PATER ANTE SOLEBAT.
Alii uolunt ideo ante, quia absens est aeneas; sed iurare possumus. etiam per absen
tes filii caput; alii ad eius amplioris religionis trahunt. quae precepit ut filii imitentur
in omnibus suos parentes. ut nunc quasi imitatio sit iuris iurandi. ut dicat ascha
nius. iuro per caput meum. sicut presens pater per suum caput iurare consue
uerat. quotiens fidem suam confirmare cupiebat. Alii uolunt ideo dictum
ante. quia pontificibus per liberos iurare non licebat. sed per deos tantummo
do. ut sit ante. antequam pontifex esset aeneas. REDUCI RIBUSQ. S.
Mira astemiratur in prosperis. et ea iterata. tacet aduersa. et magis in
tellectui & subauditioni relinquit. Cum enim non dicat. si non redieris. ut
matri. tue generi. hoc autem secundum morem romanorum dicit. apud
quos ita primia decernebantur illi. liberisq. eius iudicarentur liberis quae acci
pere non potuissent parentes. LYCAONIDES. Cretensis. & est laus
abastifice. Hunc autem gladium eurialo datum intellegimus. non nisi
accepit pellem & galeam. PELLEM HORRENTIS QUE LEONIS EXUTO
ARTO. Dicit hoc bis idem. ut bellum etiam pedes bouinstratisq. iuuenes
leonem deuiciade. CALIAM FIDUS. P.A. Alii enim sunt exploratium arma
sicut & iam homerus ostendit. PRIMORUM. Genitiuus hic uenit & abeo
quod est hic primus. hi primi. & abeo quod est. hi primores. sicut hi proceres.
quorum nominum nominatiuus singularis non inuenitur. Hic & dicamus huius
primoris. huius proceris. VOTIS. Aut cum uotis. aut predicti uota facientes.
OTI NUBIBUS INRITA. D. Vt ipse partim uoluerit dispersit in auras.
CASTRA INIMICA. Non tantum hostilia. sed & perniciosa; nam cum
dolore dictum est. Inimica. unde scilicet reditum noneram. quod exsequen
tibus conprobatur; dicendo enim multis tamen ante futuri exitio. ostendit
pernitiosa ea castra quae ipsis mortem fuerant allatura. VINA SIMUL.
Vasa uini scilicet. In quibus uina ponuntur. ORE LOQUITUS. Nonest pers
sologia. nam sdm homerum explorantores. quae uolunt. plerumq. nutu.

Primores
Proceres

plerumq· sibilo significant · AVDENDVM DEXTRA · Quia audemus et cur
su & animo · HACTENVS · Per hostium caedem · & audacia animam · HAC
EGO HASTA DABO · De quibus dixit, corpora fusa iacent · SED MONAM
GVRIO POTVIT · D· P· Ostendit per transitum, fatum necessitatem nulla pe
ritia posse depelli · est autem homericus versus · TEMERE · P· passim for
tuito · negligenter · PREMIT · O[illegible] · SVB IPSIS EQVIS · Circumsor:
PENDENTIA · Quasi ebriorum · SINGVLTANTEM · Cum singulas animam effun
dem · PLVRIMA LVSERAT · Pro plurimum · DEO · Uno, uel somno · PER OVILIA
TVRBANS · Perturbans ouilia · TEMESIS EST · MVTVMQ: Metuscilicet pecus ·
nam mulcendum quidem accipiunt, mutum fremit de leone · Quod si dixeris · HACCAT MAV
INCENSVS ETIESE · P· Exemplo nisi · SINE NOMINE PLEBEM · Bene expressit
bellatoris peritiam · & tyronis inconsideratam audaciam · Mannus fuit rex
interemit · aeuri alus saeuit in plebem; Salustius · et insolentia audius male
facendi · Sine nomine autem dixit · sine gloria · quorum per humilitatem
non sunt omnibus nota nomina · ROETHVM VIGILANTEM · Hoc loco non
tantum ro & hi timor · sed & nisi audacia comprehendit · ET MVLTA MORTE REC
EPIT PVRPVREAM · Morte · hic distinguunt · ut sit sensus talis · eduxit gladium
multo cruore purpureum · Alii multa morte recepit · ut sit · eduxit gladi
um cum cruore · & sic inferunt · purpuream · Vomit ille animam · secun
dum eos quorum sanguinem dicunt · RECEPIT · Eduxit · ut hasta quam
recepit ossibus haerentem · VINA REFERT · Proprie · quia paulo ante porta
uerat · HIC FVRTO FERIMVS · Scilicet furtalus · qui seuebat latenter ·
ut furetur nocturno prouentio · nam fures ideo dicti sunt · quod furuo idem
nigro tempore furta committunt · autem euen furto ferunduf · quia nes
sapi galeam sustulit, ranetus faleras · RELIGATOS · Non solutos · sed diligen
ter ligatos · unde addidit · Id est similiter consuetudine optime ligatos ·
INIMICA · Prodiuix · POTVARVNT EXHAVSTVM · Bene exhaustum · ut ostendat
eos iudos caedisse · & non ut hostilis · VIA FACTA PER HOSTES ·
Ut haec ego hasta dabo et latore lumine ducam · CVRIALVS FALERAS RAM
NEIS ETAB · C · TIBVRTI · Falerae ornamenta equorum sunt · & est ser
mo graecus; cingula autem hominum generis neutrius est; non animalium

Hac

Temere

Singulto

Irro

Nomen

Anima dicunt sanguinem eo

Fur

Falerae

Cingula

genere feminino · dicimus has angulas · TIBURTI REMULO DICTISSIMUS OLIM QVI·D·
Consuetudo erat apud maiores · ut inter se homines hospitium iura, mutuis muneribus copu
Internuntius larent · Vel per inter nuntios · uel in presenti; Sensus ergo talis est; caecicus quida
tiburti remulo cum eum sibi absens hospitio uelle adiungere · misit faleras · et
Bullis cingulas · bullis aureas · hoc clauis insignatu · Remulus moriens · nepoti suo cog
Cognominis nomini haec reliquit · qui postea uictus a rutulis est · & occisus · Post cuius mor
tem · apud tranetem rutulum · ab eurulo haec reperta sunt munera · Quod autem dic.
tiburti remulo · aut tiburtino intellegimus · hoc est de tiburte · ut sit datiuus
ab apellatiuo uenens · hic tiburs; aut tibur · hoc est filio tiburti · ab eo quod est
hic tiburtus · huius tiburti; ut sit tiburti remulo · sicut dei fobe glauci; SVO
MORIENS · O at hoc nepoti remulo · quem supra auo cognomine dximus · nam
quoties aperte non ponitur nomen filii · uel nepotis · cognomine eum esse intelle
gimus auo uel patri · quorum nomina aperte positum inuenies; Et e contrario · si
filii uel nepotis positum nomen fuerit · praeter missum autem parentum · cogno
Donatus. mine · eos esse intellegamus necesse est · POST MORIEM · Scilicet remuli ·
secundum supra dictum sensum · Nam donatus dicit · post mortem nisi eurialis
bello potuerunt rutuli · quod non procedit · si diligenter attendas · Sane sciendum
XII loci virg. q. inuicti uocantur. locum hunc esse unum de XII · uirgilii · siue per naturam obscuris · siue insolubilis · siue emendandis · siue sic relictis · ut a nobis per historiae ignorantiam
liquide non intellegantur: NEQVEQVAM · Non fruitur · & est nequequam aptat · non nequequam fortibus · GALEAM MISAPI · Non occisi
mesapi abstulit galeam · nam dimicaturus est paulo post · sed inuenit iacentem et sustulit · CRISTISQ· DECORAM · Bene premittit · dicens decoram ·
nam eius splendore prodente · eurialus captus · EXCEDUNT CASTRIS ·
Rutulorum scilicet; ut supra · castra inimica petunt · VRBE LATINA · Non
est contrarium illi loco · ubi ait · saepsit se tectis · rerumque · rerumque · reliquae
habenas · quomodo a latina urbe auxilia uenire commemorat; Intellegi
mus enim latinum in principio discordiae et tumultus paulolum se abstinuisse ·
postea tamen nec suorum copias · nec propria denegasse consilia · Nam eum
Legio & ceteris et foederibus interfuisse dicturus est · LEGIO CAMPIS INSTRUCTA
Turmae MORATUR · Proprie · nam legiones peditum sunt · turmae uero equitum ·

TERCENTUM · Quia romani equites · primo · ccc · fuerunt · de singulis enim curiis · denn
dabantur · quas · xx · fuisse dicimus · SCUTATI OMS · Non clipeati · nam clipei pedi
tum sunt · scuta equitum · UOLSCENTI MAGISTRO · Proprie nam magister eq
tum dicitur · MURO · Troianorum · LATUO · f · limite · Respiciens situm regio
nis · Locatus est · SUBLUSTRI NOCTIS INUMBRA · Sublustris nox est · habens
aliquid lucis · Horatius · nocte sublustri nihil astra preter uidit et undas · RA
DIIS · Lunaribus · HAUD TEMERE · Particula hic · modo sine causa significat ·
alias fortuite · alias male · alias improuide · que pro loco intelligunturus · NIHIL IL
LI TENDERE CONTRA · Hoc est nihil contra responderunt · nam tendo contra ser
monem tuum est · respondeo tibi; tendo contra uirtutem est · occurro tibi ·
Ergo nihil contra tendebant · Idest nihil responderant econtra · ADDIUORTIA
Addiuerticula uie militaris · Terentius · ubi ad ipsum ueni diueticulum · Diuer
ticula autem sunt semite transuerse · quasi alterae uiae militaris · ABITU
CORONANT · Melior est lectio abitum · quam aditum · Cingunt enim siluam
ne habent · nomine adire possint · DUCEBAT SIMILAE · Legitur et lucebat; quod si est ·
tunc pro uero accipiendum · ut sit tanto lucebat · herbis scilicet uel aliquibus locis inter
uenientibus; Sic lucebat · Intelligimus interalles peccorum tantum fuisse semitam ·
hoc est hominum uam · TURBATUM · IMPEDIUNT · Impedire dicimus per accusa
tiuum · & casus mutari non potest · [illegible] dederas uerbum · ut dicas impediamento mihi
es · Sciendum sane multas conferri uiriadum excusationes · NISUS ABIT ·
Bene meminit uelocitatis · quam ei inu · dedit; ut primus abit longeq · ante omnia
corporanisus · emicat · INRUDENS · Scilicet remanentes eurialis · ALBE DENOMI
NE · Uel porcae · uel ciuitatis · uel regis albani · cui successit pater · INFELIXQ · T · R · R ·
Se infelicem dicit · quia dolet · non illum propter quem dolet · TIR OMNE · R · T ·
SILUAE · Urbanus · hucusque uerba Siuulti esse · Alii poetae dant · rursus perple
xum uero omne · SIGNA SEQUENTUM · Militarem sonum dicit · quia ut est ·
Nam interdum canit · ut insequantur eos qui fugiunt · Interdum receptus · MICAN
TEM IN MEDIO TEMPUS · Interuallum sonum · equum · curulum · OPPRESSUM
RAPIT · Quem iam manus omnis rapit; nam male quidam uidet rapi accipi
unt · Quod si miseris · uicit · quem iam manus omnis · PULCHRAM · P · P · V · MOR
TEM · Gloriosum enim est pro uno cooperire; & pulchram ex persona poete

Clypeus
Scutum

Sublustris
nox
Horatius

Temere

Diuortia
Terentius
Diuerticula

Urbanus

dictum est. IUPRESENS. N. S. L. Non dicit quae praesens. sed presens sicut re.
id est ilico statim. SICUT. Qua. uacat. ecce ecce sequitur. SUSPENDIT THOLO.
Tholus proprie est. uelut secatum breue quod in medio tectum est. in quo trabes co
uunt. ad quod dona. id quod dona suspendi consueuerant. Bene autem uena
torem induxit. numen inuocare siluarum. TURBARE GLOBUM. Sana per mo.
nam tot uincere impossibile fuerat. per uasultem eos perturbat telorum bene
fitio. REGE TELA PERAURAS. Per noctem biquasine auxilio numinis tecti
uacuisse non possunt. FERRUM CONICIT HASTA. De ferro ad hastam tran
sit. CONICIT. Procicit. nam conum antiquum est. ADVERSI INTER
GUM SULMONIS. IN QUAE FRANGITUR. Tergum pro tergus dicit; salusti
us. tergis uinciebat. pro tergibus. ut intelleganus hastam in scutum uenisse.
Ille esse conlisum. ut frangatur sit. conlidatur. fisso. excuti ligno. Nam pre
cordia penetrasse. alter non procedit. nam si hastam reuera fructum accepu
mus. ratione caret. quod dicit fisso transit precordia ligno. Alii reuera inter
gum uolunt esse percussum. quod falsum est. Non quomodo ante fissum lig
num est. Sic precordia penetrat. Sciendum tamen locum hunc unum esse
debis quos diximus supra. HOC ACRIOR IDEM. Quod latuerat. Quod cepi
mus prospere cessere iactus. TELUM LIBRAT ABAURE. Cum estus iacu
lantis exprimitur. ut enim ab aure. aut alterere tela iaciuntur. PER
TEMPUS UTRUMQ. Congrue dicit. telum per tempus utrumque transisse;
ut enim. diuersi circumspiciunt. hoc est huc illuc hoc circumferunt.
per quam opportunitatem potuit telum tempus utrumque transire. Aspe
tamen dicit. per tempus utrumque. ut e contrario. hunc interfluuio tybe
rinus amoeno. id est per hunc. Quod si est. intelleganus eum in fronte
esse uulneratum. TEPEFACTA CEREBRO. Alibi. Et fixo ferrum in pul
mone tepescit. INTERIA. Donec ille inuenitur. PER SOLVIS AMBOS.
Aut occisorum. aut tuis. Nisi. Nam duos eos fuisse nouit; supra enim
ait. stetere uiri. MORE. Sub uidis interficere; Est interrupta elocutio
dolore turbati. NEC POTUIT. Validior argumentatio ex impossibili
tate. ut quid tu respondere. Item non ecce ut animo necta. s. u. TANTU
INFELICEM NIMIUM. D. A. Contra illud. cur ergo uenit. dicit tantum

Tholus

Aspera expo
sitor

Argumentatio

amicum dilexit · ut cum nihil posset · tamen uenire. VOLUITUR CURULIS
LETO · Ait septimus est · aut datiuus · Sed si datiuus fuerit · figuratum est ·
id est hilarum · ut it clamor cielo · PURPUREUS UELUTI CUM FLOS · S · A ·
HABETUR Ratio comparationis; uidetur enim curulo iacinthum com
parare qui pulcherrimus fuit · & post mortem conuersus in florem est · LASSO
UI PARA UERA COLLO DIMISSERE CAPUT · Homeri est · & comparatio et figura;
non & illesicatt · ut multorum unum dicere & caput · VOLS CIRCIEM PETIT ·
Ad petit · petisenum proprie dicimus impetus gladiatorum · Unde cicero quot
ego tua petitione esta connectas · ut uitari nullo modo possent · parui qua
dam declinatione tet · ut aiunt corporea · PROTURBANT · Confodiunt ·
unde paulo post · confossos · MONSETIUS · Monsegnus quamquam uulne
ratus · INGORE CONDIDIT ADUERSO · Archasmos est · ut supra pectora in ad
uersorum cui comminus ensem condidit · PLACIDAQ · IBIDIMUM · M · Q ·
Ait pprium est mortis epitheton · aut ex affectu peremptis dictum est · quicū
amico moriebatur · SIQUID MEA CARMINA POSSENT · Verecunde · DOMUS ·
familia · CAPITOLII IMMOBILE SAXUM ACCOLIT · In urbe roma · iouis
templum non fuit · quodam deuotum a prisco tarquinio uell & superbus
tarquinius aedificare coepit augurisque capiare · Quimons huic templo cet
apissimus; Neum ex omnibus tarp & ussess & Inuentus · In quo erant multa
diuersorum numinum sacella · actum est ut exinde ad alia templa enumi
na euocarentur sacrificia · quos posset libere & sine piaculo templum iouis
aedificare · Cumq · omnes di libenter migrassent · terminus solus · hoc est li
mitum deus discedere noluit · sed illic remansit; tunc de hoc ipso sacrifica
tum est · & deprehensum quo terminus cum ioue penatiens aeternum urbe
imperium cum religione sacrificata · Unde hoc in capitolio una pars tem
pli patet · quae lapidem ipsum terminis pdat · nam termino non nisi sub
diuo sacrificabatur · Hinc ergo nec dixit · capitolii immobile saxum accolit ·
quia terminus non est remissus de loco · PRAEDA RUTULI SPOLIISQ · PO
LLIT · Non solum suis armis eos exuerunt · sed etiam illa praeda quae rutuli fue
rat ante detracta · SERRANOQ · NUMAQ · Decima antepodosis · quae
fit quotiens commemoratur ea quae non sunt ante praedicta · LEPIDAQ ·

fabula Iacinthi

Pete

Domus

Sacellum

Subdiuo

RECENTI CAEDE LOCA. Vsp allage est. tepidum locum recenti caede. unde multi legunt. tepidumq. recenti caede locum. SPVMANTES SANGVINE RIVOS. Spumas tunc habet sanguis. cum effunditur. Nam postea conquiescit. unde benedicit. spumantes riuos quia prymisit. semineces q. uiros. IAM REBVS LVCE RETECTIS. Supra et rebus noxabstulit atra colorem. COGIT QVISQ. SVOS. Scilicet comites. nam plena est. aetatisq. acies. ACCVMVLAT RVMORIBVS IRAS. Quia duo ausi sunt pereorum castra transire. EVRIALI ETNISI. Volunt nonnulli clamorem esse militem. sed melius hoc a poeta dictum accipiamus. nam ruiuli eorum non noueram nomina. ut sit. quinetiam capita euriali et nisi prefigunt in arrectis hastis. et cum magno clamore comitantur. CINGITVR AMNI. Amne debuit dicere. numquam enim bene in. exeunt. nisi quae communis sunt generis. ut docilis. agilis. Sed ideo ausus est ponere ablatiuum. quia ut supra diximus. apud maiores hic et haec amnis dicebatur. TENENT FOSSAS. Tuentur. defendunt. NOTA NIMIS MISERIS. Hoc plus commouebatur. quia et iam abscissi uultus. necdum agnitionis amiserant notas. EXCVSSI MANIBVS RADII. Bene excussi. quisi nescienti. quam si dicerent. profecti. FEMINEO VLVLATV. Impatienti. ut femineo praedae et spoliorum ardebat amore. PRIMA PETIT. Ideo prima. quia solent in extrema necessitate. et iam mulieres muros ascendere. ut ipse de muris matres. NON ILLA VIRVM NON ILLA PERICLI. Vnum pudoris est. aliud salutis. HVNC. Talem. et est conquestio matris euriali. plena artis rhetoricae. nampene omnes partes hab. et de misericordia commouendae. a cicerone in rhetoricis positas. HVNCTE ASPICIO. Aequalitate caedis. SERAMEM. Tuam de mea sera et solua uoluptas. POTVISTI LINQVERE SOLAM. Abuter cepto solatio. CRVDELIS. Quipotuisti linquere solam. cum prius esses. AD FATA EXTREMIS. Anchises. sic. o. sic positum ad fata discedite corpus. terrentur. quin igitur dum licet loquimini mecum cum antipho. NEC TE TVA FVNERA MATER. Id est funerea. nam apud maiores. funeras dicebant eas ad quas funus pertinet. ut sororem. matrem. nam praeficae. ut et supra diximus. sunt plane genus eius principes. in gondolons. funeras autem dicebant. quasi funeras ad quas pertinet funus. FVNVS LACERVM. Dilaniatum cadauer. nam funus pro cadauere ponitur. SI QVA EST PIETAS. Si qua pietas in occidendo est. in me peccet.

Sanguis

funerae

Praefice

funus

MEPRIMA FUNUS. ERRO Quisq. enim inproprie salutis desperatione, credit uniuersa & iam posse consumi; unde est quodmodo dixit. meprimam. INUISUM HOC D. C. S. T. T. Inuisum quidem est hoc & odiosum caput. uerum misericordiae genus est. sime etiam uitaus interimas. QUANDO ALITER. M. CA. Utam hinc trahit illum colorem. Iuuenalis. quod facinus dignum tam longo admisere aeuo. TORREMUS INFRACTE. Antea infracte. nunc tn torpent; ut tamen ut infractos aduerso marte Latinos. LACRIMANTIS IULI. Puero dat lacrimas. cui potest sine pudore. aut uiris fortibus tantum dolorem. SUBTICIA RIPONUNT. Honorifice. quod dicitur corripuit, non iniuriae est. sed celeritatis. idest raptim tollunt. ATTUBATER RIBILEM SONITUM. Emistichium ennii. nam sequentia iste mutauit; ille enim ad exprimendum tubae sonum ait, tarratantara dixit; & multa huiusmodi uirgilius cum aspera inuenerit mutat; bene tamen hic electis uerbis imitatur sonum tubarum. crepuit & insonuit. & insignitum increpuit. VOLSCI. Non mirum quia dicit uolscos. cum & camilla de uolscis sit; ut uolsca degente camilla; namq. pars aliqua tuscae. dat turno auxilia. cum tuscos dixerimus specialiter aeneae fuere; item econtra pars uenetae auxilium prestat aeneae quamuis fuisse superius diximus. TESTUDINE. Testudo est scutorum conexio curuata in testudinis modum, namq: in armorum generibus multa sumunt ab animalib: nomina ut ueteris fallus in modum circi militaris. FOSSAS IMPLERE PARANT. Uertit ordinem, nam ante est ut impleatur fossa, tollantur uallis & sic testudine accedatur ad murum, quaqua possumus intellegere, etiam ad fossas eos facta uenisse testudine. EFFUNDERE CONTRA. Proprie tela enim non iaciuntur in subiectos. sed funduntur; & dicendo omne genus telorum. ostendit telum uocari omne quod iaciatur. ADSUETI LONGO. M. D. B. Docet usum in omnibus plurimum posse. INFESTO UALIEBANT. P. Infesti ponderis. NEC IAM SUFFICIUNT, DIU LAM non sustinent. ARMORUMQ. RESOLUIT TEGMINA. Hinc ostendit armorum conexionem esse testudinem. RESOLUIT TEGMINA. Lucanus de testudine. at postquam uirtus incertaui rorum. perpetuam rupit defessomilite cratem. singula continuisse cesserunt ictibus arma. ETRUSCAM PINQ. Ipse Etruscus. UOS OCALLI OPE PRECOR. Sillempsis per uneros. et attenu

Emistichium

Tarratantara

Testudo

Telum

Aspiro

rectum uos musae · aute calliope · ADSPIRATE · FAVETE · Quid spirat primo sor-
tuna labori · ORAS EVOLVITE BELLI · Narrate non tantum initia sed etiam extre-
ma bellorum · non ore sunt extremitates · TURRIS ERAT · Turres huiusmodi esse
admuniendam ciuitatem · Vinsecundo legimus; sed haec plerumq; mobiles sunt ·
plerumq; fixae; fixe, ut in · ii · turres ac tecta domorum; mobiles ut hic · memnii;
subdidit q; tota spondes q; instruerat altos · OPPORTVNA LOCO · Scilicet
circa portas · CAVAS · Latitas · OPPIDI · Potest & pro pallage esse, ut sit oppe-
dum · DENSI · Pro tela densa · FLAMMAM ADFIXIT · Adfixit · de burre
enim dicere · adfixit · aut facem aut malleolum · non flammam · QVI PLVRIMA
V · Gliscens · et magna facta peruentum · HAESIT ADFIXIS · Non iam adfixis · sed
quos exedit adherendo · MALORVM VELLE FVGAM · Honestissima elocutio ·
PESTE · Incendio · ut ex toto descendit corpore pestis · VNVS · Subaudis · Val
terniam non procedit unus helenor & Vlrax elapsi · ELATI · Scilicet non mor-
tem · sed ut pristinam · MAEONIO REGI · Aut proprium patris nomen est ·
aut cognominem cum filio intellegamus · quia ut supra diximus · cum filii
ad patris nomen premuntur · & aliud dicetur · cognomines eos esse intelle-
gamus · FVRTIM SVSTVLERAT · Ex stupro educauerat; hinc est · edulcia fusta ·
VETITIS Q · ADI · M · A · Secundum donatum uetatissimo · sed melius legemili-
tari intellegamus · quia seruis amicitia prohibebantur; unde unde Iotarian ca-
purgat hoc Cicero · cum fuisset obiectum inter equites quos de Iotaro miserat
caesari unum seruum fuisse · Virgilium autem nouimus trahere aliqua de his
toria · seruos sane · militasse constat · nisi seruitute deposita · Excepto hannibalis
tempore · cum post cannense proelium breuia necessitate fuit · urbs roma · ut
ne liberandorum quidem seruorum daretur facultas · INSENVDO · Idest
stricto · PARMAQ · INGLORIVS ALBA · Quasi pro · ut diximus supra · LONGE
MELIOR · Ueus; ergo & helenor bonus · INTER · Per · Ut hunc inter fluuio
tiberinus amoeno · PENDERE SAXA MANV · Quia tunc alta noneram muri
sed ad impetum tantum repellendum · ut & Iunius Iustinus ostendit · ubi certo
rum hominum sublatum per muros ascendisse commemorat · CVRSV TELO Q
SICVTIS · Nimiam eius ostendit celeritatem · quippe uirtelum missum con
sequi · Manhoo dicit · cum premisso telo ad hostem uenit · Statius · & missum

Orae

Gliscо

Cognominis

Cicero.

Hannibal

Parma

Salustius.

Statius.

cursu comprehendere telum · REVELLIT · Inuerbo uello facit · In participio uulsus.
QVALIS VBI ALTA LEPOREM · Pro qualiter · PEDIBUS IOVIS ARMIGER UNCIS ·
Quia dicitur aquila in bello gigantum ioui arma ministrasse · Quod tamen fingi
tur ·, nam ut supra diximus iuppiter et saturnus reges fuerunt · sed iuppiter du
cum patre saturno haberet de regis contentionem · ortum bellum est. ad quod
egrediens iuppiter · aquilae uidit augurium · cuius cum uicisset & auspicio fictum
est · quod ei pugnanti tela ministrauerit; unde etiam a felici augurio natum est ·
ut aquilae multum signa commitentur · QUISITUM · Quis requiritur · nam pre
sens a passiuo non habuit · & est proteresteron · nam post raptum requiritur ·
MARTIUS LUPUS · Aut cruentus · aut martis dedicatus · AGGERE · Agger est,
cum sub & rei coaceruatio. unde fossa ea uel uallis possunt repleri · INGENTIBUSQ
MINE MONTIS · Supra dictis axi exaggeratio est · LUCETIUS · Solum hoc no
men est · quod dictum auirgilio in nullo alio reperitur auctore · Sane linqua
osca lucetius est iuppiter · dictus a luce quam praestare hominibus dicitur · Ipse
est nostra lingua diespiter · Idest diespater; horatius nam q· diespiter plerumq
perpurum · CINEA TURNUS · Turnus tinguitur lucilius bonum schema est ·
quotiens sensus uariatur · In uerborum · PROTURBRIBUS · Aut pro
defensione turnum · aut sic magni · ut turres putares · HASTA THEMILLAI ·
Themillas · themillae · ut aeneas aeneae · Leuis autem hasta · proleuiter uenens ·
unde & coniunxerit dixit · idest paulolum uulnerauit · ut tandem & ipsum mag
no struxit decorpore turni · DEMENS · Quiscatum quo se tuebatur abiecit ·
ALIS · Pennis · LEVO ADFIXA EST LATERI · Ostendit uulneris locum quem ante sup
pressit; sic in iii · infixum stridit subpectore uulnus · SPIRAMENTA ANIMAE ·
Definitio pulmonum · PICTUS ACU CHLAMYDEM · hoc est habens chlamyden
frigiam · ut & frigiam ascanio chlamidem · FERRUGINI CLARUS HIBERA ·
Ferrugo · coloris genus est · quia genus est purpurae sublimgae · hibera autem
modo non hispana · sed pontica · Nam hiberia · parsponti est · ut ostendit
horatius dicens · herbasq· quas colchos atq· hibera mittit uenenorum ferax ·
GENITOR QUEM MISERAT ARCENS · Ordo est · stabat arcentis filius arcens ·
In armis egregius · nam non congruit · ut huius filii praeter missonomine ·
bissit patris commemoratio · SYMETIA CIRCUM FLUMINA · Symetos

Uello

Armiger ioui

Agger

Lucetius iuppiter

Horatius

Diespiter

Lucilius

Stringo

Pulmo

Ferrugo

Horatius

Symetos fluuius

Fab. Iouis & aethnae

flumen est siliciae. haud longe a urbe catinensi. circa quem sunt palici dei. Quo
talis est fabula. Aethnam nimpham Iupiter cum uiolasset & fecisset grauidam.
timens Iunonem. secundum alios ipsam puellam terre commendauit. & illic
enixa est. secundum alios partum eius. postea cum de terra erupissent duo pueri.

Palici

palici dicti sunt. quasi iterum uenientes. Nam. ΠΑΛΙΝΙΚΙΝ. est iterum
uenire. Hi primo humanis hostiis placabantur. postea quibusdam sacrificiis
gratisunt. & eorum immutata sacrificia. Ideo ergo placabilis ara quam mitigata
sunt eorum numina. LIQUEFACTO TEMPORA. P. D. Plumbum enim iactum
mitio potatu & aeris calore dissoluitur. Statuis. et ruptis caeli per hanc glan
des. PORRECTURA FRENDIT HARENA. Intellegimus eum cecidisse trans

Statuis

Proceritas

murum. Dicendo autem multa. ostendit corporis proceritatem. MINOREM
GERMANAM. Quia maior nimpha fuerat iouis uoluntate. DIGNA ATQ. IN
DIGNA. Relatu indigna. hoc est turpia & obscena. NOUO REGNO. Aut noua
regni generis adfinitate. aut quia & iam ipsi per regis filiam portio debebatur
imperii. INGENTIM SI. SI. C. f. Noneat ingens. sed se esse clamitabat ingentem.
ITERUM. Denuo. Namiam tertio obsidentur. Verum non nisi de duobus dicimus.
BIS CAPTI FRIGIS. Semel alberule. post agre cis. MORTI PRETENDERE
MUROS. Infastus est. mortem pro bello posuit; sicut supra. Vi discrimine parua.

Infastus fig.

x. f. m; NOSTRA CONUBIA. Aut quasi iam cognatus loquitur. aut hui
diose p. Vorquet. & uult causam omnium esse communem. NON HIC NTRIDI.
tragoeniae utrique nationis. nam non tantum se troianis. sed & iam eorum uictoribus
praefert. FANDI FICTOR ULIXES. Aut fallax. aut logo dedalus. id est qui dolis

Logodedalus

caelat sermonis ornatu. DURUM ASTIRPE GENUS. Italiae disciplina & uirtu
Cato. & uarro.

laudatur. quam & Varro in originibus. & uarro ingente populi romani commemo
rat. GELIDUMQUE IUNDIS. Undique gelidis. Vel endradrin. uiamque
utroque utilicem. Nam memo quod plus est prius dicit. si enim duo essent ante aquam
diceret si gelu. UENATU. Prouenatu. uicurru procurru. SILUASQ.
FATIGANT. Ipsi fatigantur in siluis. aut profert siluas posuit in quibus sunt ferae.

Endiadyn

FLECTERE LUDOS EQUOS. Aliorum labor. nre puerilis ludus est. ATQUE
TIENS OPERUM. P. A. I. Hac & in georgicis laudat. Nam magne uirtutis
est. in minimo labore. paruisse contentum. TERRAM DOMAT. Bene bellico

usus est uerbo · & ne a se militari discederet · non dixit · terras colimus · sed domamus · ac si diceret · cum hostes desint · terras ferro domamus · LUUM CUM IRGA · HASTA · Agricultuam · sine officio belli non gerimus · Est autem caco synthe ton · exomo eote leuton · SERA SENECTUS · In alius tarda senectus · DEBILITAT UIRES ANIMI · Bene animi · quia non est usus corporis dicere · nec enim potest fieri · utquamuis robustus senex · uires habeat prioris aetatis · et suae comparetur adulescentiae · Nunc ergo licet dicat fortes esse · iam senes · bona tamen usus est temperatione ut dicere · nihil animorum uigori derogare temporis uetustatem · UOBIS PICTA CROCO · Utitur petitio troianorum · In qua utitur argumentis · quae in rhetoricis commemorat cicero · agente · ab habitu · a gestu · a animo · FULGENTI MURICE · Purpura · hanc autem uitio & dedecori apud maiores fuisse constat · luuenalis peregrina ignotaq nobis ad scelus atq nefas quaecumq est purpura dicit · DESIDIA CORDI · Uobis sunt · CHOREIS · Seruauit hoc loco naturam syllabae · quamuis metrica causa corripuit · ut pars pedibus plaudunt choreas & carmina dicant · ET TUNICAE MANICAE · Tunicae uiri habent manicas · quod & iam cicero uituperat dicens · manicatis & talaribus tunicis · nam colobis utebantur antiqui · ET HABENT REDIMICULA MITRAE · Illud dicturus fuerat · habent in pilleis redimicula · quod conuertit in uituperationem maiorem dicens · religatas habent mitras · Nam pillea uirorum sunt · mitrae feminarum · quasi ala uitreas dicunt · mitra autem propriae bidorum est · ut ipsa mentum mitra · quem habitu imitatus est troianus · QUIRE FRIGAE · Ipsos uituperauerat frygas · sed nunc ad maiorem iniuriam · frigias non frygas dicit · ALTA DYNDIMA · Montes matris deum · BISONUM DATYRBIA CANTUM · Bisonum · imparem · & seruauit eis tybiarum suarum naturam · Nam tybiae · aut serranae dicuntur · quae sunt pares · & aequales habent cauernas · ergo bisonem · dissonum · dissimilem · Non enim sunt pari modulatione compositae · ut enim ait uarro · tybia frygia dextra unum foramen habet · sinistra duo · quorum unum acutum sonum habet · alterum grauem · BUXUS Q. UOCAT BERECYNTIA · A monte berecynto · Dicitur autem & haec buxus · et hoc buxum · ut & turno pastile buxum · Unde superfluo quidam arborem generis feminini esse uolunt · hoc loco & iam deligno generis feminini habemus exemplum · ET CEDITI FERRO · Aut ferru

Caco synthecon · exomoeoteleuton ·

Colobium Cicero

Pillea uiror · Mitrae feminae

Dyndima

Tibiae serranae

Varro ·

Buxus

relinquere. Est tertia ratio: aut cedere ferro. Idest eum non sinis abscedere p̃ extremuro
rum. LACTANTEM. De suorum gloria. DIRA CANENTEM. Admiratam troia
norum. ANTE IOVEM SUPPLEX. P. V. P. Aut quia apollinem debuit inuocare
iaculatrix sagittas. sed dicamus ideo iouem inuocatum. quia omne initium iouis debet
ut ab ioue principium musae. Unde nunc ascanius non quid faciat cogitat. sed pri
mum faciat. Inde in uocat iouem. IUPPITER OMNIPOTENS. Hoc epitheton
interdum ad numinis gloriam ponitur. interdum ad causam dicentis; nam q. hac loco
dicendo omnipotens. ostendit eum etiam his qui per se minus valent. prestare posse
uirtutem. FERUM SOLEMNIA DONA. Feram de iuuenco non dicimus. sed adducam.
Intellegimus ergo alia dona eum ferre p̃misisse. singulis enim numinibus cestasum
dona. que offeruntur. Unde est. struere ong. sua altaria domis. idest congrius.
STATUAM ANTE ARAS. Aptam sed aptam uictimam ostendit; alibi. Ducitur
cornu stabit sacer hircus ad aram. Quotiens enim uictima reluctabatur. osten
debat se improbari. Lucanus. ad aram diffugit a bata taurus. Iuuencum autem
secundum romanas cerimonias dixit. nam ioui de auro non immolabatur.
ut etiam in tertio diximus. nisi cum triumphi nomine suo uicarium faciebant.
uetaurum fiebat. Quod tamen ideo admissum est. quia non tantum iouis sed alio
rum quibello presunt sacrificabatur. AURATA FRONTE. Haenim uictimae
ornari ornari consueuerunt. CANDENTEM. Candidum; iuuenalis. ducin
capitolia magnum creatumq; bouem. CAPUT CUM MATRI. F. Aequalem ma
tri. nondum patri; iuuenalis. quem iam pudet ubera matris ducere. qui iuuex at
nascenti robora cornu. DEXTRA SERENA. Ut non causet. sed auguri.
INTONUIT LAEUUM. Prosperum. Ut enim etiam supra diximus quae sinistra
nobis uidentur intuentibus caelum. Illic dextra sunt. non quod sinistra bona
sunt. sed quod dexta audi. nobis sinistra sunt. SONAT UMA. F. A. Simulatq.
cognouit augurium. EFFUGIT. Melius fugit legitur. PENQUE CAPUT REMU
LI UENIT. Figmenta haec uulnerum plerumq. non sine ratione ponunt po_ etę.
Nam modo hunc ideo in capite dicitur esse percussum. quia eum supra uanilo q
uum introduxerit. Superbum. quod ultio aptis euenit; Horatius. attollens
uacuum plus nimio gloria uertice. Sic homerus hersiten a tergo uulnera
tum dicit usq. ad precordia. Nam ait. METAΦPENA. quia eum stultum in

Iam loquus Horatius
Homerus

579.

dicerat · tum de achille dicit · ΠΟΔΑΚΩΚΥΚΑΧΙΔΑΔΕΙΟ · quem legimus in talo
esse uulneratum · UIRTUTEM INLUDI · Inludo tibi Insulto tibi dicimus · Nam inludo
te dicimus · figuratum est · ut hoc loco · tum insultare · salustius multos a puertitia bonos
insultauerat · HOC TANTUM ASCANIUS · Addit · Affecit · ANIMOSQ · ADST ·
Aut suos · aut ascanii perfauorem · NUBI SEDENS · Sicut solent numina, iano · nec
tu me aeriam solam nunc sede uidere · digna indignaq pati · MACTE · Magis auete · Mactus
adfectate gloria · Est sermo tractus a sacris · Quotiens enim aut uinum supuiciamq
fundebant · dicebant, mactus est taurus · uino uel ture · hoc est cumulata est hostia
Vmagis auctu · NOUA UIRTUTE · Aut magna · ut pollio · Ipse fecit noua carmi
na · aut reuera noua · quantum ad bellum · DISGENITE · Propter uenerem · GENITURAM
DEOS · Propter iulum caesarem Augustum · Iure · Merito · GENTE SUBASSARI Iure
CI · Subgente romana · Assaracus etiam pater est capios · Anuisanchise · FATIS UEN
TURA · MAGNA · Haec enim bella sunt grauia · quae fatali ratione contingunt · ut
troiana Athenana · NEC TROIA CAPIT · Maiores enim mentis quam ciuitas in qua nunc
es; lucanus de caesare, plus patria potuisse tua · SPIRAMINIS · Uitales · quibus spiramus
Viuimus · PETIT · Notandum petit · sine insidis dictum · Fidusq · AD LIMINA CUS
TOS · Aedituus fuit · Quod ut supra diximus · In ingenti honore apud maiores fuit · Aedituus
Illic enim Vepulabantur · Deos colebant · census etiam omnis illic seruabatur · quod
Vplautus docet in astria · In qua inducit sauiam seruum atriensem in tota familia plu
rimum posse · SAEUA SONORIBUS ARMA · Strepitu terribilia · ARDENTEM · Plautus · Sonoriis.
Desiderio dimicandi; unde animosq · adsidere tollunt · melius ascanii intellegimus
sicut statius de me no ecco · Laudibus impl Vhonestis · AENIDAE · Patron omi
con hoc nouum est abeo quod est hic aeneas · nam hic aeneades Vo aeneide facere Vel
PRIMAM HANC TIBI MAGNUS APOLLO · Dicendo primam hanc · pollicetur Vel
an; concedere autem se ideo dicit · quia sagittarum deus est · Vel ceum lupp iter lu
uerit · apollo tamen sibi suum officium uindicat · quod dicit se concessisse quae
non prohibuit · Caeum quae abalis numinibus poscamus · tunc implentur ·
si non aduersentur numina · quorum ppria sunt quae poscimus · Unde Vir
gilio uno ait · Vtia si mihi ces dauo uertas · hoc est quod in me est uingan
eos · restat ut Vtium impleri uelis officium · PARIBUS NON INUIDETARMIS ·
Pariglorae, nam apollo puer occiso pithone ultus est matris iniuriam · Apollo occidit pithone.

sic ascanius occiso numano. troianorum castra munias q. defendit. Paribus ergo armis. si
milibus. non pertinae sed genere victoriae. CETERA. deinceps. est ad uerbum. ORSUS.
modo locutus. alius coepit. quod magis est proprium. ut sic uenus. ueneris comes
sic filius orsus. MEDIO SERMONE. Ideo medio. quia non respondit ascanius. fuga. ab
cessu. EURITRAQ. f. s. Sonantem. quia dixit supra. & seua sonoribus arma.
DICTIS. Propter auditam orationem. NUMINE. Propter agnitum. INTENDENT
ACRIS ARCUS. Propsi acres. ut enim & in primo diximus. arcum unusquisq. habet p
uiribus suis. AMENTAQ. TORQUENT. Proiecta amentis torquent. nam amen
tum est lorum. quo media hasta ligatur & iactatur. FLUCTUM. Pro afflictu. id
est ictu. nam dixit more suo prepositionem. PLUUIALIBUS HAEDIS.
Supertaurri cornua est signum. cui auriga nomen est. hunc cum tauro una
clara stella coniungit. Rhin & autem auriga stellas duas in manu. quae haedi
uocantur. quorum & ortus et occasus tempestates grauissimas facit. Oriuntur
autem cum scorpio mense octobri. IUPITER. Aer. ut manet sub ioue frigido
uenator horatius. MONTIBUS AEQUOS. Idae. id est arboribus exaequandos.
DUCIS IMPERIO. COMMISSA. Aut quae eis commissa fuerat imperio. habeun
tes aer. aut quod est melius quae imperio aeneae fuerat commissa. pandaro
& bitiae. non contrarium sit quod dixit. rectores iuuenum & rerum dedit esse
magistros. DUCIS IMPERIO COMMISSA. Scimus quod mnesteo & alis
ducibus imperauerat aeneas adpetenda pficiscens auxilia. nepotas aperirent
in castra. modo. & uatos seruarent. aggere muros. item legimus mnestheum & se
restum ductores fuisse. & rerum fuisse magistros. non pandarum & bitiam.
Unde app. ad. quia hunc locum male intellexit donatus dicens. commissam
portam. Id est creditam pandaro & bitiae qui duces noneran. Cornutus uero
& meliussensis dicens. portamq. ducis imperio commissa fuerat. hoc est clau
sa cum apparuerunt. Commissura enim dicitur tabularum coniunctio. sicut
cicero in fundania. nam mentiri ergo melius est. ut commissam dicamus
clausam. quam creditam pandaro & bitiae. PROTURRIBUS. Aut uice turri
um. aut pdefensione. ARMATI FERRO. Aut bene instructi armis. aut uel asper
dicit ferrea corda habentes. Id est dura & cruenta cogitantes. ut ennium sit se
cutus quia. succincti corda macheris. LIQUITIA FLUMINA. Iuxta padum

Donatus
Cornutus
Cōmissura

Vatchesin uenetiae flumina: Vlam fluuius liquetius: quemnunc commemorat, ergo liquétia propriumest nomén nonepitheton. nec Incipiamus agenerali ad speciem reuerti. quoduitiosum est, utsicdicas circa flumina nascuntur arbores. Vsicinferas. circaaberim uel anienem. Sufficit enim dixisse circaflumina generaliter: unde appari qualiquetia legendum est nonliquentia. Lytomsaq. cilo. a. c. Hoc adsupradicta christus refertur. GEMINI QUERCUS. Nonquatuorum duae nascuntur: sedad istorum similitudinem respexit. idest quando similes eleuantur quercus. PULCHER AQUICULIS ARMIS. Utpulcher uestibus. sicpulcher armis: hoc est per arma, quod erat armorum reuulit adpersonam. PRINCEPS ANIMI. Figurate genitiuo iunxit. nam dicimus praecepsiracundia. precepsfurore. AGMINIBUS TOTIS. Deest ab, Vsignificat eos primo fugatos esse. mox occisos. aut certe aliquos inter emptos. Animis DISCORDIBUS. hostilibus. scilicet troianorum quia rutulis discordabant. FRATRESQ. S. Quos supra dixit portantenere. SEPRIMUS AGEBAT. Se agebat. hoc est incedebat. ut sese palinurus agebat. Tractus autem sermo est ratione frsica. nam agitur corpus animi iudicio, unde terentius. quoteagis. SARPIDONIS Alti. Idest nobilis. ITALA CORNUS. Telum de talia cornu factum. STOMACHO. sermo grecus est. SPECUS VULNERIS. Poetica exaggeratio ARDENTEM OCULIS ANIMISQ. f. Ex gestu corporis & mente commotum. VITAM DEDISSET. Proreddidisse. TRANSIT HA. MANU. Idest gladio commi nus ferit: Nam etilli de quibus superius dixit. manu occisi sunt. sed missio iaculo, ergo addifferentiam teli iacti. accipe manu idest gladio. FALARICA VENIT. De hoc telo legitur. quae est ingens. torno factum. habens ferrum cubitale. & rotunditate deplumbo Immodum spere. In ipsa summitate. Dicitur & ignem habere adfixum. Hoc autem telo pugnatur de turribus. quasfalas dica manifestum est, Iuuenalis. consulit antefalas, ad elfinorunq. columnas. Ergo ascalis dicta est falarica, sicutamuro muralis. Sanefalaricam lucanus dicit neruis mittitortulibus. & quadam machina, ut hunc autortulibus libratafalarica neruis obruit. Virgilius uero ait. turnum manuiaculari potuisse. Unde apparet aut alucano adauxesinilluis quiocciderdus fuerat essedictum. aut a uirgilio ad laudem turni. quitalem hastem manuiaculatus est. FULMINIS ACTA MODO. A matela cum impetu uenientia fulminib; conparare. IAURIATERGA.

Stomachus

Falarica

Fala Iuuenal

Lucanus.

Auxesis.

Usurpant. protaurina; alibi taurinis follibus; unde sicut & plinius dicit. dentatio
nes. firmas non habent regulas. sed exeunt pro auctoribus placet. Bene autem per
transitum eius arma descripsit. DUPLICI SQUAMA TAURO. Idest duplicibus
squamis aureis. Squamae autem sunt loricarum catenae. In modum squamae conpositae.
sane squamae. & splendorem significat. si apis ibi suenat. & sordes si asqualore.
sed in urgilio splendorem ubiq. significat. ET CLIPEUM SUPERINTONAT INGENS.
Aut ipse Ingens super clipeum intonat. aut Ingens clipeum supra ipsum tonat. Nā
lectum est etiam hoc clipeum. ut pbet caper: quod magis debemus accipere. APPARE
CE AETERYXE ENA TRW. EVBOICO BAIARUM LITTORI. Bene baiarum
addidit. ne euboeam Insulam intellegeremus. Unde calchidense fuerunt. quicu
mas condere quae sunt baiae vicinae. PRONA TRAHIT. Iaenum exaedificatur.
PROCHITA ALTA TREMIT. Atqui haec Insula plana est. sed epitheton de preterito
traxit. Nam ut dicit plinius In naturali historia. in ariment mons fuit. quem terrae motu
de casus. alteram Insulam fecit. quae prochita ab effusione dicta est. Fundere
enim est eyce em. Prochita ergo alta quondam scilicet. DURUMQ. CUBILI.
Mortiferum. ad poenam statutum. STIMULOS ACRIS. Sequendi scilicet.
nam sunt & timoris et libidinis stimuli. Notandi quoq. poeconomia quae
idagit ut veri simile sit turnum victorem evasisse de castris. UNDIQ. CONVI
NIUNT. Illi sine dubio quibus mars Iniecit audatiam Inuenta opportunitate In
rumperent castra troiana. DURO INCERTAMINE LICVIT. Sine spe evadendi.
ASTALIOS SECUM INCLUDIT. Statius par operi iactura lucro nam q.
hoste recepto exclusere suos. ULTRO. Insuper. DIMINS. Hoc ex affectione sua
posuit poeta; alibi. s. f. cavadum persona aequora concha. dementis. & c. u. i. n.
c. d. DOTALIS REGIA AMATIE. Tibi data per dotem. & bene amate. quae illum
sola generum esse cupiebat. Notandum sane quia idagit ut ostendat se non p
Inprudentiam turnum Inclusisse. sed illum pre meritatem sibi minime profuturu
castra penetrasse. OLLI SUBRIDINS. Magnam confidentiam virtutis ostendit.
PRIAMO NARRABIS ACHILLEN. Propter illud sibrlle. Aliud laudatio iam partus
achilles; & dictum est illud degeneremq. neoptolemum narrare memento.
RUDEM NOBIS. Non leuem. nec pulchram. sed fortem. CORTICE CRUDO.
Uirdi. nam hasta plerumq. torrentur. VULNUS SATURNI AMUNO. D. U.

Squamae

Clipeum

Ultro

Plerq. sednondoneri commentatores dicunt · hoc loco occisum turnum. sed causas economiae gloriam apoeta aeneae esse seruatam · quod falsum est · Nam si uer tatem his gloriae requiras. primo proelio interemptus latinus est · Inde ubi turnus aeneam uidit superiorem. mezentii implorauit auxilium · Secundo proelio turnus occisus est · & nihil omnius aeneas postea non comparuit · Tertio proelio mezentium occidit ascanius; hoc uuus dicit. & cato in originibus. TELUM · Hoc loco telum gladium dixit a longitudine · unde et mustela dicitur quasi mus longus. Telum autem posuisse pro gladio. illud significat · quod infest paulo post · consurgit in sen · Is · talis; par · similis · ALTE CONSURGIT INSENSU · Genus feriendi galli canum · Salustius. regressi ad faciliores ictus loco cedebant · BELLO GENTIQ; FUIS SET · Duo dicit. & bellum finiri potuit omnibus interemptis · & gens ppenitus fecisse & extincta · occiso autem ascanio · a quo romani ducunt originem · Ideo bello gentiq · dixit · quia plerumq · bellum finitur gente superstite · ut in bello troiano contigit · CAEDISQ · INSANA CUPIDO · Excusat turnum · cur non a porta fugatis troianis ppenitus deleta sint castra · PRINCIPIO · intra castra · ptroianorum fugē · SUCCISO POPLITI GIGIT EXCIPIT · Ordo est · excipit & succidit poplitem · Nam ante fuit uiteum circum uenit & insidiis · Poples autem · po · correpta est · sicut in sereno legitur · sed pductitur positione · HINC · Nec loci est · nec temporis sed ordinis · Idest deinde · Raptas autem. de hostilibus cadaueribus · Nam quod dicit donatus · a barmigero. non ppedit · nec enim lectum est · IUNO VIRES ANIMUMQ · MINISTRAT · Nec est incongruum unum tot occidisse. dat iunonis auxilium · Horatius in arte poetica. nec deus interest nisi dignus uindice nodus incidere · ALCHANDRŪ · Q · H · Q · N · Q · P · Homeri uersus · tantum coniunctione mutata; unde apparet non ad istoriam sed ad ornatum poematis haec nomina ponere · TENDENTEM CONTRA · In se facientem impetum · CUM GALEA LACUIT LONGE CAPUT · A dex primendam caelatam. pretereto usus est tempore; potuisse autem caput cū galea longe luci · premissa loci altitudo Significat; ergo cum commiuus percussum intellegimus · sed tamen uim letus fuisse ut longe caput excaderet · FELICIUS · Pertinus · nam in unguendis telis non est felicitas · sed pertinacia · Sane nec ungo · nec ungentum · u · recipit · excepto uno nomine ut unguen; Unde est & pinguis unguine ceras · FERRUMQ · ARMAT · V · Speciose dictum ·

Idoneus

Mustela

Poples

Hinc

Ungo

Unguen

armabat ferrum · quonos armare consueuimus · AMICUM GRETIA MUSIS · Poetam lin
cum · & tale est scema pertepeticionem · utsequitur pulcherrimus astur · astur aequo fidens;
Numerosq· INTENDERE NERUIS · Rithmos facere · Intentione neruorum · nam numeri sur
rithmi; ut numerosmemini siuerba tenerem · Hocergo dicit · secundum cordasuerba
componebat · AUDITA CAEDI SUORUM · Seruat TOPIGNON: ne presentibus du
cibus: timuisset tot strages fecisse uideatur · QUOD DEINDE FUGAM · Aut uacat deinde ·
ut uidem gentium locorum · aut intellegimus mente eum tractasse · quod de campis milites
solent ad castra confugere · & sic dixisse · quod deinde salice & de castris quo fugiens ultra
rius · et hoc est melius · unde & sequitur · quos alios muros · Et sic est dictum post cogi
tationem · quo deinde · sicut terrentius dixit · quid igitur faciam · UNUS HOMO ·
Ac si diceret & mortalis: & bona attenuatio cum supra diceret, ruitulum in medio non
agmine · r · INFELICIS PATRIAE · Troiae · in qua nunc sum · VETERUMQ· DEORUM ·
Penates significat · quos semper coluere troiani · MISERET PUDETQ; Sic pallas nunc
precet nunc dicit ut iuuentem accendat amaris · CAEU SAEUUM TURBA LEONEM ·
Sensus hic est · haud aliter turnus retro cedens · Petebat fluuium · ac sol & leo pressus
multitudine · nec terga prebere pp̄ter uim · nec pudorem · nec posse lic & capiat
inuenantes impetum facere · NEC CONTRA UIRES AUDET · s · l · s ·
Ac quisauente numine debuit & iam contra multitudinem posse · sed hoc iuppiter
uetuit · HAUI MOLLIA IUSSA FERENTEM · Melius quam homerus hunc lo
cum exsecutus est · Saluo enim sensu: ut uiuit & fabulosa etuilia · nam ille ipsas
minas exsequitur · ERGO · Quia numinis est deserta auxilio · TELUS OBRUITUR ·
Lucanus eundem sensum per declamationem telorum · Ymbo pertusa & pondere
ferri · UMBO · Idest scutum · nam a parte totum significat · ET PICEUM NEO ·
R · P · F · A · Ordo est. sudor piceum flumen agit · hoc est sordidum. qua sine re
spiratione pugnabat · TUM DEMUM · Post quam se aliter euadere posse non uidit ·
OMNIBUS ARMIS · Cum. minus est · ILLE SUO CUM · G · F · Vsterologia est ·
cum ille eum excepit · non enim pcedit cum suo gurgite. quasi posset fieri ut eum
riberis sine suis fluentis excipere · Sane quidam multi cum riberis aenea fuerit ·
cur liberauerit turnum · Sed soluitur istatio · Nam ob hoc turnum esse libera
tum · ut maior aeneae gloria seruaretur · EXPLICIT · LIB · VIIII ·
INCIPIT · LIBER DECIMUS ·

Numeri

Ergo

PANDITVR INTEREA DOMVS OMNIPOTENTIS OLYMPI; SECVNDVM POETICEM MOREM HOC DICIT. Factus est dies. quia poete dicunt. matutino tempore aperiri caelum. noctuuero claudi. Vnde est illud. antediem clauso componet uesper olympo. Nam et paulo post descriptaturus est noctem. utrumque dies caelo concesserat. ut intellegamus diem esse diem consumptum. Et nunc eum more solito noctis praetermisse descriptionem; quamquam panditur caelum. Nam simpliciter possimus accipere quomis tempore. Sed ad numina conuocanda; quod etmeliusest. quia ait interea. id est dum haec agunturr. Nam interea particula. praeterita negotia coniungit futuris. SYDERIAM INSIDIM. In astriferum circulum. Non enim omnes circuli. astriferi sunt. sed solus superior. VNDE ARDVVS OMNIS. Vt etiam finiserat cum uppiter aethere summo. despiciens mare ueliuolum. CASTRAQ. DARDANIDVM. s. p. Post generalitatem intulit speciem. Consequens enim est. ut omnes terras uidens. cernat Troiana castra. BIPATENTIBVS. Iste dixit. nam caelum patet ab ortu et occasu. Est autem sermo enniianus. tractus ab hostiis. quae ex utraque parte aperuntur. unde et nodo bipatentibus aperta intellegimus. CAELICOLAE MAGNI. Orationis istius intentio hoc agit. ut ab odio troianorum Iuno reuocetur. QVENAM. Cur enniianus sermo est. VERSA RETRO. Mutata. ut quartegentur sententia uertit. CERTATIS. Aut contra nos. aut contra meam sententiam. AB NVERAM BELLO ITALIAM. c. t. Idest. prohibueram italiam contra troianos bella suscipere; atque dixit in primo. bellum ingens geret italia; quod ita soluitur. aut quia cum uno deo uel dea alter aloquitur. Vnde est in primo. hic tibi fabor enim quando haec. t. c. p. alter uero cum omnibus dis utilitatis causa. propter remouendam eorum contentionem et dissensionem. Aut certe quia ait in primo. terna quae transierunt troiis hiberna subactis. Illic enim dixit aeneam in italia contra troianos tantum esse pugnaturum. Nunc autem omnis est italia in bella commota Iunonis instinctu. quod et alecto promisit. ut finitimae in bella ferant rumoribus urbes. et Iuno pollicita est. se magis esse futuram. ut ego si qua sup fortuna laborum est ipsa regam. ABNVERAM. Prohibueram. ut contra. adnuit. promittit et consentit significat. QVI CONTRA VERTITVR. Discordia. Prohibitionem meam; et sic dixit uertitur. ut aequum; unde et seruantissimus

Abnuo
Annuo

aequi. Sane sub comminutione omniũ deorũ. maxime soli tangit iunonẽ.
cuius odia sequebantur hoc etiam bello troianos. quod etiã sequentes iouis
allocutio nes manifestius indicant. FERRUMQ. LACESSERE; Pferro se lacessere;
NEARCESSIT TEMPUS. Nolite bellorum tempora preocupare; & bene satisfa
cit acori cum phibitione; significat autem bellum punicum secundum; quod hanni
bal ingressus italiam. apud cannas iuxta apuliae. omnem populi. r. deleuit ex
ercitum. OLYM. Quandoq. ALPES IMMITTET AERTAS. Enfasis est.
nonenim dixit per alpes immittet exercitum. sed ipsas alpes quas pate fecit
non sibi tantum sed omnibus gentibus. quae secundum catonem exiuium muri
uicae uocabantur italiam. quas hannibal post bella hispaniae quae x vii.
annis confecit aceto rupit; iuuenalis. & montem rupit aceto; deniq. loca ipsa quae
rupit. pœnninę alpes uocantur. RES RAPUISSE LUCEBIT. Clarigatione ex
ercere. hoc est per fetiales bellum indicere. nam ancus. mancus. cum uideret
populum. r. ardentem amore bellorum. & plerunq. inferre bella gentibus nul
la iusta exstante ratione. & ex inde pericula recreari. misit ad gentem aequi
culanam. & accepit iura fetialia. per quę bellum indicebatur hoc modo. sicut
etiam de albanis refert liuius. Nam siquando homines uel animalia ab aliqua
gente rapta essent populo romano. cum fetialibus id est sacerdotibus qui faciem
dispraesunt foederibus proficiscebatur etiam pater patratus. & ante fines stans
clara uoce dicebant bellicausam. et nolentibus res raptas restituere. uel auctores
iniuriae tradere. iacebat hastam. quae erat pugnę principium. & iam licebat
more belli res rapere. Clarigatio autem dicta est. aut a clara uoce. quae
utebatur pater patratus. aut [illegible]. hoc est sortem. Nam ę bellicam
sortem inuadebant agros hostium. unde & ager nomen dicuntur greece. qui
iuste sortuntur bona defuncti. PLACITUM. Mihi scilicet. IUPPITER HAEC
PAUCIS. Habet personarum considerationem. ut superioribus personis de
breuiloquium. e contra inferiori potestati plocam orationem. unde ait de
uenere. at non uenus aurea contra pauca refert. trem dido quasi regina
pauci est locuta. utrum me breuiter dido. O PATER. O. HOMINUM.
Etruanus & calui quithemata omnia de uirgilio elicuerunt. & de forma
rum. addicendi usum in exemplo contro uersarium has duas posuerunt

Lacesso

Arcesso

Hannibal

Pennine alpes

adlocutiones. dicentes uenerem agere statu absolutiuo cū dicit iunom causa finsta periculorū his quibus troiam facta concesserant. iunone uero nrm. statu relatiuo. per quem ostendit troianos n sua causa laborare seduenerīs. O. PATER. Generaliter pater accipe. non tantū uenerīs. na supra ait. diuū pater atq; hominum rex; & bene in principis fauore sibi arte conciliat. HOMINŪ DIUUMQUE AETERNA POTESTAS. hunc locū p bus quērit. sed dicit unam rem secūm phisicos. alterā secūm mathematicos. Nam diuū potestas est quia ipse est aether qui elementorum possidet principatum. hominum uero ideo. quia bona iouis in terrarum. honores hominib; tribuit. Aetna aut potestas adiecit; ppter aliorum numinū discretionem. Nam legimus & appollinem deposuisse diuinā potestatem. & herculem & liberum patrem non semp deos fuisse. Nam quid aliud quid sit. Adsidicere & Cum pene omnes dii in fauore iunonis concesserint; Nang. enim coniunctio ostendit eam hanc habuisse cogitationem. IMPLORARE. Imploraré auxiliū cum miseratione deposcere; qua ratione benedicimus. imploro ut miserorum ferat auxilium. contra implorare addiem festum. non pertinet. CERNIS. Ad augendā inuidiam ait. cernis. Adsidicere & non est opus ratione. cum troianorum miserias ipse conspicias. INSULTENT RUTULI. Propter illud. Interea rutuli portis circū omnibus instant. Insultare autē inimicis irridere per cauillationem. exultare uero gloriari & letum esse. PERMEDIOS. Suos scilicet. INSIGNIS AEQUIS. Propter illud. xx. Letis aequatum comitatus. nam castra non aequer intrauerat. SECUNDO MARTE. Ad illud respicit. hic mars omnipotens animum uirtūq; latinis addit. RUAT. Irruat. CLUSA MOENIA. Magna inuidia. Scimus enim uitimum esse presidium in castra confugere. & hostilem impetum plerumq; differre. Sicut factum est in bello troiano. Modo ergo dicit adeptum esse etiam hanc rem misericordiae. siquidem intra muros hostis insultat. QUIN. Quin & Cum. IPSIS. In ipsis agentibus aut in munitionibus. sed abusiue. & in muris ideo. quia supra dixit ignaros deinde in muris mater cum. AGGERIBUS. Agger ppriae dicitur terra illa quae uallo facto ppriis ponitur. sed abusiue & muros et munimenta omnia aggerem dicimus. Sicut modo agerib; moerorum. p muro rum antiq; Nam

Imploro

Insulto
Cauillatio

Quin

Agger

uetere pleraque eorum quae nos per u. dicimus per oe. diptongon pnunciabant.
H. est in cenum moerorum. pnumerorum & econtra. poenio. ppunio. quod uerbum Apoena
uenit. hic est. & punica regna uides. cum poenos ubique legerimus. hoc autem fecit or
thographia quae cum quamnos. u. habemus illi diptongon habent. oy. & ideo pu
tarunt posse phae litera licet nonetiam diptongon poni. INUNDAN. Implent & in
undare faciunt. LEUARI OBSIDONE SINES. Liberari & obliq: ve pro uem. in unda eo
mouetur unom. AETOLIS SUROFI ABARPIS. Atqui non est uenturis. unde accipiamus
uenerem non quasi eam loqui. sed quasi unam deroumus. utin primo. unus obiti
pedimur. item. celi quibus adnuus arim. ne fitura ignorare uideat. A cholis autem
arpis sic dixit. uncumas euboicas. nam de acholi diomedis uenit. qui arpos in apulia
collocauit. MEA UULNERA RESTAN. Ut possim rerum uulnera. DEMORO. expecto.
sustineo. SI SINE PACE TUA. si sine tua benuolentia. uotorantes pacem uenia: pen
tes. item. exorat pacem diuum. ergo pace. benuolentia. suffragio. dicendo autem
ad sicaliam sine deorum uoluntate uenerunt dent poenas. ostendit statum ee
absolutum. INULTO NUMINE TROIS. Sy lempsis pergenuse. LUANT PECCA
TA. luant. id est absoluant. Dicimus autem & luo poenam. et luo peccatum. Nam pec
catum luitur poena. qui enim crimine tenetur obnoxius poenae eum a pristina liberat
obligatione. contra luo poenam si dixeris non peccat. quare poena soluitur.
Tamen auctoritas licenter ista confundit more quo sola & ponit a sequenti quod
precedit. uel a precedenti quod sequitur. NEC ILLOS IUUERIS AUXILIO.
Concessiuus est iste modus sed in pbum. Nang: in artibus non inuenitur. Sic
autem quotiens tedio contentionis quasi uidemur concedere quod tu uolumus
fieri. Nam id agit uenus hoc loco. ut lupp peter magis prestet auxilium. RESPON
SA SECUTI. Hoc est sinon solum phibiti non sunt. sed et etiam concessum est.
SUPPI. Ut appollo. mane. sutor eusa & anchises. QUISQUAM. Verecunde.
quia apud maritum contra uxorem agit. EXUSTAS TRICINO IN LITORE CLIS
SIS. Argumentum est utrum habeat uoluntatem nocendi quae nocuit. Irra
no autem in litore secundum opinionem suam dixit. Namali apud caeteri
dicunt exusta naugia. unde acauda dicta est. ACTA NUBIBUS IRI.
Inpulsam salicam. ut persuaderet matribus. Incendium nauium. aut secundum
autem rethoricam. rem unam in duas diuisit. namp tri naues

Poeni
Punici

Luo

Concessiuus modus

exuste sunt · Sed melius est uiste iteratio adturnum missam intellegere · Hecnos
mouet ordo conuersus · solent enim grauiora in principiis & in fine · sedm autem
rethoricam poni · NUBIBUS · Pnubes; Sorsterum · Idest regnum. quam psortem
inter se frs. mundi regna diuiserunt. quae iuno praeter inferos introianorũ pnsciẽ
mouerat · SUPERIS INMISSA · Aesidicere & nomiam troianis sed dis · Respexit
autem ad illum · & caedi conuexa pauras · BACCHATA PER URBIS · Perfuruit · & bene
bachata pauras urbes quapsimulationem simusacra liberi patris matre segerat in furore ·
SUPER IMPERIO · De imperio · uimulta suppritemo rogitans: Est aui uerecundae
petitio & obliqua · pquam magna iouis nuidia commouetur · SPERAUIMUS
ISTA · Absolute dixit · CONIUNX DURA · Hic distinguendum ne incipiant esse
duo aepithe & a · Dura fumantia excidia · quod contra astem fit nulla interposita
coniunctione · Nulla autem regio. invidiose dixit ut supra cuncta obitalia
terrarum claudatur orbis: cum a sola arceantur italia · PER EUERSAE GENI
TOR TROIAE · Cum dicimus rogote pdeos: hoc uidemur dicere. meminis — memineris
religionis curae ee petitionem meum. sicut in primo expressit. adspitate deos me
mores fandi atq nefandi · Cum autem dicimus rogote pmiserias meas · uidemur
dicere memineris ab eo te rogari quum miserias ptulit. ut quirogatur: ad misericor
diam miserarum commemoratione flectatur: sicut est nunc inueneris petitio
ne · nam ideo sic rogat ut commemoratione infelicitatis troianae impetra
misericordiam · Aliis stultum est. cum adiuratur iuppiter: pexcidia troianae ·
IN COLOMEM ASCANIUM · Ideo uenus paenea non petit hoc loco. non quia
peo non mouetur: sed aut quia scit eum scelerius celerius esse moriturũ · Aut
quia soli ascanio debetur imperium · ut cui regnum italiae romanaq · tellus · d.
AMATHUS ITERAFOS · Cypri insulae ciuitates sunt uenerei consecratae · CY — Cythera
THERA · insula uenerei consecrata · Dicimus autem haec cythera · sicut haec soloema ·
haec astraxata · IDALIUM · Ciuitas cypri · INGLORIUS · Sine triumphis in
memor glor · INDE · Idest ab scamio tyrii nihil timebunt. euerum est · Nam
serpio uastaturus est africam · QUID PESTEM FUADERE BELLI IUUIT · In fine
tamagit miserabiliter sicut egit & in principiis · Nam hoc praecepit ars re
thorica ut epilogi & principia pari argumentatione tractentur · Pestem
autem incendium significat · ut & toto descendit corpore pestis. cum denauib;

Recidiua

loquereatur incensis. EUCIS SEPER IGNES. Exprimit quidsit pestem belli euadere. RECIDIUA PERGAMA. Renascentur tractus aut sermo est ab arboribus quae alis sectis repullulant. Ergo illud solum recidiuum diamus quod postea nascitur. unde modo recidiua dix. quae nouantur ab his quae sunt supstites troianis periclis. CINERES PATRIAE INSEDISSE. Propter illud, dulcisq. meorum reliquias colere. ATQ. SOLUM TROIA FUIT. Sic interitio, & campos ubi troia fuit. XANTHUM ET SIMOENTA REDDE ORO. O miseris, ambiguum est utrum dicat, redde nobis reuera troiam antiquam. an redde nobis reddas in italia adsimilitudinem troiae. Mouimus enim hanc fuisse consuetudinem, ut aduenae patriae suae imaginem sibi redderent; ut effigiem xanthi troiamq. uideris. Bene ergo uenus medio usa est genere loquendi. utrumq. significare &. & antiq. redditu troiae. & imperium italiae. quod troianis uipperer adsimilitudinem troiae fore promiserat. & magis hoc quod latenter desiderat atq. petit. ITERUMQ. REVOLUERE CASUS. Si ad troiam uis referre. sic dic. da nobis troiam per nauifragia & pericula. id est patiamur denuo quae pauimus. dum taxat nobis troia reddatur. Si uero ad italiam uis referre. sic intellege. redde nobis italiam. & libenter repp&imus ea quae in troia pauimus. ALTA SILENTIA. Iuno ubiq. silens inducitur. unde ei oratio nisi ex nimia necessitate non datur. Hinc est. acta furore graui; statius. iunonem tacitam furibunda silentia torquent; & notandum quia sin singillatim dictauerit haec oratione soluuntur. SILENTIA COGIS RUMPERE. Silentium rumpere. e tacere loqui. unde apparet usurpatiue dictum ee. composito rumpit uoce. Id eloquitur; nam uocem rumpere. silere est. silentium rumpere. loqui. OBDUCTUM DOLOREM. Celatum, & diuturna iancicatrice cooptum. nam obduci dicuntur uulnera quae cicatrice claudunta. Celansque facta s. ea quae n sunt. MINEUM HOMINUM QUISQUA DIUINQ. Si facta commemorat. nam non aeneas sed iunonis instinctu bella commouit. utitur autem replicatione rerum obiectarum. post omnem sequitur resolutio.

Esto

ESTO. Modo aduerbium est concedentis. nam graecum e. illo autem loco uerbum est. esto nunc solitestis. CASSANDRAE IMPULSUS FURIIS. Bene furiis pluralis numero, quod deuaticinantibus non dicitur. utrum deuentur merito esse decepti qui cassandrae insaniam crediderunt. quod falso dr

5.91

ratione · sicut exuerbis pbamus anchise · quia ut quemtunc uates cassan
dra moueret. UITAM CONMITTERE UENTIS · Idest incertis & in ambiguis reb.
NUMPUTRO SUMMAM BELLI · Exaggeratio ē abecate · TYRRHENAMQ
FIDEM · Inire societatem cum inimicis gentibus turno · aut certe disrumpere
foedera quae cum troianis inierat · Sciendum sane turnum auxiliorum
causa adme gentium confugisse · GENTIS QUIETAS · Nam licet uellent bella
prumpere. tamen erant quiete propter illud oraculum · exter nos optate
duces · QUIS DIUS INFRAUDIM · In periculum, ita enim in iure lectum est. fraus
fraudi erit illa res. idest periculo · DURA POTENTIA NOSTRA · A dillud re
spicit, si nulla est regio teucris quam de & tua conuiux dura · NUBIBUS INIS ·
Propter illud aut actam nubibus trim · INDIGNUM ESTITALOS · T · C · T ·
Rethoricum est. nam quotiens aliqua non possumus soluere. paria opponimus.
quod nunc iuno facit · nam negare non potest nec soluere quia obsidentur troi
ani · unde dicit hoc indignum est troianos obsideri · aliena eos matrimonia
praeripere dignum est, sic in bucolicis · die quibus in terris inscripti nomina regū ·
PILUMNUS AUUS · Conparat genus turni cum aenea · dicens etiam auum eius
deum esse · Item adueneris obtrectationem dicit · cui diua uenilia mater · Nam
uenilia nimpha ÷ · Pilumnum autem auum turni ideo dicit · ut auicino nobi
lis genere eē uideatur · sicut aeneas est · Nam paulo post dictum est ipsum auo
pilum nusq · illi quartus pater · ATRAX GI · Seuo bello · & est belli diffinitio · Diffinitio bellj
non enim facibus troiani pugnauerant · AUERTERE PRAEDAS · Inuidiose ·
ceterum nihil rapuerant · LIGERE FURARI · Unde & sacrilegi dicuntur Sacrilegus
quia sacra legunt hoc ē furantur · Alibi, uel q: sublegi tacitus tibi carmina nup.
GREMIIS ABDUCERE PACTAS · Idest sponsas. Nam ante usum tabularum sponsas
matrimonii cautiones sibi inuicem emittebant in quibus spondebant se con
sentire in iura matrimonii, et fide iussores dabant, unde admissum est ·
uelicamus uirum Aspondendo. & sponsam primus · Ceterum ppriae sponde
re puellę; est ergo sponsus non quia pmittitur. sed quia spondet & et sponsores dat,
reddit · sane exaggeratio est nimia in eo quod ait gremis abducere. tam
quam iam uxores · PRAEFIGERE PU PPIBUS ARMA · Propter illud ·
seuta uirum fluuio pictasq · in nare carinas · scilicet quando adpetendae

nauigauit auxilia · Pacem autem orare. ppter. centum oratores augusta ad
moenia regis ire debebat · PRO QVI VIRO NEBVLAM · Adobprium puro dix
it. nonpfilio Remanem obpostram; dicit autem quando eum uenus adiome
de liberauit. uel neptunus ab achillae · quod ueneri imputatur quia ineus grām
factus est; Ventos INANES · Vacuos. Vel est nebulae definitio · EXPOTIS LITOTIDI·
C·C·N· Licet hoc mater deum fecerit. tamen hoc ueneri inputatur quia eius grā
factum est; ut illo loco. quas cum filomela dapes. cum pgnae fecerit. sed ppter filomelā.
aut certe quia ueneren dicunt esse matrem deum · AENEAS IGNARVS ABISI ·
Laquae soluere nonpossumus. irridemus · ut hoc loco, sicinbucolicis praemisit. di
uum opus alcimedontis. postea perinrisionem aut. & nobis idem alcimedon duo
pocula fecit · GRAVIDAM BELLIS VRBEM · Alibi. populosq. feroces con
tunda; urbem autem puuriam dicit · quomodo. italiam quaero patriam ·
NOS NEVIBI FLVXAS · Status relatiuus. pquem ostendit ueneren magis
troianis causa fuisse periculorum · FLVXAS · Molles · quae possent & iam
sine inimicis perire. res fluxas · fluxe rem publicam · FOEDERA SOLVERE
FVRTO · Legitur inhistoriis quod troiani cum grecis foedus habuerunt · tunc
etiam pariseft susceptus hospicio & sic commisit adulterium · Ergo foede
ra soluere furto. amicitias adulterio dissipare · Nam furtum est adulterii ·
unde est et dulcia furta; et ueri si illi haec est uera causa · Nam foedera quae
inter grecos & troianos fuerunt ita soluta sunt · Hercules cum expugnato ilio
filiam laomedontis hesionam. priami sororem. tela moni dedisset; p fecti sunt
legati cum priamo. & eam minime repetere potuerunt. illis dicentibus se eam
habere iure bellorum · Unde commotus priamus misit paridem cum exercitu
ut aliquid tale abduceret · aut uxorem regis · aut filiam · qui expugnata spar
ta heleram rapuit · Hinc ergo uirgilius utrumq. tangit cuiusdam historiam
quammodo diximus. & ppter iudicium paridis quamuis fabula sit · illa res &
apoeus composita · QVI TROAS ACHIVIS · Atqui deuenere loquitur. sed qua
de arseno thedi sunt diximus supin ideo sic dixit · Nam in sub auditione ponun
tur ea quae non possumus dicere apte · DARDANIVS · Non ppter iniuria
aeneae hoc posuit. quia dardanus dicitur · nam perite dubium nomen ele
git. qui contamediam communicari aeneae · SPARTAM EXPVGNAVIT ·

Diffinitio nebulae

Fluxas

Furtum

De uero troiae excidio

Hoc de historia est accipimus. Nam cū sollicitata helena parim sequi noluisset. Sparta
egressus ille ciuitatem obsedit quæ euersa helenam rapuit. Unde et recipi meruit amanto. TELA DEDI. Aut amori aut bello. DICERE METUISSE.
Optima est locutio. Nam utrumq; preteritum est temporis. Si enim dixeris decet metuisse. incongruum est. quia decet presentis est. metuisse preteriti. SERA. Prsero. ORABAT. Loquebatur. unde et oratores dicimus. Nam ro Orator
gabat si dixeris non procedit. quia magis conuiciabatur. LACTAS. UENTI Uentilo
LAS. AD SINSUUARIO. Quia pars ueneri fauebat. pars iunoni. Ceu fla
mina prima. c. d. f. s. et rec a uot murmura. Non tempestatis facit comparatio
nem. sed signi tempestatis futuræ. Quadam enim archana ratione fit. ut sit
murmur insilus ante uentorum aduentum. Unde ait cecca murmura. quo Murmur
ratio non apparet; ut cæciq. in nubibus ignes terrificant animos. Sic ingeor Insilus
gicis. continuo uentis surgentibus aut fretis ponti incipiunt agitata tumescere. et ariditis altis montibus audiri fragor. IREMI LACTA SOLO TELLUS.
Loquente ioue. stupor elementorum ostenditur per naturæ mutationem.
Nam et quicquid æther in aeterno motu est quiescit. et contra terra mota
est. semp immobilis; unde horatius. ebrietas tellus. ACCIPITE ERGO ANIMIS.
Totus hic locus de primo lucili translatus est. ubi inducuntur dii habere con
silium. & agere primo de interitu lupi cuiusdam in rep. postea sententias di
cere. Sed hoc quia indignum erat heroo carmine. mutauit et induxit primo
loquentem iouem de interruptis foederibus. cuius orationem interrupit
uenus. post sequentia iunonis uerba sunt quibus redarguit ueneremi. Un
de iupiter illud quod omisserat reddit dicens. ergo qm̄ paṡem esse non
sinitis ea quæ sum dicturus accipite. QUANDO QUIDEM. Bene sententiae di
cendae ordinem seruat. nam sicut in salustio & in philippicis legi
mus ante quam dicatur sententia eius premittitur ratio. quod hodieq; in
usu est. Haud LICITUM EST. & licuit dicimus et licitum est. sicut
& placuit et placitum est; Terentius. ubi sunt cognitæ placitæ sunt.
QUÆ CUIQ. EST FORTUNA HODIE. Specialiter iupiter troianis
at. sed hac arte ut uideatur totum pro iunone loqui. & reuera uerba pro iu
none sunt. sed altius intuens. deprehendit troianorum fauorem. Nam

Status

dicendo nulli fauebo. & in eo statu fore res in quo sunt hodie. significat se fa
uere troianis. quorum ducis aduentu statum victoria consequtur. et uult
nihil ualere eaquae antuenus conquestus fuerat de absentia aeneae. dum tu
no deum parentibus dixerat Ineus scilicet commentationem; SECAT;
SEQUITUR. tenet. habet; utlle uiam secat ad naues. Unde et sectas dici
mus. habitus animorum. & instituta philosophae circa disciplinam. FUAT.
Id est futuri temporis. uerbum defectiuum. SIU FATIS ITALUM. C.O.T.
siue malo facto italorum. obsidentur castra troiana. siue troiani malo erro
re. & sinistris monitis ad italiam uenerunt. neminem absoluo. Unde pptter
amfibolam. sic distingue. italum. & inferre castra obsidione tenentur. sci
licet troianorum. ipsi enim obsidentur non itali. SOLUO. Absoluo. nam
aferesin ptulit. MONITIS SINISTRIS. Propter. cassandre impulsis
furiis. EXORSA. Rerum intra. actus hodierni diei. LABOREM FOR
TUNAMQ. Periculum & felicitatem. FATA VIAM INVENIET. Scit enim hoc
esse fatale. ut aeneas imperet in italia. STYGII PER FLUMINA FRATRIS.
Vpallage. pp stygia fris flumina; et bene etiam iure iurando dicta confirmat.
TOTUM SINITU. t. o. homere est; PORTUS CIRCUM OMNIBUS INSTANT.
Instant portus omnibus circum. id est circu circa fusi. Nam modo circum aduer
bium loci est. VALLIS. Intra uallos. id est fustes fossarum quae alli uocantur;
Nam munitio ipsa uallum dr neutraliter; & hoc dicit. tenebantur troiani intra
uallos quos ipsi posuerant. nec eorum castra facile inrumperent rutuli. vallum
enim modo non obsidentium. sed obsessorum debemus accipere. NEC SPES
VLLA FVGAE. Fuga miserrimum et ultimum praesidium est. tamen etiam
hoc carebant. IN BRASIDIS. Imbrasi filius. HICALAONIUS. & Laomedontis filius.
excuriate syllabarum quae sunt ornatum. Nam paronomia aut indes
aut initus exeunt quibus & uti possumus. Quae enim terminantur ad nos
transire non possunt. SENIOR CUM CASTORE THYBRIS. Possumus et casto
rem filegamus et senior cum castore. Nam amfibolia est; PRIMA ACIES. Hoc
est magnanimi. & est definitio eorum qui in prima acie fuerunt. Unde lau
dis magis est quod dicit prima acies. ordinis enim esse non potest quia inter
in muro agitur. GERMANI SARPEDONIS. Aut inter se germani fili

Exorsa

Fortuna

Circum
Circu circa

Uallus
Uallum

Fuga

Possu & solu tibrim

sarpedonis · aut sarpedonis fratris · Mix · Nobili · LIRNESIUS · Idē frix · lirnesosenum ciuitas est frigiæ · vnde fugit briseis · MINISTHEO · Nomnes theo de quo paulo post dicturus est · legendum est neuersus non sta sed mnes teo · tamen memineremus ultima syllaba ee sinheresin ppter secta scansionem · HIACULIS · Rutuli scilicet · SAXIS · Troim · VENERIS IUSTISSIMA CURA · Quia illi debebatur Imperium · CAPUT DEIECTUS · Sine galea · quasi non pugnaturus · nam audierat cetera pueri ce puer bello · erat autem inter duces quasi dux · Honestum · Pulchrum, terentius · tamen bene omen honestum · MICAT · Scilicet ascanius fulge qualiter gemma · AUT COLLO AUT CAPITI · figurate · nam colli uel capitis erat commune · ORVIA TEREBINTO · Orycos ciuitas est epiri · iuxta quam nascitur therebintus nigrum lignum habens folia In bryci speciae · Retulit autem comparationem ad candidum multum, quia erat crinibus nigris cinctus · MAGNANIONO · Gentes scilicet · ISMARE · Modo nomen epirum · Nam ismarius fuit appellatum a monte ismaro thraciae · VULNERA DIRIGERE · Aut uulnus pro sagitta posuit, ut insequitur infesto uulnere pyrrhus · aut acerrime expressit Ineuitabiles sagittas · dicens eum uulnera non tela dirigere · MAEONIA · Lydia · quae ante maeonia uocabatur · PACTOLUS Q · I · A · Pactolus et hermus lidiae flumina sunt aurum sicut tagus habentia · ETCAPIS HINC NOMEN · C · D · V · Iste quidem dicit a capi dictam campaniam, sed liuius multa loci campestribus dicta In quibus sita e · Sed constat eam a tuscis conditam uiso falconis augurio quia tuscia lingua capis dicitur, unde e campania nominata · Tuscos autem omne pene italiam subiugasse manifestum est · CONIVERANT · Nocte interuenente pegerunt · & e explanatio rerum quas aeneas gessit · post quam e profectus ab euandro ad petendam auxilia dum inter suos & turnum bella gerebantur · Remeniante omissam breuiter exsequitur · QUID PETAT · Scilicet auxilium · QUID VE IPSE FERAT · Vicissitudinem auxilii, ut supra · accipe daq · fidem · OMENTIUS ARMAQ · S · C · Inicit latenter timorem, ne forte possit collectis auxiliis in regna reuenire · a quibus fuerat ante depulsus · VIOLENTAQ · P · T · Superbia · ut quos illi bello profugos egere superbo · HUMANIS QUESIT FIDUCIA · R · Latenter hoc dicit, nolite putare firmam esse et stabilem felicitatem · magna est

Lirnesus ciuitas

Sineresis

Honestus

Oricos ciuit

Terebintus

Ineuitabilis sagitta

Meonia

Pactolus & hermus flu

Campania

enim rerum uarietas. Inuicem accipiat auxilia. ADMONET ET MISCET QUE PRECES. Partim rogat, partim admonet. hoc solatium ee uite humane uti ssimum. siuel mutua detur auxilia. uel impsperis positi etiam subiecta con sideremt. & est superiori sue rsus expressio. Nam et doce quae peterent. et quod eis sollicitabat. Admonet uo causa metentii. uel quia Instabilis est & uaga fortuna. THARCHON. Hoc nomen ubiq. grece ponit. excepto uno Inloco. ut aut paul hic tarcho. & tyrreni, quod causa metrifecit. LIBERTATIS. Exempta fatali necessitate quapugnare non poterant. pter illud. exter nos optate duces. Prima tenet. More uri fortis Inprincipiise. Alibr, prin cepi ante omnes densi pullinurus. a. a. RASTRO FRIGIOS. S. t. Vult pugo rostrum nauis fuisse. Leones aut singulos in singulis nauis partibus fuisse depictos: Sane notatur a retricis Virgilius hoc loco quae admodu sicetio dixit potuisse naues aeneae fieri, quo dexcusat pictura quasi lam mutatam debemus accipere. GRATISSIMA. Propter illine facta nauigia. IVENIUS BELLIVARI OS. Licet habere & forussimum militem, cogitabat tamen incerta bellorum. NOCTIS ITER. Aut per quae nox decurrit, aut quae Inuentes nauta iter per agunt noctibus. Iam. Modo. uriamq. hos cursu iam praeterit illos. PANDIT IAM NUNC ELICONIAD. Parsanius mons thesaliae iuxta boeriam qui in duo fundit iuga. citheron feronem liberi & diconem appollinis et musarum. MASSICUS AERATI PRINCEPS. S. A. T. Lica sit cathalogus in quo enumerantur hi qui uenerunt de tuscia. Inuenit tamen aliquam uarietatem quod hos nauibus uenisse commemorat. cum Inseptem turri presidia pterra uenisse memorant. Sane scien dum amare uirgilium. tali ducibus dare nomina uel fluuiorum uel montium, ut ergo supra almonem etauentinum commemorant. sic nunc massicu dicit. Nam massicus mons est. unde etiam massicu dr. Pterq. tamen mas sicu nolunt pprium ee nomen sed appellativum dicentes ossium massi cu regem. Nam paulo post dicturus est. quare clusinus aduectus ossi usoris. & nunc dicit quinoenia clusi. Multi alium massicu, alium ossi num esse uolunt. IVGRIAIRATA. Cuius rostrum erat Insimilitudine rygridis. Namq. solent naues uocabula accipere a picta tutelarū; hinc est. hinc uehit immanis triton, hic enim erat fulgebat appolline puppes.

lam

Catalogus

Greca nomina

Trgris

Crnceresin

Corithi. the cæ arcuum

Expertus
Expers

Nigridius
Auctor

Fibræ

Trgri autem secdm regulam dicit. Nam greca nomina quæ genetiuū singularem Indis mittunt. uocatiuum et Indatiuo crescunt. in acusatiuo In ablatiuo pariasunt nomina. ut tigris. trgridis. trgridi. trigrim. trgris. trigri; Isis. isidis. isidi. isin. isis. isi. Sic uiter Inuenerimus. abusiue dictum ē; ut in lucano. ocior et cæli flammis et trgride fera. CONCLUSI. Produsin. Nam clusium dr. et est dictum per crnesin. sicut necura peculi. ppeculi. Clusium ccurem est opidum uicta massicum. COSAS. Ciuitas tusciæ. quæ numero dr singulari secdm salustium. Unde apparet ē usurpationem. CORITIQ. Corita ppria sunt arcuum thecæ. Dicuntur tam etiam sagittarum quasi et faretras nominamus. IOVVS. Terribil. FVLGEBAT. Scilicet puppis apollinis arma exercitu; populoniæ ciuitas tusciæ. Matre autem eorum quiueneram dixi alibi; Insignem quē mater arma misit. EXPERTOS. Pertos: nam expertes sunt ignari; Ilva Insula aduersus tusciæ. INEXHAUSTIS. C.G.M. Quanto exhausta fuerit. tanto generosior; ergo Inexhaustis non est una pars orationis. Namq. plinius secundus dicit. tunc in alis regionibus effossis metallis. terræ sunt uacuæ. apud iluam. hoc esse mirum. quod sublato renascuntur. et rursum eisdem locis effodiuntur. Varro. et aliud dicit nasci quidem illic ferrum. sed in strictuitatem. INTERPRIS HOMINVM DIVVMQ. Interpres medium ē. nam et eorum quos interpretatur. et hominum quibus diuinas indicat mentes. interpres uocatur; et notandū quod ait nigridius figulus hasarter ita inter se ē conuinctas. ut alterum sine altero ē non possit. Unde his quos pfecto fuit pbare. Virgilius. omnium diuinam di artū prestat scientiam. in hoc loco. Item supra heleno de quo ait. troiugena Interpres diuumq. n.f.q.t.c.l.q.s.s. Nigridius autē solu est post varronē licet varro præcellat In theologia. hic In communibus litteris; nā utrumq. scripserunt. FIBRAE. Iecoris extremitates. parem autem ē. pertissimæ agnoscuntur. quod ad omnia referendum est. fibras. sidera. uocem auium. et fulmina. Nam siuidentur tantum accipias. cuius possunt uideri. nec tamen Intelligi; Item uocem auium non uidentur. sed agnoscuntur audire; nec parent. obtemperant pcedit. nā quomodo sidera. ut fibræ. t aues. t fulgora possunt optemperare. RAPIT. Rapiunducit. DENSOS ACIES. In acie

constrictos & coniunctos. ALFEI ABORIGINI PISCIE. Alfeus fluuius est inter pisas. et eidem ciuitates archadiae. ubi est templum iouis olimpici. ex quibus loci sunt uenerunt qui pisas in italia condiderunt. dictas a ciuitate pristina: unde addidit urbs etrusca solo. cum premissis s. alfeae aborigine pisae. FIDENS EQUO. Eques optimos; UIRTICOLORIBUS ARMIS. Depictus. p quod bellicosus ostenditur. TER CENTUM ADICUNT. Accedunt et consentiunt eius uoluntati. Vnde aut. mens omnib. una sequendi. Idest coniuratti sunt: QUICIRETI DOMO. Ac si dicere. qui sunt domo cartagine; cere aut urbs supra dximus etiam agilla dicitur; nec iudetur contrarium quod aut. dicit agillina nequiquam ex urbe secutos. quasi etiam no et aenea prestare auxilium; nam illi lausum fugientem secuti sunt. hinc uero communiodo. Inmezentium arma commouerunt. MINIONIS. Fluuius est minio. PIRGI VITRES. Hoc castellum nobilissimum fuit. eo tempore quo tusci piratica exercuerunt. nam illic metropolis fuit. INTEMPESTATE. GRAUISCE. Grauiscanum oppidum; alii Intempestum dicunt. uentis & tempestatibus carens. quod nulla potest ratione contingere; Intempestas ergo grauiscas. accipiamus pestilentes. secundum plinium in naturali historia. & catonem In originibus. ut intempestas intellegas sine tempestate. Idest tranquillitate. Nam ut ait cato. ideo grauisce dicte sunt. quod grauem aerem sustinent. CUPAVO. O cupauo. et declinatur cupauo. sicut et cacero. et cato. NAMQ FERUNT CUCNUM. L. P. A. Phaon. clemens. et solis filius fuit. qui cum doleret fabula pheconis. obiectum sibi ab epaso rege egypti qd eet de sole. sed de adulterio p. eratus. duce matre uenit ad solem. & poposcit ut suere eet eius filius. peten da prestare; quod cum sol iurasset. p stigiem paludem. se eo facturum. p & it ille ut eius curruis agitare; sol post iurandum negare non potuit; Accepiis itaq; curribus foeton. cum orbitam solis excessisset. et coepit mundus ardere. Ioue fulminatus. in eridanum cecidit. quod padus uocatur; huius interitu flentes sorores. fleusa. & lampusa. ita deorum miseratione in arbores commutate sunt. ut hic dicit In populos. ut in bucolicis in albos; fuit etiam ligus cignus nomine. amator pheconis. qui cum eum fleret extinctum. In auem sui nominis conuersus est. aiunt nunc filium cupauonem dicit habere cigni pennas

Fidens equo
Bellicosus
Coniuratq
Minio
Pratica
Metropolis
Fabula pheconis
Heridanus
Padus

ingalea. ad formae paternae insignia monstrandu. CRIMEN AMOR
VISTRUM. Foetonten amatum, crgno[illegible] aut pie, aut turpiter acci
piamus necesse est; Si turpiter, talis est [illegible] sensus. Crimen urm est ocrg
ne & pheton, quod sic amastis. hoc uobis tantum potest obici; Aliu urm. p.
tuum accipiunt. & ad solu cignum referunt; ut uos calliope precor;
si pie amauit. sdm asprum. crimen erit causa; ut alibi. et crimine ab
uno disce omnes; ut sit sensus; o foetontiades sorores et ocrgne. crene cau
saurm. Idest urae mutationis amor est. VMBRAMQ. SORORUM.
Ambiciose dictum. pinter arbores. de sororib. factas; et est unum de his quae
habet uirgilius inmutabilice et suappria; Tale est. sinu atq. alterna uo
lumina crurum; item, cum primum sulcos aequant sata. MUSA. Carmine.
crthara. cantilena. CANENTEM SENECTAM. Qui canentem senecta
mollibus transegit in pulmis. SUPERAUOCE SEQUENTEM. Cum cantu
caelum petentem. uel quod est reuera. relatus in sidera, sicut uidemus in
sphera. AEQUALES COMITATUS. c.c. Pernaues aqualiter habens
distributas cateruas; Ocnus. iste est ocnus. quem in buceolicis bianorem dicit; Ocnus
Bianor
ut ianq. sepulchrum incipit apparere bianoris; hic mantuam dicitur
condidisse. quam amatris nomine appellauit. Nam filius fuit tiberis et manto
tyresiae thebanae tiris filiae. quae post patris interitum. ad italiam uenit;
MANTUS. Genitiuus grecus est. Nam si latine declinaueris, mantonis
fiet. sicut in plauto legimus lonis. DIUES AUIS. Maioribus preponens.
SED NON GENUS OMNIBUS UNUM. Quia origo mantuanorum et atui
eius uenit qui in mantua regnabant. et aueneti. nam in ueneti a posita est.
quae et stellia cisalpina dr. CENSUIT TRIPLEX POPULI SUBGENTE
QUATERNI. Quia mantua tres habuit tribus; quae in quaternas curias
diuidebatur. et singulis singuli lucumones imperabant. quo frota intur
cia. xii. fuisse manifestum est. ex quibus iunus omnibus preerat; hi autem
totius tusciae duiisas habebant quasi prefecturas. Sed omnium popu
lorum principatum mantua possidebat; unde est. ipsa caput populis.
TUSCO DE SANGUINE VIRES. Robur totum a lucomonib; habuit.
INSERMAT. Odio sui in arma compellit. PATRE BENACO. V. H. A. G.

MINCIVS · I · D · A · PINV · Benacus lacus est uenetiae. de quo fluuius nascitur
mincius. Iure godio uenetus [illegible] fluuium puuitiae suae deprixit Innaui.
Grauis que benaci filium quiexip[illegible] so habet originem dicit · GRAVIS. fortis.
Vt fert ense grauem tirinbreus osirin · CENTENAQ · ARBORE · Ita non aut re
mis · sed arboribus. ad exprimendam nauis magnitudinem · que plure habuit
remorum ordines: Unde ait lucanus. et summis longe ferit aequora remis.
Marmor MARMORE · Mari · CAERULA · Caerula frega · non cerula concha · na
uersus non stat · HYSPIDA · Horrida · saetosa · FRONS HOMINEM PRAEFERT
Modo frontem. primam partem hominis intellegere debemus: nam hoc dicit.
a capite usq · ad ima latera · hominis monstrabatur effigies · TERDENIS ·
XXX · accipiamus naues fuisse · non ut quidam uolunt singulos duces triceni as
habuisse · Nam enumeratorum militum non conuenit numerus: praeser
tim cum sequatur subsidio troiae · Idē paruo auxilio; nam apud maiores
Foebe. Foebus. bella non ambitu sed uirtute constabant; FOEBE · Luna sicut sol foebus; item ti
Titan. Titanis. tan & titanis luna; Describit autē noctem media. et diē finitum diem · secū
romanum ritum. Nec lunae fit sine causa commemoratio · nā alitē nimphe
uideri non poterant · CLAVVMQ · REGIT · Iamei et inquuito dedit guber
nandi peritiam · MEDIO IN SPATIO · Inter nauigandum · CYBELE AL
MA · Mater deum dicta cybele · uel · ANOTOR VBI CAITN HLE ϕ ALHN ·
Cybele quod semp galli furorem motu capitis comam rotantes: ululatu futura
praenuntiabant; lucanus. crinemq · rotantes · sang · pop. ut · g; Cybele autē.
bachus est · nam cybele anapestus; Vt hiemat er culterix cybele; uel a tibie
lo sardore · dicta tacibe quod prius subtraxit; DOCTISSIMA CVRMODOCEN
Poeticae. sicut etiam mutatio ipsa confingitur. nā stultissimū est quod aut quidā.
ideo doctissima. quia ilioneus nauis fuit; DORSO EMINET · Peritia natandi osten
Subremigo ditur; Subremigat · Subnatat; VIRGILIAS MEDIVM GENS · AE · V · Ver
basunt sacrorum; nā uirgines uestae certa diebant ad regem sacrorum.
edicebant. uirgilas ueteres uirgila; quod uirgilus uirgedat aenea · quasi et regi
quem ubiq; et pontificem et sacrorum inducit peritum; DEVMQ GENS · Propē.
dis gente et genitrixque deos · PLINVS · Hoc loco secū quasdam declinationē;
In buccolicis iuxta secundam; ut menalaus argumentumq · nemus primosq ·

loquentes semp habet. NOS SUMUS. Loquitur per diffinitiones. PERFIDUS.
Qui post foedus bella commouit, hinc latinus: ipsi has sacrilego pendent
sanguine poenas; HIUTE; Adsidere & malueramus tibi potius seruire. quā
hinc nympharum numina commutari. EQUIS PERAEQUOR QUERIMUS.
Haec nobis uagandi est causa. utre inuenire possimus. RELICIT. Aut reuo
cat. aut quia ante hinc ipsis forma fuerat nauium. DEDITESSIDIAS. Greca
figura: ut donat habere uiro. IAM LOCA MISSA TIHENT. Ut et supra dixi
mus. hoc cataposi opumenon accipiendum est. nam intellegimus eum requi
ei misisse pterram. NECASTRIS IUNGANT. Aut se. subaudis. aut iungant
piungantur. Crastina luxmea SINONI. D. P. I. R. S. C. X. Spectabit. est
uera lectio. Ridiculo est. si mea dicit. hirta non putaris. crastina luxe ingen
tes aceruos caedis iudebit. Nam male quidam spectabis legunt. et ad luce
referunt. quod non poedit. nullus enim sic loquitur: oaenea sique dico mi
nime credis. olim crastina ingentes egdis aceruos iudebis; HAUD IGNARA
MODI. Moderationis. quippe quae fuerat nauis. INDIALIS CELERANT.
Inde alae nimphae nauium cursus celeriores efficiunt. sicut fecerat cri modocea.
INSCIUS RERUM. Quas audierat. nam credere exapto non poterat. OMINI. Omen
Augurio pmissae victoriae. ALMA PARENS IDAEUM. Almaĕ pruī
est tellus. abeo quod nos alat. Abusuetū etiam aliis nominib. hoc epitheton dat. Almus
Terram aut constat esse matrem deum. unde et simulacrum eius cum clau
pingitur. Nam terra aperitur uere. hiemali claditur tempore. DIS
DIMA. MONS FRIGIAE. TURRIFERQ. URBIS. Cuiatas turritae. unde Drndima
et cum corona turrita. mater pingitur dū. ADFRENA LEONES. Hoc fingit.
quod omnis feritas maternae subiecit adfectioni et subiugata est. PRO
PINQUIS. familiare efficias. ut eppius res aspice nostras. FRIGIBUS AD
SIS. Adsidere et auxiliatoribus tuis. IANUM ILLATUS. Breuiter ut
supra ait propt lucem iamnaturam id est plenam; nam non crepusculum.
sed hyemata tempora describitur. REVOLUTA. Aperta. sicut contra inuolutū
dicimus ea. qd clausum est. ruebat autem. oriebatur. ut et tum oceano nox;
& est insensu istero poeton; Prius enim nox fugatur. sic dies oritur;

Tessere

SOCIUS IDICIT. Sdm dictam triumphę. SIGNA SEQUANTUR. Uel tessere. tubarum. signa militaria. QUALIS SUB NUBIBUS ATRIS. Atris modo;

Strymon

strimoniae uero grues. a fluuio thraciae strimoniae. uicina quem habitant. hec aut comparatio non ad telorum pertinet iactum. si ad troinos pertinet clamorę.

FUGIUNTQ. NOTHOS. Aut quos suis uentis frigidos. nae etiam grues significant tempestatem futuram. ut In georgicis legimus. ut illum surgentem uallib. imis

Nothus

aeriae fugere grues. aut reuertentem notos. horum ii calorem fugiunt cum reuertuntur In trachiam. AD UBI CLASSIB: EQUOR. Cum classib. labi. ARDET APEX

CAPITI. Exsequentibus Intellegimus aeneae armorum fieri descriptionem.

Conus

nā dicturus est. at non audaci turno fiducia cessit. quā ut talia arma conspicere. sitam primam respicias conexionem. quasi de turno uideatur dicere qd non p

cedit. APEX. Com altitudo hoc loco; est aut homeri et locus et comparatio;

hoc autem iste uiolentius posuit. quod ille stellę tantum facit comparationē.

hic etiam stellę pestiferę respiciens quas clades futurus fecit in laturus aeneas.

Cometae

COMETĘ SANGUINEI LUGUBRE RUBENT. Pro lugubriter; cometę autem latine crinitę apellantur; et stoici dicunt has stellas esse ultra. XXX. II. quarū

Auienus Auctor

nomina et effectus auienus qui lambis scripsit uirgilii fabulas memorat.

Plinius etiam secundus dicit cometas stellas eē naturales quae apparent certis temporib;. Item hoc quoq. commemorat cometas fieri de planetis quinq. unde interdū

Mercurialis stella.

bonum. Interdum pessima significant. nā si deuenere. aut iouefiant. optima pruntiant. si de marte aut saturno deteriora. Nam mercurialis semper talis

est. qualis ille cui cohęret. unde et minister deorum fingitur; hinc est qd

modo ait. cometę sanguinei lugubre rubent. id est noxii. SYRIUS ARDOR.

Syrius

Syrius stella eē inoreantis. quae ut in tertio diximus quantum In ipsa est pestifera eē. sed p qualitate adiacentium auiuncitur aut mitiorib. uertitur uiribus; hinc

Leuus

est quod cum certo tempore semp oriatur. non semp ē noxia. LEVO. MOXIO. qd

autem aut contristat lumine cum de stella loq. retur quā arma splendentib;

Statius.

conparauit. bene hoc statius ad ipsa arma transtulit dicens. arma q. In aurora

tria. QUO VOTIS OPTASTIS ADESI. Magna respuadentis ē. ut quod aupti

Praeiudicium

fieri. In preiudicium trahat; sic hoc loco. quia uult turnus ut optent pugnam

eius socii. hanc eos semp dicit optasse; Perfringere DEXTRA; fortiter facere.

et bene uerbo usus est militari. IMMANIB: Nonnam inuotus silnmani bus:
ISTO. Prosit. tertia sonnē; refero autem pro uenat. REFERTO LACT A PA
TRŪ. Aliii distinguunt. ut sit. referat modo unusquisq. facta patrum. et
laudes, et seu tus salustium hoc dicit. quiam hispanorum fuisse. ut in belle Salustius.
eunibus iuuenibus. parentum facta memorarentur a matrib;. Alii distin
gent. nunc magna refero facta. ut duastres dicerit. nunc unusquisq. et suo
factorum memineri. et laudis parentum. VERSAT QVOS DVCERE CONTRA
Cogitat quidem sed non facit. ne diuiso exercitu utr^v biq. uincatur. quod se Utrubiq,
quentia indicant. Nam paulo post dicturus est. et rapit ace. totam aciem in
teucos. CONCIDERE. Conuacat. PONTIBVS. Salustium. LANCIENTIS. Pontes
TRANQVILLI; BREVIBVS. Vadis; FERRE. MOS. Id. scaphis; Nonsp Scapha
RANT. Legitur et sperant. quod et melius est. nam dum uada ee non sperat. in
cidit in ea. TOLLIT. Fere ad celeritatem nimiam dictum est. FINDIT
ROSTRIS. Militari sellle dictum est. ut etiam terra ipsa quodammodo sen
tiat hostis aduentum. STATIONE. Statio est portus temporalis. nam portus e Statio
ubi hiematur; si modo statio sic cultus significat. hoc enim dicit. portorīra. Portus
et nauem frangere non recuso. INNOCVE. Innocuus est cui non nocetur. Innoxi Innocuus
us. qui non nouit nocere. Sed poete plerumq. confundunt. DORSO INIQVO. Innoxius
Dorsū est durior harena. quae remeantib. fluctibus et euntibus densatur. Dorsum
et in modum saxi durescit. quam aut spuluinus uocat. INIQVO. Sibino
centi. FLVCTVSQ LATICAT. Sub audi ea. nā fluctus nominatiuus est sin
gularis. EXPONIT INVNDIS. Ideo in undis nominandas. quia in ipso loco
res agitur. ne est mutatio. OMEN PVGNAE. Salustius. Pugnam illā Salustius.
omni bello futuram. Ideo ergo omen quasi aut nunc sic ubiq. uincit
aeneas. INVASIT AGRISTIS. Q dicit. et laros uastant cultoribus agros.
THERONE. hoc nomen in pindaro lectum e tantum. TVNICAM SQVA
LENTEM. Splendentem loricam. HAVRIT. Fere modo significat. et ubi Hauro
PHEBE SACRVM. Omnis qui sectio matris uentre pereantur. ideo sunt
appollini consecrati. quia ad se medicinae. p quā lucem sortiuntur. Unde
escula pius eius fingitur filius. Ita enim eum pereatum supra docimus; cae
sarum etiā familia. ideo sacra retinebat appollinis. quia primus de eorum

familia fuit exsecto matris uentre natus. unde etiam caesar dictus. licet uaria de ethimologia huius nominis dicantur. ut diximus supra. QVOD LICVIT PAR VO. legitur et licuit. USQ. Tam diu donec. ECCE FARON. Legitur et faro. ut et clamor caelo. ut sit dativus a beo quod hic fatur. Siaut faron legerit figuratum est. nam de nominativo transit ad dativum. dicens clamanti. INFELIX NOVA QVIDIA CYDON. Decretensibus accipimus. qd in amores puerorum intemperantes fuerunt. quod postea in Laconas et in totam graeciam translatum est. adeo ut et cicero dicat in libris de re publica ob pbrio fuisse adulescentib. si amatores non haberent; ppter quod poeta cydonem induxit amatorem. nouimus autem cydonas cretenses dici, sane cydon quando nomen pprium. cy. naturaliter pducit, si apellativum corripit cy; ut parius sive cydon telum in medicabile torsit; tam statius etiam in pprio corripuit. ut haec regi pmissa cydon haec lampe dabamus: Quod fecit abutens licentia: qua utimur in pprius nominibus. FLAVENTEM MALAS. flauentem malas habentem prime gtatis. NOVA QVIDIA. Quem tunc primum amare coeperat. STRATVS. id est poene. OMISERANTE. Promiserandus. nam p nominativo uocativum posuit. ut contra socer arma latinus habeto. Licet illic possit accipi socer arma latinus habeat. Nam habeto ecsecta et tertia psona est. tm etiam alibi nominativum p uocativo posuit. Vt cor niger hesperidum fluuius regnator aquarum. SVBITA CORORS. Unanimiter uenient. SEPTENAQ. TELA. More suo p septem. ut bina p duobus. DEFLEXIT PARTEM. S. C. ALMA VENVS. Maleat donatus hoc loco. ante dictorum oblitum esse uirgilium. qd post iouis phibitionem bellis fecit numina interesse. non respiciens iouem magis deos hortatus esse in hedera: qua a bellis phibuisse. Nam paulo post tamuno qua uiturna bellis intererunt. ACHATEN. Omnia nomina quae in tes exeunt. uocativum in a mutant. ut achates achata timoetes timoeta. SVGGERE TELA MIHI. Ordo est. suggere tela mihi. quae in campis eliacis in grecorum steterunt corporibus. nullum de dextra mea in inutilos sine causa iaculabitur telum eorum quae iam sunt caede hostium compbata. TRANSVERBERAT. Scindit. TRAIECTO MISSA. Quae fuerat missa retro a tola certo. PROTINVS. Iugiter. continue. TENOREM. Currendi modum. MORIBVNDA. Moriens similis.

Caesar

Usq;

Cretenses

Cydones

Mala

Septem

In. tes. exeunt

Protinus

Tenor

quod tacē etiam salustius ostendit · quia ut quasi uitabundus per uiuios
et saltuosa loca exercitum ductare · nā iugurta nonuitabat legatū · sed se
cum uitare simulabat; non quia nomen ē; ideo significat similitudinem
non passionem · Quod si participaliter diceretur; a passiuo uenire; omnia
enim a passiuo uenire participia induse exeunt · MORIBVNDI · Similis mori
enti · non enim participialiter aliquid significat · si nomini habet significatio
non · Nomini autē significatio similitudinē habet non passionē · Quando
dico moriturus est; uere moriturus ē · moribundus autē; non potuere si similis
morienti est · Unde et salustius dixit quasi uitabundus · FRATRIS DECOR
PORE RAPTO · Si diceret frm̄ decorpore · speciosius erat · quo ideo omi
sit · et hasta alcanoris tm̄ uulnerauerat manū · In manu suo hæserat cor
pore · FEMUR · femur dicamus; quia legitur huius femoris · illius uō ablati
ui non inuenitur nominatiuus · Et ut scripsit a femine · licet caper in libris femur
enucleati sermonis dicat femen; sed non ponat exemplum; ergo aut hoc femen
femur · aut hoc femen · nā femus non dicimus penitus · HIC CVRIBVS · femen
Hoc est tunc erat ordo tunc fidens primeuo corpore aduenit clausus; qui
clausus curibus · quia et decuribus · ut uerres romulia; Aut fidens curib;
ut ecce sabinos prisco de sanguine magnum agmen agens clausus · RIGIDA ·
Tenens eam non uibrans et iaciens · BOREAE DICENTI SVPREMA · Aut fab boreæ
originem ducentes a zetho et calai qui filii boreæ et orithie nimphe fue & orithiæ
runt ut degente degenere accipiamus; aut certe In rip boreis montibus
natus · unde est origo uenti boreæ · ISMARA Traciae ciuitas a monte
ismaro · EXPELLERE TENDUNT · Loco se in uicem mouere contendunt ·
LUMINE · id est litore · MAGNO AETHERE · id ē aere in magno · nam
uenti in aethere non sunt; si in aere; sic supra · atq; ethera tranant cum sonitu ·
paerem · OBNIXA OMNIA CONTRA · Mare mari · nubes nubibus ·
uenti uentis; legitur et obnixi; ut referatur aduentos · HEREDE PES ·
Propedi · nam anti prosis est; & est homeri uersiculus; ARCADAS · Accusati
uus est pluralis · cuius ultima pars syllaba ideo breuis est · quia nomi
natiuus pluralis · et terminatur · ut hi archades · ut del fines del finas;
LACIO SE QUACI · Prolatinus alabi · inuadunt urbem somno uinoque

Quando

sepultam. DIMITTERE QVANDO. Siquidem retest romanae militiae, nā In locis
Impeditis. equos comitib; dabant. et pedestri certamine confligebant.
QUO FUGITIS. Hoc amare dictum est. etiam preces sequuntur. DEVICTAQ.
BELLA. Finita, exhausta, nam hostis iuncitur non bellum. FIDITE MEPEDIB;.
Datuus est pedibus. nā fido tibi dicimus. HAC VOS ET PALLANTA DVCEM
GERA. Hoc uult patria, ut pedes hostium reuertamur. NVMINA NVLLA

Argumentor

PREMVNT. Argumentatur a facili, dicens. non contra deos sed contra mor-
tales bella tractamus. ICCIMARIS. Quod ē efficax In fine posuit. nam dicit
eos quo fugiant non habere, cum terra teneatur ab hostib;. mare aut pedibus
transire non possint. castra uō Ingredi turpissimum ē. Aut ceste hoc In pos-
sibile, si ab hostibus ut quidā uolunt intellegentes. & rapit acer totam aciem
In theucros. scilicet & suam quā ducebat certis relictis. MAGNA CLAVDINOS
OBICE. Modo usus habet, ut hic obex dicamus, unde quidā magnū obice

Obex

legunt. utique etiam haec obex dicebant. sed m quod ē magna obice, hinc ē.
quod nūnulli autant generis dubietatem. & legunt magni scilicet et mairis.
Caeterū In libris dubi generis ꝓbat dici et hic obex et haec obex, quod utdixi
mus hodie deus fu recessit. DEINDE SOS. PRVMPIT. I. E. Vt eos hortaretur exem
plo. FATIS INIQVIS. Exitum praeoccupant futurum. MAGNO PONDERE.
Magni ponderis, ut aere cauo clipeum, paeris cauo. RECEPTAT. Ideo frequen
tatiuo usus est. quia herentem hastam ossibus auellere facile non poterat.
ergo receptat est. frequenti concussione duellit. SVPERIOCCVPAT. Quē
non desup occupat; ideo aut de sup. cū pallas a deuellendum hasta fuerat Incli
natus. NAM PALLAS ANTE RVENTE DVMFVRIT. Orclo est, nam eum de
pallas ante excepit, id ē dolo interimit. ille enim Incautus fuerat. TVMIDO IN PVLMONE.
& natura liter tumido, et quia furebat. In pulmone aut recondit, archa
smos est. pro in pulmonem. ROETHI DICENTE VISTVLA ANCHEMOLV.

Auienus

Haec fabula In latinis nusquā Inuenitur auctoribus. Auienus tīqui
totum Iuuum iambis scripsit, hanc commemorat dicens grecam ee, ro

Fab roethi & anchemoli

echus gōmarrubiorum rex fuerat In alia: qui anchemolo filio asperiu
sup duxit nouercam, hanc prius gnus stuprauit, quo cognito cum eum pater

perseqreatur et relpoenam uocaret, fugiens ille se ad turnum contulit · SVIS.
transtras · lucanus · et amissum frm̃ lugentibus offert · DISCRIMINA · Differentias · THRVMBRAE · Prothrymber · metri causa metaplasmum fecit · EVAN
DRIUS · Possessium est modo non patronymicon · SEMIANIMES MICANT
DIGITI CRVRAVQ · R · Ennii est, uroscerat In campis capit ac ceruice reuulsi · semianimesq · micant oculi lucēq · requirunt; quem uersum tota transtulit ad
suum carmen uarro atacinus · TVENTES · Modo uidentes · alibi defendentes ·
DOLOR ET PVDOR · Sicut ex certio aestuat ingens in o bicorde pudor mixtoq; Insania luctu · FVGIENTEM ROETHEAE · Preter fugientem · TVRNO · Subaudit
ad mortem illi · hoc spatium fuit tantum · et hec sola mora quominus illi perire · TEV
TRA · Ab eo quod hic theutras · huius theutre · quomodo aeneas aenee · TVRBEN ·
Ab eo quod hic turbes · OPTATO · Idest exuoto; pestatem iuuenis frequenter op
tantur · et quasi contingere uidentur exuoto · EXTENDITVR VNA · Sicut
duces diuersis locis commissa proelia continuauerant · ACIES VLCANI ·
Ideo abusus est · quia compartitio ad bellum pertinet · nam deigne aciem dicere ·
satis Incongruum est · ergo acies uulcania, ut signis quae late per campos effundit ·
VICTOR · Cuncta processerunt · uoti compos · EMITVXON · OVANTES · Abu
sio est · non proprietas · COTTOMNIS INIMIC · Vnanimiter omes fortiter
faciunt · SED BELLIS ACER · Sed modo Inceptiua particula est · ut In sa
lustio septimo · sicut · at · Interdum · nam non est coniunctio rationanti ·
IN SVA COLLIGIT ARMA · Post cuium se clausit, alibi et se collegit In ar
ma · ELATVM INIVCVLVM · Iugulo suo uulnus minantem · FATACA
NENS · Quasi diuinus · alii cauens legunt · sed in quod non statim et diui
nus nā et a balis audita cauere poterat · CANENTIA LVMINA · Aut
pallage est · ipse canens · aut fisicam rem dixit · dicunt enim pupillas mer
ut tempore albescere · INIECIT MANVM PARCE · Traxerunt debitum
sibi ex sermone usus iuris · nā manus Iniectio dr · quotiens nulla iudicis auc
toritate expectata rem nobis debitam uindicamus · DA NVNC TVRBI
PATER · Vicinu Inuocat numen, circa cuius ripas bella tractantur · sic
supra; iudex tu praesens nros · I · TVA QVERCVS · In tuis ripis creata · AV
DIT · Modo audit · et ad effectum deducit; paulo post tantum audit;

Diserimen

Tueor

Sed
At

Texo

ut audit alcide iuuenem · DVMTEXIT · Dum spoliat. nā tempus presens est non preteritum. ab eo quod est texo · Sic plautus · ego hunc hominem hodie texam pallio · ET NON CEDE VIRI TANTA · P · Subaudi esse · NODVMQ · MORAMQ · Bene addidit moram · ne nodum aliud acciperemus · Nam nodus p prepe ē densa pectum multitudo · sicut turme equitum; et dictum est in disciplina militari · Nodum g̃ p difficultate accipe. quae utq̃ possit resolui · GRAIS INPERDIT A · C · T · Quos greci p dere nequiuerunt, theucros autem accipimus quos sterum dixit aeneas, nā ait · quorum de numero qui se in bello sequuntur prestantes uirtute legit; aliter non procedit. nam paulo post eripuit ipsi sunt qui obsidentur in castris · EXTREMI ADDENSENT ACIES · LUCANUS · quantum pede primaretato constringit gyros acies; denseo aut secunde coniugationis ē · NEC TURBA MOVERI ILLA MANUS Q · SINIT · LUCANUS · gladiosq · suos compressa timebat · MAIORE SUBHOSTE · Sub hostilitate. nā subduersis hostib: pereunt · AEQVORE IUSSO · P · Proipsi iussi. et est usurpatum participium. nam iubeor non dicimus · unde potest uenire iussus; sic g̃ hic participium usurpauit, ut horatius uerbū dicens: hac ergo pauare Vidoneus imperor et non iniurius · Ergo satis licenter dictum est. adeo ut hic loco plus · a · longam posuerit · TVM · Deinde · TYRANNI · REGIS SUPBI · AVT SPOLIIS EGO IAM RAPTIS · L · O · A · L · Dilemma tum argumentū qd ē ab utraq · parte firmissimū et conclusa aduersarum · SPOLIIS OPIMIS · Quae dux duci detrahit, ut diximus supra · opima sunt spolia · FRIGIDVS ARCADIBVS · C · I · P · S · Presagio mortis future · SPECULA CUMULIDIT ABALTA · Hoc ad currus altitudinē spectat. leo ad turmulentiam atq · ferritatem; et est ordo · utq · leo aduolat tali ē turmi imagoueniens · CONTICVVM · Postquā audit eum uenisse in tali actu teli scilicet ut possit ferri · IRE PRIOR PALLAS · Subaudi subdit · FORS · fortuna · propter illud audiences fortuna iuuat · TEVRECORAL CIDE · Supra contra inferiorem hostem. fluminis implorauit auxilium · nunc contra hostem maiorem uirib: deum inuocat uirtute prestantem · CERNAT SENEC I · Ad illud quod ait turnus · cuperem ipse parens spectator adesse. hic dicit · ipse suum cernat interitum · VICTOREMQ · FERAT ·

Nodus

Tum

Praesagium

Iussus

Fors

M·L·I·Donatus dicit·memnerit·si meliusē sustineant quasi pondus & poenam·nec enim meminisse possunt oculi· LACRIMASQ·t·l·l·ostendit euentum futurum· STAT SUA CUIQ· DIES· Secta philosophorum, poetę, p qualitate negotiorum sempiternitatis·nec se unquā adunam alligant, nisi quorum hoc ppositū ē, ut fecit Lucretius, qui epicureos tantum secutus ē· Scimus autē inter se ēē sectas contrarias, unde fit ut in uno poeta aliqua contraria inuenimus, non ex ipsius uicio sed ex uarietate sectarū. Illud namq· qd ait in quarto, sed mi sera ante diem, epicureos ē· qui casibus cuncta ē cedunt; nunc qd dī· stat sua cuiq· dies, stoicorum ē qui dicunt fata & statuta seruari; sane prudenter fecit ut fluxam et uagam opinionem epicureorū daret homini· Nā illud ex persona poetę dictū· hanc autē ualidā daret iouī· Nam stoici et nimiū uirtutis sunt et cultores dei; stat· fixa· DIES· Tempus uitae· nā feminino usus ē genere; cū enim masculino utimur, reuera diem significamus· BREVE TEMPUS VITAE· Quia quandoq· finitur, ipse paulo post· rhebe diuites, si qua diu mortalib, ulla ē uximus; item cicero· quid ē enī hoc ipsum diuiti quod ē aliquid extremum· OMNIBUS EST· Magna ē consolatio, quia ostendit non ē dolenda communia· SED TAMEN EXTENDERE FACTIS· Contra illud ē, quod occurrebat utinam ēē ardua, si breuis ē uita; dicē ideo amandas ēē uirtutes, utinam breuitas, famę et gloriae meritis possit augeri· OPUS· officium· CUM TI DEUM· ē· Vt achilles thetidis, memnon auroręe, ascalaphus martis· SARPEDON· Secūm uirgilii declinationem, uinothum sarpedonis· alii ultima habebit accentum in nominatiuo secūm homerū, quia et sarpedon tos facit et sarpedo nos facit et ultima et penultima· ITIAM SUA TURBA· Multitudinē legum, ut sic ecce, & prima ad consolationē, si ita pertinuisē ille quinuncit· METAS· fines, ut his egone metas rerū· n·t·p; PRIMUS· Bene ad exprimendū celerē motū aduentū, preterito usus ē tempore· RUTULORUM RELICIT· A· Respiciendo, fecit partem feliciorē, ut aspice nos hoc tantum; quicquid enī iuppiter uidet, ad modum luuat· RELICIT· RE· naturaliter breuis ē, et cum plonga posita, si alibi, reice ne maculis infusca uellera pullis; Quod licet possit excusari, quia cū facit reiecī, in ter duas uocales posita p ducit superiorē, ut dicamus longā eam ēē spe quia per declinationem longa futura ē, in qua in hac re argumentū magis ē quā ratio·

Epicurei
Stoici
Stat
Dies
Opus
Meta
Reicio

Ecrasis

dicamus haec rasin fictam. quae plerumq. poetis conceditur. FULGENTE DIRIPIT ENSEM. Neiacto telo inermis eet. VIAM MOLITA. Hoc est cum difficultate quae fuit. p qd ere solidatas clipei. et minus firmus hastę iactus ostenditur. TUNC MAGESIT. Legitur et magis ē. unus tn sensus ē. sed si mage legamus. pp metrū dictū est.

Mage

Pote

p magis. sicut etiam pote p potes; Persius. quipote uis diam nugaris cum tibicine; qd adeo inusum uenit. ut etiā in ipsa inuematur. Cicero in frumentaria. mage con

Penetrale

Penétrabile

dempnatū hominē in iudicium adducere non posse. PENETRABILE. Pro penetrale. namq d penetrat penetrale dr. quod autē penetratur. penetrabile. CUSPIS IN GENS. Ita accipiendum ē. ne incongruū sit de puero. si dicerit ingens pectus; sane

Cuspis

cuspidem abusiue pro hastę mucrone posuit; Ipectus PERFORAT. hic subdistinguendum. ut ingens sicut diximus. ad superiora possit referri. ANIMUSQ. SEQUUNTUR. Pro anima; nā animus consilii. anima autē. REFERTE EUANDRO. Potest et hic distingui. potest et supra referte. ut sit. euandro remitto quale merui

Anima

Animus

filium. SOLAMEN HUMANDI EST. Quia solatium ē iuuentui. humare defunctos. STABUNT. Constabunt. PARUO. Non paruo periculo. uersus ypmetrus. BALTEI. Potest et sin heresis ee. potest et ypmetrus uersus. nam sequens

Ypermetrus ūsus

uocali inchoat; balteus autē a numero singulari masculini ē tantum generis. iuuenalis. balteus et tunicę & criste. In numero uō pluralis. et neutri. Idem iuuenalis. quotiens rumoris ulciscantur balteo; in pressumq. NEFAS. In sculpeum danaidū nefas. Donatus tamen in pressum dicit coactum quod a patre compulsę sunt facere.

Balteus

Danaides. feminiū patronī

CLONUS EURITIDES. Laus a hartifice. ut mira quę fecerat arte Iraon; hę. dum opus alcimedontis. NESCIA MENS HOMINUM. Quia ppter hunc perituru est balteum. quem nunc se sustulisse lętatur. SUBLATA. Elata. MAGNO CUM OPTAUERIT. Scilicet pretio; si alibi. et magno mercentur aridae. & est sensus talis; Ora tempus quo turnus optabit quo uis pretio redimere. ne ipse pallantem occidisse uideatur. MULTO GEMITU. Cum multo gemitu; ō dolor. Hos duos uersus plerq. a poeta dictos uolunt ali. socius qui reportant cadauer; dolorauē ppter. haec te prima dies. b. d. h. e. a. decus ppter. citatā ingentes ululorum linguis aceruos. CERCIOR AUCTOR. Id ē nuntius uetus. TENUIS CRIMINE. L. Modico mortis interitio. p qd magna pallantis uirtus ostenditur. quo inter empto omnis ē in fuga uersus exercitus. UERSUS.

Interstitiū

fugatus; latum LIMITEM ARDENS AGIT Peragmen. idē facit, sicmelaus quāsi dicas
latum pagmen; ergo sic intellegamus. aut pordinem. aut per ꝟ pallagen. nā et si
prasicat. haec ego uasta dabo et latore limite. d. PALLAS EVANDER. Inipsis. o.
s. o. Cratrectum. pallas euander mensę quasaduena primastunc adit dex
treq. datę Inipsisomnia sunt oculis. sed perite scissa ē narratio. p quā animus
aeneae ꝑturbatus exprimitur. INFERIAS QUOS IMMOLET UMBRIS. Inferiae
riae sunt sacra mortuorū. qd inferis soluuntur; sane moserat Insepulchris
uirorum fortium captiuos necari. qd post quā crudele uisum ē, placuit gla
diatores ante sepulchra dimicare. qui abu ſtis bustuarii apellati sunt. CAPTI
UOS ANCHISE. Pro captiuorum ut captiui pendent currus. item. captiuaq. ues
tis congeritur; & est ut dximus speciosus ornatus. MAC 9. Datum ē. ut su
pra. ilonamq. pcul. SUBIT. Subsidit. PER PATRIOS MANES ET SEDES. S. I.
Per eas ꝓsonas rogat. ꝓpt quas precatur. PENITUS DEFOSSA TALENTA. Mul
tienim diuitias suas obruebant, unde oratius. quid iuuat Inmensum te argenti
pondus et auri. furtim defossum. idū deponere terra; sane melius in fossa di
cere. quā de fossa. ad quod ē metri necessitate conpulsus. nā fugit dubiā ſ llaba.
NON HIC VICTORIA THEUCRUM VERITTUR. Lucanus. nī pondera rerū
nec momenta sumus. GNATIS PARCE. Quiuirgilū scripsit declamationes. In hoc
loco. hoc ait. Inpb; es qui aut regi dones aut filios exheredes; parce aut ē. sed mani
festum quos serua, ut apud lucilium & ennium Inuenitur. GNATIS PARCETUIS. Ac qu
supm dxit. gnatoq. patriq. quomodo dic gnatis; nē est contrariū, nā liberos
etiā unū dicimus filiū. A deo utter rentius etiā filiā liberos dxerit, ut In hec
ira qui illū dignū decreuerant suos cu liberos committerent ubi pater de filio ad
uxorē loquit; ergo usurpauit respiciens ad liberos. gnatos de uno dicere.
COMMERCIA. Uicissitudines. et ignoscendi facultate. HIC PROCUL HE
MONIDES. Hoc nom licet possit ee patronomicon. quia Inde exit. ut dicamus hæmo
nis filius. tam melius ē ut ad ꝓpriū ee dicamus. quia nus qua aliud nom eius aut
aut premissū ē aut secutum; ergo q similee est patronomico. ut sit hæmonides sicut
tuchidides. INFULA. fascea Inmodum diadematis aquauitte ab utraq. parte
dependent. quae plerumq. latae. plerumq. torulis de alboeccocco. INSIGNI
BUS ARMIS. Asper sic legit. et uitur sallustii exemplo. quiat; equo atq.

Inferiæ

Bustuarij

Cōmercia

Infula

armis insignib: ; Prob. uō Insignib. albis dicit legendū. uuestes albas accipiamus.
quae sunt sacerdotib. congruę. Sicut statuus de amfiarao dicē; Cūmpo. p campum;
Immolat. Quasi iustimā. utille consueuerat. nā hoc uerbo ad sacerdotis nomen
ad lusit. INCINIQ. UMBRATIQ IT. Aut magnitudine corporis sui ob umbra
eius cadauer. aut ingenti umbra idē morte tegit. ut. In aeternā claudunt ur
lumina noctem. aut Ingenti umbra tegit. sedm usū accipiendum ē. id est In
saluatione eum opprimit. Vadum brat. SIRESTYS. Sereftos duos In
tellegamus. unum in castris. et unum cū anea. nā troiani nondū erupere
de castris. ut intellegamus eū quē supradixit; q duo sunt. Nec mirū cū enim
sed dixerit. qd exemplo eē possit. assaracq. duo. LECTA RETERI. Propriae
dixit. nā spolia quae aprantur trophei. legi dicuntur idē eligi. TROPHEI.
Declinatio latina est. unde penultima habebit accentum. In numero uō plurali
quia trophea dicimus sicut greci nec aliquid inde mutilamus. et ut ante pe
nultima accentus. sicut apud grecos. INSTAURANTACIES ΚΑΤΑΤΟΟΙΩ
ΠΩΜΕΝΟΝ. Antefusas accipimus ex eo qd dixit instaurant. VULCANI
STIRPE CREATUS. Notandum stirpē de patre dictā. cū semp de longa ge
neris significatione dicatur. DARDANIDES. Patronominicon amaio
ribus. DIXERAT ILLE ALIQUID. Prouerbialiter dictum ē ac si diceret.
non mirum si occisum ēē eū qui sibi plurimū adrogabat. CAELOQUE
ANIMUM FORTAS SE FEREBAT. Forte exequauerat caelo. unde aenea
dracones. quibus caelo telaudib. aequem. SILUICOLAE FAUNO DRIOPE
QUEM. N. C. Faunus hic loco quidam rusticus intellegendus ē. non deus. sicut
supra anteri quē legimus iouem; nonnulli etiā nimphā n deā uolunt. sed greci
sponsam dictā. ne incredibile sit ex duob; numinib. procreatum ēē mortale.
quamquā haec numina sedm aristotilem aliqn moriantur. ILLE REDUCTA
Idē long; ut in terea uid Aeneas in uallere ducta; Intellegimus pterna
hasta tarcetu armae ēē impedita; aliqreducta. retroacta dicunt. qd non p
cedit. ISTIC NUNC. Sarcasmos ē. idē hostilis irrisio. LATRIO SEPULCHRO.
Etiā hic apparet faunum hominem fuisse. IMPASTI. Ita auidi. ut semper edan
tur impasti; sic de arpiis dixit. et pallida semp ora fame. quasi fame. AUSONI
DUM. Pro ausonidarū. sicut deum p deorum. nā ausonidū a genere feminino

Tropheum

Stirps

Anxyr

Impastus

uenit. uthaecausonis hę ausides. ausonidarū uō uenit abeo qd ē hic ausonidu
nuus ausonidę. TACITIS RECESSIT AMICIS. Inter ca iacem et tarracinā: oppidū constitutū ē a laconib; qui comites castoris et pollucis fuerunt. & ab amyclis pueriae laconiae ciuitate. et inditum nomen ē. lacones itaq; isti cum secūm pytagoream sectam ac de omniū animaliū abstinerent. unde iuuenalis. A cunctis animalibus se abstinuit. quamquā homines & exercitis paludibus natas serpentes occidere nefas putarent. abistlem interempti s. unde amyclas tacitas dicit. idē pytagoreis. Nā pytagorica iuratus ē quinquennale silentiū. est et alia expositio. cū frequenter falso nuntiarentur hostes. & inanit terrore ciuitas quassaretur. lata lege cautum ē ne quis umquā hostis nuntiare aduentum. postea cum uere hostis uenit. & nullo nuntiante. ex improuiso ciuitas capta ē. unde tacite amyclę dicte sunt. qd periere silentio. Hinc ē quod ait lucilius. Mihi necesse ē loqui. nā sic a amyclas tacendo periisse. AC GIGAS QUALIS. Ipse ē ebria reus. IGNEM PICTORIBUS ARSISSE. Asper dicit. ignem hunc animę intellegendum calorē uenientem ex ferocia. ut sit cū iam suae crudelitatis efflare. Alii ignem hunc fulminis uolunt. ut sit dictū. quē admodum in primo. illū expirantē transfixo pectore flammas. Sane notandū ignē arsisse. cū igni alia resardeat. Sic. Ut non una manū putares. nāq; ad hoc prima comparatio. ut intellegamus eū multitudinis iniecdum cassē. INTERIT MUCRO. Nimia scilicet caede. QUADRIIUGO. Propter omoeoteleuthon noluit dicere quadriiugos. et commutat se ad alia declinationē; Nam et quadrigę et quadriiugos dicimus. sicut inermes & inermos. et animes & animos. ATQUE ILLI. Equi scilicet. nam ad superiora retulit. qd sciendum est eē uiciosum. Interposuit enim aduersaq; pectora. LONGE GRADIENTEM. Longis gradib; incedentem. et ē militaris incessus. BIIUGIS. Et nomenclatiuus hic biiugus. nā biiugib. facere. sicut tertiae formę abeo qd ē hic biiugis. huius biiugis. NON DIOMEDIS EQUOS. MIC. C. ACHILLIS. Duos obiicit aquilus est uictus aeneas. nec tamen usq; quaq; nā eorū impetus euitauit. DICTA PARAT. Potest legi. et dicta parat contra. PROMUS PENDENS. Pnus nomen ē. nā et comparatur. ut pmor. Siant participium et. fieret uicio sa eloquutio. sine interpositione coniunctionis. PROFECTO. Et tento ut

Amyclae

Pytagorici

Briareus

Ferocia

quadriiuges quadriiugos

Biiuges Biiugos

pectaq. saxa pachini. LUCAS NULLA TUOS LUCAS. EP. A. U. U. E. H. U.
Haec adlocutio contrariae superiori. hoc enim contra. obiecisti mihi qd sim
Nadiomede et ab achille conuersus in fugam. te uero o lucane nec equorum
tardias pedit. quod mihi contigit cū adiomede occisus e pandarus qui in eode
curru dimicabat. nec aliqua umbra equitui fuit terrori; quod faciū sepius in
homero legitur. sicut paulo post turnum cogit imago bella deserere; potest
tn Nadillud referri. quotemp eum abachille nube caua neptunus eripuit.
utinquinto commemoratur. IPSE ROTIS SALIENS. Sarcasinose. Nā per
Inrisionem dictum e. ille enim uulneratus ceciderat; ROTIS. Curru. a parte totū;
SINE. Permute. relinq. patere. CRN XW PHH CON; LACEBRAS ANIMAE
PECTUS; Diffinitio e pectoris. AEDEBAT. Quasi ad spectaculum. unde etiam
inferum aedituores uocantur. UT REBIAE. Ut urbanae hari fuerunt e. quoctro
iani ueneris iustitie nituntur. Nd dictum e per romam. nā supfluo quidam
hanc orationem simpliciter dictam uolunt, ut reuera dicat iuppiter per se
nihil posse troianos. quod falsum e. adeo ut iunonis oratio ad troiam non ad
simplicia uerba respondent. NECTE SENTENTIA FALLIT. hoc pparatur the
sindicum e. VIUIDA. Fortis. ut sed bello uiuida uirtus. CUIUNO SUMMISSA.
Humilis; et qua intellexit obliqua troianorum ex accusatione impugnari. suū
pudorem et ā ipsa respondet obliq.; TRISTIA. Seuera. terrentes. Tristis uen
tus in est in mitu atq. in uerb. hē contra urgulus. furias amnemq. seuerū. QUIN.
Ut non; nā confirmatiua particula ñ e. NUNC FERRET TEUCRISQ. PIODET
SANGUINE POENAS. Ductus e. nā non agit ut peteret. sed magis fauet eius salutī.
Quod autē dicit pro sanguine. eū latenter exaequat aeneae. qui ubiq. inducitur cultor
deor. ILLETAMEN. Quāquā morituris e. tn ab his originem ducit. MOSTRA. Duinc;
QUARTUS PATER. Abauus. nec e contrarium illud. cui pilumnus auus; potuit enim
fieri ut et auus eius et ab auus a pilumno pilumni nomen mutuentur. SIMORA PRAESENTIS
LAETI. Exiouis concessione. qualiaste egerit iuno cognoscatur. sed licet ut
turnus possit euadere. CADUCO. Morituro. PONERE. Facere. sicut ciuis ho
merum secutus. quidam. ΔΑΙΕΕΟΗΚΕΝ. Idest. HACTENUS IMPULSIS
SEUACAT. Ingenti arte locutus e. nam dicendo uacat. ostendit supra hoc breue
spatium. ulterius bona stellarū in radiationem turni fata differre non posse;

Uuidus

Summissus

Quin

Abauus

Caducus

unde nonat. Indulsisse lib & seduacat; ac sidicere & iam undiq. in morem erudit
turnus. hoc tantū uacat spatiū; hinc ē qd ter supra aut metasq. dari puenit ad aeui.
VENIA. Beneficium. quod te speras meteri. QUE VOCE GRAUARIS. Quae ne
gas fato; uox enim iouis. fatum ē; statuis. et uocem fata sequuntur. Hoc aut dic.
ut tua quae negas uoce id ē fato mente prestares. Nā si iouis uox fatum ē. potest
aliud fando. fati ordinem commutare; grauaris aut. negas. grauiter feres; &
hac elocutione nonnisi p accusatiuū utimur. Ut si dicas. grauor aduentū tuū.
id ē grauiter fero. Grauor praesentiam tuā; Nā et ipse sic dicit. quae grauaris;
alter non dicimus. In hac significatione; simul et etiam acusatiuo casu utimur.
cum uolumus absolutā facere elocutionē. et p gerundi modū aliquid dicere; ut
petendum mihi ē equum. codicem. brrrū; hinc uirgilius ait. pace troiano abre
ge petendum; salustius. castra sine uulnere intrandum. nā si dixeris petendus ē co
dex. iam non p gerundi modum sed participialiter loqueris. TALIA. Tirma p petita.
VERIUANA FERO. Sum uentatis ignara. SUCCINCTA NUBIBUS. Quia pri
misit. agens hiemem; quod nisi ee. splendorē acciperemus. qui ē circa corpus
deorum. NUBECAUA. Ut nominatiuus hęc nubes. nā nubs non dicimus. quod
ait iunius andronicus qui primus edidit fabulam latinā apud nos. IUBASQ.
Pter equinā caudam. quae ee solebat in galeis; uel ipsa q. hirsutus equina.
DIUINI. A. C. Hoc ex p sona poetae dictum ē intuentis futura. nā post
mortē in numerum referetur deorum. In AMIA. Nec amoribus. nec amen
te uenentia. OBITA. Sumpta. suscepta. et complela. EXCULTAT. Exulta
re ē gaudere. & p se plenū est. Nam insultare ē irridere inimicos. Et dum
insultat ubi. licet salustius dixerit. ab adulescentia bonos insultauerit. Qua
uis possit illicalia ee significatio. id ē immutat bonos exsultauerit. hoc ē impetu
fecerit. IN RITAQ. UIRUM TELUS. Ideo hac arte agit uno. et ima gine decipi
turnū. quasi ea ex p to fugā suadere & more uuiforus. ille fugę p ponere mor
te. cum preserim ipse in sequentib. dicat; usq. ad eo nemo ri miserum ē. TUR
BIDUS. Elatus. adrogantia tumens. TELLUS QUAESITA PERUNDAS.
Si cali bi; en agros et qua bello troiane peiusta hesperia metire iacens. VOCI
FERANS SEQUITUR. Sequens clamabat. non ante dixit ecsice ē secutus.
NEC FERRE UIDET SUA CAUDA. Prouerbium ē. uenia ferunt gaudia.

B rrrum

Nubes

Turbidus

Puerbium

idē legitur Incassum; Sic supra: sed auro omnia discerpunt; Item parte mente dedu
partem uolucres dispsit in auras. FORTIRATIS. Discriptio per parecbasin fac
ta: nonenim superioribus pendet. si ante dictis adiungitur; ut insula sicanium
iuxta latus; has autem descriptiones eē aptas ut apta conuenit. sicut etiam ho
ratius docet in arte poetica dicens: purpureus late qui splendet unus et alter
adsuitur pannus. Sunt et ornatui; CREPIDINE SAXI. Crepido eē abrupti
saxi altitudo; sane hoc antiprosis facta eē ppter metrū; coniuncta ergo cre
pidine p crepidini; sicut here pede pes. ppedi. OSINIUS. Ipse eē quē supra mas
sicum dixit; ergo uidetur mussiosinius ppriū eē. massicus appellatum; hoc posse
fieri ut duo nomina unus sint. ut est nōma pompilius alexander magnus.
CLUSINIS ORIS. Tuscae ciuitate. TRANSILIT. hoc sermone festinantis
celeritas indicatur. RUMPIT SATURNIA FUNEM. Ne deprehenso dolo ad
bellum redire. ILLUM AUTEM AENEAS ABSENTEM IN. P. P. Sionedus quā
sicut nūnulli uolunt; urbanus nāq; sic legit; Ille autē aenea absentē in proelia
poscit. ut obuiam multa aurū dat corpora morti. de nauis in nauis in
tellegamus. qd non pcedit. Nā absens dicit qd precedit. qd nunc turno congruit
non aenea qui in mare eē proelia. MEDIO. Ad medium; TURBO, IS UERTI;
IN NAUIS RERŪ. Artis pq quā euaserat. OMNIPOTENS GENITOR. Duo an
tonomasia p uno proprio. ut pro tonia pallas. TANTON. Pro tantone. et con
stat mutilatas partes orationis. accentum in eodem loco habere in quo etiam
integre habuerunt; nā moria idē minores paraculae. utque. NE. UEC.
Quotiens iungunturaliis partibus; ante se accentū faciunt. qualis lib. sed si
laba quae precedit. siue breuis. siue longa. ut musaq; huius ce tantone. addu
ce deduce; & hec mutilata similiter pferuntur. sed hic sub eodē accentu.
QUEM UERE DUCIT. Qualem. ut hunc egore currale aspicio. et quasi nescius
sui eē in tanta rerū pmutatione. LAURENTES NI. I. C. Quasi de lib entiū eē. QUID
MANUS ILLA IRĀ: Sirlensis p genus. nā a manu idē multitudine ad uros
transtulit. PALANTES QUIDEO. Intellegimus eū non longe a terra fuisse.
Nā quod ait supra medio fert aequore. uidetur ad medū accipendum eē;
aut quia medium dicitur omne qd est inter finē et initiū. ut inter ea medū
aeneas iam classe tenebat. GEMITUMQ; CADENTUM ACCIPIO. Hinc

Crepido

Turbo

Tanton. p tantone.

Moria

Que. ne. ue. ce.

Palantes

apparet deaenea dictum, obuia multa uirū dimittit corpora morti. MATERRA.
DOLA sibi etiā infelicium uota sublata; siquidem in mari constituitur. optare hiatum
non potest terre; ima autem terrā prudenter dixit, quae contina sunt mari. MISE
RESCITE IUENTI. Per ceteras qualitate, nonnūquā etiam mors iudet ee miseritio.
ut hoc loco; item supra figure me siqua ē pietas. ADORO. Adiuuat. Ve ē metri causa
additū. SIRTIS. Vbi arenosa sunt loca syrtes uocantur; ergo in mittite ad seuaua
da syrtium: aut harenosa loca: aut reuera ad syrtes, id ē mundi extrema, quo me
nec fama comitetur. MUCRONE INDUAT. Aut cata cresticos dixit, induat
pferiat, aut ipallage ē. p mucronē suo induat corpore, sicenim induere ē uestire.
ñ mucrone corpus induitur: si induitur mucro corpore, id ē tegitur et uestitur;
CRUDŪ. Crudele, cruentū. CUIUS MISERATA. Per animo misericordia: nā figu
rate locutus ē, sicut. o. prestans animi. p animo, id ē illa re. ADURBEM. Ardet;
eo ideo sic longe, ne exppinquo statū rediret, et ei adfectus redire ad parentis.
AT IOVIS INTERIM MONITIS. Nouum sacrilegū ee mezentiū. Iouē etiā
adhortatum ee alios deos ut a bello desisterent, et dixisse ex iupiter omnibus
idem, quomodo ergo pcedit. at iouis interim monitis. dicimus primo iouē institue
fuere non passus, qd si ē iure mezentiū in urni locū fecit uenire, ut iustū prelū
inuenatur: ne una pentus sit pars aduersus destructa; Quod autē dr. sacrilegum
iupiter admonere non debuit, non admonet ut uincat, sed ut possit perire;
Illud etiā frustra queritur, quē admodū numini sacrilegus obtemperare potue
rit, cum mezentium non apte iupiter moneat, sed ei in ca tale desiderium;
unde ē. di nec hunc ardorē mentis, addum curule, ansuaque dissit dira cupido;
MONITIS. Abeaqd ē haec monita, hic uenit dicimus, nā et hos monitus dicimus, ut p
sius. hos pueris monitus patres infundere. Supposs, aqua sta declinatione nec singulari
dicuo utimur nec plurali, nā unū nomen ē debis, quae lica duplicem habeant declina
tionem, tū aliquibus eox casib, ppter asperitate ñutimur. ut lauri lauris, cum hinus
laurus. Ab hac lauri dicimus. CONCURRUNT THYRRENI ACIES. Quae specialiter
odio mezentii in bellum ruebant. PRODIT IN AEQUOR. Extenditur, hinc uue
nalis, quae pelago occurrunt medio longeq. relinquunt tuta. PONTO. Contra
pelagus, nā dicimus ē. CAELIQ. MARISQ. Sicut mezentius odiorum et dolorū
totus exercitus. FUGACEM. Velocē modo. LATAQUE OCCURRAT. o. s. Prolatu q

Cisseis

Tergũ

Corithus

Oriundo

Misceo

Lauo

o soccupat, & ē greca figura. In homero frequens, ut ſi dicas. KEOVCENAXVAA
EATONTIOA. Id ē achille percussit pedem. p per cussit achillis pedem. Porlitt
PALMVM. Ea parte qua plurimum poterat. DONAT HABERE. Greca figura.
ut argentu magnũ dat ferre talentũ. CISSEIS. Haecuba filia cissei. sed meri
piden. sedm alios, dirmantis. Quod autẽ face pregnantis. haec ratioē. quia an
te qua pareret facula se peperisse uidit In somnis. URBE PATERNA OC
CVPAT. Sub audis paris. quod ut non diceret. metri est necessitate compulsus.
IONARVM LAVRENS HABET ORNAMENTA. Scilicet ausus sum. Vera tamẽ
lectio, ignorũ id ē ignoratũ. quin escretur. et est sopina significatio, sicut In quar
to libro. utque uolatile ferrum nescius. p qui nesciebatur. ACTVS. Coactus In
retia. DEDIT. Dixit. ut hic mihi diu tenerus defendo a frigore mistos.
VESVLVS. Mons liguriae uicta alpes. Liguria autẽ cohere tuscie de qua
fuerat mezentius. unde satis ē congrua comparatio. MVLTOSQ. Pro mul
tos que. non ut uicinae pars laurentia monti uesulo, ut possit unus idemq; aper
Intellegi. PASTVS. Pro pastũ. Nam supra ait. quē ergo antiptosis ē. LAV
RENTIA. Plaurens. nam recta diriuatio hec ē. INHORRVIT ARMOS.
Id ē armis inhorruit, aut certe in armos horruit et erexit sacras. TVRIS CLA
MORIBVS. Praeter periculũ. LVSTRARAT. Propter illud, mortua quinetiã
iungebat corpora uiuis. c. m. q. m. CVNCTATVR. Disponit se pugnis partes. TER
GO. Scuto. uruent aduersi integrũ sulmonis. CORITHI DE INIBVS.
Corithus ē & ciuitas tusciae & mons. et ex pater clardani. unde nunc ad quos
ius potest referri. GRAIVS HOMO. Oriundo quidem grecus. sed qui nunc de
tuscia uenisse ad bellũ. MISCENTEM. Turbantem. PVRPVREVM PENNIS.
Bene galeatũ. pur purei cristis iuuenes. id ē pulchri. VESANA FAMES. Ad libidinem
le suada fames. FVGACEM. Velocem. SVRGENTEM. Crescentem cornib; eni
nentẽ. COMVSQ. ADRAXIT. Naturale oriẽ. ut rati leones erigant iubas. LAVT.
Abeo qd ē lau. lauis. nã hoc uerbũ. et prime ē coniugationis ceteris. a qui nunc
aut laut. Ire ornatus. laut amne crines. Ire neq; dulcia mala uino lauere. LVSTRAC
TI. Vt ualde fracta. ut reuera Infracta. ORDEN. Istum ordinem rerum post ē
intellegimus in fugam necessitate ĉuersũ. Nã ipse paulo post dicturus est
adhortandos socios. pars belli haud tremenda uiris iacet atus ordes. FVRTO.

Insidiis. HAUD TEMNENDA LIRA. Asp. uiris legit. ALTUS. Magnus. ut sic pater ille
deum faciat sic altus apollo. PEANA SECUTI. Pean ppria apollinis laus est. sed
aubisiue &iā aliorum dicitur. Unde pindarus opus suum qd &hominum &deorum
continet. Laudes pueunas uocauit. NEC LONGU LETABERE. Duo dix. nec diu
letaberis. nec me Indefenso. Homeri autē more moriendi dedit scientiam futurorum.
LONGUM. Longe nomen pauerbio posuit. SUBRIDENS. Ironiā ridens
loquitur. unde et illud pirrisionem dicti accipit. aft deme diuum pat atq. homi
nū rexuderit. Idē. iudicit utrūme sentio possit nocere ille. quē uos deorum et ho
minū credtis ee rectore. EDIXIT CORPORE TELUM. quo facilius possit
perire. Lucanus. nonne gt ingestis si auulsis pectore telis. DURA QUIES.
Blanda. contraria. sic dicitur mē. et somnus ferreus. CAEDICUS ALCATHOUM.
Hoc loco ē confusio In aliquib. nominibus. nā quis sit troianus. quis rutulus. ignoratur. RAPO. Rapon dr. sicut tarthon. si metri causa. N. detrahit. ut possit sina
liffa fieri. sicut supra haud pcul hinc tarco. INFRENIS. Casu equi asperrimi. qui
frenorū spernit regimen. Infrenos autē etiam homines dicimus. ut hinc numidae
infreni canguntur. Dicimus autē et Infrenus et infrenis. sicut inhermus &inher
mis. PCESSERIT AGIS. Contra mesapum dimicaturus. qd nequiuit efficere. nā ualero antequā ad mesapum peueniret occisus ē. HAUD EXPERS. Non
ignarus iuuentus parentū. IACULO ET LONGE FALLENTE SAGITTA. Iaculo longe
fallentis sagittae. nam endradinditt. ut amis Auro q. trilicem. hemmolemq.
et montes. CAEDEBANT. Legitur et caedebat. idē tergauertebant. sdm quod
ruebant. Insequebantur significant. sicut caedebant. idē occidebant ruebant est
cadebant. IRAM MISERANTUR INANEM. Generaliter dicit omnē iram bel
licā. Ubi enim tam inanis iracundia ē quā in bello. ubi ut pereamus irascimur. PALLI
DA TISIPHONE. Non ipsa dea sed effectus furiae. hoc ē insania. ORION CUM PEDES
INCEDIT PER M. N. STAGNA. Orion ut etiam in primo diximus. oenopionis regis
filius fuit. et concessit Iouiue. mercurio. neptunoq. susceptis hospicio. hic uenator
Immensi corporis fuit. quique dam tempore susceptus a rege. cum uella eius filia
uiciare. ille iratus ei oculos sustulit. Caecus itaq. orion cū consuleret quē ad modū
posset oculos recipere. responsū ei posse lumina restitui. si ppelagus ita comes
orientem pgeret. ut loca luminū radius solis semp offerret. qd ille efficere tuporum.

Pean

Subrideo

Endradis

fabula Orionis

nã cum audissent strepitũ cyclopum iouis fluminu fabricantũ, sono adeõ ductus, unum dehis suis humeris suppositum. et eo duce, oraculi precepta complenit. Non autẽ incongrue fingitur ire potuisse pmediũ pelagus, quasi filius p parte neptuni, haec autẽ comparatio ptinet ad solã corporis procerita tẽ. NIREI STAGNO. Ip̃ Theo eleuauit tapinosin, more suo. IMPIRIER RIUS. Prima ẽ compositio non secunda. Nam hoc ẽ preterita qd eterritur; et tunc ẽ uera compositio, cum sermonis natura corrumpitur. SPATIUM IMENSUS QUANTUM SATIS HASTI. Speciosa locutio. VOVEO. Con secro, et dico. PREDONIS. Predones sunt qui populandã aliena inuadunt pecuniam; alibi pfidus alta petens, ab rapta uirgine praedo. TROPEUM. DICTUẽ. ΑΠΟΤΟΥ ΤΡΕΠΕΣΘΑΙ. Idẽ ad hostiũ conuersione unde qui hostem fugassent, merebatur tropeum, quasi occidisset, triumphũ; ΑΠΟΤΟΡΙΑΜ BERCIN. Idẽ ab exultatione. Sciendum sane Luso ppriã ideo nil pfuisse pietatem, quod in eum pater mente sacrilega, munera transferebat deorum, et et occisorũ spolia deuouebat. ΑΝΤΟΡΕΜ. Et ita nominatiuus hic antores. quomodo dores; nã siuntur fuerit nominatiuus, meritatio non pcedit; omnia ꝫ greca nomina OR terminata, ino obliquis casibus corrumpuntur. Ut hector hectoris. nestor nestoris. castor castoris. ALIENO UUL NERE. Telum quod in aenee con fuerit destinatũ. CAELUMQ. ASPICIT. Ut alto quaesiit caelo lucem, item hausit caelum mentemq. recepit. Natu ralit enim morientes cupiunt saciari extremo lucis aspectu. DULCESMO RENS REMINISCITUR ARCOS. Inter fisica signa moriturorũ. et ita hoc legitur. patriae aspectũ desiderare perituros. LINEA TERGA. Ino enim tegebantur scuta, ut possent inhgere pictura. IAMQ. R. A. Vspallage ẽ. ima hasta p imo inguine. AFEMINE. Ureta supradiximus, sed in capri erit nominatiuus hoc femen. hic uniusquã lectiũ sit, ureta ipse com memorat. LACRIMAEQ. PERORA SOLUTAE. Non uiri fortis, sed filiẽ considerata psona. OPTIMA FACTA. Alii legunt, optime. HIC. In hoc bello, nam aduerbiũ ẽ. SIQUA FIDEM TANTO EST OPERI. Z. U. Tanto operi, non desunt carminibus dicit, nec eũ sibi adrogare, sed tanto operi, idẽ pictori eum rationi tuae, nã hoc ẽ sensus, ego quidem facta tua

N Ars grãmatica

Praedo

Tropheum
Triumphus

Greca nõa in or terminata

femen

olause et mortem expietate uenente nonsilebo. Sitamen credo uetustas
exscelerato homine. piumfilium fuisse pereatum. INQVELIGATVS. Inligatusq.
et est tmesis. cumhisterologia. INIMICVM HASTILE. Cuiusdā quasipic
turae pompa describitur. IAMQ. ADSVRGENTIS DEXTRE. Iamq. subit
mucronem aeneae dextre adsurgentis. et plagam ferentis. MORANDO SVS
TINVIT. Moram iniciendo. eius impetum lusit. DVM GENITOR NATI
PARMA. Ochistoriae. nā scipio africanus cū esset uxcannorx. x. & vii. pa
trem suum defendit inbello. nec cessit. xx. & vii. confossus uulneribus.
PRECIPITANT. Precipitantur. DVM PLVIT. hic distinguendum. nam
si iunxeris dumpluit interris. erit archaismos. debuit enim dicere interras.
Tamen sciendum e emisticium hoc lucretii ee. quod ita inuenit uirgilius transtu
lit. Exercere diem. Vpallage e. pipsi pdie exerteri. Nubem belli dumdeunt &
Bellantum imperū sustinet doneo deferueat. et bene translatione fecit auici
na comparatione. FALLITIT INCAUTVM PIETAS TVA. Quod credis ideirco
me piumtibi uenam posse condere. quia ipse pietatissimus. dumcas ppatris
salute. tua aut pietas prudenter est additum. quasi nonapparente descendens.
Filia legunt. Proprium fuerat rumpunt. in legunt. colligunt. est. aut transeunt.
utitoraq. epiri legimus. EXIGIT INSEM Permedium & ceteru. Poetica
descriptio e. namreuera fieri nonpotuit ut gladius et transire & pcorpus iuuenis.
& incorpore iuuenis absconderet. nam exire e. exeo. igit transcorpus. PARMA
de leua arma. nondipeum. minacis aut. in lausi. nonenim ipse minatus fuerat.
ergo ordo e. mucro minacis. aeneae scilicet. VITA PERAMARAS. C. M. ADMANES.
de anima. et abusiue dictum e. Nam adinferos simulacru pgit nonanima.
PROLAVDIBVS ISTIS. Quia et omnia fortiore. et ppatris salute dimicatur se e.
ideo enim pluraliter laudibus dicit. PIVS AENEAS TANTA DABAT. IN. D. Prop
ter utandā adrogantiam. tertia psona usus e. Indoles aut e ppriae imago quaeda
uirtutis futurae. Quibus LAETATVS HABETVR. Mori enim fuerat. ut cū his reb
homines sepelirentur quas dilexerant uiui. SI QVAEST CVRA REMITTO. Aut
more illo dixit. quod sola sepultura adipsa cadauera nonpertinere. licet umbris
sicut in. vi. legimus psit. utsiquae ea gloria signant. item depallante.
uano mesti comitamur honore. aut certe siquae ea cura me zentio. idepatri

Scipio

Emrstichium

Lego

Parma

Anima ñ pgit ad inferos. sed simulacrum

Indoles

sacrilego. qui superos inferosq. contempsit. ANILE MAGNI DEXTRA CA
DIS. Sic alibi nomen haud leue patrium nomini. hoc referes telo cecidisse
camillae. COMPTOS DE MORE CAPILLOS. Antiquo scilicet more. quo
uiri sicut mulieres componebant capillos. quod uerum esse et statuae non
mille antiquae docent. et personae quas in tragoediis uidemus similes utriusq.
sexui. quantum ad ornatum pertinet capitis. INTERIA. Dum haec gerunt. et com
mino sicut apud poetas interea. sic apud salustium. eodem tempore. VULNERA
SICCABAT LYMPHIS. Noue et fisice locutus est. nam cum aquae omnia in
fundant. aut siccat uulnus. fluxum enim sanguinis. aquarum frigore continet
tur. LEVABAT. Inclinatione recreabat. PROCUL. Modo significat. ut ser
ta paul tantum capiti delapsa iacebant. GRAVIA ARMA QUIESCUNT. Be
ne grauia. ut galea. arma sed leuia intellegamus. et alias figura. sic illu salus
tii. leonem atq. alias feras. et leo feras. quiescunt autem. quasi inter apposita. qm
galea quae pendebat. potest et mouere. COLLA FOVET. Sustinens se ar
bori. nec. FLUVIUS AD PECTORE IMPECTORE BARBAM. Barbam in pec
tus fusam habens. archaismos autem et quae in pectore. pro pectus. sic alibi. medius
effusus in undis. pro in medias undas. MULTA. Pro multum. sicut et pede ter
ra crebra ferit. pro cerebro. SUPER ARMA. f. Supra scutum. ut supra. in posteri
clipeo referunt pallantia frequentes. AD CAELUM TENDIT. P. Increpans
deos quasi sacrilegus. et sciendum uno eodemq. tempore non potuisse et in
herere corpori et manus ad caelum leuare. sed haec poetarum confusio est.
CORPORE INHERET. Aut inheret lauso suo corpore. aut certe isterologia
est. ut sit herere in corpore. melius tamen ut sit antiptosis. pro corpori. ut herere pede
pesippedi. PERVULNERA SERVOR. Aut reuera pro uulnera. quia pro tu
eius corpus mucro transiit. aut multiplice uulnera aut pro uulnus. Sicut ter
rentius. non pro meretrici commeliuus. cum de hac de loquetur. NUNC DEMU
TEXILIUM. V. L. Solatio est miseris fili. utrumq. fuerit. ante tolerabile
IDEM EGO. Quamuis causa tua mortis fuisset. ut exulis et sacrilegi fi
lius esse diceris. PULSUS OB INVIDIAM. Et exulat. nemo tamen expulsus
esse uidetur. OMNES PER MORTES. Per omnem mortis genera. id est per diuer
sa supplicia. VISALIO VULNERE TARDIT. Aut uulnere suo tamen.

Interea

APLOQUITUR MERINTUM. Tristem. haec et animalia secundum homerum esse tristia. quando indicant dominorum mortem futuram. RHOETEUM. Hoc loco notant virgilium cretici. quod hominis sacrilego deda prudentem sententiam. quam ratio naturalis excusat. eam quae natura movet animos. in quamvis personam cadunt. Illa vero tantum sunt prudentia. quae non nisi consilio et ratione deprehenduntur. unde et terentius servat plerumque sententias prudentissimas quidem. sed quae se natura offerunt cuncti sunt nequid nimis. SPOLIA ILLA CRUENTA. Arma aenea. lauso corpore effusa. inde vulnera et caput aeneae. quod etiam spolia aenea intellegimus. nam lauso nihil deerat. dixit enim arma quibus laetatus habebat. APERIT SINULLA VIA VIS. Aut si nulla offendit fortitudo rationem. NEQUE ENIM FORTISSIMA CREDO. Quod dignaberis habere dominos theucros. scilicet signanos. nam hoc intellegimus exeo quod dixit equo fortissime. Plerumque et exaltemus personae utrumque ratione vel laude. quod de alio dicat agnoscimus. tre alibi contra. et nunc ille paris. scilicet adulter. nam illo loco ex persona paridis. utrumque aeneis. EXCEPTUS TERGO. Equo se prebente exceptus. quod fieri plerique conspicimus. IACULIS ONERAVIT. A. Audita sententia exprimitur. ut sepius. INFESTA HASTA. Inutilis parata. id est prenta. QUA PERDERE POSSES. Deest me. nam hoc dicit. nisi extinto filio nulla potuisse potuisse ratione superari. NEC DIVUM PARCIMUS VLLI. Quia aeneas invocaverat deos. ut sic pater ille deum faciat sicut usus appollo. DESINE. Scilicet morte minari. quoniam libenter moriturus adveniro. VMBO. Scutum. nam a parte totum intellegimus. LAEVOS QUATIENS HORBIS. Scuta rotunda. milnae. Nec quiescentis. facillime superatur a pedite. in leum autem parte ideo circumbat. ut aeneae dextram partem circumveniret. quae tunc nudata erat. PUGNAMQUE PEDES CONTRA EQUITE. MULTA MOVEAS. Utrum vipsum an inequum telatorque. quo vulnerato. me certum carebat effugio. IN TEMPORA. Id est in frontem. BELLATORIS EQUI. Per quem bellum gerunt. alter hominem dicimus bellatorem qui bellum gerit. IMPLICAT. Impedit. CERNUUS. Cernuus dicitur equus qui cadit in facie. quasi in eam partem cadens quae cernimus. unde et pueri quos in ludis videmus ea parte quae cernunt stantes. cernuli vocant.

Prognosticum

Cretici

Nequid nimis

Cernuus

Cernuli

uetum uarro inludis theatralibus docet. CLAMORE INCLYDUNTUR. Implent.
Ubisuue docet. TROIS Q. Gaudio, LATINIQ. Dolore, HAUSIT CAELUM MER-
HOCE aerem, lucretius. In hoc caelo quidr aer, echo dicit post qua respirauit et
mentem recepit. Post perturbationem exequuiente ruina. HOSTIS MARE.
Aspere. echo homente de celo dictum qd hic ad hominem transtulit. IUENIAUE.
KAITIKPONOICTON. NULLUM INCAEDENTIAS. Mori uero fortine fas
non est. nec ego sic uiuunceren uent. hoc est cum uoluntate pcumbo. HAEC PEPI
CIT MIHI. f. l. hoc est non cum hoc pacto ate lausus recessit, ut uitam requiram.
f oedem aut pepigit pretranslationem. idē non sic pugnauit lausus. ut ullum mihi
uitae relinqret desiderium. UINIA. Beneficium, uto rantes uenam.
HUNC ORO DEFINDI. f. Inimicorum iram et post facta se iure capientem.
Defendo O efende autem est prohibe, ut dum teneras defendo a frigore m; et bene petit ab
aenea quod scit eum ultro concedere. ut phaunt in filio. petit aut non deeus pie
tate dubitans. sed timens iram suorum. HAUDLYSCIUS. Litotes figura. non
enim dicit non ignaruus. sed spectans omnibus uotis. ut munera nec sperno. id est
libenter accipio. In hac aut figura plus cogitatur quā dicitur. UNDANTIQ;
AYIUUM. D. I. A. C. Ordo est. in arma undanti cuore animam diffun
dit. cuius sedem pleriq. sanguinem uolunt esse, ut una eademque uia san
guis q animusq. sequuntur.

EXPLICIT LIBER DECIMUS.

INCIPIT LIBER UNDECIMUS FE
LICITER.

OCEANUM INTEREA. S. A. R. MORE SUO PRETERMISIT
Locus descriptionem. quam transisse indicat presens ortus dicit. hoc est
unde aut horatius. nec uerbum uerbo curabis reddere
fidus interpres. quae enim naturalia sunt.
omnibus patent. AENEAS QUAM
QUAM. ET. S. Consuetudo romana ...

funu, utpolluti funere minime sacrificarent, suam contingeret, uti uno eo
demq. tempore & funestari & quis & cogeri & operam dare sacrificiis. ela
borabat uti ante sacra complere & quam funus agnoscere. Unde & ia horatiu
s. pul. ullus in capitoli dedicatione, cum ab inimicis ei filius nunciat & extinc
tus sit cadauer sit. nec uoluit funus agnoscere donec templa dedicar & secun
quentum & ia aeneas inducitur ante operam dare sacrificiis. & sic ad sororu
& pallantis sepulturam reuerti. PRAECIPITANT CURAE. Urgent.
Longa enim dilatione sepultura inpartitur. TURBATAQ. FUNERE
MENS EST. Funere pallantis. & aere texo chen. nam est haec consuetudo
apud poetas. ut a plebe segregem duces, sic paulo pan. inter eu socios inhu
matiq. corpora t. m. & intulit mestamq. euandri. prim. a. u. m. p. Sic
dictum e. reliquias danaum. atq. immitis achilli. & forsitan & priami fue
rint quae fata requiras. PRIMO LICTOR. Ante quam lucem subire &
funestari, primo au. eo. o sub audimus tempore. nam grece eos dr. quia
nos aurora uocam, homerus. POADODAKTYLOS. Q. d. nom. lati
ni traxerunt p. diminutionem. ut dicerent. & la. & u. eo is eum u. sequis. tem
eo asq. acies. Sane ut ia sup. diximus in hoc sermone. p. ma. s. r. llaba natu
ralit longae. sed cum opus fuerit corripitur eo us. aut licentia nominis
ppri. aut quia ei uocalis sequit. CONSTITUIT TUMULO.
In tumulo. in colle. quia trophea ñ figebatur. nisi in eminentioribus lo
cis. Sallustius de pompeio. aut de uictis hispanis trophea impi re
na eminugis constitui, ex quo more in urbib. tropaea finguntur mar
moribus exaedificatis. Ideo au. nunc tropaeum ponit aeneas. qm non
dum plenae uictoriae consecutus. s. occiso mezentio fugatis exer
citu, plene enim uictoriae ut sup. diximus triumphus deb. & p. solut
uota. uel ppter tam ducis interitu. t. quia fas erat ut de primicis sa
crificar. ur. TIBI MAGNI. Hoc ppare mhes. mdictum. e.
APTAT. Apte locat & congrue. TELAQ. TRUNCATI. Pre
fracta. tra enim in tropheis poni consueuerunt. Inuenat. &
fracta decaside. BUC. P. & carum temenei. u. t. a. CIBIS
SEX. L. P. Duodecim uulneribus ad pectus. quia ut sup. diximus totus

Eos
Aurora

tusciae populus in xii partes fuit diuisus ut gens illi triplex populi sub. q. qui singuli lucumonib. parebant. moris aũ fuit ut inter emptos duces omĩs uulne rati & exercatus sic & iam de hector homerus cõmemorat unde est quae circũ plurima murosa. p. CLYPEŨQ. E. Figuratius quãsi aereũ dicere &. CYSES COLLOSUS. P. Uaginã eburneã. Sane ebur. eboris fac ñ eburis. sic murmur murmuris. Unde quia in principalitatis declinatione uari & as Inuenit & ã diriuatio uaria ÷ nã eburnis fac abeo qd ÷ ebur eborneus abeo qd ÷ eboris. MAXIMA RES. E. Occiso tanto duce simul & ã trophei ostendit causa. ABESTO. Absit tertia psona ÷. QUODSUPEREST. Idest de reliquo & ẽ absoluta eloquutio. CI DE REGE SUS. P. Nũ hoc aũ primiciae iste quas fecimus ñ de plebe s. si de rege supbissimo aut certere gẽ supbum turnum accipiam. Nam de ipso legim' at rutulũ abscessu uuenis tñc iussa supba miratur. Ut sit sensus haec spolia & hanc primã belli partẽ supbo turno sustulim'. Nã h epitheton ppriũ turni est qd de uirgilius pingenti dat scelere apud maiores eñ supbia Ingens facinus fuit adeo ut tarquinius p multis scelerib. acceperit. MEZENTIUS HIC ÷. Talis ÷ ut ego te euriale. MYROSQ. I. Iam cãpestri superauim' plio restat ut & ã obsidione uincam' credit eñ qd sibi iam apte nullus occurrat. nec manũ nã & paulo p' dicturus ẽ turnus furta paro belli. & in. xii. latin' uxur be tuemur. s. t. ARMA PARAT EA. Aut r pallage ẽ par mis paratae animos aut certe ẽ mutanda distinctio ut sit animis & spe p sumite bellũ. p sumite uero bellũ ẽ ld ÷ mte p occupate ut sup turnus & pugnã speratae parari. Beneaũ aut. p sumite quasi remiam sumuris ut et uide atur certa uictoria. UELLERE SIGNA. IS. Nec mora sit cum capta tis auguris ad bellũ exire ceperim' uellere aũ ppriãdictũ quia roma na signa figebãt in castris & cum ad bellũ eundũ fuissẽt captatis auguri is auellebãt terra. Nã alibi ea figi ñ licebat sed ut̃ auguria & ã hoc habebat. s. auellente facile sequerent. Adeo ut ũ filio inorodis bello sit crassus occisus quiturus ad plũ auellere signa uixporum. INTERE SOCIOS. Donec tẽpus obsiom s aduenias. QUISOLUS. h. a. Propter centũ erpap. au. h. l. c. & bene acheronte sublimo quia haec res adumbrat tantũ

prince. Nam apud prudentes homines nullius momenti suspicata. GREGIAS
ANIMAS. Ingenuarte laudat. potius quam iseptu extinctos impsemu animos
In bella succendat. QUEM NONUIRTUTIS SE. Cnnuersus est. FUNERI
MERSIT. X. Inmaturo transtano apomis. QUI PARTHASI. Archadicoa
ciuitate archadiae. quadonatus uult a parra auidiae tagdpcedit. sipartano
m est greca. siau latinu est stultresensit. Nam greca nom & hinologia lati
na recapit. IBI. Proiecit. ALUMNO. Alumnuse. quigrecae trophimos dr.
qdnom quia mlatinu nest urabeo qd nutritor inuenam eu quinutritusse transit
adnom aliud & alumnu dr. ILIADES. C. E. Hasaeneae ancillulas intellegi
mus. Nam omis matres hoc mulieres nobiles insicilia remansisse dr excepta
euryali matre de qua legimus quae tesola puer tamis e matrib. ausa psequitur.
UT UEROAENEAS. S. Naturale enest uam missa lbenta repetamur cua
liquis notis aduenerit. sicinstatio ingressis ducib.: Denuo defl archemorus.
NIUEI FULTU PALLANTIS. & L. Arepat hoc epith & on referrienipo
test & adsplendore pristinae pulchritudinis & adpallore exmorte enemen
tem. A frigus qdppriae mortuoqe e uro corpus quae lauan frigentis. &. v.
LEUI INPECTORE. Pulchre puerili nondu sa & oso. TENE INQUIT.
I tertio e nam sup aut lacrimis sicsat obortis. sic in v. posuit & fida sic fat
adaure. & paulop intulit dicat. Sane sciendu hanc adlocutione tale
ee qualis illa ubi defl euryalus nam locis omnib. comou & miseratione
ab acate arepore abuulnere aspeparemus. CU MAETA. V. Acsidi
cer & quantu noce & aduersacu laca tale intulit casu. unde au dolore
qdquaeri nipotest de fortunae crudelitate quae et uno eodemq tepore
& tanta intulit beneficia & tale intulit damnu. INUIDIT. F. Uti
ber pampineasin. u. e. u. DISCEDEAS DEDERAM. C atatosiopu
menon. hoc intellegim nu abscedens nusqua e euandru adlocutus ae
neas. CU DURA PROELIA GENTE. Subaudim fore. FORS.
E forte & ua uota suscipit potest & unu ee fors & ideo forsitan. CUMU
LAT Q: A. D. E sacrificat & suscipit uota. naturaliu auquaeru de
eptore mtus humane. NULLAM CAELESTIB: V. Quiuenim
superos e mortui adinferos pinept. unde in. xii. uos. omni humanes est

bom quo·s·a·u· superis aũ debem omã donec uuum debem aũ omã qc undicup
frsici cum nasci coeperim sortimur ad solesp̃m· alunacorpus amarte sanqui
nẽ amercurio ingenium a iouebonorũ desideriũ· auenere cupiditatẽ· a sa
turno humorẽ· qua eomã singulis reddere uidere p̃ extinct· VANOMES
TIC· Inani ut sup̃ diximi quantũ ad uuos pertinet· HINOSTRI REDI
TUS· Idẽ tales ut manib·que meis mezentius hic est· HAEC MEA·f·
Catatosio pumenon quã de pallantis redditu p miserat patri· PUDENDIS UUL
NERIB: A tergo in latus & ẽ consolatio· NEC SOSPITE· Amiprosise
p sospiti & hodiẽ si fugisset uulneratus a tergo ipse ei optare sinte ptũ·
HAEC UBI DE FLEUIT· Hoc est p quã haec cũ lacrimis dix· flere ẽ est
cũ uoce lacrimare· unde habemi in vi· continuo audita uoces uagitus & in
gens infantũq· animae·f· TOTOLECTOS ex AG· Troianos tuscos arca
das· EXIGUA· Quãuis enim magna sint orbitatis patris p desse ẽ possunt·
FERETRU· Graecae fertron dr unde p diaresin fer & rũ fecit· nã latine ca
pulus dicit· Unde ait plautus· capularis senex· id: digni capulo qui dictus:
capulus a beo qd corpus capiat· UIMINE QUERNO· Sunt aliquae
dare derivationes tam ex sic utimur· uiquernũ uim· lte colorũ uer
uirpinguia quae inuenerib· t· exte colurnus ficulnũ lignũ arborum·
Olim truncus erã ficulnus·i·u·l· lte a prugnũ callũ· OBTENTU FRON
DISI· Velut camera quandã capulora morũ extensione fecerunt·
AGRESTIS· Hoc ẽ supra frondes ponunt· nam hic reddidit qd omise
rat supradicens exstructos toros nec addens unde· DEMESSUM·
Participium ueniens a beo qd ẽ m & or· Sane a beo qd ẽ m & ũ pter ũ p fectũ
messu fac: SUA FORM: R· Propria pulchritudo· AUROQ: O·R·
Unũq: uacat & est additũ hiatus causa· LAETA LABORU· Figurae
lacus illustrei· nã modo dicimi lacus labore laetus ingenio· DISCRE
UERAT· Depinxerant simul amantis ad fecus ostendit· HARUM
UNA· De duob· & horũ alterũ & horũ unũ possumi dicere· nã arrigra
fr hoc tamũ u & ant· ne de duob· aliũ dicimi qd demutis ppria dr· Sane
figurate dix· uestẽ induit ut ex uuias·i·cũ uis uiste induit illare ut indu
tosq· iuli & truncos· h·a· ARSURAS Q· COMAS·O·A· Harũ una

Induit iuuenem altera caput ei uelauit. Nam supra duas uestes dixe eę plaras obnubit ui
e uelauit translatio a nubib. quib. tegitur caelũ unde et nuptiae dicuntur qd nuben
tũ capita uelantur. LAURENTIS. P. Matris pmia quae de pda Laurentis pug
ne sustulerat: Nam pda est quae eripitur pmiũ qd offertur: EQUOS ET TELA
QUIBUS. S. Vt pallas uel eneas nam ambiguę positũ est. Spoliae aũ cum pprię
eatantũ sint quib. hostis spoliari potest ut lorica uel uestis. ab usue iam spoli
um dr quicquid hostib. tollitur. Vnde est postquã illum uitauerat. S. H.
A. UMBRIS. IN. E. Propriae. Nam in feriae sunt sacra mortuorũ. CAESO SAN
GUINE. Pro caesorũ ut supra capituo rogi p. f. s. f. Nec n sanguis caedis. IPSOS
FERE DUCES. Suos scilicet quinis mille pedit. melius tamen est iub et truncos
ferre. ipsos duces, hoc e ducũ spolia ut ropea duces ipsos dixerit sicsupra manib.
quemeis mezentius hic est. INIMICAQ. NOMINA. Pro inimicoq dicaũ ad
fixos tropeis titulos cũ nominib. occisoq. DUCITUR INFELIX. Quasi quic
fletu natus nimio dolore ire ñ potest. et bene exterũ p mutatione expressit doloris
magnitudinẽ dicens tta doluisse ac oetẽ ut paene carens humano sensu p se ire ñ
possit. equũ tta sensisse inter ttũ domini ut in humanũ migrare affectũ. nã et lacri
mabat et sponte sequebatur cadauer. LEDAS. Vel cruentans. t laceran s.
TERRAE. Intestã. POSITIS INSIGNIB. Sine faleris qd aũ dicę equũ lacri
mare ñ mirũ est. Cum homerus et ũ diuinante induxerit. DETON. Nom
equi quo et ũ aurore equus uocatur. CETERA TURNUS. Cata rosio pume
non. et alia eum sustulisse intellegim'. non tantũ balteũ ut legimus supra. PHA
LANX. Lingua macedonum legio. qd aũ aut mesta archadas intellegim' unde
inferus cheucriq: s. tyrrenique d. et hoc est qd aut supra. et toto lectos exag
mine mittit mil u. VERSIS ARCHADES ARMIS. Lugentum more
nã hasta non cuspide contraueta tenentes sicut et ũ inuentes ppt numina
illic depicta nec q simulacra cadaueris polluerentur aspectu. ut ñ nullis
frustra placet nã lugentũ mos prioris habitus immutatio. NOS ALIAS.
H. A. D. L. Adelia sepulturã. SALVE MITTI. Varro in libris logisto
ricis dic. Ideo mortuus salue et ua le dici ñ qd aut ualere aut salutẽ possunt.
si qd ab his recedim eos numquã ut sint. Hinc ortum ut et ũ maledicti sig
nificatione in dum uale obmeat. ut terrentius: ualeam quinternos

Inferiae

discidium uolunt hoc est ita a nobis discedant ut nunquam ad nos rediuertant aspectum. q̃ cum dr
matica uale. ñ chimologia considerandae si consuetudo qd nullis uale dmis nisi cq̃ub. re
cedimus. ORATORES. Legati. a per orando prep. nominati. URBI LATINA.
Prolatum. id est de lauro Latinio. UELATI RAMIS. O. Ñ CORONATI. Nec tu
gentes decebat sed instructi & ornati id est in manib. oliue ramos tenentes. Sic home
rus. CTEMMATE XWNEN XEPEIN. Uelari cum ornari & illo loco significat
victoriuelatum. a. u. l. cum uittis. ñ ut uelentur aut coronent uictume sed ornentur.
UENIAM. Precantes beneficium. FERROQ. F. Fusa modo interempta alias fugata.
Sed discernum epitetis. ut sic dicas ferro fusus et metu fusus. REDDERET. Osten
dit iam campos interanorum esse potestate. CIETHERE. C. Priuatis uacuis unde
& retia casses dmis siue sumta araneorum casses dnr. hoc autem bene addidit q̃ municipos posset inno
uare certum. HAUD SPERNANDA. Iustum contempnenda. Sepulturae enim benefi
cium generaliter debetur uniuersis. INSUPER ADDIT. Accumulat uerbis beneficium
dicens pacem sed etiam uitis uelle prestare. aut ideo defuncti quia aut supra nullum cum
uiotis. c. & mortuorum pax sepulture est. unde elegit uerbum utrisq. aptum. QUAE ENI.
Quanta & qualis. nam miramur se nec dubitat cum pse dicat indigna. IMPLICUIT.
Inuoluit inuitos. NEC UENI. Pro nec uenissem. Tempus est pro tempore. NEC BELLUM
CUM. CC. Sed cum turno. pq deoq̃ captat fauorem. HUIC MORTI. Dicit eos qua
si ostendit iacentes. SI BELLUM. F. Hoc est internicione potest enim & pace finiri.
UIXEI. Pro uixisse & est syncope. DEUS AUT SUA. D. Victoria tuta quia du
plicatione consistit victoria. aut uirtute. aut uoluntate fortune. MISERISCI
UIBUS. Quasi aliena culpa pereuntib.: OBSTIPUERE SILENTES. id est opstu
pefacti & silere coeperi. uotum tantq benuolentiae & uirtutis. IAM SENIOR.
C. in aetate pistabatur auctoritas. O DIIS ET CRIMINE. Aut pri suum crimen
id est in eriam quam semp uirtus constat esse contraria aut turni crimine quitot
uiris causa mortis exstiterat. ORSA REFERI. Coepta uerba. O. FAMA. I.
F. rustra autem donatus hoc nomen dehisse quae ñ recipiunt cõparationem. nã quia augmen
tum recipit & cõparatur. Alia illas nomina in quib. est dubitatio utrum comparem
in est pfectus. Qd si uelis comparare incipit pfectus. non est pfectus. CAELO AE
QUE. Probis quin caelo est. id est dus aureus uel thybris. G. G. IUSTICIAE NEP.
F. igura greca. miror illustrei & regna illustrei. UTTENE ΛΟΙΟΙΣΕΙΦΙΑ

NACCIC· Indehoratius ait & qua paup daunus agrestiū regnaū populorū· Idē pagrestib· populis· SIQUA UIAM DEDERIT· Uiam rationē & bene cum exceptione pollicēdi cens· si uoluntatē nrām fortuna committetur· FOEDERA TURNUS· Uel coniugii uel amicitiarū· FATALES MOLES· Quia uidetur nisi fata locū· s·d· SAXA TROIANA· Ambitiose ait quasi troianis fatalit debita· PEPIGERE DIES· Pacti sunt· Nā abeo qd· pacis cor & pepigi & pactus sū fac· sic abeo qd· parco· & parsi· & peperci· PACE SEQUESTRIA· Media ac temporali· nā sequest ē medius int duos alter cantes· apud quē aliquid ad trēpus seponit· Pacem q̄ sequestrā induciasdic· id· pacē temporalē & mediū int bellū pteritū & futurū· MIXTI·q·: L· Apud maiores ēni magna erat cura fidei· adeo ut int porsenna & romanos facti inducias cū ludi circenses in urbe celebrarent ingressi hostiū duces curuli certamine contendebant & uictores coronarent· FERRO BIPENNI· Ade pth & con transtulit nomīpprū· Nā bipennis pseplenū· & securim significat crebrisq· bipennib· i· ROBORA· Modo geni lignē· nā est inter specialia nominatū· PLAUSTRIS GEMENTIBUS· Subpondere sonantib·: QUAE MODO UICTORĒ· Bene modo uno eodemq· die & sortit fec & perit ut haec te prima dies bello· d· ARCHADES· A· Cos dic quinta ciuitatē fē· DEMORE· V· Quia antea p noctē cadauera funerabant cum faculis· RAPUERE FACES· Raptum & festinant tuler· DISCRIMINAT· Diuidit unde & discrim capitis mulieb is dr· INCENDUNT· Implent ut clamore· i·e· t·l· UISULLA· Nec a ctis inbecillitas nec seuerita regia· FERETRO PALLANTE REPOSTO· Pallantis feretro nā antr prosise· NON HAEC O PALLA· D·P· Duplex expositio· Aut ēm hodic· nīmihi talia pmittebas ut credere caueus tedimicaturū ut intellegam p fiascentē pallantē pmisisse patriuictoriā caedē hostiū plurima spolia quem haec cogitat cautele obliuiscitur auiditate uincendi· Aut certe ūpnempe accipiam· ut interrentio· Nonnubunc rus pduxisse aiebas id· nempe utnē sit sensus nempe mihi haec dederas pmissa discedens quia auctius fuerat dimicaturus· IN ARMIS· Apud armatū cauusē silū capiditas uictoriae plerumq· conturbat· UOTA· Praeces meae sup forsē & uota fac· FELIX MORTE TUA· Ca sorte felix quae ceteri dolent· UIUENDO UICI· Diuidendo ut in bucolicis olr cadauum· p·u· uiciaut mea fata· id· naturalē ordinē ut a longiore superauit· Namque hic ordo naturalis ē ut sint parentib· sup stites liberi· Fata q̄ generalit dix referenisse

ad naturalē ordinē non ad fatum pp̄rium · nam fata superare nemo hominū potest unde
multis distinguunt contra g̃ uuuendo uicinitā scilicet filii · Nam hoc ÷ supstes urge
nitor ut mea fata p exclamationē dictum sit · Sciendum tamen quia irrationabilia do
lentib. dari · RESTARE · ESSE DEDISSEM · REDDIDISSEM · POMPA
E x aequalis · NEC VOS ARGUERIM T · Exonerat eos pudorem ne uideamē ei
causa orbitatis fuisse dicens sibi hoc fatalitē debitū · SENECTAE · D · est aetati · nā
senecta aetas est · Sallustius · senectutem aetate · pseudplenū ē si senectus dicam
qd̄ maxima causa mundi ix · DUCENTE · I · Lucrum quodammodo putat impendisse pa
mico y felicitate filium qui mortis fuerit acerbo funere fatalitē debitus & ea
ea qualitate beneficio solatiū · NONALIO · D · Latenter hic ostenditur aeneas
pietatis qui in amicitia fuit tanta contulit ut pater amplius p̄stare non posset · IUVVO
QUE · N · S · Sic ista duces de quib. hi fecerunt tropea · Nam sup̄ ait · Induto sq. i. truncos
hostilib. a · i · f · d · ESSET PARATAS · Ut mea · ut filii nam ad utrumq. potest
referri · IEUCROS · Q'D · D · Abarmis · & hoc unde dicere dimittendi sunt tro
iani ut morte turni satisfiat doloribus meis qd̄ ita posteriora significat · MERI
TIS VACAT HIC · L · Nil ē aliud qd̄ possit tuus tua fortuna p̄stare nā
his reb. victoria contingit nisi occiso turno & iniuncis filiū & patrē consoleris
orbatū · SED NATO · A · P · Ac si dicere & hanc ē causā quae ei cogat adhuc
patientiā in filio turni nunci & interitus · EXTULERAT LUCEM · Asinus
pollio dicit ubiq. virgilius in hac discriptione sermone aliquē ponere apti p̄sen
tib. reb. ut hoc loco quia funeri & sepultura turni restagit eptulerat · item · in mi
qa ē naugaturus aeneas & relicturus didonē dicit didon croceū · l · a · e · qd̄ scilicet
superfluū sit in multis tam locis inuenitur · MISERIS MORTALIBUS ·
Qui sunt subiecti tot casib. homerus · ΔΙΔΟΙΣΙΒ ΡΟΤΟΙΣΙ · Id ÷ miseris mortali
bus · non in mundis · OPERA ATQ · LABORES · Hoc opus & hoc operacune dicim.
quando negotiū ipsum qd̄ gerit significam · Sic in feminino genere dicerim
operas ipsas p̄sonas quae aliquid facium significam · sic custodia dr quae custo
dit uicernis custodia · quat · v · nam uti qui custodiuntur custodiae dicuntur
usurpatiē · unde male ē in usu custodiae audium · CONSTITUERE · P ·
P r̄ae ē lignorū congeries rogus cum iam ardere coepera dicit · busti ūam
exanetū uocatur · quē ordinē seruat poēta dum ē statuere p̄ras · item · sub

subiectisq· ignibus atrister circũ accensos decurrere rogos· Item· postea semustaq·
seruant busta· MORETULERE· P· Quia apud uarias gentes diuersa fuer
genera sepulture inde est qd alii obruunt· alii exuruntur· alii ppias remittunt
ad patrias· alii pdiem urnunc isti· alii pnocte ut sup pallis· Et pertrebasuari
Cates urgilius posuit· Namq: heraclitus quia omã uult exigni ẽ stare dicẽ de
bere corpora in ignẽ resolui· Thales uero quiẽ firmat omã exhumare et rari dicẽ
obruenda corpora ut possint in humorẽ resolui· IGNIB: ATRIS· Atqui
ignes atri nisi sed epithecon trax de negotio· ut atris dicere· hoc ÷ funerib· ut
paulo post maestũ funeris signẽ· id ÷ funebrẽ· nã maestus ñ potest esse ignis·
CONDITURINI· Id ÷ aer fumi obscuritate complẽ· CINCTI FULGENTIB: A· Frustra
hoc epithecon notant critica quasi circumeuntes rogos alia arma habere debuerint· CINCTI·
Instructi· DECURRERE· Prouectum rogos cucurrere· bene aũ ait· decurrere ñ de
cucurrere· Namq· uerba quae in pro pfecto pmansi illiã gemmant· ut curro cucurri
tondeo totondi eum cõposita fuerint gemmare ñ possẽ· nam decurri & detondi dicam·
Non decurri· neq· detotondi excepta stamũ duob·; CLANGORQ: TUBARUM· Ante
enim mortui ad tubam deducebantur· unde pseus· Hinc tuba canendę lae· t·b·
HICALII SPOLIA· O· Secundum suae gentis ritũ alii hostilia arma· alii pempto
cremabant· FERUENTESQ: O· Nimio scilicet cursu alibi uolat ut feruidus
axis· Horatius metaq· feruidis euitata rotis· NON FELICITATE· LA· Quibus
se defendere nequiuerunt· MACTANT· Aut in morte· aut morti ipsi dat· sta
tus in spelunca mors saeua sedet· Lucanus· Ipsamq· uocata quos pcat ante nos me
te tibi cogit fateri· Circa aũ Ideo quia ut homerus dicit in morte patroclo circa
corp: extincti tũ homines quã pecora immolabantur ut uno igni cremarent·
Unde ÷ in vi· ossaq· lecta cado· t·c·a· RAPTAS· Raptim aduectas· nã pindu
eas rapere ñ poterant· aut certe raptas bellicis tempore· STELLISAR
DENTIB: A· Comuncrum· ΑΠΤΟΥΑΠΟ ecce ai· INNUMERAS· S·
Hoc loco multis reb· ostendit· immensam caedẽ facta eẽ ratulos· FINITIMOS·
T· Qui enim alinginquo uenerant referri ñ poterant· URBIQ· REMIT
TUN· Deest unicuiq· & meminit antiq· ẽ su & udimus· nam ante & ia in ciuita
tib· homines sepeliebantur qd pea aduellio consule senatus phibuit & lege cauit
nequi in urbe sepeliri· unde & imperatores & uirgines uestae quia legib· non

tenentur Inciuitate habent sepulchra. Deniq. &ꝗ̃ innocentes uirgines uestelic & uiuae tam̃ intra urbem in campo scelerato obruebaṅ. NEC HONORE. Quia nec numero nam aliud pend & ex alio. CONFUSA RUEBAN. Aut quia dix̃ simul multos crematos. Aut si ad honoratorũ cadauera referas ut sup̃ dixim̃ cõfusa ppt̃ simul animalia concremata ruebant aũ de cineribus eruebaṅ. LEPIDOQ: O. Ꝓ pallage hoc ÷ ossa tepida. PRAEDIUITIS. V. More greco epith&on congruũ huic locopo suit. LONGO ÷ P. UALDE. Et hoc ÷ melius. Quamquã legatur & longi. HIC MATRES. Quia scit ad aliquid haec nomina pertinere ñ addidit deflebant. filios aũ maritos aut frs. IUBENT. Uolunt exposcunt. INGRAUAT. Maiorẽ inuidiã concitat. TESTATUR. Testificatur &ꝗ̃ legatorũ fidem quicũ eo fuerẽ. OBUMBRAT. Subaudis turnũ tuc̃ defendit. translatio a arboribus. hoc aũdiẽ amor reginę ad fauorẽ populare plurimũ pderat turno. Meritis. Quia multos occiderat utq̃ iam ipse dicturus est. ECCE SUPER. In sup̃ad cumulationẽ malorũ. MAESTI. Hoc sermone nihil egisse significat. MAGNA DIOMEDIS. A. Legitur et magni. NIL DONANEQ: A. Ordinẽ legationis exequit̃ diñs inanit̃ pfecta cẽ omã quae possent̃ efficaces legati pficere. Auro pcab. pmissione. PACEM TROIANO A REGE PETENDUM. Sic &ꝗ̃ sup̃ dixim̃ cũ pgerendi modũ aliq̃d dicim̃ p accusatiuũ elocutionẽ formem̃ necesse est. utp&endũ mihi ẽ equũ. Lucr&ius. a&nasq̃m poenas in morte timendũ. Item sallustius. Castra sine uulnere introitũ. nã castra accusatiuus plurat ẽ quimultis errorẽ fac̃ utuideat̃ cẽ nominatiuus quia neutra triptota sunt & similis nominatiuus accusatiuo. REX IPSE LATINUS. Qui aut consolari debuit aut defendere ip̃. Aliud inire consiliũ. FATALE A.M. Modo pniciosũ omnib. aeneam. MANIFESTO. N. Id ÷ manifesto deorũ iudicio ad italiã uenisse numinũ ipse testatur quã cognoscim̃ tantorũ caede sociorũ.

ALTA INTRA LIMINA COGIT. Quaeritur cur ad priuatã domũ conuoc̃ senatus quiñnisi ad publica & augurato condita loca cũenire cõsueuerit. Sed scim̃ domũ Latini augurato conditã & eandẽ tã templum fuisse quã curiã. Namq. in superioribus legim̃ tectũ augustũ id ÷ augurio cõditum. Itẽ paulop̃ hinc sceptra accipere. &. p. a. f. r. o. e. h. i. c. t. Merito ergo ad domũ regis quasi ad locũ publicum cũuocatur senatus. Nã aut in septimo tali intus tẽplo diuũ patriaq. l. s. Id circo &iam in palatii atrio qd̃ augurato conditũ est apud maiores cõsulebat̃ senatus.

Augustus

ubi etiam aries immolabatur qd ut in uii. diximus. uirgilius ad latini transtulit
domũ. multi dicunt perite uirgiliũ nec templi nec curiae hoc loco fecisse cõ
memorationem. si tantum dixisse intra tecta regia ut ostenderet cõsiliũ qd in
it ñ eẗ complendũ quia nec rite inchoatum. ea tt quae dic latini effectu carebunt.
OLLI. Illi sedm ennũ; ruunt. festinantẗ incedunt. ET PRIMOS SCEPTRIS. Primi
inter sceptriferos. namq. apud maiores omes duces cum sceptris ingrediebantur cu
riã. p ea coeperẗ tantũ excẽsules. & signũ erat eos cẽsules fuisse. AETOLA EX URBE
REMISSOS. Quam cẽdideẗ hi quide a etholia uenerẗ greciae puincia unde di
omedis habuit socios de tribus eiusdẗ ciuitatib. quas hab et a etholia. pleurona. olenon.
calidona. sic g dix etola ex urbe ut tandẗ euboicis cumarũ adlabimur oris.
ET RESPONSA. R. Mire atq reposcit ante tt rex solet a legatis uniuersa cognosce
re & sic eos psente pp iterum oma iubere narrare. unde ÷ ordine cuncta suo.
nam nihil lic pter mittere unde & supflua narrare consueẗ. AUDIMUS O
CIUES DIOMEDE. Aut diomedẗ legendũ ut sit latinus accusatiuus & admit
tit eclipsis ut multum ille & terris iactatus & alto. Aut si grecũ accusatiuũ fa
cere uoluerim diomede legam & possit fieri sine lipha sic euriale infelix qua
te regio. Si aũ diomeden dixerim nec latin ÷ nec grecũ. nec uersus ratio cẽstitit.
num quã tt eclipsis fit. p n. litterã. tam melius ÷ ut diomede legam ut sit gre
cus accusatiuus. nomina enim greca in es. exeuntia quae gen & iuũ in eos mittunt
pplenũ elocutionẗ cum eundẗ casũ psrinere sin. in us miserint. accusatiuũ ine.
mittant necesse ÷ Idéo quia cũ natura sua seruant accusatiuũ in uocalẗ mit
tunt ñ in consonantẗ & deb & srinere sis plenitudinis seruare rationẗ ut ecce
diomedes plena declinatio ÷. to diomedeos. t ω. diomedi. to ndio medea;
psin heresin autem fac. tu diomedus. t ω diomedi. to ndiomede g hic ac
cusatiuus ideo in e. exit ñ in en. quia cum in tegrũ ÷ hoc nomẗ in eo exit. &
crescit ei gen & iuus ÷ Si tt iso srllabus sit nominatiuus accusatiuũ in en. mit
tit. nec hab & s. in gen & iuo ut thorcrdides thorcrdidor thucrdiden. Na
diomedes ideo in gen & iuo. s. hab & quia & cum in tegrum ẗ & diomedeos fit.
hab & s. cõsonantẗ. CASUS S. OMNIS. Inter ssalic & bene utitur sin
gulorũ rerũ. generalitatẗ uiuũ nec dicere & flumina latrones & cetera.
QUA CONCIDIT. i. Emphatice dix. pur bsilia. nã terrena nõ cidit s ciuitas.

ARGYRIPPA · Diomedes fuit deciuitate quae argo sippondi quia homerus APYOICIΠ
ΠOBOTOIO · Horat apud dic argos equis · hic in apulia condidit ciuitate quam pa
triae suae nomine appellauit & argosippondix qd nomi postea in & ustate corruptum est.
& sic ab ciuitas argyrippa dicere & · qd rursus corruptum arpos fec · GARGANI
CONDEBAT · I · Lapygia pars est apuliae in qua est mons garganus qui per calabriam
usq in adriaticum tendit pelagus · Lucan · apulus adriacas exit garganus in undas · Gargen au lapigis figuram p garganum lapygis · & haec lapigia apu
lia · Lapix uentus est nominatus · nam lapidia uentuae regio · a oppido dic
ta · unde · tunc sciat erias · a · e · t · n · s · c · i · t · & lapidis · O FORTUNATI
GENTES · Qui habitatis regna saturnia · id · omni semp pace gaudentes ·
N am legimus aurea q phibent illo sub rege · f · s · sic placida pp los in pace · r · &
bene hoc laudat · qd eis persuadere desiderat · ANTIQUI AUSONII · Qui
Ausonis primi italiam tenuerunt ausones dicti sunt · QUIETOS · Quib · est amor pacis ama
rib · tradit suppiter regnum saturni · IGNOTA LACESSERE · B · Salic & troiano q
nomina generalia bella · nam legimus captum pendent carrus curuq · SUADET ·
U ot subaudis · nam non potest dici suadeo te sub · VIOLAVIMUS · Quasi sacros ·
nam uiolare de religiosis dicimus reb · & ingenuiarte agit neque uictoriam sua silet ·
aut nisi cedendo cinaeos quis uiuit · confitent ignauia · dinsc cinaeos nisi ce pugnan
do quos uincere pretiosum est · QUOSSIMOIS Premat · id · toto orbe ce
lebris · Alibi ubitor sit mors · c · s · scutauiri · SCELERUM POENAS · id est
luim omnis paenas quae sit statuit scelerib · alius celeris omnis non potest ad graecos
referri · quia non omnis pruiere supplicia · VEL PRIAMOM · Qui primo ut
carmina t caelo posse ducere · Lege au pacuuii quam sipri um ad & & ipse
ei commiserescere & · SCITRISTE MINERUAE · Fabula hoc hab & ppter cas
sandre stupri grecis iratam minerua · t qd eiuuccores psubia sacrificare noluer · unde eos · unde eos redeuntes · grauissima tempestate fatigatos · pdiuisa disp
sit · Horatius · Cum palla sustouerit mirabilis · Reuera au constat grae
cos tempestate laborasse equinocio uerna · liquando manubis minerua
les · id · fulmina tempestates · grauissimas commouent · unde pertinet dicendo
sidus · utrumq · complexus · ; non sidus & tempestate significat · & reuera
sidus · haec au nomina quae sunt sidera non uidem · hic & sua signa propria

Ausonis

ñ habent cum alius potestate pmixta ut ostucus; Ipse ē escylapius gemini apollinis &
herculis eē dicunt. sicminérue aries eē dinoscitur. ULTORQ: CAPHEREUS. Loanno
ē id: cautes euboice. nā cubo ea insulae. in qua mons caphereus circaq; ē greci p
iere naufragio. Ultor aūt dix ideo. quia nauplius palamedis pāt dolens filium suū
factione intemptū. ut in. ii. memorauim' cū uider & grecos tēpestate laborare
montem capereū ascendit & elata facula signū dedit uicimportus. quare de
ceptis grecis & eos int asperrimos scopulos ptulere naufragia. ATRIDES.
P. Agamēnon & menelaus uno q̄dē fatalū fuer supplicio destinatq. Namq. atre
us & thyestes frs fuer inse inuicē sēpi. adeo ut thyestes cū maeropa fris uxore eē
cūber & qd dolens atreus liberos ei epulandos apposuit. Sicum thyestes p cognitū
facin requirer & ultionē ei apollo respondit. posse alio scelere illius facinoris sui
inuicē nasci. scilicet sicum pelopia filia sua cūber & quo facto natus ē aegistus fatat
inatreigemina sobolē. sed uppt ménelai fata miserātus. ppt haelenae iugalē
sortū & eum pduersa errare maluit. quae egisti manib. interrēbi cerrans ad a
gyppiū usq. puenit ubi ptheus deus marinus regnauerat. Cui aliqn rapta a theseo
helena dr cōmendata. Unde qdā dnt qd adeā p & endā menelaus ad aegyptū pfect
sit p bella troiana. Sunt quinolunt nec rapta eē a paride helenā. sed aliā causā belli
fuisse troiani illā scilicet qd hercule quaerente hrlam suscipere noluer. Quia ū Hercules
uolun rapta mea a paride hoc dnt qd recepta a ptheo pthesēū ad menelaū tran
strū fecerit. & licet a paris rapuerit secdm qd ut supdixim menelaus ad aegyptū
ionis uoluntate puenerit scilicet ne ab eo egisto possit interimi. Qd aūt ad pthei
colūnas ratione ñ uacat. nā columnas herculis legim & in ponto & in hispania.
Hunc aūt ptheū fortissimū & iuuenissimū constat fuisse. Nouimus aūt q dom fo
tes hercules dicebant. Unde uid & hoc ad fecisse uirgilius pfinib. pthei colum
nas dicere & quas habuit hercules ut ostendere & eū & ia hercule dictū. ADUS
Q: COLUMNAS PROTHEI: Usq. ad fines aegypti hoc: usq. ad faron. ante
insula nunc parte alexandriae. Lucan: Nunc plaustrū pelagi coepit pharon
insula quondā in medio stetit illa mari sub tempore uatis pthei. Nunc pe
tens ē proxima muris. Prothei autē. latinus: gen & uius pfin heresin. adusq. aūt
sic: dictū quē ad modum sicula pspex abusq. bachino. Nā cū ppositioni numq.
cohereat pposicio abusq. & adusq. licent admissum ē. EXULAT. Propriae

Nun cyclade dicuntur quia cyclos solus sunt. Sane sciendum quia quo tempore menelaus ad aegyp
tum profectus canobum gubernatore amisit ciuitas nomen accepit quae hodieque mutata lit
tera canopos nominatur. CYCLOPAS. Grece declinationis accusatiuus. unde gre
cum habebit accentum. Nam latine cyclopes dicimus sicuti fustes stare non poterant. REG
NA NEOPTOLEMI. R. Sub audis euersa quod ex superioribus intellegitur. prima autem quod
coniugem manifestum est. nam in III. legimus cum uellet ducere hermionem orestis ante
depositam abeo et mara sappollinis interemptus. unde est et scelerum furiis ag. o. e. v. p.
a. d. a. VERSOSQ: PENATES. I. Idumeneus autem rex cretensium fuit quicum
tempestate laborans et uouit se sacrificaturum deae quae eum primum occurrisset. casu
et primus filius occurrit quem cum aliudum immolasset et alium immolare uellet. obcra
delitate regno acuit. pulsus. Unde fama uolat pulsum regnis. c. p. I. Aliudum
quod abscedens cuidam suum commendauerat regnum quem ueius absentia occupauit impe
rium. et reuersum pepulit. Per uersos penates aut euersos et funditus diruptos acci
piendum aut certe in alienum iura conuersos. LYBICONI. LL. Ut etiam in III. diximus
loci soci atacis oiteisque epizephirii. et ozoloi. simul tempestate diuisi adeo ut
epizefirii tenerent bruttios deque busant. in III. hic et naricii posuerunt. m. L. ozoloi.
autem tenuerunt pentapolin de quibus nunc quaerit dicens libicone habitantes. II.
DEUICTA ASIA SUBSEDIT ADULTER. Legitur et deuicta asia quod sic ita
intellegimus. ut subsedit sit dolo possedit. Lucanus. Subsidere regnum calchidos
euboicque. Unde et subsessores dicuntur quum sidius taurus in imum et hostium dolos sub
sessas uocamus. ut sit sensus abagunem non deuicta asiam adulter aegestus factione
possedit. Melius autem ut deuicta asia legamus. secundum quod subsedit et ut remansit.
ut extremum galeque imum subsedit. A. ut sit sensus. asia propter adulterium pulsa bella quis
remanente adultero. finitae sunt. ut ira indignatione sit dictum. dum primum
uindicatur adulterium. aliud rursus emersit. PRIMA INTRA LIMINA
IPSO LIMINE IMPERII IDEST INTRORE QUIA SECUNDUM HOMERUM CLITE MESTRA AGAMEM
NONI OCCURRIT ADLITUS ET LICEUM SUSCEPTUM CUM ADULTERO INTRA AEPULAS INTRA EMPTE. QUOD
ET UUUENAL TANGIT DICENS. QUIPPE ILLE DEBIS AUCTORIBUS ULTRO PATRIS ERAT CAESIMEDIA
INTER POCULA. UNA AUDICUNT QUOMODO PSORE GRESSA. IDEST PRIMA DIXE QUADAM SUAE LI
MENIN GRESSUS. CONSILIO AEGISTI ABUXORE UESTEM ACCEPIT CLAUSO APTE QUA IMPLI
CATUS ADULTERI MANIBUS INTERIIT. INUIDISSE DEOS. Sthenelus filius orilluchab

subsessores

aegei aliam diomedis uxorem cognouit adulterio. Quo cōpto diomedes reuerti
noluit & in apuliae partib. sibi condidit sedes. qd ueneris dolo dr ee pfectū quām bel
lo troiano uulnerauerat. unde aut inuidisse deos. PULCHRAM CALIDONA
Y nā de sup dictis ciuitatib. quib. imperauī. NUNC ETIAM HORRIBILI.
Hoc loco nullus dubitat fabulae huius ordinē auirgilio ee conuersum. Nā
diomedis socios constat in aues ee conuersos. p ducissui interitū quē extinctū impa
cientē dolebant. hae aues hodieq. Latine diomedeae uocantur. grecis aut ero
dios dicunt. habitant aū insulā febram siue electridē quae ÷ haud longe a cala
bria conspectu tarentinae ciuitatis. Quin & iūdeinde aues dr qd grecis na
uib. Latinas uehementē fugiant memores
originis suae & qd diomedes abillarius eum emptuisse. PORTENTA. S.
R euera portentum ÷ homines in aues ee conuersos. ET SOCIA MISSI. Legun
nullī. & admissis pennis. meliusē amissi. LACRIMOSIS. V. Dolentes
tsuā mutationē tregis interitū. Namq. hoc tangit latenter. SPERANDA
P rotinenda. ut hunc ego si potui tantū sperare. cl. &c. ΑΧΙΡΟΛΟΤΙΑ.
CELESTIA. C. M artis & ueneris quae numina uulnerātur in bello. VENE
RIS. V. Artificiose agit. nam sciens ea quae dicunt in fine animis inherere
suos casus ultimos memorat. Perite & iā uenere tantū uulnerata a se ee dic. mar
tis suprimens. non qd ei poterat ee gloriosius. ut uideatur omnia quae pulit odio
ueneris pulisse. contra cuius filiū nunc uocat ad pugnā. ut negans & iā nunc
paria formidare uideat. Dextrā aū secūm homerum qd ait. ΕΠΙ ΚΑΡΠΩ.
TALES IMPELLITE. Quarum ē periculosa uictoria. NEC MIHI THEUCRIS.
Nec obiciat illa ciuitatio quā apud aulidē greci inierunt. Dicit in troiae
excidii sacramentū coniurationis ee cōplectū. namq. in troiā in troianos ee iura
uerant greci. hucenī spectat qd dicit se cū nullū troianis habere bellū p diru
tā troiā. NEC UETERIS. M. Nec meminisse uolo uictoriarū mearū quarū
nullus oblitus sit ee suei nec laetor troianorū malorū pro troianis malis quae nō
bella inter pulerē. Ni potest de suis malis dicere cū & mala sua nullus obli
uiscat & ea ipse paulo ante memorauerit. laetor aū malorū figura greca.
Sic horat. Agrestiū regnā populorū. pagrestib. populis. MUTERA q. p. A.
Hinc iam suasio ÷ & ē silū nā sinistrae auxiliorū negatio. Unde & paulo p uenulus

hadiuidit dicens. & responsa simul quae sint rex oprime. p. a. & quae sint magnose. ab
scilicet audisti & quo udmodu negant auxilia. & q. tnobis dederit pace consilium
SEPTIMUS SEDANC. Idest & omnis & longinquorum nos bella tractamus. QUAN
TUS IN. C. Antiquamus: quotiens in hostem pgens erigit scutum aut pugnandi exercitus est gen. Quam scripser dearte militari dnt summa generee dimicandi quotiens
calcato umbone aduersari se in hostile clippeum erigit miles. & ita contrastantis uulnera tergit. SIDUO PRAETER EA. hoc: alios duos. DARDANIUS. Prodarnius
populus. & posuit principale pdiuisiuo. homerus. IONE KTANE AAP AA
NOGANEP. CESSATUM. E. Tardatum & mire quam habet & quos impuro & tra
iam triumphos. uelt eis excidii tardiare puctoria cedere. UESTIGIA RETULIT
& retroactae & repulsa. HIC PIETATE. P. Ideo aenean plus laudat qd tam in spa
cem pacturus se utile. ut eum secredam posse facilius exorare. PRIOR. Praestantior melior. QUADATUR. Quapotest quacunq. ratione pmittat. PERORAT IR
BATA. Propora turbatoq. CLAUSO GURGITE. saxoq. obiectione pclusa.
PRAEFATUS DIUOS. Moreantiquo nmaiores nulla oratione sine inuocatis numinib. inchoabant. Sic sunt omes orationes catonis. & greca generale caput in omnib. legimus. Unde cicero pinitisione ait. siquid exuerex aliqua ratione iouis ego optimu. m. ANTE EQUIDEM SUMMADERE. Latent arguit turnum
qd sibi non obtemperanti uisfoedus fieret. in uii. salio & ubidix. Ieum ne nefas re
triste manebit supplicium. nam modo hoc tempus resolut. UUELLEM STATUISSET
Olim qd uolui his malis terminu dare. Uelle eum statuisse sic dix. ut uelle fecisse. & e copendiosa elocutio cum quaerimur nee. factum qd fieri debuit. BELLUM
IMPORTUNUM. Coepit grandem iracundia. & sic in haec uerba prupa
portunum ante qd ear & portu. Idest quia & ubi nullus portus est. ni hodie in manifra
gum qd ammodo fertur ista ctemio quia sup audierat periculum ee & ia superan
troianos. CUM GEN. D. Quia ad uso origine ducunt. INUICTISQ: UIR
RIMUS. Arquisup legum biscaptu frr ges. Sinuicto si deo dn quia seqn nec
uetipossum absistere. b. possum an absistere mirean. Ne si dicere & ea sine
lum abellis discedere naturan patitur. ADSCITIS. Cuocatis adunetis. SPES
SIBI QUIQ: Subaudissit. SED HAEC QUA. Utunusquisq. inseratum spem
haben quasi angustiu uidetur. cetera obsolete dix. Idest exercitus auxilia ut res

imperii quae quasi cedat ut flicta quia restat nisi in pace pecam. ANTEOCULOS.
INIQ. m. desidiosae negent narratione. INFIRMANUS. Πρὸ χειρῶν
NEC QUISQUAM. Excusatio hic ostendit obliqua et infirmi orationem latini. Fu
IT. Exhausta et consumpta. TOTO CERIATUR EST. Imperium omnib. armis. DUBIA
ES MENTI. Mestitia et cogitatio. EST ANTIQUUS AGER. Hoc loco donat er
pui dins. agrum quem latini donare debent et in campania iuxta mediterr. flumen flu
uium cuius terras incolas tusci aliquando tenuerunt unde dicitur tusci imperi
um. omni mente agri etiam hoc argumento quod illic locus quibus hodieque binetum vocat.
sic constat omnia illa loca et campestria. nec procul quoque celsi plaga pinearum
est. unde sequendae perusinum. si fenne et catonis auctoritas. si apenne omnes
antiquae historiae scriptores in hoc consentiant. cum eum in originib. dicit troia
nos latino accepisse agrum qui est inter laurentum et castra troiana. hic etiam
modum agri commemorat. et dicit eum habuisse iugera. II. DC. II. OII. TUSCO
AMNI. Tiberino. LONGUSINO. Caporetto quae in occidente tendit
longior. FINES SUPERUSQ. Usque ad fines quos saeculi aliqui tenuerunt.
Idest usque ad ea loca in quib. nunc romani. haecenus singuli habitaverunt. unde et
et gentes venerest. s. AURUNCI RUTULIQ. S. subaudis a superiorib.
m. nam et supra ait est mihi antiquus ager. ego sum agrum pollicet. aut quem tamquam
stipendiarium habebant rutuli et aurunci. aut adque colentium quasi regi
operas dabant. unde superfluum. quem donari non potuisse fieri impleme tur
no ager rutulorum latino donare aeneae. DUROS EXERCENT COL
LES. Extenuat agri mentum quomodo videatur et quidem donat hinc et illud.
atque horum asperrima pascunt et supra aurunci rutuliq. s. idest nec operis
sus excolere. CAEDAT AMICITIAE. In primum concedat amicitiarum.
AEQUAS. D. L. Ut parium non sociatae versemur. Idest ut sit neque inferior.
SOCIOSQ. Non stipendiarios ut in. III. eiusq. loci legerediam. POSSUNQ.
SOLO DECEDERE NRO. Sed et eos simili ad alium venisse. nam audit et
a fauno externum venientem. et habitatores. s. si nostra deuitas exqui
rere terras. v. e. s. Iam propter turnum similia ignorantia ut se et ea circaeum
aequum praestare videat. mutuae an quam possunt. LACEI OMNIS. A
B. V. Lacum extenuat. NAUALIA. Nauliadicum loca ubi navesset. si modo. Nauale

degreco transtulit & naucliapostu ptrajib. dequib. nauesstuptt. nã homerus dic. NNION.
nauale lignũ. PRIMA DEG. Ex numero & ex nobilitate legatoq; intellegit negotii mag
nitudo. ET SELLA RTIN. Bene ñri romanoq; imperatoq; insigne fuit sella curulis
& cimbea. nã diadema italarũ gentiũ reges ñ habebant. & scendu sellã curulẽ a curru
dicta qd hi tantũ cauebant qui triumphali curru inuectti fuissent sicut & ipsi palmarum
toga. quã merebant hi qui reportassent de hostib. palmã. IN MEDIU. In cõmune ut
in medii quaerebant. OBLIQUA INUIDIA. hoc ÷ quiñ ex apto impugnabat turnum
sicut rei publice simulata defensione lacerabat. LARGUS OPU. Abundans diuitis
ñ quimultadonaroq. NON SUTILIS AUCTO. Pii ñ manus ñã fuit uas quoddã ÷ la
tore fundo angusto. quo utebantur in sacris uestę q aqua ad sacra hausta intran
ponut. qd si fiat piaculũ ÷. Unde excogitatũ ÷ uas qd stare ñ possit. si positũ stati ef
fundere. unde & homo cõmissa ñ rectineas fuit dr. contra ñ fuit hoc in cõsilius
ñ in manus. SEDICIONE POTENS. p̃ potens in mouendu ñ in cõprimendu sedi
tione. INCERTU DEPAT. R. ñ ignobile sed penitus ignoratũ. ONERAT DIC
TIS. Hoc sermone ostendit eũ & ia exoratione grauatũ latin. REM NULLIO.
Callide & oratorie agit & in omnib. adulatorie respond & dicit Latin. sup illę
dixerat ante oculos. ut q: mari s. uo. Sane q si p dictũ oratorẽ exprimit quia sup
dec dix & lingua melior. BONE REX. Bene addidit bone & laux epith & odig
nitatẽ. Rex ut medii est. nã & bon ee & pessim potest. MUSSANT. Modo uerent
significat. cui dubitant. ut mussat rex ipse latin. interdũ susurrat ut de apib. dic
mussant oras. & l. sipprae mussare ÷ obmurmurare & muto ee uicinũ. ET LATUSQ:
Tumores. aut ponat supbiã aut ñros flatus remittat. Id ÷ nos respirare ccedat.
CUIUS OB A. Inuidiose turnu auspicii imputat qd turnus perit exercitus. ac
sicuere. Simalistuis omnib. ñegredere petit. possent forsitan uincere ut ute. Sane sci
endu hunc exprimere quicquid uerecundae ait latin. MORESQ: SINISTROS.
Contrarios. quia in principio latino obtrepere nolut. LUMINA DUCU. Id:
pceres. ut ólux dardanae. CONCEDISSE V. In luctũ ee demersũ. FUGE FI
DENS. Illu crespicit qd bella deseruit iunone faciente. fugeau figurat dux
qd ñ fuga fidens. CAELUM TERRITAT A. Dicãt urgit grauitat ñ omnue
nit. sed pertte franci haec dicta ñ uerba quitumidu ut oratione inducit. Un
de et paulos obiect turn. quaeuto tibi magna uolat. tempinde tona eloquio

Sella curulis

furialis

Musso

tur uentosa in lingua · Deinde dixim drancem librare p adorationē latini inde nunc
dic caelū repetat armis q audierat bellū importunū · c · q · D · MITTI DARDANI
DIS · mitti · aurū · ebur · sella · & cauceradia de nauib · uel agro · E GREGIO · G ·
g tarri uid & indignus · AEITERNO · E · Nam salic & iunctione aeneae pacis
foedera firmabant · hoc au dicto latent & ia latin pudore exonerat q turno & ia
sua promisera filia dins causa reipublice pponderare debere & ppī pace cum
turno aeneā eē pferendu · TERROR · Terror ipsi pprie quia lus infertur · ut
iudicas · ille hab & terrore idē timendus eē · Unde & terribilis dr · Mk usa est que
habet timentes · sinunc usurpatue terrore pmk uposuit · nā hoc dr qd sitamū
turnū timem · VENIAMQ · O · A · I · CAEDAT · Aspe hic distinguit · QUID
MISEROS · T · Quasi uiles & abiciendos & in gentipondere uniuersauerbas posui ·
LATIO · Nunc uiuitati · CAPUT · Principiū & antiquū · terrentur · nā sibi
malie est quicquā illic est reicaput · NULLA SALUS · plus ē quā si spes dicep &
PACE TE POSCIMUS · Quisolus es causa belloq · nā aeneas iam pace pmisit ·
SOLUM IN · V · Id laudamam · & hoc qd ait supra pace hanc a aeno · f · INUISUMQ ·
TUTIBI · Bene quem tutibi ne eitamquā inimico minime credat · & hoc dic · non su
quidē inimicus · si si uelis eē nrecuso · nā hoc & eē nil maior · FUSI · Fugati · DE
SOLABIMUS AGROS · Uel dum occidunt t ducaqunur adm · luta · nā le
gimi & latos uastant · c · a · DOTALIS · R · Hoc regnum latini · si ali bi non hec
dotalis regia · a · SCILICET UTTURNO · Haec cāquadā irrisione dicit ·
INHUMATA IN FLETAQ · TURBA · Atqui sepulti sunt omis qui in bello perierē
ut legimi supa · s · h · factum aeneas beneficio quisepultus eos reddidit socios ·
Ergo quantū adtur nūptin & insepulti · nā campos in sua potestate rēne
bat aeneas · & ia tu · & Heia nā hortantis aduerbiū hac loco · Alias adhuc
significat & tempori sut & ia cartus & ia · AT · apud maiores · & ia esse mentis
fuerat qd tam in his recentib · idoneus nimienti · UIS · Utrus · LAO PECTO
RE · V · Habitū future orationis ostendit more stoico · LARGA QUIDEM · D ·
Sum multa sua uiopima quae qm pse nposset utupetari ab accidentib · utu
petamur · ut hoc loco · qm eloquentia pse optima · cā culpat extempore dins ·
Tūc in cūbis eloquentiae · cū uenus bella deposcam · PATRIBUS Q · Bella
poenitus ignorans atq · formidans · primes in senes addunda consilia ·

Etiam

MAGNA UOLANT · homerus ἐπεὶ ἀν τε ποὶ ἐν τ ἀν ποὶ ἐν ἀ · DISTI
NET · arcet repellit ; ppria extraten & · nã dis separatim est · unde & eliduco &
distrahо dicit : MEQ: TIMORIS · A · T · D · Ut cantando tuillũ · arguo aũ genti
uũ, regit ut arguo te caedis insidiarum · & ÷ de greco · nam tradicant · κ ΑΙΝΤΟ ρωϊ
φε ΝΟΥ · QUANDO · Siquidem & p inrisionẽ in illũ suas ofert laudes · IN
SIGNIS CĀPOS · Nobilitas clarificat · nam uerbum ÷ insignio insignis · nãdr ex
auctorari ei debere · sententiã · qd de bello iudicat iuriurãdi ignarus · ISTIS · Dicit cos · PUL
SUS EGO · qd ille dixerat pone · a · & agit coniectura · & pulsus ab i · nã hoc aut intellegi in possedi
merito pulsum eũ qui insequendo bella deseruit · apte aũ hoc dr · potest merito credi qd
pulsus sit · i cuius tot exstant tropea · CUM STYRPE · Occiso enĩ pallante merito
et cuncta posteritas · BITIAS · Bis sub audis ingens ac sequentib · : MILLE · finitus numerus
pro infinito · AGGERES · sup & uris o cues undiq · septus aggeribus · NULLA SALUS
BELLO · Quotiens argumentum ñ possum ut soluere aut citraria obiectione aut risu · aut
maledicto · ut hoc loco aduersario respondem · CANE · P chuina · PROINDE · hoc
est ordo · nulla salus bello p inde omã magno necessa turbare meu · cetera ppa
renthesin dictas · EXTOLLERE UIRES · ç · Haec ÷ uirtus aeloquentiae · arma
aũ latini inuidiose dix · nãdebuit me adicere · MYRMIDONU · P · Grece q prin
ciper dic aũ patro clu & achillẽ · nã lic & ipsi aliunde fuerint · tamẽ myrmidomb ·
imperat · haec aũ ponit int impossibilia · adiuntur greco puerbio · ΑΝΩ ΟΙΠΟ
ΤΑΜΟΙ · Sic horatius & ante padus in aetna lauerit cacumina · sic modo dictũ
ut in · uii · nunc liae sortes nunc · e · i · m · a · RETRO · F A · Apuliae fluuius
cadens in adriaticũ pelagus · UELCUM · S · C · Comtrilludqdam · de libertã
tõ · f · flatus · q · r · nam hoc die · timorẽ suũ naturalẽ inuidiose in mea causam
retorquet · ut mee psentiae ñ illius naturę · qdam & ee uideat · hoc ÷ enĩ qd pla
nus infert dins · & formidine crim · a · ARTIFICIS CAELUS · nam cae lẽ ta
tum est simulare formidinẽ · HABITEI · T · Pessima & uilis animo habi
tet in mẽbris ẽgruis · nãtalẽ uilẽ pessimã accipim' quãnefas ÷ perire ca dex
tra quae uiros fortes tantũ ẽsuetũ occidere · CONSULTA · R · Consultor · ẽ ·
quẽ sulit · Consultus · quẽ sulit · Consultũ uero re ipsa de qua quis consulitur ·
SINULLĀ NBIS · V · S · Insinuatione utitur id ÷ callido & subtili aditu ad p sua
dendũ · uult enĩ dicere · metus ee interire quãpace rogare · qd qra apte ñ aud &

dicere latenter & paulatim adhoo serpit. Namq; inter principium & insinuatio
ne hoc interest qd principium est apta rei enuntiatio. Insinuatio autem uidetur & callida
& subtilis oratio. INARMIS. Armis auxiliisq; generalibus. SITAM DESER
TIS. ppter diomedem quisolus negauit auxilia. NEQ; HABET FORTUNA R
OMA quae sibi possit obicere ponit. sicut solutionibus suis. nam & fortuna nonnunquam inmutabilis
& quisemel pellitur rerum impetum potest reuerti. & ab auxiliis nisi tum poenitus destitutus
& in suorum exercitu plurimum adhuc spes est autem syllogismus. QUAQUA. O.S. Nonsemercie ar
guit siquaeritur deuirtute omissa pnegle gentia. O aut dolentis exclamatio & intellegimus in
moratam esse illic elocutionem. Nunc exarsit dolore quia apte non potuit dicere moriendum
potius esse quam hostes rogandos. qd tamen dicit conferensse ad alias psonas. & laudans eos
quib. etiam periit neista conspicere est. ANTE ALIOS. Melior omnib. preferendus.
FORTUNATUS Q; L. Sic laetatus laborum & grecum. TALE UIDERET. Uel
hostes rogari. t qd latenter insinuat tradi alteri sibi iam desponsata. SEMEL
O.M. Cito confestim id est quitota mortis celeritate consumptus est. Uulnerati
autem solent terram t arma mordere. nedolore eorum indicat gemitus. Lucan
de pompeio timuit nefas effundere uocem uellet & aenam flatu corrumpere fa
mam. URBES ITALAE. Quia diomedes peregrinus fuerat. nam illi dicit habere robur
italum. non grecum multum inermem & dissolutum. SUPERSUNT. Sup abundant adsunt
ultra quam bella deposcunt. SINE TROIANIS. Mire agit p confirmatas partes
suas. troianorum uires minuens. Quod ut poterat dixisse. qd superesset latinis auxi
lia. si etiam troianorum integrae uires essent pparentur. CUM MULTO. G.V.S. Acsidi
cere. non est iudicanda victoria quae p inimicos & crimina contingit. & hoc est unde laudat
sallustius duces qui victoriam incruento exercitu reportauerunt. SUNT ILLIS SUAE SU
NERA. Id est troianis. legitur & illi & aut aeneae intellegimus. ut aut uerbum loci est pulchr.
Ut inter patres istianus. l. pistic. PARQ; PEROMNES. Sicalibi quanta peridos. s.e. nam bello crebro comparat tempestatem. INDECORES. Decor decoris fac.
sic auctor auctoris. decus decoris. sic pecus pecoris. similiter fac & in compositione
indecor indecoris indecus indecoris. Ergo in neutro. in compositum breuis est. In masculino
producitur. Unde apparet systolen fecisse uirgilium. nam indecores nominatiuus est
plurat a masculino. abeo qd est indecor. nam non potest hic indecus facere. neutrum
tu.us. terminatum masculinum exsenifac. Aut certe dicam indecores declinationem esse.

Decor & decus

cuius nomina singl ñinuenit. INLIMINE. Quasi in ipso limine & adhu infelicitatis. & ad il
lud respex qd sup dixerat & semel agmine. V. MULTA DIES. Illi reuehemter incubit qua
dixerat neq: hab & fortuna regressum. dicens fortunã tã labores quã felicitates prepori qua
litate mutare. DIES. Tempus. LUSIT. Decepit. utquid natũ tocaens crudelis tuquoq:
falsis ludis. ET INSOLIDOR. f. l. Subaudis multos. Et ÷ sensus insolidũ reuocauit oppres
sos. paulo ante derelictos. lusit ũ & decepit felices. NON ERIT AUXILIO. N. Redit ad
rem q occurrebat si negantur auxilia. a & olũ aũ dicendo ei uires ex grecae gentis cõmemo
ratione debilitat. AT MESSAP:. Bene duo iunx quae quaerunt in bello. fortitudinẽ. fe
licitatẽ. Nãde messapo iam légimi quae neq: nefasigni cuiquã nec. s. f. Utrũ aũ contra
diomede dic. quẽ dicendo grecum inertẽ significaũ. Infelicitatẽ ũ ei sup dicta legatorũ uer
ba testantur. NEC PARVAS. C. Utores figura. minitdix quãuoluit. Nãh. significat
latina pubes celerrime victoriã adipiscitur. quãuis greci p decennium sunt adepti.
Et SI VULSCORÜ. E. Et in. VII. segregẽ eã auiroq efficit multitudine & qm a sexu non
potest laudat exgente. QUODSIME SOLÜ. Quia audit illũ aspice contra quinno
cat & iã utitur dictu. Nãobliq: pmittit se singulari certamine dimicare uelle. cum no
lit. similit & iã in. XII. agit dins. In risoriae sedeant. s. i. TANTÜQ: BONIS. CO. Et
intantũ obsũ cõmodis publicis. ut nisi solis dimicauero ẽcidat uniuersa res. p. NON
ADEO. ñ multũ nãue recunde dic assuetã manib. suis eẽ victoriã. TANTA PROSPE.
Ut solus dicat seruasse rẽ. p. IBO ANIMIS. C. Assidicere & desunt corpori suires. VEL.
& iã PRESTET ACHILLE. Et presto illũ. Id ÷ melior illo sũ. & presto illi dicimus.
Cicero in caesarianis tanto ille superioris uicerat gloria quanto tu omnib. prestitisti
VULCANIM. Bene addidit paria. nam & iã aeneas habuit arma uulcania. lic &
possim dicere coturn ignor & qd tam ñ ualde idoneũ compbatur. VOBIS ANIMA
Preiudiciũ
tt. Bene sibi & fauorẽ ẽciliat populi & a socer nominis p iudicio latini implicat
uoluntatẽ. VETERÜ. Dicim & secundus illi. & secundus a bello. NEC DRANCES.
p. S. V. E. H. I. D. M. L. S. V. E V. E. C. I. Sensus obscure quidẽ dicit sed facilis & qui
a eusu nũquã recedat. Nãta iniq de inimico dicere ẽ sueuim abeat tam nec bonis
meis nec malis reb. imi sit. no lo sit aut me particeps gloriae aut mi invidiã ex infe
licitatis cõmunione cõmoueat. sicnunc de drance dic. siue est. haec ira deoq: moe
te luat. Id ÷ sepeundũ ÷ iracundia deoq: no lo invidiã sustinere. si drances parti
te luat. Id ÷ sepeundũ ÷ iracundia deoq: no lo invidiã sustinere. si drances parti
forte moriat. Sũ meuirtus & glia comitabit nolo ignauus felicitatis alienã sit particeps

sidā meis pugnat auspicis sorte superari · CASTRA AENEAS · A · q · M · Id ÷ ducebat exercitū
qd noscis tra monem · lucan brundisiū · d · i · h · a · c · decima deductione · FREMIT ARMA · v
Fremebāt arma · & militaris uox ÷ · MUSSAT · modo quaerunt · DISSENSU VARIO · Alii
turmidica · alii dranci sp̄ habant · PISCOS OUEAP · Paludosa pars ÷ pali · nā palus lic & un ·
sit fluuius · hab & tam̄ fluenta plurima equibus ē palus aquibus dic locis fac̄ paludem
quae plenae ē cygnorū · STANGNA LOQUAC · c · VNA AAT II · Inquib · habitant cyg
ni loquaces · rauci aū tonmesoni ÷ · nā modo canoros significat alias uocis pessime · luuenal ·
& rauci theseide cordi · sic uenenū & debono & de malo · dr uodor & bon & malus uocat ·
ARREPTO TEMPORE · Inuenta oportunitate · SEDENTES · Pigriti inmunis · q · s · a · ad
p · f · ARMARIAE DICE · Figura ÷ dic ut armentur · edice aū pleni ÷ imperatiuus ÷ · nā om
nū coniugationū infinito d & ractare · ultima si illa basit imperatiuus · ut amare · ama · doce
re · doce · legere · lege · audire · audi · Cū aū fac t dic dms apocopen uerba patiuntur ·
MANIPLIS · Arsquidē exigebat · ut · ma · haberet accentū · Nu · u longa quidē ÷ s · exinuitata
& liquida qd quociens sit tertia a fine sortit accentum · ut latebrae tenebrae · tam in hi · sermo
ne ut secunda a fine accentū habeat usus obtinuit · MANIPLIS · Signiferis · qui secūm
antiquū morē in legione erant triginta · Legio aū habebat cohortes decem · sexaginta centurias ·
lic & in his reb · accessu temporis ducum uari & as semp mutauerit militiae disciplinā · EQUITI
MESSAPŪ · IN · A · C quitē in armis id ÷ armatū nā figura ē · Messap · aū ut dicere & ut aū
omoeoteleuton · nāutiosum erat uolusse edice messape ergo messap · aut antiquus uocat
tuus ÷ · ut hesperidū f · luuius · R · item socer armalatinus · h · aut certe nominatiuus ÷
pro accusatiuo quāquā possit & ia nominatiuus ē ut sit messap · & cū a sequitē diffundere p
diffundam · melior tam̄ sensus ÷ superior · CUMFRATRE · Scilic & cū catullo · nā legim̄
catullusq · acerq · c · QUAIUSSO · quaiussero & ÷ antiquū · ILICET · Confestim ilico ·
qd nedicere & m & ri necessitas fec · nā ilico dīs · MAGNA INCERTA · Quia de pace cogita
bat quae implerī nō potuit · MULTAQ: SEI · P multū & ÷ greca figura · GENERUMQ:
A · URBI · Urbi pro urbē · lucan de ratione · urbi pat ÷ urbiq: m · gener aū ideo dr qd ad
iugendū gen ad hib & · PRAEFODIUNT ALII PORTAE · Id ÷ ante portas fossas faciunt
quae res nimiā indicat desperationē · BELLO DAT SIGNU · bene bello · nam bucina sonus
sollicitudinē ad bella denunciat sic in XII · q bucina signū dira dicit · P proelū aū tubę indi
cant ut a tuba terribile sonitū · p · a · c · UOCAT LABOR · Omis ad laborē ultima necessi
tas conuocat · NEC NON AD TEMPLUM · Secūm homerū quinduc in sūma desperatione

Musso

manipli

Gener

matres ad templa ēcurrere ut victoria quae ñ potest uirib: possit deorū fauore conquiri.

SUBUENIT: Proprie matrone ut pilentis uehebant ad tēpla pgentes ut pilentis matres immolent. DONA FERENS. peplum scilicet sicut dixim: unde id omisit h. loco. OCULOS. D. D. Sic oculos suffusiant. DELIMINE. Ad poes festinantiū mulierū ostendit desideriū. ARMIPOTENS. P. B. T. Antonomasia pro. hi autem sorato uerbum aduerbiū de homero translatā. Prese. aū belli: id: quae p est omnib. bellis. Cuius nutu semp bella tractant. FRANGE MANU. Aut tua manu aut mei manu tela ēfringe. homerus. ΑΙΓΙΟΝΑΡΤΙΧΟΟΑΙΟΜΕΑΕΟΟ. PRONUS TERNE. S. homerus. ΠΡΗΝΕ ΟΠΕΕΕΙΝ. PORTIS Q: EFFUNDES. homerus. ΕΚΑΙΟΝΠΡΟΠΑΡΟΙΕΕΠΥΑΛΟΝ. Bene aū sub ipsis portis quasi ad quas festinabat aeneas. Unde: & illud pfodiunt. alii p. CINGITUR IPSE FURENS. C. I. T. Ceconomia omis hi: natura ideo cū mora armat & intecto capite circa arcē incedens admonet singulos ut & alii ut possit uideri & ut sit maior causa dimicandi dū sponse placere ēcendit. furens amore Lauiniae quā uidebat. qd & iā sequens indicat cōparatio. nā dicturus ē autille. in. p. a. te. CINGITUR: Ut pliari possit Acsidicas lego in aduocatione idē in aduocatus ēē possim. IAMQ: ADEO. Aut iam cat adeo. certe adeo sic significat ut sit sensus adeo. sic pparat implia uiam uersa pi galeā arma portare. HORACA INDUTUS. Omā que. in. x. greca masculina in obliqui casib.; a pducunt ut thorax thoracis. pinax pinacis. nā feminina corripiunt ut climax climacis. sed latinū non uscunt. phalanxū & alii exceperegrinū: & iā apud grecos. DECURRENS AUREUS ARCE. Illico & iam fuerat & Lauinia. SPE IAM P. H. Mente poccupat hostis aduentū. QUALIS UBI ABRUPTIS. Et iā hāc cōparatio homeri: uerbū aduerbū translata. POTITUS. Uenit ab eo qd: potior potiris. nā subnixus pro potitur ab eo qd: potior potiris. nā ut & iā supradixim uerbum. h. modo tertiae modo quartae inuenit ēē coniugationis. ARRECTIS Q: FREMIT ALTE. Arrectis cerucib. fremit haud alte luxurians. ADTERRAM DEFLUXIT. Dicendo defluxit arte aliquandā moderationem descendi significat quae: & iā in ascendendo apud huius rei peritos. SUI MERITOS. Siunusquisq; fortis habet aliquā confidentiam ex conscientia fortitudinis suae ego iudere ñ dubito. fortia benedic: nā fortis cōmunis: generis. hanc hoc uult dicere ñ secū considerandū ēē. si robur. OCCURRERE IURAT. Equitum. nā parte

In. x. greca. Thorax. Pinax. Climax.

proto posuit · QUAS DICERE LAUDES · Secdm rethoricā disciplinā dicē uerba inueni
re ñ posse quib: el exprimat Laudes cū dixerit o decus Italiae · Si ali ibi quib; te laudib;
aequē cūpmiserit o · fama ingens ingentior armis suit troianae · SED NC · Ordo ÷
si nunc mecū parere laborē · nāpparenthesin dicū ÷ quando iste animus ÷ supōmā
ti ÷ siquidem es magnanima · parere aū ideo qd illa dixerat solaq: · t. equites · 10 · c
m · s · QUATERENT CAMPOS · Ad cāporū prūrbationē · FURIA FARO BELLI ·
I · nsidias · sallustius · gens ad furta belli pidonea · BIJIAS FAUCES · Fauces dicūt
tenera int duos montes locata angusta & pua dicta a faucū similitudine ·
CONLATIS EXCIPE SIGNIS · Conuunctis ducib. quos commemorauit ÷ · IT BUR
NIQ: MANUS · Catillus & coras · DUCIS ET IU · CC · Sic ego nāndic sic messapus
aut alii: nec uideatur facere iniuria · Concipe aū · simul cū illis sume · nāc iunctiua
particula ÷ · unde & ē uocari de plurib: dms · VALLES · Mēt ne cessitate cōpelli
mur ut uallis dicam · Statius · Vallis in amplexu nemorū sed & · Diminutio indi
cat · nā uallecula dr sic turrim dici debere turricula indicat · uulpes uulpecula
fac · horatius · moueat uulpecularisium · ergo mes · tinis · quando usurpatiue qn
naturalē exeant nomina · sola diminutio indicat · ea aū quae mes exeunt longa
ff omā sunt gen & uno ñ crescant · ut uallis · labes · uulpes · nāsi crescant breuia ff
ut mites militis · QUAS EMITA DUCIT · Legitur & quo · ADITUS · M · Pro
priae obscuri ut sub luce maligna · LC NOTA · Scilicet aenē · nād & urno dicturus ÷ ·
huc uu enis nota fertur · r · u · TUTIQ: R · Mate quidā recessus legum ñ recep
tus · nā receptus dr quo se tutus exercitus recipit · unde & signa receptui canere di
cuntur · SEU DEXTRA LEUAQ: v · o · Siue pualles siue p montes ducis · uncer
tum ÷ ut quasi uenturus aeneas · ARRIPUIT QUE LOCU · Rapuit tenuit · INSE
DIT · Propriae · nāinsidere ÷ dolose aliquē exspectare · unde & insidiae nominatē
ff · UELOCE INTEA · Lic & int ea particula · negotia semp preterit futura cōun
git tamabruptus ÷ · & utiperabilis transitus · habet aū tali transitus · & in supe
riorib · libris · & in sequenti praecipue ubi uppiter appellat iunonē · OPIM · Opim
quando dicam · nimis significam · si aūdicam opem auxilium intellegim ·
Terentius · I uno · lucinafer opem · opes ueteres numero plurali censū acce
pimus · nā ops terrae uxor saturni quā greci rheam uocant · TRISTES VO
CES · Habitum futurae orationis ostendit · ORE DABAT · Pleonasmos ·

Turricula

Insidiae

BELLUM AD CRUDELE·C· Unoverbo extrum reddocuit· NRIS NEQUIQUA· Quibus
utrumq· gaudem· ut iam ipsa habeat causam doloris & exmaioris iracundiae· Neq· ENIM
NOVUS ISTE·D· Firmiores sunt antiquiores amicitiae· Terrentius· pamicitia quae
incepti a parvulis cum aetate accrevit simul· Invenat· Ille excludatur amicus iam
senior cuius barba· I·I·U· PULSUS OB INVIDIA· Salicet crudelitatis· nasequit·
neq· ipse manus ferrae dedisset· ANTIQUA· Nobilis urbe na li pruerunt dr· IU
GA LONGA·P· Longe posita remotiora· sallustius· & mocello paula geme longa spes
auxilior· Id· longe posita· SOLORUM NEMORUM· Deserto rum· Terrentius· Licin·
uenat meditatus aliunde ex solo loco· Item ipse nonne hunc abici oportet insolaster
tas· FUGAE MEDIO· Dum fugit in fuga na figurata·; CARO QUONERI TIMET·
ANAKPEWN NON KONEPWTOC· Id· honus amoris· VIX HAEC SENTENTIA
SEDIT· Ideo vix q' naturale e· utquotiens simul multa cogitari vix aliquid comp
bem· unde vera distinctio·· oma secum versam subito· CT ROBORE COCTO· Antiqua
hastam fuisse significat· na multi tempori aliquid coctum vocat· horatius plenum coc
tus scriba· exquinq· uiro cornum deludit hiantem· psius· ut ramale aut sive grandis
ubere coctum· ut revera octo robore· hasten ignipleriq· dari consuet· HUNC· Salicet
telo nata implicat· libro· liber dr interior cortices pars quae ligno cohere· Alibi·
alta liber· arbor in ulmo· Unde & liber dr in quo scribem· quia ante usum charte t
membrane de lignis arborum volumina compagnabant· IPSE PAT· F· Bene ipse pat
quia auctor amni potestate nisi pares n habent· voveo ani consecro in tui minis
terium unde & camilla dicta·· lic & sup' ea amare dixerit nominata sit illud poe
tice dictum·; Na camilla quasi ministra dicta·; ministros et & ministras im
puberes camillos & camillas in sacris vocabant· unde & mercurius· & rusca
lingua camillus dr· quasi minist deor· SOLVERE UNDAE· Hic distinguen
dum· INFELIX CAMILLA· Non eo tempore quo evasit· sed nunc infelix· plerique·
et epithora pstemisi tempori sit· licet in pacis negotiis· ut in u· infelix qua
se dum regna·s·a· NON ILLUM TECTIS VILLAE· Non mirum anulla hunc
civitate suspectum· na lic & pruerna sed· tam quia in tus chorum iure poene omni
italia fuerat generaliter in omnibus omnium odia ferebant· na pulsus fue
rit agente vulsay quae & ipsa & rusca potestate· regebat quatto
plenissime exsecutus·· Hinc·· multae illi frustrat· p·o·m· quin pederet

unde lib dr

nisi nec eos eem iura eurum · NON MOENIBUS · hi ÷ nec in ciuitate nec in priuata ad
missus ÷ domu · & sic ista & iam · i · separant urbe domo sociat · Scendu au moema abu
sue dicoma publica aedificia · urbium dim muros & moema pandim urbis · nappiae
maenia se tantu muri · dicta quasi muma · a municione ciuitatis · MANUS · D · Consensis
se & hi dic & ia sequi eu uoluisse suscipere · illeta eos sortia motu feritate fugis
se · PASTORE · & · s · e · & pastore eu exegit in montib · solit · id ÷ pastorali usu se iura
ARMENTALIS EQUAE · Indomite · unde sequit & lacte ferino · UESTIGIA · P ·
Signa pedum primis plantis expresserat · na hi se uestigia imagines pedu ut semesa pdu o uesti
gia · f · r · PALMAS · D · Onus · tt ÷ · quicquid teneris ponit manib · ; PROLONGE PALLAE ·
Pallas pruae ÷ muliebris uestis deducta usq · ad uestigia · unde ait · longe, sic sup · pallasig
nis · ar · STRIMONIAMQ: GRUEM · Thracia a fluuio strimone, sane scendu posse
dica · & hic & hi grus · & hic & hi gruis · OLOREM · S · Laune tadicam · na cum greca dnr
MULTE ILLA FRUSTRAT · Ante qua rem dicere & piudicau · Sallustius · falso quaerit ·
de natura sua geri humanu · Na ante qua dicere & quaeru falso dix · MATRES · Im ma
tre & mate familias · hi mt ÷ & mat ÷ · pr illa significatione quae ÷ ad aliqd quae tamu c
uenit in matrimoniu · mat familias u illa dr quae in matrimoniu cuenit p coemptione
nappquandu ait sollemnitate in familia migrat marti · AETERNU · A & n pe nanom ÷
p aduerbio · ONATA · Cu conar & · SATIS URGETUR · Ostendit sua desideria ex fame neces
sitate descendere · MITTITUR · P comitere & · HAEC CAPE · Generaliter dix
eru fer & ia ut sequentia indicant · na diu & ultrice · p · d · s · ULTRICEM · Nomina · x ·
terminata ablatiu singulare · in · e · mitium · nin · i · gen & iuu u plurale in · um · ex ceptis
his quae omnu se generis · ut felix · na & ab hoc felici & horu felicu fac · Lucan · felici n fausta
l · i · p · qd receptu ÷ ideo quia gen & iuus pluralis a nominatiuo pluali minor · ee · n deb &
si aut par · aut maior una sillaba & quia a neutro fac felicia felicu dicere n debem ·
neppi alia genera huic piudicemur na q · abeo qd ÷ felices ut felicu dicam ratio patit ·
una enu gerescat sillaba abeo qd ÷ felicia ut felicu dicam n pcedit · nec minor gen & iuus
a nominatiuo plurali · similit & ultricu · & uictricu dicim · licet in his neutru gen in mu
mero singulari n inueniat · UIOLARIT · U · C · Quadycenar sacru · TROS ITALIUSQ:
· M · Si simplicit accipiam n am intellegam · sine ea troianus inter emerit sine aliquis
de aeneg auxilius · Na q · aliu olim arruntem d & urni fuisse partib · & indignatu fe
mineu sexum plus in bello potuisse quam uiros quare hic dm p struxisse uirgilu

Moenia

Uestigia

Palla

Grus
olor. Cygnus

Praeiudico

Mater · & ma
terfamilias

Ultricia
Uictricia

7

Preiudico

&reuera sicubiq· loquit incertus est arruns decimus parab· fuerit · Inde ÷ illud dapat
hinc· a·b·o·d·a· PARITER· Similit unomodo &÷ antiquit· MISERANDE
CORPUS · hinc economia iudiciaanominant · quoniens negotiu futuri exitu tollit ·
unde nos decamille cadauere nihil ulterius expectare, sic fec in·i· faciem illius noc
te nāmplius anū fallendolo qd pmissū sustulit cōmemorationē quando cupido dis
cessere uel ascanius sit reuersus · ARMA INSPOLIATA · Aut inde tracta aut ip
sius inspoliata · NIGRO CIRCŪDATA · T·C· Qt admeroré lucumq· descendit cō
tra in·VIII· ubi adlatanū descendit uenus a cheronis int deacandida nr imbos ·

Etruria

ETRUSCIQ: DUCES · Etruria dicta ÷ qd ei fines tendebant usq· ad ripā tiberis
quasi ETEPOY POI nā &E PON ÷ alterū uno poc finis uocatur · Roma ut antea unā
tantū tiberis ripam tenebat · Iuuenal · & quae imperii fines tiberinū ·u·N· COM
POSITI NUMERO · Id ÷ rationabilit · unde & sepenumero dicam · Id ÷ frequent
& rationabilit hinc ÷ tūueroinnumerū id ÷ in ratione inritimū · unde & mera
numeros dins · ut numeros memini siuerba · Sane modo generalis ÷ descriptio e
questris certaminis paulop descendit ad speciale · sic fec in·V· & decursoribus ·
& denauali certamine · HORRET AGER · Terribilis ÷ · est auuersus ennianus
ut penatus alucilio · dicente pinrisione eum debuisse dicere · horr & alg &

Horat.

Unde horatius de lucilio · nri & uersus ennii grauitate minores · CAMPIQ: ARMIS·A·
R· Resplendent · CELERES LATINI · Adludit admilicia romana · Namq· & equites
habuit romulus ut illo dicimi loco ter·c· scutati omis · u·m· quos celeres appel
laui t a celeritate t a duce celere qd rem num occidisse inconsultu grauae uicem
a romulo fieri tribunus equitū meruit · ALA CAMILLAE · Equitatus · ala aut
dnr equites qd alarū uice pedestre exercitū regum · INTRA IACTŪ TELI ·
Unde possit hasta emissa in haste uenire · hinc trax flacius indicer & quale qua
ter spatiū in axe calo ter · arundine uindicas · & ennianā ÷ omis hocambitio
sa descriptio · PRAECIPITAT · Ppcipitat · REICIUNT PARMAS · Reiciunt
retro agunt · sane ne fugiunt nī amore · sic lege phandi · sallustius · mare eques
tris plu supristigis ac reddimus · MOLLIA · Domita · domito · sicilic & · SUPER
IACIT UNDĀ · Sup scopulos undā iacit · nā more suo dedit uerbo destracā nom
ni ppositione · SINU · Curuatione & flexu undarū · extremū in ad illud prin &
qd aut sup penitusq· datur · r·h· AESTU REVOLUTA · Aestus ppde ÷ maris

÷ incerta cõmotio. VADOLABENE. Ypallage plabens ipse pua dũ. ET SANGVINE
ALTO. C mfatcos caedis ostenditur magnitudo. HASTAM INTORSIT EQVO. Figu
rate. nã intorqueo inequũ dicim. ut in latus inq: fieri curuã. c. ac. SVBAVRE RELIQVIT.
E xuulneris genere fugiemẽ eũ intellegim eẽ pcussũ. VOLVITVR ILLE E. Humuolũ.
nã excussus pseplenum ẽ. DEICIT HERMINIVM. Nom̃ h̃ debr storia romana. namq;
cum eodẽ ire contratusor largius & hermenius steterẽ tẽpore quo pons subicius rũpebat.
Vnde & eum plurimũ laudat. Ac sic dicere & talis qualis ille fuit. TANTVS. IN. A. P.
Tantũ patebat in uulnere. id ÷ in hostili tutela totus patebat. FERARMOS. Abusiue
nãppae armi quadrupedum ft. EXVLTAT AMAZON. Suspendendum exultat.
ut amazon intellegas quasi amazo. nã camilla uolsca fuit. sic. in. i. dederat. q. c. d. u.
uenatrix. id ÷ quasi uenatrix. INDEFESSA. Infatigabilis & omã eiarma amazonum tra
dit quasi tuanus uni mãmas uocat. nã h ÷ amazon tradit quasi ẽ ener ma zon. SPICV
LA FVGIENTIA. Ipsa fugiens. AT CIRCVM LECTAE. C. Sub audis dimicant. qd & ã
sequens amazonum indicat cõparatio. quae inducantur circa reginã bellantes.
LARINAQ: V. Nomina h̃ nobilissimarũ ft italiae faeminarũ. ITALIDES. pulchra
diriuatio nomuera. nã uerũ ÷ italiae. Italis aũ unde ÷ italides ma gis patronimico ÷.
quã diriuatiuũ. sic̃ belis unde ÷ belides. QVAS IPSA DECVS. decus & adelectas
& adipsã potest referri. decus aũ. si ad camillã. nobilitas. pulchritudo. Si ad delec
tas ornamẽtum. quas sibi elegit ornamẽtũ id ÷ adornamẽtũ. DIACAMILLA. Ge
nerosa. eugenes. nã grecũ est cuius nominis a chimologiã plerq. uolunt uenire.
dicem dissentire diriuatione a principalitate apotũdios. qd si ÷ nã dia. di. pdu
cit. cũ dios. corripiat. Sic̃ e contra cũ lux pducat. lucerna. lu. corripit. PACISQ: B.
Congruũ paci epitheton dedit ut ea bonã dicere & cum bellũ e contrasit pessimũ. nam
sine dubio & bellis aeui dicere & si ratio uersus admittere. QVALES THREICIAE
I anais. fluuius ÷ qui separat asiam ab europa circa quẽ ante amazones habitaue
runt. unde sepostea ad hermodonta fluuiũ thraciae transtulerẽ. Qd & ã sal
lustius testatur dicens. deinc ãpi themescyrei quos habuere amazones ab ta
nai flumine incertũ quã ob causã digressę. THERMODONTIS. Plenũ ÷ ther
modon si ps in heresin thermodon fec̃. unde do circũflexũ habebit accentũ
greca ut nomina necesse ÷ ut circũ flectant quotiens fit sr̃ neresis exigente metri
necessitate. ẑ si sit thermodon. do acutũ habebit accentũ. qd si thermodo se

certe · & in finalem transfert · & mutatur accentus · nā circūflexus sit · PULSAN · Omnius
musp · quae pulsantur olympu · BELLANTUR · Probellant · nam solent uerba puerbis po
ni · unde nunc passiuā declinationē subactiua posuit significatione · sic ingeor · gicis & pla
cidā paci nutritor oliuā futurū temp: a passiuo posuit pp̄sēti abactiuo · nam nutritor pnutri
posuit · Inde ÷ contra nox timida caelo p̄cipitat, Yppo LITEM · haec amazonū fuit regina ·
cui uictae hercules balteū sustulit · MARTIA · Aut belliosa aut martis filia · QUEM TELO · P ·
Hercules rppolitem uicit

D ei ait · homeritū ÷ interrogationē ad ipsū referre quide scribit cū musae interrogue consu
euerint · ut uos o calliope p ac · ASPERA UIRGO · Cpithecon ad officiū belli respiciens · a
lias incongrue uirginem asperā dīxit · CUNEUM · Qua latina ÷ declinatio ideo ne accipit
accentū · nā stacius quia grece declinatū grecū accentū posuit dicens · euneon ad mantre
thos · LONGA ABIETE · Hasta ab abiete nā arbore phasta posuit · SUFFUSO · Casaro ·
nā suffusi equi dicūt quos aul go incespitores uocant · alii suffuso legunt · id ÷ p̄cipiti & iamca
dente · DUM SUBIIT · Dum se scilicet ad sustentationē ruentis inclinat · & uult utrūq ·
tanta celeritate cē p̄cussū ut unū ictū putares · inde ÷ eni p̄cipites partūq ruunt hi addit amas
trū · ARMIS IGNOTIS · Notis nō suetis · LAPICE · Apulo · PELLIS EREPTA · Id ÷ lorica nāp
priae lorica ÷ tegū de loro factū quo maiores iāt cōsueuerūt · AGRESTOSQ: M · A · Bene agres
tes · Nam sparus ÷ rusticūlū telū in modū pedi recurruū · Sallustius · Sparos & lanceas alii pa
catas sudes portare · VERTITUR IN MEDIIS · Id ÷ agit · nā grece dicit · ΑΝΑΣΤΡΕΦΕΤΑΙ ·
TOTO UERTICE · S · STATIUS · de capaneo & uoto despectans uertice bellū · HUNC ILLA ·
EXCEPTŪ · Fraude circūuentū ut aemulus exceptū · TRAICIT · Ut iactus ostenditur ·
SILUIS · pinsilui: & ÷ saramos · MULIERIB: ARMIS · Usus obtinuit ut innuptas uir
gines · nuptas mulieres uocem · Nā apud maiores indiscrete uirgo dicebat & mulier unū
sexū tantū significat · ut ecce hoc loco dicit armis muliebrib · cū camillā innuptā fuisse ma
nifestū sit · Item in bucolicis legimus · a · uirgo infelix cū pasiphen constet ex minoe ante amo
rē tauri liberos suscepisse · Terentius & iā muliere p puerū uirginē uocat · NOMEN TAMEN
HAUD · L · Inrisio ÷ amaritudinis plena · nā si uoluerimus simplicē accipere ut ita sit dictū
quē ad modū supra aeneę magni dextra cadis · in aprēnarū ēē superiorib · unde meli
us ÷ ut p̄seuerem insensu · & ita sit dictū, magnā reuera gloriā laturus ÷ ad manes
parentū quē faeminea tela superat · SEDENTIS · Equitis · Sane eū exuicanoin
tellegimus ēē · INTERIOR · Sinisterior · breuiore scilicet arculo · CONGEMINAT ·
Hic distinguendū nā nemo dicit securim uulnus congeminat si securis · INCIDIT ·

Faciem meam non auerti Abinerepantib. & conspuentib. mihi

HUIC · Ligurinepinhanc meidit · terremus · Egomillū meidi · l · u · t · neq: a · neq: r · f · c · APPEN
NI NICOLAE · B · Quialiguri ámaiorepartesui inappennino ÷ cōstituta · Liguresaui omnes falla
cessunt · sicait cato in · ii · originūlibro · FILIUS AUNI · Aunusfaliosq; nā utsup dicimus · cū
dictisparentib: filioq; nomina supprimuntur · eospatri cognomines intellegimus · utri
burti remulo ditissimusolim · UERSAREDOLOS · Tractare · utseu uersare dolos · seu
certe · m · ASTU · Malicia nāppae astutos maliciosos uocamus · unde interrentio ·
p quādedominodix · seruus astute ille intusait carnifex qloquit · cicero · Itafit ut
tuaista racio existimet · astutaeū consiliū necessariū · DIMITTE FUGA · Equiqe
leritate cuifidis relinque · UENTOSA FERAT CUI GLORIA FRAUDE · Haec ÷
uetaet antiqua lectio ut sit sensus pedes congredere iā agnosces cuimanis iactantia ad
ferat poenā · nā fraude ueteres poenā uocabant · ut etiā inantiquo cognoscit iure · Siaū lau
dem legerim · ertisensus · Agnosces cuimanis gloria adferat laude · uentosa aū gloria ÷ quā
graeci · KENODOXIAN · uocant · PARIBUSQ: RESISTIT · IN · P · pedes · Sicut etiā illū
cōgressurū putabat · PURAPARMA · Tunceni primū camilla in bella in parma descenderat · FUGAX · Fugiens nū
nom ÷ p participio · nieni fugacē possim accipere quē supralegim bellatorē · UANELICUS ·
Aut fallax · aut manū iactans · nā uanos stultos · posteriores dicere coperū intraturū ē · & iā
inneutris · Iuuenat · sicilibrū uano quinos distinxit ochoni · quidaū hocloco uanae significet ·
sequentia demonstram · frustraq; animi · e · s · LUBRICUS · Mobilis fallax · PERNICI
BUS IGNEA · Modouelocib · aliis p stuenamub · nāpnix interdū uelox interdū p seue
rans significat · utipse ingeorgicis · & in duraiace pnix instrato saxacubili · TRANSIT
EQUU CURSU · Nūc hoc incredibile ee uideret · nisi pmisisset in septimo illa t imacte segetis
p summa uolare · g · ACCIPITER SAXO · S · A · Sacer ideo quia martiest ē sacrat · aut a
uib: execrabilis ut auri sacra · f · autqd uertus ÷ grecū nomen expressit · nā IERAX dr · hoc ÷
sacer · Iereus n sacerdos uocat · Cur aū grece tradictsit ratione nōare quae nota ÷ sacros
perius · CONSEQUITUR · P · Nouaiaus camillae siquidē accipit colūbam sequit · Ista
hostē pcedit · Ipsaeiā auiū comparatio supra ex ētario ÷ · name equinus uir accipitrica
milla cōparet colūbae · IUNCTORUM EUULSE · R · Ethasis · Id ÷ excessus · NONNUL
LIS · Id ÷ nneglegentib · nā lictores figura ÷ · uult enī dicere · nī leuit · uppit · in tuebatur
ista certamina · INSTIGAT UOCIBUS · A · Incitat & instruit ad reditū · primū enī ÷ ut
fugere desinant · post ut in hostes impetū faciant · NOMINAE QUEQUE UOCANS ·
p hoc extrema necessitas indicat · QUIS METUS · Qualis quantus · quuos & iam

femina timere cōpellit · Unde paulo post · quae tanta animis ignauia uenit · f.p.a.
O NUMQUĀ DOLITURI · Id est stulti · stultus est ē quisquis iniuria nō mouēt & bene
numquā · siquidē antea se uiciā mezentii pterlēt nec se ultisunt · Nunc p̄ben
ēgā mulieri & nehic quidē cōmouēt dolore · ATQ: HAEC AGMINA ·
D ictacos · Id est multitudinē tantā · INRITA · Inertia quae nos ulcisci minime ua
lent · AT NON INUENERĒ · Latent · id ē · fugitis muliere quia armata est ·
alias primū adhunc currituss exū · NOCTURNAQ: B · Cotus · alibi · & siquan
do · ad · p · u · CURUA THIBIA BACHI · Symphonia chorū · bacchi aū ideoq;
apud ueteres · ludi theatrales nō erant nisi in honorē liberi patris · EXPECTATE ·
p expectatis · modū p modo posuit · SECUNDUS ARUSPEX · p secunda sa
cra id est p spera sic ē tratio homerus · MANTI KWN · Id est malorū diuina · IN
ALTOS LUCOS · Illuc et aepulabant sacris dieb · : MORITURUS ET IPSE ·
Morte animo · nā moriturus non est · q d aū ait · & ipse ait ad camillā ait ad ue
nulū respic · TURBIDUS · Terribilis · DIREPTŪQ: A · b · E · Hoc de historia
tractū est · nāq: gallus iulius caesar cūdimicaret in gallia · & ab hoste raptus ae
quo ei portaret armatus occurrit quida ex hostib · qui eū nosset & insultans ait
caesar · q d gallo ex lingua dimitte significat & ita factū est · ut dimitteret · hoc aū
ipsa caesar in ephemeri desuadit ubi p pria cōmemorat felicitatē · EXIT · eui
tat · ut atq: oculis uigilantib: exit · in · v · UT QUAE VOLANS · A · L · Homerica
cōparatio · DUCIS EXEMPLŪ · EVENTŪQ: Cruiritate & felicitate · MOEO
NIDAE · Lydi & amo eonii delecta iuuentus · QUASECŪ · q · s · m · t · a · Ut & iam
sup dixim ita poeta loquitur ut aliquib · locis det & suspicionē q d arrunt d & urni
partib · fuerit · namq · & cū camilla impetū fac & aruea rursus recedit q d nisi de
socio ēx pectat · Donatus & iā dic ē manifestū signū socii fuisse q d apollinē sonac
tis inuocat montis · de quo turno auxilia constat uenisse · Hic & poss & fieri ut
alterius loci inuocet numī · Item ad argumētū uocat patria s remeabo inglorius
urbes q d & iā de hoste p cedit · nā superare faemina nulla constat ē uirtutē · ARTE
D olosa arte pelasga · CIRCUITŪ · Propriae · nā circuire insidiantum est · Unde
nec gregib · nocturnus obambulat · CERTĀ HASTĀ · Ineuitabilē · unde
e contra & incertā excussit · e · s · id est · infirmā uitabilē · SACER CŸ BELLO ·
Nā mortē p numine q d ineo colit posuit · & bona occasio ad mortē camillae

uiaeordote maioris numinis iracundia conē occidere. pquod quasi exadē
ortum dianae fauore in uenente maioris numinis. QUE PELLISAE
NIS. Cata fracti eū fuisse significat. cata fracti aū equites dicī qui
ipsi ferro in uestiti & equos similiter muniros habent. de quib: sallusti
us: equis similia operimenta erant. que limeo ferreis lamineis in modū
plumae adnexuerunt. nunc aū plumeo pellē posuit. & aeneas squamas
aereas laminas intellegim. in pluma ū est in similitudinē plume ut
excusū eubois. l. i. R. In aniti similitudinē. sane sciendū qd ipsos ae
quites cata fractos dicī. Sallustius. Sequebamur aequi cata fracti. SPI
CULATOR Q: D. L. Cretenses sagittas lyrico arcu dirigebat. qd & ea ut
sup dicim adornatū poni consueū. CASSIDA. p cassis. nā accusativū po
sum p nominativo. PICTUS ACU. I. E. B. I. C. Pictus tunicas. pu
tus erutū. barbara regnina idē habebat uestē frigianis arte pfecta
sane armorū longa descriptio illuc spectat ut mea cupiditate merito
camilla uideat ee succensa. FAEMINEO. In patiemi. in tiona
bili ut faeminea ardemē. c. v. SUMME DEU. Ex affectu uolemis
dr. nā iuppiter sumus. SANCTI CUSTOS SORACTIS. Soracte
mons. hirpinorū inflammia collocatus. In hoc aū monte cū aliqn
diu patri sacrū psoluerē. nā manib. cōsecratus. subito uenientes lupi
extrapuerē quos cūdiu sequerent delatis adquandā spelunca ali
tū ex se pestiferū emittente adeo ut iuxta flames necarē. exinde
orta pestilentia quasi uerē lupos secuti. de qua responsū. posse ea se
dari si lupos imitarent idē sapto uuerent. qd p quā factū. dicti
ipsi populi hirpi sacrani nā lupi sabinorū linguā nocant. hirpi. sa
nuero adire. nā dis patri sacrani uocat quasi lupi dis patris. unde
memor. & uirgilius arrunte pastor cōparat lupo quasi hirpinū
sacranū. PINEUS ARDOR. Ignis. per ifrasis. ACERUO. PYRA.
Coacer uatione ligni. FRETI PIETATE. Iste quidē hoc dr
suasto ubiq. expugnatur religionis ar eū qddā medicamīū de
scribere ut solent hirpini quiambulaturi pigues medicamīto plan
tas tingunt. MULTA PRUNA. Inter pruna. prunaū quādiu

ardet. horatius praexta et latu clauu prunęq: uarillu. Cū auū extincta fuerit carbo nominat. Terentius tā extocta tā atra reddā quā carbo ÷ nā pruna aperurendo dicitae. CXUUIAS. pulsęue tropheu. Cypprae nā ut sup" dixim' deoccisis hostib. triuphabat depulsis figebant trophea. PARIEM MENTE. D. Bona moderatio apollinis int̄ sacerdotis p̄ces & uoluntat̄ sororis. NIHIL. Non. NEQ: AURAS NEC SONITUS MEMOR. Haec ÷ antiqua lectio nā apud maiores trahebat̄ int̄du a greco genitiuus singularis. hinc ÷ pat̄ familias & mat̄ familias quae duo tantū nomina remanser̄. nā nec huius auras dm̄s. nec huius custodias. secm̄ sallustiū quiat. castella custodias thesauros p custodiae. Iaeni & ita asper intellegit lic & alii custodias accusatiuū uelint. Sane pat̄ familias indeclinabile ÷. Si tamen pat̄ familiae dicere uoluerim' tā nerit nom̄ s. eloquutio & familiae erit dativus. nā pat̄ mihi ÷ dm̄s.

pat̄ familias

Terentius. Natura tu illi pat̄ es. c. e. Multitam̄ uolunt in numero plurali nomutrū q: declinari ut dicam' hi patres familiae horū patrū familiarū. PAPILLAM. Cx eratnuda. sane mamillae omis eminentiae uberis. papilla uero breue illud unde lac habet̄. DOMINAMQ: Regina urbi dominā dixis. d. t. UIRGINIS AUDET. sic fuerat c̄sternatus ut & illa uulnerata timeret. OCCISO PASTORE. Bene pastori reginā cōparat. nā reges ipsi pastores uocat̄ homerus. ΠΟΙΜΕΝΑ ΛΑΩΝ. CAUDA PAUITANTE. Quae tumore indicat pipse pauitans. TURBIDUS. Modo tumidus sup" terribilis. ut uenulo aduersus se turbidus infert. MUCRO. Hinc apparet mucronē. ē. cuius libet telia cum. FRIGIDA LETO. Alii telo legunt & intellegunt uulnere. QUICŪ PARTIRIS. Subaudis c̄suetat HAEC ITA FATUR. Unum habundat nā sup" ut adloquit̄. POTUI. Absolute. t pugnare tuuere. SUCCEDAT PUGNAE. Animi bellatricis ostenditur. quae n̄ sed dolet lucē si bella deserere. NON SPONTE FLUENS. Nonut supra pot usq: ab aequore. s. r. d. e. Siluiq: I. C. r. Ad terrā defluxit. PAULATIM EXSOLUIT. Sic in. iii. neque isto corpore solno. UITAQ: CŪ GEMITU FUGIT. Seruat hoc ubiq: ut iuuenū animas a corporib. dicat. cū dolore discedere q d ad huc ē supstites poterant q d ē ia de turno dicturus ÷. CLAMOR. Troianorū scilicet qui exultabant. CRUDESCIT. Crudelior fit caedę multaq: ATRIUIAE CUSTOS. Ministra. CONATA. L. I. Propter illud bellum in. p. c. Cum gente deaq: COLUISSE DIANĀ. Non deā incusat sed fatoq: necessitate

contra quae nec numinis optulatur auxilium. SINE NOMINE. sine gloria sine fama. AUD FAMA PATIAERI. Nec inuindicate sustinebis iniuria qd & ia dido dol & dicens moriemur inulte. s. m. a. MONTE SUBALTO. Ut monte sub aeno. apud maiores nobiles. aut sub montib. aut in montib. sepeliebant. unde natu: ut supra cadauera aut paramides fierent aut ingentes collocarentur columnae. UANA TUMENTE. plenu. KENOAOXIA. DIGNA CAMILLAE. Sic in n. psoluebant grates dignas. & p. r. ite alibi. & hec ubi porro. d. p. TUNE ETIAM TELIS. Cum ingenti amaritudine dictu: nai & iagen' ipsud & mortis. qd aui aut. tune & ia adiouis numerosu prin & sobole. CORNUQ:. Cornu accusatiuus singularis:. Ast dicere & arcuq. infensa tetendit. Nahoc dubioq casus ex simlib: t si nonimis cophat. COIREN INTERSE CAPITA. homerica: ista descriptio. TELISTRIDORE. homerus. EKNAT ZENAAPOICTOC. AUDIT UNA. A. H. I. C. T. Celeritas iaculantis exprimit statum. cui ia passu dixisse extincti aut. necdu certi tac & artus animae. IGNOTO CAMPOIX. P. L. Facienti numinis iracundia: relictus ut nec sepulturam possit meteri. TURBATI FUGIUNT RUTULI. haec ad camillae prin & laude qua amissa inmutant fata bellorum. ACERATINUS. Lic & acer fugit tam. DESOLATIQ: MANIPLI. deserta signiferi qd: nimii discriminis. naq. hi ubiq. dux pcipit ut frequentes circuse sint milites. sic in sallustio legimi. manipli au dicti sint signiferi qi sub romulo puup adhuc romani exercitus. hastis. fenimanipulos inligabant. & hi signis gerebat unde hi nom remansit. LAXUS ARCUS. Non intentos sed solutos. FEMINEUM CLAMORE. Inpatiente naiam dixerat matres pqd muliebre clamore poterant accipere. MISERAM MORTE. Quia sequit lumine mipso moenib. in patris scilic & ubi se iam tutos ee credebant. APERIRE UIA. Id: dare aditu. & bono locus: ambitu na portis uia & aperit & claudit. ORITURQ:. M. C. Sic in n. ubi mulit armorum facie. & G. E. C. DEFENDENTIU. Ideo defendentiu quia ad masculinu refertur. & hi defendentes fac qd & femmino dins. Siau deneutro loquamur defendentiu dicam. Necesse: quia haec defendentia fac. & ut supra dixi genitiuus pluralis a nominatiuo

manipla

pluralis minor ee non debet quod si forte minore aliqneu inuenerim' metri necessitate fit & incipit ia pathos ee indeclinatio. PRAECIPITES. E. In quas quis possit pcipitari. CAECA. Irrationabilis quae inclusas portas more arietis ruebat idi bellicis machinamentis. SUMMO CERTAMINE. In extremo discrimine utsup' uocat labor ultimus. TREPIDE. Ic & trepide tamen oblique sexus telaculabat. PRAECIPITES. Aut festine aut in morte ruentes. PRIMEQ: M. Nimio dolorisi utme prima absumite ferro. SAEVISSIMUS IMPLEI NUNTIUS. Vt ia sup' diximus nuntius i quinuntiat. nuntiu qd nunciat sedm qd nunc potest faemina necdere quae nuntiatur pcedit nuntius. Unde mutuo lun aliu nuntiu intellegi. accum uero p'ea uenisse. si melius ut nuntius de acca dictu intellegam. Nouimi enim pom aliqua in sub audtione quae ex apto dicere debem' ut nec dextrae et sam ds. a. cu necessesit ut aut iunone aut allecto intellegam'. Ite sallustius primaq. forte uenientes excipere & cu deinsidius loquer & quas numeri tamtu ee pluralis plusqua manifestum i DELETAS VULSCOR. Falsum i tamtu enim fugen sium exprimit. nuntiu cuius mos i plusqua hab & uertas numiare. INGRUERE. Impetu facere ut ingrui aeneas armis. ILLE FURENS. ET. C. Duplicatione eum insidias reliquisse commemorat dolore nimio & numinu uolumate qdutrq. Ideo egit ne capi possit aeneas. APERTOS. Vaccantes insidius. E ET SAEVA IOVIS. S. Homerus. ΔΙΟΣ ΔΕ ΤΕΛΕΙ ΕΤΟΒΟΥΛΗ. AMBO AD MUROS. Vtruer & turnus ut obsider & aeneas. FUMANTES. P. C. Velut fumantes caligine pulueris. SEVU. Forte ut seuus ubi eacide telo. i. h. item nec min' interea maternis saeuus. i. a. GURGITE HIBERO. Oceano occiduo idi hispano. Hispania au hiberia ab hibero flumine constare ee nominata. CONSIDUNT. T. In rua quisq. digressi. MOENIA VALLANT. Hinc pbatur q & quitrieteur & quiobsident uallare dnr. EXPLICIT LIBER. UNDECIMUS.

INCIPIT LIBER. DUODECIMUS.

TURNUS UTINFRACTOS: QUAMTURNUS BELLO·
defecisse uide Latinos antea semp infractos· nanq· ita maior ÷ sensus
quamsi infractos ualde fractos acciperis· SUANUNC PROMISSA·
.R· Qd dixerat ibo animis contra magnũ prestanti achillẽ· SESIG
NARI OCULIS· Propter illud in me oraluum inte oculos referunt·
Ultro· aut insup aut antequã aliquis exposcat· SAUTIUS ILLE·
Catexochen· ille leo· id÷ princeps ferarũ· Sauuius aũ pectus· sau
cium pectus habens· Et bene alia uerba int̃ posuit qd sauuius pectus & sona
bat asperrime & imperitus poterat solo ecis mus uideri· GRAUIUUL
NERE· Forti· uiferit ense graue chrimbreus osirin· TUM DEMUM·
Nouissime id÷ postquã fuerit uulnere lacessitus· haec ii leonũ natura÷ uimsi
lesi irascinequeant· MOUET ARMA· Ut ressuas experiuur nã armasum
uinus cuiusq· rei possibilitas· unde÷ & quaerere conscius arma id ẽ dolos·
LATRONIS· Modo uenatoris et ẽ grecũ· nã latrone uel indicum obsequi et ser
uire mercedem unde latrones uocantur conducta militres· moris ut erat ut
hos imperator circa se habere & p' mos mitteret ad omne discrimen· unde
nẽ dr̃ latronis telo fixũ leonẽ· qua et iam uenectores operas suas locare consu
erunt· uarro tñ dr̃ h· nom̃ posse habere etiã latinã & himologiã ut latrones
dicti sint quasi latrones qd circa latera rugũ ſ quos nc̃ stellites uocant· una tam̃
÷ significatio licet in diuersa & himologia· Plautus· In pyrgo polinice apte ostendit
qd sint latrones dins̃ rex me seleucus mis tradẽ ducendos latrones· INPAUIDUS
FRANGIT TELU· Lucanus· p ferrũ tanti securus uulneris erat· FREMIT ORE CRUEN
TO fremitus est os habet suo cruore p fusũ sane ipsa comparatio exitũ ostendit futu
rũ· Nã ita ut mis fruet in morte ferocitate cõpulsus· sic in III· Indicat futurũ regne
certũ dins̃ qualis contra ceruasagitta· GLISCIT· Crescit unde & glires dicti ẽ quos
pinques efficit somnus· TURBIDUS· Plenus terroris & perturbationis sane notandũ
adstatur atq· infra· nã tetracio ÷ qua frequent ÷ usus licet nũ nulli dicant repetare
hoc int̃ posita connuneciones· RETRACTENT· Repetant et reuoluant· CON
GREDIOR· Statim ubi polinices obliq· inducit loquentẽ nũ me ullus domus iniria
culpet expectent uetrices obliquo lumine matres unde etiã sup̃ ait poeta se sig
nari oculis· DESERTOREM ASIAE· Ut et ulib: ne datur ducenda lamnia ÷·

Ultro

unde ÷ p̄missi illa excusatio et in nota secundio economiae. & in iii. ubi d̄ mesi fata
meis paterem ducere urtā auspicii & sm. c. c. urbē troianā primū dulces q. meorū
reliquias colorē. SEDEANT SPECTENTQ: LATINI. Ductus ÷ iudicium sup̄ pollicē & ut se
singulari certamine dimicare uelle cōnolit. Nāq; dicens sedeant spectentq: Latini eos ig
nauiae arguit qd solus omnib: quiescentib. dimicet. Quāre plenius sequens indicat
uersus. & solus ferro crim̄ cōmunere fellā. Id ÷ cōmune fuge acumoris dedecus solus me
isuirum̄ib. cōprimā. SEDATO CORDE. Quia d̄ furno ait. atq; ita turbidus infit.
O PRAESTANS ANIMI. & p̄stans uirib. dms sane magne moderationis ÷ hora
tio nā & laudat turnū quasi uirum fortē. & tam eū a singulari cērtamine dehortatur
dicens ut praestans animi Latini ostendit eū inferiorē ee uirtute. EXPENDERE
CASUS. Ne ex abrupto deeius uirtute desperare uideat casuū uariētē se tumere
cōmemorat. SUNT IBI REGNA PATRIS DAUNI SUNO. Sippī regnū dimi
care disponis habes patrīum. sippī qtam multos uirtute superasti. Qd aūt.
nec ñ aurū q. animus q. latino ÷ uariae exponit. Nāq. aliud habes regnū paternū
habes oppida & liū ame habes aurū & p̄mtū animū addanda omā p̄ filiam.
A huuero sic intelleguntur sippī opes & uxorē dimicaturus es. h ñ solus habeo cui cūq:
ut latino ÷ & aurū & animī p̄mtus ingenerū ut latino ñ desedicat. sicut cūq. dela
tio. LATIO ET LAURENTIB: ARUIS. Et in cuntarib. & in omni regno lati
nor. NEC GENUS INDECORES. Qa iste regis filiū p̄cebat. SIN EME
HAEC. h loco intellegim̄ turnū dolore uoluisse in aliqua uerba prumpere
Haut MOLLIA FATU. Id ÷ uera nā asperasti quae cū ueritate dic̄. falsa ut plena
solent ee blandiri. ANIMO HAURI. Omni intentione p̄cipe. NULLUM E
TERŪ S. P. Generalit dī phibitū ee dari Lauinia cuilib & latino. utturnusso
latiū aliquod habere possit & doloris. DIUIQ: HOMINESQ: ppī faunū & ua
tes. VICTUS AMORE TUI. h ÷ ppī te ppī tuū amorē. Sane im̄ tui causa
feci. & tua causa feci. h discretio ÷ utra causa tū dicam̄ si aliquid ipsi adque loqui
mur p̄stiterim̄ ut putatur causa te defendi. Tua aū causa tū cū alteri aliquid
alterius crēplatione p̄stam̄. utra causa hominē tuū defendi. COGNATO
SANGUINE. Qd uemlia mat turni. soror ÷ amate. VINCLA OMNIA RUPI.
E religionis & foederis. PROMISSA ERIPUI GENERO. Verū ÷ nā aenea
plegatos p̄miserat filiā. cui postea intulit bellū. ut & multi dicant ante eum

turno fuisse pmissa qd falsu ÷ Nā latin nūquā eā est turno pollicitus nā nec faunū con
sulere sicā turno ante pmisisse. sed tamē eū ē generū amata cupiebat qd ēā legimus
quē regia coniux adiungi generū miro ypperabat a; Qui me casus Excusset turnū ut nī ipsi
use ē uideat qd uicinus ē s. suum qui ausus fuerit contra generū bella suscipere. PRIORVS
Praecipuus BIS MAGNA VICTI p. Semel tū ÷ occisus me Aeneas. Ter tū cū interiit ca
milla. ALBENT. Vsurpant uerbū albeo albes. INSANIA MVTAT. Insania ii ÷ illuc
reuertunde uix euaserit. Tollo. finio. remoueo. ut tollite cuncta. Inquid FORS DICTA REFV
TET Parenthesis plena abhominationis. NATA ET CONVBIA. N. P. Iniquissimū ÷ eū mor
ti pdere. qui tū ad finitiē exoptat. RESPICERES BELLO VARIAS. Ne cū ignaue uideatur
arguere admonet casuū ut sup. atq. omnes metuentē expendere casus. MAESTVM PA
TRIA ARDEA LONGE DIVIDIT. Longe mestū id ÷ ualde mestū. nā longe diuidit nī p
cedit nī ii ardea a laurento longo ualde dissidet spacio. EGRESCITQ: MEDENDO. Inde
magis ei egritudo crescebat unde se ei latinus remediū spernebat adferre. Medendo uī dum
medetur. Nā gerendi modus ÷ a pessima significacione. VT PRIORVM FARI POTVIT
Nimis enī dolor tristicia enim ter diuserant uocē. sic de euandro et eius uix tandē
uocis lamita doloris ÷ QVAM PRO TE CVRAM GERIS. Hinc pēor oprime pme depo
nas. Bis quidē aut pme. si diuersa adfeccione. nāq. h. dicit quā p salute mea sollicitu
dinē geris hanc pmea fama et gloria quesō derelinquatur. forte ut gloriosū mortem
ypponit saluti. DEBILE FEBRVM sic inui. tellūq. in belle sine ictu conicit. NRĀ
DE VVLNERE. Quod nos inferimus et dubie ÷ locutus. LONGE DEA MATER ERIT
Contra illud si matris auxilio utitur; Nouā sorte. Id ÷ magna nā nouū nī ÷ qd fu
erat antē pmissū. magnā nauē sortē uocauit singulare certamē. PER SIQVIS A
MATq. Tange honos animū; siqui a inter regina rogat tuā cōmouet mentē
sic uti. si qua pius animis manet Infelicissima grecia. IN TE OMNES DOMVS
I. R. Tonū digessit ante p species et sic se contulit ad generalitatē. et ÷ aruina trans
lacio. MANVM COMMITTERE TEVCRIS. A bomni eū bello non tantū a sin
gulari certamine deborrat. ET OMITTERE MANENT. Mirea agit. nāq. ua
ferturū fortē suā mortē facile posse contemnere deterret eū dicens se simul
ē moriturū. ut qui periculū nī timet formide Inuidiā. ACCEPIT VOCEM.
Ordo. accepit uocē matris Lauinia flagrantes genas lacrimis p fusa id ÷ lacri
mis genas spersas habens. fratrius & gemitu mestos imitata parentes. IGNEM

SUBIECIT RUBOR. Ypallage ÷ pauignis animi subiecit ruborē. moueba
tur aū intellegens sēe tantorū causā malorū sic sup causa mali tantis oculos de
iecta decoros. VIOLAVERIT OSTRO SI QUIS EBUR. Homericōpa
rano. unde & uio Lauerit transtulit. Illetrat. MIXTA RU
BENT UBI LILIA MULTA ALBA ROSA. Ar ubi multa albalilia pmix
ta rubent rosa. Id ÷ rose ciunctione naturaliter omis candor uicinū inse
rabit ruborē. ILLŪ TURBAT AMOR. Inuenit occasionē quatum
magis moueret inbellū. NEQ: HI TURNO MORA LIBERA MORTIS.
Duplex hoc loco ÷ exposicio aut ordo ÷ nequaesomat Neme lacrimis id ÷ tan
to mortis homine psequaris ad duri martis certamina pficiscentē. neq: hi
turno mora libera ÷ nēcūdi post ea pmissū singulare certam. aut ter te hoc
dic. nolime mat adbellū euntē omnosis lacrimis psequi. neq: hi turno mora
libera mortis id ÷ neq: hi inpore stare nea ÷ mora inferre aeniemib. fatis.
Ac si dicere. Summim & pernauissū & ea simimme adbella pficiscar. Sciendū
tam ÷ locū hunc unū ēe dem solubilib. XIII. quae hinc obscuritate lice & amul
tas peaptu resoluant ingenii. CŪ PRIMŪ CRASTINA. C. P. I. R. hi lo
co auidtas pugnaturi exprimit. Sane nē nd die diē orti. si designat cemp:
quouult ut uterq: ad certam singulare pcedat. NRŌ DIRIMAMUS
SANGUINE. B. Bene se omnib. cōmdat. hi dicto siquidē suū sanguinē
pomni bello dt posse sufficere. POSCIT EQUOS G. T. A. O. F. Solent ex
equoq: t mestitia t alacritate euentū futurū diuinaturi colligere.
PILŪNO QUOS IPSA. Decus dedit ornatū, ut horatius in arte poetica.
nec qd cūq: uelit poscat sibi fabula credi. Unde cretica culpat hi loco uir
gilium dicentes inēgruū ēe figmtum nāq: ornatū cū athenensis fue
rit filia terrigene & aborea mirada ruptosit quō admodū potuit
pilūno quem in italia equos dare. DECUS DEDIT. Adornantū
urquas ipsa decus sibi dia. camilla delegit. sane hic uersus spondiazon ÷
Spondiazon
Nāthir drptongus ÷ greca. QUI CANDORE NIVES AMBIRENT.
ē. a; homeri uersus uerbū aduerbū. PROPERI AURIGAE. festini
ueloces. & ita nominantur hi pperus aurigas eau pagasomb. posuit. nā
aurigę pp. est curtus regentes. ALBOQ: ORICHALCO. apud maiores

orichalcū pīosius metallis omnib. fuit; nāq. sic lucretius dr. cū primū homines
silua incudissent. nullarū adhuc rerū pertū. terra casu ferulis omniū exan
cendi calore desudauit metalla. interque orichalcū pīciosius fuisse uisūse. qd
splendorē auri & aeris duriciā possidet. Namq. primū de auro securis
facta. displicuit causa mollitiae. similitudine & argenti contēptus est.
usus mox aeris orichalcū placuit donec uenerēt ad ferrū. unde eā sēta tradi
cuntur fuisse diuisa. Orichalcū autē fuisse pīciosū. etiā plautus docet. qui
ait In milite glorioso. egoistos mores orichalco contra cōparem. ALBO Q. ORI
CHALCO. Auri scilicet cōparatione. nā albū nīc. CIRCŪDAT LORICĀ
HVMERIS. Nonar matur. h loco s. explorat utrū arma apte & congrue
ei membris inhereant. APTAT HABENDO. Ad habendū ut congrue possit
inherere. CORNVA CRISTE. Id. comis quas grēci cornua nominabant.
dicunt
unde et frindnt tondere. cornua autē sē pp eēcinm. IPSE PARENTI
F. Ac si diceret nīp ministros. statius. si plurim ipsi sudor ibi. & notan
dū qd ad fecitē uariauerit. ut aeneē uno loco arma describere. tur nū
hic hastā gladiū & loricā. In VIIII. autē scutū & galeā. EXIM. Deinde nam
ordinis aduerbiū. INGENTI ADNIXA COLVMNE. hastē pcolumnā & pri
mū magnitudo. sic In VII. equorū ut stabant. ccc. nitidi impēsēpib: altis
STYGIA VNDA. Quasi immortalē fecerat. V. i. Virtute. ACTORIS ARVN
CIS. P. Vel quod actori detraxerat turnus. qd actor cui dā alteri nā
ambigue posuit. QVASSATQ. TREMENTĒ. Quassat & tremere facit. VO
CIFERANS. h scilicet quē dicturus sē pleruq. ita clamor ostenditur
ut statim ipsius clamoris uerba subdant. sic supra torruūq. repente
clamatio matres. Sane nīc ita ad hastā quasi ad aliquā psonā loquit.
& ei intellectū & auditū dat. sic cicero uerba rei p: si ille aut si pos
sim. Turnus ū quasi aduersē sentiēntē loquit. nec immerito. nā eū
induit furentē urbis agit. furius toto q. ardentis ibore scintillē
absistunt oculis micat acrib: ignis. VOCATVS HASTA MEOS.
Invocationes & pcēs nā apellatio ē a uerbo qua sēp. aut. o. exit
aut inus. Sin. o exeant tertiae sē formē. si inus quarta. ut habeo
qd lego. ut lecto. ut lectus fuit. sibi nos dins qd eu sono uero non sicnē abeo

Oricalchum

Cornua cristæ

Cincinni

qd ÷ uocouocatus fec̄ ñuocationis. DEMAXIMUS ACTOR. Antea gerere ēsueuerat.
TURNI NC·D·G· Cuiusquiest sup̄ maximū quasi. DASTERNERE. figura greca utdo
nec habere uiro. hē dat ferre talentū. LACERARE REVULSA. Lacerata autpp̄t
illud & bissexto graca p&ritū p fossūq· locis. VIBRATOS CALIDO FERRO. Crispator
calamistro nā calamistrū ÷ acus maior quę calefacta & adhibita uitorquēt capillos.
Unde & ūū cicero calamistrata comā appellat frequent. qd & ūū uitupeationē. unde
econtra adlaudē est positū aborato. hunc & incōptus curtū capillis. OCULIS MICAT.
homeri ÷ MURRAMADENTES. Unguentatos. TERRIFICOS CIET. Hinc ap
pare & mugitus ñtamū dolentū ēē. sed & ūū iracundū. CIET. Modo dat sē in·iiii· la
crimasq· sciebat. nūpp̄ae sciere ÷ alteri autdolōē aut lacrimas cōmouere. ADPLG
NĀ PROLUDIT. p̄meditat. cicero si mecū In hac plusione nihil fuerit. ld ÷ p̄medita
tione certaminis. SAEVUS. Fortis more suo & Ingentē moderationē dat aenea.
Quippe quē induc laborantē impossit intrā mouere cūturnū iradicat furere ut nec
latini ēsilius nec amate p̄cib· possit oboedire. ACUIT MARTE. Inritat se ad fitu
racertamina; Componi·f·b· finiri utantediē clauso cōponē & uespo lrmpo. TUM
SOCIOS MAESTIQ ÷ m·s· IULI. Intellegim' hos spe singularis certaminis p̄du
cissulute ēē turbatos. LATINO CERTA·R·U. Caratosi op̄menon. Et ūū latī
nū ad aeneā legatos misisse intellegim'. nā sup̄ turni tamū dixerat nuntius hoc fri
gione ad·e·. PACIS DICERE LEGES. Quasi paulop' in pso foedere ÷ dicturus
aeneas. LUCEQ ÷ ELATIS NARIB: EFFLAT. Enniani uersus ÷ ordine cō
mutato. Illeu ait. fundupq· elatis narib· luce. Et sciendū nusquā diē sicpo
tem descripsisse uirgilū. CAMPŪ AD CERTAM. Totus hic de foederib· locus
de homero translatus ÷ ubi alexander cūmene lao singulari ÷ certamine dimi
catur. DIMENSI TEUCRI UIRIQ ÷ Int̄ se poeta spatia diuidentes
quae quisq· loca purgare. & di loco fauni lucū euertere troiani. Unde ÷ sistit
pē teucri nullo discrimine sacrū sustulerant puro in possent ēcurrere cāpo.
FOCOS. Quicquid ignē fouet focus uocat. Siue ara sit siue qd aliud in quo ignis
fouet. ET DISCŌ MUNIB: ARAS. Di cōmunes sit ut aliudint mars bello
nauicto riu qd hi in bello utrq· parti p̄ posse fauere. Utā altioris scientiae ho
minib· placet di cōmunes sit qm̄ ano idīnt id ÷ quia caelicerta ñ habent par
tes si generalē acunctis colunt. ubiq· ti eos ēē manifestū ÷ uinuat deū cuius

potestas in omnib. zonis. nã ideo & mat dm dr qd eũ omnib. ei. cõmunis potestas. Alii cõmu
nes deos uolunt solẽ lunã plutonẽ martẽ. hi tã apud homines inuenuntur & ft in omnib.
terris. prior tamẽ sensus & simplex. & magis apt negotio. ARAS GRAMINEAS.
Romani et moris fuerat caespitẽ aras supimponere & ita sacrificare. Gramineas
aũ ideo qs de bello resagit. & mar ti sacrificat cui gramẽ consecratũ qd secũdũ plinium
in naturali historia ex humano cruore pcreatur. Gramẽ aũ herbe species est li
cet omis herba gramẽ uocẽtur sicut robor omne lignũ cũ sit & species. FONTEMQ; IG
NEMQ; FEREBANT. Fontẽ pro aqua posuit a toto partẽ. Sane & facienda foedera
aqua & ignis adhibent. unde contra quos arcere uolumus aut cõsortio est aqua et ign
interdicimus id est reb; quib; cõsortia copulantur. VELATILINO. Atqui feciales & pater
patrat pquos bella uel foedera confirmabant nũ quã utebantur uestib; lineis. un
de hinc errore factũ ut linea uestis contra morẽ adhiberet ad foedera que firma
futura nerant. sed mihi ubiq; seruare uirgilium ut reb; quib; denegatur uis exitũ
det etiã infirma principia sic intrata cuiratẽ condensaeneas quã mor fuerat
relicturus contra morẽ iouis. de tauro sacrificant sic senatũ ad priuata latinus
cũuocat tecta qn ei nerẽt firma consilia. sic paulo p inaugurio liberat ercnus in fluuiũ
cecidit qr turnũ ruti lic rupto foedere liberare nipoterunt. Caper tamẽ et ẏginus
hi loco dnt lectionẽ ee corruptã. Nã uirgiliũ ita reliquisse cõfirmant uelit limo.
limus aũt uestis qua a umbilico usq. ad pedes tegunt pudenda pomparum hi aut uestis
habet in extremo sui purpurã limã id est fluxuosã. Unde & nomẽ accepit. Nã limũ
obliquum dnt. Unde et terrentius limis oculis dr. id est obliquis. VERVENA TEMPORA
VINCTI. Uerbena ypria e erba sacra sumpta de loco sacro capitolii qua coronabant
feciales & pater patratus. foedera facturi uel bella indicturi. Abusiue tamẽ ia uer ue
na uocam omis frondes sacrata sunt laurus. oliua. t mirtus. Terencius. ex hara hinc
uerbena sume. Nã mirtũ fuisse menender testat. de quo terrentius transtulit.
LEGIO AUSONIDUM. Ausonidarũ qd uenit a eo qd. hic ausonida sic hic aurig a.
Nã ausonis gen femininũ. unde ausonidũ facit. qd ut diceret metri necessitate com
pulsus. RUIT. Cũ impetu uenit qd apud grecos. ω PMACEN. INSTRUCTI FERRO.
bona peconomia & rei future ppiratio ruptis fœderib; in bella descendent.
VULGUS INFIRMUM. senũ scilicet ac matrũ sicipse memorant. DIUADEAM. Aut
ypallage. ypdea diuã. nã deos aeternos dnt diuos ũ qui ex hominib; fiunt.

Subdiuo

Deus grece. timor uocatur

Aut benedixit deum one diuā respiciens ethimologiā. Nam inhonorato legim subdiuo
moreris uicta manu miseramus orci. id est subaere quē estat ee iunonē. deus aū tacta
generale est omnib.; Nā qd grecae deus est. Latinae timor uocat. Inde dsdictus est.
qd omis religiosis timoris. STAGNISQ: FLUMINIB: Q: S: P. Liturna fons est
mitalia saluberrimi iuxta numicū flum cui nom aiuuando est inditū. Cū tinatu
ralū omis aqua noxia sit extraneoq; corporib. hic omnib. salubérrim fons est.
Dehi aū fonte roma adorna sacrificia aqua adferri sueuerat. NYMFA DECUS:
FLUUIORUM. Sic sup nymfis geni amnib. unde est: ANIMO GRATISSIMA
NRO. homerus. ἔστιν κ χαρις μενεος ἡμῶν. CUNCTIS PRAE
TULERIM. Laores figura pcomitariū. plus iudū & minus significat. Nāq.
alia soms ēpsecuta. huic ū libenī indulsit & dic se hanc omnib. praeluisse quasi
&iā alias inhonore habuerit. Tale est illud sallustianū. mare pontū dulci
us quā cetera cū nullū dulce sit. Sane sciendū nimmerito finxisse uirgiliū nrm
se id est parti suae indulsisse iunonē. INGRATĪ CUBILE. Qd gracia eā
castā repsentat uxori uppit. animaduertendū uersū hunc sine cesura ee.
Nā eptime meres quā habere creditur in sinaliphā cadit ut magnanimi iouis.
INGRATĪ ASCENDERE. Terrentianus deli rarū ceda fieri posse negabo.
CAELIN PARTE. In parte diuumitatis. nū locū nam inū phona reposuit.
QUALISA EST FORTUNA PATI. Quatenī inquantū pmisit & sic ar qua
uisa est ut sup coepit in federa exire quadratur. sane latent ostendit
fauore numinū sine cessione fatorū posse pcedere. CEDERE RES
LATIO. Feliciū cuncta pcedere. CONCURRERE. Procursū ee loc
quasi dea bene psenti usu sit cepore quae &iā futura cernebat. NON PUG
NĀ ASPICERE HANC OCULIS. Quoniā numina quoq; es morituros
uidetur eos quib. fuerit abhis recedunt. Sic stacius apolline induc am
phiaraū desertū ubieū uicinū morti ee cognoū. PRAESENTIUS. Ef
ficatius. uehementius. nādec & germanā in lectra &iā pfris salute ēptare.
FORSAN MISEROS. M. S. Ne forte possit furorū ordo mutari. TERQ: QUA
TERQ: M. P. P. H. Quia solū doloris audiens causū nihil que admodū fri por
sol mederi. nā paulop audit. aut rubellaciae coeptū q. e. x. c. f. NON
LACRIMIS HOC TEMPUS AIT. Non flendi s. subuenendi tēpus est.

Stasauſin matrū consolacione accenſo flebiusque. CONCOLOR IUQ: EXCUTIT ORDO. Placitū animo p̄ disiunctū ut fiat. AUCTOR EGO AUDENDI. Nomina intor. ecstantia feminina ex se faciunt quæ trix terminantur sicut ab verbo uenit. ut abeo qd̄ ex lego & lector & lectrix fit. doceo. doctor. doctrix. sicut ab verbo uenerint cōmuna sunt. nā similiter & masculina & feminina Intor exeunt. ut hic & hī senator. hic ecl̄. balneator licet petronius usurpauerit balneatricē dicens. Tale ē hic & hī auctor. si tunc cū ab auctoritate descendit. ut hī loco. Cū autē uenit ab eo qd̄ augeo. & auctor. & auctrix. facit. ut si dicas auctor diuitiarū t auctrix patrimonii. RELIQUIT INCERTA. Quia licet dederit ei consilium dicendo forsan ea reliquit incerta. INTEREA REGES. Longum ypbaton. nā ordo ē interea reges peedunt castris. cetera hypparenthesin dicta sūt nec ē ecl̄ipsis cū sermo in omnib. ēgruat. INGENTI MOLE. Pompa ambitiosa nā modo hī significat. SOLISAUI SPECIMEN. Ut etiā in. VII. diximus latini secūm esio dū in huspido pera. ulixis & circae filius fuit quā multi etiā maricā dicūt secūm quēnē dicē solisaui specim. nā circe solis ē filia. sane sciendū uirgil. In uarietate hystoriæ suæ etiā dicta uariare si deu lycen ut etiā sup̄ diximus tempora nostra credere nisi. BIGISIT TURNUS. Quotiens utimur nominib. tantū pluralis numeri etiā uolumus significare tradimus unas bigas unas quadrigas. unas scalas. sallustius. hip̄ quā in una moenia uenire. ROMANE SURPIS ORIGO. Hadlaudem augustiptinē. MAGNE SPES ALTERA. R. Male quidū magna legunt. PURAQ: INUESTES. Impolluta & pura dicē usu uestis quæ festis dieb. uti cōsueuerant sacra celebraturi. SETIGERI LAETUS SUIS. More romano ut etiā caesa iungebant foedera porca. nā homerus aliud genus sacrificium meminit. ūpter rationē. qd̄ ait fuit ūsus. tre lunonisq: bidentē. ldē breuē adhuc. nā in rebus quæ uolebant finiri senilib, & etiā decrescentib. animalib. sacrificabant. In reb, ū quas augeri & ē firmari uolebant deminutib, & adhuc crescentib. animalib, sacrificabant. DAN FRUGES MANIB: SALSAS. Far & sal quib. reb. & cultri aspergebant & uinum. Erant aup̄ bationes uiū aptū ē & animal sacrificio. obliq: etiā cultrū a fronte usq: ad aurē ante immolationē ducere cōsueuerant. nā hoc ē qd̄ ait.

Auctor

De nominibus pluralis numeri

far & sal

& tempora ferro summa notant pecodū. ISTO NĒ SOL TESTIS. Bene eū primum
inuocat deū quē orientē intuens uidet nā ait illi adsurgentē cūuersi lumina. S.
Isto autē multi uolunt terciā esse p̄sonā id est mihi sol testis quia sequit & li terra
ut elocucionē p̄nominatiuū faccā intellegam. si li nō p̄cedit q̄a sequentia uoca
tiua habent. ut estatur nia uno. I tē tuq. Inclite mauors. unde p̄uocatiuū
omā dixisse accipiam. In hū tantū adnominatiuū fecisse transitū & li mihi
terra p̄cantē. Licet ita hic posse et uocatiuus. nā dicit cos esse dictū li terra
est mihi testis ac si diceret o tellus terra testis esto. QUIM PROPTER. Ter
habet accentū quia est p̄ posita p̄posicio. IAM MELIOR. I. adhuc p̄cor ac si di
ceret iā nō satur nia id est minime nocens sit troianis p̄ncipe. TORQUIS. sufficiens
nes regis. QUEQ; AETHERIS ALTIRELICIO. ET. post specialiter intulit genera
liter. CESSERIT AUSONIOS IFORS. U. T. Si forte & bene dubitat de li cū
cū ad suū uenerit nomē dē uerius reor & potius dīn. f. Sane ratione nō caret
q̄d primo deuictoria loquitur post descendit ad sua. scit hinauguris prima
posterioribus contingere. REBELLES. homo rebellis dē. res ipsa rebellio non rebel
latio sic suetonius. ADNUERIT UICTORIA MARTĒ. Ypallage p̄ sinē mars ad
nuerit uictoriā. nā martē uictoria comitat. INUICTAE. Quasi inuicte & be
ne sibi conciliat populū. Nā sine dubio una cū rege uincetur. Sacra deosq; DABO
magna ti fuit apud maiores sacrorū cura. sicut diximus sup̄ unde nē aeneas id agit
ne pereant. & reuera constat sacra frigia nē latinis tradita coluisse romanos.
LATINUS HABETO. Aut antiquus uocatiuus. aut habeto tertia p̄sona est. sane
sciendū q̄ crebra soceri cōmemoracione sibi fauorē latini conciliat. I tē dicendo
mihi moenia tēucri ēstituent populare gracū capiat. q̄ supra dixerat dum
cessura q̄ subuectare humeris troiana iuuant. TERRA OMNIS SYDERA IU
RO. Ornacior elocutio et crebra apud maiores quā siue lis ad dere p̄posicionē
ut dicas iuro p mari p̄ras. et ideō aut benedix nā p mari ille fontes et fluuios
posuit p̄ siderib; solē. LATONEQ. GENUS DUPLEX. Ac si diceret utrumq;
sexū latone sobolis. et bene In foederib; duplicia indicat numina quia nūū
duo conturis populis. Ianumq; rite inuocat q̄ ipse faciendis foederib; prae x
nāq. post quā romulus & titus tacius in foedera conuenerāno simulacrum
duplicis frontis effectū ē quasi ad imaginē duorū populorū. legimus tunc iānū
ē dictus

Iānus cur bifrons ē dictus

memento mendē
plato pennae.

671

ctrāquodri fronte fuisse. unde marcialis ait. & lingua parit locu omni.
7 Nā om de duob; ñ dicim. VIM. Durice inexorabilitate SACRARIA DITIS.
Sacrariū p priū locus intēplo in quo sacra ponunt. Sic donariū: ubi ponunt
oblata. sic lecti sternia dnr ubi homines intēplo sedere cōsueerunt. QUI FOE
DERA FULMINE SANCIT. Confirmat sca ee facit q cū fiunt foedera.
sicoruscacio fuerint confirmant. t certe q apud maiores arte incendebant.
signē diuinū pcib; eliciebant qui incendebant altaria. sancire aut p pe:
semaliq d idx cōsecratū facere fuso sanguine ostiae. & dictū sem quasi sanguine
cōsecratū. SI TELLUREM EFFUNDIT INUNDAS. pallage p fundas effundat
in terras DILUUIO MISCENS. Aquae sup fu sione uniuersa p turbans. UT SCEP
TRUM. h. homeri locus uerbū aduerbū. D. SCEPTRUM. N. f. C. P parentesin
dicū ut aut sceptrū adhibeat ad foedera. h rāciorquia maiores semp simu
lacrū iouis adhibebant qd cū te dio sū ee precipue quando fiebant foedera
cū longe positis gentib; Inuentū e ut sceptrū tenentes quasi imagine sacri red
derent iouis. Sceptrū ipsius e p p um. unde nc tenet sceptrū latinus ñ quasi
rex si quasi pater patratus. IMO DE STIRPE. Ideo genere masculino usus: q
de uerbor; loquit. Nā de hominib; genere femININO dicim ut heu stirpe
inuisa. Dix tam si usur patrue horatius & iā de uerbor; ut stirpesq. nuptas &
pecus & domos. MATRE CARET. Uel terra ut antiquā exquirite matre.
uel arbore. ut parua subingenti matris se subiicit umbra. AERE DECORO.
Idx ori chalco. DEDIT GESTARE. Ut dat ferre. TALIB; INTER SE FIRMA
BANT. f. D. latinus & aeneas. Turnū aut ñ inducit iurante q duxi qui pre
sente rege ñ habet potestate. & imitatur homeru qui p iurandū menelai a leran
drū quasi ferū dū & adulescente inducit exclusū. & priamū adhibitū ad foe
deris confirmacione. RITE SACRATAS. Rite explorata solemniter quā
dixim sup. VIDERI. Miscer; infinitas p indicatiuus. PROPIUS. Diligentius
ut & p p ius res aspicentur. NON UIRIB; AEQUIS. Cos congressuros sub audis.
INCESSU TACITO. Ipse tacitus p pallagen. CUI GENUS A PROAUIS INCENS.
Cuius auctoritate cōmendabat et origo maiorū & paterna uirt & p p a fer
trudine PROCUMBIT TALIB; Qualis & ia turnus ee & adtendit sensu superiore ubiat turnus. Et solus ferro crimen communere fellā. AN UIRIB;

Sacrarium
Donarium

2

AEQUI NON SUMUS · Bene addidit uirib; Nā legimus in sallustio · memorare possumus quib; in locis populus romanus ingentes hostiū copias parua manu fuderit · uirgilius · exiguo numero si bella uiuida uir · IN OMNES · Nec currere si ē mea stri sul rex eretius · FATALISQ; OMANUS · Troianorū q̄ fatalit̄ ad Italiā uenerant ut sit interacio · & ruria aut Infensa p̄ & ruscique & iā turno inimici causa me Zentii · DEIOUETARIS · Qui ant supra & arum supplicter ueneruns · Ire sup̄ uot animū hanc soceroq · deuouit latino · nā ipsa iterat uerba iuuusq · PEROKA FERETUR · Tāquā deuiṽo om̄ loquent̄ · LENTI · Ociosi ut nos parria fungimur tu tyre lentus in umbra · FOEDUSQ; PRAECAN TUR INFECTUM · Rogant ut p̄ fecto sit ne puculū uideant̄ amittere · ET ALTO DAT SIGNU CELO · Ut religio alia religione soluatur · PRAESENTIUS · Efficacius · MONSTROQ; EFFELLIT · Bene fefellit nāq · si augurū nec oblatiuū : nec imperatiuum · si in missum factione utur ne qd carere fide indicet sedes negari · Nā ubicūq · firmū introducit augurū · dari firmissimā sedē · Ut ipsa suborauit caelo uenere uolantes Vuirdi sedere solo · Ire ante finis tum cuiamo missset ab lice cornix · In hi aut augurio liberatū cie nū ceciderisse · In aquā de quā instabilem ē manifestū · LITOREAS AGITABAT AUES · Plausires · nā litus dr̄ omnis terra aqui suicina aut uiridiq · in utrore conspicitur sus · EXCELLENTE · Magnū sic in exercitu magnus est turnus · CONUERTUNT CLAMORE FUGAM · Reuertunt cū clamore sic exercitus solet · AUGURIU SALUTANT · Ueneruntq ipprae nā saluatari dms deos · reuenius · ar ego hinc deos domū saluatū p̄ EXPEDIUNTQ MANUS · Dimicare se uelle significant his consensio militaris · Lucunus · clarusq · alte quae cū q · ad bella uocaret p̄ miscere manus · QUOD SEPE PETIUI · Qui sim peratiuum · si augurū uult uideri · ACCIPIO AGNOSCOQ; DEOS · Modo quasi de oblatiuo loquit · Nā inoblatiu si augurius in potestate uidentur : utrū ad sepponere uelit an refutet & abominetur · Ergo ne de se augurū libent̄ amplectitur · noscere circa se fauore deorū · QUOS IMPROB; ADUERSA · Int̄pretat̄ augurium & confirmat id ad p̄sens negotiū p̄tinere · LITORA UERA · Bonum omen · nā supra ant litorea sagitabat aues · UI POPULAT · Antiq · nā uetere & populo & populor dicebant · nē tantū populor dms illud penitus deus

recessit · POENITUSQ: PROFUNDO · U · D · Sup̃ deaquila penitusq· innubila
fugit · DENSETE CATERVAS · Sic cicni hostēq· pauras· facta nube p̃mus·
ET ADVERSOS TELUM CONTORSIT IN HOSTES · Hoc loco abhomeri economina
recessit · ille H induxit minerua m psuadentem pandaro · utrac to inmenelaum velo
dissipet foedera · hic ū dr ipsū augurē telū sponte torsisse & occidisse unū de nouē
fratrib; qd pinet ad oeconomiā · necesse erat ut fratres ex unius morte cōmoti
bellum mouerent · Si enī utilis aliquis interire potuit eius mors ob foederis religio
nē fortē contemni · SONITU DATO: facit · CERTA · Ineuitabilis unde incerta: infir
ma & uitabilis · HASTA VOLANS · Minus: nāq· HORŪ UNŪ · Ordo ē tunc adigit cos
tas & figurate dixit pinnus · TERITUR QUAS UTILIS ALUO BALTEUS · Rem fisi
cam dixit omā H quibus utimur non nos tegunt · si ea nos tegimus ut anulū uestē
ANIMO GALALANX · Quasi falanx id: legio · CAECI · Salutis inpuidi · INUNDANT
More unde fluunt; Sicomis amor unus habet · sic idem dū paulatim suis inui
cem subuenunt omī in bellū coacti sunt · sic sallustius · DIRIPUERE ARAS · Deiece
runt dissipauerunt · FERREUS ÿAMBER · P̃ munit in trans latione q̃ dicerat
tempestas telorum · FERUNT · Auferunt nā aferesis: ut temnere p contemnere
PULSATOS DIUOS · Violatos lesos fractis foederib; INFREMANT ALII CURRUS ·
id: equos sic alibi neq· audit currus habenas · SUBICIUNT IN EQUOS · Super
equos iaciunt si ꝓprie non est locutus magisq· contraria · nā subiceres: sub ter
aliquid iacere · REGIS Q; INSIGNE · Q · Id: diadema habentē · AUIDUS CONFUN
DERE FOEDUS · Legitur & auid um si melius: auidus · q̃ mes sapus tet no
uebat quietat inpar ad singulare certamen · ALTUS EQUO · Equi magni
tudinē latenter ostendit · HOC HABET · Id: locerali p̃cussus: uulnere · Ter
rentius · certe raptus: habet sane sarcasmos: de loci qualitate inuentus · nā
q̃ supanus cecidit arth melior magnis data victima diuis · TORREM · Irri
nominatiuus hic torris et ita nē dmī · nā illud ennii & pacuuii penitus deu
si recessit ut hic torrus huius torri dicamus · NIDOREM · Putorē · FERREUS
SOMNUS · homerus · χαλκεος ὑπνος · NUDATO CAPITE · Scilicet ut pos
sit agnosci · sane quaeritur quem ad modum nudato dixerit cum sup̃ eum
nusquā tecto incapite duxerit · nā nudatus: quicquid fuit antē cooptum ·
nudum ū dr q̃d tectum antea ñ fuerit · q̃ aut nudato ꝓ nudo accipiamus

ut sit pnomine participium aut dicam rectum eu habuisse capit cum descen
dit ad campum. Nam legim sydereo flagrans clipeo & caelestibus armis. Su
OS CLAMOR EVOCABAT. Vtrumq. exercitum iam suum uocabat ut talis fuerat
eius clamor: cur in uos in uicem ruitis mei. REPENS. Aut subito ut sit aduerbium
id est repente ut solet recens sorte aut repens discordia pro repentina. FAXO. FACIAM
INCERTUM QUA PULSA MANU. Hic locus adhuc quidem quasi dubitat tam intelle
gim Aiuturna immissum quendam qui uulneraret aenean. quod autem paulo p
uno dicturus est de iuturna non ut tela tam non ut contenderet arcum mini
me est mirandum. Nam scimus unicuiq. inputari quod alter in eius fecerit gratiam. sic est
& potest in tonde classem conuertere nymphas aenean autem ab homine uulne
ratum inducat iuppiter paulo post dicens mortali indecuit uiolari uulnere diuum
MOLITUR Regit. & est acyrologia. nam pte molitur est pantt. HEBRI. fluuii
trhaciae. SANGUINEOS MAVORS. Gaudens sanguine. di MOXAPHI INCREPAT
Sonat alibi argum. utin crepat ultro cunctantes socios. VLTIMA. hic tota sit gemit
ultima omnis sine dubio. Miserabile MISERABILE CAESIS. Hic Miserabiliter no
men pro aduerbio. IPSE NUTRIFRAT. Solent plerumq. filios aliis dare nutri
endos parentes. AUSUS PELIDE. Difficilis est pallage nam hinc dicere qui ut
achillis equos posset accipere ire ausus est ad castra grecorum. ordo hic procedit
quiut ire ausus est petere. ADFECIT PRAECIO. modo poena. nam praecium.
TUNMECUM. est terrentis. quod pcium obsculatum fero. NEC EQUIS ADSPI
RAT ACHILLIS. Adspirat apud maiores accidit significat. Cicero in pis
sione. nunquam adspirauit ad curiam id est accessit. si hic figurate dixit ad
spirat equis pro ad equos. id est occisus est nec ad equos achill accessit. Melius
tamen est ut de diomede intellegam. ut sit sensus diomedes occidit dolo
ne qui equos achillis ausus est petere quos nec ille quicum uicit poposcit.
DEXTRAE MUCRONI. Extorquet, quasi pro economias ut non eum suoin
terimat gladio ne agnoscat quod measet etiam nunc suum requirat. quo facto
perire poterat sequens fractu gladio oeconomia. INAGROS.
quos victore aenea accipere posse credebas. Inde hic sarcasmos factus est
Nam consuetudo erat ut victores imperatores agros militib; suis darent
ut in historiis legim. Ita in lucano an melius fient piratae magnae colonis.

STERNACIS EQUI· feroci squi facile sternit sedentē AEDONIO REAI· Thracia
nā edon mons; thracię. Sane sciendum hi loco errasse donatū qui dicit edonii le
gendū· ut do breuiss sit sēdm lucanū· unde aedo quidicit edonis ogyo decurrit
plena lyra eo. Nāq· certūs sistolē fecisse lucanū· unde aedoni legendū; ut sit
hic aedonius huius edoni. stacius & uurgilius & arte secutus sunt. Tristius aedonas
hiemes ebrumq· nuualē nonaedonias AEGEO· mari scilicet sic sequentia indi
cant. Sequitq· ad litora fluctus· Nā malent donatus montē ee. unde flat
boreas cū certū sit eū de ryphoreis montib; flare. INSTANTE FEGEUS· aut sibi
aut omnib; ADCU RRU· Procurrunt se obiecit. CITATORU· Aferesis pro concita
torū· BILICE LORICĀ· li· longa; & accentū hēt. sicut bifilum. fi; ducitur. quia
& fila & licia dmt. DEGUSTATU· C· id; leuiter tangit· unde econtra de altro uul
nerent uirgineūq· altebi bitacta cruore. Scilicet q; nipotest in bella; cedere.
INSEFECENT lato uulnus; animū uiri fortis expressit. IAPIX· Aprū nomē
medico· nā iacti dicunt curare. AUGURIU CYTHARAQ· DABAT· Ueralectio
; dabat. nāi dedit. Sane per cytharā scienciā indicat armo eniæ· UT DEPOSITI
Desperati nā ē suetudo erat ut desperati ante ianuas suas collocarent. uelut
possent extremū spiritū redderent terre. uelut possent a transeuntib; forte
curari qualiqui simili laborauerint morbo. Cicero· aegri & ype deposita
rei parte· POTESTAS HERBARU· Uimpossibilitate· nam herbarū cura
nulla racio; unde gria ars mutasar tes· licet alii mutā artem tactum
uenę uelint· Alii mutasar tes musicae comparacione· USUMQ; MEDENDI
Enpericen scientiā hi; medicinā in usu non racione constantē INGLORIUS·
Comparacione sagittariū armonię diuinitatis· PAEONIUM INONOREM·
Medicinalē a peone. nā doricae lingua; peon naturale; ii peon. NULLA UIA
FORTUNA REGIT· Nullus eventus; ratione praestat. NIHIL AUCTOR APOLLO
Medicinę inuentor· nā aesculapius p; medicinæ quā apollo inuenit quin
ouidio de se ait· Inuentū medicina meū; PROPIUSQ; MALUM· Ex fuga scili
cet troianorū· STARENI· Plenū ee· INDIGNO DOLORI· Qui fuerit natus ex uul
nere indigne in lato scilicet pinsidias· DICTAMNUM· herbalicet ubiq· nascatur
melior increta; PUPERIB; CAULEM FOLIUS h; adultus· sic in mu· pubentes
herbe &; recipca inter herbas & homines translacio· nā et puberta tē herbarū

Bifilum licium

& florem iuuentutis uocamus. CIRCUMDATA. Aperte totum corpus accipiamus
FUSUM AMNIM. Proaqua a toto parten sic sup̄ fontemq. ignēq. ferebant.
AMBROSIAE SUCOS. Ambrosia cib; deorū. nā nectar potant. PANACEAM.
Genus herbe. sciendum tamen Lucretium panaceam ubiq. salem dicere. unde
possumus & hi loco salem intellegere. nā omnem pellit dolorem. si melius
herbam quam odoriferam. QUIPPE DOLOR. Quasi dolor cuiusnatum his ut ad
hibito remedio statim recedat. Nam dolor consequens res; non principalis.
unde sublata causa & iam ipse statim recedit. hinc ait quippe nam infusa aqua
inherens laxare coepent telum qd antea inferebat dolorem. INPRISTINA
Inusū priorē. MAIOR AGIT DEUS. Appollo inuentor. UERUMQ; LABOREM. Quem
pmeipse suscipio nonqui qaliorū uirtute imperatorib; consueuit adscribi. FOR
TUNA EXALIIS. Subaudimus opta nec hi fortuna discitur & ?euma non integrum. INTER PRAEMIA. Ad praemia cicero. dicere priore nocte uenisse
inter falcarios id; ad falcarios. MATURA ADOLEUERIT. Adulescendo matura
ee coepent. MISCETUR. Modo confundtur alibi pturbatur ut misceat a
gens telis nemora inter frondea turbam. AGGERE TURRUS. Eminentia de
mia aut aggere non possum dicere, nisi uiae aggerem dicere uoluerim id; uiae
coaceruacione. quā historici uiam militarem dnt. ut qualis saepe uiae de
pressus. ATRUM RAPIT AGMEN. Pulueris nube cooptum. ABRUPTO SI
DERE. Magna tempestate. Alibi sorber in abruptum fluctus. Ire sent tris
te minerue. SUPERONEDIUM MISERIS HEU PRAESCIA LONGE HORRES
CUNT. CAS. Statius plamus de hi sensu deflent sua damna colon. et tam
oppressos miserantur in aequore nautis. RUET. Cruet & uertet. aliter
dicitur ruit alto a culmine troia. TALIS. Taliter similimodo. sic paulo
p similis medio iuturna phostes. BOETHEIUS. Troianus ap montorio
troiae. CUNEISSI QUISQ; COACTIS. Adglomerat. desentur ut cuneatum dimoent. scilicet in cuneorum modum composita. TOLLITUR IN CAE
LUM CLAMOR. Occiso eo quia uetor dirrumpendi foederis fuerat ex
ortus; clamor & statim secuta fuga rutulorū ut uersiq. uicissim pul
ue rulenta fuga rutili. d. t. p. a. NEC TELA FERENTES. Insequitur
id; nec fugientes. nec contra stantes dignat occidere. et magna ae

Adolesco.
Misceo
Agger
Cuneatum

neae ostenditur piaas quinec uulneratus inscit uiuelit contra legē foederis inbel
lū mouerit. VIRAGO. Uirago dr mulier quae uirile impl& officiū. PERVOLAT
P ermagnas aedes suolat. nā more suo uerbo dedit d&ractā nomini ppositionē. VA
CVIS. Magnis uiuacua atria lustrat saltus. NEC CONTERRE MANV.
C um aenea nā alios psequitur. AVIA. Ab ea salic& parte qua ueniebat aeneas.
TORTOS ORBES. Obliquas &implicatas uias. VESTIGATQ: VIRV. Inquirit
transl atio acamb.: DISIECTA PERAGMINA. Dissipata aduentu aeneae.
HEV QVID AGAT. Omne aduerbiū uerbo cohere&. unde heu &ractat &similia
q& uerbo cohaerere ñ poss. sequuntur. fecer aliū partē orationis. salic& int rectio
nē quā solaluuntas possid&. HVIC. Pro in hunc &est ordo huic dirigit.
COLLEGIT IN ARMA. Intersecuit u nulla parte poss& feriri. APICEM IAM
INCITAS. Galeae eminentiū quā graeci conum uocant. in qua eminent christę.
MVLTA IOVE. EI. L. I. F. A. Lic& habere& iustā causā iracundiae q& &fugi
ebat turnus. &ipse adpetebatur insidus. ñ tam ante prupit in bellū quā iouis fi
dē &laesa foedera testar&. NVLLO DISCRIMINE. C. S. Indiscrete obtrun
cat uniuersos quib. ante parcebat modo. RARV HABENAS. potes
tate. facultate. ut& p mere &laxas scir& dare iussus habenas. &hic moderate
locutus ē. nā enmus effundit iuru quadrigas dicē. QVIS MIHI NVNCIAT.
N D. Ad sidicer& nec musa nec appello sufficiunt. Statius. maior abaonus
sumenda dementia lucis mecū omis audaeae deae. INQ: VICEM. Inuicem
nā quaerat. TANTON PLACVIT CONCVRRERE. T. Apostraphu adiouē.
S ane tanton. TON circumflectitur. nā cū p apostrophū apocopen uerba pati
unt is quin integra parte fuerat pseuerat accentus. RVENTES IEVCROS.
Quos insequebatur sucro. CRVDV ENSEM. Modo durū aliu seruidelē.
ETCRATES PECTORIS. Donatus supfluā multi ee coniunctionē ut& sit
ef exegesis adigit ense p postas: id: pectoris crates subi celerius facta cōplem. &
hoc: q dat sup haud multa monuit. AMICV FRATREQ: DVORE. Hi
duo duces sup memorati uno amici casu gemit. tre. &nc tertia palma duo
resundse ad terrore populi eo capitare ligamur incurru. Curruau aut
septum: aurdacium antiquus secdm regulū nesit maior nominatuo plu
rali. MAESTVM ONITEN. Naturali tristē seuerum. ARE A ACTON

Virago

Conus

Apostropha

Mittit aũ sociũ supmemoratus. Sane omnes donatus dicit aut gentile ee aut patronimicon ut nomen eiusdem fit chionius. Si hinc poedit qd neq patronimicon inteseyit. neq omnes aqua gente uenire usquã lectum ÷. Ppriũ ergo ÷ &se quens fuerfuserit. Nomẽ aechionii. id ÷ thebana gloria pperifrasin. nã echionis thebanes a rege echione. unde mde quidã legunt nomine chionii. MATRISQ: GENUS PERIDIAE. Perifrasis hi ÷ filiũ peridiae. LYCIA MISSOS. ET. A. A. Vocat. nã pesexegesi in lycia arua apollinis dix. unde lycae sortes. EXOSUM NEQUIQUÃ BELLA. Sic sup iniecere manũ parcis. nã piranstitũ ostendit urgentib. fatis eũ ad bella deductũ quae nequiquã semp uitare cupiebat. hunc aũ menoeten orundo arcada fuisse bmelle gim. si habitasse circa argos. Nam lerna palus ÷ arguorũ in qua eũdit solitũ fuisse piscari. Nã hi significat piscosae cuiarcũ flumina lernae. arsfuerat. PAUPERQ: DOM. Hic & hi paup dmus. nam paupera usurpatur ÷. sic plautus. paupera ÷ hi mulier. si hi hodie ñ utimur. Cattoma quae ablatiuo singlri in e exeunt. si faeminina ex se facum similia faciunt. Hęc & erodita id ÷ alterius declinationis ee possunt. urpata qd abl hospite fac. hic & hi hospes dicam necesse ÷. Lucan. hospes in externis audiũ curia tectis. Abl leone. hic & hi leo. abl latrone. hic & hi latro. abl fullone. hic & hi fullo. abl nepote. hic & hi nepos. nã ut nepus dicam ppter successionis discretionẽ admissum ÷. Scendũ tam hospita. paupera. leena. lea. usurpata apocis. POTENTIÛ MUNERA. Obsequia quae pauperes diuitib. in locũ munerũ solunt. ARENTE INSILUA. Pro aridã. DANSONITÛ SPUMOSI AMNES. bellũ semp incendio & flumini b. cõparat. sic in u. insegetẽ uolitq cũ flamma. f. x. i. a. r. m. g. i. c. NESCIA UINCI. P. horatius. pelide stomachũ cedere nesciat. MURRANÛ. hic atauos & a. a. s. nominati ÷ cuius maiores omnes murrani fuerint & reges fuerint apud regesq. actũ gen latinos. sam ut solere plerumq fieri ut primi reges reliqui nomẽ & rẽ possideant. ut apud romanos augusti uocant. apud albanos silui. apud persas arsacidae. apud aegyptios ptholomei. apud athenienses cecropidae. unde supfluũ ÷ qd ait donatus debere nos accipere in emptũ ee murranũ duanos & atauos uni comemorat & effert laudib. maximis. PER REGES Q: A. G. O. I. H. Horatius & nepotũ pnemoresq gen omne fastos delamo. NEC DO

Eroclita

Nepus

MEMORŪ EQUORŪ · Domini inmemorū · DEXTERA NECTUA T·G·S
G· Cripuit turno · n·d·t· cupencū · Ita aenean ōparat turno ut eū superiore ee sig
nificet · nāque turnus interimi fortitudo sua liberare ñ potuit · eiū quē occidit ae
neas ne sua quidem numina p desse potuer̄ · Sane sciendū cupencū sabinorū lingua
sacerdotem uocari · LATE TERRAM CONSTERNERE · Aliud ex alio ostenditur · nam
p hi corporis exprimitur magnitudo ut stabant ccc mtdi in praesepib; altis ·
EVERSOR ACHILLIS · Separat achillē a grecis ut reliquias danaum atq· in mitis
achilli · MORTIS METAE · id est mors quae metae & finis uitae dñi non mortis
nā metas
Sciendū tam̄ ita h dehomero ee translatum quia ait te aoc ∧ N TOIO
hoc est finis mortis · nam in ipsa morte finis · TYRRHENI DOMUS ALTA · Tyr
rheni scilicet tuscis · frygi a eunde fuit breseis · & p transitum doc & nomine posse statuta
uitare · CONVERSAE ACIES · In bellū coactae · PROSEQUISQ· VIRI · Pro qualitate
uirtū suarū · sic inu · prosequisq· uiri et deponunt telasare uirtis · SUMMA
VITYNTUR OPUM VI · Et mistichū enmanum · MENTEM AENEAE GENETRIX
P·M· Consilium · utqua facere · id possis tram ne accipe mentem · et pulcherrima · p
pātum est · epitheton nec ad negotium pertinens · sine bona usus · oeconomia
indicere · instinctu numinis p fectū ee aenean adeuitans excidū · nā incongruū
fuerat occupatū bellō p se tale coepisse consilium · URBIQ· ADVERTERET ·
AGMEN Contra urbem ACIES CIRCUMTULIT · Oculorū scilicet · et bona oc
casione · INOPUNEM TANTI BELLI · Sine officio dimicandi · nā immunis ·
quinihil prestat · quasi sine munis · IMPUNE QUIETEM · Quae specialiter debuit
poenas luere p̄ foedus ad ruptū · PUGNE ACCENDIT · M·I· Subaudi seū; NEC
SCUTA ASD DEPONUNT · Et eo q̄d nō facū quid fieri solet indicant ·
ursup̄ defigunt telluri hastas et scuta declinant · ESTO SIT IUPPITER HAC
STAT; PRO NOBIS · Religio quā loserunt rutuli ruptis foederib; nouimus
uū interfuisse foederi ut deos alios et nouis imagine sceptri p̄sencia reddi
tum · NEU QUIS OBIM DEKIU · S·M·S·ITO · Tertia persona est · et horatur
eos ut ita bellū eant quasi res fuerit antedisposita · nā h dē repentinum
imperiū nulla nobis ad ferat moram · under puloq̄ scale impuso subi
tusq· apparuit ignis · CAUSAM BELLI · Quia illic erat Lauinia · HOC CA
PUT · O · CIUIS · Ut olim caput horum h̄c · malorum · id est principium

Immunis

FOEDUSQ' REPOSCITAT FLAMMIS · Commutatis sermonibus declamationum pondus imposuit · nam et flammas foederis urbis innouem incendio nam reposita: reuocate innouate. DISCURRUNT ALIAS ADPORTAS · P. I · Subaudis impulso · & hoc simul pronunciandum est ut simul facta uideantur quo uehementior uis bellica possit ignosci · INTER PRIMOS · Inter duces inter principes · HAEC ALTERA · foederum · BIS RUMPI FOEDERA · Bis hostis talos fieri · bis se in proelia seua compelli · nam uarie eadem rem uertit · bis uti foedera facta sunt · semel per Iuoneum & paulo ante propter singulare certamen RESERARE IUBENT · Idest uolunt utrumque cremetem · TRAHUNT AD OMOENIA REGEM · Trahere uolunt nunc ius animis nisi eri · Trahunt autem scilicet ut possit in minensiudere discrimen · Donatus dicit trahunt in moenia pdi laceram in moenib: rumorib: suis · INCLUSAS · Ut cum latebroso in pumice pastor · poena omnis comparationis sit uerba adsup dicti pruenit bellum: nam ita apes inclusae sunt ut homines qui obsidentur in ciuitatem timentium latebris dmis · sicut apum est alueria · Ite pastores & reuera pastor & ductor erat ciuium · ut hoc ORNAXAU · In pumice iste masculino genere posuit ut hunc sequitur licet catullus dixerit · FUMO AMARO · Qd elicit lacrimas · TREPIDAE RERUM · nescientes quid agunt ignare auxilium · ATER ODOR Noue nam in odore quiscolor sibi dicit odorate rei fumi scilicet · aer odor idest possimus ut fumo q· impleuit amare · ETIAM FORTUNA CASUS Nam omnis casus in potestate fortunae · TECTIS UENIENT M · P · HOSTE Aut erectus prospicit aut contra tecta uenientem · INCESSI MUROS · Inuadi · MENTEM TURBATA · Ut oculos suffusa · ET NODUM INFORMIS LOETI · Alii dicunt qd media se inter emerit · Sane sciendum quia cum fuerit in pomaria lib: libri ut quibusque uni fuisset insepultus abiceretur · unde bene ait informis loeti quasi mortis infamissime · FLAUOS FLOUOS LAUINIA CRINES · Antiqui lecto flores habuit idest florulentos pulchros etc · sermo enim manus · Et ros seas humanus sanguis effundere uel cupiuorum & gladiatorum quorum si forte copia non fuisset lanian tes genas suum effundebant cruorem · ut regis illa imago restitueretur · tum sciendum cautum lege XII tabularum ne mulieres carpentia fa

ceteri hisuerbis mulier faciem necarpito. HINC TOTA. De domo regia. INFE
LIX FAMA REFERT. Infelicia nuncia. DIMITTUNT MENTES. De spera sic econ
tra speramus adquid erigunt mentes. CONIUGIS SATONITUS SATIS. V. Q.
R. Et priuatis & publicis luctib; IN MODUM DOLERE. Bene in mundo addi dit
sic ingeor gicis municionib; & cinerem in mundum iactare pagros quae & ciui
pulus ille utuntur puellę cinis uocat unde & ciui flones dicti sunt. hora
tius custodes lectica cinis sens parasitae. BELLATOR. Epitheton pacis tempo
ris. MINUS SUCCESSU LAETUS EQUORUM. Infirmitas animi ex equorum & ciui
turditate ueniebat. ATTULIT. HIC T NATURALE. Hi utraque parte uentus
flat indeclamor audiatur. COMMIXTUM CLAMOREM. Et impugnatione
& morte regine. ARRECTAS AURES. Ad audiendum sollicitas. terrentus
arrige aures panpile. AMENS. consilij egens. nescius rei gerendae;
OCCURRIT DICTIS. Oratoni sei uerbo ob uia uenit. PRIMA VICTORIA
id est primum. NEC NUNTIO INFERIOR. P. n. hr. Nec pauciores interimis.
nec minor te. quam aeneam comitabitur gloria. nam occisorum multitudo
complerit. hi qd tu fugientes interimis. Sane sciendum in hac omni oratio
ne iuxta nam occurrere quaestionib; tacitis. PRIMA PERARTE. I. T.
Prima aut inchoantia aut tu prima. nam per eius oracionem tolumnius
tela contorsit. NAM QUID AGO. Argumento anecessario. ME VOCE VO
CANTE. Atqui hi nusquam legimus si aut cato. sio pu me non intellegimus aut
mortes omen audire qd non dr uidere. qd minime occurrit. sic in iii. hinc
exaudiri gemitus & uerba uocantis uiri. SUPERAT. Viuit ut superent
ne & uescitur aura. NENRAM DEDECUS VIA. Ne sidicere forta sse uiuere nisi
ideo uoluisse occumbere ne nos uictos iudery. TEUCRI POCIUNTUR CORPO
RE FETA. id est sepultura caro nam ut in homero legimus de uiroru for tium
cadauerib; erat inter hostes grande certamen. DEXTRA NEC DEXTRANCIS. D. R.
id est iur iure. nam prei officia ipsarum. posuit dextera pur iure. USQ.
ADEO NE MORI MISERUM EST. Tacite quaestioni occurrit. SUPERIS
AVERSA VOLUNTAS. Quia ut sup diximus donec uiuimus curę sumus
dis superis post mortem ad inferos pertinemus quib; se modo commendat.
ISTIUS INSCIA CULPAE. Uel fuge quia fuga grande crimen apud uirum

forte t rupu foederis & laese religionis aqua re sedi alienu ppe futura supplicia. IN
DIGNUS AUOR. Greca figura nanos indignus illa re dicimi contra graeci. ana ἄξιος
ὁ ἐπὶ φανοῦ. id: indigni coronae. INPLORANS NOMINE IURNU. Ex multis reb. indicat pturbatione qd festinans uenit qd phostes qd uulnerauit qd turnu
noe appellat. nacotumelia: noe superiore uocare sic in georgicis mat cyrenes
mat cu pmisset & te crudele noe dr. IURNE INTE SUPREMA SALUS.
O ma quae sup iuturna dixerat oratio ista dissoluit. FULMINAT AENEAS. A.
Exagératio: sic paulop horrendu q: intonat armis. MINATUR DEIECTUR
ARCES. Quia dixerat & aequa sola fumantia culmina ponu. MUSSAT. Modo
Musso
dubitat. REIEREA REGINA. Quia occurrebat amatam peiparub. nec
SOLI PROPORTIS. Contra illud si alii quia recta manu defendere possint. VARIA.
c. IMAGINE RERU. Multiplici numio. CTOPTUTU UARIO STETIT.
Vultu & optatus: ppae TPOCWTION. PUDOR. Propter illud tu currui deserto in
gramine. INSANIA. Qua in hostes ferebatur. MIXTO LUCTU. Propter amate
cognita morte. DISCUSSAE UMBRAE. Postqua mentis caligo discessit.
qd sequentia indicat & lux reddita mtue. TURBIDUS. Plenus pturbationis.
QUAM EDUXERAT IPSE. Quod eis maiore creabat dolore. SUBDIDERAT Q:
ROTAS. Quo possent trahi ad ea loca quib: hostis instabat. QUICQUID ACER
BUS EST PLACEAT PATI. Hoc: inferna supplicia t quae potest sup b: hostis
inferre sic debet ore legim. Auferte positum sit pcopantuo. plac & pati si
quid & ia morte acerbius inuenit. FURERE. Ante furore; figura antiqua
uiseruiture seruit. dol & dolore. &: sensus. sine me furore bellicu au furore. sci
licet qua ad eu uenia ut pugna mente concipia & instructus furore in bella
pro pumpa. SAXU DEUERTICE PRAECEPS CURRUT. Comparacio
ipsa fu turru ostendit euentum simul notandu qd sic sup in proelio tranc
gia incompa racione pferitur aeneas. natu rnu parti compant montis.
montib: exaequat aeneam. AVULSU UENTIS. Propriae na & turnus
in bellu inuitus adtrahit. MONS IMPROB: Pars montis et en fan cos dicitur
sic sup aut parte exigua montis. MAGNO ACTU. Magno in pulsu. UBI PLU
RIMA FUSOS. tm. ὑ pallage ubi plurimo sanguine inuito. STRIDUNT
Q: HASTILIB: A. homerus. c. ὑ pi ὀξὺ ὀξὺ ἐλόνι ἐν τῇ ἀόνι ἐν τῇ

TELA INHIBITE. Conhibite & translatio a nauis. MEVERIUS UNU PUOBIS.
f.l. Uerius. iustius. & sensus hic: iustius: me unu pro hominib; rupti foederis
poenas exsoluere. QUARTUS ATHON. Hoc uersu lectio nã siathos legeris os breu
ius: & uersus non stat athon autẽ dici accusatiuus indicat nam hunc athona facit
sicut apollon apollona. qd herodotus hunc atho & hunc apollo dicit. attice
declinationis: NIVALI VERTICE SEATOLLENS. P.A. Appenninus mons italiae.
de hi lucanus nulloq. aut uertice tellus altius intumuit pp prior accessit olympo.
TROISETIMUS. Grecae declinati unde breuis: et sic sup troes agunt arma q.
deposuere t spectantur t fessi. INTERSECOISSE VIROS ET CERNERE FERRO.
Uera & antiqua hic lectio nã ennium secutus: quia olli cernebant magnabant
magnis dereb; egentes. Posteritas coepit legere. & discernere ferro. secũdũ qua
lectionẽ. s. r na liphaopus: si exclusos. ut sit decernere ferro. FORS ITUIRTUS
MISCENTUR IN UNUM. Casus in turno uirtus in aenea. nã in bello erat casus
plurimũ ualet. cicero in meloniana. adde casus. adde incertos ictus martis q.
cõmune. ACUEUT INGENTI SILA SUMMOQUE TABURNO. Silamons silua:
lucaniae taburnus mons campaniae. Sallustius. defugitiuus in silua sila
fuerunt unde pessime quidã silua legunt qꝫ propium apellatiuo non potest
iungi exequari unde bene pp ium iunt. PAVIDI CESSERE MAGISTRI. Pro
prie magistri sunt militum pastores pecõdũ. si reci pcę sura inter se istae
translationes. nã ductor militum pastor uocatur ut diximus sup. & ma
gistrum pecõdum dicim. cicero. quẽ magistrũ pecoris eẽ dicebat. MVS
SANTQ IUVENCAE. Dubitant. sicut mussat rex ipse. l. IUPPITER IPSE
DUAS AEQUAE. l.l. Aut poetice dictũ: & ratione carat. nã iuppiter ignorare
nihil potest. aut certe illud quaerit. quae sibi detur non et aenea mortis
adferat causã. nã dicunt philosophi mortẽ ad deum minime pertinere.
nã tantũ pstat. nec ad deum quae mala sunt pertinent. Tam scriptum locũ
hunc uirgilio ita eẽ translatũ. ut in homero lectus: EXAMINE. Examẽ
pp ries: filũ quo tuta regit. DAMNET LABOR. liberet. ut damnat tu · damnat tuq quos
quoq. uos. VERCAT PONDERE LAETUS. Beneuergat. nã morientes
inferos petunt. TREPIDI LATINI. Atqui latini eẽ debuerunt si nimia
aeneae ostenditur uirtus. nãq. naturale: ut socius amori sit inferior

andaria unde nō latinus terrae ergo qd superiore ferore · ausus sē turnus · VICARIVS
IGNOTVM · D · M · Locus hic totus ad gloriā aeneae pertinet nāq · id agit ne videatur
turnus armorū militare superatus unde et redditur gladius quo sua cū diuinis armis ab aenea posset extingui · PATRIO MVCRONE · Quo fuerat gladius
ureensem quē dauno tempore uulneratum uidit aeneas · Sane patrio modo
pro eo significat · nā datum ignipotens deus igne ipse parcentis fecerat · Alias pa
trium a patria diuiuarum · MORTALIS MVCRO · Mortali manu factus
VNDIQ: ENIM DENSA TEVCRI · IC · Stratagema · nāq quā tur nū fugere
uidere troiam clausere loca pquae euadere poterat · CVRSVQ: RECVSANT
Scilicet genua quae impedebant uulnus sinistrū · sine signis perite facit
ut gladio nituntur aeneas si hasta eminus dimicare contendat quia impe
diente uulnere nec sequi poterat nec iniectum consurgere · unde · hic gla
dio · fidens hic ceter · Sed duas hasta · INCLVSVM FLVMINE · Comparatio
appollon · PVNICEAS · S · F · PENNE · Lucanus claudit odorata meruentas
aera penne · VENATOR CANIS · Prouenatus · INSIDIVS PENNARVM
VMBRIS · Acerrimus ut sed nam umbra pars uiscue · IAM
IAMQ: TENET · Iouundatur in auentis · et hic duo uersus uerbū aduerbū
sunt translati de appollonio · INCREPAT · Obiurgat · increpat · uaestatem
increpitans serā · ET FLAGITAT ENSEM · Cum clamore deposcit · TERRET
Q: TREMENTIS · Quis hi sanguinē nonumere instanter cū cū uiger fugere
LVDICRA · Premia ulta digna ludo · SACER OLEASTER · Fere omnia
latina arborū nomina generis feminini sunt · excepto paucis ut hic ole
aster · Vt silex · uirgilius · ut molle silex · uē · hi buxum licet et hi buxus
dicatur · nā superflua quidā uolunt facere discretionē · ut hi buxus de arbore
dicunt · buxū · ū de ligno composito · Legimen · in uirgilio de tribus buxusq uo
cat bere · cedua matrisi dae · Ire cū de arboribus loq · ret · ar · gro · nora silo
buxū · VENERABILE LIGNVM · Antiquā arborē uolunt exprimere · VBI
FIGERE SOLEBANT DONA · Propriae uiae sacra · ad fixi · NVLLO DISCRI
MINE · Sine iniuria religionis · FIXAM · ET LENTA · R · Plenū · quā radix
fixa tenebat · FIXAM TERRA TENE · Procellus elementum pdea posuit
NON CASSA INVOTA · Non ad inania uota porrexit auxilium · Luc

TANS MORATUS. Lactatus & moratus erat integrū qd uxuit omo eo teleu ton.
RURSUS IN AURIGE FACIEM. M. M. Catastropurne non intellegim in
turnā innum reuersa p quā turnus curru reliquid. AUDACI NYMPHE
ut sup dixim ubicūq induct. nitentē aliquē sine effectu audacē dr. ARMIS
ANIMISQ REFECTI. Sicut armis ita & animis nāq armorū inopia animi
ante utriusq corpebat. CERTAMINA MARTIS. Anheli certamine. FULVA
DI NUBE. De aere declinato suo. QUE IAM FINIS ERIT CONIUNX. Iādemq
uerba sta quā iā redantus sunt ad longā iunoms iracundiā unde & p. ulop
it desine iā tandē p cib q inflectere nris. INDIGETE AENEAM. SC. IS
Subaudis fore & indigetes dii duplici ratione dm t. secdm lucretiū qd nullius
rei egeant quia nihil indiga cura t certe indigetes quasi indisegetes.
MORTALI INDECUIT. UY DIUUM. N. Letali s. uir quo mortalis labor aut in
a mortali in laro, diuū aut subaudis futurū. QUID H SINE TE IUTURNA
PARENTHESIS. Poterat enim excusare iuno nihil fecisse cōmemorans un
de ea auctore fuisse. iuppiter dr. ppter illud. uictor ego audendi. DESINE IĀ
TANDE. Singula pnunciandaste. NEC TE TANTUS EDAT. T. D. Scilicet
fideretis odius urguere troianos. Sane edo edis edit. integrū uerbū ex
ut lege legis legis. nā edo es est ea anomalia consta. TROIANOS POTU
ISTI. Id ex iā n potest. ideo enī preterito usus sū. SUMMISSO VULTU. habitum
future ornatus ostendit. QUIA NOVA MIHI TUA MAGNIS. U. I. Juppiter neces
sitate obicent fatidi consuetū ad supinū. Sed uno sciens futurum ea quec
quid iuppiter dixerit se cedere eius uoluntati nā dagit in concilio sibi eius
fauore adpericione futurā. DIGNA INDIGNA PATI. Id est omā expuerbi
alē dictū. NON UT TELA TUA NON UT CA. hoc loco quasi uxurnam
sagittā iecisse significat. s. ut sup dixim possum accipere qd alter meus
gracia maenean tela concorsit. PROVIDA. Ac si diceret prore nobis
data id est superis. ADURO STRON. C. I. E. puro. nempe hesiste qui diram
uolunt iuro tunc dici debere ea confirma mus aliqd aut p mte tui uxuro
me fiecturū; Aduro ū cū negam ut aduro me n posse aduro me n fecisse
Terrentius. aduratur sen posse apuruos pamphilo absente perdurare.
Potest tam et aduro de significare. UNA SUPERSTITIO. Religio

metus eo qd sup stet capiti omis religio. REDDITA Datana p thesis. Nulla fati
quod lege tenetur Bene fau. nauctoriae lex utuicti cedat in habitum
nomq. uictoru. PMAGESTATE TUORU Respex ad saur nu qui in italia aliqn
regnauerit indeat tuoru. Nas latinus inde origine ducit ut sumo pieus
isq. parente testatur ne refert tu sanguis sit ulta. ESTO COMPONENT. Con
sentit simulta. SIT ROMANA POTENS ITALA UIRTUTE. p. h. uideur dicere
si fatali inminet ut troiani sorigo romana descendat. troiani italorum
nom accipiant ut romani de tali sn de troiani sed pgenii. ES GERMANA
IOUIS SATURNI QE A P. Locus de obscuris de quo quida hi sentiunt. peris paene
inlicita si concedenda si quo soror iouis sed ids saturni filia. Qd si uoluerim
admittere erit sequens uersus incongruus. unde nmiru tanta te iracundia
retinere sub pectore. na sem unu quesq. p generis qualitate mira mouem.
Nobiles hi si ad p sensu dent ignoscere. tam in posteru in reseruant. qdne
iunom uidet obicere. na cu se concedere dicere petit tam qd graui posset
obesse troiani. sic homerus induit calchante dicente de agame none. Rerum
re ita se habent ut eta si ad p sensu indulgere uideant. stimulos iracundiae
ad futuru reseruent. DO QUIDUIS. Bene p sentiu sus. tempore na pmissio
numinis p facto. SUBSIDIT. Remanebit. latebit in latinoru scilicet multi
tudine. ut galeaq. ima subsedit acestes. Ritusq. SACRORU ADICIAM
UERU. na sacra matris dei romani frigio more coluer. MTE LAETATA RE
TORSIT. Iste quide hi de si constat bello punico secundo exorata iunonem
tercio uero bello a scipione sacris quib. da eta roma ee translata. HIS ACTIS
Remoto aut no iunonis auxilio. DIMITTERE ABARMIS. P transtu histo
riae usus uerbis. na qui abexercitu cogit. [illegible] abarmis dnr dimit
sallustius de uppio. ubi eu coeta in concione ab exercitu cogit abscedere dr
se eius operi nusu eusq. abarmis dimittit. PESTES COGNOMINE DIRAE
Prope pestes uocantur diraeu cognomine ediere dire qdn nisi ante
iratu iouem uident. utseuq. ad limina regis apparent. TARTARE AM
MEGERU. Bene tartareu addidit ut ostendat ee g terrena. ee g aeria
me gera. nu ut sia in m. dixim uolunt periti quandu triplice potes
tate ee g interris g apud superos sicq. furiaru apud inferos. I de aut dr

has per noctem pgentias ut ostendat et lateat omni et intellectabile esse ira deorum.
Uno eodemq. tulit partu. Disposito li poete quae dicit has et similes esse furias. Neum
his esse perentis igit ut ostendat illa prudentium oppinione et ti apud superos quia interrius sic apud inferos furias. APPARENT. Uidentur pstos sunt
ad obsequium. unde etiam apparitores constat esse nominatos. HORRIFICUM.
Volunt iouem nec mortis auctorem si posse mortis genere t pdere t obesse mor
talib; INQ; OMEN IUTURNAE. ui. Ut iuturna omen frater ne mortis ef
ficeret. NON SECUS ACHERUO. P. N. I S. Sic illa descendit ut solet sagit
ta conscendere. hinc stacius tritt ut diceret dedisco iacto similisq. cadenti
crescit inadversis impulsa ui prepe sic sup incertus quo pulsa manu. ET LUE
UENENI. Amaritudine veneni sua nocio ut certe per fratricos diri venenum
ut bibit PAPA FIN. TRANSUIT UMBRAS. Ipse leuisque umbra simpreola co
mitat hic autem transit umbras sagitta mala. Hq quidem aurus lagum. TALISSE
Talizer. COLLECTA. Eximia scilicet furiae magnitudine. CULMINIB; DE
SERTIS. Noctuidae ti bubone. nam aut alius impurus bubo aut maior. SEPUM
CANIT. Tristi adeuri mu ut seraq. terribili cecinere. o ui salustius serui bellum
manqustus securi. CLIPEUMQ; IUEUBERAT. Signat ista plangentium.
STRIDORE VOCIS. Scilicet sono. ne aut ruin. rumpi augurii aeriani ergi pecu
sic homerus induxit caloanza. DURE. Inmiti quae possit frincerere coela
boribus subditum. MONSTRO. Augurio eroum sed lamentae uenenum. OBSCENE
UOLUCRES. Inuidiose diri nauna. HUC UITA DEDIT AETERNA. Ipse occurrebat
si pstitit immortalitatem de hac aeterna ei causa doloris. GLAUCO AMICTU.
Quasi nimpha propi undarum similitudine. INGENS ARBOREN. Nt duo epithe
ta aeneas ingens velum coruscum arboreum. CONTRAHIT. Collegit est autem hosti
lis iracundia. CAPUT QUASSANS. Concutiens ut nunc quassens caput. ET TRUNCUM
HOSTIS. Ordos o ferox hostis. SAXUM CIRCUSPICIT. Homerus totus hic locus
CAPO qd FORTIE IACEBAT LIMIS IC. RO POETIUS. Sedmarum propo respondit
sic mercare locus qd nullum nu apellat. MANU RAPTU TEPIDA. Aurfestina
uirtutem trepida. qi sequit si neq. curriculum hinc cognosceret eum. TORQUE
BAT. Bene imperfecto usus tempore qi si pfectum qd uolunt ut nec spatium
euasit totum neq. pulu rerum. NEC SPACIUM EUASIT. hic distinguendum

[illegible] ut sit ventus pro [illegible] ceu de aliquibus impetus ipsius spacio longiore.

ACHILLI INSOMNIO. Somnem compressio. NEC QUO ERIPIAT. Totum
Troum claustrum. SORTITUS FORTUNA OCULIS. Hunc locum oculis ad
ferigendum elegit ionis quem fortuna destinavit vulneri. NEC FULMINE
STRONIXTU. Sine quoniquam fulmen emittit. ATQUE URBIBUS INSTAR.
Mulas arcus cum parietibus, id est primidum minium impetum eius sustinere
sufficerent populum non recepit propositione. licet serenus adinstar
aperti quidem donis minuent sucorib. ICTUS. Percussus nam per [illegible]
[illegible] sedicere cecidit elisus. ET QUIDEM MERUI. Sed tum [illegible]
ricum nam quaeris personae minuda et alias phis opponunt. unde [illegible]
igit ego quidem occidi mereor si nudebes ignoscere parentis [illegible]
NEC DEFECOR. Vresumo. Vrecuso. UTERI SORTE TUA. Interfice hostem
meum. FUIT ET TIBI TALIS ANCHISES. Hic distinguendum ut duo dicat
habuisse patrem expari est. TIME. Ordo reddemus sine exipro rem
in sorte pudendi pertere interpositione usus dorsum [illegible] solum
lumine manus. TENDERE DEXTRAS MISERI INDERE. Ad gloriam tem
perantur quod sicut nascentis pisenebis uicem facitur. TUA EST LAU
DIS CONIUNX. Quae fuerit causa certa minus. ULTERIUS NE TENDE
DIS. Noluelle crudelium nam ultra facta prendere si redde [illegible]
sepulchro. ACER IMARMIS. Romanum adpersfrefertur sicque semper
[illegible] confuerunt. CUNCTANTE FLECTERE SERMO COEPERAT.
Omisimeraco adeneose primae gloriam in exipro quod hosta cogitur par
cere piusofendit. Sereo quod eum intimis pienatis gesset insigne: nam
euandri [illegible] pallantis ulcisset mortem. INFELIX BALTEUS. Nulle
domino felix. ex sue dicum infelix habetur sic Lacoe domus quae
hymno est. Secundum baltei habuisse aut non ad insulam [illegible]
nam ad umbrae unde atque humeris immicum insigne gerebat.
MONUMENTA DOLORIS. Propter nam et monumentum alias quod nunc monet
dicuntur. HAUSIT. Videtur haurire hunc oculis crudelis [illegible]
PALLAS IMMOLAT. Et ad suae mortis sed ad rupta foedere sulacnem
et tanquam hostum immolat pallas. FRIGORE. Morte ut corpus

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg